SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 26.03.2018

Pöytäkirjan kansilehti ... 1

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus ... 3

2 § Pöytäkirjan tarkastaminen ... 4

3 § Kokouksessa saadut selostukset ... 5

4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset ... 6

5 § Kaupunginvaltuuston 5.3.2018 pitämän kokouksen täytäntöönpanot ... 8

6 § Eron myöntäminen Johannes Niemiselle valtuustovaliokunnan varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen ... 10

7 § Eron myöntäminen Ahmed Ladarsille Koivukylä-Korson kehittämistoimikunnan jäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen ... 12

8 § Varaedustajan nimeäminen vammaisneuvostoon toimikaudeksi 2017-2019 ... 14

9 § Kutsu Rastattin piirikunnan ja Vantaan kaupungin ystävyyskaupunkisuhteen 50-vuotisjuhlaan ... 16

10 § Vantaan kaupungin vahinkorahaston pääoman korottaminen ... 18

11 § Sisäilma-asioihin osoitetun 500.000 euron lisämäärärahan kohdentaminen toimialoilla ... 20

12 § PHP Holding Oy:n osakkeiden myynti ... 23

- PHP Holding Oy/ kauppakirjaluonnos ... 25

13 § Presidentinvaalit Vantaalla 2018, raportti ... 27

- Vaaliraportti: Presidentinvaalit Vantaalla 2018 ... 28

14 § Vantaan hyvinvointiohjelma 2018 - 2022 ... 46

- Vantaan hyvinvointiohjelma 2018 - 2022 ... 48

15 § Valtuustokauden strategisten päämäärien 2013–2017 mittarien ja strategiaan sisältyvien ohjelmien loppuraportti ... 120

- Valtuustokauden strategisten päämäärien 2013–2017 mittarien ja strategiaan sisältyvien ohjelmien loppuraportti 2017 ... 123

16 § Sisäisen tarkastuksen vuosiraportti 2017 ... 136

- Sisäisen tarkastuksen vuosiraportti 2017 ... 137

17 § Vantaan kaupungin vuoden 2017 tilinpäätös ... 147

- Vantaan kaupungin tilinpäätös 2017 ... 153

18 § Kysely jäsenkunnille HUS:n kiinteistöomistusta koskien ... 438

- Kysely jäsenkunnille HUS:N kiinteistöomistusta koskien ... 441

- HUS:n omistuksessa olevat kiinteistöt ja rakennukset ... 443

19 § Oikaisuvaatimuksen vastine vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 76 / 2017 ... 446

20 § Oikaisuvaatimuksen vastine vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 107 / 2017 ... 448

21 § Oikaisuvaatimuksen vastine vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 119 / 2017 ... 450

22 § Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle vahingonkorvausta koskevassa asiassa / pyöräilyvahinko 10.12.2015 ... 452

23 § Katutekniikka / hankerakentamisen käytössä olevan pakettiauton korjauskustannukset ... 454

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 26.03.2018

24 § Viran (vakanssinumero 201717) nimikkeen ja kelpoisuusvaatimuksen muuttaminen kuntalaispalveluiden tulosalueella 455

25 § Vastaus sosiaalidemokraattisen valtuustoryhmän ja Vihreiden valtuustoryhmän sekä 11 muun valtuutetun aloitteeseen asiakasmitoituksesta Vantaan lastensuojelun sosiaalityössä 457

- Sosialidemokraattisen ja Vihreän valtuustoryhmän ja 11 muun valtuutetun aloite asiakasmitoituksesta Vantaan lastensuojelun sosiaalityössä 462

26 § Vastaus Vaula Norrenan ja 22 muun valtuutetun aloitteeseen sisäilmasairaille sopivien koulutilojen saamiseksi eri puolille Vantaata 464

- Vaula Norrenan ja 22 muun valtuutetun aloite koulutilojen saamiseksi eri puolille Vantaata 468

27 § Vastaus Tanja Vahvelaisen ja 38 muun valtuutetun aloitteeseen vuoroasumisen saamiseksi oppilaaksioton ja koulukyydin perusteeksi 471

- Tanja Vahvelaisen ja 38 muun valtuutetun aloite vuoroasumisen saamiseksi oppilaaksioton ja koulukyydin perusteeksi 475

28 § Uusimaa-kaava 2050 / Vantaan kaupungin lausunto valmisteluaineistosta 481

- Uusimaa-kaava 2050 / Vantaan kaupungin lausunto valmisteluaineistosta 483

- Uusimaa-kaava 2050 rakennekaavakartta (luonnos) 486

- Lausuntopyyntö Uusimaa-kaavan 2050 valmisteluaineistosta/ Uusimaa-kaava 2050 496

29 § Lausunnon antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle asemakaavasta ja asemakaavamuutoksesta nro 402500 ja tonttijaosta, 40. Ylästö / Ylästö 8, tehdyistä valituksista 498

- Lausunto kaupunginvaltuuston asemakaavaa ja asemakaavamuutosta nro 402500 ja tonttijakoa (40.Ylästö, Ylästö 8) koskevasta päätöksestä tehdystä valituksesta 500

- Yksityishenkilön valitus (vain välttämättömät henkilötiedot) 503

30 § Lausunnon antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle asemakaavasta ja asemakaavamuutoksesta nro 402100 ja tonttijaosta, 40. Ylästö / Ylästö 7, tehdyistä valituksista 507

- Yksityishenkilön valitus (vain välttämättömät henkilötiedot) 509

- Lausunto kaupunginvaltuuston asemakaavaa ja asemakaavamuutosta nro 402100 ja tonttijakoa (40. Ylästö, Ylästö 7) koskevasta päätöksestä tehdystä valituksesta 514

31 § Helsingin hallinto-oikeuden päätös asemakaavan muutosta koskevasta valituksesta / Asemakaavan muutos nro 002291 ja tonttijako sekä tonttijaon muutos, 70 Koivukylä / Leinelä 1 / pohjoisosa / tiedoksi 517

- Helsingin hallinto-oikeuden päätös kunnallisvalitukseen kaupunginvaltuuston 12.2.2016 § 18 päätöksestä/Asemakaavamuutos 002291, 70. Koivukylä. Leinelä pohjoisosa 1 (henkilötiedot peitetty) 518

32 § Toimitilarakennusten korttelin 52131 tontin 11 myynti Veromiehen kaupunginosassa / Koy Robert Huberintie 16 526

- Karta myytävästä tontista 92-52-131-11 529

33 § Maankäyttösopimuksen muutos / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus, B. Esisopimus määräalojen luovutuksesta ja C. Esisopimus osakkeiden kaupasta / Kiinteistö Oy Vantaan Konepaja / Lehto Group Oyj / Asemakaavan muutos nro 002266 530

- Liite A1 Sopimusalue 534

- Liite B1, luovutuksen kohde 535

- Maankäyttösopimuksen muutos 536

34 § Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18. Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 540

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 26.03.2018

- Asemakaavamuutosselostus 19.3.2018, Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18. Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34, KH 26.3.2018 ... 543

- Liikenneselvitys 5.3.2018 / Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18. Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 ... 581

- Meluselvitys 5.3.2018 / Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18. Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 ... 598

- Hulevesisuunnitelma 15.12.2017 / Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18. Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 ... 621

35 § Asemakaavan muutos 002295 ja tonttijako sekä tonttijaon muutos, 70 Koivukylä / Asolanväylä 48-50 ... 628

- Asemakaavamuutosselostus 19.3.2018 / Asemakaavan muutos 002295, 70. Koivukylä ... 631

- Lausunnot ja vastineet 19.3.2018/ Asemakaavan muutos 002295, 70. Koivukylä ... 669

- Muistutukset ja vastineet 19.3.2018/ Asemakaavan muutos 002295, 70. Koivukylä ... 676

36 § Maankäyttösopimus ja kiinteistökaupan esisopimus / Asolantien Liikekiinteistö Oy / Asemakaavan muutos nro 002295, Koivukylä ... 678

- Maankäyttösopimus ja kiinteistökaupan esisopimus / Asolantien Liikekiinteistö Oy / Asemakaavan muutos nro 002295 ... 681

37 § Asemakaavamuutos 002328 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 18. Vantaanlaakso / Vaisala ... 692

- Lausunnot ja vastineet 19.3.2018 / Asemakaavamuutos 002328 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 18. Vantaanlaakso, Vaisala ... 696

- Asemakaavamuutosselostus 19.3.2018 / Asemakaavamuutos 002328 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 18. Vantaanlaakso, Vaisala ... 699

38 § Asemakaavan muutos nro 002334, 23.Kivistö / Paasitie 7b ... 736

- Asemakaavamuutoksen selostus 18.12.2017, tarkistettu 19.3.2018/Asemakaavan muutos nro 002334, 23.Kivistö / Paasitie 7b ... 739

- Muistutuksien ja vastineiden koonti 19.3.2018 / Asemakaavan muutos nro 002334, 23.Kivistö / Paasitie 7b ... 762

- Lausuntojen yhteenveto 19.3.2018/ Asemakaavan muutos nro 002334, 23.Kivistö / Paasitie 7b ... 764

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus ... 771

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen ... 772

Muutoksenhakuohje 3. Hallintovalitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa ... 773

Muutoksenhakuohje 4. Hallintovalitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa ... 775

Muutoksenhakuohje 5. Hallintovalitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa ... 776

Muutoksenhakuohje 6. Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiassa ... 777

Muutoksenhakuohje 7. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa ... 778

Muutoksenhakuohje 8. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto ... 781

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 26.3.2018 klo 17.00-18.50
Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	**Varajäsenet**	Läsnä
Multala Sari, puheenjohtaja	x	Kortesalmi Marilla	
Tahvanainen Säde, I varapuheenjohtaja	x	Nieminen Irja	
Juurikkala Timo, II varapuheenjohtaja	x	Bulut Emil	
Abdi Faysal	x	Kähkönen Osmo	
Bruun Susanna	x	Hämäläinen Anu	
Hakulinen Pentti	x	Haverinen Soili	
Kaira Lauri	x	Weckman Markku	
Kotila Pirkko	x	Karinen Ville	
Niikko Mika	-	Auvinen Timo	
Norrena Vaula	§ 1-11 klo 17.00-18.05	Kuusela Minna	§ 14-38 klo 18.07-18.50
Orpana Anitta	x	Sieviläinen Marianne	
Puoskari Pentti	x	Särkelä Jussi	
Rokkanen Sakari	x	Kanerva Sami	

Muut osallistujat	Läsnä
Lindtman Antti, valtuuston puheenjohtaja	klo 17.55-18.50
Mäkinen Tapani, valtuuston I varapuheenjohtaja	x
Kauppinen Sirpa, valtuuston II varapuheenjohtaja	x
Viljanen Ritva, kaupunginjohtaja	x
Lipponen Martti, apulaiskaupunginjohtaja	x
Lehto-Häggroth Elina, apulaiskaupunginjohtaja	x
Westlin Henry, apulaiskaupunginjohtaja vs.	x
Salminen Jukka T, apulaiskaupunginjohtaja	x
Lehtonen Iiris, apulaiskaupunginjohtaja vs.	x
Rainio Päivi, viestintäjohtaja	x
Ruusula Matti, talousjohtaja vs.	x
Kolju Niina, kaupunginlakimies vs.	x
Siivola Mari, yleiskaavapäällikkö	klo 17.30-17.45
Asumus Pentti, tarkastusjohtaja	klo 18.10-18.15
Sevón Minna, talouspalvelukeskuksen johtaja	klo 18.15-18.20
Isotalus Birgit, hallintosihteeri	x
Lentämäki Tiina, toimistosihteeri	x
Vennelä Asta, pöytäkirjanpitäjä	x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Sari Multala

Pöytäkirjanpitäjä Asta Vennelä

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 9.4.2018, Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)

Pykälät 9, 18, 29 ja 30 tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 11.4.2018, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

1 § **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:
Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

2 § Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään tarkastaa ja hyväksyä kaupunginhallituksen 5.3.2018 pitämän kokouksen pöytäkirja nro 4/2018.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

3 § **Kokouksessa saadut selostukset**

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 3

Käsittely:
Talousjohtaja vs. Matti Ruusula selosti aihetta talouskatsaus 2018.

Yleiskaavapäällikkö Mari Siivola selosti asiakohtaa 28 / Uusimaa-kaava 2050 / Vantaan kaupungin lausunto valmisteluaineistosta.

Tarkastusjohtaja Pentti Asumus saapui paikalle vastaamaan mahdollisiin kysymyksiin koskien asiakohtaa 16 / Sisäisen tarkastuksen vuosiraportti 2017.

Talouspalvelukeskuksen johtaja Minna Sevón saapui paikalle vastaamaan mahdollisiin kysymyksiin koskien asiakohtaa 17 / Vantaan kaupungin vuoden 2017 tilinpäätös.
Päätös:
Merkittiin tiedoksi saadut selostukset ja käyty keskustelu.

4 § **Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset**

RV/BI/AV

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat ja päätökset:

Yleisjaoston pöytäkirja nro 2/12.3.2018
Tarkastuslautakunnan pöytäkirja nro 3/28.2.2018
Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokunnan pöytäkirja nro 3/20.3.2018
Sosiaali- ja terveyslautakunta nro 3/12.3.2018
Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta nro 2/13.3.2018
Opetuslautakunnan pöytäkirja nro 3/12.3.2018
Vapaa-ajanlautakunnan pöytäkirja nro 3/13.3.2018
Kaupunkisuunnittelulautakunnan pöytäkirja nro 3/19.3.2018
Ympäristölautakunnan pöytäkirja nro 3/21.3.2018
Teknisen lautakunnan pöytäkirja nro 3/20.3.2018

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan päätökset
§ 34 Asiakas- ja potilastietojärjestelmän (APOTTI-järjestelmän) käyttöönottoon liittyvien vaiheen 7 tietojen poiminnan määrittely, suunnittelu-, toteutus- ja testaustyö sekä koordinointi ja seuranta VATJ:stä (365 940 euroa)
§ 37 Ajoneuvojen paikannus- ja raportointijärjestelmäpalvelun hankinta (382.240 euroa)

Viestintäjohtajan päätös
§ 1 Vuosisopimus Sanoma Media Finland Oy:n kanssa

Hankintajohtajan päätökset
§ 17 Ikkunoiden pesujen ja yläpölyjen puhdistusten sekä kiinteistöjen perus- ja ylläpitosiivousten hankinta (400 000 eur. alv 0 %)
§ 18 Päätös hankintaoikaisuun vastapainotrukkien (2 kpl) hankinnassa
§ 19 Optiopäätös rautakauppatuotteiden hankinnassa
§ 20 Traktoreiden (2 kpl) hankinnan keskeytyspäätös
§ 21 Hankintaoikaisu oppilaskuljetusten hankinnassa
§ 22 Optiopäätös tilausajojen hankinnassa kaasubusseilla ja pienoisbusseilla esteettömään kuljettamiseen (20 000 €)

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.
Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavilla päätöksillä:

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan päätökset
§ 39 Konserni- ja asukaspalvelujen talous- ja hallintojohtajan sijaisten määrääminen
§ 40 Taideoppilaitoksen sovelluksen hankinta (147 050 euroa)
§ 42 Mailem uutiskirjesovelluksen hankinta (14.400 euroa)

§ 46 Asiakas- ja potilastietojärjestelmän (APOTTI-järjestelmän) käyttöönottoon liittyvien GFS:sta tietojen poimintaan vaihe 7 tarvittavien asiantuntijapalveluiden hankinta (197 950 euroa)
§ 47 Palvelukassajärjestelmän option hankinta (3936 euroa)
§ 48 Opiskelijahallintojärjestelmän option hankinta Variaan (1503 euroa)
§ 49 Facta integraatioiden kehittämisen hankinta (44 600 euroa)

Hankintajohtajan päätökset
§ 14 Option käyttöönotto verhojen, verhotarvikkeiden, sisustustekstiilien, kankaiden ja tekstiilityön tarvikkeiden hankinta Vantaan ja Espoon kaupungeille (Espoo 170 000 eur. Vantaa 170 000 eur alv 0%)
§ 23 Sairaalakalusteiden, kuntosalilaitteiden ja fysioterapian mittausvälineiden hankinnassa (1 920 000 € alv 0 %)

Päätös:
Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

5 § **Kaupunginvaltuuston 5.3.2018 pitämän kokouksen täytäntöönpanot**

RV/HY-L

Kuntalain mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta (39 §). Päätökset voidaan pannan täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, kuitenkin niin, että täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jos valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon (143 §). Jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on tällöin viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi (96 §).

Kaupunginvaltuusto teki 5.3.2018 päätökset seuraavissa asioissa:

3 §	Eron myöntäminen Jori Eskolinille kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsenen tehtävästä ja Janne Heiskaselle kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsenen tehtävästä
4 §	Eron myöntäminen Markus Helaselle vapaa-ajan lautakunnan varajäsenen tehtävästä
5 §	Vantaan hyvinvointikatsaus 2017
6 §	Yleiskaava 2020 tavoitteiden hyväksyminen
7 §	Kunnan asukkaiden tekemät aloitteet vuonna 2017
8 §	Valtuustoaloitteet vuodelta 2017
9 §	Vastaus Kai-Ari Lundellin ja 43 muun valtuutetun aloitteeseen veloituksettoman influenssarokotteen antamisesta koulujen henkilöstölle
10 §	Vastaus Markku Weckmanin ja Niilo Kärjen sekä 41 muun valtuutetun aloitteeseen sporttikortin käytön laajentaminen koskemaan 70-vuotta täyttäneitä avantouimareita
11 §	Vastaus Markku Weckmanin ja 35 muun valtuutetun aloite katujen nimikylttien ja kiinteistöjen osoitemerkintöjen hoitamiseksi ajan tasalle
12 §	Vastaus Kimmo Kiljusen ja 26 muun valtuutetun aloite katukylttien näkyvämmäksi saamiseksi
13 §	Vastaus Jenni Chenin ja 39 muun valtuutetun aloitteeseen englannin ja kiinankielisten palveluiden lisäämiseksi Vantaalla
14 §	Vastaus Kimmo Kiljusen ja 27 muun valtuutetun aloitteeseen asukastilan perustamiseksi Länsimäkeen
15 §	Vastaus Vaula Norrenan ja 39 muun valtuutetun aloitteeseen koululaisten maksuttomista retkikyydeistä
16 §	Vastaus Antero Eerolan ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen varhaiskasvatuksen rajoitusten purkamisesta
17 §	Asemakaavamuutos nro 002331, 68.Koivuhaka, Niittytie 25

Kaupunginvaltuuston pöytäkirja 2/5.3.2018 on kokonaisuudessaan nähtävänä kaupunginvaltuuston extranet-sivuilla ja kaupungin internet-sivuilla.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) todeta, että kaupunginvaltuuston 5.3.2018 tekemät päätökset voidaan panna täytäntöön, ja

b) lähettää päätökset ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia / ao. toimialat

6 § **Eron myöntäminen Johannes Niemiselle valtuustovaliokunnan varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen**

VD/4776/00.00.01.00/2017

RV/AV

Johannes Nieminen on 28.2.2018 saapuneella kirjeellään pyytänyt eroa valtuustovaliokunnan varajäsenen tehtävästä.

Hallintosäännön 23 luvun 1 §:n mukaan valtuusto asettaa vuosittain pysyvän valtuustovaliokunnan käsittelemään valmistelevasti valtuustossa vireillä olevia asioita sekä muita valtuuston työskentelyyn liittyviä kysymyksiä.

Valtuustovaliokunnan jäseninä ovat valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä valtuuston kulloinkin päättämä määrä valtuuston valitsemia jäseniä ja heidän henkilökohtaisia varajäseniään.

Valtuustovaliokunnan puheenjohtajana toimii valtuuston puheenjohtaja ja hänen estyneenä ollessaan valtuuston I varapuheenjohtaja tai valtuuston II varapuheenjohtaja.

Valtuustovaliokunnan kokouksiin osallistuvat asiantuntijoina kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä kulloinkin asian käsittelyn kannalta tarvittavat henkilöt.

Tässä määräyksessä mainitulla valtuustovaliokunnalla ei tarkoiteta kuntalain 35 §:ssä säädettyä valiokuntaa.

Kaupunginvaltuusto on 12.6.2017 § 6 nimennyt valtuustovaliokuntaan ajalle 2017-2018 seuraavat henkilöt:

Antti Lindtman	Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Tapani Mäkinen	Kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja
Sirpa Kauppinen	Kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja
Jäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Sakari Rokkanen	Carita Orlando
Sirkka-Liisa Kähärä	Ulla Kaukola
Emmi Pajunen (22.1.2018 § 7)	Eve Rämö
Niilo Kärki	Johannes Nieminen
Kati Tyystjärvi	Antero Eerola
Patrik Karlsson	Stefan Åstrand
Jouko Jääskeläinen	Tiina Tuomela
Irja Ansalehto-Salmi	Juha Hirvonen
Juha Malmi (25.9.2017 § 3)	Pietari Jääskeläinen (25.9.2017 § 3)

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle
a) myönnettäväksi ero Johannes Niemiselle valtuustovaliokunnan varajäsenen tehtävästä, ja

b) toimitettavaksi valtuustovaliokunnan varajäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

7 § **Eron myöntäminen Ahmed Ladarsille Koivukylä-Korson kehittämistoimikunnan jäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen**

VD/6896/00.00.01.01/2017
RV/LL/NJ/AV

Ahmed Ladarsi on 16.11.2017 saapuneella kirjeellään pyytänyt eroa Korso-Koivukylä kehittämistoimikunnan jäsenen tehtävästä henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Kaupunginhallitus on 14.8.2017 § 18 päätöksellään nimennyt Korso-Koivukylä kehittämistoimikunnan jäseniksi toimikaudeksi 2017–2019 seuraavat henkilöt:

Jäsen	**Varajäsen**
Eve Rämö, puheenjohtaja	Sonja Sharma
Jari Ahokas, varapuheenjohtaja	Kimmo Nieppo
Ahmed Ladarsi	Aki Härkönen
Eeva Helén	Liisa Tilander
Juha Juntunen	Ari Jussila
Marja-Liisa Kari	Kylli Lappi
Merja-Liisa Vasarainen	Virpi Kuorikoski
Nina Uskola	Eeva Pitkänen
Pekka Kantola	Tuukka Rämö
Tuija Haapalainen	Sanna Huuskonen
Visa Tammi	Jouko Suvensalmi

Koivukylä-Korson kehittämistoimikunnan tehtävänä on osaltaan seurata ja keskustella alueen kehittämistoimista maankäytön, rakentamisen ja ympäristön osalta sekä osaltaan edistää asukkaiden osallisuutta. Kehittämistoimikunta kokoontuu 2–3 kertaa vuodessa.

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) myöntää Ahmed Ladarsille ero Korso-Koivukylä kehittämistoimikunnan jäsenen tehtävästä ja
b) toimittaa Korso-Koivukylä kehittämistoimikunnan jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös:
Päätettiin
a) myöntää Ahmed Ladarsille ero Korso-Koivukylä kehittämistoimikunnan jäsenen tehtävästä ja

b) valita Urho Lintinen Korso-Koivukylä kehittämistoimikunnan jäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Jäsen	**Varajäsen**
Eve Rämö, puheenjohtaja	Sonja Sharma
Jari Ahokas, varapuheenjohtaja	Kimmo Nieppo
Urho Lintinen (kh 26.3.2018 § 7)	Aki Härkönen
Eeva Helén	Liisa Tilander
Juha Juntunen	Ari Jussila
Marja-Liisa Kari	Kylli Lappi
Merja-Liisa Vasarainen	Virpi Kuorikoski
Nina Uskola	Eeva Pitkänen
Pekka Kantola	Tuukka Rämö
Tuija Haapalainen	Sanna Huuskonen
Visa Tammi	Jouko Suvensalmi

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

8 § **Varaedustajan nimeäminen vammaisneuvostoon toimikaudeksi 2017-2019**

VD/7339/00.00.01.02/2017
RV/AV

Kaupunginhallituksen 5.3.1990 hyväksymän Vantaan kaupungin vammaisneuvoston toimintasäännön mukaan kaupunginhallitus nimeää neuvostoon edustajat: 4 vammaisjärjestöjä edustavaa jäsentä, 3 vammaisia tai heidän omaisiaan edustavaa jäsentä ja 4 kaupungin edustajaa. Puheenjohtaja nimetään järjestöjen ja varapuheenjohtaja kaupungin edustajista.

Vantaan vammaisneuvoston toimintasäännön mukaisesti kaupunginhallitus valitsi 14.8.2017 § 14 vammaisneuvostoon seuraavat jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet toimikaudeksi 2017-2019:

Vammaisjärjestöjen edustajat

Varsinainen jäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Kari Ali –Yrkkö, Neuroliitto ry	Helena Forssell, Vantaan Reumayhdistys ry
Olof Ekblom, Uudenmaan Lihastautiyhdistys ry	Ritva Engblom, Vantaan Kuurot – Vanda Döva ry
Marja Kalvia, Vantaan Näkövammaiset ry	Markku Huostila, Polioinvalidit ry, Suomen Poliohuolto ry
Heikki Aulio, Vantaan Invalidit VANIN ry	Pirjo Ylimäki, Suomen MG-yhdistys ry

Vammaisten ja heidän omaistensa edustajat

Kari Natunen, Pääkaupunkiseudun Diabetesyhdistys ry	Eero Eronen, Vantaan Uniyhdistys ry
Anneli Korhonen, Vantaan Hengitysyhdistys ry	Mika Korkeakangas, Vantaan Kehitysvammaisten Tuki ry
Kristiina Mäkelä, Vantaan Kehitysvammaisten Tuki ry	Rainer Skogberg, Vantaan Kuuloyhdistys ry

Kaupungin toimialojen edustajat

Varsinainen jäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala Minna Lahnalampi – Lahtinen, vs. vanhus- ja vammais-palvelujen johtaja Vanhus-ja vammaispalvelut	Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala Keskinen Päivi, palvelupäällikkö, vanhusten avo-palvelut Vanhus-ja vammaispalvelut
Maankäytön, rakentamisen ja	Maankäytön, rakentamisen ja

ympäristön toimiala
Ifa Kytösaho,
hankesuunnittelupäällikkö

ympäristön toimiala
Matti Karjanoja,
lupa-arkkitehti

Sivistystoimen toimiala
Minna Salmi,
opetustoimensuunnittelija

Sivistystoimen toimiala
Katjamaria Halme,
varhaiskasvatuksen asiantuntija

Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala
Leea Halmén,
suunnittelija

Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala
Katja Syvärinen,
aluepalvelupäällikkö

Vantaan vammaisneuvoston maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan edustajan henkilökohtainen varajäsen Matti Karjanoja ei 15.3.2018 saapuneen ilmoituksen mukaan enää työskentele Vantaan kaupungin palveluksessa. Hänen tilalleen vammaisneuvoston henkilökohtaiseksi varajäseneksi on ehdotettu kehittämisinsinööri Reijo Korhosta.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) myöntää Matti Karjanojalle ero vammaisneuvoston henkilökohtaisen varajäsenen tehtävästä, ja
b) nimetä kehittämisinsinööri Reijo Korhonen maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan edustajan henkilökohtaiseksi varajäseneksi jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti, puh. 043 826 8687, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

9 § Kutsu Rastattin piirikunnan ja Vantaan kaupungin ystävyyskaupunkisuhteen 50-vuotisjuhlaan

VD/2030/04.01.02.00/2018

RV/LP/AV

Rastattin piirikunta on kutsunut Vantaan kaupungin delegaation Rastattiin 7.-10.6.2018 juhlistamaan 50-vuotista ystävyyskaupunkisuhdetta. Rastattin piirikunta ja Vantaan kaupunki solmivat ystävyyskaupunkisuhteen vuonna 1968. Neuvoteltaessa ystävyyskaupunkisuhteen 50-vuotisjuhlallisuuksien järjestämisestä sovittiin, että sekä Vantaalla että Rastattin piirikunnassa järjestetään tilaisuus juhlavuoden kunniaksi. Vantaan kaupunki järjesti usean ystävyyskaupungin juhlavuosi-juhlallisuudet toukokuussa 2017 ja niihin osallistui Rastattin piirikunnasta yhteensä 6 hengen virallinen delegaatio maaneuvos Jürgen Bäuerlen johdolla. Lisäksi Rastattista osallistui Rastattin piirikunnan kustantamana 29 henkeä Rastattin ja Vantaan ystävyyskaupunkijuhlaan.

Rastattin piirikunta haluaa kiittää huomionosoituksella Vantaan edellistä kaupunginjohtajaa, kaupunkineuvos Kari Nenosta yhteistyöstä ja on kutsunut hänet osallistumaan juhlallisuuksiin.

Juhlallisuuksien lisäksi ohjelmaan kuuluu tulevan yhteistyön suunnittelua sekä esimerkiksi tutustumisia paikalliseen elinkeinoelämään ja kouluihin. Ystävyyskuntatoiminnassa noudatetun periaatteen mukaisesti Rastattin piirikunta vastaa vierailun majoitus- ja muista oleskelukustannuksista.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) nimetä 3-6 luottamushenkilöedustajaa osallistumaan Rastattin piirikunnan ja Vantaan kaupungin 50-vuotisystävyyskaupunkijuhlaan Rastattissa,
b) todeta, että kaupunginjohtaja nimeää tapahtumaan osallistuvat viranhaltijat,
c) todeta, että kaupunkineuvos Kari Nenonen osallistuu matkaan Vantaan delegaatiossa, ja
d) todeta, että matkasta aiheutuvat kustannukset maksetaan ystävyyskaupunkitoimintaan varatusta määrärahasta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:
Päätettiin
a) nimetä Susanna Bruun, Vaula Norrena, Anitta Orpana ja Pentti Hakulinen osallistumaan Rastattin piirikunnan ja Vantaan kaupungin 50-vuotisystävyyskaupunkijuhlaan Rastattissa,
b) todeta, että kaupunginjohtaja nimeää tapahtumaan osallistuvat viranhaltijat,
c) todeta, että kaupunkineuvos Kari Nenonen osallistuu matkaan Vantaan delegaatiossa, ja
d) todeta, että matkasta aiheutuvat kustannukset maksetaan ystävyyskaupunkitoimintaan varatusta määrärahasta.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia / suhdetoimintasihteeri

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
yhteyspäällikkö Laura Parsama, puh. 050 318 1626, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

10 § **Vantaan kaupungin vahinkorahaston pääoman korottaminen**

VD/1635/00.01.03.00/2018

RV/PvN/MS/HY-L/AV

Kaupunginvaltuusto päätti 7.9.1981 § 28 perustaa Vantaan kaupungille vahinkorahaston 1.1.1982 lukien ja hyväksyi sille säännön. Kaupunginvaltuuston 28.1.2013 hyväksymän säännön 1 kohdan mukaan ”Rahaston tarkoituksena on kattaa kaupungin omistamaa tai kaupungin vastuulla olevaa kokonaan tai osittain vakuuttamatonta omaisuutta kohdanneet vahingot sekä muut vahingot, joista kaupunki on voimassa olevan lainsäädännön, kaupunginhallituksen tai -valtuuston päätöksen tai sopimuksen perusteella vastuussa. Rahastosta katetaan lisäksi kaupungin omistamaa tai kaupungin vastuulla olevaa vakuutettua omaisuutta kohdanneet vahingot siltä osin kuin vahingon määrä alittaa vakuutuksen vahinko-kohtaisen omavastuun. Rahastosta korvataan vakuutuksen korvaamien vahinkojen omavastuuosuudet lukuun ottamatta kohdassa 3.4 mainittujen kaskovakuutettujen moottoriajoneuvojen omavastuuosuuksia." Lisäksi rahastosta suoritetaan keskitetysti kaupungin ottamien vakuutusten vuosimaksut lukuun ottamatta lakisääteistä tapaturmavakuutusta sekä pakollista liikennevakuutusta ja kaskovakuutusta. Rahaston asiamiehenä toimii rahoitusjohtaja tai hänen määräämänsä.

Vahinkorahaston pääomaa kartutetaan tai alennetaan kaupunginvaltuuston erikseen päättämillä varoilla. Rahaston varoja kartutetaan myös kaupungin toimialoilta perittävillä laskennallisilla vakuutusmaksuilla, joiden määrän vuosittain vahvistaa kaupunginhallituksen yleisjaosto. Lisäksi rahastoon tilitetään vahingonaiheuttajilta perityksi saadut korvaukset sekä muut mahdolliset rahastolle kuuluvat korvaukset.

Rahastosta on maksettu korvauksia ja kaupungin vakuutusmaksuja enemmän kuin sinne on tuloutettu laskennallisia vakuutusmaksuja tai saatu korvauksia vahinkojen aiheuttajilta. Vuonna 2008 vahinkorahaston pääomaa korotettiin 5 miljoonalla eurolla, jolloin myös vahinkorahasto eriytettiin tilinpäätöksessä omaksi taseyksikökseen. Tämän muutoksen jälkeen rahastolle ei ole enää varattu talousarviossa määrärahaa menojen kattamiseksi. Lisäksi rahastoa pääomitettiin 7 miljoonalla eurolla vuonna 2011 vuoden 2010 tuloksesta.

Rahoitusjohtaja toteaa, että vahinkorahastosta maksetaan vuosittain kaupungin vakuutusmaksuja, omavastuita sekä muita korvauksia yhteensä n. 1,7 milj. euroa. Rahaston tulot olivat vuonna 2017 runsaat 400 000 euroa. Koska rahaston menot ylittävät tulot tällä hetkellä n. 1,3 milj. eurolla ja tämän erotuksen voi odottaa tulevaisuudessa kasvavan muun muassa vakuutusmaksujen korotusten myötä, rahaston nyt jäljellä oleva pääoma on käytetty muutaman vuoden sisällä. Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnan ja kuntayhtymän tuloslaskelman laatimista koskevan yleisohjeen mukaisesti rahastoon voi siirtää pääomaa pääsääntöisesti vain niissä rajoissa, jotka tilikauden tulos tekee mahdolliseksi. Rahoitusjohtaja esittää, että kaupunki korottaisi vahinkorahaston pääomaa 5 miljoonalla eurolla, mikä takaisi rahastolle riittävän pääoman 6–7 vuodeksi.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle korotettavaksi vahinkorahaston pääomaa 5 miljoonalla eurolla siirtämällä tilikauden 2018 kirjanpidossa vahinkorahastoon ko. pääomaa vastaava määrä Vantaan kaupungin tilikauden 2017 tuloksesta.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 8.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
rahoitusjohtaja Pirjo van Nues, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

11 § Sisäilma-asioihin osoitetun 500.000 euron lisämäärärahan kohdentaminen toimialoilla

VD/2710/00.01.02.06/2018
RV/HP/ET/AT/PW/NJ/AV

Talousarviokäsittelyn yhteydessä kaupunginhallitus on antanut sisäilma-asioiden neuvottelukunnalle valtuudet ehdottaa, miten käytettäisiin sisäilma-asioihin budjetoitu 500 000 € käyttötalouden lisämääräraha.

Sisäilma-asioiden neuvottelukunta on kokouksessaan 6.2.2018 päättänyt seuraavaa:
Esitetään kahta rekrytointia, joista yksi tilakeskukseen ja toinen kouluterveydenhuoltoon. Tilakeskukseen palkattava henkilö keskittyisi erityisesti tiedottamiseen, viestintään sekä näiden kehittämiseen. Kouluterveydenhuoltoon palkattava henkilö keskittyisi erityisesti kouluterveydenhuollon keräämien oireilmoitusten analysointiin, koordinointiin sekä prosessin kehittämiseen.

Lisäksi esitetään kattavan oirekyselyn teettämistä kaikissa Vantaan kouluissa, ammatillisissa oppilaitoksissa ja varhaiskasvatuksen yksiköissä. Lukioissa toteutetaan jo oirekyselyitä osana muuta hanketta. Neuvottelukunta katsoo, että oirekyselyillä voidaan selvittää totuudenmukainen tilanne kaupungin kiinteistöissä oireilevista henkilöistä.

Oirekyselyiden toivotaan kattavan sekä henkilökunnan että oppilaat. Kyselylomakkeiden tulee olla validoituja sekä huomioida olennaiset sisäilmasta aiheutuvat oireet, esimerkiksi toistuvat infektiot. Kyselyt on toteutettava niin, että raportista saadaan koulukohtaista tietoa ja tuloksia voidaan hyödyntää rakennusten tutkimisessa.

Tarjouspyyntö valmistellaan ripeästi, kuitenkin niin että sisäilma-asioiden neuvottelukunnalta pyydetään siihen näkemys ennen julkaisemista.

Esitys lisämäärärahan käytöstä:

Tilakeskuksen johdolla valmistellun sisäilma-asioiden toimenpideohjelman mukaan lisäresursseja tarvitaan erityisesti sisäilmatutkimuksiin, suunnitteluun ja korjaamiseen liittyvissä asiantuntijatehtävissä, rakentamisen ja kiinteistöpalvelujen valvontatehtävissä sekä itse palvelutuotannossa. Näitä toimintoja vahvistamalla voidaan parhaiten vaikuttaa suoraan olosuhteiden parantamiseen ja mahdollisimman hyvän sisäilmaston ylläpitämiseen.

Resurssien lisääminen tiedon hallinnassa ja terveystiedon keräämisessä ei itsessään paranna sisäilmatilannetta ongelmakohteissa, mutta saattaa olla merkityksellinen tekijä sisäilmaongelmien käsittelyprosessissa ja todellisen tilanteen ymmärtämisessä.

Sisäilma-asioiden toimenpideohjelmassa on lisäksi esitetty terveydenhoidon ja viranomaisvalvonnan resurssien vahvistamista erityisesti oireilevien ja sairastuneiden ihmisten tutkimuksessa, hoidossa sekä viranomaisten antaman tuen parantamisessa. Mikäli toiminnan tehostaminen näissä asioissa edellyttää tarkemman terveystiedon keräämistä, voi laajempien kyselyjen teettäminen olla perusteltua. Yhdistämällä tilojen käyttäjien terveystieto ja rakennuksista kerätty tekninen tietämys voidaan sisäilmaongelmia lähestyä uudella tavalla.

Henkilöiden palkkaaminen toistaiseksi voimaassa olevaan työsuhteeseen esitettyihin tehtäviin edellyttää uusien vakanssien perustamista sekä käyttötalousmenojen pysyvää korotusta. Maankäytön,

rakentamisen ja ympäristön toimiala sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala vastaavat osaltaan vakanssien valmisteluista ja rekrytoinneista tilakeskukseen ja ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon. Mahdolliset kokemuslisät ja työnantajakulut huomioon ottaen kahden henkilön palkkaukseen tarvittavan lisämäärärahan osuus tulee olemaan yhteensä n. 100.000 €/v. Käyttötalouden osalta tehdään erilliset korotusesitykset myöhemmin syksyllä.

Oirekyselyjen teettämisestä koulujen oppilaille ja päiväkodeissa lapsille vastaa sivistystoimi sekä sosiaali- ja terveystoimi yhdessä. Oirekyselyn toteuttaminen kuuluu työterveyshuollolle tilaajan ollessa kyseessä olevien työntekijöiden toimiala tai henkilöstökeskus.

Koska ainakin oppilaille ja lapsille kohdistettavaan oirekyselyyn tarvitaan kaupungin ulkopuolista apua, pitää kyselyn toteutus hankkia avoimella hankintakilpailulla. Hankintakriteerit pitää valmistella Vantaan toimialojen edustajien, terveydenhuollon ja sisäilma-asiantuntijoiden toimesta. Itse hankinnan valmistelussa ja kilpailutuksessa tullaan mahdollisesti myös tarvitsemaan ulkopuolisen asiantuntijan työpanosta.

Oirekyselyt toteutetaan kertaluontoisesti syksyn 2018 aikana. Kyselyjen toteuttaminen aikaisemmin ei ole resurssien ja hankinnan edellyttämän ajan vuoksi mahdollista eikä kevään siitepölykauden aikana muutenkaan suositeltavaa. Oirekyselyjen tarkemmat kustannukset selviävät valmistelun edetessä. Oirekyselyt toteutetaan kuitenkin myönnetyn 500.000 euron kokonaismäärärahan puitteissa ottaen huomioon em. henkilöiden palkkauksesta vuodelle 2018 kertyvät henkilöstömenojen lisäykset.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään talousarviossa sisäilma-asioiden neuvottelukunnan esittämiin tarkoituksiin varatun määrärahan käytöstä seuraavaa:

a) tilakeskukseen perustetaan uusi vakanssi, jonka tehtäviin kuuluu erityisesti sisäilma-asioista tiedottaminen, viestintä sekä näiden kehittäminen
b) kouluterveydenhuoltoon perustetaan uusi vakanssi, jonka tehtäviin kuuluu erityisesti kouluterveydenhuollon keräämien oireilmoitusten analysointi, koordinointi sekä prosessin kehittäminen
c) kaikissa Vantaan kouluissa, ammatillisissa oppilaitoksissa ja varhaiskasvatuksen yksiköissä toteutetaan oirekyselyt henkilökunnalle, oppilaille ja lapsille syksyllä 2018
d) tehtävien valmistelusta ja toteutuksesta vastaavat esittelyosassa mainitut tahot
e) tehtäviin tarpeelliset määrärahat vuodelle 2018 tullaan maksamaan kustannusten tarkennettua kaupunginhallituksen käyttövaroista
f) rekrytoinnit kohdan a) ja b) vakansseihin toteutetaan toistaiseksi ja otetaan huomioon toimialojen henkilöstösuunnitelmissa vuodesta 2019 alkaen.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginjohtaja muutti esitystään siten, että esittelyosasta poistetaan toiseksi viimeinen kappale.

Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
sisäympäristöasiantuntija Ulla Lignell, puh. 050 304 1141, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

12 § **PHP Holding Oy:n osakkeiden myynti**

VD/2431/02.05.03.01/2018

RV/PvN/NL/AV

Vantaan kaupunki omistaa 4 kpl PHP Holding Oy:n osakkeita. PHP Holding Oy perustettiin vuonna 1906 nimellä Lahden Keskinäinen Telefooniyhdistys. Myöhemmin nimi oli Lahden Keskinäinen Puhelinyhdistys, ja vuodesta 1970 Päijät-Hämeen Puhelinyhdistys. Päijät-Hämeen Puhelinyhdistys siirsi 7.4.1999 liiketoimintansa osake-yhtiömuotoiselle tytäryhtiölle Päijät-Hämeen Puhelin Oyj:lle ja yhdistys muuttui vuoden 1999 lopussa Päijät-Hämeen Puhelinosuuskunnaksi. Osuuskunta muutettiin osakeyhtiöksi, joka 16.7.2001 rekisteröitiin nimellä PHP Holding Oy. Osakkeiden arvo kaupungin kirjanpidossa on 628,01 euroa.

OTC-sijoitus Oy on OTC Arvopaperit Oy:n nimissä tehnyt kaupungille ostotarjouksen liittyen PHP Holding Oy:n osakkeisiin. Ostotarjous ja luonnos osakkeiden kauppakirjaksi ovat tämän päätösesityksen liitteenä. Vuonna 2017 osakkeiden suorakaupassa keskimääräinen ostohinta on ollut 1200 euroa (lähde: Aalto Capital Oy).

Rahoitusjohtaja toteaa, että Vantaan kaupungin voimassa oleva konsernistrategia sisältää kaupungin sijoitustoiminnan periaatteet. Kaupungin sijoitustoiminta jakautuu toimialasijoittamiseen ja kassavarojen sijoittamiseen. Toimialasijoittamisen on edistettävä kaupungin keskeisiä palvelutehtäviä, elinkeinopolitiikan kehittämiseen liittyviä tavoitteita sekä kaupungin henkilöstön saatavuuteen tähtääviä toimenpiteitä. Koska PHP Holding Oy:n osakkeiden omistaminen ei ole kaupungin sijoitustoiminnan periaatteiden mukaista eikä muutoinkaan tarkoituksenmukaista, OTC-sijoitus Oy:n tarjous osakkeiden ostamiseksi tulisi hyväksyä.

Vantaan kaupungin 1.6.2017 voimaan tulleen hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 19. kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää mm. yksityisoikeudellisen yhteisön perustamisesta ja purkamisesta sekä osakkeiden ja osuuksien ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja merkitsemisestä.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) myydä kaupungin omistuksessa olevat PHP Holding Oy:n osakkeet OTC Arvopaperit Oy:lle liitteenä olevan tarjouksen mukaisin ehdoin ja
b) valtuuttaa rahoitusjohtaja allekirjoittamaan kauppakirja liitteenä olevan kauppakirjaluonnoksen mukaisesti sekä tekemään siihen tarvittavat tekniset muutokset.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- 8.3.2018 päivätty osakkeiden ostotarjous (salassa pidettävä, JulkL 21.5.1999/621, 24 § 20. kohta)
- luonnos osakkeiden kauppakirjaksi

Täytäntöönpano: Rahoitusjohtaja

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
rahoitusjohtaja Pirjo van Nues, puh. 040 088 9180, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Kauppakirja

Myyjä:	xxxxxxx xxxxxxxx
Ostaja:	OTC Arvopaperit Oy Y-tunnus: 2578108-5 c/o OTC-sijoitus Oy Kirkkokatu 14, 4 krs. 90100 Oulu
Kaupan kohde:	x kpl PHP Holding Oy:n osakekirjoja, osakenumerot: xxxxxxxx
Kaupan hinta:	xxxx euroa maksetaan tilille: xxxxxxxxxx ja kuitataan maksetuksi.
Paikka ja aika:	Oulussa 16.3.2018 / _____ ____.____.2018

Kaupan ehdot:

1. Osake myydään kaikista rasitteista vapaana.
2. Kaupasta aiheutuvan varainsiirtoveron ja muut mahdollisten kulut maksaa ostaja.
3. Omistusoikeus myytyyn osakkeeseen siirtyy ostajalle välittömästi, kun ostaja on maksanut kauppasumman kauppakirjassa mainitulle myyjän tilille.
4. Ostaja on tietoinen siitä, että osakekirjojen sijainti ei ole myyjän tiedossa. Ostaja vastaa kaikista osakekirjojen kuolettamiseen liittyvistä kustannuksista.
5. Kauppakirja on laadittu kolmena samanlaisena kappaleena: myyjälle, ostajalle ja puhelinyhtiölle.
6. Myyjä valtuuttaa ostajan tekemään muuntopyynnön PHP Holding Oy:lle koskien K-sarjan muuntamista A-osakkeeksi.
7. Kaupan osapuolet toteavat, että myyjään sovelletaan lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta ja kaupan ja sen ehtojen julkisuus määräytyy julkisuuslain perusteella.
8. Tulevien yhtiökokousten päättämät osingot kuuluvat ostajalle.
9. **Mikäli myyjä ei ole toimittanut kauppakirjaa sekä muita mahdollisesti tarvittavia papereita ostajalle viikon kuluessa kauppakirjan tekopäivästä, on ostajalla oikeus purkaa kauppa.**

Allekirjoitukset:

_____	_____
Myyjän allekirjoitus	Annu Kyllönen OTC Arvopaperit Oy 2578108-5

13 § **Presidentinvaalit Vantaalla 2018, raportti**

VD/2430/00.00.00.01/2018

RV/EP/PK/AV

Vantaalla toimitettiin presidentinvaali 28.1.2018. Yleisten säännönmukaisten vaalien toimittamisen jälkeen Vantaan tietopalvelut julkaisee vaaleista vaaliraportin, jossa tarkastellaan kattavasti ja yksityiskohtaisiesti vaalien tuloksia.

Tammikuun presidentinvaalista Vantaan vaalitulokset on koottu Presidentinvaalit Vantaalla 2018 -selvitykseen. Raportin alkuosassa tarkastellaan ehdokkaiden saamia äänimääriä, vantaalaisten äänestysaktiivisuutta sekä miesten ja naisten äänestyskäyttäytymisen eroja. Lisäksi luodaan lyhyt katsaus puolueiden menestykseen Vantaalla vertaamalla presidentinvaaleissa mukana olleiden puolueiden kannatusta edellisten presidentinvaalien, kuin myös aiempien kunta- ja eduskuntavaalien, kannatukseen. Vantaan tuloksia on myös vertailtu pääkaupunkiseudun kuntien ja koko Suomen tuloksiin.

Raportit löytyvät Vantaan kotisivulta kohdasta
http://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset/muut_tilastot_ja_tietokannat

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään merkitä tiedoksi vaaliraportti Presidentinvaalit Vantaalla 2018.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite: - vaaliraportti Presidentinvaalit Vantaalla 2018

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 8.4. muutoksenhaku- ja valituskielto

Lisätiedot:
tutkija Elina Parviainen, puh. 050 3181588, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

PRESIDENTINVAALIT VANTAALLA 2018

LIITE: Kaupunginhallitus 26.03.2018 / 13 §

Julkaisija: Vantaan kaupunki, tietopalveluyksikkö
Julkaisun laatija: Elina Parviainen
Kannen kuva: Sami Lievonen, Vantaan kaupungin aineistopankki

Vantaan kaupunki. Tietopalvelu C3 : 2018

ISSN-L 1799-7011
ISSN 1799-7569 (verkkojulkaisu)
ISBN 978-952-443-579-6

Esipuhe

Presidentti on valittu joka kuudes vuosi suoralla kansanvaalilla 1994 lähtien. Nämä vaalit olivat koko nykymuotoisten presidentinvaalien ensimmäinen kerta, kun presidentti valittiin jo ensimmäisellä kierroksella. Aina aiemmin valintaan on tarvittu toinen kierros, jolloin vastakkain on ollut kaksi ensimmäisellä kierroksella eniten ääniä saaneet ehdokkaat.

Presidentinvaalin ennakkoäänestys toimitettiin 17.- 23.1.2018. Ennakkoäänestyspaikkoja Vantaalla oli tällä kertaa kolmetoista: Kauppakeskus Jumbo, Helsinki-Vantaa lentoasema, Tikkurilassa Vantaa-info ja Galleria K, kauppakeskus Myyrmanni, Monitoimikeskus Lumo ja viisi kirjastoa, asukastila Rubiini Kivistössä ja Kansalaistoiminnan keskus Leinikki Hiekkaharjussa.

Varsinaisena vaalipäivänä 28.1.2018 vaalit toimitettiin 65 äänestysalueella.

Vantaalaiset äänestivät näissäkin vaaleissa totuttuun tapaan. Ennakkoääniä annettiin 2,1% vilkkaammin kuin edellisen presidentinvaalin 1. vaalissa, mutta vaalipäivänä into laski ja vuoden 2012 äänestysaktiivisuudesta jäätiin 4,6 prosenttiyksikköä sen ollessa lopulta 68,2%. Sauli Niinistö sai huikeat 62,6% koko maan äänistä ja valittiin siis 1. vaalissa Tasavallan presidentiksi. Tarkempia tietoja ja tilastoja edellä mainituista löytyy tästä raportista.

Näissä vaaleissa käytettiin sähköistä äänioikeusrekisteriä ja tulostallennusta kaikissa 65:ssä vaalilautakunnassa. Sitä varten lautakuntien jäsenille järjestettiin yksityiskohtaista koulutusta pienryhmissä tietohallintomme pilviagenttien johdolla, joten järjestelmän käyttö lautakunnissa sujuikin lähes ongelmitta ja tulos valmistui Vantaan osalta ennätysajassa.

Seuraavat vaalit ovat mahdollisesti maakuntavaalit lokakuussa. Niiden järjestämisestä ei kuitenkaan vielä tähän mennessä ole saatu tarkempaa tietoa.

Kiitokset kaikille vaalien järjestämisessä mukana olleille. Kiitokset myös tutkija Elina Parviaiselle tämän raportin laatimisesta.

Vantaalla 8.2.2018

Päivi Kimpimäki
vaalitoimiston päällikkö

Sisällys

Esipuhe **1**

Johdanto **3**

Vantaan tulokset **4**
Niinistö suosituin Vantaallakin 4
Äänestysinnokkuus suurinta Ylästön ja Hämevaaran äänestysalueilla 4
Niinistö ykkönen, Haavisto kakkonen ja Huhtasaari kolmonen kaikilla äänestysalueilla 5
Naiset aktiivisemmin uurnille kuin miehet 6

Vertailua muihin kaupunkeihin ja edellisiin vaaleihin **7**
Äänestysaktiivisuus laski niin pääkaupunkiseudulla kuin koko Suomessa 7
Vantaalla kokoomuksen suosio nousi, muiden puolueiden laski 8

Liitteet

Liite 1. Äänestysaktiivisuus Vantaan äänestysalueilla presidentinvaalien ensimmäisellä kierroksella
Liite 2. Ehdokkaiden saamat äänet Vantaan äänestysalueilla presidentinvaalien ensimmäisellä kierroksella
Liite 3. Äänestysaktiivisuus Vantaan äänestysalueilla sukupuolen mukaan ja sukupuolten välinen ero presidentinvaalien ensimmäisellä kierroksella

Liitekartta: Vantaan äänestysalueiden numerot ja nimet

Johdanto

Vuoden 2018 presidentinvaalit pidettiin 28. tammikuuta, jolloin istuvalle presidentille Sauli Niinistölle myönnettiin kuuden vuoden jatkoaika. Vaalit olivat historialliset, sillä valitsijayhdistyksen ehdokas Niinistö sai ensimmäisellä kierroksella yli puolet äänistä eikä toista kierrosta tarvittu.

Presidentinvaalien ensimmäisellä kierroksella oli mukana seitsemän muutakin ehdokasta, joista kansanedustajina toimivat Pekka Haavisto (vihr.), Matti Vanhanen (kesk.), Tuula Haatainen (sd.) ja Laura Huhtasaari (ps.). Ehdokkaina olivat myös europarlamentaarikot Merja Kyllönen (vas.), Nils Torvalds (r.) sekä Paavo Väyrynen (valitsijayhdistys). Ehdokkaiden nuorin oli 38-vuotias Huhtasaari ja vanhin 72-vuotias Torvalds.

Tässä raportissa käsitellään vuoden 2018 presidentinvaalien tuloksia. Raportin alkuosassa keskitytään ainoastaan Vantaan ja sen eri äänestysalueiden tuloksiin. Ensin tarkastellaan vantaalaisten äänestysaktiivisuutta sekä ehdokkaiden saamia äänimääriä äänestysalueittain. Tämän jälkeen käsitellään vantaalaisten miesten ja naisten äänestyskäyttäytymisen eroja.

Raportin loppuosan painopiste on vertailussa. Ensiksi Vantaan tuloksia vertaillaan äänijakaumien ja äänestysaktiivisuuden osalta Helsingin, Espoon, Kauniaisen ja koko Suomen tuloksiin. Toiseksi luodaan lyhyt katsaus puolueiden viimeaikaiseen menestykseen Vantaalla. Tämä tapahtuu vertaamalla vuoden 2018 presidentinvaaleissa mukana olleiden puolueiden kannatusta edellisten presidentinvaalien, kuin myös aiempien kunta- ja eduskuntavaalien, kannatukseen.

Vantaan tulokset

Niinistö suosituin Vantaallakin

Vantaalla, kuten koko Suomessa, kannatettiin Niinistön uudelleenvalintaa (taulukko 1). Vantaalaisista äänioikeutetuista runsas 69 500 (64,6 %) kannatti Niinistöä, kun muiden ehdokkaiden kannattajia oli yhteensä hieman yli 38 000 (35,4 %). Niinistön jälkeen seuraavaksi suosituimmat ehdokkaat olivat Pekka Haavisto (13,9 %) ja Laura Huhtasaari (7,5 %). Kaikkien muiden ehdokkaiden ääniosuus jäi alle viiden prosentin. Annetuista äänistä mitätöitiin 315 kappaletta.

Taulukko 1. Ehdokkaiden äänimäärät Vantaalla vuoden 2018 presidentinvaaleissa

Puolue	Ehdokas	Ennakkoäänet		Vaalipäivän äänet		Äänet yhteensä	
		lkm	%	lkm	%	lkm	%
Valitsijayhdistys B	Sauli Niinistö	31 076	65,9	38 471	63,6	69 547	64,6
VIHR	Pekka Haavisto	5 907	12,5	9 018	14,9	14 925	13,9
PS	Laura Huhtasaari	3 217	6,8	4 902	8,1	8 119	7,5
Valitsijayhdistys A	Paavo Väyrynen	2 146	4,6	2 836	4,7	4 982	4,6
SDP	Tuula Haatainen	1 978	4,2	2 093	3,5	4 071	3,8
VAS	Merja Kyllönen	1 412	3	1 396	2,3	2 808	2,6
KESK	Matti Vanhanen	979	2,1	1 138	1,9	2 117	2
RKP	Nils Torvalds	442	0,9	603	1	1 045	1
	Yhteensä	**47 157**	**100**	**60 457**	**100**	**107 614**	**100**
	Mitättömät äänet	133	0,3	182	0,3	315	0,3
	Yhteensä	**47 290**	**100**	**60 639**	**100**	**107 929**	**100**

Äänestysinnokkuus suurinta Ylästön ja Hämevaaran äänestysalueilla

Vantaalaisia äänioikeutettuja oli vuoden 2018 vaaleissa 162 930, joista hieman yli 6 100 oli ulkosuomalaisia. Voimassa olevan aluejaon mukaan Vantaa on jaettu 65 äänestysalueeseen, joiden koko vaihteli Keimolan 5 900 äänioikeutetusta Hakkilan vajaaseen 1 000 äänioikeutettuun (liite 1). Lummetien äänestysalueeseen kuuluivat kaikki vantaalaiset, joille ei pystytty määrittämään asuinpaikkaa. Äänestysaluejako löytyy julkaisun lopussa olevasta kartasta.

Vantaan kotimaan äänestysprosentti oli 68,2, joka oli tälläkin kertaa korkeampi kuin kokonaisäänestysprosentti (66,2), jossa ovat mukana ulkosuomalaiset. Äänestysvilkkaudessa oli suurta vaihtelua alueiden välillä (kartta 1 ja liite 1). Korkein äänestysprosentti oli Ylästössä (82,0) ja Hämevaarassa (80,4) ja alhaisin Rastimäessä (51,5) ja Estepuistossa (52,2).

Äänestyskäyttäytyminen vaihteli myös ennakkoon ja varsinaisena vaalipäivänä äänestäneiden kesken (liite 1). Ennakkoon äänestäneiden osuus oli suurin Louhelassa ja Martinlaaksossa (41 %) ja pienin Ilolassa sekä Mikkolassa (21 %). Vaalipäivänä uurnilla olivat innokkaimmin käyneet Ylästön äänestysalueeseen kuuluvat (57,8 %), kun taas laimeinta äänestysinto oli Rastimäessä (23,1 %).

Kartta 1. Äänestysalueittaiset äänestysprosentit presidentinvaalien ensimmäisellä kierroksella

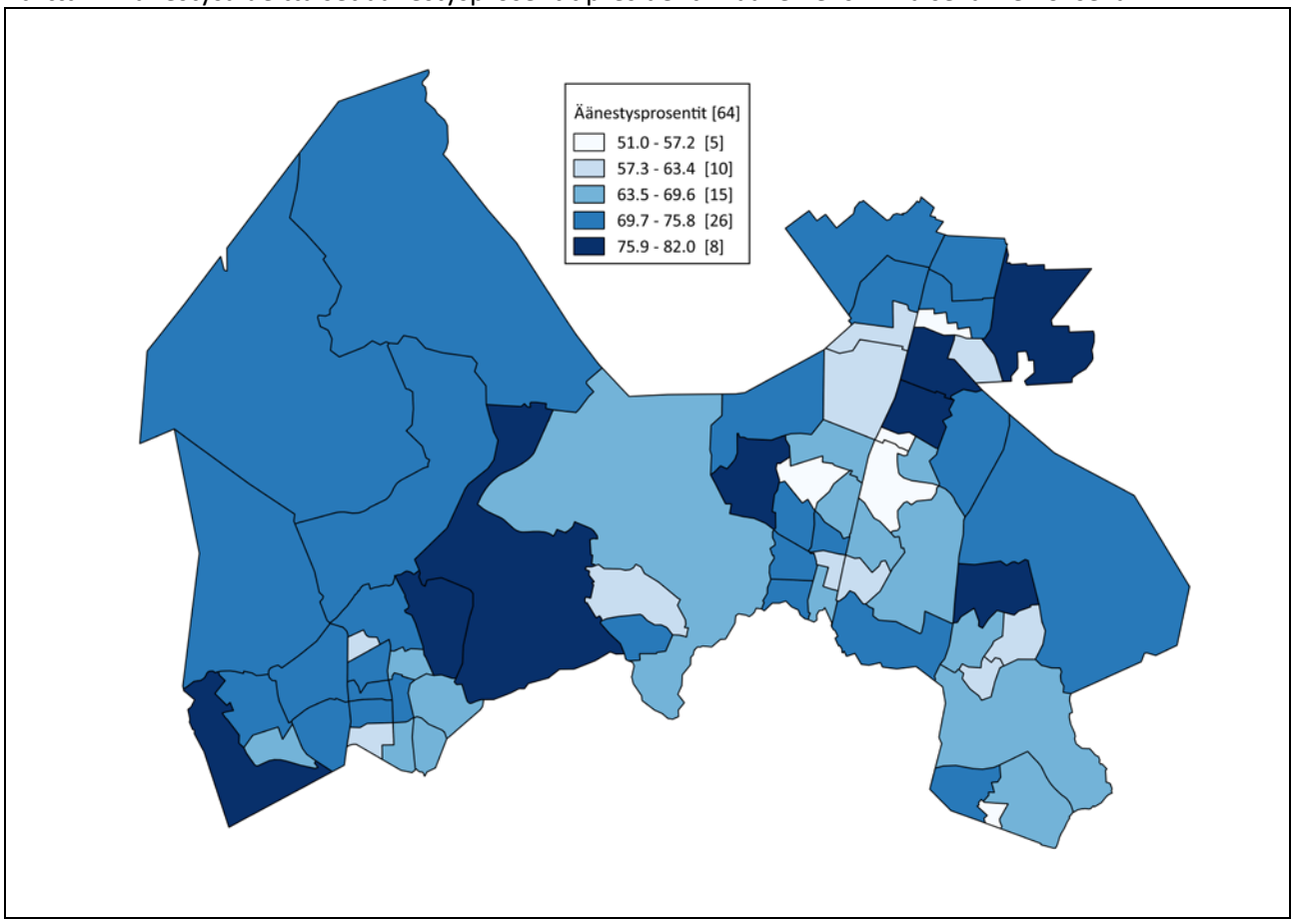

Niinistö ykkönen, Haavisto kakkonen ja Huhtasaari kolmonen kaikilla äänestysalueilla

Niinistöä kannatettiin kautta Vantaan, koska hän sai eniten ääniä kaikilla äänestysalueilla, mutta suosio oli suurinta Länsi-Vantaalla (kartta 2 ja liite 2). Äänestysalueittain tarkasteltuna korkeimmat kannatuslukemat Niinistö sai Hämeenkylässä, Askistossa ja Nikinmäessä, joissa hänen ääniosuutensa kohosi niukasti yli 70 prosentin. Alhaisinta Niinistön kannatus oli Estepuistossa, Rastimäessä ja Maarinojalla, mutta näilläkin alueilla yli puolet kaikista äänistä (55−56 %) meni Niinistölle. Kuten kartasta 2 voi nähdä, etenkin pääradan varressa oli useita äänestysalueita, joissa Niinistön kannatus jäi muita alueita alhaisemmaksi.

Jos Niinistö oli selvä ykkönen, niin myös toiseksi ja kolmanneksi suosituimmat ehdokkaat erottuivat selvästi muista (liite 2). Haavisto sai toiseksi eniten ja Huhtasaari kolmanneksi eniten ääniä kaikilla Vantaan äänestysalueilla. Useimmat Haaviston hyvistä alueista sijaitsivat pääradan varressa tai Myyrmäen suuralueella. Suurinta kannatus oli Jokiniemessä ja Maarinojalla, joiden äänisaaliista runsas viidennes meni Haavistolle. Vähiten ääniä kertyi Askistossa, Itä-Hakkilassa ja Sotungissa, joissa kannatus jäi kymmeneen prosenttiin.

Korson ja Koivukylän suuralueilla oli useita äänestysalueita, joissa Huhtasaari menestyi hyvin, mutta hyviä äänestysalueita oli ympäri Vantaata. Huhtasaaren vahvimpia alueita olivat Mikkola, Nissas ja Länsimäki (noin 11 % äänistä), kun taas heikointa menestys oli Vantaanlaaksossa, Hämevaarassa ja Hämeenkylässä (5 %). Huhtasaaren ja Haaviston kesken käytiin tiukin kilpailu Länsimäen ja Mikkolan äänestysalueilla, joilla eroa oli alle 10 ääntä Haaviston hyväksi.

Neljänneksi suosituimmat ehdokkaat olivat alueesta riippuen Väyrynen (52 aluetta) tai Haatainen (13 aluetta). Väyrynen sai eniten ääniä Estepuiston ja Otavan äänestysalueilla, hivenen yli seitsemän prosenttia, kun taas vähiten ääniä kertyi Kartanonkoskelta (2,6 %). Haataisen suosio vaihteli Länsimäen seitsemästä prosentista Askiston 2,2 prosenttiin.

Kartta 2. Niinistön kannatus Vantaan äänestysalueilla

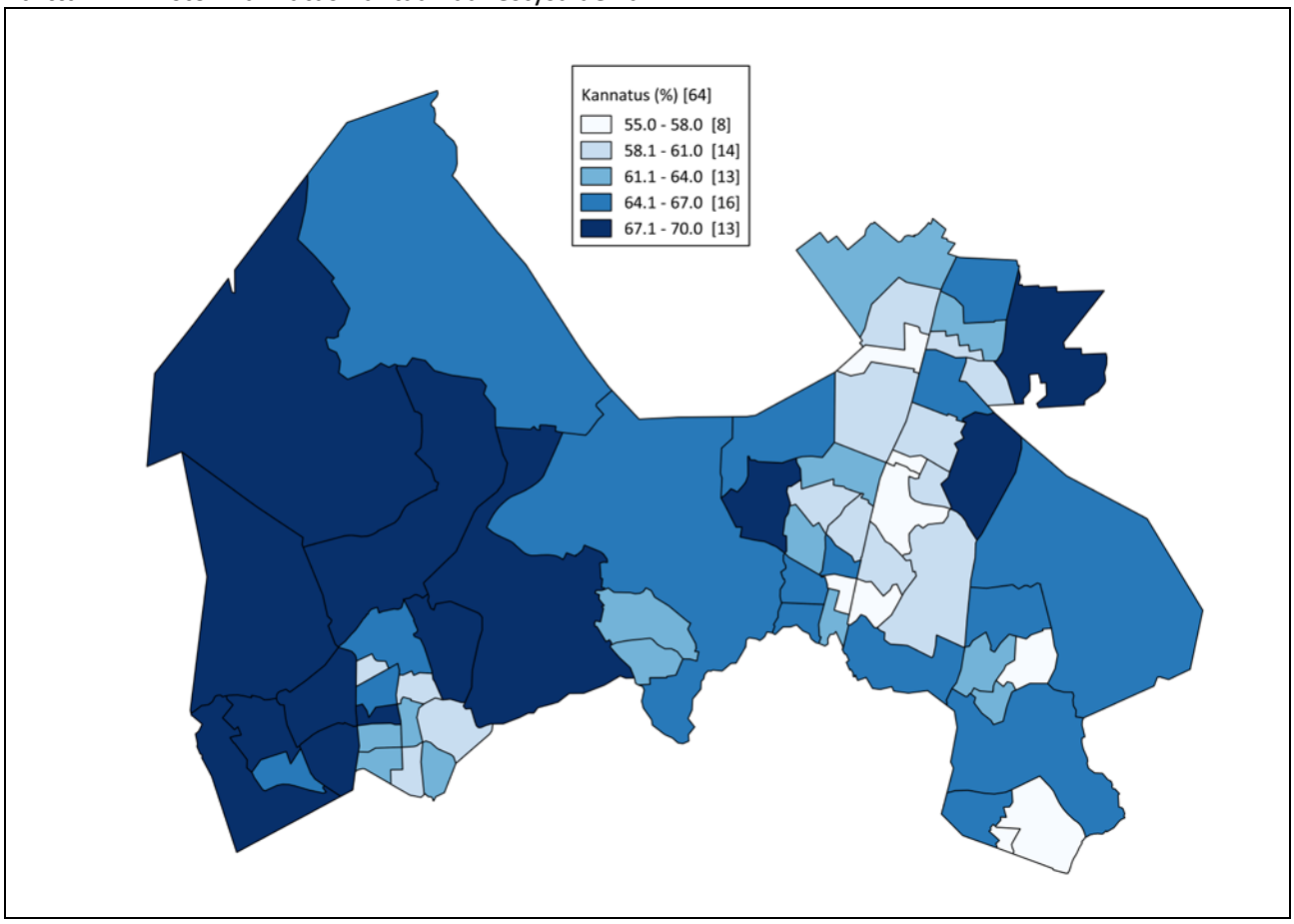

Merja Kyllönen ylsi kuuden prosentin kannatukseen Estepuistossa ja Tarhapuistossa, mutta heikoimmillaan kannatus oli vain 1,3 prosentin luokkaa Veromiehessä. Matti Vanhasen ja Nils Torvaldsin äänimäärät jäivät alhaisiksi kaikkialla Vantaalla. Myyrmäessä Vanhanen keräsi 3 prosentin äänipotin ja lähes samaan ylsi Torvalds Sotungissa. Vanhanen sai alle yhden prosentin äänistä ainoastaan Hakkilassa, mutta Torvaldsilla tällaisia alueita oli peräti 34. Vantaalla oli ainoastaan neljä äänestysaluetta, joissa Torvaldsin ääniosuus ei jäänyt ehdokkaista pienimmäksi.

Naiset aktiivisemmin uurnille kuin miehet

Vantaalla asuvia äänioikeutettuja naisia oli 81 002, mikä oli lähes 5 200 enemmän kuin miehiä. Vantaalaiset naiset olivat aktiivisempia äänestäjiä kuin miehet, sillä naisista 71,2 prosenttia ja miehistä 65 prosenttia käytti äänioikeuttaan[1]. Ennakkoon äänestäneistä suurempi osa oli naisia, mutta vaalipäivänä naiset ja miehet äänestivät yhtä innokkaasti. Naisten ja miesten äänestysaktiivisuutta koskevat tiedot äänestysalueittain on koottu liitteeseen 3.

Ahkerimmin uurnilla kävivät Ylästön ja Hämevaaran äänestysalueilla asuvat naiset, joiden äänestysprosentti kohosi hieman 83 prosentin yläpuolelle. Lisäksi yli 80 prosenttia naisista kävi äänestämässä Vantaanlaaksossa, Itä-Hakkilassa ja Kuninkaalassa. Vastakkaisesta sukupuolesta innokkaimpia äänestäjiä olivat ylästöläiset miehet, joista 80 prosenttia kävi äänestämässä. Vilkasta äänestäminen oli myös Hämevaarassa ja Matarissa, joiden miehistä noin 77 prosenttia kävi äänestämässä.

[1] Kun tarkastellaan kokonaisäänestysprosenttia (mukana myös ulkosuomalaiset), oli vantaalaisten naisten äänestysprosentti 68,8 ja miesten 63,5.

Sekä naisten että miesten äänestysaktiivisuus oli laimeinta samoilla alueilla. Naisten äänestysprosentti jäi alhaisimmaksi Estepuistossa (53,9 %) ja Rastimäessä (55,9 %), kun miehillä järjestys oli päinvastainen. Rastimäessä miehistä kävi äänestämässä vain 46,9 prosenttia ja Estepuistossa 50,1 prosenttia. Miehillä oli yhteensä 15 aluetta, joissa äänestysaktiivisuus jäi alle 60 prosentin, kun naisilla vastaavia alueita oli neljä.

Miehet olivat äänestäneet naisia useammin ainoastaan yhdellä Vantaan äänestysalueella, Hakkilassa. Suurin sukupuolten välinen ero äänestysaktiivisuudessa naisten hyväksi oli Mikkolassa (11,7 prosenttiyksikköä) ja seuraavaksi suurin Kuninkaalassa ja Maarinojalla (noin 10 %-yks.).

Vertailua muihin kaupunkeihin ja edellisiin vaaleihin

Äänestysaktiivisuus laski niin pääkaupunkiseudulla kuin koko Suomessa

Kotimaan äänestysprosentti oli Vantaalla (68,2 %) alhaisempi kuin koko maassa (69,9 %). Muualla pääkaupunkiseudulla äänestysinto oli vielä suurempaa, sillä Kauniaisissa äänestämässä kävi peräti 82,3 prosenttia äänioikeutetuista, Espoossa 74,4 prosenttia ja Helsingissäkin 72,1 prosenttia (taulukko 2).

Äänestysaktiivisuus laski selvästi vuoden 2012 presidentinvaalien ensimmäisestä kierroksesta. Vantaalla laskua oli 4,6 prosenttiyksikköä, sillä edellisten presidentinvaalien äänestysprosentti oli 72,8. Vertailtavista alueista Espoossa laskua oli eniten (5,4 prosenttiyksikköä) ja koko Suomessa vähiten (2,9 %-yks.). Helsingissä ja Kauniaisissa äänestysaktiivisuus aleni lähes saman verran kuin Vantaalla, 4,4−4,5 prosenttiyksikköä.

Varsinaiset vaalitulokset olivat pääkaupunkiseudun kunnissa ja koko Suomessa hyvin samansuuntaiset (taulukko 2). Niinistö oli kaikilla alueilla suosituin ja Haavisto toiseksi suosituin ehdokas. Huhtasaari sai kolmanneksi eniten ääniä muilla alueilla paitsi Kauniaisissa, jossa Torvalds meni selvästi Huhtasaaren edelle.

Taulukko 2. Vuoden 2018 presidentinvaalien tulokset pääkaupunkiseudulla ja koko maassa

Ehdokas	Vantaa	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Koko maa
Äänestäneitä (lkm)	107 929	358 681	145 550	5 991	3 002 710
Yhteensä (%)	100	100	100	100	100
Sauli Niinistö	64,6	54,7	68,1	69,8	62,6
Pekka Haavisto	13,9	25,6	15,3	12,5	12,4
Laura Huhtasaari	7,5	4,9	5,1	3,0	6,9
Paavo Väyrynen	4,6	3,5	3,2	2,4	6,2
Matti Vanhanen	2,0	1,5	1,9	1,5	4,1
Tuula Haatainen	3,8	3,6	2,5	1,5	3,2
Merja Kyllönen	2,6	3,7	1,6	0,8	3,0
Nils Torvalds	1,0	2,4	2,4	8,5	1,5
Äänestysprosentti	66,2	66,9	71,4	75,2	66,8
Kotimaan äänestysprosentti	68,2	72,1	74,4	82,3	69,9

Äänioikeutetuista suomalaisista Niinistön uudelleenvalintaa kannatti 62,6 prosenttia. Espoossa Niinistö keräsi 68,1 prosenttia äänistä, kun Kauniaisissa istuvan presidentin äänisaalis oli lähes 70 prosenttia. Pääkaupunkiseudun kunnista Niinistön kannatus jäi selvästi alhaisimmaksi Helsingissä (54,7 %), johon vaikutti Haaviston suuri suosio. Haaviston ääniosuus oli Helsingissä huomattavasti suurempi (25,6 %) kuin missään muussa Suomen kunnassa.

Vantaalla kokoomuksen suosio nousi, muiden puolueiden laski

Kaikilla vuoden 2018 vaaleissa mukana olleilla puolueilla, paitsi kristillisdemokraateilla, oli ehdokas myös vuoden 2012 presidentinvaaleissa. Edellisissä vaaleissa Niinistö oli tosin kokoomuksen ja Väyrynen keskustan ehdokas, mistä johtuen heidän kannatustaan vertaillaan näihin puolueisiin. Niinistön ja Väyrysen lisäksi myös Haavisto osallistui vuoden 2012 presidentinvaaleihin, mutta muilla puolueilla oli eri ehdokas.

Niinistön kannatus nousi Vantaalla edellisten presidentinvaalien ensimmäiseen kierrokseen verrattuna peräti 23 prosenttiyksikköä ja tämä valtaisa suosio söi kaikkien muiden puolueiden kannatusta (taulukko 3). Edellisissä vaaleissa Haaviston kannatus oli suurta niin koko Suomessa kuin Vantaallakin ja puhuttiin jopa ”Haavisto-ilmiöstä”. Vuoden 2018 vaaleissa noste ei enää ollut yhtä suurta ja Vantaalla eniten laskikin Haaviston kannatus, 9,4 prosenttiyksikköä.

Keskustankaan kannatus ei ollut samalla tasolla kuin viimeksi, tosin Väyrynen pääsi hieman lähemmäksi edellisiä kannatuslukemiaan kuin Vanhanen. SDP:n ja Vasemmistoliiton kannatus laski kolmisen prosenttiyksikköä ja RKP:n ennestään alhaiset lukemat tippuivat vajaan prosenttiyksikön. Perussuomalaisten kannatus on presidentinvaaleissa pysynyt kohtuullisen vakaana Vantaalla, koska Huhtasaaren ääniosuus oli vain 1,9 prosenttiyksikköä pienempi kuin Soinin osuus edellisissä vaaleissa.

Taulukko 3. Ehdokkaiden äänet presidentinvaalien ensimmäisellä kierroksella vuosina 2018 ja 2012 (vain ne puolueet, joilla oli ehdokas molempien vuosien vaaleissa).

	Presidentinvaalit 2018			**Presidentinvaalit 2012**			
		Annetut äänet			**Annetut äänet**		**Muutos (%-yks.)**
Puolue	**Ehdokas**	**lkm**	**%**	**Ehdokas**	**lkm**	**%**	**2012-2018**
Valitsijayhdistys B (vertailupuolue KOK)	Sauli Niinistö	69 547	64,6	Sauli Niinistö	44 974	41,7	22,9
VIHR	Pekka Haavisto	14 925	13,9	Pekka Haavisto	25 160	23,3	-9,4
PS	Laura Huhtasaari	8 119	7,5	Timo Soini	10 156	9,4	-1,9
Valitsijayhdistys A (vertailupuolue KESK)	Paavo Väyrynen	4 982	4,6	Paavo Väyrynen	9 786	9,1	-4,5
KESK	Matti Vanhanen	2 117	2	Paavo Väyrynen	9 786	9,1	-7,1
SDP	Tuula Haatainen	4 071	3,8	Paavo Lipponen	7 265	6,7	-2,9
VAS	Merja Kyllönen	2 808	2,6	Paavo Arhinmäki	6 142	5,7	-3,1
RKP	Nils Torvalds	1 045	1	Eva Biaudet	1 965	1,8	-0,8

Puolueiden kannatusta voidaan mitata myös eri vaaleissa menestymisen perusteella, vaikka vaalien asetelmat ovat monella tapaa varsin erilaisia. On esimerkiksi hyvä huomioida, että presidentinvaalit ovat enemmän henkilö- kuin puoluevaalit. Ennen presidentinvaaleja pidettiin vuonna 2017 kuntavaalit ja vuonna 2015 eduskuntavaalit, joten puolueiden kannatuskehitystä tarkastellaan näissä vaaleissa.

Vantaalaiset kannattivat vuoden 2018 presidentinvaaleissa Niinistöä yli puoluerajojen, ainakin jos mittarina käytetään edellisten vaalien tuloksia (taulukko 4). Kokoomuksen saama äänimäärä oli presidentinvaaleissa runsas 40 prosenttiyksikköä suurempi kuin edellisissä kunta- ja eduskuntavaaleissa. Kokoomuksen kannatus on ollut nousujohteista, sillä puolueen osuus äänistä on kasvanut vaali vaalilta. SDP:n kannatus edellisissä kunta- ja eduskuntavaaleissa oli suurin piirtein samaa tasoa kokoomuksen kanssa, mutta presidentinvaaleissa SDP:n kannatus suorastaan romahti.

Vihreät menestyivät presidentinvaaleissa paremmin kuin vuoden 2015 eduskuntavaaleissa, mutta huonommin kuin 2017 kuntavaaleissa. Perussuomalaisten ja RKP:n kannatus on puolestaan laskenut kaikissa viime vaaleissa ja samoin on käynyt keskustalle, kun vertailukohtana on Vanhasen menestys presidentinvaaleissa. Vasemmistoliitto menestyi tarkasteltavista vaaleista parhaiten vuoden 2017 kuntavaaleissa ja heikoiten vuoden 2018 presidentinvaaleissa.

Taulukko 4. Puolueiden kannatus ja siinä tapahtuneet muutokset vuoden 2018 presidentinvaalien ensimmäisellä kierroksella verrattuna aiempiin kunta- ja eduskuntavaaleihin.

Ehdokas	Puolue	Presidentin vaalit 2018	Kunta-vaalit 2017	Eduskunta-vaalit 2015	Muutos (%-yks.) kunta-vaaleihin	Muutos (%-yks.) eduskunta-vaaleihin
Sauli Niinistö	Valitsijayhdistys B (vertailupuolue KOK)	64,6	24,4	21,8	40,2	42,8
Pekka Haavisto	VIHR	13,9	17,8	11	-3,9	2,9
Laura Huhtasaari	PS	7,5	12,4	21,6	-4,9	-14,1
Paavo Väyrynen	Valitsijayhdistys A (vertailupuolue KESK)	4,6	4,3	9,6	0,3	-5
Matti Vanhanen	KESK	2	4,3	9,6	-2,3	-7,6
Tuula Haatainen	SDP	3,8	25	20,7	-21,2	-16,9
Merja Kyllönen	VAS	2,6	7,4	5,4	-4,8	-2,8
Nils Torvalds	RKP	1	2,9	3,6	-1,9	-2,6

Presidentinvaalien 2018 tulokset on saatavissa Excel-muodossa Vantaan internet-sivuilla. Lisäksi Vantaan karttapalvelussa on äänestyskartat, joista näkee kaikkien ehdokkaiden kannatuksen Vantaalla.

Tutustu lisäaineistoihin:
Presidentinvaalien 2018 tulokset Excel-muodossa
Äänestyskartat Vantaan karttapalvelussa

Liite 1. Äänestysaktiivisuus Vantaan äänestysalueilla presidentinvaalien ensimmäisellä kierroksella

Äänestysalueen numero ja nimi		Äänioikeutetut lkm	Ennakkoon äänestäneet lkm	%	Vaalipäivänä äänestäneet lkm	%	Äänestäneet yhteensä lkm	%
101	Hämevaara	1 769	606	34,3	816	46,1	1 422	80,4
102	Hämeenkylä	2 648	856	32,3	1 137	42,9	1 993	75,3
103	Pähkinärinne	3 338	1 142	34,2	1 082	32,4	2 224	66,6
104	Varisto	1 719	515	30,0	725	42,2	1 240	72,1
105	Vapaala	3 019	934	30,9	1 285	42,6	2 219	73,5
106	Uomatie	2 258	819	36,3	855	37,9	1 674	74,1
107	Myyrmäki	2 053	814	39,6	714	34,8	1 528	74,4
108	Kilteri	2 460	858	34,9	671	27,3	1 529	62,2
109	Louhela	2 506	1 027	41,0	853	34,0	1 880	75,0
110	Jönsas	2 503	941	37,6	697	27,8	1 638	65,4
111	Kaivoksela	1 717	496	28,9	696	40,5	1 192	69,4
112	Vaskipelto	2 135	694	32,5	793	37,1	1 487	69,6
201	Askisto	1 477	355	24,0	753	51,0	1 108	75,0
202	Keimola	5 901	1 682	28,5	2 518	42,7	4 200	71,2
203	Seutula	1 439	333	23,1	726	50,5	1 059	73,6
204	Piispankylä	1 707	500	29,3	743	43,5	1 243	72,8
205	Kivimäki	2 313	869	37,6	876	37,9	1 745	75,4
206	Laajavuori	1 627	468	28,8	499	30,7	967	59,4
207	Martinlaakso	2 761	1 118	40,5	846	30,6	1 964	71,1
208	Vihertie	1 952	769	39,4	519	26,6	1 288	66,0
209	Vantaanlaakso	2 128	692	32,5	958	45,0	1 650	77,5
210	Ylästö	3 321	803	24,2	1 920	57,8	2 723	82,0
301	Veromies	4 494	1 306	29,1	1 569	34,9	2 875	64,0
302	Pakkala	3 554	1 113	31,3	1 118	31,5	2 231	62,8
303	Kartanonkoski	2 969	721	24,3	1 445	48,7	2 166	73,0
304	Ilola	3 301	691	20,9	1 708	51,7	2 399	72,7
305	Ruskeasanta	3 106	775	25,0	1 609	51,8	2 384	76,8
306	Simonkylä	2 854	744	26,1	893	31,3	1 637	57,4
307	Simonmetsä	2 957	813	27,5	1 344	45,5	2 157	72,9
308	Peltola	2 246	706	31,4	948	42,2	1 654	73,6
309	Viertola	3 038	897	29,5	1 272	41,9	2 169	71,4
310	Talkootie	2 103	557	26,5	888	42,2	1 445	68,7
311	Hiekkaharju	2 054	712	34,7	811	39,5	1 523	74,1
312	Tikkurila	1 855	551	29,7	591	31,9	1 142	61,6
313	Kukkaketo	2 855	1 071	37,5	820	28,7	1 891	66,2
314	Jokiniemi	1 729	445	25,7	696	40,3	1 141	66,0
315	Maarinoja	2 408	700	29,1	758	31,5	1 458	60,5
316	Hakkila	992	267	26,9	374	37,7	641	64,6
317	Kuninkaala	1 922	543	28,3	899	46,8	1 442	75,0
401	Koivukylä	3 306	871	26,3	1 318	39,9	2 189	66,2
402	Asola	2 982	847	28,4	927	31,1	1 774	59,5
403	Kulomäki	2 052	564	27,5	691	33,7	1 255	61,2
404	Korso	3 069	1 024	33,4	1 169	38,1	2 193	71,5
405	Vierumäki	2 185	551	25,2	989	45,3	1 540	70,5
406	Leppäkorpi	1 795	471	26,2	872	48,6	1 343	74,8
407	Metsola	2 429	730	30,1	971	40,0	1 701	70,0
408	Otava	1 959	549	28,0	561	28,6	1 110	56,7
409	Matari	1 669	447	26,8	847	50,7	1 294	77,5
410	Mikkola	2 046	429	21,0	771	37,7	1 200	58,7
411	Nikinmäki	3 461	796	23,0	1 837	53,1	2 633	76,1
412	Rekola	2 083	526	25,3	1 073	51,5	1 599	76,8
413	Rastimäki	1 815	514	28,3	420	23,1	934	51,5
414	Havukallio	1 769	553	31,3	459	25,9	1 012	57,2
415	Tarhapuisto	1 570	459	29,2	573	36,5	1 032	65,7
416	Päiväkumpu	2 824	659	23,3	1 404	49,7	2 063	73,1
501	Oripuisto	2 008	646	32,2	540	26,9	1 186	59,1
502	Hakunila	2 307	861	37,3	636	27,6	1 497	64,9
503	Nissas	2 616	637	24,4	908	34,7	1 545	59,1
504	Itä-Hakkila	2 060	563	27,3	1 037	50,3	1 600	77,7
505	Sotunki	1 905	480	25,2	915	48,0	1 395	73,2
506	Vaarala	2 265	722	31,9	823	36,3	1 545	68,2
507	Rajakylä	2 811	758	27,0	1 309	46,6	2 067	73,5
508	Estepuisto	1 599	452	28,3	382	23,9	834	52,2
509	Länsimäki	2 100	669	31,9	683	32,5	1 352	64,4
999	Lummetie	2 945	657	22,3	86	2,9	743	25,2
Suomessa asuvat		**156 818**	**46 338**	**29,5**	**60 626**	**38,7**	**106 964**	**68,2**
Ulkosuomalaiset		6 112	952	15,6	13	0,2	965	15,8
Vantaa yhteensä		**162 930**	**47 290**	**29,0**	**60 639**	**37,2**	**107 929**	**66,2**

Liite 2. Ehdokkaiden saamat äänet Vantaan äänestysalueilla presidentinvaalien ensimmäisellä kierroksella (jatkuu seuraavalla sivulla)

Äänestysalueen		Niinistö		Haavisto		Huhtasaari		Väyrynen	
Nro	Nimi	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%
101	Hämevaara	980	69,1	207	14,6	71	5,0	43	3,0
102	Hämeenkylä	1 402	70,5	267	13,4	101	5,1	76	3,8
103	Pähkinärinne	1 471	66,3	318	14,3	151	6,8	91	4,1
104	Varisto	845	68,3	148	12,0	77	6,2	44	3,6
105	Vapaala	1 511	68,2	296	13,4	145	6,5	80	3,6
106	Uomatie	1 136	68,0	203	12,1	106	6,3	87	5,2
107	Myyrmäki	984	64,5	206	13,5	84	5,5	83	5,4
108	Kilteri	966	63,3	208	13,6	116	7,6	60	3,9
109	Louhela	1 185	63,2	311	16,6	113	6,0	78	4,2
110	Jönsas	975	59,7	272	16,7	140	8,6	80	4,9
111	Kaivoksela	725	61,1	185	15,6	84	7,1	64	5,4
112	Vaskipelto	955	64,4	216	14,6	121	8,2	66	4,5
201	Askisto	777	70,4	109	9,9	94	8,5	53	4,8
202	Keimola	2 905	69,3	553	13,2	262	6,3	156	3,7
203	Seutula	700	66,2	116	11,0	83	7,8	71	6,7
204	Piispankylä	845	68,1	143	11,5	88	7,1	62	5,0
205	Kivimäki	1 172	67,4	218	12,5	118	6,8	67	3,9
206	Laajavuori	587	60,8	129	13,4	86	8,9	61	6,3
207	Martinlaakso	1 295	66,1	277	14,1	115	5,9	77	3,9
208	Vihertie	775	60,6	199	15,6	98	7,7	75	5,9
209	Vantaanlaakso	1 139	69,2	221	13,4	81	4,9	65	3,9
210	Ylästö	1 895	69,7	361	13,3	161	5,9	101	3,7
301	Veromies	1 926	67,0	381	13,3	222	7,7	120	4,2
302	Pakkala	1 416	63,6	306	13,8	219	9,8	103	4,6
303	Kartanonkoski	1 386	64,1	393	18,2	167	7,7	57	2,6
304	Ilola	1 611	67,3	294	12,3	203	8,5	98	4,1
305	Ruskeasanta	1 651	69,5	262	11,0	154	6,5	92	3,9
306	Simonkylä	973	59,8	239	14,7	144	8,9	90	5,5
307	Simonmetsä	1 361	63,2	311	14,4	148	6,9	110	5,1
308	Peltola	1 096	66,4	218	13,2	103	6,2	70	4,2
309	Viertola	1 427	65,9	280	12,9	164	7,6	88	4,1
310	Talkootie	889	61,7	266	18,5	113	7,8	50	3,5
311	Hiekkaharju	990	65,3	236	15,6	97	6,4	50	3,3
312	Tikkurila	669	58,7	194	17,0	98	8,6	61	5,4
313	Kukkaketo	1 189	63,1	298	15,8	117	6,2	99	5,3
314	Jokiniemi	684	60,3	247	21,8	80	7,0	43	3,8
315	Maarinoja	821	56,4	309	21,2	125	8,6	68	4,7
316	Hakkila	387	60,5	105	16,4	47	7,3	37	5,8
317	Kuninkaala	958	66,6	195	13,6	97	6,7	69	4,8
401	Koivukylä	1 371	62,9	328	15,0	178	8,2	90	4,1
402	Asola	1 044	59,0	276	15,6	174	9,8	95	5,4
403	Kulomäki	732	58,5	181	14,5	125	10,0	81	6,5
404	Korso	1 349	61,7	323	14,8	180	8,2	109	5,0
405	Vierumäki	996	64,9	190	12,4	146	9,5	84	5,5
406	Leppäkorpi	878	65,6	173	12,9	104	7,8	71	5,3
407	Metsola	1 080	63,7	224	13,2	153	9,0	80	4,7
408	Otava	671	60,9	136	12,3	101	9,2	78	7,1
409	Matari	840	65,0	166	12,8	90	7,0	60	4,6
410	Mikkola	710	59,5	146	12,2	137	11,5	81	6,8
411	Nikinmäki	1 848	70,3	295	11,2	187	7,1	112	4,3
412	Rekola	987	61,8	234	14,7	128	8,0	84	5,3
413	Rastimäki	518	55,8	140	15,1	93	10,0	56	6,0
414	Havukallio	573	57,0	133	13,2	97	9,7	57	5,7
415	Tarhapuisto	632	61,6	122	11,9	72	7,0	64	6,2
416	Päiväkumpu	1 402	68,1	235	11,4	140	6,8	100	4,9
501	Oripuisto	750	63,4	161	13,6	106	9,0	61	5,2
502	Hakunila	942	63,1	181	12,1	112	7,5	89	6,0
503	Nissas	901	58,5	223	14,5	169	11,0	104	6,8
504	Itä-Hakkila	1 073	67,3	163	10,2	125	7,8	70	4,4
505	Sotunki	927	66,5	145	10,4	101	7,3	69	5,0
506	Vaarala	1 042	67,5	196	12,7	104	6,7	57	3,7
507	Rajakylä	1 366	66,3	284	13,8	143	6,9	76	3,7
508	Estepuisto	457	55,0	108	13,0	85	10,2	61	7,3
509	Länsimäki	791	58,7	147	10,9	141	10,5	78	5,8
999	Lummetie	1 008	59,6	318	18,8	135	8,0	70	4,1
	Vantaa	69 547	64,6	14 925	13,9	8 119	7,5	4 982	4,6

(Liite 2, jatkuu)

Äänestysalueen		Haatainen		Kyllönen		Vanhanen		Torvalds	
Nro	Nimi	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%
101	Hämevaara	49	3,5	31	2,2	22	1,6	16	1,1
102	Hämeenkylä	51	2,6	34	1,7	38	1,9	21	1,1
103	Pähkinärinne	74	3,3	50	2,3	46	2,1	17	0,8
104	Varisto	43	3,5	42	3,4	24	1,9	15	1,2
105	Vapaala	75	3,4	46	2,1	40	1,8	21	0,9
106	Uomatie	48	2,9	37	2,2	35	2,1	19	1,1
107	Myyrmäki	60	3,9	47	3,1	45	3,0	16	1,0
108	Kilteri	72	4,7	45	3,0	41	2,7	17	1,1
109	Louhela	84	4,5	46	2,5	44	2,3	14	0,7
110	Jönsas	67	4,1	41	2,5	41	2,5	16	1,0
111	Kaivoksela	50	4,2	35	2,9	28	2,4	16	1,3
112	Vaskipelto	43	2,9	33	2,2	31	2,1	17	1,1
201	Askisto	24	2,2	17	1,5	23	2,1	7	0,6
202	Keimola	101	2,4	73	1,7	110	2,6	31	0,7
203	Seutula	36	3,4	26	2,5	19	1,8	7	0,7
204	Piispankylä	43	3,5	20	1,6	28	2,3	11	0,9
205	Kivimäki	63	3,6	31	1,8	40	2,3	30	1,7
206	Laajavuori	42	4,4	36	3,7	14	1,5	10	1,0
207	Martinlaakso	83	4,2	43	2,2	54	2,8	14	0,7
208	Vihertie	52	4,1	40	3,1	32	2,5	8	0,6
209	Vantaanlaakso	61	3,7	26	1,6	38	2,3	15	0,9
210	Ylästö	71	2,6	47	1,7	53	1,9	29	1,1
301	Veromies	82	2,9	38	1,3	58	2,0	46	1,6
302	Pakkala	64	2,9	40	1,8	58	2,6	19	0,9
303	Kartanonkoski	58	2,7	34	1,6	38	1,8	28	1,3
304	Ilola	71	3,0	58	2,4	40	1,7	20	0,8
305	Ruskeasanta	105	4,4	47	2,0	43	1,8	22	0,9
306	Simonkylä	71	4,4	57	3,5	34	2,1	18	1,1
307	Simonmetsä	91	4,2	73	3,4	39	1,8	20	0,9
308	Peltola	80	4,8	36	2,2	27	1,6	20	1,2
309	Viertola	90	4,2	51	2,4	41	1,9	24	1,1
310	Talkootie	55	3,8	33	2,3	18	1,2	17	1,2
311	Hiekkaharju	48	3,2	48	3,2	36	2,4	12	0,8
312	Tikkurila	52	4,6	32	2,8	24	2,1	9	0,8
313	Kukkaketo	82	4,4	44	2,3	32	1,7	22	1,2
314	Jokiniemi	26	2,3	24	2,1	20	1,8	11	1,0
315	Maarinoja	51	3,5	39	2,7	26	1,8	16	1,1
316	Hakkila	24	3,8	26	4,1	4	0,6	10	1,6
317	Kuninkaala	38	2,6	35	2,4	27	1,9	19	1,3
401	Koivukylä	84	3,9	68	3,1	41	1,9	21	1,0
402	Asola	70	4,0	76	4,3	25	1,4	9	0,5
403	Kulomäki	67	5,4	33	2,6	27	2,2	6	0,5
404	Korso	100	4,6	74	3,4	41	1,9	11	0,5
405	Vierumäki	50	3,3	36	2,3	27	1,8	6	0,4
406	Leppäkorpi	46	3,4	28	2,1	30	2,2	9	0,7
407	Metsola	66	3,9	53	3,1	30	1,8	10	0,6
408	Otava	55	5,0	34	3,1	21	1,9	6	0,5
409	Matari	55	4,3	42	3,2	30	2,3	10	0,8
410	Mikkola	49	4,1	49	4,1	16	1,3	6	0,5
411	Nikinmäki	77	2,9	51	1,9	41	1,6	16	0,6
412	Rekola	74	4,6	45	2,8	34	2,1	11	0,7
413	Rastimäki	52	5,6	43	4,6	14	1,5	12	1,3
414	Havukallio	60	6,0	51	5,1	25	2,5	9	0,9
415	Tarhapuisto	49	4,8	60	5,8	17	1,7	10	1,0
416	Päiväkumpu	78	3,8	46	2,2	34	1,7	24	1,2
501	Oripuisto	39	3,3	36	3,0	24	2,0	6	0,5
502	Hakunila	86	5,8	46	3,1	27	1,8	10	0,7
503	Nissas	56	3,6	49	3,2	24	1,6	13	0,8
504	Itä-Hakkila	63	3,9	47	2,9	31	1,9	23	1,4
505	Sotunki	52	3,7	37	2,7	22	1,6	40	2,9
506	Vaarala	58	3,8	45	2,9	25	1,6	17	1,1
507	Rajakylä	95	4,6	49	2,4	32	1,6	16	0,8
508	Estepuisto	54	6,5	50	6,0	9	1,1	7	0,8
509	Länsimäki	94	7,0	67	5,0	22	1,6	7	0,5
999	Lummetie	62	3,7	32	1,9	37	2,2	30	1,8
	Vantaa	4 071	3,8	2 808	2,6	2 117	2,0	1 045	1,0

Liite 3. Äänestysaktiivisuus Vantaan äänestysalueilla sukupuolen mukaan ja sukupuolten välinen ero presidentinvaalien ensimmäisellä kierroksella

Äänestysalueen numero ja nimi		Äänestysprosentti			Ennakko-äänestysprosentti			Vaalipäivän äänestysprosentti			Sukupuolen välinen ero (naiset-miehet)		
		Yht.	Miehet	Naiset	Yht.	Miehet	Naiset	Yht.	Miehet	Naiset	Yhteensä	Ennakko	Vaalipäivä
101	Hämevaara	80,4	77,5	83,1	34,3	30,9	37,4	46,1	46,6	45,7	5,6	6,5	-0,8
102	Hämeenkylä	75,3	71,8	78,4	32,3	27,9	36,4	42,9	44,0	42,0	6,6	8,6	-2,0
103	Pähkinärinne	66,6	62,9	70,3	34,2	30,5	37,8	32,4	32,3	32,5	7,4	7,3	0,1
104	Varisto	72,1	72	72,3	30,0	28,7	31,1	42,2	43,3	41,1	0,3	2,4	-2,1
105	Vapaala	73,5	69,4	77,7	30,9	28,1	33,8	42,6	41,3	43,8	8,3	5,7	2,5
106	Uomatie	74,1	70,5	77	36,3	32,3	39,4	37,9	38,2	37,6	6,5	7,2	-0,6
107	Myyrmäki	74,4	71,4	77,1	39,6	36,7	42,3	34,8	34,7	34,9	5,7	5,5	0,2
108	Kilteri	62,2	58,8	64,9	34,9	30,4	38,6	27,3	28,4	26,3	6,1	8,1	-2,0
109	Louhela	75	70,9	78,6	41,0	34,7	46,3	34,0	36,1	32,2	7,7	11,6	-3,9
110	Jönsas	65,4	63,3	67,3	37,6	33,8	40,8	27,8	29,5	26,4	4,0	7,0	-3,0
111	Kaivoksela	69,4	65,6	73,3	28,9	25,1	32,8	40,5	40,5	40,5	7,7	7,7	0,0
112	Vaskipelto	69,6	65,2	73,9	32,5	27,2	37,6	37,1	38,0	36,3	8,7	10,4	-1,7
201	Askisto	75	73,3	76,7	24,0	23,2	24,9	51,0	50,1	51,9	3,4	1,7	1,8
202	Keimola	71,2	69,1	73,1	28,5	27,2	29,7	42,7	41,9	43,4	4,0	2,5	1,5
203	Seutula	73,6	69,9	77,3	23,1	20,6	25,6	50,5	49,2	51,7	7,4	5,0	2,4
204	Piispankylä	72,8	69,4	76,6	29,3	27,1	31,6	43,5	42,2	44,9	7,2	4,5	2,7
205	Kivimäki	75,4	72,7	77,8	37,6	32,2	42,2	37,9	40,5	35,6	5,1	10,0	-4,9
206	Laajavuori	59,4	56,4	62,3	28,8	26,7	30,7	30,7	29,7	31,6	5,9	4,0	2,0
207	Martinlaakso	71,1	66,4	75,2	40,5	35,2	45,0	30,6	31,1	30,2	8,8	9,7	-0,9
208	Vihertie	66	63,9	67,9	39,4	36,5	42,1	26,6	27,4	25,9	4,0	5,6	-1,5
209	Vantaanlaakso	77,5	73,9	81	32,5	29,4	35,5	45,0	44,5	45,5	7,1	6,2	1,0
210	Ylästö	82	80,1	83,8	24,2	23,0	25,3	57,8	57,1	58,5	3,7	2,3	1,4
301	Veromies	64	60,6	67,3	29,1	25,8	32,2	34,9	34,7	35,1	6,7	6,4	0,3
302	Pakkala	62,8	59,2	66,2	31,3	28,4	34,1	31,5	30,8	32,1	7,0	5,7	1,4
303	Kartanonkoski	73	70,8	74,8	24,3	22,5	25,8	48,7	48,3	49,0	4,0	3,3	0,7
304	Ilola	72,7	71,5	73,8	20,9	19,2	22,6	51,7	52,3	51,2	2,3	3,4	-1,1
305	Ruskeasanta	76,8	73,8	79,6	25,0	21,7	28,1	51,8	52,1	51,5	5,8	6,4	-0,6
306	Simonkylä	57,4	55,2	59,3	26,1	23,5	28,4	31,3	31,7	30,9	4,1	4,9	-0,8
307	Simonmetsä	72,9	68,8	76,8	27,5	24,6	30,2	45,5	44,2	46,6	8,0	5,6	2,5
308	Peltola	73,6	71,3	75,6	31,4	27,7	34,7	42,2	43,7	41,0	4,3	7,0	-2,7
309	Viertola	71,4	68,1	74,4	29,5	26,8	32,1	41,9	41,3	42,4	6,3	5,3	1,1
310	Talkootie	68,7	65,3	71,7	26,5	22,9	29,7	42,2	42,5	42,0	6,4	6,9	-0,5
311	Hiekkaharju	74,1	70,8	77,1	34,7	29,1	39,5	39,5	41,6	37,6	6,3	10,3	-4,0
312	Tikkurila	61,6	57,4	65,1	29,7	27,9	31,2	31,9	29,5	33,8	7,7	3,3	4,3
313	Kukkaketo	66,2	61,9	69,9	37,5	32,2	42,0	28,7	29,7	27,9	8,0	9,8	-1,8
314	Jokiniemi	66	61,8	69,7	25,7	21,7	29,3	40,3	40,1	40,4	7,9	7,6	0,3
315	Maarinoja	60,5	55,4	64,9	29,1	23,8	33,5	31,5	31,6	31,4	9,5	9,7	-0,2
316	Hakkila	64,6	65,2	64,1	26,9	28,5	25,4	37,7	36,7	38,7	-1,1	-3,1	2,0
317	Kuninkaala	75	69,8	80,2	28,3	24,7	31,8	46,8	45,1	48,4	10,4	7,1	3,3
401	Koivukylä	66,2	63,9	68,1	26,3	22,2	29,8	39,9	41,7	38,4	4,2	7,5	-3,3
402	Asola	59,5	56,6	61,8	28,4	25,3	30,9	31,1	31,3	30,9	5,2	5,6	-0,4
403	Kulomäki	61,2	57,8	64,6	27,5	24,2	30,9	33,7	33,7	33,7	6,8	6,7	-0,0
404	Korso	71,5	67,3	75,6	33,4	29,0	37,8	38,1	38,3	37,9	8,3	8,8	-0,4
405	Vierumäki	70,5	67,3	73,7	25,2	22,1	28,4	45,3	45,2	45,3	6,4	6,3	0,2
406	Leppäkorpi	74,8	70,9	78,7	26,2	22,9	29,5	48,6	48,0	49,2	7,8	6,6	1,2
407	Metsola	70	66,5	73,4	30,1	25,9	34,0	40,0	40,6	39,4	6,9	8,1	-1,2
408	Otava	56,7	53,3	59,9	28,0	24,8	31,0	28,6	28,4	28,8	6,6	6,2	0,4
409	Matari	77,5	77,2	77,9	26,8	26,0	27,6	50,7	51,2	50,3	0,7	1,6	-0,9
410	Mikkola	58,7	52,7	64,4	21,0	17,1	24,7	37,7	35,6	39,7	11,7	7,6	4,1
411	Nikinmäki	76,1	74	78,2	23,0	21,3	24,7	53,1	52,7	53,4	4,2	3,5	0,7
412	Rekola	76,8	74,4	79,1	25,3	22,8	27,7	51,5	51,7	51,3	4,7	5,0	-0,3
413	Rastimäki	51,5	46,9	55,9	28,3	23,5	32,9	23,1	23,3	23,0	9,0	9,4	-0,3
414	Havukallio	57,2	53,8	60,1	31,3	27,6	34,4	25,9	26,2	25,8	6,3	6,8	-0,4
415	Tarhapuisto	65,7	62,4	68,7	29,2	25,2	32,9	36,5	37,2	35,9	6,3	7,6	-1,3
416	Päiväkumpu	73,1	70,1	76,1	23,3	21,8	24,9	49,7	48,3	51,2	6,0	3,2	2,9
501	Oripuisto	59,1	56,8	61	32,2	28,6	35,2	26,9	28,2	25,8	4,2	6,6	-2,4
502	Hakunila	64,9	60,2	69	37,3	32,7	41,3	27,6	27,5	27,6	8,8	8,6	0,1
503	Nissas	59,1	56,4	61,5	24,4	22,0	26,5	34,7	34,4	35,0	5,1	4,4	0,7
504	Itä-Hakkila	77,7	74,8	80,6	27,3	24,9	29,8	50,3	49,9	50,8	5,8	5,0	0,9
505	Sotunki	73,2	70,8	75,6	25,2	23,1	27,3	48,0	47,7	48,3	4,8	4,2	0,6
506	Vaarala	68,2	66,5	69,8	31,9	28,8	34,8	36,3	37,7	35,0	3,3	6,0	-2,7
507	Rajakylä	73,5	71,4	75,7	27,0	25,1	28,8	46,6	46,3	46,8	4,3	3,8	0,6
508	Estepuisto	52,2	50,1	53,9	28,3	25,6	30,6	23,9	24,5	23,3	3,8	5,0	-1,2
509	Länsimäki	64,4	60,6	67,6	31,9	28,3	34,9	32,5	32,3	32,7	7,0	6,6	0,4
999	Lummetie	25,2	23,6	27,8	22,3	20,2	25,6	2,9	3,4	2,2	4,2	5,4	-1,2
Suomessa asuvat		**68,2**	**65,0**	**71,2**	**29,5**	**26,3**	**32,6**	**38,7**	**38,7**	**38,6**	**6,2**	**6,3**	**-0,1**
Ulkosuomalaiset		15,8	15,4	16,0	15,6	15,1	15,9	0,2	0,3	0,2	0,6	0,8	-0,1
Vantaa yhteensä		**66,2**	**63,5**	**68,8**	**29,0**	**26,0**	**31,9**	**37,2**	**37,5**	**36,9**	**5,3**	**5,9**	**-0,6**

Vantaan äänestysalueiden numerot ja nimet

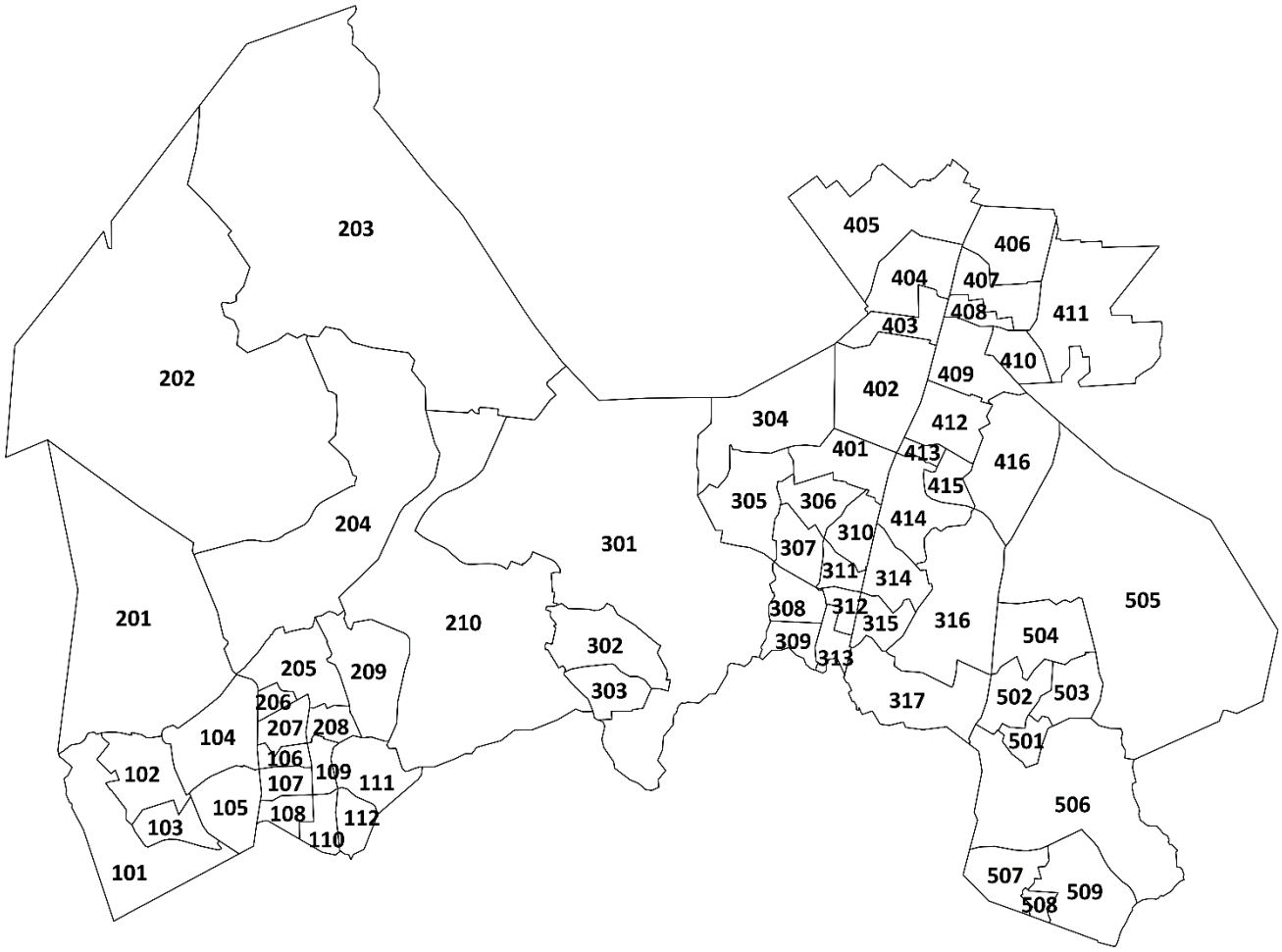

Nro	Nimi	Nro	Nimi	Nro	Nimi
101	Hämevaara	301	Veromies	405	Vierumäki
102	Hämeenkylä	302	Pakkala	406	Leppäkorpi
103	Pähkinärinne	303	Kartanonkoski	407	Metsola
104	Varisto	304	Ilola	408	Otava
105	Vapaala	305	Ruskeasanta	409	Matari
106	Uomatie	306	Simonkylä	410	Mikkola
107	Myyrmäki	307	Simonmetsä	411	Nikinmäki
108	Kilteri	308	Peltola	412	Rekola
109	Louhela	309	Viertola	413	Rastimäki
110	Jönsas	310	Talkootie	414	Havukallio
111	Kaivoksela	311	Hiekkaharju	415	Tarhapuisto
112	Vaskipelto	312	Tikkurila	416	Päiväkumpu
201	Askisto	313	Kukkaketo	501	Oripuisto
202	Keimola	314	Jokiniemi	502	Hakunila
203	Seutula	315	Maarinoja	503	Nissas
204	Piispankylä	316	Hakkila	504	Itä-Hakkila
205	Kivimäki	317	Kuninkaala	505	Sotunki
206	Laajavuori	401	Koivukylä	506	Vaarala
207	Martinlaakso	402	Asola	507	Rajakylä
208	Vihertie	403	Kulomäki	508	Estepuisto
209	Vantaanlaakso	404	Korso	509	Länsimäki
210	Ylästö				

999 Lummetie: Henkilöt, joita ei ole merkitty väestötietojärjestelmään minkään kiinteistön kohdalle.

Vantaan kaupunki
Kaupunginjohtajan toimiala
Tietopalveluyksikkö
Asematie 7, 01300 Vantaa
Puhelin 09 839 11 (vaihde)

14 § **Vantaan hyvinvointiohjelma 2018 - 2022**

VD/648/00.01.02.00/2018

RV/JN/TR/MT/AV

Kunnalla on lakisääteinen tehtävä edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä (ks. perustuslaki 19 §, kuntalaki 1 §, terveydenhuoltolaki 12 §, sosiaalihuoltolaki 7 §). Vantaalla hyvinvoinnin edistäminen on kaupungin strateginen painopiste. Hyvinvoinnin edistämisellä eli hyvinvointityöllä tarkoitetaan ensisijaisesti kaupungin tietoista voimavarojen kohdentamista asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen yhteistyössä asukkaiden, kolmannen sektorin ja yritysten kanssa (terveydenhuoltolaki 12 § ja sosiaalihuoltolaki 7 §).

Vantaan hyvinvointiohjelmatyön uudistuksen myötä kaupunkitasoinen hyvinvointityö on koottu yhteen pakettiin ja liitetty aikaisempaa vahvemmin osaksi strategista johtamista. Vantaan hyvinvointiohjelma on kaupunkitasoinen, strategiaa toimeenpaneva ohjelma, jonka kesto on 2018–2022. Hyvinvointiohjelma koostuu ohjelmatyön esittelystä ja kolmesta lakisääteisestä suunnitelmasta: lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (lastensuojelulaki 2 §), ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma (laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 5 §) ja monikulttuurisuussuunnitelma (laki kotoutumisen edistämisestä 32 §).

Hyvinvointiohjelma toimii valtuustokauden strategian painopisteen ”Edistämme asukkaiden hyvinvointia” toimeenpanevana ohjelmana. Se konkretisoi Vantaan valtuustokauden strategian tavoitteet ohjelmatasoisiksi päämääriksi ja toimenpiteiksi. Jokaiseen suunnitelmaan on puolestaan kirjattu konkreettiset teot, joilla varmistetaan ohjelman päämäärien toteutuminen suunnitelman kohderyhmän osalta.

Tällä valtuustokaudella Vantaan hyvinvointityön tavoitteena on lisätä vantaalaisten terveellisiä elintapoja, vähentää alueiden ja asukkaiden hyvinvointieroja ja varmistaa, että kotouttaminen onnistuu aikaisempaa paremmin.

Vaikuttava hyvinvointityö kiinnittää huomiota asukkaiden erilaisuuteen, kuten erilaisiin taustoihin ja elämäntilanteisiin. Se on ennen kaikkia myös yhdessä tehtävää työtä. Näin ollen Vantaan hyvinvointityötä tehdään yhdessä asukkaiden ja kumppaneiden kanssa huomioiden asukkaiden tasa-arvo ja yhdenvertaisuus.

Hyvinvointiohjelman ja -suunnitelmien toteutuksesta vastaavat kaikki kaupungin toimijat yhteistyössä kumppaneidensa kanssa. Vuosittaiset toimenpiteet ja teot sovitaan toimialojen, tulosalueiden ja tulosyksiköiden tuloskorttien laadinnan yhteydessä. Vantaan kaupungin hyvinvointiryhmä varmistaa, että hyvinvointiohjelman päämäärät ja toimenpiteet sekä toimijoiden yhteinen työ ja sen kehittäminen huomioidaan talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa.

Hyvinvointiohjelman seuranta ja arviointi toteutetaan valtuustokauden strategian arviointiaikataulun mukaisesti. Tämän lisäksi hyvinvointisuunnitelmien tekojen toteutumista seurataan vuosittain ja siitä raportoidaan Vantaan kaupungin hyvinvointiryhmälle ja vaikuttamistoimielimille.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 14

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi
a) Vantaan hyvinvointiohjelma
b) Vantaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
c) Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma
d) Vantaan monikulttuurisuussuunnitelma

Käsittely:
Kaupunginjohtaja muutti esityksensä kuulumaan seuraavasti:
Päätetään
a) esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi
   1. Vantaan hyvinvointiohjelma
   2. Vantaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
   3. Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma
   4. Vantaan monikulttuurisuussuunnitelma, ja
b) oikeuttaa valmisteleva työryhmä tekemään suunnitelmaan tarvittavat tekniset muutokset.

Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

Liite:
- Vantaan hyvinvointiohjelma 2018-2022
  Liite 1 Vantaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2018–2022
  Liite 2 Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2018–2022
  Liite 3 Vantaan monikulttuurisuussuunnitelma 2018–2022

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle
asukaspalvelut

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
asukaspalveluiden apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö; lasten- ja nuortenpalveluiden koordinaattori Tia Ristimäki, puh. 050 312 4437, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN HYVINVOINTIOHJELMA 2018–2022

SISÄLLYS

Saatteeksi

1 Hyvinvointiohjelma pähkinänkuoressa
2 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnan tehtävänä
3 Hyvinvointityö Vantaalla
  3.1 Hyvinvointityön toimintamalli
  3.2 Hyvinvointiohjelmatyön uudistus
  3.3 Hyvinvointiohjelma osana kunnan päätöksentekoa
  3.4 Valtuustokauden strategia ja ohjelmat
  3.5 Strategiaa toimeenpanevien ohjelmien työnjako
4 Hyvinvointiohjelma kokonaisuutena
  4.1 Hyvinvointiohjelman tehtävä, toteutus ja rakenne
  4.2 Vantaalaisten hyvinvointi
  4.3 Hyvinvointiohjelman päämäärät ja toimenpiteet
  4.4 Hyvinvointiohjelman toteutus, seuranta ja arviointi

Liite 1 Vantaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2018–2022
Liite 2 Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2018–2022
Liite 3 Vantaan monikulttuurisuussuunnitelma 2018–2022

LIITE: Kaupunginhallitus 26.03.2018 / 14 §

SAATTEEKSI

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan tärkeä tehtävä. Tuloksellisinta se on silloin, kun kunta onnistuu kannustamaan tai tukemaan erilaisissa elämäntilanteissa olevia kuntalaisia elämään oman näköistä arkea, johon kuuluu omasta ja läheisten ihmisten hyvinvoinnista huolehtiminen. Hyvinvointi tarkoittaa eri ihmisille erilaisia asioita: yhdelle se on lenkkipolku lähellä kotia, toiselle tarvittava tuki asunnon löytämiseen ja kolmannelle paikka, jonne on helppo mennä ja tavata muita ihmisiä.

Hyvinvointityö on ennen kaikkea yhteistä työtä, joka syntyy ja kehittyy yhdyspinnoilla kunnan toimijoiden välillä ja yhdessä kumppaneiden kuten järjestöjen ja yritysten kanssa. Hyvässä yhdyspintatyöskentelyssä on mukana myös asukkaita. Esimerkiksi liikunnallisen elämäntavan lisäämiseen tarvitaan kaikkien työpanosta. Tärkeintä on, että jokainen kuntalaisia kohtaava on valmis yhteistyössä kuntalaisten kanssa etsimään ja löytämään liikkumisen kipinän sekä keinot, joilla liikkuminen lisääntyy. Uusi liikuntaharrastus voi parhaimmillaan edistää unen laatua, tuoda uusia ystäviä tai antaa uutta intoa työnhakuun.

Vantaan kaupungin hyvinvointiryhmä on kehittänyt kaupungin hyvinvointityötä 2000-luvun alusta lähtien. Viime vuodet kehittämisen kärkinä ovat olleet hyvinvointiedon ja hyvinvointiohjelmatyön integroiminen osaksi strategiatyötä. Tavoite on saavutettu, sillä Vantaan valtuustokauden strategiassa painotetaan asukkaiden hyvinvoinnin edistämistä ja tavoitteiden asettaminen pohjautuu hyvinvointitietoon ja yhteisten työpajojen tuotoksiin. Hyvinvointiohjelma puolestaan toimii strategiaa toimeenpanevana ohjelmana konkretisoiden strategiset tavoitteet päämääriksi ja konkreettisiksi teoiksi.

Myös hyvinvointiohjelma on valmistunut yhteistyössä kaupungin toimijoiden, järjestöjen ja asukkaiden kanssa. Suuri kiitos hyvinvointiohjelmatyön uudistuksesta kuuluu työtä ohjanneelle Vantaan kaupungin hyvinvointiryhmälle sekä hyvinvointiohjelman[1] ja -suunnitelmien valmisteluryhmille.

Tämä hyvinvointiohjelma ei kuitenkaan ole maali, vaan lähtölaukaus hyvinvointityölle. Ohjelma toimii suunnan näyttäjänä yhteisissä hyvinvointitalkoissa, joissa tavoitteena on lisätä vantaalaisten terveellisiä elintapoja, vähentää alueiden ja asukkaiden välisiä hyvinvointieroja sekä varmistaa, että jokaisella vantaalaisella on hyvä olla ja elää Vantaalla.

Vantaalla x.x.2018

Jaakko Niinistö

apulaiskaupunginjohtaja

Vantaan kaupungin hyvinvointiryhmän puheenjohtaja

---

1 Hyvinvointiohjelman valmisteluryhmään ovat kuuluneet: Niinistö Jaakko, työryhmän puheenjohtaja (apulaiskaupunginjohtaja, konserni- ja asukaspalveluiden toimiala)
Koskensalo-Kleemola Heini (erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveyshuollon toimiala)
Lönnqvist Henrik (tutkimuspäällikkö, kaupunginjohtajan toimiala)
Ojala Saara (talous- ja tilastosuunnittelija, sivistystoimen toimiala)
Ristimäki Tia (lasten ja nuorten palvelujen koordinaattori, sivistystoimen sekä sosiaali- ja terveyshuollon toimialat)
Salovaara Christa (strategia-asiantuntija, kaupunginjohtajan toimiala)
Tasanko Pia (vuorovaikutusasiantuntija, maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala)
Tuominen Meija (suunnittelija, konserni- ja asukaspalveluiden toimiala)

1 HYVINVOINTIOHJELMA PÄHKINÄNKUORESSA

Vantaalla asukkaiden hyvinvointi on tärkeä asia, minkä seurauksena hyvinvoinnin edistäminen on yksi kaupungin strateginen painopiste. Hyvinvoinnin edistämisellä eli hyvinvointityöllä tarkoitetaan ensisijaisesti kaupungin tietoista voimavarojen kohdentamista asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen yhteistyössä asukkaiden, kolmannen sektorin ja yritysten kanssa.

Vantaan hyvinvointiohjelmatyön uudistuksen myötä kaupunkitasoinen hyvinvointityö on koottu yhteen pakettiin ja liitetty aikaisempaa vahvemmin osaksi strategista johtamista. Kaikkien yhteinen hyvinvointityö alkaa tiedon kokoamisella toimintaympäristöstä ja asukkaiden hyvinvoinnista. Tiedon analyysin ja yhteisten keskustelujen avulla etsitään ja löydetään kehittämiskohteita, joista strategiavalmistelussa muodostetaan kaupungin strategiset painopisteet ja tavoitteet. Strategiaa toimeenpanevat ohjelmat konkretisoivat strategiset tavoitteet päämääriksi ja teoiksi. Niiden toteutuksesta sovitaan vuosittain talous- ja toimintasuunnitelmia tehtäessä ja arvioidaan osana toiminnan arviointia.

Vantaan hyvinvointiohjelma on kaupunkitasoinen, strategiaa toimeenpaneva ohjelma, jonka kesto on 2018–2022. Hyvinvointiohjelma koostuu ohjelmatyön esittelystä ja kolmesta lakisääteisestä suunnitelmasta: lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma sekä monikulttuurisuussuunnitelma.

Hyvinvointiohjelma toimii valtuustokauden strategian painopisteen ”Edistämme asukkaiden hyvinvointia” toimeenpanevana ohjelmana. Se konkretisoi Vantaan valtuustokauden strategian tavoitteet ohjelmatasoisiksi päämääriksi ja toimenpiteiksi. Jokaiseen suunnitelmaan on puolestaan kirjattu konkreettiset teot, joilla varmistetaan ohjelman päämäärien toteutuminen suunnitelman kohderyhmän osalta.

Tällä valtuustokaudella Vantaan hyvinvointityön tavoitteena on lisätä vantaalaisten terveellisiä elintapoja, vähentää alueiden ja asukkaiden hyvinvointieroja ja varmistaa, että kotouttaminen onnistuu aikaisempaa paremmin.

Vaikuttava hyvinvointityö kiinnittää huomiota asukkaisen erilaisuuteen, kuten erilaisiin taustoihin ja elämäntilanteisiin. Se on ennen kaikkia myös yhdessä tehtävää työtä. Näin ollen Vantaan hyvinvointityötä tehdään yhdessä asukkaisen ja kumppaneiden kanssa huomioiden asukkaiden tasa-arvo ja yhdenvertaisuus.

Hyvinvointiohjelman ja -suunnitelmien toteutuksesta vastaavat kaikki kaupungin toimijat yhteistyössä kumppaneidensa kanssa. Vuosittaiset toimenpiteet sovitaan toimialojen, tulosalueiden ja tulosyksiköiden tuloskorttien laadinnan yhteydessä. Vantaan kaupungin hyvinvointiryhmä varmistaa, että hyvinvointiohjelman päämäärät ja toimenpiteet sekä toimijoiden yhteinen työ ja sen kehittäminen huomioidaan talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa.

Hyvinvointiohjelman seuranta ja arviointi toteutetaan valtuustokauden strategian arviointiaikataulun mukaisesti. Tämän lisäksi hyvinvointisuunnitelmien tekojen toteutumista seurataan vuosittain ja siitä raportoidaan Vantaan kaupungin hyvinvointiryhmälle ja vaikuttamistoimielimille.

2 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN KUNNAN TEHTÄVÄNÄ

Kunnalla on lakisääteinen tehtävä edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä (ks. perustuslaki 19 §, kuntalaki 1 §, terveydenhuoltolaki 12 §, sosiaalihuoltolaki 7 §). Hyvinvointityön lähtökohtana on

toimintaympäristö- ja hyvinvointitieto sekä tämän tiedon hyödyntäminen päätöksenteossa. Terveydenhuoltolaki (12 §) velvoittaa kuntia seuraamaan asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä raportoimaan näitä valtuustolle vuosittain. Lisäksi kerran valtuustokaudessa on valmisteltava laaja hyvinvointikertomus. Tämän tiedon perusteella strategisessa suunnittelussa on asetettava hyvinvointityön tavoitteet ja niitä tukevat toimenpiteet.

Lain mukaan kunnan on nimettävä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahot ja kunnan toimialojen on tehtävä yhteistyötä keskenään sekä muiden kunnassa toimivien julkisten tahojen, yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi (terveydenhuoltolaki 12 § ja sosiaalihuoltolaki 7 §). Yllä mainittujen lakien lisäksi monissa kuntatoimijoiden toimintaa ohjaavissa laeissa sekä yhteiseen hyvinvointityöhön linkittyvissä laeissa kuten raittiustyö-, tupakka-, alkoholi-, terveydensuojelu- ja ympäristösuojelulaeissa mainitaan velvoite hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

Kunnan pitää myös laatia lakisääteiset hyvinvointisuunnitelmat lasten ja nuorten (lastensuojelulaki 2 §) sekä ikääntyneen väestön (laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 5 §) tukemiseksi sekä kotouttamisohjelma (laki kotoutumisen edistämisestä 32 §). Edellä mainittujen lakien mukaisesti nämä suunnitelmat hyväksyy valtuusto.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen säilyy kunnan lakisääteisenä tehtävänä myös maakunta- sekä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen jälkeen, jolloin sen tehtävissä painottuu hyvinvointitiedon seuranta ja raportointi, tavoitteiden ja toimenpiteiden asettaminen hyvinvointityölle, päätösten vaikutusten ennakkoarviointi sekä yhteistyö maakunnan ja muiden kunnassa toimivien tahojen kanssa (sote-järjestämislakiluonnos 7 §).

Maakunta- sekä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen toteutuessa palveluissa tapahtuu suuria muutoksia, sillä uudistuksen myötä maakunnat vastaavat sosiaali- ja terveyspalveluista. Kuntien vastuulle jäävät muun muassa kasvatus-, opetus-, liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalvelut, paikallinen elinkeinopolitiikka sekä maankäyttöön, rakentamiseen ja ympäristöön liittyvät palvelut. Asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen vaatii siis myös jatkossa palvelujen yhteensovittamista ja muun muassa rakenteita tukemaan yhteistyön onnistumista.

Laajan määritelmän mukaan kaupungin kaikki toiminta ja sen tarjoamat palvelut edistävät asukkaiden hyvinvointia. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisellä eli hyvinvointityöllä tarkoitetaan kuitenkin ensisijaisesti kaupungin tietoista voimavarojen kohdentamista asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen yhteistyössä asukkaiden, kolmannen sektorin ja yritysten kanssa.

Hyvinvointityöstä puhuttaessa on tärkeää määritellä myös, mitä tarkoitetaan, kun puhutaan asukkaiden hyvinvoinnista. Yksilön hyvinvointi on laaja ja monitahoinen kokonaisuus. Se koostuu useasta tasosta ja osa-alueesta sekä niiden yhteisvaikutuksesta. Nämä osa-alueet voidaan jakaa usealla eri tavalla, esimerkiksi fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin tai yhteisötason (muun muassa elinolot ja toimeentulo) ja yksilötason (muun muassa terveys ja sosiaaliset suhteet) hyvinvointiin. Myös yksilön elämänkatsomus ja hänen mahdollisuutensa toimia sen mukaisesti vaikuttavat hyvinvointiin. Viime kädessä hyvinvointi on yksilön oma käsitys tai kokemus omasta elämäntasosta ja -laadusta.

Vantaan hyvinvointityössä yksilön hyvinvointi määritellään laajasti. Se koostuu kuudesta osa-alueesta, jotka ovat terveys, yhteisöllisyys, elinympäristö, jatkuva oppiminen, työ ja toimeentulo sekä koettu hyvinvointi, elämänlaatu ja onnellisuus. Nämä osa-alueet vaikuttavat toisiinsa ja muodostavat yhdessä kokonaisuuden, joka voidaan määritellä yksilön hyvinvoinniksi.

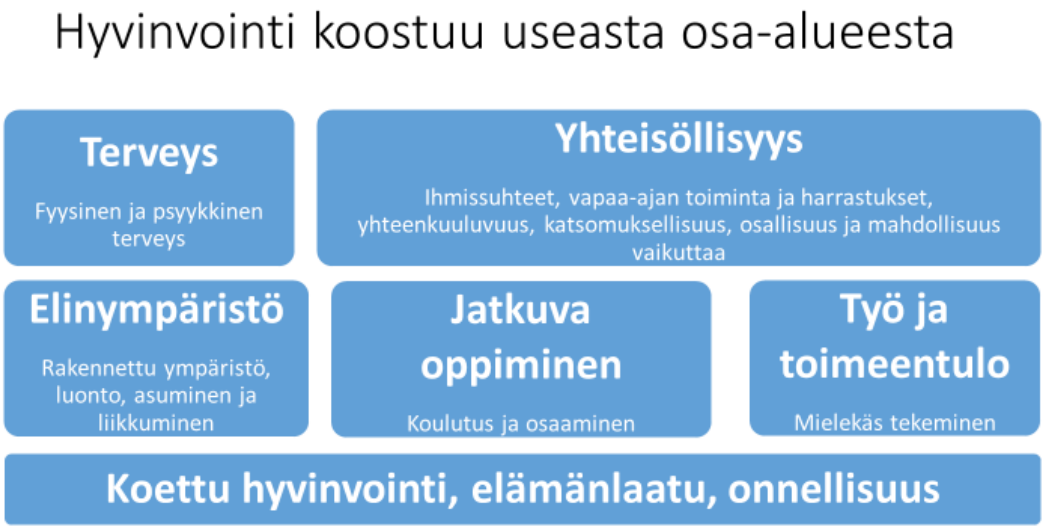

Kuva 1. Hyvinvoinnin määritelmä.

3 HYVINVOINTITYÖ VANTAALLA

Vantaalla hyvinvointityön keskiössä ovat Vantaan kaupungin asukkaat ja heidän hyvinvointinsa. Hyvinvointityö ja -ohjelma varmistavat, että asukkaiden hyvinvointi huomioidaan kaupungin toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa, kehittämisessä ja arvioinnissa. Hyvinvointityön tavoitteena on kaupunki, jossa asuu hyvinvoivia ja tyytyväisiä asukkaita. Hyvinvointiohjelma linjaa päämäärät, toimenpiteet ja teot, joiden avulla kaupunki ja sen kumppanit yhteistyössä asukkaiden kanssa kannustavat asukkaita aktiivisuuteen ja oman sekä läheisten hyvinvoinnin edistämiseen.

3.1 HYVINVOINTITYÖN TOIMINTAMALLI

Vantaalla on pitkä perinne toimialarajat ylittävästä yhteisestä työstä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Vantaan kaupungin strategiatasoista hyvinvointityötä johtaa kaupungin johtoryhmä ja sen operatiivisesta toteutuksesta vastaa 2000-luvun alusta lähtien toiminut, kaupunginjohtajan nimeämä Vantaan kaupungin hyvinvointiryhmä (Hyry). Hyvinvointiryhmän tehtäviin kuuluu hyvinvointiraportoinnin johtaminen, hyvinvointiohjelmatyön ohjaaminen, kaupunkitasoisen, toimialojen yhteisen hyvinvointityön linjaaminen sekä asukkaiden ja kumppaneiden kanssa tehtävän yhteisen hyvinvointityön kehittäminen. Hyvinvointiryhmän johdolla on muun muassa valmistunut raportti kuntalaisten hyvinvoinnista vuosittain vuodesta 2002 lähtien.

Kuva 2. Hyvinvointiryhmän tehtävät kaupungin hyvinvointityössä.

Tuloksellinen hyvinvointityö edellyttää erilaisten elämänalueiden ja taustamuuttujien huomioimista. Tätä työtä tukee muun muassa kaupunkitasoinen suunnitelma sukupuolen tasa-arvon ja kaikkien ihmisten yhdenvertaisuuden edistämisestä (www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/128421_Tayv_kh_14112016_final.pdf) sekä asukkaiden osallisuutta vahvistava Osallistuva Vantaa -toimintamalli (www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/136964_Osallistuva_Vantaa_taitettu_valtuustoon_22.1.2018.pdf).

Hyvinvointia edistävät myös Vantaan vaikuttamistoimielimet, kuten vanhusneuvosto, vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto, monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta ja alueelliset kehittämistoimikunnat.

Ruotsinkielisen väestön hyvinvointia ja osallisuutta edistää kaupunginhallituksen asettama vaikuttamistoimielin svenska kommittén. Sen tehtäviin kuuluu seurata ja arvioida kaupungin toimintaa ja palveluita ruotsinkielisen väestön näkökulmasta.

3.2 HYVINVOINTIOHJELMATYÖN UUDISTUS

Vantaan kaupungin talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma nimesi yhdeksi jatkotoimenpiteeksi vuosille 2015–2017 ohjelmatyön kehittämisen ja siihen liittyvän resurssien käytön tehostamisen. Hyvinvointiryhmä sai tehtäväkseen ohjata hyvinvointiohjelmatyön uudistusta, jonka tavoitteena oli päällekkäisen työn poistaminen, kokonaisuuden parempi koordinoiminen sekä hyvinvointityön integroiminen osaksi strategista johtamista.

Vantaan kaupungilla on aiemmilla valtuustokausilla ollut suurehko määrä erillisiä hyvinvointiin liittyviä ohjelmia ja suunnitelmia. Hyvinvointiohjelman ensimmäinen tehtävä oli koota samaan kokonaisuuteen edellisen valtuustokauden kuusi ohjelmaa tai suunnitelmaa:

- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (HYVIS) 2013–2016

- Aikuisväestön hyvinvointiohjelma (AHVO) 2013–2016
- Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016–2017
- Monikulttuurisuusohjelma 2014–2017
- Turvallisuussuunnitelma 2013–2016
- Vammaispoliittinen ohjelma (Wampo) 2012–2016

Tämän lisäksi uudistuksessa tuli sopia hyvinvointiohjelman ja muiden strategiaan sisältyvien ohjelmien työnjaosta ja yhdyspinnoilla tehtävästä yhteisestä työstä.

Hyvinvointiohjelman uudistusta ja uutta hyvinvointiohjelmaa valmisteltiin alusta lähtien yhteistyössä valtuustokauden strategian 2018–2021 valmistelun kanssa. Taustamateriaalina käytettiin hyvinvointikertomukseen ja -katsaukseen koottua tietoa sekä ehdotuksia, jotka hyvinvointiryhmä oli kertomuksen perusteella esittänyt kaupunkitasoisen hyvinvointityön painopisteiksi. Nämä ehdotukset olivat terveelliset elintavat, sosiaaliset suhteet ja kotoutuminen sekä työllisyys. Tämän lisäksi ohjelman työstössä on hyödynnetty valtuustokauden strategian valmisteluprosessin yhteydessä koottua aineistoa kaupungin henkilöstöltä, johdolta, luottamushenkilöiltä ja asukkailta.

Taustamateriaalina hyödynnettiin myös edellisen valtuustokauden hyvinvointiohjelmia ja -suunnitelmia, vastaavia dokumentteja muista kunnista sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen materiaalia. Osana hyvinvointiohjelman valmistelua järjestettiin kaksi työpajaa ohjelmatasoisten päämäärien muodostamiseksi. Lisäksi ohjelmaan liittyvien suunnitelmien valmistelussa tehtiin yhteistyötä kaupungin henkilöstön, johdon, luottamushenkilöiden, asukkaiden ja kumppaneiden kanssa.

3.3 HYVINVOINTIOHJELMA OSANA KUNNAN PÄÄTÖKSENTEKOA

Hyvinvointiohjelmatyön uudistuksen myötä hyvinvointiraportointi ja hyvinvointiohjelma on liitetty aikaisempaa vahvemmin osaksi kaupungin strategiavalmistelua. Hyvinvointikertomus toimii strategiavalmistelun taustamateriaalina ja hyvinvointikatsaukset vuosittaisen suunnittelun taustamateriaaleina.

Vantaan hyvinvointiohjelma on kaupunkitasoinen, valtuustokauden strategiaa toimeenpaneva ohjelma. Se tukee strategian painopisteen ’Edistämme asukkaiden hyvinvointia’ tavoitteiden toteuttamista konkretisoimalla ne hyvinvointiohjelman päämääriksi ja toimenpiteiksi sekä suunnitelmatasoisiksi kunkin kohderyhmän hyvinvointia edistäviksi teoiksi. Hyvinvointiohjelman toteutuksen suunnittelu tehdään yhteistyössä talous- ja toimintasuunnittelun kanssa ja sen arviointi toteutetaan yhtä aikaa strategian arviointiprosessin kanssa.

Kuva 3. Hyvinvointiohjelma osana kunnan päätöksentekoa.

3.4 VALTUUSTOKAUDEN STRATEGIA JA OHJELMAT

Vantaan valtuustokauden strategia vuosille 2018–2021 (www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/talous_ja_strategia/strategia) hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 11.12.2017. Strategian ytimessä ovat Vantaan visio ja arvot sekä kuuden painopistealueen alle jäsennetyt valtuustokauden strategiset tavoitteet ja niille asetetut mittarit. Valtuustokauden strategiaa toteutetaan vuosittaisten valtuustotasoisten sitovien tavoitteiden sekä toimialojen ja tulosalueiden tuloskorttien avulla.

Vantaan kaupungin visio ilmaisee tulevaisuuden tahtotilan:

Rohkea ja rento Vantaa on edelläkävijä

ja vastuullinen kasvun keskus.

Kaupungin arvot ovat avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys. Strategisia painopisteitä on yhteensä kuusi: Turvaamme talouden tasapainon, tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien, lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa, edistämme asukkaiden hyvinvointia, olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä sekä johdamme uudistuen ja osallistuen.

Kuva 4. Valtuustokauden strategian painopisteet ja niiden tavoitteet.

Valtuustokauden strategia sisältää ohjelmia, jotka tukevat strategisten tavoitteiden toteuttamista. Näitä ovat hyvinvointiohjelma, maa- ja asuntopoliittiset linjaukset, resurssiviisauden tiekartta, tietohallinto-ohjelma ja strategisten hankintojen tiekartta. Lisäksi strategisten tavoitteiden toteutumista tukevat osallistuva Vantaa -malli sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Ohjelmien toteuttaminen sovitetaan kunkin taloussuunnitelmakauden taloudellisiin mahdollisuuksiin. Ohjelmien sisältämien toimenpiteiden resursoinnista päätetään vuosittain talousarvion yhteydessä.

3.5 STRATEGIAA TOIMEENPANEVIEN OHJELMIEN TYÖNJAKO

Valtuustokauden strategiaa toimeenpanevien ohjelmien välillä on tehty työnjakoa päällekkäisen työn poistamiseksi. Uudistuksen lähtökohtana on ollut, että kullakin ohjelmalla on oma strateginen vastuualue, jonka toteutusta ne koordinoivat kaupunkitasoisesti. Tämä tarkoittaa, että samat tavoitteet tai niitä tukevat toimenpiteet eivät toistu useassa ohjelmassa.

Hyvinvointiohjelma toimeenpanee painopistealueen ’Edistämme asukkaiden hyvinvointia’ tavoitteiden toteutumista ja vastaavasti muut strategiaa toimeenpanevat ohjelmat niille nimettyjen painopisteiden tavoitteiden toteutumista.

Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset ja Resurssiviisauden tiekartta tukevat strategian painopistealueen ’Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien’ tavoitteita.

Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset sisältävät päämääriä, jotka ovat:

- Vantaan maa- ja asuntopolitiikka on vastuullista, pitkäjänteistä ja taloudellisesti kestävää (monipuolinen asuminen, tasapainoinen asuntojen huoneistotyyppi- ja hallintamuotojakauma, asunnottomuuden väheneminen ja erityisryhmien asuminen)
- Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen (palvelurakenne, esteettömyys, asuinalueiden viihtyisyys, turvallisuus ja terveellisyys)
- Vantaan tontin luovutus on avointa, tasapuolista ja kilpailua edistävää (luovutetaan asuntotontteja asumiseen sekä yritystoiminnalle, edistämme resurssiviisautta ja energiatehokkuutta)

Resurssiviisauden tiekartan avulla tavoitellaan hiilineutraalia ja resurssiviisasta Vantaata vuonna 2030. Resurssiviisaus tarkoittaa kykyä käyttää luonnonvaroja harkitusti hyvinvointia ja kestävää kehitystä edistävällä tavalla – vastuullisesti. Tiekartalla edetään neljällä kaistalla, jotka ovat energiankulutus ja -tuotanto, yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, kulutus ja materiaalit sekä vastuullinen vantaalainen. Tavoitetilana vuonna 2030 on muun muassa:

- Hajautetut uusiutuvat energialähteet ovat käytössä ja myös kuntalaiset ovat aktiivisia energian tuottajina ja energiantuotannon toimijoina
- Liikkuminen on hiilineutraalia, sujuvaa ja kohtuuhintaista
- Yhdyskuntarakenne minimoi ympäristöhäiriöitä, viherrakenne luo hyvinvointia ja viheralueet ovat helposti saavutettavissa
- Kaupunki on kiertotalouden edistäjä ja toteuttaja
- Jakamistalous on vakiintunut osa palveluverkkoa
- Vantaalaisten elämäntapa on kestävä ja perustuu hyvään luontosuhteeseen
- Osallisuus ja yhteisöllisyys ovat osa ympäristövastuullista arkea

Vastaavasti kaupungin elinvoimatavoitteet tukevat strategian painopistealueen ’Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa’ tavoitteiden toteutusta. Nämä tavoitteet ovat:

- Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla
- Työikäisen väestön osaaminen vastaa nykyistä paremmin työelämän muuttuvia tarpeita
- Yrityksillä on monipuolisia ja vetovoimaisia työpaikka-alueita
- Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina

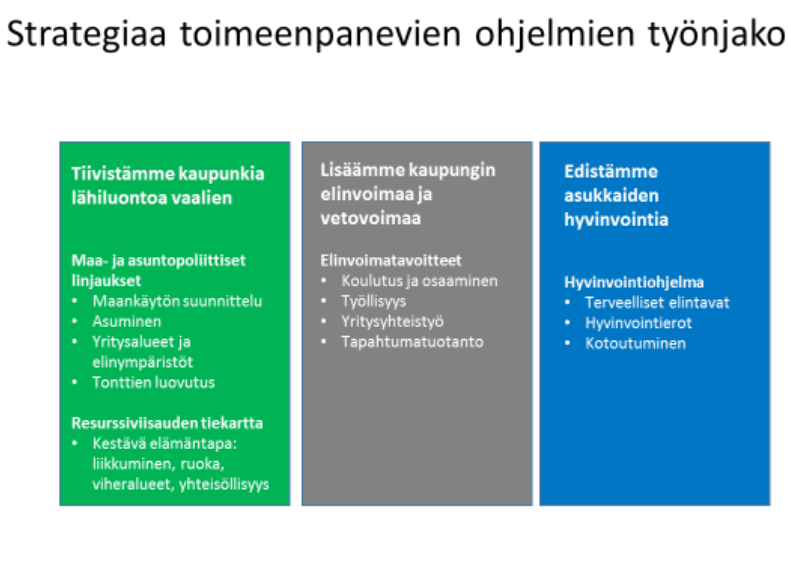

Kuva 5. Strategiaa toimeenpanevien ohjelmien työnjako.

Ohjelmien päämäärät ja toimenpiteet sekoittuvat asukkaiden arjessa, sillä esimerkiksi viihtyisä ja turvallinen elinympäristö lisää yksilön hyvinvointia ja vastaavasti hyvinvoiva kuntalainen haluaa osallistua ja vaikuttaa oman lähiympäristönsä viihtyisyyden ja turvallisuuden ylläpitämiseen. Myös tulosten tasolla erilaiset kehittämistoimenpiteet liittyvät toisiinsa: avarakatseiset ihmiset luovat ympärilleen hyvää ilmapiiriä, mikä vaikuttaa myös kaupungin turvallisuuteen. Asukkaiden hyvinvointi lisää myös kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa sekä toisinpäin.

Käytännön työssä ohjelmien tekemä rajaus ei ole näin selkeä, sillä Vantaan kaupungin henkilöstö tekee töitä kaupungin kaikkien tavoitteiden toteutumiseksi. Hyvinvointiohjelmalla on edellä mainittujen kokonaisuuksien kanssa myös joitakin yhteisiä päämääriä, kuten alueellisen eriarvoisuuden vähentäminen, nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen sekä yhteisöllisyyden ja liikunnallisen elämäntavan edistäminen. Näiden päämäärien toteutumiseksi tehdään ohjelmatasolla yhteistyötä. Vastaavasti, vaikka hyvinvointiohjelma ei sisällä toimenpiteitä fyysiseen elinympäristön kehittämiseen tai työllisyyteen tukemiseen, tämä ei tarkoita sitä, etteivätkö ne olisi oleellinen osa Vantaan kaupungin tekemää hyvinvointityötä.

4 HYVINVOINTIOHJELMA KOKONAISUUTENA

Hyvinvointiohjelma yhdistää samaan kokonaisuuteen edellisen valtuustokauden kuusi ohjelmaa ja suunnitelmaa: lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman, aikuisväestön hyvinvointiohjelman, ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman, monikulttuurisuusohjelman, turvallisuussuunnitelman ja vammaispoliittisen ohjelman.

Hyvinvointiohjelmassa on säilytetty omina osuuksinaan kolme lakisääteistä hyvinvointisuunnitelmaa: lasten ja nuorten sekä ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelmat sekä monikulttuurisuussuunnitelma.

Käynnistyneellä valtuustokaudella ei tehdä erillistä aikuisväestön hyvinvointisuunnitelmaa tai vammaispoliittista ohjelmaa. Aikuisväestön hyvinvoinnin edistäminen huomioidaan useassa strategiaa toimeenpanevassa ohjelmassa sekä hyvinvointiohjelmaa toteuttavissa toimenpidesuunnitelmissa.

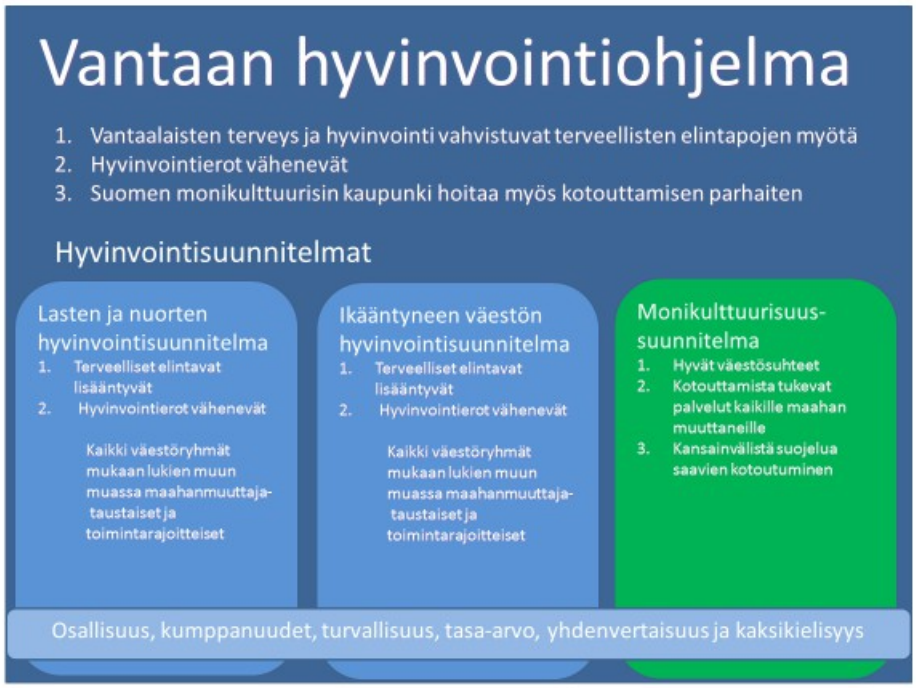

Kuva 6. Hyvinvointiohjelma.

Hyvinvointiohjelman suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan läpileikkaavasti kuntalaisten osallisuus, kumppanuudet, turvallisuus, sukupuolten tasa-arvo ja kaikkien ihmisten yhdenvertaisuus sekä kaksikielisyys.

Hyvinvointiohjelman lisäksi Vantaalla tehdään myöhemmin erillisiä suunnitelmia, kuten turvallisuuden toimenpidesuunnitelma sekä toimenpidesuunnitelmat lähisuhde- ja perheväkivallan sekä asunnottomuuden ennaltaehkäisyyn ja niihin puuttumiseen. Lisäksi tehdään romaniväestöä koskeva toimenpidesuunnitelma. Kuluvalla valtuustokaudella päivitetään myös kaksikielisyysohjelma. Nämä kootaan ja toteutetaan linjassa valtuustokauden strategian ja hyvinvointiohjelman kirjausten kanssa.

Turvallisuus on tärkeä osa hyvinvointia. Turvallisuuden edistäminen kulkee mukana hyvinvointiohjelman päämäärien toteutuksessa niin terveellisten elintapojen edistämisessä, hyvinvointierojen vähentämiseen tähtäävässä työssä kuin kotouttamisen onnistumisen varmistamisessakin. Tämän lisäksi turvallisuuden edistämisestä laaditaan Vantaalla oma toimenpidesuunnitelma, johon kirjataan vuositasolla keskeiset teot jo valittuihin turvallisuustyön painopistealueisiin:

- osallisuuden ja aluelähtöisen turvallisuustyön lisääminen
- lähisuhdeväkivallan ehkäiseminen
- monimuotoisesti turvallinen Vantaa
- liikkumisen turvallisuus

4.1 HYVINVOINTIOHJELMAN TEHTÄVÄ, TOTEUTUS JA RAKENNE

Hyvinvointiohjelman keskiössä on toimijoiden yhdessä tekemä työ asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä hyvinvointierojen vähentämiseksi. Ohjelman tarkoitus on tukea ylisektorista yhteistä työtä ja koota tekoja, joilla kannustetaan asukkaita aktiivisuuteen, omatoimisuuteen sekä omasta ja lähiyhteisön hyvinvoinnista huolehtimiseen.

Tuloksellinen ohjelmatyön toteutus edellyttää johtamista, verkostotyötä sekä tiivistä vuoropuhelua kaupungin toimijoiden, johdon sekä kuntalaisten ja kumppaneiden kanssa. Vantaan hyvinvointiohjelmaa johtaa hyvinvointiryhmän puheenjohtaja ja sen toteutusta koordinoi hyvinvointiryhmän valmistelija. Hyvinvointiohjelman ohjausryhmänä toimii Vantaan kaupungin hyvinvointiryhmä. Hyvinvointiohjelman toteutuksesta vastaavat kaikki kaupungin toimijat taloussuunnittelun suuntaviivojen mukaisesti. Vantaan hyvinvointiohjelmaa toteutetaan yhdessä kuntaorganisaation sisällä sekä yhteistyössä kuntalaisten, järjestöjen, seurakuntien, uskonnollisten yhteisöjen ja yritysten kanssa. Ohjelman toteutusta tukevat toimialojen johto- ja työryhmät sekä ylisektoriset verkostot, joissa tehdään yhdessä töitä kaupungin toimijoiden ja osassa myös kuntalaisten, kolmannen ja yksityisen sektorin sekä muiden kumppaneiden kanssa.

4.2 VANTAALAISTEN HYVINVOINTI

Vantaa on Suomen neljänneksi suurin kaupunki ja osa metropolialuetta. Vantaan kaupungin väestömäärä jatkaa nopeaa kasvuaan, mikä tuo haasteita myös hyvinvointityölle. Suuri osa väestöstä voi hyvin, mutta hyvinvointierot hyvin ja huonosti voivien välillä ovat suuria ja ne ovat lisääntyneet viime vuosina. Myös asuinalueiden välillä on kasvavia hyvinvointieroja. Esimerkiksi toimeentulo- ja asumistukea saavien osuudet ovat kasvaneet viime vuosina. Elintapojen suhteen Vantaa erottuu muista suurista kaupungeista niin, että esimerkiksi liikuntaa harrastamattomien ja tupakoivien aikuisten osuudet ovat muita suuria kaupunkeja suurempia.

Vantaan erityinen piirre on vieraskielisten suuri osuus väestöstä. Vantaa on tällä hetkellä Suomen monikulttuurisin kunta. Ruotsinkielisen vähemmistön lisäksi suurimmat kieliryhmät ovat viroa ja venäjää puhuvat. Kaikkiaan Vantaalla puhutaan 120 kieltä. Vantaan väestöstä ruotsinkielisiä on noin 5 600 henkilöä eli 2,6 prosenttia väestöstä. Vantaa on täten kaksikielinen kaupunki, mikä tarkoittaa, että ruotsinkieliselle väestölle tulee varmistaa mahdollisuus saada tietoja ja palveluita omalla äidinkielellään.

Kuva 7. Tietoa Vantaan väestöstä ja vantaalaisten hyvinvoinnista.

Laajemmin tietoa vantaalaisten hyvinvoinnista löytyy Vantaan kaupungin internet-sivuilta esimerkiksi Vantaan hyvinvointikatsauksesta tai -kertomuksesta:

- Vantaan hyvinvointikatsaus 2017 linkki lisätään myöhemmin
- Vantaan hyvinvointikertomus 'YHTEINEN HYVINVOINTI. Hyvinvoinnin ja toimintaympäristön kehitys Vantaalla vuosina 2013–16' (www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/131453_Yhteinen_hyvinvointi._Hyvinvoinnin_ja_toimintaympariston_kehitys_Vantaalla_vuosina_2013-16.pdf)
- Kouluterveyskyselyn Vantaan kaupungin tulokset (www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/talous_ja_strategia/hyvinvointityo/kouluterveyskysely)
- Tilasto- ja tutkimustietoa Vantaasta (www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset)
- Tietoa vantaalaisten ja suomalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista
    - Hyvinvointikompassi (www.hyvinvointikompassi.fi/fi/web/hyvinvointikompassi/etusivu)
    - Terveytemme.fi (http://terveytemme.fi/)
    - Sotkanet (www.sotkanet.fi)

4.3 HYVINVOINTIOHJELMAN PÄÄMÄÄRÄT JA TOIMENPITEET

Hyvinvointiohjelma tukee strategian painopisteen 'Edistämme asukkaiden hyvinvointia' toteutusta. Hyvinvointiohjelman keskiössä on kolme strategista tavoitetta:

1. Vantaalaisten terveys ja hyvinvointi vahvistuvat terveellisempien elintapojen myötä

2. Hyvinvointierot vähenevät

3. Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotouttamisen parhaiten

Lasten ja nuorten sekä ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelmat painottuvat kahteen ensimmäiseen tavoitteeseen, joilla vahvistetaan asukkaiden mahdollisuuksia valita terveellisiä elintapoja ja vähentää alueiden ja asukkaiden välisiä hyvinvointieroja. Monikulttuurisuussuunnitelma keskittyy kotouttamisen vahvistamiseen.

Hyvinvointiohjelman toteutuksessa on huomioitu yhdenvertaisuus ja saavutettavuus.Suunnitelmien sisältämissä teoissa on huomioitu asukkaiden erilaiset taustat ja elämäntilanteet Esimerkiksi vammaisten henkilöiden aktiivisuuden ja omatoimisuuden perusedellytys on heidän mahdollisuutensa vaikuttaa omaan arkeensa ja palvelujärjestelmään. Tämä toteutuu ensisijaisesti tukemalla itsenäistä elämää muun muassa poistamalla osallistumisen fyysisiä, asenteellisia ja kommunikointiin liittyviä esteitä.

Ohjelmatasoiset päämäärät ja toimenpiteet koskevat kaikkia asukkaita. Hyvinvointisuunnitelmiin on kirjattu konkreettiset teot, joilla edistetään ohjelman päämäärien toteutumista kunkin kohderyhmän osalta. Näiden kohderyhmien sisällä jokaisen toimenpiteen toteutuksen yhteydessä on mietitty, miten toteutuksessa huomioidaan yhdenvertaisuuden toteutuminen. Jos päämäärän toteutus edellyttää erityisiä tekoja esimerkiksi maahanmuuttajataustaisten tai vammaisten henkilöiden osalta eli ns. myönteistä erityiskohtelua, se on mainittu erikseen teoissa.

Asukkaiden ja kumppaneiden kanssa tehty yhteistyö kaikissa muodoissa on erittäin tärkeää. Tähän tähdätään vuorovaikutuksen edistämisellä, asukasaktiivisuuden lisäämisellä sekä kuntalaisten ja kumppaneiden kanssa tehtävällä palvelujen yhteissuunnittelulla, -kehittämisellä ja -tuottamisella. Vaikuttamismahdollisuuksista viestitään myös riittävästi eri kohderyhmille, kuten eri kieliryhmille. Nämä päämäärät kulkevat läpileikkaavana kaikissa teoissa.

Vantaalaisten terveys ja hyvinvointi vahvistuvat terveellisempien elintapojen myötä

Hyvinvointi-ohjelman päämäärä	**Ohjelmatasoinen toimenpide**	**Toimenpidettä toteuttavat suunnitelmat**
Liikunnallinen elämäntapa ja liikunnan harrastaminen lisääntyvät	Luodaan monipuoliset, tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset mahdollisuudet liikunnallisen elämäntavan omaksumiselle.	Lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmat
	Vähän liikkuvia kannustetaan liikkumaan aikaisempaa enemmän.	Lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmat
Tupakointi ja alkoholin käyttö vähenevät	Lisätään avointa keskustelua tupakoinnista ja alkoholin käytöstä.	Lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmat
	Tehostetaan kohdennettua ennaltaehkäisyä ja tukea tupakoinnin ja alkoholin käytön lopettamiseen.	Lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmat

Hyvinvointierot vähenevät

Hyvinvointi-ohjelman päämäärä	Ohjelmatasoinen toimenpide	Toimenpidettä toteuttavat suunnitelmat
Alueiden väliset hyvinvointierot vähenevät	Lisätään alueellisesti kohdennettua myönteistä erityiskohtelua.	Lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmat
	Kehitetään alueiden viihtyisyyttä ja turvallisuutta.	Lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmat ja turvallisuuden toimenpidesuunnitelma
Asukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät	Kehitetään harrastusmahdollisuuksia niin, että yhä useammalla on mahdollisuus harrastaa.	Lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmat
	Lisätään mahdollisuuksia ihmisten kohtaamiselle ja vuorovaikutukselle.	Lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma t
	Ennaltaehkäistään ja puututaan kiusaamiseen ja väkivaltaan.	Lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmat ja turvallisuuden toimenpidesuunnitelma
	Tunnistetaan apua tarvitsevat, tarjotaan kokonaisvaltaista tukea ja varmistetaan, että kukaan ei jää syrjään.	Lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmat

Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotouttamisen parhaiten

Hyvinvointi-ohjelman päämäärä	Ohjelmatasoinen toimenpide	Toimenpidettä toteuttavat suunnitelmat
Kotouttaminen onnistuu aikaisempaa paremmin	Työskennellään aktiivisesti hyvien väestösuhteiden edistämiseksi.	Monikulttuurisuus- ja turvallisuuden toimenpidesuunnitelmat
	Laajennetaan kotoutumista tukevien palveluiden saatavuutta kaikille maahan muuttaneille.	Monikulttuurisuussuunnitelma
	Huolehditaan kansainvälistä suojelua saavien ja erityistä tukea tarvitsevien kotoutumisesta.	Monikulttuurisuussuunnitelma

4.4 HYVINVOINTIOHJELMAN TOTEUTUS, SEURANTA JA ARVIOINTI

Hyvinvointiohjelman ja -suunnitelmien toteutuksesta vastaavat kaikki kaupungin toimijat yhteistyössä kumppaneidensa kanssa. Vuosittaiset toimenpiteet sovitaan toimialojen, tulosalueiden ja tulosyksiköiden tuloskorttien laadinnan yhteydessä. Vantaan kaupungin hyvinvointiryhmä varmistaa, että hyvinvointiohjelman päämäärät ja toimenpiteet sekä toimijoiden yhteinen työ ja sen kehittäminen huomioidaan talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa.

Hyvinvointiohjelman seuranta ja arviointi toteutetaan valtuustokauden strategian arviointiaikataulun mukaisesti eli väliarviointi tehdään keväällä 2020 ja loppuarviointi keväällä 2022. Seurannassa käytetään yhdessä sovittuja seurantamittareita. Hyvinvointitavoitteiden edistymistä seurataan myös vuosittain ilmestyvien hyvinvointiraporttien tuottamien tietojen avulla. Tämän lisäksi hyvinvointisuunnitelmien tekojen toteutumista seurataan vuosittain ja siitä raportoidaan Vantaan kaupungin hyvinvointiryhmälle ja vaikuttamistoimielimille.

VANTAAN LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMA 2018–2022

1 Tausta

2 Vantaalaisten lasten ja nuorten hyvinvointi

3 Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelut

- 3.1 Ennaltaehkäisevän terveydenhuollon sekä ehkäisevän suun terveydenhuollon toimintaohjelma
- 3.2 Oppilas- ja opiskelijahuolto
- 3.3 Lastensuojelu

4 Lasten ja nuorten oikeus osallistua ja vaikuttaa

5 Kumppanuudet

6 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman teot

7 Hyvinvointisuunnitelman toteutus, seuranta ja arviointi

1 TAUSTA

Lastensuojelulain (417/2007) tarkoitus on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun (1 §). Lapsen vanhemmilla ja muilla huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen hyvinvoinnista. Lasten ja perheiden kanssa toimivien viranomaisten tehtävä on tukea vanhempia ja huoltajia heidän kasvatustehtävässään ja tarjota perheelle tarpeellista apua riittävän varhain sekä ohjata lapsi ja perhe tarvittaessa lastensuojelun palveluihin (2 §).

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden kanssa työskentelee useiden alojen ammattilaisia, joiden vastuita ja velvollisuuksia määrittelevät eri lait. Näissä laeissa lapsen ja nuoren ikä määritellään eri tavalla. Esimerkiksi lastensuojelulaki määrittelee lapsen alle 18-vuotiaaksi ja nuoren 18–20-vuotiaaksi. Sosiaalihuoltolaissa lapsella viitataan alle 18-vuotiaseen ja nuorella 18–24 -vuotiaaseen. Nuorisolain mukaan nuori on alle 29-vuotias. YK määrittelee nuoriksi kaikki 15–24-vuotiaat. Tämän Vantaan kaupungin suunnitelman kohderyhmä ulottuu syntymättömistä vauvoista 25-vuotiaisiin nuoriin.

Lastensuojelulaki (12 §) velvoittaa kuntia laatimaan suunnitelman lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Tämä suunnitelma hyväksytään kunnan kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Suunnitelma on otettava huomioon kuntalain (365/1995) 65 §:n mukaista talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa. Lastensuojelusuunnitelman tulee sisältää tiedot:

- lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta
- lasten ja nuorten hyvinvointia edistävistä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista
- lastensuojelun tarpeesta kunnassa, lastensuojeluun varattavista voimavaroista, lastensuojelulain mukaisten tehtävien hoitamiseksi käytettävissä olevasta lastensuojelun palvelujärjestelmästä
- yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä sekä
- suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) mukaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan on kirjattava, miten kunnan alueella sijaitsevissa oppilaitoksissa opiskeluhuolto toteutuu.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tarkoitus on tukea toimintaa, jossa lapsi tai nuori on keskiössä. Lapsen, nuoren ja perheen tarvitsema apu muodostuu usein eri toimijoiden ja ammattilaisten palveluista. Keskeistä on huomioida myös arkiympäristön ja siinä olevien toimijoiden merkitys hyvinvoinnin tukemisessa.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteutuksessa lapsi tai nuori ja hänen perheensä on toiminnan keskiössä. Suunnitelman teot tähtäävät siihen, että toimintaa suunnitellaan, kehitetään ja toteutetaan yhdessä lasten, nuorten, vanhempien ja huoltajien sekä muiden toimijoiden kanssa.

Vantaan kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on laadittu poikkihallinnollisessa työryhmässä, johon kuuluivat:

Cantell-Forsbom Anna, työryhmän puheenjohtaja (perhepalvelujen johtaja, sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala)
Günther Katja (työpajatoiminnan päällikkö, sivistystoimen toimiala)
Harakka Tuija (johtava koulupsykologi, sivistystoimen toimiala)
Marila-Penttinen Leena (erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala)
Paavonheimo Ritva (erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala)
Ristimäki Tia (lasten ja nuorten palvelujen koordinaattori, sivistystoimen sekä sosiaali- ja terveyshuollon toimialat)
Tasanko Pia (vuorovaikutusasiantuntija, maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala)
Tuominen Meija (suunnittelija, konserni- ja asukaspalveluiden toimiala).

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa on huomioitu sen tekemisen aikana toteutetut toimialoille suunnatut työpajat, lapsiraati, nuorisovaltuuston tapaaminen sekä järjestökysely. Suunnitelmassa on hyödynnetty myös Vantaan aikaisempaa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa Hyvistä sekä suunnitelman työstämisen aikana meneillään olevan Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman suuntaviivoja.

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma (Lape) on yksi hallituksen kärkihankkeista. Muutosohjelman tavoitteena on luoda lapselle ja nuorelle suotuisa kasvu- ja oppimisympäristö sekä tukea perheen hyvinvointia. Vantaa on mukana ohjelmaa toteuttavassa Lapsen paras – yhdessä enemmän -osahankkeessa, jossa pääkaupunkiseudun kunnat, HUS sekä joukko alueen järjestöjä ja korkeakouluja kehittää lasten ja perheiden palveluja. Muutosohjelman sisältöalueita ovat muun muassa perhekeskustoiminnan, opiskeluhuollon ja erityispalveluiden kuten lastensuojelun kehittäminen. Lape-muutosohjelman kaikessa toiminnassa painotetaan moniammatillisuutta, lasten, nuorten ja perheiden näkökulman huomioimista ja heidän ottamistaan mukaan palvelujen uudistamiseen.

2 VANTAALAISTEN LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI

Vantaan väestön ikärakenne on suhteellisen nuori. Monikulttuurisuus näkyy erityisesti lasten ja nuorten keskuudessa, sillä 0–15-vuotiaista 20,7 % ja 16–29-vuotiaista 19,8 % on vieraskielisiä. Ruotsinkielisen väestön osuus 0–17-vuotiaista on 2,5 %.

Suuri osa vantaalaisista lapsista ja nuorista voi hyvin. Alakoululaiset kokevat oman terveytensä paremmaksi kuin heitä vanhemmat lapset ja nuoret. Huolestuttavaa kouluterveystuloksissa on se, että aiempaa useampi nuori kokee terveytensä keskinkertaiseksi tai huonoksi ja että noin joka kolmas heistä on ollut huolissaan mielialastaan kuluneen 12 kuukauden aikana.

Vantaalaisten nuorten elintavat ovat muuttuneet aiempaa terveellisemmiksi. Tästä huolimatta lasten ja nuorten liikkuminen vähenee merkittävästi iän myötä ja nuorissa ylipainoisten osuus on noussut. Päihteiden osalta tilanne on aiempaa parempi alkoholin käytön suhteen. Yhä useampi nuori ei käytä ollenkaan alkoholia. Myös nuorten tupakointi ja humalahakuinen juominen ovat vähentyneet. Nuuskan käyttö on sen sijaan lisääntynyt peruskoululaisten ja ammattioppilaitosten opiskelijoiden keskuudessa.

Valtaosa koululaisista ja opiskelijoista pitää koulunkäynnistä. Ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevat pitävät opiskelusta aikaisempaa enemmän, viimeisten kouluterveyskyselytulosten mukaan enemmän kuin lukiolaiset. He kokevat myös lukiolaisia vähemmän koulu-uupumusta. Koulukiusaaminen on pysynyt suunnilleen samalla tasolla kuin aikaisemmin; ammatillisissa

oppilaitoksissa on tapahtunut jonkin verran muutosta parempaan suuntaan. Koulussa tai vapaa-ajalla koettu syrjivä kiusaaminen on yleisintä yläkoulussa, minkä jälkeen se vähenee merkittävästi.

Nuorisotyöttömyys on laskenut. Silti moni nuori kamppailee löytääkseen paikkansa yhteiskunnassa. Esimerkiksi toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavien nuorten osuus on kasvanut ja toimeentulotuen pitkäaikainen saaminen on nuorille selvästi yleisempää kuin muissa suurissa kaupungeissa.

Lapsiperheiden köyhyys on riski lasten hyvinvoinnille ja kehitykselle. Vantaalla ilmenee lapsiperheköyhyyteen viittaavia tekijöitä: toimeentulotukea saavien lapsiperheiden osuus väestöstä on kasvanut ja viimeisimmän kouluterveyskyselyn mukaan noin kolmannes nuorista arvioi, että perheen taloudellinen tilanne on kohtalainen tai huono. Lisäksi toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden yksinhuoltajakotitalouksien suhteellinen määrä toimeentulotukea saaneista kotitalouksista on kasvanut.

Hyvinvointierot ovat suuria eri ryhmien välillä. Esimerkiksi ulkomailla syntyneillä, toimintarajoitteisilla tai kodin ulkopuolelle sijoitetuilla nuorilla on huomattavasti enemmän hyvinvoinnin haasteita kuin muilla nuorilla. Huolestuttavaa on esimerkiksi se, että maahanmuuttajanuorista (15–29 v.) lähes joka viidennen voidaan arvioida olevan syrjäytymisvaarassa. Maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista löytyy enemmän tietoa monikulttuurisuussuunnitelmasta.

Kuva 1. Tietoa vantaalaista lapsista ja nuorista sekä heidän hyvinvoinnistaan.

Lisätietoa vantaalaisten lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnista:

- Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Kouluterveyskyselyn sähköinen tulospalvelu (www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tutkimustuloksia)
- Kouluterveyskyselyn Vantaan kaupungin tulokset (www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/talous_ja_strategia/hyvinvointityo/kouluterveyskysely)
- Vantaan sosiaalisen raportoinnin pilotti
    - Sosiaalihuoltolain mukaisen perhetyön rajapinnat – sosiaalisen raportoinnin pilotti (www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwst

ructure/135436_sosiaalihuoltolain_mukaisen_perhetyon_rajapinnat_sosiaalisen_raportoinnin_pilotti_vantaan_perh.pdf)

- Vantaan perhepalveluissa
  Sosiaalinen raportointi – prosessi ja kokemukset
  (www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/135437_sosiaalinen_raportointi_prosessi_ja_kokemukset.pdf)

- Vantaan hyvinvointikatsaus 2017 linkki lisätään myöhemmin
- Vantaan hyvinvointikertomus 'YHTEINEN HYVINVOINTI. Hyvinvoinnin ja toimintaympäristön kehitys Vantaalla vuosina 2013–16'
  (www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/131453_Yhteinen_hyvinvointi._Hyvinvoinnin_ja_toimintaympariston_kehitys_Vantaalla_vuosina_2013-16.pdf)
- Tilasto- ja tutkimustietoa Vantaasta
  (www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset)
- Tietoa vantaalaisten ja suomalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista
  - Hyvinvointikompassi
    (www.hyvinvointikompassi.fi/fi/web/hyvinvointikompassi/etusivu)
  - Terveytemme.fi (http://terveytemme.fi/)
  - Sotkanet (www.sotkanet.fi)

3 LASTEN, NUORTEN JA LAPSIPERHEIDEN PALVELUT

Lasten ja nuorten hyvinvointia edistävät sekä ongelmia ehkäisevät toimet ja palvelut muodostuvat usean eri toimijan ja tahon, kuten vapaa-ajan palveluiden varhaiskasvatuksen, opetuksen, sosiaali- ja terveyspalveluiden ja muiden hyvinvointia tukevien palveluiden tuottamina. Palveluja tuottavat myös useat kolmannen sektorin toimijat ja yritykset. Toimijoiden välinen yhteistyö on keskeinen edellytys lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämiseksi ja tukemiseksi. Vantaalla toimii useita moniammatillisia työryhmiä ja tiimejä, ja käytössä on myös verkostotyön menetelmiä asiakastyön tueksi.

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluja voidaan ryhmitellä esimerkiksi kaikille suunnattuihin peruspalveluihin, kohdennetun tuen sekä vaativan ja erityistason palveluihin. Peruspalveluissa kuten äitiys- ja lastenneuvoloissa, varhaiskasvatuksessa sekä vapaa-ajanpalveluissa tuetaan lasten ja nuorten kehitystä ja hyvinvointia sekä vanhemmuutta muun muassa tunnistamalla erilaiset terveyttä ja hyvinvointia uhkaavat riskitekijät ajoissa. Palvelujen painopisteen tulee olla varhaisessa tukemisessa. Varhaisen tuen tavoitteena on lapsen ja perheen elämänhallinnan ja voimavarojen säilyttäminen ja vahvistuminen.

Varhaiskasvatus on merkittävä peruspalvelu sekä tärkeä osa monen lapsen ja perheen elämää. Vantaalaisista lapsista 77,7 % osallistuu varhaiskasvatukseen (tilanne syyskuussa 2017). Varhaiskasvatuksella vahvistetaan koulutuksellista ja yhteiskunnallista tasa-arvoa ja elinikäistä oppimista. Varhaiskasvatus luo perustaa, jolle lapsen hyvinvointi, kehitys ja oppimispolku rakentuvat

Erityisen ja vaativan tason palvelut, kuten lastensuojelu, lasten ja nuorten psykiatriset palvelut sekä vammaispalvelut, on suunnattu vaikeissa elämäntilanteissa oleville lapsille, nuorille ja lapsiperheille. Palvelut tulee sovittaa yhteen niin, että lapset ja nuoret saavat parhaan mahdollisen avun ja tuen sitä tarvitessaan.

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointiin vaikuttaa myös turvallinen ja laadukas elinympäristö. Hyvä yhdyskuntasuunnittelu tukee ja edistää sosiaalisten kontaktien syntymistä ja mahdollistaa perheille monipuoliset edellytykset yhdessä elämiseen, kokemiseen ja toimimiseen.

Lasten ja nuorten palvelut suunnitellaan kaikille kuntalaisille sopiviksi. Niiden läpileikkaavia teemoja ovat tasa-arvo, yhdenvertaisuus, monikulttuurisuus, kaksikielisyys, osallisuus ja turvallisuus. Tämä tarkoittaa, että vuorovaikutuksessa kuntalaisten kanssa huomioidaan sukupuolen, kielen ja kulttuurin merkitys asiakkaan elämässä sekä palvelujen kehittämisessä ja käyttömahdollisuuksissa. Ruotsinkieliselle väestölle turvataan lasten ja nuorten perustuslailliset palvelut. Kaupungin kaikki toimijat edistävät lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia, myös niiden perheiden, joissa on esimerkiksi vammaisia perheenjäseniä. Näiden perheiden kanssa työskenneltäessä toiminnan tavoitteena on edistää yhdenvertaisuuden toteutumista eli poistaa haittoja, jotka rajoittavat esimerkiksi vammaisen henkilön toimintamahdollisuuksia ja osallistumista. Turvallisuus on tärkeä osa hyvinvointia. Turvallisuuden edistämisestä laaditaan Vantaalla oma toimenpidesuunnitelmansa.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut Vantaalla

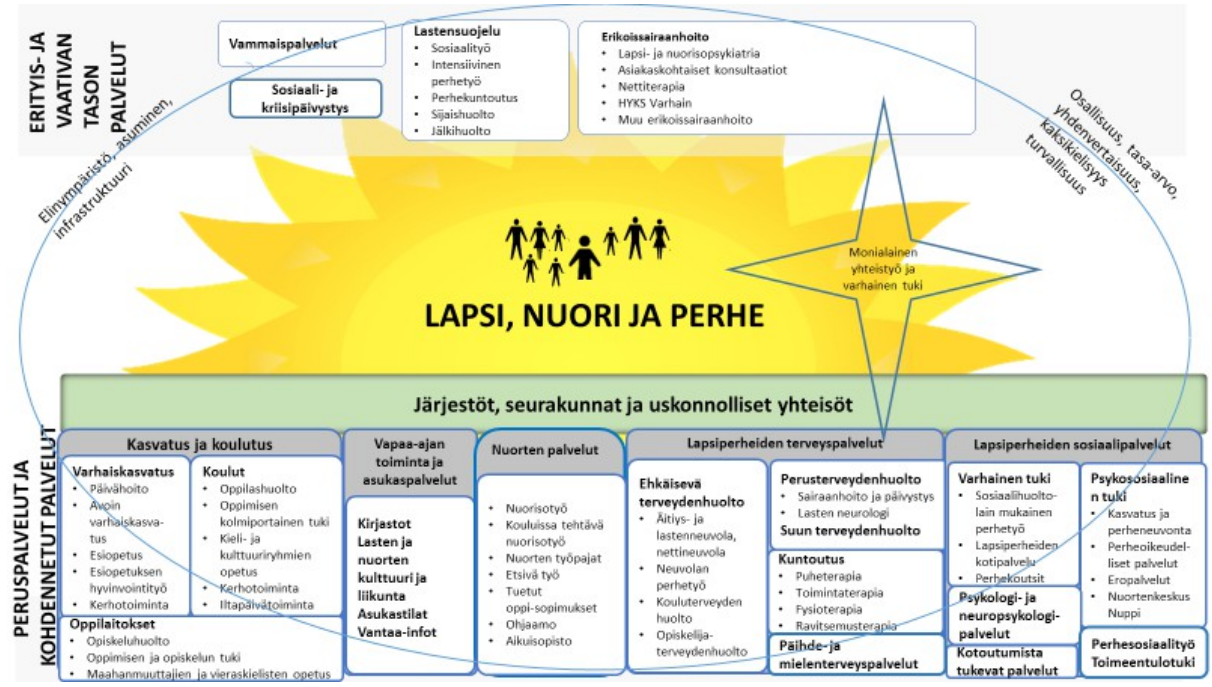

Kuva 2. Lasten, nuorten ja perheiden palvelut Vantaalla.

3.1 ENNALTAEHKÄISEVÄN TERVEYDENHUOLLON SEKÄ EHKÄISEVÄN SUUN TERVEYDENHUOLLON TOIMINTAOHJELMA

Ennaltaehkäisevä terveydenhuolto ja suun terveydenhuolto ovat merkittäviä lasten ja nuorten hyvinvointia edistäviä ja tukevia palveluja. Kunnassa laaditaan valtuustokausittain yhteinen toimintaohjelma yllä mainituille toiminnoille yhteistyössä sosiaali- ja opetustoimen kanssa (A 338/2011). Toimintaohjelman tarkoituksena on tukea eri hallinnonalojen yhteistyötä lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyössä.

Toimintaohjelmassa kuvataan

- toiminnan johtaminen, vastuuhenkilöt ja henkilöstövoimavarat
- toiminnan sisältö ja menettelytavat
- moniammatilliset toimintamallit ja paikalliset hoitoketjut
- toiminnan kehittämistarpeet ja suunnitelmat.

Toimintaohjelma on osa kunnassa valtuustokausittain laadittavaa laajempaa toiminta- ja taloussuunnitelmaa ja sen toteutumisesta raportoidaan vuosittain toimintakertomuksessa kunnan kansanterveystyöstä vastaaville luottamuselimille. Toimintaohjelma päivitetään Vantaalla valtuustokausittain lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman yhteydessä.

Linkki toimintaohjelmaan lisätään myöhemmin

3.2 OPPILAS- JA OPISKELIJAHUOLTO

Esiopetuksen hyvinvointityö

Esiopetuksen hyvinvointityö (oppilashuolto) on lasten kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtimista.

Esiopetuksen hyvinvointityöhön kuuluu:

- ennaltaehkäisevä yhteisöllinen hyvinvointityö, joka sisältää esiopetusyhteisön hyvinvointia tukevaa työtä erilaisin menetelmin
- yksilökohtainen hyvinvointityö, joka sisältää neuvolan terveydenhoitopalvelut, psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä tarvittaessa lasta varten koottavan monialaisen asiantuntijaryhmän palvelut

Hyvinvointityön tavoitteena on luoda esiopetukseen terveellinen ja turvallinen kasvu- ja oppimisympäristö. Tehtävänä on edistää koko yhteisön hyvinvointia sekä vahvistaa ja tukea yhteisöllistä toimintakulttuuria. Hyvin toimivassa yhteisössä vallitsee luottamuksen ja turvallisuuden ilmapiiri. Esiopetusryhmän ja esiopetukseen osallistuvan lapsen on mahdollista saada oppilashuollollisia palveluita esiopetuksen psykologilta, kuraattorilta tai molemmilta. Päiväkodin oppilashuoltotyötä johtaa päiväkodin johtaja. Keskeistä esiopetuksen hyvinvointityössä on lapsen eheän oppimispolun turvaaminen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kiinteällä yhteistyöllä.

Esiopetuksen hyvinvointityö (www.vantaa.fi/varhaiskasvatus_ja_koulutus/esiopetus/lapsi_esiopetuksessa/hyvinvointi_ja_terveys)

Koululaisen hyvinvointi ja terveys

Oppilashuolto tukee lasten oppimista ja hyvinvointia sekä edistää kodin ja koulun yhteistyötä. Kaikki koulussa työskentelevät aikuiset huolehtivat oppilaiden hyvinvoinnista ja oppimisesta yhteistyössä kotien kanssa. Oppilaan kouluhyvinvointiin vaikuttavat kouluympäristön turvallisuus ja terveys sekä

riittävä oppimisen ja koulunkäynnin tuki. Hyvinvointityö on oppilaan kohtaamista, kannustamista, auttamista ja oppilaan osallisuuden vahvistamista.

Oppilashuoltotyön tavoitteena on toimia ennaltaehkäisevästi ja puuttua varhain oppilaan mahdollisiin koulunkäynnin vaikeuksiin sekä tarvittaessa ohjata oppilas koulun ulkopuolisille auttajille. Oppilashuolto tukee myös koko kouluyhteisön hyvinvointia. Jokaisessa koulussa työskentelee opetushenkilöstön lisäksi koulupsykologi, koulukuraattori ja kouluterveydenhoitaja. Lisäksi koululaisille kuuluu hammashoito sekä koululääkärin palvelut. Myös kouluruokailu on osa oppilaan hyvinvointia. Oppilaalla on oikeus oppilashuoltoon koko perusopetuksen ajan. Koulun oppilashuoltotyötä johtaa koulun rehtori.

Koululaisen hyvinvointi ja terveys
(www.vantaa.fi/varhaiskasvatus_ja_koulutus/perusopetus/koululaisen_hyvinvointi_ja_terveys)

Tukea opiskeluun ja hyvinvointiin lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa

Vantaan lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa edistetään opiskelijoiden hyvinvointia sekä yhteisön että yksilön tasolla. Opiskeluhuoltopalveluiden asiantuntijat tukevat opiskelijoita erilaisissa pulmissa ja kysymyksissä. Vantaan lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoilla on käytettävissään muun muassa psykologien, kuraattoreiden ja opiskeluterveydenhuollon palvelut.

Opiskeluhuollon tavoitteena on edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia, huolehtia oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista sekä opiskeluympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Opiskeluhuolto on kaikkien oppilaitoksissa työskentelevien ja opiskeluhuoltopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä.

Tukea opiskeluun ja hyvinvointiin lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa
(www.vantaa.fi/varhaiskasvatus_ja_koulutus/lukiot_ja_ammatillinen_koulutus/tukea_opiskeluun_ja_hyvinvointiin)

3.3 LASTENSUOJELU

Lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun (www.vantaa.fi/terveys-_ja_sosiaalipalvelut/lapsiperheiden_palvelut/lastensuojelu) palvelukokonaisuuteen kuuluvat avohuollon sosiaalityö, sijaishuollon sosiaalityö (myös jälkihuolto), lastensuojelun tukipalvelut, Kuuselan perhekuntoutuskeskus sekä Tammirinteen ja Viertolan vastaanottokodit.

Vantaalla lastensuojeluilmoitusten vastaanotto (www.vantaa.fi/terveys-_ja_sosiaalipalvelut/lapsiperheiden_palvelut/lastensuojelu/lastensuojeluilmoitus) on keskitetty virka-aikaisen lastensuojelupäivystyksen tiimiin. Lastensuojeluilmoituksen tai sosiaalihuoltolain mukaisen yhteydenoton tuen tarpeen arvioimiseksi voi tehdä myös Uusien asiakkaiden palvelut -yksikköön. Virka-ajan ulkopuolella lastensuojeluilmoitukset vastaanotetaan keskitetysti Vantaan sosiaali- ja kriisipäivystyksessä (www.vantaa.fi/terveys-_ja_sosiaalipalvelut/terveyspalvelut/ensiapu_ja_paivystys/sosiaali-_ja_kriisipaivystys).

Kun lapsesta on tehty lastensuojeluilmoitus, selvitetään lastensuojelun tarve (www.vantaa.fi/terveys-_ja_sosiaalipalvelut/lapsiperheiden_palvelut/lastensuojelu/lastensuojelutarpeen_selvitys). Lastensuojelutarpeen selvitykset ja sosiaalihuoltolain mukaiset palvelutarpeen arvioinnit tehdään Vantaalla Uusien asiakkaiden palvelut -yksikössä. Palvelutarpeen arvioinnin perusteella asiakkaat

ohjataan tarpeenmukaisiin palveluihin. Suunnitelmalliseen sosiaalityöhön ohjautuvat pidempiaikaista tukea tarvitsevat asiakkaat.

Lastensuojelun Itä- ja Länsi-Vantaan toimintayksiköihin on keskitetty lastensuojelun avohuollon suunnitelmallinen sosiaalityö. Lastensuojelun tukiyksikön toimintaan sisältyvät kaikki lastensuojelun asiakasperheiden kotiin vietävät sosiaaliohjauksen palvelut: kiireellinen perhetilanteen selvitys, nuorten intensiivityö, tehostettu perhetyö sekä nuorten jälkihuollon sosiaaliohjaus.

Vantaalla toimii kaksi omaa lasten sijaishuollon toimintayksikköä: Tammirinteen ja Viertolan vastaanottokodit (www.vantaa.fi/terveys-_ja_sosiaalipalvelut/lapsiperheiden_palvelut/lastensuojelu/lasten_vastaanottokodit).
Omaa sijaishuollon palvelutuotantoa täydennetään ostopalveluilla joko laitos- tai perhehoitopaikkoina.

Sijaisperheeseen sijoittaminen on aina ensisijaisena vaihtoehtona kodin ulkopuolelle sijoitetuille lapsille. Vantaalla pitkäaikaiset sijoitukset perhehoitoon ovat lisääntyneet merkittävästi, ja sijaisperheiden rekrytointiin on osoitettu resursseja. Lähivuosien tavoitteena on lisätä perhehoitoa niin, että 60 % pitkäaikaisista sijoituksista toteutuu perhehoidossa. Kriisitilanteita varten Vantaalla on myös vastaanottoperhetoimintaa.

Vantaan nuorten jälkihuoltokeskus (www.vantaa.fi/terveys-_ja_sosiaalipalvelut/lapsiperheiden_palvelut/lastensuojelu/tukea_sijoituksen_jalkeen) tarjoaa monipuolista tukea sijaisperheistä ja laitoksista itsenäistyville 16–20-vuotiaille nuorille ja heidän perheilleen.

Kuuselan perhekuntoutuskeskus
(www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/114006_95582_kuuselan_perhekuntoutus_net_paivitetty_1_2014.pdf) tarjoaa ympärivuorokautista perhekuntoutusta perhetilanteen selvitystyöskentelyä varten vantaalaisille perheille, jotka ovat lastensuojelun asiakkaana.

Lastensuojelun voimavarat ja asiakasmäärät
Lastensuojeluun varattavat resurssit päätetään vuosittain Vantaan kaupungin taloussuunnitelmassa. Käyttösuunnitelmassa lastensuojeluun varattu resurssi vuodelle 2018 on 54,4 miljoonaa euroa. Henkilöstön määrä lastensuojelussa on yhteensä 301. Lastensuojelulle suoraan kohdennettujen resurssien lisäksi lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia tuetaan monin tavoin kaupungin toiminnassa ja palveluissa.

Lasta ja lapsen perhettä pyritään aina ensisijaisesti tukemaan perus- ja sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa. Lastensuojelun tukitoimet alkavat, kun palvelutarpeen arvioinnissa on todettu lastensuojelun tarve.

Vantaalla lastensuojeluilmoitusten määrät ovat olleet jatkuvassa kasvussa (ks. taulukko 1). Avohuollon tukitoimien kohteena on vuoden 2017 aikana ollut 7,5 % vastaavan ikäisestä (0–17-v.) väestöstä (Väestölaskennan epävirallinen ennakkotieto 1/2018). Uuden sosiaalihuoltolain tultua voimaan 1.4.2015 asiakasmäärät ovat laskeneet. Sosiaalihuoltolain nojalla tuotettavat palvelut ovat

vaikuttaneet siihen, että osa aiemmin lastensuojelun asiakkaina olleista on nyt saanut palvelunsa sosiaalihuoltolain mukaisista palveluista.

Huostaan otettujen lasten määrä on viime vuosina ollut kasvava ja vuonna 2017 huostaanottopäätös tehtiin jo 108 eri lapselle. Kiireellisten sijoitusten määrä on myös lisääntynyt: vuonna 2016 kiireellisesti sijoitettujen lasten määrä oli 155, kun vuonna 2017 määrä oli jo 234. Vastaavasti avohuollon sijoitukset ovat vuoden takaisesta vähentyneet. Sijoitettuina olleista lapsista korostuvat nuorten ikäluokat (7–12-vuotiaiden ja 13–15-vuotiaiden ikäluokat).

Vuonna 2017 lastensuojelun kaikissa palveluissa (avo-, sijais- ja jälkihuolto) oli 3666 alle 18-vuotiasta asiakasta, joka on 8 % Vantaan vastaavan ikäisestä väestöstä (Väestölaskennan epävirallinen ennakkotieto 1/2018).

Vuoden aikana	2013	2014	2015	2016	2017
Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä	7743	7435	8097	8207	9534
Eri lapset, joista tehty lastensuojeluilmoitus	4150	4005	4394	4392	4724
Lastensuojelun avohuollon asiakkaana olleet lapset (0–17 v.)	4832	4666	4083	3345	3533
Kiireellisesti sijoitetut lapset	247	215	187	155	234
Uudet huostaan otetut lapset	89	71	84	86	108
Avohuollon sijoitukset	159	128	149	231	191
Sijoitettuna olleet lapset	772	779	757	754	815
Joista perhehoitoon sijoitettuna (sijaisperhe tai perhekoti)	308	362	366	374	394

Taulukko 1. Lastensuojelun asiakasmääriä Vantaalla vuosina 2013–2017.

Vantaan lastensuojelun kehittämistoimenpiteet

Uuden sosiaalihuoltolain (1301/2014, voimaan 1.4.2015) myötä sosiaalipalvelujen painopiste on siirtynyt korjaavista erityispalveluista ennaltaehkäisevien yleisten palvelujen suuntaan. Uuden sosiaalihuoltolain perusteella lapsella ja hänen perheellään on vahva oikeus ehkäisevien palvelujen saamiseen ilman lastensuojelun asiakkuutta. Vantaan kaupungin tavoitteena on lastensuojeluasiakkuuksien vähentäminen. Tavoitteena on siirtää palvelujen painopistettä korjaavista palveluista varhaisemman tuen palveluihin.

Vantaan kaupungin lastensuojelua kehitetään aktiivisesti. Sosiaali- ja terveyslautakunta on päättänyt lastensuojelua koskevista kehittämistoimenpiteistä ja tarvittavista lisäresursseista marraskuussa 2017. Toimenpiteitä ovat muun muassa lastensuojelun henkilöstöresurssin lisääminen, henkilöstöetuuksien ja kannustavan palkkauksen kokonaisuuden edistäminen sekä sosiaalityöntekijöiden osaamisen ja työhyvinvoinnin tukeminen. Lastensuojelun sosiaalityötä vahvistetaan ottamalla käyttöön systeemisen sosiaalityön malli. Toimintamallissa lastensuojelun sosiaalityötä kehitetään monitoimijaiseksi, ja ammattilaisten osaamista vahvistetaan suhdeperustaisen sosiaalityön suuntaan. Toimenpiteet tehdään yhteistyössä henkilöstön kanssa ja niistä raportoidaan lautakunnalle kuukausittain.

Vantaan lastensuojelu osallistuu myös Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelmaan kehittämällä erityis- ja vaativan tason toimintaa sekä palvelujen integraatiota. Lape-muutosohjelmassa tavoitellaan valtakunnallisesti yhtenäisiä lastensuojelukäytäntöjä.

4 LASTEN JA NUORTEN OIKEUS OSALLISTUA JA VAIKUTTAA

Lainsäädäntö velvoittaa viranomaisia tarjoamaan lapsille ja nuorille mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa heitä koskeviin asioihin. Lasten ja nuorten osallisuudesta säädetään muun muassa perustuslaissa, kuntalaissa, nuorisolaissa, perusopetuslaissa, lukiolaissa, laissa ammatillisesta koulutuksesta ja lastensuojelulaissa. Myös YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen 12 artikla korostaa lapsen oikeutta osallistua. Se takaa jokaiselle lapselle, joka kykenee muodostamaan näkemyksensä, oikeuden ilmaista ne vapaasti kaikissa häntä koskevissa asioissa ja oikeuden saada oman näkemyksensä huomioon otetuksi. Osallisuudella ja osallisuuden kokemuksella on tärkeä merkitys ihmisen hyvinvoinnille. Osallisuuden kokeminen ja sosiaaliset verkostot voivat toimia lapsen tai nuoren suojaavina tekijöinä myös silloin, kun hänen elämässään on hyvinvointia uhkaavia tekijöitä.

Mitä osallisuus ja vaikuttaminen ovat?

Osallisuus on sitä, että lapsi ja nuori voi toimia osana jotakin ja ennen kaikkea kokea olevansa osa jotakin. Vaikuttamisella tarkoitetaan mielipiteiden ja ideoiden esille tuomista, asioiden pohtimista ja niistä keskustelemista, päätösten tekemistä, toimimista sekä toiminnan arvioimista ja kehittämistä.

Lasten ja nuorten osallisuus ja sen huomioiminen on ennen kaikkea asenne ja tapa tehdä työtä. Se toteutuu parhaiten arjen aidoissa kohtaamis- ja vuorovaikutustilanteissa. Vantaalla lapset ja nuoret voivat osallistua ja vaikuttaa monin tavoin.

Esimerkkejä lasten ja nuorten osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista

Lasten ja nuorten oma toiminta

Lapset ja nuoret voivat toimia ja vaikuttaa, tarvittaessa tuettuna, esimerkiksi osallistumalla järjestötoimintaan, järjestämällä toimintaa ja tapahtumia, tekemällä aloitteita ja antamalla palautetta sekä esimerkiksi sosiaalisen median kautta kirjoittamalla, keskustelemalla tai jakamalla esimerkiksi kuvia ja videoita.

Vaikuttaminen palveluihin

Lapset ja nuoret pääsevät vaikuttamaan palveluihin osallistumalla esimerkiksi käynnissä oleviin palvelumuotoiluhankkeisiin, keskustelutilaisuuksiin ja työpajoihin sekä vastaamalla asiakaskyselyihin.

Lapset ja nuoret osallistuvat, toimivat ja vaikuttavat palvelujen arjessa esimerkiksi seuraavilla tavoilla:

- Varhaiskasvatuksessa lapset osallistuvat ja vaikuttavat laatimalla yhdessä sääntöjä, tekemällä pieniä arjen askareita ja tehtäviä sekä suunnittelemalla ja toteuttamalla toimintaa ja

oppimisympäristöjä esimerkiksi leikki- ja toimintataulujen ja -korttien, teemaryhmien ja lasten kokousten avulla. Erilaiset lastenkokoukset, äänestykset ja esimerkiksi ryhmän sääntöjen yhteinen sopiminen edistävät lasten mahdollisuuksia vaikuttaa oman ryhmänsä asioihin ja tekevät lasten vaikutusmahdollisuudet näkyviksi. Lapset osallistuvat oppimisympäristön ja ryhmän toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Jokaisessa lapsiryhmässä kehitetään ryhmälle sopivia tapoja osallistua ja vaikuttaa.

- Kouluissa ja oppilaitoksissa oppilaat ja opiskelijat pääsevät osallistumaan ja vaikuttamaan muun muassa oppilas- ja opiskelijakuntatoiminnassa, tukioppilas- ja vertaissovittelutoiminnassa, Liikkuvan koulun toiminnassa sekä erilaisissa teemaryhmissä (muun muassa ruokaraadit ja ympäristöryhmät).
- Vapaa-ajalla lapset ja nuoret pääsevät osallistumaan olemalla mukana muun muassa taidehankkeiden, Sporttia kaikille -toiminnan, kerhojen ja ryhmien, työpajojen sekä esitysten, näyttelyjen ja tapahtumien järjestämisessä.
- Nuoret ovat laajasti mukana oman asuinalueensa suunnittelussa ja toteutuksessa (esimerkiksi uudet ja peruskorjattavat rakennukset sekä viheraluerakentaminen). Lisäksi nuoret arvioivat toimintaa ja vaikuttavat siten muun muassa nuorisotilojen ja nuorten työpajojen sisältöön. Nuoret voivat hakea toimintarahaa omien projektien toteuttamiseen, ja nuorisovaltuusto toimii nuorten äänenä nuoria koskevissa asioissa. Nuorisotiloilla toimii nuorten omia toimintaryhmiä. Nuorisotyössä hyödynnetään osallistavaa budjetointia.
- Sosiaalipalveluissa lapsen ja nuoren mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa omien asioiden käsittelyyn ikätason mukaisesti on keskeistä. Osallisuudella on merkitystä muun muassa lapsen ja nuoren identiteetin sekä palvelujen vaikuttavuuden kannalta. Palveluissa tulee toimia lainsäädännön mukaisesti. Esimerkiksi lastensuojelulaki määrittää tarkasti, milloin lasta ja nuorta tulee kuulla ja tavata. Lastensuojelussa kehitetään jatkuvasti lasten ja nuorten osallisuutta: esimerkiksi käytössä oleva toimintakykymittari vahvistaa lapsen osallisuutta oman asiansa käsittelyyn. Lastensuojelulaitoksissa lapset ja nuoret voivat vaikuttaa asioihin ja tuoda esille omia mielipiteitään muun muassa viikottaisissa kokouksissa.

Vaikuttaminen elinympäristöön

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin näkökulmasta myös lähiympäristön viihtyvyydellä on tärkeä merkitys. Vantaalla tavoitteena on, että lapset ja nuoret saavat vuosittain mahdollisuuksia vaikuttaa ympäristöön esimerkiksi erilaisten projektien kautta. Lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia synnytetään muun muassa Lapset ja nuoret ympäristönsä rakentajina -yhteistyömallin avulla. Projekteja voi syntyä myös lasten ja nuorten tai heidän kanssaan toimivien aikuisten aloitteesta.

Vaikuttaminen kaupungin päätöksentekoon

Kaupungin päätöksentekoon lapset ja nuoret voivat vaikuttaa muun muassa nuorisovaltuuston kautta. Nuorisovaltuusto on 13–18-vuotiaiden nuorten vaikuttajaryhmä, johon vaalitaan vaaleilla kahdeksi vuodeksi kerrallaan 20 varsinaista jäsentä ja 10 varajäsentä. Kaikilla 13–18-vuotiailla vantaalaisilla on oikeus asettua ehdolle ja äänestää vaaleissa. Nuorisovaltuusto toimii nuorten edunvalvojana ja nostaa esille nuorille tärkeitä asioita.

Vaikuttaja-päivä

Vantaalla vietetään vuosittain myös lasten ja nuorten Vaikuttaja-päivää. Vaikuttaja-päivässä lapset ja nuoret tuovat päättäjien ja työntekijöiden tietoon itselleen merkityksellisiä asioita

kysymyksillä, ehdotuksilla ja aloitteilla. Vaikuttaja-päivä koskee kaikkia vantaalaisia 7–18-vuotiaita lapsia ja nuoria yhdenvertaisesti eli esimerkiksi myös vammaisia lapsia ja nuoria. Myös esikouluikäiset tuovat omat terveisensä päivään.

Lisätietoja:

- www.sivistysvantaa.fi/nuortenvantaa/artikkelit/vaikuta.html
- www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/osallistu_ja_vaikuta/aloitteet_ja_palautteet
- www.vantaa.fi/varhaiskasvatus_ja_koulutus/varhaiskasvatus/varhaiskasvatuksen_kehittaminen/palvelujen_kehittaminen
- www.vantaa.fi/lapsetjanuoretymparistonsarakentajina
- https://www.unicef.fi/lapsen-oikeudet/

5 KUMPPANUUDET

Vantaan kaupungin toimijat ovat solmineet yksin ja yhdessä kumppanuuksia useiden kaupungin ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Kumppanuuksien myötä kaupungin toimijoiden asiantuntijuus ja osaaminen monipuolistuvat ja lapsille ja nuorille saadaan parasta mahdollista tukea niin hyviin hetkiin kuin mahdollisiin ongelmiinkin. Ohessa esimerkkejä erilaisista Vantaan kaupungin kumppanuuksista.

Liikuntajärjestöt luovat kaikenikäisille monipuoliset mahdollisuudet liikunnan harrastamiseen sekä harraste- että kilpailumielessä ja sekä yksilö- että joukkueperustalta. Vantaalla toimivia liikuntaseuroja on 220 ja harrastettavia lajeja noin 70. (www.vantaa.fi/vapaa-aika/liikunta/palvelut_seuroille/vantaalaisia_urheiluseuroja)

Taidekasvatusta annetaan musiikissa, sanataiteessa, tanssissa, esittävissä taiteissa (sirkustaide ja teatteritaide) sekä visuaalisissa taiteissa (arkkitehtuuri, kuvataide ja käsityö). 21 oppilaitosta tai yhdistystä järjestää kaupungissa taiteen perusopetusta. Lisäksi Vantaalla on kymmeniä yhdistyksiä (www.vantaa.fi/vapaa-aika/kulttuuri/kulttuuria_vantaalla/kulttuuriyhdistykset), jotka järjestävät taide- ja kulttuuritoimintaa myös lapsille ja nuorille.

Nuoriso- ja varhaisnuorisojärjestöt tarjoavat lapsille ja nuorille monipuolista toimintaa omien periaatteidensa ja arvojensa mukaisesti. Pelkästään Vantaan vapaa-ajan lautakunnan avustusten piirissä on lähes 60 rekisteröityä järjestöä. Esimerkiksi maahanmuuttajajärjestöt järjestävät toimintaa lapsille ja nuorille. Järjestöt tarjoavat aktiivisen toiminnan lisäksi kanavan yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen ja ovat siten merkittävä oheiskasvattaja koulun ja kodin rinnalla.

Maahanmuuttajajärjestöt järjestävät eri kielillä kotoutumista tukevaa toimintaa läksykerhoista liikuntakerhoihin lapsille ja nuorille. Sen lisäksi jotkut niistä tekevät syrjäytymistä ehkäisevää etsivää nuorisotyötä.

Vammaisjärjestöt sekä niiden alueyhdistykset järjestävät erilaista toimintaa perheille, muun muassa vertaistapaamisia, ensitietokursseja sekä yhteisiä tapahtumia. Kussakin vammaisjärjestössä on

runsaasti järjestön omaan vammaryhmään keskittynyttä ajankohtaista tietoa sekä erityisasiantuntijuutta.

VANVARY ry (https://www.vanvary.fi/) **on Vantaan Vanhempainyhdistysten alueyhdistys,** joka toimii yhteistyössä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen oppilaitosten kanssa. Vanvary järjestää yhteisiä tapaamisia sekä keskustelu- ja koulutustilaisuuksia ja tiedottaa vanhempainyhdistysten ja kattojärjestön toiminnasta. Yhdistys tekee esityksiä ja aloitteita sekä ottaa yhteyttä viranomaisiin tarpeellisten uudistusten aikaansaamiseksi.

Seurakunnilla ja uskonnollisilla yhteisöillä on monenlaista toimintaa. Esimerkiksi evankelisluterilaisten seurakuntien perhekerhot ja -kahvilat on tarkoitettu alle kouluikäisille lapsille ja heitä kotona hoitaville vanhemmille tai hoitajille. Toiminta on kaikille avointa. Avointa toimintaa perheille ovat myös erilaiset perhetapahtumat, kasvattajaillat, luennot, leirit, retket, kirpputorit, perhemessut ja -jumalanpalvelukset.

SPR:n Nuorten turvatalo (https://www.punainenristi.fi/toimipisteet/nuorten-turvatalo-vantaa)on monin tavoin nuorten ja heidän perheidensä tukena. Sieltä voi saada keskustelu- ja kriisiapua. Nuorten turvatalo järjestää myös ystävä- ja ryhmätoimintaa.

Vantaan turvakoti (https://vantaanturvakoti.fi)auttaa lähisuhdeväkivallan osapuolia ja toimii lähisuhdeväkivallan asiantuntijana erilaisissa verkostoissa. Työn lähtökohtana on lapsen edun turvaaminen kaikissa olosuhteissa. Väkivalta on haitallista perheen kaikille jäsenille: väkivallan uhrille, käyttäjälle ja todistajalle.

Poliisin ennalta ehkäisevä toiminta on poliisin, sidosryhmien ja kansalaisten yhteistyötä turvallisuuden luomiseksi ja ylläpitämiseksi. Tavoitteena on ennaltaehkäistä rikollisuutta ja järjestyshäiriöitä. Yhteistyö koulujen kanssa sekä varhainen puuttuminen lasten ja nuorten rikoksiin ovat ennalta ehkäisevän toiminnan tärkeitä teemoja. Itä-Uudenmaan poliisilaitos toteuttaa ennalta estävää toimintaa kaikissa toimialueensa kunnissa, myös Vantaalla (https://www.poliisi.fi/itauusimaa/lahipoliisit).

Vantaan järjestörinki on vantaalaisten yhdistysten etujärjestö ja yhteistyöelin, johon kuuluu yli 65 yhdistystä. Vantaan järjestörinki toimii Kansalaistoiminnan keskus Leinikissä. Lisätietoja osoitteista www.leinikki.net ja www.leinikki.net/vantaan-jarjestorinki-ry.

6 LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMAN TEOT

Vantaan nuorisovaltuuston ja lapsiraadin ehdotuksia suunnitelman tekojen toteutumiseksi

Liikunnallinen elämäntapa ja liikunnan harrastaminen lisääntyvät • Kaikille edullinen harrastus lähellä kotia. • Laaja tarjonta erilaisia lajeja ja liikuntamuotoja. • Lisää maksuttomia vuoroja, joissa voi harrastaa helposti. • Kaupungin kuntosalit auki myös nuorille, esimerkiksi yläkouluikäisille. • Laajemmat aukioloajat, esimerkiksi	**Asukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät: Lisätään mahdollisuuksia ihmisten kohtaamiselle ja vuorovaikutukselle** • Kaupunki voisi lisätä tilojen vapaa-ajan käyttöä, esimerkiksi kouluun voisi oppituntien jälkeen jäädä juttelemaan tai pelaamaan pingistä. • Lisää yhteistyötä koulujen ja nuorisotilojen välille. • Lisää tiloja, joissa on mahdollista vain

ulkojäillä kopit auki ja valot päällä kello 22 saakka. • Kaikesta toiminnasta enemmän markkinointia ja tiedottamista kouluissa, sosiaalisessa mediassa ja niin edelleen. • Enemmän koulujenvälisiä turnauksia ja useampia turnauslajeja, esimerkiksi pesä- tai lentopalloa. • Koulujen yhteisiä liikunnallisia teemapäiviä ja ohjattuja virkistysretkiä luontoon. • Vantaalla voitaisiin ideoida oma peli, joka saisi nuoret liikkumaan. ”Liikkuminen on kivaa, kun on joku kaveri.” – lapsiraadin jäsen ”Yleensä jos liikkumisen sekoittaa jonkun leikin tai pelin kanssa, niin se on kivaa.” – lapsiraadin jäsen	hengailla. Esimerkiksi kauppakeskuksiin nuorille suunnattuja tiloja, joissa on lupa viettää aikaa. • Lisää tapahtumia ja aluerahaa tapahtumille, kuten Myyrmäen Taiteiden yölle. • Lisätään tietoa tiloista ja toiminnasta, kuten maksuttomista harrastuksista, esimerkiksi kouluissa tehtävillä kuulutuksilla.
Asukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät: Tunnistetaan apua tarvitsevat, tarjotaan kokonaisvaltaista tukea ja varmistetaan, että kukaan ei jää syrjään • Rento ja huumorintajuinen opettaja on helpommin lähestyttävä. Opettajaa on myös helpompi lähestyä, jos hän jää tunnin jälkeen luokkaan juttelemaan oppilaiden kanssa. • Koulussa voisi olla nimetyt opettajat, joiden kanssa voisi jutella omista asioista. Opettaja voisi myös itse aktiivisesti kysyä oppilaiden kuulumisia tai vointia. • Olisi hyvä, jos myös kaverit ja koulun aikuiset ohjaisivat tarvittaessa psykologin luo, eikä ainoa tapa olisi se, että oppilas hakee apua itse.	**Asukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät: Ennaltaehkäistään ja puututaan kiusaamiseen ja väkivaltaan** • Jokaisesta luokasta tulisi kouluttaa kaksi oppilasta vertaissovittelijoiksi. • Opettajille lisää koulutusta siitä, miten puututaan joukon ulkopuolelle jättämiseen, syrjimiseen, härnäämiseen ja kiusaamiseen. • Luokan ilmapiirikyselyjä pitäisi tehdä useammin kuin kerran vuodessa. Opettajien tulee käsitellä ilmapiirikyselyjen tuloksia oppilaiden kanssa ja puuttua huonoihin tuloksiin. • Opettajien pitäisi olla tarkkaavaisempia ja puuttua hanakammin kiusaamiseen. Nyt opettajat eivät puutu niin sanottuun ’hiljaiseen haukkumiseen’ vaan ainoastaan näkyvään väkivaltaan.

Vantaalaisten terveys ja hyvinvointi vahvistuvat terveellisempien elintapojen myötä

Hyvinvointi-ohjelman päämäärä	Ohjelmatasoinen toimenpide	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman teko	Osallistuu toteutukseen
Liikunnallinen elämäntapa ja liikunnan harrastaminen lisääntyvät	Luodaan monipuoliset, tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset mahdollisuudet liikunnallisen elämäntavan omaksumiselle.	Tehdään liikunta helpoksi (kannustetaan omaehtoiseen liikkumiseen, liikunta-apteekki -toiminta lapsiperheille, Sporttikaveri, koulujen kerhotoiminta, liikuntaläksy, mahdollisuus kokeilla uusia liikunnanmuotoja). Lisätään liikunnallista toimintaa lasten ja nuorten arjessa. Vakiinnutetaan Leikkien liikkumaan - ja Liikkuva koulu -toimintamallit sekä laajennetaan toiminta toiselle asteelle mahdollisuuksien mukaan. Huomioidaan erilaiset kohderyhmät ja yksilölliset tavoitteet suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Vakiinnutetaan Sporttia kaikille -toiminta. Tiivistetään lasten ja nuorten fyysiseen aktiivisuuteen kannustavien toimijoiden yhteistyötä ja vahvistetaan koordinaatiota. Tehostetaan viestintää ja liikuntamahdollisuuksien markkinointia monipuolisesti eri kanavia hyödyntäen. Kannustetaan seuroja toteuttamaan matalan kynnyksen liikuntaa.	Varhaiskasvatus Perusopetus Nuoriso- ja aikuiskoulutus Ruotsinkieliset palvelut Liikuntapalvelut Kulttuuripalvelut Nuorisopalvelut Järjestöt Vantaan seurakunnat
	Vähän liikkuvia kannustetaan liikkumaan aikaisempaa enemmän.	Tunnistetaan vähän liikkuvat lapset ja nuoret sekä heidän liikkumistaan rajoittavat tekijät. Huomioidaan myös erityistä tukea tarvitsevat lapset ja	Varhaiskasvatus Perusopetus Nuoriso- ja aikuiskoulutus Ruotsinkieliset palvelut Liikuntapalvelut

		nuoret. Kannustetaan ja innostetaan kohdennetusti vähän liikkuvia lapsia, nuoria ja lapsiperheitä liikkumaan.	Nuorisopalvelut Ennalta-ehkäisevä terveydenhuolto
Tupakointi ja alkoholin käyttö vähenevät	Lisätään avointa keskustelua tupakoinnista ja alkoholin käytöstä.	Kehitetään puheeksi ottoa ja motivoivaa haastattelua kaikessa toiminnassa. Tunnistetaan ja puututaan nikotiinituotteiden ja päihteiden kokeilu- ja riskikäyttöön. Järjestetään tupakoinnin lopettamista tukevia ryhmiä. Kehitetään uusia toimintamalleja lasten ja nuorten nikotiinituotteiden ja päihteiden käytön ehkäisyyn yhteistyössä lasten, nuorten, perheiden ja kumppaneiden kanssa.	Perusopetus Nuoriso- ja aikuiskoulutus Ruotsinkieliset palvelut Nuorisopalvelut Ennalta-ehkäisevä terveydenhuolto Terveysasemat Päihdepalvelut Perhepalvelut Järjestöt Vantaan seurakunnat
	Tehostetaan kohdennettua ennaltaehkäisyä ja tukea tupakoinnin ja alkoholin käytön lopettamiseen.	Kohdennetaan toimintaa: - raskaana olevat ja heidän puolisonsa sekä neuvolaikäisten lasten vanhemmat - ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevat	Nuoriso- ja aikuiskoulutus Nuorisopalvelut Ennalta-ehkäisevä terveydenhuolto Terveysasemat Päihdepalvelut Perhepalvelut

Hyvinvointierot vähenevät

Hyvinvointi-ohjelman päämäärä	**Ohjelmatasoinen toimenpide**	**Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman teko**	**Osallistuu toteutukseen**
Alueiden väliset hyvinvointierot vähenevät	Lisätään alueellisesti kohdennettua myönteistä erityiskohtelua.	Kehitetään alueellista hyvinvointitietopohjaa Kohdennetaan resursseja ja	Varhaiskasvatus Perusopetus Nuorisopalvelut Sosiaali- ja

		toimintaa lasten, nuorten ja perheiden kanssa tehtävään työhön saatavilla olevan aluetiedon mukaisesti. Vahvistetaan lapsiperheköyhyyden tunnistamista ja tuen tarjoamista kaikessa toiminnassa.	terveydenhuollon toimiala Perhepalvelut Maahan-muuttajapalvelu Vantaan seurakunnat
	Kehitetään alueiden viihtyisyyttä ja turvallisuutta.	Varmistetaan lasten ja nuorten osallistuminen asuinalueiden suunnitteluun. Tehdään erillinen turvallisuuden toimenpidesuunnitelma, johon kirjataan alueellisen turvallisuustyön teot.	Sivistystoimen toimiala Varhaiskasvatus Nuorisopalvelut Kirjasto Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Asukkaiden väliset hyvinvointierot vähenevät	Kehitetään harrastusmahdollisuuksia niin, että yhä useammalla on mahdollisuus harrastaa.	Kartoitetaan harrastamattomuuden syitä. Tarjotaan jokaiselle lapselle ja nuorelle harrastusmahdollisuus, erityisesti niille lapsille ja nuorille, joilla ei ole mieluista harrastusta. Huomioidaan erilaiset kohderyhmät ja yksilölliset tavoitteet harrastustoiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Kehitetään yhteistoiminnallisesti maksuttomia ja edullisia, kaikille avoimia harrastuksia (esim. koulujen kerhotoiminta). Kootaan tiedot harrastusmahdollisuuksista helposti saavutettavaan muotoon.	Perusopetus Ruotsinkieliset palvelut Liikuntapalvelut Kulttuuripalvelut Nuorisopalvelut Kirjasto Perhepalvelut Järjestöt Vantaan seurakunnat
	Lisätään mahdollisuuksia ihmisten kohtaamiselle ja	Tuetaan lasten, nuorten ja	Varhaiskasvatus Perusopetus

	vuorovaikutukselle.	lapsiperheiden omaehtoista yhteistä toimintaa (esim. naapurisuhteiden vahvistaminen, perhekeskustoiminta, vanhempainyhdistykset ja kyläjuhlat). Luodaan ruotsinkieliselle väestölle mahdollisuuksia kohtaamiselle ja verkostoitumiselle Svenska rum -toimintaa kehittämällä. Hyödynnetään järjestöjen ja seurakuntien osaamista ja tehostetaan yhteistä työtä järjestöjen ja seurakuntien kanssa. Lisätään vertaisfoorumeita ja -ryhmiä yhteistyössä lasten, nuorten ja lapsiperheiden, kolmannen sektorin ja yritysten kanssa. Panostetaan ryhmistä tiedottamiseen.	Nuoriso- ja aikuiskoulutus Ruotsinkieliset palvelut Kulttuuripalvelut Kirjasto Perhepalvelut Järjestöt Vantaan seurakunnat
	Ennaltaehkäistään ja puututaan kiusaamiseen ja väkivaltaan.	Vahvistetaan sosiaalisia ja tunnetaitoja. Vahvistetaan kiusaamisen ennalta ehkäisyn ja puuttumisen malleja kaikessa toiminnassa. Lapset ja nuoret osallistuvat ja toimivat asiantuntijoina toiminnan suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa. Päivitetään lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyn toimenpidesuunnitelma.	Varhaiskasvatus Perusopetus Ruotsinkieliset palvelut Nuorisopalvelut Ennalta-ehkäisevä terveydenhuolto Perhepalvelut Vantaan seurakunnat
	Tunnistetaan apua tarvitsevat, tarjotaan kokonaisvaltaista tukea ja varmistetaan, että kukaan ei jää syrjään.	Varmistetaan, että nuori saa tarvitsemansa avun tilanteessa, jossa hänellä ei ole opiskelu- tai työpaikkaa.	Varhaiskasvatus Perusopetus Nuoriso- ja aikuiskoulutus Ruotsinkieliset palvelut

		Vahvistetaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden varhaista tukea ja kohdennetaan tukea haavoittuvassa asemassa oleviin perheisiin. Vahvistetaan yhteistyörakenteita ja yhteistä työtä kunnan sisällä ja kumppaneiden kanssa. Otetaan mukaan lapsia, nuoria ja heidän vanhempiaan / huoltajiaan palvelujen ja toimintojen kehittämiseen. Kannustetaan erityisesti niitä lapsia ja nuoria, jotka eivät muuten osallistuisi kehittämistyöhön. Lisätään lasten ja nuorten näkökulman huomioimista vaikutusten ennakkoarviointeja tehtäessä.	Liikuntapalvelut Kulttuuripalvelut Nuorisopalvelut Ennalta-ehkäisevä terveydenhuolto Kuntoutus Päihdepalvelut Perhepalvelut Vammaispalvelut Vantaan seurakunnat
	Vahvistetaan vanhempien hyvinvointia ja vanhemmuutta.	Muodostetaan selkeä palvelukokonaisuus vanhemmuuden ja parisuhteen sekä eroperheiden tukemiseen. Varmistetaan lastenhoito maahanmuuttaja-kotivanhempien suomen kielen opetuksen aikana. Kehitetään arjen tukipalveluita (esim. perhekummi-, tukihenkilö-, varamummi- ja naapuriäiti-toiminta).	Varhaiskasvatus Aikuisopisto Kirjasto Ennalta-ehkäisevä terveydenhuolto Perhepalvelut Maahan-muuttajapalvelut Järjestöt Vantaan seurakunnat

7 HYVINVOINTISUUNNITELMAN TOTEUTUS, SEURANTA JA ARVIOINTI

Hyvinvointiohjelman ja -suunnitelmien toteutuksesta vastaavat kaikki kaupungin toimijat yhteistyössä kumppaneidensa kanssa. Vuosittaiset toimenpiteet sovitaan toimialojen, tulosalueiden ja tulosyksiköiden tuloskorttien laadinnan yhteydessä. Vantaan kaupungin hyvinvointiryhmä varmistaa, että hyvinvointiohjelman päämäärät ja toimenpiteet sekä toimijoiden yhteinen työ ja sen kehittäminen huomioidaan talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa.

Hyvinvointisuunnitelman tekojen toteutumista seurataan vuosittain ja raportoidaan Vantaan hyvinvointiryhmälle ja vaikuttamistoimielimille. Tämän lisäksi Hyvinvointiohjelma-kokonaisuuden seuranta ja arviointi toteutetaan valtuustokauden strategian arviointiaikataulun mukaisesti. Seurannassa käytetään yhdessä sovittuja seurantamittareita. Hyvinvointitavoitteiden edistymistä seurataan myös vuosittain ilmestyvien hyvinvointiraporttien tuottamien tietojen avulla.

VANTAAN IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTISUUNNITELMA 2018–2022

1 Taustaksi
2 Ikääntyneen väestön hyvinvointi
3 Palvelut
4 Kumppanuudet
5 Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman teot
6 Hyvinvointisuunnitelman toteutus, seuranta ja arviointi

1 TAUSTAKSI

Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista säädetyn lain (2012/980) tarkoitus on:

- tukea ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista
- parantaa ikääntyneen väestön mahdollisuutta osallistua elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen kunnissa
- parantaa iäkkään henkilön mahdollisuutta saada laadukkaita sosiaali- ja terveyspalveluja sekä ohjausta muiden tarjolla olevien palvelujen käyttöön yksilöllisten tarpeittensa mukaisesti ja riittävän ajoissa silloin, kun hänen heikentynyt toimintakykynsä sitä edellyttää
- vahvistaa iäkkään henkilön mahdollisuutta vaikuttaa hänelle järjestettävien sosiaali- ja terveyspalvelujen sisältöön ja toteuttamistapaan sekä osaltaan päättää niitä koskevista valinnoista.

Vantaalla ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmaa on laadittu kaupungin poikkihallinnollisessa työryhmässä ja valmistelussa ovat olleet mukana vanhusneuvoston ja seurakuntien edustajat:

Lahnalampi-Lahtinen Minna työryhmän puheenjohtaja (vs. vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja, sosiaali- ja terveyshuollon toimiala)
Koskensalo-Kleemola Heini työryhmän varapuheenjohtaja (erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveyshuollon toimiala)
Iharvaara Outi työryhmän sihteeri (erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveyshuollon toimiala)
*Broms Maria (*ylihoitaja, sosiaali- ja terveyshuollon toimiala)
*Kallislahti Veli-Matti (*liikuntajohtaja, sivistystoimen toimiala)
*Marila-Penttinen Leena (*erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveyshuollon toimiala)
Paavonheimo Ritva (erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveyshuollon toimiala)
*Rahja Nina (*suunnittelija, konserni- ja asukaspalveluiden toimiala)
*Ristimäki Tia (*lasten ja nuorten palvelujen koordinaattori, sivistystoimen sekä sosiaali- ja terveyshuollon toimialat*)*
*Varpanen Lea (*kehittämispäällikkö, maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala)
*Huvila Raimo (*varapuheenjohtaja, Vanhusneuvosto)
*Särkelä Jussi (*puheenjohtaja, Vanhusneuvosto)
*Salmi Pontus (*yhteisen seurakuntatyön johtaja, Vantaan seurakuntayhtymä)

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma 2018–2022 sisältää
- ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilan arvioinnin
- palvelujen kuvauksen
- teot ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tukemiseksi ja kehittämiseksi.

2 IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTI

Vuonna 2017 Vantaalla asui yli 65-vuotiaita henkilöitä vajaa 34 000 ja yli 75-vuotiaita noin 13 000. Vantaan väestö ikääntyy kuusikkokunnista (Helsinki, Espoo, Vantaa, Turku, Tampere, Oulu) nopeimmin ja 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa vuoteen 2020 mennessä keskimäärin 600 henkilöllä vuodessa. Suurin osa yli 75-vuotiasta asuu kotona (93 %). Ruotsinkielisen väestön osuus yli 65-vuotiaista on 4,7 %.

Yksin asuvia yli 75-vuotiaita asuu Vantaalla noin 53 00 henkilöä. Elämänlaatunsa kokee keskimäärin hyväksi yli 40 prosenttia ikäihmisistä. Yksinäiseksi itsensä tuntee vantaalaisista ikäihmisistä noin 15 prosenttia.

Vantaalaiset ikäihmiset elävät melko terveellisesti. Kuitenkin yli 75-vuotiaista tupakoi säännöllisesti 4,9 prosenttia ja alkoholia käyttää liikaa 4 prosenttia. Lihavia yli 75-vuotiaista on noin 17 prosenttia. Melkein puolet yli 65-vuotiaista on ottanut influenssarokotteen.

Dementia on suurin iäkkäiden ihmisten pitkäaikaisen hoidontarpeen aiheuttaja. Dementiaa sairastavia on Vantaalla vuonna 2018 ikäluokassa 75–84 -vuotiaat arviolta 985 henkilöä ja ikäluokassa yli 85-vuotiaat noin 1 017 henkilöä. Vuonna 2022 ikäluokassa 75–84 -vuotiaat dementiaa sairastavia on Vantaalla arvioilta 1 290 henkeä ja ikäluokassa yli 85-vuotiaat 1 281 henkilöä. [2]

Vantaalla saa 1 575 asukasta vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua. Vantaalla on 2 949 yli 65-vuotiasta vammaispalvelun asiakasta, joista 157 asiakasta saa henkilökohtaista apua.

Vuonna 2016 Vantaalla vanhuuseläkkeen saajia oli 35 419 henkilöä ja keskimääräinen eläke oli 1 856 euroa kuukaudessa. Espoossa keskimääräinen vanhuuseläke 2 224 euroa ja Helsingissä 2 032 euroa kuukaudessa. Toimeentulotukea saa yli 65-vuotiaista vantaalaisista yli 800 kotitaloutta.

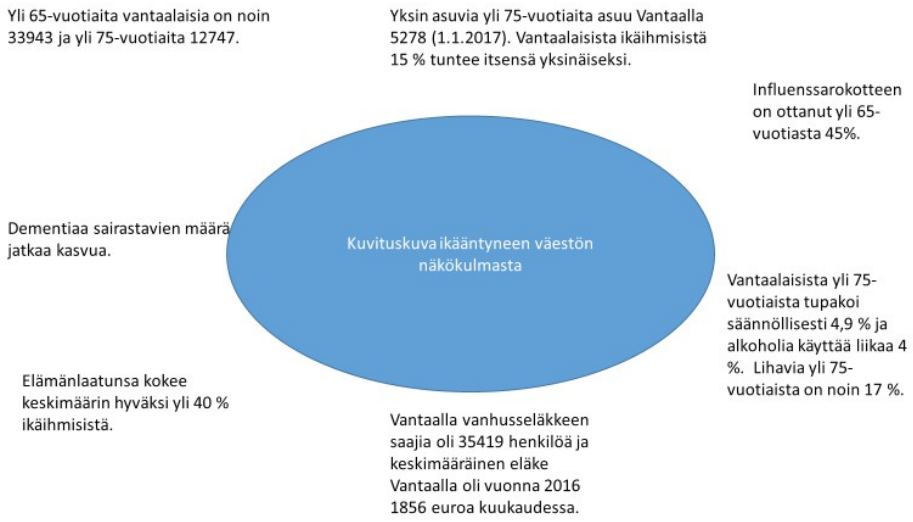

Kuva 1. Tietoa ikääntyneestä väestöstä ja heidän hyvinvoinnistaan.

Lisätietoa ikääntyneiden vantaalaisten hyvinvoinnista löytyy:

- Vantaan hyvinvointikatsaus 2017 linkki lisätään myöhemmin
- Vantaan hyvinvointikertomus YHTEINEN HYVINVOINTI. Hyvinvoinnin ja toimintaympäristön kehitys Vantaalla vuosina 2013–16' (www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/131453_Yhteinen_hyvinvointi._Hyvinvoinnin_ja_toimintaympariston_kehitys_Vantaalla_vuosina_2013-16.pdf)
- Tilasto- ja tutkimustietoa Vantaasta (www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset)

2 Arvio perustuu Vantaan viralliseen väestöennusteeseen ja dementian esiintyvyystietoihin, jotka ovat Mini-Suomi-tutkimuksesta (30–84-vuotiaat), Vantaan vanhimmat -tutkimuksesta (85 vuotta täyttäneet) ja Kuopio 75+ -tutkimuksesta.

- Tietoa vantaalaisten ja suomalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista
    - Hyvinvointikompassi (www.hyvinvointikompassi.fi/fi/web/hyvinvointikompassi/etusivu)
    - Terveytemme.fi (http://terveytemme.fi/)
    - Sotkanet (www.sotkanet.fi)

3 PALVELUT

Ikääntyneen väestön palvelut voidaan jakaa kaikille asukkaille tarkoitettuihin erilaisiin kulttuuri-, liikunta- ja muihin vapaa-ajanpalveluihin sekä sellaisiin palveluihin, joihin pääsy vaatii jonkinlaisen palvelutarpeen tai hoidon arvioinnin. Suuri osa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista on tällaisia erityispalveluja. Ikäihmisistä enin osa käyttää kaikille tarkoitettuja perustason palveluja, kuten kirjastoa ja liikuntapalveluja. Erityispalveluja käyttää vain 13 prosenttia yli 65-vuotiaista. Ruotsinkieliselle ikääntyneelle väestölle turvataan perustuslailliset palvelut.

Ikääntyneiden sosiaalipalvelujen riittävyys ja laatu raportoidaan vuosittain sosiaali- ja terveyslautakunnalle.

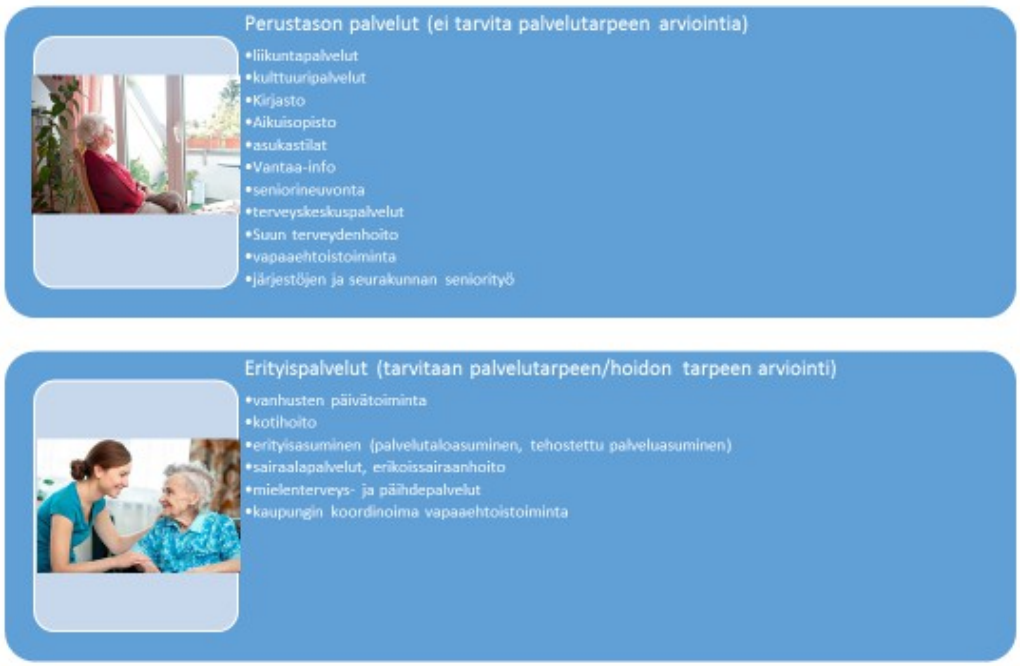

Kuva 2. Vantaan ikääntyneen väestön palvelujen rakenne.

Terveyspalvelut

Terveyspalvelujen ikääntynyttä väestöä koskevat palvelut sisältävät terveysasemapalvelut, kuntoutuksen ja päihdepalvelut. Iäkkäiden henkilöiden toimintakykyä edistetään ja ylläpidetään sairauksia ennaltaehkäisemällä, suunnitelmallisella hoidolla ja kuntoutuksella. Tavoitteena on, että iäkäs henkilö voi asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään.

Vantaalla on seitsemän terveysasemaa, joiden saavutettavuus on hyvä. Terveysasemien palveluista ikääntyneille keskeisimmät ovat etenkin lääkärien ja hoitajien vastaanotot, diabetesyksiköt ja hoitotarvikejakelu, päihde- ja mielenterveyshoito, haavahoito, muistitutkimukset ja asiakasvastaavahoitajan palvelut. Yli 75-vuotiaat tai paljon palveluja käyttävät ovat oikeutettuja omaan lääkäriin. Terveysasemilla saa myös kiireellistä hoitoa virka-aikana, mutta virka-ajan ulkopuolella äkillisesti ja vakavasti sairastuneet potilaat hoidetaan Peijaksen sairaalan yhteispäivystyksessä.

Terveyspalvelujen kuntoutusyksikössä järjestetään kotona asuvien ikäihmisten terapia- ja apuvälinepalvelut. Asiakkaalle tehdään yksilöllinen toimintakyvyn arvio ja sen perusteella laaditaan yhdessä asiakkaan ja hänen läheisensä kanssa kuntoutussuunnitelma, joka voi sisältää fysioterapiaa, puheterapiaa ja toimintaterapiaa. Fysioterapialla tuetaan ikääntyneen arjessa selviytymistä omassa ympäristössään lisäämällä ja ylläpitämällä toimintakykyä sekä ohjataan ja neuvotaan asiakkaan läheisiä ja omaisia. Sotaveteraanien kotona asumista tuetaan kotiin vietävillä palveluilla ja kotikuntoutuksella. Ravitsemusterapeutti ohjaa ja neuvoo ikäihmisiä ravitsemukseen liittyvissä asioissa ja tekee kiinteää yhteistyötä hoiva- ja sairaalapalvelujen kanssa. Kuulontutkija tekee ikäihmisten kuulontutkimukset ja antaa kuulonhuoltoon liittyvää neuvontaa ja ohjausta terveydenhuollon ammattilaisille.

Päihdepalvelut-yksikkö järjestää päihdehuollon erityispalveluja – kuten avopäihdekuntoutusta A-klinikoilla ja H-klinikalla sekä laitosvieroitusta omassa päihdevieroitusyksikössä – kuntalaisille tavoitteena päihdehäiriöstä kuntoutuminen. Myös kotiin annetaan päihdevieroitusta ja -kuntoutusta. Kuntayhtymän Ridasjärven päihdehoitolaitoksessa on ikääntyneiden laitoskuntoutukseen erillinen niin sanottu Setri-yhteisö, jonne hakeudutaan arvioinnin ja päihdepalvelujen ostopalvelujen kautta. Päihdepalvelut järjestää lisäksi haittoja vähentävää sosiaali- ja terveysneuvontaa huumeiden käyttäjille kahdessa Vinkkari-pisteessä. Ikääntyvien määrä tässä palvelussa lisääntyy koko ajan; vuonna 2015 asiakkaista 5 prosenttia oli 60–64-vuotiaita.

Suun terveydenhuollon tehtävänä on tarjota ikääntyneelle väestölle suun terveydenhuollon palvelut yksilöllisen hoidontarpeen mukaisesti. Noin 25 prosenttia yli 65-vuotiaista on suun terveydenhuollon palvelun piirissä. Ikääntyneitä ohjataan ja neuvotaan suun omahoidon päivittäisessä toteutuksessa huomioiden ikääntyneen väestön suun terveyden erityispiirteet. Tavoitteena on, että ikääntyminen tapahtuu mahdollisimman terveenä myös suun terveyden näkökulmasta ja että jokaisella on tiedossaan oma yksilöllinen tarkastus- ja hoitovälinsä. Suun terveydenhuolto tekee terveydenedistämistyötä yksilöllisten vastaanottojen lisäksi myös yhdessä ikääntyneiden eri organisaatioiden ja kolmannen sektorin kanssa muun muassa vierailemalla erilaisissa ikääntyneille suunnatuissa tapahtumissa.

Vantaan kaupungin suun terveydenhuollon tavoitteena on ylläpitää ja kehittää edelleen vanhusten erityisasumisen, kotihoidon ja palvelutalojen palveluiden piirissä olevien ikääntyneiden suun terveyttä ja hyvinvointia. Toiminnan tavoitteena on varmistaa suun terveydenhuollon integroituminen sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuuteen.

Kotona asumisen tuki ja muut vanhus- ja vammaispalvelut

Vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalue vastaa vanhusten ja vammaisten palveluista.

Kotona asumisen tuen tulosyksikön vastuulle kuuluvat keskitetty asiakasohjaus, kotihoito, vanhusten päivätoiminta, vammaisten päivätoiminta sekä vammaisten työllistymistä tukevat palvelut. Erityisasumisen tulosyksikkö järjestää ikääntyneiden ja vammaisten perhehoitoa, lyhytaikaishoitoa ja kuntoutusta sekä pitkäaikaista tuettua asumista tehostetussa palveluasumisessa, palvelutaloissa ja laitoshoidossa. Vantaan sairaala vastaa Vantaan perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta. Vantaan sairaala tuottaa geriatrista akuuttihoitoa Peijaksen sairaalassa, kuntoutus- ja palliatiivista hoitoa Katriinan sairaalassa sekä kotisairaalahoitoa. Vanhus- ja vammaispalvelut koordinoi vanhus- ja vammaisneuvostojen toimintaa, joka toteutetaan poikkihallinnollisena kaikki toimialat käsittävänä verkostotyönä.

Tulosalue tuottaa omana toimintanaan sairaalatoiminnan, valtaosan kotihoidon peruspalveluista, palvelutalotoiminnan, sosiaalityön ja päivätoiminnan sekä osan vanhusten hoiva-asumisesta ja vammaisten asumispalveluista. Ostopalveluna hankitaan vanhusten ja vammaisten asumispalveluja sekä erilaisia tukipalveluja. Palvelujen järjestämisessä hyödynnetään myös palvelusetelimallia.

Perhepalvelut

Perhepalvelujen tulosalue muodostuu psykososiaalisten palvelujen, lastensuojelun, aikuisten ja perheiden sosiaalipalvelujen sekä maahanmuuttajapalvelujen tulosyksiköistä.

Täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea haetaan täydentävän toimeentulotuen yksiköstä aikuisten ja perheiden sosiaalipalveluissa. Täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea voi hakea, jos ikääntyneellä on (erityisiä) menoja, jotka eivät kuulu perustoimeentulotukeen (joka haetaan Kelalta). Sosiaalista luottoa voi saada pienituloinen ja vähävarainen vantaalainen, jolla ei ole mahdollisuutta saada muuta kohtuuhintaista luottoa esimerkiksi sosiaalisista syistä. Sitä voidaan myöntää myös henkilölle, jolla ei ole perusteita saada avustusta tai muuta rahoitusta tai mahdollisuutta selviytyä nykyisten lainojen hoitomenoista ilman syvempää velkaantumista.

Talous- ja velkaneuvontaan voi ottaa yhteyttä silloin, kun oma velkatilanne on käynyt hallitsemattomaksi ja laskujaan ja velkojaan ei niiden erääntyessä pysty hoitamaan. Tarvittaessa velallisia ohjataan hakemaan muuta oikeudellista apua.

Psykososiaalisten palvelujen yksikössä toimii Vantaan sosiaali- ja kriisipäivystys, joka antaa akuuttia kriisiapua järkyttävissä elämäntilanteissa ympäri vuorokauden ja toimii päivystävänä sosiaaliviranomaisena virka-ajan ulkopuolella. Apua voi hakea asiakas itse, läheinen, ystävä tai viranomainen. Palvelut ovat maksuttomia.

Maahanmuuttajapalvelut (MAP) vastaa Vantaalle muuttavien kansainvälistä suojelua saavien, ihmiskaupan uhrien ja paluumuuttajien alkuvaiheen sosiaali- ja terveyspalveluista, alkukartoituksista, vastaanottopalveluista ja kotoutumista tukevista palveluista. Maahanmuuttajapalvelut tekee alkukartoituksen kaikille uusille, oleskeluluvan saaneille maahanmuuttajille, jotka ovat siihen oikeutettuja. Kansainvälistä suojelua saavien joukossa on vain yksittäisiä ikäihmisiä eli yli 65-vuotiaita. Maahanmuuttajapalvelut tekee aktiivisesti yhteistyötä eri järjestöjen kanssa ja järjestää kohdennettua ryhmätoimintaa ja muita aktiviteetteja.

Rakentamisen, kaavoituksen ja esteettömän ympäristön palvelut

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tehtävänä on kaupunkirakenteen ja ympäristön (sisältäen liikenteen, yhdyskuntatekniikan ja asumisen) kokonaisvaltainen kehittäminen, hallinta ja hoito sekä kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisen elinkeino-, maa-, asunto- ja ympäristöpolitiikan ja ympäristöterveydenhuollon kehittäminen ja toteuttaminen.

Toimiala valmistelee ja panee täytäntöön kaupunkisuunnittelulautakunnalle ja sen rakennuslupajaostolle, tekniselle lautakunnalle ja sen yksityistiejaostolle sekä ympäristölautakunnalle kuuluvat asiat sekä ohjaa ja avustaa kaupungin muita toimielimiä. Toimialaan kuuluvat kaupunkisuunnittelu, kiinteistöt ja asuminen, kuntatekniikan keskus, rakennusvalvonta, tilakeskus, ympäristökeskus sekä talous- ja hallintopalvelut.

Maankäyttö-rakentaminen-ympäristö-toimialueen merkittävimmät tulokset kuntalaisten näkökulmasta liittyvät yleis- ja asemakaavojen laatimiseen, rakennuslupien myöntämiseen, julkisten palvelutilojen rakennuttamiseen, kunnallistekniikan, katujen ja puistojen suunnitteluun, toteutukseen ja kunnossapitoon sekä ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon valvontaan.

Vantaan yleiskaavan uusiminen (Vantaa 2030) on alkanut vuonna 2017 ja tavoitteena on sen käsittely kuluvan valtuustokauden aikana. Alueiden välisten hyvinvointierojen pienentämistä voidaan hallita yleiskaavan maankäytön suunnittelulla. Yleiskaavassa varmistetaan ikäihmisten hyvän elämän edellyttämien eri palveluiden tilatarpeet pitkällä aikajänteellä. Asemakaavoissa puolestaan ratkaistaan konkreettisesti esimerkiksi hyvinvointikeskusten ja palveluasuntojen sijainti ja rakentamisen määrä taloussuunnitelman edellyttämässä aikataulussa. Sote-ratkaisun löydyttyä uusien julkisten palvelutilojen suunnittelu voidaan käynnistää eri toimialojen yhteistyönä.

Maankäytön toimintaan sisältyy tärkeänä teemana avoin vuorovaikutus kuntalaisten kanssa ja merkittävistä suunnitelmista kuullaan muun muassa vanhusneuvostoa. Kaupunkirakentamisen hankkeista järjestetään vuosittain lukuisia yleisötilaisuuksia, joissa voidaan tuoda esiin ikäihmisten elinympäristön kehittämiseen vaikuttavia kannanottoja. Vammaisneuvoston rakennusryhmä kokoontuu säännöllisesti ja laatii esteettömyyslausunnot julkisista rakennuskohteista Lupapiste.fi-palveluun.

Kulttuuripalvelut

Kulttuurinen vanhustyö ja kulttuuriluotsitoiminta ovat kulttuuripalveluiden ikääntyneille suunnattua toimintaa. Kulttuurisen vanhustyön tavoitteena on tuoda seniori-ikäisten vantaalaisten elämään ja arkeen erilaisia kulttuuri- ja taide-elämyksiä ja -kokemuksia. Niihin kuuluu niin esityksiä, näyttelyjä kuin erilaisia tapahtumiakin. Kulttuurinen vanhustyö kohdistuu erityisesti kaupungin omiin vanhustenkeskuksiin, palvelutaloihin ja päivätoiminnan ryhmiin. Vuonna 2017 järjestettiin ensimmäinen ikäihmisille suunnattu, valtakunnallinen, usealla paikkakunnalla toteutettu Armas-festivaali.

Kulttuuriluotsitoiminta, joka on kulttuuripalvelujen vapaaehtoistoimintaa, on osa Vantaan kulttuurista vanhustyötä. Sen tavoitteena on saada yhä useampi ikäihminen uskaltautumaan uusiin kulttuurikokemuksiin turvallisesti aiheeseen perehtyneen kulttuuriluotsin seurassa. Kulttuuriluotsin kanssa voi lähteä tutustumaan eri kulttuurikohteisiin museoista teattereihin. Kulttuuripalvelujen avustusmäärärahoista myönnetään myös toiminta-avustuksia vantaalaisten eläkeläis- ja veteraanijärjestöjen kulttuuritoimintaan. Se tarkoittaa pääasiassa yhdistysten kulttuuriharrastuskerhoja ja yhdistysten tekemiä taide- ja kulttuurimatkoja. Myös yksittäisiä seniori-ikäisille suunnattuja tapahtumia tuetaan kohdeavustuksin.

Ikäihmisille suunnattua toimintaa järjestetään myös Vantaan kaupunginmuseon ja Vantaan taidemuseo Artsin piirissä erilaisten työpajojen ja kiertävien matkalaukkunäyttelyjen muodossa. Matineaelokuvien Hopeatähti-sarja on suunnattu erityisesti seniori-ikäisille.

Vantaan musiikkiopiston oppilaat käyvät esiintymässä palvelutaloissa ja Vantaan kuvataidekoulu on yhteistyössä Vantaan tanssiopiston kanssa toteuttanut työpajoja vanhusyksiköissä.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden ohjatun liikuntatoiminnan tarjonnasta löytyy runsaasti vaihtoehtoja seniori-ikäisille liikkujille. Tarjolla on erilaisia jumppia, vesijumppia ja ohjattuja kuntosaliryhmiä. Senioreille suunnattuja ryhmiä järjestetään viikoittain yhteensä 220. Kesäkaudella järjestetään erilaisia testitapahtumia, sauvakävelylenkkejä ja ohjattuja ryhmiä.

70 vuotta täyttäneet vantaalaiset pääsevät maksutta Vantaan kaupungin liikuntapalveluiden hallinnassa oleviin uimahalleihin ja kuntosaleille arkisin ennen kello 16:tta. Maksutonta käyttöä varten asiakkaat saavat Sporttikortin. Kolmella seniorikuntosalilla toimii myös erilaisia vertaisohjaajia.

Liikunta-apteekki on terveysasemalla toimiva liikuntaneuvonnan piste, johon terveysaseman henkilökunnalla on mahdollisuus ohjata potilaitaan. Liikunta-apteekit toimivat tällä hetkellä kuudella terveysasemalla. Toiminta järjestetään yhteistyönä liikuntapalveluiden sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden kesken. Toiminta on suunnattu erityisesti yli 40-vuotiaille, mutta henkilökunnan on mahdollista ohjata vastaanotolle myös nuorempia asiakkaita. Asiakkaan liikkumisen aktivoinnin tukena käytetään muun muassa liikunta-apteekkikortteja, joiden avulla asiakas pääsee maksutta tutustumaan liikuntaryhmiin ja kuntosaleihin. Lisäksi asiakkaiden liikkumisen tueksi on perustettu starttiryhmiä. Liikunnanohjaaja voi tarvittaessa antaa asiakkaalle myös esimerkiksi henkilökohtaista laiteopastusta kuntosalilla.

Elämäni eläkevuodet on eläkkeelle jääneille tai lähiaikoina eläkkeelle jääville henkilöille tarkoitettu kokonaisuus, jossa herätellään kiinnostusta omasta hyvinvoinnista huolehtimiseen. Liikuntapalvelut järjestää ohjattuja yhteislenkkejä eli kauppakeskuskävelyitä yhteistyössä kauppakeskus Jumbon ja viihdekeskus Flamingon kanssa. Kauppakeskuskävelyitä järjestetään kerran kuussa. Kävelyt ovat maksuttomia ja ne soveltuvat erityisesti seniori-ikäisille. Kävelyn lomassa jumpataan, venytellään ja harjoitetaan tasapainoa.

Kirjastopalvelut

Kaupunginkirjaston toimipisteet ovat esteettömiä. Useimmat palvelut sopivat ja ovat avoimia jokaiselle ikään tai terveyteen katsomatta. Kirjaston aineistot valitaan siten, että ne kattavat kaikki elämän- ja kiinnostuksen alueet, ja niitä on saatavissa myös äänikirjoina. Tietyin ehdoin tällaista materiaalia voi saada myös suoraan kotiin toimitettuna joko kirjaston kotipalvelun tai Celia-kirjaston kautta.

Kirjaston tapahtumiin ja lukupiireihin ovat kaikki tervetulleita. Erikseen sovittaessa on mahdollista osallistua myös erityiseen kirjallisuusterapiaan, jonka puitteissa käsitellään elämän vaikeitakin hetkiä, surua tai sairautta.

Kirjaston laitteet, kuten tietokoneet, internet, kopiokoneet ja tulostimet, ovat maksutta kaikkien käytettävissä. Myös tiloja voi käyttää tapaamiseen, työskentelyyn, kokoontumiseen tai pienimuotoisten näyttelyiden järjestämiseen. Eläkeikäisten tietotekniikkayhdistys Enter ry tarjoaa

kursseillaan kirjastoissa vertaisopastusta tietokoneen, älypuhelimen, sovellusten ja sosiaalisen median käytön opiskeluun.

Kirjastossa voi iäkkäämpikin ihminen myös työskennellä vapaaehtoisena, esimerkiksi koululaisten läksyapuna.

Aikuisopisto

Vantaan aikuisopiston ohjelmassa on vuosittain noin 1 500 kurssia, joille muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta ikäihmiset ovat tervetulleita. Erityisesti ikäihmisille suunnattuja kursseja ja luentosarjoja tarjotaan useissa aineissa (esimerkiksi kielet, kotitalous, yhteiskunnalliset aineet, tietotekniikka). Kaikissa aineissa tarjotaan myös päiväkursseja, jotka ajankohtansa puolesta sopivat ikääntyville.

Vantaa-infot

Vantaa-infoissa (aiemmin yhteispalvelupisteissä) hoidetaan monia julkisia asiointipalveluita ja annetaan asiantuntevaa neuvontaa verkostoja hyödyntäen.

Vantaa-infosta voi hankkia Helsingin seudun liikenteen matkakortin, päivittää alennusryhmät ja ostaa kaupunkikortin eläkeläisruokailuun. Sieltä voi ostaa lippuja vantaalaisiin kulttuuritapahtumiin, hankkia Sporttikortti 70+:n ja muita vapaa-ajan tuotteita.

Vantaa-info tarjoaa monipuolista palveluneuvontaa ja etsii asiakkaan haluamat palvelut yhdessä ja asiakkaan tarpeita kuunnellen. Senioreiden tietokulmasta löytyvät ajankohtaiset esitteet ja samalla voidaan etsiä sopivat bussireitit asiointi- ja vapaa-ajan menoihin.

Nettiapu auttaa rauhallisessa tahdissa verkkoasioinnissa ja netin käytössä. Nettiavun kanssa voi etsiä tietoa internetistä tai tutustua yhdessä kaupungin ja valtion verkkopalveluihin. Vantaa-infot kuuluvat asiointipisteiden verkostoon.

Seniorineuvonta, digi-info ja muut eri alojen asiantuntijat ovat tavattavissa päivystysaikoina tai ikäihmisille suunnatuissa infotilaisuuksissa.

Koivukylän palvelutori

Koivukylän palvelutorilla saa tukea netin käyttöön ja apua sähköisten lomakkeiden käytössä. Lisäksi palveluohjaajilta saa tietoa kaupungin ja valtion palveluista. Palveluohjaajan luona voi pistäytyä ilman ajanvarausta. Palvelutorilla järjestetään erilaisia asiantuntijatapaamisia ja infoja.

Asukastilat

Asukastilat tarjoavat kaikille vantaalaisille mahdollisuuden yhdessäoloon, yhdessä tekemiseen ja osallistumiseen erilaisiin harrastuksiin ja vapaaehtoistoimintaan. Asukastiloissa järjestetään luentoja, kursseja, kerhoja ja yhteisiä juhlia. Niissä saa tukea ja neuvontaa moniin asioihin ja esimerkiksi Kafnetissa autetaan tietokoneen käytössä.

Asukastiloissa järjestetään myös Yhteinen pöytä -yhteisöruokailuja. Yhteinen pöytä -toiminnassa hävikkiruoka jaetaan verkostossa (järjestöt, kaupungin asukastilat ja seurakunnat) ruokailuina. Toimintamallia hallinnoivat Vantaan kaupunki ja Vantaan seurakunnat.

4 KUMPPANUUDET

Yhdistys- ja järjestötoiminta

Yhdistykset ja järjestöt järjestävät ikäihmisille monenlaista toimintaa ja yhdessä tekemisen mahdollisuuksia. Vantaalla toimii monia eläkeläisjärjestöjä, jotka tarjoavat monipuolista ohjelmaa.

Seurakunnat ja uskonnolliset yhteisöt

Vantaan evankelisluterilaisten seurakuntien tekemä työ senioreiden parissa on laajaa ja monipuolista. Sitä tehdään kaikissa seitsemässä paikallisseurakunnassa ja sitä koordinoidaan yhteisen seniorityön kehittämishankkeen avulla. Seniorihankkeen tarkoituksena on luoda matalan kynnyksen, ikäihmisten kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin tähtäävää, seurakuntien järjestämää toimintaa. Siinä otetaan huomioon ikäihmisten eritystarpeet, kuten huonokuuloisuuden ja heikkonäköisyyden vaateet.

Seurakunnan seniorityö tähtää ikäihmisten hengelliseen ja henkiseen hyvinvointiin, syrjäytymisen ehkäisyyn ja yhteisöllisyyttä lisäävään toimintaan. Toimintaa ohjaa kirkon vanhustyön strategia, joka korostaa vanhusten hyvän kohtelun merkitystä ja heidän oikeuksiaan.

Seurakuntien seniorityössä toimii työntekijöiden rinnalla suuri joukko vapaaehtoisia muun muassa lähimmäispalvelussa, ryhmien ja kerhojen tai olotilojen ohjaajina tai erilaisten kodin pienten korjauspalveluiden tekijöinä.

Vantaalla toimii evankelisluterilaisten seurakuntien lisäksi myös useita muita uskonnollisia yhteisöjä.

Vanhusneuvosto

Vuodesta 1999 lähtien toiminut Vantaan vanhusneuvosto on ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi asetettu toimielin. Vanhusneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisissä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemien palvelujen kannalta (kuntalaki 27 §, vanhuspalvelulaki 11 §).

Vammaisneuvosto

Vantaan vammaisneuvosto perustettiin keväällä 1979. Vammaisneuvosto on Vantaan kaupungin ja sen alueella toimivien vammaisjärjestöjen, vammaisten henkilöiden ja heidän omaistensa yhteistyöelin. Vammaisneuvostotoiminnan tavoitteena on edistää vammaisten ihmisten yhdenvertaisuutta muiden kuntalaisten kanssa sekä edistää Vantaan kaupungin esteettömyyttä.

Kaupunginhallitus nimeää vammaisneuvoston edustajat ja vammaisneuvosto koostuu vammaisjärjestöjen sekä kaupungin eri toimialojen edustajista. Vammaisjärjestöjen edustajien erityisasiantuntijuus on merkittävä voimavara kaupungille. Vammaisneuvoston jäsenillä on laaja-alaista sekä ajankohtaista vammaisasioihin liittyvää erityisasiantuntemusta. Vammaisneuvoston rakennusryhmä kokoontuu säännöllisesti ja laatii esteettömyyslausunnot julkisista rakennuskohteista. Vammaisten ihmisten oikeuksien ja elämäntilanteen huomioiminen päätöksenteossa taataan jatkuvalla viranomaisten ja kansalaisten vuorovaikutuksella.

5 IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN HYVINVOINTISUUNNITELMAN TEOT

Vuosittaiset toimenpiteet sovitaan tulosalueiden tuloskorttien laadinnan yhteydessä.

Vantaalaisten terveys ja hyvinvointi vahvistuvat terveellisempien elintapojen myötä

Hyvinvointi-ohjelman päämäärä	**Ohjelmatasoinen toimenpide**	**Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman teko**	**Osallistuu toteutukseen**
Liikunnallinen elämäntapa ja liikunnan harrastaminen lisääntyvät	Luodaan monipuoliset, tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset mahdollisuudet liikunnallisen elämäntavan omaksumiselle.	Mahdollistetaan ikäihmisten parempi ja turvallinen liikkuminen kodissa ja kodin ulkopuolella toiminta- ja liikuntakyvyn ylläpitämiseksi.	Vanhus- ja vammaispalvelut Terveyspalvelut Liikuntapalvelut Asukaspalvelut Kaupunkisuunnittelu Rakennusvalvonta Kuntatekniikan keskus Tilakeskus Järjestöt Vantaan seurakunnat
	Vähän liikkuvia kannustetaan liikkumaan aikaisempaa enemmän.	Ikäihmisille tarjotaan erilaisia ulkoilu-, liikunta- ja kuntoutuspalveluja päiväaikaan.	Vanhus- ja vammaispalvelut Terveysasemat Kuntoutus Liikuntapalvelut Asukaspalvelut Kaupunkisuunnittelu Rakennusvalvonta Kuntatekniikan keskus Järjestöt Vantaan seurakunnat
Tupakointi ja alkoholin käyttö vähenevät	Lisätään avointa keskustelua tupakoinnista ja alkoholin käytöstä.	Ikäihmisten tupakointiin ja alkoholin käyttöön kiinnitetään huomiota ja tarjotaan tukea tupakoinnin ja/tai alkoholin käytön vähentämiseen tai lopettamiseen.	Vanhus- ja vammaispalvelut Terveyspalvelut Perhepalvelut

	Tehostetaan kohdennettua ennaltaehkäisyä ja tukea tupakoinnin ja alkoholin käytön lopettamiseen.	Asiakaskontakteissa huomioidaan tupakointi ja alkoholin käyttö ja lisätään menetelmiä, joilla ikäihminen arvioi omaa tupakointiaan ja/tai alkoholin käyttöään.	Vanhus- ja vammaispalvelut Terveyspalvelut Päihdepalvelut Perhepalvelut Järjestöt Vantaan seurakunnat

Hyvinvointierot vähenevät

Hyvinvointi-ohjelman päämäärä	**Ohjelmatasoinen toimenpide**	**Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman teko**	**Osallistuu toteutukseen**
Alueiden väliset hyvinvointierot vähenevät	Lisätään alueellisesti kohdennettua myönteistä erityiskohtelua.	Palvelujen kohdentamisessa tarkastellaan ikäihmisten ja vammaisten palvelujen tarvetta ja palveluja kohdennetaan niille alueille, joissa asuu paljon palvelun kohderyhmän asiakkaita.	Vanhus- ja vammaispalvelut Terveysasemat Kuntoutus Liikuntapalvelut Asukaspalvelut Kaupunkisuunnittelu Kiinteistöt ja asuminen Kuntatekniikan keskus Tilakeskus Järjestöt Vantaan seurakunnat
	Kehitetään alueiden viihtyisyyttä ja turvallisuutta.	Alueiden kehittämisessä huomioidaan ikäihmisten ja vammaisten erityistarpeet, mm. esteetön ja turvallinen ympäristö.	Vanhus- ja vammaispalvelut Liikuntapalvelut Kaupunkisuunnittelu Kuntatekniikan keskus Yritykset
Asukkaiden väliset hyvinvointierot	Kehitetään harrastusmahdollisuuksia niin, että yhä useammalla on	Ikäihmisille suunnattuja harrastusmahdollisuuksia ja	Vanhus- ja vammaispalvelutP

vähenevät	mahdollisuus harrastaa.	vapaa-ajan toimintaa järjestetään yhteistyössä.	erhepalvelut Liikuntapalvelut Kirjasto Nuoriso- ja aikuiskoulutus / Aikuisopisto Kulttuuripalvelut Asukaspalvelut Järjestöt Vantaan seurakunnat Yritykset
	Lisätään mahdollisuuksia ihmisten kohtaamiselle ja vuorovaikutukselle.	Mahdollistetaan ikäihmisten osallistuminen yhteisölliseen toimintaan. Järjestetään ikäihmisille erilaisia tapahtumia ja kohtaamispaikkoja sekä huomioidaan heidän tarpeensa kaupunginosatapahtumien järjestämisessä. Tilaisuuksien järjestämisessä hyödynnetään ikäihmisille tuttuja kohtaamispaikkoja ja ikäihmisten tarpeet huomioidaan tapahtumien tiedottamisessa. Ikäihmisten osallistumismahdollisuuksien lisäämisessä käytetään erilaisia työmenetelmiä ja tiedotuskanavia. Luodaan ruotsinkieliselle väestölle mahdollisuuksia kohtaamiselle ja verkostoitumiselle Svenska rum -toimintaa kehittämällä.	Vanhus- ja vammaispalvelut Nuoriso- ja aikuiskoulutus / Aikuisopisto KulttuuripalvelutAsukaspalvelut Kaupunkisuunnittelu Kiinteistöt ja asuminen Kuntatekniikan keskus Tilakeskus Rakennusvalvonta Järjestöt Vantaan seurakunnat Yritykset
	Ennaltaehkäistään ja puututaan kiusaamiseen ja väkivaltaan.	Lisätään mahdollisuuksia ilmoittaa huolesta ja lisätään asiakastyötä tekevien viranomaisten yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä lisääviä työtapoja.	Vanhus- ja vammaispalvelut Terveysasemat Kuntoutus Päihdepalvelut

			Perhepalvelut Asukaspalvelut Järjestöt Vantaan seurakunnat
	Tunnistetaan apua tarvitsevat, tarjotaan kokonaisvaltaista tukea ja varmistetaan, että kukaan ei jää syrjään.	Ikäihmisiä (esim. vammaiset ikääntyneet, sotaveteraanit, etniset ryhmät) lähestytään heidän omien yhteisöjensä kautta ja lisätään tiedottamista esim. omaishoidon tuesta, asumistuesta ja toimeentulotuesta. Tiedottamisessa ja palvelujen käytössä huomioidaan digitalisaation haasteet. Lisätään työmenetelmiä esim. etsivään vanhustyöhön. Vanhus- ja vammaisneuvostot ja erilaiset seniorijärjestöt ovat mukana palvelujen kehittämisessä.	Vanhus- ja vammaispalvelut Terveyspalvelut Perhepalvelut Kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Asukaspalvelut Järjestöt Vantaan seurakunnat Yritykset esim. apteekki

6 HYVINVOINTISUUNNITELMAN TOTEUTUS, SEURANTA JA ARVIOINTI

Hyvinvointiohjelman ja -suunnitelmien toteutuksesta vastaavat kaikki kaupungin toimijat yhteistyössä kumppaneidensa kanssa. Vuosittaiset toimenpiteet sovitaan toimialojen, tulosalueiden ja tulosyksiköiden tuloskorttien laadinnan yhteydessä. Vantaan kaupungin hyvinvointiryhmä varmistaa, että hyvinvointiohjelman päämäärät ja toimenpiteet sekä toimijoiden yhteinen työ ja sen kehittäminen huomioidaan talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa.

Hyvinvointisuunnitelman tekojen toteutumista seurataan vuosittain ja raportoidaan Vantaan hyvinvointiryhmälle ja vaikuttamistoimielimille. Tämän lisäksi Hyvinvointiohjelma-kokonaisuuden seuranta ja arviointi toteutetaan valtuustokauden strategian arviointiaikataulun mukaisesti. Seurannassa käytetään yhdessä sovittuja seurantamittareita. Hyvinvointitavoitteiden edistymistä seurataan myös vuosittain ilmestyvien hyvinvointiraporttien tuottamien tietojen avulla.

VANTAAN MONIKULTTUURISUUSSUUNNITELMA 2018–2022

1 Taustaksi
2 Maahanmuuttajataustaisen väestön hyvinvointi
3 Palvelut
4 Osallisuus ja vaikuttaminen
5 Kotouttamisen kumppanuudet
6 Monikulttuurisuussuunnitelman teot
7 Hyvinvointisuunnitelman toteutus, seuranta ja arviointi

1 TAUSTAKSI

Kunnan on laadittava kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kotouttamisohjelma, joka hyväksytään valtuustossa ja jota tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa (laki kotoutumisen edistämisestä 32 §). Ohjelma otetaan huomioon kuntalain (365/1995) 65 §:n mukaista talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa.

Vantaalla on aikaisemmin tehty kaupunkitasoinen kotouttamisohjelma, joka on ollut nimeltään monikulttuurisuusohjelma. Tällä valtuustokaudella maahanmuuttajataustaisen väestön kotouttamista tukevat palvelut sisältyvät enimmäkseen yhteiseen hyvinvointiohjelmaan. Hyvinvointiohjelman ja monikulttuurisuussuunnitelman ulkopuolelle jäävät työllisyyteen ja yrittäjyyteen sekä henkilöstöpolitiikkaan liittyvät tavoitteet. Ne on kirjattu kaupungin strategiaan ja sen elinvoimatavoitteisiin. Monikulttuurisuussuunnitelma yhdessä hyvinvointiohjelman ja muiden suunnitelmien kanssa vastaa lain velvoitteeseen kotouttamisohjelmasta.

Vantaan monikulttuurisuussuunnitelmaan sisältyy

- kuvaus siitä, miten kunnan yleisiä palveluja toteutetaan maahanmuuttajille soveltuvina sekä suunnitelma erityisesti kotoutumista edistävistä ja tukevista toimenpiteistä
- tieto kotouttamisen yhteensovittamisesta, vastaavasta kunnan viranomaisesta sekä eri toimenpiteistä vastaavista tahoista
- suunnitelma työvoiman ulkopuolella olevien ryhmien kotoutumisen ja sosiaalisen vahvistamisen edistämisestä
- suunnitelma hyvien etnisten suhteiden ja kulttuurien välisen vuoropuhelun edistämisestä
- suunnitelma kunnan kotouttamisohjelman seurannasta ja ajan tasalla pitämisestä.

Lisäksi suunnitelmassa kuvataan kunnan ja kansalaisyhteiskunnan välisiä yhteistyömuotoja.

Vantaan kaupunki on sitoutunut kaikessa toiminnassaan tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen. Syrjintää ja rasismia ei suvaita vaan ennaltaehkäistään. Vantaan arvot – avoimuus, rohkeus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys – määrittävät kaikkea toimintaa ja koskevat kaikkia asukkaita, myös maahanmuuttajataustaisia henkilöitä ja heidän kotouttamistaan. Onnistuneella kotouttamisella uusista asukkaista tulee asuinalueeseensa ja kaupunkiinsa sitoutuneita aktiivisia kuntalaisia.

Kotouttaminen ja kotoutuminen ovat saman kolikon kääntöpuolia. Laissa kotoutuminen edistämisestä (1386/2010) kotoutuminen on määritelty maahanmuuttajan ja yhteiskunnan vuorovaikutteiseksi kehitykseksi, jonka tavoitteena on, että maahanmuuttaja saa yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja samalla kun tuetaan hänen mahdollisuuksiaan oman kielen ja kulttuurin ylläpitoon. Monikulttuurisuussuunnitelman tavoitteena on tukea kotoutumista, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä edistää maahanmuuttajien osallisuutta ja kulttuurien välistä vuoropuhelua sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien välillä.

Vantaalla suunnitelmaa on valmisteltu poikkihallinnollisessa työryhmässä sekä kotouttamistyötä tekevien järjestöjen kanssa. Eri toimijoita on kuultu muun muassa monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan kokouksissa ja yhteisissä työpajoissa.

Monikulttuurisuussuunnitelman valmisteluryhmä:
Lautiola Hannele, työryhmän puheenjohtaja (monikulttuurisuusasiain päällikkö, konserni- ja asukaspalveluiden toimiala)
Anttila Anu, työryhmän sihteeri (monikulttuurisuusasiain suunnittelija, konserni- ja asukaspalveluiden toimiala)

Kurtti Aira (johtava sosiaalityöntekijä, sosiaali- ja terveyshuollon toimiala)
Lehmuskallio Meri-Tuuli (erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveyshuollon toimiala)
Moua Michaela (projektikoordinaattori, sivistystoimen toimiala)
Rajala Johanna (asemakaavasuunnittelija, maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala)
Repo Marja (koulutuspäällikkö, sivistystoimen toimiala)
*Ristimäki Tia (*lasten ja nuorten palvelujen koordinaattori, sivistystoimen sekä sosiaali- ja terveyshuollon toimialat*)*
Sakilayan-Latvala Margarita (projektikoordinaattori, konserni- ja asukaspalveluiden toimiala)

Monikulttuurisuusuunnitelman lähtökohdat ovat tiivistetysti

- Kotouttaminen laajenee, monipuolistuu ja kevenee.
- Monikulttuurinen ilmapiiri vahvistuu.
- Kotoutumispalvelut joustavat.
- Koordinoimme entistä paremmin yhteistyötä.
- Hyödynnämme tilasto- ja tutkimustietoa kotouttamisen suunnittelussa ja kehittämisessä.

Kotouttamisen työnjako

Kunnalla on kotouttamislain mukaan yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotoutumisen kehittämisessä, suunnittelussa ja seurannassa. Vastuu tarkoittaa, että kunnan tulee toimia aloitteellisesti ja huolehtia alueensa palveluiden soveltuvuudesta myös maahan muuttaneille. Kunta vastaa kotouttamisen toimeenpanosta, kehittämisestä ja seurannasta paikallistasolla. Kunnan ja valtion välinen työnjako kotouttamisessa tulee muuttumaan sote- ja kasvupalvelu-uudistuksessa.

Voimassaolevan lain mukaan kotouttaminen on monialaista yhteistyötä kunnan sisällä sekä työ- ja elinkeinotoimiston ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Monikulttuurisuussuunnitelma tukee monialaisen kotoutumisen edistämistä Vantaalla kokoamalla yhteen viranomaisten ja muiden tahojen kotouttamistoimenpiteet ja palvelut.

Kotoutumista tukeva työ kuuluu kunnassa kaikille asiakastyötä tekeville. Kotouttaminen on arkista ja käytännönläheistä työtä ja sitä tehdään siellä, missä ihmiset viettävät aikaansa. Ratkaisevaa koko Vantaan kehityksen kannalta on, kuinka onnistumme saattamaan maahanmuuttajat ja myös täällä syntyneet maahanmuuttajataustaiset lapset ja nuoret osaksi yhteiskuntaa sekä tukemaan perheitä kasvatustehtävässä.

Päiväkodit, koulut, oppilaitokset ja sekä vapaa-ajan toiminta ovat avainasemassa lasten ja nuorten kotoutumisen tukemisessa. Aikuisten kohdalla työ on usein paras kotouttaja. Hyvä kotoutuminen edellyttää yleensä suomen tai ruotsin kielen taitoa. Työnhakijoiden kielen opetuksesta ja kotoutumiskoulutuksesta vastaa pääsääntöisesti TE-hallinto. Työssäkäyville ja työvoiman ulkopuolella oleville kielenopetusta tarjoavat Vantaan kaupungin ylläpitämä vapaa sivistystyön oppilaitos eli Vantaan aikuisopisto sekä kolmannen sektorin toimijat.

Viranomaisten lisäksi järjestöillä on merkittävä rooli kotouttamisen edistämisessä. Järjestöt tarjoavat suomen kielen opetusta, erilaista kerhotoimintaa tai mahdollisuuden ylläpitää omaa kieltä ja kulttuuria. Myös monilla perinteisillä järjestöillä, kuten harrastus- ja edunvalvontajärjestöillä, on halukkuutta avata toimintaansa enemmän uusille maahantulijoille ja siten edistää kotoutumista. Esimerkiksi Sporttia kaikille -toiminta on tuonut yhteen maahanmuuttajajärjestöjä ja liikuntaseuroja ja tehnyt liikunnasta saavutettavampaa myös sellaisille, joiden ei ole mahdollista osallistua

seuratoimintaan tai joille liikunta on aikaisemmin ollut vierasta. Yhä enemmän myös vapaaehtoistoimijoiden merkitys kotoutumisen tukemisessa lisääntyy.

Kotoutumislain verkkokäsikirja: http://kotouttaminen.fi/kotoutumislain-kasikirja

2 MAAHANMUUTTAJATAUSTAISEN VÄESTÖN HYVINVOINTI

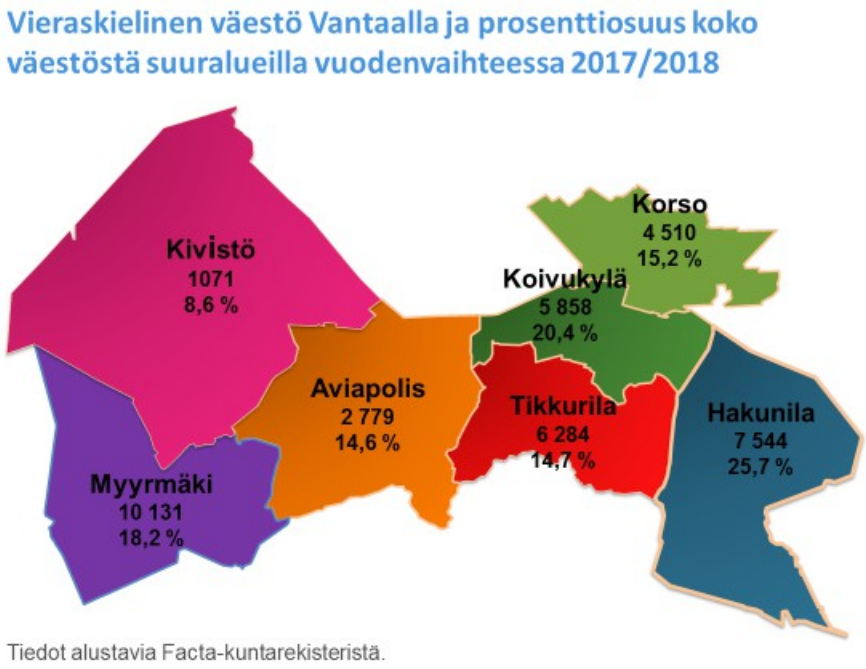

Kuva 1. Vantaan vieraskielinen väestö suuralueilla. Tilanne vuodenvaihteessa 2017/2018. Tiedot ovat alustavia Facta-kuntarekisteristä.

Vantaan väestö oli vuoden 2018 alussa 223 219 henkeä. Väestön määrä lisääntyi vuoden 2017 aikana 3 878 hengellä, joista vieraskielisiä oli noin 3 300 eli noin 85 %. Lukuun vaikuttaa myös syntyvyyden lisääntyminen. Vieraskielisten määrä oli vuoden 2018 alussa jo 39 750 henkeä eli kaikkiaan 17,8 % Vantaan väestöstä.

Suomeen ulkomailta muuttaneista ja heidän jälkeläisistään käytetään vaihtelevasti eri termejä seurantamittarista ja tilastosta riippuen. Maahanmuuttajasta puhuttaessa voidaan tarkoittaa vieraskielistä henkilöä tai maahanmuuttajataustaista henkilöä viitaten toisen vanhemman tai molempien vanhempien kansalaisuuteen tai syntyperään. Työvoimahallinto tunnistaa vain ulkomaan kansalaiset, mikä jättää tilastoinnin ulkopuolelle kansalaisuuden saaneet ja heidän jälkeläisensä. Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos ja Tilastokeskus käyttävät termejä ulkomaalaistaustainen tai ulkomaista syntyperää oleva viitaten Suomen kansalaisiin, joiden molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla. Se kattaa myös niin kutsutut toisen polven maahanmuuttajat, jotka eivät todellisuudessa ole maahanmuuttajia. Oman lukunsa ovat kahden kulttuurin perheet, joista toinen vanhempi on suomalaistaustainen ja toinen muualta muuttanut.

Tässä ohjelmassa käytetään yksinkertaisuuden vuoksi pääsääntöisesti termiä vieraskielinen tai maahanmuuttajataustainen.

Suomessa ihmisiä ei tilastoida etnisen alkuperän mukaan, mutta väestörekisteriin merkityn kielen perustella voidaan tehdä päätelmiä henkilön alkuperästä. Yhä suurempi osa vieraskielisiksi väestörekisteriin merkityistä on Suomen kansalaisuuden saaneita ja Suomessa syntyneitä. Ongelmallista on, että väestörekisteriin merkitty kieli antaa yksinkertaistavan kuvan kielisyydestä. Todellisuudessa monessa perheessä puhutaan kahta tai kolmeakin kieltä. Ylivoimaisesti suurimmat kieliryhmät Vantaalla ovat viron- ja venäjänkieliset. Seuraavaksi tulevat arabian-, somalin- ja albaniankieliset, joiden puhujia on yli kaksituhatta kutakin. Vietnamin-, englannin-, kurdin-, turkin- ja kiinan kielen on ilmoittanut äidinkielekseen noin tuhannesta puoleentoista tuhatta henkilöä.

Kuva 2. Tietoa Vantaan maahanmuuttajataustaisista asukkaista ja heidän hyvinvoinnistaan.

Lisätietoa maahanmuuttajataustaisten ja romanien hyvinvoinnista:

- Vantaan hyvinvointikatsaus 2017 linkki lisätään myöhemmin
- Vantaan hyvinvointikertomus YHTEINEN HYVINVOINTI. Hyvinvoinnin ja toimintaympäristön kehitys Vantaalla vuosina 2013–16' (www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/131453_Yhteinen_hyvinvointi._Hyvinvoinnin_ja_toimintaympariston_kehitys_Vantaalla_vuosina_2013-16.pdf)
- Tilasto- ja tutkimustietoa Vantaasta (www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset)
- Tietoa vantaalaisten ja suomalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista
    - Hyvinvointikompassi (www.hyvinvointikompassi.fi/fi/web/hyvinvointikompassi/etusivu)
    - Terveytemme.fi (http://terveytemme.fi/)
    - Sotkanet (www.sotkanet.fi)
- Ulkomaista syntyperää olevien nuorten hyvinvointi Kouluterveyskyselyssä vuonna 2017(www.julkari.fi/handle/10024/135234)
- www.romanit.fi/

Vieraskielisten osuus koko Vantaan väestöstä vaihtelee ikäryhmän ja alueen mukaan. Vuoden 2017 alussa kaikista Vantaan 0–6-vuotiaista lapsista 23 prosenttia ja kouluikäisistä 19 prosenttia puhui äidinkielenään muuta kuin suomea tai ruotsia. Vieraskielisten osuus oli myös korkea 16–29-vuotiaissa (20 prosenttia) ja 30–44-vuotiaissa (24 prosenttia).

Vanhemmissa ikäryhmissä vieraskielisten osuudet olivat selvästi alhaisempia ja esimerkiksi 60 vuotta täyttäneistä ainoastaan 4 prosenttia oli vieraskielisiä. Ikäihmisiä vieraskielisten joukossa on siis vähän, mutta myös heidän määränsä on nousussa. Suomen- ja ruotsinkielisiin verrattuna maahanmuuttajataustaisista ikäihmisistä huomattavasti suurempi osa hoidetaan kotona kuin laitoksissa. Myös heidän ja heidän omaishoitajiensa palvelutarpeista on huolehdittava.

Alueelliset erot vieraskielisten määrissä ovat suuret. Asuntokannan rakenne ohjaa kaikkia pienituloisia asumaan vuokratalovaltaisille alueille. Tämä koskee myös vieraskielisiä. Kaikissa ikäryhmissä vieraskielisten osuus oli suurin Hakunilan ja pienin Kivistön suuralueella. Hakunilassa alle kouluikäisistä ja 30–44-vuotiaista 35–36 prosenttia oli vieraskielisiä ja kouluikäisistä 30 prosenttia. Kivistössä vieraskielisten osuus oli suurimmillaan 30–44-vuotiaiden ikäryhmässä (12 %).

Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset kertoo asumiseen liittyvät tavoitteet. Siinä päämääränä on kaikille viihtyisä ja turvallinen asuinympäristö, jossa asuinalueiden välillä ei ole segregaatiota. Alueiden sosiaalinen monimuotoisuus turvataan esimerkiksi aktiivisella täydennysrakentamisella sekä asunto- ja maapolitiikassa linjattujen toimien kautta. Uusista asuinalueista tulee asuntojakaumaltaan monipuolisia ja ne vastaavat myös monikulttuurisen väestönryhmän tarpeisiin esimerkiksi asuntojen koon, yhteistilojen ja pihatilojen suhteen.

Vantaan päiväkodeissa ja kouluissa on huomattavan paljon lapsia, joiden kielitausta tulee ottaa huomioon palveluita suunniteltaessa. Kieli- ja kulttuuritietoisen opetuksen avulla sekä varhaiskasvatuksessa että koulussa pyritään huomioimaan erilaiset kielelliset tarpeet ja oppimistyylit. Vieraskielisten suuri määrä parhaassa työiässä olevista on kaupungille haaste ja mahdollisuus.

Vieraskielisiä miehiä oli hieman enemmän kuin naisia, mutta yksittäisissä kielissä on eroja sukupuolten kesken. Esimerkiksi thainpuhujista 83 % on naisia, kun taas ranskan ja turkin puhujista 63–64 % on miehiä. Kaikkiaan Vantaalla puhuttiin viime vuoden vaihteessa yhteensä 120 kieltä.

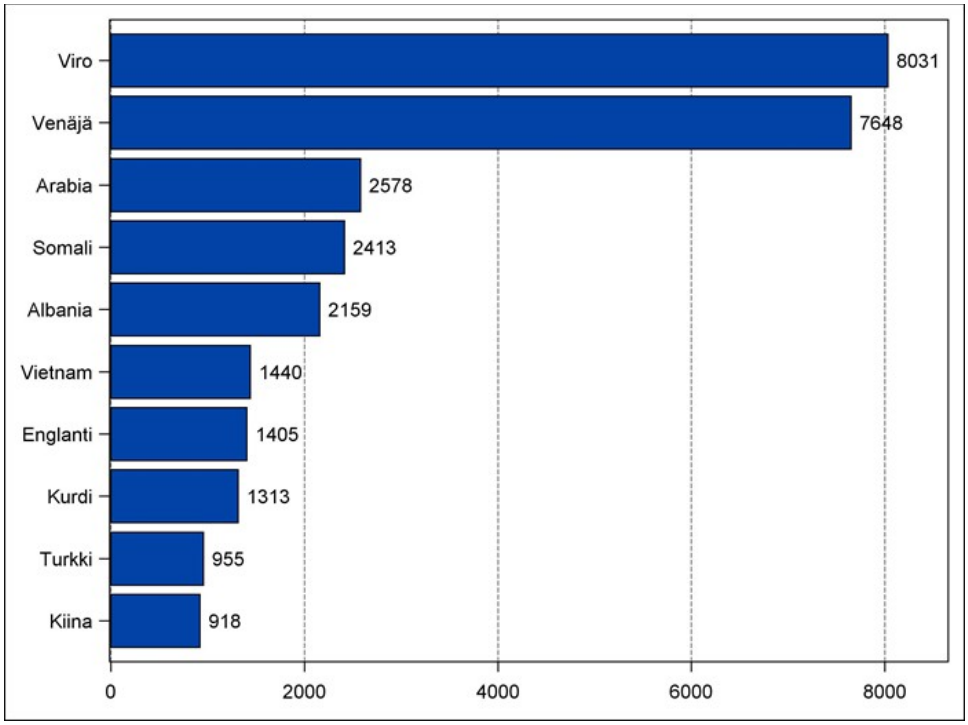

Kuva 3. Vantaan kymmenen puhutuinta kieltä suuruusjärjestyksessä vuoden 2018 alussa (pl. suomi ja ruotsi). Tiedot alustavia Facta-kuntarekisteristä.

Kansainvälistä suojelua saavat Vantaalla

Vain pieni osuus Vantaalle tulleista maahanmuuttajista on kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä. Vuosien 2016 ja 2017 aikana on Vantaalle muuttanut aikaisempia vuosia enemmän oleskeluluvan saaneita turvapaikanhakijoita. Vuonna 2016 heitä oli 557 ja vuonna 2017 yhteensä 570 henkilöä.

Vantaa teki Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa sopimuksen, jonka nojalla vuoden 2017 aikana aloitettiin alaikäisenä ilman huoltajaa Suomeen tulleiden oleskeluluvan saaneiden nuorten vastaanotto. Sopimuksen mukaan Vantaan kaupunki ylläpitää 12-paikkaista tukiasumisyksikköä 16 vuotta täyttäneille alaikäisille nuorille ja järjestää jälkihuollon 18 vuotta täyttäneille nuorille 21 ikävuoteen saakka. Näitä nuoria oleskeluluvan saaneita 16–25-vuotiaita nuoria muutti Vantaalle vuoden 2017 aikana yhteensä 45. Vuoden 2016 aikana Vantaalla toteutui 83 perheenyhdistämistä ja vuoden 2017 aikana niitä toteutui 137. Suurin osa vuosina 2016–2017 Vantaalle muuttaneista kansainvälistä suojelua saavista uusista vantaalaisista puhuu äidinkielenään arabiaa ja on kotoisin Irakista tai Syyriasta.

Tilastosta puuttuvat ne henkilöt, jotka oleskeluluvan saamisen jälkeen muuttavat Vantaalle asuttuaan yli 6 kuukautta toisessa kunnassa. Heidän määrästään ei ole tietoa.

Hyvinvointierot suomalaisten ja maahanmuuttajataustaisten välillä

Vieraskielisten aikuisten työttömyys on lähes kolminkertainen valtaväestöön verrattuna ja sillä on suorat vaikutukset perheiden hyvinvointiin. Työssäkäyntiä pidetään aikuisten osalta tärkeimpänä kotoutumisen mittarina. Erityisesti pakolaistaustaisilla on eniten työllistymiseen, terveyteen ja yleiseen hyvinvointiin ja liittyviä ongelmia. Lähtömaa ja maahantulon peruste vaikuttavat paljon:

parhaiten työllistyvät OECD-maista tulevat työperusteisesti maahan muuttaneet ja opiskelijat ja heikoimmin Lähi-Idästä ja Afrikasta tulevat pakolaistaustaiset henkilöt, erityisesti naiset. Yleisellä tasolla maahantulon alkuvaiheessa työttömyys on yleistä, mutta maassaoloajan kasvaessa maahanmuuttajien työllisyys lähenee ja saavuttaa lopulta kantaväestön tason. Suomalaisiin verrattuna maahanmuuttajat kärsivät enemmän toistuvaistyöttömyydestä kuin pitkäaikaistyöttömyydestä. Lähellä työelämää olevien toimenpiteiden, kuten ammatillisen koulutuksen ja palkkatuen, on todettu olevan tehokkainta työllisyydenhoitoa. Niitä kehitetään myös Vantaalla ammattioppilaitos Variassa ja työllisyyspalveluissa. Tarkemmin maahanmuuttajataustaisten työllisyyden edistämisestä linjataan Vantaan elinvoimatavoitteissa.

Kouluterveyskyselyn ja PISA-tutkimusten mukaan suomalaisten ja maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten välillä on eroja hyvinvoinnissa ja koulumenestyksessä. Etenkin ensimmäisen maahanmuuttajasukupolven nuorilla terveys ja hyvinvointi ovat selvästi huonompia. Kouluterveyskyselyn (2017) mukaan noin kolmasosa kaikista ulkomaalaistaustaisista 8.- ja 9.-luokkalaisista oli kokenut kiusaamista ihonvärin, kielen tai taustansa takia. Pojista joka neljäs koki viikoittaista koulukiusaamista, tytöistä 13 prosenttia. Tämä päti etenkin ensimmäisen polven maahanmuuttajiin. Heihin kohdistui myös fyysistä kimppuun käymistä enemmän kuin muihin –pojista kolmasosaan ja tytöistä 15 prosenttiin. Kiusaaminen aiheuttaa nuorissa turvattomuuden tunnetta, ahdistuneisuutta ja yksinäisyyden kokemuksia.

Koetussa hyvinvoinnissa on suurta vaihtelua taustamaan mukaan. Etenkin pojat arvioivat terveydentilansa huomattavasti huonommaksi kuin muut. Vakavia toimintarajoitteita (aisteissa, keskittymisessä, muistamisessa, oppimisessa) koki joka kolmas. Lisäksi keskusteluyhteyden saaminen vanhempien kanssa oli vaikeaa joka neljännelle pojalle.

Terveys- ja hyvinvointieroilla on seurauksia etenkin nuorten identiteetin rakentumiseen ja koulunkäyntiin. Varsinkin ensimmäisen maahanmuuttajasukupolven nuorille ja heidän perheilleen suunnatut tukipalvelut neuvolassa, varhaiskasvatuksessa ja oppilaitoksissa ovat tärkeitä.

Maahanmuuttajien lisäksi Suomen vanhin etninen vähemmistö romanit ovat edelleen yhteisötasolla tarkasteltuna keskimäärin heikommassa taloudellisessa ja sosiaalisessa asemassa kuin muut suomalaiset. He kokevat syrjintää muun muassa työn ja asunnon haussa ja heidän koulutustasonsa on jäänyt alhaisemmaksi kuin valtaväestöllä. Romaneita ei enää 500 vuoden Suomessa asumisen jälkeen voi sanoa maahanmuuttajiksi, mutta heitä koskevat edelleen samat ongelmat kuin joitakin maahanmuuttajaryhmiä.

Suomen romanipoliittisessa ohjelmassa 2018–2020 (luonnos) nostetaan esille varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen romanilapsiin liittyvä erityinen tavoite vahvistaa myönteistä identiteettikehitystä ja tietoisuutta omasta historiasta ja kulttuurista. Kaikissa palveluissa on suositeltavaa lisätä tietoutta romaniväestön elinoloista ja levittää kulttuurisensitiivistä työotetta. Sen vuoksi myös heidät on syytä mainita tässä erikseen. Romanipoliittisessa ohjelmassa nostetaan esille romanien koulutuksen ja työllistymisen tukeminen. Varhaiskasvatukselle ja perusopetukselle on asetettu romanilapsiin liittyvä erityinen tavoite vahvistaa myönteistä identiteettikehitystä ja tietoisuutta omasta historiasta ja kulttuurista. Kaikissa palveluissa on suositeltavaa lisätä tietoutta romaniväestön elinoloista ja levittää kulttuurisensitiivistä työotetta. Vantaalla laaditaan erikseen romaniväestöä koskeva toimenpidesuunnitelma romanipoliittisen ohjelman linjausten mukaisesti.

3 PALVELUT

Kotoutumislain mukaisesti TE-toimisto ja kunta tarjoavat erityisiä kotoutumista tukevia palveluja ja toimenpiteitä maahanmuuttajille. Aikuisten kotoutumiskoulutus on valtakunnan tasolla tärkein ja taloudellisesti merkittävin investointi kotoutumiseen. Siitä vastaa valtio eli käytännössä TE-hallinto.

Kotoutumista tukevia palveluita ovat muun muassa alkukartoitus, ohjaus ja neuvonta, maahanmuuttajan kanssa laadittava kotoutumissuunnitelma sekä kotoutumiskoulutus ja asioimistulkkaus. Maahanmuuttajille suunnattujen kotouttamispalvelujen lisäksi kaikki TE-toimiston palveluvalikoimaan kuuluvat työvoima- ja yrityspalvelut ovat myös maahanmuuttajien käytettävissä.

Kunnan kotoutumista edistävät ja tukevat palvelut maahanmuuttajille

Vantaan kaupunki järjestää maahanmuuttajille kotoutumista tukevia ja edistäviä palveluita osana kaikille tarkoitettuja peruspalveluita. Ne ovat kotouttamisen lähtökohta. Yksinomaan maahanmuuttajille suunnattuja palveluja on vähän. Näistä merkittävimpiä ovat kansainvälistä suojelua saavien alkuvaiheen palvelut maahanmuuttajapalveluissa, koulujen oman äidinkielen opetus ja suomi toisena kielenä -opetus sekä kaupungin järjestämä suomen kielen ja tarvittaessa ruotsin kielen opetus aikuisille. Myös muista syistä Suomeen muuttaneet kuten opiskelijat tai töihin tulevat tarvitsevat usein maahantulon alkuvaiheessa neuvontaa tai opastusta omalla tai muulla osaamallaan kielellä.

Vantaa on mukana International House Helsinki -konseptin (www.ihhelsinki.fi) kehittämisessä. Helsingin maistraatin tiloissa avattiin vuoden 2018 alussa kokeilu, jossa muun muassa maistraatti, verotoimisto, TE-toimisto, Kela ja Helsingin Virka-info tarjoavat saman katon alla maahantuloon liittyviä viranomaispalveluita.

Suomalainen palvelujärjestelmä on vieras useimmille maahan muuttaneille. Vantaalla yleisneuvontaa kaikille kuntalaisille tarjoaa Vantaa-info. Erikielistä vertaisneuvontaa on saatavissa järjestöistä, esimerkiksi Vantaan Järjestöringin palvelupisteistä ja Hakunilan kansainvälisestä yhdistyksestä. Infopankki-verkkopalvelusta (www.infopankki.fi) löytyy laajasti tietoa palveluista 12 eri kielellä. Lisäksi Vantaalla Vernissakatu 8:n Verso-aulapalveluissa tarjotaan ohjausta ja neuvontaa kaikille kuntalaisille, myös maahanmuuttajille.

Lasten ja nuorten kotoutumisen tukeminen

Oman äidinkielen opetusta tarjotaan Vantaalla 37 eri kielessä lukuvuonna 2017–2018. Oman äidinkielen opetus on perusopetusta täydentävää opetusta eli sillä ei ole oppiaineen statusta, mutta sitä pidetään tärkeänä, koska hyvä oman äidinkielen hallinta muodostaa perustan oppimiselle ja monikielisyydelle.

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimäärä suomi toisena kielenä eli S2-opetus on tarkoitettu oppilaille, joiden äidinkieli ei ole suomi ja joilla on kehittyvä suomen kielen taito. Opetuksen keskeinen tavoite on, että oppilas saavuttaa perusopetuksen loppuun mennessä mahdollisimman hyvän suomen kielen taidon kaikilla kielen osa-alueilla, pystyy opiskelemaan täysipainoisesti kaikkia perusopetuksen oppiaineita ja että hänen on mahdollista jatkaa opintojaan perusopetuksen jälkeen. Vantaalla S2-oppimäärän mukaan opiskeli 21 prosenttia perusopetuksen oppilaista vuonna 2017.

Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu oppilaille, jotka ovat muuttaneet juuri Suomeen eikä heidän suomen kielen taitonsa vielä riitä opiskeluun perusopetuksessa. Opetuksen tärkein tavoite on suomen kielen oppiminen. Valmistavaa opetusta annetaan oppilaan lähikoulussa inklusiivisesti eli tavallisen luokkaopetuksen yhteydessä kaikille ekaluokkalaisille ja alueellisissa valmistavan opetuksen ryhmissä sitä vanhemmille oppilaille. Opetus järjestetään oppilaiden iän sekä kielitaidon mukaisesti. Valmistavassa opetuksessa Vantaan peruskouluissa oli vuonna 2017 yhteensä 200 oppilasta.

Varhaiskasvatuksessa toimii kolme alueellista kieli- ja kulttuurikoordinaattoria, jotka ohjaavat, konsultoivat ja kouluttavat päiväkotien henkilökuntaa kielitietoisen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestämisessä. Vantaalla järjestetään kuusivuotiaiden valmistavaa opetusta esiopetuksen yhteydessä eli käytännössä lapsi saa viidennen esiopetustunnin päivittäin kielenoppimiseen.

Perusopetuksen aluekoordinaattorit tapaavat kaikki Vantaalle juuri muuttaneet perheet ja ohjaavat perusopetusikäiset lapset valmistavaan opetukseen. Valmistavaa opetusta toteutetaan inklusiivisesti ja ryhmämuotoisesti. Aluekoordinaattorit ohjaavat kouluja kieli- ja kulttuuriryhmien oppilaiden opetusjärjestelyissä.

Kieli- ja kulttuurikoordinaattorit ja perusopetuksen aluekoordinaattorit koordinoivat esiopetuksesta perusopetukseen siirtyvien valmistavan opetuksen oppilaiden koulupolkuja. Koordinaattorit osallistuvat aktiivisesti alan kehittämiseen ja verkostoihin niin pääkaupunkiseudulla kuin valtakunnallisestikin.

Nuorten ja aikuisten palvelut

Oppivelvollisuusiän ylittäneiden nuorten (17-29-vuotiaat) perusopetuksen järjestää Vantaan aikuisopisto. Aikuisten perusopetus uutena koulutuskokonaisuutena käynnistyi vuoden 2018 alussa. Aikuisten perusopetus koostuu alkuvaiheen ja päättövaiheen opinnoista. Luku- ja kirjoitustaidon opetus sisältyy tarvittaessa alkuvaiheeseen. Aikuisopistossa peruskoulua suoritti lukuvuonna 2016–2017 yhteensä 83 maahanmuuttajaa, joista valmistavassa opetuksessa oli 22 ja perusopetuksessa 61 oppilasta. Heidän joukossaan oli muun muassa alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneita turvapaikanhakijoita.

Riittävä suomen kielen taito on avain kotoutumiseen ja useimmilla aloilla välttämättömyys töihin pääsemiseksi. Kaikilla maahan muuttaneilla tulee olla mahdollisuus riittävään ja oikeantasoiseen suomen tai ruotsin kielen koulutukseen. Vantaan kaupunki järjestää kotoutumisen edistämiseksi erityispalveluna ns. suomen kielen starttikursseja, joiden yhteydessä järjestetään kotivanhempien suomen kielen opetus. Tavoitteena on, että suomen kielen opetusta on saatavilla kaikille sitä tarvitseville. Syyslukukaudella 2017 yhteensä noin 1 600 opiskelijaa osallistui aikuisopiston järjestämään suomen kielen opetukseen. Heistä osa oli maksuttomassa starttikoulutuksessa ja osa maksullisilla kursseilla.

Vapaan sivistystyön uusi valtakunnallinen rahoitusmalli kohdistuu luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen lisäämiseen, jonka tavoitteena on ulottaa lukukoulutus kaikille tarvitseville. Lisäksi järjestetään monipuolista suomen kielen koulutusta erilaisiin tarpeisiin ja eri puolilla Vantaata. Kotoutumissuunnitelmaan kirjattu suomen kielen opetus on edellytys valtion korvausten saamiselle täysimääräisinä. Siksi alkukartoitusten ja kotoutumissuunnitelmien laadintaa on tarpeen tehostaa määrällisesti.

Kotona oleville vanhemmille järjestetään kunnan palveluna Vantaalla niin sanottua kotivanhempitoimintaa avoimissa päiväkodeissa (7 eri puolilla Vantaata). Vanhemmat saavat suomen kielen opetusta samalla kun lasten hoito järjestetään. Toiminnassa opitaan kieltä, tutustutaan muihin vanhempiin ja suomalaisiin, opitaan tuntemaan lähiympäristö ja rohkaistutaan hakeutumaan jatko-opintoihin ja/tai työelämään. Toiminta on rajattua ja sen kysyntä on huomattavasti suurempaa kuin tarjonta. Uuden lainsäädännön myötä kotivanhempien kielenopetusta pyritään Vantaalla lisäämään. Sen onnistumiseksi on tarpeen kehittää avoimia varhaiskasvatuspalveluita niin, että lastenhoitoa on riittävästi saatavilla. Kotona lastaan hoitavat ovat pääsääntöisesti äitejä. On myös tasa-arvokysymys, ettei lastenhoito ole naisille este osallistua kielen opetukseen.

Kunnan ohella myös kolmas sektori tarjoaa mahdollisuuksia kielen oppimiseen ja käytännön harjoitteluun. Vantaalla merkittävin toimija on Luetaan yhdessä -vapaaehtoisverkosto. Luetaan yhdessä -ryhmissä annetaan kielenopetusta kerran viikossa kahden tunnin ajan. Opiskelu on maksutonta. Tunneille ei tarvitse ilmoittautua etukäteen, ja sinne voi ottaa lapsensa mukaan. Toiminta on avointa kaikille maahanmuuttajille, mutta verkoston erityiskohderyhmiä ovat kotiäidit, luku- ja kirjoitustaidottomat henkilöt sekä seniorit. Tuntien on tarkoitus kielen opetuksen lisäksi mahdollistaa sosiaalisten kontaktien luominen. Siksi oppimistilanteisiin on luotu mukava ja turvallinen ilmapiiri, joissa opiskellaan pienryhmissä usean vapaaehtoistyöntekijän avustamana. Keväällä 2017 vapaaehtoisia oli 45, opiskelijoita 216 ja ryhmiä 10. Länsimäen ja Myyrmäen iltaryhmään ovat myös miehet tervetulleita. Myös järjestöt kuten Vantaan järjestörinki ja Nicehearts ry järjestävät suomen kielen opetusta.

Kansainvälistä suojelua saavien ja erityistä tukea tarvitsevien maahanmuuttajien kotoutumisen tukeminen

Kotoutumisen alkuvaiheessa saatu asiantunteva tuki nopeuttaa henkilön kotoutumista ja omatoimista selviytymistä suomalaisessa yhteiskunnassa, ehkäisee syrjäytymistä ja edistää yhteiskuntarauhaa. Vantaan vahvuutena on monipuoliset ja oikea-aikaiset kotouttamistoimenpiteet ja -palvelut. Niiden tarjoaminen vähentää erityispalveluiden, kuten lastensuojelun ja erityissairaanhoidon tarvetta ja kuluja.

Vantaalla maahanmuuttajapalvelut koordinoi kansainvälistä suojelua saavien kotouttamispalveluja ja yhteistyötä eri toimijoiden välillä (esimerkiksi päiväkodit, koulut, terveyspalvelut, kotoutumiskoulutus). Keskitetty alkuvaiheen palvelu tarjoaa tehostettua ohjausta ja neuvontaa sekä sosiaalityötä ja sosiaaliohjausta, terveystarkastuksia ja terveysneuvontaa sekä psykologin palveluja. Palvelut on tarkoitettu Vantaalla asuville kansainvälistä suojelua saaville henkilöille ja perheille, jotka ovat vastikään muuttaneet maahan tai asuneet alle kuusi kuukautta jossakin toisessa kunnassa ja muuttaneet sieltä Vantaalle. Asiakkuuden pituus määräytyy yksilöllisen tarpeen mukaan, mutta kestää enintään kolme vuotta. Muiden erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden kotoutumista tuetaan osana yleistä sosiaalityötä ja nämä henkilöt ohjautuvat uusien asiakkaiden vastaanottotiimien palvelutarpeen arviointiin.

Maahanmuuttajapalveluiden uudet asiakkaat asioivat ensin palveluneuvonnassa, josta heidät ohjataan ryhmämuotoisiin alkuinfoihin. Niitä järjestetään isoimmille kieliryhmille tulkin avulla kahden erillisen infon pakettina joka viikko. Asiakkaan vastuutyöntekijä saa tiedon alkuinfoihin osallistumisesta, joten hän voi ensitapaamisessa keskittyä tämän yksilöllisiin tarpeisiin.

Kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä ovat muun muassa kiintiöpakolaiset, oleskeluluvan saaneet aikuiset ja alaikäiset turvapaikanhakijat, jotka muuttavat Vantaalle eri vastaanottokeskuksista ja

alaikäisille tarkoitetuista ryhmäkodeista ja tukiasumisyksiköistä. Erityistä tukea tarvitsevia henkilöitä ovat lisäksi muun muassa ihmiskaupan uhrit, vammaiset, pitkäaikaissairaat, raskaana olevat ja ikäihmiset. Näillä asiakkailla on haavoittuvasta asemasta johtuva keskimääräistä suurempi palvelutarve. Vantaalle viimeisten vuosien aikana muuttaneista kansainvälistä suojelua saavien tilanne on entistä vaikeampi. Jopa 90 prosentilla on arvion mukaan jonkinasteinen trauma ja lähes 50 prosenttia kärsii toimintakykyä rajoittavista oireista. Erityisen vaikea on yksin ilman vanhempia saapuneiden nuorten tilanne. Osalla on kiintymyssuhdetraumoja, toisilla kaltoinkohtelua ja hyväksikäyttöä.

Kansainvälistä suojelua saavien ja perheenyhdistämisen kautta tulleiden henkilöiden palveluprosesseissa on asiakkaasta riippuen jonkin verran eroja. Jokaisella asiakkaalla on vastuutyöntekijä. Palveluprosessi voidaan kuvata alla olevan prosessin mukaisesti.

Kuva 4. Kansainvälistä suojelua saavan asiakkaan palveluprosessi.

Työikäiset ohjataan TE-toimiston järjestämään alkukartoitukseen, kotoutumiskoulutukseen tai eri koulutusorganisaatioiden järjestämään omaehtoiseen kotoutumiskoulutukseen ja suomen kielen opintoihin. Kotoutumissuunnitelman ja/tai sosiaalityön suunnitelman mukaan heidät ohjataan tarvittaviin sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä työllistymistä tukeviin palveluihin ja toimenpiteisiin sekä työhön ja jatko-opintoihin.

Työvoiman ulkopuolella olevat ohjataan alkukartoitukseen ja tarvittaessa kotoutumissuunnitelman laativan sosiaaliohjaajan tai sosiaalityöntekijän palveluihin sekä suomen kielen opintoihin esimerkiksi kotivanhempiryhmiin ja muihin kotoutumista tukeviin toimenpiteisiin ja palveluihin.

Turvapaikanhakijat ja niin sanotut paperittomat eivät ole kotouttamislain eivätkä pääsääntöisesti kunnallisten palvelujen piirissä. Kunta ei tarjoa peruspalveluita ilman laillista oleskeluoikeutta oleville, mutta antaa välttämättömän terveydenhoidon ja neuvolapalvelut. Vantaalla lapset ja nuoret pääsevät myös kouluun. Paperittomien määrä ei ole tiedossa, mutta on ilmeistä, että se kasvaa lähivuosina merkittävästi. Nähtäväksi jää, millaisia kuntiin vaikuttavia linjauksia valtio tekee

maahantulo- ja politiikassa kotouttamispolitiikassa. Myös Euroopan Unionin pakolaispolitiikalla on suuri merkitys.

Yksin alaikäisenä tulleiden nuorten kotoutumista tukevat palvelut

Ilman huoltajaa Suomeen tulleille oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille tarjotaan tukiasumisen palveluita, kunnes he täyttävät 18 vuotta tai heidän huoltajansa saapuvat Suomeen. Sen jälkeen tarjotaan jälkihuollon palveluita, kunnes he täyttävät 21 vuotta. Vuoden 2018 alussa Vantaalla asui noin 50 alaikäisenä tullutta nuorta.

Tukiasumisyksikössä järjestetään 16–18 -vuotiaille nuorille heidän tarvitsemansa hoiva, huolenpito ja kasvatus. Yksityismajoituksessa asuvien lasten osalta Vantaan maahanmuuttajapalvelut vastaa viranomais- ja sosiaalityöstä ja tarkistaa laaditun olosuhdeselvityksen yhteistyössä lastensuojelun kanssa.

Alaikäisten yksintulleiden kohdalla oleellista on tunnistaa yksilölliset tarpeet ja järjestää palvelut sen mukaisesti yhdessä lapsen tai nuoren ja hänen edustajansa sekä sosiaalitoimen edustajan kanssa. Jokaiselle lapselle tehdään asiakassuunnitelma sekä hoito- ja kasvatussuunnitelma. Työskentelyssä korostuu yhteistoiminnallisuus tukiasumisyksikön, lasten edustajien, koulujen, terveydenhuollon, sosiaalityön ja tarvittaessa lastensuojelun välillä.

Nämä nuoret ovat monin tavoin erityisen haavoittuvassa asemassa ja tarvitsevat tehostettuja tukitoimia kotoutumisensa ja itsenäistymisensä tueksi. Jälkihuollon palvelussa asiakkuus alkaa palvelutarpeen arviolla, jonka osana arvioidaan myös nuoren psyykkisen tuen tarve. Hyvä vantaalainen käytäntö on parityöskentely (sosiaaliohjaaja-sosiaalityöntekijä) sekä muu systeeminen monialainen työskentely (esimerkiksi psykologi työparina). Työskentelyn tavoitteena on turvata kaikille nuorille tarkoituksenmukainen asumismuoto, opiskelupaikka tai osallistuminen muuhun sosiaalista osallisuutta edistävään toimintaan sekä harrastuksiin. Nuoria ohjataan myös aktiivisesti kohti työelämää.

Nuoren asioissa tehdään paljon verkostotyötä erityisesti koulun ja TE-toimiston kanssa sekä tilanteen ja nuoren toiveen mukaan muiden viranomaistahojen sekä nuoren mahdollisen läheis- ja vapaaehtoisverkoston kanssa. Verkostoituminen aktiivisesti muiden nuorille ohjausta ja koulutuspalveluja tarjoavien toimijoiden kanssa on tärkeää työn onnistumiseksi. Toimintaa koordinoivat jälkihuollon tiimin sosiaaliohjaajat. Nuorille tarjotaan ryhmämuotoisia infoja, ryhmiä ja virkistystoimintaa, joita toteutetaan sekä omalla henkilöstöllä että laajassa verkostoyhteistyössä.

Vakiintunutta verkostoyhteistyötä tehdään lukuisten toimijoiden, kuten Kidutettujen kuntoutuskeskuksen, SOS-kriisikeskuksen, SPR:n ja Stadin osaamiskeskuksen kanssa. Lisäksi on tukihenkilö- ja tukiperhetoimintaa sekä kummiperhetoimintaa. Vantaalla sitä koordinoi Kivistössä toimiva aluekehitysverkosto MarjaVerkko. Vantaan maahanmuuttajapalvelujen alaisuudessa oleva kotoutumista tukeva tiimi (KOTO-tiimi) järjestää erilaisia ryhmätoimintoja ja muita aktiviteetteja yhteistyössä järjestöjen, oppilaitosten tai kaupungin muiden toimintayksiköiden kanssa monitoimijuus-periaatteella. Jälkihuollosta nuori siirtyy tarpeen vaatiessa alueelliseen aikuissosiaalityöhön.

Esimerkkejä kotoutumista tukevista toimenpiteistä Vantaalla

Maahanmuuttajajärjestöt ja Vantaan järjestörinki tarjoavat omakielistä vertaisohjausta ja opastusta eri puolilla Vantaata. Ne voivat auttaa myös esimerkiksi työnhaussa ja opiskelupaikan haussa.

Opintopolku yhteistyössä Ehjä ry:n ja Vantaan Ohjaamon kanssa tutustuttaa eri ammatteihin ja oppilaitoksiin ja niiden koulutustarjontaan. Toiminnassa on mukana ”Elävä kirjasto”, jossa eri ammattien edustajat ovat nuorten haastateltavina.

Anna itsellesi mahdollisuus -toiminta korkeasti koulutetuille maahanmuuttajille. Muun muassa Nicehearts, Monika-Naiset, Vantaan ammattiopisto Varia, Vantaan aikuisopisto, WOMENTO-hanke, Ohjaamo ja MOVAT-hanke järjestävät yhteistyössä maahanmuuttajapalvelujen kanssa koulutustilaisuuksia.

Monikulttuurinen uutiskirje. Maahanmuuttajapalvelut julkaisee noin 10 kertaa vuodessa yhteistyössä vantaalaisten järjestöjen kanssa uutiskirjettä, jossa tiedotetaan erilaisista kotoutumista tukevista tapahtumista ja kursseista. Uutiskirjeellä on runsaat 280 tilaajaa.

Uutena palveluna luku- ja kirjoitustaidon opetukseen hakeutuville järjestetään **alkukartoitus** Vantaan aikuisopistossa. Tarkoituksena on tavoittaa kaikki luku- ja kirjoitustaidottomat Vantaalla ja saada heidät opetuksen piiriin.

Sporttia kaikille -ryhmät tarjoavat matalan kynnyksen liikuntaa erityisesti lapsille, nuorille ja äideille.

4 OSALLISUUS JA VAIKUTTAMINEN

Kotoutuminen on kaksisuuntainen prosessi, jonka onnistumiseksi on tärkeä toimia yhdessä maahanmuuttajataustaisten asukkaiden kanssa. Monikulttuurisuussuunnitelman kärkitavoitteita ovat kotoutumisen ja hyvien väestösuhteiden edistäminen Vantaalla. Laajana tavoitteena on vahvistaa ja kehittää järjestöjen ja kaupungin yhteistyötä niin, että Vantaa olisi kaikille paras paikka asua.

Hyvät väestösuhteet tukevat kaksisuuntaista kotoutumista

Hyvät väestösuhteet ovat sitä, että eri väestöryhmiin kuuluvat ihmiset luottavat toisiinsa lähtökohdista ja taustasta riippumatta ja elävät sopuisasti yhdessä. Hyvät suhteet asukkaiden välillä ovat kaksisuuntaisen kotoutumisen pohja. Kaksisuuntaisuudella tarkoitetaan sitä, että myös vastaanottava yhteiskunta mukautuu maahanmuuttoon pysyvänä ilmiönä, osana globalisaatiota. Hyvien suhteiden tunnusmerkkejä ovat ihmisten kokemus yhteenkuuluvuudesta ja turvallisuudesta, syrjimätön kohtelu sekä kokemukset osallisuudesta ja vaikuttamisesta. Siihen kuuluu myös oikeus oman elämänkatsomuksen mukaan toimiminen.

Hyvät väestösuhteet rakennetaan yhdessä. Niitä edistävät myönteisen vuorovaikutuksen ja osallisuuden lisääminen eri elämänalueilla, mutta myös jännitteiden ennaltaehkäisy ja ratkaiseminen. Osallisuuden lisäämisellä on tutkimusten mukaan keskeinen merkitys myös rikollisuuden ja erilaisten ääri-ilmiöiden ennaltaehkäisyssä. Hyvien väestösuhteiden vahvistamisessa ennaltaehkäisevällä työllä on suuri merkitys. Tarvitaan aitoa dialogia. Vakaumusten välisen vuoropuhelun edistäminen on tässä avainasemassa.

Etnisten suhteiden neuvottelukunta ja oikeusministeriö ovat laatineet hyvien väestösuhteiden toimintamallin. Siinä voidaan erottaa neljä toisiinsa vaikuttavaa ulottuvuutta: asenneilmapiiri, turvallisuuden kokemus, vuorovaikutuksen määrä ja laatu sekä osallisuus.

Kuva 5. Oikeusministeriön julkaisema hyvien väestösuhteiden toimintamalli.

Vantaalla hyvien väestösuhteiden vahvistamiseksi ja kotoutumisen edistämiseksi on tavoitteena luoda Vantaalle soveltuva toimintamalli ja sille tukirakenne. Mallin elementtejä ovat kumppanuus, tiedottaminen ja koordinointi.

Hyvien väestösuhteiden vaalimisessa ja etnisten konfliktien ehkäisyssä on erilaisia toiminnan tasoja, joita voidaan kuvata alempana olevan pyramidin avulla.

Mallin laajana perustana on ennaltaehkäisevä toiminta. Yksi tapa ennaltaehkäistä jännitteitä ja vahvistaa yhteisöllisyyttä ja naapuruussuhteita on järjestää kohtaamistapahtumia eri puolilla Vantaata yhteistyössä järjestöjen ja asukkaiden kanssa. Tunnettu esimerkki kaupungin asukasaktiivisuudesta on Myyrmäki-liike, jonka moninaiset tempaukset tuovat asukkaita yhteen eri elämänalueilla. Myös Niceheartsissa (www.niceheartsissa.com) kehitetty maahanmuuttajanaisten naapuriäititoiminta auttaa uusia tulijoita kotoutumaan ja tutustumaan palvelujärjestelmään. Toiminta rakentuu naisten keskinäiselle avunannolle. Molemmat toiminnot kumpuavat asukkaiden omasta aktiivisuudesta, ja kaupungin rooli on toimia mahdollistajana eli käytännössä tarjota välttämätöntä rahallista tai muuta tukea.

Toinen taso hyvien väestösuhteiden vaalimisessa on luottamuksen rakentaminen kohdennetusti. Etnisiin suhteisiin liittyvä hankaus voi ilmetä huuteluna, vihapuheena tai jopa väkivaltana. Vantaalla, kuten muuallakin, on jossain määrin ennakkoluuloja etnisten ja uskonnollisten ryhmien välillä. Luottamusta voidaan rakentaa esimerkiksi järjestämällä kaupungin ja etnisiä vähemmistöjä edustavien järjestöjen kanssa keskinäisiä tapaamisia ja keskusteluja. Olennaista on tunnistaa ja luoda hyvät suhteet yhteisöissä vaikutusvaltaisiin henkilöihin. He voivat olla esimerkiksi uskonnollisten yhteisöjen johtajia.

Hyvän ennaltaehkäisevän toiminnan ohella tulee olla valmiutta ongelmatilanteiden hoitamiseksi. Esimerkiksi taloyhtiöissä voi olla asukkaiden välillä konflikteja, jotka ratkeavat parhaiten ulkopuolisen

sovittelijan avulla. Vantaa työskentelee aktiivisesti Naapuruussovittelun keskuksen (www.naapuruussovittelu.fi) kanssa ja pyrkii lisäämään ennaltaehkäisevää työtä kuten asumisneuvontaa.

Väkivaltaisten uhkatilanteiden varalta tarvitaan erityistoimenpiteitä. Vantaalla laadittiin vuonna 2008 niin sanottu etnisten konfliktien malli tiekartaksi. Taustalla oli Hakunilassa vuosituhannen vaihteessa skinheadien ja joidenkin etnisten ryhmien välillä kytevä konflikti, joka uhkasi asukkaiden turvallisuutta ja hyvinvointia. Tarkoituksena oli ennakoida ja ennalta estää konfliktitilanteita. Mallissa on kuvattu eriasteiset toimenpiteet tilanteen ratkaisemiseksi. Pääpaino on ennaltaehkäisyssä alueiden eri toimijoista muodostuvan ”tuntosarviverkoston” avulla, mutta siinä on määritelty myös vaiheet ja vastuut tilanteen eskaloitumisen varalta. Etniset yhteisöt ovat vahvasti mukana työssä. Malli on edelleen toimiva, mutta yleisen yhteiskunnallisen kehityksen ja kaupunkiorganisaatiossa tapahtuneiden muutosten vuoksi se on aiheellista päivittää. Malli päivitetään yhdessä kaupungin turvallisuussuunnittelun ja poliisin kanssa.

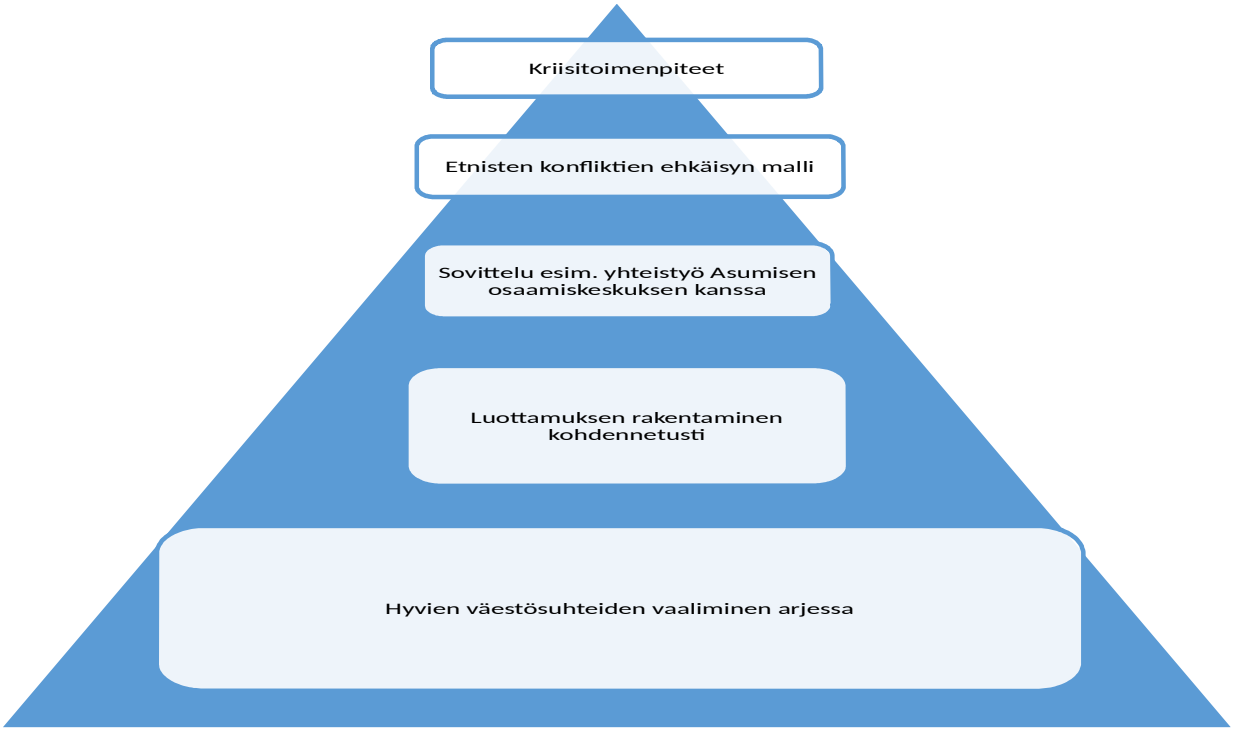

Kuva 6. Hyvien väestösuhteiden vaalimisen ja etnisten konfliktien ehkäisyn eri tasot Vantaalla.

5 KOTOUTTAMISEN KUMPPANUUDET

Kumppanuus ja yhteistyö järjestöjen ja muiden kolmannen sektorin toimijoiden kanssa on Vantaalla ollut pitkään kotouttamis- ja monikulttuurisuustyön keskiössä. Järjestöt ovat olleet aktiivisia ja vahvoja kotoutumisen edistämisessä ja tehneet yhteistyötä eri toimialojen kanssa. Esimerkiksi liikuntapalvelujen Sporttia kaikille -verkostohanke, nuorisopalvelut, maahanmuuttajapalvelut ja työllisyyspalvelut tekevät tiiviisti yhteistyötä maahanmuuttajajärjestöjen kanssa.

Kahtena viime vuonna kunnan ja kotouttamistyötä tekevien järjestöjen yhteistyötä on kehitetty Arrival Cities -EU-hankkeessa. Yhteisen työskentelyn tuloksena on syntynyt toimintasuunnitelma kunnan ja järjestöjen välisen yhteistyön, hyvien väestösuhteiden ja kotoutumisen edistämiseksi. Tavoitteena on vahvistaa yhteistyötä ja kumppanuutta edelleen verkostoja hyödyntäen ja luoda koordinaatiota ja tehokasta viestintää varten tarpeellinen tukirakenne.

Vantaalla on toiminut yli 20 vuotta kaupungin työllisyyspalveluiden vetämä maahanmuuttajien työllisyys- ja koulutusverkosto. Se on hyvin joustava verkosto, joka kokoaa yhteen lukuisia toimijoita, jotka voivat olla kunnan ja valtion viranomaisia, järjestöjä, hankkeita ja oppilaitoksia. Jatkuvasti muuttuvalla kentällä osallistumiskynnys on matala ja mukaan voivat tulla maahanmuuttajien koulutuksen ja työllistymisen eteen työskentelevät tahot. Verkoston tapaamisissa saa hyvän kokonaiskuvan kentän ajankohtaisista asioista.

Yhteisestä työstä on saanut alkunsa myös Meidän Vantaa -verkosto, johon kuuluu kaupungin toimijoita ja suuri määrä Vantaalla toimivia eri alojen yhdistyksiä, jotka ovat niin kantasuomalaisten kuin maahanmuuttajien perustamia. Verkoston tavoitteena on laatia Vantaan vapaaehtoistyön yhteinen toimintasuunnitelma.

Kaupungin tehtävä on mahdollistaa ja tukea asukkaiden ja järjestöjen omaa aktiivisuutta. Kaupunki voi tukea järjestöjä rahoittamalla niiden toimintaa, mutta myös lobbaamalla ja auttamalla ulkopuolisen rahoituksen hankinnassa. Yhteinen projektien ideointi, suunnittelu ja toteutus ovat osa vantaalaista kokeilukulttuuria. Kokeilut liittyvät myös sote-uudistukseen ja siihen valmistautumiseen. Järjestöjä kannattaa vahvistaa, jotta ne tulevaisuudessa voivat tuotteistaa kotouttamisosaamistaan ja myydä palveluita.

Kotouttamisessa hankerahoituksella ja erilaisilla avustuksilla on suuri merkitys. Niiden yhtenä tavoitteena on auttaa järjestöjä vakiinnuttamaan toimintaansa. Järjestöt voivat hakea kaupungin myöntämää avustusta monenlaiseen toimintaan, jonka avulla ne pystyvät edistämään osallisuutta ja siten myös tukemaan kotoutumista. Ensimmäinen askel on usein kaupungin myöntämä kohdeavustus, jolla hakija voi järjestää esimerkiksi kaikille avoimen tapahtuman. Toiminta-avustuksia järjestöt voivat hakea kaupungilta esimerkiksi hyvinvointia ja terveyttä edistävään toimintaan, kuten kerhojen tai vertaistuen järjestämiseen.

Vantaan kaupunki on uudistanut ja selkeyttänyt järjestöille myönnettävien avustuksien periaatteita ja vuoden 2018 avustukset myönnetään näiden uusien periaatteiden mukaisesti. Uudistuksessa on huomioitu kotoutumisen edistäminen ja haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät. Kaupunki on myös sitoutunut kaikessa toiminnassaan syrjimättömyyteen.

Kun kotouttamistyötä tekevän järjestön toiminta on vakiintunutta ja järjestö pystyy toiminnallaan vaikuttamaan laajemmin sekä ympäristössään että koko yhteiskunnassa, sen on mahdollista hakemuksesta päästä sosiaali- ja terveysalan järjestöjen avustuskeskus STEA:n rahoituksen tai EU-tasoisten avustusten piiriin. Vuonna 2018 sosiaali- ja terveysalan järjestöjen avustuskeskus STEA on myöntämässä viidelle Arrival Cities -verkoston kumppanuusjärjestölle yhteensä noin 1,3 miljoonaa euroa kotoutumista tukevaan toimintaan ja syrjäytymisen ehkäisyyn.

Vuoden 2018 tammikuussa alkoi kaksivuotinen Tsempataan yhdessä – kumppanuudella työelämään! -hanke, jonka rahoittaa Euroopan sosiaalirahasto. Hankkeessa pilotoidaan kumppanuusmallia, jonka avulla tähdätään pitkään maassa olleiden maahanmuuttajien työllistymiseen ja kotoutumisen edistämiseen. Tavoitteena on kulttuuritietoinen, asiakaslähtöinen, saavutettava matalan kynnyksen palvelu, joka tavoittaa myös heikommassa työmarkkina-asemassa olevat asiakkaat. Neljässä kumppanijärjestössä työskentelee maahanmuuttajataustainen tsemppari, joka ohjaa ja neuvoo

asiakkaita yhteistyössä Vantaan kaupungin ja TE-toimiston asiantuntijoiden kanssa. Hankkeen tavoitteena on myös tukea mukana olevien vantaalaisten maahanmuuttajajärjestöjen kehittymistä osaaviksi toimijoiksi maahanmuuttotyön kentällä Kiipulasäätiön järjestämän koulutuksen avulla sekä selventää viranomaisten ja järjestöjen rooleja asiakastyössä.

Töissä Suomessa -hankkeessa on mallinnettu kunnan ja järjestön välistä yhteistyötä työllisyyteen liittyen hankekumppanin Vantaan Venäläisen Klubin kanssa. Hanke päättyy syksyllä 2018.

Uudenmaan ELY-keskuksen Järjestöistä voimaa kotouttamiseen -hankkeen avulla tehdään näkyväksi järjestöjen tekemää työtä. Sen tuloksena on syntymässä portaali, joka edistää yhteistyötä viranomaisten ja järjestöjen välillä ja muun muassa kokoaa yhteen järjestöjen tarjoamat kotoutumista tukevat palvelut. Vantaa on yksi pilottikunnista.

Vantaalla uusi asukasosallisuuden toimintamalli kannustaa asukkaita aktiivisuuteen ja tarjoaa tilaisuuksia osallistua kaupungin suunnitteluun ja päätöksentekoon. Asukkaille Osallistuva Vantaa -malli näyttäytyy monipuolisina suoran ja edustuksellisen osallistumisen mahdollisuuksina, kehittyvinä sähköisen ja mobiilin osallistumisen työkaluina sekä yhä parempana viestintänä, neuvontana ja asiointina. Osallistuva Vantaa -mallia on valmisteltu yhteistyössä asukkaiden ja kaupungin työntekijöiden kanssa, ja mallin kehittämiseen kuuluvat kokeilut ja niistä oppiminen. Malli antaa mahdollisuuden kokeilla uusia tapoja osallistua myös maahanmuuttajataustaisille asukkaille.

Vantaalla on säännöllisesti järjestetty maahanmuuttajafoorumeita, joissa maahanmuuttajataustaiset asukkaat ovat päässeet keskustelemaan suoraan kaupungin korkeimman johdon kanssa.

Maahanmuuttajataustaisten ääni kuuluu myös virallisissa luottamuselimissä. Maahanmuuttajataustaisten määrä kaupunginvaltuustossa kolminkertaistui viime kunnallisvaaleissa ja valtuustokaudella 2017–2020 kuusi valtuutettua 67:stä on muualta Suomeen muuttaneita (prosentuaalisesti eniten Suomessa). Myös nuorisovaltuuston jäsenistä huomattava määrä on maahanmuuttajataustaisia.

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta on kaupunginhallituksen asettama luottamushenkilöistä ja viranomaisista koostuva vaikuttamistoimielin. Sen tehtäviin kuuluu monikulttuurisuussuunnitelman toimeenpanon arviointi ja seuranta, etnisten vähemmistöjen elinolojen kehityksen ja valtion maahanmuutto- ja kotouttamispolitiikan sekä niiden vaikutusten seuraaminen Vantaalle, hyvien etnisten suhteiden ja monikulttuurisen ilmapiirin edistäminen vahvistamalla vuoropuhelua etnisten vähemmistöjen tai heitä edustavien järjestöjen ja kaupungin välillä. Neuvottelukunta on osallistunut monikulttuurisuussuunnitelman laadintaan.

Yleiskaavassa ja muissa isoissa maankäytön hankkeissa, kaavarungoissa ja keskustojen kehittämisessä kuullaan monikulttuurisuusasioiden neuvottelukuntaa, maahanmuuttajajärjestöjä ja muita yhteistyötahoja, esimerkiksi maahanmuuttajayrittäjiä ja yrityksiä. Tavoitteena on ottaa maahanmuuttajat aktiivisina toimijoina mukaan lähiöiden ja keskustojen kehittämishankkeisiin.

Erilaisten väestöryhmien tarpeet huomioidaan kaikessa kaupungin toiminnassa. Maankäytön ja tilojen suunnittelussa kuullaan eri ryhmiä, jotta niiden tarpeet tulisivat huomioiduiksi. Tarve kohtaamispaikkojen luomiseksi on jo noussut esille. Kohtaamispaikat ovat tärkeitä, koska kohtaamisilla vahvistetaan yhteisöllisyyttä. Kohtaamispaikkoja ovat esimerkiksi aukiot, pihakadut, kylätalot, leikkipihat, yhteispihat sekä muut yhteis- ja kerhotilat. Julkisia ja puolijulkisia tiloja voidaan hyödyntää kohtaamisen ja kokoontumisen tiloina. Uudisrakentamisessa huomioidaan yhteiskäyttöisyys, tilojen joustava käyttö ja mahdollisuudet asukkaiden kohtaamiseen. Keskusta-alueiden kehittämisellä parannetaan julkisten ulkotilojen turvallisuutta.

6 MONIKULTTUURISUUSSUUNNITELMAN TEOT

Monikulttuurisuussuunnitelma toteuttaa strategian tavoitetta ”Suomen monikulttuurisin kunta hoitaa myös kotouttamisen parhaiten”.

Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotouttamisen parhaiten

Hyvinvointi-ohjelman päämäärä	**Ohjelmatasoinen toimenpide**	**Monikulttuurisuus-suunnitelman teko**	**Osallistuu toteutukseen**
Kotouttaminen onnistuu aikaisempaa paremmin	Työskennellään aktiivisesti hyvien väestösuhteiden edistämiseksi.	Luodaan tukirakenne järjestöjen vahvistamiseksi ja hyvien väestösuhteiden edistämiseksi. Järjestetään kohtaamistapahtumia eri puolilla Vantaata yhteistyössä järjestöjen ja asukkaiden kanssa. Tiivistetään yhteistyötä turvallisuussuunnittelun ja maahanmuuttajayhteisöjen välillä. Päivitetään etnisten konfliktien malli yhdessä turvallisuussuunnittelun kanssa vuoden 2018 aikana. Pilotoidaan Tsempataan yhdessä -kumppanuusmalli. Jatketaan Meidän Vantaa -verkoston toimintaa. Mallinnetaan Meidän Vantaa -verkoston kanssa Vantaan vapaaehtoistyön yhteinen toimintasuunnitelma. Kehitetään uusi tapoja tavoittaa maahanmuuttajataustaisia asukkaita osallistumaan maankäytön ja tilojen suunnitteluun.	Asukaspalvelut Työllisyyspalvelut Perusopetus Liikuntapalvelut Kirjasto Perhepalvelut Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala Poliisi TE-toimisto Järjestöt Vantaan seurakunnat Uskonnolliset yhteisöt Meidän Vantaa -verkosto
	Laajennetaan kotoutumista tukevien palveluiden saatavuutta kaikille maahan muuttaneille.	Varmistetaan, että kaikilla kotona lasta hoitavilla vanhemmilla on mahdollisuus osallistua suomen kielen	Aikuisopisto Varhaiskasvatus Kirjasto Maahanmuuttaj

		opetukseen. Huolehditaan, että suomen kielen opetusta on saatavilla joustavasti tarpeen mukaan. Laaditaan jokaiselle siitä hyötyvälle kotoutumissuunnitelma. Varmistetaan järjestöjen kotoutumista tukevan toiminnan jatkuvuus.	apalvelut Perhepalvelut Asukaspalvelut Järjestöavustuksia jakavat toimijat Järjestöt Vantaan seurakunnat
	Huolehditaan kansainvälistä suojelua saavien ja erityistä tukea tarvitsevien kotoutumisesta.	Koulutetaan viranomaisia ja muita toimijoita traumojen ja väkivallan tunnistamiseen, puuttumiseen ja ohjaamiseen kulttuuri- ja sukupuolisensitiivisyys huomioiden. Hyödynnetään paremmin järjestöjen erityisosaamista. Vahvistetaan erityistä tukea tarvitsevien alkuvaiheen kotouttamispalveluita. Otetaan käyttöön valtakunnallinen Paloma-toimintamalli, jonka avulla vahvistetaan kansainvälistä suojelua saavien mielenterveyspalveluita.	Perhepalvelut Maahanmuuttajapalvelut Sivistystoimi Asukaspalvelut Järjestöt Vantaan seurakunnat

7 HYVINVOINTISUUNNITELMAN TOTEUTUS, SEURANTA JA ARVIOINTI

Hyvinvointiohjelman ja -suunnitelmien toteutuksesta vastaavat kaikki kaupungin toimijat yhteistyössä kumppaneidensa kanssa. Vuosittaiset toimenpiteet sovitaan toimialojen, tulosalueiden ja tulosyksiköiden tuloskorttien laadinnan yhteydessä. Vantaan kaupungin hyvinvointiryhmä varmistaa, että hyvinvointiohjelman päämäärät ja toimenpiteet sekä toimijoiden yhteinen työ ja sen kehittäminen huomioidaan talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa.

Hyvinvointisuunnitelman tekojen toteutumista seurataan vuosittain ja raportoidaan Vantaan hyvinvointiryhmälle ja vaikuttamistoimielimille. Tämän lisäksi Hyvinvointiohjelma-kokonaisuuden seuranta ja arviointi toteutetaan valtuustokauden strategian arviointiaikataulun mukaisesti. Seurannassa käytetään yhdessä sovittuja seurantamittareita. Hyvinvointitavoitteiden edistymistä seurataan myös vuosittain ilmestyvien hyvinvointiraporttien tuottamien tietojen avulla.

15 § Valtuustokauden strategisten päämäärien 2013–2017 mittarien ja strategiaan sisältyvien ohjelmien loppuraportti

VD/4232/02.01.02.04/2015

RV/MR/AT/CS/AV

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 17.6.2013 § 7 edellisen valtuustokauden strategian. Valtuustokauden 2013–2017 strategiaa seurattiin vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä. Strategian laajempi väliarviointi valmisteltiin vuonna 2015 ja hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 15.6.2015 § 11. Oheinen strategian loppuraportti tehtiin 31.12.2017 tilanteesta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.12.2017 § 5 valtuustokauden strategian vuosille 2018–2021 ja se astui voimaan 1.1.2018. Valtuustokauden 2018–2021 strategian väliarviointi tehdään valtuustokauden puolivälissä kevään 2020 aikana. Strategian loppuarviointi toteutetaan vuoden 2021 lopun tilanteesta keväällä 2022.

Strategisten päämäärien 2013–2017 mittareista raportoidaan tässä yhteydessä 31.12.2017 tilanteen mukaisesti. Strategian mittareista (yhteensä 54 kpl) arvioitiin täysin toteutuneiksi 70 prosenttia (38 kpl), osittain toteutuneiksi 15 prosenttia (8 kpl) ja 15 prosentin (8 kpl) osalta arvioitiin, etteivät ne toteutuneet lainkaan.

Kaupungin talous tasapainossa -painopistealueen mittarien toteuma oli suurelta osin positiivinen. Verotulot kasvoivat vuonna 2017 edellisvuodesta 23,2 miljoona euroa. Toimintakate kasvoi 18,7 milj. euroa ja rahoituskulut alenivat 1,3 milj. Näin ollen verotulojen kasvu riitti kattamaan toimintakatteen ja rahoituskulujen muutoksen vuonna 2017. Kaupunkitasolla talousarvion mukaiset toimintakulut alenivat vuonna 2017 edellisvuodesta 2,0 prosenttia. Toimintakulut alittivat selvästi sekä alkuperäisen että muutetun talousarvion. Lainamäärä oli vuoden 2017 lopussa 959 miljoonaa euroa (pitkäaikaiset lainat), vähennystä edellisvuoteen verrattuna 101 miljoonaa euroa.

Vuodesta 2013 vuoteen 2017 tarkasteltuna asukaskohtaiset kunnallisverotulot ovat kasvaneet Vantaalla 2,3 prosenttia (Helsingissä 5,0 % ja Espoossa 6,5 %). Maanmyyntivoittoa vuonna 2017 kaupunki sai 43 miljoonaa euroa.

Kaupunkirakenteen eheytymisen mittareista saatiin pääsääntöisesti myönteisiä tuloksia. Asukaskohtaiset päästöt jatkoivat laskuaan myös vuonna 2016 ja olivat 4,9 tonnia CO2-ekv (v. 2015: 5,4 t CO2-ekv) ja kokonaispäästöt 1,078 miljoonaa t CO2-ekv. Kestävä liikkuminen sisältäen laadukkaat pyöräilynrunkoyhteydet on otettu huomioon Vantaan liikennepoliittisessa ohjelmassa. Pyöräteiden pituus yhteensä vuoden 2017 lopussa oli noin 717 kilometriä. Vuonna 2017 Vantaalle valmistui 3 290 asuntoa.

Kaupungin elinvoiman vahvistumista kuvaavien mittarien arvojen toteuma oli kahdensuuntainen. Vantaan elinvoimaohjelmaa 2014–2016 toteutettiin aina vuoden 2017 loppuun asti ja tänä aikana valtaosa ohjelman 45 konkreettisesta toimenpiteestä saatiin minimissään liikkeelle tai kokonaan toteutettua. Työelämää tukevat joustavat päivähoitopalvelut toteutuivat suunnitellusti. Perusopetuksen keväällä 2017 päättäneistä 98 prosenttia sijoittui lukiokoulutukseen, ammatilliseen koulutukseen tai valmistaviin koulutuksiin.

Elinvoimaa mitataan myös työttömyyden kehityksellä. Joulukuussa 2017 Vantaan työttömyysaste oli 10,1 prosenttia (joulukuussa 2016: 12,2 %). Työttömyysaste on laskenut edellisestä vuodesta ja valtuustokaudelle asetettu tavoitetaso (10,5 %) saavutettiin. Vuonna 2017 kuntouttavaan työtoimintaan osallistui 1 503 henkilöä, asiakasmäärä kasvoi 16,2 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Sen sijaan työllisyysasteen, vieraskielisten työllisyysasteen ja alle 25-vuotiaiden työttömien määrän vähenemisen osalta tavoitetasoja ei saavutettu. Työllisyysaste oli vuonna 2017 keskimäärin 71,7 prosenttia. Joulukuun 2017 lopussa Vantaalla oli 1 261 alle 25-vuotiasta työtöntä (joulukuussa 2016: 1 454), kun tavoitetasona oli alle 1 100. Matalan kynnyksen palvelu Ohjaamo tarjoaa alle 30-vuotiaille nuorille neuvontaa ja ohjausta työnhakuun, opiskeluun ja niihin liittyviin asioihin. Asiakkaita oli kuukausittain viime vuonna 200–300.

Palvelujen uudistumisen mittarien tulokset olivat valtaosin myönteisiä. Palveluja uudistettiin ja kehitettiin edelleen yhteistyössä asukkaiden ja palvelujen käyttäjien kanssa (palvelumuotoilu). Vantaalaisten sairastavuus on hieman vähentynyt lähtötasosta vakioidun sairastavuusindeksin ollessa vuonna 2016 88,5. Tilanne sairastavuuden osalta on maan keskiarvoa (indeksi=100) parempi.

Sähköinen asiointi on kasvanut olemassa olevien palvelujen käytön lisäämisen sekä uusien kehitettävien sähköisten palvelujen kautta. Asiakkaan valinnanvapautta lisäävien vaihtoehtoisten palvelujen tuottamistapojen käyttö palvelutuotannossa on myös lisääntynyt. Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla vuoden 2016 lopussa otettiin käyttöön sähköinen palvelusetelijärjestelmä, joka mahdollistaa asiakkaiden valinnanvapautta lisäävien palvelusetelivaihtoehtojen lisäämisen. Vuonna 2017 otettiin v. 2016 päätösten mukaisesti käyttöön viisi uutta palveluseteliä.

Muutosta toteutetaan johtamisen kautta -painopistealueen mittarien tulokset jakautuivat täysin, osittain ja ei lainkaan toteutuneiksi. Henkilöstön sairauspoissaoloprosentti oli vuonna 2017 4,52 (v. 2016: 4,55). Vuonna 2016 toteutetun henkilöstökyselyn (Kunta10) perusteella sekä koettu päätöksenteon oikeudenmukaisuus (kaupungin keskiarvo 3,32) että sosiaalinen pääoma (kaupungin keskiarvo 3,82) olivat parantuneet edelliseen mittaukseen verrattuna.

Valtuustokauden 2013–2017 strategiaan sisältyvistä ohjelmista raportoitiin myös 31.12.2017 ajankohdan mukaisesti. Raportti strategisten päämäärien 2013–2017 mittareista sekä ohjelmista on esityslistan liitteenä.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 15

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi strategisten päämäärien 2013–2017 mittareiden ja strategiaan sisältyvien ohjelmien loppuraportti 2017 tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Valtuustokauden strategisten päämäärien 2013–2017 mittarien ja strategiaan sisältyvien ohjelmien loppuraportti 2017

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot: talousjohtaja vs. Matti Ruusula, puh. 043 824 9254, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

Strategisten päämäärien mittareiden raportti 31.12.2017

	Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 31.12.2017	Toimenpiteet vuonna 2017	Mittarin tilanne 31.12.2017	Toteumatilanne väreinä **vihreä:** toteutui täysin **keltainen:** toteutui osittain **punainen:** ei toteutunut lainkaan
Kaupungin talous tasapainossa						
1.	Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma toteutetaan	Vuosikate	Vuoden 2017 lopussa vuosikate kattaa nettoinvestoinnit	Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma ja vuoden 2017 talousarvion tavoitteiden toteuttaminen.	Vuonna 2017 vuosikate oli 164,0 milj. euroa ja se kattoi täysimääräisesti vuoden 2017 nettoinvestoinnit.	
		Verotulojen kasvu – toimintakatteen ja rahoituskulujen kasvu	Verotulojen kasvu kattaa toimintakatteen ja rahoituskulujen kasvun	Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma ja vuoden 2017 talousarvion tavoitteiden toteuttaminen.	Verotulot kasvoivat vuonna 2017 edellisvuodesta 23,2 milj. euroa. Toimintakate kasvoi 18,7 milj. euroa ja rahoituskulut alenivat 1,3 milj. Näin ollen verotulojen kasvu riitti kattamaan toimintakatteen ja rahoituskulujen muutoksen vuonna 2017.	
		Toimintakulujen vertailukelpoinen kasvuprosentti	Toimintakulujen kasvu kaupunkitasolla enintään TVO:n mukainen	Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma ja vuoden 2017 talousarvion tavoitteiden toteuttaminen.	Kaupunkitasolla talousarvion mukaiset toimintakulut alenivat vuonna 2017 edellisvuodesta 2,0 prosenttia. Toimintakulut alittivat selvästi sekä alkuperäisen että muutetun talousarvion. Toimintakulujen kasvua hillitsivät kaupungin toimialojen tuottavuustoimenpiteiden ohella mm. HUS ja HSL kuntayhtymien ylijäämistä aiheutuneet kirjaukset sekä kiky-sopimuksen vaikutukset lomarahoihin ja työnantajan sivukuluihin. Lisäksi toimintakulujen vähenemistä selittää toimeentulotuen perusosan maksatuksen siirto Kelaan.	
2.	Velkaantumiskehitys saadaan hallintaan	Pitkäaikaisen velan määrä	Tavoitetaso TS 2015-2018:n mukainen	Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma ja vuoden 2017 talousarvion tavoitteiden toteuttaminen.	Lainamäärä 31.12.2017: 959 milj. euroa (pitkäaikaiset lainat), vähennystä edellisvuoteen verrattuna 101 milj. euroa.	
3.	Kaupungin tulopohjaa vahvistetaan	Maanmyyntitulot strategiakaudella kasvavat maapoliittisen ohjelman mukaisesti	Maanmyyntivoitot vuosina 2013–2017 yhteensä vähintään 150 milj. euroa	Maapoliittisten linjausten mukainen tulostavoite 30 miljoonaa euroa, talousarviossa 2017 tavoite 32 milj. e	Maanmyyntivoitto vuonna 2017 43 milj. euroa. Maanmyyntivoitot vuosina 2013–2017 yhteensä 198,6 milj. euroa.	
		Elinkeinopoliittiset toimenpiteet tulopohjan vahvistamiseksi	Kaupungin yhteisöveron jako-osuus kasvaa joka vuosi strategiakaudella 2013–2017	Aktiivinen elinkeino- ja työllisyyspolitiikka, elinvoimaohjelman toteuttaminen.	Yhteisöveron jako-osuus vuonna 2014 oli 4,8 %, vuonna 2015 4,6 %, vuonna 2016 4,3 % ja vuonna 2017 4,4 %. Näin ollen Vantaan kaupungin oma yhteisöveron jako-osuus oli vuoden 2012 lähtötilanteen tasoa alempi. Lisäksi vuonna 2016 koko kuntaryhmän jako-osuuden väliaikaisen 5 prosenttiyksikön korotus poistui.	
		Asukaskohtaiset kunnallisverotulot vuodessa	Asukaskohtaiset kunnallisverotulot kasvavat nopeimmin pääkaupunkiseudulla strategiakaudella 2013–2017	Aktiivinen elinkeino- ja työllisyyspolitiikka, asuntopolitiikka.	Vuodesta 2013 vuoteen 2017 tarkasteltuna asukaskohtaiset kunnallisverotulot ovat kasvaneet Helsingissä 5,0 %, Espoossa 6,5 % ja Vantaalla 2,3 %.	
4.	Kumppanuuksien hyödyntäminen	Rakentuminen ja tontinmyynti tehostuvat	Kivistön maanmyyntivoitot 8 milj. euroa/vuosi ja Kivistön keskusta-alueesta Kehäradan pohjoispuolella puolet on rakennettu tai rakenteilla	Kivistön asuntorakentaminen on kumppaneiden toimesta vilkasta ja uuden asuntorakentamisen edistymistä on edistetty ripeällä kaavoituksella.	Maanmyyntivoitto Kivistön alueelta vuonna 2017 8,0 milj. euroa, vuodesta 2013 lähtien yhteensä 45,7 milj. euroa.	

	Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 31.12.2017	Toimenpiteet vuonna 2017	Mittarin tilanne 31.12.2017	Toteumatilanne väreinä **vihreä:** toteutui täysin **keltainen:** toteutui osittain **punainen:** ei toteutunut lainkaan
Kaupunkirakenne eheytyy						
5.	Kaupunkirakenne ja palvelurakenne tukeutuvat raideliikenteeseen ja joukkoliikenteen laatukäytäviin	Asukasmäärän kehittyminen 1000 metrin vyöhykkeellä asemista/joukkoliikenteen runkovyöhykkeellä	100 000 /127 000	Asemakaavojen toteuttaminen.	103 400 /130 100	
		Kasvihuonekaasupäästöt	Vuotuinen väheneminen kokonais- ja asukaskohtaisissa päästöissä jatkuu	Ympäristöohjelman mukaisia toimenpiteitä jatkettiin. Päästöt jatkoivat laskuaan myös vuonna 2016 vaikkakaan ei niin paljon kuin edellisinä vuosina.	Asukaskohtaiset päästöt olivat vuonna 2016 4,9 tonnia CO2-ekv ja kokonaispäästöt 1,078 milj. t CO2-ekv vuonna 2016. Vuoden 2017 tiedot ovat käytössä vasta kesällä 2018.	
		Asemien liityntäpysäköintipaikat	2700	Vehkalan liityntäpysäköintialue on valmis.	2494 paikkaa.	
		Kivistön, Leinelän sekä Vehkalan, Aviapoliksen asemaseutujen kaavoittaminen	Kaavat hyväksytty	Kaavat ovat valmistuneet.	Kivistön, Vehkalan ja Leinelän liityntäpysäköintipaikat valmistuneet. Aviapoliksen aseman eteläistä sisäänkäyntiä ympäröivän korttelin asemakaava valmistunut. Asuntomessujen eteläparkkia käytetään liityntäpaikkoihin (1000 ap).	
		Kehä III ja Kehärata valmistuvat 2015	Hankkeet valmistuneet	Kehä III ja Kehärata valmistuivat vuonna 2015.	Kehärata on valmis ja otettiin käyttöön 7/2015. Kehä III ja Lentoasemantien parantaminen on valmis ja otettiin käyttöön 10/2015. Kehä III välillä Lahdenväylä-Porvoonväylä otettiin vastaan urakoitsijalta liikenneväylien osalta 11/2015. Viimeistelytöitä tehtiin keväällä 2016.	
6.	Keskustat ovat eläviä, uudistuvia ja turvallisia	Keskustojen valmistuvien kaavojen kerrosala/vuosi	100 000 k-m2/v	KV:ssä hyväksytyt kaavat.	69 467 k-m2	
		Pyöräteiden pituus yhteensä	716 km	Kestävä liikkuminen sisältäen laadukkaat pyöräilynrunkoyhteydet otettu huomioon Vantaan liikennepoliittisessa ohjelmassa.	Pyöräteiden pituus yhteensä vuoden 2017 lopussa on noin 717 km.	
		Arkkitehtuuristrategian päivitys	Arkkitehtuuristrategian päivitys valmis	Arkkitehtuuripoliittinen ohjelma hyväksytty kv:ssa 11.5.2015	Ks. Toimenpiteet.	
7.	Investointiohjelma vahvistaa yhdyskuntarakenteen eheytymistä	Investointiohjelman toteutuminen	TVO:n taso	Investointiohjelmat on laadittu TVO-tasoon. Maankäyttötoimen investointiohjelmat toteutuivat suunnitelmien mukaisesti kuntatekniikan investoinneissa, toimitilainvestoinneissa muodostui säästöä aikataulumuutosten johdosta. Priorisoidun investointiohjelman ja työohjelmien mukainen eteneminen, investointien kustannustehokas toteuttaminen.	Maankäyttötoimen investoinnit -yhteensä 99,7 milj. euroa - alittivat vuodelle 2017 budjetoidun investointien kokonaissumman. Vuonna 2017 Vantaan kaupungin bruttoinvestointimenot olivat 111 milj. euroa. Liikelaitokset ja rahastot mukaan lukien bruttoinvestointimenot olivat 114,7 milj. euroa. Investointimenot alittivat talousarviossa varatut investointimäärärahat.	
		Kaupungin toimitilamäärä, m2	Toimitilamäärä kasvaa enintään 0,5 prosenttia vuodessa	Toimitilamäärä on vähentynyt noin 16 % vuodesta 2015.	Toimitilojen määrä 2017: 821 002 m2.	
8.	Asuntorakentaminen on laadukasta ja kohtuuhintaista	Asuntojen määrä (MAL-sopimus)	Sopimusten mukainen	Tavoitetaso vuodelle 2017: 2 400 asuntoa.	Vuonna 2017 toteutui 3 290 asuntoa.	

Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 31.12.2017	Toimenpiteet vuonna 2017	Mittarin tilanne 31.12.2017	Toteumatilanne väreinä **vihreä:** toteutui täysin **keltainen:** toteutui osittain **punainen:** ei toteutunut lainkaan
Kaupungin elinvoima vahvistuu					
9. Uudistuva elinkeino- ja työllisyyspolitiikka laskee työttömyyttä ja lisää työpaikkojen määrää Vantaalla.	Elinvoimaohjelman toimenpiteiden toteuttaminen	Ohjelman toimenpiteet toteutettu vuosisuunnitelmien mukaisesti	Vantaan elinvoimaohjelmaa 2014 - 2016 toteuttiin aina vuoden 2017 loppuun asti ja tänä aikana valtaosa ohjelman 45 konkreettisesta toimenpiteestä saatiin minimissään liikeelle tai kokonaan toteutettua.	Tähän mennessä toteutetuista toimenpiteistä voidaan mainita muun muassa pienhankintatyökalun käyttöönotto, yritys- ja toimitilarekisterien ajantasaistaminen, yrityskiihdyttämön perustaminen, kauppakeskusakatiemian toteuttaminen, kaupungin brändiuudistuksen toteuttaminen, työpaikka-alueiden profilointitöiden toteuttaminen, Vantaan asumismahdollisuuksien markkinointikokonaisuus, matkailukärkien tuotteistaminen, Kuusijärven kehittämissuunnitelman toteuttaminen, Kehäradan tunnetuksi tekeminen, Asuntomessujen markkinoinnin toteuttaminen sekä yhden luukun rakennusvalvonnan toteuttaminen, Tikkurilan jokirannan ideakilpailun toteuttaminen sekä VisitVantaa -sivuston rakentaminen. Lisäksi elinvoimaohjelman puitteissa on toteutettu suuri joukko kaupungin työllisyys- ja maankäyttöpolitiikkaan liittyviä konkreettisia toimenpiteitä.	
	Työttömyysaste	10,5 %	Vuonna 2017 kuntouttavaan työtoimintaan osallistui 1 503 henkilöä, asiakasmäärä kasvoi 16,2 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Alle 30-vuotiaille työttömille suunnatussa Ohjaamo-projektissa oli kuukausittain 200-300 asiakasta. Työvalmennustaloissa Reelissä, Vantaan Valossa ja Koutsissa oli yhteensä 846 asiakasta vuonna 2017. Vuoden 2016 aikana Vantaan kaupungin eri toimipisteissä työskenteli yhteensä 453 palkkatuella työllistettyä henkilöä. Palkkatuella rahoitetun oppisopimuskoulutuksen aloitti 33 henkilöä. Joulukuun 2017 lopussa TYP:ssä oli asiakkaana 3 629 henkilöä. Te-toimistossa ilmoitettuja avoimia työpaikkoja oli Vantaalla joulukuun 2017 lopussa 2 191.	Joulukuussa 2017 Vantaan työttömyysaste oli 10,1 %.	
	Työllisyysaste (15-64 v)	Vuosikeskiarvo 74,0 %	Työllisyyspalveluiden kaikkia toimintoja ja palveluja kehitettiin aktiivisesti ja asiakasmääriä lisättiin, jotta entistä useampi pitkäaikaistyötön työllistyisi avoimille työmarkkinoille.	Työllisyysaste oli vuonna 2017 keskimäärin 71,7 %	
	Vieraskielisten työllisyysaste (15-64 v)	60,0 %	Kuntouttavassa työtoiminnassa on maahanmuuttajille omia ryhmätoimintoja ja valmennustaloilla on mahdollista osallistua toiminnan ohessa suomen kielen opetukseen.	53,3 % v. 2015, lähde: Tilastokeskus (uudempaa tietoa ei saatavilla).	
	Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä	Alle 25-vuotiaita työttömiä enintään 1100 hlöä	Matalan kynnyksen palvelu Ohjaamo tarjoaa alle 30-vuotiaille nuorille neuvontaa ja ohjausta työnhakuun, opiskeluun ja niihin liittyviin asioihin. Henkilökohtaisen neuvonnan lisäksi Ohjaamo järjestää muun muassa rekrytointitilaisuuksia, cv- ja työnhakupajoja. Asiakkaita oli kuukausittain 200-300. Projekti päättyy 28.2.2018, jonka jälkeen toimintoja vakinaistetaan.	Joulukuun 2017 lopussa Vantaalla oli 1 261 alle 25-vuotiasta työtöntä.	
	Yli 50-vuotiaiden työttömien määrä	Yli 50-v. työttömiä enintään 4 200 hlöä	Työllisyyspalvelut on kumppanina syksyllä 2015 aloitetussa Edupolin AURA – koulutuksen kautta työhön 50+ -hankkeessa, joka toteutettiin ajalla 1.9.2015 – 31.12.2017.	Joulukuussa 2017 yli 50-vuotiaita työttömiä 4 030	
	Pitkäaikaistyöttömien määrä	Pitkäaikaistyöttömiä enintään 3 600 hlöä	Monialaisen yhteispalvelun (TYP) asiakasmäärä on noin 3 500 henkilöä kuukaudessa. Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärää kasvoi vuonna 2017 16,2 prosenttia 1 503 asiakkaaseen.	Vantaalla oli vuoden 2017 lopussa 3 493 pitkäaikaistyötöntä.	

	Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 31.12.2017	Toimenpiteet vuonna 2017	Mittarin tilanne 31.12.2017	Toteumatilanne väreinä **vihreä:** toteutui täysin **keltainen:** toteutui osittain **punainen:** ei toteutunut lainkaan
		Työelämää tukevat joustavat päivähoitopalvelut	Päivähoitopaikka työllistymistilanteessa 2 vkon kuluessa	Kun lapsen huoltaja hakee päivähoitopaikkaa työllistymisen vuoksi, se järjestetään kahden viikon kuluessa kuunnellen mahdollisuuksien mukaan perheen toiveita hoitopaikan sijainnista. Ensisijaista hoitopaikkatoivetta ei kaikilta osin voi toteuttaa kesken toimintavuoden, mutta päivähoitopaikka pyritään järjestämään perheen kulkuyhteydet ja kuljetusmahdollisuudet huomioon ottaen.	Tavoitetaso toteutui täysin.	
		Korkean jalostusarvon työpaikkojen sijoittuminen Vantaalle (keskeiset uudet Vantaalle sijoittuneet uudet yritykset työpaikkamäärineen)	300 uutta KIBS-työpaikkaa vuoden 2017 loppuun mennessä	Elinvoimaohjelman aktiivinen toimeenpano, yritysalueiden profilointityö sekä aktiivinen yrityshankinta.	Vuosina 2013 - 2017 Vantaalle syntyi 958 uutta KIBS-työpaikkaa Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan.	
		Työpaikkaomavaraisuus.	Työpaikkaomavaraisuus 107,0 %	Tavoitetta on pyritty edistämään sekä elinvoimaohjelman toteuttamisella, työpaikka-alueiden profilointi- ja brändäystyöllä sekä aktiivisilla sijoittumisneuvotteluilla ja yrityshoukuttelulla.	109,4 % (2015)	
10.	Kaupungin vetovoimaisuus asuinpaikkana paranee ja asukkaat tuntevat oman kylänsä ja sitä kautta Vantaan kotikaupungikseen	Kaupunkipalvelututkimuksen asuinkuntaindeksi	Vähintään 3,7	Valtuustokauden strategian ja sen sisältämien ohjelmien toteuttaminen.	Kaupunkipalvelututkimus toteutettiin vuoden 2016 aikana: kaupunkipalvelututkimuksen laaja asuinkuntaindeksi Vantaan osalta nousi 3,6:een vuoden 2012 3,4:stä.	
11.	Asukkaiden turvallisuus vahvistuu	Onnettomuuksien ja väkivallan vuoksi sairaalahoitoon joutuneiden vantaalaisten määrä 10 000 asukasta kohti	Alle 140 hlöä	Vantaan kaupunginvaltuuston 2013 hyväksymän kaupungin turvallisuussuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen.	Yksityiskohtaista tilastoa käsittäen vain vuoden 2017 tilanteen, ei ollut käytettävissä raportointiajankohtana. Kuitenkin THL:n tilaston mukaan vuosina 2011-2015 Vantaalla tapaturmien ja väkivallan aiheuttamat hoitojaksot vähenivät 24 %, potilasmäärä 18 % ja kuolemantapaukset 15 %.	
		Aikuisten alkoholin liikakäyttö (Audit-C –mittari)	Aikuisten alkoholin liikakäyttö vähenee	Sosiaali- ja terveystoimessa on edistetty tavoitteen saavuttamista mm. seuraavin toimin: - Syksyllä 2016 käynnistettiin kokeiluna matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelupisteet walk in -periaatteella ilman ajanvarausta Martinlaakson ja Tikkurilan terveysasemilla. V. 2017 toimintaa päätettiin jatkaa Martinlaaksossa. - Kuntalaiselle suunnattu sähköinen terveystarkastus- ja valmennusohjelma sisältää myös alkoholin käytön vähentämistä tukevan osion. Alkoholin vähentämisen valmennusohjelman käyttö on lisääntynyt jatkuvasti. - AUDIT-kyselyn käytöstä ja hyödyntämisestä sosiaali- ja terveystoimessa valmistui julkaisu yhteistyössä Arcadan kanssa. - Päihteiden käytön kokemusasiantuntijatoimintaa on jatkettu, ja saatujen hyvin kokemusten myötä tehtävä on vakinaistettu v. 2018. - V. 2017 valmisteltiin päihdepalvelujen (pl kuntouttavat asumispalvelut) siirtyminen perhepalveluista terveyspalveluihin v. 2018 alusta, tavoitteena mm. kehittää edelleen kokonaisvaltaisia päihde- ja mielenterveyspalveluja	Alkoholin mahdollinen riskikäyttö oli lähtötasosta laskenut sekä miehillä (35,4 %) että naisilla (19,7 %) THL:n v. 2015 toteuttaman kansallisen ATH-kyselytutkimuksen mukaan (Audit-C-mittari). Tilastotietoa vuodelta 2016 tai 2017 ei ole käytettävissä.	
		Asuinalueiden koettu turvallisuus (ATH/THL)	Asuinalueen turvallisuuteen tyytyväisten osuus kasvaa	- Toimiala osallistuu kaupungin Hyry-ryhmiin, jossa ratkotaan Vantaan hyvinvointi- haasteista monialaisessa yhteistyössä - Vantaa osallistuu kansalliseen asunnottomuuden ennaltaehkäisyn toimenpideohjemaan, jonka yhteydessä asumisneuvontaa, nuorten asunnottomuuden torjuntaa, asunnottomuuden kokemusasiantuntijuutta. - Toimialan edustajat osallistuneet alueellisiin asukastilaisuuksiin, joissa asukkailla mahdollisuus kysyä ja keskustella alueen haasteista.	88,4 % (M), 86,6 % (N). Kyselyn perusteella vuoden 2012 lähtötasoon verrattuna v. 2015 entistä useammat miehet ja naiset kokevat asuinalueensa turvalliseksi. Naisista asuinalueensa turvalliseksi kokevien osuus oli kuitenkin laskenut prosentilla vuodesta 2013. Tilastotietoa vuodelta 2016 tai 2017 ei ole käytettävissä.	

	Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 31.12.2017	Toimenpiteet vuonna 2017	Mittarin tilanne 31.12.2017	Toteumatilanne väreinä **vihreä:** toteutui täysin **keltainen:** toteutui osittain **punainen:** ei toteutunut lainkaan
12.	Vantaan tulevaisuutta rakennetaan yhdessä asukkaiden, yhteisöjen ja yritysten kanssa	Osallisuusmalli ja osallistavien prosessien määrä	Osallisuusmallin mukaisia osallistumisen prosesseja on löydetty ja otettu käyttöön ja niiden toteutumista seurataan.	Vuonna 2017 keskityttiin uuden kuntalain edellytykset täyttävän Osallistuva Vantaa -toimintatavan kehittämiseen ja osallistavien menetelmien pilotoimiseen yhdessä kaikkien toimialojen kanssa. Sähköisiä ja mobiileja osallistumismenetelmiä kehitettiin ja kokeiltiin. 31.12. mennessä malli oli hyväksytty kaupunginhallituksessa esitettäväksi tammikuussa 2018 kaupunginvaltuustolle.	Osallistuva Vantaa -toimintatapa hyväksyttiin kaupunginhallituksessa esitettäväksi tammikuussa 2018 kaupunginvaltuustolle.	
		Kuntavaalien äänestysprosentti	Äänestysprosentti kuntavaaleissa 2017 nousee	Kuntavaalit järjestettiin 11.4.2017.	Kuntavaalien äänestysprosentti nousi hieman ollen 52,3 %.	
13.	Vantaalaisten koulutustaso ja osaaminen vahvistuvat	Korkeakoulututkinnon suorittaneiden %-osuus.	21,0 %	Kaupungin strategian mukaiset toimenpiteet	Korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus oli vuoden 2017 alun tilanteessa 21,3 prosenttia.	
		Perusopetuksen jälkeiseen jatkokoulutukseen sijoittuneiden %-osuus.	Perusopetuksen jälkeiseen jatkokoulutukseen sijoittuneiden osuus on 99 prosenttia. Jokaiselle perusopetuksen päättävälle nuorelle mahdollistetaan jatkokoulutuspaikka.	Perusopetuksen oppilaanohjauksen kehittäminen resurssin lisäyksen, rakenteiden ja työelämäpainotteisen opiskelun osalta aloitettiin syksyllä 2017 ja toiminta pääsee alkamaan täysipainoisesti syksyllä 2018.	Perusopetuksen keväällä 2017 päättäneistä 98,0 % sijoittui lukiokoulutukseen, ammatilliseen koulutukseen tai valmistaviin koulutuksiin.	
		Perusopetuksen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden %-osuus 20-29 vuotiaista	79 %:lla on perusopetuksen jälkeinen tutkinto	Vuoden 2016 aikana Variassa suoritti ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai tutkinnon osan yhteensä 88 nuorten aikuisten osaamisohjelmaan kuuluvaa henkilöä. Oppisopimuskoulutuksella opiskelevia alle 29-vuotiaita henkilöitä oli Varian oppisopimus- ja työelämäpalveluissa vuonna 2016 yhteensä 251. Vuonna 2017 on järjestetty työelämään valmistavaa ja ammatillista koulutusta maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille. Oppisopimuskoulutuksessa on opiskellut 229 alle 29-vuotiasta opiskelijaa.	1.1.2017 perusopetuksen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden prosenttiosuus oli 74,7 %	
14.	Vantaan kilpailukyky vahvistuu osana metropolialuetta	Metropolialueen toimiva kuntarakenne ja metropolihallinto Vantaan kannalta	Metropolialuetta koskevat ratkaisut tehty Vantaalla valtakunnallisesti määriteltyjen aikataulujen mukaisesti	Valtion käynnistämän metropolialueen erityisen kuntajakoselvityksen selvittäjien ehdotus viiden kunnan yhdistämisestä valmistui joulukuussa 2014. KV otti siihen kantaa vuoden 2015 alkupuolella. Metropolihallintoa valmistelevan työryhmän lakiesitys valmistui ja valtiovarainministeriö pyysi metropolialueen kunnilta lausuntoa hallituksen esityksestä metropolihallintoa koskevaksi lainsäädännöksi. Vantaan KV antoi lakiluonnoksesta lausunnon tammikuussa 2015. Valtion käynnistämä metropolihallintolain valmistelu keskeytyi keväällä 2015. Kuntarakenteeseen tai metropolihallintoon liittyvää valmistelua ei ole tehty vuoden 2016 aikana. Sen sijaan 2016 valmistelua on tehty sote- ja maakuntauudistukseen sekä PKSn sote-erillisratkaisuun liittyen. Vantaa on ottanut kantaa vuoden 2017 aikana useassa lausunnoissaan valtiolle sote- ja maakuntauudistukseen liittyen. Sote-maakuntauudistuksen valmistelua on jatkettu vuoden 2017 aikana ja osallistuttu Uudenmaan kasvupalvelut erillisratkaisun valmisteluun.	Toimenpiteet sote-maakuntauudistukseen liittyen toteutettu: vaikuttaminen, edunvalvonta, lausunnot, valmistautuminen	

	Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 31.12.2017	Toimenpiteet vuonna 2017	Mittarin tilanne 31.12.2017	Toteumatilanne väreinä **vihreä:** toteutui täysin **keltainen:** toteutui osittain **punainen:** ei toteutunut lainkaan
Palvelut uudistuvat						
15.	Uudistuvat palvelut vahvistavat asukkaiden hyvinvointia	Kelan sairastavuusindeksi	Vantaalaisten Kelan sairastavuusindeksillä mitattu sairastavuus vähenee vuosittain	Sosiaali- ja terveystoimen palvelukokonaisuuden tavoitteena on väestön terveyden ja hyvinvoinnin tukeminen. Tapoja auttaa väestöä elintapamuutoksissa, hyvinvoinnin ylläpitämisessä ja omahoidon toteuttamisessa kehitetään jatkuvasti. Vuonna 2017 toteutettiin toista kertaa kuntalaisille kohdistettu hyvinvointiviikko. Viikon 41 aikana järjestettiin asukkaille yli sata hyvinvointia tukevaa tapahtumia yhdessä yritysten ja järjestöjen kanssa. Uusia sähköisen terveystarkastus- ja valmennusohjelmaan rekisteröityneitä käyttäjiä oli Vantaalla v. 2017 yhteensä 866 henkilöä ja terveystarkastuksia tehtiin 921 kertaa. Vuodesta 2014 terveystarkastuksia on tehty noin 3 170, rekisteröityneitä käyttäjiä on lähes 2 870. Lähes kaikilla terveysasemilla on käytössä itsehoitopisteisiin potilaskäyttöön hankitut tietokoneet ja omahoidon tukemisen toimintamallit on yhtenäistetty. Terveyspalveluissa vuosi 2017 on terveyden edistämisen teemavuosi; kaikissa yksiköissä järjestettiin terveyttä edistävää toimintaa ja tiedottamista.	Vantaalaisten sairastavuus on hieman vähentynyt lähtötasosta vakioidun sairastavuusindeksin ollessa v. 2016 88,5. Tilanne sairastavuuden osalta on maan keskiarvoa (indeksi=100) parempi. Vuoden 2017 tiedot eivät ole kansallisesti vielä saatavissa.	
		Vantaalaisten hyvinvoinnin kehitys hyvinvointiraportoinnin perusteella	Vantaalaisten hyvinvointi edistyy keskeisillä hv-indikaattoreilla mitattuna vuosittain	Vantaan hyvinvointikatsaus 2017 käsiteltiin kaupunginhallituksessa 8.1.2018, ja se käsitellään kaupunginvaltuuston iltakoulussa keväällä 2018.	Kaupunginvaltuustoon keväällä vietävän Vantaan hyvinvointikatsaus 2017:n perusteella vantaalaisten hyvinvoinnista ja sen kehityksestä voidaan todeta mm seuraavaa: Vantaa kasvaa edelleen nopeasti. Yli 80 prosenttia väestönkasvusta tulee vieraskielisestä väestöstä ja vuonna 2017 vieraskielisen väestön osuus oli 17,8 prosenttia. Talouden nousukausi näkyy työttömyyden, mukaan lukien pitkäaikaistyöttömyyden ja nuorisotyöttömyyden, laskuna. Huolta herättää kuitenkin se, että maahanmuuttajanuorista (15-29v.) lähes joka viidennen voidaan arvioida olevan syrjäytymisvaarassa. Myös toimeentulotukea saavien osuus on Vantaalla erityisesti nuorten ikäryhmässä suurten kaupunkien korkein. Elintapojen osalta myönteisenä kehityksenä voidaan pitää aikuisten alkoholin liikakäytön vähenemistä. Tupakoivien aikuisten osuus on kuitenkin Vantaalla suurten kaupunkien korkein. Liikunnan harrastaminen vähenee vantaalaisnuorilla, kuten yleisesti koko maassakin, kohti aikuisikää tultaessa. Aikuisväestöstä liikuntaa harrastamattomien osuus, viidesosa väestöstä, on Vantaalla selvästi suurten kaupunkien korkein. Vantaalaisnuorten kokemukset omasta terveydentilastaan ovat maan keskitasoa. Aikuisväestöstä terveysvajeita kokee vajaa kolmannes mikä on suurten kaupunkien keskitasoa. Asuinalueiden erot sairastavuudessa ovat kohtuullisen suuria heijastellen asuinalueiden välisiä sosioekonomisia eroja. Asunnottomuuden vähentämisessä Vantaan on onnistunut varsin hyvin.	

	Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 31.12.2017	Toimenpiteet vuonna 2017	Mittarin tilanne 31.12.2017	Toteumatilanne väreinä **vihreä:** toteutui täysin **keltainen:** toteutui osittain **punainen:** ei toteutunut lainkaan
16.	Kuntalaisten osallisuus ja yhteissuunnittelu palvelujen kehittämisessä lisääntyy	Asukkaiden ja palvelujen käyttäjien kanssa kehitetyt palvelut ja niiden järjestämistavat (palvelumuotoilu)	Uudet asiakkaiden ja palvelujen käyttäjien kanssa kehitetyt palvelut	Soster: Vantaan ensimmäistä osallistuvaa asukasbudjetointia kokeiltiin ruotsinkielisten asukkaiden palvelujen kehittämisessä. Opiskelijat ovat tehneet lukuisia toimialan palvelujen kehittämiseen tähtääviä opinnäytetöitä, joissa on kysytty kuntalaisten ja asiakkaiden näkemyksiä palveluista. Hyvin toimivaa päihdetyön kokemusasiantuntijatoimintaa terveysasemilla jatketaan. Kokemusasiantuntijatoimintaa on kehitetty asunnottomuuden ennaltaehkäisyssä. Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma Lapessa lähtökohtana on palvelujen yhteiskehittäminen asukkaiden ja järjestöjen kanssa. Ehkäisevän terveydenhuollon, varhaiskasvatuksen, kuntoutuksen ja psykososiaalisten palvelujen yhteisessä v. 2016 päättyneessä Osallisena perheen elämässä -hankkeessa pyrittiin lisäämään asiakkaiden osallisuutta ja kehittämään peruspalvelujen koordinointia päällekkäisiä toimintoja karsien. Hankkeen päättymisen jälkeen toimintaa on jatkettu osana perustoimintaa. Asukas- ja omaisiltoja järjestetty eri toiminnoissa, ja näkemyksiä otettu huomion palveluja kehitettäessä. Kuntalaisia edustavia vanhus- ja vammaisneuvostoja kuullaan ennakoivasti kehitettäessä vanhus- ja vammaispalveluja. Kaikille omaishoitoperheille toteutettu kysely palveluodotuksista ja tuen tarpeista syksyllä 2016, ja kyselyn pohjalta kehitettiin omaishoitajille suunnattavaa tukea ja valmennusta. V. 2017 lopussa käynnistettiin yleisötilaisuuksien sarja kuljetuspalvelujen uudistamisesta. Vuonna 2017 toteutettiin kuntalaisille kohdistettu hyvinvointiviikko. Viikon 41 jokaiselle päivälle järjestettiin lukuisia hyvinvointia tukevia tapahtumia yhdessä yritysten ja järjestöjen kanssa. Sivi: Lukiokoulutuksessa on kehitetty uusia oppimistiloja ja työelämälähtöisyyttä yhteistyössä opiskelijoiden ja opettajien kanssa, esim. Digiluokka ja Työelämälähtöisyys lukiokoulutuksessa -hankkeissa. Perusopetuksessa oppilaiden ja huoltajien osallistuminen kouluyhteisön hyvinvointiin on lisääntynyt, esim. oppilaiden ehdotuksia on kuultu luokissa ja YHR:ssä. Varhaiskasvatuksessa on vuonna 2017 kehitetty lasten ja huoltajien osallisuusmallia Martinlaakson uuden päiväkodin suunnitteluprosessin yhteydessä. Kirjasto suunnitellut Tikkurilan kirjaston toimintatapa- ja kalustemuutokset sekä Myyrmäen ja Länsimäen kirjastojen perusparannukset ja niiden jälkeiset toimintatavat palvelumuotoilun ja asukkaiden osallistamisen keinoin. Osallistuneita kuntalaisia yhteensä n. 2000, työpajoja useita kymmeniä. Nuorisopalvelut on yhteistyössä Laurea AMK:n opiskelijoiden ja Aurinkokiven koulun oppilaiden kanssa toteuttanut ideointipajoja joissa nuoret ovat luovilla menetelmillä suunnitelleet Kivistön keskustan aluetta. Tämä on jatkumoa jo useita vuosia jatkuneelle nuorten osallistamisprosessille Kivistön kaupunkikuvan suunnittelussa. Nuorten ideat on viety kaupunkisuunnittelijoiden ja arkkitehtien käytettäväksi.	Ks. Toimenpiteet.	

	Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 31.12.2017	Toimenpiteet vuonna 2017	Mittarin tilanne 31.12.2017	Toteumatilanne väreinä **vihreä:** toteutui täysin **keltainen:** toteutui osittain **punainen:** ei toteutunut lainkaan
				Mato: Asukkaat on otettu mukaan eri tavoin maankäytön suunnitteluun. Erityisenä painopisteenä ovat olleet lapset ja nuoret. Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala ja sivistystoimen toimiala ovat sopineet Lapset ja nuoret asuinympäristönsä rakentajina -yhteistyömallista. Mallin toiminta käynnistyi toukokuussa. Kaupunkisuunnittelussa asukkaita on osallistettu mm. Aviapoliksen kaavarunkotyöhön, Kivistön ja Backaksen kartanon alueiden suunnitteluun sekä Kuusijärven kehittämissuunnitelmatyöhön. Kaupunkisuunnittelu ja viheralueyksikkö ovat lisäksi yhteistyössä osallistaneet asukkaita mm. Martinlaaksonpolun, Topaasiaukion ja Tikkurilan jokirannan suunnitteluun. Asukkaita on otettu mukaan myös puistojen suunnitteluun. Myös päiväkotien ja koulujen pihoja on kehitetty yhdessä asukkaiden kanssa. Toimialalla on osallistuttu erilaisten hyvinvointiohjelmien toteuttamiseen. Osallisuus on kirjattu vahvasti myös päivitettyyn arkkitehtuuriohjelma Apoliin. Konsas: Kuntalaispalveluissa palvelumuotoilumenetelmiä on käytetty yhteisen asiakaspalvelun ja uuden monikanavaisen asiakaspalvelun kehittämisessä ja toteutuksessa. Myös henkilöstöä on osallistettu palvelumuotoilun menetelmien avulla. Aluetoiminta vastasi kansalaisraadin järjestelyistä osaksi uuden valtuustokauden strategian valmistelua. Asukastilojen toimintoja on ideoitu ja toteutettu yhdessä yhdistysten ja asukkaiden kanssa. Toimialoja ylittävissä hankkeissa on käytetty hyväksi aluetoiminnan asiantuntemusta ja menetelmäosaamista.		
17.	Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut	Toimialojen asiakastyytyväisyyskyselyt	Asiakastyytyväisyys paranee	Soster: Sosiaali- ja terveystoimen laaja kahden vuoden välein toteutettava asiakastyytyväisyyskysely toteutettiin loka-marraskuussa 2017. Sivi: Pääkaupunkiseudun yhteiseen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen asiakaskyselyyn vastasi 2 170 huoltajaa ja vastausprosentti oli 21%. Kysely toteutetaan varhaiskasvatuksessa kolmen vuoden välein. Mato: Kuntatekniikan keskus osallistui 2016 laajempaan 27 kunnan teknisten palveluiden kyselytutkimukseen. Konsas: Toimialalla on toteutettu eri tulosyksiköissä asiakastyytyväisyyskyselyjä ja toimintaa on kehitetty niiden tulosten pohjalta.	Soster: V. 2017 toteutetussa kyselyssä asiakastyytyväisyyden kouluarvosanojen keskiarvo oli 8,84. Asiakastyytyväisyys on parantunut v. 2012 lähtötasosta (8,72), ja pysynyt vuoden 2016 hyvällä tasolla (8,85). Sivi: Varhaiskasvatuksen asiakaskyselyssä yleisarvosana oli 4,41. Yleisarvosana nousi hieman edellisestä vuoden 2014 kyselystä. 4.4 -> 4.41 (asteikko 1-5). Mato: Kuntatekniikan keskus osallistui 2016 laajempaan 27 kunnan teknisten palveluiden kyselytutkimukseen. Rakennusteollisuus RT toteutti keväällä 2015 kyselyn, jonka mukaan Vantaa on Suomen rakentamisystävällisin kaupunki. Konsas: Asiakastyytyväisyys on kyselyjen tulosten pohjalta hyvällä tasolla.	
		Asukastyytyväisyyskyselyt ja palvelukyky	Asukastyytyväisyys paranee	Valtuustokauden strategian ja sen sisältämien ohjelmien toteuttaminen.	Kaupunkipalvelututkimus toteutettiin vuoden 2016 aikana: kaupunkipalvelututkimuksen laaja asuinkuntaindeksi Vantaan osalta nousi 3,6:een vuoden 2012 3,4:stä. Palvelukohtaisessa tarkastelussa palveluun tyytyväisten osuus kasvoi valtaosassa palveluista.	
		Asukaskohtainen toimintakatteen muutos%	Alle yleisen hintakehityksen	Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma	Vuonna 2017 kaupungin asukaskohtainen toimintakate kasvoi 0,2 prosenttia, mikä oli yleistä inflaatiotasoa korkeampi kasvutaso. Toimintakatteen kasvuun vaikutti suurten kertaluonteisten toimintatuloerien poistuminen vuonna 2017 vuoteen 2016 nähden.	

	Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 31.12.2017	Toimenpiteet vuonna 2017	Mittarin tilanne 31.12.2017	Toteumatilanne väreinä **vihreä:** toteutui täysin **keltainen:** toteutui osittain **punainen:** ei toteutunut lainkaan
		Palvelukustannukset Kuusikkokuntien ja Kuntaliiton suurten kuntien vertailussa	Vantaa on kustannustehokkain keskeisten palvelujen osalta	Vantaa on jatkunut toiminnan kustannustehokasta kehittämistä, ja osallistunut aktiivisesti suurten kaupunkien talous- ja toimintatietojen vertailutyöhön.	Soster: Kuuden suurimman kunnan Kuusikkovertailut 2016: - Vanhuspalvelut: Vantaan 75 vuotta täyttäneiden asiakkaiden sosiaali- ja terveyspalvelujen ikävakioidut kokonaiskustannukset 10 620 €/vastaavan ikäinen väestö (Kuusikko 12 013 €). Vantaan sijoitus vertailussa 2/6. - Lastensuojelu: Vantaan kokonaiskust. 948 €/0 - 20 v. asukas (Kuusikon ka. 863 €). Vantaan sijoitus vertailussa 4/6. - Vammaispalvelulain mukaiset palvelut: Vantaan kokonaiskustannukset asiakasta kohden 4 510 €, (Kuusikko 5 581 €). Vantaan sijoitus vertailussa 3/6. Kuntaliiton suurten kaupunkien terveydenhuollon kustannusten vertailu 2016: - Terveydenhuollon kustannukset (sis. kotipalvelun ja ymp. vrk-hoidon kustannuksia): Vantaan ikävakioidut kokonaiskustannukset 2 177 €/asukas (vertailukuntien keskiarvo 2 309 €/asukas). Vantaan sijoitus 2/11. Sivi: Varhaiskasvatus oli kuusikkovertailussa kustannustehokkain vuonna 2016. Kunnallisten päiväkotien vuosikustannukset laskennallista lasta kohden olivat 9 488 € (Kuusikkokuntien ka. 10 032 €). Myös perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa opetuksen kustannukset olivat matalimmat. Perusopetus: opetuksen kustannukset Vantaalla 4 360 e/oppilas (Kouluikkuna: kuntien ka. 4 832 e/oppilas ja yli 100 000 asukkaan kuntien ka. 4 686 e/oppilas). Lukiokoulutus: opetuksen kustannukset Vantaalla 3 885 e/opiskelija (Kouluikkuna: kuntien ka. 4 860 e/opiskelija ja yli 100 000 asukkaan kuntien ka. 4 389 e/opiskelija). Vertailutietoja vuodelta 2017 ei vielä käytettävissä.	
18.	Vaihtoehtoiset palvelujen tuottamistavat lisäävät asiakkaan valinnanvapautta	Vaihtoehtoiset palvelujen tuottamistavat toimialojen palvelutuotannossa lisääntyvät	Asiakkaan valinnanvapautta lisäävien vaihtoehtoisten palvelujen tuottamistapojen käyttö palvelutuotannossa lisääntyy	Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja toteutetaan yhteistyössä yksityisen sektorin, kuntayhtymien ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Vuoden 2016 lopussa toimialalla otettiin käyttöön sähköinen palvelusetelijärjestelmä, joka mahdollistaa asiakkaiden valinnanvapautta lisäävien palvelusetelivaihtoehtojen lisäämisen. Vuonna 2017 otettiin v. 2016 päätösten mukaisesti käyttöön viisi uutta palveluseteliä (joista peruukkien hankinta siirtyi aiemman hankintasopimuksen perusteella vuodelle 2018) Henkilökohtaista budjetointia on toteutettu vammais- ja perhepalveluissa. Mahdollisuutta osallistua vaikuttavuusinvestointimalli SIB:iin on selvitetty yhteistyössä Sitran kanssa. Huhtikuussa käynnistettiin potilaiden valinnanvapaus hakeutua kiireellisessä hoidon tarpeessaan mille tahansa Vantaan seitsemän terveysaseman päiväpoliklinikasta. Sivi: Varhaiskasvatuksessa on aloittanut kaksi uutta yksityistä päiväkotia vuonna 2017. 20 tunnin varhaiskasvatuspalveluun perustettiin 22 uutta ryhmää. Kirjasto kehitti mallin kirjastopalveluiden tuottamiseksi yhdessä ulkoisen palvelutuottajan kanssa Pähkinärinteessä. Mallilla olisi saavutettu omaa tuotantoa laajempi palveluaika nykyistä paremmalla paikalla nykyistä pienemmillä kustannuksilla. Myös esisopimus oli laadittu hankintakeskuksen avulla. Konsas: Vantaa-infojen neuvontapalveluja on lisätty ja kehitetty yhteistyössä järjestöjen ja yksityisten palvelutuottajien kanssa. Mato: Toimialalla ei ole palvelutuotantoa, jossa asiakkaan valinnanvapautta voisi lisätä.	Ks. Toimenpiteet.	

	Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 31.12.2017	Toimenpiteet vuonna 2017	Mittarin tilanne 31.12.2017	Toteumatilanne väreinä **vihreä:** toteutui täysin **keltainen:** toteutui osittain **punainen:** ei toteutunut lainkaan
19.	Lisätään sähköistä asiointia ja itsepalveluja	Toimialojen tarjoamat sähköiset asiointi- ja itsepalvelut	Sähköinen asiointi kasvaa olemassa olevien palveluiden käytön lisäämisen sekä uusien kehitettävien sähköisten palveluiden kautta.	Soster: Sähköinen ajanvaraus on toimialalla käytössä useissa palveluissa. Suojatun viestinvälityksen käyttöä on lisätty. Toimialalla on käytössä sähköinen terveystarkastus ja -valmennus, joiden käyttö on jatkuvasti lisääntynyt. Sosiaalihuollon kanta-palvelun käyttöönottoa on ryhdytty suunnittelemaan. Myyrmäen terveysasemalla otettiin v. 2017 käyttöön sähköinen hoidon tarpeen arviointi eHTA; palvelun laajentamista suunnitellaan Apotin yhteydessä. Myös suun terveydenhuollossa on käytössä sähköinen hoidon tarpeen arviointi. Äitiysneuvolan sähköisen asioinnin hanke käynnistettiin marraskuussa yhteistyössä HUS:n Naistalon kanssa. Uusi asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotti otetaan Vantaalla käyttöön loppuvuodesta 2018. Apotin MyChart-asiakasportaali lisää huomattavasti sähköisten palvelujen valikoimaa ja parantaa kuntalaisten mahdollisuuksia sähköiseen asiointiin. Sivi: Varhaiskasvatus: Mobiilisovellus lasten läsnäolojen seurannassa on otettu kaikkien yksiköiden käyttöön, viimeinen käyttöönotto 1.8.2017. Varhaiskasvatuksen toimintayksiköt käyttävät aktiivisesti sähköpostia viestinnässä vanhempien kanssa. Sosiaalisen median käyttö toimintayksiköissä ja hallinnossa on monipuolistunut ja lisääntynyt. Uuden opetussuunnitelman myötä kokeillaan uusia sähköisiä materiaaleja sekä arvioinnin työkaluja. Kirjaston mobiilisovelluksella oli sen ensimmäisenä toimintavuonna 1,5 miljoonaa käyttökertaa. Sovelluksella tehtiin 350000 lainan uusimista ja 200000 varausta. Lumon, Myyrmäen ja Tikkurilan kirjastot lisäsivät aukioloa 12 tuntia viikossa kukin itsepalvelun avulla. Nuorisopalvelut avasi uudet www.nuortenvantaa.fi -nettisivut, aktivoi Nuorten Vantaa some-kanavat ja tarjosi nuorille mobiilisovelluksen avulla ensimmäisiä työkokemuksia lyhyiden keikkatöiden muodossa. Mato: Rakennusvalvonnan yhden luukun periaate -hanke on toteutettu. Toimialan sähköiset palvelut lisääntyvät ja paranevat MATTI-hankkeen myötä. Ensimmäiset osat tästä järjestelmästä otetaan käyttöön vuonna 2018. Konsas: Vantaa-infon rooli sähköisen asioinnin tukemisessa on vahvistunut ja neuvontapalvelut ovat lisääntyneet. Netti-kaveri -toiminta on vakiintunut toimintapa kaiken ikäisten asiakkaiden keskuudessa. Talous- ja velkaneuvonnan sähköinen asiointi (DigiTave) on käytössä ja sisäisiä palveluprosesseja on kehitetty.	Ks. Toimenpiteet.	
Muutosta toteutetaan johtamisen kautta						
20.	Hyvällä strategisella johtamisella ja esimiestyöllä toteutetaan muutosta	Huonot vaikutusmahdollisuudet muutoksiin (Kunta10)	28 %	Johtamis- ja esimiestyö toimialoilla. Esimiesten ja työyhteisöjen valmennukset, coaching ja muutosten tuki.	Henkilöstökysely (Kunta 10) toteutettu syksyllä 2016 kaupungin keskiarvo 35,2	
		Päätöksenteon oikeudenmukaisuus (Kunta10)	3,3	Johtamis- ja esimiestyö toimialoilla. Johtamisjärjestelmien mukainen toiminta. Esimiesten ja työyhteisöjen valmennukset.	Henkilöstökysely (Kunta 10) toteutettu syksyllä 2016 kaupungin keskiarvo 3,32	

	Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 31.12.2017	Toimenpiteet vuonna 2017	Mittarin tilanne 31.12.2017	Toteumatilanne väreinä **vihreä:** toteutui täysin **keltainen:** toteutui osittain **punainen:** ei toteutunut lainkaan
21.	Henkilöstön sitoutumisen ja osaavan työvoiman varmistaminen	Sosiaalinen pääoma (Kunta10)	3,8 %	Johtamis- ja esimiestyö toimialoilla. Esimiesten ja työyhteisöjen valmennukset, coaching, työnohjaus ja muutosten tuki.	Henkilöstökysely (Kunta 10) toteutettu syksyllä 2016 kaupungin keskiarvo 3,82	
		Työnantajan suositteleminen (Kunta10)	79,2 %	Johtamis- ja esimiestyö toimialoilla.	Henkilöstökysely (Kunta 10) toteutettu syksyllä 2016 78,5 % suosittelisi työnantajaansa	
		Sairauspoissaoloprosentti	3,9	Vuoden 2017 toteutuma oli 4,52 (vuonna 2016: 4,55). Toimintavuonna lähdettiin tekemään Tuunattua työtä, esimiehet kävivät aktiivisesti eVälkekeskusteluja ja tutkivat työssä sattuneita ja poissaoloon johtaneita tapaturmia. Terveys- ja turvallisuusjohtamisen vahvistamisesta huolimatta sairauspoissaolot hieman kasvoivat.	31.12.2017: 4,52	
		Oppilaitosyhteistyön malli	Merkittävillä ammatti-aloilla systemaattista	Henkilöstösuunnitelmissa on ensi kertaa vuonna 2016 ennakoitu harjoittelijoiden määrään ja niiden toteutumista seurataan vuoden aikana.	Kolmen ammattialan osalta oppilaitosyhteistyö on pääosin systemaattista. Muilla ammattialoilla yhteistyömuodot ovat pitkälti vakiintuneita, mutta käytännöt vaihtelevat tulosalueittain.	

Valtuustokauden 2013 - 2017 strategiaan sisältyvien ohjelmien raportointi

	Ohjelma	Ohjelman tilanne 31.12.2017
1.	Elinkeino- ja työllisyyspoliittinen ohjelma, eli elinvoimaohjelma	Vantaan elinvoimaohjelmaa 2014 - 2016 toteutettiin aina vuoden 2017 loppuun asti ja tänä aikana valtaosa ohjelman 45 konkreettisesta toimenpiteestä saatiin minimissään liikkeelle tai kokonaan toteutettua.
2.	Kaupunkitasoiset palvelulinjaukset	Kaupunkitasoiset linjausten valmistelu keskeytettiin mm. sote-ratkaisun mahdollisten vaikutusten johdosta.
3.	Tietohallinto-ohjelma	Kaupunginhallitus hyväksyi tietohallinto-ohjelma 2014 - 2017 18.11.2013 kokouksessa. Tietohallinto-ohjelman toteutus eteni aikataulun mukaisesti ja toteutui 98 %.:sti.
4.	Monikulttuurisuusohjelma	Monikulttuurisuusohjelman toimenpiteitä on toteutettu kaikilla toimialoilla ja tiiviissä yhteistyössä kolmannen sektorin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Ohjelman uudistustyötä on tehty osana hyvinvointiohjelman laatimista.
5.	Kaupungin ympäristöohjelma valtuustokaudelle 2013 - 2016	Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt ympäristöohjelman 7.10.2013. Ympäristöohjelmaa on toimeenpantu valtuustokauden ajan. Sen toteutumisesta on raportoitu ympäristöraportissa vuosittain. Vuoden 2018 aikana valmistellaan uusi ympäristöohjelma resurssiviisauden tiekartta.
6.	Turvallisuussuunnitelma	Vantaan turvallisuussuunnitelma 2013-2016 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 7.10.2013 § 9. Turvallisuussuunnitelma päivitetään vuosina 2017-2018.
7.	Vantaan kasvatus- ja koulutuspoliittinen ohjelma 2017 - 2020	Vantaan on toteuttanut kasvatus- ja koulutuspoliittista ohjelmaa vuosille 2011-2016. Uuden ohjelman laatiminen on harkinnassa.
8.	Arkkitehtuuripoliittinen ohjelma	Arkkitehtuuripoliittinen ohjelma hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.5.2015.
9.	Lasten ja nuorten Vantaa II	Ohjelmanumero 9 Lasten ja nuorten Vantaa: Valtuusto 23.4.2013. Käsittely KH:ssa 10-6.2013 ja Valassa 23.4.2014. Ohjelman perustana on Nuorisolaki 8§/2006, nuorten osallisuudesta ja kuulemisesta heitä koskevissa asioissa. Hankkeen tukena on ollut ESR-hanke, joka päättyi 31.12.2014. Toimintaohjelma on jalkautettu suunnitellusti 2015-2016.
10.	Vammaispoliittinen ohjelma WAMPO - Tilaa kaikille 2012 - 2016	Vammaispoliittisen ohjelman Wampon 2012 – 2016 keskeisiä tavoitteita olivat vammaispolitiikan ulottaminen kaupungin joka sektorille, vammaisten henkilöiden osallisuuden lisääminen sekä yhteistyön rakentuminen eri toimijoiden välillä. Wampon työmenetelmäksi valittiin verkostotyö ja verkostoon kuului tuki- ja koordinaatioryhmä sekä viisi keihäänkärkiryhmää 1) fyysinen esteettömyys ja turvallisuus 2) esteetön ajattelu ja elämänlaatu 3) asiakaslähtöisyys ja palveluohjaus 4) oikeus koulutukseen 5) asuminen. Ohjelma sisälsi kaiken kaikkiaan 49 erilaista toimenpidettä pienistä konkreettisista uudistuksista myönteisen asenneilmapiirin luomiseen. Ohjelman toteutumisesta vastasi kukin toimiala omalta osaltaan. Wampon vaikuttavuus konkretisoitui työllistymisen teemavuonna 2016, jolloin noin sata vantaalaista vammaista henkilöä työllistyi palkkatyösuhteisiin. Wampon puitteissa järjestettiin myös useita erilaisia tapahtumia kuntalaisille, esim. liikuntatapahtuma Valtti-Areena syksyllä 2016. Vantaan vammaispoliittisesta ohjelmasta on valmistunut arvioinnin sisältävä pro gradu -tutkielma.
11.	Maapoliittiset linjaukset	Kaupunginvaltuusto hyväksynyt 17.12.2012. Noudatetaan kattavasti. Uuden ohjelman laadinta on käynnistynyt.

12.	Asunto-ohjelma	Kaupunginhallitus 2.3.2009. Noudatetaan. Uuden ohjelman laadinta on käynnistynyt. Tällöin yhdistetään asunto-ohjelma sekä edellä mainittu maapoliittiset linjaukset yhdeksi ohjelmaksi.
13.	HYVIS (Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma)	Vantaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2013–2016 (HYVIS) hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 26.8.2013. Suunnitelma sisälsi viisi hyvää tekoa, jotka edistivät lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvää arkea, painopisteenään yhteinen työ ja varhainen tuki. Suunnitelma tehtiin ja sitä toteutettiin yhteistyössä kaupungin toimialojen, kumppaneiden ja kuntalaisten kanssa. Työtä ohjasi Hyvinvointityöryhmä (Hyry). Jokaiselle vuodella valittiin teema ja sitä toteutettiin erilaisina hyvinä tekoina. Esimerkiksi HYVIKSEN vuoden 2016 teema oli avarakatseisuus ja hyvinä tekoina toteutettiin kohtaamisen paikkoja ympäri Vantaata. Vantaalla on ollut käynnissä hyvinvointiohjelmatyön uudistus, jonka yhteydessä vuoden 2017 aikana arvioitiin siihen kokonaisuuteen kuuluvat kuusi ohjelmaa / suunnitelmaa, joista HYVIS oli yksi. Vantaan strategiaan 2018-2021 on kirjattu asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen hyvinvointieroja vähentämisellä.
14.	Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016 - 2017 (VIKSU Vantaan ikääntymispoliittinen ohjelma 2010-2015)	Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma vuosille 2016 - 2017 jatkoi v. 2015 päättynyttä ikääntymispoliittista ohjelmaa. Suunnitelma on lakisääteinen ja osa Vantaan kaupungin kuntastrategiaa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja vanhus- ja vammaispalvelujen strategista johtamista. Suunnitelman keskeiset tavoitteet olivat kotona asumisen tukeminen, yksinäisyyden vähentäminen, asiakaskeskeisyyden parantaminen, esteettömyys ja liikuntakyvyn ylläpitämien ja edistäminen. Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman toteutumista on seurattu strategian toteutumisen arvioinnin yhteydessä sekä vanhusneuvoston kokouksissa. Vuoden 2018 alusta ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma tulee olemaan osa Vantaan kaupungin 2018 - 2022 hyvinvointiohjelman kokonaisuutta.
15.	AHVO (Työikäisten hyvinvointiohjelma)	Vantaan työikäisten hyvinvointiohjelma 2013 - 2016 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 26.8.2013 11§. Ohjelman toimeenpano tapahtuu olemassa olevissa rakenteissa ja kukin toimiala vastaa omalta osaltaan ohjelman toteuttamisesta. Kaupungin hyvinvointityöryhmä seuraa ohjelman toteutumista ja raportoi tuloksista kaupungin johtoryhmälle. Työikäisten hyvinvointiohjelma tullaan sulauttamaan osaksi hyvinvointiohjelmaa tälle strategiakaudelle.
16.	Vantaan kaupungin osallisuusmalli	Vantaan kaupungin osallisuusmalli vuosille 2013-2017 sisälsi seitsemän toimenpide-ehdotusta, joista kaikki etenivät hyvin: osallisuuden edistämiseen sitouduttiin kaupunkitasoisesti, osallisuus tehtiin näkyväksi toiminnan ja talouden suunnittelussa (mm. strategiavalmistelussa), osaamista parannettiin koulutuksella, viestintää lisättiin ja monipuolistettiin (mm. pilotoimalla alueellisia uutiskirjeitä), kuntademokratian kiinnostavuus parantui ja äänestysprosentti kasvoi ja yhteistyö eri toimijoiden välillä oli vilkasta. Vuonna 2017 kehitettiin uusi osallistumisen toimintatapa (Osallistuva Vantaa).
17.	Kaksikielisyysohjelma	Kaksikielisyysohjelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 28.1.2013 § 8. Kaksikielisyystyöryhmä koordinoi kaupungin ruotsinkielistä palvelua kaupunkitasoisesti, käsitteli ohjelman esittämiä toimenpiteitä teemoittain ja raportoi edellisvuoden toiminnastaan kaupunginhallitukselle helmikuussa 2017. Vuoden 2017 aikana yhteistyötä kaksikielisyystyöryhmän ja Svenska kommitténin välillä on kehitetty keskeisten yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Työryhmän sihteeri on osallistunut hyvinvointiohjelman valmisteluun kaksikielisyyden näkökulmasta. Kaksikielisyystyöryhmässä on sovittu erillisen kaksikielisyyssuunnitelman teosta työryhmän työn ja ruotsinkielisten palveluiden vahvistamiseksi.

16 § **Sisäisen tarkastuksen vuosiraportti 2017**

VD/2714/00.01.02.01/2018

RV/PA/AV

Sisäinen tarkastus toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa omana tulosalueenaan. Tulosalueen tehtävänä on avustaa kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuuden arvioinnissa ja kehittämisessä suorittamalla kaupungin organisaation hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta sekä tarjoamalla konsultointipalveluja. Tulosalueella työskenteli vuoden aikana 6 henkilöä.

Sisäisessä tarkastuksessa on vuoden 2017 aikana valmistunut 38 tarkastusta. Näistä varsinaisia tarkastuksia on 23 ja jälkitarkastuksia 15. Lisäksi kassantarkastuksia tehtiin 51 kpl.

Yhtiöihin tehtyjen tarkastusten perusteella voidaan todeta, että eräiden tytäryhtiöiden talouden ja hallinnon sisäisessä valvonnassa on kehittämistarpeita. Muilta osin tarkastukset eivät tuoneet esiin sellaisia laajempia asiakokonaisuuksia, joissa olisi merkittävässä määrin sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan tehostamistarpeita.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 16

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) merkitä liitteenä oleva sisäisen tarkastuksen vuosiraportti 2017 tiedoksi ja
b) kehottaa toimialojen esimiehiä
- ryhtymään korjaaviin toimenpiteisiin niissä asioissa, joissa on havaittu toimitun kaupungin hallintosäännön, sisäisten ohjeiden tai lainsäädännön vastaisesti, sekä
- huomioimaan vastuullaan olevien toimintojen kehittämisessä raporteissa esitetyt ja muut tarkastuksissa esiin nousseet riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan edistämiseen tähtäävät suositukset.

Käsittely:
Merkittiin, että tarkastusjohtaja Pentti Asumus oli paikalla vastaamassa mahdollisiin kysymyksiin.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Sisäisen tarkastuksen vuosiraportti 2017

Täytäntöönpano: toimialat

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
tarkastusjohtaja Pentti Asumus, puh. 040 070 1970, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

SISÄISEN TARKASTUKSEN VUOSIRAPORTTI 2017

1. Tehtävät, henkilöstö ja tarkastusten toteutus

1.1 Tehtävät

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on avustaa kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuuden arvioinnissa ja kehittämisessä suorittamalla kaupungin organisaation hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta sekä tarjoamalla konsultointipalveluja. Sisäinen tarkastus toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa omana tulosalueenaan.

1.2 Henkilöstö ja vastuut

Tulosalueella työskenteli kuusi henkilöä. Alla olevassa taulukossa on esitetty henkilöiden tehtävänimikkeet ja erityisvastuualueet.

Nimike	Nimi	Erityisvastuualueet
Tarkastusjohtaja	Pentti Asumus	Tarkastustoiminnan johtaminen ja koordinointi.
Tarkastusassistentti	Kati Sohlberg	Avustaminen tarkastuksissa ja konsultoinnissa. Käteiskassojen tarkastukset ja toimistotehtävät.
Sisäinen tarkastaja	Antti Taavila	Toimivaltaan, päätöksentekoon, asianhallintaan, yleishallintoon ja henkilöstöhallintoon sekä konserniyhteisöihin liittyvät asiat.
Sisäinen tarkastaja	Marika Senishch	Hankintoihin, omaisuuden hallinnointiin, sopimuksiin, vakuutuksiin sekä konserniyhteisöihin liittyvät asiat.
Sisäinen tarkastaja	Tiitta Lindström	Suunnittelu- ja seurantajärjestelmiin, laskentatoimeen, kirjanpitoon, arvonlisäverotukseen sekä avustuksiin liittyvät asiat.
Sisäinen tarkastaja	Jouni Väänänen	Tietoturvaan ja tietojärjestelmiin liittyvät asiat sekä atk-avusteiset tarkastukset.

1.3 Tarkastusten suorittaminen

Varsinaisten tarkastusten osalta sisäinen tarkastus laati vuosisuunnitelman koko kalenterivuodeksi 2017. Suunnitelma yhteen sovitettiin tilintarkastajan työohjelman kanssa päällekkäisyyksien välttämiseksi. Tarkastusaiheet vastuutettiin tarkastajittain ja aikataulutettiin. Suunnitelman hyväksyi kaupunginjohtaja.

Jälkitarkastuksilla varmistettiin, että varsinaisten tarkastusten yhteydessä sovitut tai suositellut toimenpiteet oli käsitelty asianmukaisesti ja otettu huomioon toiminnan kehittämisessä. Jälkitarkastukset tehtiin noin vuoden sisällä tarkastusten valmistumisesta. Osa aikaisemmin tehdyistä tarkastuksista oli sellaisia, ettei jälkitarkastukseen ollut tarvetta.

Lisäksi sisäinen tarkastus teki käteiskassoihin kohdistuvia kassantarkastuksia.

1.4. Tarkastusten raportointi

Ennen lopullisen tarkastusraportin julkaisemista kukin raportti on ollut tarkastuskohteessa luettavana mahdollisten väärinkäsitysten oikaisemista varten. Tarkastusraportit on toimitettu kaupunginhallituksen puheenjohtajille, kaupunginjohtajalle, talousjohtajalle, asianomaiselle toimialajohtajalle ja tulosaluejohtajalle sekä toimialan talous- ja hallintojohtajalle. Tarkastusraportit on toimitettu myös lautakuntien ja johtokuntien puheenjohtajille silloin, kun tarkastus on merkittävästi koskettanut ao. toimielimen toimialaa. Lisäksi yksittäinen raportti on toimitettu harkinnan mukaan myös muille asianosaisille. Yhtiötarkastuksissa raportit on toimitettu tarkastetulle yhtiölle sekä omistajaohjausta ja -valvontaa varten yleisjaostolle.

2. Suoritetut tarkastukset

Vuoden aikana tehtiin kaikkiaan 38 tarkastusta. Näistä varsinaisia tarkastuksia on 23 kpl ja jälkitarkastuksia 15 kpl. Kassantarkastuksia tehtiin 51 kpl. Tarkastukset kohdistuivat seuraavasti:

Toimiala	Lkm		Toimiala	Lkm
Useita toimialoja koskevat	8		Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö	4
Sosiaali- ja terveystoimi	2		Konserni- ja asukaspalvelut	4+3
Sivistystoimi	4		Yhtiöt	10
Kaupunginjohtajan toimiala	3		Kassantarkastukset	51

Varsinaiset tarkastukset

1. Ratakujan pysäköinti Oy
2. Tiedolla johtamisen hanke
3. Vantaan Ammattiopisto Varian sopimukset
4. Taksi- ja Eurocard-korttien käyttö
5. VAV Asunnot Oy:n hankintatoiminta
6. Elinkeinopalveluiden projektitoiminta
7. Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto
8. Asunto Oy Vantaan Katriinanrinne
9. Kaupungin vuokra-asunnot
10. Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy
11. Service Desk -palvelu
12. Erään sosiaalipalveluja tarjoavan yrityksen laskut
13. Järjestöjen käyttöön annetut tilat
14. Kiinteistö Oy Tiedepuisto
15. Vantaan Moottorirata Oy:n maanläjitys, asfaltoinnit ja arvonlisäverokäsittely
16. Tuomioistuinten käsittelyyn päätyneet asiat kaupunkikonsernissa
17. Sosiaali- ja terveystoimen määräaikaiset rekrytoinnit
18. Cloudia -kilpailutusjärjestelmä
19. Vapaa-ajan lautakunnan kulttuuritoimintaan myöntämät avustukset
20. Päällystystöiden hankinta ja valvonta
21. Kaupunkikonserniin rahoitus
22. Nuorisopalveluiden tulosalueen hallinto ja talous
23. Granlund Manager -järjestelmä

Jälkitarkastukset

1. Liikuntatoimintojen uudelleenjärjestelyt vuonna 2015
2. Ajoneuvojen käytön seuranta
3. Pienhankinnat
4. VTK Kiinteistöt Oy
5. Yleisjaoston myöntämät avustukset
6. Kiinteistö Oy Korson Toimistokeskus
7. Korson Pienteollisuustalo Oy
8. Kiinteistö Oy Vantaan Peltolantie 5
9. Työllisyyspalveluiden tulosalueen hallinto ja talous
10. Elinkeinopalveluiden sopimukset
11. Työllisyyspalveluiden valmennustalotoiminta
12. Kuljetuskalustojärjestelmä
13. Konserniohjaus- ja valvonta Vantaan kaupungissa
14. Konsernipalveluiden käyttötaloushankinnat
15. 6-Aika hankkeet

2.1 Olennaisimmat tarkastushavainnot toimialoittain

Useampaa toimialaa koskevat tarkastukset

Taksi- ja Eurocard-korttien käyttö koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että kaupungin työntekijöiden käyttämien taksi- ja Eurocard-korttien käyttö on tarkoituksenmukaista ja että kortteja käytetään ohjeiden mukaisesti.

Läheskään kaikkiin työntekijöiden taksilaskuihin ei oltu liitetty (skannattu Rondoon) ohjeiden mukaisesti taksikuitteja. Näin oli varsinkin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla. Eurocard-ostot olivat tarkastushavaintojen perusteella tarkoituksenmukaisia, mutta osasta ostoja puuttui kuitteja tai kuiteista selvityksiä.

Tiedolla johtamisen hanketta koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että hanketta on läpiviety asianmukaisesti ja kaupungin projektimallia noudattaen. Tarkastus kohdennettiin kokonaishankkeen ja ensimmäisen vaiheen toteutusprojektin hallinnointiin ja muut hankkeeseen liittyvät osaprojektit rajattiin tarkastuksen ulkopuolelle.

Hanke oli tarkastushetkellä tärkeä osa kaupungin voimassaolevaa tietohallinto-ohjelmaa. Hankkeen keskeisimpinä haasteina oli noussut esiin ratkaisun kilpailutus, aikataulu, sitoutuminen ja resurssit. Näihin riskikohtiin oli pystytty vastaamaan pääosin hyvin ja hanketta oli hallinnoitu kaupungin projektimallin mukaisesti. Hankkeen aikatauluun ja ratkaisun käyttöönottoon liittyi tarkastushetkellä vielä suuria riskejä. Tarkastushetkellä arvioitiin, että ensimmäisen vaiheen toteutusprojekti viivästyy noin kuudella kuukaudella ja tiedolla johtamisen ratkaisu on tarkoitus ottaa käyttöön kesällä 2017. Järjestelmä otettiin käyttöön syksyllä 2017.

Service Desk -palvelua koskevan tarkastuksen tavoitteena oli arvioida palvelun toimivuutta kaupungin tarpeisiin nähden.

Tarkastushavaintoihin perusten voidaan todeta, että kokonaisuutena katsoen Service Desk – palvelu on toteutettu ja toimii kaupungin tarpeisiin nähden asianmukaisesti. Kehittämiskohteina voidaan kuitenkin nostaa esiin tukipyyntöjen määrän pienentäminen ja itsepalveluportaalin jatkokehittäminen.

Järjestöjen käyttöön annettuja tiloja koskevan tarkastuksen tavoitteena oli arvioida, onko käyttöön annetut tilat huomioitu kaupungin avustusten myöntämisessä asianmukaisella ja tasapuolisella tavalla verrattuna suoraan rahalliseen tukeen.

Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoiminnan avustuksissa ei toistaiseksi ole huomioitu järjestöjen kaupungilta saamien tilojen tai käyttövuorojen rahallista arvoa. Sen sijaan kuntalaispalveluiden avustuspäätösten liitteissä on nykyään kerrottu järjestön kaupungille maksaman vuokran määrä ja kaupungin vuokrasubvention määrä. Nykytilanteessa avustusten myöntämistä ei voida pitää kaikilta osin läpinäkyvänä eikä järjestöjen kohtelua varmuudella tältä osin tasapuolisena. Sisäinen tarkastus suosittelee, että toiminta-avustuksia myönnettäessä avustuspäätösten yhteydessä tulisi jatkossa näkyä minkälaista muuta tukea, esim. tilatuki ja vuokratuki, järjestö saa kaupungilta.

Tuomioistuinten käsittelyyn päätyneitä asioita kaupunkikonsernissa koskevan tarkastuksen tavoitteena oli selvittää, millaisia asioita kaupunkikonsernissa on päätynyt tuomioistuimiin, miten niiden hallinnointi on järjestetty ja onko toimivalta- ym. kysymykset määritelty riittävän selkeästi. Saatavien perintä ja konkurssivalvonnat sekä huoneenvuokrasuhteisiin liittyvät häädöt ja kaupungin omaisuudelle tehdyt vähäiset vahingonteot jätettiin tarkastuksen ulkopuolelle.

Tuomioistuinasioita hoidetaan toimialoilla pääsääntöisesti oikeudenkäyntejä ja tuomioistuinasioita koskevan ohjeen (KH 13.2.2012 § 11) mukaisesti. Kuitenkin tuomioistuinasioiden hallinnoinnissa kaupunki- ja osittain toimialatasolla oli puutteita. Nämä puutteet liittyivät lähinnä siihen, että listauksia kaikista vireillä olevista tuomioistuinasioista ei saatu haettua diaarista ja näin ollen kaupunkitasolla ja osittain toimialoilla ei ollut tietoa kaikista vireillä olevista tuomioistuinasioista. Toimivalta-asiat oli määritelty riittävän selkeästi.

Cloudia -kilpailutusjärjestelmää koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa järjestelmän asianmukainen toiminta ja käyttö.

Tarkastushavaintojen perusteella voidaan todeta, että sähköistä kilpailutusjärjestelmää Cloudiaa käytetään tarkoituksenmukaisesti ja sen toiminta on asianmukaista. Kehittämiskohteina esiin nousivat Cloudian ja ASTA:n välisen tiedonsiirron kehittäminen ja kilpailutusjärjestelmän ominaisuuksien laajempi hyödyntäminen.

Useampaa toimialaa koskevia jälkitarkastuksia olivat ajoneuvojen käytön seuranta ja pienhankinnat. Jälkitarkastusten perusteella voidaan todeta, että tarkastusraporteissa suositellut toimintaa korjaavat toimenpiteet on toteutettu pääosin ehdotetulla tavalla.

Kaupunginjohtajan toimiala

Elinkeinopalveluiden projektitoimintaa koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että elinkeinopalveluiden projekteja hallinnoidaan asianmukaisesti.

Elinkeinopalveluiden tulosalueen projektitoimintaa ei ole hoidettu täysin kaupungin projektimallin mukaisesti. Jatkossa on syytä kiinnittää huomiota mm. projektisalkkuvastaavan tehtäviin, projektien esiselvityksiin, päätöksentekoon, projektien vaativuuden arviointiin sekä projekteihin liittyvien tietojen ja dokumenttien asianmukaiseen tallentamiseen käytössä olevaan projektinhallintajärjestelmään.

Kaupunginjohtajan toimialalla tehtyjä jälkitarkastuksia olivat Elinkeinopalveluiden sopimukset ja 6-Aika hankkeet. Jälkitarkastusten perusteella voidaan todeta, että tarkastusraporteissa suositellut toimintaa korjaavat toimenpiteet on toteutettu ehdotetulla tavalla.

Sivistystoimi

Vantaan Ammattiopisto Varian sopimuksia koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että sopimusten hallinnointi on kunnossa, sopimukset ovat sisällöltään asianmukaisia, sopimuksia noudatetaan ja että sopimuksia säilytetään asianmukaisesti.

Varian sopimusten hallinta, sopimusten sisältö ja sopimusten noudattaminen olivat pääosin kunnossa.

Vapaa-ajan lautakunnan kulttuuritoimintaan myöntämiä avustuksia koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että avustusten myöntämisestä annettuja ohjeita on noudatettu.

Vapaa-ajan lautakunta oli myöntänyt kulttuuritoiminnan avustukset avustusohjeiden mukaisesti. Puutteita sen sijaan oli avustusten tilitysten tai selvitysten määräaikojen noudattamisessa, ja jatkossa tähän tulee kiinnittää huomiota. Tarkastuksen yhteydessä tarkastettiin yhden avustusta saaneen yhdistyksen kirjanpito, joka oli pääosin kunnossa.

Nuorisopalveluiden tulosalueen hallintoa ja taloutta koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että tulosalue noudattaa kaupungin ohjeita ja määräyksiä ja että nuorisopalveluiden hallintoa ja taloutta on hoidettu muutoinkin tarkoituksenmukaisella tavalla. Avustukset rajattiin tarkastuksen ulkopuolelle.

Tulosalueella on tarkastuksen perusteella pääsääntöisesti noudatettu kaupungin ohjeita ja määräyksiä ja tulosalueen hallintoa ja taloutta on hoidettu muutoinkin tarkoituksenmukaisella tavalla. Tulosalueella havaittiin joitakin puutteita hankinnoissa ja sopimushallinnassa sekä jossain määrin tuhlailevaa ja kaupungin edustusohjeen vastaista rahankäyttöä.

Sivistystoimen toimialalla tehtiin jälkitarkastus liikuntatoimintojen uudelleenjärjestelyitä vuonna 2015 koskevaan tarkastukseen. Jälkitarkastusten perusteella voidaan todeta, että tarkastusraporteissa suositellut toimintaa korjaavat toimenpiteet oli pääosin toteutettu ehdotetulla tavalla.

Sosiaali- ja terveystoimi

Tarkastuksen kohteena oli erään sosiaalipalveluja tarjoavan yrityksen laskut. Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että yrityksen lähettämät laskut oli tarkastettu sosiaali- ja terveystoimessa asianmukaisesti.

Merkittävästä osasta tarkastettuja laskuja puuttuivat arvonlisäverolain edellyttämät tiedot ostetun palvelun laajuudesta eli tässä tapauksessa laskutuksen perusteena olevat tuntierittelyt. Em. syystä laskuja ei olisi saanut hyväksyä ja laittaa maksuun. Lisäksi osassa laskuja oli sellaisia liitteitä jotka ovat salassa pidettäviä, mutta ne oli liitetty julkisina kaupungin kirjanpitojärjestelmään.

Sosiaali- ja terveystoimen määräaikaisia rekrytointeja koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että rekrytoinnit tapahtuvat kaupungin ohjeiden mukaisesti.

Lähes kaikki useat sadat otannassa tarkastetut rekrytoinnit oli tehty ohjeiden mukaisesti. Virheellisiä menettelyitä löytyi kuitenkin mm. määräaikaisuuksien perusteissa. Lisäksi havaittiin myös yksittäistapauksia, joissa Seuresta oli vuokrattu henkilöitä ”ylimääräisiksi” työntekijöiksi esimiehen luvalla vastoin ohjeita. Tapauksia ei ollut paljon, mutta on syytä muistaa, että tarkastus tehtiin otantana, joten virheellisiä toimintatapoja rekrytoinneissa on varmasti toimialalla laajemminkin.

Konserni- ja asukaspalveluiden toimiala

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastoa koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että rahastoa on hoidettu sen sääntöjen mukaisesti sekä arvioida sääntöjen asianmukaisuutta.

Lainat ja avustukset oli myönnetty rahaston sääntöjen mukaisesti ja rahaston asioita oli hoidettu asianmukaisesti.

Kaupunkikonserniin rahoitusta koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että annettuja ohjeita on noudatettu, lainoihin liittyvät riskit ovat hallinnassa ja että konsernitilin käyttö on asianmukaista.

Vantaan kaupunkikonsernin rahoituksen hoitoa voidaan pitää asianmukaisena. Lainoihin liittyvät riskit ovat hallinnassa ja asiaan liittyvä päätöksenteko on kunnossa. Myös konsernitilin käyttö on asianmukaista.

Konserni- ja asukaspalveluiden toimialalla tehtyjä jälkitarkastuksia olivat yleisjaoston myöntämät avustukset, työllisyyspalveluiden tulosalueen hallinto ja talous, työllisyyspalveluiden valmennustalotoiminta, konserniohjaus- ja valvonta Vantaan kaupungissa ja konsernipalveluiden käyttötalous-hankinnat. Jälkitarkastusten perusteella voidaan todeta, että tarkastusraporteissa suositellut toimintaa korjaavat toimenpiteet on toteutettu ehdotetulla tavalla.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Kaupungin vuokra-asuntoja koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että vuokra-asuntojen vuokraamisprosessit on kokonaisuudessaan hoidettu asianmukaisella tavalla.

Asuntojen hallinta ja vuokraus on keskitetty 1.3.2017 alkaen uuden organisaation myötä tilakeskuksen asuntovuokraus -yksikölle. Aiemmin tehtäviä on hoitanut tilakeskuksen tilahallinnan alaisuudessa ollut ulosvuokraus –yksikkö. Vuoden alusta tilakeskukselle on siirtynyt VAV Asunnot Oy:ltä uusia työtehtäviä. Tilakeskuksessa on myös samanaikaisesti otettu käyttöön uusi kiinteistönhallintajärjestelmä, jonka ominaisuuksia käyttäjäkokemusten mukaan tullaan mahdollisuuksien

mukaan päivittämään. Tästä johtuen kaikista prosesseista ja niiden toimivuudesta ei ole vielä saatu kovin pitkää käytännön kokemusta. Siirtymävaiheen ongelmat huomioiden asuntojen vuokraamisprosessit on tarkastuksen perusteella hoidettu asianmukaisella tavalla.

Päällystystöiden hankintaa ja valvontaa koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että hankinnat on toteutettu säädöstenmukaisesti ja valvonta on riittävää. Tarkastuksen taustalla oli Helsingissä meneillään oleva vastaava sisäisen tarkastus.

Tarkastushavaintojen perusteella voidaan todeta, ettei päällystystöiden kilpailutuksista ole huomautettavaa hankintalain eikä kaupungin sisäisten ohjeiden noudattamisen näkökulmasta. Päällystystöiden työmaavalvonta ei kaikilta osin ole asianmukaisella tasolla. Kaikkia työkohteita ei mitata kaupungin toimesta niiden valmistuttua. Laskujen asiatarkastusten voidaan kuitenkin katsoa olevan hyvällä tasolla.

Granlund Manager -järjestelmää koskevan tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa järjestelmän asianmukainen toiminta ja käyttö.

Tarkastettu järjestelmä toimii ja sitä käytetään kokonaisuutena katsoen tarkoituksenmukaisesti. Järjestelmän sujuvaa toimintaa haittaava hitausongelma on kuitenkin syytä ratkaista pikaisesti. Järjestelmän asianmukaisen käytön varmistamiseksi ja tavoitteina olevien hyötyjen saavuttamiseksi on lisäksi syytä kiinnittää lisää huomiota käyttäjien koulutukseen ja ohjeistukseen.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla tehtiin jälkitarkastus kuljetuskalustojärjestelmään. Jälkitarkastusten perusteella voidaan todeta, että tarkastusraportissa suositellut toimintaa korjaavat toimenpiteet on toteutettu pääosin ehdotetulla tavalla.

Konserniyhtiöt
Vantaan kaupungin tytäryhtiöihin tehtiin kuusi varsinaista tarkastusta ja neljä jälkitarkastusta. Tarkastusraportit ovat salassa pidettäviä julkisuuslain 621/1999 24.1 § 15. kohdan mukaisesti.

Seuraaviin yhtiöihin tehtiin yhtiön toiminnan, talouden ja hallinnon kokonaistarkastus.

- VAV Asunnot Oy:n hankintatoiminta
- Ratakujan pysäköinti Oy
- Asunto Oy Vantaan Katriinanrinne
- Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy
- Kiinteistö Oy Tiedepuisto
- Vantaan Moottorirata Oy:n maanläjitys, asfaltoinnit ja arvonlisäverokäsittely

Seuraaviin yhtiöihin tehtiin jälkitarkastukset: VTK Kiinteistöt Oy, Kiinteistö Oy Korson Toimistokeskus, Korson Pienteollisuustalo Oy ja Kiinteistö Oy Vantaan Peltolantie 5. Jälkitarkastusten perusteella voidaan todeta, että tarkastusraporteissa suositellut toimintaa korjaavat toimenpiteet on toteutettu lähes kaikilta osin ehdotetulla tavalla.

3. Onnistumisen arviointi

Tarkastusten vaikuttavuus

Tarkastusten vaikuttavuutta arvioidaan tehtyjen toimenpide-ehdotusten ja suositusten toteutumisen seurannalla. Arviointi tapahtuu varsinaisten tarkastusten jälkitarkastusvaiheessa mittaamalla, kuinka monta prosenttia tehdyistä suosituksista ja ehdotuksista on johtanut toimintaa korjaaviin toimenpiteisiin. Tarkastuksissa tehdyistä ehdotuksista ja suosituksista on noin 82 % toteutunut jälkitarkastusvaiheeseen mennessä.

Koko toiminnan vaikuttavuus

Koko toiminnan vaikuttavuutta mitataan kaupunginjohtajalle ja apulaiskaupunginjohtajille osoitetulla asiakaspalautekyselyllä. Asiakaspalautteen arvoasteikolla 4-10 sisäisen tarkastuksen toiminta on arvostettu tasolle 9,5.

Käyttösuunnitelman toteutuminen

Vuoden 2017 käyttösuunnitelma alittui.

Käyttösuunnitelma	428 t€
Toteutuma 31.12.2017	414 t€
Toteutuma %	97 %

17 § **Vantaan kaupungin vuoden 2017 tilinpäätös**

RV/MR/ML/MS/AV

Vuoden 2017 tilikauden tulos oli 40,4 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tilikauden tulos heikkeni 24,1 miljoonalla eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Poistoeron ja varausten muutoksien sekä rahastosiirtojen jälkeen **tilikauden ylijäämä oli 41,7 miljoonaa euroa**.

Ulkoiset toimintatuotot olivat 252,0 miljoonaa ja valmistus omaan käyttöön 78,3 miljoonaa euroa vuonna 2017. Toimintakulut olivat 1 339,0 miljoonaa euroa, eli alenivat edelliseen vuoteen nähden 30,3 miljoonaa euroa. Suurimmista kulueristä henkilöstökulut olivat 481,6 ja palveluostot 667,4 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut alenivat 9,6 miljoonaa (-2,0 %:a) ja palveluostot kasvoivat 12,3 miljoonaa euroa (+2,5 %:a) edelliseen vuoteen verrattuna.

Kun toimintatuottoihin lisätään valmistus omaan käyttöön ja vähennetään toimintakulut, saadaan toimintakate, joka oli - 1 008,7 miljoonaa euroa vuonna 2017. Toimintakate heikkeni edelliseen vuoteen nähden 18,7 miljoonaa euroa.

Verotuloja kertyi vuonna 2017 yhteensä 977,0 miljoonaa ja valtionosuuksia 168,9 miljoonaa euroa. Vuoteen 2016 verrattuna verotulot kasvoivat 23,2 ja valtionosuudet alenivat 20,4 miljoonaa euroa.

Kaupungin vuosikate vuonna 2017 oli 164,0 miljoonaa euroa. Vuosikatteella pystyttiin kattamaan poistot 133-prosenttisesti, joten kaupungin tulorahoitus oli vuosikatteella mitattuna riittävä.

Suunnitelman mukaisia poistoja ja arvonalentumisia kirjattiin vuonna 2017 yhteensä 123,6 miljoonaa euroa. Poistot kasvoivat 2,5 miljoonaa ja arvonalentumiset 4,9 miljoonaa euroa edellisvuoteen nähden.

Investointimenot vuonna 2017 olivat 111,3 miljoonaa euroa. Kaupungin pitkäaikaisten lainojen nettovähennys oli 101,0 ja lyhytaikaisten lainojen lisäys 10,9 miljoonaa, joten lainakannan nettovähennykseksi muodostui 90,1 miljoonaa euroa. Vuonna 2016 vastaavasti lainakanta aleni 42,6 miljoonaa euroa. Investointien tulorahoitusosuus vuonna 2017 parani 148,2 prosenttiin, kun se edellisvuonna oli 123,0 prosenttia.

Taseen pysyvien vastaavien suurin erä ovat aineelliset hyödykkeet, joita oli 1 201,6 miljoonaa euroa vuoden 2017 lopussa (57 prosenttia taseen loppusummasta). Taseen vastattavaa puolella omaa pääomaa oli 938,5 miljoonaa ja vierasta pääomaa 1 166,3 miljoonaa euroa. Taseen loppusumma oli 2 121,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2017 omavaraisuusaste oli 45,1 prosenttia. Asukaskohtainen lainakanta pieneni edellisestä vuodesta 488 euroa, eli 4 515 euroon asukasta kohti.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen tilikauden 2017 ylijäämäksi muodostui tilinpäätössiirtojen jälkeen 1,6 miljoonaa euroa.

Vantaan Työterveys liikelaitoksen tilikauden ylijäämä tilinpäätössiirtojen ja tuloverojen jälkeen oli 0,6 miljoonaa euroa.

Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilikauden ylijäämäksi muodostui 0,2 miljoonaa euroa.

Asunto-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä ennen rahastosiirtoja oli 1,6 miljoonaa euroa, Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston alijäämä 1,0 miljoonaa euroa, Sosiaalisen luototuksen rahaston alijäämä 0,05 ja Vahinkorahaston alijäämä 1,3 miljoonaa euroa.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhtiöt, kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt, eli kaikkiaan 70 yhteisöä.

Konsernin tilikauden tulos vuonna 2017 oli 112,5 miljoonaa euroa. Tilinpäätössiirtojen, tilikauden verojen, laskennallisten verojen ja vähemmistöosuuksien vähentämisen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 81,2 miljoonaa euroa. Konsernin lainakanta pieneni 68,5 miljoonaa euroa edellisvuodesta ollen 1 971 miljoonaa vuoden 2017 lopussa. Asukaskohtainen lainakanta aleni 8 834 euroon, kun se vuonna 2016 oli 9 298 euroa. Konsernin suhteellinen velkaantuneisuusaste oli vuoden 2017 lopussa 111 prosenttia, eli vuoden 2017 käyttötulot eivät olisi riittäneet vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Vuoden 2017 talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.11.2016 talousarvion vuodelle 2017 ja taloussuunnitelman vuosille 2017–2020. Vuoden 2017 alkuperäinen valtuuston hyväksymä talousarvio päättyi -54,4 milj. euron tilikauden tulokseen ja -53,7 milj. euron tilikauden alijäämään sekä yhteensä 119,7 milj. euron bruttoinvestointitasoon.

Kaupunginvaltuusto päätti muutoksista vuoden 2017 talousarvioon toimialojen esitysten perusteella syksyn 2017 aikana. Talousarviomuutoksista suurin oli kiinteän omaisuuden ostojen määrärahan korottaminen 20,3 milj. eurolla. Tästä 12,4 milj. euron taustalla oli sopimuskorvauksena saatujen maa-alueiden kirjaamiskäytäntö, jonka vuoksi sopimuskorvauksena saadut maa-alueet kirjattiin investointiosan menoksi, mutta myös vastaavaksi kuntatekniikan keskuksen käyttötalouden tulokirjaukseksi, jolloin muutoksella ei ollut rahoitusvaikutusta. Talousarviomuutosten jälkeen talousarvion tilikauden tulokseksi muodostui -67,6 milj. euroa ja bruttoinvestointitasoksi 144,3 milj. euroa.

Vuoden 2017 tilinpäätös päätyy 40,4 milj. euron tilikauden tulokseen ja 41,7 milj. euron tilikauden ylijäämään. Tilinpäätöksen tulos on 108 milj. euroa parempi kuin muutettu talousarvio ja 11,3 milj. euroa parempi kuin syksyllä vuoden 2017 toisen osavuosikatsauksen raportoinnissa esitetyt kaupunkitason tulosennusteet.

Vuoden 2017 muutetussa talousarviossa kaupungin käyttötalouden toimintatuotot olivat 387,1 milj. euroa. Vuoden 2017 aikana toteutuneet toimintatuotot olivat 409,6 milj. euroa ylittäen muutetun talousarvion 22,5 milj. eurolla. Toimintatuotot toteutuivat 106-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden ja ne laskivat 11,6 prosenttia vuoden 2016 tilinpäätökseen nähden. Toimintatuottoja kertyi ennakoitua enemmän ennätyksellisen vilkkaasta kaavoituksesta ja rakentamisesta johtuen. Talousarvion toimintatuotot ylittyivät 25,6 milj. euroa maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla erityisesti kuntatekniikan keskuksen sopimustuotoissa sekä maanmyyntituotoissa. Myyntituotot sisältävät 5,2 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelutuottoja. Vuoden 2016 tilinpäätökseen nähden toimintatuottojen laskuun vaikutti perustoimeentulotuen maksatuksen siirtyminen Kelan tehtäväksi (noin 25 milj. euroa). Lisäksi laskuun vaikutti vuoden 2016 poikkeuksellisten suurten laskennallisten toimintatuloerien poistuminen (noin 20 milj. euroa).

Kaupungin toimintakulut ilman valmistusta omaan käyttöön olivat muutetussa talousarviossa 1 477,1 milj. euroa. Vuoden 2017 aikana toteutuneet toimintakulut ilman valmistusta omaan käyttöön olivat 1 418,3 milj. euroa. Toimintakulut alittuivat 58,8 milj. eurolla ja ne toteutuivat 96-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden. Joukkoliikenteen toimintakulut alittivat talousarvion 13,8 milj. eurolla HSL:n kunta-osuuden toteutuessa budjetoitua pienempänä. Toimeentulotuen kulut alittivat Kela-siirron siirtymäajalle varatun määrärahan noin 16 milj. eurolla. Henkilöstökulut alittivat talousarvion noin 18 milj. eurolla. Lisäksi palvelujen ostokulut alittuivat 20 milj. eurolla erityisesti maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla. Toimintakulut sisältävät 5,2 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia. Toimintakulut (ilman VOK) laskivat 2,0 prosenttia vuoden 2016 tilinpäätökseen nähden. Laskuun vaikutti eniten kilpailukykysopimuksen mukaiset työnantajamaksujen alentaminen ja lomarahojen leikkaus (noin 16 milj. euroa) sekä perustoimeentulotuen maksatuksen siirtyminen Kelaan (noin 50 milj. euroa).

Vuoden 2017 verotulot ylittivät talousarvion 35,8 milj. eurolla. Talousarvioon nähden kunnallisveroarvion toteuma oli 103 prosenttia, yhteisöveron toteuma 121 prosenttia, kiinteistöveron toteuma 101 prosenttia ja valtionosuuksien toteuma 100 prosenttia. Kaikkiaan verorahoitus yhteensä (verot ja valtionosuudet) toteutui 103-prosenttisesti suhteessa talousarvioon ja se kasvoi 0,2 prosenttia vuoden 2016 tilinpäätökseen nähden.

Rahoitustuottoja ja -kuluja toteutui vuonna 2017 yhteensä 26,8 milj. euroa, talousarviossa yhteenlasketuiksi rahoitustuotoiksi ja -kuluiksi oli arvioitu 25,7 milj. euroa. Talousarvion ja toteuman välinen ero johtuu edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta. Kaupungin noin 960 milj. euron lainasalkun korkokulut toteutuivat 2,5 milj. euron tasolla. Kaikki kaupungin korkotulot yhteensä alittivat talousarvion 3,6 milj. eurolla.

Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2017 123,6 milj. euroa, joka oli 9 prosenttia ja 9,7 milj. euroa talousarviossa arvioitua enemmän. Arvonalentumisia, joita ei ollut huomioitu talousarviossa, on kirjattu 14 milj. euroa vuodelle 2017. Suurimmat arvonalennukset kohdistuivat Myllymäen koulun, Kivistön koulun ja Hämeenkylän koulun purkamisten takia kirjattuihin ylimääräisiin arvonalentumisiin, joita on noin 8,5 milj. euroa. Lisäksi ylityksen taustalla on vuonna 2017 tehty Kivistön alueen maakauppoihin liittyvä noin 3 milj. euron arvonalennus Koy Erikasin osakkeiden tasearvoon.

Kaupungin vuosikatteeksi vuoden 2017 tilinpäätöksessä muodostui 164,0 milj. euroa, tilikauden tulokseksi 40,4 milj. euroa ja tilikauden ylijäämäksi 41,7 milj. euroa.

Vuoden 2017 alkuperäisen talousarvion investointiosan tulot olivat (liikelaitokset ja rahastot mukaan lukien) 3,8 milj. euroa, menot 119,7 milj. euroa ja investointiosan netto 115,9 milj. euroa. Vuoden 2017 aikana valtuusto päätti korottaa kiinteän omaisuuden ostojen investointimenoja 20,3 milj. euroa maanostoihin ja sopimuskorvauksena saatujen maa-alueiden arvon kirjaamiseen, lisätä julkisen käyttöomaisuuden kunnallisteknisten töiden investointimenoja 3 milj. euroa ja Kehäradan hankeryhmän investointimenoja 0,2 milj. euroa sekä lisätä irtaimen omaisuuden investointimenoja 0,7 milj. euroa ja osakkeiden hankinnan investointimenoja 0,4 milj. euroa. Muutosten jälkeen talousarvion bruttoinvestointimenoiksi muodostui 144,3 milj. euroa.

Vuoden 2017 toteutuneet bruttoinvestointimenot olivat yhteensä 111,3 milj. euroa. Muutetun talousarvion mukaiset investointimäärärahat ylittyivät julkisen käyttöomaisuuden osalta 2,3 milj. euroa. Investointimäärärahat alittuivat rakentamisen osalta 16,9 milj. euroa erityisesti uudisrakentamisen toteutusajankohtien siirtymisen vuoksi. Aineettoman omaisuuden (tietojärjestelmähankinnat)

investointimäärärahat alittuivat 3,7 milj. euroa, kiinteän omaisuuden osalta 6,1 milj. euroa ja irtaimen omaisuuden osalta 1,9 milj. euroa.

Investointituloja toteutui 8,6 milj. euroa, noin 4,8 milj. euroa yli talousarvion. Vuoden 2017 investointiosan nettomenoksi muodostui yhteensä 102,6 milj. euroa, joka alitti muutetun talousarvion 37,9 milj. eurolla.

Valtio on maksanut Kehä III:n perusparannuksen 2. vaiheessa Vantaan valtion puolesta rahoittamat 38,3 milj. euroa takaisin Vantaalle kahdessa erässä vuosina 2016–2017. Vuonna 2017 valtio lyhensi lainan loppuerän 19,2 milj. euroa, minkä vaikutus näkyy kaupungin rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa 2017 varauduttiin talousarvion käyttötalousosan ja investointiosan perusteella 33,9 milj. euron nettolainanottoon. Vuoden 2017 hyvästä kassatilanteesta johtuen ja toiminta- ja rahoitustuottojen ja -kulujen sekä investointikulujen toteuduttua vuonna 2017 huomattavasti talousarviota paremmin lainan nostoon ei ollut tarvetta. Sen sijaan kaupungin lainamäärä vähentyi vuoden 2017 aikana 101 milj. eurolla. Kaupungin lainakannaksi muodostui 959 milj. euroa (ilman konserniyhtiöiden konsernitilin saldoja).

Vuoden 2017 sitovien tavoitteiden toteutuminen

Vuodelle 2017 valtuusto asetti sitovia tavoitteita yhteensä 28 kappaletta. Tavoitteista 19 toteutui täysin, 6 osittain, kaksi ei lainkaan ja yhden tavoitteen osalta toteuma-arviointi voidaan tehdä vasta myöhemmin.

Toimintamenot alittivat vuoden 2017 talousarviossa budjetoidut toimintamenot. Vuonna 2017 kaupungin käyttötalousmenot laskivat vuoteen 2016 nähden johtuen muun muassa kiky-sopimuksen henkilöstömenosäästöistä sekä toimeentulotuen perusosan siirtymisestä Kelalle. Vuonna 2017 Vantaan kaupungin bruttoinvestointimenot olivat 111 miljoonaa euroa. Liikelaitokset ja rahastot mukaan lukien bruttoinvestointimenot olivat 114,7 miljoonaa euroa. Investointimenot alittivat talousarviossa varatut investointimäärärahat.

Kaupungin tulopohjaa vahvistettiin maanmyyntiä tehostamalla, maanmyyntivoittoja kertyi vuonna 2017 43 miljoonaa euroa.

Maankäytössä priorisoitiin keskustoihin sijoittuvia kaavahankkeita. Keskusta-alueille kaavoista on sijoittunut vuonna 2017 37 prosenttia (asunto k-m2). Osa keskusta-alueille sijoittuvista kaavoista on siirtynyt myöhempään ajankohtaan.

Kaupunki loi edellytykset laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Vuonna 2017 Vantaalle asuntoja valmistui yhteensä 3290 (v. 2016: 2972), joka ylittää sitovan tavoitteen tavoitetason 890:llä. Asunnot jakautuivat seuraavasti: 2756 asuinkerrostaloissa, 164 rivi- ja ketjutaloissa sekä 370 pientaloissa.

Kaupungin työllisyystilanne on kehittynyt suhteellisesti parhaiten pääkaupunkiseudulla. Työttömyysaste joulukuussa 2017 Vantaalla oli 10,1 prosenttia (-2,5 prosenttiyksikköä verrattuna v. 2015 lopun tilanteeseen), Espoossa 8,6 prosenttia (-2,3 prosenttiyksikköä) ja Helsingissä 10,5 prosenttia (-2,2 prosenttiyksikköä).

Perusopetuksen keväällä 2017 päättäneistä 98 prosenttia sijoittui lukiokoulutukseen, ammatilliseen koulutukseen tai valmistaviin koulutuksiin.

Entistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona. Vantaalla omassa kodissa asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus oli vuoden 2017 lopussa 93 prosenttia (v. 2016: 92,7 %).

Henkilöstön sairauspoissaolojen määrän vähenemisen osalta ei saavutettu tavoitetasoa, sairauspoissaoloprosentti oli 4,52, mutta vuoden 2016 lopun tilanteeseen nähden (4,55 %) sairauspoissaolot olivat hiukan vähentyneet. Välittämisen keskustelujen kattavuus vuonna 2017oli 88 prosenttia. Tuunatun työn päiviä oli vuonna 2017 kaikkiaan 4581 (2,7 % sairauspoissaoloista), 955 päivää enemmän edellisvuoteen verrattaessa.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 17

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
1. esittää kaupunginvaltuustolle, että
    a) Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksessa kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 411 355,05 euroa ja tilikauden ylijäämä 1 559 390,91 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämään,
    b) Vantaan työterveys liikelaitoksessa puretaan investointivarausta 30 651,80 euroa, jolloin muodostuu poistoeron lisäystä. Kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 20 916,44. Tilikauden ylijäämä 640 200,39 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämään,
    c) Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksessa puretaan 125 000,00 euron investointivaraus ja tilikauden ylijäämä 177 874,22 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämään,
    d) Asunto-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä 1 644 750,57 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
    e) Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston alijäämä 998 636,46 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
    f) Sosiaalisen luototuksen rahaston alijäämä 52 991,85 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
    g) Vahinkorahaston alijäämä 1 254 888,71 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti ja
    h) Vantaan kaupungin tilikauden ylijäämä 40 407 226,06 euroa siirretään taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien ylijäämään sekä
2. todeta, että koska taseessa on aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä ylijäämiä, esitystä talouden tasapainottamiseen ei tilikauden tuloksen perusteella tarvita,
3. valtuuttaa talouspalvelukeskus tekemään tilinpäätökseen teknisluonteisia korjauksia ja
4. allekirjoittaa tilinpäätös ja jättää se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä saattaa tilinpäätös tarkastuksen jälkeen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Käsittely:
Merkittiin, että talouspalvelukeskuksen johtaja Minna Sevón oli paikalla kokouksessa asian käsittelyn ajan mahdollisia kysymyksiä varten.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Vantaan kaupungin tilinpäätös 2017

Täytäntöönpano: talouspalvelukeskus
kaupunginkanslia/ esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot: kaupunginjohtaja Ritva Viljanen, puh. 09 839 11, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS 2017

Kaupunginhallitus 26.3.2018

Kansi: Viestintä
Kannen kuva: Vantaan

VANTAAN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2017

Sisällysluettelo

1 TOIMINTAKERTOMUS 1

1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA 1
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus 1
1.1.2 Vantaan kaupungin hallinto 2
1.1.3 Kansantalouden ja aluetalouden kehitys 7
1.1.4 Vantaan kaupungin toimintaympäristö ja talouden kehitys 10
1.1.5 Vantaan kaupungin henkilöstö 21
1.1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä 22
1.1.7 Ympäristötekijät 27
1.2 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ 28
1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS 30
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen 30
1.3.2 Toiminnan rahoitus 32
1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET 34
1.5 KOKONAISTULOT JA MENOT 38
1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS 40
1.6.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt 40
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus 41
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat 41
1.6.4 Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden vuosikooste 42
1.6.5 Vantaan kaupungin keskeisille ja taloudellisesti merkittäville tytäryhteisöille asetettujen sitovien tavoitteiden toteutuminen 66
1.6.6 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä 73
1.6.7 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä 73
1.6.8 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut 77
1.7 TILINPÄÄTÖKSEN KESKEISET LIITETIEDOT 81
1.8 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY 82

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 83

2.1 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN 83
2.2 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN 95
2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen 95
2.2.2 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2017 170
2.2.3 Investointien toteutuminen 173
2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen (ilman liikelaitoksia) 182
2.2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta 183

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 184

3.1 VANTAAN KAUPUNGIN TULOSLASKELMA 184
3.2 VANTAAN KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA 185
3.3 VANTAAN KAUPUNGIN TASE 186
3.4 VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNITULOSLASKELMA 188
3.5 VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNIRAHOITUSLASKELMA 189
3.6 VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNITASE 190

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 192

4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT 192
4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 192
4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot 193
4.2 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT 195
4.3 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT 200
4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot 200

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot ... 206
4.4 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT ... 211
4.5 YMPÄRISTÖTILINPITOA KOSKEVAT LIITETIEDOT ... 216
4.6 HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT ... 223

5 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET ... 227

5.1 KESKI-UUDENMAAN PELASTUSTOIMEN LIIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖS ... 227
5.1.1 Toimintakertomus ... 227
5.1.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu ... 230
5.1.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut ... 232
5.1.4 Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot ... 235
5.1.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset ... 240
5.2 VANTAAN TYÖTERVEYS LIIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖS ... 241
5.2.1 Toimintakertomus ... 241
5.2.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu ... 245
5.2.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut ... 246
5.2.4 Vantaan työterveys liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot ... 249
5.2.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset ... 253
5.3 SUUN TERVEYDENHUOLLON LIIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖS ... 254
5.3.1 Toimintakertomus ... 254
5.3.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu ... 260
5.3.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut ... 261
5.3.4 Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot ... 264
5.3.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset ... 267
5.4 LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TALOUTEEN ... 268
5.5 MUIDEN ERIYTETTYJEN YKSIKÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET ... 270
5.5.1 Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tilinpäätöslaskelmat ... 270
5.5.2 Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tilinpäätöslaskelmat ... 271
5.5.3 Sosiaalisen luototuksen rahaston tilinpäätöslaskelmat ... 273
5.5.4 Vahinkorahaston tilinpäätöslaskelmat ... 274

6 LUETTELOT JA SELVITYKSET ... 275

6.1 KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT JA SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ ... 275
6.2 LUETTELO TOSITELAJEISTA ... 276
6.3 TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT ... 278

7 ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ ... 280

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2017 oli Vantaan kaupungille voimakkaan kasvun sävyttämä: kaupungin väkiluku kasvoi reilulla 3 600 hengellä ja uusia asuntoja valmistui lähes 3 300. Vuoden 2017 aikana myönnettiin rakennuslupa noin 5 000 asunnon rakentamiseen ja saman verran asuntoja aloitettiin rakentamaan. Pääkaupunkiseudun voimakkaan kasvun haasteisiin vastaaminen on keskiössä Vantaan kaupungin uuden yleiskaavan laadinnassa. Uuden yleiskaavan valmistelu käynnistettiin vuoden 2017 aikana ja yleiskaava on määrä tuoda päätöksentekoon valtuustokauden loppuun mennessä.

Uuden kuntalain mukaisesti valtuustokausi vaihtui keskellä vuotta 2017 ja uusi kaupunginvaltuusto aloitti työnsä 1.6.2017. Uusi kaupunginvaltuusto pääsi heti kautensa alkajaisiksi tarttumaan kaupungin valtuustokauden strategian sekä vuoden 2018 talousarvion valmisteluun. Hyvin osallistavan valmisteluprosessin päätteeksi kaupunginvaltuusto päätti valtuustokauden strategiasta vuosille 2018–2021 kokouksessaan 11.12.2017. Vantaan uusi valtuustokauden strategia sisältää myös valtuustokauden keskeiset talouslinjaukset.

Työnsä loppukeväästä 2017 päättäneen valtuuston talouden tasapainottamistyössä asettama keskeinen tavoite oli saada velkaantumiskehitys hallintaan valtuustokauden loppuun mennessä. Tavoitteellisen talouden tasapainottamistyön myötä tähän myös päästiin: vuonna 2016 kaupungin lainakanta kääntyi laskuun, ja vuonna 2017 kaupungin pitkäaikaista lainakantaa saatiin laskettua edelleen 101 miljoonalla. Vuoden 2017 lopussa kaupungilla oli pitkäaikaisia lainoja 959 milj. euroa.

Vuonna 2017 kaupungin toimintamenot laskivat 2,0 prosentilla edellisvuoteen verrattuna, toimintakate kasvoi puolestaan 1,9 prosentilla vuoden 2016 poikkeuksellisten suurten toimintatuloerien poistuttua. Kaupungin verotulot kasvoivat vuonna 2017 yhteensä 2,4 prosentilla edellisvuodesta; kilpailukykysopimuksesta johtuen kunnallisverotulojen kasvu jäi alhaiselle tasolle. Koko verorahoitus sen sijaan kasvoi ainoastaan 0,2 prosentilla vuodesta 2016, kun valtionosuuksien määrä laski olennaisesti muun muassa kilpailukykysopimuksen valtionosuusleikkausten ja toimeentulotuen Kelalle siirtymisen vaikutuksesta.

Vantaan kaupungin vuoden 2017 tilinpäätös osoittaa 40,4 milj. euron tilikauden tulosta. Tilinpäätöksen 164,0 milj. euron vuosikate riitti kattamaan kaupungin investoinnit täysimääräisesti. Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen bruttoinvestoinnit jäivät lopulta 111,3 milj. euroon toimitilainvestointimenojen toteuduttua talousarviossa ennakoitua alemmalla tasolla. Hyvän tilinpäätöksen ansiosta Vantaan asema suurten kaupunkien talousvertailuissa kehittyi myönteisesti.

Vantaan kannalta suurta epävarmuutta liittyy valmisteilla olevan maakunta- ja sote-uudistuksen pidemmän aikavälin talousvaikutuksiin. Uudistuksen lakiesitysten mukaan kaupungin toiminnan ja rahoituksen volyymit tulevat puolittumaan samalla, kun kaupungin lainakanta jää ennalleen. Näin ollen kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus tulee kaksinkertaistumaan ja korkoriskin merkitys kasvaa. Huomionarvoista on myös valtionosuuksien roolin olennainen kasvu veropohjaltaan vahvan kaupungin rahoituksessa. Myös suurten kaupunkien riippuvuus valtion päätöksenteosta tulee kasvamaan.

Kaupungin voimakkaan kasvun ja epävarmuuden keskellä on erityisen tärkeää hallita kaupungin talouden riskejä myös tulevaisuudessa.

Kari Nenonen, Kaupunginjohtaja

1.1.2 Vantaan kaupungin hallinto

Kaupunginvaltuusto

Suomen sosialidemokraattinen puolue

31.5.2017 asti	1.6.2017 alkaen
Abdi Faysal	Abdi Faysal
Ala-Kapee-Hakulinen Pirjo	Ala-Kapee-Hakulinen Pirjo
Bruun Susanna	Ayub Saba
Eklund Tarja	Bruun Susanna
Hako Jukka	Eklund Tarja
Kassila Christina	Eskelinen Jarno
Kaukola Ulla	Ibrahim Aadan
Kiljunen Kimmo	Kaukola Ulla
Kähärä Sirkka-Liisa	Kiljunen Kimmo
Laakso Päivi	Kähärä Sirkka-Liisa
Letto Pirkko	Laakso Päivi
Mölsä Jukka	Letto Pirkko
Niemi-Saari Mari	Lindblad-Palo Salla
Päivinen Tiina-Maaria	Mölsä Jukka
Rannikko Ulla	Räsänen Minna
Sainio Jari	Sodhi Ranbir
Sodhi Ranbir	Tahvanainen Säde

Kansallinen kokoomus

31.5.2017 asti	1.6.2017 alkaen
Kaira Lauri	Ahokas Siri
Karén Timo	Chen Jenni
Koivuniemi Petri	Edelmann Jan
Kortesalmi Mia	Kaira Lauri
Lehmuskallio Paula	Kanerva Sami
Leppänen Janne	Kasonen Mika
Multala Sari	Kurki Piia
Mäkinen Tapani	Lehmuskallio Paula
Norres Lasse	Leppänen Janne
Orlando Carita	Multala Sari
Orpana Anitta	Norres, Lasse
Porthén Jari	Orlando Carita
Puha Seija	Orpana Anitta
Rokkanen Sakari	Raja-Aho Maarit
Tenhunen Juha	Rokkanen Sakari
Virta Raija	Weckman Markku
Weckman Markku	

Vihreä liitto

31.5.2017 asti	1.6.2017 alkaen
Aura Anssi-Pekka	Atiye Minna
Huhta Jaana	Aura Anssi
Juurikkala Timo	Juurikkala Timo
Kauppinen Sirpa	Kari Antti
Laakso Sari	Kostilainen Anniina
Norrena Vaula	Linnainmäki Joel
Rosbäck Heidi	Norrena Vaula
Åstrand Riikka	Pajunen Emmi
	Rautavaara-Hämäläinen Maija
	Rämö Eve
	Silvennoinen Sveta

Perussuomalaiset

31.5.2017 asti	1.6.2017 alkaen
Auvinen Timo	Auvinen Timo (13.11.2017 asti)
Herranen Jouni	Jääskeläinen Pietari (9.8.2017 asti)
Jääskeläinen Pietari	Kärki Niilo
Kyyrö Marja	Lundell Kai-Ari
Kärki Niilo	Malmi Juha (9.8.2017 asti)
Malmi Juha	Mäkilaine Kirsi
Nieminen Johannes	Niikko Mika
Niikko Mika	Vahvelainen Tanja
Sajaniemi Ulla	
Simonen Juha	
Vahtera Pauli	

Vasemmistoliitto

31.5.2017 asti	1.6.2017 alkaen
Eerola Antero	Eerola Antero
Saramo Jussi	Jääskeläinen Jari
Sillanpää Minttu	Saramo Jussi
Tyystjärvi Kati	Sillanpää Minttu
	Tyystjärvi Kati

Suomen keskusta

31.5.2017 asti	1.6.2017 alkaen
Ansalehto-Salmi Irja	Ansalehto-Salmi Irja
Hirvaskoski Johannes	Hirvonen Juha
Wallenius Arja	Vähäkangas Jussi

Sininen tulevaisuus

Auvinen Timo (14.11.2017 alkaen)
Jääskeläinen Pietari (10.8.2017 alkaen)
Malmi Juha (10.8.2017alkaen)

Suomen kristillisdemokraatit

31.5.2017 asti	1.6.2017 alkaen
Hurri Maija	Jääskeläinen Jouko
Jääskeläinen Jouko	Tuomela Tiina

Ruotsalainen kansanpuolue-Svenska folkpartiet

31.5.2017 asti	1.6.2017 alkaen
Härmälä Göran	Karlsson Patrik
Karlsson Patrik	Åstrand Stefan

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat

	31.5.2017 asti	1.6.2017 alkaen
Puheenjohtaja	Lindtman Antti (SDP)	Lindtman Antti (SDP)
I varapuheenjohtaja	Heikki Heinimäki (KOK)	Mäkinen Tapani (KOK)
II varapuheenjohtaja	Kostilainen Anniina (VIHR)	Kauppinen Sirpa (VIHR)

Kaupunginhallitus

Suomen sosialidemokraattinen puolue

31.5.2017 asti	1.6.2017 alkaen
Bruun Susanna	Abdi Faysal
Mäntynen Taisto	Bruun Susanna
Näätsaari Sinikka	Puoskari Pentti
Suvensalmi Jouko	

Kansallinen kokoomus

31.5.2017 asti	1.6.2017 alkaen
Kaira Lauri	Kaira Lauri
Lehmuskallio Paula	Orpana Anitta
Orpana Anitta	Rokkanen Sakari

Perussuomalaiset

31.5.2017 asti	1.6.2017 alkaen
Kärki Niilo	Niikko Mika
Niemelä Arja	

Vihreä liitto

31.5.2017 asti	1.6.2017 alkaen
Kokko Hannu	Norrena Vaula
Åstrand Riikka	

Ruotsalainen kansanpuolue-Svenska folkpartiet

31.5.2017 asti	1.6.2017 alkaen
Karlsson Patrik	

Suomen keskusta

31.5.2017 asti	1.6.2017 alkaen
Ryhänen Riitta	Hakulinen Pentti

Vasemmistoliitto

31.5.2017 asti	1.6.2017 alkaen
Kotila Pirkko	Kotila Pirkko

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat:

	31.5.2017 asti	1.6.2017 alkaen
Puheenjohtaja	Tapani Mäkinen (KOK)	Multala Sari (KOK)
I varapuheenjohtaja	Letto Pirkko (SDP)	Tahvanainen Säde (SDP)
II varapuheenjohtaja	Jääskeläinen Pietari (PS)	Juurikkala Timo (VIHR)

Esittelijä (31.12.2017)
Kaupunginjohtaja Kari Nenonen

Tilivelvolliset (31.12.2017)
Kaupunginjohtaja Kari Nenonen
Apulaiskaupunginjohtaja Martti Lipponen
Apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö
Apulaiskaupunginjohtaja Jukka T. Salminen
Apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä
Apulaiskaupunginjohtaja Elina Lehto-Häggroth

Vantaan kaupungin organisaatio 2017

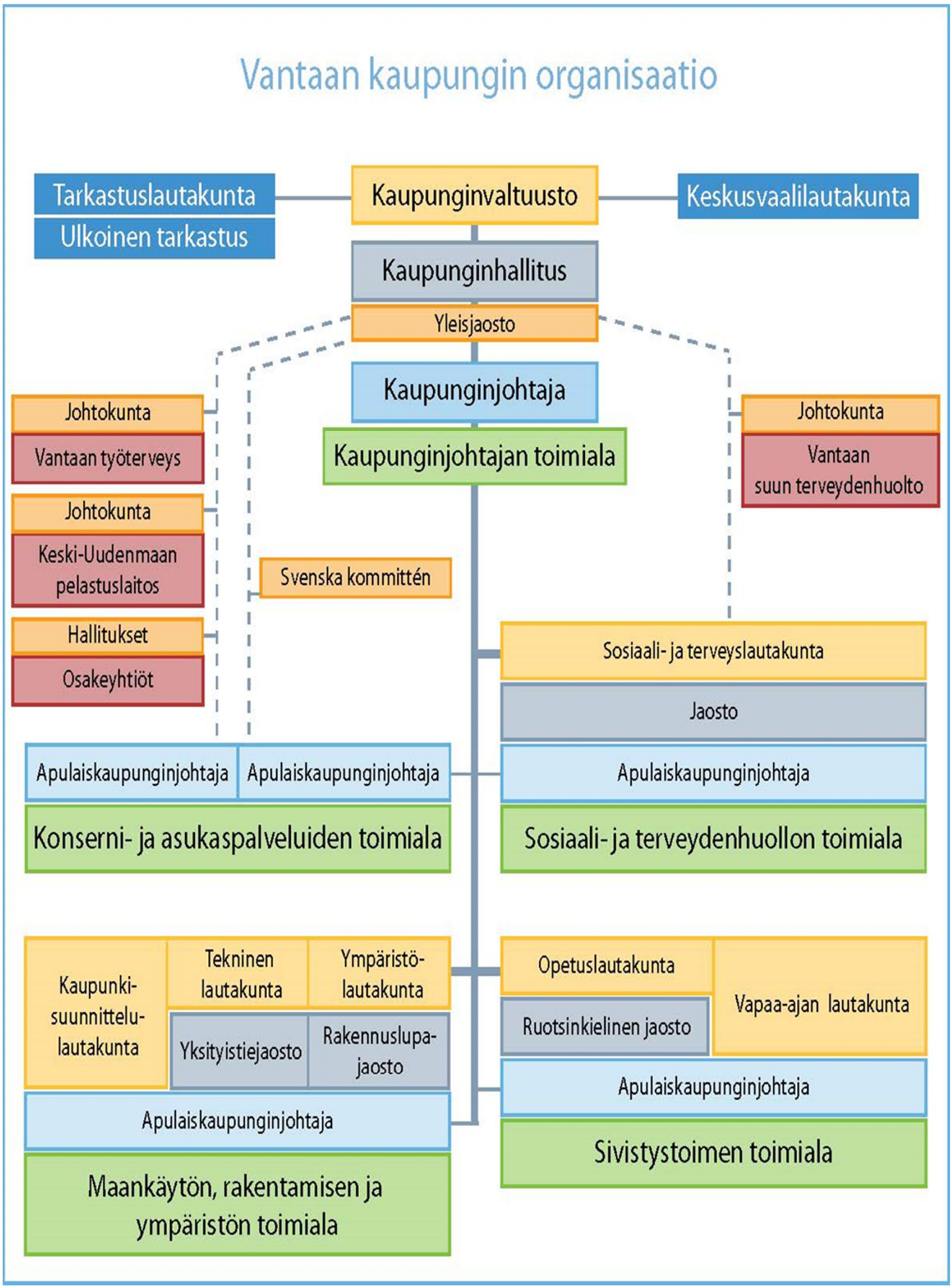

1.1.3 Kansantalouden ja aluetalouden kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Vuonna 2017 kansantalous kasvoi nopeasti. Alkuvuodesta 2017 kansantalouden vuosikasvuksi ennakoitiin 1,3 prosentin tasoa, mutta maailman talouden suotuisan kehityksen tukemana talouskasvu olikin vuonna 2017 huomattavasti ennakoitua voimakkaampaa ylittäen kolmen prosentin tason. Viimeisimpien ennusteiden mukaan talouskasvu jatkuu myös vuosina 2018–2019 vahvana vuosikasvun asettuessa 2-2,5 prosentin tasolle.

Kuluttajien luottamus oman talouden ja kansantalouden kehitykseen oli vahva koko vuoden 2017. Vahvimmillaan luottamus oli pääkaupunkiseudulla, heikoimmillaan Pohjois-Suomessa. Myös yritysten luottamus oli keskeisissä toimialaryhmissä (teollisuus, rakentaminen, palvelut, vähittäiskauppa) koko vuoden pääosin noususuunnassa. Viennin kasvu, niin tavara- kuin palveluvienninkin, nopeutui selvästi vuoden 2017 aikana. Investoinneista erityisesti kone- ja laiteinvestoinnit kasvoivat voimakkaasti. Kasvukeskuksissa rakentaminen oli vilkasta ja jatkuu edelleen vilkkaana myös vuonna 2018, vaikka rakennusinvestointien kasvuvauhti hidastui vuonna 2017 edelliseen vuoteen nähden. Myös T&K-investoinnit kasvoivat selvästi. Työn tuottavuus kasvoi vuonna 2017 edellisiä vuosia nopeammin.

Vuonna 2017 kuluttajahintoja nostivat erityisesti palveluiden ja polttoaineiden kallistuminen. Inflaatiovauhti oli Suomessa vuonna 2017 alle prosentin, mikä oli selvästi euroalueen inflaatiovauhtia alempi. Inflaatiovauhdin odotetaan Suomessa nousevan vuonna 2018, mikä toteutuessaan hidastaa ansiotason nousua. Euroopan keskuspankin odotetaan luopuvan laajennetusta omaisuuserien osto-ohjelmasta asteittain ja myös ohjauskoron odotetaan nousevan mahdollisesti jo vuoden 2018 aikana, mikä näkyy jo nyt pitkien korkojen nousuna.

Nimellinen ansiotaso kasvoi 2017 vain niukasti. Palkkasumma sinällään kasvoi parantuneen työllisyyden myötä huomattavasti enemmän, arviolta yli kaksi prosenttia. Palkkojen nousun ennustetaan kiihtyvän vuonna 2018, mutta kuitenkin kilpailijamaita maltillisemmin. Työllisyyden parantuminen ja palkkatason nousu yhdessä kasvattavat palkkasummaa vuonna 2018 arviolta kolme prosenttia.

Työllisyystilanne parani vuoden 2017 selvästi työttömyysasteen laskiessa 13,2 prosentista 11,5 prosenttiin. Myös pitkäaikaistyöttömien määrä laski vuodesta 2016 selvästi, lähes 20 000 hengellä. Työttömiä työnhakijoita oli joulukuun 2018 lopulla runsaat 304 000 henkeä, mikä on yli 44 000 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömyyden alueelliset erot ovat kuitenkin varsin suuria. Työvoiman saatavuudessa on edelleen myös alueellisia ja alakohtaisia ongelmia.

Julkinen talous

Valtiontalous oli vuonna 2017 suuresti alijäämäinen jo yhdeksättä vuotta peräkkäin. Valtionkonttorin mukaan uutta velkaa nostettiin 3,4 miljardia euroa, siten valtion velka vuoden 2017 päättyessä oli 105,8 miljardia euroa. Valtion velan arvioidaan olevan vuoden 2017 lopun tilanteessa noin 47 prosenttia bruttokansantuotteesta, jossa on laskua noin 0,4 prosenttia edellisvuodesta.

Kuntien yhteenlasketut kunnallisverotuotot kasvoivat vain 0,1 prosenttia vuonna 2017. 47 kuntaa nosti ja 14 kuntaa laski tuloveroprosenttiaan vuodelle 2017. Kunnallisverotuoton kasvua hillitsi sekä 400 milj. euroa laskevasti vaikuttaneet veroperustemuutokset että 430 milj. euroa laskevasti vaikuttanut kilpailukykysopimus. Kiinteistöverot kasvoivat 6,3 prosenttia. Yhteisöverotulot kasvoivat 21,5 prosenttia johtuen pääosin yksittäisestä yrityskaupasta. Valtionosuudet laskivat yli 3 prosenttia eli lähes 300 milj. euroa johtuen mm. perustoimeentulotuen siirrosta Kelaan sekä kilpailukykysopimuksen voimaantulosta.

Tilastokeskuksen tekemien tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli 1,18 miljardia euroa vuonna 2017. Toimintatuotot vähentyivät 1,2 prosenttia ja toimintakulut 1,0 prosenttia. Yhteenlaskettu toimintakatteen muutos oli -0,9 prosenttia ja vuosikatteen muutos

14,8 prosenttia. Perustoimeentulotuen siirto Kelaan alensi toimintatuottoja noin 330 milj. euroa ja toimintakuluja 660 milj. euroa. Kilpailukykysopimuksen mukaiset työnantajamaksujen alenteaminen ja lomarahojen leikkaus supistivat kuntasektorin toimintakuluja noin 350 milj. euroa. Kunnat jatkoivat edelleen myös omia sopeutustoimiaan. Toimintakuluja kasvattivat mm. ikärakenteen tuomat paineet sekä maakuntauudistuksen valmistelu. Ilman perustoimeentulotuen Kela-siirtoa ja kilpailukykysopimusta toimintakulujen kasvu olisi ollut noin 1,5 prosenttia. Kunnissa ja kuntayhtymissä tehtiin investointeja 4,47 miljardilla eurolla. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien lainakanta oli vuoden 2017 lopussa noin 16 miljardia euroa, laskua edellisestä vuodesta 0,6 prosenttia. Vuonna 2017 60 kunnan tilikauden tulos muodostui negatiiviseksi.

Uudenmaan ja Helsingin seudun kehitys

Tilastokeskuksen ennakkotietojen perusteella Uudenmaan maakunnan väestökasvun arvioidaan vuonna 2017 ylittäneen vuoden 2016 väestönkasvun ja ollen yli 19 300 henkeä. Maakunnan väestönkasvusta yli 90 prosenttia tapahtui Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla.

Talouden nousukausi näkyy myös Helsingin seudun yritysten liikevaihdon kehityksessä, joka kääntyi selvään kasvuun jo vuonna 2016 ja tämä kasvu on jatkunut vuonna 2017. Vuoden 2017 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana palkkasumma kasvoi 1,6 prosenttia.

Kuvio 1: Yritysten liikevaihdon kehitys Vantaalla ja Helsingin seudulla vuosina 2005–2017

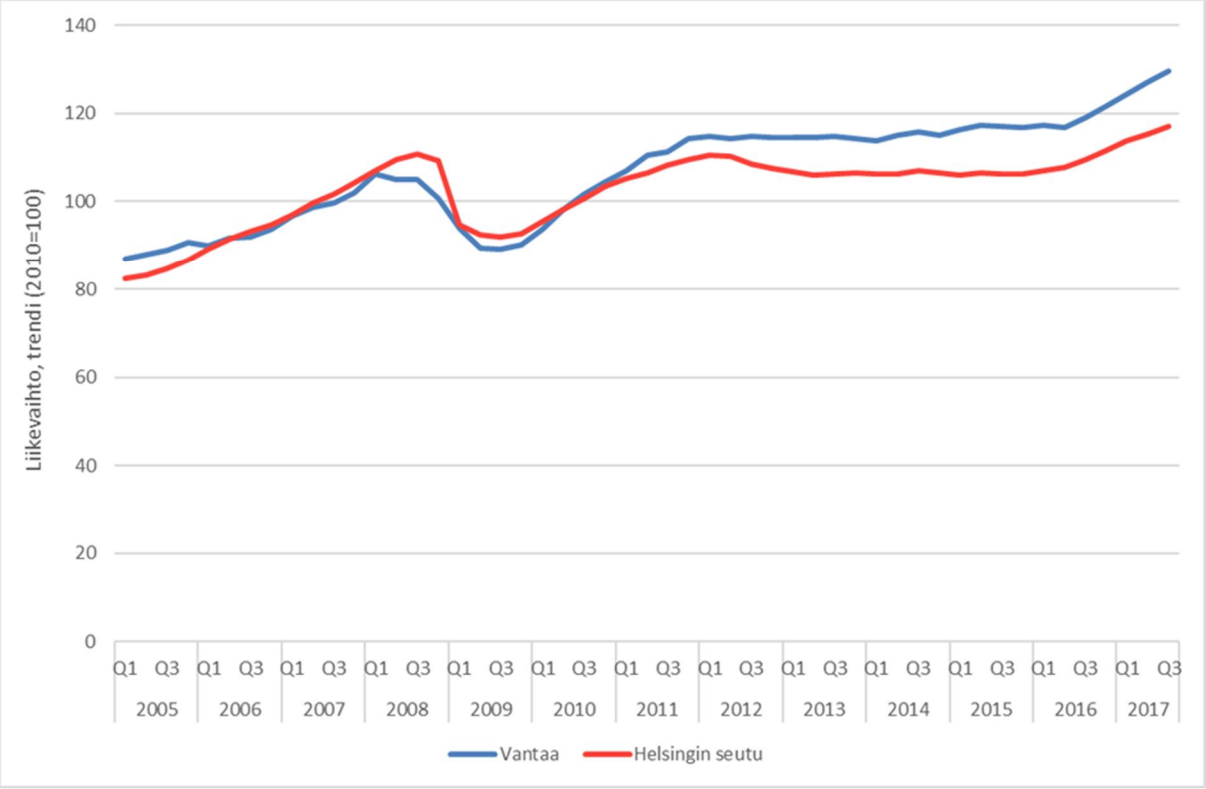

Lähde: Tilastokeskus

Työttömyyden kasvu taittui vuonna 2016. Helsingin seudun työttömyysaste on edelleen laskenut vuodesta 2016. Pitkäaikaistyöttömien määrä laski vuoden 2016 lopulta vuoden 2017 loppuun mennessä noin 28 prosentilla eli yli 8 000 hengellä. Pitkäaikaistyöttömiä oli Helsingin seudulla joulukuun 2017 lopussa yhteensä noin 20 600 henkeä. Myös nuorisotyöttömien määrä väheni vuodessa lähes 20 prosentilla. Pääkaupunkiseudun suurista kaupungeista työttömyysaste oli vuodenvaihteessa 2017/18 alin Espoossa, 8,6 prosenttia. Vantaalla työttömyysaste oli 10,1 prosenttia, Helsingissä 10,6 prosenttia ja KUUMA-kunnissa 8 prosenttia. Suurten kaupunkien joukossa Vantaan työttömyysaste on Espoon jälkeen toiseksi alin.

Kuvio 2: Työttömyysasteet suurimmissa kaupungeissa, joulukuu 2016 ja joulukuu 2017

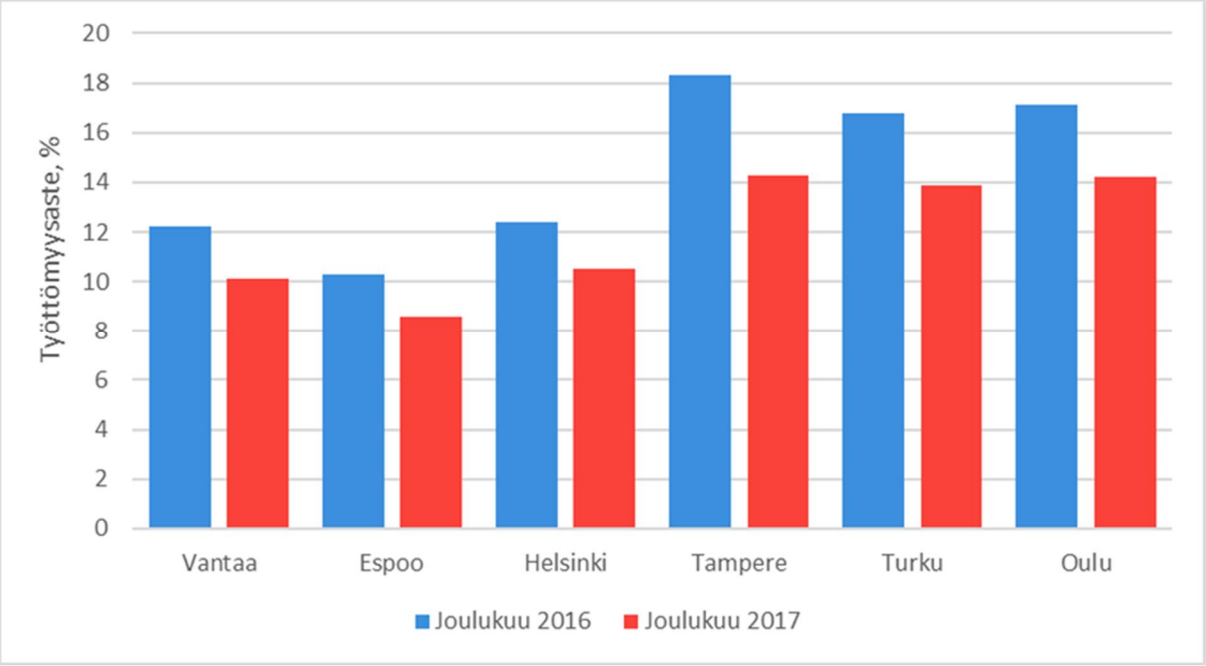

Lähde: TEM

1.1.4 Vantaan kaupungin toimintaympäristö ja talouden kehitys

Väestönkasvu Vantaalla hidastui vuodesta 2016

Vantaan väestön kasvu jäi Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vuonna 2017 edellisen vuoden huipputason alapuolelle. Näin siitä huolimatta, että valmistuneiden asuntojen määrä kasvoi edellisestä vuodesta. Ennakkotietojen mukaan väestökasvu olisi ollut vajaat 3 800 henkeä ja Vantaan väkiluku oli vuodenvaihteessa 2017/18 223 108 henkeä. Vuoden 2017 väestönkasvu oli noin 250 henkeä enemmän kuin mitä Vantaan väestöennusteessa vuonna 2016 ennakoitiin. Vuoden 2016 kasvuluvuista jäätiin kuitenkin selvästi jälkeen. Väestönkasvu vuonna 2017 jakautui melko tasaisesti luonnollisen väestönlisäyksen, kotimaan muuttovoiton ja ulkomaisen muuttovoiton kesken. Väestöennusteeseen verrattuna merkittävin poikkeama oli luonnollisen väestönkasvun jääminen yli 200 henkeä ennakoitua pienemmäksi. Syntyneiden enemmyys kuolleisiin nähden oli alustavien tietojen mukaan noin 1 200 henkeä.

Rakennusalan kasvu hidastui, muissa toimialaryhmissä kasvua

Vantaalaisten yritysten liikevaihto kasvoi vuonna 2017 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana yli kuusi prosenttia. Vielä vuonna 2016 vantaalaisten yritysten yhteenlaskettu liikevaihdon kasvu oli lähinnä rakennussektorin varassa. Talouden suhdannekäänteen myötä kaikki keskeiset toimialaryhmät kasvattivat liikevaihtoaan vuoden 2017 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana. Vahvimmin kasvoivat muut palvelut, lähes 10 prosenttia. Muiden toimialaryhmien kasvu oli viiden prosentin molemmin puolin. Samalla myös toimialaryhmien palkkasummat kasvoivat.

Kuvio 3: Liikevaihdon kehitys toimialaryhmittäin Vantaalla vuosina 2005–2017

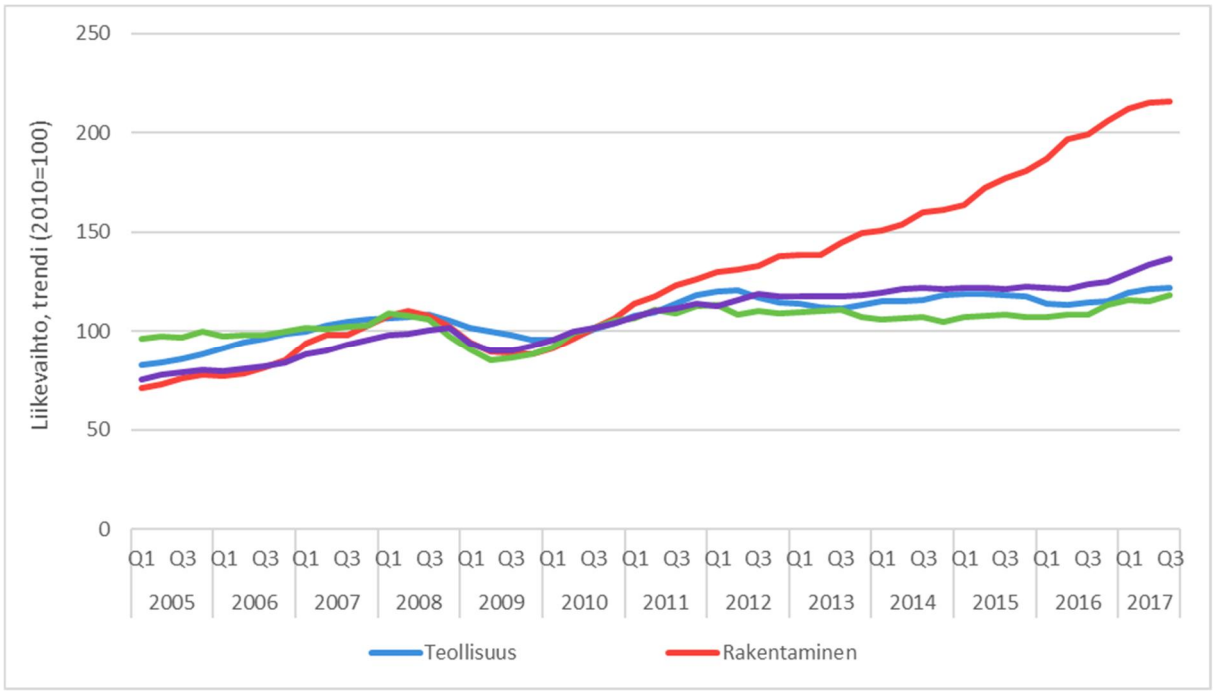

Lähde: Tilastokeskus

Työttömyys laski selvästi

Vuonna 2016 tapahtunut käänne työttömyydessä, työttömyyden taittuminen laskuun, jatkui vuonna 2017. Työttömyysaste laski joulukuun 2016 lopusta vuoden 2017 joulukuun loppuun noin kaksi prosenttiyksikköä. Vuodenvaihteessa 2016/17 Vantaalla oli lähes 4 900 pitkäaikaistyötöntä, vuotta myöhemmin heitä oli vajaat 3 500. Pitkäaikaistyöttömyyden ohelle nuorisityöttömyys on laskusuunnassa. Työllisyysaste kääntyi myös selvään nousuun lähennellen 75 prosenttia joulukuussa 2017.

Kuvio 4: Pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys Vantaalla vuosina 2008–2017

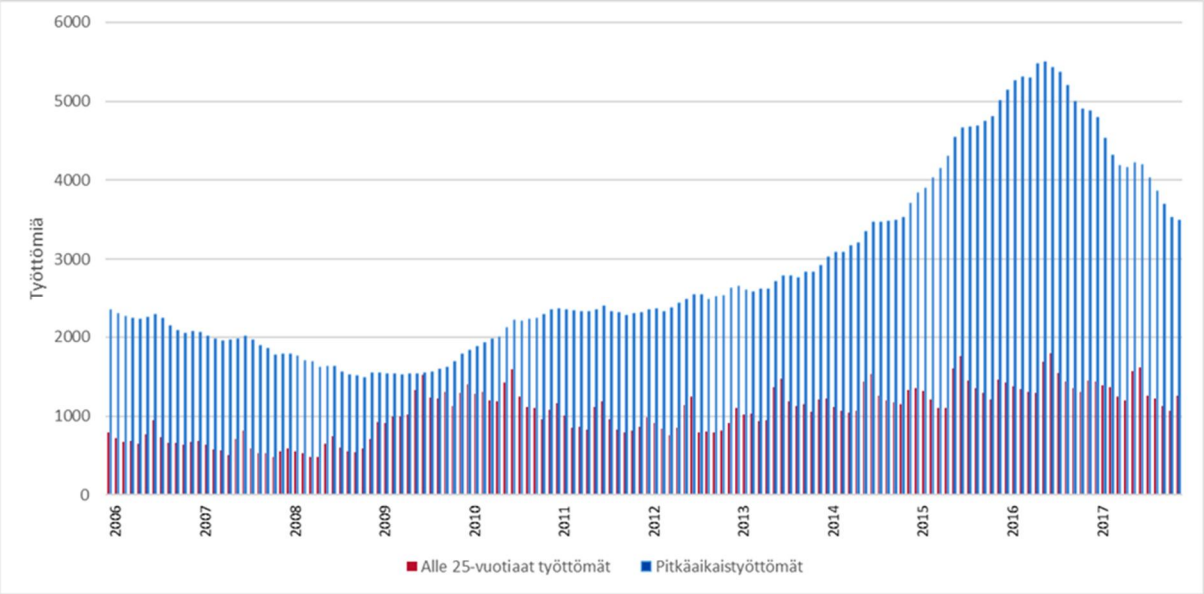

Lähde: TEM

Asuntotuotanto kasvoi edelleen

Asuntotuotanto jatkoi Vantaalla kasvuaan jo kuudetta vuotta peräkkäin. Vuonna 2017 valmistui lähes 3300 asuntoa, noin 300 asuntoa enemmän kuin vuonna 2016. Edellisvuosien tapaan asuntotuotanto oli varsin kerrostalopainotteista, valmistuneista asunnoista noin 85 prosenttia oli kerrostaloasuntoja. Valmistuvien pientaloasuntojen määrä on edelleen varsin alhainen, mutta se kuitenkin kasvoi vuoteen 2016 verrattuna. Valmistuneiden asuntojen keskikoko laski vajaasta 57 neliömetristä runsaaseen 52 neliömetriin.

Kuviot 5 ja 6: Asuntorakentaminen talotyypeittäin ja suuralueittain vuosina 2007–2017

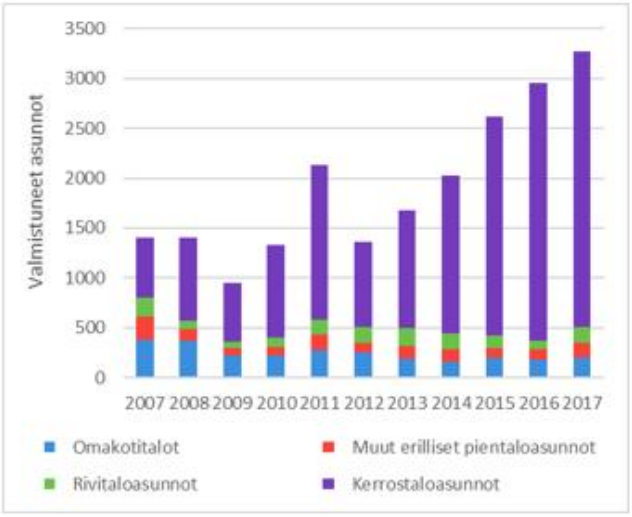

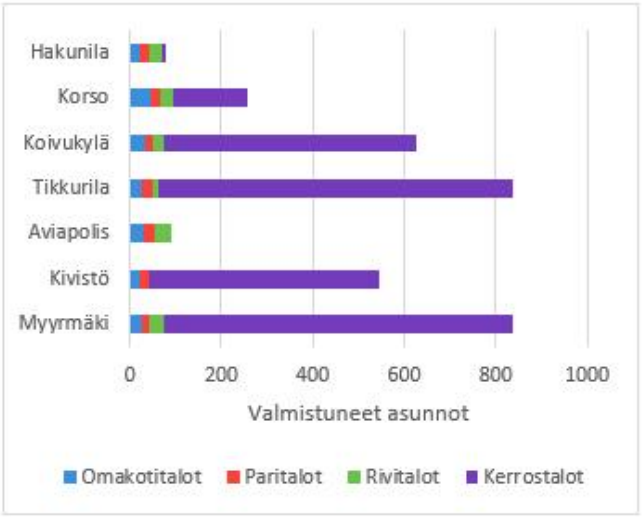

Lähde: Facta-kuntarekisteri

Valmistuneista asunnoista 61 prosenttia oli omistusasuntoja, 36 prosenttia vuokra-asuntoja ja kolme prosenttia asumisoikeusasuntoja. Kaupungin vuokra-asuntoja valmistui runsaat 350 ja muita vuokra-asuntoja noin 830. Eniten asuntoja valmistui Myyrmäen ja Tikkurilan suuralueille, molemmille yli 800 asuntoa. Vähiten asuntoja valmistui puolestaan Hakunilan ja Aviapoliksen suuralueille, molemmille alle 100 asuntoa.

Vuoden 2017 aikana myönnetyt rakennusluvat mahdollistavat noin 5000 asunnon rakentamisen, mikä on noin 10 prosenttia vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Tämäkin taso on korkea, kun sitä verrataan vuosien 2014-15 tasoon, noin 3000 luvitettuun asuntoon. Kaikkiaan vuoden 2017 aikana aloitettiin 5050 asunnon rakentaminen, missä on kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 660 asuntoa. Vuodenvaihteessa 2017/18 oli rakenteilla 6869 asuntoa.

Kuvio 7: Asuntorakentaminen suuralueittain vuosina 2006–2017

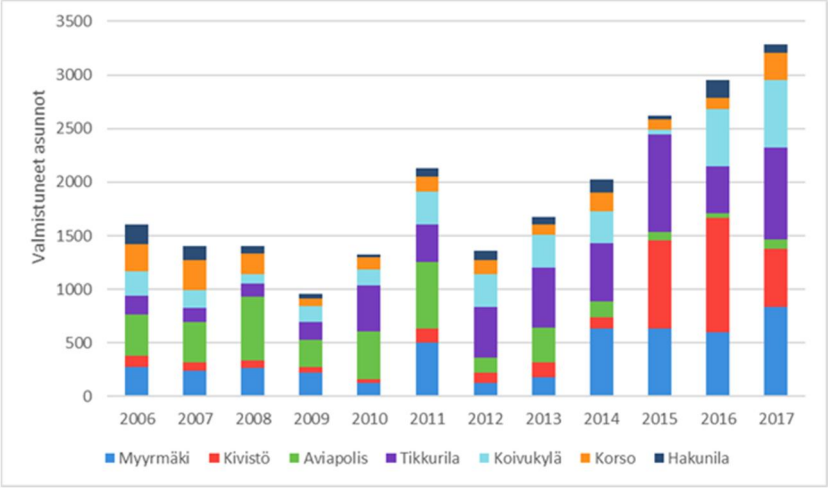

Lähde: Facta-kuntarekisteri

Toimitilarakentaminen väheni selvästi

Vuoteen 2016 verrattuna toimitilarakentaminen väheni kaikissa ryhmissä muut rakennukset -kategoriaa lukuun ottamatta. Liikenteen rakennukset -kategoriassa vähennys oli noin 75 prosenttia. Julkisia rakennuksia ja varastorakennuksia valmistui kerrosneliömetreillä mitattuna molempia yli kolmannes edellisvuotta vähemmän. Lähes puolet (47%) vuonna 2017 valmistuneesta toimitilarakentamisesta sijaitsee Tikkurilan suuralueella. Tikkurilan jälkeen eniten toimitilaa valmistui Aviapoliksen suuralueelle (18%) ja Myyrmäen suuralueelle (15%).

Toimitilarakennusten aloitukset olivat vuonna 2017 noin 50 prosenttia vuotta 2016 korkeammalla tasolla. Pääosin tätä kasvua selittää varastorakentamisen aloitetun kerrosalan kolminkertaistuminen edelliseen vuoteen nähden. Suurpiireittäin tarkasteltuna suurin kasvu aloitetun toimitilarakentamisen kerrosalassa on tapahtunut Aviapoliksessa ja Koivukylässä. Vastaavasti Tikkurilassa ja Myyrmäessä toimitilarakentamisen aloitukset ovat kerrosalalla mitattuna vähentyneet. Vuonna 2017 aloitetuista rakennushankkeista merkittävimpiä ovat lentoaseman laajennus sekä Viinikkalan, Hakkilan ja Päiväkummun kaupunginosissa käynnistyneet mittavat varastorakentamiseen liittyvät hankkeet. Liiketilan osalta painopiste vuonna 2017 käynnistyneissä hankkeissa on Pakkalassa ja toimistotilojen osalta Veromiehen kaupunginosassa.

Kuvio 8: Toimitilarakentaminen käyttötarkoituksittain vuosina 2007–2017

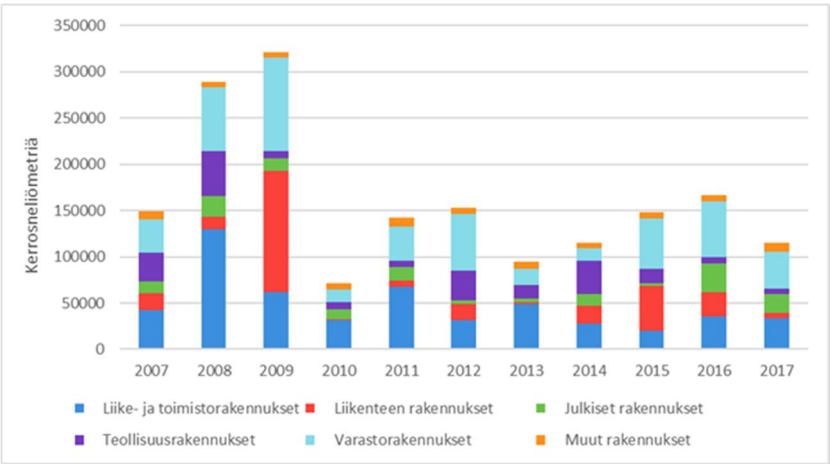

Lähde: Facta-kuntarekisteri

Verotulot

Vantaan kaupunki sai verotuloja yhteensä 977,0 milj. euroa vuonna 2017. Verotulot kasvoivat 23,2 milj. euroa eli 2,4 prosenttia vuoteen 2016 verrattuna. Talousarvion verotuloarvio ylittyi yhteensä 35,8 milj. eurolla, mihin vaikutti yhteisöverotilityksiin sisältynyt merkittävä kertaerä sekä kunnallisverotuksessa verotettavien ansiotulojen ennakoitua voimakkaampi kasvu. Talousarvion verotuloarvion toteumaprosentiksi muodostui 103,8 prosenttia.

Kunnallisveroja Vantaan kaupunki sai vuonna 2017 yhteensä 819,0 milj. euroa, mikä on 5,2 milj. euroa ja 0,6 prosenttia enemmän kuin vuonna 2016. Koko maassa kuntien kunnallisverotilitykset kasvoivat 0,1 prosenttia edellisvuodesta. Koko maassa kaikkiaan 47 kuntaa nosti kunnallisveroprosenttiaan vuodelle 2017. Tämä tarkoitti 0,05 prosenttiyksikön nousua koko maan kunnallisveroprosentin painotettuun keskiarvoon, joka vuonna 2017 oli 19,91.

Verovuoden 2017 kunnallisveron ennakoita kertyi kaupungille yhteensä 766,7 milj. euroa. Valmistuneen vuoden 2016 verotuksen tietojen mukaan vantaalaisten kunnallisverotuksessa veronalaiset tulot vuonna 2016 kasvoivat 2,5 prosentilla, mikä ylitti koko maan keskimääräisen 1,8 prosentin kasvutason. Vantaalaisten ansiotulot yhteensä vuonna 2016 kasvoivat 2,8 prosentilla, mikä on prosentin verran koko maan kehitystä korkeampi kasvutaso. Keskimääräistä paremmasta vuoden 2016 ansiotulokehityksestä johtuen Vantaan kunnallisveron jako-osuus nousi 2017 joulukuussa 4,36 prosenttiin. Koko Kuntaryhmän jako-osuus verohallinnon keräämistä tuloveroista puolestaan nousi vuoden 2017 osalta 62,17 prosenttiin.

Yhteisöveroja kaupunki sai vuonna 2017 yhteensä 80,7 milj. euroa. Kaupungin saamat yhteisöverot kasvoivat edellisvuodesta 14,5 milj. eurolla eli 22,0 prosenttia. Talousarvio ylittyi yhteisöverojen osalta 14,0 milj. eurolla, ja talousarvion toteumaprosentti asettui 121,0 prosenttiin. Vuoden 2016 yhteisöverotukseen liittyen toukokuun 2017 yhteisöverotilitykseen sisältyi huomattava yksittäinen ennakontäydennysmaksu, josta kuntien osuus oli reilut 200 miljoonaa euroa ja Vantaan osuus vastaavasti lähes 10 milj. euroa. Kyseinen erä kohdentuu tarkemmin tulevien vuosien yhteisöverojen jako-osuuksien laskennan kautta ko. yrityksen sijaintikunnalle.

Kuntaryhmän yhteisövero-osuuden määräaikainen 5 prosenttiyksikön korotus poistui vuodelle 2016. Vuonna 2017 kuntien jako-osuus yhteisöveroista laski edelleen vuodesta 2016 nyt 30,34 prosenttiin. Sen sijaan Vantaan oma jako-osuus kuntien yhteisöveroista nousi 4,35 prosenttiin. Kuntaryhmän jako-osuuden laskusta huolimatta koko maan kunnille tilitetyt yhteisöverotulot kasvoivat peräti 21,5 prosenttia edellisvuodesta. Kasvusta merkittävän osan muodosti yksittäiseen yritysjärjestelyyn liittynyt vuoden 2016 verotuksen ennakontäydennysmaksu.

Kaupunki sai kiinteistöverotuloja 77,3 milj. euroa vuonna 2017, kasvua edellisvuoteen 3,4 milj. euroa eli 4,7 prosenttia. Koko maassa kuntien saamien kiinteistöverotilitysten kasvu edellisvuoteen nähden oli 6,3 prosenttia. Vuodelle 2017 valtio korotti vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveron alarajaa 0,37 prosentista 0,41 prosenttiin, mihin uusi vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti myös Vantaalla asetettiin. Kiinteistöverolain muutoksen myötä kuntien tuli vuodesta 2017 lähtien asettaa erikseen veroprosentti myös asuinrakennuksille, jotka eivät ole vakituisessa asuinkäytössä. Lisäksi kiinteistöverolain muutoksen myötä 14 Helsingin seudun kunnan on asetettava rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti vähintään 3 prosenttiyksikköä yleistä kiinteistöveroprosenttia suuremmaksi. Vantaalla yleinen kiinteistöveroprosentti sekä muun kuin vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti olivat 2017 vuonna 1,00 ja rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti 4,00.

Vuoden 2017 talousarvion kiinteistöverotuloarvio ylittyi 0,7 milj. eurolla ja kiinteistöverotulojen toteumaprosentti talousarvioon nähden oli 101,0 prosenttia. Verohallinnon tietojen mukaan kiinteistöveroa olisi maksuunpantu 78,7 milj. euroa vuonna 2017, osa maksuunpanosta ei kertynyt vielä talousarviovuoden aikana. Maksuunpannuista kiinteistöveroista noin 19,2 milj. euroa kertyi vakituisista asuinrakennuksista ja 27,5 milj. euroa yleisen kiinteistöveroprosentin perusteella muista rakennuksista. Muun kuin vakituisen asuinrakennuksen veroprosentin perusteella kiinteistöveroja kertyi ainoastaan 0,04 milj. euroa. Maapohjien kiinteistöverot yhteensä

olivat 31,9 milj. euroa, josta rakentamattoman rakennuspaikan korotetun kiinteistöveron osuus oli noin 1,7 milj. euroa.

Taulukko 1: Kaupungin verotulot vuonna 2017

1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Taloarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteu-tuma	Poikkeama
Verotulot	941 193		941 193	977 011	35 817
Kunnan tulovero	797 896		797 896	818 980	21 084
Kiinteistövero	76 603		76 603	77 331	728
Osuus yhteisöveron tuotosta	66 694		66 694	80 699	14 005

Taulukko 2: Kaupungin tuloveron määräytymisperusteet

	Tulovero-prosentti	Verotettava tulo milj. euroa	Muutos-%
2008	18,50	3 591,6	7,7
2009	18,50	3 656,7	1,8
2010	19,00	3 730,0	2,0
2011	19,00	3 924,3	5,2
2012	19,00	4 086,7	4,1
2013	19,00	4 210,3	3,0
2014	19,00	4 275,4	1,5
2015	19,00	4 352,7	1,8
2016	19,00	4 461,2	2,5
2017	19,00	*	

* Vuoden 2017 verotus valmistuu syksyllä 2018

Taulukko 3: Kaupungin kiinteistöveron määräytymisperusteet

Kiinteistöveroprosentit	
Yleinen	1,00
Vakituinen asuinrakennus	0,41
Muu kuin vakituinen asuinrakennus	1,00
Voimalaitos	2,85
Rakentamaton rakennuspaikka	4,00

Valtionosuudet

Kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia 168,9 milj. euroa vuonna 2017, kun vuonna 2016 valtionosuuksia kertyi yhteensä 189,4 milj. euroa. Peruspalvelujen valtionosuuksia kertyi vuonna 2017 152,2 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen muita valtionosuuksia 16,7 milj. euroa. Talousarvio alittui valtionosuuksien budjetoidun kokonaismäärän suhteen 0,5 milj. euroa.

Vantaan valtionosuuksia on viime vuosina kasvattanut valtionosuusjärjestelmämuutoksen vaikutusten täysimääräinen voimaantulo vuodesta 2016 lukien. Valtionosuusuudistuksen hyödyksi Vantaalle aiempaan järjestelmään nähden muodostui 100 euroa/asukas/vuosi. Tästä huolimatta Vantaan kaupungin saamat valtionosuustulot laskivat vuonna 2017 selvästi edellisvuodesta. Laskun selittävät perustoimeentulotuen Kelalle siirtymisen aiheuttamat valtionosuuksien vähennykset, kilpailukykysopimuksen perusteella tehdyt valtionosuuksien vähennykset, valtionosuuksien indeksitarkistuksen miinusmerkkisyys sekä valtion peruspalvelujen indeksisidonnaisiin menoihin kohdentama lisäsäästö.

Vuodelle 2017 tapahtuneiden tasomuutosten lisäksi kuntien valtionosuuksien määrään vaikuttavat merkittävästi valtion viime vuosina säästösyistä päättämät leikkaukset. Vuodesta 2012 lähtien kuntien valtionosuuksiin on kohdistettu leikkauksia siten, että leikkausten vuosivaikutus kunnille vuonna 2017 oli jo noin -1,6 miljardia euroa, ja kilpailukykysopimukseen liittyvät leikkaukset huomioiden jo lähes kaksi miljardia euroa. 2010-luvun mittavat valtionosuusleikkaukset ovat vaikuttaneet olennaisesti myös Vantaan kaupungin verorahoituksen kehitykseen ja kokonaistalouteen.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus määräytyy nykyisen valtionosuusjärjestelmän mukaan valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista sekä lisäosista. Laskennallisten kustannusten määräytymisperusteita ovat ikärakenne, sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta. Peruspalvelujen valtionosuusprosentti vuonna 2017 oli 25,231 prosenttia ja kunnan omarahoitusosuus oli 3 627,58 euroa/asukas.

Laskennallisia kustannuksia Vantaalle kertyi vuoden 2017 peruspalvelujen valtionosuuslaskennassa yhteensä 961,4 milj. euroa. Lisäosien määräytymisperusteena on uudessa valtionosuusjärjestelmässä syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus sekä saamelaisten kotialue. Lisäosia kertyi Vantaalle vuoden 2017 peruspalvelujen valtionosuuslaskennassa 8,7 milj. euroa. Kunnan omarahoitusosuus oli 778,5 milj. euroa. Valtionosuuteen tehtävien lisäysten ja vähennysten vaikutus Vantaalle oli 6,1 milj. euroa. Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus vähensi -45,5 milj. euroa kaupungin vuoden 2017 valtionosuuksia (v. 2016: -47,4 milj. euroa).

Talousarviossa opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia kaupungin arvioitiin saavan alustavan laskelman mukaisesti 15,2 milj. euroa vuonna 2017. Lopullisen tarkistuspäätöksen mukainen Vantaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien määrä vuonna 2017 oli 16,7 milj. euroa. Laskennallisista kustannuksista suurimmat erät kohdistuvat lukiokoulutukseen ja ammatilliseen peruskoulutukseen. Kunnan rahoitusosuus oli 254,85 euroa/asukas ja Vantaan rahoitusosuus yhteensä 54,7 milj. euroa vuonna 2017. Valtionosuuslaskelmien yhteydessä esitettävät ja kuukausittaisiin valtionosuustilityksiin sisältyvät kotikuntakorvaustulot ja -menot on kirjattu kirjanpito-ohjeiden mukaisesti erillisille, omille tileilleen sivistystoimen käyttötalouden toimintatuloihin ja -menoihin. Kotikuntakorvaukset eivät sisälly tilinpäätöksen valtionosuuslukuihin.

Vantaan kaupungin verorahoitus yhteensä oli 1 145,9 milj. euroa vuonna 2017, missä oli kasvua 0,2 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Tilinpäätöksessä toteutunut verorahoitus ylitti vuoden 2017 talousarvion verorahoitusarvion 35,3 milj. eurolla ja talousarvion toteumaprosentti verorahoituksen kokonaisuuden suhteen oli 103,2 prosenttia.

Taulukko 4: Kaupungin käyttötalouden valtionosuudet vuonna 2017

1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Taloarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet	169 409		169 409	168 934	-475
Peruspalvelujen valtionosuus	154 160		154 160	152 191	-1 969
Opetus- ja kulttuuritoimen	15 249		15 249	16 743	1 494
Muut valtionosuudet	0		0	0	0

Vuoden 2017 talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.11.2016 talousarvion vuodelle 2017 ja taloussuunnitelman vuosille 2017–2020. Vuoden 2017 alkuperäinen valtuuston hyväksymä talousarvio päättyi -54,4 milj. euron tilikauden tulokseen ja -53,7 milj. euron tilikauden alijäämään sekä yhteensä 119,7 milj. euron bruttoinvestointitasoon.

Kaupunginvaltuusto päätti muutoksista vuoden 2017 talousarvioon toimialojen esitysten perusteella syksyn 2017 aikana. Talousarviomuutoksista suurin oli kiinteän omaisuuden ostojen määrärahan korottaminen 20,3 milj. eurolla. Tästä 12,4 milj. euron taustalla oli sopimuskorvauksena saatujen maa-alueiden kirjaamiskäytäntö, jonka vuoksi sopimuskorvauksena saadut maa-alueet kirjattiin investointiosan menoksi, mutta myös vastaavaksi kuntatekniikan keskuksen käyttötalouden tulokirjaukseksi, jolloin muutoksella ei ollut rahoitusvaikutusta. Talousarviomuutosten jälkeen talousarvion tilikauden tulokseksi muodostui -67,6 milj. euroa ja bruttoinvestointitasoksi 144,3 milj. euroa.

Vuoden 2017 tilinpäätös päätyy 40,4 milj. euron tilikauden tulokseen ja 41,7 milj. euron tilikauden ylijäämään. Tilinpäätöksen tulos on 108 milj. euroa parempi kuin muutettu talousarvio ja 11,3 milj. euroa parempi kuin syksyllä vuoden 2017 toisen osavuosikatsauksen raportoinnissa esitetyt kaupunkitason tulosennusteet. Verotulojen sekä poistojen ja arvonalentumisten ylittyminen on huomioitu keväästä 2017 alkaen vuotta 2017 koskeneissa ennusteissa, mutta niistä ei ole tehty talousarviomuutoksia.

Talousarvion käyttötalousosan ja tuloslaskelmaosan toteutuminen

Käyttötaloudessa suurimpia poikkeamia vuoden 2017 muutettuun talousarvioon nähden olivat kaupunkitasolla:

- Toimintatuottojen ylittyminen 22,5 milj. eurolla.
- Valmistus omaan käyttöön alittuminen 10,3 milj. eurolla.
- Toimintakulujen alittuminen (ilman valmistusta omaan käyttöön) 58,8 milj. eurolla.
- Verotulojen ylittyminen 35,8 milj. eurolla.
- Korkokulujen alittuminen 3,6 milj. eurolla.
- Rahoitustuottojen alittuminen 2,9 milj. eurolla.
- Poistojen ja arvonalentumisten ylittyminen 9,7 milj. eurolla.

Vuoden 2017 muutetussa talousarviossa kaupungin käyttötalouden toimintatuotot olivat 387,1 milj. euroa. Vuoden 2017 aikana toteutuneet toimintatuotot olivat 409,6 milj. euroa ylittäen muutetun talousarvion 22,5 milj. eurolla. Toimintatuotot toteutuivat 106-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden ja ne laskivat 11,6 prosenttia vuoden 2016 tilinpäätökseen nähden. Toimintatuottoja kertyi ennakoitua enemmän ennätyksellisen vilkkaasta kaavoituksesta ja rakentamisesta johtuen. Talousarvion toimintatuotot ylittyivät 25,6 milj. euroa maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla erityisesti kuntatekniikan keskuksen sopimustuotoissa sekä maanmyyntituotoissa. Myyntituotot sisältävät 5,2 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelutuottoja. Vuoden 2016 tilinpäätökseen nähden toimintatuottojen laskuun vaikutti perustoimeentulotuen maksatuksen siirtyminen Kelan tehtäväksi (noin 25 milj. euroa). Lisäksi laskuun vaikutti vuoden 2016 poikkeuksellisten suurten laskennallisten toimintatuloerien poistuminen (noin 20 milj. euroa).

Kaupungin toimintakulut ilman valmistusta omaan käyttöön olivat muutetussa talousarviossa 1 477,1 milj. euroa. Vuoden 2017 aikana toteutuneet toimintakulut ilman valmistusta omaan käyttöön olivat 1 418,3 milj. euroa. Toimintakulut alittuivat 58,8 milj. eurolla ja ne toteutuivat 96-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden. Joukkoliikenteen toimintakulut alittivat talousarvion 13,8 milj. eurolla HSL:n kuntaosuuden toteutuessa budjetoitua pienempänä. Toimeentulotuen kulut alittivat Kela-siirron siirtymäajalle varatun määrärahan noin 16 milj. eurolla. Henkilöstökulut alittivat talousarvion noin 18 milj. eurolla. Lisäksi palvelujen ostokulut

alittuivat 20 milj. eurolla erityisesti maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla. Toimintakulut sisältävät 5,2 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia. Toimintakulut (ilman VOK) laskivat 2,0 prosenttia vuoden 2016 tilinpäätökseen nähden. Laskuun vaikutti eniten kilpailukykysopimuksen mukaiset työnantajamaksujen alentaminen ja lomarahojen leikkaus (noin 16 milj. euroa) sekä perustoimeentulotuen maksatuksen siirtyminen Kelaan (noin 50 milj. euroa).

Talousarvion toteumavertailuosiossa esitetään talousarvion toteutuminen toimialojen, liikelaitosten ja rahastojen osalta valtuuston päättämien sitovuustasojen mukaisesti.

Vuoden 2017 verotulot ylittivät talousarvion 35,8 milj. eurolla. Talousarvioon nähden kunnallisveroarvion toteuma oli 103 prosenttia, yhteisöveron toteuma 121 prosenttia, kiinteistöveron toteuma 101 prosenttia ja valtionosuuksien toteuma 100 prosenttia. Kaikkiaan verorahoitus yhteensä (verot ja valtionosuudet) toteutui 103-prosenttisesti suhteessa talousarvioon ja se kasvoi 0,2 prosenttia vuoden 2016 tilinpäätökseen nähden.

Rahoitustuottoja ja -kuluja toteutui vuonna 2017 yhteensä 26,8 milj. euroa, talousarviossa yhteenlasketuiksi rahoitustuotoiksi ja -kuluiksi oli arvioitu 25,7 milj. euroa. Talousarvion ja toteuman välinen ero johtuu edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta. Kaupungin noin 960 milj. euron lainasalkun korkokulut toteutuivat 2,5 milj. euron tasolla. Kaikki kaupungin korkotulot yhteensä alittivat talousarvion 3,6 milj. eurolla.

Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2017 123,6 milj. euroa, joka oli 9 prosenttia ja 9,7 milj. euroa talousarviossa arvioitua enemmän. Arvonalentumisia, joita ei ollut huomioitu talousarviossa, on kirjattu 14 milj. euroa vuodelle 2017. Suurimmat arvonalennukset kohdistuivat Myllymäen koulun, Kivistön koulun ja Hämeenkylän koulun purkamisten takia kirjattuihin ylimääräisiin arvonalentumisiin, joita on noin 8,5 milj. euroa. Lisäksi ylityksen taustalla on vuonna 2017 tehty Kivistön alueen maakauppoihin liittyvä noin 3 milj. euron arvonalennus Koy Erikasin osakkeiden tasearvoon.

Kaupungin vuosikatteeksi vuoden 2017 tilinpäätöksessä muodostui 164,0 milj. euroa, tilikauden tulokseksi 40,4 milj. euroa ja tilikauden ylijäämäksi 41,7 milj. euroa.

Investointiosan ja rahoitusosan toteutuminen

Vuoden 2017 alkuperäisen talousarvion investointiosan tulot olivat (liikelaitokset ja rahastot mukaan lukien) 3,8 milj. euroa, menot 119,7 milj. euroa ja investointiosan netto 115,9 milj. euroa. Vuoden 2017 aikana valtuusto päätti korottaa kiinteän omaisuuden ostojen investointimenoja 20,3 milj. euroa maanostoihin ja sopimuskorvauksena saatujen maa-alueiden arvon kirjaamiseen, lisätä julkisen käyttöomaisuuden kunnallisteknisten töiden investointimenoja 3 milj. euroa ja Kehäradan hankeryhmän investointimenoja 0,2 milj. euroa sekä lisätä irtaimen omaisuuden investointimenoja 0,7 milj. euroa ja osakkeiden hankinnan investointimenoja 0,4 milj. euroa. Muutosten jälkeen talousarvion bruttoinvestointimenoiksi muodostui 144,3 milj. euroa.

Vuoden 2017 toteutuneet bruttoinvestointimenot olivat yhteensä 111,3 milj. euroa. Muutetun talousarvion mukaiset investointimäärärahat ylittyivät julkisen käyttöomaisuuden osalta 2,3 milj. euroa. Investointimäärärahat alittuivat rakentamisen osalta 16,9 milj. euroa erityisesti uudisrakentamisen toteutusajankohtien siirtymisen vuoksi. Aineettoman omaisuuden (tietojärjestelmähankinnat) investointimäärärahat alittuivat 3,7 milj. euroa, kiinteän omaisuuden osalta 6,1 milj. euroa ja irtaimen omaisuuden osalta 1,9 milj. euroa.

Investointituloja toteutui 8,6 milj. euroa, noin 4,8 milj. euroa yli talousarvion. Vuoden 2017 investointiosan nettomenoksi muodostui yhteensä 102,6 milj. euroa, joka alitti muutetun talousarvion 37,9 milj. eurolla.

Valtio on maksanut Kehä III:n perusparannuksen 2. vaiheessa Vantaan valtion puolesta rahoittamat 38,3 milj. euroa takaisin Vantaalle kahdessa erässä vuosina 2016–2017. Vuonna 2017 valtio lyhensi lainan loppuerän 19,2 milj. euroa, minkä vaikutus näkyy kaupungin rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa 2017 varauduttiin talousarvion käyttötalousosan ja investointiosan perusteella 33,9 milj. euron nettolainanottoon. Vuoden 2017 hyvästä kassatilanteesta johtuen ja toiminta- ja rahoitustuottojen ja -kulujen sekä investointikulujen toteuduttua vuonna 2017 huomattavasti talousarviota paremmin lainan nostoon ei ollut tarvetta. Sen sijaan kaupungin lainamäärä vähentyi vuoden 2017 aikana 101 milj. eurolla. Kaupungin lainakannaksi muodostui 959 milj. euroa (ilman konserniyhtiöiden konsernitilin saldoja).

Tuottavuusmittarit

		TP 2016	TP 2017
Vertailukelpoinen menokehitys	Vertailukelpoinen toimintakatteen kehitys	-3,3 %	4,2 %
Suhteutettu menokehitys	Asukaskohtainen toimintakatteen muutos % (Suhteutettu myös hintatason muutokseen)	-7,0 %	0,3 %
Sairauspoissaoloprosentti	Terveysperusteiset poissaolot / työpäivä	4,6 %	4,5 %
Tilatehokkuus	Toimitilaneliöt / asukasmäärä	3,9	3,7
Energiatehokkuus (kWh/rm³)	Energiankulutus / tilavuus	62,0	63,0 *

*) Arvio vuoden 2017 toteumasta

Vertailukelpoisen toimintakatteen kehitys sekä asukaskohtaisen toimintakatteen muutos on suhteutettu myös hintatason muutokseen (Peruspalvelujen hintaindeksi, Lähde: Tilastokeskus, ennusteet VM). Toteutuneet mittarit lasketaan kerran vuodessa tilinpäätöstietojen valmistuttua.

Sairauspoissaoloprosentin mittari kuvaa sitä kuinka suuri osuus kokonaistyöajasta on kulunut terveysperusteisiin poissaolohin. Terveysperusteisia poissaoloja ovat omasta sairaudesta johtuvat poissaolot sekä työtapaturmista, työmatkatapaturmista ja ammattitaudeista johtuvat poissaolot.
Tilatehokkuus -mittarilla toimitilaneliöt on suhteutettu asukasmäärään. Mittarin suhdeluvun avulla voidaan vertailla kuntien palvelutuotantoon käytössä olevan toimitilan määrää suhteessa palvelujen kysyntään.

Energiatehokkuus -mittarilla energiankulutus suhteutetaan rakennustilavuuteen. Mittari kuvaa kaupungin omistaman rakennuskannan vuotuista energian ominaiskulutusta. Mittarin tunnusluku raportoidaan kerran vuodessa, edellisen vuoden energiankäyttötilastojen valmistuttua.

Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa sekä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuonna 2017 Vantaan kaupungin toimintaan vaikuttivat edelleen korkeana pysytelleet asuntorakentaminen ja väestönkasvu. Kansantalouden kasvun piristymisen myötä työttömyys kääntyi selvään laskuun vuonna 2017.

Vuoden 2017 aikana valmisteltiin valtuustokauden strategiaa vuosille 2018–2021. Kaupunginvaltuusto päätti uudesta strategiasta joulukuussa 2017.

Vantaan seuraava koko kaupungin yleiskaava laaditaan valtuustokauden aikana 2017–2020. Työ käynnistyi kaupunginhallituksen päätöksellä toukokuussa 2017. Yleiskaavatyötä ohjaa kaupunginhallituksen nimittämä yleiskaavatoimikunta.

Vantaan kaupunginhallitus nimesi elokuussa 2017 Vantaalle sisäilma-asioiden neuvottelukunnan edistämään kaupungin sisäilma-asioita.

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa aloitti Vaaralanpuiston uusi päiväkoti, ja Husaaritien neuvolatila saatiin varhaiskasvatuksen käyttöön. Myös Talvikkitien paviljonkipäiväkoti valmistui.

Perusopetuksen uusi opetussuunnitelma otettiin käyttöön myös yläluokilla. Hämeenkylän koulun väistötilat valmistuivat Sanomalaan.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla edistettiin uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottoa Apotti-hankkeessa. Toimeentulotuen perusosan myöntäminen siirtyi kunnilta Kelan vastuulle vuoden 2017 alusta. Maahanmuuttajapalveluissa avattiin toukokuussa tuettu asumisyksikkö alaikäisille ilman huoltajaa maahan saapuneille lapsille.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla valmisteltiin MATTI eli Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä -hanketta. Kiinteistönhallintajärjestelmä valmistui kokonaisuudessaan vuoden vaihteessa noin 2,5 vuotta kestäneen käyttöönottovaiheen jälkeen.

Toimitilatarpeet kasvoivat erityisesti uusien päiväkotihankkeiden ja aikaisemmin investointiohjelmassa olevien kohteiden laajennuksien osalta. Useiden hankkeiden aikatauluja on tarkistettu. Investointiohjelmaan tehtiin rakentamiskustannustason nousua vastaava indeksikorotus. Toimitilainvestointien taso on aikaisempia vuosia korkeammalla.

Vantaan kaupunki pystyi lyhentämään lainamääräänsä vuoden 2017 aikana yli 100 milj. eurolla, jolloin kaupungin pitkäaikainen lainakanta painui reilusti alle miljardin. Tämän mahdollisti vuoden 2017 hyvä kassatilanne sekä käyttötalouden ja investointikulujen toteutuminen huomattavasti vuoden 2017 talousarviota paremmin. Myönteinen taloustilanne, työttömyyden lasku ja jo vuodesta 2015 korkeana pysytellyt väestönkasvu saivat myös kaupungin verotulot kehittymään suotuisasti huolimatta kilpailukykysopimuksen verotusvaikutuksista.

Vantaan kaupunginvaltuuston marraskuussa 2017 hyväksymä talousarvio vuodelle 2018 perustuu negatiiviseen tilikauden tulokseen sekä 34 milj. euron nettolainanottoon. Vuoden 2017 selvästi talousarviota parempi tilinpäätös kuitenkin luo hyvän pohjan talouden tasapainon kohtuulliselle kehitykselle myös vuoden 2018 aikana. Yleisen talouskehityksen ja työttömyyskehityksen muutokset vaikuttavat tulevaan verotulokasvuun. Väestönkasvu luo voimakkaana jatkuessaan paineita myös kaupungin palveluiden järjestämiseen sekä investointiohjelmaan.

Valmisteilla olevalla maakunta- ja sote-uudistuksella on toteutuessaan merkittäviä vaikutuksia kaupungin toimintaan ja talouteen vuodesta 2020 alkaen. Vantaalla on jatkettu maakunta- ja sote-uudistukseen valmistautumista. Uudistuksen talousvaikutuksia arvioidaan ja ne huomioidaan voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti taloussuunnitelman 2019–2022 valmistelussa.

1.1.5 Vantaan kaupungin henkilöstö

Henkilöstömäärä

	31.12.2016	31.12.2017
Yleishallinto	6	8
Kaupunginjohtajan toimiala	171	176
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala	343	335
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	472	476
Vantaan Työterveys liikelaitos	72	73
Sivistystoimen toimiala	5 772	5 771
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	2 759	2 790
Suun terveydenhuollon liikelaitos	314	325
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala	677	665
Yhteensä	10 586	10 619

Palkat

Palkkamenot vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna -0,4 prosenttia eli -1,6 milj. euroa. Palkkamenojen vähenemiseen vaikutti kilpailukykysopimuksen lomarahaleikkaukset. Vuoden 2017 palkkamenot olivat 379,0 milj. euroa. Vakituisen henkilöstön määrä kasvoi 57 henkilöllä.

Osaamisen johtamisen malli toiminnassa

Toimialojen osaamisen johtamisen vuosikellon mukainen toiminta, jossa koulutussuunnitelma ohjeistus lähtenyt osana henkilöstösuunnitelman ohjeistusta, toimialojen osaamisen kehittämisen työryhmät ja Metropolia yhteistyö toimii. Erityistä huomiota Metropolia yhteistyössä on kiinnitetty koulutusten vaikuttavuuteen.

Systemaattiset esimiesvalmennus-portaat tuotannossa

Toteutettu suunnitelman mukaiset esimiesvalmennukset: Johtamistarjotin, Esimiehenä Vantaalla, LAT- Lähiesimiestyön ammattitutkinto oppisopimuksella, JET yksi ryhmä valmistunut, toinen ryhmä oppisopimuksella käynnistetty. Lisäksi Tomuta strateginen valmennus johtoryhmille kokeiluvaihe toteutettu, jonka pohjalta valmennus tuotteistettu.

Sairauspoissaolot vähenivät hieman (5,42 %). Tuunatun työn käyttö lisääntyi: Vuonna 2017 yhteensä 514 henkilöä teki vuoden aikana tuunattua työtä, mikä on noin 5 prosenttia henkilöstöstä ja kaksi kertaa useampi kuin edellisenä vuonna. Tuunatun työn päivät lisääntyivät puolestaan 26 prosentilla.

Uusi viiden päivän sairauspoissaolokäytäntö otettiin kokeiluna käyttöön varhaiskasvatuksessa 1.1.2017 alkaen. Kokeilusta saatujen hyvien kokemusten perusteella kokeilun laajennus valmisteltiin koskemaan vuoden 2018 alusta lähtien myös kaupunginjohtajan toimialaa sekä konsernipalveluja liikelaitoksia lukuun ottamatta. Samalla valmisteltiin sähköisen työhöntulotarkastuksen käyttöönottoa kokeiluna vuoden 2018 alusta alkaen kaupunginjohtajan sekä konserni- ja asukaspalvelun toimialoilla sekä perusopetuksessa. Varhaiskasvatuksen sairauspoissaolot vähenivät noin 10 prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna.

Järjestelmien kehittäminen

Tiedolla johtamisen hankkeessa otettiin käyttöön 1. vaiheen HR-raportit pilottikäyttöön. Raportoinnilla pyritään tukemaan sekä operatiivista että strategista henkilöstöjohtamista. HR -perusjärjestelmän prosessien ja sähköisten palvelujen kehittämistä jatkettiin pks-yhteisprojektina ja valmisteltiin nykyiseen järjestelmäversioon liitettävän mobiilipalkkalaskelman käyttöönottoa.

Vuosi 2017 on ollut koulutusten hallintajärjestelmä Osuman laajan käyttöönoton vuosi. Osumaa käytetään koulutusten hallinnoinnissa ja raportoinnissa. Toteutettu toimialojen ohjaus ja viestintä sekä toteutettu kokeiluna tulos- ja kehityskeskusteluiden toteutusta Osumassa.

eOppimisen laajenemista on lähdetty viemään toimintaa kokeilulla, joka käynnistettiin Uusien työntekijöiden valmennuksen sähköistämiseksi. Vuoden aikana kilpailutettiin kokeiluun sähköinen verkko-oppimisympäristö, rakennettiin valmennusohjelma verkkototeutuksena ja avattiin se uusille työntekijöille.

1.1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tavoitteet

Vantaan kaupungissa riskeillä tarkoitetaan epävarmuustekijöitä, tapahtumia tai tapahtumaketjuja, joiden toteutuessa Vantaan kaupunkikonserni ei saavuta sille asetettuja tavoitteita ja/tai kokee menetyksiä. Kaupunkikonsernissa riskejä käsitellään ensisijaisesti vaikutuksiltaan kielteisinä tapahtumina, mutta myös menetetty mahdollisuus voidaan nähdä riskinä.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tavoitteena on edistää kaupunkikonsernin taloudellisuutta ja tehokkuutta, varmistaa toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuus ja tietojen luotettavuus, turvata resurssit, omaisuus ja toiminnan jatkuvuus sekä varmistaa lakien, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattaminen. Riskienhallinnalla pyritään osaltaan varmistamaan myös se, että johtaminen, toiminnan suunnittelu ja päätöksenteko perustuvat oikeaan ja riittävään tietoon.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan sekä sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Vantaan kaupungin päätöksentekoa, omaisuuden hallintaa ja sopimustoimintaa säätelee lakien ja asetusten lisäksi mm. hallintosääntö sekä eri toimialojen ja tulosalueiden vastuulla olevien toimintojen osalta näiden tulosalueiden laatimat ohjeet. Vantaan kaupungin hallintosäännön (1.1.2018) 18. luvun 1 §:ssä todetaan, että riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen sekä toiminnan kehittäminen ovat kaupunkikonsernin jokaisen organisaation vastuulla olevia tehtäviä. Lisäksi hallintosääntö määrittää riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan kohdistuvat erityiset vastuut muun muassa kaupunginvaltuusto- ja hallituksen, kaupunginjohtajan sekä liikelaitoksien johtajien osalta. Riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa toteutetaan kaikilla organisaatiotasoilla sekä eri toiminnoissa ja prosesseissa ja palveluntuottajille ulkoistetuissa palveluissa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on määritetty Vantaan kaupunginvaltuuston 2.3.2015 hyväksymässä Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa - ohjeessa. Edellä mainitun ohjeen ajantasaisuus tarkastetaan valtuustokausittain tai tarvittaessa.

Riskienhallinnan ohjausryhmä kokoontui vuonna 2017 toimintasuunnitelmansa mukaisesti neljä kertaa ja käsitteli mm. Vantaan kaupungin riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimintamalleja sekä muita vastuualueensa ajankohtaisia asioita. Vuonna 2017 erityisinä käsiteltävinä asioina olivat muun muassa maakunta- ja SOTE-uudistuksen riskienarviointi sekä EU:n tietosuoja-asetus ja sen tuomat velvoitteet.

Riskienhallintasuunnitelmat laaditaan kaupungin tulosalueilla, toimiala- ja liikelaitostasoisesti, sekä kaupunkikonserniin kuuluvissa merkittävissä yhteisöissä. Lisäksi riskienhallintasuunnitelma laaditaan merkittäviin projekteihin sekä muihin erityistarpeisiin, kuten vuonna 2017 laadittu maakunta- ja SOTE-uudistuksen valmistelun riskienhallintasuunnitelma.

Riskienhallintasuunnitelmat tarkastetaan ja päivitetään sekä niiden avulla raportoidaan organisaation riskienhallinnasta kaksi kertaa vuodessa. Vuoden toista arviointia täydennetään lisäksi selonteolla kuluvan vuoden riskienhallinnassa sekä sisäisessä valvonnassa onnistumisesta sekä organisaatiossa käytössä olevista riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimintatavoista.

Tällä menettelyllä on pyritty saavuttamaan varmuus siitä, että riskienhallintaa toteutetaan kaupunkikonsernissa riittävässä laajuudessa ja että riskitieto on ajantasaista. Raportoinnin kautta toimialojen, liikelaitoksien ja nimettyjen yhtiöiden johtoryhmillä, luottamuselimillä sekä riskienhallinta- ja valmiuspäälliköllä yhdessä riskienhallinnan ohjausryhmän kanssa on ollut mahdollisuus todentaa kaupunkikonsernin riskienhallinnan toteutumista.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä esitetään kohdassa

Riskienhallinta

Toimiva riskienhallinta edellyttää järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida sekä hallita toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Riskienhallinnan kokonaisuuteen kuuluvat keskeisesti myös menettelyt toteutettujen riskienhallintatoimenpiteiden seurantaan sekä riskeistä raportointiin.

Riskienhallinnan vastuut ja toimintatavat on määritetty kaupunginvaltuuston hyväksymässä Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa - asiakirjassa (2.3.2015). Vantaan kaupunkikonsernin riskienhallinnan periaatteet on määritetty ISO 31000-standardin periaatteiden mukaisesti. Riskien arviointia ja hallintaa toteutetaan organisaation kaikilla tasoilla määritettyjen vastuiden mukaisesti. Riskien arvioinnissa riskit luokitellaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin.

Riskienhallintasuunnitelma toimii kaupunkikonsernissa riskienhallinnan raportoinnin välineenä. Riskejä arvioidaan kaupunkikonsernissa monien eri prosessien yhteydessä. Riskienhallintasuunnitelmaan kootaan sekä riskitieto että riskien hallitsemiseksi määritetyt toimenpiteet organisaation toiminnan kannalta merkittävimmiksi arvioiduista riskeistä. Riskienhallintasuunnitelmat tarkastetaan kaksi kertaa vuodessa, ja samalla arvioidaan toteutettujen riskienhallintatoimenpiteiden vaikuttavuus. Riskienhallintasuunnitelmien laadinnan voidaan arvioida muodostuneen luontevaksi osaksi toimialojen vuosikellon mukaista toimintaa.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Tilinpäätöksessä esitettävä arvio Vantaan kaupungin merkittävimmistä riskeistä perustuu kaupunkikonserniin kuuluvien organisaatioiden laatimiin riskien arviointeihin. Kaupunkitasoiset riskit on arvioitu riskienhallinnan ohjausryhmän toimesta.

Strategiset riskit

Strategiset riskit kohdistuvat kaupungin pitkän aikavälin tavoitteisiin sekä näiden toteutumista tukeviin kriittisiin menestystekijöihin. Strategisia riskejä arvioidaan säännöllisesti kaupungin kaikilla tasoilla osana muun muassa toiminnan ja talouden suunnittelua sekä seurantaa.

Merkittävimmiksi arvioiduista strategisista riskeistä yhdeksi keskeisimmäksi nousee maakunta- ja SOTE-uudistus, joka voi aiheuttaa huomattavan strategisen riskin toteutumisen, mikäli muutos toteutuu Vantaan kaupun-

gin etujen vastaisesti. SOTE- ja maakuntauudistuksella voidaan arvioida olevan sekä pitkän aikavälin ei-toivottuja seurauksia että siirtymävaiheen hallintaan liittyviä riskitekijöitä. Edunvalvonta mahdollisesti tulevan maakuntauudistuksen osalta on ollut suunnitellun aktiivista ja riskin seurauksiin on näin pyritty vaikuttamaan. Myös esimerkiksi sopimushallinnalla on jo varauduttu erityisesti mahdollisen SOTE-uudistuksen tuomiin muutoksiin.

Strategiseksi riskiksi voidaan arvioida myös resurssit ylittävä kuntalaisten palvelutarpeen kasvu. Vantaan kaupunki on jatkanut kasvuaan jo vuosia. Erityisesti erilaisilla kielitaito- ja koulutustaustoilla tulevien ihmisten palvelutarpeisiin vastaaminen edellyttää merkittävää resursointia, mihin kaupungin tiukka taloudellinen liikkumavara asettaa haasteen.

Myös lisääntyneet sisäilmaongelmat voidaan nähdä lähes strategisena riskinä varsinkin silloin, jos peruspalveluiden tuottaminen vaarantuu soveltuvien toimitilojen puutteen vuoksi. Sisäilmaongelmalle altistuminen voi aiheuttaa terveyden vaarantumisen, ongelman korjaaminen merkittäviä kustannuksia ja tapauksista aiheutuu lähes aina lisäksi kaupungin maineen ja houkuttavuuden kannalta negatiivista uutisointia.

Toiminnalliset riskit

Toiminnalliset (operatiiviset) riskit ovat kaupungin organisaation päivittäisen toiminnan jatkuvuutta, prosesseja ja järjestelmiä uhkaavia riskejä.

Vantaan kaupungissa keskeisiksi toiminnallisiksi riskeiksi on arvioitu muun muassa henkilöstön saatavuus ja osaaminen tietyissä kriittisissä ammattiryhmissä, tietohallinnon peruspalveluihin liittyvät poikkeamat (ml. tietoturvallisuuteen liittyvät riskit) sekä avainhenkilöihin, työhyvinvointiin ja henkilöstön jaksamiseen liittyvät riskit.

Henkilöstön saatavuus on riski ennen kaikkea henkilöintensiivisissä toiminnoissa kuten sosiaali- ja terveystoimessa, sivistystoimessa sekä tietyissä teknisissä tehtävissä. Saatavuusongelmista johtuvia riskejä on pyritty hallitsemaan muun muassa ennakoivalla rekrytoinnilla, erilaisilla harjoitteluohjelmilla sekä ylläpitämällä kiinnostavan työnantajan mielikuvaa ja mainetta. Toimenpiteillä on pystytty vaikuttamaan vain osittain ammattitaitoisen henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen. Työmarkkinatilanteen parantuessa riskin voidaan olettaa edelleen vain kasvavan. Erityisesti sosiaali- ja terveystoimessa henkilöstön vaihtuvuus yhdistettynä hallintorakenteiden uudistukseen sekä uuden potilastietojärjestelmän käyttöönottoon valmistautumiseen on koettu haasteelliseksi. Henkilöstön poikkeuksellisen suuri vaihtuvuus kuormittaa organisaatiota rekrytointien sekä perehdytyksen myötä ja lisäksi vaihtuvuudella on negatiivinen vaikutus avainhenkilöriskiin.

Pätevien sosiaalityöntekijöiden saatavuus on kansallinen haaste erityisesti lastensuojelussa. Tämä on kuormittanut olemassa olevaa henkilökuntaa ja vaikuttanut työhyvinvointia heikentäen. Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi 20.11.2017 toimialan suunnitelman lastensuojelun kehittämistoimenpiteistä sekä lastensuojelun henkilöstötilanteen parantamisesta, ja toimenpiteet on käynnistetty.

Tietojärjestelmien toimintahäiriöihin on Vantaan kaupungissa varauduttu muun muassa ICT-valmiussuunnitelmassa määritetyin toimenpitein, ylläpitämällä vaihtoehtoisia toimintatapoja sekä testaamalla merkittävimpien ICT-palveluita tuottavien yritysten kykyä toimia häiriötilanteissa. Loppuvuodesta 2017 tietohallintoon rekrytoitiin tietoturvapäällikkö, kun aiemmin vastaava palvelu hankittiin ostopalveluna. Tulevan EU:n tietosuoja-asetuksen velvoitteisiin on pyritty varautumaan.

Taloudelliset riskit

Taloudelliset riskit liittyvät kaupungin talouden tasapainoon, investointeihin sekä rahoitukseen, sijoituksiin ja maksuvalmiuteen.

Kaupungin toimintaan vaikuttavista taloudellisista riskeistä merkittävin on sen verotulojen määrässä tapahtuvat negatiiviset muutokset etenkin yhdistettynä menojen budjetoitua suurempaan kasvuun. Tällä hetkellä merkittävin yksittäinen taloudellinen riski kaupungille on suunniteltu maakunta- ja SOTE-uudistus, joka toteutuessaan merkitsee huomattavaa laskua kaupungin verotuloissa, lisääntynyttä riippuvuutta valtiosta valtionosuuksien kautta sekä kaupungin suhteellisen velkaantuneisuuden kaksinkertaistumista, kun lainat jäävät kunnille. Koska kaupunki voi omalla toiminnallaan vaikuttaa tulopohjaansa vain rajallisesti eikä yksin pysty vaikuttamaan maakunta- ja SOTE-uudistuksen toteutustapaan, riskiä voidaan hallinnoida parhaiten hillitsemällä sekä käyttötalouden menojen kasvua että käyttämällä investoinneissa tiukkaa tarpeellisuusharkintaa ja hajauttamalla niitä ajallisesti.

Vantaan kaupunginhallituksen hyväksymän yleisohjeen mukaisesti kaupungin rahoitus- ja korkoriskien hallinnan tavoitteena on suojata Vantaan kaupunkikonsernia rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta. Lainanoton kustannuksiin ja niiden vaihteluihin vaikuttavat ensisijaisesti euroalueen yleinen korkotaso ja sen muutokset. Kustannuksiin vaikutetaan pääasiassa toteuttamalla kaupunkikonsernin lainanotto mahdollisimman kustannustehokkaasti sekä hallitsemalla velan korkoriskiasemaa. Rahoitusriskiä hallinnoidaan välttämällä jälleen rahoitettavaksi tulevien lainojen liiallista keskittymistä ajallisesti ja varainhankintalähteittäin sekä sijoitetun ylimääräisen likviditeetin avulla.

Kaupungin lainasalkku supistui vuonna 2017 n. 101 milj. eurolla ja sen koko oli vuoden 2016 lopussa n. 959 miljoonaa euroa. Kaupungin oma ja konsernin pitkäaikainen varainhankinta pystyttiin järjestämään erittäin kohtuullisilla ehdoilla.

Rahoitus- ja korkoriskien hallinta Vantaan kaupunkikonsernissa on keskitetty rahoituksen tulosalueelle. Kaupungin lainasalkku hyötyi edelleen historiallisen matalan korkotason jatkumisesta, mikä näkyi ennätyksellisen alhaisissa korkomenoissa. Korkomenot vuonna 2017 olivat n. 2,5 milj. euroa. Kaupunki teki vuonna 2017 kaksi kiinteäkorkoista lainaa, yhteismäärältään 90 milj. euroa, mikä paransi jonkin verran kaupungin korkoriskiasemaa ja siten pienensi salkun korkoriskiä. Vantaan kaupungin lainasalkkuun ei sisälly valuuttakurssiriskiä.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskillä tarkoitetaan riskiä, joka toteutuessaan aiheuttaa taloudellisia menetyksiä, henkilövahinkoja tai haittaa ympäristölle. Vahinkoriski kohdistuu tyypillisesti tiettyyn kohteeseen. Vahinkoriskejä ovat esimerkiksi organisaation omaisuuden vaurioituminen, tuhoutuminen tai häviäminen esimerkiksi rikoksen tai muun vahingollisen tapahtuman seurauksena.

Keskeisiksi vahinkoriskeiksi Vantaan kaupungissa on arvioitu henkilöstöön kohdistuvat uhka- ja väkivaltatilanteet sekä muu työturvallisuus, toimitilojen turvallisuuteen, terveellisyyteen ja käytettävyyteen liittyvät riskit (sisäilmaongelmat, kosteusvahingot), kuntalaisiin kohdistuvat tapaturmat, joista kaupunki on vastuussa sekä vakavat potilaisiin ja asiakkaisiin kohdistuvat riskit, kuten hoitovirheet tai mahdolliset ruokamyrkytykset.

Vuonna 2017 yksittäiset vahinkoriskitapahtumat eivät aiheuttaneet kaupunkitasoisesti merkittäviä seurauksia, mutta sisäilmaongelmat tai epäilyt niistä ovat edelleen lisääntyneet. Sisäilmaongelmien vuoksi kaupunkiin perustettiin sisäympäristöasioiden ohjausryhmä ja julkaistiin menettelytapaohjeistus toiminnasta sisäympäristöasioissa. Sisäilmaongelmien korjaamiseen on päätetty varata budjettiin vuosittain 2.3 milj. euroa.

Kaupungin vahinko- ja vastuuriskien seurauksia on rajattu vakuuttamalla. Kaupungille lakisääteisiä vakuutuksia ovat tapaturmavakuutus ja liikennevakuutus, minkä lisäksi kaupungilla on voimassa ryhmähenkivakuutus. Lakisääteiset ja muut pakolliset vakuutukset otetaan vähintään sen mukaisina, mitä lainsäädäntö ja muut määräykset edellyttävät. Myös kaupunkikonsernin omaisuus- ja keskeytysvakuutukset sekä toiminnan ja hallinnon vastuuvakuutukset kilpailutetaan säännöllisin väliajoin niin, että kaupungilla, sen liikelaitoksilla ja tytäryhteisöillä on ajantasainen ja mahdollisimman laaja ja kattava vakuutusturva sekä vakuutusyhtiön tarjoamat riskienhal-

linta- ja vahinkojen torjuntapalvelut. Niiltä osin kuin kaupungin vakuutukset eivät korvaa omaisuutta kohdanneita vahinkoja, ne voidaan kattaa rahoituksen tulosalueen hallinnoimasta vahinkorahastosta.

Oikeudenkäynnit sekä kunnallisvalitukset vuonna 2017

Sisäinen tarkastus on 30.10.2017 antamassaan tarkastusraportissa todennut, että tuomioistuinasioiden hallinnoinnissa kaupunki- ja osittain toimialatasolla on ollut puutteita. Puutteet liittyivät lähinnä siihen, että listauksia kaikista vireillä olevista tuomioistuinasioista ei saatu haettua diaarista ja näin ollen kaupunkitasolla ja osittain toimialoilla ei ollut tarkkaa tietoa kaikista vireillä olevista tuomioistuinasioista.

Kaupunginhallitus antoi vuonna 2017 yhteensä kuusi lausuntoa/vastinetta liittyen hallinto-oikeuksissa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa käsiteltäviin tapauksiin. Näissä käsiteltiin muun maussa nuorisopalveluiden johtajan viran täyttämistä, asemakaavamuutosta, ympäristölupa-asiaa sekä kaupunginhallituksen etuostoa koskevasta päätöksestä tehtyä valitusta.

Kaupungin vahinkorahastosta korvattiin vuoden 2017 aikana kaupungin sisäisiä vahinkoja noin 187 000€, josta yli puolet muodostuu vuoden aikana tapahtuneista kahdesta merkittävästä ajoneuvovahingosta. Lisäksi elokuussa 2017 Kiira-myrsky aiheutti kaupungin omaisuudelle noin 66 000€ vahingot. Kaupunkiorganisaation ulkopuolisille korvattiin tapahtumista, joissa katsottiin kaupungin olevan vastuussa, yhteensä lähes 115 000€. Kaupungin kiinteistöihin ja muuhun omaisuuteen kohdistuneista vahingonteoista korvattiin vahinkorahastosta noin 69 000€.

Häiriötilanteisiin varautuminen ja valmiussuunnittelu

Kaupungin asukkaille ja yhteistyökumppaneille tärkeiden toimintojen jatkuvuus merkittävien riskien toteutuessa varmistetaan valmiussuunnitelmin sekä muilla toiminnan jatkuvuuteen pyrkivillä etukäteen tehtävillä varautumisjärjestelyillä. Edellä mainittuun kuuluvat suunnitelmien lisäksi keskeisesti henkilöstön kouluttaminen ja erilaiset harjoitukset, yhteistyö toiminnalle tärkeiden kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa, tietyt etukäteen toteutettavat hankinnat ja varmistukset sekä muun muassa henkilöstön varaaminen poikkeusolojen tehtäviin.

Nykypäivän verkostomainen toiminta edellyttää säännöllistä yhteyttä, yhteistä suunnittelua ja sopimista sekä harjoituksia ja häiriötilanteen aikaisen tiedonkulun varmistamista keskeisten toimijoiden välillä. Yhteys kriittisestä infrastruktuurista ja palveluista vastaavien välillä tulee perustua jo normaaliaikana luotuihin ja sovittuihin järjestelyihin. Vantaan kaupungilla on tiivis yhteistyö esimerkiksi sähkönjakelusta vastaavan Vantaan Energia Oy:n, muun muassa vesi- ja jätehuollosta vastaavan Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymän (HSY), sekä alueen eri turvallisuusviranomaisten ja pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa.

Vuonna 2017 käynnistettiin kaupungissa maankäytön-, rakentamisen-, ja ympäristön toimialan sekä ruokapalveluiden valmiussuunnitelman päivittäminen. Lisäksi järjestettiin kaupungin johdolle kriisiviestintään painottunut harjoitus sekä osallistuttiin muun muassa KETJU17-valmiusharjoitukseen.

Kaupungin palveluiden järjestäminen edellyttää keskeisten teknisten järjestelmien toimivuutta ja ostopalveluja käytettäessä luotettavia palvelujen tuottajia. Voimassa oleva kaupungin hankintaohje edellyttää hankittaessa kaupungin vastuulla olevia elintärkeitä palveluja tai niiden järjestämiselle välttämättömiä tavaroita, että hankintasopimusta tehtäessä on varmistuttava toimittajan sitoutumisesta ja kyvystä toimittaa palveluita tai tavaroita myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

1.1.7 Ympäristötekijät

Kuntien ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kauppa- ja teollisuusministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tai kuntayhtymän tilinpidossa. Vantaalla seurattavat ympäristötilinpidon tulot, kulut ja investoinnit on määritelty kuutoskaupunkien kestävän kehityksen raportoinnin kehittämistyön yhteydessä.

Vantaan ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit toiminnoittain

Vuonna 2017 Vantaalla ympäristötuottoja oli noin 678 400 euroa. Eniten tuottoja tuli tilakeskuksen energiatehokkuustoimista, ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä ja öljyntorjuntarahaston avustuksesta maaperän ja pohjaveden suojeluun.

Ympäristökulut vuonna 2017 olivat yhteensä 26,4 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien tapaan kuluista valtaosa oli ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kuluja.

Ympäristöinvestoinnit olivat 3,3 miljoonaa euroa, josta valtaosa käytettiin Muihin ympäristönsuojeluntoimenpiteisiin.

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset sekä energiansäästöillä saadut toimenpiteet. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksotettu ympäristötulo.

Vuonna 2017 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat 678 400 euroa. Ne kattoivat 0,3 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 3,0 euroa asukasta kohden.

Ympäristökulujen kokonaissumma muodostuu tilikaudelle jaksotetuista ympäristömenoista ja ympäristöinvestoinneista tehdyistä poistoista tilikauden aikana. Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneeksi menoksi. Ympäristömeno puolestaan aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka parantaa tulevaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä. Ympäristönsuojelutoiminnan kulut esitetään yleiseurooppalaisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvin osin.

Vantaalla valtaosa kaikkiaan 26,4 miljoonan euron ympäristökuluista kertyi ryhmästä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet. Ne kattoivat 1,6 prosenttia kaupungin kaikista toimintakuluista. Ympäristökuluja kertyi 107,4 euroa asukasta kohden.

Ympäristöinvestoinnit ovat menoja, jotka syntyvät hyödykkeiden tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojeluntason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävän käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan. Ympäristöinvestointien hankintamenosta vähennetään investoinnin tekemiseksi saadut rahoitusosuudet ja avustukset.

Vantaalla tehtiin ympäristöinvestointeja hieman yli 3,3 miljoonalla eurolla. Eniten investoitiin ryhmään Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet. Ne kattoivat 3,0 prosenttia kaupungin kaikista investoinneista. Investointeja tehtiin 14,9 euroa asukasta kohden.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäinen valvonnan järjestäminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaupunkikonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Sisäinen valvonta on kaupungin johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Sisäinen valvonta kohdistuu organisaation kaikkeen toimintaan. Sisäisen valvonnan toteuttamiseen vaikuttavat organisaation toiminnan luonne, sisältö ja laajuus, talous sekä edellä mainittuihin liittyvät riskit. Suuri osa sisäisestä valvonnasta toteutuu organisaation prosesseihin sisällytettävinä päivittäisinä valvontatoimenpiteinä ja varmistuksina. Säännölliseen valvontaan kuuluvat muun muassa johdolle ja luottamuselimille laadittavat raportit, toiminnan ja erityisesti poikkeamien seuranta, talousarvion toteutumisen seuranta, säädösten ja ohjeiden noudattamisen valvonta, hyväksymis- ja valtuutusmenettelyt sekä fyysiset valvontatoimenpiteet.

Vantaan kaupungin hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä päätöksenteko- ja kokousmenettelyssä noudatetaan kaupungin hallintosäännön määräyksiä, ellei laissa ole toisin säädetty. Kuntalain vaatimusten mukaan päivitetty hallintosääntö astui voimaan 1.6.2017. Hallintosääntö edellyttää, että kaupungissa noudatetaan hyvää johtamis- ja hallintotapaa.

Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat ja tulosaluejohtajat vastaavat kaupunki- toimiala- ja tulosaluetasolla hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja toimivuuden varmistamisesta kaupunginhallituksen päättämien periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti sekä seuraavat raportointia alaisensa toiminnan johtamis- ja hallintojärjestelmän, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tilasta. Liikelaitoksissa vastuu on liikelaitoksen johtajalla.

Esimiehet ja yksiköiden päälliköt vastaavat siitä, että johtamassaan organisaatiossa henkilöstö toimii hyväksyttyjen hyvään johtamis- ja hallintotapaan, riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvien periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti. Esimies vastaa johtamansa yksikön osalta siitä, että henkilöstön toimivalta ja vastuut on määritelty ja että henkilöstöllä on ajantasaiset tehtäväkuvaukset. Esimiesten ja päälliköiden on seurattava vastuullaan olevia toimintoja ja ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin, mikäli hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan vastaista toimintaa havaitaan.

Vantaan kaupunkikonsernissa ei sallita väärinkäytöksiä. Johdon velvollisuutena on toteuttaa sisäistä valvontaa väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi sekä puuttua havaittuihin väärinkäytöksiin. Sisäinen tarkastus voi kaupungin johdon harkinnan mukaan avustaa tutkimuksen teossa tai tutkia väärinkäytösepäilyjä. Lähtökohtaisesti sisäisen tarkastuksen laatimat tarkastusraportit käsitellään johtoryhmätasoisesti ja niiden suosituksia noudatetaan.

Väärinkäytösten mahdollisuutta on pyritty minimoimaan laadunvarmistusprosesseilla, joissa muun muassa asioiden käsittely tapahtuu useamman henkilön toimesta. Niin sanottuihin vaarallisiin työyhdistelmiin kiinnitetään huomiota, jotta niiden syntyminen estetään ennalta.

Toimialoilla pyritään hyödyntämään merkittävissä päätöksissä vaikutusten ennakkoarviointia. Tämän menettelyn avulla tavoitteena on ennakoida mahdollisen päätöksen vaikutukset kohderyhmään sekä minimoida ennakoitavissa olevat riskit. Merkittävien kuntalaisiin vaikuttavien muutosten osalta arviointi liitetään osaksi toimintaa ohjaavaan lautakuntaan vietävää päätösesitystä.

Taloudellisten riskien hallitsemiseksi toimialojen budjettivastuulliset esimiehet raportoivat säännöllisesti talouden toteutumisesta, budjetin ylitys- ja alitusuhista sekä tarvittavista toimenpiteistä. Käyttösuunnitelman toteumaennusteita laaditaan lähes kuukausittain tulosyksikkötasolla. Talouden toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä kaupunginhallitukselle sekä toimintaa ohjaaville lautakunnille. Konserniyhteisöjen osalta toimintaa ohjaavana tahona toimii kaupunginhallituksen yleisjaosto.

Sisäistä valvontaa toteutetaan myös muun muassa apulaiskaupunginjohtajan säännöllisissä tulosalueiden navigointitilaisuuksissa sekä konsernihallinnon toimesta konserniyhteisöissä järjestettävissä navigoinneissa.

Strategisten tavoitteiden toteutumisen riskit arvioidaan vuosittain tuloskortin laadinnan yhteydessä. Strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan johtoryhmissä ja niistä raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä lautakunnille sekä kaupunginhallitukselle.

Hankintapäätösten perustelujen parantamisella ja yhteydenpidolla toimittajiin on pyritty ehkäisemään potentiaalisia valituksia markkinaoikeuteen. Suunnitelluista riskinhallintatoimenpiteistä huolimatta valitusten määrä markkinaoikeuteen sekä korkeimpaan hallinto-oikeuteen on lisääntynyt lainsäädännön muutoksen johdosta.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäinen tarkastus toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa ja tulosalueen tehtävät on määritelty kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännössä. Tarkastustyö perustuu kalenterivuoden kattavaan kaupunginjohtajan hyväksymään vuosisuunnitelmaan, joka yhteen sovitetaan ulkoisen tarkastuksen työohjelman kanssa.

Tarkastusten tuloksista raportoitiin kuukausittain kaupunginjohtajalle ja kerran vuodessa kaupunginhallitukselle. Tarkastusraportit toimitettiin niiden valmistuttua kaupunginhallituksen puheenjohtajille, kaupunginjohtajalle ja koko kaupunkia tai tiettyä toimialaa koskevissa tapauksissa toimialan apulaiskaupunginjohtajalle ja asianosaisille esimiehille sekä toimialaa merkittävästi koskevissa tapauksissa lautakunnan/johtokunnan puheenjohtajalle. Tytäryhteisöä koskevissa tarkastuksissa tarkastusraportit toimitettiin myös ko. yhtiöön ja yleisjaostoon.

Vuonna 2017 sisäinen tarkastus on tehnyt 23 varsinaista tarkastusta, 15 jälkitarkastusta ja 51 kassantarkastusta. Tarkastuksia tehtiin kaikille toimialoille ja ne kohdistuivat mm. yleishallintoon, henkilöstöhallintoon, avustuksiin, omaisuuden hallintaan, tavaroiden ja palveluiden hankintaan, taloushallintoon, tietohallintoon sekä sopimuksiin. Tarkastuksista 10 kohdistui kaupungin tytäryhtiöihin. Tulosalueella työskenteli kuusi henkilöä.

Yhtiöihin tehtyjen tarkastusten perusteella voidaan todeta, että eräiden tytäryhtiöiden talouden ja hallinnon sisäisessä valvonnassa on kehittämistarpeita. Muilta osin tarkastukset eivät tuoneet esiin sellaisia laajempia asiakokonaisuuksia, joissa olisi merkittävässä määrin sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan tehostamistarpeita.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Vuoden 2017 tilikauden tulos oli 40,4 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden ylijäämä oli 41,7 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos heikkeni 24,1 miljoonalla eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Toimintatuottojen, valmistus omaan käyttöön, verotulojen ja valtionosuuksien yhteenlaskettu lasku vuoteen 2016 verrattuna oli 46,3 miljoonaa euroa. Toimintakulut vähenivät vuonna 2017 30,3 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Näiden erien negatiivinen tulosvaikutus on yhteensä -16,0 miljoonaa euroa. Rahoitustuotot vähennettynä rahoituskuluilla kasvoivat 1,1 miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalentumiset kasvoivat 7,5 miljoonaa euroa.

Tuloslaskelma		2017 milj. €		2016 milj. €		2015 milj. €
Toimintatuotot		252,0		298,7		274,4
Valmistus omaan käyttöön		78,3		80,6		109,8
Toimintakulut	-	1 339,0	-	1 369,3	-	1 399,8
Toimintakate	-	1 008,7	-	990,0	-	1 015,6
Verotulot		977,0		953,8		934,0
Valtionosuudet		168,9		189,4		150,5
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot		14,2		14,3		14,6
Muut rahoitustuotot		15,3		15,5		21,1
Korkokulut	-	2,5	-	3,9	-	5,9
Muut rahoituskulut	-	0,2	-	0,1	-	0,4
Vuosikate		164,0		178,8		98,4
Poistot ja arvonalentumiset	-	123,6	-	116,1	-	98,1
Satunnaiset erät		0,0		1,8		1,0
Tilikauden tulos		40,4		64,5		1,4
Tilinpäätössiirrot		1,2		0,3	-	0,7
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		41,7		64,8		0,7

Kunnan tuloslaskelma osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tässä yhteydessä esitetty tuloslaskelma sisältää kaupungin, liikelaitoksien ja rahastojen ulkoiset tuotot ja kulut.

Tuotot

Vantaan kaupungin kokonaistuotot vuonna 2017 ilman valmistus omaan käyttöön olivat 1 427,4 miljoonaa euroa. Laskua edelliseen vuoteen verrattuna oli 44,3 miljoonaa euroa eli 3,0 prosenttia. Toimintatuotot vähenivät edellisestä vuodesta 46,7 miljoonaa euroa. Verotuloja kertyi yhteensä 977,0 miljoonaa euroa. Vuoteen 2016 verrattuna kasvua oli 23,2 miljoonaa euroa (2,4 prosenttia). Valtionosuuksia kertyi vuonna 2017 yhteensä 168,9 miljoonaa euroa. Ne vähenivät edellisestä vuodesta 20,5 miljoonaa euroa (10,8 prosenttia).

Kulut

Vantaan kaupungin kulujen kokonaismäärä vuonna 2017 oli 1 465,3 miljoonaa euroa. Vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 24,2 miljoonaa (1,6 prosenttia). Toimintakulut vähenivät 30,3 miljoonaa euroa vuodesta 2016. Palvelujen ostot kasvoivat 12,3 miljoonaa euroa (1,9 prosenttia) edelliseen vuoteen verrattuna. Omaan käyttöön valmistettujen, taseeseen aktivoitujen hyödykkeiden arvo laski 2,3 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta.

Taulukko. Tuotot v. 2017 – 2016

Tuotot	2017 milj. €	2016 milj. €
Toimintatuotot	252,0	298,7
Verotulot	977,0	953,8
Valtionosuudet	168,9	189,4
Rahoitustuotot	29,5	29,7
Yhteensä	1 427,5	1 471,6

Kuvio. Vuoden 2017 tuottojen jakautuminen

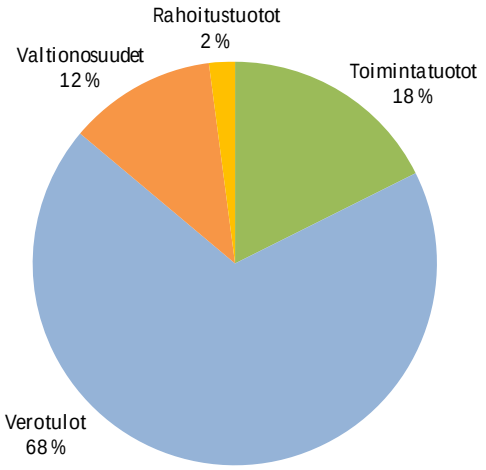

Taulukko. Kulut v. 2017 – 2016

Kulut	2017 milj. €	2016 milj. €
Henkilöstökulut	481,6	491,2
Palvelujen ostot	667,4	655,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	56,5	49,3
Avustukset	77,7	124,9
Muut toimintakulut	55,7	48,9
Rahoituskulut	2,8	4,0
Poistot	123,6	116,1
Yhteensä	1 465,3	1 489,5

Kuvio. Vuoden 2017 kulujen jakautuminen

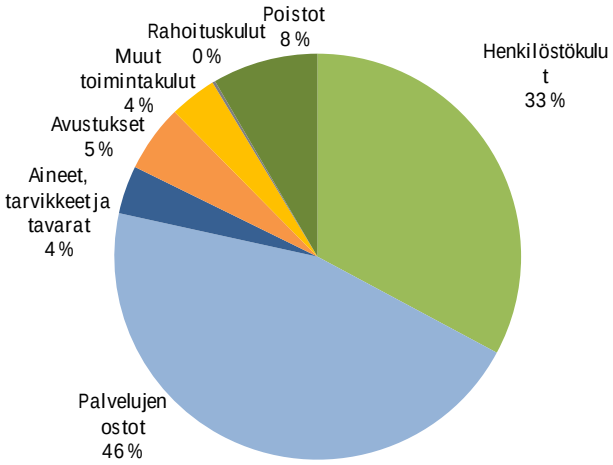

Toiminta- ja vuosikate

Toimintakulujen ja toimintatuottojen erotuksena muodostuva kaupungin toimintakate osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate oli vuonna 2017 – 1 008,7 miljoonaa euroa. Se heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 18,7 miljoonaa euroa.

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista on pysynyt viiden vuoden tarkastelujaksolla tasaisena. Toimintatuotot kattoivat vuonna 2017 toimintakuluista 20,0 prosenttia.

Tuloslaskelman tunnusluvut	2017	2016	2015
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	20,0	23,2	21,3
Vuosikate/ poistot, %	132,7	154,0	100,4
Vuosikate, euroa/ asukas	735,1	815,4	458,7
Asukasmäärä	223 108	219 341	214 605

Vuosikate kuvaa kokonaistulorahoituksen riittävyyttä. Kaupungin vuosikate laski edellisestä vuodesta 8,3 prosenttia ollen 164,0 miljoonaa euroa. Kaupungin tulorahoitus vuosikatteella mitattuna on ylijäämäinen.

Asukaskohtainen vuosikate on laskenut vuoden 2016 tasosta 87,6 euroa, ollen 727,8 euroa/ asukas vuonna 2017. Vantaan kaupungin tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso (129,0 miljoonaa euroa) asukasmäärällä, jolloin arvoksi muodostuu 578,3 euroa/ asukas.

Tilikauden tulos ja yli-/ alijäämä

Kun vuosikatteesta vähennetään poistot ja arvonalentumiset, saadaan tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus eli tilikauden tulos. Poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman mukaan. Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 123,6 miljoonaa euroa vuonna 2017.

Tilikauden tulos laski edellisestä vuodesta 24,1 miljoonaa euroa, ollen 40,4 miljoonaa euroa vuonna 2017. Tilikauden ylijäämä poistoeron ja varausten muutosten sekä rahastosiirtojen jälkeen oli 41,7 miljoonaa euroa.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu kaupungin ja liikelaitoksien eli Suun terveydenhuollon, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen, Vantaan Työterveyden sekä rahastojen varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tilinpäätöksen tuloslaskelmasta ja taseesta.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2017 oli 63,4 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Vuonna 2017 investointimenot olivat 111,3 miljoonaa euroa. Investointien omahankintameno, eli investointimenojen ja investointien rahoitusosuuksien erotus, oli 110,6 miljoonaa euroa. Omahankintamenon vähennys edellisvuoteen verrattuna oli 34,8 miljoonaa euroa (23,9 prosenttia).

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirta puolestaan oli 43,3 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kaupunki otti uutta pitkäaikaista lainaa yhteensä 90 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 191,0 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisten lainojen nettovähennykseksi muodostui siten 101,0 miljoonaa euroa, kun se edellisvuonna oli lisäystä 17,8 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten lainojen vähennys 10,9 miljoonaa euroa koostuu tytäryhteisöjen konsernitilin saldon muutoksesta. Muihin maksuvalmiuden muutoksiin sisältyy tytäryhteisöjen konsernitilin saldon muutos 7,3 miljoonaa euroa.

Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutos muodostuu rahoitustoiminnan muutosten nettomäärän sekä tulorahoituksen ja investointien nettomäärän erotuksena. Rahavarat olivat vuoden 2017 lopussa 213,5 miljoonaa euroa sisältäen tytäryhteisöjen konsernitilin saldon 47,9 miljoonaa euroa. Tytäryhteisöjen konsernitilin saldo lisääntyi 18,2 miljoonaa euroa vuoden 2017 aikana. Rahavarat kokonaisuudessaan lisääntyivät 20,1 miljoonaa euroa vuoden 2017 aikana.

Rahoituslaskelma	2017 milj. €	2016 milj. €	2015 milj. €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	164,0	178,8	98,4
Satunnaiset erät	0,0	1,8	1,0
Tulorahoituksen korjauserät	- 40,5	- 48,9	- 37,3
Investointien rahavirta			
Investointimenot	- 111,3	- 146,7	- 152,8
Rahoitusosuudet investointeihin	0,7	1,3	5,8
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	50,6	68,8	48,4
Toiminnan ja investointien rahavirta	63,4	55,2	- 36,6
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	0,0	- 0,1	- 3,0
Antolainasaamisten vähennykset	4,6	1,3	2,4
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	90,0	80,0	152,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 191,0	- 97,8	- 136,9
Lyhytaikaisten lainojen muutos	10,9	- 24,7	7,0
Oman pääoman muutokset	1,7	0,4	10,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	40,5	13,1	- 19,5
Rahoituksen rahavirta	- 43,3	- 27,9	12,1
Rahavarojen muutos	20,1	27,3	- 24,5
Rahavarat 31.12.	213,5	193,4	166,2
Rahavarat 1.1.	193,4	166,2	190,7

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2017	2016	2015
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v. milj. €	-31,8	-181,9	-314,9
Investointien tulorahoitus, %	148,2	123,0	66,9
Lainanhoitokate	0,9	1,8	0,7
Kassan riittävyys, pv	49,8	45,9	38,2
Asukasmäärä	223 108	219 341	214 605

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Investointien tulorahoituksen tunnusluku oli 148,2 vuonna 2017, joten Vantaan kaupungin investoinnit pystyttiin kokonaisuudessaan rahoittamaan tulorahoituksella.

Vuosikatteen ja investointien omahankintamenon kehitystä vuosina 2000 - 2017 havainnollistetaan alla olevassa kuvassa.

Kuvio. Vuosikate ja investointien omahankintameno 2000 – 2017

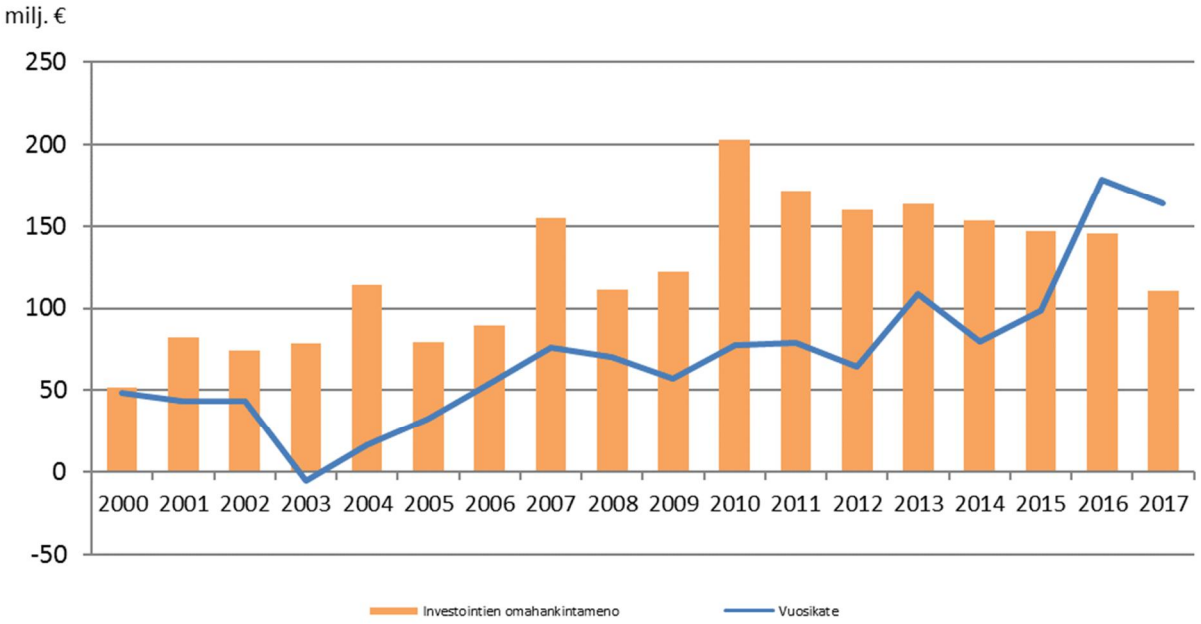

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Vantaan kaupungilla lainanhoitokate oli 0,9 vuonna 2017. Tulorahoitus ei kokonaan riitä lainojen hoitoon, sillä tunnusluvun arvo on alle 1. Hyvänä lainanhoitokykyä voidaan pitää silloin, kun tunnusluvun arvo on yli 2. Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Vantaan kaupungin vuoden 2017 lopun rahavaroilla olisi voitu kattaa 49,8 päivän kassasta maksut.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tase käsittää sekä kaupungin että liikelaitoksien, eli Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen, Vantaan Työterveyden ja Suun terveydenhuollon, sekä Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston, Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston, Sosiaalisen luototuksen rahaston ja Vahinkorahaston taseyksiköiden taseet yhdisteltyinä. Sisäiset erät, kuten keskinäiset saatavat ja velat, eivät sisälly taseeseen.

Vastaavaa

Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka vaikuttavat tuotannontekijöinä useana tilikautena sekä toimialasijoittamisen osakkeet, osuudet ja muut sijoitukset. Pysyvät vastaavat on arvostettu hankintahintaan ja poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman perusteella. Poistosuunnitelmat ja pysyvien vastaavien muutokset on esitetty liitetiedoissa. Pysyvien vastaavien arvo taseessa oli vuoden 2017 lopussa 1 839,0 miljoonaa euroa. Pysyvien vastaavien suurin erä on aineelliset hyödykkeet, joita oli 1 201,6 miljoonaa euroa vuoden 2017 lopussa (56,6 prosenttia taseen loppusummasta). Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden arvo oli vuoden 2017 lopussa 1,3 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2017 lopussa. Sijoituksia, eli osakkeita ja osuuksia sekä muita saamisia oli vuoden 2017 lopussa 581,8 miljoonaa euroa (27,4 prosenttia vastaavien kokonaismäärästä).

Toimeksiantojen varat koostuivat pääosin välitetyistä valtion asuntolainoista. Toimeksiantojen varat olivat vuoden 2017 lopussa 1,5 miljoonaa. Toimeksiantojen varat pysyivät samana kuin vuonna 2016.

Vaihtuviin vastaaviin luetaan vaihto-omaisuus, pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Vaihtuvia vastaavia oli vuoden lopussa yhteensä 281,1 miljoonaa euroa (13,3 prosenttia taseen loppusummasta). Vaihto-omaisuuden arvo oli vuoden 2017 lopussa 0,6 miljoonaa euroa. Vaihto-omaisuuden arvo väheni vuoden 2017 aikana 19,1 miljoonaa euroa verrattuna edellisvuoden arvoon. Arvon väheneminen johtui pääosin Kehä III:n perusparannusmenojen vähenemisestä.

Saamisia oli vuoden lopussa yhteensä 67,0 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisia myyntisaamisia oli 21,7 miljoonaa euroa ja lainasaamisia 0,6 miljoonaa euroa. Muita saamisia oli 14,0 miljoonaa euroa ja siirtosaamisia 17,0 miljoonaa euroa. Rahat ja pankkisaamiset olivat vuoden lopussa 212,4 miljoonaa euroa, eli ne olivat lisääntyneet edellisvuoden lopun tilanteeseen nähden 20,1 miljoonaa euroa.

Vastattavaa

Oma pääoma oli vuoden lopussa 938,5 miljoonaa euroa (44,2 prosenttia taseen loppusummasta). Oma pääoma koostui peruspääomasta 349,1 miljoonaa, muiden omien rahastojen pääomasta 122,2 miljoonaa sekä edellisten tilikausien ylijäämistä 425,5 miljoonaa ja tilikauden ylijäämästä 41,7 miljoonaa euroa. Muita omia rahastoja ovat Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamis-, Marja-Vantaan ja keskusten kehittämis-, Sosiaalisen luototuksen- ja Vahinkorahasto.

Vapaaehtoisina varauksina on tehty investointivarauksia, joiden summa vuoden 2017 lopussa oli 0,1 miljoonaa euroa. Investointivarauksien käyttämisestä hankintamenoa kattamaan syntyi vuonna 2017 poistoeron vähennystä 0,4 miljoonan edestä. Pakollisissa varauksissa oli 0,2 miljoonan euron varaus KuEL:n ulkopuolella tehtyjä eläkesitoumuksia varten ja muita pakollisia varauksia 11,4 miljoonaa euroa. Toimeksiantojen pääomista oli välitettyjä valtion asuntolainoja 1,5 miljoonaa ja lahjoitusrahastojen pääomia 0,8 miljoonaa euroa.

Vieras pääoma oli vuoden lopussa yhteensä 1 166,3 miljoonaa euroa. Kaupungin lainakanta väheni vuoden aikana 95,4 miljoonaa euroa ja oli vuoden lopussa yhteensä 1 002,1 miljoonaa euroa. Muihin lyhytaikaisiin velkoihin kuului siirtovelkoina lomapalkka- ja korkojaksotuksia ja muita tilinpäätösjaksotuksia yhteensä 56,5 miljoonaa, ostovelkoja 49,5 miljoonaa, saatuja ennakoita 32,5 miljoonaa sekä muita velkoja 20,4 miljoonaa euroa.

Kuvio. Taseen vastaavaa

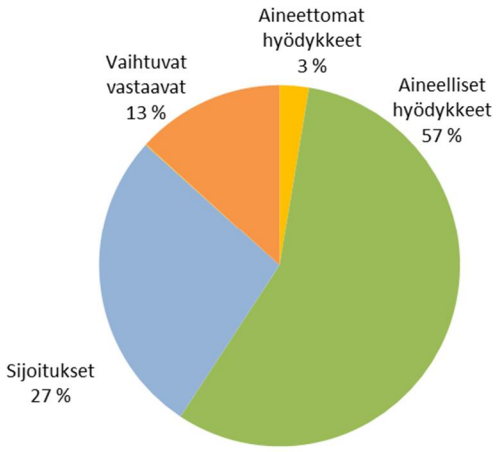

Kuvio. Taseen vastattavaa

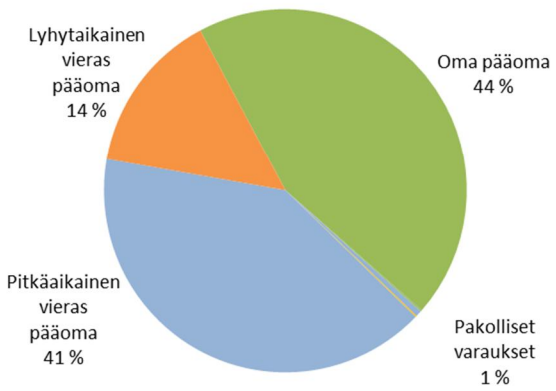

Tase	2017 milj. €	2016 milj. €	2015 milj. €
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	1 839,0	1 865,8	1 859,9
Aineettomat hyödykkeet	*55,6*	*75,2*	*93,6*
Aineettomat oikeudet	0,0	0,9	3,4
Muut pitkävaikutteiset menot	55,5	74,3	90,2
Aineelliset hyödykkeet	*1 201,6*	*1 197,5*	*1 161,9*
Maa- ja vesialueet	292,8	277,8	243,8
Rakennukset	552,9	558,6	560,5
Kiinteät rakenteet ja laitteet	304,6	305,9	304,7
Koneet ja kalusto	16,6	18,3	16,5
Muut aineelliset hyödykkeet	0,3	0,3	0,3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	34,4	36,6	36,2
Sijoitukset	*581,8*	*593,2*	*604,4*
Osakkeet ja osuudet	293,3	300,2	310,2
Muut lainasaamiset	287,9	292,5	293,8
Muut saamiset	0,6	0,5	0,4
Toimeksiantojen varat	1,5	1,5	2,1
Valtion toimeksiannot	1,5	1,5	2,1
Vaihtuvat vastaavat	281,1	306,6	301,1
Vaihto-omaisuus	*0,6*	*19,7*	*39,1*
Aineet ja tarvikkeet	0,6	0,5	0,8
Muu vaihto-omaisuus	0,0	19,2	38,3
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset	*13,7*	*16,7*	*14,1*
Lainasaamiset	0,3	0,3	0,3
Muut saamiset	13,4	16,4	13,7
Lyhytaikaiset saamiset	*53,3*	*76,7*	*81,8*
Myyntisaamiset	21,7	28,7	28,6
Lainasaamiset	0,6	7,9	12,3
Muut saamiset	14,0	13,2	19,7
Siirtosaamiset	17,0	27,0	21,2
Rahoitusarvopaperit	*1,1*	*1,1*	*1,1*
Osakkeet ja osuudet	1,1	1,1	1,1
Rahat ja pankkisaamiset	212,4	192,3	165,1
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 121,5	2 173,9	2 163,1

Tase	2017 milj. €	2016 milj. €	2015 milj. €
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	938,5	897,1	835,0
Peruspääoma	349,1	349,1	349,1
Muut omat rahastot	122,2	122,9	123,0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	425,5	360,2	362,2
Tilikauden yli-/alijäämä	41,7	64,8	0,7
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	2,7	3,3	3,5
Poistoero	2,6	3,0	1,2
Vapaaehtoiset varaukset	0,1	0,3	2,3
Pakolliset varaukset	11,6	9,7	8,9
Eläkevaraukset	0,2	0,2	0,4
Muut pakolliset varaukset	11,4	9,4	8,5
Toimeksiantojen pääomat	2,3	2,2	2,7
Valtion toimeksiannot	1,5	1,6	2,3
Lahjoitusrahastojen pääomat	0,8	0,5	0,4
Vieras pääoma	1 166,3	1 261,7	1 313,0
Pitkäaikainen vieras pääoma	*859,7*	*1 000,0*	*980,2*
Joukkovelkakirjalainat	175,1	245,8	211,6
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	684,6	748,4	762,4
Lainat julkisyhteisöiltä	0,0	5,8	6,2
Lyhytaikainen vieras pääoma	*306,6*	*261,8*	*332,8*
Joukkovelkakirjalainat	70,7	5,7	5,7
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	28,8	54,0	91,6
Lainat julkisyhteisöiltä	0,0	0,5	0,5
Lainat muilta luotonantajilta	48,2	37,3	62,0
Saadut ennakot	32,5	32,7	23,8
Ostovelat	49,5	52,0	63,1
Muut velat	20,4	21,0	20,5
Siirtovelat	56,5	58,6	65,6
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 121,5	2 173,9	2 163,1

Taseen tunnusluvut	2017	2016	2015
Omavaraisuusaste, %	45,1	42,1	39,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	81,1	85,2	94,9
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	106,4	99,9	114,7
Kertynyt yli-/ alijäämä, milj. €	467,1	425,1	362,9
Kertynyt yli-/ alijäämä, €/ asukas	2 093,6	1 937,9	1 690,8
Lainakanta 31.12., milj. €	1 007,4	1 097,5	1 140,1
Lainakanta 31.12., €/ asukas	4 515,4	5 003,6	5 312,4
Lainasaamiset 31.12., milj. €	287,9	292,5	293,8
Asukasmäärä	223 108	219 341	214 605

Omavaraisuusasteella mitataan kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Vantaan kaupungin omavaraisuusaste oli vuoden 2017 lopussa 45,1 prosenttia, mikä tarkoittaa, että Vantaan kaupungilla on merkittävän suuri velkarasite kannettavanaan. Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, että Vantaan kaupungin käyttötuloista olisi vuonna 2017 tarvittu 81,1 prosenttia vieraan pääoman takaisinmaksuun. Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa. Asukaskohtainen lainakanta oli 4 515,4 euroa asukasta kohti.

Kuvio. Lainamäärän kehitys 2000 - 2017

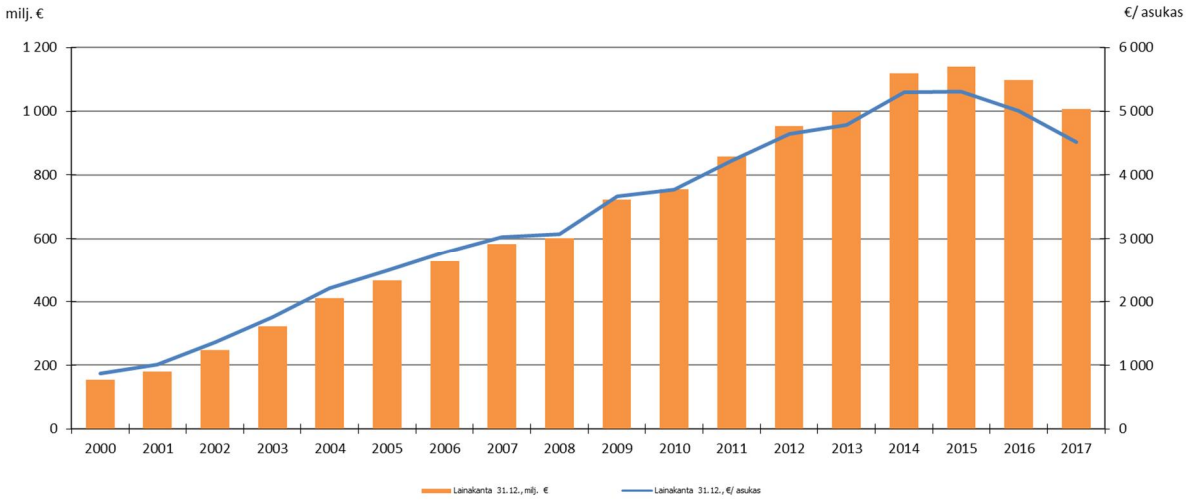

1.5 Kokonaistulot ja menot

Kokonaistulojen ja – menojen laskelma muodostetaan kaupungin ja liikelaitosten, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen, Vantaan Työterveyden ja Suun Terveydenhuollon tulos- ja rahoituslaskelmista. Siinä otetaan huomioon vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Myös Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, Marja- Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto, Sosiaalisen luototuksen rahasto ja Vahinkorahasto on yhdistelty laskelmiin.

Kaupungin kokonaistulot vuonna 2017 olivat 1 542,3 miljoonaa euroa ja kokonaismenot 1 562,8 miljoonaa euroa. Tulojen ja menojen erotukseksi muodostui -20,5 miljoonaa euroa. Kun tähän lukuun lisätään rahoituslaskelmasta Muut maksuvalmiuden muutokset (40,5 miljoonaa euroa), saadaan kassavarojen muutokseksi 20,0 miljoonaa euroa. Se vastaa rahoituslaskelman kassavarojen lisäystä vuoden 2017 aikana.

Kokonaistulot ja menot	2017 milj. €	2017 %	2016 milj. €	2016 %
Tulot				
Toiminta				
Toimintatuotot	252,0	16,3	298,7	19,0
Verotulot	977,0	63,3	953,8	60,6
Valtionosuudet	168,9	11,0	189,4	12,0
Korkotuotot	14,2	0,9	14,3	0,9
Muut rahoitustuotot	15,3	1,0	15,5	1,0
Satunnaiset tuotot	0,0	0,0	1,8	0,1
Tulorahoituksen korjauserät				
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-43,5	-2,8	-50,0	-3,2
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,7	0,0	1,3	0,1
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	50,5	3,3	68,8	4,4
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	4,6	0,3	1,3	0,1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	90,0	5,8	80,0	5,1
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	10,9	0,7	0,0	0,0
Oman pääoman lisäys	1,7	0,1	0,4	0,0
Kokonaistulot yhteensä	**1 542,3**	**100,0**	**1 575,2**	**100,0**
Menot				
Toiminta				
Toimintakulut	1 339,0	85,7	1 369,3	87,7
- Valmistus omaan käyttöön	-78,3	-5,0	-80,6	-5,2
Korkokulut	2,5	0,2	3,9	0,2
Muut rahoituskulut	0,2	0,0	0,1	0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
Pakollisten varausten muutos				
- Pakollisten varausten lisäys (-), vähennys (+)	-2,0	-0,1	-0,8	0,0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappi	-1,0	-0,1	-0,3	0,0
Investoinnit				
Investointimenot	111,3	7,1	146,7	9,4
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäykset	0,0	0,0	0,1	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	191,0	12,2	97,8	6,3
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,0	0,0	24,7	1,6
Kokonaismenot yhteensä	**1 562,8**	**100,0**	**1 561,1**	**100,0**

Vähennyserinä tuloissa ovat käyttöomaisuuden myyntivoitot ja menoissa valmistus omaan käyttöön ja käyttöomaisuuden myyntitappiot sekä pakollisten varausten muutos silloin, kun varausten määrä on tilikauden aikana muuttunut.

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö). Määräämisvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on määräämisvalta toisessa yhteisössä.

Konserniyhteisöt
Kuntakonsernin emoyhteisö on konsernitilinpäätöksen laatimiseen velvoitettu yhteisö.

Tytäryhteisöksi nimitetään niitä yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on määräämisvalta. Kunnalla on määräämisvalta yhteisössä silloin, kun sillä on:

- yli puolet yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai
- yhtiöjärjestyksen, yhtiösopimuksen tai niihin verrattavan sääntöjen nojalla oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksen tai vastaavan elimen jäsenistä tai
- sopimuksen perusteella edellä selostettua vastaava äänivalta.

Yhdistys tai säätiö on kunnan tytäryhteisö, jos:

- kunnalla on oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksesta tai vastaavasta elimestä tai
- sääntöjen mukaan yhdistyksen tai säätiön nettovarallisuus siirtyy purkautuessa kokonaisuudessaan kunnalle tai kuntakonserniin kuuluvalle yhteisölle.

Osakkuusyhteisöksi nimitetään yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on joko yksin tai yhdessä muiden konserniyhteisöjen kanssa *samanaikaisesti huomattava vaikutusvalta ja merkittävä omistusosuus* yhteisössä. Huomattava vaikutusvalta tarkoittaa 20 - 50 prosentin omistusta yhteisön äänimäärästä ja merkittävä omistusosuus vähintään 20 prosentin omistusta osakkuusyhteisön omasta pääomasta. Osakkuusyhteisöt ovat yhdistelty ensimmäistä kertaa vuonna 2008.

Kuntayhtymä yhdistellään kunnan konsernitaseeseen siitä riippumatta, mikä on kunnan osuus kuntayhtymän varoista ja velvoitteista. Yhdistely tehdään omistusosuuden mukaisesti.

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	31	-
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	11	1
Muut yhtiöt	1	-
Kuntayhtymät	8	-
Osakkuusyhteisöt	19	4
Yhteensä	70	5

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Vantaan kaupunkikonserniin kuuluvat kaupunki ja ne osakeyhtiöt, säätiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt, joissa kaupungilla yksin tai tytäryhteisöjen kanssa on määräysvalta sekä kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä.

Konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kaupungin konsernijohdon muodostavat ne viranomaiset ja viranhaltijat, jotka esittelevät, päättävät ja toimeenpanevat konserniyhteisöjä koskevia asioita sekä vastaavat kaupunkikonsernin edunvalvonnasta valtuuston hyväksymän konsernistrategian ja talousarvion sekä johtosääntöjen mukaisesti.

Kaupunginhallitus päättää osakkeiden ja osuuksien ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja merkitsemisestä, ja sellaisen yksityisoikeudellisen yhteisön perustamisesta ja purkamisesta, jossa kaupunki on omistajana tai jäsenenä.

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii yleisjaosto. Yleisjaosto avustaa kaupunginhallitusta konsernihallinnon järjestämisessä kaupunginvaltuuston hyväksymässä konsernistrategiassa sekä muissa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen antamissa ohjeissa ja määräyksissä tarkoitetulla tavalla, ja valmistelee sellaisen yhteisön perustamisen ja purkamisen, jossa kaupunki on omistajana tai jäsenenä.

Kuntalain14 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Vantaan kaupungin konsernistrategian mukaan tytäryhteisön strategista suunnittelua ohjaa kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvio ja -suunnitelma. Kaupungin talousarvion yhteydessä kaupunginvaltuusto hyväksyy mahdolliset tytäryhteisöille asetettavat sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Asetettavat tavoitteet valmistellaan konsernipalveluissa, ao. toimialan ja yhtiön yhteistyönä. Yleisjaoston tehtävänä on tehdä esityksiä ja antaa toimintaohjeita kaupunkikonsernin yhteisöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista.

Kaupunginvaltuuston 17.12.2012 § 7 hyväksymä, 1.1.2013 voimaantullut konsernistrategia sisältää toimivallan ja toimintaperiaatteet, jolla johdetaan, ohjataan ja valvotaan konsernia kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi. Konsernistrategia on käsitelty tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa tai vastaavissa muissa ylintä päätösvaltaa käyttävissä hallintoelimissä sekä yhteisöjen hallituksissa tai vastaavissa hallintoelimissä ja hyväksytty tytäryhteisöä sitovaksi. Konsernistrategia ei sido Vantaan Energia Oy:tä.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Merkittävien tytäryhtiöiden olennaiset tapahtumat konsernissa on esitetty kohdassa 1.6.4. Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden vuosikooste.

Vantaan Energian osaomistama tuulivoimayhtiö Innopower Oy asetettiin selvitystilaan marraskuussa. Tarkoituksena on yhtiön purkaminen ja varojen jakaminen omistajille vuoden 2018 aikana.

VAV Hoivakodit Oy:öön sulautettiin sen tytäryhtiö VAV Palvelukodit Oy ja samalla muutettiin VAV Hoivakodit Oy:n nimi VAV Palvelukodit Oy:ksi 31.5.2017. VAV -konserni jatkaa yhtiöjärjestelyjä vuonna 2018.

Vantaan kaupunki myi Keravan kaupungille yhden A-tulkkaus Oy osakkeen. Muut omistajat ovat Vantaan kaupunki (1006 osaketta), Helsingin kaupunki (1 osake), HUS-kuntayhtymä (1 osake), Espoon kaupunki (1 osake).

VTK Kiinteistöt Oy osti Kiinteistö Oy Vantaan Jönsaksentie 4 -nimisen yhtiön osakekannan 10/2017. Kiinteistössä toimii Myyrmäen terveyskeskus. Lisäksi VTK Kiinteistöt Oy osti tilikauden aikana Kiinteistö Oy Myyrinselän osakkeita 172 kpl, jonka jälkeen VTK Kiinteistöt Oy:n omistus yhtiöstä on 100%. VTK Kiinteistöt Oy:n tytäryhtiö Kivistön Pysäköinti Oy myi omistamansa Kiinteistö Oy Vantaan Ruusuparkin osakkeita 34 kpl, jonka jälkeen Kivistön Pysäköinti Oy:n omistus yhtiöstä on 26,64 %.

Vantaan kaupunki osti tilikauden aikana Mardea Ay:n ja Tikkurilan Hammasklinikan omistamat Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalon osakkeet. Vuoden lopussa Vantaan kaupunki omisti Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantalon osakekannasta 81,4%. Kaupunki osti loput Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalon osakkeista Veikko Laine Oy:ltä 28.2.2018. Osakkeiden hankinta liittyy Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennus -hankkeeseen, jonka 10.11.2017 päivätyn tarveselvityksen/ hankesuunnitelman ja kustannusarviot sekä Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen toteuttamisen periaatteet kaupunginhallitus hyväksyi 11.12.2017. Monitilatoimistorakennus rakennetaan Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalon omistamalle tontille. Kaupungin päätöksenteossa on todettu tarkoituksenmukaiseksi fuusioida Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantalo VTK Kiinteistöt Oy:öön. Tällöin toimitilahankkeelle varmistetaan paremmat toteutus- ja toimintaedellytykset. Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalon fuusio VTK Kiinteistöt Oy:öön toteutetaan vuonna 2018.

Kiinteistö Oy Vantaan Erikas myi vuoden 2017 aikana kaikki omistamansa maa-alueet Vantaan kaupungille. Yhtiö on asetettu selvitystilaan 31.12.2017 alkaen yhtiön purkamiseksi.

1.6.4 Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden vuosikooste

Tytäryhtiöiden vuosikoosteessa raportoidaan Vantaan kaupungin tytäryhtiöiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteumat vuodelta 2017. Tytäryhtiöraportin tiedot perustuvat konsernipalveluiden tulosalueen lähettämiin, yhtiöiden toimitusjohtajien 14.2.2017 mennessä palauttamien kyselylomakkeiden tietoihin.

Yhtiöiden toimittamat tulos- ja tasetiedot ovat tietojen keruuhetkellä olleet vielä osin tilintarkastamattomia, joten tässä raportissa esitetyt luvut saattavat erota virallisista tilinpäätöksistä. Yhtiöiden kokoeroista, toimialojen- ja toiminnan erilaisuuksista sekä toimitusjohtajien toimittamien raporttien erilaisuudesta johtuen raportointi ei ole kaikkien yhtiöiden osalta yhteneväistä. Lisätietoa yhtiöistä antavat niiden toimitusjohtajat sekä konsernipalvelut.

Kaupunginhallituksen yleisjaostolle raportoitavat merkittävät tytäryhtiöt

Vantaan Energia Oy (konserni)

Y-tunnus	0124461-3
Omistusosuus	60 %
Hallituksen pj	Tommi Valtonen
Toimitusjohtaja	Pertti Laukkanen

Vantaan Energia Oy on yksi Suomen suurimmista kaupunkienergiayhtiöistä. Vantaan kaupunki omistaa yhtiöstä 60 % ja Helsingin kaupunki 40 %. Vantaan Energia -konsernin muodostavat emoyhtiö Vantaan Energia Oy ja sen tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy sekä osakkuusyhtiöt.

Vantaan Energia Oy tuottaa energiapalveluita asiakkailleen. Yhtiön päätuotteita ovat sähkö, kaukolämpö ja maakaasu. Vantaan Energia myy sähköä yritysasiakkaille ja kotitalouksille koko Suomeen. Kaukolämpöliiketoiminnassa yhtiön markkina-alueena on pääosin Vantaa. Maakaasua yhtiö tarjoaa teollisuuden tarpeisiin.

Tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy vastaa sähköverkkotoiminnasta Vantaalla. Sähköverkkopalvelun lisäksi yhtiö myy verkkotoimintaan ja asiakkaiden energiankäyttöön läheisesti liittyviä palveluja, kuten liittymisjohtojen rakentamispalvelua.

Lisätietoa Vantaan Energia Oy:stä http://www.vantaanenergia.fi/

Toimintaympäristö

Suomen hallituksen uusi energia- ja ilmastostrategia ja useat voimaansaatetut ja tulevat lakimuutokset muuttavat pelisääntöjä ja toimintamalleja ja luovat kustannuksia. Taustalla ovat mm. kansainväliset ilmastosopimukset ja energiaunionikehitys EU:ssa.

- mm. energiatehokkuus, teollisuuden päästöjä koskeva direktiivi (IED), tietosuoja-asetus
- sähkömarkkinalain päivitykset
- energiaverotuksen muutokset
- puun käytön kestävyyskriteerit
- jätteenpolttoa valmistellaan päästökaupan piiriin

Pohjoismaisten sähkömarkkinoiden yhtenäistäminen jatkuu

- valmisteilla kansallinen Datahub sähkömarkkinoiden vähittäismyynnin tiedonvaihtoon
- tavoitteena yhden luukun periaate asiakasrajapintaan (= vain yksi laskuttaja, ei erikseen siirtolaskua)
- yhteispohjoismainen taseselvitysmalli on otettu käyttöön

Älykkyys lisääntyy energiaverkoissa ja niiden monimutkaisuus lisääntyy. Energian varastointiteknologioiden kehitys merkityksellistä. Samalla hajautetun pientuotannon määrä ja kuluttajien rooli energian tuottajina kasvaa.

Verkkoliiketoiminnan valvontamalli on entistä pitkäjänteisempi ja paremmin riskit huomioiva.

Markkinahintataso sähkössä jatkuu matalana.

Toiminta

2017

- asiakastietojärjestelmän toteutus
- Keimolan sähköaseman uusinta
- tuulivoimainvestointeja toteutetaan, ensimmäinen merituulipuisto otettu käyttöön Porin edustalla
- Fennovoiman ydinvoimahanke jatkuu Pyhäjoella
- Uusi toimitalo valmistui vanhan paikalle, muutto takaisin väistötiloista heinäkuussa
- Helmikuussa toteutettiin Peltolantien 27-32 maa-alueiden kaavoitukseen liittyvä maa-alueiden vaihto Vantaan kaupungin kanssa. Huhtikuussa 2017 toteutettiin yhtiölle tarpeettomiksi käyneiden maa-alueiden myynti.
- Martinlaakson biokattilamuutoksen investointipäätös ja hankkeen käynnistys
- sähköverkon ja kaukolämpöverkon laajennus ja kunnossapitoinvestointeja
- osakeinvestointi 24 % osuudella Solar Power Holdingin, joka omistaa 37 % aurinkoenergiayhtiö NAPS Solar Oy:stä
- Lahnasenkosken pienvesivoimalaitos myytiin

Tulevat

- uusi tietosuoja-asetus voimaan 5/2018, muutakin merkittävää lainsäädäntövalmistelua käynnissä
- asiakastietojärjestelmän toteutus jatkuu
- Fennovoiman ydinvoimahanke jatkuu Pyhäjoella
- Martinlaakson biolaitos valmistuu vuoden 2018 lopussa, kaupalliseen käyttöön 2019 alussa
- Datahub käyttöön 2020

Taloudellinen katsaus

Vuoden 2017 liiketoiminta ja tulos toteutuivat budjetoitua paremmin.
Tulosta parantavia tekijöitä ovat olleet mm.

- kautta linjan on kiinnitetty erityistä huomiota kustannuskehitykseen (mm. ulkopuoliset palvelut, henkilöstökulut)
- kustannuksia on säästynyt myös energiakuluissa mm. lämpimän alkuvuoden ja onnistuneen tuotannon optimoinnin vuoksi. Erityisesti maakaasun käyttö on ollut suunniteltua pienempää.

Merkittävä myyntivoitto Peltolantien maakaupoista

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 1-12/2017	Budjetti 1-12/2017	Ero tot 1-12/17 ./. Bud 1-12/17	Toteuma 1-12/2016	Muutos 1-12/17 ./. 1-12/16	Budjetti v.2018
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	301 492	288 239	13 253	313 032	-11 540	289 561
Henkilöstökulut	-26 575	-26 742	167	-27 316	741	-26 206
Materiaalit ja palvelut	-168 292	-170 290	1 998	-181 349	13 057	-167 970
Kiinteistöom. hoitokulut	-3 041	-2 968	-73	-3 710	669	-2 679
Liiketoiminnan muut kulut	-27 547	-27 676	129	-26 645	-902	-27 977
Poistot	-26 518	-26 449	-69	-25 969	-549	-26 367
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	5 304	1 886	3 418	2 141	3 163	2 535
Liiketulos	**54 822**	**36 002**	**18 820**	**50 183**	**4 639**	**40 897**
Rahoitustuotot	613	99	514	786	-174	79
Rahoituskulut	-1 735	-2 793	1 059	-8 368	6 633	-3 543
Verot	-7 171	-6 284	-887	-8 349	1 178	-6 937
Nettotulos	**46 529**	**27 023**	**19 506**	**34 253**	**12 277**	**30 496**
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	**46 529**	**27 023**	**19 506**	**34 253**	**12 277**	**30 496**

1 000 eur	Toteuma 1-12/2017	Budjetti 1-12/2017	Ero tot 1-12/17 ./. Bud 1-12/17	Toteuma 1-12/2016	Muutos 1-12/17 ./. 1-12/16	Budjetti v.2018
Investoinnit (netto)	44 397	48 723	-4 326	41 780	2 617	72 038
Lainat kauden lopussa	127 194	135 651	-8 457	140 808	-13 614	118 737
Oma pääoma	242 425	228 543	13 882	215 911	26 513	252 303
Taseen loppusumma	581 656	591 894	-10 238	568 430	13 227	618 718
Henkilöstö lkm	332	326	6	328	4	333

Vantaan Energia Oy -konserni				
TUNNUSLUVUT	Toteuma 1-12/2017	Budjetti 2017	Muutos tot ./. budj.	Toteuma 2016
Oman pääoman tuotto %	20,3 %	12,2 %	8 %	16,4 %
Liikevoitto%	19,2 %	12,7 %	7 %	17,6 %
Omavaraisuusaste	41,7 %	38,6 %	3 %	38,0 %
Bruttoinvestoinnit milj.eur	44,4	48,7	-4,3	41,8
Br.investoinnit %:a liikevaihdosta	15,6 %	17,2 %	-2 %	14,7 %

Investoinnit

Budjetoidut kokonaisinvestoinnit vuodelle 2017 olivat 48,7 M€. Toteutuneet bruttoinvestoinnit ovat noin 44,4 M€. Vähenemän merkittävimmät syyt olivat siirtyneet osakeinvestoinnit ja voimalaitosten sekä lämpökeskusten kunnossapitoinvestoinnit. Myös Sähköverkoissa jäätiin hieman suunnitellusta investointitasosta, keskeisenä syynä muutamien asiakasliittymien siirtyminen.

Biovoimalaitosinvestointi Martinlaaksoon vuosille 2017 - 2019 on suuruudeltaan arviolta noin 52- 56 M€ ja lienee lähivuosien merkittävin yksittäinen investointi. Laitos tullaan rahoittamaan vieraalla pääomalla. Muut investoinnit rahoitetaan tulorahoituksella.

Vuoden 2018 budjetoidut investoinnit ovat 72 M€, jos merkittävimmät osat kohdistuvat Martinlaakson biomuutokseen 34 M€, sähköverkkoon 15 M€ ja kaukolämpöverkkoon 7,9 M€.

Rahoitus

Vantaan Energia -konsernin rahoitustilanteeseen vaikuttavat suurimmat tekijät ovat investointien volyymi ja omistajille maksettavan osingon määrä.

Tavoitteena on, että normaalit vuosittaiset kunnossapitoinvestoinnit hoidetaan tulorahoituksella eli niihin ei oteta lisävelkaa. Myöskään osinkojen maksamista lisävelanotolla ei voine pitää mielekkäänä.

Mahdolliset uudet tuotantoinvestointikohteet ja niiden velkarahoitustarve tarkastellaan tapauskohtaisesti tarkoin investointilaskelmin.

Tilapäiset rahoitustarpeet (käyttöpääoman heilahtelu) hoidetaan kaupungin konsernitililimiitillä ja yritystodistuksilla.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-12/2017	Budjetti 1-12/2017	Ero tot 1-12/17 /. Bud 1-12/17	Toteuma 1-12/2016	Muutos 1-12/17 /. 1-12/16	Budjetti v.2018
kassa jakson alussa	10 129	3 412	6 717	7 794	2 335	2 828
+ liiketoiminnan rahavirta	73 486	66 388	7 098	55 850	17 636	68 222
+ investointien rahavirta	-44 397	-48 708	4 311	-39 968	-4 429	-72 038
+ rahoituksen rahavirta	-23 954	-18 473	-5 481	-13 547	-10 407	6 590
Kassa jakson lopussa	**15 264**	**2 619**	**12 645**	**10 129**	**5 135**	**5 603**

Henkilöstö

Vantaan Energia –konsernin henkilöstö

	Yhteensä	Vakinaisia	Määräaikaisia	Henkilöstön keski-ikä
12/2016	328	321	7	45,03v
01-04/2017	331	320	11	44,65v
7/2017	367	316	50	43,49v
12/2017	329	314	15	44,62v

	Työntekijöitä	Toimihenkilöitä	Ylempiä toimihenkilöitä	Johtoa
12/2016	76	153	87	12
01-04/2017	79	153	87	12
7/2017	97	166	92	12
12/2017	70	157	90	12

Huomioitavaa on, että suurin osa tuotannollisesta henkilöstöstä kuuluu toimihenkilöihin.
Sairauspoissaoloprosentti:

12/2016	3,2%
01-04/2017*)	3,8% (sis. myös työtapaturmista johtuneet)
7/2017	3,0% (sis. myös tapaturmista johtuneet 0,14 %)
12/2017	2,9% (sis myös tapaturmista johtuneet 0,11 %)

Vaihtuvuus:	Eläkkeelle	Irtisanoutui/irtisanottiin	Uusia
v. 2016	13	10/5	32
01-04/2017	4	2	9
8/2017	6	6	14, josta 6 pidempää määräaikaista
v. 2017	7	10	*)54, josta 11 pidempää määräaikaista

*)Luku sisältää 33 kesäharjoittelijaa (opiskelijaa)

Seuraavan viiden vuoden aikana noin 29 henkilöä siirtyy eläkkeelle.
HUOM! Eläköitymisiät ovat muuttuneet eläkeuudistuksen myötä 1.1.2017 -> työurat pitenevät.

Riskienhallinta

Vantaan Energian hallitus katselmoi kaikki yhtiön riskienhallintaan liittyvät politiikat vuosittain. Lisäksi käsitellään yhtiön avainriskit. Politiikat ja avainriskit on käsitelty hallituksessa viimeksi syksyllä 2017. Riskienhallintasuunnitelmasta vastaa yhtiön operatiivinen johto. Seuraava päivitys suunnitelmista tehdään Vantaa-konsernin riskienhallintayksikölle aikataulun mukaisesti keväällä 2018.

Vantaan Energian kolme keskeistä riskiä ovat:

- Sähkön hintariski. Riskinä on sähkön matala hintataso ja mahdollinen hintatason pitkäaikainen pysyminen alhaisella tasolla. Riskiä hallitaan mm. sähköntuotannon ja sähkökaupan suojaustoiminnalla ja noudattamalla talousriskipolitiikkaa
- Politiikka- ja regulaatioriski. Riski voi toteutua mm. haitalliseen liiketoimintaregulaatioon, energian tukijärjestelmien muutoksiin tai vaikka ympäristölupiin liittyen. Riskiä hallitaan osallistumalla aktiivisesti energia-alan edunvalvontatyöhön ja vaikuttamiseen sekä erilaisin ennustein ja skenaarioin.
- Riski suuresta häiriöstä energian tuotannossa tai sähkön / kaukolämmön toimituksessa. Syitä voi olla esim. luonnontapahtumissa, konerikossa, suuronnettomuudessa tai inhimillisessä virheessä. Riskien hallintaan keinoina ovat mm. tehokkaat kunnossapito-ohjelmat ja varautumissuunnittelu, sekä erilaisten kriisitilanteiden harjoittelu.

VAV Asunnot Oy (konserni)

Y-tunnus	0640915-7
Omistusosuus	100 %
Hallituksen pj	Tuula Laukkanen
Toimitusjohtaja	Teija Ojankoski

VAV Asunnot Oy on Vantaan kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö, joka rakennuttaa, omistaa ja hallinnoi vuokra-asuntoja. Yhtiö tuottaa laadukkaita ja kohtuuhintaisia koteja vantaalaisille. Kiinteistökannan suunnitelmallisilla korjauksilla varmistetaan niiden arvon säilyminen sekä asumisviihtyvyys yhteistyössä asukkaiden kanssa. VAV omistaa 10 000 vuokrakotia, joissa asuu joka kymmenes vantaalainen. Yhtiö rakennuttaa jatkuvasti lisää uusia asuntokohteita vantaalaisten kasvaviin asuntotarpeisiin. Kesällä 2015 toteutettiin palveluasumisen liiketoimintasiirto VAV Asunnot Oy:n tytäryhtiöön VAV Hoivakiinteistöt Oy:hyn.

Lisätietoa VAV-Asunnot Oy:stä www.vav.fi

Toimintaympäristö

- Lainsäädännön muutokset ovat vaikeuttaneet korjaustoiminnan rahoitusta, korjauksiin varautumista ja asukasvalintaa.
- Asukasvalintaan palautui tulorajat 1.1.2017 alkaen. Muutos nopeuttaa asukasrakenteen yksipuolistumista, vaikeuttaa uudiskohteiden asuttamista, kasvattaa korjauskustannuksia ja lisännee omistajan toimeentulotukimenoja. Asukasvalinnan tulorajavaade poistuu 1.3.2018.
- Korjauksiin varautumisen euromäärää on rajoitettu ja omille varoille vuokrassa perittävä tuotto aleni 4 %:in 1.1.2017 alkaen. Korkotukilain uudistus kieltänee uusien kiinteistöjen, jotka on rahoitettu korkotukilainalla, mahdollisuuden varautua korjauksiin.
- Asumistuen enimmäisasumismenot jäädytetään vuoden 2017 tasoon.
- Lakiehdotus yhteisöjen tulolähdejaon poistamisesta rajaa konsernin sisäisten lainojen korkojen verovähennysoikeutta.
- Kiinteistöjen korjaustarpeiden kasvu – kiinteistökannan samanikäisyys kasaa korjauskustannuksia lähivuosiin.
- Asunnon tarvitsijoiden tulotason jatkuva heikkeneminen suhteessa asumisen kustannuksiin.

Toiminta

- Marsinkuja 1 valmistui 31.1. asuntoja 147 kpl. Liikevaihto kasvaa.
- Jaspiskuja 7a valmistui 31.5. asuntoja 109 kpl. Liikevaihto kasvaa
- Auringonkierto 2 valmistui 29.9. asuntoja 99 kpl. Liikevaihto kasvaa
- Myyty Ainonkuja 2 rivitalokiinteistö 24.4. Tuotto uustuotannon omiin varoihin
- Myyty Länsimäen korttelista määräala 17.8. Tuotto uudistuotannon omiin varoihin
- Jatketaan rajoituksista vapautuvien kiinteistöjen myyntiä. Haetaan ARA:lta kohdennetusti kiinteistöjä rajoituksista vapaiksi. Turvataan omia varoja korjausrakentamiseen ja uudistuotantoon.
- Viedään eteenpäin kaavakehityshankkeita, mm. Myyrmäessä, Veturikuja 8:ssa ja Hakopolku 4:ssa. Korvaavalla ja täydentävällä kaavoituksella mahdollistetaan kalliiden korjausten korvaaminen tehokkaammalla ja taloudellisesti kannattavammalla uudistuotannolla ja tonttimyynti omien varojen kerryttämiseksi.
- PTS-suunnitelman mukaisissa korjauksissa uusitaan lämmöntuotantolaitteita, tutkitaan hybridiratkaisuja, kuten esim. aurinkopaneeleja, kiinteistöjen lämmöntuotantoon. Ylläpitokustannusten hallinta pitkällä aikavälillä.
- Parannetaan tietojärjestelmiä ja asukkaille suunnattuja sähköisiä palveluja. Toiminnan taloudellinen tehokkuus.
- VAV konsernin yhtiörakennetta selkiytettiin 31.5, jolloin sulautettiin VAV Hoivakodit Oy:öön sen tytäryhtiö VAV Palvelukodit Oy ja muutettiin samalla VAV Hoivakodit Oy:n nimi VAV Palvelukodit Oy:ksi. Yhtiöjärjestelyjä jatketaan vuonna 2018.

Taloudellinen katsaus

- Liikevaihto on toteutunut budjetoidusti, vuokrat korottuivat keskimäärin 0,05 €/m2 maaliskuun 2017 alusta keskivuokran ollessa 11,95 per neliö.
- Omaisuuden myyntivoittoja tuloutettiin 2,1 milj. euroa.
- Länsimäen tontin lohkominen ja määräalan myynti, nettotuotto 1,022 milj. euroa.
- Suunnitelman mukaisesti on lyhennetty pitkäaikaisia lainoja. Alhainen korkotaso mahdollistaa budjetoidut ylimääräiset lyhennykset. Myös sisäisten lainojen (uustuotannon omien varojen) palautukset kassaan kerätään arvioitua nopeammin.
- PTS-korjaukset toteutettiin rullaavan budjetin mukaisesti. Korjaukset jäivät budjetoidusta 7 %. Korjaukset M€ tehtiin tulorahoituksella, kuluvana vuonna ei velkaannuttu korjaustoiminnasta.
- Vieraan pääoman korkokulut pysyivät edellisvuoden tasossa ollen 7 % liikevaihdosta. Uustuotannon rahoitukseen nostettiin korkotukilainaa 41,7 milj. euroa.

- Vuonna 2015 ja 2016 tehdyt korkojohdannaiset aiheuttivat lisää korkokulua vuonna 2017 yht. 362 tuhatta euroa 46,1 milj.euron pääomaan. Korkosuojauksia on tehty 20 %:iin vaihtuvakorkoisista lainoista, joissa korkotukilainan omavastuukorko on 3,4 %. Suojaussopimukset ovat voimassa 10 vuotta päättyen 2025.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 1-12/2017	Budjetti 1-12/2017	Ero tot 1-12/17 ./. Bud 1-12/17	Toteuma 1-12/2016	Muutos 1-12/17 ./. 1-12/16	Budjetti v.2018
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	95 341	90521	4820	88 970	6 371	94 032
Henkilöstökulut	-2 953	-3119	166	-2 824	-129	-3 325
Materiaalit ja palvelut	0	0	0	0	0	0
Kiinteistöom. hoitokulut	-46 443	-50160	3717	-43 005	-3438	-53 270
Liiketoiminnan muut kulut	-853	-748	-104,8	-763	-89,8	-1 068
Poistot	-18 265	-17272	-993	-17 789	-476	-19 020
Liiketulos	**26 827**	**19222**	**7605,2**	**24 589**	**2238,2**	**17 349**
Rahoitustuotot	67	27	40	103	-36	42
Rahoituskulut	-6 325	-8675	2350	-6 348	22,6	-9 120
Verot	0	0	0		0	0
Nettotulos	**20 569**	**10574**	**9995,2**	**18 344**	**2224,8**	**8 271**
Satunnaiset erät (netto)			0		0	
Kokonaistulos	**20 569**	**10574**	**9995,2**	**18 344**	**2224,8**	**8 271**

VAV-Asunnot Oy -konserni				
TUNNUSLUVUT	Toteuma 1-12/2017	Budjetti 2017	Muutos tot ./. budj.	Toteuma 2016
Liikevoitto %	30	21	9	28
Asunnot	10481	10480	1	10334
Asuntojen käyttöaste %	99,0	99,1	0	99,0
Vaihtuvuus %	12	12	0	12
Vuokrasaatavat liikevaihdosta %	1,2	1,2	0	1,3
Henkilöstö	50	51	-1	50
Keskivuokra €/m2/kk	11,95	11,95	0	11,90
Vuokrien vaihteluväli	9,65-15,04			9,33-15,02

Investoinnit

Uustuotanto:

- Marsinkuja 1, (valm. 31.1.2017), asuntoja 147 kpl, hankinta-arvo 21,4 milj.euroa
- Auringonkierto, (valm. 9/2017), asuntoja 99 kpl, hankinta-arvo 17,4 milj. euroa
- Jaspiskuja 7a, (valm. 5/2017), asuntoja 109 kpl, hankinta-arvo 19,2 milj. euroa
- Martinlaaksonkuja 2b, (valm 1/2018), asuntoja 52 kpl, joista erityisasuntoja 15 kpl, hankinta-arvo 8,8 milj.euroa
- Myyrmäen vanhustenkeskus, (valm. 2019), asuntoja 199 kpl, veroton hankinta-arvo 34,2 milj. euroa
- Keskeneräiset omat työt kasvoivat 2017 yhteensä 32,9 milj. euroa (uustuotanto), tytäryhtiöltä rakennuttamissaatavaa (Myyrmäki-hanke) on 14,1 milj. euroa palveluasuntojen rakennuttamisesta. Myyrmäki-hankkeen korkotukilaina 27,8 milj. euroa on kaupungin

rahoitusyksikön kilpailuttama ja se nostetaan valmiusasteen mukaisesti samoin kuin kohteen investointiavustus 6,4 milj. euroa.
- Uustuotannon investoinnit rahoitetaan korkotukilainalla ja omat varat mahdollisella käynnistysavustuksella ja myyntituotoilla sekä tulorahoituksella.

Korjaushankkeet:
- Kiinteistöihin tehtiin tarkastelujaksolla korjauksia 22,3 milj. eurolla, rahoitus tulorahoituksella.

1 000 eur	Toteuma 1-12/2017	Budjetti 1-12/2017	Ero tot 1-12/17 ./. Bud 1-12/17	Toteuma 1-12/2016	Muutos 1-12/17 ./. 1-12/16	Budjetti v.2018
Investoinnit (netto)	44 105	51 000	-6895	50 768	-6662,6	44 000
Lainat kauden lopussa	508 603	510 000	-1397	497 152	11451	530 000
Oma pääoma	27 402	27 000	401,7	26 679	722,7	27 500
Taseen loppusumma	670 005	660 000	10004,7	623 072	46932,7	680 000
Henkilöstö lkm	50	51	-1	50	0	52

Rahoitus

- Maksuvalmiussuhde QR oli 1.0 eli lyhyen aikavälin velat pystyttään hoitamaan likvideillä rahavaroilla. Maksuvalmiuteen vaikuttivat omaisuuden myyntituotot ja saatavien säilyminen kohtuullisina. Vaikka velkakirjaehtojen mukaiset lyhennykset kasvavat kiinteistökannan vanhetessa (keskimäärin asuntokanta 25 v), niin ylimääräisiä lyhennyksiä tehtiin noin 4 milj. euroa.
- Korkotaso on edelleen matala, mutta on syytä varautua maltilliseen korkojen nousuun. Vauhdittunut talouskasvu korottaa hintoja ja nostaa inflaatiota. Korjauksiin varautuminen hankaloituu ja velkakirjaehdot ylittäviin lyhennyksiin ei ole mahdollisuuksia. Lisäksi pitkäaikaisen rahoituksen tarjoajia on vähän.
- Arava- ja korkotukilainojen takapainoiset lyhennysohjelmat ja asukkaiden maksuvaikeuksien lisääntyminen ovat lähivuosien haaste.
- Uustuotannon rahoitus omien varojen osalta saataneen hoidettua ARAn myöntämän käynnistysavustuksen ja omaisuuden realisointien avulla vuosina 2018 – 2019. Omien varojen korkoa sisällytetään - käynnistysavustusten päätyttyä - vuokraan ja sitä kautta turvataan uustuotannon ja korjausrakentamisen omat varat myyntituottojen lisäksi.
- Korjausrakentamiseen jouduttaneen ottamaan korkotukilainaa vuonna 2020, ettei korjaustarve kasva liiaksi ja että kiinteistöjen arvo pystytään säilyttämään. Lainoitettavan korjausrakentamisen omarahoitusosuudet tullaan keräämään vuokrissa.
- Merkittävää helpotusta korjausrakentamisen rahoitukseen ei olla saamassa vuoteen 2024 mennessä, jolloin vasta 80-luvun aravakiinteistöjen alkuperäiset rahoituslainat on maksettu.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-12/2017	Budjetti 1-12/2017	Ero tot 1-12/17 ./. Bud 1-12/17	Toteuma 1-12/2016	Muutos 1-12/17 ./. 1-12/16	Budjetti v.2018
kassa jakson alussa	19 979	19 979	0	47729	-27 750	29 047
+ toiminnan tuotot (+)	95 341	90 521	4 820	88 970	6371	94 032
- toiminnalliset menot (-)	-47 296	-50 908	3 612	-46 592	-703,8	-57 663
- investointien maksut kassasta (	-44 105	-51 000	6 895	-50 768	6662,6	-44 000
- lainojen lyhennykset (-)	-30 259	-28 647	-1 612	-39367	9108	-27 522
- lainojen korot (-)	-6 325	-8 490	2 165	-6348	23	-9 120
+ lainojen lisäykset (+)	41 711	41 711	0	26355	15356	40 000
Kassa jakson lopussa	**29 047**	**13 166**	**15 880**	**19979,4**	**9067,2**	**24 774**

Henkilöstö

- 31.12. henkilövahvuus 47 (vuonna 2017 keskimäärin 50)
- Naisia 66 % ja miehiä 34 %
- Henkilöstön keski-ikä 51 vuotta (2016 /49 vuotta)
- 26 % työntekijöistä 60 vuotta tai enemmän (2016 /17 %)
- Vahvistetaan rakennuttamisen ja korjausrakentamisen osaamista.
- Vaihtuvuus 16 % (2016/18 %), 6 uutta työntekijää
- Varaudutaan henkilöstön ikärakenteen muutoksiin ennakoivilla rekrytoinneilla.

Riskienhallinta

- Riskienhallintasuunnitelma on päivitetty ja hyväksytty 12.12.2017.
- 1. Vuokra-asuntojen ylikysyntä / riittävä uudistuotanto
- 2. Yksittäiset tekniseltä ja taloudelliselta kunnoltaan heikkokuntoiset kiinteistöt / suunnitelmallinen korjaustoiminta ja kiinteistöjen hakeminen rajoituksista vapaiksi ja niiden myynti
- 3. Lainsäädäntöriskit / edunvalvonta
- 4. Korkoriski ja lainaehtojen takapainoisuus / lyhennysten aikaistaminen ja koronnousuilta suojautuminen

VTK Kiinteistöt Oy (konserni)

Y-tunnus	0517745-4
Omistusosuus	100 %
Hallituksen pj	Hannu Vikman
Toimitusjohtaja	Jukka Antila

VTK Konserniin kuuluu emoyhtiön VTK Kiinteistöt Oy:n lisäksi tytäryhtiöt: Kiinteistö Oy Vantaan Peltolantie 5 (osakkeista 100 %), Kiinteistö Oy Vantaan Paloasema (osakkeista 100 %), Kivistön Putkijäte Oy (osakkeista 100 %), Kivistön Pysäköinti Oy (osakkeista 100 %), Kiinteistö Oy Vantaan Myyrinselkä (osakkeista 95,26 %) Myyrmäen Urheilupuisto Oy (osakkeista 100 %), Vantaan Innovaatioinstituutti Oy (osakkeista 100 %) sekä osakkuusyhtiöt Kiinteistö Oy Vantaan Maakotkantie 10 (osakkeista 49,2 %), Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkki (osakkeista 38,29%) ja Kiinteistö Oy Vantaan Ruusuparkki (osakkeista 32,84%). Lisäksi konserniin kuuluu omistusyhteisyritys Kiinteistö Oy Hakucenter (osakkeista 18,2 %) sekä muita vähemmistöosuuksia.

Lisätietoa VTK Kiinteistöt Oy:stä http://www.vtkoy.fi/

Toimintaympäristö

Sote- ja maakunta uudistuksen vaikutus yhtiön toimintaan selviää päätösten jälkeen. VTK Kiinteistöt Oy:llä on viidessä kiinteistössä vuokralaisena kaupungin sosiaali- ja terveystoimi. Karsikkokuja 15-17 ovat sosiaali- ja terveystoimen tiloja. Pakkalankuja 5:ssä on perheneuvolan tiloja, ympäristökeskus, suunterveydenhoidon liikelaitos ja kaupungin eläinlääkäri. Hakucenterissä osoitteessa Laukkarinne 6 toimii kaupungin sosiaali- ja terveydenhoidonyksikkö. Maakotkantie 10:ssä toimii kaupungin hammashoitola. 31.10.2017 ostettu Koy Vantaan Jönsaksentie 4:ssä toimii Myyrmäen terveysasema.

Toiminta

Yhtiö päivitti tilikauden aikana pääomavuokrakohteiden vuokranmäärityksiä huomioimalla kiinteistöjen huolto- ja ylläpitokustannukset ja mukauttamalla pääomavuokrasopimukset vastaamaan kaupungin vuokranmäärityksiä.

Vuonna 2015 alkanut Metropolia Ammattikorkeakoulu Myyrmäen kampuksen laajennusinvestointi jatkui. Laajennuksen käyttöönotto on syksyllä 2018. Hankkeen kokonaiskustannus on n. 41 miljoonaa euroa. Investoinnit rahoitus tapahtuu leasing-rahoituksella.

Lumon pysäköintitalon saneeraus valmistui kesällä 2017. Saneerauksen kokonaiskustannus oli 0,5 milj. euroa, josta vuodelle 2017 kohdistui 0,3 milj. euroa. Saneeraus on luonteensa puolesta vuokralaismuutosta, joten sen kustannukset on kirjattu tulokseen. Leppäkorven päiväkodin peruskorjaustyöt valmistuivat kesällä, investoinnin kokonaiskustannus on 0,3 milj. euroa. Ylästön koulun laajennusosan rakentaminen ja vanhanpuolen tilamuutosten työt aloitettiin alkuvuodesta. Laajennuksen käyttöönotto on syksyllä 2019, investoinnin arvo n. 5,0 miljoonaa euroa, josta vuonna 2017 toteutui 0,2 milj. euroa. Varia Rälssitie 3:n peruskorjaushanke aloitettiin kesällä 2017 ja se valmistuu alkusyksystä 2018. Hankkeen arvo on 2 milj. euroa, josta vuodelle 2017 on toteutunut 1,0 milj. euroa.

VTK Kiinteistöt Oy osti Kiinteistö Oy Vantaan Jönsaksentie 4 -nimisen yhtiön osakekannan 31.10.2017. Kauppahinta oli 12,6 milj. euroa, lisäksi VTK:lle siirtyi Kiinteistö Oy Vantaan Jönsaksentie 4:n velat emoyhtiölleen n. 9,1 milj. euroa. VTK Kiinteistöt Oy osti tilikauden aikana Kiinteistö Oy Myyrinselän osakkeita 172 kpl, jonka jälkeen emoyhtiö omistaa yhtiön koko osakekannan. VTK Kiinteistöt Oy:n tytäryhtiö Kivistön Pysäköinti Oy myi omistamansa Kiinteistö Oy Vantaan Ruusuparkin osakkeita 34 kpl. Kivistön Pysäköinti Oy omistaa nyt Kiinteistö Oy Vantaan Ruusuparkista 26,64 %.

Tytäryhtiö Kivistön Pysäköinti fuusiointi VTK Kiinteistöt Oy:hyn siirtyi toteutettavaksi vuonna 2018.

Taloudellinen katsaus

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 2017	Budjetti 2017	Ero tot ./. Bud	Toteuma 2016	Muutos enn. 17 ./. Tot. 16	Budjetti 2018
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	19 812	19 860	-48	18 402	1 410	26 348
Henkilöstökulut	-989	-1 296	307	-1 526	537	-622
Kiinteistön hoitokulut	-6 523	-7 071	548	-7 544	1 020	-12 607
Poistot	-10 298	-10 605	307	-8 944	-1 354	-10 667
Liiketulos	**2 002**	**888**	**1 114**	**388**	**1 614**	**2 453**
Rahoituserät	-552	-675	123	-311	-241	-796
Verot	-649	-90	-559	-34	-615	
Nettotulos	**801**	**123**	**678**	**43**	**758**	**1 657**
Vähemmistöosuudet	0	0	0	-24	24	0
Kokonaistulos	**801**	**123**	**678**	**19**	**758**	**1 657**

Meur	Toteuma 2017	Budjetti 2017	Ero tot ./. Bud	Toteuma 2016	Muutos enn. 17 ./. Tot. 16	Budjetti 2018
Investoinnit (netto)	-24,5	4,1	-29	2,5	-27	8,8
Leasing-vastuut kauden lopussa	3,7	3,7	0	3,7	0	3,5
Lainat kauden lopussa	123,2	132,9	-10	112,7	11	113
Oma pääoma	45 428		45 428	42 666	2 762	
Taseen loppusumma	174 277	159 000	15 277	158 731	15 546	160 000

Konsernin liikevaihto oli 18,8 milj. euroa (2016: 16,9 milj. euroa), liiketoiminnan muut tuotot 1,0 milj. euroa (2016: 1,6 milj. euroa). Emoyhtiö VTK Kiinteistöt Oy:n liikevaihto oli 18,4 milj. euroa (2016: 16,3 milj. euroa), liiketoiminnan muut tuotot olivat 1,0 milj. euroa (2016: 1,1 milj. euroa).

Konsernin tilikauden tulos oli 0,8 milj. euroa (2016: 0,02 milj. euroa). Emoyhtiön tilikauden tulos oli 2,2 milj. euroa (2017: 0,3 milj. euroa). Merkittävimmät syyt tuloksen parantumiseen ovat vuosikorjauskustannusten aleneminen edelliseen vuoteen verrattuna sekä pääomavuokrien uusimisesta aiheutunut vuokratuottojen kasvu.

Investoinnit

Konsernin investoinnit olivat 25,1 milj. euroa (2016: 6,2 milj. euroa). VTK Kiinteistöt Oy:n hallitus on tehnyt 24.2.2018 päätöksen pääomasijoituksesta Koy Vantaan Jönsaksentie 4:n sijoitettuun vapaaseen omaa pääomaan, jolla kuitataan tytäryhtiön taseessa oleva velka 9,1 euroa maksetuksi emoyhtiölle. Emoyhtiössä toimenpide kasvattaa osakkeiden hankinta-arvoa ja tämä on jo sisällytetty konsernin investointilukuihin jo vuonna 2017.

Emoyhtiön investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin olivat 14,9 milj. euroa (2016: 5,8 milj. euroa), josta tytäryhtiöiden osakkeiden ostojen osuus oli 13,2 milj. euroa. Kivistön Putkijäte Oy:n putkikeräysjärjestelmän investoinnit olivat n. 1,3 milj. euroa (2016: 0,7 milj. euroa).

Rahoitus

Emoyhtiö nosti lokakuussa 22,5 milj. euron lainan Kiinteistö Oy Vantaan Jönsaksentie 4:n osakekannan ostoa varten. Konsernin lainakanta oli vuoden 2017 lopussa 123,3 milj. euroa (2016: 112,8 milj. euroa), josta emoyhtiön lainakanta oli 119,2 milj. euroa (2016: 104,6 milj. euroa). Konserni lyhensi lainoja vuoden 2017 aikana 9,8 milj. euroa, josta emoyhtiön osuus oli 8,0 milj. euroa.

VTK Kiinteistöt Oy:n Metropolia ammattikorkeakoulurakennuksen leasing-vastuu 31.12.2017 oli 3,7 euroa. Leiritie 1:n laajennuksen leasing-rahoituslimiitistä (41 milj. euroa) oli käytetty 31.7.2017 21,6 milj. euroa.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-12/2017	Budjetti 1-12/2017	Ero tot 1-12/17 ./. Bud 1-12/17	Toteuma 1-12/2016	Muutos 1-12/17 ./. 1-12/16	Budjetti v.2018
kassa jakson alussa	11 426	8 000	0	9 009	0	11 000
+ toiminnan tuotot (+)	20 720	19 860	0	18 105	0	26 348
- toiminnalliset menot (-)	-6 307	-8 457	0	-8 334	0	-13 228
- nettoinvestoinnit (+/-)	-24 453	-26 100	0	2 310	0	-8 800
- lainojen lyhennykset (-)	-11 028	-7 950	0	-10 412	0	-21 319
- lainojen korot (-)	-552	-675	0	-311	0	-552
+ lainojen lisäykset (+)	22 500	30 000	0	0	0	13 000
+ osakeanti (+)	1 966	600	0	1 059	0	3 000
Kassa jakson lopussa	**14273**	**15278**	**0**	**11 426**	**0**	**9449**

Henkilöstö

VTK Kiinteistöt Oy:n henkilöstömäärä oli 31.12.2017 5 henkilöä (31.12.2016 viisi henkilöä). Tammikuun 2018 alussa rekrytoitiin yhtiöön ylläpitopäällikkö. Myyrmäen Urheilupuisto Oy:n vakituisen henkilöstön määrä oli 18 henkilöä (31.12.2016 oli 21 henkilöä). Lisäksi yhtiö käyttää tuntityöntekijöitä ruuhka-apuna. Kivistö Pysäköinti Oy:ssä ja Kivistön Putkijäte Oy:ssä toimii oto – toimitusjohtaja.

Riskienhallinta

Yhtiön vanha kiinteistökanta on jo saavuttanut yli 20 vuoden iän, jonka vuoksi tulevina vuosina on varauduttava merkittäviin korjausinvestointeihin, jotta erityisesti tavanomaisten toimitilakohteiden arvot kyetään säilyttämään. Vanhanmalliset toimistotilat tulevat olemaan yhtiön kiinteistöomaisuuden arvon säilyttämisen kannalta ongelmallisia, mutta eivät kuitenkaan muodosta erityistä riskiä. Yhtiön toiminnan ja kiinteistökehityksen painopistealueita ovat energiatehokkuus ja kestäväkehitys.

Yhtiö joutuu edelleen panostamaan rahoitusrakenteen ja talouden vahvistamiseen myös tulevina vuosina, johtuen 100 %:n velkapääomalla viimevuosina suoritetuista investoinneista. Lähivuodet tulevat olemaan rahoituksellisesti raskaita ja mikäli korkotasoissa tapahtuu huomattavaa nousua, on maksuvalmiuden varmistamiseksi ryhdyttävä voimakkaisiin toimiin lainojen järjestelemiseksi. Mikäli kuitenkin korkotasot pysyvät nykyisessä tasossa, helpottuu rahoitustilanne 3 – 5 vuoden jälkeen.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Y-tunnus	2440395-5
Omistusosuus	100 %
Hallituksen pj	Jari Ahokas
Toimitusjohtaja	Liisa Sarjala

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy on Vantaan kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö. Yhtiön toimialana on kiinteistön- ja maisemanhoito, rakennus- ja korjauspalvelut, siivouspalvelut sekä ateriapalvelut ja muut ravitsemispalvelut, aula-, turvallisuus- ja vartiointipalvelut sekä posti- ja kuriiritoiminta. Yhtiö aloitti varsinaisen toimintansa vuoden 2012 alusta. Yhtiön palvelukseen siirtyi tilakeskuksesta noin 1 000 henkilöä ns. vanhoina työntekijöinä. Vuoden 2016 lopussa yhtiön palveluksessa oli 949 henkilöä.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n tehtävänä on tukea Vantaan kaupunkikonsernin toimialoja ja niiden asiakkaita tuottamalla asiakkaiden tarpeita vastaavia ateria-, puhtaus- ja kiinteistöpalveluja sekä näitä tukevia palveluja. Yhtiön markkinointinimi on Vantti.

Lisätietoa Vantaan Tilapalvelut Oy:stä http://www.vantti.fi/

Toimintaympäristö

1.1.2017 voimaan tullut hankintalaki tarkensi yhtiön toimintaedellytyksiä in-house asemaan liittyen ja muutti mm. hankintamenettelyn valintaan vaikuttavia kynnysarvoja. Yhtiön hallitus pyysi Hankintakeskukselta lausunnon yhtiön markkinoille suuntautuvan myynnin järjestämistä koskien.

Sote- ja maakuntauudistuksen siirtyminen vuoden 2020 alkuun tuo yhtiölle ja kaupunkikonsernille lisäaikaa muutokseen varautumiseen. Uudistus näyttää joka tapauksessa vaikuttavan merkittävästi yhtiön toimintaedellytyksiin ja asiakassuhteisiin yhtiön tällä hetkellä sosiaali- ja terveystoimelle tarjoamien palveluiden osalta voimaantulosta lähtien. Sosiaali- ja terveystoimen toimialan osuus yhtiön myynnistä on yli 20 %. Yhtiö selvittää tilanteeseen liittyviä mahdollisia henkilöstövaikutuksia ja muutoksen edellyttämiä vaihtoehtoisia toimintamalleja pystyäkseen varautumaan uudistuksen voimaantuloon.

Toiminta

Yhtiö neuvotteli vuonna 2016 ateria- ja puhtauspalveluiden myyntiä koskevien sopimuksiensa jatkamisesta Vantaan kaupungin kanssa. Neuvotteluiden tuloksena solmittiin pääosin joulukuun aikana useita 1.1.2017 alkaen voimaantulleita sopimuksia eri asiakastoimialojen kanssa.

Vantti alensi vuodenvaihteessa 2016-2017 myyntihintojaan tai suuntasi asiakkaidensa kanssa sovittuja lisäpanostuksia palveluidensa laatutasoon ateriapalveluissa 3,1 % (696 t€) ja puhtauspalveluissa 3,2 % (404 t€). Lisäksi yhtiö hyvitti vuonna 2017 kiinteistöpalveluidensa laskutuksessa Sivistystoimen toimialaa 0,3 % (27 t€). Syksyllä 2017 kuitenkin arvioitiin, että yhtiö ei pysty sopeuttamaan ateriapalvelut liiketoimintayksikkönsä kustannustasoa tehostamistoimien edellyttämällä tavalla, johon perustuen yhtiö korotti ateriapalveluidensa myyntihintoja.

Yhtiön hallitus päätti 25.1.2017 käynnistää selvityksen yhtiön laajennetun johtoryhmän työskentelystä ja työskentelyolosuhteista. Selvityksen tulokset raportoitiin hallitukselle ja laajennetulle johtoryhmälle toukokuussa 2017. Selvityksen perusteella yhtiö on käynnistänyt pitkäkestoisen hankkeen uudistaakseen johtamis- ja toimintakulttuuriaan. Hankkeessa kehitetään tavoitteellista, arvostavaa ja vuorovaikutteista esimiestyötä ja johtamista kaikilla organisaatiotasoilla sekä mm. lisätään henkilöstön osallistumista johtamisjärjestelmän kehittämiseen ja työroolien kirkastamiseen.

Aula- ja turvapalveluiden toiminta laajentui 1.7. alkaen yhtiön aloitettua tuottaa kiertävien vartijoiden palvelua, jota Vantaan kaupunki hankki ennen muutosta konsernin ulkopuoliselta palveluntuottajalta. Palvelun työllistävä vaikutus on alkuvaiheessa kolme henkilötyövuotta. Yhtiön lähes 30 kouluisäntää osallistuivat kesän aikana yhteistyössä ammattiopisto Varian kanssa toteutettuun jatkokoulutukseen, jossa Vantti koulutti kouluisännät vartijoiksi.

Vantaan Talouspalvelukeskuksen ja yhtiön toteuttamien selvitysten perusteella yhtiön esikouluaterioiden käsittelytapa arvonlisäverotuksessa yhtenäistettiin siten, että aterioita käsitellään kuten muutakin päiväkotiruokailua aterioiden tarjoilun olosuhteista riippumatta. Selvityksen jatkotyönä yhtiön arvonlisäverovähennyksen kustannuspaikkakohtaista laskentatapaa muutettiin. Muutosten tulosvaikutus oli v. 2017 n. 120 t€.

Yhtiö yksinkertaisti ateriapalveluidensa organisaatiorakennetta yhdistämällä palvelukeittiöt samaan palvelualueeseen niille ruokaa valmistavan valmistuskeittiön kanssa. Muutos tuli voimaan 1.1.2018 ja sillä pyritään läpinäkyvämpään talousohjaukseen sekä tarpeettomien sisäisten transaktioiden eliminointiin. Lisäksi yhtiö pyrkii yksinkertaistamaan ateriapalveluidensa myyntihinnastoja. Vuoden 2018 myyntihintojen määrittäminen on katsausta annettaessa käynnissä.

Yhtiössä valmisteltiin vuonna 2017 uusi hankintaohje yhteistyössä Hankintakeskuksen kanssa Vantaan ohjeeseen perustuen ja yhtiön hallitus hyväksyi ohjeen 25.1.2018.

Yhtiössä valmisteltiin syksyllä 2017 toimintojen modernisointiin, automaatioasteen kasvattamiseen ja työn sisällön sekä tehokkuuden kasvattamiseen tähtäävä digistrategia, jonka yhtiön hallitus hyväksyi 25.1.2018.

Asiakastyytyväisyyttä selvitettiin Vantin sopimus- ja käyttäjäasiakkaille. Kyselyyn vastasi 370 vastaajaa. Kokonaistyytyväisyys Vanttiin oli noussut merkittävästi edellisistä vuosista (2015: 2,83 ja 2016:3,21) ollen nyt 3,81.

Taloudellinen katsaus

Yhtiön tuotot vuonna 2017 olivat 46,9 m€, missä oli kasvua 1,3 m€ edellisvuoteen verrattuna. Liikevaihto kasvoi yhtiön kaikissa liiketoimintayksiköissä ja eniten kiinteistöpalveluissa (570 t€). Kiinteistöpalveluissa vartiointitoiminta kasvoi ja kuljetuspalveluita tuotettiin ensimmäistä kertaa koko vuoden ajan. Ateriapalveluiden liikevaihtoa kasvattivat mm. hotellitoiminta (ensimmäinen kokonainen toimintavuosi) ja loppuvuodesta toteutettu hinnanmuutos. Puhtauspalveluissa liikevaihdon kasvuun vaikutti v. 2017 voimaan tullut palvelusopimusten muu-

tos ja siihen liittynyt palveluiden tuotteistaminen. Yhtiö pystyi toteuttamaan ennakoitua enemmän erillisveloitettavia kausitöitä, jonka lisäksi hygieniatuotteet ja vaihtomatot siirtyivät läpilaskutukseen nykyisessä sopimuksessa.

Henkilöstökulut kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 1,1 m€ toiminnan laajenemiseen ja palvelutuotannon laadun parantamiseksi tehtyihin toimiin perustuen. Materiaalit ja palvelut ryhmässä yhtiö pystyi pienentämään kuluja 140 t€ tekemiinsä säästötoimiin perustuen. Liiketoiminnan muut kulut kuitenkin kasvoivat noin 110 t€. Kokonaistulos oli 143 t€ voitollinen.

Yhtiön loppuvuosi sujui taloudellisesti selvästi osavuosikatsauksessa 1-8/2017 ennakoitua paremmin. Eroa syntyi mm. liikevaihdossa (n. 680 t€ osavuosikatsauksen 31.8.2017 ennustetta enemmän). Henkilöstökulut toteutuivat 270 t€ ennakoitua pienempänä. Liikevaihdon kehitys oli ennakoitua positiivisempaa ateriapalvelussa n. 280 t€ ja kiinteistöpalvelussa n. 410 t€. Puhtauspalveluiden liikevaihto toteutui n. 10 t€ ennustettua pienempänä. Ateriapalveluissa ero perustui kuitenkin loppuvuodesta toteutettuun hinnanmuutokseen.

Henkilöstökuluissa saavutettu positiivinen kehitys ennusteeseen verrattuna perustui suurimmalta osin ateriapalveluihin (150 t€). Lisäksi säästöä syntyi puhtauspalveluissa n. 60 t€, sisäisissä palveluissa n. 50 t€ ja kiinteistöpalveluissa n. 10 t€. Aineiden ja tarvikkeiden ryhmässä kulut toteutuivat yhtiötasolla n. 30 t€ ennakoitua pienempänä. Ostettujen palveluiden kulut toteutuivat yhtiötasolla n. 170 t€ ennakoitua suurempana, josta ateriapalveluiden osuutta oli n. 130 t€.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 1-12/2017	Budjetti 1-12/2017	Ero tot 1-12/17 ./. Bud 1-12/17	Toteuma 1-12/2016	Muutos 1-12/17 ./. 1-12/16	Budjetti v.2018
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	46 929	46 036	893	45 651	1 278	47 566
Henkilöstökulut	-29 817	-29 739	-78	-28 713	-1 104	-30 706
Materiaalit ja palvelut	-15 642	-15 018	-624	-15 786	144	-15 649
Kiinteistöom. hoitokulut	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-1 110	-1 062	-48	-998	-112	-1 064
Poistot	-189	-172	-17	-121	-68	-206
Liiketulos	**171**	**45**	**126**	**32**	**139**	**-58**
Rahoitustuotot	3	-1	4	0	3	0
Rahoituskulut	-16	-8	-8	-43	27	-8
Verot	-36	0	-36	0	-36	0
Nettotulos	**122**	**36**	**86**	**-11**	**133**	**-65**
Satunnaiset erät (netto)	21	2	19		21	0
Kokonaistulos	**143**	**37**	**105**	**-11**	**154**	**-65**

1 000 eur	Toteuma 1-12/2017	Budjetti 1-12/2017	Ero tot 1-12/17 ./. Bud 1-12/17	Toteuma 1-12/2016	Muutos 1-12/17 ./. 1-12/16	Budjetti v.2018
Investoinnit (netto)	353	295	58	310	43	439
Lainat kauden lopussa	0	0	0	0	0	0
Oma pääoma	880		880	578	302	
Taseen loppusumma	8 989	N/A		8 535	454	N/A
Henkilöstö lkm	970	N/A		949	21	N/A

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

1000 eur	Ateria 2017	Puhtauspalvelut 2017	Kiint. huolto (sis. Vahtimestarit) 2017	Ateria 2016	Puhtauspalvelut 2016	Kiint. huolto (sis. Vahtimestarit) 2016
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot	22 828	13 034	11 055	22 283	12 650	10 487
Liiketoiminnan kustannukset	-23 201	-12 845	-10 727	-22 511	-12 779	-10 142
Liiketulos	-373	189	328	-228	-129	345

TUNNUSLUVUT	TOT 1-12/2017	Budjetti 2017	Toteuma 2016
Liikevaihto 1000 eur	46 929	46 036	45 651
Henkilöstön lkm	970	N/A	949
Liikevaihto / henkilö / kk	4,03	N/A	4,01
Tuotettuja aterioita kpl / kk	822 208	N/A	817 667
siivoussopimuksia m2 / kk	488 777	N/A	489 405
Kiinteistönhuoltosopimukset m2 / kk (ei s	908 300	N/A	908 300

Investoinnit

Yhtiön liiketoiminnat eivät ole erityisen pääomaintensiivisiä, eikä yhtiön toiminta muutoinkaan edellytä poikkeuksellisen merkittäviä investointeja lähitulevaisuudessa. Tämä ja kaupunkikonsernin valitsema omistus- ja leasing-rahoitusta hyödyntävä rahoitusstrategia huomioiden yhtiö suunnittelee rahoittavansa tarvittavat investoinnit lähtökohtaisesti tulorahoituksella.

Yhtiön ensimmäisien toimintavuosien investoinnit ovat kuitenkin olleet hyvin maltillisia ja yhtiöllä on tarvetta uudistaa kalustoaan lähivuosina, jonka lisäksi yhtiön toiminnan tehostamistavoitteet edellyttävät investointeja nykyaikaiseen teknologiaan. Tähän perustuen yhtiö suunnittelee lähivuosille investointibudjettinsa maltillista kasvattamista. Yhtiön hallitus vahvistaa investointisuunnitelman kullekin vuodelle vuosibudjetoinnin yhteydessä.
Vuodelle 2018 suunnitellut taseeseen kirjattavat investoinnit ovat yhteismäärältään 439 000 euroa.

Esitetty investointisumma jakaantuu liiketoimintayksiköihin seuraavasti:

Ateriapalvelut	159 000 €
Puhtauspalvelut	130 000 €
Kiinteistöpalvelut	50 000 €
Sisäiset palvelut	100 000 €

Toimipistetasolla suunnitellut investoinnit muodostuvat ateriapalveluissa astioista, ruoan valmistamiseen ja kuljettamiseen liittyvistä hankinnoista sekä mittalaitteista. Puhtauspalveluiden suunnitelma muodostuu käsityövälineiden ja rikkoutuneiden siivouskoneiden korvausinvestoinneista. Kiinteistöpalveluiden suunnitellut investoinnit liittyvät työkoneiden hankintaan sekä postinjakelutoiminnan kehittämiseen. Vuoden 2017 vastaavat investoinnit operatiivisen toiminnan kehittämiseen olivat 353 t€.

Vantin merkittävimmät investoinnit liittyvät yhtiön tietojärjestelmiin. Nämä investoinnit kirjataan kuitenkin kaupungin taseeseen ja yhtiö maksaa kaupungin tekemiä poistoja vastaavan summan Tietohallinnon kuukausilaskutuksen yhteydessä. Merkittävin meneillään oleva investointi on kaupungin ja Vantin yhteinen kiinteistöhallinnan KIHA-projekti. Vantin kustannusosuus hankkeen investointitarpeesta on 68 t€. Mahdolliset toteutusvaiheessa tehtävät muutokset Järjestelmän Palvelusopimukset –moduuliin tarvittavat muutostyöt saattavat vielä kasvattaa yhtiön maksuosuutta.

Yhtiön 25.1.2018 vuosille 2018-2021 hyväksytyn digistrategian suunnitellut kokonaisinvestoinnit ovat yhteensä alustavasti 680 t euroa, josta vuoden 2018 osuutta on 150 t€. Ohjelman kokonaissumma jakautuu useisiin osaprojekteihin, joista suurimpia ovat tietovarasto ja sitä hyödyntävä raportointiohjelmisto (250 t€), työvoiman hallintajärjestelmä (100 t€) ja elintarvikelaskujen automaattinen kohdentaminen (100 t€). Yksittäisistä investoinneista tehdään käynnistysvaiheessa vielä normaalit Vantaan tietojärjestelmäinvestointien valmisteluprosessin mukaiset tarkentavat hanke- ja hyötyarviot. Varsinaisten ohjelmaan liittyvien investointien lisäksi digistrategialla on vaikutuksia yhtiön päätelaitteista aiheutuviin kustannuksiin. Nämä kustannukset yhtiö huomioi vuosibudjetointinsa yhteydessä. Vuodelle 2018 varattu lisäkustannus on 10 t€.

Rahoitus

Yhtiön kassan määrä 31.12. oli n. 2,3 m€ (31.12.2016; 3,0 m€)

Kassatilanne on vaihdellut normaalin kuukausitason vaihtelurytmin puitteissa ja yhtiö on turvautunut konsernitilin limiittiin palkanmaksujen yhteydessä. Kassatilanteen heikentyminen edelliseen vuodenvaihteeseen verrattuna selittyy vuoden 2017 viimeisten laskutusten aikataululla ja tähän perustuen 1,4 m€ edellisvuotta suuremmilla myyntisaamisilla. Tilinpäätöksessä kassa esitetään Rahat ja pankkisaamiset ryhmän sijasta siirtosaamisissa, koska yhtiön käyttämä pankkitili on konsernitilin yksikkötili. Vuoden 2017 positiivinen tulos parantaa yhtiön oman pääoman lisäksi myös rahoitusasemaa.

Konsernitilin limiitti turvaa yhtiön rahoitusasemaa riittävästi aikavälillä 2018-2021 edellyttäen, että yhtiön kannattavuus säilyy vähintään likimain nollatuloksen tasolla eikä yhtiön tuotantovolyymeissa tapahdu ennakoimattomia muutoksia tai merkittäviä häiriöitä. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista lainaa.

Yhtiön suunnittelema investointien kasvattamisesta lisää toteutuessaan toimintaan sitoutuvan pääoman määrää. Kassavaikutus on käytännössä mahdollista hallita investointien etukäteisellä suunnittelulla.

Sote-uudistus saattaa vaikuttaa yhtiön tuotantovolyymiin. Yhtiö varautuu uudistukseen kuitenkin ensi sijassa toiminnallisena ja taloudellisena ennemminkin kuin rahoituksellisena muutoksena - yhtiön tulee sopeuttaa hallitusti toimintojaan mahdollisten volyymimuutosten edellyttämällä tavalla.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-12/2017	Budjetti 1-12/2017	Ero tot 1-12/17 ./. Bud 1-12/17	Toteuma 1-12/2016	Muutos 1-12/17 ./. 1-12/16	Budjetti v.2018
kassa jakson alussa	4		4	0	4	
+ toiminnan tuotot (+)	46 975		46975	46 792	183	
- toiminnalliset menot (-)	-46 622		-46622	-49 494	2 872	
- investointien maksut kassasta (-)	-353		-353	-310	-43	
- lainojen lyhennykset (-)	0		0	0	0	
- lainojen korot (-)	0		0	0	0	
+ lainojen lisäykset (+)	0		0	0	0	
Kassa jakson lopussa	**4**	**0**	**4**	**3 012**	**-3 008**	**0**

Henkilöstö

Perustiedot henkilöstöstä ja kehitys edellisvuoden sekä osavuosikatsauksen tilanteisiin verrattuna ilmenevät seuraavista taulukoista. Vakituisten työsuhteiden suhteellinen osuus on kasvanut aiemmin määräaikaisina solmittujen sopimusten vakinaistamisten myötä. Kehitystä selittää myös tarvittaessa töihin kutsuttavan työsopimusmallin käyttö; yhtiö pystyy nykyisellään käyttämään tuntityöntekijöitä aiempaa joustavammin, mikä pienentää tarvetta määräaikaisille työsopimuksille tilanteissa, joissa työmäärän jatkuvuus on vaikeasti ennakoitavissa.

Liiketoimintayksiköiden tasolla kiinteistöpalveluiden henkilöstömäärän kasvu selittyy yhtiön vartiointitoimintojen laajenemisella. Puhtauspalveluissa henkilöstöresurssien kasvu selittyy yhtiön tuotantoon tulleilla uusilla toimipisteillä sekä rekrytoinneilla sijaistuksien turvaamiseksi, jotta yhtiö pystyy toteuttamaan palvelusopimuksen edellyttämän laatutason.

31.12.2017 vs 1.1.-30.8.2017 vs 31.12.2016
Henkilöstön rakenne ja henkilömäärät

	Vakinaiset			Määräaikaiset			Yhteensä		
	2017	2017-08	2016	2017	2017-08	2016	2017	2017-08	2016
Ateria	352	357	360	31	23	33	383	380	380
Kiinteistö	176	176	161	12	14	21	188	190	179
Puhtaus	363	351	302	18	17	50	381	368	341
Sisäiset	17	18	20	1	1	2	18	19	20
Vantti	908	902	843	62	55	106	970	957	920

Vaihtuvuus on kasvanut hieman vuoden 2016 vertailutietoon verrattuna (osavuosikatsauksen tilanne ei vertailukelpoinen eripituisen seurantajakson vuoksi). Vaihtuvuus kasvoi puhtauspalveluita lukuun ottamatta kaikilla toimialoilla. Yleisen taloustilanteen piristymisen kasvattaa lähtövaihtuvuutta ja heikentää työvoiman saatavuutta yhtiön harjoittamilla verrattain matalapalkkaisilla toimialoilla.

31.12.2017 vs 1.1.-30.8.2017 vs 31.12.2016
Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus

	Vakinaiset		
	2017	2017-08	2016
Ateria	11,1	7,0	8,3
Kiinteistö	10,5	6,8	8,1
Puhtaus	10,6	7,6	13,9
Sisäiset	22,7	14,3	13,6
Vantti	11,0	7,4	10,5

Vakinaisen henkilökunnan osuuden kasvu on havaittavissa myös henkilöstörakenteen tilastoinnissa. Miesten osuuden suhteellinen kasvu selittyy liiketoiminta-alueiden keskinäisten suhteiden muutoksilla; vartijatoiminnan ja kiinteistöpalveluiden laajentuminen ovat kasvattaneet miesten osuutta. Kasvanut vaihtuvuus heijastuu myös pieninä alenemina keskimääräisessä palveluajassa sekä henkilöstön keski-iässä.

31.12.2017 vs 1.1.-30.8.2017 vs 31.12.2016

	2017	2017-08	2016
Vakinaisia henkilökunnasta	93,6 %	94,3 %	88,8 %
Naisten osuus henkilökunnasta	75,6 %	71,7 %	75,9 %
Keski-ikä	47,6v	47,8v	47,9v
Keskimääräinen palveluaika	9,3v	9,4v	9,8v

Yhtiön sairauspoissaolo-% (terveysperusteiset poissaolot yhteensä) oli 8,11% (vuonna 2016: 7,80 %). Ainakin osittain tähän olivat syynä lisääntyneet tuki- ja liikuntaelinsairaudet ja hengityselinsairaudet. Vuoden aikana tilanteeseen pyrittiin vaikuttamaan lisäämällä mm. ergonomiatietoisuutta ja kouluttamalla puhtauspalveluiden palveluohjaajia ergo-kummeiksi. Lisäksi esimiehille lisättiin tietoisuutta aktiivisen välittämisen mallin hyödyistä ja koulutettiin varhaisempaan välittämiseen työkuntokeskusteluin. Myös työkyvynarviointipyyntöjä on tehty vuoden 2017 aikana aktiivisesti esimiesten aloitteesta, kun työntekijän työssä suoriutumisessa on ilmennyt vaikeuksia, joita ei ole saatu korjattua työpaikan omin toimin.

Henkilöstökyselyssä tammikuussa 2018 savutettiin lähes sama tyytyväisyystulos, 3,34 kuin oli edellisessä mittauksessa (3,33). Kyselyä muutettiin mittaamaan paremmin organisaatiokulttuuria ja tuloksissa erityisen hyväksi henkilöstö arvioi oman hyvinvointinsa. Lisäksi henkilöstö koki, että työn jakautuminen ja määrä sekä suhde palvelun käyttäjiin ovat hyvällä tasolla. Eniten kehittämistä henkilöstö näki olevan johtamisessa, työn organisoinnissa ja työn tekemisen puitteissa.

Riskienhallinta

Keskeisimmiksi yhtiön toimintaan liittyviksi riskeiksi on tunnistettu yhtiön kilpailukyky, osaavan henkilöstön saatavuuteen, sitoutumiseen ja sairauspoissaoloihin liittyvät riskit sekä ateriapalveluiden elintarvikehygieniaan ja erityisruokavalioihin liittyvät riskit. Yhtiön taloudellinen tulos vuonna 2017 muodostui osavuosikatsauksessa ennakoitua paremmaksi ja positiivinen tulos vahvisti yhtiön pääomarakennetta.

Yhtiön kilpailukyvystä on laadittu erillinen selvitys tammikuussa 2018. Selvitys tuo aiempaa tarkempaa tietoa kilpailukyvystä eri toimialoilla ja asiakasryhmissä helpottaen jatkotoimien kohdentamista. Henkilöstöön liittyvien riskien hallitsemiseksi yhtiö on käynnistänyt pitkäkestoisen hankkeen uudistaakseen johtamis- ja toimintakulttuuriaan. Hankkeessa kehitetään tavoitteellista, arvostavaa ja vuorovaikutteista esimiestyötä ja johtamista kaikilla organisaatiotasoilla sekä mm. lisätään henkilöstön osallistumista johtamisjärjestelmän kehittämiseen ja työroolien kirkastamiseen. Ateriapalveluiden elintarvikehygieniaan ja erityisruokavalioihin liittyvien riskien hallitsemiseksi yhtiö kehittää edelleen omavalvonnan prosessejaan.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy

Y-tunnus	0503417-0
Omistusosuus	95,5 %
Hallituksen pj	Miikku Nieminen
Toimitusjohtaja	Tiina Immonen

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy on Vantaan kaupungin 95,5 %:sti omistama yhtiö. MERCURIA Kauppiaitten Kauppaoppilaitos on Vantaan Martinlaaksossa sijaitseva yksityinen kauppaoppilaitos. Yhtiö tarjoaa liiketalou-

den perustutkintoon (merkonomi) johtavaa koulutusta sekä ammatillisena peruskoulutuksena että näyttötutkintoina. MERCURIA Aikuiskoulutuksen koulutusvalikoimaan kuuluvat lisäksi liiketalouden alan ammatti- ja erikoisammattitutkinnot, kuten lähiesimiehen ammattitutkinto, kaupan esimiehen erikoisammattitutkinto ja johtamisen erikoisammattitutkinto. Opiskelijoita on keskimäärin 800 (aikuiset ja nuoret).
Lisätietoa Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksesta http://www.mercuria.fi

Toimintaympäristö

Ammatillisen koulutuksen uusi lainsäädäntö astui voimaan 1.1.2018. Nykyiset lait ammatillisesta peruskoulutuksesta ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta yhdistyivät yhdeksi uudeksi laiksi. Keskeistä uudessa lainsäädännössä on osaamisperusteisuus ja asiakaslähtöisyys. Uusi laki velvoittaa koulutuksenjärjestäjät organisoimaan toimintansa siten, että se on asiakaslähtöinen ja osaamisperusteinen, toisin sanoen opiskelijan henkilökohtaiset tarpeet paremmin huomioiva malli voidaan toteuttaa yhä vähemmillä resursseilla.

1.1.2018 astui voimaan myös uusi laki ja asetus ammatillisen koulutuksen rahoituksesta. Uuteen rahoitusmalliin siirrytään vaiheittain vuosien 2018 ja 2022 välisenä aikana. Siirtymäkaudella painottuu opiskelijavuosien mukaan laskettavan perusrahoituksen osuus, kun taas suoritetuista tutkinnoista ja niiden osista maksettavan rahoituksen osuus on vähäinen. Siirtymäkausi ei suosi nyt tehtyjen laskelmien valossa Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n kaltaisia tuloksekkaita koulutuksen järjestäjiä, vaan niiden valtionosuusrahoitus on jäämässä entistä alhaisemmalle tasolle. On odotettavissa, että asia korjaantuu osin siirtymäkauden jälkeen, mutta suuntaus on kuitenkin huolestuttava.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos on valmistautunut uuden lainsäädännön lisäksi myös uusiin liiketoiminnan perustutkinnon perusteisiin. Uusi tutkinto astuu voimaan 1.8.2018. Oppilaitoksessa perustettiin keväällä 2017 opetussuunnitelmatiimi, jonka tehtävänä on suunnitella opetustarjonta uuden lain hengen mukaisesti.

Tietosuoja-asetusta koskeva siirtymäaika päättyy 25. toukokuuta 2018. Yhtiössä on nimetty tietosuojavastaava sekä työryhmä, jonka johdolla henkilötietojen käsittelyyn liittyvät prosessit, ohjeet ja henkilöstön koulutus käydään läpi.

Opiskelijoiden suoritetietojen reaaliaikainen siirto viranomaisten yhteiseen koulutusrekisteriin (KOSKI) otetaan käyttöön helmikuun lopussa 2018. Yhtiössä on käynnissä opiskelijatietojen viimeiset tarkastukset ennen järjestelmän täysimittaista käyttöönottoa.

Toiminta

Opetus- ja kulttuuriministeriö muutti 31.12.2017 asti voimassa olleet järjestämisluvat uuden lain mukaisiksi 1.1.2018 alkaen. OKM:n kesäkuussa lähettämän lupaehdotuksen ja Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n elokuussa 2017 antaman vastineen perusteella OKM päätti myöntää yhtiölle luvan järjestää seuraavia tutkintoja:

- Liiketalouden perustutkinto
- Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto
- Myynnin ammattitutkinto
- Yrittäjän ammattitutkinto
- Lähiesimiestyön ammattitutkinto
- Johtamisen erikoisammattitutkinto
- Kaupan esimiehen erikoisammattitutkinto

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:lle myönnettyjen opiskelijavuosien vähimmäismäärä on 664. Todellinen rahoitus määräytyy kuitenkin vuosittain tehtävän ns. suoritepäätöksen perusteella. Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n liikevaihdosta lähes 90 % muodostuu valtionosuuksista. Vaikka järjestämisluvan menettämisestä joh-

tuvaa riskiä ei enää ole, liittyy tulorahoitukseen edelleen epävarmuus. Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n järjestämisluvan mukainen vähimmäisopiskelijamäärä ei tule pitkällä aikavälillä yksinään riittämään tasapainoiseen talouteen. Yhtiö hakee kasvua ammatillisesta lisäkoulutuksesta ja haketoiminnasta. Vuoden 2017 aikana Kauppiaitten Kauppaoppilaitos saikin kaksi merkittävää ERASMUS-hanketta, Young Talents ja myCAREER, joiden hankerahoitus on yhteensä noin 200.000 euroa.

Vuonna 2017 yhtiö kasvatti ammatillisen lisäkoulutuksen määrää merkittävästi. Erityisen suosittu on ollut Lähiesimiestyön ammattitutkinto. Tämän lisäksi opiskelijoita on ollut suorittamassa Myynnin ammattitutkintoa ja Kaupan esimiehen erikoisammattitutkintoa. Koulutukset toteutettiin pääosin yhteistyössä oppisopimustoimistojen tai muiden koulutuksen järjestäjien kanssa. Lisäksi OKM myönsi yhtiön tekemän hakemuksen perusteella omaehtoiseen ammatilliseen lisäkoulutukseen yhteensä kahdeksan opiskelijavuotta lisärahoitusta (55.237 euroa).

Tilikauden aikana saatettiin loppuun vuonna 2016 aloitettu strategiatyö, jonka lopputuloksena esiteltiin Mercurian uusi strategia vuosille 2017-2020.

Taloudellinen katsaus

Tilikausi 1.1. – 31.12.2017 poikkesi vuodesta 2016 merkittävästi. Ammatillisen koulutuksen rahoituksen leikkaukset näkyvät nyt täysimääräisesti ja Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n liikevaihdosta hävisi vuodessa lähes miljoona euroa. Sekä liikevaihto, että tulos ovat kuitenkin talousarviota paremmalla tasolla. Tähän ovat vaikuttaneet mm. ammatillisen lisäkoulutuksen ylimääräinen valtionosuus sekä budjetoitua korkeammat hankerahoitustulot. Vuonna 2016 yhtiössä kirjattiin tavanomaista suurempi erä kiinteistön korjauksia kuluiksi. Vuodelle 2017 ei vastaavia kustannuksia kohdistunut, minkä takia kiinteistöomaisuuden hoitokulut ovat laskeneet noin 520.000 euroa. Tilikauden ylijäämä on 222.443 euroa, mikä on noin 490.000 euroa alhaisemmalla tasolla kuin vuonna 2016. Vuoden 2017 talousarviossa tuloksen arvioitiin olevan lähellä nollaa.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 1-12/2017	Budjetti 1-12/2017	Ero tot 1-12/17 /. Bud 1-12/17	Toteuma 1-12/2016	Muutos 1-12/17 ./. 1-12/16	Budjetti v.2018
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	6426	6158	268	7295	-869	6126
Henkilöstökulut	-3695	-3702	7	-3663	-32	-3743
Materiaalit ja palvelut	-295	-268	-27	-266	-29	-256
Kiinteistöom. hoitokulut	-810	-751	-59	-1330	520	-745
Liiketoiminnan muut kulut	-961	-965	4	-865	-96	-1046
Poistot	-453	-480	27	-476	23	-470
Liiketulos	**212**	**-8**	**220**	**695**	**-483**	**-134**
Rahoitustuotot	10	0	10	15	-5	8
Rahoituskulut	0	0	0	0	0	0
Verot	0	0	0	0	0	-4
Nettotulos	**222**	**-8**	**230**	**710**	**-488**	**-130**
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	**222**	**-8**	**230**	**710**	**-488**	**-130**

1 000 eur	Toteuma 1-12/2017	Budjetti 1-12/2017	Ero tot 1-12/17 ./. Bud 1-12/17	Toteuma 1-12/2016	Muutos 1-12/17 ./. 1-12/16	Budjetti v.2018
Investoinnit (netto)	127	196	-69	82	45	926
Lainat kauden lopussa	0	0	0	0	0	0
Oma pääoma	17069	17000	69	16847	222	16940
Taseen loppusumma	17831	17500	331	17354	477	17700
Henkilöstö lkm	56	55	1	55	1	56

Kauppiaitten kauppaoppilaitos Oy				
TUNNUSLUVUT	Toteuma 1-12/2017	Budjetti 2017	Muutos tot ./. budj.	Toteuma 2016
Liikevoitto %	3	0	3	10
Opiskelijamäärät:				
oppilaitosmuotoinen ammatillinen peruskoulutus	714	710	4	719
oppisopimuskoulutus	57	60	-3	56

Investoinnit

Vuonna 2017 toteutetut merkittävät investoinnit:
- Tavarahissin uusiminen 92.587
- Muut kaluste- ja laiteinvestoinnit yhteensä 34.497

Vuodelle 2018 hyväksytyt investoinnit:
- IV-koneiden uusimisia 390.000
- Pihakannen/pääsisäänkäynnin peruskorjaus 320.000
- Kalustehankinnat 151.000
- Muut investoinnit 65.000

Merkittävimmät tulevaisuuden investoinnit liittyvät Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n koulurakennuksen kunnostamiseen. PTS-suunnitelman mukaisesti jaksolle 2019-2023
ajoittuu luokkien peruskorjauksia noin 450.000 euroa, IV-järjestelmien peruskorjauksia noin 620.000 euroa, sähköteknisiä korjauksia noin 670.000 euroa, WC-tilojen pintaremontteja noin 130.000 euroa, valmistuskeittiön laitteiden uusimisia noin 80.000 euroa sekä muita pienempiä kaluste ja laiteinvestointeja.

Kaikki investoinnit rahoitetaan omarahoituksella.
Rahoitus

Uusi rahoituslaki astui voimaan 1.1.2018. Opetus- ja kulttuuriministeriö antoi koulutuksenjärjestäjille vuotta 2018 koskevat rahoituspäätökset 29.12.2017. Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n talousarvio oli tuolloin jo hyväksytty. Rahoitustason lasku oli vuotta 2018 suunniteltaessa tiedossa, mutta siitä huolimatta lopullinen valtionosuurahoitus on jäämässä noin 200.000 euroa suunniteltua alhaisemmalle tasolle. Samaan aikaan koulukiinteistössä tehdään merkittäviä investointeja. On luontevaa, että investoinnit rahoitetaan tässä tapauksessa edellisten tilikausien voittovaroilla. Yhtiön maksuvalmius on edelleen hyvällä tasolla eikä sillä ole pitkäaikaista velkaa. Yhtiö ennakoi, että sen kassavarat laskevat vuoden aikana noin 400.000 eurolla.

Julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2017-2020 todetaan, että ammatillinen koulutus siirtyy uuteen rahoitusjärjestelmään lähtökohtaisesti vuoden 2017 rahoitustasossa, jota korotetaan vuosittain indeksillä. On ennakoitavissa, että valtionosuusrahoituksen taso kääntyy myös Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n kohdalla

nousuun. Se vaatii kuitenkin opiskelijavuosien määrän nostamista entisestään sekä menestymistä suoriterahoituksessa.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-12/2017	Budjetti 1-12/2017	Ero tot 1-12/17 ./. Bud 1-12/17	Toteuma 1-12/2016	Muutos 1-12/17 ./. 1-12/16	Budjetti v.2018
kassa jakson alussa	6692	6692	0	5793	899	7514
+ toiminnan tuotot (+)			0		0	
- toiminnalliset menot (-)			0		0	
- investointien maksut kassasta (-)			0		0	
- lainojen lyhennykset (-)			0		0	
- lainojen korot (-)			0		0	
+ lainojen lisäykset (+)			0		0	
Kassa jakson lopussa	**7514**	**7100**	**414**	**6692**	**822**	**6908**

Henkilöstö

Yhtiön palveluksessa vuonna 2017 keskimäärin 56 henkeä (55 henkeä 2016). Henkilöstöstä 68 % on naisia ja 32 % miehiä. Henkilöstön keski-ikä on noin 48 vuotta. Vuonna 2017 sairauspoissaolot olivat keskimäärin 4 päivää / henkilö.

Henkilöstön vaihtuvuus on pientä ja yhtiössä on pitkäaikaisia työsuhteita. Opettajien muodollinen kelpoisuus on korkealla tasolla. Yhtiö tukee henkilöstön kouluttautumista ja moni on suorittanut mm. näyttötutkintomestarikoulutuksen, joka edellytetään näyttöjen arvioinnissa.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy kuuluu EK:n alaiseen Sivistystyönantajjien liittoon. Yksityisen opetusalan työantaja- ja työntekijäliitot ovat sopimuksettomassa tilassa. Vanha työehtosopimus päättyi 31.1.2018, eikä uudesta sopimuksesta päästy yhteisymmärrykseen. Uusi ammatillinen koulutus muuttaa opettajuutta mm. siten, että opettajan työ ei enää jatkossa perustu vain pidettäviin oppitunteihin, vaan tilalle tulee ohjausta, neuvontaa, arviointia ja projekti- ja hanketoimintaa. Myös uudet tutkinnon perusteet saattavat vaikuttaa opettajien tuntikertymiin.

Riskienhallinta

Riskienhallintasuunnitelma on hyväksytty osakeyhtiön hallituksessa 1.12.2016. Riskienhallintasuunnitelman päivitys on käsitelty osakeyhtiön hallituksessa 29.11.2017.

Keskeiset riskit ja niihin varautuminen:

1. Rahoitusleikkaukset ja uusi rahoituslaki
- uudet tulonlähteet, seuranta, koelaskenta, kustannuskuri

2. Vetovoimariski
- markkinointitoimenpiteet

3. Henkilöstön sitoutuminen, opettajuuden muutos
- työhyvinvointi- ja työterveyspalvelut
- työnohjauspalvelut
- koulutus

A-tulkkaus Oy

Y-tunnus	2103384-8
Omistusosuus	99,7 %
Hallituksen pj	Jaakko Niinistö
Toimitusjohtaja	Susanna Taipale-Vuorinen

Vantaan Innovaatioinstituutti Oy myi Hyvinvointikeskus Vivamus Oy:n osakekannan Vantaan kaupungille joulukuussa 2014, jonka jälkeen yhtiön nimi muutettiin Helsingin seudun asioimistulkkikeskus Oy:ksi. Vantaan kaupungin tulkkikeskus -yksikkö siirtyi liiketoimintasiirrolla yhtiöön 1.1.2015. Yhtiön toiminimi muutettiin 30.12.2015 A-tulkkaus Oy:ksi. Yhtiön muut osakkaat ovat Helsingin kaupunki, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS) sekä Espoon kaupunki, kukin 0,1 % osakkuudella.

Yhtiön toimialana on tulkkaus- ja kääntämispalveluiden sekä niitä tukevien toimintojen, kuten koulutuspalvelujen tuottaminen sen omistajina oleville julkisille hankintayksiköille.

Toimintaympäristö

Maakuntauudistuksen toteutuminen Uudellamaalla tulee vaikuttamaan oleellisesti yhtiön tulevaisuuteen. Yhtiö on pyrkinyt huomioimaan ennakoitavat vaikutukset omassa toiminnassaan.

Ammattitaitoisten tulkkien ja kääntäjien saatavuus tietyissä kielissä tulee aiheuttamaan yhtiölle haasteita. Kilpailutilanne markkinoilla kiristyy ja palvelun oikea hinnoittelu tulee yhtiölle entistä tärkeämmäksi.

Digitalisaatio tulee vaikuttamaan voimakkaasti myös tulkkaus ja käännöspalveluita tuottaviin yhtiöihin. Tämä tulee huomioida yhtiön tulevissa investoinneissa ja toimintasuunnitelmissa.

Toiminta

Yhtiön sai vuonna 2017 uuden omistaja-asiakkaan. Yhtiöllä on kaikkiaan viisi omistaja-asiakasta, joiden palveleminen on yhtiön päätehtävä.

Yhtiö otti käyttöön päivitetyn Timmi-järjestelmän omaan asiakaspalveluunsa syksyllä 2017. Tämä oli yhtiölle merkittävä investointi sekä nykyiseen palvelutuotantoon, että tulevaisuuden palvelutuotannon suunnitteluun. Yhtiö siirtyi Vantaan kaupungin tuottamasta laskutuspalvelusta yhtiön omissa nimissä tapahtuvaan laskutuspalveluun.

Yhtiö tuotti yli 100 000 tulkkaustuntia ja 17 000 käännössivua. Tulkkaustunnit kasvoivat 23% ja käännössivut 63%.
Yhtiö tulee ottamaan käyttöön laatujärjestelmän vuoden 2018 aikana.

Taloudellinen katsaus

Yhtiön toiminta rippuun omistaja-asiakkaan tekemistä ostoista yhtiöltä. Omistajilla ei ole velvollisuutta ostaa palveluita yhtiöltä vaan ostot voivat tapahtua myös muilta markkinoilla toimivilta yhtiöiltä. Yhtiö on kyennyt vakuuttamaan omat asiakkaansa sekä laadulla että hinnalla. Yhtiö on myös onnistunut rekrytoimaan keskeisten kielten tulkkeja palvelukseensa. Tämä johdosta yhtiön volyymit ovat kasvaneet. Volyymien kasvu ei vaikuta samassa suhteessa liikevaihdon kasvoon, koska yhtiö on laskenut omistajilta perimiään hintoja. Yhtiön henkilöstömenot kasvavat suhteessa tehtyihin tulkkaustunteihin ja käännössivuihin. Tämän johdosta henkilöstökuluissa on voimakasta kasvua.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 1-12/2017	Budjetti 1-12/2017	Ero tot 1-12/17 ./. Bud 1-12/17	Toteuma 1-12/2016	Muutos 1-12/17 ./. 1-12/16	Budjetti v.2018
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	6 341	5 698	643	5 848	493	6 871
Henkilöstökulut	-4 273	-3 867	-406	-3 651	-621	-4 680
Materiaalit ja palvelut	-1 131	-947	-183	-1 000	-131	-1 189
Liiketoiminnan muut kulut	-750	-731	-19	-692	-58	-772
Poistot	-18	-35	17	-500	482	-140
Liiketulos	**169**	**118**	**52**	**4**	**166**	**90**
Rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0
Rahoituskulut	0	-1	0	-1	1	-1
Verot	-34	-29	-5	-1	-33	-22
Nettotulos	**136**	**88**	**47**	**2**	**134**	**67**
Satunnaiset erät (netto)			0		0	
Kokonaistulos	**136**	**88**	**47**	**2**	**134**	**67**

1 000 eur	Toteuma 31.12.2017	Budjetti 1-12/2017	Ero tot 31.12.2017 ./. Bud 1-12/17	Toteuma 31.12.2016	Muutos 31.12.2017 ./. 31.12.2016
Investoinnit (netto)	219	80	139	48	171
Oma pääoma	1 354	203	1 151	1 219	136
Taseen loppusumma	2 548	46	2 502	2 399	149

Investoinnit

Yhtiö on investoinut tietojärjestelmiin seuraavasti:

ATK-Ohjelmistot	Budjetti 2017	Toteutunut 31.12.2016	Yhteensä	Toteuma 2017 Yht.
Timmi-järjestelmä	120 000	47 717	184 039	136 322
SAP-ohjelmistot	0	0	52 153	52 153
YHTEENSÄ	120 000	47 717	236 191	188 475

Yhtiö rahoittaa investoinnit tulorahoituksella.

Rahoitus

Yhtiön kassa- ja rahoitustilanne on ollut vuoden aikana hyvä.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 1-12/2017	Budjetti 1-12/2017	Ero tot 1-12/17 ./. Bud 1-12/17	Toteuma 1-12/2016	Muutos 1-12/17 ./. 1-12/16
kassa jakson alussa	616	616	0	729	-113
+ toiminnan tuotot (+)	6 855	5 698	1 157	5 218	1 638
- toiminnalliset menot (-)	-6 194	-5 546	-648	-5 282	-912
- investointien maksut kassasta (-	-191	-128	-64	-48	-144
Kassa Jakson lopussa	**1086**	**642**	**445**	**616**	**469**

Henkilöstö

Yhtiön palveluksessa oli vuoden 2017 lopussa 22 (2016, 22) vakinaista henkilöä 4 (2016, 3) määräaikaista henkilöä sekä kolme vuokrahenkilöä. Tämän lisäksi yhtiön käytössä oli vuoden aikana 350-450 tulkkia ja kääntäjää, joista osa toimii oman toiminimen kautta. Yhtiöllä on sivutoiminen toimitusjohtaja.

Riskienhallinta

Yhtiön keskeiset riskit ovat:
- maakuntauudistus
- tietojärjestelmäprojektien epäonnistuminen
- tulkkien saatavuus
- hinnoittelun epäonnistuminen

Yhtiö on varautunut olemassa oleviin riskeihin omalla suunnitelmallaan. Keskeisenä asiana on toimintaympäristön jatkuva seuranta, rekrytoinnin kehittäminen sekä talouden jatkuva analysointi. Tietojärjestelmien osalta käydään päivittäistä keskustelua toimittajien kanssa sekä suunnitellaan tulevia digitalisointeja.

1.6.5 Vantaan kaupungin keskeisille ja taloudellisesti merkittäville tytäryhteisöille asetettujen sitovien tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.11.2016 kaupungin talousarvion yhteydessä tytäryhteisöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet suunnitelmakaudelle 2017–2020. Vuodelle 2017 keskeisille ja taloudellisesti merkittäville tytäryrityksille asetettiin yhteensä 25 tavoitetta. Asetetuista tavoitteista toteutui yhteisöjen raportoinnin mukaan 18 täysin, neljä tavoitetta toteutui osittain ja kaksi tavoitetta ei toteutunut lainkaan. Lisäksi yhden tavoitteen osalta tulokset eivät olleet raportointihetkellä valmiina.

VANTAAN KAUPUNGIN MERKITTÄVIEN TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN RAPORTOINTI 1-12/2017

Kuntalain 4 luvun 14 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.
Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tytäryhtiöille 52 tavoitetta talousarviovuodelle 2017, josta 25 merkittäville tytäryhtiöille. Kaikkien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan yleisjaostolle ja merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuosikatauksen yhteydessä tilanteesta 31.12.2017.

Yhtiö	Tavoite vuodelle 2017	Tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuu-henkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2017 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2017	Toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Vantaan Energia-konserni	Konsernin liikevoitto	Liikevoitto Meur	50	*36	Yhtiö		54,8	Täysin
	Konsernin SIPO	SIPO %	10,3	7,1*	Yhtiö		11,0 %	Täysin
	Toimitushäiriöt sähkö	h/as/a	0,12	0,2	Yhtiö		0,09	Täysin
*) jätteellä tuotettu energia on jaettu 50% uusiutuviin ja 50% muuhun päästökauppa-vapaaseen perustuen	Uusiutuva energia koko energia-tuotannosta (vesivoima, tuulivoima, bioenergia, jäte-energia*)	% -osuus koko energian tuotannosta	32 %	27*	Yhtiö		33,5 %	Täysin
	Muu päästökauppavapaa energia koko energiatuotannosta (ydinvoima, jäte-energia*)	% -osuus koko energian tuotannosta	20 %	16*	Yhtiö		21,1 %	Täysin

Yhtiö	Tavoite vuodelle 2017	Tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuu-henkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2017 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2017	Toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
VAV Asunnot Oy -konserni	VAV Asunnot Oy:n tulostavoite	Teur	0	0	Yhtiö	Pakollisen varauksen purku, muutoin tulos olisi 0	190	Täysin
	VAV Asunnot Oy:n kiinteistöjen korjaukset	Meur	19,4	20,1	Yhtiö	Korjaukset priorisoidaan ja kilpailutetaan ja toteutetaan markkinaehtoisesti	22,6	Täysin
	Uustuotantotavoite	Kpl	105	395	Yhtiö	Martinlaaksonkuja 2b valm. 31.1.2018 (asuntoja 52)	355	Osittain

Yhtiö	Tavoite vuodelle 2017	Tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuu-henkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2017 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2017	Toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
VTK Kiinteistöt Oy –konserni	VTK Kiinteistöt -konserni tulos	Teur	19	100	Yhtiön tj Jukka Antila		800	Täysin
	VTK Kiinteistöt Oy:n ulkoisten kohteiden vuokrausaste	Vuokratut kohteet / ulosvuokrattavat tilat vuoden lopussa %	90	93	tj Jukka Antila	Markkinoinnin tehostaminen	91	Osittain
	Energiatehokkuus, liikunta- ja teollisuuskiinteistöt	Energian kulutuksen tehokkuusluku ET-luku (skaala G-A)	F	F	Yhtiön tj Jukka Antila		F	Täysin
	Energiatehokkuus, koulut, päiväkodit ja toimistot	G-A	D	D	Yhtiön tj Jukka Antila		D	Täysin

Yhtiö	Tavoite vuodelle 2017	Tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuu-henkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2017 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2017	Toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	Toiminnan tehostuminen	Hinnan alennukset + Kustannustason muutos + Tuloksen muutos = Tehostamis-% (luvut % lv:sta)	4,9 %	Vähintään 3%	Hallitus, tj ja johtryhmä	Hinnanalenukset ja kustannusten sopeuttamiseen tähtäävät toimet budjetin ja toimintasuunnitelman mukaisesti	2,2 %	Osittain
	Asiakastyytyväisyys	Asiakaskysely (astekko 1-5)	3,21	3,6	Hallitus, tj ja johtryhmä	Toimenpieet asiakastapamisten ja asiakaskyselyn perusteella, laatukierrokset, säännöllinen yhteistyö ostoyksikön kanssa	3,81	Täysin
	Henkilöstötyytyväisyys	Henkilöstökysely (astekko 1-5)	3,29	3,6	Hallitus, tj ja johtryhmä	Toiminta- ja johtamiskulttuurin kehittämisohjelma, työhyvinvointisuunnitelma	3,34	Osittain
	Toiminnan laatu	Laadunseuranta (astekko 1-5)	4,77	4,5	Hallitus, tj ja johtryhmä	Laatukierrokset ja niillä esiin nousseiden korjaavien toimenpiteiden tekeminen	4,82	Täysin
	Sairauspoissaolot%	%	7,80	7,00 %	Hallitus, tj ja johtryhmä	Työhyvinvointisuunnitelma, aktiivisen välittämisen malli, työkuntokeskustelut	8,11	Ei lainkaan

Yhtiö	Tavoite vuodelle 2017	Tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuu-henkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2017 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2017	Toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy	Nettotulos	eur	709 896	130 000	Jussi Kurki, Tiina Immonen		222 443	Täysin
	Täyttöaste	%	101	100	Tiina Immonen	Ammatillinen peruskoulutus 5 opiskelijaa alle järjestämisluvan. Toteutettu ammatillista lisäkoulutusta, mikä ei näy täyttöasteessa.	99	Osittain
	Opiskelijoiden työllistyminen	%	77	83	Tiina Immonen	Tilastokeskuksen tieto ei saatavilla.	tieto puuttuu	Tieto puuttuu
	Opintojen keskeyttäminen	Kpl	32	30	Tiina Immonen	Tilastokeskuksen tieto ei saatavilla. Nuorista perustutkinto-opiskelijoista (620kpl) keskeytti vuoden 2017 aikana 18 kpl.	18	Täysin

Yhtiö	Tavoite vuodelle 2017	Tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuu-henkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2017 tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2017	Toteutumisarvio Tavoite toteutunee: - täysin - osittain - ei lainkaan
A-Tulkkaus Oy	Tulkkaustuntien määrän kasvu edelliseen vuoteen verrattuna	%	1570,0 %	vähintään 5% kasvu	Hallitus, tj, johtoryhmä	Myynnin lisääminen	23,0 %	Täysin
	Tulos	Eur	2045,78	tilikauden tulos positiivinen	Hallitus, tj, johtoryhmä	Myynnin lisääminen	135 663	Täysin
	Asiakastyytyväisyys asteikko 1-4	Asteikolla 1-4	3,0	3,1	Hallitus, tj, johtoryhmä	Asikastyytväisyyskysely	3,2	Täysin
	Asiakaskontaktien vastausprosentti	Vastattujen kontaktien vastausprosentti	84	85	Hallitus, tj, johtoryhmä	Tietojärjestelmä	80,25	Ei toteutunut, koska asikaspalvelu oli suljettu lokakussa 2 viikkoa

1.6.6 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sote- ja maakuntauudistus on suurimpia hallinnon ja toimintatapojen uudistuksia, jota Suomessa on koskaan tehty. Maan hallitus päätti neuvottelussaan 5.7.2017, että maakunta- ja sote-uudistus tulee voimaan 1.1.2020 alkaen, jolloin sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuu siirtyy maakunnille. Tämä merkittävä rakenteellinen uudistus tulee toteutuessaan vaikuttamaan merkittävästi myös Vantaan kaupunkikonserniin. Vaikutusten selvitystyötä on jatkettu vuoden 2017 aikana ja selvitystyötä tullaan jatkamaan edelleen vuonna 2018.

Vantaan kaupungin talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman (TVO) mukaisesti konsernin rakenteen tarkastelua ja organisointia jatketaan. Tavoitteena on edelleen samantyyppisten toimintojen keskittämisen myötä tytäryhtiöiden lukumäärän vähentäminen. Uusia yhtiöitä perustetaan vain, jos perustettavan yhtiön toimintaa ei voida keskittää jo olemassa oleviin yhtiöihin tai on jonkun muu perusteltu syy yhtiön perustamiselle tai jakamiselle.

Vantaan seurakuntayhtymä on hakenut 1.10.2014 asemakaavamuutosta Tikkurilan kirkon purkamiseksi ja uuden kirkon rakentamiseksi sekä samalla tontilla sijaitsevan Virastotalon purkamiseksi ja asuin- sekä muiden rakennusten rakentamisen mahdollistamiseksi tontille. Kiinteistö Oy Tikkurilan Keskustapysäköinti sijaitsee uudelleen kaavoitettavalla alueella. Uudelleen kaavoitettava alue jakautuu tällä hetkellä kolmeen kiinteistöön, joiden omistajina ovat Vantaan seurakuntayhtymä, Kiinteistö Oy Bethania ja Vantaan kaupunki. Uusi kaavatarkastelu ja alueesta järjestetty tontinluovutuskilpailu koskee myös Kiinteistö Oy Tikkurilan Keskustapysäköinti vuokraamaa maa-aluetta ja tulee todennäköisesti johtamaan alueen pysäköintilaitoskokonaisuuden purkamiseen ja edellyttää myös Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinnin omaisuuden järjestelyjä. Yhtiön rakennuksen purkamisen aikataulu on vielä epävarma asemakaavakäsittelyn keskeneräisyyden takia.

Kaupunginhallituksen iltakoulu on 8.2.2016 linjannut, että Kiinteistö Oy Kehäsuoran Hakunilan varikon toiminta päättyy elokuun lopussa 2019. Yhtiö on aloittanut uuden varikkoalueen suunnittelun Ojankoon Vantaan kaupungin maankäytön kanssa. Uuden linja-autovarikon mahdollistava kaava (asemakaava ja asemakaavamuutos 920300 sekä tonttijako 92 Ojanko/Ojangon erityisalueet) on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.11.2017 (§ 13). Päätöksestä on valitettu, jonka vuoksi myös Hakunilan varikon purku viivästyy.

Vuonna 2018 toteutetaan Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalon fuusio VTK Kiinteistöt Oy:öön ja VTK Kiinteistöt Oy:n tytäryhtiö Kivistön Pysäköinti fuusiointi emoyhtiöönsä.

Kaupunginhallitus päätti 24.4.2017 (§ 21) myydä Lujatalo Oy:lle Asunto Oy Vantaan Punasafiirin koko osakekannan. Kauppa toteutui tammikuussa 2018.

Kiinteistö Oy Pakkalan Kartanonkoski 10:n hallitus on kokouksessaan 1.11.2017 päättänyt esittää Vantaan kaupungin yleisjaostolle ja edelleen kaupunginhallitukselle käynnistettäväksi toimenpiteet yhtiön purkamiseksi selvitysmenettelyn kautta.

1.6.7 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Ohjeiden anto kunnan edustajille kaupunkikonsernin yhtiöissä

Kaupunginhallitus teki vuonna 2017 konserniyhtiöihin liittyviä päätöksiä 13 kpl, joista 2 päätöstä koski konserniyhtiöiden lainojen takauksia, 9 päätöstä sopimusten tekemistä tai osakekauppoja, yksi päätös Tiedekeskussäätiön avustusta ja yksi päätös yhtiön purkautumista ja kolme päätöstä kuntayhtymien jäsen- tai valtuustokokoonpanoa. Lisäksi kaupunginhallitus antoi kolme lausuntoa kuntayhtymien taloussuunnitelmaluonnoksista kolme.

Yleisjaosto antoi vuonna 2017 menettelyohjeita kaupunkikonsernin yhtiöiden ja muiden yhteisöjen yhtiökokouksissa sekä kuntayhtymien ylimmissä päättävissä toimielimissä päätettävistä asioista. Lisäksi Konserni- ja

asukaspalveluiden toimialan johtosäännön 16 §:n 5. kohdan mukaan konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päätti kiireellisissä tapauksissa menettelyohjeen antamisesta ja kaupungin edustajan määräämisestä yhteisöjen kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava ja sen mielipidettä kuultava.

Yleisjaosto päätti vuonna 2017 menettelyohjeiden antamisesta yhtiökokouksiin, kuntayhtymien yhtymä- ja valtuustokokouksiin sekä säätiöiden ja yhdistysten kokouksiin 55 päätöksellä. Apulaiskaupunginjohtaja antoi vastaavia ohjeita 55 viranhaltijapäätöksellä. Menettelyohjeita annettiin mm. yhtiöjärjestysten ja toimintasääntöjen muuttamisesta, yhtiö- ja omistusjärjestelyistä, taloussuunnitelmien hyväksymisestä, tilinpäätösten vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä, osakassopimuksen noudattamisesta ja lainanottovaltuuksista, sekä yhtiövastikkeista, edustajavalinnoista, palkkioista ja konsernistrategian noudattamisesta.

Yleisjaosto antoi tilikauden 2016 aikana konsernistrategian mukaisen omistajan ennakkosuostumuksen seitsemälle toimenpiteelle, jotka koskivat mm. yhtiömuodon muutosta, liiketoimintakauppaa, maanvuokrausta ja yhtiön edunvalvontaan liittyviä toimenpiteitä. Tytäryhtiöt antoivat selvityksiä yleisjaostolle mm. tilintarkastajien tarkastuspöytäkirjoissa esittämiin havaintoihin liittyen.

Tytäryhteisöjen toiminnan ohjeistus ja taloudellisen aseman seuranta

Konsernistrategian mukaan kaupungin ja tytäryhteisön välillä pidetään kaksi kertaa vuodessa suunnittelu- ja neuvottelutilaisuus (navigointitilaisuus) kaupungin ja yhteisön strategioiden yhteensopivuuden varmistamiseksi sekä vuositason toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arvioimiseksi. Vuoden 2017 aikana navigoitiin VAV Asunnot Oy, VTK Kiinteistöt Oy, A-Tulkkaus Oy, Koy Tikkurilan Terveysasema, Koy Tiedepuisto, Koy Vantaan Maakotkantie 10, Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy, Tikkuparkki Oy, Koy Keskustapysäköinti, Ratakujan Pysäköinti Oy, Ruukkukujan Autopaikat Oy, Koy Kehäsuora, Koy Vantaan Kauppalantalo, Koy Lehdokkitien virastotalo. Konsernihallinto laatii pitämistään navigointitilaisuuksista muistiot. Navigointimuistiot raportoidaan yleisjaostolle muun navigointiaineiston ohessa.
Kirjalliset navigoinnit yleisjaostolle toteutetaan vuosittain tytäryhteisöiden riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa koskevan kyselyn yhteydessä. Navigointi voidaan toteuttaa myös muuna yhteistyönä tai kirjallisesti käyttäen konsernipalveluiden tätä tarkoitusta varten tekemää lomakepohjaa. Konserniohjeen mukaan tytäryhtiöt raportoivat asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kaupungille konserniohjeiden mukaisesti ja yleisjaoston tarkemmin päättämällä tavalla vähintään kaksi kertaa vuodessa. Erikseen päätettävien yhteisöjen osalta raportointi suoritetaan kaupunginvaltuustolle.

Navigointitilaisuuksiin velvoitetaan osallistumaan yhtiön toimitusjohtajan lisäksi yhtiön hallituksen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan. Yhtiöiden tulee käsitellä palautettavat navigointiaineistot yhtiön hallituksessa ennen niiden toimittamista konsernihallintoon. Yhtiön toimitusjohtaja ja yhtiön hallituksen puheenjohtajan edellytetään allekirjoittavan kaikki palautettavat lomakkeet.

Navigointitilaisuuteen kaupungin puolelta osallistuvat konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan tai tämän määräämän lisäksi edustajat talous- ja hallintopalveluiden, rahoituksen, talouspalvelukeskuksen sekä hankinnan tulosalueilta sekä tarvittaessa sen toimialan edustaja siltä toimialalta, jonka toimintaan yhtiön lähinnä liittyy, ja henkilöstökeskuksen edustus, mikä yhtiössä on merkittävästi omaa henkilökuntaa.

Tytäryhteisöjen tuloksenseuranta toteutettiin vuonna 2017 siten, että tytäryhteisöt toimittivat konsernihallinnolle määrämuotoiset talousraportit kultakin vuosikolmannekselta. Raporteista laadittiin yleisjaostolle yhteenveto, jossa tulosta verrattiin budjettiin, edellisen vuoden tilinpäätökseen ja vastaavan kolmanneksen tulokseen edellisenä vuonna. Kaikki toimivat tytäryhteisöt palauttivat osavuosivuosiraportit. Tytäryhtiöiden toiminnasta, taloudesta ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä toiminnan tunnusluvuista laadittiin osavuosikatsaukset kolme kertaa vuoden 2017 aikana. Tytäryhteisöjen osavuosikatsastusten yhteenveto sekä kaupunginvaltuuston päättämät tavoitteet merkittäville tytäryhtiöille raportoitiin myös kaupunginhallitukselle sekä valtuustolle osana kaupungin osavuosikatsausta.

Vantaan Energia, VAV Asunnot Oy, VTK Kiinteistöt Oy sekä Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy kutsuttiin syksyllä 2017 esittelemään valtuuston iltakouluun yhtiöidensä toimintaa, strategiaa, tavoitteita sekä esitykset tavoitteiksi vuosille 2018–2021.

Konsernistrategian mukaisesti tytäryhteisöjen toiminta-, talous-, rahoitus- ja investointisuunnitelmat sekä kopiot hallitusten kokousten esityslistoista ja pöytäkirjoista liitteineen tulee seurantaa varten toimittaa konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajalle tai tämän määräämälle vastuuhenkilölle sekä yleisjaoston kyseisen yhteisön hallitukseen nimeämälle asiantuntijalle. Keskeisten konserniyhtiöiden hallituksiin on nimetty yleisjaoston antamien menettelyohjeiden mukaisesti asiantuntijat, jotka yhtiöiden hallitukset kutsuvat tarpeen mukaan kokouksiin. Asiantuntijajäsenet ovat tilakeskuksen, konsernihallinnon tai liikuntapalveluiden tulosalueilta.

Tytäryhtiöille on tilikauden aikana lähetetty yksi konsernihallinnon tiedote. Tiedotteessa yhtiöitä on ohjeistettu yhtiökokousasioissa sekä yhtiöiden hallitusten kokousaineistoista, talousraportoinnin aikatauluista sekä informoitu voimaantulleista hankintalain muutoksista.

Keskitettyjen konsernipalveluiden käyttö

Kaupungin tytäryhteisöjen rahoitus- ja pääomahuolto toteutetaan rahoituksen tulosalueen toimesta tai sen antamien ohjeiden mukaan. Kaupunki voi myöntää yhtiön lainarahoitukseen takauksen, ja tulosalue kilpailuttaa yhtiön tarvitseman rahoituksen ja toteuttaa pääomahuollon järjestämisen. Kaupunki voi myöntää pitkäaikaista lainaa tytär- ja osakkuusyhtiölle pääasiallisesti oman pääoman luontoisesti. Takauksia myönnettäessä kaupunki huomioi aina EU:n valtiontukisäännösten sekä soveltuvien kansallisten säännösten noudattamisen.

Kaupungin takauksen myöntämisestä, takausprovisiosta ja vastavakuudesta päättää kaupunginvaltuusto. Muista ehdoista päättää kaupunginhallitus pannessaan täytäntöön kaupunginvaltuuston päätöstä. Takauspäätöstä ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on lainvoimainen. Kaupunki voi tapauskohtaisesti myöntää takauksia muille kuin määräysvallassaan oleville sellaisille yhteisöille, joiden toiminta liittyy läheisesti kunnan omaan toimintaan noudattaen konsernistrategiassa määriteltyjä periaatteita.

Rahoitus- ja korkoriskien hallinta Vantaan kaupunkikonsernissa keskitetty on rahoituksen tulosalueelle. Keskityksen tavoitteena on tehokas rahoitus- ja korkoriskin hallinta, kustannussäästöt sekä rahavirtojen optimointi.

Kaupungissa on käytössä konsernitilijärjestelmä, johon tytäryhteisöjä voidaan yleisjaoston päätöksellä liittää. Konsernitilijärjestelmästä vastaa ja sen käyttöä ohjeistaa konsernihallinnon ja rahoituksen tulosalue. Vantaan kaupungin konsernitili- ja maksuliikepalvelut kilpailutettiin keväällä 2013. Päätös valitusta päävälittäjäpankista ja sivuvälittäjäpankista annettiin tiedoksi yleisjaostolle 8.4.2013 § 12.

Vantaan kaupungin Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman (TVO) sekä konsernistrategian mukaisesti Vantaan tytäryhtiöiden taloushallinnon palvelut keskitetään talouspalvelukeskukseen. Konsernipalveluista mm. hankintakeskus, konsernihallinto, rahoitus, tietohallinto ja talouspalvelukeskus ovat kilpailuttaneet koko konsernin käyttöön puitesopimuksia sekä ohjeistaneet tytäryhteisöjä kilpailutettujen sopimustoimittajien käyttämisessä. Konsernipalveluiden tulosalueet tuottavat myös Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n tukipalvelut lukuun ottamatta palkanlaskentapalveja.

Konsernipalveluiden tulosalueiden lakimiehet antoivat asiantuntijapalveluita julkisissa hankinnoissa, sopimusasioissa ja muissa tehtäväalueensa lakiasioissa. Henkilöstökeskus antoi asiantuntijapalveluita henkilöstö- ja työsopimusasioissa. Tilakeskus antoi asiantuntijapalveluita asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöille.

Riskienhallintajärjestelmien ja sisäisen valvonnan toimivuus tytäryhteisöissä

8.5.2017 voimaan tulleen johtosäännön mukaan, kaupunginjohtajan toimiala vastaa konserniyhteisöjen valvonnasta.

Rahoitus- ja korkoriskien hallinta konsernissa on keskitetty rahoituksen tulosalueelle. Vantaan kaupungin ja tytäryhteisöjen riskienhallinta järjestetään noudattaen yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa. Toimialat, liikelaitokset ja tytäryhteisöt raportoivat merkittävistä riskeistään ja riskienhallinnan järjestelyistään osana talouden seurantaa ja raportointia noudattaen Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymää (2.3.2015) ohjetta riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteista Vantaan kaupunkikonsernissa.

Rahoituksen tulosalueen kilpailuttama vakuutusmeklari huolehtii konsernin vakuutusten kattavuudesta ja kilpailuttamisesta. Konsernijaosto päätti 15.9.2008 § 21, että kaupungin vakuutukset hankitaan 1.1.2009 alkaen vakuutusmeklarin suosituksen pohjalta. Rahoituksen tulosalue kilpailutti kaupungin ja tytäryhteisöjen vakuutusturvan vuosille 2014 - 2017 sekä jatko-option vuosille 2018 - 2019. Vakuutusyhtiöt ja niiden tarjoamat vakuutuslajit valittiin kaupunginhallituksen kokouksessa 16.9.2013 § 20. Vakuutukset astuivat voimaan 1.1.2014. Vuoden 2014 alussa kilpailutettiin kaupunkikonsernin vakuutusmeklaripalvelut. Vantaan kaupunkikonsernin vakuutusmeklaripalveluiden toimittajaksi valittiin Marsh Oy (YJA 24.2.2014 § 7). Vuonna 2018 vakuutukset tullaan kilpailuttamaan uudelleen.

Sisäinen valvonta on osa hyvän johtamisen ja hallinnon periaatetta. Yhteisön hallituksen tehtävänä on järjestää yhteisön sisäinen valvonta tarkoituksenmukaisella ja toimivalla tavalla. Erikseen nimetyt merkittävät ja keskeiset tytäryhteisöt raportoivat riskienhallinnastaan kaksi kertaa vuodessa, noudattaen samaa riskienhallinnan vuosikelloa kuin toimialat ja liikelaitokset. Muut tytäryhteisöt raportoivat riskienhallintaan liittyviä asioita osavuosikatsausten yhteydessä. Kevätkaudella laaditut riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa koskevat selonteot on raportoitu yleisjaostolle 19.6.2017 § 27.

Tytäryhtiöissä sisäisestä valvonnasta vastaavat yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja. Kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus kaupunginjohtajan toimeksiannon mukaisesti tarkastaa tytäryhteisöjen toimintaa. Sisäinen tarkastus suorittaa työohjelmansa tai erillispäätöksen mukaisia tarkastuksia sekä raportoi havainnoista ja johtopäätöksistä konsernijohdolle. Tarkastusta varten tytäryhteisöjen tulee antaa tarpeelliset tiedot ja avustaa tietojen saamisessa. Tytäryhtiöillä on mahdollisuus käyttää kaupungin sisäistä tarkastusta oman sisäisen tarkastuksensa järjestämisessä.

Sisäisen tarkastuksen tarkastussuunnitelman mukaisesti yleisjaostolle raportoitiin vuonna 2017 sisäisen tarkastuksen raportit seuraavien yhtiöiden osalta: Vantaan Moottorirata Oy, Koy Tiedepuisto, Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy, As. Oy Vantaan Katriinanrinne, VAV Asunnot Oy ja Ratakujan Pysäköinti Oy.

1.6.8 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma	2017 milj. €	2016 milj. €	2015 milj. €
Toimintatuotot	1 017,4	1 049,8	1 020,5
Toimintakulut	- 1 838,6	- 1 877,1	- 1 862,3
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	5,7	1,1	4,3
Toimintakate	- 815,5	- 826,2	- 837,5
Verotulot	977,0	953,8	934,0
Valtionosuudet	174,3	195,7	156,5
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	10,8	10,7	11,2
Muut rahoitustuotot	2,3	4,2	0,8
Korkokulut	- 19,6	- 21,9	- 27,4
Muut rahoituskulut	- 1,6	- 3,0	- 3,3
Vuosikate	327,8	313,3	234,2
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	- 214,6	- 194,2	- 181,5
Omistuksen eliminointierot	- 0,1	0,1	- 0,2
Arvonalentumiset	- 1,3	- 0,8	- 0,1
Satunnaiset erät	0,8	13,5	1,2
Tilikauden tulos	112,5	131,9	53,8
Tilinpäätössiirrot	0,7	0,1	0,2
Tilikauden verot	- 7,7	- 7,0	- 6,9
Laskennalliset verot	- 5,8	- 5,7	- 3,8
Vähemmistöosuudet	- 18,4	- 15,4	- 8,6
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	81,2	103,9	34,6

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2017	2016	2015
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	55,3	55,9	54,8
Vuosikate/ poistot, %	151,8	160,7	129,1
Vuosikate, euroa/ asukas	1 469,1	1 428,3	1 091,5
Asukasmäärä	223 108	219 341	214 605

Konsernin rahoituslaskelma	2017 milj. €	2016 milj. €	2015 milj. €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	327,7	313,3	234,2
Satunnaiset erät	0,8	13,5	1,2
Tilikauden verot	- 7,7	- 7,0	- 6,9
Tulorahoituksen korjauserät	- 42,1	- 45,2	- 35,2
Investointien rahavirta			
Investointimenot	- 304,3	- 321,7	- 318,9
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1,0	1,8	6,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	100,0	111,7	106,0
Toiminnan ja investointien rahavirta	75,5	66,3	- 13,5
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	0,0	- 5,4	0,0
Antolainasaamisten vähennys	0,4	2,7	1,1
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	82,9	114,5	347,5
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 110,5	- 155,2	- 229,3
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 40,9	- 10,0	- 21,7
Oman pääoman muutokset	- 4,0	- 17,3	- 11,6
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiant. varojen ja pääomien muutokset	0,2	0,1	- 0,1
Vaihto-omaisuuden muutos	15,8	25,6	- 6,3
Saamisten muutokset	12,0	69,5	13,0
Korottomien velkojen muutos	1,3	- 27,9	- 110,5
Rahoituksen rahavirta	- 42,9	- 3,4	- 18,0
Rahavarojen muutos	32,6	63,0	- 31,4
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	284,2	251,6	188,6
Rahavarat 1.1.	251,6	188,6	220,0

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2017	2016	2015
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v. milj. €	- 88,3	- 269,0	- 391,6
Investointien tulorahoitus, %	108,1	97,9	74,9
Lainanhoitokate	2,7	1,9	1,0
Kassan riittävyys, pv	45,4	38,4	28,1

Konsernitase	2017 milj. €	2016 milj. €	2015 milj. €
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	3 277,2	3 241,6	3 179,7
Aineettomat hyödykkeet	*75,7*	*97,9*	*118,6*
Aineettomat oikeudet	10,0	7,6	8,1
Muut pitkävaikutteiset menot	62,5	85,7	107,8
Ennakkomaksut	3,2	4,7	2,7
Aineelliset hyödykkeet	*2 841,4*	*2 794,5*	*2 726,4*
Maa- ja vesialueet	386,0	379,0	346,5
Rakennukset	1 401,3	1 397,6	1 413,9
Kiinteät rakenteet ja laitteet	808,4	807,5	794,4
Koneet ja kalusto	78,7	75,1	77,7
Muut aineelliset hyödykkeet	8,1	8,8	9,7
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	158,9	126,4	84,1
Sijoitukset	*360,1*	*349,2*	*334,7*
Osakkuusyhteisöosuudet	65,3	60,8	53,8
Muut osakkeet ja osuudet	95,5	87,4	82,5
Muut lainasaamiset	194,4	195,4	196,5
Muut saamiset	4,9	5,5	1,9
Toimeksiantojen varat	3,3	3,6	3,3
Vaihtuvat vastaavat	466,0	460,7	491,4
Vaihto-omaisuus	20,9	36,6	62,2
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset	16,1	20,1	75,5
Lyhytaikaiset saamiset	144,9	152,3	165,1
Rahoitusarvopaperit	21,6	10,7	9,7
Rahat ja pankkisaamiset	262,6	240,9	179,0
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 746,5	3 705,9	3 674,4

Konsernitase	2017 milj. €	2016 milj. €	2015 milj. €
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	1 170,1	1 080,2	981,8
Peruspääoma	349,1	349,1	349,1
Arvonkorotusrahasto	5,5	0,0	0,2
Muut omat rahastot	182,2	182,3	181,3
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	552,1	445,0	416,5
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	81,2	103,8	34,6
Vähemmistöosuudet	103,7	93,1	88,8
Pakolliset varaukset	24,8	22,5	21,5
Eläkevaraukset	0,3	0,4	0,6
Muut pakolliset varaukset	24,5	22,1	20,9
Toimeksiantojen pääomat	4,2	4,3	3,9
Vieras pääoma	2 443,7	2 505,8	2 578,4
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	1 808,9	1 927,7	1 917,2
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	176,3	168,7	164,0
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	161,9	111,7	172,7
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	296,5	297,8	324,6
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 746,5	3 705,9	3 674,4

Konsernitaseen tunnusluvut	2017	2016	2015
Omavaraisuusaste, %	34,4	32,0	29,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	110,8	112,1	120,7
Velat ja vastuut prosentteina käyttötuloista, %	126,8	127,5	133,0
Kertynyt yli-/ alijäämä, milj. €	633,3	548,8	451,1
Kertynyt yli-/ alijäämä, €/ asukas	2 838,6	2 502,1	2 102,2
Konsernin lainakanta 31.12., milj. €	1 970,9	2 039,3	2 089,9
Konsernin lainakanta 31.12., €/ asukas	8 833,7	9 297,6	9 738,2
Konsernin lainasaamiset 31.12., milj. €	194,4	195,4	196,5
Asukasmäärä	223 108	219 341	214 605

1.7 Tilinpäätöksen keskeiset liitetiedot

Tilinpäätöstä täydennetään liitetiedoilla, jotta tuloslaskelmaa ja tasetta tarkastelemalla ei jää olennaisia kaupungin ja konsernin talouteen liittyviä seikkoja havainnoimatta.

Kaupungin ulkoiset toimintatuotot vuonna 2017 olivat 252 miljoonaa ja konsernin 1 017 miljoonaa euroa. Kaupungin toimintatuotoista 17 prosenttia oli sosiaali- ja terveystoimen, 15 prosenttia sivistystoimen ja 49 prosenttia maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialaan kohdistuvia. Konsernin toimintatuotoista 36 prosenttia oli yleishallinnon, 27 prosenttia sosiaali- ja terveystoimen ja 28 prosenttia maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialaan kohdistuvia. Kaupungin verotulokertymästä, 977 miljoonasta eurosta, 84 prosenttia muodostuu kunnan tuloveroista, 8 prosenttia yhteisöveroista ja 8 prosenttia kiinteistöverosta.

Kaupungin palveluostot olivat 667 miljoonaa euroa (46 %:a toimintakuluista). Asiakaspalvelujen ostoja oli 380 miljoonaa euroa eli 57 %:a palveluostoista.

Olennaisia myyntivoittoja kirjattiin kaupungin puolella tilikaudella 2017 43 miljoonaa ja konsernissa 40 miljoonaa euroa. Konsernitilinpäätöksessä kaupungin ja konserniyhteisöiden keskinäiset liiketapahtumat on eliminoitu. Osinkotuottoja kaupungille kertyi vuonna 2017 12,5 miljoonaa euroa, joista Vantaan Energia -konsernilta 12 miljoonaa euroa.

Taseen liitetiedoissa on eritelty kaupungin omistukset tytäryhteisöissä, kuntayhtymissä sekä yhteisyhteisöissä. Liitetiedoista ilmenee lisäksi konsernin osuus kunkin yhteisön omasta ja vieraasta pääomasta sekä tilikauden yli- tai alijäämästä. Konsernin oma pääoma tilikauden 2017 lopussa oli 1 170 miljoonaa, vieras pääoma 2 444 miljoonaa ja tilikauden ylijäämä 81 miljoonaa euroa. Emokaupungin osuus omasta pääomasta konsernieliminointien jälkeen oli 50 prosenttia, VAV-konsernin 13, Vantaan Energia -konsernin 13 ja muiden konserniyhteisöiden 24 prosenttia. Kaupungin osuus konsernin vieraasta pääomasta oli 40 prosenttia, VAV-konsernin 22, Vantaan Energian 14, HSY:n 13 ja muiden konserniyhteisöiden 11 prosenttia. Konsernin tilikauden ylijäämästä kaupungin osuus oli 37 prosenttia, VAV-konsernin 22, Vantaan Energian 34 ja muiden konserniyhteisöiden 7 prosenttia.

Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvää pitkäaikaista velkaa oli kaupungilla vuoden 2017 lopussa 458 miljoonaa euroa. Kaupungin lyhytaikaiset velat konserniyhteisöille olivat vuoden 2017 lopussa 51 miljoonaa euroa, josta 48 miljoonaa tytäryhtiöiden konsernitiliin kohdistuvia lainoja. Lyhytaikaisia siirtovelkoja kaupungilla oli vuoden 2017 lopussa 56 miljoonaa euroa, josta 96 prosenttia muodostui palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotuksista. Konsernissa siirtovelkoja oli 107 miljoonaa euroa, josta 84 prosenttia palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotuksia.

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevia liitetietoja tarkastelemalla voidaan havaita, että kaupungilla ei ole velkaa, jonka vakuudeksi olisi annettu kiinnityksiä tai pantattu osakkeita. Konsernissa sen sijaan vakuudeksi annetut kiinnitykset kiinteistöihin vuoden 2017 lopussa olivat 1 130 miljoonaa, pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo oli 13 miljoonaa sekä muut annetut vakuudet 4 miljoonaa euroa. Annettuja takauksia kaupungilla oli tilikauden päättyessä samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta 512 miljoonaa ja muiden puolesta 29 miljoonan euron edestä.

Kaupungin muita vastuita ovat 1 228 miljoonan euron osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista, sopimusvastuut 125 miljoonaa euroa ja vuokra- leasingvastuut 354 miljoonaa euroa. Konsernilla oli tilikauden 2017 lopussa sopimusvastuita 261 miljoonaa, arvonlisäveron palautusvastuuta 37 miljoonaa ja vuokra- leasingvastuita 347 miljoonaa euroa. Konsernissa avoinna olevien johdannaissopimusten nimellisarvot olivat 460 miljoonaa ja markkina-arvot -9 miljoonaa euroa.

1.8 Tilikauden tuloksen käsittely

Vantaan kaupungin tilikauden tulos ennen poistoeron, varausten ja rahastojen muutosta on 40 431 763,18 euroa ylijäämäinen. Tulokseen sisältyvät kaupungin liikelaitosten ja rahastojen tulokset, jotka käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti niiden omissa kirjanpidoissa.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden 2017 tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksessa kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 411 355,05 euroa.

- Vantaan työterveys liikelaitoksessa puretaan investointivarausta 30 651,80 euroa, jolloin muodostuu poistoeron lisäystä. Kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 20 916,44.

- Vantaan suun terveydenhuollon vuoden 2017 tulos sisältää 125 000,00 euron investointivarauksen purkamisen johtuen varauksen perusteiden muuttumisesta.

- Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä 1 644 750,57 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

- Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston alijäämä 998 636,46 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

- Sosiaalisen luototuksen rahaston alijäämä 52 991,85 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

- Vahinkorahaston alijäämä 1 254 888,71 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen:

- Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 1 559 390,91 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

- Vantaan työterveys liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 640 200,39 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

- Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 177 874,22 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

- Vantaan kaupungin tilikauden ylijäämä 41 650 801,12 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

Sitovien tavoitteiden toteutuminen 2017

Vuodelle 2017 valtuusto asetti sitovia tavoitteita yhteensä 28 kappaletta. Tavoitteista 19 toteutui täysin, 6 osittain, kaksi ei lainkaan ja yhden tavoitteen osalta toteuma-arviointi voidaan tehdä vasta myöhemmin.

Toimintamenot alittivat vuoden 2017 talousarviossa budjetoidut toimintamenot. Vuonna 2017 kaupungin käyttötalousmenot laskivat vuoteen 2016 nähden johtuen muun muassa kiky-sopimuksen henkilöstömenosäästöistä sekä toimeentulotuen perusosan siirtymisestä Kelalle. Vuonna 2017 Vantaan kaupungin bruttoinvestointimenot olivat 111 miljoonaa euroa. Liikelaitokset ja rahastot mukaan lukien bruttoinvestointimenot olivat 114,7 miljoonaa euroa. Investointimenot alittivat talousarviossa varatut investointimäärärahat.

Kaupungin tulopohjaa vahvistettiin maanmyyntiä tehostamalla, maanmyyntivoittoja kertyi vuonna 2017 43 miljoonaa euroa.

Maankäytössä priorisoitiin keskustoihin sijoittuvia kaavahankkeita. Keskusta-alueille kaavoista on sijoittunut vuonna 2017 37 prosenttia (asunto k-m2). Osa keskusta-alueille sijoittuvista kaavoista on siirtynyt myöhempään ajankohtaan.

Kaupunki loi edellytykset laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Vuonna 2017 Vantaalle asuntoja valmistui yhteensä 3290 (v. 2016: 2972), joka ylittää sitovan tavoitteen tavoitetason 890:llä. Asunnot jakautuivat seuraavasti: 2756 asuinkerrostaloissa, 164 rivi- ja ketjutaloissa sekä 370 pientaloissa.

Kaupungin työllisyystilanne on kehittynyt suhteellisesti parhaiten pääkaupunkiseudulla. Työttömyysaste joulukuussa 2017 Vantaalla oli 10,1 prosenttia (-2,5 prosenttiyksikköä verrattuna v. 2015 lopun tilanteeseen), Espoossa 8,6 prosenttia (-2,3 prosenttiyksikköä) ja Helsingissä 10,5 prosenttia (-2,2 prosenttiyksikköä).

Perusopetuksen keväällä 2017 päättäneistä 98 prosenttia sijoittui lukiokoulutukseen, ammatilliseen koulutukseen tai valmistaviin koulutuksiin.

Entistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona. Vantaalla omassa kodissa asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus oli vuoden 2017 lopussa 93 prosenttia (v. 2016: 92,7 %).

Henkilöstön sairauspoissaolojen määrän vähenemisen osalta ei saavutettu tavoitetasoa, sairauspoissaoloprosentti oli 4,52, mutta vuoden 2016 lopun tilanteeseen nähden (4,55 %) sairauspoissaolot olivat hiukan vähentyneet. Välittämisen keskustelujen kattavuus vuonna 2017oli 88 prosenttia. Tuunatun työn päiviä oli vuonna 2017 kaikkiaan 4581 (2,7 % sairauspoissaoloista), 955 päivää enemmän edellisvuoteen verrattaessa.

Sitova tavoite vuodelle 2017	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2017 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2017	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
Kaupungin talous tasapainossa							
Strateginen päämäärä 1. Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma toteutetaan							
1.1 Toimintamenojen kasvu	Toimintamenojen kasvu-%	2,7 %	Talousarvion 2017 mukainen	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupungin-johtajat Raportointivastuu: Patrik Marjamaa	Valtuustokauden strategian ja talousarvion 2017 mukaiset kehittämistoimenpiteet.	Toimintamenot alittivat vuoden 2017 talousarviossa budjetoidut toimintamenot. Vuonna 2017 kaupungin käyttötalousmenot laskivat vuoteen 2016 nähden johtuen muun muassa kiky-sopimuksen henkilöstömenosäästöistä sekä toimeentulotuen perusosan siirtymisestä Kelalle.	Tavoite toteutui täysin.
1.2 Investointiohjelma toteutetaan kustannustehokkaasti ja innovatiivisesti	Bruttoinvestointien max. euromäärä	113,4 milj. euroa	Talousarvion 2017 mukainen	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupungin-johtajat Raportointivastuu: Patrik Marjamaa	Priorisoidun investointiohjelman ja työohjelmien mukainen eteneminen, investointien kustannustehokas toteuttaminen.	Vuonna 2017 Vantaan kaupungin bruttoinvestointimenot olivat 111 milj. euroa. Liikelaitokset ja rahastot mukaan lukien bruttoinvestointimenot olivat 114,7 milj. euroa. Investointimenot alittivat talousarviossa varatut investointimäärärahat.	Tavoite toteutui täysin.
1.3 Joukkoliikenteen kuntaosuus on alle 50 % (tulot/menot) ilman joukkoliikenteen infrakorvauksia	Joukkoliikenteen kuntaosuus-% ilman infrakorvauksia	48,6 %	Enintään 50 %	Hannu Penttilä	Kaupungin edunvalvonta eri HSL-yhteistyöfoorumeissa sekä kustannustietoisuus mm. HSL:n linjastosuunnitelmista ja talousarviosta annettavien lausuntojen yhteydessä.	Kuntaosuudet muodostivat viime vuonna 42,9 % HSL:n toimintatuotoista.	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2017	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2017 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2017	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
Strateginen päämäärä 2. Velkaantumiskehitys saadaan hallintaan							
2.1 Lainasalkun optimaalinen hallinnointi	Uusien lainojen keskimääräinen lainamarginaali	Kuntasektorin keskimääräinen lainamarginaali. v. 2015	Kuntasektorin keskimääräinen lainamarginaali: v. 2017	Martti Lipponen Raportointivastuu: Pirjo van Nues	Tehty kaksi kokonaiskoroltaan erittäin edullista kiinteäkorkoista lainaa (EIB ja CEB) sekä maksettu ennenaikaisesti pois 95 milj. euron edestä pitkäaikaisia lainoja.	Alennettu kiinteäkorkoisilla lainoilla kaupungin lainasalkun korkoriskiä vuodesta 2016: duraatio 31.12.2017 1,13 (31.12.2016: 0,79) Korkomenot vuodelle 2017 n. 2,52 Meur. Nettolainanotto vuodelle 2017 n. -101 Meur.	Tavoite toteutui täysin.
	Korkomenot	Korkomenot 5,9 milj. euroa v. 2015	Korkomenot enintään 6,1 milj. euroa tai sen alle v. 2017				
Strateginen päämäärä 3. Kaupungin tulopohjaa vahvistetaan							
3.1 Maanmyyntivoittoja vähintään 32 milj. euroa	Maanmyyntivoitot	37,3 milj. euroa	32 milj. euroa	Hannu Penttilä	Myyty kerrostalotontteja 27 kpl, rivi- ja pientalotontteja 24 kpl sekä 6 työpaikkatonttia/tontinosaa.	Maanmyyntivoitot 43 milj. euroa.	Tavoite toteutui täysin.
Strateginen päämäärä 4. Kumppanuuksien hyödyntäminen							
4.1 Sähköisten itsepalveluiden kehittämisen nopeuttaminen yhdessä yhteistyökuntien kanssa	Palveluiden määrä	Valmiina 0 kpl	Valmiina 12 kpl	Martti Lipponen Raportointivastuu: Antti Ylä-Jarkko	Sähköisen asioinnin kokonaisuus on edennyt suunnitelman mukaisesti.	Vuoden 2017 lopussa oli valmiina 15 palvelua.	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2017	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2017 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2017	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
Kaupunkirakenne eheytyy							
Strateginen päämäärä 5. Kaupunkirakenne ja palvelurakenne tukeutuvat raideliikenteeseen ja joukkoliikenteen laatukäytäviin							
5.1 Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 4 % vuodessa	Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen määrä	5,1 tonnia CO2-ekv/asukas (2015)	Vantaan kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 4 % vuodessa	Hannu Penttilä	Kaupungin ympäristöohjelman toimenpiteet edenneet. Kaukolämmön ja sähkön päästöt laskeneet, mutta liikenteen päästöt ovat kasvaneet edellisvuodesta.	Vuoden 2016 päästöt olivat 4,9 tonnia CO2-ekv/asukas; ja ne laskivat edellisestä vuodesta 4 %. Vuoden 2017 tietoja ei ole vielä käytettävissä.	Tavoite toteutui täysin.
5.2 Joukkoliikenteen käyttäjämäärä kasvaa 2 % vuodessa	Joukkoliikenteen matkustajamäärät eli Vantaan juna-asemien ja bussipysäkkien nousijamäärät lokakuun arkivuorokauden keskiarvona	Lokakuu 2015: 104 722 nousua /arkivuorokausi	Joukkoliikenteen matkustajamäärän kasvattaminen 2 % vuodessa	Hannu Penttilä	Kuntatekniikan keskus parantaa pysäkkien ja joukkoliikenneinfran olosuhteita.	Arvio kasvusta 2-4 %. Lähijunanousut ja bussiliikenteen nousut ovat samaa suuruusluokkaa. Lähijunaliikenteen nousijamäärä on kasvanut 4 % vuoden 2016 tasosta. Bussiliikenteen nousijamäärää ei ole HSL:llä vielä tiedossa.	Tavoite toteutui täysin.
5.3 Kaavoitetaan asuntorakentamisen kerrosalaa 265 000 kem/vuosi	Valmistuneiden kaavojen k-m^2/v määrä	209 209 k-m^2	265 000 k-m^2	Hannu Penttilä	Etenee kaavoitusohjelman mukaan.	Asuntokaavoja (netto) 209 835 k-m2 eli tavoitteesta on saavutettu 79 %. Kaavojen myöhästymisiin useita erilaisia syitä.	Tavoite toteutui osittain.
5.4 Kehitetään toimintamalli maksulliselle pysäköinnille	Kehitetään toimintamalli maksulliselle pysäköinnille Vantaalla ja asetetaan tavoitteet vuodelle 2017	Toimintamallia ei ole	Keskusta-alueiden maksullinen pysäköinti on käytössä vuonna 2017	Hannu Penttilä	Maksullinen pysäköinti otetaan käyttöön suunnitellussa laajuudessaan vuoden 2018 alusta alkaen.	Maksullinen pysäköinti otetaan käyttöön suunnitellussa laajuudessaan vuoden 2018 alusta alkaen.	Tavoite toteutui osittain.
Strateginen päämäärä 6. Keskustat ovat eläviä, uudistuvia ja turvallisia							
6.1 Priorisoidaan keskustoihin sijoittuvia kaavahankkeita	Keskusta-alueiden kaavat	2015 kaavoitusohjelma	Asumisen kaavahankkeiden kerrosalasta 50 % sijoittuu määritellyille keskusta-alueille	Hannu Penttilä	Etenee kaavoitusohjelman mukaan.	Keskusta-alueille kaavoista on sijoittunut 37 % (asunto k-m2). Osa keskusta-alueille sijoittuvista kaavoista on siirtynyt myöhempään ajankohtaan.	Tavoite toteutui osittain.
Strateginen päämäärä 8. Asuntorakentaminen on laadukasta ja kohtuuhintaista							
8.1 Kaupunki luo edellytykset vähintään 2 400 asunnon laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle	Valmistuneiden asuntojen määrä	2689	2400	Hannu Penttilä	Asuntorakentaminen jatkuu vilkkaana.	Asuntoja valmistui yhteensä 3290, joista 2756 asuinkerrostaloissa, 164 rivi- ja ketjutaloissa, 370 pientaloissa.	Tavoite toteutui täysin.
8.2 Pientaloalueiden tiivistäminen Mapon mukaisesti	Uusi rakennuspaikka	72	Asemakaavoituksen ja poikkeamispäätösten avulla luodaan 100 rakennuspaikkaa vuosittain	Hannu Penttilä	Etenee kaavoitusohjelman mukaan.	Pientaloja on kaavoitettu 21 360 k-m2, eli noin 213 rakennuspaikkaa. Poikkeamispäätöksillä on luotu edellytykset noin 54 asunnon rakentamiseen pientaloalueille.	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2017	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2017 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2017	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
Kaupungin elinvoima vahvistuu							
Strateginen päämäärä 9. Uudistuva elinkeino- ja työllisyyspolitiikka laskee työttömyyttä ja lisää työpaikkojen määrää Vantaalla.							
9.1 Kaupungin työllisyystilanne kehittyy suhteellisesti parhaiten pääkaupunkiseudulla	Työttömyysasteen muutos prosenttiyksikköinä Kunnan maksaman työmarkkinatuen euromäärän muutos prosentteina (%)	Työttömyysaste Vantaa 12,6 % Espoo 10,9 % Helsinki 12,7 % Vantaa 18 682 354 € Espoo 17 299 308 € Helsinki 55 975 937 €	Kehitys on suotuisampaa kuin Helsingissä ja Espoossa Työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu (%) on hitaampaa kuin Helsingissä ja Espoossa	Jaakko Niinistö	TYP:n toimintaa on tehostettu parantamalla prosessia. Asiakasmääriä nostettu. Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä v. 2017 1 503 asiakasta v. 2016 1 293 asiakasta.	Työttömyysaste joulukuussa 2017 (ero lähtötasoon) Vantaa 10,1 % (-2,5 prosenttiyksikköä) Espoo 8,6 % (-2,3 prosenttiyksikköä) Helsinki 10,5 % (-2,2 prosenttiyksikköä) Työmarkkinatuen kuntaosuus 2017 (muutos suhteessa 2016) Vantaa 20 059 279 € (-0,6 %) Espoo 21 066 631 € (+8,2 %) Helsinki 63 201 349 € (+4,3 %)	Tavoite toteutui täysin.
9.2 Joustavilla päivähoitopalveluilla tuetaan työllistymistä	Varhaiskasvatuspaikka järjestetään työllistymistilanteessa kahden viikon kuluessa. Ennalta arvaamattomassa työllistymistilanteessa varhaiskasvatuspaikka pyritään järjestämään jo seuraavana päivänä	2 vkoa	2 vkoa, 1 viikossa kerhosta päivähoitoon tai äkillisessä tarpeessa jo seuraavana päivänä	Elina Lehto-Häggroth Raportointivastuu: Sole Askola-Vehviläinen	Varhaiskasvatustarpeiden nopea käsittely valintakokouksissa.	Tavoite toteutui, ei asiakasreklamaatioita.	Tavoite toteutui täysin.
9.3 Selkeytetään yritysten sijoittumispalvelua Vantaalle	Tunnistetaan ja tuotteistetaan eri osapuolten yrityksille tarjoamat sijoittumispalvelut	Prosessi laatimatta, tilanne hajanainen ja palvelu vaikeasti löydettävissä	Ydinpalvelut koostettu yhteiseen, selkeään BusinessVantaa -käyttöympäristöön	Jose Valanta	Yritysten sijoittumispalveluiden helpottamiseksi toteutettiin alkuvuodesta BusinessVantaa -sivusto, jossa esitellään yritysalueet, vapaat yritystontit sekä alueelta löytyvät kaupungin, VTK Oy:n, yhteistyötilojen ja toimistohotellien sekä avointen markkinoiden toimitilatarjonta koko Vantaan alueelta.	Prosessi toteutunut, sivusto toteutettu ja asetettu tavoite saavutettu.	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2017	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2017 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2017	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
Strateginen päämäärä 13. Vantaalaisten koulutustaso ja osaaminen vahvistuvat							
13.1 Uusi oppimiskäsitys ja uudet pedagogiset toimintatavat käytäntöön	Toiminnallinen oppiminen ja lasten osallisuus toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa on kirjattu varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintasuunnitelmiin	Osa toimintayksiköistä toteuttaa toiminnallista oppimista ja lasten osallisuus näkyy toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa	Suurin osa toimintayksiköistä toteuttaa toiminnallista oppimista ja lasten osallisuus on lisääntynyt toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa	Elina Lehto-Häggroth Raportointivastuu: Sole Askola-Vehviläinen, Ilkka Kalo, Marja Viljamaa ja Anders Vikström	Toiminnallinen oppiminen ja lasten osallisuus toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa on kirjattu esiopetuksen toimintasuunnitelmiin.	Toteutuu jo nyt esiopetuksen osalta, ja uusi varhaiskasvatussuunnitelma ohjaa tavoitteen suuntaan.	Tavoite toteutui osittain.
	Tieto- ja viestintätekniikkaa käytetään pedagogisesti lapsiryhmissä	Henkilöstölle on tarjottu koulutusta pedagogiseen tieto- ja viestintätekniikan käyttöön	Jokaisesta toimintayksiköstä on osallistuttu tieto- ja viestintätekniikan pedagogisen käytön koulutuksiin		Tieto- ja viestintäteknologian käyttöön on koulutettu tvt-tukihenkilöitä viidessä erillisessä koulutuksessa sekä tvt:n pedagogisen käytön koulutuskokonaisuudessa ja vertaisoppimiseen perustuvissa työpajoissa.	Tieto- ja viestintäteknologian käyttöön on koulutettu a) tvt-tukihenkilöitä viidessä erillisessä koulutuksessa, yht. 129 henkilöä sekä b) tvt:n pedagogisen käytön koulutuskokonaisuudessa ja vertaisoppimiseen perustuvissa työpajoissa, yht. 160 henkilöä. Osallistujina ovat olleet gurupedagogit, taidepedagogit, kelto:t, kiekut ja relto:t (koulutukset) sekä lto/elto:t (työpajat) päiväkodeista.	
	Monialaiset, useimpien oppiaineiden yhteistyössä toteutetut, oppimiskokonaisuudet kouluissa	Satunnaisia eri oppiaineiden rajat rikkovia oppimiskokonaisuuksia	Jokainen vantaalainen oppilas on osallistunut vähintään yhteen monialaiseen oppimiskokonaisuuteen		Kaikissa suomen- ja ruotsinkielisissä perusopetuksen kouluissa toteutetaan monialaisia oppimiskokonaisuuksia.	Monialaisia oppimiskokonaisuuksia toteutetaan satunnaisesti.	
	Lukioiden pedagogiset työpajat ja koulutukset (määrä)	Lukioiden yhteisiä pedagogisia työpajoja toteutettu 2 krt/vuosi	Lukioiden yhteisiä pedagogisia työpajoja, koulutuksia ja muita tilaisuuksia yhteensä vähintään 4 krt/vuosi		Opettajien pedagogisia työpajoja on järjestetty suomen- ja ruotsinkielisten lukioiden yhteisinä veso- ja kehittämispäivinä. Teemoina on ollut mm. arvioinnin ja oppimisympäristöjen kehittäminen, syväoppimisen taidot ja työelämälähtöisyys.	Lukioiden yhteisiä pedagogisia työpajoja, koulutuksia ja muita tilaisuuksia järjestetty 4 kertaa.	
	Varian opiskelijoiden työpaikalla tapahtuva oppiminen	30 osp (osaamispistettä)/opiskelija	Kasvaa vuodesta 2015 verrattuna 5 %		Työpaikalla tapahtuvan oppimisen määrää on lisätty systemaattisesti kaikilla opetusaloilla.	Variassa työpaikalla tapahtuvan oppimisen määrän (osp) seurantaan on käytetty Winha-järjestelmää. Tietoja analysoitaessa on havaittu, että järjestelmä ei tuota luotettavaa tietoa suorituksien kertymisestä. Välineestä johtuen Variassa ei voitu tuottaa mittarin vaatimaa tietoa.	

Sitova tavoite vuodelle 2017	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2017 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2017	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
13.2 Toteutetaan koulutustakuuta	Perusopetuksen päättäneiden sijoittuminen jatkokoulutukseen (%-osuus); suoraan tutkintoon johtavaan koulutukseen (%-osuus) Varian keskeyttämisprosentti	98,5 %; 94,6 % 14,5 %	99 %; 96 % 13 %	Elina Lehto-Häggroth	Perusopetuksen oppilaanohjauksen kehittäminen resurssin lisäyksen, rakenteiden ja työelämäpainotteisen opiskelun osalta aloitettiin syksyllä 2017 ja toiminta pääsee alkamaan täysipainoisesti syksyllä 2018. Opetushenkilöstön ja tukipalveluiden henkilöstön yhteistyötä on tehostettu.	98,0 %; 92,7 % Varia keskeyttämisprosentti 17,1 %.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
Palvelut uudistuvat							
Strateginen päämäärä 15. Uudistuvat palvelut vahvistavat asukkaiden hyvinvointia							
15.1 Kehitetään kaupunkitasoinen keskitetty monikanavainen asiakaspalvelumalli (ns. 1. taso)	Keskitettyjen ja kuvattujen asiakaspalveluprosessien määrä	Keskitettyä asiakaspalvelumallia ei ole	Monikanavaisen asiakaspalvelun ratkaisu on kilpailutettu. Palvelun vaatima asiakaspalvelu on kuvattu ja eri prosessien siirtäminen on mallinnettu. Toiminta alkaa vuonna 2018.	Jaakko Niinistö	Monikanavaisen asiakaspalvelun ratkaisun kilpailutus on tehty. Asiakaspalvelun kehittämiseen ja keskittämiseen on perustettu ohjausryhmä ja työryhmä ja niiden työskentely on alkanut. Monikanavaisen asiakaspalveluympäristön käyttöönotto on alkanut.	Monikanavaisen asiakaspalvelun ratkaisu on kilpailutettu ja sopimus Telian kanssa on tehty 20.6.2017. Asiakaspalvelun kaupunkitasoinen ohjaus- ja työryhmä ovat päättäneet työskentelynsä ja keskitettävät palvelut on siirretty tai siirtoaikataululuista on sovittu.	Tavoite toteutui täysin.
15.2 Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona	Omassa kodissa asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	92,2 %	92,5 %	Jukka T. Salminen	Toiminnanohjausjärjestelmän käyttö on vakiintunut kotihoidossa. Kotikuntoutustoiminta on laajentunut erikoissairaanhoidosta ja sairaalapalvelujen osastoilta kotiutuvien tukemiseksi. Myös kotona asuvien kotihoidon asiakkaiden toimintakyvyn tukeminen kuntoutuksen avulla on käynnistynyt.	Omassa kodissa asui 93,0 % Vantaan 75 vuotta täyttäneistä	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2017	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2017 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2017	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
15.3 Lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla	Lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaiden määrä vähenee toimialojen yhteisellä työllä	4 146 lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakasta v. 2015 (9,1 % Vantaan 0 – 17-vuotiaista)	Lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaita alle 3 750 (7,9 % Vantaan 0 – 17-vuotiaista)	Jukka T. Salminen	Perhepalvelujen tulosalueella on toteutettu kehittämistyötä ja organisaatiomuutosta sosiaalihuoltolain mukaisten velvoitteiden ja palvelujen kehittämiseksi. Lastensuojelupalvelujen uudelleen organisointi toteutettiin 1.8. alkaen. Muutoksen tavoitteena mm. palvelujen painopisteen muuttaminen korjaavista ja kuntouttavista palveluista ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin sekä entistä asiakaslähtöisemmät palveluprosessit. Lastensuojelun avohuollon sosiaalityöntekijöiden rekrytointitilanne jatkui vaikeana; sosiaalityöntekijöiden saatavuus on kansallinen haaste. Perhepalveluissa käynnistettiin rekrytointi- ja sitouttamisohjelma tilanteen parantamiseksi. Lautakunta hyväksyi lastensuojelun kehittämistoimet kokouksessaan 20.11.2018, ja toimenpiteista raportoidaan säännöllisesti.	Lastensuojelun avohuollon tilastoissa havaittiin ongelmia eikä sitovalle tavoitteelle asetettu tavoitetaso ole vertailukelpoinen korjattujen tilastotietojen kanssa. Lastensuojelun avohuollon (0 - 17-v.) asiakkaina oli 3 533 lasta, joka on uusimpaan väestöennusteeseen suhteutettuna 7,5 % Vantaan samanikäisestä väestöstä. Vuoden 2016 toteuma oli 7,2 % Vantaan 0-17 v. väestöstä (3 345), joten suhteellinen asiakasmäärä vuoden takaisesta on hieman noussut. Asiakasmäärän kasvun taustalla vaikuttanee Vantaan väestön kasvu sekä huono-osaisuuden ylisukupolvistuminen. Kaikille perheille varhaisen tuen palvelut eivät ole riittäviä. Arvion mukaan palvelujen painopisteen muuttuminen shl:n mukaisiksi tulee tulevina vuosina vähentämään lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakasmäärää.	Tavoite toteutui osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2017	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2017 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2017	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
Strateginen päämäärä 17. Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut							
17.1 Keskeisten palvelujen kustannustehokkuus on kilpailukykyinen	Keskeisten palvelujen yksikkökustannukset suurten kaupunkien vertailussa	Vantaa on kustannustehokkuudeltaan kilpailukykyinen useiden palvelujen osalta	Vantaa on kustannustehokkuudelt aan suurten kaupunkien kärkijoukossa	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupungin-johtajat	Vantaa on jatkunut toiminnan kustannustehokasta kehittämistä, ja osallistunut aktiivisesti suurten kaupunkien talous- ja toimintatietojen vertailutyöhön.	Soster: Kuuden suurimman kunnan Kuusikkovertailut 2016: - Lastensuojelu: Vantaan kokonaiskust. 948 €/0 - 20 v. asukas (Kuusikon ka. 863 €). Vantaan sijoitus vertailussa 4/6. - Vanhuspalvelut: Vantaan 75 vuotta täyttäneiden asiakkaiden sosiaali- ja terveyspalvelujen ikävakioidut kokonaiskustannukset 10 620 €/vastaavan ikäinen väestö (Kuusikko 12013 €). Vantaan sijoitus vertailussa 2/6. - Vammaispalvelulain mukaiset palvelut: Vantaan kokonaiskustannukset asiakasta kohden 4 510 €, (Kuusikko 5 581 €). Vantaan sijoitus vertailussa 3/6. Kuntaliiton suurten kaupunkien terveydenhuollon kustannusten vertailu 2016: - Terveydenhuollon kustannukset (sis. kotipalvelun ja ymp. vrk-hoidon kustannuksia): Vantaan ikävakioidut kokonaiskustannukset 2 177 €/asukas (vertailukuntien keskiarvo 2 309 €/asukas). Vantaan sijoitus 2/11. Sito: Varhaiskasvatus oli kuusikkovertailussa kustannustehokkain vuonna 2016. Kunnallisten päiväkotien vuosikustannukset laskennallista lasta kohden olivat 9 488 € (Kuusikkokuntien ka. 10 032 €). Myös perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa opetuksen kustannukset olivat matalimmat. Perusopetus: opetuksen kustannukset Vantaalla 4 360 e/oppilas (Kouluikkuna: kuntien ka. 4 832 e/oppilas ja yli 100 000 asukkaan kuntien ka. 4 686 e/oppilas). Lukiokoulutus: opetuksen kustannukset Vantaalla 3 885 e/opiskelija (Kouluikkuna: kuntien ka. 4 860 e/opiskelija ja yli 100 000 asukkaan kuntien ka. 4 389 e/opiskelija).	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2017	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2017 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2017	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
17.2 Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan kotoutumissuunnitelmien toteutumisen arvioinnilla ja hyvällä monikulttuurisuusohjelmalla	Kotoutumissuunnitelmat laaditaan perheille ja työvoiman ulkopuolella oleville viipymättä ja arvioidaan vuosittain	Maahanmuuttajapalveluissa laadittu 168 kotoutumissuunnitelmaa, ei toteutumisarviointia	V. 2016 maahanmuuttajapalvelujen asiakkaaksi tulleista v. 2017 aikana: - osallistui TE-toimiston suomen kielen koulutukseen 70 % - oma vuokrasopimus 50 %:lla - työllistynyt 10 %	Elina Lehto-Häggroth, Jaakko Niinistö ja Jukka T. Salminen	Kotoutumisen onnistumista seurataan pakolaisten ja paluumuuttajien osalta maahanmuuttajapalveluissa l uodulla mittarilla. Kotoutumissuunnitelmat on laadittu koto-lain edellyttämässä aikarajassa suunnitelmallisesti. Maahanmuuttajapalvelujen sosiaaliohjauksessa ja sosiaalityössä tuetaan kotoutumistoimia henkilökohtaisilla tapaamisilla, Tsemppari-toiminnan työntekijöiden, Työ- ja elinkeinoministeriön SIB-hankkeen avulla ja järjestöyhteistyöllä. Kotoutumisen onnistumisen haasteita ovat asiakaskunnan moninaiset pakolaisuudesta johtuvat traumat, kielitaidon ja työpaikkojen riittämättömyys, kielteiset jatko-oleskeluluvat sekä kielteisten asenteiden vahvistuminen.	Vuonna 2016 maahanmuuttajapalvelujen asiakkaaksi tulleista työikäisistä v. 2017: - osallistunut TE-toimiston tarjoamalle suomen kielen kurssille 61 % - oma vuokrasopimus 70 %:lla - työllistynyt 4 %.	Tavoite toteutui osittain.
	Uusittu monikulttuurisuusohjelma valmis	Vantaan monikulttuurisuusohjelma vuosille 2014–2017 (kv 12.5.2014)	Uudistettu monikulttuurisuusohjelma viedään päätöksentekoon vuoden 2017 aikana		Monikulttuurisuusohjelman uudistus on edennyt osana hyvinvointiohjelman uudistustyötä. Monikulttuurisuusohjelma siirtyy osaksi kaupungin hyvinvointiohjelmaa ja saa nimekseen monikulttuurisuussuunnitelma.	Valmistelu on edennyt osana hyvinvointiohjelman uudistustyötä.	
	Maahanmuuttajien ammatillista koulutusta ja kieliopintoja laajennetaan määrärahojen puitteissa	Koulutusta on järjestetty pienimuotoisesti Varian ja Aikuisopiston yhteistyönä	Rakennetaan toimiva yhteistyömalli maahanmuuttajien ammatilliseen koulutukseen ja kieliopintoihin		- Säännölliset kokoukset Varian ja Aikuisopiston välillä - Koulutusten vuosiaikataulu, jota päivitetään säännöllisesti Yhteiset koulutukset määritelty: - Korttikoulutukset (hygieniapassi, työturvallisuuskortti, tulityökortti, ensiapukortti) - Kurkkauskurssit ammatilliseen koulutukseen - Erityisryhmien tutustumisjaksot ammatilliseen koulutukseen - Vanhempien osallistuessa koulutukseen, lastenhoito järjestetty yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa - Yhteistyö maahanmuuttajien koulutukseen tarkoitetun rahoituksen hakemisessa - Selkokielisen ja kielitietoisen materiaali yhteistyössä	Yhteistyömalli on määritelty.	

Sitova tavoite vuodelle 2017	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2017 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2017	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
Strateginen päämäärä 19. Lisätään sähköistä asiointia ja itsepalveluja							
19.1 Uusien sähköisten työviestinnän välineiden käyttö vakiintuu kaikilla tulosalueilla	Pikaviestintä (käytyjen keskustelujen määrä) Lync-kokousten määrä OneDriven käytön määrä Pilvipalveluiden soveltaminen (sähköpostin liitetiedostojen määrä)	V. 2015 lopun tilanne työviestinnän välineiden käytössä (Pikaviestintä 5689 kpl/kk), Lync-kokoukset (243 kpl/kk), Onedrive (1.1.T)	Pikaviestintä: lisääntyy 20 % Lync-kokoukset: lisääntyvät 20 % OnDrive: käytön määrä lisääntyy 20 % Pilvipalveluiden soveltaminen: sähköpostin liitetiedostojen määrä vähenee 20 %	Apulaiskaupungin-johtajat Raportointivastuu: Antti Ylä-Jarkko	Henkilöstöä varten muodostettu merkittävä koulutusohjelma pilvipalveluiden käyttöönottoa varten.	Sähköisten viestintävälineiden käyttö on kasvanut raportointikaudella 200 - 700 % (Pikaviestintä +274 %, Lync-kokoukset +195 %, OneDrive + 100 %). - (Pikaviestintä - 15.566 kpl/kk, Lync-kokoukset 475 kpl/kk, OneDrive 2,2T).	Tavoite toteutui täysin.
19.2 Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän (Apotti-hanke) onnistunut käyttöönoton valmistelu ja kustannusohjaus	Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotto etenee aikataulun mukaisesti ja vahvistetun kustannusarvion mukaisesti.	Hankintasopimus allekirjoitettu 21.4.2016	Valmistelu edennyt vahvistetun suunnitelman aikataulussa, Vantaan maksuosuus kustannusarvion mukainen (kokonaiskustannusarvi ossa pysyminen)	Martti Lipponen (Raportointivastuu: Antti Ylä-Jarkko) ja Jukka T. Salminen	Vantaan Apotti-hanketoimistoa laajennettiin alkuvuonna 2017, ja toimisto siirtyi uusiin tiloihin. Hanke koostuu kolmesta pääprojektista: toiminnallisuus,- teknologia- ja käyttöönottoprojektit. Uusi asiakas- ja potilastietojärjestelmä Epic otetaan käyttöön yhteistyökumppaneista ensimmäisenä Vantaalla 11/2018. Valmistelut järjestelmän käyttöönoton edellyttämän laajan koulutuskokonaisuuden onnistumiseksi ja palvelutason säilymisen varmistamiseksi käynnistetty.	Hanke on edennyt aikataulussa ja budjetissa.	Tavoite toteutui täysin.
19.3 Kaupungin uudisrakentamis- ja peruskorjauskohteisiin, joissa toteutetaan kunnan palveluita, toteutetaan langaton nettiyhteys	Jokaisen peruskorjaus- ja uudisrakennuskohteen yleisissä sisätiloissa on käyttötarkoituksen mukaisesti joko avoin langaton verkko kuntalaisille ja/tai hallinnon ja opetuksen langaton verkko	Langaton verkko on toteutettu osassa kohteita	1–3:ssa (max . 60 tukiasemaa) peruskorjaus- ja uudisrakennuskohteena olevassa koulussa on avoin langaton verkko kuntalaisille ja hallinnon sekä opetuksen langaton verkko	Hannu Penttilä, Martti Lipponen Raportointivastuu: Antti Ylä-Jarkko	Raportointikaudelle ei ole ajoittunut wlan-verkon rakentamistöitä.	Wlan-verkon rakentaminen toteutetaan tavoitteen mukaisesti.	Tavoitteen toteuma-arviointi voidaan tehdä vasta myöhemmin.

Sitova tavoite vuodelle 2017	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2017 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.12.2017	Tavoitteen toteutuminen Tavoite toteutui: - täysin - osittain - ei lainkaan
20.1 Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään	Sairauspoissaolo-%, välittämisen keskustelujen kattavuus	4,52 % ja 100 % (keskustelujen kattavuus)	4,00 % ja 100 % (keskustelujen kattavuus)	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupungin-johtajat Raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Esimiehet terveys- ja turvallisuusjohtamisen työllään ennaltaehkäisevät poissaolo ja tekevät aktiivisesti työtä poissaolojen pitkittymisen estämiseksi. Tuunatun työn aktiivista käyttöönottoa ja käyttöä jatketaan.	Välittämisen keskustelujen kattavuus ajalla 1.1.–31.12.2017 oli 88 %. Sairauspoissaolot ovat tarkastelujaksolla 1.1.–31.12.2017 vähentyneet edellisvuoteen verrattaessa ollen nyt 4,52 %. Tuunatun työn päiviä oli (1.1.–31.12.2017) 955 päivää enemmän edellisvuoteen verrattaessa kokonaisluvun ollessa 4581 päivää (2,7 % sairauspoissaoloista).	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
Strateginen päämäärä 21. Henkilöstön sitoutumisen ja osaavan työvoiman varmistaminen							
21.1 Osaamisen kehittämisen toimintamalli vakiintuu kaikilla tulosalueilla	oppimistyöpäivät	28 211	30 000	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupungin-johtajat Raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Koulutusten hallintavälineen Osuman käytön ohjeistus, valmennukset.	Toteutunut 40 537.	Tavoite toteutui täysin.

2.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen

10
Yleishallinto yhteensä

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 930	0	1 930	1 917	13
Menot	-28 360	914	-27 445	-26 148	-1 298
Toimintakate	-26 429	914	-25 515	-24 231	-1 285

Yleishallinnon talousarvio koostuu mm. kunnallisen päätöksentekojärjestelmän ja muiden yleisluonteisten toimintojen ja erien kustannuksista.

Yleishallinnon toimintatuotot toteutuivat 99 prosenttisesti ja toimintamenot 95 prosenttisesti. Yleishallinnon toimintakate toteutui kokonaisuudessaan 1,28 milj. euroa talousarviota parempana.

10 10
Keskusvaalilautakunta

Vastuuhenkilö: Päivi Kimpimäki Puheenjohtaja: Tapani Salmi

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-412	0	-412	-445	34
Toimintakate	-412	0	-412	-445	34

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2017

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on toimittaa kuntavaalit, eduskuntavaalit, tasavallan presidentin vaali ja europarlamenttivaalit. Keskusvaalilautakuntaan kuuluu kaupunginvaltuuston toimikaudekseen 2017–2021 valitsemat viisi jäsentä ja kahdeksan varajäsentä.

Vuonna 2017 toimitettiin kuntavaalit. Keskusvaalilautakunta kokoontui 13 kertaa.

Talousarvion toteutuminen 2017

Keskusvaalilautakunnan talousarvio toteutui 91 prosenttisesti. Keskusvaalilautakunta käytti ylijäämää vuoden 2018 presidentinvaalin valmisteluun, joten lopullinen toteutuma oli 108 prosenttia.

10 20
Kaupunginvaltuusto

Vastuuhenkilö: Kari Nenonen Puheenjohtaja: Antti Lindtman

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-1 012	0	-1 012	-1 061	49
Toimintakate	-1 012	0	-1 012	-1 061	49

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2017

Kaupunginvaltuuston kokouksia pidettiin vuoden 2017 aikana 11 kappaletta. Selostustilaisuuksia pidettiin yhdeksän ja iltakouluja kolme. Lisäksi valtuusto piti maaliskuussa yhden päivän seminaarin sekä kahden päivän valtuustoseminaarin elokuussa.

Uuden valtuustokauden alussa panostettiin luottamushenkilöiden koulutukseen heidän toimintansa sujuvoittamiseksi ja koko kaupungin päätöksenteon parantamiseksi. Koko kaupunginvaltuustolle järjestettiin tervetulotilaisuus ja kolme koulutusiltaa. Tämän lisäksi järjestettiin pienryhmäkoulutuksia ja lautakuntien, jaostojen ja liikelaitosten johtokuntien puheenjohtajille, varapuheenjohtajille ja sihteereille tarkoitettu kahden illan koulutuspaketti.

Talousarvion toteutuminen 2017

Kaupunginvaltuuston osalta talousarvion toteuma oli 105 prosenttia. Ylitys johtui kokouspalkkioille varatun summan ylittymisestä.

10 30
Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus

Vastuuhenkilö: Helena Hyvönen Puheenjohtaja: Pietari Jääskeläinen

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-531	-4	-535	-466	-70
Toimintakate	-531	-4	-535	-466	-70

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2017

Tarkastuslautakunta toimii kuntalain 410/2015 luvun 14 mukaan määräytyvien tehtävien sekä toiminta- ja arviointisuunnitelmansa mukaisesti. Kokouksia on vuoden aikana ollut tarkastuslautakunnalla yhteensä viisitoista. Valtuustokauden 2013–2016 tarkastuslautakunnalla oli 6 kokousta ja valtuustokauden 2017–2021 tarkastuslautakunnalla oli 9 kokousta. Arviointikertomus vuodelta 2016 hyväksyttiin lautakunnassa 27.4.2017.
Yhteistyössä tilintarkastajan kanssa lautakunta käsittelee tilintarkastussuunnitelmaa. Vastuullinen tilintarkastaja raportoi tarkastuksista lautakunnalle huhti- ja joulukuussa.

Tarkastuslautakuntaan kuuluu valtuustokaudella 2017–2021 yhteensä 11 jäsentä. Vuonna 2017 edellinen lautakunta 2013–2016 oli jakaantunut neljään työryhmään, nykyinen lautakunta 2017–2021 ei ole jakautunut työryhmiin.

Talousarvion toteutuminen 2017

Vuoden 2017 aikana ei ollut lisätoimeksiantoja tilintarkastus- ja arviointitoiminnassa. Talousarvion menojen alitus oli 13 prosenttia.

10 40
Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: Kari Nenonen Puheenjohtaja: Sari Multala

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 930	0	1 930	1 917	13
Menot	-12 174	918	-11 256	-10 128	-1 128
Toimintakate	-10 244	918	-9 325	-8 210	-1 115

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2017

Kaupunginhallitus kokoontui 22 kertaa. Lisäksi pidettiin viisi kaupunginhallituksen iltakoulua. Kaupunginhallituksen yleisjaosto piti 10 kokousta.

Talousarvion toteutuminen 2017

Kaupunginhallituksen talousarvion menojen toteuma oli 90 prosenttia.

10 50
Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset

Vastuuhenkilö: Kari Nenonen Toimielin: Kaupunginhallitus

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-14 230	0	-14 230	-14 048	-182
Toimintakate	-14 230	0	-14 230	-14 048	-182

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2017

Määrärahasta on maksettu kaupungin sopimusten mukaiset avustukset Tiedekeskussäätiölle, KatuMetro- tutkimusohjelmalle sekä Suomen kansallisoopperan vuotuinen käyttöavustus. Lisäksi määrärahasta on maksettu HRI-hankkeen (seututieto) kustannukset ja Vantaan kaupungin maksuosuus aluepelastuslaitoksen kustannuksista.

Talousarvion toteutuminen 2017

Talousarvion toteuma oli 99 prosenttia.

11
Kaupunginjohtajan toimiala

Vastuuhenkilö: Kari Nenonen Toimielin: Kaupunginhallitus

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 535	0	2 535	2 275	260
Menot	-20 153	-39	-20 192	-17 477	-2 715
Toimintakate	-17 618	-39	-17 657	-15 202	-2 455

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2017

Kaupunginjohtajan toimiala sisältää yleisjohdon, kaupunginkanslian, sisäisen tarkastuksen, taloussuunnittelun, henkilöstökeskuksen, elinkeinopalvelujen ja viestinnän tulosalueet.

Kaupunginkanslian tulosalue vastaa

- kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen kokousten valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta
- kaupungin yhteisistä ja kaupunginjohtajan toimialan lakiasioista
- valmistelun ja päätöksenteon kehittämisestä
- käännöspalveluista
- yleisten vaalien järjestelyistä, kaupunkitason turvallisuus- ja valmiusasioista
- kaupunginjohtajan toimialan keskitetyistä hallintopalveluista ja
- tehtäväaluettaan koskevien kaupunkitasoisten ohjeiden antamisesta.

Henkilöstökeskus jakautui 23.10.2017 kolmeen tulosyksikköön: kehittämispalvelut, työantajapalvelut ja henkilöstöpalvelut. Uudistuksella tavoitellaan hr-työn vaikuttavuuden lisäämistä erityisesti henkilöstön ja työyhteisöjen kehittymisessä sekä esimiesten tuessa liittyen rekrytointiin.

Elinkeinopalvelujen tulosalue vastaa kaupungin elinvoimaisuuden kehittämisestä, elinkeino- ja kansainvälistymispolitiikan strategisesta suunnittelusta ja toteutuksesta sekä elinkeinopoliittisen seutuyhteistyön kehittämisestä.

Vuoden 2017 osalta elinkeinopalvelujen tulosalueelle kuului yritysten toimintaympäristön kehittäminen, toimivien sijoittumispalveluiden kehittäminen ja ylläpitäminen sekä metropolialueen kilpailukykystrategian toteuttaminen. Lisäksi tulosalueen tehtäviä olivat yritysten neuvontapalvelut, matkailun kehittäminen sekä yritystoimintaa kehittävän ystävyyskaupunkitoiminnan edistäminen erityisesti Jinanin kaupungin kanssa.

Vuonna 2017 jatkettiin myös tulosalueen vastuulla olevan kaupungin elinvoimaohjelman toteuttamista sekä osallistuttiin uuden valtuustokauden strategian valmisteluun sen elinvoimatavoitteiden osalta.

Vuonna 2017 Vantaa osallistui kuuden suurimman kaupungin yhteisen 6Aika-hankkeen toteuttamiseen, mm. Aviapoliksen, Vantaankosken, Vehkalan ja Petikko-Variston työpaikka-alueiden profilointiin ja kehittämiseen, kaupungin matkailunkärkien kirkastamiseen ja markkinointiin seudullisen matkailuverkoston avulla, yritysten

sijoittumispäätösten edistämiseen, yrityskiihdyttämö Turbiinin ja alkavien yritysten yhteistyötila Kiitoradan toimintaan sekä erilaisten tapahtumien toteuttamiseen sekä muun muassa kansallisen lentoliikennestrategian, alueellisen TripleHelix-mallin, vantaalaisen yrityskasvatus-mallin ja elinkeinopäivän valmisteluun.

Lisäksi tulosalue osallistui elinkeinojohtajan toimesta sekä kansallisen kasvupalvelulainsäädännön uudistamiseen sekä Uudenmaan erillisratkaisua koskevan kasvupalvelu-uudistuksen valmistelutyöhön.

Tulosalueen toimintamenot alittivat talousarvion, mikä johtui pääosin henkilöstömenojen toivottua alhaisemmasta toteumasta ja säästöistä hanketoiminnassa.

Viestintä. Satavuotiasta Suomea juhlittiin Vantaalla laajasti, mikä näkyi myös viestinnän sisältöinä. Läpileikkaavana teemana viestinnässä oli edelleen vastuullinen taloudenhoito. Joka kotiin jaettiin viisi asukaslehteä, joissa sisällön muodostivat palvelut, vantaalaisten tarinat ja tapahtumat sekä alueiden indentiteetti.

Markkinointia tehtiin yrityskumppaneiden ja naapurikaupunkien kanssa. Omat digitaaliset mediat vahvistivat rooliaan viestinnän ja markkinoinnin kanavina. Loppuvuodesta käynnistettiin uuden intranetin suunnittelu.

Viestinnän menot alittivat talousarvion 18 prosentilla, mikä johtuu pääasiassa avoinna olleista vakansseista.

Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttaminen vuonna 2017

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.12.2017 § 5 valtuustokauden strategian vuosille 2018–2021 ja se astui voimaan 1.1.2018. Valtuustokauden strategiaa toteutetaan kaupunkitason vuotuisista sitovista tavoitteista ja toimialojen sekä tulosalueiden tuloskorteista lähtien aina yksikkötason tulos- ja kehityskeskusteluihin saakka.

Valtuustokauden 2018–2021 strategian väliarviointi tehdään valtuustokauden puolivälissä kevään 2020 aikana. Strategian loppuarviointi toteutetaan vuoden 2021 lopun tilanteesta keväällä 2022.

Valtuustokauden strategiasta 2013–2017 raportoidaan nyt viimeisen kerran 21.12.2017 toteumatilanteen mukaisesti.

Kaupungin vuotuinen talousarviovalmistelu on perustunut talouden tasapainottamista koskeviin linjauksiin muun muassa toimintamenojen kasvun hillitsemisestä ja investointikaton noudattamisesta.

Kaupunkitasolla talousarvion mukaiset toimintakulut alenivat vuonna 2017 edellisvuodesta 1,9 prosenttia. Toimintakulut alittivat selvästi sekä alkuperäisen että muutetun talousarvion. Verotulot kasvoivat vuonna 2017 edellisvuodesta 23,2 milj. euroa. Toimintakate kasvoi 20,3 milj. euroa ja rahoituskulut alenivat 1,4 milj. euroa. Näin ollen verotulojen kasvu riitti kattamaan toimintakatteen ja rahoituskulujen muutoksen vuonna 2017.

Kaupungin lainamäärä vuoden 2017 lopun tilanteessa oli 959 milj. euroa (pitkäaikaiset lainat), vähennystä edellisvuoteen verrattuna 101 milj. euroa.

Vantaan elinvoimaohjelmaa 2014–2016 toteutettiin aina vuoden 2017 loppuun asti ja tänä aikana valtaosa ohjelman 45 konkreettisesta toimenpiteestä saatiin minimissään liikkeelle tai kokonaan toteutettua.

Kaupunkipalvelututkimus toteutettiin vuoden 2016 aikana: kaupunkipalvelututkimuksen laaja asuinkuntaindeksi Vantaan osalta nousi 3,6:een vuoden 2012 3,4:stä.

Strategian toteutumista edistettiin lisäksi muun muassa esimies- ja työyhteisövalmennuksilla tukien johtamista haastavassa taloustilanteessa lukuisten muutoshaasteiden keskellä. Syksyllä 2016 toteutetun henkilöstökyselyn (Kunta10) perusteella sekä koettu päätöksenteon oikeudenmukaisuus (kaupungin keskiarvo 3,32) että sosiaalinen pääoma (kaupungin keskiarvo 3,82) olivat parantuneet edelliseen mittaukseen verrattuna.

Henkilöstön sairauspoissaolojen määrä oli edelliseen vuoteen verrattuna hiukan vähentynyt: sairauspoissaoloprosentti oli 4,52 (v. 2016: 4,55 %).

Talousarvion toteutuminen 2017

Valtuustoon nähden sitovia eriä ovat kaupunginjohtajan toimialan tulot ja menot. Talousarvioon nähden tulot alittuivat 0,26 milj. euroa ja menot alittuivat 2,7 milj. euroa. Tulojen alittuminen johtui projektitoiminnan tuotoista. Menojen alittuminen johtui mm. projektitoiminnan menoista, palvelujen ostojen alittumisesta ja henkilöstösäästöistä.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Kaupunginjohtajan toimialan %-osuus koko kaupungin henkilöstöstä	1,6 %	1,6 %	1,7 %
Henkilöstökeskuksen järjestämät oppimispäivät	2 204	1 500	1 494
Työterveyshuollon kustannukset, euroa per työntekijä	311	365	347
Palkkalaskelmia per käsittelijä, 1 htv			
Muut sopimusalat	7 283	6 900	6 881
Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus (OVTES)	4 274	3 984	4 462
Kunnallinen tuntipalkkaisen henkilöstön työehtosopimus (TTES)	7 445	6 923	8 348
Palkkalaskelman hinta			
Muut sopimusalat	13,1	13,3	12,8
Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus (OVTES)	23,0	24,8	21,6
Kunnallinen tuntipalkkaisen henkilöstön työehtosopimus (TTES)	80,6	96,3	84,5
YritysVantaan kautta perustetut yritykset	463	470	507
Yritysneuvonnan asiakaskäynnit	1 650	1 700	1 707

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Kaupunginvaltuuston kokoukset	11	11	11
alle 3h kokousten %	63,6	54,5	36,3
Kaupunginhallituksen kokousmäärät	21	23	22
Käännöstyöt	2 600	2 790	2 810
Viestinnän kustannukset, euroa per asukas	4,31	5,34	4,30

17
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala

Vastuuhenkilö: Martti Lipponen ja Jaakko Niinistö Toimielin: Kaupunginhallitus

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	9 686	0	9 686	9 371	315
Valmistus omaan käyttöön	557	0	557	528	29
Menot	-81 993	-3 038	-85 032	-81 991	-3 041
Menot ilman VOK	-81 437	-3 038	-84 475	-81 463	-3 012
Toimintakate	-71 751	-3 038	-74 789	-72 092	-2 697

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2017

Asukaspalvelut koordinoi kaupunginhallituksen 14.11.2016 hyväksymän Vantaan kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman 2017–2020 jalkauttamista. Toimialat laativat omat jalkauttamissuunnitelmansa vuonna 2017. Ne sisältävät toimenpiteitä toimiala- sekä tulosaluetasolla. Monikulttuurisuusohjelman uudistaminen eteni osana hyvinvointiohjelman valmistelua.

Työttömyys kääntyi laskuun vuoden 2017 aikana. Vantaan työttömyysaste oli joulukuun lopussa 10,1 prosenttia (12,6 % vuonna 2016). Pitkäaikaistyöttömyys väheni merkittävästi. Työllisyyspalveluiden asiakasmäärät kasvoivat. Joulukuun 2017 lopussa Vantaan työllistymistä edistävässä monialaisessa yhteispalvelussa (TYP) oli 3 629 asiakasta, kun vastaavaan aikaan vuotta aiemmin asiakkaita oli 3 371.

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistui 1 503 henkilöä, mikä on 16,2 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Vantaan maksaman työmarkkinatuen kuntaosuuden euromäärä kääntyi laskuun. Samaan aikaan kuntaosuuden euromäärä jatkoi nousua pääkaupunkiseudun muissa suurissa kunnissa. Vuonna 2017 Vantaan maksama työmarkkinatuen kuntaosuus oli 20,1 milj. euroa (vuoden 2016 osuu 20,2 milj. euroa).

Osallisuustyössä vuoden 2017 painopiste oli Osallistuva Vantaa -toimintatavan sekä kaupungin avustustoiminnan kehittämisessä. Sivistystoimen sekä konserni- ja asukaspalveluiden avustusvalmistelijoista koostuva avustustiimi laati esityksen, jossa vapaa-ajan lautakunnan ja yleisjaoston avustuslajit ja myöntämisperiaatteet tarkistettiin.

Yhdentyvän viestinnän kilpailutus saatiin päätökseen. Vuoden aikana otettiin käyttöön uusi puhelinvaihde ja uudet mobiililiittymät. Talouspalvelukeskuksen prosessien automatisointia on jatkettu robotiikkaa pilotoimalla. Vuoden 2017 aikana hankittiin kouluille 13 500 kappaletta Chromebook -kannettavaa tietokonetta. Pilvipalveluiden käyttö vakiintui toimialojen pysyväksi toiminnaksi ja hyväksi todettua pilviagenttipalvelua jatkettiin. Apottiin panostettiin merkittävästi integraatioiden ja tiedonsiirtojen osalta. Lisäksi käynnistettiin tietoliikennekokonaisuuden uusiminen ja päivittäminen nykyaikaiseksi.

Hankintakeskuksen johdolla on kehitetty strategisten hankintojen johtamismallia, jonka jalkauttaminen aloitettiin loppuvuodesta 2017. Toimintamallin käyttöönotto jatkuu vuoden 2018 ajan. Hankintojen vastuullisuuteen on ryhdytty kiinnittämään entistä enemmän huomiota ja toiminnasta on tehty systemaattisempaa. Kaupungille on perustettu vastuullisuusneuvottelukunta ja hankintoihin on luotu uusia työkaluja vastuullisuuden arvioimiseksi.

Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttaminen vuonna 2017

Konserni- ja asukaspalveluiden valtuustokauden strategiset päämäärät painottuvat työllisyyden hoitamiseen, osallisuuden vahvistamiseen ja sähköisten palveluiden kehittämiseen sekä palvelumuotoilun käyttämiseen.

Vuoden 2017 aikana työttömyys kääntyi laskuun. Vuoden lopussa Vantaan työttömyysaste oli 10,1 prosenttia, kun sen vuotta aiemmin oli 12,2 prosenttia. Työllisyysasteen keskiarvo oli 71,7 prosenttia. Työllisyyspalveluiden asiakas- ja toimenpidemäärät kasvoivat edelleen, mikä näkyi erityisesti pitkäaikaistyöttömien ja nuorten työttömien määrän laskuna. Vuoden lopussa oli 3 493 pitkäaikaistyötöntä, kun vuoden 2016 lopussa heitä oli 4 877. Pitkäaikaistyöttömien määrä laski vuodessa 28,4 prosenttia. Alle 25-vuotiaita työttömiä oli vuoden lopussa 1 261, kun heitä oli vuotta aiemmin 1 454. Ulkomaalaisia työttömiä oli vuoden lopussa 2 803, kun heitä oli vuotta aiemmin 3 183.

Uuden kuntalain edellytykset täyttävän Osallistuva Vantaa –toimintatavan kehittämistyö saatiin päätökseen. Vuoden 2017 aikana menetelmiä pilotoitiin yhdessä kaikkien toimialojen kanssa. Toimintatapa hyväksyttiin kaupunginhallituksessa esitettäväksi alkuvuodesta kaupunginvaltuustolle.

Kuntalaisten osallisuus ja yhteissuunnittelu palvelujen kehittämisessä on lisääntynyt. Palvelumuotoilun menetelmiä on hyödynnetty erityisesti monikanavaisen asiakaspalvelun kehittämistyössä.

Vuoden 2017 aikana valmistui kuntalaisille suunnattuja sähköisiä palveluita yhteensä viisitoista palvelua.

Talousarvion toteutuminen 2017

Konserni- ja asukaspalveluiden toimintatuottojen talousarvio oli 9,69 milj. euroa. Toimintatuottojen toteuma vuoden lopussa oli kuitenkin 9,37 milj. euroa.

Asukaspalveluiden toimintakulujen talousarvio oli 43,29 milj. euroa. Toimintakulujen toteuma vuoden lopussa oli 42,59 milj. euroa ollen 98 prosenttia talousarviosta. Tämä siitäkin huolimatta, että työllisyyspalvelut ylitti palkkatuen määrän 1,2 milj. eurolla. Kyseinen summa säästettiin henkilöstökulujen 517 000 tuhannen alituksella ja työmarkkinatuen kuntaosuuden 869 000 euron alituksella.

Konsernipalveluiden toimintakulujen talousarvio oli 41,74 milj. euroa. Toimintakulujen toteuma oli 39,40 milj. euroa. Kulujen alitus johtui pääosin tietohallinnon ja hankintakeskuksen henkilöstökulujen säästöistä. Valmistusta omaan käyttöön sisältyi talousarvioon 556 612 euroa. Vuoden lopussa toteuma oli 527 521 euroa ollen 95 prosenttia talousarviosta.

17
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala bruttoyksiköt

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 069	0	5 069	4 481	588
Valmistus omaan käyttöön	557	0	557	528	29
Menot	-46 191	-3 028	-49 219	-46 200	-3 019
Menot ilman VOK	-45 634	-3 028	-48 662	-45 673	-2 989
Toimintakate	-40 565	-3 028	-43 593	-41 191	-2 402

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Talous- ja hallintopalvelut

Talous- ja hallintopalveluiden tulosalueella jatkettiin kiinteistöhallintajärjestelmän käyttäjäpalveluosion käyttöönottoprojektia yhdessä tilakeskuksen ja hankintakeskuksen kanssa. Käyttäjäpalveluiden palautejärjestelmä ja puhtauspalveluiden laskutus otetaan käyttöön vuoden 2018 alusta.

Toimialan talouden ja projektien hallintaa sekä raportointia kehitettiin hallintopilven työkalujen avulla. Konserni- ja asukaspalveluiden toimintojen kokonaisuutta tarkasteltiin prosessi- ja tietojärjestelmälähtöisesti digitalisoinnin edistämiseksi.

Rahoitus

Vuonna 2016 alkanut lainasalkun supistuminen jatkui vuonna 2017, jolloin kaupungin pitkäaikainen lainakanta pieneni yli 100 milj. eurolla. Ennakoitua paremmasta talous- ja kassatilanteesta johtuen bruttolainanotto jäi 90 milj. euroon. Lainoja lyhennettiin talousarvion mukaisesti noin 60 milj. euroa, minkä lisäksi lainoja maksettiin takaisin ennenaikaisesti. Kaupungin pitkäaikainen lainakanta alitti miljardin euron rajan ja oli vuoden 2017 lopussa noin 959,2 milj. euroa.

Kaupungin pitkäaikainen varainhankinta toteutettiin edelleen poikkeuksellisesti kahdella kiinteäkorkoisella lainalla. Kiinteäkorkoiset lainat paransivat kaupungin lainasalkun korkoriskiasemaa, ja salkun duraatio nousi vuoden 2017 lopussa hieman päälle 1:n. Rahoituksen tulosalue kilpailutti vuonna 2017 muun muassa VTK Kiinteistöt Oy:n Jönsaksentien sote-kiinteistön osakkeiden hankinnan rahoituksen sekä VAV Asunnot Oy:lle useita pitkäaikaisia lainoja, joiden yhteenlaskettu lainapääoma oli noin 46 milj. euroa. Tulosalue kilpailutti lisäksi maksuaikakorttiratkaisun kaupunkikonsernille.

Kaupungin lainasalkku hyötyi historiallisen alhaisella tasolla jatkuneesta korkotasosta. Korkomenot alittivat selvästi budjetin ollen noin 2,52 milj. euroa ja lainasalkun keskikorko putosi 0,25 prosenttiin, mikä on historiallisesti alhaisin lainasalkun keskikorko.

Riskienhallinnan kehittämistä ja jalkauttamista kaupunkikonsernin organisaatiossa on jatkettu myös vuoden 2017 aikana tulosaluetasolle.

Talouspalvelukeskus

Talouspalvelukeskuksen prosessien automatisointia on jatkettu robotiikkaa pilotoimalla. Ensimmäisessä vaiheessa robotiikkaa on tuotu ostolaskujen reititykseen ja esitiliöintiin, joiden osalta tuotantokäyttö alkaa vuoden 2018 ensimmäisellä vuosikolmanneksella. Robotiikalla saadaan selkeää tehostumista taloushallinnon toimintoihin. Näin ollen taloustehtävien keskittämistä on mahdollista tehdä jatkossa palvelukeskuksen nykyresursseilla.

Konserniyhtiöiden tietojärjestelmäkokonaisuutta on kartoitettu ja päädytty keskittämään volyymiltään suurimpien yhtiöiden taloustehtävien hoitaminen emokaupungin kanssa samoihin tietojärjestelmiin. Työ jatkuu vuoden 2018 aikana.

Sisäisen laskennan tukipalveluita on laajennettu käsittämään 16 asiakasorganisaatiota, kun vuosi aiemmin palvelun piirissä oli ainoastaan 7 asiakasta.

Tietohallinnon palvelukeskus
Tietohallinto jatkoi tietohallinto-ohjelman 2014–2017 toteuttamista. Vuoden 2017 aikana toteutettiin seuraavat keskeiset muutokset:

- Sähköisten palveluiden hankekokonaisuuden päättäminen ja uuden mobiilikokonaisuuden kehittämien.
- Osallistuminen Uudenmaan maakunnan SoteICT-valmisteluun.
- Apotin käyttöönottoon tähtäävät toimet (tietojen konversiot ja migraatiot).

Hankintakeskus
Sosiaalisten kriteereiden huomioon ottamista hankinnoissa edistävä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) koordinoima Hankinnoista duunia -hanke päättyi keväällä 2017. Hankkeessa saatiin hyviä malleja työllisyysnäkökohtien huomioimiseksi hankinnoissa. Vantaan kaupunki on mukana THL:n jatkohankkeessa, jonka tavoitteena on vertaisoppimisen ja tiedonvaihdon avulla toteuttaa innovatiivisia työllistämistä tukevia julkisia hankintoja sekä kehittää malleja hankintojen vaikuttavuuden mittaamiseksi. Hanke toteutetaan yhteistyössä ruotsalaisten toimijoiden kanssa.

Yhteistyössä sivistystoimen toimialan ja Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n kanssa luotiin malli koulujen vartijapalvelutoiminnasta entisen kouluisäntäpalvelun sijaan.

Uudet Vantaan kaupungin yleiset hankintaohjeet hyväksyttiin ja otettiin käyttöön 1.11.2017 alkaen. Toimialoille järjestettiin koulutusta hankintaohjeiden sisällöstä.

Kiinteistöhallintajärjestelmän (Kiha) käyttöönotto jatkui käyttäjäpalveluiden osalta.

Kuntalaispalvelut
Vantaa-infon vuoden 2017 käyntiasiakasmäärä oli 166 496, josta kassa-asiointeja oli yhteensä 78 978. Vantaa-infojen keskitetty asiakaspalvelutarjonta laajentui, kun uutena kokonaisuutena käynnistyi perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen neuvontapalvelut ja Koivukylän palvelutori aloitti toimintansa joulukuussa. Yhdentyvän viestinnän kilpailutus saatiin päätökseen ja vuoden aikana otettiin käyttöön uusi puhelinvaihde ja uudet mobiililiittymät. Puhelinpalvelut vastasivat 156 052 puheluun vuoden 2017 aikana. Keskimääräinen vastausprosentti oli 93 prosenttia.

Joulukuussa 2017 varmistui talous- ja velkaneuvonnan siirtyminen oikeusaputoimistoihin vuoden 2019 alusta lähtien. Talous- ja velkaneuvonnan valtiollistaminen sitoo henkilöstön resursseja siirron valmisteluun.

ASTA:n kehittäminen on edennyt suunnitellusti vuoden 2017 aikana. ASTA2 -projekti saatiin päätökseen ja uusien ominaisuuksien kehittämistä jatketaan. Kaupunginarkiston uuden toimitilan suunnittelu on aloitettu. Asianhallinta on keskitetty kuntalaispalveluihin myös asiakirjahallinnon suunnittelijoiden osalta.

6Aika -hankkeen Avoin osallisuus ja asiakkuus -kärkihanke on edennyt aikataulussa ja päättyy 31.3.2018. Raportointikaudella hanke toteutti verkostojohtamisen koulutuksen ja julkaisi verkkoasioinnin tuen palvelunäkymän Oma Vantaaseen.

Osallisuustyössä vuoden 2017 painopiste oli Osallistuva Vantaa – toimintatavan kehittämisessä. Osana kehittämistyötä pilotoitiin monia osallistavia menetelmiä. Asukkaat osallistuivat strategian valmisteluun kansalaisraadissa. Vuonna 2016 Vantaan kaupungin seitsemän aluetoimikuntaa ja Svenska kommittén kokoontuivat 32 kertaa. Kaupungin johdon asukasfoorumi järjestettiin keväällä Koivukylässä ja syksyllä Martinlaaksossa. Osallisuuskoulutuksia henkilöstölle jatkettiin.

Vuoden 2017 aikana toteutettiin laaja avustustoiminnan kehittämistyö. Kaupunginjohtajan päätöksellä 25§/2017 perustettiin työryhmä, jolle annettiin tehtäväksi luoda esitys avustustoiminnan järjestämisestä Vantaalla. Työ avustustoiminnan järjestämisestä aloitettiin toukokuussa 2017 ja saatiin päätökseen saman vuoden

marraskuussa. Uusissa myöntämisperiaatteissa yleisjaoston avustukset jaetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustuksiin sekä paikallisen kansalaistoiminnan avustuksiin. Uudet avustusten myöntämisperiaatteet esitetään otettavaksi käyttöön 1.2.2018.

Osana Suomi 100 –juhlavuoden toimintaa järjestettiin yhteensä 50 yhteisöruokailua asukastiloissa sekä Yhteisen pöydän verkostoissa. Katrinebergin kartanopuistoon perustettiin 4H-yhdistyksen ylläpitämä kotieläinpiha. Vantaalle perustettiin uusi vapaaehtoistoimijoiden verkosto Valikko. Vapaaehtoistyön koordinaatiota turvapaikanhakijoiden tueksi vastaanottokeskuksissa jatkettiin.

Yhteinen pöytä sai kaksi valtakunnallista tunnustusta vuonna 2017: Vuoden keittiöteko 2017 -palkinnon ja Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus2050 -päätunnustuksen. Yhteinen pöytä aloitti joulukuussa Sitran kanssa mallin levittämisen muualle Suomeen.

Sosiaali- ja potilasasiamiehen asiakasmäärät olivat ennallaan. Keskimäärin yhteydenottoja on noin kymmenen päivässä.

Talousarvion toteutuminen

Talous- ja hallintopalvelujen toimintakulujen talousarvio oli 1,16 milj. euroa ja toteuma 1,03 milj. euroa. Toimintakulut alittuivat noin 131 000 euroa.

Rahoituksen tulosalueen toimintakulut alittivat vuoden 2017 talousarvion johtuen muun muassa rahoitussopimusten hallintajärjestelmän hankintaan ja liittymän rakentamiseen liittyvien kulujen siirtymisestä vuodelle 2018.

Talouspalvelukeskuksen toimintatuotot ylittyivät 14 prosentilla ja toimintakulut alittuivat 4 prosentilla. Toimintakatteella mitattuna talouspalvelukeskuksen toteuma alitti talousarvion ollen 90 prosenttia talousarviosta. Hyvää talouden kehitystä selittävät ennakoitua korkeammat volyymit tytäryhtiöiden laskutuksessa, tarkkaan harkittu ja joitakin osin viivästetty avoimien vakanssien täyttäminen sekä ostolaskujen arvonlisäverokirjausten yksityiskohtainen analysoiminen ja arvonlisäveropalautuksen hakeminen.

Tietohallinnon palvelukeskuksen talousarviossa oli toimintatuottoja budjetoitu 1,48 milj. euroa. Vuoden lopussa oli tuottoja toteutunut 1,13 euroa, eli 76 prosenttia talousarviosta. Toimintakuluja oli budjetoitu 31,8 milj. euroa. Vuoden lopussa kuluja oli toteutunut 30,7 milj. euroa eli 96 prosenttia (henkilöstökulut 85 %). Toimintakatteella mitattuna tietohallinnon palvelukeskuksen toteuma alitti talousarvion ollen 97 prosenttia talousarviosta.

Hankintakeskukselle oli talousarvioon budjetoitu toimintatuottoja 1,45 milj. euroa. Vuoden lopussa oli toimintatuottoja toteutunut 1,41 milj. euroa. Toimintakuluja oli hankintakeskukselle budjetoitu 4,39 milj. euroa. Vuoden lopussa oli kuluja toteutunut 3,65 milj. euroa. Toteuman ero talousarvioon nähden johtuu siitä, että hankintakeskuksen henkilöstössä oli henkilöstövajausta, posti- ja kuriiripalveluissa kaikki hinnankorotukset ja lisäajot eivät toteutuneet, EU-maitotuen hinnat alenivat syksyllä 2017 ja näin myös haettava tuki ja ostot pienenivät ja EU-hedelmätukea ei otettu ollenkaan käyttöön. Toimintakatteella mitattuna hankintakeskuksen toteuma alitti talousarvion ollen 76,1 prosenttia talousarviosta.

Kuntalaispalvelujen talousarviossa toimintatuottoja oli budjetoitu 979 669 euroa. Vuoden lopussa tuottoja oli toteutunut 716 872 euroa. Tuottojen alitus johtuu pääosin maaläjityslippujen digitalisoinnista ja siten niiden välittämisen loppumisesta Vantaa-infoissa. Toimintakuluja oli talousarvioon budjetoitu 6,52 milj. euroa. Vuoden lopussa oli kuluja toteutunut 6,02 milj. euroa ollen 92 prosenttia talousarviosta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Talouspalvelukeskus			
Käsitellyt ostolaskut, kpl/ htv – palvelukeskus	24 847	28 700	27 884
Käsitellyt ostolaskut, kpl/ htv – koko kaupunki [1)]	8 338	8 463 (+1,5 %)	8 500 (+1,9 %)
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/ htv – palvelukeskus	41 982	41 500	42 877
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/ htv – koko kaupunki [1)]	7 118	7 225 (+1,5 %)	7 465 (+4,9 %)
Kirjanpitotehtäviin sitoutuneet htv:t – koko kaupunki [1)]	10,0	9,9 (-1,5 %)	9,3 (-7,5 %)
Tytäryhtiöiden kirjanpidon keskittämisaste, %	88 %	86 %	86 %
Tietohallinto			
Työasemamäärä -hallinto			
- kannettavat ja työasemat, kpl	6 795	7 400	7 400
Työasemamäärä opetus			
- tabletit, kpl	20 000	20 000	20 000
- kannettavat ja työasemat, kpl	6 820	10 700	23 700
Asiakastyytyväisyys			
- ServiceDesk (1-5 > aiemmin 1-10)	4,4	4,4	4,5
Tikettimäärä			
- Keskimäärin kuukaudessa	5 260	5 300	5 300
IT-investointien onnistunut läpivienti	Tavoite yli	Tavoite yli	
- budjettitoteuma	95 %	94 %	95 %
Kuntalaispalvelut			
Tulosalueella avustusta saaneiden järjestöjen ja toimintaryhmien lukumäärä	170	170	177
Asukastiloihin myönnetyt käyttövuorot (käyttöaste %)	87	87	88
Talous- ja velkaneuvonnan asiakasmäärän kasvu (%)	78	15	29
Ruokahävikin talteenotto (kg / vko)	27 000	27 000	25 000

[1)] Luotettava toteumatieto sisältää kolmen toimialan mittaustuloksen.

17 70
Työllisyyspalvelut

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	4 617	0	4 617	4 890	-273
Menot	-35 802	-10	-35 813	-35 790	-22
Toimintakate	-31 186	-10	-31 196	-30 901	-296

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Työllisyyspalveluiden organisaatio uudistui 1.7.2017 alkaen. Timo Saari aloitti työllisyyspalveluiden johtajana 1.1.2017.

Vuonna 2017 työttömyys kääntyi laskuun. Joulukuun 2017 lopussa Vantaan työttömyysaste oli 10,1 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 12,2 prosenttia. Työttömiä työnhakijoita oli 11 588, joista 3 493 oli pitkäaikaistyöttömiä. Pitkäaikaistyöttömien määrä oli 28,4 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin. Alle 25-vuotiata työttömiä oli 1 261, mikä on 13,3 prosenttia vähemmän kuin vastaavaan aikaan edellisenä vuonna.

Työllisyyspalveluiden asiakasmäärät kasvoivat vuoden 2017 aikana tavoitteiden mukaisesti, mikä näkyi erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden vähenemisenä ja kunnan maksaman työmarkkinatuen kuntaosuuden laskuna. Vuonna 2017 Vantaa maksoi työmarkkinatuen kuntaosuutta 20 059 279 euroa, mikä on 0,6 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2016. Samaan aikaan työmarkkinatuen kuntaosuus kasvoi Helsingissä 4,3 prosenttia ja Espoossa 8,2 prosenttia.

Työllisyyspalvelut teki aktiivista sidosryhmäyhteistyötä ja edunvalvontaa. Työllisyyspalveluissa vieraili vuoden aikana muun muassa työ- ja elinkeinoministeri, eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan edustajia ja Kuntaliiton johto. Lisäksi työllisyyspalvelujen asiantuntijoita kuultiin lakivalmisteluissa.

Työllistymistä edistävässä monialaisessa yhteispalvelussa (TYP) oli keskimäärin 3 500 asiakasta kuukaudessa. TYP:n palvelun kävi läpi 1 681 asiakasta, joista 28 prosenttia (468 hlöä) työllistyi ja 10 prosenttia (166 hlöä) aloitti tutkintoon johtavan koulutuksen/opiskelun. Osittain Lex Lindströmin vaikutuksesta 11 prosenttia (185 hlöä) asiakkaista päätyi eläkkeelle.

Yritysohjaamon koordinoima, rekrytointitapahtuma Megarekry, järjestetään kaksi kertaa vuodessa. Syksyn 2017 Megarekry oli kaikkien aikojen suurin ja se keräsi 91 näytteilleasettajaa ja noin 9 500 kävijää. Muita yhden tai useamman työantajan rekrytointitilaisuuksia järjestettiin vuoden aikana yli 70.

Kunnalla on lakisääteinen velvollisuus järjestää kuntouttavaa työtoimintaa pitkäaikaistyöttömille. Vuonna 2017 kuntouttavaan työtoimintaan osallistui 1 503 henkilöä, mikä on 16,2 prosenttia enemmän kuin vuonna 2016. Valmennustaloilla Koutsissa, Reelissä ja Valossa oli kuntouttavassa työtoiminnassa 623 henkilöä, mikä on 35 prosenttia enemmän kuin vuonna 2016. Lisäksi valmennustaloilla oli 223 työkokeilijaa. Uutena toimintana Valmennustalo Koutsissa aloitettiin koulujen pulpettien ja höyläpenkkien kunnostustoiminta sekä valmennustalo Reelissä alotettiin kaupunkitasoinen kalustekierrätys. Reelin pesulatoiminta laajentui siten, että vuoden lopussa oli pesulan kirjoilla 123 Vantaan päiväkotia.

Vuoden 2017 aikana suunniteltiin valmennustalotoimintojen uudistus, koska toiminta valmennustalo Valossa loppuu tilojen huonokuntoisuuden vuoksi. Uusi valmennustalo Luxi aloittaa toimintansa Tikkurilan Lummetalossa alkuvuodesta 2018. Samalla valmennuspajoja uudelleen sijoitetaan niin, että jokainen valmennustalo muodostaa entistä yhtenäisemmän toimintakokonaisuuden.

Vuoden 2017 aikana valmennustaloilla kehitettiin erityisesti opinnollistamista. Opinnollistamisen myötä valmennustalojen asiakkailla on mahdollisuus suorittaa toiminnan ohessa ammatillisten perustutkintojen tutkinnonosia. Lisäksi asiakkaat voivat saada osaamistodistuksen taidoistaan työnhaun tai mahdollisten tulevien opintojen tueksi. Valmennustalojen yhdeksän työntekijää suoritti näyttömestarin tutkinnon vuonna 2017.

Projektit ja hankkeet ovat keskeinen osa työllisyyspalvelujen toiminnan kehittämistä. Vuoden 2017 aikana työllisyyspalveluissa toimi useita ulkopuolista rahoitusta saavaa hanketta: Handu, Nevo Tiija, Ohjaamo, Työrasti, SIEPP, Sosku ja Viva.

Ohjaamon asiakaspalvelu muutti kesäkuussa 2017 Ratatieltä väliaikaisesti Vernissakatu 1:een. Ohjaamon toiminta vakinaistetaan vuonna 2018 ja toiminta siirtyy Lummetie 2:ssa sijaitsevaan Lummetaloon. Vuonna 2017 palveluun osallistui noin 200-300 nuorta kuukaudessa.
Hankinnoista duunia –hanke (Handu) päättyi 30.6.2017 ja jatkohanke Sosiaalisia Innovaatioita ja työtä julkisten hankintojen kautta (SIEPP) aloitti toimintansa syyskuussa 2017. SIEPP-hankkeen tavoitteena on lisätä julkisten hankintojen avulla työllistymismahdollisuuksia heikossa työmarkkina-asemassa oleville, kuten pitkäaikaistyöttömille, ikääntyneille, maahanmuuttajille, nuorille ja osatyökykyisille. Hanke kestää 31.12.2019 saakka.

Nevo Tiija – uusi aika ESR–projektin tavoitteena on tukea romanien työllistymis- ja koulutuspolkuja ja vahvistaa Vantaan kaupungin työllisyyspalvelujen ja muiden toimijoiden osaamista romanityössä. Hanke käynnistyi hutikuussa 2017.

Työrasti-projektin tavoitteena on löytää vantaalaisille 30-54-vuotiaille työttömille työllistymispolkuja esimerkiksi työkokeilun kautta tai auttaa työttömiä sopivan opiskelualan löytymisessä. Vuonna 2016 aloitetun projektin asiakasmäärä nousi 505 henkilöön, kun se vuotta aiemmin oli 322.

Sosiaalisen kuntoutuksen valtakunnallinen kehittämishanke - Sosku kehittää kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden siirtymiä. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) koordinoimalle hankkeelle myönnettiin jatkorahoitusta vuodelle 2018.

Kesäkuussa 2016 aloitettu ViVa – virtaviivaisuutta valtavirtaistamiseen –projektin avulla lisättiin työntekijöiden asiantuntijuutta sukupuoli- ja yhdenvertaisuusasioissa.

Tulosalueella toimivien projektien lisäksi työllisyyspalvelut oli yhteistyökumppanina kolmessa ESR-rahoitteisessa hankkeessa: Aura – koulutuksen kautta työhön 50+, Korko – korkeaa osaamista yrityksiin ja Osallisuutta osuuskunnista.

Yrityksille myönnettävää Valtti-tukea myönnettiin 74 henkilön työllistämiseen palkkatuella. Valtti-tuen suuruus on 500 euroa kuukaudessa. Järjestöille myönnettävää työllistämisen lisätukea myönnettiin 78 palkkatukityöntekijän palkkaamiseen. Järjestöjen työllistämistuki on 300 euroa kuukaudessa.

Vuoden 2016 aikana Vantaan kaupungin eri toimipisteissä työskenteli yhteensä 453 palkkatuella työllistettyä henkilöä, mikä on 18 henkilöä enemmän kuin vuotta aiemmin. Palkkatuella rahoitetun oppisopimuskoulutuksen aloitti 33 henkilöä, mikä on kuusi henkilöä vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Kesätyösetelin avulla tuettiin 15–18-vuotiaiden vantaalaisnuorten työllistymistä yrityksiin ja yhdistyksiin. Vuonna 2016 myönnettiin yhteensä 417 kesätyöseteliä 192 eri yritykselle ja 54 yhdistykselle.

Talousarvion toteutuminen

Työllisyyspalveluiden toimintakulujen talousarvio vuodelle 2017 oli 35,8 milj. euroa. Palkkatukikulut ylittyivät noin 1,3 milj. eurolla. Samanaikaisesti henkilöstökulut ja työmarkkinatuen kuntaosuus alittuivat. Toimintakulujen toteuma oli lopulta noin 35,8 milj. euroa.

Kunta on velvoitettu rahoittamaan työmarkkinatuesta 50 prosenttia yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden osalta ja 70 prosenttia yli 1 000 päivää työmarkkinatukea saaneiden osalta siltä ajalta, kun työtön ei osallistu työvoimapoliittisiin toimenpiteisiin. Vuonna 2017 työmarkkinatuen kuntaosuus oli 20 059 279 euroa, kun se vuotta aiemmin oli 20 173 998 euroa. Laskua edellisvuoteen oli 0,6 prosenttia.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärän vuosimuutos (%)	1 293 5,8 %	1 478 10 %	1 503 16,2 %
Alle 25-vuotiaiden työttömyysaste	12,5 % (12/2016)	15 %	10,7 % (12/2017)
Saadun projektirahoituksen määrä (€)	775 212	772 893	621 150
Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelu TYP:n päättyneet asiakkuudet	1 180	1 000	1 681

12
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Vastuuhenkilö: Jukka T Salminen

Toimielin: Sosiaali- ja terveyslautakunta
Puheenjohtaja: Pirkko Letto

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	48 200	0	48 200	42 111	6 089
Menot	-627 706	-239	-627 945	-598 289	-29 656
Toimintakate	-579 506	-239	-579 745	-556 178	-23 567

12
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala ilman erikoissairaanhoitoa

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	47 600	0	47 600	40 481	7 119
Menot	-401 422	-239	-401 661	-371 275	-30 386
Toimintakate	-353 822	-239	-354 061	-330 794	-23 267

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2017

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala jatkoi toiminnan tuloksellista ja määrätietoista kehittämistä kasvavan kaupungin asukkaiden tarpeisiin vastaamiseksi. Vuoden 2017 lopulla toteutetun asiakastyytyväisyyskyselyn perusteella Vantaan sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakkaat olivat erittäin tyytyväisiä saamiinsa palveluihin; palvelujen keskiarvoksi annettiin kouluarvosanalla 8,84.

Toimialalla edistettiin uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottoa Apotti-hankkeessa, mikä vaati hankkeeseen siirtyneen henkilökunnan lisäksi runsaasti työpanosta toimialan edustajilta. Uusi järjestelmä otetaan käyttöön yhteistyökumppaneista ensimmäisenä Vantaalla marraskuussa 2018.

Toimialan edustajia osallistui sote-uudistuksen valmistelutyöryhmiin sekä uudistukseen liittyvien lausuntojen ja tausta-aineistojen valmisteluun. Aktiivista osallistumista kansallisen lapsiperheiden muutosohjelman Lapen toteuttamiseen jatkettiin. Vantaa on muutosohjelmassa vastuussa perhekeskusmallin kehittämisestä pääkaupunkiseudulla.

Asiakkaiden valinnanvapauden lisäämiseksi toimialalla otettiin käyttöön uusia palveluseteleitä, ja työtä palvelusetelien hyödyntämisen laajentamiseksi toimialalla jatketaan. Henkilökohtaisen budjetoinnin kokeilu psykososiaalisissa palveluissa käynnistyi osana Avain kansalaisuuteen -hanketta. Huhtikuussa avattiin potilaan valinnanvapaus hakeutua kiireellisessä hoidon tarpeessaan mille tahansa Vantaan seitsemän terveysaseman päiväpoliklinikasta. Jo aiemmin voimaan tulleen kuntarajat ylittävän vapaan hoitopaikan valinnan perusteella terveysaseman vaihtoja tehtiin Vantaan sisällä 577, Vantaalta siirtyi muiden kuntien terveysasemapalvelun piiriin 228 henkilöä ja muista kunnista terveysasemansa vaihtoi Vantaalle 396 asiakasta.

Vantaan erikoissairaanhoidon palvelut tuotti lähes kokonaisuudessaan HUS-kuntayhtymä. HUS:n palvelutuotanto kasvoi NordDRG- ja käyntituotteiden osalta 5,6 prosenttia edellisvuoteen verrattuna, ja lähes pelkästään psykiatrian palvelutuotannosta muodostuvat hoitopäivätuotteet vähenivät 9,3 prosenttia edellisestä vuodesta. Vantaan tekstinkäsittely siirtyi liikkeenluovutuksella HUS-Servis liikelaitokselle ja uniapneaa sairastavien potilaiden hoitotarvikkeet HUS:n vastuulta Vantaalle vuoden 2017 alussa. Yhteistyötä terveysasemien ja erikoissairaanhoidon kanssa jatkettiin ja kehitettiin mm. matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdetyössä, jalkautuvien erikoislääkärien vastaanotoissa sekä palliatiivisessa poliklinikkatoiminnassa.

Terveysasemien lääkäritilanne oli vuoden 2017 aikana hyvä. Vantaalaiset kävivät terveysasemalääkärillä lähes 183 000 kertaa, mikä vastaa edellisten vuosien tasoa. Vuonna 2017 oman lääkärin kiireettömän ajanvarausajan sai keskimäärin 28,5 päivässä. Hoidon tarve arvioidaan aina yksilöllisesti ja vastaanottoajan voi saada nopeamminkin. Esimerkiksi joulukuussa 2017 oman lääkärin kiireettömän vastaanottoajan (T3) sai lyhimmillään 16 päivässä Länsimäen terveysasemalta. Päiväpoliklinikoiden lääkärivastaanotolle pääsi vuonna 2017 alle tunnissa keskimäärin 69,8 prosenttia potilaista, ja esim. joulukuussa lyhyin keskimääräinen odotusaika oli 15 minuuttia Korson terveysasemalla. Lisäksi potilaita hoidetaan hoitotyön vastaanotoilla. Terveysasemien sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajavastaanottojen käyntimäärä kasvoi 12,9 prosenttia edellisestä vuodesta. Vantaan terveyskeskuspäivystyksen tuotti HYKS Akuutti.

Tulosalueyhteistyönä valmisteltiin päihdepalvelujen (pl. kuntouttavat asumispalvelut) siirtyminen perhepalveluista terveyspalveluihin vuoden 2018 alusta; siirron tavoitteena on uudenlaisten toimintatapojen kehittäminen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten kesken.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen palvelutuotanto toteutui palvelusopimuksen mukaisesti.

Perhepalvelujen organisaatio uudistettiin elokuun alussa entistä asiakaslähtöisempien palvelujen ja uuden sosiaalihuoltolain mukaisten velvoitteiden toteuttamiseksi. Tavoitteena on myös tarjota riittäviä varhaisen tuen palveluja siten, että tarvetta lastensuojelun asiakkuuteen ei muodostu. Uudistukset eivät vielä vähentäneet lastensuojelun asiakkuuden tarvetta. Vuonna 2017 lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaana oli 7,5 prosenttia Vantaan 0 - 17-vuotiaista (3 533 eri lasta) kun tilanne vuonna 2016 oli 7,2 prosenttia (3 345 eri lasta).

Sosiaalityötekijöiden rekrytointi erityisesti lastensuojeluun on kansallinen haaste, mikä näkyi myös Vantaalla. Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti marraskuun kokouksessaan toimenpiteistä lastensuojelun kehittämiseksi sekä sosiaalityöntekijöiden saatavuuden ja pysyvyyden parantamiseksi. Toimenpiteiden vaikutuksia seurataan säännöllisesti ja niistä raportoidaan sosiaali- ja terveyslautakunnalle kuukausittain.

Toimeentulotuen perusosan myöntäminen siirtyi Kelan vastuulle vuoden 2017 alusta. Alkuvuoden vaikeuksien jälkeen Kela pystyi tekemään perustoimeentulotuen päätökset lain edellyttämässä määräajassa; prosessin kehittämisen myötä myös täydentävän toimeentulotuen käsittelyajat pysyivät asetetussa määräajassa.

Maahanmuuttajapalveluissa avattiin toukokuussa tuettu asumisyksikkö alaikäisille ilman huoltajaa maahan saapuneille lapsille. Nuorten jälkihuoltoa vahvistettiin alaikäisinä ilman huoltajaa maahan saapuneiden 18 - 21-vuotiaiden osalta.

Vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalueella pilotoitiin vuoden 2018 alussa vakiinnutettu organisaatiouudistus. Uudistuksessa palvelut organisoitiin kotona asumisen tuen ja erityisasumisen tulosyksiköihin, sairaalapalvelujen nimeksi muutettiin Vantaan sairaala.

Omassa kodissa asui vuoden 2017 lopussa 93,0 prosenttia Vantaan 75 vuotta täyttäneistä. Säännöllisen kotihoidon piirissä oli 8,7 prosenttia vantaalaisvanhuksista, ja heidän luokse tehtiin lähes 762 000 kotihoidon käyntiä (kasvua edellisvuodesta 4,2 %). Resurssien tarkoituksenmukaista ohjaamista tukeva toiminnanohjausjärjestelmä vakiintui kaikissa kotihoidon toimintayksiköissä ja varahenkilöstössä.

Omaishoitajien tukimuotoja kehitettiin asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Omaishoitajien jaksamista tuettiin mm. koti- ja vastaanottokäynneillä sekä palvelusetelillä tarjotuilla ylimääräisillä vapaapäivillä uupumisriskissä oleville perheille. Omaishoidontuen piirissä oli 3 prosenttia Vantaan 75 vuotta täyttäneistä.

Hoiva-asumisen jonot lyhenivät edelleen, eikä yksikään vantaalainen odottanut hoivapaikkaa yli kolmea kuukautta. Hoiva-asumisen toimintaa tehostettiin vuoden 2017 alussa käyttöön otetulla keskitetyn varahenkilöstön mallilla. Kokemukset henkilöstöresurssipoolista olivat hyviä sekä henkilöstön työtyytyväisyyden että sairauspoissaolojen näkökulmista.

Vammaisten työ- ja päivätoiminnassa jatkettiin ja laajennettiin ns. Malminiitty-hanketta, jossa työllistetään kehitysvammaisia uudella toimintamallilla.

Vuoden 2017 alussa järjestettiin toimialan henkilöstöjuhla osana Suomi 100 -juhlavuotta. Juhla toteutettiin yhdessä yritysten ja järjestöjen kanssa, ja siihen osallistui 1 700 henkilöä.

Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttaminen vuonna 2017

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala jatkoi valtuustokauden strategisen tavoitteiden toteuttamista mm. jatkamalla asukkaiden hyvinvointia edistävien palvelujen kustannustietoista uudistamista, laajentamalla asiakkaiden valinnanvapautta vaihtoehtoisilla palvelujen tuotantotavoilla sekä osallistumalla hallintorajat ylittävien hyvinvointiohjelmien toimeenpanoon.

Toimialan raportointivastuulla olevien strategisten päämäärien kehityssuunnat olivat positiivisia. Kansallisiin vertailutietoihin perustuvien mittareiden osalta ei tietoja vuodelta 2017 ollut arviointiin käytettävissä.

Talousarvion toteutuminen 2017

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan menot vuonna 2017 olivat 598,3 milj. euroa ja tulot 42,1 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan oman palvelutuotannon menot ilman toimeentulotuen avustuksia vuonna 2017 olivat 364,8 milj. euroa ja tulot 38,3 milj. euroa. Oman palvelutuotannon menot ilman toimeentulotuen avustuksia alitti alkuperäisen määrärahan 14,7 milj. eurolla (4 %) ja tulot alittuivat 2,9 milj. eurolla (8 %).

Palvelutuotannossa merkittävimmät säästöt syntyivät henkilöstömenoissa. Henkilöstömenot mukaan lukien työvoiman vuokraus toteutuivat 5,1 milj. euroa talousarviota alempina. Lisäksi säästöä syntyi maahanmuuttajien ostopalveluista 2,1 milj. euroa, aikuissosiaalityön ostopalveluista 1,1 milj., palvelusetelimenoihin varatusta määrärahoista 1,0 milj. euroa sekä terveydenhuollon yhteispäivystyksen menoissa 0,9 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveystoimen määrärahoihin ei esitetty muutoksia kaupunginvaltuustolle vuonna 2017. Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamista varten tarkoitettuja määrärahoja siirrettiin kaupunginjohtajan päätöksellä toimialalle 0,2 milj. euroa.

Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä määrärahaa 23,4 milj. euroa parempi, ja lopullista määrärahaa 23,6 milj. euroa parempi.

Toimeentulotuen menot vuonna 2017 olivat 6,5 milj. euroa ja tulot 2,1 milj. euroa. Menot alittivat alkuperäisen määrärahan 15,5 milj. eurolla ja tulot 10,0 milj. eurolla.

Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä määrärahaa 5,4 milj. euroa parempi.

Erikoissairaanhoidon kokonaiskustannukset vuonna 2017 olivat 227,0 milj. euroa, mikä sisältää HUS:n palvelutuotannon lisäksi HUS eläkevastuut (3,7 milj. euroa), kiireellisen sairaankuljetuksen ja ensihoidon järjestämisen (4,6 milj. euroa), eArkiston ja eResepti –järjestelmien käyttömaksut (0,4 milj. euroa) sekä myrkytystietokeskuksen ja erikoislääkärikonsultaatioiden menoja yhteensä 0,2 milj. euroa.

HUS:n palvelusopimuksen menot Vantaalle olivat vuonna 2017 noin 218,0 milj. euroa sisältäen HUS:n ylijäämäpalautuksen. HUS:n vuoden 2017 ylijäämää palautettiin jäsenkunnille 108,7 milj. euroa. Vantaan osuus vuoden 2017 palautuksesta oli noin 8,6 milj. euroa.

Kotoutumisen edistämistä koskevan lain mukaisista korvauksista kertyi 1,6 milj. euroa.

Erikoissairaanhoidon menomääräraha ylittyi 0,7 milj. eurolla ja tulomääräraha 1,0 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli talousarviota 0,3 milj. euroa parempi.

12 10
Talous- ja hallintopalvelut

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	445	0	445	251	194
Menot	-10 602	-14	-10 616	-5 226	-5 390
Toimintakate	-10 157	-14	-10 171	-4 975	-5 196

Taulukko sisältää talous- ja hallintopalvelujen sekä sosiaali- ja terveyslautakunnan luvut.

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Apotti-hanketoimisto laajeni alkuvuodesta 2017, ja toimisto siirtyi uusiin tiloihin. Uusi asiakas- ja potilastietojärjestelmä otetaan käyttöön yhteistyökumppaneista ensimmäisenä Vantaalla marraskuussa 2018. Apotti-hanke työllisti laajasti talous- ja hallintopalveluja. Valmisteluja järjestelmän käyttöönoton edellyttämän laajan koulutuskokonaisuuden onnistumiseksi ja palvelutason säilymisen varmistamiseksi toteutettiin. Tulosalue osallistui myös kaupunkitasoiseen tiedolla johtamisen Kompassi-hankkeeseen.

Talous- ja hallintopalvelut osallistui sote-uudistuksen valmisteluun sekä kaupunkitasoisissa että Uudenmaan liiton työryhmissä. Kehittämispäivässään toukokuussa tulosalue arvioi sote-muutoksen vaikutusta asiakkaisiin, kumppaneihin, peruskuntaan sekä omaan työhönsä. Lisäksi tulosalueella koordinoitiin ja valmisteltiin asiakkaan lausuntoa valinnanvapautta koskevasta lakiluonnoksesta sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan osalta.

Toimialan systemaattisen kehittämisen tueksi järjestettiin kesäkuussa toimialan CAF-itsearviointi, jossa nostettiin esiin toiminnan vahvuudet ja lisäpanostusta vaativat kehittämiskohteet. Toimialan asiakastyytyväisyyskysely järjestettiin syksyllä, vastaajia oli 3 276. Ruotsinkielisten palveluiden parantamista edistettiin toimialatasoisin yhteisin suunnitelmin sekä Vantaan ensimmäistä osallistuvaa asukasbudjetointia kokeillen. Suorituskyvyn parantamiseksi tulosalueella käynnistettiin lean-pilotit hankinta-, talous- ja henkilöstöyksiköissä sekä toimialatasolla tutkimuslupaprosessin tehostamiseksi. Asiakas- ja potilasturvallisuuden kehittämistä jatkettiin mm. lääkelupaprosesseja uudistaen.

Kaupunkitason linjausten mukaisesti laadittiin Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma lautakunnan hyväksyttäväksi. Suunnitelma sisältää sekä tulosalueiden priorisoimat että toimialatason kehittämiskohteet.

Toimialalla osallistuttiin palveluverkkosuunnitelmaan sisältyvien rakennushankkeiden tarveselvitysten laadintaan sekä kaupunkitasoisen resurssinviisauden (ympäristöohjelman) suunnitteluun. Lisäksi edistettiin toimipaikkojen jätehuoltoa ja tuettiin toimialan tilajärjestelyjä käytössä olevien vaihtoehtojen puitteissa. Toimialan asiatarkastajille järjestettiin laskujen käsittelyn koulutuskokonaisuus.

Yhteistyössä yritysten ja järjestöjen kanssa valmisteltiin Vantaan hyvinvointiviikko, joka toteutettiin lokakuussa. Hyvinvointiviikolla oli yli 100 kaupunkilaisille suunnattua tapahtumaan. Helmikuussa järjestettiin toimialan henkilöstöjuhla. Juhla toteutettiin yhdessä yritysten ja järjestöjen kanssa, ja siihen osallistui 1 700 henkilöä. Sekä hyvinvointiviikko että henkilöstöjuhla olivat osa Suomi 100 -juhlavuotta.

Tulosalueella edistettiin ja koordinoitiin kansallisen kärkihankkeen Lape:n (Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelma) toteutumista pääkaupunkiseudulla ja Vantaalla.

Henkilöstöyksikössä koordinoitiin toimenpiteitä, jotka olivat seurausta toimialalla vuonna 2016 tehdystä työaikaselvityksestä. Lisäksi tehtiin selvitys lähiesimiesten psykososiaalisesta kuormituksesta, ja esimiesten hyvinvointia tukeva koulutuspilotti käynnistettiin. Terveys- ja turvallisuusjohtamisen tukea tarjottiin uusille esimiehille, ja tapaturmien tutkintaprosessia kehitettiin. Terveysperusteisia uudelleensijoituksia koordinoitiin mm. työkokeiluina sekä hakemalla työntekijöiden terveydelle soveltuvia tehtäviä.

Sosiaali- ja terveystoimen toimialan arkistotoimi ja asiakirjahallinta päätettiin keskittää asiantuntijapalvelujen yksikköön kokonaisuudessaan vuoden 2019 alusta. Toteutus tapahtuu vaiheittain, muutos käynnistettiin loppuvuodesta 2017.

Talousarvion toteutuminen

Talous- ja hallintopalvelujen menomäärärahassa oli varauduttu Kaunialan sairaalan ostoihin, tulosalueiden ennakoimattomiin menoihin, toimialan hankkeiden omavastuuosuuksiin, toimialatason koulutuksiin sekä varhaiseläkemaksuihin.

Tulosalueen menomääräraha alittui 5,4 milj. eurolla ja tulomääräraha 0,2 milj. eurolla.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Toimialan henkilöstömäärä [1)]	2 677	2 743	2 655
Toimialan esimiesten määrä	191	218	191
Talous- ja hallintopalv. henkilöstömäärä [2)]	55	55	69
Hallinnollisten tehtävien toteutunut työaika henkilöstövuosina	44	44	53,8
Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan henkilöstö	2,1 %	2,0 %	2,6 %
Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan esimiesten määrä	28,8 %	25,2 %	36,1 %

[1)] Sisältää suun terveydenhuollon liikelaitoksen.
[2)] Sisältää tietohallinnon rahoittaman Apotti-hankkeen henkilöstöä.

12 20
Erikoissairaanhoito

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	600	0	600	1 631	-1 031
Menot	-226 284	0	-226 284	-227 014	730
Toimintakate	-225 684	0	-225 684	-225 384	-300

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan erikoissairaanhoidon palvelut tuotti lähes kokonaisuudessaan HUS-kuntayhtymä. Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala ja HYKS sopivat HUS:n tuottaman erikoissairaanhoidon palveluista suunnittelukokouksissa (sopimusohjaus). Erikoissairaanhoidon vuoden 2017 palvelutuotannosta ja määrärahasta sovittiin vuonna 2016 käydyissä kuntaneuvotteluissa. HUS:n ja Vantaan välinen palvelusopimus allekirjoitettiin 24.3.2017. HUS:n ja Vantaan välisissä kuntaneuvotteluissa Vantaan vuoden 2017 maksuosuudeksi eli palvelusopimuksen arvoksi sovittiin 215,2 milj. euroa.

HUS tuotti kunnalle palvelutuotteina NordDRG-tuotteita (hoitokokonaisuuksia), käyntituotteita, hoitopäivätuotteita sekä terveydenhuoltolain mukaisia erikoislääkärin konsultaatioita. Osa konsultaatio- ja koulutustoiminnasta toteutettiin Vantaan terveysasemilla. Vantaan tekstinkäsittely siirtyi liikkeenluovutuksella HUS-Servis liikelaitokselle, ja uniapneaa sairastavien potilaiden hoitotarvikkeet HUS:n vastuulta Vantaalle 1.1.2017 alkaen. Vantaan ja Keravan alueella Havukosken psykogeriatrinen vuodeosasto suljettiin ja Katriinan sairaalan yhteydessä aloitti geriatrinen terveyskeskusosasto, jonka toimintaa HYKS geropsykiatrian yksikkö tuki psykiatrisella sairaanhoitajapalvelulla, psykiatrisella erikoislääkärikierrolla ja konsultaatiotoiminnalla. Lisäksi HUS kehitti edelleen sähköistä virtuaalisairaalaa ja terveyskylää, joita kunnat voivat hyödyntää.

HUS:n palvelutuotanto kasvoi NordDRG- ja käyntituotteiden osalta 5,6 prosenttia verrattuna vuoden 2016 tilinpäätökseen. Hoitopäivätuotteet vähenivät edellisvuodesta 9,3 prosenttia. Hoitopäivätuotteet muodostuvat lähes yksinomaan psykiatrian erikoisalan palvelutuotannosta. Terveyskeskuksesta laaditut lähetteet muodostivat 62,8 prosenttia lähetevirrasta. Vuonna 2017 Vantaan terveyskeskuksesta kirjoitettiin HUS:iin 26 415 elektiivistä lähetettä. Kasvua edellisvuoteen oli 4,6 prosenttia. Yksityissektorin ja työterveyshuollon lähetteet huomioiden Vantaan lähetemäärä kasvoi 4,0 prosenttia verrattuna vuoden 2016 kertymään. HYKS:ssä laaditaan myös sisäisiä lähetteitä, joita tarvitaan potilaan siirtyessä hoitoon toiselle erikoisalalle. Terveyskeskuksen lähettämiä asiantuntijakonsultaatioita toteutui 3 956.

Osastojonoissa oli 2 149 potilasta poikkileikkaustilanteessa 31.12.2017. Heistä oli yli 6 kuukautta jonottaneita potilaita 55, joista 22 kirurgian ja 30 oli silmäsairauksien erikoisalojen jonoissa.

Siirtoviivepäivistä maksettiin vuonna 2017 yhteensä noin 25 000 euroa.

Talousarvion toteutuminen

Erikoissairaanhoidon kokonaiskustannukset vuonna 2017 olivat 227,0 milj. euroa, mikä sisältää HUS:n palvelutuotannon lisäksi HUS eläkevastuut (3,7 milj. euroa), kiireellisen sairaankuljetuksen ja ensihoidon järjestämisen (4,6 milj. euroa), eArkiston ja eResepti -järjestelmien käyttömaksut (0,4 milj. euroa) sekä myrkytystietokeskuksen ja erikoislääkärikonsultaatioiden menoja yhteensä 0,2 milj. euroa.

HUS:n palvelusopimuksen menot Vantaalle olivat vuonna 2017 noin 218,0 milj. euroa sisältäen HUS:n ylijäämäpalautuksen. HUS:n vuoden 2017 ylijäämää palautettiin jäsenkunnille 108,7 milj. euroa. Vantaan osuus vuoden 2017 palautuksesta oli noin 8,6 milj. euroa.

Kotoutumisen edistämistä koskevan lain mukaisista korvauksista kertyi 1,6 milj. euroa.

Erikoissairaanhoidon menomääräraha ylittyi 0,7 milj. eurolla ja tulomääräraha 1,0 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli talousarviota 0,3 milj. euroa parempi.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Tuotteistetut hoitokokonaisuudet	84 272	82 667	90 224
Poliklinikkakäynnit	256 636	247 220	269 911
Vuodeosastohoitopäivät	34 351	29 672	31 168
Kaikki jonossa olevat	2 409	2 140	2 149
Laskutetut siirtoviivepäivät	336	0	41
Erikoissairaanhoidon palvelusopimuksen arvo/ milj. euroa [1)]	211,2	215,2	218,0
Euroa/asukas	963	971	977
Euroa/hoitokokonaisuus (hinnoiteltu tuote)	2 570	1 640	1 547

[1)] Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) ja Vantaan kaupunki neuvottelevat erikoissairaanhoidon tuotekokonaisuuksien määrästä ja kokonaiskustannusarviosta vuosittain. Neuvottelutulos kirjataan palvelusopimukseen.

12 30
Terveydenhuollon palvelut

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	3 830	0	3 830	3 763	67
Menot	-83 202	-18	-83 220	-80 603	-2 617
Toimintakate	-79 372	-18	-79 390	-76 840	-2 550

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Terveysasematoiminnassa aloitettiin päiväpoliklinikoiden vapaa valinta äkillisesti sairastuneille omalääkärittömille potilaille, ja jonotustilanne laitettiin näkyviin internet-sivuille. Alle yhden tunnin jonotusajalla lääkärin vastaanotolle pääsi 69,8 prosenttia potilaista (68,8% vuonna 2016). Vapaata valintaa käytti noin 3 prosenttia siihen oikeutetuista vantaalaisista.

Vuonna 2016 aloitetun matalan kynnyksen päihde- ja mielenterveyspalvelujen toiminta keskitettiin Martinlaakson terveysasemalle, ja toimintaa kehitettiin yhdessä A-klinikan ja HYKS Psykiatrian kanssa. Martinlaakson terveysasemalle perustettiin ihomuutospoliklinikka aiemmin Myyrmäen ja Tikkurilan terveysasemille perustettujen lisäksi. Ihomuutospoliklinikoille pääsee viikoittain ihomuutoksen arvioon ilman ajanvarausta. Aikuisten insuliinipumppupotilaiden (n=110) hoito siirtyi HUS:sta Koivukylän diabetesyksikköön, ja uniapneapotilaiden (n=1 100) hoitotarvikejakelu siirtyi HUS:sta Vantaalle. Uusien laitteiden vastaanottotarkastukset ja kaikkien laitteiden huollot siirtyivät HUS Lääkintätekniikan ylläpitämään lääkintälaiterekisteriin. Tekstinkäsittely siirtyi HUS Servikselle.

Yhteistyö HUS:n jalkautuvien erikoislääkärien kanssa toimi hyvin. Ortopedin ja reumalääkärin vastaanotot ovat Tikkurilan ja Myyrmäen terveysasemalla. Lisäksi Myyrmäen terveysasemalla on gastroenterologin vastaanotto IBD-poliklinikalla (tulehdukselliset suolistosairaudet), joka palvelee koko Vantaata. Psykiatri käy Martinlaakson terveysasemalla kerran kuukaudessa, jolloin lääkärit ja hoitajat voivat konsultoida häntä.

Palveluseteli otettiin käyttöön yleislääkärivastaanottoon ja ajoterveyden lausuntokäynteihin huhtikuussa, toistaiseksi palveluseteliä käytettiin odotettua vähemmän. Myös palvelusetelistä peruukin hankintaan on tehty päätös; aiemmin kilpailutettu toimittaja hoiti vielä vuoden 2017 toimitukset.

Tikkurilan sosiaali- ja terveysaseman perusparannus käynnistyi syksyn aikana. Aikuissosiaalityöltä vapautuneisiin tiloihin saneerattiin uusia vastaanottohuoneita, mikä helpotti terveysaseman vastaanoton tilaongelmaa.

Myyrmäen terveysasemalla käynnistettiin sähköisen 24h hoidontarpeen arvioinnin pilotti eHTA. Pilottia jatketaan kesään 2018. Palvelua kokeili syksyn aikana lähes 1 600 eri ikäistä käyttäjää, ja palaute oli sekä kuntalaisilta että hoitajilta positiivista. Kehittämistoimista huolimatta puhelinpalvelu oli terveysasemilla ruuhkaista, takaisinsoittojen määrä kasvoi, ja niihin vastaaminen virka-ajan puitteissa oli haasteellista. Puhelinpalvelut kilpailutettiin kaupungin toimesta, ja uuden operaattorin kanssa tehdään yhteistyötä palvelun muotoilussa tavoitteena mm. parantaa yhteydensaantia terveyspalveluihin. Digi-EKG otettiin käyttöön terveysasemilla ja omahoitopisteitä vahvistettiin potilaiden käyttöön tarkoitetuilla tietokoneilla.

Fysioterapian suoravastaanottotoiminta aloitettiin Myyrmäessä, Tikkurilassa ja Koivukylässä. Sekä asiakkaiden että työntekijöiden kokemukset olivat myönteisiä, ja toimintaa laajennetaan vuonna 2018. Puheterapian ryhmämuotoista vanhempain ohjausta lisättiin myös monikulttuurisille ja -kielisille perheille.

Ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa aloitettiin Perhekeskustoiminnan valmistelu Aurinkokivessä sekä Karsikkokujalla yhdessä muiden Vantaan toimijoiden kanssa. Lisäksi aloitettiin avoneuvolakokeilu sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon ”Kesäterkkari” -vastaanotot. Monitoimijainen perhevalmennus uudistettiin yhdessä asiakkaiden kanssa. Vantaan väestökasvun aiheuttamaa kuormitusta tasattiin neuvoloissa sekä henkilöstö- että asiakassiirroin. Äitiysneuvolan sähköisen asioinnin hanke käynnistyi yhteistyössä HUS Naistalon kanssa, sikiöseulontojen sähköistä ajanvarausta pilotoitiin ja etätulkkausta lisättiin.

Vuosi 2017 oli terveyspalveluissa terveyden edistämisen teemavuosi. Keväällä ja syksyllä vietetyillä terveyden edistämisen hyvinvointiviikoilla järjestettiin terveysasemilla asiakkaille suunnattuja tapahtumia. Ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa toteutettiin Neulo naperolle ja Panosta perheeseen -hankkeet, ja puheterapiassa oltiin aktiivisia Facebookissa teemavuoteen liittyen.

Apotin suunnitteluun ja käyttöönoton valmisteluun osallistui eri henkilöstöryhmien edustajia sekä täysipäiväisesti että asiantuntijarooleissa. Valmistelutyö edellytti runsasta ajankäyttöä. Hoitohenkilökunta ja osa kuntoutustoiminnan terapeuteista siirtyi yleistyöaikaan.

Ostopalvelulääkäreitä käytettiin neuvoloiden lakisääteisten tarkastusten toteutumiseksi. Terveysasemien lääkäritilanne oli hyvä.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen tulot vuonna 2017 olivat 3,8 milj. euroa ja menot 80,6 milj. euroa. Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamista varten tarkoitettu määräraha siirrettiin kaupunginjohtajan päätöksellä tulosalueen määrärahaan. Tulosalueen lopullisen talousarvion tulot alittuivat 0,1 milj. eurolla ja menot 2,6 milj. eurolla.

Tulos (nettotoimintamenot) oli lopullista määrärahaa 2,6 milj. euroa parempi.

Menojen säästöt syntyivät pääasiassa yhteispäivystyksen menoissa 0,9 milj. euroa ja henkilöstömenoissa (sisältäen henkilöstöpalvelujen ostot) 1,7 milj. euroa.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen palvelutuotanto toteutui palvelutilauksen mukaisena.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Vastaanottokäynnit terveysaseman lääkärille asukasta kohti	0,84	0,92	0,82
Vastaanottokäynnit terveysaseman sairaanhoitajalle tai terveydenhoitajalle asukasta kohti	0,66	0,76	0,64
Vastaanottokäynnit kuntoutusyksikön palveluun asiakasta kohti	3,3	3,5	2,8
Vastaanottokäynnit neuvolan lääkärille tai terveydenhoitajalle asiakasta kohti	3,7	3,7	3,5
Vastaanottokäynnit koulu- tai opiskeluterveydenhuollon lääkärille tai terveydenhoitajalle asiakasta kohti	2,3	2,4	2,2
Terveysasemien palveluita käyttäneiden osuus väestöstä (kokonaispeittävyys)	42	55	44
Odotusaika lääkärin vastaanotolle päiväpoliklinikalla alle 60 min %	66,6	70,0	69,8
Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa potilailla, joilla on nimetty omalääkäri/ vrk	24	21	28,5
Päivystyksen perustason kokonaiskustannukset asukasta kohti/ euroa	17,34	24,98	19,45
Päivystysyksikössä toteutunut potilaan läpimenoaika keskimäärin/ hh:mm	3:45	3:00	4:05

12 40
Perhepalvelut

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	21 110	0	21 110	14 061	7 049
Menot	-127 485	-55	-127 540	-109 763	-17 777
Toimintakate	-106 375	-55	-106 430	-95 702	-10 728

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Perhepalvelujen tulosalueella työskenneltiin uuden sosiaalihuoltolain mukaisten velvoitteiden ja asiakaslähtöisten palvelujen kehittämiseksi. Tavoitteiden edistämiseksi tulosalueen organisaatio uudistettiin 1.8.2017 alkaen.

Aikuissosiaalityön tulosyksikössä aloitti elokuussa kaksi uutta yksikköä: uusien asiakkaiden palvelut - sekä nuorten ja aikuisten sosiaalityön toimintayksiköt. Uusien asiakkaiden palvelut -yksikköön keskitettiin uusien asiakkaiden asiakasohjaus ja moniammatillinen palvelutarpeen arviointi. Yksikössä tehdään myös lastensuojelutarpeen arvioinnit. Nuorten ja aikuisten sosiaalityön yksikköön sijoittuivat nuorten ja aikuisten suunnitelmallinen sosiaalityö. Lastensuojelun avohuollon suunnitelmallinen sosiaalityö keskitettiin elokuun alusta idän ja lännen toimintayksikköön tavoitteena asiakasmäärien tasaisempi jakaminen toimintayksiköiden kesken, työntekijöiden työhyvinvoinnin varmistaminen sekä tasalaatuisten sosiaalityön palvelujen varmistaminen. Psykososiaalisten palvelujen tulosyksikössä aloitti toimintansa lapsiperheiden varhaisen tuen yksikkö, johon koottiin sosiaalihuoltolain mukaisia ennaltaehkäiseviä palveluja. Tapaamispaikkatoiminta siirtyi lastensuojelun tulosyksiköstä psykososiaalisten palvelujen perheoikeudellisten asioiden yksikköön.

Perhepalvelujen organisaatiouudistuksen tavoitteena on tarjota lapsille ja perheille riittäviä varhaisen tuen palveluja siten, että tarvetta lastensuojelun asiakkuuteen ei muodostu. Uudistukset eivät vielä vaikuttaneet lastensuojelun asiakasmäärää vähentävästi. Lastensuojelun asiakasmäärät sekä avohuollossa että sijaishuollossa olivat suuret, ja kiireelliset sijoitukset kasvoivat. Myös huostaanottojen määrä kasvoi.

Sosiaalityön ammattilaisten rekrytointi on ollut haasteellista jo pitkään erityisesti lastensuojelussa. Lainsäädäntö on tuonut kunnille lisävelvoitteita palvelujen järjestämiseen ja tiukentanut henkilöstön kelpoisuusehtoja. Työntekijöiden suuri vaihtuvuus, jatkuva rekrytointi ja haasteet työvoiman saatavuudessa ovat kuormittaneet tulosyksiköitä. Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti kokouksessaan 20.11.2017 toimenpiteistä lastensuojelun kehittämiseksi sekä sosiaalityöntekijöiden saatavuuden ja pysyvyyden parantamiseksi. Toimenpiteitä ovat mm. lastensuojelun sosiaalityön vahvistaminen systeemisen sosiaalityön mallin käyttöönotolla, lastensuojelun henkilöstöresurssin lisääminen, henkilöstöetuuksien ja kannustavan palkkauksen kokonaisuuden valmistelu sekä sosiaalityöntekijöiden osaamisen ja työhyvinvoinnin tukeminen. Toimenpiteitä toteutetaan koko vuoden 2018 ajan, ja niistä raportoidaan lautakunnalle säännöllisesti.

Lapsiperheiden varhaisen tuen toimintaa vahvistettiin sopimalla Suomen Icehearts ry:n kanssa kolmen uuden joukkueen perustamisesta. HelsinkiMission kanssa tehtiin yhteistyösopimus äiti- ja isämentoritoiminnan käyttöönotosta Vantaalla. Tulosalue oli aktiivisesti mukana toteuttamassa lapsiperheiden palvelujen muutosohjelma Lape:a. Vantaa on muutosohjelmassa vastuussa perhekeskusmallin kehittämisestä pääkaupunkiseudulla; toiminnan kehittämistä koordinoidaan psykososiaalisissa palveluissa. Lastensuojelu osallistuu muutosohjelmaan kehittämällä erityis- ja vaativan tason toimintaa sekä palvelujen integraatiota.

Toimeentulotuen perusosan myöntäminen siirtyi Kelan vastuulle vuoden 2017 alusta. Alkuvuoden vaikeuksien jälkeen Kela pystyi tekemään perustoimeentulotuen päätökset lain edellyttämässä määräajassa. Tämä vaikutti

täydentävän toimeentulotuen hakemusten käsittelemisen nopeutumiseen Vantaalla. Huhtikuusta alkaen kehitettiin prosessia, jonka ansiosta täydentävän toimeentulotuen käsittelyajat pysyivät täysin lain edellyttämässä määräajassa.

Aikuissosiaalityön uusien asiakkaiden palvelut -yksikössä kehitettiin asiakasprosesseja ja tiimien välistä työtä. Syksyllä 2017 yksikössä aloitettiin lean-prosessi yhteistyössä terveydenhuollon kanssa tavoitteena kehittää monialaista yhteistyötä asiakkaan tarpeiden arvioimiseksi ja asiakassuunnitelman laatimiseksi. Sosiaalista kuntoutusta kehitettiin yksikön Steppi-tiimissä, ja tämän rooli vakiintui aikuissosiaalityössä. Steppi-tiimin työstä tehdyn opinnäytetyön perusteella tiimin asiakkaiden hyvinvointi lisääntyi. Aikuisten suunnitelmallisessa sosiaalityössä kehitettiin lapsiperheiden kanssa tehtävää työtä, aloitettiin kaikille asiakkaille tarkoitettu puhelinneuvontakokeilu sekä täsmennettiin sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien työnkuvia, parityötä ja jalkautuvaa työmallia.

Vantaa on mukana Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn kuntastrategiat - varhainen välittäminen, osallisuus ja asumisen tuki -hankkeessa (Aku-hanke), jossa rakennetaan ennaltaehkäisevän asunnottomuuden kuntatasoinen ohjelma osana hallituksen asunnottomuuden ennaltaehkäisyn toimenpideohjelmaa (Aune). Vuonna 2017 hankkeessa toimi kokemusasiantuntijoita, joiden kanssa mallinnettiin kokemusasiantuntijan työnkuvaa sosiaalipalveluissa.

Psykososiaalisissa palveluissa jatkettiin sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen kehittämistä uudessa lapsiperheiden varhaisen tuen toimintayksikössä. Lapsiperheiden tilapäiseen kotipalveluun otettiin käyttöön palveluseteli. Perheoikeudellisen yksikön lastenvalvojien palvelujen tavoitettavuutta parannettiin puhelimitse tehtävällä palveluohjauksella. STM:n ja Vantaan kaupungin sopimukseen perustuen vuonna 2017 toteutettiin yhdeksän valtakunnallisen valmiuden toimeksiantoa. Henkilökohtaisen budjetoinnin hanketta (Avain kansalaisuuteen) jatkettiin. Hankkeessa kehitetään asiakastyötä ja kokeillaan henkilökohtaisen budjetoinnin soveltumista eri tilanteisiin. Vantaan pilotin painopiste on kokeilla henkilökohtaista budjetointia sosiaalihuoltolain mukaisiin perheiden tukipalveluihin.

Perhe- ja terveyspalvelujen yhteistyönä valmisteltiin päihdepalvelujen vuoden 2018 alusta tapahtunut siirtyminen terveyspalveluihin. Perhepalveluihin jäi päihdepalvelujen kuntouttavat asumispalvelut, jotka siirtyivät muutoksen yhteydessä osaksi keskitettyä tuetun asumisen yksikköä. Omana toimintana toteutettava kotiin annettava päihdepalvelu alkoi toukokuussa, ja parhaillaan toimintaa arvioidaan ja kehitetään. Koisoniityn asumispalvelujen hanke viivästyi. Päihdepalvelut jatkoi yhteistyössä terveyspalvelujen ja HUS/psykiatrian kanssa matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen pilottia Martinlaakson terveysasemalla. Toiminta päätettiin vakinaistaa marraskuun lautakunnan päätöksellä.

Maahanmuuttajapalveluissa palvelua saavien pakolaisasiakkaiden määrä kasvoi yli 200 kotitaloudella vuoteen 2016 verrattuna. Uusiniityntien tuettu asumisyksikkö alaikäisille ilman huoltajaa maahan saapuneille aloitti toimintansa toukokuussa. Nuorten jälkihuoltoa vahvistettiin alaikäisinä ilman huoltajaa maahan saapuneiden 18 - 21-vuotiaiden osalta. Kotoutumista tukevaa kotivanhempi-toimintaa jatkettiin yhteistyössä Vantaan aikuisopiston, varhaiskasvatuksen ja maahanmuuttajapalvelujen kanssa. Lisäksi maahanmuuttajien työllistymistä tukevaa Tsemppari-toimintaa jatkettiin yhteistyössä TE-toimiston kanssa.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2017 olivat 109,8 milj. euroa ja tulot 14,1 milj. euroa. Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamista varten tarkoitettu määräraha siirrettiin kaupunginjohtajan päätöksellä tulosalueen määrärahaan. Tulosalueen lopullisen talousarvion menot alittuivat 17,8 milj. eurolla ja tulot 7,0 milj. eurolla.

Tulos (nettotoimintamenot) oli lopullista määrärahaa 10,7 milj. euroa parempi.

Toimeentulotuen perusosan myöntäminen siirtyi Kelalle vuoden 2017 alusta. Toimeentulotuen määrärahavaraus vuodelle 2017 sisälsi kolmen kuukauden siirtymäajalle täysimääräisen varauksen, joka toteutui vain osittain; toimeentulotuen avustuksista säästyi 15,5 milj. euroa. Lisäksi maahanmuuttajapalvelujen ostopalveluista säästyi 2,1 milj. euroa ja aikuissosiaalityön ostopalveluista 1,1 milj. euroa. Henkilöstömenoista säästyi 0,8 milj. euroa. Käyttösuunnitelman merkittävin ylitys syntyi lastensuojelun perhehoidosta 1,0 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arvioinnit valmistuvat 3 kk määräajassa (THL raportointi)	96 %	100 %	95 %
Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen hakemukset käsitellään 7 päivässä (THL raportointi)	100 %	100 %	100 %
Lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön 0 - 17-vuotiaiden asiakkaiden osuus väestön 0 - 17-vuotiaista vähenee *)	7,2 %	8,0 %	7,5 %
Uusien asiakkaiden yksikön asiakastapaamiset työpäivää kohden lisääntyvät	..	3,5	3,7
Aikuisten sosiaalityön asiakastapaamiset työpäivää kohden lisääntyvät	2,5	3,5	2,7
Nuorten sosiaalityön asiakastapaamiset työpäivää kohden lisääntyvät	2,7	3,5	3,2
Lastensuojelun oman toiminnan tehostetun perhetyön tukipäivien määrä vuodessa lisääntyy	4 847	4 750	4 328
Lapsiperheiden kotipalvelun työaika asiakkaiden kotona lisääntyy **)	5,1	5,2	4
Korvaushoitoasiakkaiden hoitotakuu täyttyy	100 %	100 %	100 %

*) Lastensuojelun tilastointia täsmennettiin lakimuutoksen jälkeen (SHL mukaista palvelua saneet poistettiin tilastosta), minkä vuoksi asetettu tavoitetaso vuodelle 2017 ei ole verrannollinen. TP2016 luku korjattu täsmennetyn tilastoinnin mukaiseksi.

**) Vuonna 2017 tilastointi tarkentui, eikä tilinpäätöstaso ole verrannollinen asetettuun tavoitetasoon tai vuoden 2016 tilinpäätöslukuun.

12 60
Vanhus- ja vammaispalvelut

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	22 215	0	22 215	22 406	-191
Menot	-180 133	-152	-180 285	-175 683	-4 602
Toimintakate	-157 918	-152	-158 070	-153 277	-4 793

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalue jatkoi vuonna 2017 määrätietoista toiminnan ja tuottavuuden kehittämistä, ja lisääntyneeseen palvelutarpeeseen pystyttiin vastaamaan. Tulosalueella valmisteltiin organisaatiomuutos, jonka käyttöönottopilotit alkoivat kesällä 2017. Uudistuksessa vanhusten avopalvelujen, hoiva-asumisen palvelujen ja vammaispalvelujen tulosyksiköt korvattiin perustetuilla kotona asumisen tuen tulosyksiköllä ja erityisasumisen tulosyksiköllä. Sairaalapalvelujen tulosyksikön nimi muutettiin Vantaan sairaalaksi. Organisaatiomuutos vakiinnutettiin vuoden 2018 alusta.

Vammaisten palveluissa erityishuollon piirissä asiakkaita oli 973 henkilöä. Laitosasumisen purkaminen eteni edelleen siten, että laitosasumisessa asuvien osuus vuoden 2017 lopussa oli 2 prosenttia asumispalvelujen käyttäjistä. Kehitysvammaisten asumisessa tuetun asumisen osuus oli 22 prosenttia, ohjatun 15 prosenttia ja autetun 61 prosenttia. Asiakastyössä tehostettiin asumisvalmennusta.

Vammaisten työ- ja päivätoiminnassa jatkettiin Malminiitty-hanketta osana vammaisten henkilöiden työllistymistä tukevia toimintoja. Hanke keskittyi yksilökohtaiseen työvalmennukseen ja tukipalveluiden tuottamiseen. Vuoden 2017 aikana käynnistettiin Myyrinkodin pesulan toiminta ja Korson vanhustenkeskuksen pesulapalvelut, laajennettiin Simonkylän vanhustenkeskuksen pesulapalveluita ja vahvistettiin Malminiityn asumis- ja toimintakeskuksen tukipalvelukokonaisuutta. Lisäksi tuettiin vammaispalveluiden laitoshuollon toimintaa järjestämällä työvalmentajan tukikäyntejä ja konsultointia laitoshuollon laadun varmistamiseksi.

Vantaan 75 vuotta täyttäneistä asui kotona 93,0 prosenttia kotihoidon peittävyyden ollessa 8,7 prosenttia. Kotihoidon käyntien kokonaismäärä, sisältäen kotihoidon kentän ja palvelutalot, kasvoi 4,2 prosenttia edellisvuodesta. Vuoden lopussa omaishoidon tukea sai 995 asiakasta, mikä oli 10 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Kotihoidon palveluseteli otettiin käyttöön vuoden 2017 alussa, käyttö jäi vielä vähäiseksi.

Kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmän käyttö vakiintui kaikissa kotihoidon toimintayksiköissä ja kotihoidon varahenkilöstössä. Järjestelmästä saatavia raportteja kehitetään edelleen luotettavammiksi yhdessä palveluntuottajan kanssa. Kotihoidon varahenkilöstöön saatiin 11 uutta vakanssia. Kotihoidon varahenkilöstön toimintamallia ja tilauskäytäntöjä kehitettiin. Loppuvuodesta aloitettiin suunnittelu kohti kotihoidon resurssipoolia.

Omaishoitajien tukemista vahvistettiin koti- ja vastaanottokäynneillä, puhelimitse sekä sähköpostitse tapahtuvalla ohjauksella ja neuvonnalla. Omaishoitajien lakisääteisten vapaapäivien käyttö lisääntyi entistä laadukkaamman palveluohjauksen ja neuvonnan myötä. Omaishoitajien hyvinvointitapaamisten sisältöä kehitettiin ja systematisoitu. Uusien omaishoitajien lakisääteinen valmennusmalli kehitettiin valmiiksi. Uusina tukimuotoina uupumisriskissä oleville omaishoitoperheille tarjottiin lisävapaapäivä -palveluseteleitä sekä kotiin vietävää valmennusta. Tulokset lisävapaapäivä -palvelusetelistä on hyvät. Liikkumista tukevien palveluiden uudistaminen ja palveluohjauksen kehittäminen jatkui. Lisäksi saattajapalvelu -mallin ja puhelinpalvelun edelleen kehittäminen jatkuu.

Strategisen optimoinnin pilotointi käynnistettiin kolmessa kotihoidon toimintayksikössä. Etäkuntoutus- ja etähoitopilotti toteutettiin akuutti arviointi- ja kotikuntoutusyksikössä ja tehtiin päätös toiminnan jatkamisesta. Evondos -lääkeautomaattien käyttöä lisättiin, palvelu kilpailutettiin loppuvuodesta. Menumat ateria-automaattien käyttö jatkui pienimuotoisesti, ja palvelun kilpailutusta valmisteltiin yhdessä hankintakeskuksen kanssa.

Tehostetun kotihoidon toiminta muutettiin akuutti-, arviointi- ja kotikuntoutusyksiköksi. Kotikuntoutustoiminta on laajentunut sairaalasta kotiutuvien asiakkaiden tukemiseksi. Yhteistyössä asiakasohjauksen kanssa käynnistettiin vertaistoimintana omaishoitajalle pienryhmä, samanaikaisesti järjestettiin toimintaa myös omaishoidettavalle. Kaikissa päivätoimintakeskuksissa käynnistettiin osapäiväryhmiä. Päivätoiminta, HyväTyö -toiminta ja vapaaehtoistoiminta integroitiin toiminnalliseksi kokonaisuudeksi.

Vuoden 2017 lopussa vanhusten erityisasumisessa oli 1 198 laskennallista hoivapaikkaa. Palveluista 24 prosenttia järjestettiin omana toimintana ja 76 prosenttia ostopalveluina. Toimintaa kehitettiin valtakunnallisten ikääntyneiden pitkäaikaishoidolle asetettujen tavoitteiden, Vantaan ikääntymispoliittisen ohjelman sekä palvelurakenteen kehittämisohjelman tavoitteiden mukaisesti. Aktiivista hoiva-asumista ja asiakaslähtöisyyttä sekä omaisten ja vapaaehtoisten osallisuutta kehitettiin kulttuurinmuutos-hanketta jatkaneella Imu Akatemia -koulutuksella sekä omais- ja asiakaspalautteen pohjalta.

Laitoshoidon vähentämistä ikääntyneiden erityisasumisessa (oma toiminta) jatkettiin palvelurakenteen kehittämisohjelman mukaisesti. Yksityisten laitoshoidon palveluntuottajien kanssa sovittiin muutosstrategia ja -aikataulut. Vuoden 2017 laitoshoidon ostopalvelupaikkoja oli käytössä 113, joista kaikki ovat Kaunialassa. Kes-

kustelu palvelurakenteen muutoksesta on aloitettu Kaunialan kanssa. Palveluseteleiden määrää on pystytty lisäämään kuluvan vuoden aikana pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa hoivassa. Myyrmäen uuden palvelu- ja asumiskeskuksen rakentaminen ja toiminnan suunnittelu aloitettiin. Hämeenkylän uuden tehostetun palveluasumisen yksikön suunnittelutyöt aloitettiin.

Ikääntyneiden erityisasumisessa toimintaa tehostettiin keskitetyn varahenkilöstön tehokkaan käytön ja henkilöstön liikkuvuuden lisäämisen avulla. Henkilöstöresurssipooli käynnistyi 1.1.2017. Henkilöstöresurssipoolista saatiin positiivisia vaikutuksia henkilöstön työtyytyväisyyteen ja sairauspoissaoloihin. Lisäksi Seuren ostot vähenivät huomattavasti, vähennystä edellisvuodesta 96 prosenttia. Asumispalvelujen lääkäripalvelujen projektin siirto vanhus- ja vammaispalveluista terveyspalveluihin valmisteltiin syksyllä 2017, ja siirto toteutettiin 1.1.2018 alkaen.

Vantaan sairaalassa (Kauniala mukaan lukien) tuotettiin sairaalahoitojaksoja 25 prosenttia edellisvuotta enemmän. Kotiutukseen päättyneiden hoitojaksojen osuus oli 72 prosenttia (tavoite 75 %). Geriatrisella vastaanotolla lääkärikäyntejä oli 26 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna.

AKOS 2:n laajennus ja kosteusvauriokorjaukset valmistuivat huhtikuussa 2017, minkä jälkeen AKOS-osastoilla oli käytössä kaikki laajennukseen suunnitellut sairaansijat. AKOS-osastoilla tuotettiin 42 prosentttia enemmän hoitojaksoja kuin vuonna 2016. Kolme kuntoutusosastoa toimi Katriinan sairaalan B-talon peruskorjauksen vuoksi väistötiloissa Korson vanhustenkeskuksessa. Katriinan osastojen sairaansijamäärä oli tämän vuoksi kuusi sairaansijaa edellisvuoden alkua pienempi. Kaunialasta ostettiin hoitopaikkoja suunniteltua enemmän.

Vantaan sairaalassa kotikuntoutusta kehitettiin yhteistyössä kotona asumisen tuen kanssa. Kotisairaalatoiminta siirtyi vuoden 2017 alussa vanhusten avopalveluista sairaalapalveluihin. Geropsykiatrian 5 tukiosastopaikkaa avattiin väistötiloissa toimivan osasto 3:n yhteyteen. Yhteistyö lähti väistötiloista huolimatta hyvin käyntiin. Palliatiivista poliklinikkatoimintaa kehitettiin yhteistyössä HUS:n kanssa.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2017 olivat 175,7 milj. euroa ja tulot 22,4 milj. euroa. Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamista varten tarkoitettu määräraha siirrettiin kaupunginjohtajan päätöksellä tulosalueen määrärahaan. Tulosalueen lopullisen talousarvion menot alittuivat 4,6 milj. eurolla ja tulot ylittyivät 0,2 milj. eurolla.

Tulos (nettotoimintamenot) oli lopullista määrärahaa 4,8 milj. euroa parempi.

Merkittävimmät säästöt syntyivät henkilöstömenoista sisältäen vuokratyövoiman käytön 2,0 milj. euroa sekä palvelusetelimenoihin varatusta määrärahoista (1,0 milj. euroa). Tulosalueen asiakaspalvelujen ostot ylittyivät 0,9 milj. euroa johtuen Kaunialan sairaalan ostopalveluista. Kaunialan sairaalan ostoihin oli kuitenkin varauduttu toimialan keskitetyssä määrärahassa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
75+ kotona asuvien osuus väestöstä	92,7 %	92,5 %	93,0 %
Kotihoidon käynnit (kotihoito ja palvelutalot)	730 870	730 000	761 736
Säännöllisen kotihoidon käynnit 75 -v / 75 -v täyttänyt asiakas, keskimäärin kuukaudessa	27	28	28
Omaishoidontuen peittävyys 75-v / 75+ väestö, 31.12	2,7 %	3,0 %	3,0 %
Säännöllisen kotihoidon piirissä 75 täyttäneitä/75+ väestö 31.12	9,1 %	9,5 %	8,7 %
Kotihoidon kentän käynnit / henkilötyövuosi	2 303	2 295	2 569
Hoiva-asumisen paikat/75 vuotta täyttänyt väestö, %	9,8 %	9,5 %	9,4 %
Terveyskeskussairaalan hoitojakso/sairaansija	13,9	14,0	18,3
Tuetusti asuvien osuus kehitysvammaisten asumispalveluissa	18,0 %	24,0 %	21,8 %
Euroa / kehitysvammaisten asumispalvelujen hoitovuorokausi	126	128	132

12 13

Suun terveydenhuollon liikelaitos

Tuloslaskelma

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/ alitus
Liikevaihto	22 480	0	22 480	23 040	-560
Liiketoiminnan muut tuotot	240	0	240	249	-9
Materiaalit ja palvelut	-4 644	0	-4 644	-5 603	959
Henkilöstökulut	-15 645	0	-15 645	-15 806	161
Poistot ja arvonalentumiset	-103	0	-103	-88	-15
Liiketoiminnan muut kulut	-1 631	0	-1 631	-1 528	-102
Liikeylijäämä (-alijäämä)	697	0	697	262	434
Muut rahoitustuotot	0	0	0	18	-18
Kunnalle maksetut korkokulut	-159	0	-159	-159	0
Korvaus peruspääomasta	-68	0	-68	-68	0
Muut rahoituskulut	0	0	0	-1	1
Rahoitustuotot ja -kulut	-227	0	-227	-210	-18
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	469	0	469	53	417
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	125	-125
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	469	0	469	178	292

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen toiminnallisena tavoitteena on tuottaa suun terveydenhuollon palveluja Vantaan väestölle. Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtävänä on vastata kansanterveyslaissa ja muussa

lainsäädännössä tarkoitetusta kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista suun terveydenhuollon palveluista palvelusopimuksen mukaisesti.

Suun terveydenhuollon palvelujen kysyntä säilyi vakaana vuoden 2017 aikana. Vuoden 2017 aikana annettiin palveluja 74 987 asiakkaalle (vuosi 2016 72 290 asiakasta). Painotettujen toimenpiteiden määrä vuonna 2017 oli 461 541 kappaletta (vuonna 2016 430 566 kappaletta, muutos +7,2 prosenttia, palvelusopimuksen perustaso 417 277 kappaletta). Toimenpiteiden määräkasvu perustui jatkuvasti tehostettuun sisäiseen toimintaan sekä pääkaupunkiseudun sehyk-toiminnan siirtämisestä omaksi toiminnoksi.

Hoitotakuussa pysyttiin ja kiireettömään hoitoon hakeutuville asiakkaille ilmoitetaan välittömästi vastaanotto-aika. Palvelut tuotettiin omana toimintana, vuokratyövoiman käyttö on minimoitu välttämättömiin tilanteisiin.

Digitalisaation valmistelu- ja kehittämistyö aloitettiin yhdessä tietohallinnon kanssa. Digitaalisten ratkaisujen käyttöönotto valmistui aikataulussa.

Talousarvion toteutuminen

Liikevaihto vuonna 2017 oli 23,0 milj. euroa (vuonna 2016 22,6 milj. euroa, talousarvio 22,5 milj. euroa). Kasvu verrattuna edellisvuoteen oli 2,0 prosenttia ja talousarvioon 2,5 prosenttia joka johtuu merkittävältä osalta sisäisten palvelutuottojen kasvusta (kasvu verrattuna vuoteen 2016 oli 2,5 % ja talousarvioon verrattuna 1,0 %). Palvelusopimuksen mahdollistama 1,0 prosentin määrälauseke käytettiin liikelaitoksen eduksi. Palvelusopimuksen määrälliset tavoitteet saavutettiin jo vuoden 2017 marraskuussa. Anestesiahoidon myynti muille kunnille aloitettiin vuonna 2013. Vuoden 2017 osalta anestesiahoidon myynti oli 115 000 euroa (kasvu vuoteen 2016 verrattuna +4,5 %). Välinehuollon sisäinen laskutus oli suunnitelman mukaista. Liiketoiminnan muut tuotot (sis. PKS-päivystys) olivat 249 000 euroa (vuonna 2016 yhteensä 904 000 euroa), PKS-SEHYK toiminta siirrettiin omaksi toiminnoksi vuoden 2017 alusta alkaen.

Asiakasmaksuasetuksen mukaiset potilastulot olivat vuonna 2017 6,0 milj. euroa (vuonna 2016 6,0 milj. euroa ja talousarvio 5,8 milj. euroa), kasvu verrattuna vuoteen 2016 oli +0,5 prosenttia ja verrattuna talousarvioon +4,8 prosenttia. Muutosta verrattuna edelliseen vuoteen voidaan pitää pettymyksenä, vuonna 2018 uudistetaan työnjakoa kohdistamalla resursseja aikuishoitoon. Asiakasmaksutuotot on myös perinteisesti budjetoitu konservatiivisesti. Palvelutuotot palvelusopimukseen perustuen olivat sopimuksen mukaisesti 16,4 milj. euroa (vuonna 2016 16,0 milj. euroa ja talousarvio 16,3 milj. euroa). Muutos verrattuna edelliseen vuoteen +2,5 prosenttia (talousarvioon +1,0 %). Painotettujen toimenpiteiden määrä 461 563 kpl ylitti palvelusopimuksen (talousarvio) määrän 417 277 kpl +10,6 prosentilla. Vuoteen 2016 verrattuna määräkasvu oli +7,2 prosenttia. Muutos selittyy toisaalta oman työvoiman käytön tehostamisella edelleen (ml. aikakatto) sekä oman kapasiteetin kohdistamisella vaativiin hoitotoimenpiteisiin. Suun terveydenhuollon erikoisyksikön toiminta käynnistyi vuoden alussa vaikuttaen positiivisesti määräkertymään. Liikelaitoksen politiikkana on tarjota täysipainotteisia palveluita asiakkaille sopimusmäärästä riippumatta.

Kokonaiskulut 2017 olivat 23,2 milj. euroa (toteutunut 2016 22,6 milj. euroa ja talousarvio 22,3 milj. euroa). Vuoteen 2016 verrattuna kulujen kokonaismuutos oli +2,6 prosenttia ja talousarvioon verrattuna muutos oli marginaalinen. Aine ja tarvikekäyttö sekä palveluostot kasvoivat toimenpiteiden volyymin kasvun johdosta, Suun terveydenhuollon erikoisyksikön ylösajokustannukset olivat 873 000 euroa, josta aineet ja tarvikkeet sekä palvelut olivat 328 000 euroa. Suhteutettuna talousarvion 2017 yhden painotetun toimenpiteen kulut laskivat 1,2 prosenttia sekä verrattuna vuoteen 2016 lasku oli 4,4 prosenttia. Kustannuskehitykseen tullaan jatkuvasti kiinnittämään huomiota vuonna 2018 käsittäen kaikki kustannuserät.

Henkilöstökulut vuonna 2017 olivat 15,8 milj. euroa verrattuna talousarvioon 2017 15,6 milj. euroa (muutos +1,0 %). Henkilöstökulujen kasvu selittyy erillispalkkiomäärän kasvusta johtuen toiminnan volyymikasvusta. Suun terveydenhuollon erikoisyksikön henkilöstömenot olivat 547 000 euroa. Kiky-sopimus kompensoi osaltaan lomapalkkoja.

Liiketoiminnan muut kulut olivat vuonna 2017 1,5 milj. euroa (vuonna 2016 1,5 milj. euroa). Talousarviopoikkeama (+100 000 euroa) selittyy toiminnan koneiden ja laitteiden alemmasta vuokratasosta suunniteltuun verrattuna sekä luottotappioiden alemmasta tasosta sekä kirjattuihin luottotappioihin saaduista suorituksista. Sisäisten vuokrien taso nousi loppuvuodesta.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen suunnitelman mukaiset poistot olivat 88 000 euroa (vuonna 2016 57 000 euroa). Talousarvio alittui 15 000 euroa.

Rahoituserät olivat asetettujen raamien mukaiset; korkokulut kunnalle 159 000 euroa (korko 7,0 %) ja korvaus peruspääomasta 68 000 euroa.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen investoinnit vuonna 2017 käsiteltiin leasing -perusteisina, joten investointeja ei kirjattu. Vuonna 2016 investoinnit olivat 174 000 euroa. Kalustohankinnat tullaan jatkossa suorittamaan leasing-perusteisina. Hoitoyksiköiden ja laitteiston korvaustarve tulee jatkumaan tulevina vuosina. Vuoden 2016 tilinpäätökseen sisällytettiin 125 000 euron suuruinen investointivaraus röntgenlaitteiston hankintaan, koska laitteisto hankittiin vuonna 2017 leasing-perusteisena on varaus purettu kokonaisuudessaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Liikelaitoksen tulos oli +178 000 euroa ylijäämäinen (vuonna 2016 ylijäämä oli +699 000 euroa). Liikelaitoksen sitova talousarvion tulos +469 000 euroa alitettiin johtuen toiminnan volyymikasvun mukana tuomista rasitteista kustannuksiin. Liikelaitoksen tulos siirretään liikelaitoksen oman pääoman eräksi.

Rahoituslaskelman lyhennelmä

1 000 €	Talousarvio 2017	Toteutuma	Ylitys/alitus
Toiminnan ja investointien rahavirta	373	181	191
Rahoituksen rahavirta			
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	263	-263
Rahavarojen muutos	373	444	-72

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
väestömäärä	214 605	216 154	219 341
asiakasmäärä	72 290	72 000	74 987
käyntikerrat	198 416	199 000	203 435
painotettujen toimenpiteiden*) määrä	430 566	417 277	461 541
henkilötyövuodet **) yhteensä	226,6	229,1	233,4
käynnit per asiakas	2,7	2,8	2,7
käynnit per henkilötyövuodet	875,6	868,6	871,6
painotetut toimenpiteet per käynti	2,17	2,10	2,27
painotetut toimenpiteet per henkilötyövuosi	1 900	1 821	1 977
toiminnan kokonaiskustannukset (1 000 eur)	22 675	22 640	23 235
kokonaiskustannukset per asiakasmäärä	313,67	314,44	309,85
kokonaiskustannukset per väestömäärä	105,66	104,74	105,93

*) vaikeusastekertoimella määritellyt keskimääräiset suoritteet

**) yhden kokopäiväisen työntekijän vuosityöaika

13
Sivistystoimen toimiala

Vastuuhenkilö: Elina Lehto-Häggroth

Toimielin: Opetuslautakunta
Puheenjohtaja: Sami Kanerva
Toimielin: Vapaa-ajan lautakunta
Puheenjohtaja: Sirkka-Liisa Kähärä

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	37 088	51	37 139	39 150	-2 011
Menot	-437 966	-3 608	-441 574	-437 257	-4 317
Toimintakate	-400 878	-3 558	-404 435	-398 107	-6 328

13
Sivistystoimen toimiala bruttoyksiköt

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	32 004	118	32 122	33 683	-1 561
Menot	-396 227	-3 345	-399 573	-396 113	-3 459
Toimintakate	-364 223	-3 228	-367 451	-362 431	-5 020

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2017

Perusopetuksen oppilasmäärä kasvoi 515 oppilaalla. Kieli- ja kulttuuriryhmiin kuuluvien oppilaiden määrä on jatkanut kasvuaan vuonna 2017 ja myös vammaisopetuksen oppilaiden määrä on kasvanut voimakkaasti.

Keskeisenä muutoksena edelliseen vuoteen on ollut perusopetuksen uuden opetussuunnitelman käyttöönotto ja toteuttaminen myös yläluokilla. Lisäksi toista vuotta on ollut käynnissä luokkien 1 - 2 varhennetun englannin opetus.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi erityisen koulutustehtävän järjestämisluvan musiikki- ja tanssipainotteiseen opetukseen Vaskivuoren lukiossa, luonnontiedepainotteiseen (luonnontieteellis-matemaattinen LUMA) opetukseen Martinlaakson lukiossa ja englanninkieliseen IB-opetukseen Tikkurilan lukiossa.

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa aloitti Vaaralanpuiston uusi päiväkoti ja Husaaritien neuvolatila saatiin varhaiskasvatuksen käyttöön. Osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa oli lapsia vuonna 2017 keskimäärin 1 563 kuukaudessa eli 15,4 prosenttia kunnallisen varhaiskasvatuksen lapsista. Palvelusetelillä olleista lapsista vastaavasti 22 prosenttia oli osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa, mikä laski palvelusetelivarhaiskasvatuksen ennakoituja kustannuksia. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus vuonna 2017 oli 13,9 prosenttia.

Kirjastopalveluiden tärkein ja toivotuin uudistus on aukioloaikojen lisääminen. Tikkurilan, Myyrmäen ja Lumon kirjastot ovat lisänneet aukioloa itsepalvelun avulla merkittävästi.

Ruotsinkielisissä alakouluissa on aloitettu strategiseen johtajuuteen liittyvä rakenteellinen muutos, jonka tavoitteena on yhdistää alakouluja kahteen hallinnolliseen yksikköön, jotka koostuvat kahdesta tai useammasta toimipisteestä.

Kulttuuripalvelut toteutti Suomi 100 -juhlavuoden tapahtumia ja toimintoja yhteistyössä kaupungin muiden toimialojen kanssa. Kulttuuripalveluissa järjestettiin kaiken kaikkiaan 187 Suomi 100 -tapahtumaa.

Liikkuva päiväkoti -hanketta jatkettiin yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa ja verkostoon saatiin mukaan kaikki Vantaan yli 100 varhaiskasvatusyksikköä. Liikkuva koulu -ohjelmassa toteutettiin opetus- ja kulttuuriministeriön kärkihankkeen rahoittamana aktiivisia oppimisympäristöjä sekä koulujen pihoille että luokkatiloihin. Liikunta-apteekki -toiminta laajani Koivukylän terveysasemalle, joten palvelua tarjotaan tällä hetkellä kuudella terveysasemalla. Vantaan liikuntapaikkasuunnitelma vuosille 2018–2022 päivitettiin.

Nuorisopalveluissa suurin vuonna 2017 käynnistynyt muutos oli organisaatiorakenteen ja johtamisjärjestelmän kokonaisvaltainen uudistaminen. Muutoksen tavoitteena oli nuorisopalveluiden organisaation johtamis- ja esimiesvastuiden ja tehtävänkuvien selkeyttäminen, yhtenäisten käytäntöjen luominen koko organisaatioon sekä yhteistyön lisääminen eri yksiköiden välillä.

Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttaminen vuonna 2017

Sivistystoimi sitoutui valtuustokauden 2013–2017 aikana lisäämään kaupungin elinvoimaa työelämää tukevien joustavien päivähoitopalvelujen avulla. Asetetun tavoitteen mukaisesti lapsen huoltajan hakiessa päivähoitopaikkaa, se järjestettiin kahden viikon kuluessa kuunnellen mahdollisuuksien mukaan perheen toiveita sijainnista. Elinvoimaa pyrittiin lisäämään myös vahvistamalla vantaalaisten koulutustasoa ja osaamista: perusopetuksen keväällä 2017 päättäneistä 98,0 prosenttia sijoittui lukiokoulutukseen, ammatilliseen koulutukseen tai valmistaviin koulutuksiin ja perusopetuksen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden prosenttiosuus oli vuoden 2017 alussa 74,7.

Valtuustokaudella uudistettiin palveluja lisäämällä kuntalaisten osallisuutta ja yhteissuunnittelua. Lukiokoulutuksessa kehitettiin uusia oppimistiloja ja työelämälähtöisyyttä mm. Digiluokka ja työelämälähtöisyys lukiokoulutuksessa -hankkein. Varhaiskasvatus kehitti huoltajien osallisuusmallia Martinlaakson päiväkodin suunnitteluprosessin yhteydessä. Myös perusopetus ja kirjasto toteuttivat osallisuutta, yhteissuunnittelua ja palvelumuotoilua edistäviä toimenpiteitä. Varhaiskasvatuksessa aloitti vuonna 2017 kaksi uutta yksityistä päiväkotia ja 20 tunnin varhaiskasvatuspalveluun perustettiin 22 uutta ryhmää. Myös sähköisiä palveluita ja asiointia kehitettiin; varhaiskasvatus otti elokuussa 2017 käyttöön mobiilisovelluksen läsnäolojen seurantaan, vanhempien kanssa viestitään yhä useammin sähköpostin välityksellä ja sosiaalisen median käyttö monipuolistuu.

Asetetun tavoitteen mukaisesti varhaiskasvatus, perusopetus ja lukiokoulutus olivat kaikki palvelutuotannoltaan kustannustehokkaimpia kuuden suurimman kaupungin vuoden 2016 Varhaiskasvatuksen kuusikkovertailussa ja Kouluikkuna-vertailussa.

Talousarvion toteutuminen 2017

Kaupunginvaltuuston hyväksymänä talousarvion muutoksena sivistystoimen tulomäärärahaa korotettiin yhteensä 0,05 milj. euroa ja menomäärärahaa 3,2 milj. euroa. Lautakuntien tekemän määrärahamuutosesitysten (2,3 milj. euroa) lisäksi Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n erillisestä esityksestä kaupunginvaltuusto hyväksyi sivistystoimen ateriapalvelumäärärahoihin 0,9 milj. euron korotuksen. Vuosikatsauksen taulukoissa sarakkeessa talousarviomuutokset näkyy valtuuston hyväksymien muutosten lisäksi tulosalueiden väliset siirrot (esim. varhe -määrärahat) sekä opiskelija- ja kesätyöntekijöiden määrärahasiirrot kaupunginhallituksen määrärahoista toimialoille.

Sivistystoimen toimintatuotot ylittyivät alkuperäiseen ja muutettuun talousarvioon verrattuna 2,0 milj. euroa. Bruttoyksiköistä eniten toimintatuotot ylittyivät perusopetuksessa, 1,5 milj. euroa ja varhaiskasvatuksessa 0,3 milj. euroa. Nettoyksiköistä ammatillisen koulutuksen toimintatulot ylittyivät 0,3 milj. euroa.
Toimintamenot alittuivat alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 0,7 milj. euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 4,3 milj. euroa. Suurimmat toimintamenojen alitukset bruttoyksiköissä kohdistuvat varhaiskasvatukseen 2,4 milj. euroa, liikuntapalveluihin 0,4 milj. euroa, nuorisopalveluihin 0,3 milj. euroa, yhteisiin palveluihin 0,3 milj. euroa ja ruotsinkieliseen tulosalueeseen 0,3 milj. euroa. Perusopetus ylitti toimintamenonsa 0,5 milj. euroa. Nettoyksiköistä ammatillisen koulutuksen toimintamenot alittuivat 0,9 milj. euroa.

13 10
Opetuslautakunta ja vapaa-ajan lautakunta

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-118	0	-118	-145	26
Toimintakate	-118	0	-118	-145	26

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden 2017 aikana opetuslautakunta kokoontui 11 kertaa ja vapaa-ajan lautakunta 11 kertaa. Ruotsinkielinen jaosto kokoontui 8 kertaa. Yksilöasioiden jaosto kokoontui 1 kerran.

Lautakuntien yhteinen päätösseminaari vanhoille lautakunnille pidettiin kesäkuussa ja uusien lautakuntien talousarvioesitykseen liittyvä seminaari pidettiin elokuussa ja perehdytysseminaari marras-joulukuun vaihteessa.

Talousarvion toteutuminen

Lautakuntien toimintamenot olivat yhteensä 0,145 milj. euroa ja toteumaprosentti oli 122. Ylitys johtui palkkiosäännön muutoksesta (1.6.2017) sekä vanhalle ja uudelle lautakunnalle järjestetyistä seminaareista.

13 20
Yhteiset palvelut

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-5 187	1 174	-4 013	-3 730	-283
Toimintakate	-5 187	1 174	-4 013	-3 730	-283

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Toimialan tilojen yhteiskäyttöä on selvitetty ja yhteiskäyttöisten tilojen määrä on kasvanut kolmella tilalla. Sähköistä asiointia on edistetty toimialalla ja osallistuttu varhaiskasvatuksen toimintajärjestelmän määrittelyyn ja kilpailutukseen. Laadittiin toimialan Digitalisaatiostrategia. Robo-keskus perustettiin Tikkurilan kirjaston tilaan.

Sekä sisäisessä että ulkoisessa viestinnässä siirryttiin yhä enemmän käyttämään nykyaikaisia vuorovaikutteisia viestintäkanavia kuten sosiaalista mediaa, videoita ja kuvamateriaaleja. Samanaikaisesti vähennettiin paperisia painatuskuluja lähes puoleen. Sosiaalisen median käytöstä ja videoiden tekemisestä järjestettiin koulutusta. Terveys- ja turvallisuusjohtamista tehostetiin lisäämällä tetu-käyntejä työyksiköissä ja kehittämällä johtamisen tukena hyödynnettävän turvallisuustiedon keräämisen käytäntöjä.

Tulosalueen työn hallittavuuden kehittämiseksi aloitettiin tulosalueiden kanssa neuvottelut työtehtävien ennakoimiseksi ja yhteistyön sujuvuuden lisäämiseksi.

Uusi hallintosääntö tuli voimaan 1.6.2017 alusta alkaen. Johtosäännöt ja muut toimintaa ohjaavat säännöt yhdistyivät yhdeksi hallintosäännöksi. Delegoinnit päivitettiin uutta hallintosääntöä vastaavaksi.

Talousarvion toteutuminen

Yhteisten palveluiden toimintamenot alittuivat noin 0,3 milj. euroa, johtuen mm. henkilöstökulujen alittumisesta 0,4 milj. euroa (sis. koko sivistystoimen varhaiseläkemäärärahan alittumisen 0,2 milj. euroa).

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
sivistystoimen yhteisten palvelujen henkilöstö/ toimialan henkilöstö %	1,0 %	0,9 %	1,0 %
sivistystoimen yhteisten palvelujen henkilöstö/ toimialan esimiesten määrä %	24,9 %	22,7 %	25,3 %
Hallinnollisten tehtävien henkilöstömenot / toimialan menot yhteensä *)	0,6 %	0,6 %	0,6 %

*) Yhteisten palveluiden henkilöstömenot vähennettynä toimialan varhaiseläkemenoperusteisen eläkemaksun (varhe) -määrärahalla.

13 30
Suomenkielinen perusopetus

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 830	266	6 096	7 547	-1 451
Menot	-165 540	-1 711	-167 251	-167 706	455
Toimintakate	-159 710	-1 446	-161 156	-160 159	-996

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Suomenkielisessä perusopetuksen 42 koulussa opiskeli 21 718 oppilasta. Kasvua edelliseen vuoteen oli 515 oppilasta.

Keskeisenä muutoksena edelliseen vuoteen on ollut perusopetuksen uuden opetussuunnitelman käyttöönotto ja toteuttaminen myös yläluokilla. Lisäksi toista vuotta on ollut käynnissä luokkien 1 - 2 varhennetun englannin opetus.

Vammaisopetuksen oppilaiden määrä on kasvanut voimakkaasti myös vuonna 2017.

Kieli- ja kulttuuriryhmiin kuuluvien oppilaiden määrä on jatkanut kasvuaan vuonna 2017. Pieni osa oppilaista on ohjattu maahanmuuttajien valmistavien ryhmien sijaan inklusiivisesti valmistavaan opetukseen, joka toteutetaan yleisopetuksen ryhmissä.

Oppilaan ohjauksen kehittämistyö on aloitettu vuonna 2017. Osa tätä on neljän yläkoulun kokeilut, jossa mahdollistetaan työelämäpainotteinen opiskelu muuallakin kuin alueellisilla joustavien perusopetuksen luokilla (JOPO). Kehittämistä jatketaan ja laajennetaan vuonna 2018.

Syksyllä 2017 lisättiin yksi polikliininen luokka vahvaa psykiatrista tukea tarvitseville oppilaille ja aloitettiin valmistelu em. toiminnan mahdolliselle laajentumiselle.

Talousarvion toteutuminen

Perusopetuksen noin 167 milj. euron talousarvio ylittyi noin 0,5 milj. euroa, käyttöasteen ollessa 100 prosenttia. Vammaisten ja maahanmuuttajataustaisten lasten ennakoitua suurempaan kasvuun saatiin talousarviomuutoksena (1,1 milj. euroa). Budjetin ylittäminen johtui pääasiassa seuraavista asioista: vammaisopetuksen avustajakulut 665 000 euroa, ennakoitua suuremmat siivouskulut 560 000 euroa ja koulukuljetuskustannukset 440 000 euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
oppilasmäärä vantaalaisissa peruskouluissa	21 203	21 391	21 718
käyttömenot euroa/oppilas	7 868	8 000	7 745
opetuksen % -osuus oppilaskohtaisesta käyttömenosta	56,5 %	56,0 %	54,0 %
huoneistoneliöt/oppilas	11,4	10,9	10,9
keskimääräinen ryhmäkoko, 1-9 luokat	17,7	17,8	18,3
jatkokoulutukseen lukioon, ammatilliseen koulutukseen, ammattistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä peruskoulun päättötodistuksen saaneista %	99 %	99 %	98 %
iltapäivätoimintaan osallistuvien lasten määrä	2 290	2 300	2 431
4. vuosiluokalta alkava vapaaehtoinen A 2 -kieli, aloittaneiden määrä	43 %	40 %	46 %
oppilaita/oppilaanohjaaja	302	290	270
oppilaita/koulupsykologi	954	918	916

13 40
Lukiokoulutus

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	420	0	420	531	-111
Menot	-22 413	-350	-22 763	-22 661	-102
Toimintakate	-21 993	-350	-22 343	-22 130	-213

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Digitaalisiin ylioppilaskirjoituksiin siirtymiseksi järjestettiin opettajien koulutuksia, testattiin koejärjestelmien toimivuutta, rakennettiin testiluokkia, laadittiin kaupunkitasoisia ohjeita sekä hankittiin koelaitteistoja varsinaisen koetilan varustamiseksi.

Lukiokoulutuksessa oppimistiloja, robotiikkaa, ohjelmointia ja työelämäyhteistyötä kehitettiin viidessä eri hankkeessa: Digiluokka -uudistuva oppimistila, Tulevaisuuden oppimistila - digioppimisen Living Lab, Robolukio, Luovaa teknologiaa lukioihin sekä Tunne työ – suunnittele ura.
Lukioiden johtoryhmien työskentelyä sekä päivittäisen toiminnan johtamista kehitettiin nelipäiväisessä johtoryhmävalmennuksessa. Valmennus sisälsi muun muassa valmentavan johtamisen, strategisen ja arvojohtamisen sekä yhteisöllisen kehittämisen teemoja.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi (OKM/76/530/2017) Vantaan kaupungille erityisen koulutustehtävän järjestämisluvan musiikki- ja tanssipainotteiseen opetukseen Vaskivuoren lukiossa, luonnontiedepainotteiseen (luonnontieteellis-matemaattinen, LUMA) opetukseen Martinlaakson lukiossa ja englanninkieliseen IB-opetukseen Tikkurilan lukiossa.

Talousarvion toteutuminen

Lumon monitoimitilan vuokran nousu aiheutti lisäkuluja 250 000 euroa. Lisäksi lukiokoulutuksen keskitettyihin menoihin haettiin lisätalousarvio 100 000 euroa, kun perusopetuksen keväällä 2017 päättäneistä vammaisope-

tuksen oppilaista viisi ei saanut jatko-opintopaikkaa ammatillisesta erityisoppilaitoksesta ja nuoriso- ja aikuiskoulutuksen tulosalueella jouduttiin järjestämään heille koulutustakuun toteutumiseksi korvaavaa toimintaa lukuvuodeksi 2017–2018.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
suomenkielisten päivälukioiden opiskelijat	3 632 *)	3 550	3 556
suomenkielisten päivälukioiden opiskelijamäärä/lukio, keskiarvo **)	..	710	711
aikuis- ja etälukion tutkintotavoitteiset opiskelijat	304 ***)	360	259
keskeyttäneet % opiskelijamäärästä (päivälukiot)	2,86 %	2,30 %	2,06 %
kolmessa vuodessa päättötodistuksen saaneet kaikista valmistuneista (päivälukiot)	86 %	89 %	87 %
kaikki tunnit/vvt/opiskelija (päivälukiot)	1,29	1,30	1,31
käyttömenot euroa/opiskelija (päivälukiot)	5 861 ****)	6 129	6 043
huoneistoneliöt/opiskelija (päivälukiot)	7,8	8,0	7,7

*) TP 2016-luku on 20.9.2016 opiskelijamäärä. Tulisi olla painotettu keskiarvo eli 3 561 opiskelijaa.
**) Uusi tunnusluku 1.1.2017 alkaen.
***) TP 2016-luku on 20.9.2016 opiskelijamäärä. Tulisi olla painotettu keskiarvo eli 329 opiskelijaa.
****) Painotettua opiskelijamäärää käyttäen: 5 944 euroa / opiskelija (päivälukiot).

13 50
Varhaiskasvatus

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	18 700	-1 306	17 394	17 693	-299
Menot	-150 263	264	-149 999	-147 654	-2 345
Toimintakate	-131 563	-1 042	-132 605	-129 961	-2 643

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuonna 2017 varhaiskasvatuspaikkoja tuli kokonaisuudessaan 91 lisää. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa aloitti Vaaralanpuiston uusi päiväkoti ja Husaaritien neuvolatila saatiin varhaiskasvatuksen käyttöön. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa aloitti kaksi uutta päiväkotia. Kunnalliseen varhaiskasvatukseen tuli 46 uutta paikkaa ja yksityiseen varhaiskasvatukseen 138 (yht. 184). Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa luovuttiin yhdestä päiväkodista sekä kahdesta ryhmäperhepäiväkodista (-61). Yksityisessä varhaiskasvatuksessa lopetti yksi päiväkoti (-14).

Fyndetin yksiköt siirtyivät palveluseteliltä takaisin yksityisen hoidon tuelle (52 paikkaa). Osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa oli lapsia vuonna 2017 keskimäärin 1 563 kuukaudessa eli 15,4 prosenttia kunnallisen varhaiskasvatuksen lapsista. Palvelusetelillä olleista lapsista vastaavasti 22 prosenttia oli osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa, mikä laski palveluseteli-varhaiskasvatuksen ennakoituja kustannuksia. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus vuonna 2017 oli 13,9 prosenttia.

Kehityksen ja oppimisen rakenteellisten tukitoimien piirissä olevien lasten osuus on tippunut edellisen vuoden joulukuun 7,7 prosentista 7,0 prosenttiin (syyskuu 2017). Arvion mukaan osapäiväisten lasten määrän kasvaessa rakenteellisia tukitoimia on tarvittu aiempaa vähemmän ja pedagogisen tuen vahvistuminen on myös vähentänyt tarvetta rakenteelliseen tukeen.

Vuoden 2017 aikana toteutettiin selvitys subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaamisen sukupuoli- ja lapsivaikutuksista.

Varhaiskasvatuksessa päättyi 31.12.2017 kolme hanketta. 1. Esi- ja perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämishankeen tavoitteena oli edistää tieto- ja viestintäteknologian pedagogista käyttöä Vantaan esiopetuksessa. Hankkeessa kehitetty vertaisoppimisen malli juurrutetaan pysyväksi osaksi koko Vantaan varhaiskasvatusta. 2. Kohti uutta inklusiivista toimintakulttuuria- hanke pyrki vahvistamaan tukea tarvitsevan lasten osallisuutta lapsiryhmän toimintaan, varhaiskasvatuksen positiivista toimintakulttuuria sekä tieto- ja viestintäteknologian pedagogista hyödyntämistä kehityksen ja oppimisen tuen näkökulmasta. 3. Kasvun ja oppimisen tuen kehittämishanke oli Opetus- ja kulttuuriministeriön tukema ja kohdentui esi- ja perusopetuksen erityisopetuksen laadun kehittämiseen. Hanke toteutui yhteistyössä perusopetuksen kanssa.

Talousarvion toteutuminen

Varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmän piirissä vuonna 2017 oli 68 lasta ennakoitua vähemmän. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa oli keskimäärin 79 lasta enemmän kuukaudessa kuin oli arvioitu. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa oli 22 lasta arvioitua vähemmän kuukaudessa. Kotihoidon tuella oli 125 lasta vähemmän kuin oli arvioitu. Ennakkoväestötiedon perusteella varhaiskasvatusikäisten lasten määrä väheni Vantaalla vuonna 2017 n. 163 lasta. Tämä oli enemmän kuin virallisessa väestöennusteessa (-52).

Oman henkilöstön kustannukset alittuivat 5,1 milj. euroa, Seuren henkilöstöpalvelujen ostoihin käytettiin vastaavasti 5,0 milj. euroa. Henkilöstömäärärahaa oli leikattu talousarviossa 0,9 milj. euroa osa-aikaisen varhaiskasvatuksen vuoksi. Henkilöstökustannukset toteutuivat kokonaisuutena talousarvion mukaisesti.

Talousarviomuutoksena toimintakuluja pienennettiin 1,6 milj. euroa yksityisen palvelutuotannon arvioitua pienemmän käyttäjämäärän vuoksi. Avustukset (kotihoidontuki ja yksityisenhoidontuki kuntalisineen) toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti 29,5 milj. euroa, josta palvelusetelin osuus oli 7,8 milj. euroa.

Varhaiskasvatuksen toimintakulut alittuivat yhteensä 2,3 milj. euroa korjattuun käyttösuunnitelmaan nähden. Avustajia käytettiin huomattavasti vähemmän kuin aikaisemmin, koska rakenteellisten tukitoimien piirissä olleiden lasten määrä oli 0,7 prosenttia ennakoitua alhaisempi. Avustajamäärärahaa jäi käyttämättä 0,7 milj. euroa. Asiakaspalvelujen ostoja oli ennakoitua vähemmän, jonka vuoksi säästyi 0,4 milj. euroa. Varhaiskasvatus oli varautunut käyttösuunnitelman teon yhteydessä Vantin hinnankorotuksiin 0,5 milj. euroa. Hinnankorotusta ei kuitenkaan toteutettu vuoden 2017 alkupuolella ja varhaiskasvatus sai 0,5 milj. euron lisämäärärahan, jota ei kuitenkaan olisi tarvittu. Ateriapalvelujen määrärahasta jäi käyttämättä yhteensä 0,9 milj. euroa.

Lisätalousarvion myöntämisen yhteydessä varhaiskasvatuksen tulotavoitetta alennettiin 1,3 milj. euroa. Toteuma oli 17,7 milj. euroa, joka toteutui 0,3 milj. euroa ennakoitua paremmin.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Lasten määrä eri varhaiskasvatuspalveluissa keskimäärin kuukaudessa:			
Kunnallinen varhaiskasvatus	10 199	10 043	10 122
Yksityinen varhaiskasvatus	1 425	1 654	1 632
Kerhotoiminta	772	850	773
Kotihoidon tuki	3 995	4 086	3 961
Varhaiskasvatuspalvelujen piirissä olevien lasten osuus kaikista varhaiskasvatusikäisistä *)	72,3 %	75,2 %	72,4 %
Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus kaikista varhaiskasvatuksessa olevista lapsista (joulukuun tilanne)	12,3 %	14,1 %	13,9 %
Rakenteellisten tukitoimien piirissä olevat lapset (kunnallinen varhaiskasvatus) **)	7,5 %	7,7 %	7,0 %
Käyttömenot €/palveluja käyttävä lapsi	9 075	9 089	8 967

*) Suomen- ja ruotsinkieliset lapset yhteensä.
**) TP 2016 luku on vuoden 2016 lopun tilanne. TP 2017 luku on syyskuun 2017 tilanne.

13 55
Kirjastopalvelut

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	504	-90	414	405	9
Menot	-9 211	-625	-9 837	-9 742	-95
Toimintakate	-8 707	-715	-9 423	-9 337	-86

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kirjaston toiminta kehittyy odotetusti ja yleisten trendien mukaan: kirjojen, äänilevyjen ja elokuvien lainaaminen vähenee, kuten em. tuotteiden myyntikin. Suomessa julkaistun kirjallisuuden määrä on viime vuosina myös laskenut voimakkaasti. Kirjastoasiakkaiden kysyntä kohdistuu lehtiin ja verkon kautta käytettävissä oleviin aineistoihin. E-aineistojen osuus oli viime vuonna 7 prosenttia kokonaislainauksesta. Kirjaston kävijämäärät sen sijaan ovat kasvussa. Kirjastotiloja käytetään opiskeluun ja työskentelyyn yhä enemmän. Myös 2017 alussa voimaan astunut uusi kirjastolaki velvoittaa kehittämään ja tarjoamaan tällaista tilaa.

Vantaan toiseksi suurimman kirjaston Myyrmäen sulkeminen syyskuun lopussa peruskorjauksen vuoksi ei juurikaan pienentänyt kirjastojen yhteenlaskettua kävijämäärää, vaikka Myyrmäen osalta sulku merkitsi 120 000 asiakaskäynnin vähennystä tavanomaiseen määrään.

Vuonna 2017 uudistettiin tai peruskorjattiin Tikkurilan, Myyrmäen, Länsimäen ja Pähkinärinteen kirjastot. Kaikki suunnitelmat niin sisustuksen, varustuksen kuin toimintatapojen ja palveluiden osalta tehdään yhdessä asukkaiden kanssa. Suunniteluun osallistui arviolta 2 000 henkilöä kymmenissä palvelumuotoilutyöpajoissa ja muissa osallistamisen kanavissa.

Tärkein ja toivotuin uudistus on aukioloaikojen lisääminen. Tikkurilan, Myyrmäen ja Lumon kirjastot ovat lisänneet aukioloa itsepalvelun avulla merkittävästi. Viime vuonna valmisteltiin myös Pähkinärinteen ja Länsimäen kirjastojen avaamista ajoittain myös täysin ilman henkilökuntaa.

Kirjaston kaikki lainausautomaatit päivitettiin viime vuonna, samoin otettiin käyttöön kolme uutta lajittelevaa palautusautomaattia. Oma mobiilisovellus oli ensimmäisen kokonaisen vuoden tuotantokäytössä. Sitä käytettiin ahkerasti, 1,5 miljoonaa kertaa vuodessa. Sovellus hyödyntää aiemminkin käytössä ollutta suureen datamäärään perustuvaa henkilökohtaisen suosittelun järjestelmää, jonka käyttö on mobiilisovelluksen myötä 20-kertaistunut.

Kirjasto on tiivistänyt yhteistyötään muiden Helmet-kirjastojen kanssa. Yhteistyöllä on saatu aikaan merkittäviä kustannussäästöjä ja laatuparannuksia. Yhteistyön sopimuspohjaa on vahvistettu 2017 ao. apulaiskaupunginjohtajien laatimalla Helmet-sopimuksella.

Kirjaston uudistukset ovat herättäneet sekä kansainvälisen median että alan ammattilaisten mielenkiinnon. Kirjastossa otettiin useita ulkomaisia vieraita vastaan, ja Vantaan kaupunginkirjastoa esiteltiin Opetusministeriön varoin myös kirjastoalan suurimmassa kansainvälisessä konferenssissa IFLA:ssa Puolassa kahden esityksen voimin.

Vantaan kirjastoverkko ei ole pysynyt uusien alueiden rakentamisen mukana. Koivukylään ja Kivistöön on suunnitteilla uudet kirjastot lähivuosina, mutta edelleen on muutama kaupunginosa täysin ilman kirjastopalveluja.

Talousarvion toteutuminen

Palvelu-uudistukset, lean-johtaminen, automaatio ja yhteistyöverkostot ovat mahdollistaneet kehitystyön siten, että mitään lisäkustannuksia ei ole syntynyt, vaan Vantaan kaupunginkirjasto on edelleen yksi Suomen edullisimmista ja tehokkaimmista kirjastoista.

Maakuntauudistukseen liittyen kaupungin tilojen vuokria on tarkistettu, jolloin myös kirjaston menot ovat merkittävästi kasvaneet. Kirjastotoiminta on kuitenkin toteutunut täysin talousarvion ja käyttösuunnitelman mukaisesti.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
kävijät	1 817 126	1 800 000	1 781 572
aineistolainojen määrä	2 953 399	2 800 000	2 736 013
aineistolainaus/asukas	14	14	13
aineistomääräraha euroa/asukas	5	5	5
toimintamenot/ asukas	42	44	43

13 60
Muu koulutus

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-170	0	-170	-165	-5
Toimintakate	-170	0	-170	-165	-5

Talousarvion toteutuminen

Osakassopimuksen mukainen toiminta-avustus Metropolialle oli 150 000 euroa. Helsingin seudun kesäopistolle maksettiin sopimuksen mukaisesti 15 000 euroa.

13 90
Ruotsinkielinen tulosalue

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	720	0	720	632	88
Menot	-11 140	0	-11 140	-10 792	-348
Toimintakate	-10 420	0	-10 420	-10 160	-260

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen varhaiskasvatussuunnitelma hyväksyttiin opetuslautakunnan ruotsinkielisessä jaostossa 7.6.2017 ja se otettiin käyttöön kaikissa toimintayksiköissä elokuussa 2017. Varhaiskasvatussuunnitelman pohjalta jokaisessa toimintayksikössä on laadittu toimintasuunnitelma. Osa-aikaista varhaiskasvatusta järjestettiin varhaiskasvatuksen neljässä toimintayksiköissä joko osaviikkoisena tai osapäiväisenä.

Pääkaupunkiseudun varhaiskasvatuksen asiakastyytyväisyyskysely toteutettiin marraskuussa 2017. Ruotsinkielisestä varhaiskasvatuksesta annettiin asteikolla 1 - 5 yleisarvosana 4,32.

Ruotsinkielisten palveluiden seitsemänsillä vuosiluokilla otettiin käyttöön uusi opetussuunnitelma 1.8.2017 alkaen. Uusi opetussuunnitelma astuu voimaan asteittain 2018–2019, jolloin se otetaan käyttöön myös kahdeksansilla ja yhdeksänsillä luokilla. Vaikka oppiaineiden tavoitteet ja sisällöt olivat vielä edellisen opetussuunnitelman mukaiset, pedagogiset ratkaisut olivat jo nyt uuden opetussuunnitelman mukaisia kaikissa peruskouluissa. Alakoulujen opetussuunnitelmien oppiainetavoitteet tarkistettiin.

Alakoulujen strategiseen johtajuuteen on aloitettu rakenteellinen muutos, jonka tavoitteena on yhdistää alakouluja kahteen hallinnolliseen yksikköön, jotka koostuvat kahdesta tai useammasta toimipisteestä. Esikoulujen toiminta- ja johtajuusjärjestelmien ja toimintaympäristöjen tehostamistoimenpiteet on myös aloitettu.
Ruotsinkielisten palveluiden tulosalueella on alkanut yhteistyö Helsingin yliopiston ruotsinkielisen kasvatustieteiden laitoksen kanssa. Tulosalueen koulut ja päiväkodit toimivat yliopiston kanssa yhteistyötä tekevinä kumppanuuskouluina ja -päiväkoteina, joissa järjestetään opiskelijoitten harjoittelujaksoja. Harjoittelujen ohjaajina toimivia opettajia koulutettiin tehtäväänsä Helsingin yliopiston johdolla.

Syksyllä 2017 järjestettiin vantaalaisille maahanmuuttajalapsille ensi kertaa myös ruotsinkielistä valmistavaa opetusta sekä esi- että perusopetuksessa.

Ruotsinkielinen lukio tekee yhteistyötä suomenkielisten lukioiden kanssa ja osallistuu yhteisiin projekteihin, kuten LivingLab, Tunne työ – suunnittele ura sekä Luovaa teknologiaa lukioihin. Ruotsinkielinen lukio valmistautui yhteistyössä suomenkielisten lukioiden kanssa digitaalisiin ylioppilaskirjoituksiin siirtymiseen.

Talousarvion toteutuminen

Ruotsinkielinen tulosalue pysyi talousarviossaan vuonna 2017. Tulosalueen toimintatuotot jäivät 0,09 milj. euroa alle talousarvion, mikä johtui varhaiskasvatusmaksujen arvioitua pienemmistä tuloista. Toimintakuluissa

pysyttiin 0,35 milj. euroa alle talousarvion, mistä johtuen toimintakate jäi 0,3 milj. euroa ylijäämäiseksi. Toimintakuluissa säästöä syntyi tulosalueen perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökuluissa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa	274	285	267
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa *)	80	0	0
Lapsia kerhotoiminnassa	14	16	12
Lapsia esiopetuksessa	88	88	75
Oppilasmäärä ruotsinkielisessä peruskoulussa **)	787	803	796
Käyttömenot euroa/ oppilas ***)	8 492	..	8 225
Opetuksen % -osuus oppilaskohtaisista käyttömenoista/ oppilas ***)	56,4 %	..	57, 0 %
Huoneistoneliöt/ oppilas	13,8	12,4	12,5
Keskimääräinen opetusryhmäkoko, 1-9 luokat	16,2	18,6	18,1
jatkokoulutuksessa lukioon, ammatilliseen koulutukseen, ammattistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä peruskoulun päättötodistuksen saaneista % -osuus	99 %	98 %	98 %
Iltapäivätoimintaan otettujen oppilaiden kokonaismäärä	136	132	130
Oppilasta/ koulupsykologi ****)	829	866	927
Ruotsinkielisen lukion opiskelijat	126	151	132
Kaikki tunnit/ vuosiviikkotunnit/ opiskelija	1,9	1,9	1,9
Käyttömenot euroa/ opiskelija ***)	8 267	..	7 800
Huoneistoneliöt/ lukio-opiskelija	9,3	8,4	9,2

*) Ruotsinkieliset lapset yksityisessä varhaiskasvatuksessa ovat osa varhaiskasvatuksen tunnuslukuja.
**) Sisältää esiopetuksen oppilaat, koska esiopetus tapahtuu koulujen tiloissa.

***) Luku saadaan vasta käyttösuunnitelman valmistuessa.

****) Sisältää lukion opiskelijat, koska ruotsinkielisillä lukiolaisilla ei ole omaa koulupsykologia.

13 91
Kulttuuripalvelut

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	310	262	572	508	64
Menot	-5 676	-325	-6 001	-5 934	-67
Toimintakate	-5 366	-63	-5 429	-5 426	-3

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kulttuuripalveluiden toiminta kaikissa tulosyksiköissä on toteutunut toimintasuunnitelman mukaisesti. Asiakasmäärät ja suuret tapahtumat kasvoivat kulttuuristrategian edellyttämällä tavalla.

Kulttuuripalvelut toteutti Suomi 100 -juhlavuoden tapahtumia ja toimintoja yhteistyössä kaupungin muiden toimialojen kanssa. Kulttuuripalveluissa järjestettiin kaiken kaikkiaan 187 Suomi 100 -tapahtumaa.
Toiminta toteutui kaikilta osin toimintasuunnitelman mukaisena, mutta kävijäodotukset rikottiin, kun Rock Festiin osallistui 50 000 kävijää ja Tikkurila festivaaliin 30 000 kävijää. Vantaan taidemuseo Artsi sai Suomen Museoliiton jakaman erikoispalkinnon toiminnastaan. Vantaan kaupunginmuseo sai, yhdessä kolmen muun museon kanssa, Museoliiton Vuoden viestintäteko -palkinnon Rakkauden tiloja -hankkeesta. Kulttuuritalo Martinuksen tapahtumatuotanto laajeni.

Kulttuurikeskus Vernissan ja Lumosalin näyttämötekninen henkilökunta siirrettiin Kulttuuritalo Martinuksen päällikön alaisuuteen (2+2).

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuuston hyväksymänä talousarvion muutoksena tuloarvioita korotettiin 0,262 milj. euroa ja menoarviota 0,262 milj. euroa.

Kulttuuripalveluiden talousarvio on toteutunut muutetun talousarvion mukaisena. Kulttuuripalveluiden yhteinen ulkopuolinen rahoitus vuonna 2017 oli 0,27 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Kaikkien kulttuuritapahtumien yleisömäärä	244 606	141 300	212 759 *)
Taiteen perusopetuksen oppilaat (musiikkiopisto ja kuvataidekoulu) **)	6 865	2 775	3 039
Taiteen perusopetus euroa/oppilas ***)	..	1 760	1 410
Taiteen perusopetus euroa/asukas ***)	..	22,38	19,20
Kulttuuripalveluiden bruttoyksiköiden tulot (euroa) / asukas			2,28
Taiteen perusopetuksen tulot (euroa) / asukas			5,58
Avustukset, euroa/asukas ***)	..	5,05	4,35
Kävijämäärä kaupunginmuseossa	..	65 700	11 435
Kävijämäärä taidemuseossa + Galleria K	..	17 000	15 785
Käyttömenot euroa/asukas	49,62	48,64	48,18

*) Luku sisältää kuvataidekoulun Paalutorilla 24/7 olleen näyttelyn ja kävijäarvio on 50 000 hlöä.
**) Musiikkiopisto ja kuvataidekoulu laskettu tuplana mukaan TP 2016.

***) Uusi tunnusluku 1.1.2017 alkaen.

13 92
Liikuntapalvelut

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 000	641	5 641	5 474	167
Menot	-19 159	-864	-20 023	-19 594	-429
Toimintakate	-14 159	-223	-14 382	-14 120	-262

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Liikuntapalveluiden vastuut ja toimintakenttä ovat laajentuneet viime vuosina huomattavasti. Liikuntapalveluiden vastuulle on siirtynyt Myyrmäen ja Tikkurilan urheilupuistojen ja Rajakylän tenniskeskuksen liikuntatilojen operointi sekä päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten vapaa-ajan käytön koordinointi ja varausten hallinnointi sekä iltakäytön valvonnan koordinointi ja työnjohto. Vuonna 2017 liikuntapalveluiden vastuulle siirtyivät monitoimitalon Lumon tilavaraukset. Liikuntapalveluiden vastuulle siirtyneiden toimintojen uudelleenorganisointia, toimintatapojen yhtenäistämistä ja uusien toimintojen liittämistä liikuntapalveluiden perustoimintaan jatkettiin vuoden 2017 aikana.

Liikuntaan aktivointia jatkettiin keskittyen lapsiin ja nuoriin sekä seniori-ikäisiin kohdistuviin toimenpiteisiin. Liikkuva päiväkoti -hanketta jatkettiin yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa ja verkostoon saatiin mukaan kaikki Vantaan yli 100 varhaiskasvatusyksikköä. Toimenpiteitä ja uusia ideoita viedään varhaiskasvatusyksiköihin kahden projektityöntekijän toimesta. Liikkuva koulu -ohjelmassa toteutettiin opetus- ja kulttuuriministeriön kärkihankkeen rahoittamana aktiivisia oppimisympäristöjä sekä koulujen pihoille että luokkatiloihin. Liikkuvan koulun liikunnanohjaajat ovat luoneet osallistamismallin, jonka kautta oppilaat pääsevät osallistumaan koulupihojen sekä luokkatilojen suunnitteluun. Uutena avauksena käynnistettiin yhteistyö kuraattoreiden kanssa. Heidän avullaan vähän liikkuville lapsille pyritään löytämään mielekäs tapa liikkua mm. vuoden aikana pilotoidun Sporttikaveri-toimintamallin avulla. Sporttia kaikille -hankkeen toiminta laajeni yli 100 kaikille avoimen harrasteliikuntaryhmän kokonaisuudeksi. Vuoden aikana käynnistettiin suunnittelu toimintamallin vakinaistamiseksi. Lasten ja nuorten harrastetavaratalo -hankkeessa kehitettiin harrasteliikuntamahdollisuudet yhteen palveluun kokoavaa verkkosivustoa Hobihobi.fi. Hankkeen pilotti käynnistetiin Aviapoliksen alueella.

Esikouluikäisten ja koululaisten uinninopetusta toteutettiin uudistetulla tuntijaolla. Uudistuksen myötä pystytään tarjoamaan 19 uinninopetuskertaa lasta kohden aiemman 16 sijaan. Oppilaisurheilukisoja järjestettiin entiseen tapaan kahdeksassa lajissa. Yläkoululaisten Urhea -toiminta laajeni myös 8. - 9. -luokkalaisille ja mukana oli yli 500 nuorta 13:sta eri lajista. Liikuntapalvelut tarjoaa toimintaan tilat ja ohjaajakorvaukset kohdeavustusten kautta.

Vuoden aikana järjestettiin useita maksuttomia tapahtumia, joissa oli mahdollista tutustua ja kokeilla eri liikuntalajeja. Suurin tapahtuma oli pääkaupunkiseudun koululaisille järjestetty School Action Day, joka kokosi yli 4 000 osallistujaa ja lapsiperheille suunnattu iltatapahtuma noin 1 000 osallistujaa. Alle kouluikäisten lasten perheille suunnattuja Perhepeuha -liikuntatapahtumia toteutettiin yhteistyössä seurojen kanssa. Tapahtumia oli vuoden aikana 10.

Liikuntapalveluiden ohjatun kurssitoiminta tarjoaa vaihtoehtoja seniori-ikäisille ja työikäisille liikkujille. Tarjolla on erilaisia jumppia, vesijumppia ja ohjattuja kuntosaliryhmiä, joita järjestettiin viikoittain yhteensä 220. Vuoden aikana käynnistetiin pilotti, jossa työikäisten iltavesijumpat toteutettiin yhteistyömallilla seurojen toimesta. Senioreiden vertaisohjaajatoimintaa laajennettiin ja syksyllä 2017 toiminnassa oli bocciaryhmä, sulkapalloryhmä sekä yhteensä 47 kuntosaliryhmää, jotka toimivat kolmella ikääntyneiden tarpeisiin suunnatulla seniorikuntosalilla. Ohjaamisesta vastaa 52 vertaisohjaajaa.

Liikunta-apteekki -toiminta laajani Koivukylän terveysasemalle, joten palvelua tarjotaan tällä hetkellä kuudella terveysasemalla. Liikuntapalvelut oli mukana pilotoimassa Ikäinstituutin Elämäni eläkevuodet -hanketta ja syksyllä järjestetty pilottiryhmä tavoitti erittäin hyvin terveytensä kannalta liian vähän liikkuvien eläkeläisten kohderyhmää. Maksuttomia kauppakeskuskävelyitä eli ohjattuja yhteislenkkejä kauppakeskuksen tiloissa järjestettiin kerran kuukaudessa yhteistyössä kauppakeskus Jumbon ja viihdekeskus Flamingon kanssa. Liikuntapalvelut käynnisti yhteistyön vantaalaisten palvelutalojen kanssa liikunnan lisäämiseksi asukkaiden arkeen. Kokeiluun ilmoittautui 6 palvelutaloa, joissa liikunnanohjaajat asensivat lattiateippauksia ja jumppaohjeita asukkaiden ja henkilökunnan käytettäväksi. Lisäksi 100 päivää ennen Itsenäisyyspäivää käynnistettiin toimintaan osallistuvien palvelutalojen kesken hernepussinheittokisa.

Liikuntapaikkarakentamista toteutettiin vuonna 2017 suunnitellusti. Korson tekojää, Kartanonkosken liikuntapuiston skeittipaikka ja tekojää, Lipunkantajan lähiliikuntapaikat sekä Rajakylän liikuntapuiston tekonurmi valmistuivat. Koulujen ja päiväkotien pihojen kehittämistä jatkettiin toimialojen välisenä yhteistyönä. Käytössä oli myös lasten ja nuorten osallistamismalli. Kilterin koulun lähiliikuntapaikkahanke valmistui, Koivukylän koulun lähiliikuntapaikan kehittämishanketta jatkettiin ja Lehtikuusen koulun ja Hakunilanrinteen päiväkodin lähiliikuntapaikkahanke käynnistyi. Hakunilan urheilupuiston ja Petikon ulkoilualueen hiihto-olosuhteita kehitettiin mahdollistamalla mm. aiempaa paremmat keinolumen olosuhteet. Varistonniityn frisbeegolfradan rakentamista jatkettiin. Liikuntarakentamisen kumppanuushankkeita edistettiin olosuhteiden kehittämiseksi. Korson Palloseuran tekonurmihanke Jokivarteen ja Biitsi Vantaan beach volley-kenttähanke Vapaalanaukeelle valmistuivat. Petikon golfkenttähankkeen rakentamistyöt jatkuivat. Helsingin ja Espoon sekä pääkaupunkiseudun ulkoilijoiden kanssa yhteistyössä kehitettiin ulkoliikunta.fi-palvelu. Vuonna 2017 käyttöönotettu palvelu tarjoaa ajankohtaiset luistelu- ja latutiedot pääkaupunkiseudulta.

Vantaan liikuntapaikkasuunnitelma vuosille 2018–2022 päivitettiin. Liikuntarakentamisen painopisteet ja kehittämistarpeet on jaettu viiteen tavoitteeseen: ulkoliikuntapaikat ja lähiliikunnan palveluverkko, sisäliikuntapaikat, urheilupuistot, vapaa-aika, virkistys- ja liikunta-alueiden teemallinen yleiskaava sekä yksityiset hankkeet.

Liikuntaseurojen toimintaa tuettiin avustuksin sekä jakamalla käyttövuoroja kaupungin ylläpitämiin liikuntapaikkoihin. Liikuntatoimintaan tarkoitettuja avustuksia myönnettiin käyttäen kaikkia avustuslajeja, joista euromääräisesti suurimpana toiminta-avustukset. Kohdeavustusten kautta pystyttiin lisäämään kaikille avoimia harrasteliikuntatoimintoja. Vuokratukea haettiin ensimmäistä kertaa enemmän kuin sitä oli mahdollista jakaa. Lisääntynyt yksityisten liikuntatilojen määrä lisää painetta määrärahan korottamiselle. Tilavarausyksikkö koordinoi yli 1 000 tilan käyttöä (liikuntapalveluiden tilat, päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten vapaa-ajan käyttö). Timmi-tilavarausjärjestelmän kehittämistä jatkettiin tietohallinnon kanssa.

Liikuntapalvelut luo olosuhteita vuosittain monille erilaisille liikuntatapahtumille. Tapahtumien olosuhteiden edistämisen tavoitteena on lisätä liikunnallista aktiivisuutta sekä kiinnostusta ja myönteisyyttä liikunnanharrastamista kohtaan. Valtakunnallista medianäkyvyyttä toivat vuonna 2017 mm. lentopallon Power Cup, taitoluistelun SM-kilpailut, sulkapallon Finnish Open, Tikkurila Festivaali, Vantaa Kestävyyskierros eli Vantaa Hiihto, Extremerun, Vantaa Triathlon, Vuelta Vantaa ja Vantaan Maraton sekä eri lajien kansainväliset ja kansalliset Vantaalla järjestetyt ottelu- ja kilpailutapahtumat.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuuston hyväksymänä talousarvion muutoksena tuloarvioita korotettiin 0,641 milj. euroa ja menoarviota 0,682 milj. euroa.

Toimintatuotot toteutuivat 0,167 milj. euroa (97 %) alle muutetun talousarvion. Alitus johtui lähinnä kuntosalien aiempaa pienemmistä kävijämääristä sekä käyttövuoromaksujen pienemmästä toteutumasta. Käyttövuoromaksuja ei kertynyt suunnitellusti liikuntapaikkojen teknisistä syistä johtuneista käyttökatkoista.

Toimintamenot toteutuivat 0,429 milj. euroa (98 %) alle muutetun talousarvion. Alitus johtui hankkeiden menojen toteutumisesta alle ennusteen ja VTK Kiinteistöt Oy:n omien tapahtumiensa osalta liikuntapalveluiden tilojen käytöstä maksamista hyvityksistä.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Asiakastyytyväisyys 1-5			
– uimahallit	3,87	4,00	*)
– kuntosalit	4,04	4,10	*)
Kokonaiskulut, euroa/as.	85,82	89,57	87,77
Toimintatuotot, euroa/as.	24,47	23,30	24,53
Avustukset, euroa/as.	4,98	5,47	5,99
– avustettava jäsenmäärä, % asukkaista	20 %	22 %	22 %

*) Tietoa ei ole kerätty vuonna 2017.

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Uimahallikäynnin (sis. myös kuntosalikäynnit) kustannus, euroa/käynti	5,56	4,50	5,27
– uimahallien verorahoitusosuus, %	77 %	70 %	77 %
Toimitilaneliöt, m²	81 115	84 690 **)	80 933
Sisäliikuntatilojen varausaste, %	66 %	65 %	69 %

**) TA 2017-luvussa virhe.

13 93
Nuorisopalvelut

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	520	345	865	893	-28
Menot	-7 350	-908	-8 258	-7 991	-267
Toimintakate	-6 830	-563	-7 393	-7 098	-295

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Nuorisopalveluiden varsinainen toiminta toteutui vuonna 2017 pääosin aiempaan tapaan. Kävijämäärät nuorisotiloilla nousivat jonkin verran nuorisopalveluiden omaan toimintaan osallistuneiden nuorten osalta, mutta ulkopuolisen käytön kävijämäärät laskivat johtuen mm. tiloilla tehtyjen remonttien aiheuttamista käyttökatkoista. Nuorten työpajojen päivittäiseen toimintaan osallistuneiden nuorten määrä kasvoi jonkin verran.

Etsivässä nuorisotyössä asiakasmäärät ovat kasvaneet ja asiakkuudet pidentyneet. Etsivän työn asiakkaat ovat koulutuksen ja työn ulkopuolella. 83 prosenttia asiakkaista on pelkän peruskoulun varassa. Kotiin tehtävällä työllä on huomattu olevan suuri merkitys nuoren palveluun kiinnittymisen kannalta. Nuorten elämäntilanteet ovat yhä toivottomampia eivätkä nuoret usein ole opiskelu- tai työkuntoisia. Suurin työ on saada nuoret motivoitumaan avun piiriin ja pysymään siinä. Kiinnostus etsivää nuorisotyötä kohtaan on kasvanut, mikä näkyy lisääntyneinä yhteydenottoina Kipinään, myös Kelasta ja terveydenhuollosta.

Nuorisotyön ilmiöinä nousi esiin useita erityisiä tarpeita, joihin pyrittiin vastaamaan. Yksi uudempi ilmiö on alaikäisten nuorten liikkumisen lisääntyminen ja sen myötä noussut tarve myös nuorisotyölle jalkautua sinne, missä nuoret viettävät vapaa-aikaansa. Työmuotoa kehitettiin nuorisopalveluissa erityisesti ”Nuorisotyö Rai-

teilla” -hankkeen toimesta myös laajan yhteistyöverkoston kanssa. Nuorten aikuisten osalta kehittämisessä keskityttiin erityisesti kaikkein vaikeimmin syrjäytyneiden nuorten auttamiseksi tarvittavien uusien toimintamallien rakentamiseen. Tätä tehtiin erityisesti ESR-rahoitteisessa ”Palvelu olen minä” -hankkeessa. Lisäksi hankemuotoisesti panostettiin mm. nuorten työelämätaitojen vahvistamiseen ja nuorisotyöntekijöiden digiosaamisen parantamiseen. Myös nuorisopalveluiden tunnuslukuja ja tilastointikäytäntöjä uudistettiin ja yhteistyömuotoja perusopetuksen kanssa yhtenäistettiin.

Vuoden 2017 aikana aloitettiin useita uusia tapoja ottaa koko henkilökunta mukaan toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen mm. yhteisen strategiatyöstön ja kehittämisen teemaryhmien kautta. Viestinnän kehittämiseen panostettiin sekä sisäisessä että ulkoisessa viestinnässä. Myös nuorisopalveluiden Suomi100 -panostus oli viestinnällinen "100 nuoren tarinaa" -projekti, jossa joka päivä sadan päivän ajan nostettiin omaan blogiin ja Vantaan Sanomien nettiversioon yhden vantaalaisen nuoren kuva ja tarina.

Syksyllä 2017 järjestettiin nuorisovaltuustovaalit, joissa oli ehdolla 57 nuorta. Heistä 30 (20 varsinaista ja 10 varavaltuutettua) valittiin nuorisovaltuustoon kaudeksi 2018–2019. Vaaleissa oli kaikkiaan 14 719 äänioikeutettua nuorta, joista 37,4 prosenttia käytti ääntään.

Tilojen osalta nuorisopalveluissa tapahtui useita muutoksia. Länsimäessä toteutettiin peruskorjaus, jonka tavoitteena oli tehdä nuorisotilan, kirjaston ja avoimen päiväkodin tiloista aluetta palvelevat nuoriso-, kirjasto- ja asukastilat. Nuoret ja muut alueen asukkaat osallistuivat vahvasti suunnitteluun peruskorjauksen eri vaiheissa. Pähkinärinteen nuorisotilan sisäilmakorjaukset valmistuivat ja tila päätettiin ottaa käyttöön uudella konseptilla yhdessä kirjaston kanssa. Tikkurilan pajatalon toiminnot, neljä työpajaa ja nuorisotila, päätettiin siirtää uusiin Liito-talon tiloihin Lummetie 2:ssa ja etsivän nuorisotyön eri toiminnot yhdistää Kipinä-taloon.

Suurin vuonna 2017 käynnistynyt muutos nuorisopalveluissa oli organisaatiorakenteen ja johtamisjärjestelmän kokonaisvaltainen uudistaminen. Muutoksen tavoitteena oli nuorisopalveluiden organisaation johtamis- ja esimiesvastuiden ja tehtävänkuvien selkeyttäminen, yhtenäisten käytäntöjen luominen koko organisaatioon sekä yhteistyön lisääminen eri yksiköiden välillä. Suunnitellut uudistukset pohjautuivat nuorisopalveluiden henkilökunnalta tulleisiin viesteihin ja arviointeihin. Uudistuksen myötä nuorisopalvelut jaettiin neljään tulosyksikköön: yhteiset palvelut, alueellinen nuorisotyö, työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö sekä hankkeet ja kehittäminen.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuuston hyväksymänä talousarvion muutoksena tuloarvioita korotettiin 0,345 milj. euroa ja menoarviota 0,786 milj. euroa.

Nuorisopalveluiden talousarvio on toteutunut muutettuun talousarvioon nähden siten, että menot alittuivat 0,27 milj. euroa. Nuorisopalveluiden toteutunut ulkopuolinen rahoitus oli 0,81 milj. euroa, joka koostui kahdeksasta eri hankerahoituksesta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Kävijämäärä nuorisotiloissa (kaikki kävijät)	433 678	400 000	314 426
Majoitusvuorokaudet leirialueilla (Kukonnotko ja Palajärvi) *)	..	7 900	7 325
Nuorten työpajatoimintaan osallistuneiden määrä **)	1 638	1 900	1 114
Avustusta saaneiden järjestöjen ja toimintaryhmien lkm	55	70	56
Käyttömenot/asukas ***)	..	34,50	35,79
Avustukset/ asukas ***)	..	1,85	1,78
Nuorisotyön toimintatilojen kokonaismäärä	23	23	23
Nuorisotyön toimitilojen neliöt, m²	14 220	14 560	14 560

*) Uusi tunnusluku 1.1.2017 alkaen.
**) TP 2016 ja TA 2017 sisältävät työpajatoiminnan ja etsivän työn asiakasmäärät sekä sosiaalisen median kontaktit. TP 2017 ei sisällä sosiaalisen median kontakteja.
***) Laskentatapa muuttunut 2017: aiemmin käyttömenot ja avustukset per alle 29-vuotias, nyt per asukas.

13 70
Ammatillinen koulutus

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 200	-100	2 100	2 451	-351
Menot	-32 534	-321	-32 855	-31 989	-866
Toimintakate	-30 334	-421	-30 755	-29 538	-1 216

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuonna 2017 Vantaan ammattiopisto Variassa valmistauduttiin ammatillisen koulutuksen reformiin mm. kehittämällä henkilöstön osaamista ja erilaisten oppimisympäristöjen käyttöä reformin tavoitteiden mukaisiksi. Henkilöstön osaamisen kehittämisessä painotettiin erityisesti muutoksen edellyttämää pedagogista osaamista sekä digitaalisuuden hyödyntämistä pedagogiikassa. Henkilöstölle järjestettiin teemoitettuja työpajoja ja pedacafepajoja. Lisäksi opiskelijoille järjestettiin reformi-infot Varian kaikissa toimipisteissä.

Varian henkilöstön osaamista kehitettiin pääasiassa projektirahoituksella. Vuonna 2017 Variassa oli käynnissä 28 projektia, joiden sisällöt liittyivät kansainvälisyyteen, osaamisperusteisen oppimisen ja ohjaamisen kehittämiseen, oppimisympäristöjen kehittämiseen, robotiikan ja virtuaalipedagogiikan kehittämiseen sekä digitaalisen ohjaamisen ja palautteen antamisen menetelmän kehittämiseen.

Variassa jatkettiin vuonna 2016 luodun työelämäyhteistyömallin kehittämistä. Malli tähtää sopimusperustaiseen organisaatiokohtaiseen kumppanuuteen.

Varian näkyvyyden tehostamista ja markkinointityötä jatkettiin mm. kehittämällä jatkuvaa hakua reformin mukaiseksi.

Vantaa on koulutuksen järjestäjänä mukana Uudenmaan liiton koordinoimassa Yhdessä koulutustakuuseen! -hankkeessa sekä osallistunut Ennakointikamari-yhteistyöhön.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvion muutoksena tuloarviota alennettiin 0,1 milj. euroa ja menomäärärahaa korotettiin 0,2 milj. euroa. Ammatillisen koulutuksen toimintakate toteutui 1,2 milj. euroa parempana kuin muutettu toimintakate. Toimintakatetta paransivat ennakoitua pienemmät henkilöstömenot ja palvelujen ostot sekä hanketulojen kasvu. Vuonna 2016 aloitetut ja vuonna 2017 jatketut säästötoimenpiteet vaikuttivat henkilöstömenoihin odotettua enemmän. Palvelujen ostojen pienentyminen (0,5 milj. euroa) johtui ennakoitua pienemmistä oppisopimuskoulutuksen ulkopuolisten koulutuspalveluiden ostoista ja koulutuskorvausten kokonaissumman pienentymisestä. Hanketulot kasvoivat noin 0,5 milj. euroa OKM:ltä saadulla kertaluontoisella avustuksella. Useamman vuoden sopeuttamistoimenpiteillä Varia on ennakoinut uuden rahoituslain voimaantuloa 1.1.2018.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
yhteishaussa olevat tutkintotavoitteiset aloituspaikat peruskoulun päättävästä ikäl. %	50 %	47 %	44 %
järjestämisluvan täyttöaste %	95 %	92 %	100 %

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
järjestämisluvan mukaiset opiskelijat *)	..	2 900	3 118
oppisopimuskoulutuksen opiskelijat	772	816	719
perusopetuksen lisäopetuksen opiskelijat	48	43	71
käyttömenot euroa/opiskelija (ammatillinen koulutus yhteensä)	7 772	7 602	7 285
huoneistoneliöt/opiskelija (ammatillinen koulutus yhteensä, pl. oppisopimuskoulutus)	15,9	15,9	15,2

*) Tunnusluku käytössä 1.1. - 31.12.2017.

13 80
Aikuisopisto

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 609	33	1 642	1 611	31
Menot	-4 424	59	-4 365	-4 252	-113
Toimintakate	-2 815	92	-2 723	-2 641	-82

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan aikuisopistossa valmistauduttiin 1.1.2018 alkaen voimaantulleeseen oppivelvollisuusiän ylittäneiden opetusta koskevan perusopetuslain 46 § muutokseen, joka koskee aikuisten perusopetusta. Aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelma laadittiin syksyn 2017 aikana ja hyväksyttiin opetuslautakunnan kokouksessa 5.12.2017. Vantaalla aikuisten perusopetusta järjestetään Vantaan aikuisopistossa sekä Vantaan ammattiopisto Variassa Menolippu -ryhmässä ja nuorten työpajoilla.

Oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetusta koskeva rahoitusuudistus tuli voimaan 1.1.2017 alkaen. Oppivelvollisuusiän ylittäneiden rahoitus perustuu jatkossa suoritettuihin kursseihin, kun aiemmin rahoituksen perusteena on käytetty 20.9. läsnä olevien opiskelijoiden lukumäärää.

Vantaan aikuisopistossa valmisteltiin myös kotoutumiskoulutukseen liittyvän luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen toteuttamista 2018 lähtien.

Talousarvion toteutuminen

Aikuisopiston talousarvion alkuperäinen toimintakate oli -2,8 milj. euroa. Kaupunginvaltuuston määrärahamuutoksena talousarvion katetta korjattiin -2,7 milj. euroon. Lopullinen toimintakate oli -2,6 milj. euroa.

Toimintakate on toteutunut muutettuun talousarvioon nähden siten, että kate alittui 0,08 milj. euroa aikuisopiston toiminnan vaikean ennustettavuuden vuoksi.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
aikuisopiston opiskelijat (kursseille osallistuneet)	31 490	33 100	31 034
opetustuntien kokonaismäärä	46 805	44 000	47 349
kurssien määrä	1 768	1 650	1 895

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
kotouttamiskoulutuksen opiskelijat (Starttikurssit)	1 119	1 000	1 127
maahanmuuttajien perusopetuksen opiskelijat	55	75	84
– joista maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavan opetuksen opiskelijoita	23	25	21
oman maksutulon osuus budjetista %	38 %	37 %	38 %

13 85 Musiikkiopisto

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	975	0	975	1 029	-54
Menot	-3 925	-1	-3 926	-3 983	57
Toimintakate	-2 950	-1	-2 951	-2 953	2

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan musiikkiopiston toiminta on toteutunut toimintasuunnitelman mukaisesti. Opetusta annettiin yli 20 toimipisteessä eri puolilla Vantaata. Oppilasmäärät ja hakijamäärät pysyivät odotetulla tasolla. 100 soivaa hetkeä -konserttisarja sekä muut vuosittaiset konsertit ja tapahtumat toteutuivat suunnitellun mukaisesti.

Talousarvion toteutuminen

Vantaan musiikkiopiston talousarvio on toteutunut käyttösuunnitelman mukaisesti.

13 86
Kuvataidekoulu

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	300	0	300	376	-76
Menot	-856	0	-856	-921	65
Toimintakate	-556	0	-556	-545	-11

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan kuvataidekoulun toiminnan käynnistymisestä tuli kuluneeksi 35 vuotta. Juhlavuoden kunniaksi järjestettiin juhlanäyttely, VÄRINÄ. Näyttely rakennettiin neljään näyttelykonttiin Myyrmäen Paalutorille. Kävijöitä arveltiin olevan yli 50 000.

Talousarvion toteutuminen

Vantaan kuvataidekoulun talousarvio on toteutunut käyttösuunnitelman mukaisesti.

14
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	220 335	0	220 335	245 930	-25 595
Valmistus omaan käyttöön	88 044	0	88 044	75 616	12 429
Menot	-290 357	-7 204	-297 561	-266 181	-31 380
Menot ilman VOK	-202 312	-7 204	-209 517	-190 566	-18 951
Toimintakate	18 023	-7 204	10 818	55 364	-44 546

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) vesihuollon rakentamisen suunnitteluun ja toteuttamiseen varattua määrärahaa tuloihin ja menoihin 9,0 milj. euroa sekä toteutuneita tuloja ja menoja 5,2 milj. euroa.

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2017

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla vuosi 2017 oli työntäyteinen, tapahtumarikas ja tuottoisa. Rakentaminen jatkui vilkkaana. Vuonna 2017 Vantaalle valmistui uutta kerrosalaa kaikkiaan 348 932 k- m^2. Uusia asuntoja valmistui vuoden 2017 aikana 3 290 kappaletta. Seudulliset asuntotuotantotavoitteet (MAL) ylitettiin reilusti. Vuoden aikana järjestettiin muun muassa arkkitehtikilpailu Aviapolis Urban Blocks - kansainvälinen ideakilpailu, Kormuniityn suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailu, Kivistön koulun alueen suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailu, sekä käynnistettiin Kivistön yhteisöllisen korttelin suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailu.

Toimialan johtoryhmä aloitti toimialan strategiatyön toukokuussa 2016 ja perusteellinen valmistelu näkyy kaupunginvaltuuston 11.12.2017 hyväksymässä valtuustokauden strategiassa. Valtuustostrategiaa valmisteltiin kanslian vetämissä työryhmissä, joissa toimialalta oli kattava edustus. Strategiatyö jatkui koko kevään ja toimialan henkilöt esittelivät ehdotuksia toimialan strategiasta valtuustokauden strategiaan. Työ jatkui valtuuston

osallistamisella ja lopullinen strategia laadittiin yhdessä luottamushenkilöiden kanssa. Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala näkyy valtuustokauden strategiassa hyvin vahvasti.

Kaupunginvaltuuston hyväksymä hallintosääntö tuli voimaan 1.6.2017. Hallintosääntö toi muutoksia myös maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalle. Yrityspalvelut sai uuden nimen: kiinteistöt ja asuminen, samalla mittausosasto siirtyi kuntatekniikan keskuksesta kiinteistöt ja asuminen -tulosalueelle. Rakennusvalvonta siirtyi ympäristölautakunnan alaisuudesta kaupunkisuunnittelulautakunnan alaisuuteen.

Toimialalla kehitystyö jatkui vilkkaana. MATTI eli Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä sisältää maankäytön suunnittelun ja kuntateknisen infran elinkaaren hallinnan sekä kartta- ja paikkatiedon tuotannon ja hallinnan. MATTI -hankkeessa on aktiivisesti mukana kaikki toimialan tulosalueet. Henkilökunta on sitoutunut järjestelmän kehitystyöhön, joka etenee suunnitellusti. Tavoitteena on kehittää ja yhtenäistää toimialan prosesseja, parantaa tiedon saatavuutta sekä lisätä avoimuutta ja vuorovaikutusta. Ensimmäisen vaiheen käyttöönotto toteutuu vuoden 2018 aikana.

Toimiala osallistui aktiivisesti myös Vantaan asiointipalveluiden kehittämiseen. Vuoden 2017 aikana päätettiin liittää toimialan asiakaspalvelu Vantaan kaupunkitasoiseen asiakaspalveluun vuonna 2018. Toimialalla sähköistä asiointia on kehitetty aktiivisesti. Kuntatekniikan keskus siirsi vuonna 2017 kaikki muut luvat paitsi viranhaltijapäätökset Lupapiste.fi-palveluun, tavoitteena on jatkaa kehittämistyötä niin että vuoden 2018 aikana kaikki kuntatekniikan keskuksen luvat käsitellään sähköisesti. Myös ympäristönsuojelun lupa- ja ilmoituskäsittelyssä otettiin käyttöön Lupapiste.fi -palvelu.

Tikkurilan toimitilaselvitykseen liittyvä työympäristön kehittämisprojekti käynnistyi alkuvuodesta 2017 henkilöstön kanssa tiiviissä yhteistyössä. Henkilöstön tavoitteet koottiin elokuussa aineiston pohjalta. Kaupunginjohtajan nimeämä Tikkurilan toimitilauudistuksen ohjausryhmä tapasi puheenjohtajana toimivan kaupunkisuunnittelujohtajan johdolla neljä kertaa vuoden aikana. Alueen rakentamista ohjaava asemakaavoitustyö on aloitettu kaupunkisuunnittelussa.

Sosiaalinen media on ainoa kanava, joka on vahvistanut viime vuosina asemaansa asukkaiden kotikuntaan liittyvän tiedonsaannin kanavana. Toimiala on aiemmin tuottanut muiden toimialojen tavoin sisältöä Vantaan kaupungin yhteisille, kaupunkitasoisille sosiaalisen median sivuille. Vantaan kaupunki suunnittelee ja rakentaa -Facebook-sivu käynnistettiin maaliskuussa 2017. Sivun tavoitteena on lisätä toimialan ja sen palveluiden tunnettavuutta, avata päätöksentekoa, kertoa osallistumismahdollisuuksista ja tapahtumista. Sivu toimii myös keskustelunaloittajana, ja yhtenä vuorovaikutuksen keinona kaupungin työntekijöiden ja asukkaiden välillä. Sivun seuraajamäärä kaksinkertaistui vuoden aikana 600:sta 1 200:aan.

Vuonna 2017 valmistauduttiin maksullisen pysäköinnin aloittamiseen. Aikataulussa pysyttiin kohtuullisesti ja maksullinen pysäköinti pääsi alkamaan 2.1.2018. Pysäköinnin maksujärjestelmä perustuu mobiilisovelluksiin niin, että ensimmäinen tunti on maksuton. Keskeisimmille paikoille hankittiin pysäköintiautomaatteja, jotta myös pidempiaikainen asiointi on mahdollista.

Vuonna 2017 Vantaalla vietettiin lähimetsien teemavuotta. Onnistunut teemavuosi toi vantaalaisille lisää tietoa lähimetsistä, sekä metsäoppaiden opastuksella, että erilaisin tapahtumin. Lähimetsien teemavuosi jatkuu 2018, jolloin keskitytään korpiin ja soihin.

Toimialan keskeinen asema kaupungissa näkyy myös siinä, että kaupunginhallitus nimesi 14.8.2017 toimialan vetovastuulle seuraavat toimikunnat:

- Myyrmäki-Kivistön kehittämistoimikunta
- Aviapolis-Tikkurila-Hakunilan kehittämistoimikunta
- Koivukylä-Korson kehittämistoimikunta
- Yleiskaavatoimikunta
- Sisäilma-asioiden neuvottelukunta

Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttaminen vuonna 2017

Investointiohjelmaa toteutettiin kustannustehokkaasti ja innovatiivisesti

- Maanmyyntivoitot ylittivät tavoitteen: toteutunut 43 milj. euroa.
- Kasvihuonekaasupäästöt vähenivät edelleen.
- Maksullinen pysäköinti toteutui vuoden vaihteessa 2017-2018.
- Keskusta-alueiden kaavahankkeita priorisoitiin.
- Asuntotuotanto oli edelleen vilkasta: uusia asuntoja valmistui 3 290.
- Pientaloalueita tiivistettiin Mapon mukaisesti.
- Sähköistä asiointia ja itsepalvelua lisättiin.

Joukkoliikennettä koskevien tavoitteiden raportointi toteutetaan myöhemmin Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) raportoinnin yhteydessä.

Talousarvion toteutuminen 2017

Toimialan tulot ylittivät budjetoidun etenkin kuntatekniikan keskuksen sopimus- ja maanläjitystuloissa sekä maanmyyntituloissa. Toimialan käyttötalouskulut (ilman HSY) alittuivat 15,1 milj. euroa. Toimialan toimintakate oli 55 milj. euroa.

Vuoden 2017 aikana toimialalla tehtiin seuraavat määrärahamuutokset käyttötalousosaan:

- Kiinteistöt- ja asuminen käyttötalouden menojen lisäys 940 000 euroa.
- Tilakeskuksen käyttötalousmenojen lisäys 6 milj. euroa.
- Koululaisten ja opiskelijoiden kesätyömäärärahat 260 000 euroa.

Vuoden 2017 aikana toimialalla tehtiin seuraavat määrärahamuutokset investointiosaan:

- Kunnallistekniikan investointimenojen lisäys 3,28 milj. euroa.
- Kiinteän omaisuuden ostomenojen lisäys 20,3 milj. euroa.
- Osakehankintamenojen lisäys 350 000 euroa.

Toimialan projektitoiminta

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan projektit on viety kaupungin projektiohjeen mukaisesti Vantaan yhteiseen Improlity-projektisalkkujärjestelmään, jossa ne myös raportoidaan.

Viime vuonna tai vuodenvaihteessa päättyneitä projekteja ovat:

- Maksullinen pysäköinti
- Kiinteistönhallinta- KiHa
- Vantaan tulevaisuuskuvat

Vielä edelleen jatkuvia projekteja ovat:

- MATTI (maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä)
- Suomen kasvukäytävä- projekti

14 0
Kaupunkisuunnittelulautakunta yhteensä

Vastuuhenkilö: Hannu Penttilä

Toimielin: Kaupunkisuunnittelulautakunta
Puheenjohtaja: Pirjo Ala-Kapee-Hakulinen

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	44 777	0	44 777	59 877	-15 101
Menot	-16 354	-1 014	-17 368	-16 398	-970
Toimintakate	28 423	-1 014	27 409	43 479	-16 070

14 0
Kaupunkisuunnittelulautakunta bruttoyksiköt

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	40 777	0	40 777	54 202	-13 425
Menot	-13 232	-998	-14 230	-13 004	-1 226
Toimintakate	27 544	-998	26 546	41 198	-14 651

Toiminnan kuvaus

Uusi hallintosääntö tuli voimaan 1.6.2017, jonka jälkeen kaupunkisuunnittelulautakunnan alaiseen toimintaan kuuluu yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksiköinä kaupunkisuunnittelulautakunta, toimialahallinto, kiinteistöt ja asuminen sekä kaupunkisuunnittelu. Erikseen sitovana nettoyksikkönä kaupunkisuunnittelulautakunnan alaisuuteen kuuluu rakennusvalvonta.

14 10
Kaupunkisuunnittelulautakunta

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-80	0	-80	-92	12
Toimintakate	-80	0	-80	-92	12

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunkisuunnittelulautakunta kokoontui 11 kertaa vuonna 2017. Lautakunnassa on jäsentä 17, kaupunginhallituksen edustaja, nuorisovaltuuston edustaja sekä toimialan virka- ja toimihenkilöt. Vuonna 2017 lautakunta käsitteli yhteensä 300 pykälää eli keskimäärin 27 pykälää / kokous.

Uusi valtuustokausi aloitettiin poikkeuksellisesti 1.6.2017 ja uusi hallintosääntö astui voimaan. Uudet toimielimet valittiin kaupunginvaltuuston 12.6.2017 kokouksessa. Ensimmäinen, uuden kaupunkisuunnittelulautakunnan kokous pidettiin 21.8.2017.

Uuden kauden alussa järjestettiin toimialan, kaupunkisuunnittelulautakunnan alaista, koulutusta lautakunnan kokousten alussa. Toimialan kaikkien lautakuntien yhteinen koulutustilaisuus luottamushenkilöille järjestettiin Tampereella syyskuussa.

14 20
Toimialahallinto

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 229	0	2 229	3 083	-854
Menot	-3 407	0	-3 407	-3 325	-82
Toimintakate	-1 178	0	-1 178	-242	-936

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Toimialahallinnon vuodesta 2017 muodostui aktiivinen kuten koko toimialalla. Toimialahallinnolla oli koko vuoden aktiivinen rooli kaupungin ja toimialan järjestelmäkehityksessä, muun muassa Kompassi-hankkeessa. Valmistelutyö toimialan asiakaspalvelun keskittämiseksi Vantaa-infoon alkoi loppuvuodesta 2017, ja alkuvuoden 2018 aikana toimialan asiakaspalvelu siirtyy Konserni- ja asukaspalvelujen toimialalle.

Pysäköinninvalvonnan toimintaa kehitettiin sähköisten järjestelmien osalta. Vuoden 2017 aikana kehitettiin sähköistä valvontapyyntö- sekä oikaisuvaatimuslomaketta helpottamaan kuntalaisten sähköistä asiointia. Lisäksi kehitettiin pysäköintivirhemaksujen mobiilijärjestelmää niin, että pysäköinnin maksulliset alueet ja ajoneuvotiedot ovat tarkastajien käytössä mobiilisti. Tämä helpotti maksulliseen pysäköintiin valmistautumista.
Toimialan viestinnän kehittämisessä on vuonna 2017 käännetty katse kohti kunnan viestinnän perustehtävää. Viestinnän kanavia, sisältöjä ja toimintatapoja on kehitetty suuntaan, joka mahdollisimman hyvin vastaisi uuden kuntalain sekä kaupungin uuden hallintosäännön mukaista viestinnän ydintehtävää.

Uutena kuntalaisviestinnän kanavana pilotoitiin viime vuonna alueellista uutiskirjettä, johon tuotettiin sisältöjä Tikkurilan suuralueen ajankohtaisista asioista. Uutiskirjeet laajenevat vuonna 2018 jokaiselle suuralueelle. Myös rakentamishankkeiden viestintää on kehitetty. Kuntatekniikan keskukselle on luotu uutta viestinnän toimintatapaa, jonka tavoitteena on, että katu- ja viheraluehankkeet löytyvät helposti, kattavasti ja ajantasaisesti kaupungin verkkosivuilta. Suunnitelmallisella hankkeiden media- ja someviestinnällä saavutetaan nykyistä suurempia yleisöjä ja vuoropuhelua.

Talousarvion toteutuminen

Toimialahallinnon tulot ylittivät talousarvion 0,85 milj. eurolla. Toimintamenot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Pysäköintivirhemaksut / kpl	32 517	49 200	52 560
Kasvu edellisestä vuodesta %	-10,2	25,5	61,6
Hallinnon henkilöstömenot (€) / toimialan kokonaismenot sis. vok (€), %	0,32	0,26	0,29
Toimialan koulutuspäivät	1 651	2 000	2 135

14 30
Kiinteistöt ja asuminen

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	38 298	0	38 298	50 889	-12 592
Menot	-5 468	-982	-6 450	-5 808	-642
Toimintakate	32 830	-982	31 847	45 081	-13 234

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kiinteistöt ja asuminen tulosalue perustettiin kaupungin uuden hallintosäännön mukaisesti 1.6.2017 alkaen. Yrityspalvelut sai uuden nimen: kiinteistöt ja asuminen, samalla kaupunkimittaus (ent. mittausosasto) siirtyi kuntatekniikan keskuksesta kiinteistöt ja asuminen -tulosalueelle.

Asuntorakentamisessa kerrostalotuotannon huomattava kasvu on jatkunut vuoden 2017 aikana. Vantaalla valmistui yhteensä 3 290 asuntoa, joista 387 oli valtion pitkän korkotuen vuokra-asuntoa, 93 asumisoikeusasuntoa ja 234 valtion takauslainalla rakennettua asuntoa.

Kaupunkimittaus on ollut mukana MATTI-hankkeen määrittely-, pilotointi- ja Julkaisu 1:n toteutusvaiheen tehtävissä. Vantaan kaupunkimallin 3D/LoD2-rakennusten katto- ja seinäpinnat on teksturoitu ja aineisto ominaisuustietoineen on julkaistu myös avoimena datana HRI-palvelussa. Johtokartan ylläpidossa otettiin käyttöön johtokartoitusten vastaanottojärjestelmä. Teiden ja kevyen liikenteen keskilinja-aineiston tietosisältöä on laajennettu (tien hallinnollinen luokka, kunnossapitoluokka, valaistustieto ja nopeusrajoitukset) ja aineisto on julkaistu jatkuvasti ajantasaisena karttarajapinnan kautta. Kartta.vantaa.fi-palveluun on vuonna 2017 lisätty mm. monikamerailmakuvat, Liikenneviraston kelikamerat ja Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri. Intranetin Vampatti-karttapalvelussa on julkaistu kymmeniä uusia aineistoja.

Talousarvion toteutuminen

Kerrostalotuotannon huomattavan kasvun johdosta kaupungille kertyi maanmyyntivoittoja 43 milj. euroa budjettitavoitteen ollessa 32,6 milj. euroa. Tulosalueen toimintakuluihin kaupunginvaltuusto myönsi 0,94 milj. euron määrärahakorotuksen yksittäisen maanmyyntitappion vuoksi. Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion 0,6 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Merkittäviä maanhankintaneuvotteluja käynnissä	10	10	12
Käynnissä olevat luovutuskilpailut	5	5	8
Valmistuneet asunnot	2 972	2 400	3 290
joista valtion tukemia vuokra-asuntoja	318	720	387
Maanmyynti- ja vuokratulot (t€)	52 694	36 200	47 168
Kivistön maanmyyntivoitot koko maanmyyntituloista (t€)	6 774	8 000	8 350
Maanmittauspalveluiden tuottavuus (suoritteita kpl / henkilötyövuosi)	21,2	20,9	21,5
Tonttijaon laadinnan kestoaika (vrk)	48	48	62

14 40
Kaupunkisuunnittelu

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	250	0	250	229	21
Menot	-4 278	-16	-4 293	-3 779	-514
Toimintakate	-4 028	-16	-4 043	-3 550	-493

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuonna 2017 on hyväksytty 26 asemakaavaa tai asemakaavamuutosta. Uutta asuntojen rakennusoikeutta niissä on noin 209 835 k-m^2, josta 40 prosenttia on kaavoitettu kaupungin omistamalle maalle. Muuta rakennusoikeutta hyväksytyissä kaavoissa noin 173 065 k-m^2. Uusista vireille tulleista kaavoista on vuoden aikana laadittu 36 osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa. Asemakaavan muutosaloitteita oli 31.12.2017 valmisteltavana kaikkiaan 169 kpl.

Kaupunkisuunnittelun toiminnan tehostamisessa keskeisintä on ollut osallistuminen Matti-järjestelmän pilotin määrittelyyn ja testaukseen sekä julkaisu 1:n suunnitteluun. Yleiskaavoituksen pilotti on saatu päätökseen ja loppuvuodesta osallistuttiin MATTI-järjestelmän ensimmäiseen julkaisuun, johon kuuluu mm. asemakaavaprosessi. MATTI-hankkeeseen kuuluu myös mittava toimintamallin muutos, jonka läpivientiä on jo aloitettu muutosjohtamisen kautta.

Vantaan tulevaisuuskuvat - hanke oli osa Suomi 100 -ohjelmaa. Kevään aikana kerättiin asiantuntijoiden ja asukkaiden näkemyksiä. Eri tavoilla hankkeeseen on osallistunut tähän mennessä kyselyiden kautta yli 1 300 ja kouluyhteistyön kautta noin 20 000 ihmistä. Hanke esiteltiin Vantaan valtuustoseminaarissa elokuussa ja se oli osa kaupunkistrategian valmistelua. Hankkeen pohjalta valmisteltiin myös yleiskaavatavoitteet.

Vantaan seuraava koko kaupungin yleiskaava laaditaan valtuustokauden aikana 2017–2020. Työ käynnistyi kaupunginhallituksen päätöksellä 22.5.2017 § 59. Yleiskaavatyötä ohjaa kaupunginhallituksen 14.8.2017 § 8 nimittämä yleiskaavatoimikunta, joka käsitteli syksyn kokouksissaan yleiskaavan tavoitteita ja hyväksyi ne osaltaan 4.12.2017. Syksyllä laadittiin myös yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma, joka oli nähtävillä 14.10.-30.11.2017.

Tikkurilan toimitilaselvitykseen liittyvä työympäristön kehittämisprojekti käynnistyi alkuvuodesta 2017 henkilöstön kanssa tiiviissä yhteistyössä. Henkilöstön tavoitteet koottiin elokuussa aineiston pohjalta. Alueen rakentamista ohjaava asemakaavoitustyö on aloitettu kaupunkisuunnittelussa.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot toteutuivat talousarvion mukaisesti. Tulosalueen toimintakulut alittivat talousarvion 0,5 milj. euroa johtuen mm. uusien rekrytointien viiveistä.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Hyväksytyt asemakaavat kpl	26	45	26
Uusi asuntokerrosala k-m²	159 025	265 000	209 835
Uusi toimitilakerrosala k-m²	1 648	200 000	173 065
Asemakaavan muutosaloitteet	167	140	169
Vuoden kaavoitushakemukset	42	40	40
Poikkeamispäätökset	76	70	86

14 75 Rakennusvalvonta

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	4 000	0	4 000	5 675	-1 675
Menot	-3 122	-16	-3 137	-3 394	256
Toimintakate	878	-16	863	2 282	-1 419

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Rakennusvalvonnan myönnettyjen lupien pinta-alalla mitattu rakentamisen kerrosalan volyymi on edellisvuoden ja oli noin 60 prosenttia pitkäaikaisen keskiarvon yläpuolella. Haetun ja aloitetun asuntorakentamisen kerrosalavolyymi ylittyi noin 3 000 asunnolla keskiarvon ollen 4 500 asuntoa. Vuoden vaihteessa 2017-2018 rakenteilla oli noin 7 400 asuntoa. Käytetyn asuinrakennusoikeuden kerrosalan määrä oli 350 000 k-m^2. Valmistuneiden asuntojen määrä ylitti toimintavuonna 1 400 asunnolla kymmenen vuoden keskiarvon ollen 3 290 asuntoa eli tältä osin MAL tavoite saavutettiin vuoden 2017 osalta. Liike-, varasto- ja toimistorakentaminen nousi merkittävästi edellisvuodesta ja saavutti normaalivuoden tason. Kehäradan vaikutuksesta Vantaa kasvaa enemmän kuin koskaan historiansa aikana.

Kehittämistoiminnassa keskeisintä on ollut sähköisen asioinnin kehittäminen. Sähköisen asioinnin alustan, Lupapisteen, kehitystyötä on tehty yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Koko lupaprosessi, alkutiedusteluista arkistointiin ja tietopalveluihin, hoidetaan sähköisesti.

Käsittelyaika saatiin pidettyä varsin kohtuullisena koko vuoden. Lupien käsittelyn keskiarvo on 39 vuorokautta. Rakennuslupien käsittelyajat ovat hieman lyhentyneet.

Talousarvion toteutuminen

Rakennusvalvonnan talousarvio saavutettiin toimintakatteen ollessa 2,3 milj. euroa, joka ylitti talousarvion 1,4 milj. eurolla.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Aloitetut asunnot	4 299	2 400	5 032
Kokonaisala, m^2	428 000	400 000	562 000
Tulot/menot, %	161,7	125,5	167
Menot/lupien kokonaisala (€/m^2)	7,89	7,97	6,03
Valmistuneet rakennukset, kpl	592	400	624
Toimitilat m^2	1 021	1 021	1 021

14 5
Tekninen lautakunta yhteensä

Vastuuhenkilö: Hannu Penttilä

Toimielin: Tekninen lautakunta
Puheenjohtaja: Carita Orlando

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	175 050	0	175 050	185 347	-10 298
Valmistus omaan käyttöön	88 044	0	88 044	75 616	12 429
Menot	-270 338	-6 176	-276 515	-246 304	-30 211
Menot ilman VOK	-182 294	-6 176	-188 470	-170 688	-17 782
Toimintakate	-7 244	-6 176	-13 421	14 659	-28 080

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) vesihuollon rakentamisen suunnitteluun ja toteuttamiseen varattua määrärahaa tuloihin ja menoihin 9,0 milj. euroa sekä toteutuneita tuloja ja menoja 5,2 milj. euroa.

14 5
Tekninen lautakunta bruttoyksiköt

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	142 237	0	142 237	143 471	-1 234
Valmistus omaan käyttöön	55 283	0	55 283	38 908	16 374
Menot	-192 511	-6 020	-198 531	-166 495	-32 036
Menot ilman VOK	-137 228	-6 020	-143 248	-127 587	-15 662
Toimintakate	5 009	-6 020	-1 011	15 885	-16 896

Toiminnan kuvaus

Teknisen lautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksikköinä tekninen lautakunta ja tilakeskuksen tulosalue sekä erikseen sitovana yksikkönä joukkoliikenne. Nettobudjetoituina erikseen sitovina yksikköinä toimivat kuntatekniikan keskus ja varikko.

15 01
Tekninen lautakunta

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-80	0	-80	-53	-27
Toimintakate	-80	0	-80	-53	-27

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Tekninen lautakunta kokoontui 11 kertaa vuoden aikana. Lautakuntaan kuuluu 13 jäsentä ja kaupunginhallituksen edustaja, ja kokouksissa läsnä olevat virka- ja toimihenkilöt. Vuonna 2017 lautakunta käsitteli 161 pykälää, eli keskimäärin 15 pykälää per kokous. Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialaan kuuluvien lautakuntien koulutuspäivät pidettiin Tampereella syyskuussa.

Uusi valtuustokausi aloitettiin poikkeuksellisesti 1.6.2017 ja uusi hallintosääntö astui voimaan. Uudet toimielimet valittiin kaupunginvaltuuston 12.6.2017 kokouksessa. Ensimmäinen, uuden teknisen lautakunnan kokous pidettiin 22.8.2017.

15 20
Tilakeskuksen tulosalue

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	131 366	0	131 366	132 601	-1 235
Valmistus omaan käyttöön	55 283	0	55 283	38 908	16 374
Menot	-139 731	-6 020	-145 751	-127 562	-18 189
Menot ilman VOK	-84 448	-6 020	-90 468	-88 654	-1 815
Toimintakate	46 918	-6 020	40 898	43 948	-3 050

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Tilakeskus järjestäytyi uuteen organisaatioon 1.3. alkaen (akj § 10/2017). Tilakeskuksen tulosalue jaettiin viiteen tulosyksikköön: hankevalmistelu, rakennuttaminen, kunnossapito, tilahallinta ja asuntovuokraus. Tulosalueen johtamisjärjestelmän kuvaus päivitettiin vuoden lopulla. Uuden toimintamallin yksityiskohdat tarkentuivat yksiköittäin vuoden aikana. Yksikkökohtaiset toimintasuunnitelmat ovat osana johtamisjärjestelmää.

Kiinteistönhallintajärjestelmä valmistui kokonaisuudessaan vuoden vaihteessa noin 2,5 vuotta kestäneen käyttöönottovaiheen jälkeen. Uuden järjestelmän piiriin kuuluvat kaikki kiinteistöhallinnan ydinprosessit, kuten kiinteistö- ja asiakastietojen hallinta, vuokraustoiminta, toimitilapalvelutuotannon hallinta, kiinteistön hoito ja

ylläpito sekä rakennuttaminen ja investointisuunnittelu. Toimitilojen ja niihin liittyvien toimitilapalveluiden tiedot on siirretty vähitellen uuteen järjestelmään. Vanhoista järjestelmistä luopuminen on tapahtunut vaiheittain ja viimeisistä rinnakkaisjärjestelmistä voidaan nyt luopua kokonaan. Uuden kokonaisvaltaisen järjestelmän hyödyt ovat saavutettavissa täysimääräisesti vasta, kun kaikki tieto löytyy samasta järjestelmästä.

Tilakeskus valmisteli sote- ja maakuntauudistukseen liittyviä vuokrauksia, joihin liittyen kartoitettiin Maakunnan tilakeskukselle vuokrattavat toimitilat ja asunnot sekä laskettiin niiden alustavat vuokrat. Samassa yhteydessä yhtenäistettiin konserniyhtiöiltä vuokrattujen toimitilojen vuokrasopimuksia, joilla oli merkittäviä vaikutuksia tilakeskuksen käyttötalouteen.

Investointiohjelma valmisteltiin taloussuunnitelmakaudelle 2018–2021 toimialojen välisenä yhteistyönä. Väestöennusteiden tarkentuessa ohjelman sisältöä tarkistettiin vielä syksyn kuluessa. Toimitilatarpeet kasvoivat erityisesti uusien päiväkotihankkeiden ja aikaisemmin ohjelmassa olevien kohteiden laajennuksien osalta. Useiden hankkeiden aikatauluja on tarkistettu. Investointiohjelmaan tehtiin rakentamiskustannustason nousua vastaava indeksikorotus. Aikaisempiin vuosiin verrattuna huomattavasti korkeampi investointitaso on jo näkynyt tehtävien lisääntymisenä. Henkilöstön poikkeuksellisen suuri vaihtuvuus ja rekrytointiongelmat vaikeuttavat tilannetta ja hankkeiden pitäminen aikataulussa on ollut haasteellista.

Talousarvion toteutuminen

Tilakeskuksen käyttötalousmenoihin oli vuodelle 2017 budjetoitu 84,5 milj. euroa. Talousarvion käyttötalouden toteutumaan ovat vaikuttaneet erityisesti kaupungin ja VTK Kiinteistöt Oy:n välisten vuokrasopimusten yhtenäistämisestä johtunut vuokratasojen nousu, Hämeenkylän koulun väistötilojen vuokraus sekä osoitteesta Lummetie 2 vuokrattavat perusopetuksen Simonkylän koulun väistötilat sekä Vantaan Valon ja nuorisopalveluiden vuokratilat, joilla korvataan uudisrakentamis ja perusparannustarpeita. Edellä mainittujen muutosten vaikutus vuoden 2017 ulkoa vuokrattujen tilojen vuokriin oli yhteensä noin 5,0 milj. euroa. Lisäksi muiden kiinteistöjen käyttömenoihin, jotka sisältävät mm. rakennusten energiakustannukset ja ylläpitopalveluiden hankintoja, tarvittiin lisämäärärahaa noin 1,0 milj. euroa. Näillä perusteilla tilakeskuksen käyttötalouden vuoden 2017 määrärahaa korotettiin 6,0 milj. eurolla.

Tilakeskuksen toimintatuotot ylittävät budjetin noin 1,2 milj. eurolla, joka johtuu pääosin ennakoitua suuremmista vuokratuotoista. Tulosalueen käyttötalouden toimintakulut jäävät noin 1,8 milj. euroa alle budjetoidun. Henkilöstömenoihin luettaviin siirtyviin eläkevastuisiin varattu osuus alitti noin 400 000 euroa. Kiinteistöjen lämmitys-, sähkö- ja vesimaksut toteutuvat kokonaisuutena suunnilleen budjetin mukaisesti. Loput määrärahaalitukset liittyvät muihin toimintakuluihin, joista suurin poikkeama aiheutuu tilakeskuksen vastuulle kuuluvien sisäisten vuokrien alituksesta reilulla miljoonalla eurolla.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Toimitilamäärä (m²)	826 182	823 571	821 002
Käyttökustannukset milj. €	15,9	15,3	16,0
Uudisrakentaminen (brm²)	11 370	8 220	2 910
Puretut kiinteistöt (m²)	620	1 200	2 060
Kiinteistöjen myynnit, myyntivoitto (t€)	731	250	176
Korjausvelka 75% (t€)	69 034	65 000	*)
Energiansäästö (t€)	450	450	410
Asiakastyytyväisyys tiloihin (KTI, 1-5)	3,45	-	**)

*) Varmistuu myöhemmin.
**) Tutkimusta ei ole tehty vuoden 2017 osalta.

14 51
Joukkoliikenne

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	10 871	0	10 871	10 870	1
Menot	-52 700	0	-52 700	-38 880	-13 820
Toimintakate	-41 829	0	-41 829	-28 010	-13 819

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden 2017 aikana Vantaan bussilinjastoon tehtiin joitakin muutoksia. Linja 612 Tammiston ja Tikkurilan välillä lakkautettiin kesäliikenteen alussa. Linjaa 561 puolestaan jatkettiin Aviapoliksen asemalta lentoasemalle syysliikenteen alussa ja samalla sen reittiä muutettiin kulkemaan Perintötien kautta. Myös linjan 621 reitti muutettiin kulkemaan Perintötien kautta. Syysliikenteen alussa uusi linja 553 aloitti liikennöinnin Hakunila – Porttipuisto – Malmi – Leppävaara -välillä. Näiden lisäksi tehtiin joitakin reitti- ja aikataulumuutoksia, mutta niillä on lähinnä paikallista vaikutusta.

Tuusula liittyi Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) jäsenkunnaksi ja HSL aloitti vuoden 2017 aikana Tuusulan ja Keravan linjastosuunnitelman teon. Linjastosuunnitelma tulee vaikuttamaan osaltaan myös Vantaan bussilinjastoon. Toinen merkittävä Vantaan linjoihin lähitulevaisuudessa vaikuttava muutos on Lahdenväylän linjastosuunnitelma, jonka tekemisen HSL aloitti niin ikään vuoden 2017 loppupuolella.

Kivistön bussiterminaalin suunnittelussa ja toteutuksessa varaudutaan sähköbussien lataukseen. Terminaali toteutunee kauppakeskuksen rakentumisen myötä vuosina 2020–2021.

Talousarvion toteutuminen

HSL: n yhtymäkokous päätti hyvittää jäsenkunnille kuntaosuuksissa laskutettua länsimetron infran käyttökorvausta sekä palauttaa lisäksi Vantaan ylijäämäkertymää yhtymäkokouksessa tehdyn esityksen mukaan 10,0 milj. euroa. Vantaa toivoi ylimääräkertymän hyvittämistä, koska Vantaan toimintamenot alittivat jälleen talousarvion tuntuvasti. Vantaan osalta kuntaosuutta hyvitettiin yhteensä 10,5 milj. euroa. Ylijäämän palautuksella ei ollut tulosvaikutusta.

HSL:n kuntaosuus toteutui budjetoitua pienempänä, joten joukkoliikenteen toimintamenot alittivat reilusti talousarvion. Vantaan ylijäämä ei kuitenkaan kasvanut johtuen ylimääräisestä ylijäämäpalautuksesta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Matkustajamäärä (nousua/arkivrk)		108 952	109 000 *)

*) Luku on arvio, sillä bussiliikenteen nousijatietoja ei ole saatavilla.

14 50
Kuntatekniikan keskus

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	27 038	0	27 038	35 433	-8 395
Valmistus omaan käyttöön	32 762	0	32 762	36 707	-3 945
Menot	-73 061	-152	-73 212	-74 602	1 390
Menot ilman VOK	-40 299	-152	-40 451	-37 895	-2 556
Toimintakate	-13 261	-152	-13 413	-2 462	-10 951

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) vesihuollon rakentamisen suunnitteluun ja toteuttamiseen varattua määrärahaa tuloihin ja menoihin 9,0 milj. euroa sekä toteutuneita tuloja ja menoja 5,2 milj. euroa.

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Uuden hallintosäännön tullessa voimaan kaupunkimittaus ent. mittausosasto siirtyi kuntatekniikan keskuksesta kiinteistöt ja asuminen tulosalueeseen. Siirron vuoksi kuntatekniikan keskuksen kuluvan vuoden talousarvio muuttui. Uudeksi talousarvioksi muodostui tuloille 18,0 milj. euroa ja menoille 31,4 milj. euroa, ja toimintakatteeksi - 13,4 milj. euroa.

Toimialan MATTI-hanke eteni suunnitellusti, ja julkaisun 1 määrittelyvaiheet vietiin onnistuneesti läpi. Loppuvuodesta järjestettiin julkaisun 1 toteutuksen sprintit, tuotekoulutukset testaajille sekä toimittajan aloittama integraatiotestaus ja konversiotestaus yhdessä toimialan kanssa. Kuntatekniikan keskus oli mukana erityisesti maankäytön suunnittelun ja toteutuksen prosesseissa. Osana asemakaavaprosessia tarkasteltiin myös yleissuunnittelua ja osana yleiskaavaprosessia liikennejärjestelmäsuunnittelua.

Ylijäämämaiden vastaanotossa Petikonhuipulla (entinen Pitkäsuo) siirryttiin kesällä 2017 paperilipukkeiden myynnistä sähköiseen vastaanottojärjestelmään. Järjestelmän käyttöönoton jälkeen mm. puhtaita ylijäämämaita tuovat ajoneuvot tunnistetaan automaattisesti kameroilla rekisterinumeron perusteella ja vastaanottotoiminnan laskutus toimii sähköisesti.

Talousarvion toteutuminen

Kuntatekniikan keskuksen nettotulostavoite ylitettiin 12,2 milj. eurolla tulojen ollen 30,2 milj. euroa. Tulot ylittyivät vielä vuoden viimeiseen ennusteeseen nähden noin 6,9 milj. eurolla, sillä muutaman sopimuskorvauksen maksatus aikaistui vuodelta 2018 vuodelle 2017. Tulosalueen kulut ylittivät talousarvion kokonaisuudessaan noin 1,3 milj. eurolla. Kuntatekniikan keskuksen nettotavoite saavutettiin.

Maanläjityslippujen hintoihin on sisältynyt osuus täyttömäkien viimeistely- ja maisemointitarpeisiin, eli pakollisiin varauksiin. Vuoden 2017 tuloksesta näihin siirrettiin yhteensä 2,0 milj. euroa. Pakollisia varauksia on tehty yhteensä täyttömäkien viimeistelyyn noin 10,0 milj. euroa ja Sotungin kaatopaikan sulkemiseen noin 1,5 milj. euroa. Näiden summien arvioidaan riittävän käyttötarkoitukseen eikä jatkossa enää tarvita uusia varauksia em. kohteisiin.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Liikenneväylien kunnossapito (€/m²)	1,5	1,5	1,5
Rakennetun katuvihreän kunnossapito (€/m²)	0,24	0,26	0,25
Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Rakennetun puiston (A-luokka) kunnossapito (€/m²)	0,52	0,53	0,52
Maanläjitysalueille tuodut kuormat (kpl/a)	28 887	30 000	36 024

14 52
Varikko

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 775	0	5 775	6 443	-668
Menot	-4 767	-4	-4 771	-5 207	435
Toimintakate	1 008	-4	1 004	1 236	-233

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Varikon varsinainen toiminta jatkui pääsääntöisesti ennallaan. Oma korjaamo keskittyi pääasiassa työkone- ja raskaan kaluston akuuttikorjauksiin sekä lisälaitteiden ja sesonkikoneiden kausihuoltoon ja korjauksiin. Kaluston huolto- ja korjauskustannuksista ostopalveluiden osuus oli noin 44 prosenttia. Leasing-kaluston osuus ajoneuvoista on noin 60 prosenttia.

Talousarvion toteutuminen

Toteutuneet toimintatuotot olivat noin 12 prosenttia ja toimintakulut noin 8 prosenttia käyttösuunnitelmaa suuremmat. Toimintatuottoja sekä -kuluja lisäsivät ajoneuvojen hyvä käyttöaste sekä kaluston määrän lisääntyminen. Varikon sitova nettotavoite saavutettiin.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Polttoaineen kulutus (L/ajoneuvo/v)	1 586	1 600	1 634

14 7
Ympäristölautakunta yhteensä

Vastuuhenkilö: Hannu Penttilä

Toimielin: Ympäristölautakunta
Puheenjohtaja: Maija Rautavaara

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	509	0	509	705	-196
Menot	-3 664	-14	-3 679	-3 479	-199
Toimintakate	-3 155	-14	-3 170	-2 774	-395

Toiminnan kuvaus

Ympäristölautakunnan alaiseen toimintaan kuuluu yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksikköinä ympäristölautakunta ja ympäristökeskus.

14 74
Ympäristölautakunta

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-62	0	-62	-59	-3
Toimintakate	-62	0	-62	-59	-3

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Lautakunta kokoontui 10 kertaa vuoden 2017 aikana. Lautakunnassa on 13 jäsentä, kaupunginhallituksen edustaja, nuorisovaltuuston edustaja ja kokouksessa läsnä olevat virka- ja toimihenkilöt. Vuonna 2017 lautakunta käsitteli yhteensä 105 pykälää, eli keskimäärin 11 pykälää per kokous.

Uusi valtuustokausi aloitettiin poikkeuksellisesti 1.6.2017 ja uusi hallintosääntö astui voimaan. Uudet toimielimet valittiin kaupunginvaltuuston 12.6.2017 kokouksessa. Ensimmäinen, uuden ympäristölautakunnan kokous pidettiin 23.08.2017.

14 76
Ympäristökeskus

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	509	0	509	705	-196
Menot	-3 602	-14	-3 617	-3 420	-196
Toimintakate	-3 093	-14	-3 108	-2 715	-392

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Ympäristökeskus on osallistunut maakuntauudistusta valmistelevien työryhmien työhön. Henkilöstöä on pidetty ajan tasalla muutoksen eri vaiheista. Uudenmaan ympäristöterveydenhuollon henkilöstölle on myös järjestetty yhteisiä sparrauspäiviä. Maakuntauudistustiimin ympäristöterveys-ryhmässä valmisteltiin annetut toimeksiannot aikataulussa eli toukokuun loppuun mennessä.

Vantaan kaupunginhallitus nimesi elokuussa Vantaalle sisäilma-asioiden neuvottelukunnan edistämään kaupungin sisäilma-asioita. Ympäristökeskuksella on edustus neuvottelukunnassa.

Ympäristöterveydenhuolto on ollut mukana kehittämässä tulevaa valtakunnallista ympäristöterveydenhuollon toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmää, joka tulee korvaamaan nykyisen järjestelmän. Uusi järjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön vuonna 2019.

Ympäristönsuojelun lupa- ja ilmoituskäsittelyssä otettiin käyttöön Lupapiste.fi -palvelu. Tehtäviä priorisoiden luvat ja ilmoitukset käsiteltiin kohtuullisissa ajoissa ja tarkastuksista saatiin toteutettua riskinarvioinnin pohjalta tärkeimmät.

Uutta pidemmän tähtäimen ympäristöohjelmaa eli resurssiviisauden tiekarttaa valmisteltiin. Resurssiviisauden tiekartta on Vantaan kaupungin strateginen ohjelma, joka sisältää myös kaupungin ilmastotavoitteet sekä kiertotalouden edistämisen Vantaalla.
Kaksivuotinen Ilmastokatu -hanke loppui kesäkuussa.

Ympäristökeskuksen johdolla toteutettiin lähimetsävuosi, jonka avulla edistettiin lähimetsien tunnettavuutta, järjestettiin talkoita ja retkiä sekä tapahtumia. Lisäksi toteutettiin lähimetsäkysely päiväkodeille ja kouluille sekä laadittiin luontokartoituksia. Teemavuoden metsäoppaat olivat ympäristökeskuksen palveluksessa. Lähimetsävuoden merkeissä Vantaan kaupunki osallistui myös Suomi 100 -juhlavuoden metsähaastekampanjaan. Uusilla päätöksillä rauhoitettiin 124 ha metsää.

Talousarvion toteutuminen

Ympäristökeskuksen tulokertymä oli arvioitua suurempi johtuen ympäristöterveydenhuollon taksamuutoksesta. Erityisesti tupakkalupien vuosivalvontamaksuista saatiin tuloja ennakoitua enemmän. Muutos voi kuitenkin olla väliaikainen

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Ympäristöterveys			
Luvat ja ilmoitukset	397	350	334
Tarkastusten määrä	1 837	2 000	1 645
Eläinlääkärin potilaat	4 633	5 000	4 588
Ympäristönsuojelu			
Ympäristöluvat, -ilmoitukset ja rekisteröinnit	114	120	102
Tuotetut asiantuntijapalvelut mm. tarkastukset (kpl)	5 086	4 800	4 379
Rauhoitetut luonnonsuojelualueet/ha	1 249	1 350	1 372

Liikelaitokset

Vantaan Työterveys liikelaitos

Tuloslaskelma

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/ alitus
Liikevaihto	6 900	0	6 900	7 292	-392
Liiketoiminnan muut tuotot	25	0	25	35	-10
Materiaalit ja palvelut	-2 504	0	-2 504	-2 785	281
Henkilöstökulut	-3 368	0	-3 368	-3 361	-7
Poistot ja arvonalentumiset	-44	0	-44	-21	-23
Liiketoiminnan muut kulut	-485	0	-485	-520	35
Liikeylijäämä (-alijäämä)	524	0	524	639	-115
Muut rahoitustuotot	0	0	0	2	-2
Kunnalle maksetut korkokulut	-10	0	-10	-10	0
Korvaus peruspääomasta	-3	0	-3	-3	0
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	-13	0	-13	-11	-2
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	511	0	511	628	-117
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	-10	10
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	44	0	44	31	13
Tuloverot	-14	0	-14	-8	-5
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	541	0	541	640	-99

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan Työterveys liikelaitos on Vantaan kaupungin organisaatiossa kunnallinen liikelaitos, jonka tehtävänä on vastata työterveyshuoltolaissa, kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetuista kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista työterveyshuollon palveluista Vantaan kaupungille, Vantaan, Helsingin, Espoon ja Kauniaisten yrityksille sekä merimiesterveydenhuollon palveluista Helsingin kaupungille. Espoo, Helsinki ja Kauniainen ovat eriyttäneet yritystyöterveyshuollon järjestämisvastuun muusta kunnan järjestämisvastuulla olevasta kansanterveystyöstä kansanterveyslain 5 §:n mahdollistamalla tavalla. Toimimme neljässä eri toimipisteessä pääkaupunkiseudulla.

Vuosi 2017 oli Vantaan työterveys liikelaitokselle taloudellisesti ja toiminnallisesti hyvä vuosi. Liikelaitoksessa toteutettiin mm. yli 38 000 vastaanottokäyntiä ja asiakaskunta kasvoi noin 5 prosenttia.

Liikelaitoksen jo vuosien varrella vakiintunut sisäinen auditointi sain rinnalleen ulkoisen auditoinnin prosessin, kun liikelaitos sai arvostetun laatusertifikaatin 9001/2015 työterveyshuollon toiminnasta. Samassa yhteydessä työterveyshuollon keskeiset prosessit mallinnettiin myös prosessikaavioin.

Liikelaitos panosti edelleen vahvasti digitaalisiin ratkaisuihin vuonna 2017. Erityistä kiitosta saanut chat-palvelu otettiin käyttöön vuodenvaihteessa 2017. Työterveyshoitajien virtuaalivastaanotto laajeni myös työterveyslää-

käreiden vastaanotoksi ja otimme käyttöön sähköisen hoidontarpeenarvioinnin. Virtuaaliset ja digitaaliset ratkaisut laajentavat asiakaspalvelua ja kehittävät työterveyspalveluita entistä moniulotteisimmiksi palvellen eri asiakassegmenttejä.

Talouden tasapaino ja henkilökunnan työn tuottavuus ja tehokkuus on edelleen keskeinen painopiste. Tavoitteisiin päästiin hyvin, sillä koko liikelaitoksen talousarvion mukainen toiminnallinen tulos (kate 3) ylitettiin 86 865 eurolla ja se parani 37 592 euroa vuoteen 2016 nähden.

Liikelaitosta sitova taloudellinen tavoite on pääoman tuottovaatimus. Laitos täytti sille asetetun vaatimuksen ja tuloutti kaupungille korvausta peruspääomasta 2 631 euroa (2 664 euroa vuonna 2016) ja korkoa kaupungin lainasta 10 455 euroa (10 658 euroa vuonna 2016).

Talousarvion toteutuminen

Rahoituserät olivat asetettujen raamien mukaiset; korkokulut kunnalle 10 455 euroa (korko 7 %) ja korvaus peruspääomasta 2 631 euroa (korko 7 %). Saamiset kunnalta olivat vuoden 2017 lopussa 2,7 milj. euroa (2,4 milj. euroa vuonna 2016). Tilikauden 2017 oman kunnan ulkopuolisesta työstä maksetaan tuloveroa 0,008 milj. euroa voitollisen tuloksen takia. Pankkitilillä olevat varat olivat 0,6 milj. euroa (0,3 milj. euroa vuonna 2016).

Liikevaihto oli 7,3 milj. euroa (6,9 milj. euroa vuonna 2016) ja muut tuet ja avustukset olivat 0,035 milj. euroa (0,04 milj. euroa vuonna 2016). Myynti ylitti talousarvion 6 prosentilla.

Toimintakulut olivat 6,7 milj. euroa, mistä materiaaliostoja oli 0,095 milj. euroa ja palveluostoja oli 2,69 milj. euroa, henkilöstökuluja 3,4 milj. euroa ja liiketoiminnan muita kuluja 0,52 milj. euroa.

Liikelaitos teki Vantaalla, Espoossa, Helsingissä ja Kauniaisissa voitollisen tuloksen. Tilikaudelta 2017 laskutetaan Helsingin kaupungilta yritystyöterveyshuollon yhdistymissopimuksen tappiontasausjärjestelyn mukaisesti tappiontasausta yhteensä 15 804,32 euroa. Laskutettava summa muodostuu tilikauden 2017 merimies-toimipisteen tappiosta.

Tilikauden aikana ei ole todettu omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä tai arvonalennuksia. Omaisuuden luovutuksia ei Vantaan Työterveys liikelaitoksella ole.

Rahoituslaskelman lyhennelmä

1 000 €	Talousarvio 2017	Toteutuma	Ylitys/alitus
Toiminnan ja investointien rahavirta	481	585	-104
Rahoituksen rahavirta			
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	-261	261
Rahavarojen muutos	481	325	156

Investoinnit

1 000 €	Talousarvio 2017	Toteutuma	Ylitys/alitus
Irtain omaisuus	-60	-55	-5

Investointivarausta purettiin tilikaudella 1.1-31.12.2017 30 651,80 euroa ja se käytettiin toimipisteiden kalusteinvestointeihin.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Tilikauden ylijäämä, 1000 EUR	608	541	641
Laskutettavan työajan osuus työajasta %	53 %	56 %	56 %
Asiakassopimukset yhteensä, kpl	4 464	4 200	4 701
Asiakassopimusten piirissä oleva henkilöstö, kpl	31 655	31 000	31 416
Kela 2 - sopimusten piirissä olevan henkilöstön osuus %	42 %	46 %	42 %
Asiakastyytyväisyys asteikolla 1-4	4,0	3,9	*)

*) Asiakkaiden toiveesta tehdään joka toinen vuosi. Ei tehty 2017.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos

Tuloslaskelma

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/ alitus
Liikevaihto	36 875	0	36 875	37 164	-289
Liiketoiminnan muut tuotot	106	0	106	46	60
Materiaalit ja palvelut	-5 218	0	-5 218	-4 668	-550
Henkilöstökulut	-25 241	0	-25 241	-25 016	-225
Poistot ja arvonalentumiset	-1 486	0	-1 486	-1 339	-147
Liiketoiminnan muut kulut	-5 037	0	-5 037	-5 041	4
Liikeylijäämä (-alijäämä)	0	0	0	1 146	-1 146
Muut rahoitustuotot	0	0	0	2	-2
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	2	-2
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	0	0	0	1 148	-1 148
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	411	-411
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	0	0	1 559	-1 559

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Pelastuslaitos vastaa Keski-Uudenmaan pelastustoimen alueen turvallisuudesta pelastustoimen keinoin sekä huolehtii ensihoitopalvelusta voimassa olevien sopimusten mukaisesti. Pelastustoimen alue muodostuu Hyvinkään, Järvenpään, Keravan ja Vantaan kaupungeista sekä Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan kunnista. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen liikelaitoksen hallinto järjestetään Vantaan kaupungin hallintosäännön määräyksin. Kaupungin organisaatiossa Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos kuuluu konsernihallinnon ja asukaspalvelujen toimialaan. Liikelaitoksella on johtokunta, johon kuuluu 15 henkeä.

Vuonna 2017 Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella oli 8 326 pelastustehtävää (vuonna 2016 pelastustehtäviä 7 120) Tehtävämäärässä oli noin 17 prosentin kasvu edellisvuoteen. Ensihoidon osalta kokonaistehtävämäärä oli 34 845 (32 522 tehtävää vuonna 2016). Ensihoidon osalta kasvua oli 7 prosenttia.

Euroopassa ja Suomen Turussa tapahtuneiden terroritekojen takia pelastuslaitos on jatkanut valmistautumista uhka-ja vaaratilanteisiin. Suomeen syksyllä 2015 tulleiden turvapaikanhakijoiden lukumäärän ei ole enää vuosina 2016 ja 2017 ollut merkittävä eikä pelastustoimen alueelle perustettu uusia vastaanottokeskuksia, vaan osa vanhoista keskuksista lakkautettiin vuoden 2017 aikana. Kohteisiin tehtiin lukuisia valvonta- ja neuvontakäyntejä kuitenkin vuoden aikana ja tilannetta seurataan yhä valppaasti.

Pelastuslaitoksen johtokunta on vapauttanut nuohouksen vapaalle kilpailulle jo 1.1.2015 alkaen. Tilannetta seurataan edelleen aktiivisesti varmistuaksemme vapaan kilpailun nuohouksen toimivuudesta. Nokipalojen ei ole havaittu lisääntyneen.

Pelastuslaitoksella on yhteistoimintasopimukset ensihoidon toteuttamisesta Hyvinkään sairaanhoitoalueen ja HYKS-Peijas alueen kanssa. Tulevaisuuden SOTE- ja maakuntaratkaisu vaikuttaa todennäköisesti myös ensihoidon järjestämiseen vuoden 2020 alussa.

Pelastustoimi siirtynee perustettaville maakunnille vuoden 2020 alussa. Sisäministeriö on perustanut siirtoa valmistelevan hankkeen jo vuonna 2016. Hallituksen esityksen perusteella Keski-Uudenmaan pelastuslaitos siirtyy osaksi Uudenmaan alueen pelastusaluetta, joka vastaa noin 1,6 miljoonan ihmisen turvallisuudesta. Pelastustoimen ja Uudenmaan yhteistyön valmistelutyö vie osan pelastuslaitoksen voimavaroista.

Pelastuslaitos on kehittänyt toimintaansa viimeisten vuosien aikana mm. Klaukkalan kärkiyksiköllä, TUTOR-palotarkastus -ohjelmalla sekä asuinkiinteistöjen omavalvonnalla. TUTOR- palotarkastus perustuu palotarkastuskohteen itsearvioon turvallisuudestaan sekä viranomaisen tekemään arvioon. Omavalvonnassa kiinteistön omistaja tekee oman palotarkastuksen kiinteistössään ja palauttaa lomakkeen pelastuslaitokselle.

Talousarvion toteutuminen

Pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymä talousarvio on tehty kahdelle eri toiminnalle, pelastustoimelle ja ensihoidolle. Talousarviossa Vantaan valtuuston asettamana talousarvion sitovana tavoitteena oli liikeylijäämä 0 euroa. Tavoite saavutettiin liikeylijäämällä 1 148 036 euroa. Tilikauden ylijäämäksi muodostui poistoerokirjausten jälkeen 1 559 391 euroa.

Pelastustoimen osalta liikevaihto oli 27,4 milj. euroa (27,7 milj. euroa vuonna 2016). Liiketoiminnan muut tuotot olivat 0,05 milj. euroa (0,2 milj. euroa vuonna 2016). Toimintatuotot ylittivät talousarvion 0,14 milj. euroa. Toimintakulut olivat 24,9 milj. euroa (25,3 milj. euroa vuonna 2016). Tästä materiaali- ja palveluostoja oli 3,6 milj. euroa, henkilöstökuluja 17,1 milj. euroa ja liiketoiminnan muita kuluja 4,2 milj. euroa. Toimintakulujen talousarvio toteutui 97 prosenttisesti. Pelastustoimen liikeylijäämään 1,1 milj. euroa vaikutti henkilöstökulujen jääminen 0,5 milj. euroa ennakoitua pienemmäksi. Alitus johtui avoimista vakansseista hallinnon, päällystön ja tukipalveluiden osalta. Materiaali- ja palvelukuluissa tuli säästöä 0,4 milj. euroa.

Ensihoidon osalta talousarvion sitova tavoite toteutui. Liikevaihto oli 9,7 milj. euroa (9,7 milj. euroa vuonna 2016). Ensihoidon kuljetustuloja kertyi tilikaudella 3,5 milj. euroa. Hyvinkään sairaanhoitoalueelle palautettiin tuloja 2,0 milj. euroa (1,9 milj. euroa vuonna 2016). Peijaksen sairaanhoitoalueen osalta tulokertymä oli 1,5 milj. euroa (1,4 milj. euroa vuonna 2016). Toimintakulut olivat 9,8 milj. euroa (9,7 milj. euroa vuonna 2016). Materiaalien- ja palveluiden osuus oli 1,1 milj. euroa, henkilöstökulujen 7,9 milj. euroa ja liiketoiminnan muiden kulujen 0,8 milj. euroa

Rahoituslaskelman lyhennelmä

1 000 €	Talousarvio 2017	Toteutuma	Ylitys/alitus
Toiminnan ja investointien rahavirta	-104	996	-1 100
Rahoituksen rahavirta			
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	-1 184	1 184
Rahavarojen muutos	-104	-188	84

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli 995 626 euroa. Tilikauden rahavarojen muutos -188 342 euroa laskee rahavarojen määrän 1 511 878 euroon.

Investoinnit

1 000 €	Talousarvio 2017	Toteutuma	Ylitys/alitus
Pelastus- ja sammutusyksiköt, muu ajoneuvokalusto	-1 220	-1 257	37
Muu pelastus- ja huoltokalusto	-80	-23	-57
Asemakalusto	-200	-243	43
Väestönsuojelujärjestelmät	-40	-44	4
Tietojärjestelmät	-50	0	-50
Investoinnit yhteensä	-1 590	-1 567	-23
Valtionosuudet ja luovutustulot	0	76	-76
Investoinnit netto	-1 590	-1 491	-99

Vantaan valtuuston asettama sitova tavoite investoinneille oli 1,59 milj. euroa. Investointien tavoitetaso alitettiin 22 869 eurolla. Investointeihin kului 1,6 milj. euroa. Investointien rahoitusosuuksien 32 000 euroa ja autojen myynnistä kertyneet luovutustulojen 43 780 euroa jälkeen nettoinvestoinnit olivat 1,5 milj. euroa. Tilikaudella pelastus- ja sammutusyksiköihin sekä muuhun ajoneuvokalustoon käytettiin 1,3 milj. euroa. Asemakalustoon käytettiin 243 232 euroa ja väestöhälyttimiin 44 000 euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Valvontakäynnit ja paloturvallisuuden itsearvioinnit	7 746	6 479	5 992
Turvallisuusviestintä (henk.)	76 427	90 600	92 696
Pelastustoimen tehtävät	7 119	6 600	8 326
Ensihoitotehtävät	32 522	31 000	34 845
Menot €/asukas	82,38	81,60	79,60

Rahastot

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston sääntöjen 10 §:n mukaan rahastosta laaditaan tilikausittain tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman sekä toimintakertomuksen.

Rahaston tuloslaskelman mukainen tilikauden tulos siirretään tilinpäätöksestä rahastopääomaan.

Tuloslaskelma muodostetaan myönnettyjen lainojen koroista ja nostetuista avustuksista sekä saamattomien lainanlyhennysten luottotappioista. Luottotappioista päättää kaupunginhallitus.

Rahaston tilinpäätös yhdistellään kaupungin tilinpäätöksen.

Talousarvion toteutuminen

Käyttösuunnitelman mukaan uusia antolainoja arvioitiin myönnettävän 8,0 milj. euroa ja avustuksia 0,5 milj. euroa.

Rahaston lainoja ja hissiavustuksia on voinut hakea ympäri vuoden. Vuoden aikana ei myönnetty uusia lainoja. Hissiavustuksia myönnettiin kaksi kappaletta määrältään 3 000 euroa ja 11.295,80 euroa.

Rahaston saatavien periminen

Vuoden 2017 aikana ei kirjattu luottotappiota.

Rahaston pääoma

Rahaston pääoma 31.12.2017 oli 92.804.533,42 euroa.

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto

Kivistön keskustassa ja asuntomessualueella oli vuoden 2017 lopussa valmiina 35 kerrostaloa, joissa on 1 704 asuntoa. Rakenteilla oli 16 kerrostaloa, joihin valmistuu 984 asuntoa. Keimolanmäessä oli vuoden 2017 lopussa valmiina 8 kerrostaloa, joissa on 555 asuntoa. Rakenteilla oli neljä kerrostaloa, joihin valmistuu 294 asuntoa.

Kaiken kaikkiaan Kivistöön keskustaan ja Keimolanmäkeen on valmistunut 2 259 kerrostaloasuntoa, joissa asuu noin 3 260 asukasta. Kivistön keskustasta ja Keimolanmäestä kaupunki myi vuonna 2017 kahdeksan kerrostalotonttia.

Tikkurilaan valmistui Dixin toisessa vaiheessa liiketilaa 4 000 m^2 ja toimistoja kahteen tornitaloon 8 000 m^2. Viimeinen rakennusvaihe on aloittamatta. Vuoden 2017 aikana Tikkurilaan (Tikkurila, Jokiniemi, Viertola, Koivuhaka) valmistui 12 kerrostaloa ja asuntoja kaikki talotyypit huomioiden 606 kpl. Vuoden lopussa oli rakenteilla 25 kerrostaloa, joissa on 1 429 asuntoa. Asemasillan itäpäähän on rakenteilla 9 500 m^2:n toimisto- ja liikerakennus. Tikkurilan Silkin peruskorjaus on käynnissä. Ns. kirkon korttelin asemakaavamuutos on luottamusmieskäsittelyssä. Kirjastopuisto valmistui ja Tikkurilan Jokirannan suunnittelu on käynnissä.

Korson keskustassa on rakenteilla 120 asunnon tornitalo sekä kaksi muuta kerrostaloa. Myyrmäen keskustan asemakaava tuli voimaan. Purettujen Martinkeskuksen ostoskeskuksen ja Laajavuoren koulun tilalle on rakenteilla kerrostaloja ja päivittäistavarakauppa. Koivukylän keskustan suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailu järjes-

tettiin syksyllä 2016. Kilpailuun jätettiin neljä kilpailuehdotusta. Voittajatahon kanssa on aloitettu kaavamuutoksen jatkotyöstäminen (Koivukylän kaavamuutos 002114/ Koivutorin kaavoitushanke) 12.9.2017 lähtien. Hakopolun Liikekiinteistö Oy:n kanssa on käyty jatkokeskusteluja alueen kehittämistä.

Aviapoliksen kasvu Suomen nopeimmin kehittyvänä yritysalueena sekä työpaikkakeskittymänä on jatkunut. Aviapoliksen kehitys liittyy globaalisti tunnistettuun ilmiöön, jossa lentokenttä toimii alueensa taloudellisena moottorina ja luo liiketoimintapotentiaalia yrityksille. Aviapolis on maailman lentokenttäkaupunkien joukossa kuitenkin ainutlaatuinen. Alueesta rakennetaan kansainvälinen ja eloisa lentokenttäkaupunki, jossa työ, asuminen, palvelut ja virkistys sekoittuvat urbaanilla tavalla. Asumisen myötä alueella avautuu uudenlaisia toimintamahdollisuuksia ja liiketoimintamalleja.

Aviapoliksen aseman läheisyydessä toimitilarakentaminen jatkuu; Aviabulevardi II -toimistorakennuksen (26 300 k-m^2) rakennustyöt ovat käynnissä, samoin Technopoliksen laajennusosan (5 550 k-m^2) rakennustyöt ovat käynnissä. Mondo -toimistorakennuksen (42 400 k-m^2) suunnittelu on käynnistynyt.

Uuden, Perintötien varteen, sijoittuvan asuntoalueen asemakaavat ovat vahvistuneet ja ensimmäiset kerrostalot ovat rakenteilla.

Vantaan kaupunki järjesti yhdessä viiden maanomistajan kanssa avoimen kansainvälisen ideakilpailun ”Aviapolis Urban Blocks”, jonka tuloksena saatiin kehityskelpoisia, ideatasoisia suunnitelmia 15,6 hehtaarin kilpailualueelle. Alueen suunnittelu jatkuu parhaiden ideoiden pohjalta. Alueelle tavoitellaan monipuolisia kaupunkitoimintoja; asuntoja noin 3 000 asukkaalle ja lisäksi työpaikkarakentamista vähintään 20 prosenttia rakentamisen kokonaislaajuudesta. Alueelle sijoittuvat myös Manttaalipuisto ja Rälssipuisto sekä Atomi-monitoimirakennus, jonka on määrä valmistua vuonna 2022.

Useita asemakaavamuutostöitä on ollut työn alla.

Aviapolista on kehitetty paikallisessa sidosryhmäyhteistyössä (mm. Aviapolis- tapahtumassa 31.8 -1.9.2017). Aviapolista on markkinoitu lentokentän läheisyydestä hyötyville yrityksille ja sijoittajille muun muassa kiinteistöalan kansainvälisillä messuilla (MIPIM-tapahtuma Cannesissa keväällä ja ExpoReal Münchenissa syksyllä). Aviapoliksen markkinointia on toteutettu yhteistyösopimukseen perustuen alueen maanomistajien, yritysten sekä alueella toimivien rakennusliikkeiden kanssa.

Investoinnit

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-5 000	0	-5 000	-2 135	-2 865
Julkinen käyttöomaisuus	-5 000	0	-5 000	-2 135	-2 865

Rahaston investointimenot alittivat talousarvion 2,9 milj. eurolla vuonna 2017. Rahaston investointivaroilla toteutettiin Myyrmäen keskustan sekä Tikkurilan jokirannan kehittämistä ja Tikkurilan aseman alikulkua.

Sosiaalinen luototus

Sosiaalista luototusta haetaan paljon erilaisten velkojen järjestelemiseen. Kaikissa ikäryhmissä näkyy edelleen paljon pienlainojen (ns. pikavippien) kanssa ongelmiin joutuneita. Lainsäädännön muutos 1.6.2013 ei ole juuri näkynyt sosiaalisessa luototuksessa tilanteen paranemisena. Pienlainat ovat kyllä lukumäärältään vähentyneet mutta euromääriltään kasvaneet.

Sosiaalisia luottoja myönnettiin vuoden aikana 51 kpl 299 136,04 eurolla. Kaikkiaan luottoja on myönnetty 970 kpl vuosina 2004-2017 yhteismäärältään 5 231 323,84 eurolla.

Luottoja on jo maksettu kokonaan takaisin 681 kpl. Luotoista on irtisanottu 186 kpl. Irtisanotuista luotoista on 127 kpl saatu jo kokonaan perityksi ulosoton kautta. Osalle irtisanotuista luotoista kertyy tällä hetkellä suorituksia ulosmittauksen kautta.

Sosiaaliseen luototukseen jätettiin 98 kirjallista uutta hakemusta. Luottopäätöksiä tehtiin 133 kappaletta. Myönteisiä päätöksiä tehtiin 51. Kielteisiä päätöksiä tehtiin kirjallisina 53 ja suullisina 29, yhteensä 82 kappaletta. Suullisissa päätöksissä asiakas ei jättänyt hakemusta kuultuaan kokonaiskartoituksen jälkeen, ettei luoton myöntämiselle ole edellytyksiä.

Luoton jo saaneille asiakkaille myönnettiin 79 lyhennysvapaata kuukautta ja tehtiin 40 maksusuunnitelmaa rästiin jääneistä eristä. Luoton korotuksia myönnettiin viisi, ja yhdelle luotonsaajalle tehtiin maksuohjelman muutos.

Koko vuonna irtisanottiin yhdeksän luottoa. Kaksi irtisanomista peruttiin, kun luotonsaajat ottivat yksikköön yhteyttä ja heidän kanssaan saatiin sovittua maksuohjelma. Viisi sosiaalista luottoa on yksityishenkilön velkajärjestelyn piirissä.

31.12.2017 sosiaalisen luoton rahasto on suuruudeltaan 1 777 812,68 euroa ja sosiaalisten luottojen myöntämiseen vuodelle 2018 on käytettävissä 647 057,47 euroa.

Vantaalla sosiaalisesta luotosta on peritty 1.8.2016 alkaen Euriborin sijaan korkolain 633/1982 12 §:n mukainen viitekorko (Sosterltk 13.6.2016). Tuotot ovat pienentyneet koron muuttumisen jälkeen, koska korot ovat olleet niin alhaiset.

Tilinpäätöksestä 31.12.2014 alkaen on kirjattu luottotappioiksi kaikki kahta vuotta vanhemmat saatavat kaupungin yleisen käytännön mukaisesti. Sosiaalisen luototuksen saatavat pidetään perinnässä kunnes ne on maksettu loppuun tai velka on vanhentunut. Suorituksia saadaan siis luottotappioksi kirjaamisen jälkeenkin, jolloin summa ei jää tosiasiassa kokonaan lopulliseksi luottotappioksi.

Luottotappiot 31.12.2017 ovat 286 099,13 euroa eli 5,46 prosenttia kaikista 31.12.2017 mennessä myönnetyistä 5 231 323,84 eurosta.

Sosiaalisen luototuksen luottotoiminnalle asetettu tavoite on toteutunut.

Vahinkorahasto

Vahinko- ja vastuuriskit on rajattu vakuuttamalla. Vantaan kaupungin ja sen liikelaitosten lakisääteiset tapaturmavakuutukset, omaisuus- ja keskeytysvakuutukset, toiminnan ja hallinnon vastuuvakuutukset, auto- ja liikennevakuutukset, tapaturmavakuutukset sekä matkavakuutukset ovat kilpailutettu viimeksi vuonna 2013. Niiltä osin kuin kaupungin vakuutukset eivät korvaa omaisuutta kohdanneita vahinkoja, ne katetaan rahoituksen tulosalueen hallinnoimasta vahinkorahastosta noudattaen vahinkorahaston sääntöä.

2.2.2 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2017

Kaupunki ja rahastot

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys / alitus
Myyntitulot	45 554	-100	45 454	48 379	-2 925
Maksutulot	74 237	-1 306	72 931	84 615	-11 684
Tuet ja avustukset	22 187	1 347	23 533	15 094	8 439
Muut tulot	178 451	110	178 561	193 715	-15 154
Tulot yhteensä	320 429	51	320 480	341 803	-21 324
Valmistus omaan käyttöön	88 601	0	88 601	78 278	10 323
Henkilöstömenot	-453 836	-1 876	-455 712	-437 394	-18 318
Palvelujen ostot	-725 297	-2 710	-728 006	-694 017	-33 990
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-47 928	-3 249	-51 177	-52 814	1 637
Avustukset	-97 202	1 416	-95 786	-77 974	-17 813
Muut menot	-164 449	-6 797	-171 245	-170 085	-1 161
Menot yhteensä	-1 488 712	-13 215	-1 501 927	-1 432 282	-69 644
Toimintakate	-1 079 681	-13 164	-1 092 846	-1 012 201	-80 645
Verotulot	941 193	0	941 193	977 011	-35 817
Valtionosuudet	169 409	0	169 409	168 934	475
Korkotulot muilta	16 296	0	16 296	14 188	2 108
Korkotulot liikelaitoksilta	170	0	170	170	-0
Muut rahoitustulot muilta	16 106	0	16 106	15 315	791
Korvaus peruspääomasta liike-laitoksilta	71	0	71	71	-0
Korkomenot	-6 100	0	-6 100	-2 521	-3 579
Muut rahoitusmenot	-627	0	-627	-228	-399
Rahoitustulot ja -menot	25 915	0	25 915	26 994	-1 078
Vuosikate	56 836	-13 164	43 672	160 737	-117 065
Poistot ja arvonalentumiset	-112 221	0	-112 221	-122 126	9 904
Satunnaiset tulot ja menot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-55 385	-13 164	-68 550	38 612	-107 161
Varausten ja rahastojen muutos	627	0	627	662	-35
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-54 758	-13 164	-67 923	39 273	-107 196

Tuloslaskelman toteutuminen, mukana liikelaitokset

1 000 €	Kaupunki + rahastot TP 2017	Liikelaitokset TP 2017	Yhteensä TP 2017
Myyntitulot	48 379	59 400	107 779
Maksutulot	84 615	6 925	91 540
Tuet ja avustukset	15 094	1 433	16 527
Muut tulot	193 715	67	193 783
Tulot yhteensä	341 803	67 825	409 628
Valmistus omaan käyttöön	78 278	0	78 278
Henkilöstömenot	-437 394	-44 184	-481 577
Palvelujen ostot	-694 017	-9 336	-703 353
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-52 814	-3 719	-56 533
Avustukset	-77 974	-0	-77 974
Muut menot	-170 085	-7 098	-177 183
Menot yhteensä	-1 432 282	-64 338	-1 496 620
Toimintakate	-1 012 201	3 487	-1 008 713
Verotulot	977 011	0	977 011
Valtionosuudet	168 934	0	168 934
Korkotulot muilta	14 188	0	14 188
Korkotulot liikelaitoksilta	170	0	170
Muut rahoitustulot muilta	15 315	22	15 337
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	71	0	71
Korkomenot	-2 521	-170	-2 691
Muut rahoitusmenot	-228	-72	-300
Rahoitustulot ja -menot	26 994	-219	26 774
Vuosikate	160 737	3 268	164 005
Poistot ja arvonalentumiset	-122 126	-1 448	-123 574
Satunnaiset tulot ja menot	0	0	0
Tilikauden tulos	38 612	1 820	40 432
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	402	402
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	156	156
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	662	0	662
Varausten ja rahastojen muutos	662	557	1 219
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	39 273	2 377	41 651

Tuloslaskelma

Toimintatuotot

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut toimintatuotot olivat 409,6 milj. euroa, joka on 22,5 milj. euroa enemmän kuin muutetussa talousarviossa 2017. Toimintatuotot ylittyivät vilkkaasta kaavoituksesta ja rakentamisesta johtuen 25,6 milj. euroa maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla erityisesti kuntatekniikan keskuksen sopimustuotoissa sekä maanmyyntituotoissa. Toimintatuottoihin sisältyy talousarviossa 9,0 milj. euroa ja toteumassa 5,2 milj. euroa ns. läpilaskutettavaa rakentamispalvelujen myyntiä HSY:lle. Toimintatuottojen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli 106 prosenttia.

Toimintakulut

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut toimintakulut ilman valmistusta omaan käyttöön olivat 1 418,3 milj. euroa, joka on 58,8 milj. euroa alle muutetun talousarvion. Joukkoliikenteen toimintakulut alittivat talousarvion 13,8 milj. eurolla, sillä HSL:n kuntaosuus toteutui budjetoitua pienempänä. Toimeentulotuen kulut alittivat Kela-siirron siirtymäajalle varatun määrärahan noin 16 milj. eurolla. Henkilöstökulut alittivat talousarvion noin 18 milj. eurolla. Lisäksi palvelujen ostokulut alittuivat 20 milj. eurolla erityisesti maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla. Toimintakulut sisältävät 5,2 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia. Toimintakulut ilman valmistusta omaan käyttöön toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli 96 prosenttia.

Toimintakate

Tilinpäätöksessä 2017 kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlaskettu toimintakate on -1 008,7 milj. euroa, joka on 81,3 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Kunnille ominainen negatiivinen toimintakate kasvoi edellisvuoteen nähden 18,7 milj. euroa eli 1,9 prosenttia. Kasvun syynä ovat erityisesti vertailuvuonna 2016 toteutuneet poikkeuksellisen suuret laskennalliset toimintatuloerät.

Verotulot ja valtionosuudet

Kaupunki sai verotuloja yhteensä 977,0 milj. euroa vuonna 2017. Verotulot kasvoivat edellisvuoteen nähden 23,2 milj. euroa eli 2,4 prosenttia. Verotulot ylittivät talousarvion 35,8 milj. eurolla. Verotulojen talousarvion toteumaprosentiksi muodostui 103,8 prosenttia. Vuoden 2017 verotuloista 819,0 milj. euroa tuli kunnallisverosta, 80,7 milj. euroa yhteisöverosta ja 77,3 milj. euroa kiinteistöverosta.

Kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia vuonna 2017 yhteensä 168,9 milj. euroa, joka on 10,8 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Talousarvion 2017 valtionosuusarvio, 169,4 milj. euroa, alittui 0,5 milj. eurolla ja toteumaprosentti oli 99,7.

Rahoitustuotot ja -kulut

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut rahoitustuotot ja -kulut olivat 26,8 milj. euroa, toteuma ylitti 1,1 milj. eurolla talousarvion 2017. Talousarvion ja toteuman välinen ero johtuu edelleen alhaisena pysyneestä korotasosta. Korkomenot toteutuivat 2,5 milj. euron tasolla ja alittivat talousarvion 3,6 milj. eurolla.

Vuosikate

Vuosikate saadaan lisäämällä toimintakatteeseen verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut. Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen vuosikate tilinpäätöksessä 2017 oli 164,0 milj. euroa, joka on 117,7 milj. euroa parempi kuin muutetussa talousarviossa 2017. Vuosikate laski 9 prosenttia vuoden 2016 vuosikatteeseen nähden.

Poistot ja arvonalentumiset

Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2017 123,6 milj. euroa, joka oli 109 prosenttia budjetoidusta ja 9,7 milj. euroa enemmän talousarvioon nähden. Ylityksen taustalla on 14 milj. euron arvonalentumiset, joita ei ollut huomioitu talousarviossa. Suurimmat arvonalennukset kohdistuivat Myllymäen koulun, Kivistön koulun ja Hämeenkylän koulun purkamisten takia kirjattuihin ylimääräisiin arvonalentumisiin, joita on noin 8,5 milj. euroa. Lisäksi ylityksen taustalla on vuonna 2017 tehty Kivistön alueen maakauppoihin liittyvä noin 3 milj. euron arvonalennus Koy Erikasin osakkeiden tasearvoon.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulokseksi vuonna 2017 kaupunki, liikelaitokset ja rahastot yhdistäen muodostui 40,4 milj. euroa, joka oli 24,1 milj. euroa vuoden 2016 tulosta pienempi ja 108,0 milj. euroa muutettua talousarviota 2017 suurempi. Vuoden 2017 talousarviota parempi tulos johtuu pääasiassa tulojen osalta kaavoitukseen ja rakentamiseen liittyvistä sopimus- ja maanmyyntituottojen sekä kaupungin saamien verotulojen ennakoitua suuremmasta kasvusta. Tilikauden tuloksen positiiviseen kehitykseen vaikuttivat myös toimintakulujen alittuminen erityisesti HSL:n kuntayhtymälle maksettujen kuntaosuuksien, toimeentulotukimenojen, henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen osalta.

2.2.3 Investointien toteutuminen

91 Rakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	-55 825	0	-55 825	-38 876	-16 949
Menot	0	0	0	33	-33
Netto	-55 825	0	-55 825	-38 908	-16 917

Kaupunginvaltuuston hyväksyi 16.11.2016 vuoden 2017 toimitilainvestointeihin 55,8 milj. euron määrärahan. Toimitilainvestointeihin käytettiin 2017 yhteensä 38,9 milj. euroa, joka alittaa määrärahat 16,9 milj. euroa.

91 1 Uudisrakennukset

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	33	-33
Menot	-25 290	0	-25 290	-11 414	-13 876
Netto	-25 290	0	-25 290	-11 381	-13 909

Tilakeskus hankki yhteistyössä asiakkaidensa ja yhteistyökumppaneidensa kanssa toimitiloja palvelutuotannon tarpeisiin toteuttaen lautakuntansa hyväksymää uudisrakentamisen työohjelmaa. Vuonna 2017 määrärahalla valmistuivat seuraavat hankkeet:

- Vaaralanpuiston päiväkoti,
- Talvikkitien paviljonkipäiväkoti ja
- Hämeenkylän koulun väistötilat Sanomalaan.

Vuoden lopulla määrärahalla toteutettavista hankkeista rakennusvaiheessa olivat 2018 valmistuvat:

- Kuuselan perhekuntoutuskeskuksen lisärakennus,
- Sanomalan väliaikaisen koulun vuokrattavien liikuntatilojen perustukset,
- Uomarinteen koulun laajennus,
- Martinlaakson päiväkoti,
- Kartanonkosken urheilupuiston huoltorakennus,
- Katrinebergin maatilan katos- ja konehallitila,
- polkupyörien parkkitila Tikkurilan aseman yhteyteen.

Konserniyhtiöiden hankkeista 2017 lopulla rakennusvaiheessa olivat:

- VAV:n hankkeet kehitysvammaisten asuntokohde Martinlaaksonkuja 2b:ssä,
- Myyrmäen vanhustenkeskus sekä
- erityisryhmien asuntokohde Orvokkirinne 4 Tikkurilassa.

Uudisrakennushankkeista suunnitteluvaiheessa 2017 lopussa olivat:

- Aurinkokivi II vaihe,
- Kaivokselan päiväkoti,
- Tikkurilan päiväkoti Neilikkatiellä ja
- Voimalatien tukikohdan katos- ja puuntyöstötilat.

Hämeenkylän uusi korvaava koulu sekä Rajatorpan uusi korvaava koulu ja päivähoitotila -hankkeet olivat vuoden lopulla allianssitoteutuksen kilpailutusvaiheessa, joiden suunnittelutyöt alkavat joulukuussa tehdyn kumppanivalinnan jälkeen vuoden 2018 alkupuolella.

Konserniyhtiöiden hankkeista 2017 suunnitteluvaiheessa olivat VAV:n hanke erityisryhmien asunto- ja palvelutiloja sisältävä Koisoniitty–hanke Koivuhaassa ja VTK:n hanke Ylästön II koulu lähiliikuntapaikkoineen.

Tarveselvitys ja hankesuunnitteluvaiheessa 2017 oli seuraavia uudiskohteita: Korson kouluja korvaavat koululaajennukset Leppäkorpeen ja Nikinmäkeen sisältäen, Jokiniemen koulujen laajennus ja muutostyöt päiväkotiratkaisuineen, Veturipolun päiväkodin korvaava Veturin päiväkoti, Hakunilan päiväkoti ja Pakkalan paviljonkikoulu sekä Martinlaakson, Myyrmäen ja Korson urheilukenttien huoltorakennukset.

Konserniyhtiöiden hankkeista tilakeskuksessa tarveselvitysvaiheessa olivat Luhtaanmäen paloasema sekä Tikkurilan hyvinvointikeskus ja Tikkurilan vanhustenkeskus.

Konsernin ulkopuolisilta tahoilta vuokrattavista tiloista tarveselvitysvaiheessa oli Kielotien päiväkotitilat ja hankesuunnitteluvaiheessa Tikkurilasta vuokrattavat kaupungin toimialahallintojen monitilatoimistotilat.

Konserniyhtiöiden ulkopuolelta Tikkurilasta vuokrattiin tiloja koulujen korjausrakentamisen aikaisiksi väistötiloiksi, työpajakeskus Vantaan Valolle sekä korvaavia tiloja nuorten työpajatoiminnoille. Lisäksi tehtiin vuokrasopimus korvaavista toimistotiloista Tikkurilassa sijaitsevasta ns. Silkin kiinteistöstä, joiden käyttöönotto on 2019 alkuvuodesta. Kivistöön rakennettavasta kauppakeskuksesta vuokrattavien sosiaali- ja terveystoimen sekä sivistystoimen tilojen osalta käytiin uudet neuvottelut muuttuneiden tilatarpeiden ja kohteen muuttuneiden tilaratkaisuiden vuoksi, joiden tilojen käyttöönotto on 2020.

Esiselvityshankkeista vuoden 2017 aikana valmistui Tikkurilan alueen ja Myyrmäen alueen päiväkotiverkkoselvitykset. Vuodenvaihteessa oli meneillään Varian toimitilaselvitys ja Tikkurilan alueen kouluverkkoselvitys.

Uudisrakentamisen määrärahat alittuivat noin 14,2 milj. euroa. Alitus johtui suurien hankkeiden viivästymisellä. Seuraavat uudisrakennushankkeet jäivät kokonaan aloittamatta: Hämeenkylän uuden kouluhankkeen toteutusvaihe siirtyi vuosille 2019–2020 (päädyttiin vuokraamaan väliaikaistiloja), Voimalatien tukikohdan laajennushankkeiden aloitus siirtyi vuodelle 2018 sekä ensihoidon autotallitilojen rakentamisesta Myyrinkodin yhteyteen päätettiin luopua (haussa vuokratilat). Lisäksi seuraavien hankkeiden toteutusvaiheet olivat myöhässä: Kuuselan perhekuntoutuskeskuksen lisärakennus, Uomarinteen koulun laajennus, Martinlaakson päiväkoti, Kartanokosken urheilukentän huoltorakennus, Katrinebergin maatilan katos- ja konehallitilat sekä polkupyörien parkkitila Tikkurilan aseman yhteyteen.

91 2 Korjausrakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-27 985	0	-27 985	-24 970	-3 015
Netto	-27 985	0	-27 985	-24 970	-3 015

Korjausrakentaminen hankeryhmän 2017 määräraha alittui 3,0 milj. euroa, johtuen osin hyvin menneistä hankkeista, osin aikatauluviiveistä ja osin aloittamattomista hankkeista.

Merkittävimpiä vuoden 2017 aikana valmistuneita koulurakennusten korjaus- ja muutostöitä olivat:

- Rajatorpan vanhan koulurakennuksen pohjakerroksen korjaustyöt.
- Simonkylän koulun korjaustyöt.
- Viertolan/Jokirannan koulun paviljonkitilojen uusiminen.
- Osittaisia peruskorjaustyöt seuraavissa päiväkodeissa: Hiekkaharju, Kiirunatie, Lintukallio, Saturnus, Timotej, Trolleby ja Yrttitie.
- Navethalia teatterin korjaus- ja muutostyö.
- Vantaankosken paloaseman peruskorjaus.

Vuonna 2017 valmistui mm. seuraavien koulurakennuksien vesikatto- ja julkisivukorjauksia:

- Jokiniemen alakoulun vesikattotyön III vaihe,
- Jokirannan koulun katon maalaus,
- Kulttuurikeskus Orvokin katon maalaus,
- Simonkallion koulun peltikaton maalaus,
- Sotungin koulun julkisivukorjaus,
- Tikkurilan lukion julkisivun rappauskorjaus ja
- Varia Tennistien ikkunakorjaus.

Lisäksi tehtiin julkisivun korjaus- ja maalaustöitä mm. seuraavissa päiväkodeissa: Louhela, Ruokopilli, Hämeenkylä, Husaari, Ollas, Hakunilanrinne ja Simonkylä. Myös Kuusijärven alueella korjattiin entisen asuinrakennuksen vesikatto.

Peruskorjausmäärärahoihin sisältyviä sisäilmakorjauksia tehtiin noin 3,7 milj. euron arvosta. Lisäksi sisäilmakorjauksia tehtiin VO –hankeryhmässä. Tilakeskuksen energiasäästöhankkeet Esco I ja Esco II jatkuivat 2017.

Vuoden 2017 lopussa suurempia rakennusvaiheessa olevia hankkeita olivat:

- Katriinan sairaalan B-osan perusparannus- ja potilasarkiston muutostyöt,
- Myyrmäen kirjaston korjaustyöt,

- Tuomelan koulun vesikattokorjaustyöt,
- Lehtikuusen ja Kivimäen koulujen pihojen peruskorjaustyöt,
- Korson vanhustenkeskuksen pihan peruskorjaustyöt,
- Malminiityn päiväkodin piha-alueen peruskorjaustyöt,
- Simpukan päiväkodin osittainen peruskorjaus ja
- Håkansbölen kartanoalueella Pehtorintalon perusparannustyöt.

Suunnitteluvaiheessa merkittävimpiä peruskorjaushankkeita 2017 olivat:

- Havukosken koulun peruskorjaus,
- Lehtikuusen/ Havu koulun liikuntasalin peruskorjauksen toinen vaihe,
- Tikkurilan uimahallin peruskorjaus sekä
- Uomarinteen koulun tilankäytön tehostaminen ja keittiötilojen laajennus (toteutus 2018 uudisrakennushankkeen yhteydessä).

Tarveselvitys- tai hankesuunnitteluvaiheessa vuonna 2017 olivat:

- Myyrinkodin päihdevieroitusyksikön muutostyöt,
- Jokiniemen koulutilojen muutos- ja peruskorjaustyöt,
- Korson alueen koulujen muutos- ja peruskorjaustyöt,
- Kuusikon koulun osittaiset peruskorjaustyöt,
- Västersundoms skolan perusparannustyöt, Hämevaaran päiväkodin osittainen peruskorjaus,
- Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Orvokin perusparannus sekä
- Håkansbölen kartanon päärakennuksen peruskorjaus.

91 3 Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-2 550	0	-2 550	-2 524	-26
Netto	-2 550	0	-2 550	-2 524	-26

Vuokra- ja osaketilojen muutos- ja korjaustöiden toimintakulut toteutuvat talousarvion mukaisesti. Vuonna 2017 valmistuivat Ojahaan päiväkodin korjaustyöt, Länsimäen kirjasto- ja nuorisotilojen muutos- ja korjaustyöt ja Keihäspuiston päiväkodin pihakorjaukset. Konserniyhtiö VTK:n hankkeista valmistui Leppäkorven päiväkodin osittaiset peruskorjaustyöt. Sisäilmakorjauksia tehtiin noin 0,4 milj. euron arvosta.

Vuoden 2017 lopussa rakennusvaiheessa olivat Tikkurilan sosiaali- ja terveysaseman muutos- ja korjaustyöt. Konserniyhtiö VTK:n toimesta olivat käynnissä omistamansa Varia Aviapoliksen toimitilojen osittaiset peruskorjaus- ja muutostyöt. Hakunilan nuorisotilojen perusparannushanke sekä VTK:n hankkeista nuorisotilojen muutostyöt Lumon lukiossa olivat suunnitteluvaiheessa. Hankevalmisteluvaiheessa oli VTK:n toimesta kaupunginarkiston korvaavien toimitilojen muutostyöt Hosantie 2: teen.

92 Aineeton omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-9 700	0	-9 700	-5 972	-3 728
Netto	-9 700	0	-9 700	-5 972	-3 728

Vuonna 2017 tietohallinnon palvelukeskuksen aineettoman omaisuuden menot kohdistuivat koko kaupungin yhteisten hallinnon, toimialojen tietojärjestelmähankkeiden toteuttamiseen sekä sähköisten palveluiden hankekokonaisuuden toteuttamiseen.

Merkittävimpiä hankkeita olivat:

- Sähköisten palveluiden ketterä kehittäminen (15 uutta palvelua).
- Tiedolla johtaminen, kompassi.
- Maankäytön-, rakentamisen ja ympäristö toimialan suunnittelujärjestelmä, Matti.
- Yhdentyvän viestinnän kokonaisuuden käyttöönotto.
- Kiinteistönhallinta, Kiha.
- Asianhallinnan päivitykset.

Tietohallinnon aineettoman omaisuuden budjetti oli 6,2 milj. euroa. Tästä toteutui 5,9 milj. euroa (toteuma 95 %). Apotti-hanke eteni aikataulussa ja budjetin puitteissa.

93 Julkinen käyttöomaisuus

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	300	0	300	620	-320
Menot	-30 000	-3 280	-33 280	-35 535	2 255
Kunnallistekniset työt	-30 000	-3 060	-33 060	-35 280	2 220
Liikennealueet	-22 900	-900	-23 800	-24 865	1 065
Urheilualueet	-2 250	-200	-2 450	-2 831	381
Virkistysalueet	-350	0	-350	-308	-42
Ympäristörakentaminen	-4 300	-1 960	-6 260	-7 003	743
Yhteishankkeet	-200	0	-200	-273	73
Kehärata	0	-220	-220	-255	35
Netto	-29 700	-3 280	-32 980	-34 914	1 934

Liikennealueiden, urheilualueiden, virkistysalueiden, ympäristörakentamisen ja yhteishankkeiden investointeihin oli vuoden 2017 budjetissa varattu yhteensä 30 milj. euroa. Loppuvuodesta 2017 anottiin määrärahamuutosesityksessä yhteensä 3,28 milj. euron lisämäärärahaa julkiselle käyttöomaisuudelle, jolloin talousarvio nostettiin 33,28 milj. euroon. Toteutuneita kustannuksia kertyi lopulta yhteensä noin 35,5 milj. euroa, joten ylitystä korotettuun talousarvioon nähden tuli vielä noin 2,22 milj. euroa.

Kehäradan takuutöihin ei ollut varauduttu vuoden 2017 talousarviossa. Kehäradalle anottiin määrärahamuutosta, jonka jälkeen talousarvioksi muodostui 220 000 euroa. Talousarvio ylittyi lopulta määrärahamuutoksen jälkeen noin 35 000 eurolla toteuman ollessa noin 255 000 euroa.

Liikennealueiden ja yhteishankkeiden rakentamisen määrärahoja oli alkuperäisessä talousarviossa varattu 23,1 milj. euroa. Määrärahamuutoksen jälkeen talousarvio nousi 24 milj. euroon. Toteutuneita kustannuksia kertyi yhteensä noin 25,1 milj. euroa, jolloin korotettu määräraha ylittyi noin 1,1 milj. eurolla. Syksyn säät ja vähäiset pakkaset mahdollistivat tavanomaista tehokkaamman ja pidemmän rakennuskauden, joten eräät rakennushankkeet etenivät suunniteltua nopeammin. Lisäksi esimerkiksi Keimolanmäessä päätettiin kiirehtiä infrarakkaa, jotta talonrakennusurakoitsijat pääsisivät mahdollisimman nopeasti rakentamaan taloja. Toisaalta päällysteet kuluivat voimakkaasti edellisenä leutona talvena (2016–2017), minkä vuoksi uudelleenpäällystysohjelmaa jouduttiin kesällä 2017 täydentämään lukuisilla lisäkohteilla.

Merkittävimpiä vuoden 2017 aikana valmistuneita liikennealueiden hankkeita olivat:

- Peltolantie välillä Talvikkitie-Sinirikontie,
- Kaskelantie ja Kaskelanrinne,
- Primavera tori,
- Rasinrinteen risteyssilta ja Rautkallionkadun ylikulkusilta,
- Klökarsintie,
- Nuolitie välillä Tuupakantie-Kalliosolantie, Nuolenkärjenkuja ja
- Tuupakantien vesihuolto.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle (HSY) tehtiin erilaisia laskutettavia vesihuollon investointitöitä lisäksi yhteensä noin 5,2 milj. eurolla.

Urheilu- ja virkistysalueiden rakentamiseen oli alkuperäisessä talousarviossa varattu yhteensä 2,6 milj. euroa ja määrärahamuutoksen jälkeen talousarvio nousi 2,8 milj. euroon. Toteutuneita kustannuksia kertyi noin 3,1 milj. euroa, joten korotettu määräraha ylittyi 0,3 milj. eurolla. Lisäkustannuksia (1,9 milj. euroa) on aiheutunut mm. Hiekkaharjun urheilupuiston sähköistystöistä.

Merkittävimpiä vuoden 2017 aikana valmistuneita urheilualueiden hankkeita olivat:

- Rajakylän urheilupuisto, 1. vaihe
- Lipunkantajan kenttä
- Hakunilan urheilupuiston skeittipaikka ja raitti

Ympäristörakentamiseen oli varattu talousarviossa 4,3 milj. euroa ja määrärahamuutoksen jälkeen talousarvio nousi 6,26 milj. euroon. Määrärahoja käytettiin hyväksyttyjen työohjelmien mukaisesti noin 7 milj. euroa, joten korotettu määräraha ylittyi 0,74 milj. eurolla. Määrärahojen ylitys aiheutui mm. eräiden vuodelta 2016 keskeneräisiksi jääneiden perusparannuskohteiden viimeistelytöistä, Jokiuoman taiteellisen lähiliikuntapaikan rakennustöistä sekä kaupunkikuvallisesti vaativan Kirjastopuiston lisä- ja muutostöistä. Merkittävin vuoden 2017 aikana valmistunut virkistysalueen hanke oli Tikkurilan Kirjastopuisto.

Valtionapupäätöksiin perustuvia ARA-hankkeita ei laskutettu vuonna 2017. Urheilualueisiin ja ympäristörakentamiseen saatiin valtionapua yhteensä noin 0,6 milj. euroa.

94 Irtain omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	25	-25
Menot	-6 306	-700	-7 006	-5 080	-1 926
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala	-615	0	-615	-148	-467
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	-1 250	0	-1 250	-239	-1 011
Sivistystoimen toimiala	-3 129	-700	-3 829	-3 578	-251
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala	-1 312	0	-1 312	-1 115	-197
Netto	-6 306	-700	-7 006	-5 056	-1 950

Konserni- ja asukaspalvelujen toimialan irtaimen omaisuuden talousarvio oli 615 000 euroa, josta toteutui 148 387 euroa.

Asukaspalveluiden irtaimen hankintoja varten oli varattu 310 000 euroa, josta toteutui 148 387 euroa. Summalla uudistettiin valmennustalojen työtiloja 61 893 eurolla, Katrinebergin tiloja 43 114 eurolla, Koivukylän palvelutoria 20 733 ja eri asukastiloja 6 269 eurolla.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan irtaimen omaisuuden investointimenot olivat 0,2 milj. euroa, joka muodostui pääosin terveydenhuollon laitteista. Käyttö alitti määrärahan 1,0 milj. eurolla johtuen pääosin rakennushankkeiden valmistumisten siirtymisistä seuraavalle vuodelle.

Irtaimen omaisuuden määrärahaa käytettiin investointiohjelman mukaisesti uudisrakennushankkeiden käyttöomaisuushankintoihin, toimitilojen kalustamiseen uudisrakentamisen, perusparannuksen tai uuden toiminnan aloittamisen yhteydessä sekä terveydenhuollon välttämättömien kojeiden ja laitteiden hankintaan.

Sivistystoimen toimialan irtaimen omaisuuden korotetusta määrärahasta 3,8 milj. euroa toteutui 93 prosenttia eli 3,6 milj. euroa.

Irtaimen omaisuuden määrärahaa käytettiin perusopetuksessa Metropolian väistötilojen ja Jokirannan paviljongin kalustamiseen sekä Hämeenkylä/Sanomalan koulutilojen kalustamiseen, johon saatiin 0,7 milj. euron määrärahan korotus. Varhaiskasvatuksessa irtaimen omaisuuden määräraha käytettiin Vaaralanpuiston ja Talvikkitien päiväkotien uudisrakennusten kalustamiseen ja 13 peruskorjatun päiväkodin kalustamiseen.

Muilla tulosalueilla irtaimen omaisuuden määräraha käytettiin Länsimäen peruskorjatun kirjaston ja nuorisotilan, Tikkurilan nuorisotilan kalustamiseen sekä ammatillisen koulutuksen, liikuntapalveluiden, kulttuuripalveluiden ja nuorisopalveluiden muiden tilojen kaluste- ja laitehankintoihin.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan irtaimen omaisuuden osalta määräraha alitettiin 0,2 milj. euroa. Määrärahalla hankittiin pääosin ajoneuvokalustoa varikolle. Lisäksi hankittiin irtainta katutekniikkaan, geotekniikkaan sekä kaupunkimittaukseen.

95 Kiinteä omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	3 500	0	3 500	7 894	-4 394
Menot	-10 000	-20 300	-30 300	-24 154	-6 146
Kiinteän omaisuuden osto	-7 200	-20 300	-27 500	-22 981	-4 519
Maa-alueiden kunnostus	-2 800	0	-2 800	-1 172	-1 628
Myytävän ja vuokr. tonttimaan kunnostus	-2 100	0	-2 100	-731	-1 369
Kaupungin pysyvään om. jäävien maa-alueiden kunnostus	-700	0	-700	-442	-258
Netto	-6 500	-20 300	-26 800	-16 259	-10 541

Kiinteän omaisuuden osto

Maapoliittiset linjaukset on hyväksytty valtuustossa 17.12.2012, ja niihin liittyvät täytäntöönpano-ohjeet tontinluovutuksiin ja maanhankintaan hallituksessa 17.6.2013.

Kiinteän omaisuuden ostoon oli budjetoitu 7,2 milj. euroa, mutta määrärahaa korotettiin 27,5 milj. euroon. Korotustarve muodostui pääasiassa 2017 voimaan tulleisiin laajoihin asemakaavoihin liittyvien maankäyttösopimusten toteutumiseen tarvittavista ostomäärärahoista. Korotus tuli vastaavasti tuloina kuntatekniikan keskukselle.

Maa-alueiden kunnostus

Maankäytön toimialan investointiosan lukuun 95 2, maa-alueiden kunnostus oli vuoden 2017 budjetissa varattu yhteensä 2,8 milj. euroa. Maa-alueiden toteutuneet kunnostus- ja esirakentamismenot olivat vuonna 2017 yhteensä noin 1,2 milj. euroa, jolloin investointimäärärahan alitusta muodostui yhteensä noin 1,6 milj. euroa. Alitus johtuu pääosin siitä, ettei Tuupakan esirakentamista aloitettu vuoden 2017 aikana. Myöskään Vehkalan länsiosassa ei aloitettu uusia esirakentamiskohteita.

Myytävän ja vuokrattavan tonttimaan kunnostuskulut olivat 0,73 milj. euroa ja kaupungin pysyvään omistukseen jäävien maa-alueiden kunnostuksen toteutuneet kulut olivat 0,44 milj. euroa.

97 Osakkeet ja osuudet

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0		0	1	-1
Menot	-1 020	-350	-1 370	2 078	-3 448
Osakkeet	-1 020	-350	-1 370	2 078	-3 448
Kaupunginhallitus / osakkeiden osto	-500	-350	-850	2 602	-3 452
Apotti Oy	-520	0	-520	-515	-5
Ruukkukujan autopaikat	0	0	0	-9	9
Netto	-1 020	-350	-1 370	2 079	-3 449

Osakkeiden ostoihin varattua määrärahaa oli 1,3 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin KOY Vantaan kauppalan talon osakkeiden, Ruukkukujan autopaikkaosakkeiden ja VR-Yhtymä Oy Pk-seudun Junakalusto Oy osakkeiden ostoon yhteensä 0,8 milj. euroa. Lisäksi määräahaa on sopimuksen mukaan sijoitettu 515 194 euroa Apotti Oy:n sijoitetun vapaan pääoman osuuteen.

Kiinteistö Oy Pakkalan Kartanonkoski 10 palautti vapaan oman pääoman rahastosta 3,5 milj. euroa.

2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen (ilman liikelaitoksia)

Kaupunki ja rahastot

1 000 €	Talousarvio 2017	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys / alitus
Toiminnan rahavirta	23 845	-12 224	11 621	120 199	-108 578
Vuosikate	56 836	-13 164	43 672	160 737	-117 065
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-32 991	-940	-32 051	-40 538	8 487
Investointien rahavirta	-81 060	-25 570	-106 630	-58 622	-48 008
Investointimenot	-117 851	-24 630	-142 481	-109 706	-32 775
Rahoitusosuudet investointimenoihin	300	0	300	620	-320
Käyttöomaisuuden myyntitulot	36 491	-940	35 551	50 463	-14 912
Toiminnan ja investointien rahavirta	-57 215	-37 794	-95 009	61 577	-156 586
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	-3 371	0	-3 371	4 529	-7 900
Antolainasaamisten lisäykset	-8 000	0	-8 000	-45	-7 955
Antolainasaamisten vähennykset	4 629	0	4 629	4 573	56
Lainakannan muutokset	33 900	0	33 900	-90 089	123 989
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	94 000	0	94 000	90 000	4 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-60 100	0	-60 100	-190 977	130 877
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	10 888	-10 888
Oman pääoman muutokset	0	0	0	1 725	-1 725
Oman pääoman muutos	0	0	0	1 063	-1 063
Rahastojen muutos (tuloksesta)	0	0	0	662	-662
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	20 000	0	20 000	42 264	-22 264
Rahoituksen rahavirta	50 529	0	50 529	-41 572	92 101
Rahavarojen muutos	-6 686	-37 794	-44 480	20 005	-64 485
Nettolainanotto	33 900	0	33 900	-90 089	123 989

2.2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sitovuus	Talousarvio	Toteutuma	Ylitys/Alitus (ylitys on -merkkinen)	Talousarvio muutokset lisäys + vähennys -	Ylitys/Alitus muutosten jälkeen	Talousarvio	Toteutuma	Ylitys/Alitus (ylitys on -merkkinen)	Talousarvio muutokset lisäys + vähennys -	Ylitys/Alitus muutosten jälkeen
KÄYTTÖTALOUSOSA											
10 Yleishallinto	B	28,4	26,1	2,2	-0,9	1,3	1,9	1,9	0,0	0,0	0,0
11 Kaupunginjohtajan toimiala	B	20,2	17,5	2,7	0,0	2,7	2,5	2,3	0,3	0,0	0,3
17 Konserni- ja asukaspalv. toimiala	B	45,6	45,7	0,0	3,0	3,0	5,1	4,5	0,6	0,0	0,6
17 10 Työllisyyspalvelut	N	35,8	35,8	0,0	0,0	0,0	4,6	4,9	-0,3	0,0	-0,3
12 Sosiaali- ja terveydenh. toimiala	B	401,4	371,3	30,1	0,2	30,4	47,6	40,5	7,1	0,0	7,1
12 20 Erikoissairaanhoito	B	226,3	227,0	-0,7	0,0	-0,7	0,6	1,6	-1,0	0,0	-1,0
13 Sivistystoimen toimiala	B	396,2	396,1	0,1	3,3	3,5	32,0	33,7	-1,7	0,1	-1,6
13 70 Ammatillinen koulutus	N	32,5	32,0	0,5	0,3	0,9	2,2	2,5	-0,3	-0,1	-0,4
13 80 Aikuisopisto	N	4,4	4,3	0,2	-0,1	0,1	1,6	1,6	0,0	0,0	0,0
13 85 Musiikkiopisto	N	3,9	4,0	-0,1	0,0	-0,1	1,0	1,0	-0,1	0,0	-0,1
13 86 Kuvataidekoulu	N	0,9	0,9	-0,1	0,0	-0,1	0,3	0,4	-0,1	0,0	-0,1
14 0 Kaupunkisuunnittelulautakunta	B	13,2	13,0	0,2	1,0	1,2	40,8	54,2	-13,4	0,0	-13,4
14 75 Rakennusvalvonta	N	3,1	3,4	-0,3	0,0	-0,3	4,0	5,7	-1,7	0,0	-1,7
14 5 Tekninen lautakunta	B	84,5	88,7	-4,2	6,0	1,8	131,4	132,6	-1,2	0,0	-1,2
14 51 Joukkoliikenne	B	52,7	38,9	13,8	0,0	13,8	10,9	10,9	0,0	0,0	0,0
14 50 Kuntatekniikan keskus	N	40,3	37,9	2,4	0,2	2,6	27,0	35,4	-8,4	0,0	-8,4
14 52 Varikko	N	4,8	5,2	-0,4	0,0	-0,4	5,8	6,4	-0,7	0,0	-0,7
14 7 Ympäristölautakunta	B	3,7	3,5	0,2	0,0	0,2	0,5	0,7	-0,2	0,0	-0,2
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						941,2	977,0	-35,8	0,0	-35,8
Valtionosuudet	B						169,4	168,9	0,5	0,0	0,5
Korkotuotot liikelaitokselta	B						0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
Korkotulot	B						14,7	12,6	2,1	0,0	2,1
Muut rahoitustulot	B						16,0	15,2	0,8	0,0	0,8
Liikelaitoksen peruspääoman tuotto	B						0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Korkomenot	B	6,1	2,5	3,6	0,0	3,6					
Muut rahoitusmenot	B	0,6	0,2	0,4	0,0	0,4					
Satunnaiset tulot	B						0,0	3,5	-3,5	0,0	-3,5
Satunnaiset menot	B	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
INVESTOINTIOSA											
91 1 Uudisrakentaminen	B	25,3	11,4	13,9	0,0	13,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
91 2 Korjausrakentaminen	B	28,0	25,0	3,0	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
91 3 Vuokra- ja os.tilojen muutostyöt	B	2,6	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
92 Aineeton omaisuus	B	9,7	6,0	3,7	0,0	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
93 Julkinen käyttöomaisuus	B	30,0	35,3	-5,3	3,1	-2,2	0,3	0,6	-0,3	0,0	-0,3
93 7 Kehärata	B	0,0	0,3	-0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
94 Irtain omaisuus	B	6,3	5,1	1,2	0,7	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
95 Kiinteä omaisuus	B	10,0	24,2	-14,2	20,3	6,1	3,5	7,9	-4,4	0,0	-4,4
97 Osakkeet ja osuudet	B	1,0	-2,1	3,1	0,4	3,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RAHOITUSOSA											
Nettolainanotto	N	-33,9	90,1	-124,0	0,0	-124,0					
LIIKELAITOKSET											
Vantaan Työterveys liikelaitos	N	6,4	6,7	-0,3	0,0	-0,3	6,9	7,3	-0,4	0,0	-0,4
Keski-Uudenmaan pelastust. liikelaitos	N	35,5	34,7	0,8	0,0	0,8	37,0	37,2	-0,2	0,0	-0,2
Suun terveydenhuollon liikelaitos	N	21,9	22,9	-1,0	0,0	-1,0	22,7	23,3	-0,6	0,0	-0,6

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Vantaan kaupungin tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Toimintatuotot		
Myyntituotot	72 953 082,68	71 608 916,42
Maksutuotot	90 979 607,33	110 858 447,98
Tuet ja avustukset	16 286 897,66	42 298 144,23
Muut toimintatuotot	71 761 638,92	73 961 955,76
	251 981 226,59	298 727 464,39
Valmistus omaan käyttöön	78 277 974,85	80 559 296,70
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 377 704 956,80	- 377 065 340,25
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 86 682 096,77	- 92 341 211,18
Muut henkilösivukulut	- 17 190 096,26	- 21 817 373,05
	- 481 577 149,83	- 491 223 924,48
Palvelujen ostot	- 667 413 339,49	- 655 115 545,17
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 56 510 956,56	- 49 274 885,86
Avustukset	- 77 731 944,18	- 124 850 193,20
Muut toimintakulut	- 55 739 258,33	- 48 857 258,89
	- 1 338 972 648,39	- 1 369 321 807,60
Toimintakate	- 1 008 713 446,95	- 990 035 046,51
Verot ja valtionosuudet		
Verotulot	977 010 570,84	953 810 090,17
Valtionosuudet	168 933 796,00	189 353 352,00
	1 145 944 366,84	1 143 163 442,17
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	14 187 872,82	14 256 707,62
Muut rahoitustuotot	15 337 145,22	15 461 534,12
Korkokulut	- 2 521 354,51	- 3 881 573,35
Muut rahoituskulut	- 229 309,29	- 122 420,94
	26 774 354,24	25 714 247,45
Vuosikate	164 005 274,13	178 842 643,11
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 109 518 110,08	- 107 015 595,02
Arvonalentumiset	- 14 055 400,87	- 9 121 567,25
	- 123 573 510,95	- 116 137 162,27
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	1 800 000,00
Tilikauden tulos	40 431 763,18	64 505 480,84
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	401 619,69	- 1 833 541,77
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	155 651,80	2 086 182,96
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	661 766,45	64 523,90
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	41 650 801,12	64 822 645,93

3.2 Vantaan kaupungin rahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	164 005 274,13	178 842 643,11
Satunnaiset erät	0,00	1 800 000,00
Tulorahoituksen korjauserät	- 40 528 351,28	- 48 885 637,51
	123 476 922,85	131 757 005,60
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 111 287 308,89	- 146 692 353,55
Rahoitusosuudet investointeihin	652 306,68	1 306 047,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	50 572 961,58	68 798 637,66
	- 60 062 040,63	- 76 587 668,89
Toiminnan ja investointien rahavirta	63 414 882,22	55 169 336,71
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	- 44 625,00	- 132 425,38
Antolainasaamisten vähennykset	4 573 239,94	1 282 614,06
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	90 000 000,00	80 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 190 977 261,79	- 97 822 656,61
Lyhytaikaisten lainojen muutos	10 888 075,00	- 24 739 493,32
Oman pääoman muutokset	1 725 000,00	372 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	202 513,18	85 959,16
Vaihto-omaisuuden muutos	19 106 051,46	19 432 337,64
Saamisten muutos	26 503 370,74	2 339 847,88
Korottomien velkojen muutos	- 5 307 604,02	- 8 737 029,08
Rahoituksen rahavirta	- 43 331 240,49	- 27 918 845,65
Rahavarojen muutos	20 083 641,73	27 250 491,06
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	213 493 126,11	193 409 484,38
Rahavarat 1.1.	193 409 484,38	166 158 993,32
	20 083 641,73	27 250 491,06

3.3 Vantaan kaupungin tase

VASTAAVAA	31.12.2017	31.12.2016
Pysyvät vastaavat	1 838 952 860,93	1 865 820 588,19
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	38 989,67	875 090,06
Muut pitkävaikutteiset menot	55 531 741,46	74 299 292,62
	55 570 731,13	75 174 382,68
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	292 760 066,29	277 760 121,36
Rakennukset	552 941 686,06	558 621 196,26
Kiinteät rakenteet ja laitteet	304 580 001,08	305 923 459,32
Koneet ja kalusto	16 603 289,39	18 290 407,68
Muut aineelliset hyödykkeet	316 783,31	316 783,31
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	34 384 538,07	36 584 057,05
	1 201 586 364,20	1 197 496 024,98
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	293 327 990,37	300 153 790,36
Muut lainasaamiset	287 903 748,95	292 476 988,89
Muut saamiset	564 026,28	519 401,28
	581 795 765,60	593 150 180,53
Toimeksiantojen varat	1 459 342,58	1 524 933,16
Valtion toimeksiannot	1 456 352,55	1 519 963,98
Lahjoitusrahastojen varat	2 990,03	4 969,18
Vaihtuvat vastaavat	281 069 293,58	306 595 074,05
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	607 156,85	542 390,66
Muu vaihto-omaisuus	0,00	19 170 817,65
	607 156,85	19 713 208,31
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	294 821,80	346 664,65
Muut saamiset	13 378 496,00	16 377 000,00
	13 673 317,80	16 723 664,65
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	21 651 295,96	28 735 708,78
Lainasaamiset	620 397,85	7 891 268,46
Muut saamiset	13 985 745,22	13 157 612,80
Siirtosaamiset	17 038 253,79	26 964 126,67
	53 295 692,82	76 748 716,71
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	1 085 745,27	1 085 745,27
Rahat ja pankkisaamiset	212 407 380,84	192 323 739,11
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 121 481 497,09	2 173 940 595,40

VASTATTAVAA	31.12.2017	31.12.2016
Oma pääoma	938 475 274,65	897 089 874,43
Peruspääoma	349 118 131,18	349 118 131,18
Muut omat rahastot	122 248 679,84	122 910 446,29
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	425 457 662,51	360 238 651,03
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	41 650 801,12	64 822 645,93
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	2 737 538,16	3 294 809,65
Poistoero	2 642 220,23	3 043 839,92
Vapaaehtoiset varaukset	95 317,93	250 969,73
Pakolliset varaukset	11 631 969,12	9 659 327,95
Eläkevaraukset	218 000,00	233 800,00
Muut pakolliset varaukset	11 413 969,12	9 425 527,95
Toimeksiantojen pääomat	2 296 999,19	2 160 076,59
Valtion toimeksiannot	1 457 892,55	1 627 077,22
Lahjoitusrahastojen pääomat	839 106,64	532 999,37
Vieras pääoma	1 166 339 715,97	1 261 736 506,78
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	175 099 999,96	245 833 333,28
Lainat rahoitus-ja vakuutuslaitoksilta	684 596 082,54	748 392 473,89
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	5 756 802,88
	859 696 082,50	999 982 610,05
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	70 733 333,32	5 733 333,32
Lainat rahoitus-ja vakuutuslaitoksilta	28 796 391,43	54 025 912,10
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	461 213,57
Lainat muilta luotonantajilta	48 187 729,65	37 299 654,65
Saadut ennakot	32 513 872,79	32 723 174,57
Ostovelat	49 508 525,62	51 979 788,86
Muut velat	20 420 011,01	20 979 191,30
Siirtovelat	56 483 769,65	58 551 628,36
	306 643 633,47	261 753 896,73
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 121 481 497,09	2 173 940 595,40

3.4 Vantaan kaupungin konsernituloslaskelma

	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Toimintatuotot	1 017 386 583,78	1 049 757 939,36
Toimintakulut	- 1 838 579 867,49	- 1 877 104 218,12
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	5 718 339,23	1 112 938,30
Toimintakate	- 815 474 944,48	- 826 233 340,47
Verotulot	977 010 570,84	953 800 858,50
Valtionosuudet	174 271 003,00	195 659 141,00
	1 151 281 573,84	1 149 459 999,50
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10 807 547,14	10 712 679,14
Muut rahoitustuotot	2 321 101,68	4 183 831,03
Korkokulut	- 19 562 519,16	- 21 856 038,67
Muut rahoituskulut	- 1 611 665,82	- 2 987 007,39
	- 8 045 536,16	- 9 946 535,89
Vuosikate	327 761 093,20	313 280 123,14
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 214 622 545,97	- 194 209 252,26
Omistuksen eliminointierot	- 121 237,67	123 886,40
Arvonalentumiset	- 1 328 634,45	- 784 051,67
	- 216 072 418,09	- 194 869 417,53
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	815 821,41	13 526 399,69
	815 821,41	13 526 399,69
Tilikauden tulos	112 504 496,52	131 937 105,30
Tilinpäätössiirrot	712 579,26	56 262,54
Tilikauden verot	- 7 745 488,75	- 7 035 758,25
Laskennalliset verot	- 5 792 288,17	- 5 719 462,87
Vähemmistöosuudet	- 18 439 394,55	- 15 376 985,52
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	81 239 904,31	103 861 161,21

3.5 Vantaan kaupungin konsernirahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	327 761 093,21	313 280 123,14
Satunnaiset erät	815 821,41	13 526 399,69
Tilikauden verot	- 7 745 488,75	- 7 035 758,25
Tulorahoituksen korjauserät	- 42 094 246,50	- 45 205 577,66
	278 737 179,37	274 565 186,92
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 304 270 454,10	- 321 693 199,51
Rahoitusosuudet investointeihin	953 435,86	1 797 714,36
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	100 035 929,41	111 684 326,01
	- 203 281 088,83	- 208 211 159,14
Toiminnan ja investointien rahavirta	75 456 090,54	66 354 027,78
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0,00	- 5 385 214,50
Antolainasaamisten vähennys	407 830,78	2 743 138,13
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	82 908 210,46	114 466 561,51
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 110 505 749,72	- 155 151 832,16
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 40 875 714,47	- 9 968 387,47
Oman pääoman muutokset	- 4 040 583,11	- 17 314 726,20
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	205 947,42	85 886,70
Vaihto-omaisuuden muutos	15 787 919,66	25 589 240,60
Saamisten muutos	11 973 012,76	69 454 698,21
Korottomien velkojen muutos	1 266 982,00	- 27 874 514,42
Rahoituksen rahavirta	- 42 872 144,22	- 3 355 149,60
Rahavarojen muutos	32 583 946,32	62 998 878,18
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	284 188 205,55	251 604 259,23
Rahavarat 1.1.	251 604 259,23	188 605 381,05
	32 583 946,32	62 998 878,18

3.6 Vantaan kaupungin konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2017	31.12.2016
Pysyvät vastaavat	3 277 170 341,21	3 241 586 436,25
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	9 976 281,48	7 603 769,31
Muut pitkävaikutteiset menot	62 510 790,51	85 668 318,62
Ennakkomaksut	3 176 142,19	4 664 784,31
	75 663 214,18	97 936 872,24
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	385 977 406,16	379 017 786,66
Rakennukset	1 401 316 138,58	1 397 591 494,54
Kiinteät rakenteet ja laitteet	808 374 680,29	807 525 084,88
Koneet ja kalusto	78 744 768,05	75 091 906,91
Muut aineelliset hyödykkeet	8 074 675,11	8 844 205,16
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	158 893 271,29	126 401 654,71
	2 841 380 939,48	2 794 472 132,86
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	65 329 601,24	60 843 131,55
Muut osakkeet ja osuudet	95 489 396,70	87 373 487,74
Muut lainasaamiset	194 395 361,46	195 447 555,28
Muut saamiset	4 911 828,15	5 513 256,58
	360 126 187,55	349 177 431,15
Toimeksiantojen varat	3 322 594,49	3 642 681,54
Valtion toimeksiannot	2 086 483,73	1 938 930,36
Lahjoitusrahastojen varat	670 595,87	679 984,88
Muut toimeksiantojen varat	565 514,89	1 023 766,31
Vaihtuvat vastaavat	466 032 345,86	460 695 403,74
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	20 717 985,43	17 489 756,97
Muu vaihto-omaisuus	135 242,92	19 151 391,04
Ennakkomaksut	0,00	0,00
	20 853 228,35	36 641 148,00
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	12 282 073,26	14 202 713,99
Laskennalliset verosaamiset	1 842 603,83	1 328 944,88
Muut saamiset	0,00	2 638 547,00
Siirtosaamiset	1 948 565,12	1 950 290,30
	16 073 242,21	20 120 496,17
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	83 971 224,09	94 235 865,43
Lainasaamiset	952 534,84	2 184 912,43
Muut saamiset	27 001 617,23	25 441 181,89
Siirtosaamiset	32 992 293,59	30 467 540,58
	144 917 669,75	152 329 500,34
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	1 117 527,30	1 111 277,30
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	43 788,83	1 511 313,16
Muut arvopaperit	20 402 615,52	8 070 356,13
	21 563 931,65	10 692 946,58
Rahat ja pankkisaamiset	262 624 273,90	240 911 312,65
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 746 525 281,56	3 705 924 521,54

VASTATTAVAA	31.12.2017	31.12.2016
Oma pääoma	1 170 127 623,42	1 080 248 778,61
Peruspääoma	349 118 131,18	349 118 131,18
Arvonkorotusrahasto	5 465 478,00	0,00
Muut omat rahastot	183 255 697,29	182 316 255,47
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	551 048 412,63	444 953 230,76
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	81 239 904,32	103 861 161,21
Vähemmistöosuudet	103 658 693,62	93 116 742,71
Pakolliset varaukset	24 826 329,44	22 476 243,76
Eläkevaraukset	337 801,06	368 895,32
Muut pakolliset varaukset	24 488 528,38	22 107 348,44
Toimeksiantojen pääomat	4 164 411,46	4 278 551,10
Valtion toimeksiannot	2 089 606,88	2 046 043,60
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 507 488,36	1 208 744,31
Muut toimeksiantojen pääomat	567 316,22	1 023 763,19
Vieras pääoma	2 443 748 223,63	2 505 804 205,35
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	175 099 999,96	245 833 333,28
Lainat rahoitus-ja vakuutuslaitoksilta	1 447 707 155,69	1 489 979 350,67
Lainat julkisyhteisöiltä	186 098 855,78	191 825 133,66
Lainat muilta luotonantajilta	14 617,25	14 718,80
Saadut ennakot	165,23	165,23
Liittymismaksut ja muut velat	135 420 238,14	131 634 685,45
Siirtovelat	106 057,00	1 232 000,00
Laskennalliset verovelat	40 812 821,40	35 833 755,23
	1 985 259 910,45	2 096 353 142,32
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	70 733 333,32	10 027 733,32
Lainat rahoitus-ja vakuutuslaitoksilta	82 746 915,74	101 125 463,35
Lainat julkisyhteisöiltä	7 326,00	461 213,57
Lainat muilta luotonantajilta	8 457 034,41	71 545,23
Saadut ennakot	41 463 416,19	40 075 249,61
Ostovelat	91 879 506,04	92 895 436,54
Muut velat	52 258 401,84	53 108 101,32
Siirtovelat	106 816 041,16	108 886 862,57
Laskennalliset verovelat	4 126 338,48	2 799 457,52
	458 488 313,18	409 451 063,02
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 746 525 281,57	3 705 924 521,54

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Hankintamenoperiaatetta ei ole noudatettu kuitenkaan Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle luovutettujen pysyvien vastaavien osalta, sillä jäsenkunnat luovuttivat sen nolla-arvolla perustettavan liikelaitoksen käyttöön. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa 4.2 suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu vuosikuluiksi.

Poistojen alkamisperusteet

Irtaimen omaisuuden poistot aloitetaan hankintakuukautta seuraavan kuukauden alusta. Ensikertaisen kalustamisen suunnitelman mukainen poistolaskenta alkaa, kun koko kalustaminen on valmis. Rakennusten poistot alkavat valmistumispäivästä seuraavan kuukauden alusta. Kaupunkirakentamisen kiinteästä omaisuudesta kirjataan puolen vuoden suunnitelman mukainen poisto, joka lasketaan koko kuluneen tilikauden kustannuksista.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet ja osuudet on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Varikon varaosavarasto on arvostettu keskihintaperiaatteen mukaisesti ja hoitotarvikevarasto on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Vaihtuvien vastaavien saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon ja rahoitusomaisuusarvopaperit hankintahintaan tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Vantaan kaupungin lainat otetaan pääsääntöisesti vaihtuvakorkoisina. Kaupunki on suojannut osan lainasalkustaan korkojohdannaisilla. Kaupungin käyttämät korkojohdannaiset ovat koronvaihtosopimuksia, korko-optioita tai näiden yhdistelmiä. Kaupungin korkoriskipolitiikan mukaisesti kaupunki käyttää korkojohdannaisia ainoastaan taseessa olevien rahoitusriskien alentamiseen tai poistamiseen. Kaupungin kaikki johdannaissopimukset on tehty joko suojaamistarkoituksessa tai rahoituskulujen alentamiseksi siten, ettei korkoriskiä kuitenkaan lisätä. Vantaa kaupungin lainasalkkuun ei sisälly valuuttakurssiriskiä.
Johdannaissopimukset, ks. tarkemmin kappale 4.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot/ Johdannaiset.

Tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen esittämistapa

Vantaan kaupungin, liikelaitoksien ja rahastojen tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen esittämistapa on kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden mukainen.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Edellisten tilikausien ylijäämään ovat kohdistuneet seuraavat oikaisut: Vantaan osuus HSL:n kumulatiivisesta ylijäämästä + 1 725 000,00 euroa ja maa-alueiden arvon oikaisu -1 328 634,45 euroa.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt, lukuun ottamatta VAV Asunnot Oy:n tytäryhtiötä Kivikirveenkujan Autopaikat Oy, jota VAV Asunnot Oy –alakonserni ei ole tilinpäätökseensä sisällyttänyt. VTK Kiinteistöt Oy -alakonserni on yhdistellyt osakkuusyhteisönään Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkin 38,3 %:n omistusosuudella, mutta VAV Asunnot Oy:n osuus 17,7 %:a on yhdistelemättä. Näiden yhdistelemättä jättämisellä on vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kahdeksan kuntayhtymää, joissa Vantaan kaupunki on jäsenenä. Lisäksi osakkuusyhteisöt on yhdistelty tilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä, lukuun ottamatta Yrityspuiston Autopaikat Oy:tä, josta ei ollut tietoja saatavilla, sekä VAV Asunnot Oy –alakonsernin osakkuusyhteisöjä Asunto Oy Viljapelto, Kiinteistö Oy Myyrinsärki ja Metsolan Pysäköinti Oy. Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:stä konsernitilinpäätökseen on yhdistelty vuoden 2016 osuus omasta pääomasta, koska vuoden 2017 tilinpäätöstietoja ei ollut saatavilla. VTK Kiinteistöt Oy -alakonserni on yhdistellyt osakkuusyhteisönään Kiinteistö Oy Ruusuparkin 26,6 %:n omistusosuudella, mutta VAV Asunnot Oy:n osuus 8,2 %:a on yhdistelemättä. Yhdistelemättä jätettyjen osakkuusyhtiöiden vaikutus konsernin lukuihin on vähäinen.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Konserniyhteisöjen maksamat kiinteistöverot on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä sisäisinä erinä. Konsernin keskinäisiä liittymismaksuja ei ole pystytty kaikilta osin selvittämään ja eliminoimaan.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Tytäryhtiöiden muodostamissa alakonserneissa omistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernituloslaskelmassa konsernin yli- ja alijäämästä sekä konsernitaseessa konsernin omasta pääomasta.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhtiöiden olennaiset aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhtiöiden poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Osakkuusyhtiöiden osalta poistot on oikaistu niiden yhtiöiden osalta, joista tarvittavat tiedot ovat olleet saatavilla ja oikaisu on ollut konsernin kannalta olennainen.

Johdannaissopimusten käsittely

Konsernin liitetietoon on Vantaan kaupungin johdannaisten lisäksi yhdistelty Vantaan Energia Oy -alakonsernin, VTK Kiinteistöt Oy -alakonsernin, VAV Asunnot Oy –alakonsernin, Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut –kuntayhtymän (HSY), Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS) sekä ETEVA –kuntayhtymän tilinpäätöksissään ilmoittamat johdannaiset.

Vantaan Energian on tilinpäätöksessään kirjannut kuluksi johdannaissopimuksen tekohetken ja tilinpäätöspäivän arvon välisen negatiivisen erotuksen. Nämä kirjaukset on konsernissa peruutettu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon 115/24.1.2017 mukaisesti, jossa todetaan, että kirjanpitolautakunnan 1963/2016 lausuntoa johdannaisten käsittelystä ei sovelleta kuntien vuoden 2016 tilinpäätöksessä.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Konsernitilinpäätöksessä edellisten tilikausien ylijäämään kohdistuvina merkittävinä oikaisuina näkyvät seuraavat erät: Laurea Ammattikorkeakoulu Oy :n vuoden 2016 tilikauden pääomaosuusmenetelmällä kirjatun tuloksen oikaisu konsernissa 1 827 180,00 euroa. HSL palautti vuonna 2017 Vantaalle aikaisempina vuosina kertynyttä ylijäämää. 10 000 000,00 euroa ja käsitteli palautuksen myyntiään vähentävänä sisäisenä eränä. Sisäisen kaupankäynnin eliminointien jälkeen kyseisestä palautuksesta aiheutui 3 429 402,19 edellisten tilikausien ylijäämän lisäys Vantaan konsernissa. Koska HSL käsitteli kyseisen erän myyntinsä vähennyksenä, niin palautuksen seurauksena Vantaan konsernitilinpäätökseen yhdisteltävä osuus tilikauden 2017 HSL:n tuloksesta väheni 1 857 394,71 euroa.

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Yleishallinto	363 772	374 300	4	140
Kaupunginjohtajan toimiala	2 227	2 190	2 257	2 250
Konserni- ja asukaspalveluiden toimiala	10 908	10 493	8 751	8 822
Sosiaali- ja terveystoimi	278 955	290 619	42 046	71 450
Sivistystoimi	36 861	40 461	37 087	40 560
Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö	288 075	294 685	122 920	137 220
Liikelaitokset ja rahastot				
Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos	25 426	26 554	27 207	27 352
Vantaan Työterveys	4 227	4 036	4 773	4 504
Suun Terveydenhuolto	6 331	6 263	6 331	6 263
Marja-Vantaa	603	155	603	165
Sosiaalinen luototus	1	0	1	0
Asuntolainarahasto	1	1	1	1
Vahinkorahasto	0	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	1 017 387	1 049 758	251 981	298 727

Verotulot

Verotulojen erittely		
1 000 €	2017	2016
Kunnan tulovero	818 980	813 747
Osuus yhteisöveron tuotosta	80 699	66 169
Kiinteistövero	77 331	73 894
Verotulot yhteensä	977 011	953 810

Valtionosuudet

Valtionosuuksien erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Laskennalliset valtionosuudet				
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	197 718	125 953	197 718	220 693
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-45 527	47 370	-45 527	-47 370
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	22 080	22 337	16 743	16 031
Valtionosuudet yhteensä	174 271	195 660	168 934	189 353

Palvelujen ostot

Palvelujen ostojen erittely		
1 000 €	2017	2016
Asiakaspalvelujen ostot	379 701	374 282
Muiden palvelujen ostot	287 713	280 833
Kaupungin palvelujen ostot yhteensä	667 413	655 115

Valtuustoryhmille annetut tuet

Valtuustoryhmille annetut tuet		
1 000 €	2017	2016
Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä	4	2
Keskustan valtuustoryhmä	7	6
Vihreä valtuustoryhmä	21	14
Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä	36	27
Vasemmistoliiton valtuustoryhmä	7	6
Kokoomuksen valtuustoryhmä	26	27
Perussuomalaisten valtuustoryhmä	8	15
RKP:n valtuustoryhmä	3	3
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	112	100

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

	Poistomenetelmä	Poistoaika ennen 1.1.2013 hankitut	Poistoaika 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Seudullisten yhteishankkeiden käyttöoikeudet			
Liikenneväylät	Tasapoisto	15 vuotta	5 vuotta
Raideliikenne	Tasapoisto	15 vuotta	5 vuotta
Muut aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot			
ATK-ohjelmistot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Kehittämismenot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	Tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Muut	Tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta	20 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	50 vuotta	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Ulkovalaistuslaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Vesi-, yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto	8 vuotta	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	5 vuotta	4 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto-, yms. laitteet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto		
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	-	-
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	-	-
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa	-	-

Tuottoihin ja kuluihin sisältyvien pakollisten varausten muutokset

Pakollisten varausten muutokset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Eläkevastuu 1.1.	369	630	234	438
Vähennykset	-31	-261	-16	-205
Eläkevastuu 31.12.	338	369	218	234
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 1.1.	15 533	14 451	9 426	8 452
Lisäykset	2 228	1 334	2 000	1 000
Vähennykset	-353	-252	-12	-27
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 31.12.	17 408	15 533	11 414	9 426
Muut pakolliset varaukset 1.1.	6 575	6 459	0	0
Lisäykset	1 140	222	0	0
Vähennykset	-634	-107	0	0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	7 081	6 575	0	0

Olennaiset myyntivoitot ja tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	39 696	43 771	42 971	48 777
Osakkeiden luovutusvoitot	0	971	0	871
Irtaimen omaisuuden luovutusvoitot	497	304	497	304
Muut luovutusvoitot	0	165	0	0
Luovutusvoitot yhteensä	40 193	45 211	43 468	49 952
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	957	12	957	0
Osakkeiden luovutustappiot	0	0	0	297
Muut luovutustappiot	10	173	0	0
Luovutustappiot yhteensä	967	185	957	297

Osinkotuotot ja peruspääoman korot

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
1 000 €	2017	2016
Osinkotuotot muista yhteisöistä	12 530	12 561
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	1 400	1 400
Yhteensä	13 930	13 961

Poistoeron muutokset

Erittely poistoeron muutoksista		
1 000 €	2017	2016
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-402	1 834
Poistoeron muutokset yhteensä	-402	1 834

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Satunnaiset tuotot				
HUS-kuntayhtymä potilasvakuutuksen palautus ja jälkiseuranta-ajan pidentäminen	816	0	0	0
KOy Vantaan Helikopteritukikohta, lahjoitus	0	1 800	0	0
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän myyntivoitto HSY Ekokem Oyj:n osakkeiden myynnistä	0	11 726	0	0
Satunnaiset tuototyhteensä	816	13 526	0	0

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat

Pysyvät vastaavat							
Aineettomat hyödykkeet							
1 000 €					Aineettomat oikeudet	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.					875	74 299	75 174
Lisäykset tilikauden aikana					22	5 216	5 238
Siirrot erien välillä					0	2 516	2 516
Tilikauden poisto					-858	-26 499	-27 357
Poistamaton hankintameno 31.12.					39	55 532	55 571
Aineelliset hyödykkeet							
1 000 €	Maa- ja vesi-alueet	Raken-nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja kesk.er. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	277 760	558 621	305 923	18 290	317	36 584	1 197 496
Lisäykset tilikauden aikana	24 165	19 797	35 298	5 686	0	20 611	105 557
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	-620	-32	0	0	-652
Vähennykset tilikauden aikana	-9 223	-9 417	0	-68	0	-32	-18 740
Siirrot erien välillä	58	22 732	-1	76	0	-22 778	87
Arvonalennukset	0		0	0	0	0	0
Tilikauden poisto	0	-38 792	-36 021	-7 349	0	0	-82 162
Poistamaton hankintameno 31.12.	292 760	552 941	304 579	16 603	317	34 385	1 201 586

Vantaan kaupunki on aktivoinut aineettomien hyödykkeiden muihin pitkävaikutteisiin menoihin kehittämismenoja seuraavasti: Yhdentyvä viestintä 1 094 830,85 euroa. Tiedolla johtaminen 874 733,56 euroa ja sähköinen asiointi 1 229 249,98 euroa suurimpina. Poistamatta olevat kehittämismenot vuoden lopussa olivat yhteensä 6 383 640,52 euroa. Kehittämismenojen poistotapana on tasapoisto ja poistoaikana on 1.1.2013 lähtien kaksi vuotta ja sitä vanhemmissa viisi vuotta.

Osakkeet ja osuudet					
1 000 €	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusyht yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	118 377	9 000	148 042	24 735	300 154
Lisäykset tilikauden aikana	805	0	0	541	1 346
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	-1	0	0	0	-1
Arvonalennukset ja niiden palautukset	-8 171	0	0	0	-8 171
Poistamaton hankintameno 31.12.	111 010	9 000	148 042	25 276	293 328

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
1 000 €	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	51 240	234 783	6 973	292 996
Lisäykset tilikauden aikana	0	0	45	45
Vähennykset tilikauden aikana	-3 539	0	-1 035	-4 574
Arvonalennukset	0	0	0	0
Poistamaton hankintameno 31.12.	47 701	234 783	5 983	288 467

Maa- ja vesialueet erittely

1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 039	990	410	340
Muut maa- ja vesialueet	379 599	378 154	293 679	277 420
Maa- ja vesialueiden arvonalennukset	0	-126	-1 329	0
Maa- ja vesialueiden arvonkorotukset	5 339	0	0	0
Maa- ja vesialueet yhteensä	385 977	379 018	292 760	277 760

Omistukset tytäryhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 31.12.2017						
				Kuntakonsernin osuus, 1 000 €		
Konserniyhteisön nimi	Koti-paikka	Kunnan omistus-%	Konsernin omistus-%	Omasta pää-omasta	Vieraasta pää-omasta	Tilikauden yli-/ ali-jäämästä
Tytäryhtiöt						
As Oy Vantaan Elviira	Vantaa	100,0 %	100,0 %	910	0	-1
As Oy Vantaan Katriinanrinne	Vantaa	100,0 %	100,0 %	166	1 010	25
As Oy Vantaan Keltasafiiri	Vantaa	100,0 %	100,0 %	17	0	-14
As Oy Vantaan Maarukka	Vantaa	100,0 %	100,0 %	8	0	0
As Oy Vantaan Pihka	Vantaa	100,0 %	100,0 %	9	0	0
As Oy Vantaan Punasafiiri	Vantaa	100,0 %	100,0 %	5 499	0	-25
As Oy Vantaan Sepänpuisto	Vantaa	100,0 %	100,0 %	753	370	13
As Oy Vantaan Sinisafiiri	Vantaa	100,0 %	100,0 %	24	0	-12
Kiint Oy Kehäsuora	Vantaa	100,0 %	100,0 %	3 016	263	145
Kiint Oy Pakkalan Kartanonkoski 10	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 481	2	-31
Kiint Oy Pakkalankuja 11	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 426	24	-27
Kiint Oy Tiedepuisto	Vantaa	100,0 %	100,0 %	4 025	7 679	95
Kiint Oy Tikkurilan linja-autoasema	Vantaa	100,0 %	100,0 %	37	1	-2
Kiint Oy Vantaan Helikopteritukikohta	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 139	7	-99
Ratakujan Pysäköinti Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 329	104	-305
Tikkuparkki Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	8 436	29	-470
Vantaan Kiinteistö ja Vesi Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	703	107	128
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	880	8 070	143
VAV Asunnot Oy -konserni	Vantaa	100,0 %	100,0 %	154 459	542 438	18 108
VAV Palvelukodit Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
VTK Kiinteistöt Oy -konserni	Vantaa	100,0 %	100,0 %	33 240	128 849	821
Kivistön Putkijäte Oy			100,0 %			
Kivistön Pysäköinti Oy			100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Jönsaksentie 4			100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Paloasema			100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Peltolantie 5			100,0 %			
Vantaan Innovaatioinstituutti Oy			100,0 %			
Myyrmäen Urheilupuisto Oy			100,0 %			
Kiint Oy Myyrinselkä			100,0 %			
Vantaan Moottorirata Oy	Vantaa	95,4 %	100,0 %	613	207	25
A-Tulkkaus Oy	Vantaa	99,6 %	99,6 %	1 349	1 193	135
Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy	Vantaa	95,5 %	95,5 %	16 301	762	212
Kiint Oy Tikkurilan Keskustapysäköinti	Vantaa	65,5 %	91,0 %	594	13	29
Ruukkukujan Autopaikat Oy	Vantaa	86,4 %	87,5 %	7	11	-6
Kiint Oy Vantaan Maakotkantie 10	Vantaa	37,1 %	86,3 %	168	16	-34
Korson Pienteollisuustalo Oy	Vantaa	83,1 %	83,1 %	157	34	15
Kiint Oy Korson Toimistokeskus	Vantaa	77,1 %	77,1 %	2 055	36	-67
Kiint Oy Tikkurilan Terveysasema	Vantaa	62,2 %	73,8 %	1 986	979	-156
Kiint Oy Lehdokkitien Virastotalo	Vantaa	84,6 %	84,6 %	714	74	-70
Kiint Oy Vantaan Kauppalantalo	Vantaa	81,4 %	81,4 %	234	62	-455
Vantaan Energia Oy	Vantaa	60,0 %	60,0 %	147 938	333 453	27 918
Vantaan Energia Sähköverkot Oy	Vantaa	0,0 %	60,0 %			
Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy	Vantaa	52,4 %	52,4 %	283	273	-29

Omistukset kuntayhtymissä ja yhteisyhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 31.12.2017						
				Kuntakonsernin osuus, 1 000 €		
Konserniyhteisön nimi	Koti-paikka	Kunnan omistus-%	Konsernin omistus-%	Omasta pää-omasta	Vieraasta pää-omasta	Tilikauden yli-/ ali-jäämästä
Kuntayhtymät						
Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymä	Helsinki	19,5 %	19,5 %	101 318	311 147	5 167
Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymä	Helsinki	17,6 %	17,6 %	14 282	19 672	-441
Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymä	Hyvinkää	17,5 %	17,5 %	349	77	5
Uudenmaan liitto	Helsinki	15,4 %	15,4 %	194	1 417	2
ETEVA	Mäntsälä	12,2 %	12,2 %	1 852	6 189	70
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitop. Kuntayht.	Helsinki	11,9 %	11,9 %	47 652	83 589	345
Västra-Nylands folkhögskola - kuntayhtymä	Raasepori	3,1 %	3,1 %	40	10	0
Kårkulla kommunalförbund för omsorger kuntayht.	Kirjala	2,5 %	2,5 %	322	577	20
Osakkuusyhteisöt						
As Oy Vantaan Näätäkuja 3	Vantaa	41,5 %	41,5 %	109	38	0
Hakunilan Keskus Oy	Vantaa	40,4 %	40,4 %	-2 236	17	5
Kiint Oy Tikkurilan Raha-asema	Vantaa	40,0 %	40,0 %	117	18	20
Kiint Oy Vantaan Säästötalo	Vantaa	39,6 %	39,6 %	-136	1 716	-41
Kiint Oy Korsontie 2	Vantaa	34,0 %	34,0 %	-216	1	-10
Laurea Ammattikorkeakoulu Oy	Vantaa	32,4 %	32,4 %	16 733	3 067	513
As Oy Tikkurilan Koivutie 10	Vantaa	30,5 %	30,5 %	-8	23	-2
Kaunialan Sairaala Oy	Kauniainen	45,0 %	45,0 %	412	1 433	-19
Kiint Oy Hakucenter	Vantaa	11,0 %	29,2 %	-872	8	0
Hakopolun Liikekiinteistö Oy	Vantaa	27,2 %	27,2 %	341	11	-3
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	Vantaa	26,0 %	26,0 %	7 809	-	-
As Oy Korsonpiha	Vantaa	24,1 %	24,1 %	-315	1	-9
As Oy Hirvitie 39	Vantaa	21,7 %	21,7 %	91	1	1
Vantaan Energia Oy (alakonserni)	Vantaa					
Svartisen Holding As	Trondheim	0,0 %	49,6 %			
Suomen Energia-Urakonti Oy	Helsinki	0,0 %	25,9 %			
Solar Power Holding Oy	Helsinki	0,0 %	24,1 %			
Kolsin Voima Oy	Kotka	0,0 %	22,5 %			
VTK Kiinteistöt Oy	Vantaa					
Kiint Oy Vantaan Rubiiniparkki	Vantaa	0,0 %	38,3 %			
Kiint Oy Ruusuparkki	Vantaa	0,0 %	26,6 %			
Yhdistelemättömät						
Yrityspuiston Autopaikat Oy		31,0 %	31,0 %			
VAV Asunnot Oy (alakonserni)	Vantaa					
Kivikirveenkujan Autopaikoitus Oy	Vantaa	0,0 %	67,4 %			
Metsolan Pysäköinti Oy	Vantaa	0,0 %	35,5 %			
Kiinteistö Oy Myyrinsärki Autopaikoitus	Vantaa	0,0 %	33,3 %			
Asunto Oy Viljapelto	Vantaa	0,0 %	23,3 %			
Kiint Oy Vantaan Rubiiniparkki	Vantaa	0,0 %	17,7 %			
Kiint Oy Ruusuparkki	Vantaa	0,0 %	8,2 %			

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset konserniyhteisöiltä

Saamisten erittely				
1 000 €	2017		2016	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	842	0	1 776
Lainasaamiset	0	332	0	7 620
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	4 791	0	9 143
Siirtosaamiset	12 059	6 041	16 377	6 536
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteysyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	28	0	32
Saamiset yhteensä	12 059	12 034	16 377	25 107

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
HSL kuntaosuus ylijäämä	0	0	13 378	16 377
Muut tulojäämät	1 949	2 055	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Verosaamiset	936	373	10	18
Jaksotetut henkilöstökulut	160	479	0	0
Jaksotetut korot	161	54	22	25
Jaksotetut asuntolainojen korot	0	0	139	139
Valtionapu- ja EU-tukisaamiset	1 062	809	940	699
TEN-tuet Kehärata	0	2 807	0	2 807
Kotouttamislain mukaiset korvaukset	0	5 452	0	5 452
Kelan korvaukset työterveyshuollosta	2 687	3 034	1 892	1 857
HSL kuntaosuus ylijäämä	0	0	6 041	6 536
Sosiaali- ja terveydenhuollon siirtosaamiset	0	0	5 003	0
Muut tulojäämät	27 986	17 354	2 991	9 432
Siirtosaamiset yhteensä	34 941	32 418	30 416	43 341

Rahoitusarvopapereiden erittely

Rahoitusarvopaperit		
1 000 €	2017	2016
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta	10 998	9 903
Kirjanpitoarvo	1 086	1 086
Erotus	9 912	8 817

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

Oman pääoman erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Peruspääoma				
Peruspääoma 1.1.	349 118	349 118	349 118	349 118
Peruspääoma 31.12.	349 118	349 118	349 118	349 118
Muut omat rahastot				
Asuntolainarahasto				
Peruspääoma 1.1.			91 160	89 493
Lisäykset			1 645	1 667
Peruspääoma 31.12.			92 805	91 160
Marja-Vantaa -rahasto				
Peruspääoma 1.1.			23 804	24 274
Lisäykset			0	0
Vähennykset			999	471
Peruspääoma 31.12.			22 805	23 804
Sosiaalisen luototuksen rahasto				
Peruspääoma 1.1.			1 831	1 829
Lisäykset			0	2
Vähennykset			53	0
Peruspääoma 31.12.			1 778	1 831
Vahinkorahasto				
Peruspääoma 1.1.			6 116	7 379
Vähennykset			1 255	1 263
Peruspääoma 31.12.			4 861	6 116
Muut omat rahastot				
Peruspääoma 1.1.	182 316	181 534		
Lisäykset	7 134	5 231		
Vähennykset	729	4 448		
Peruspääoma 31.12.	188 721	182 316		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	548 814	451 140	425 061	362 861
Lisäykset	474	0	1 725	0
Vähennykset	8	3 146	1 329	0
Oikaisu edelliseen tilikauteen	1 768	-3 041	0	-2 622
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	551 048	444 953	425 457	360 239
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	81 240	103 861	41 651	64 823
Oma pääoma yhteensä	1 170 128	1 080 249	938 475	897 090

Poistoero

Erittely poistoerosta		
1 000 €	2017	2016
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	2 642	3 044
Poistoero yhteensä	2 642	3 044

Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiset velat		
1 000 €	2017	2016
Joukkovelkakirjalainat	67 167	72 900
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	390 879	386 748
Lainat julkisyhteisöiltä	0	4 630
Pitkäaikaiset velat yhteensä	458 046	464 278

Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainat		
1 000 €	2017	2016
Pitkäaikaiset		
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 120548-11-2 =100012		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 20.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	11 200	12 000
- korko %: 6 kk euribor marg. - 0,05		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-800	-800
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	10 400	11 200
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5428576010 =100014		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	20 800	22 400
- korko %: 12 kk euribor/ marg. + 0,025		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 600	-1 600
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	19 200	20 800
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5432569011 =100015		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 35.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	21 000	22 167
- korko %: 6 kk euribor/ marg. + 0,0075		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 167	-1 167
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	19 833	21 000
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5436652017 =100016		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 15.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	9 500	10 000
- korko %: 12 kk euribor/ marg. + 0,02		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-500	-500
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	9 000	9 500
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5451344019 =100017		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 50.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	33 333	35 000
- korko %: 6 kk euribor/ ei marg.		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 667	-1 667
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	31 666	33 333
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 1/2014 =100308		
- Lainan nimellisarvo/ liikkellelasku: 65.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	65 000	65 000
- korko %: 3 kk euribor/ marg. + 0,30		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-65 000	0
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	0	65 000
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 2/2014 =100309		
- Lainan nimellisarvo/ liikkellelasku: 45.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	45 000	45 000
- korko %: 3 kk euribor/ marg. +0,36		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	0	0
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	45 000	45 000
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 1/2016 =100336		
- Lainan nimellisarvo/ liikkellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	40 000	0
- korko %: kiint. +0,155		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	0	0
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	40 000	40 000
Pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainat yhteensä	175 100	245 833

Joukkovelkakirjalainat

1 000 €	2017	2016
Lyhytaikaiset		
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 120548-11-2 =100012		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 20.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	800	800
- korko %: 6 kk euribor/ marg. - 0,005		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 400.000,-	-800	-800
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	800	800
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	800	800
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5428576010 =100014		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 600	1 600
- korko %: 12 euribor/ marg. + 0,025		
- lyhennys: lyhenteinen 1- kertaa vuodessa	-1 600	-1 600
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 600	1 600
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 600	1 600
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5432569011 =100015		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 35.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 167	1 167
- korko %: 6 kk euribor/ marg. +0,0075		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 583.333,33	-1 167	-1 167
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 167	1 167
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 167	1 167
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5436652017 =100016		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 15.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	500	500
- korko %: 12 kk euribor/ marg. +0,02		
- lyhennys: lyhenteinen 1- kertaa vuodessa	-500	-500
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	500	500
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	500	500
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5451344019 =100017		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 50.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 667	1 667
- korko %: 6 kk euribor, ei marg.		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 833.333,33	-1 667	-1 667
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 667	1 667
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 667	1 667
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 1/2014 =100308		
- Lainan nimellisarvo/ liikkellelasku: 65.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	65 000	
- korko %: 3 kk euribor/ marg. + 0,30		
- lyhennys: kertalyhenteinen	-65 000	
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	65 000	
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	65 000	
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat yhteensä	70 733	5 733
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	245 833	251 567

Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevaraus	338	369	218	234
Ympäristövastuut	17 408	15 533	9 952	8 452
Muut pakolliset varaukset	7 081	6 575	1 462	973
Muut pakolliset varaukset yhteensä	24 826	22 476	11 632	9 659

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat konserniyhteisöille

Vieras pääoma				
1 000 €	2017		2016	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Lainat	0	48 188	0	37 300
Ostovelat	0	9 007	0	8 583
Yhteensä	0	57 195	0	45 882
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0	-7 386	0	-4 134
Yhteensä	0	-7 386	0	-4 134
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteysyhteisöille				
Ostovelat	0	1 346	0	1 128
Yhteensä	0	1 346	0	1 128
Vieras pääoma yhteensä	0	51 154	0	42 876

Liittymismaksut ja muut velat

Liittymismaksujen ja muiden velkojen erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Liittymismaksut ja muut velat (pitkäaikaiset)				
Liittymismaksut	135 420	131 646	0	0
Liittymismaksut ja muut velat yhteensä	135 420	131 646	0	0

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Verovelat	1 232	1 685	0	0
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	89 616	89 649	54 016	55 148
Korkojaksotukset	1 853	1 911	356	395
Muut siirtovelat	14 221	16 874	2 112	3 008
Siirtovelat yhteensä	106 922	110 119	56 484	58 552

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Omaisuusvakuudelliset velat

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	142 447	125 077		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	183 998	155 275	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä	436 322	390 387		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	945 686	909 847	0	0
Annetut kiinnitykset yhteensä	1 129 684	1 065 122	0	0
Velat, joiden vakuudeksi pantattu osakkeita				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 856	15 731		
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	12 898	17 802	0	0
Pantatut osakkeet yhteensä	12 898	17 802	0	0

Muiden omien sitoumusten ja konserniyhteisön puolesta annetut vakuudet

Vakuudet				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	11	240	0	0
Muut omasta puolesta annetut vakuudet	3 717	6 102	0	0
Vakuudet yhteensä	3 728	6 342	0	0

Vuokravastuut

Vuokravastuut				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	21 631	84 381	29 141	22 293
Myöhemmin maksettavat	92 666	59 188	303 068	171 168
Vuokravastuut yhteensä	114 297	143 569	332 209	193 461
Leasingvastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	24 349	20 719	9 004	6 213
Myöhemmin maksettavat	208 552	173 917	12 937	11 510
Leasingvastuut yhteensä	232 901	194 636	21 942	17 722
Vuokravastuut yhteensä	347 198	338 205	354 151	211 184

Vuokravastuut ilmoitetttu ilman arvonlisäveroa.

Annetut vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen lainojen puolesta				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien puolesta			579 630	599 830
Takauslimiitistä käytetty 31.12.			355 608	340 783
Takauslimiitistä käyttämättä 31.12.			224 021	259 347
Velat ja vastuut, joiden vakuudeksi takaus on annettu 31.12.			267 738	259 725
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen leasingvastuiden puolesta				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien puolesta			172 000	172 000
Takauslimiitistä käytetty 31.12.			156 397	143 669
Takauslimiitistä käyttämättä 31.12.			15 603	28 331
Velat ja vastuut, joiden vakuudeksi takaus on annettu 31.12.			115 671	134 111
Takaukset muiden puolesta				
Takaukset muiden puolesta	93 875	100 002	52 100	53 100
Takauslimiitistä käytetty 31.12.	50 039	42 925	28 898	29 802
Takauslimiitistä käyttämättä 31.12.	43 837	57 077	23 202	23 298
Velat, jonka vakuudeksi takaus on annettu 31.12.	61 418	62 535	19 643	15 633

Muut vastuusitoumukset

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
1 000 €	2017	2016
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	1 227 906	1 034 820
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	812	772

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Sopimusvastuut				
Urakkasopimukset	122 177	62 847	122 177	57 847
Maankäyttösopimukset	1 572	1 000	1 572	1 000
Muut sopimukset	136 829	97 212	1 599	3 357
Sopimusvastuut yhteensä	260 578	161 059	125 348	62 205
Arvonlisäveron palautusvastuu	36 700	31 667	0	0
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt yhteensä	297 278	192 726	125 348	62 205

Johdannaiset

Johdannaiset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Avoinna olevien johdannaissopimusten nimellisarvot				
Korkojohdannaiset	367 667	288 876	150 000	85 000
Valuuttajohdannaiset	3 314	65 221	0	60 000
Muut johdannaiset	88 742	60 189	0	0
Nimellisarvot yhteensä	459 723	414 286	150 000	145 000
Avoinna olevien johdannaissopimusten markkina-arvot				
Korkojohdannaiset	-8 659	-12 051	-794	-1 543
Valuuttajohdannaiset	-234	-3 496	0	-3 686
Muut johdannaiset	288	-88	0	0
Markkina-arvot yhteensä	-8 605	-15 635	-794	-5 229

Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi.

Ns. basis swapit

- 30 miljoona euroa, sopimuksen alkamispäivä 27.6.2012, päättymispäivä 27.6.2019, kaupunki maksaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,166 % p.a. marginaalilla ja vastaanottaa Euribor 3kk:n korkoa. Sopimus on kertalyhenteinen.
- yllä mainitun basis swapin kumoava basis swap, 30 miljoonaa euroa, sopimuksen tekopäivä 1.2.2017, sopimuksen alkamispäivä 27.12.2016, päättymispäivä 27.6.2019, kaupunki vastaanottaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,166 % p.a. marginaalilla ja maksaa Euribor 3kk:n korkoa. Sopimus on kertalyhenteinen.
- 15 miljoonaa euroa, sopimuksen alkamispäivä 14.11.2012, päättymispäivä 14.11.2019, kaupunki maksaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,1325 % p.a. marginaalilla ja vastaanottaa Euribor 3kk korkoa. Sopimus on kertalyhenteinen.
- yllä mainitun basis swapin kumoava basis swap, 15 miljoonaa euroa, sopimuksen tekopäivä 1.2.2017, alkamispäivä 14.11.2016, päättymispäivä 14.11.2019, kaupunki vastaanottaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,1325 % p.a. marginaalilla ja maksaa Euribor 3kk korkoa. Sopimus on kertalyhenteinen.

- 20 miljoonaa euroa, sopimuksen alkamispäivä 14.11.2012, päättymispäivä 14.11.2022, kaupunki maksaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,1175 % p.a. marginaalilla ja vastaanottaa Euribor 3kk:n korkoa. Sopimus on kertalyhenteinen.
- Yllä mainitun basis swapin kumoava basis swap, 20 miljoonaa euroa, sopimuksen tekopäivä 1.2.2017, alkamispäivä 14.11.2016, päättymispäivä 14.11.2022, kaupunki vastaanottaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,1175 % p.a. marginaalilla ja maksaa Euribor 3kk:n korkoa. Sopimus on kertalyhenteinen.

Yllä luetellut basis swapit kumoavat toisensa, jolloin positio on suljettu.

Koronvaihtosopimus vaihtuvasta kiinteään korkoon:

- 20 miljoonaa euroa, sopimuksen alkamispäivä 8.10.2008, päättymispäivä 8.10.2018, kaupunki maksaa kiinteää 3,59 % p.a korkoa ja vastaanottaa Euribor 3kk:n korkoa. Sopimus on kertalyhenteinen. Vastapuolella on oikeus, mutta ei velvollisuutta, irtisanoa tämä koronvaihtosopimus päättymään 3 kuukauden välein ennen sopimuksen eräpäivää.

Konsernin johdannaiset

Vantaan Energia suojaa sähkön hintariskejä tekemällä sähköjohdannaissopimuksia sekä myynnin että tuotannon osalta. Sähköjohdannaisten avoinna oleva nettovolyymi on johdannaisten juoksuaikana alempi kuin ennustettu erittäin todennäköinen spot-hintaisten hankintojen määrä. Polttoaineiden hintariskeiltä suojaudutaan tekemällä raaka-ainejohdannaiskauppoja. Yhtiö suojautuu dollarin arvonmuutoksilta tekemällä valuuttajohdannaiskauppoja. Hiilidioksidin päästöoikeuksien hintariskiltä suojaudutaan päästöoikeusjohdannaissopimuksilla sekä huomioimalla päästöoikeuksista aiheutuvat kustannukset tuotannonsuunnittelussa. Korkoriskeiltä (pankkilainat ja leasingvelat) suojaudutaan korkojohdannaisilla.

ETEVA –kuntayhtymän johdannaisia ovat koronvaihtosopimus korkoriskin suojaamistarkoitukseen yksittäisen lainan osalta. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvakorko kiinteäksi. Sopimus erääntyy 2018. Lisäksi ETEVA:lla on lisähyötyswap joka on tehty yksittäisen lainan korkoristin suojaamiseksi. Tällä koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Sopimus erääntyy 2022.

HSY:n tekemät johdannaissopimukset ovat lainoihin liittyviä koronvaihtosopimuksia, jotka on tehty korkomenojen suojaamisen tarkoituksessa. Pitkäaikaisten lainojen vaihtuva korko on tällöin sidottu koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Koronvaihtosopimusten johdosta HSY:n maksettavat korot eivät muutu markkinakorkojen liikkeiden mukaan. Näin pienennetään korkoriskiä ja parannetaan tulevien korkomenojen ennakoitavuutta. Kaikki johdannaissopimukset on dokumentoitu ja niiden suojaavuus tilinpäätöshetkellä arvioitu. Kaikki johdannaissopimukset on dokumentoitu ja niiden suojaavuus tilinpäätöshetkellä arvioitu. Mikäli ei-suojaavan sopimuksen markkina-arvo on negatiivinen, kirjataan se tilikauden kuluksi.

HSY:n johdannaissopimuksissa ei ole purkuehtoja. HSY:n valuutan- ja koronvaihtosopimuksella ulkomaan valuuttamääräinen (SEK) ja vaihtuvakorkoinen laina on vaihdettu euromääräiseksi ja kiinteäkorkoiseksi.

Muut HSY:n voimassa olevat johdannaissopimukset ovat tavanomaisia koronvaihtosopimuksia. SEB-pankin sopimus on suojaava edellyttäen, että 3 kuukauden Euribor on matalampi kuin 5,50 %. Mikäli Euribor ylittää tuon rajan, alkaa sopimuksesta maksettava korkotaso nousta. Tämä on kuitenkin erittäin epätodennäköistä sopimuksen voimassaoloaikana. Muut korkojohdannaiset ovat kokonaan suojaavia.

Korkojohdannaisten markkina-arvot seuraavat markkinakorkojen liikkeitä. Markkina-arvon muutos ei kuitenkaan vaikuta HSY:n maksaman koron määrään, joka on juuri koronvaihtojohdannaisella kiinnitetty. Markkina-arvo kuvaa hintaa, joka maksettaisiin (arvo negatiivinen) tai saataisiin (arvo positiivinen), jos johdannaissopimus purettaisiin nyt.

HUS:n johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia ja sähköjohdannaissopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset ja sähköjohdannaissopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Johdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana kulujen oikaisuiksi. Johdannaisten käypää arvoa ei ole kirjattu tilinpäätöksessä kuluksi. Käypä arvo on esitetty liitetietojen muissa taseen ulkopuolisissa järjestelyissä.

HUS:lla on korkoriskin suojaamistarkoituksessa kaksi koronvaihtosopimusta, joista kumpikin kohdistuu yksittäiseen lainaan. Vaihtuvat korot on muutettu kiinteiksi, osa lainan pääomasta on suojattu ja koronmaksupäivät vastaavat lainasopimusta suojausajanjaksolla. Osa sähkönkulutuksesta suojataan sähköjohdannaisilla. Sopimuksia on 24 kappaletta, ja ne on tehty kalenterivuosille 2018, 2019 ja 2020.

VAV Asunnot Oy on suojannut yhtiön vaihtuvakorkoisia korkotukilainoja, joiden omavastuukorko on 3,4 %:a, korkoriskiltä koronvaihtosopimuksin. Korkotason ollessa negatiivinen aiheuttaa myös negatiivinen korkoero maksuvelvoitteen. Sopimukset noudattavat lainojen ehtoja ja siksi ne esitetään taseen ulkopuolisena vastuuna.

VAV Asunnot Oy:llä on koronvaihtosopimuksia kahdessa eri korkoryhmässä, vaihtuvakorko 12 kk Euribor, kiinteäkorko 1,034 % - 1,096 % ja vaihtuvakorko 6 kk Euribor, kiinteä korko 0,937 % - 0,952 %. Kaikki sopimukset erääntyvät 2025.

VTK Kiinteistöt Oy:llä on koronvaihtosopimus, joka liittyy 16.12.2010 nostettuun lainaan jonka maturiteetti on 17.12.2018. Johdannaissopimuksella (ns. basis swap) on vaihdettu ko. lainan viitekorko 1 kk:n euriborista 6 kk:n euriboriin. Sopimuksen tavoitteena on ollut pidentää lainan korkosidonnaisuutta ja siten suojata lainaa markkinakorkojen muutokselta minkä lisäksi sopimuksella on alennettu lainan korkokustannusta. Suojattavan riskin luonne on korkoriski ja suojauslaskentamalli on rahavirran suojaus. Suojaus on täysin tehokas, koska lainan ja suojaavan koronvaihtosopimuksen osatekijät ovat identtiset (pääoma, laina-aika, viitekorko, koronmääritys- ja maksupäivä). Suojattava erä ei ole ennakoitu liiketoimi. Lainasopimuksen mukaisesti VTK Oy maksaa ja vastaanottaa vaihtuvaa 1 kk:n euribor-korkoa joka kuukauden 16. päivä ja maksaa 6 kk:n euribor-korkoa 6 kk:n välein.

4.5 Ympäristötilinpitoa koskevat liitetiedot

Ympäristötilinpito Vantaalla

Kuntien ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kauppa- ja teollisuusministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tai kuntayhtymän tilinpidossa. Vantaalla seurattavat ympäristötilinpidon tulot, kulut ja investoinnit on määritelty kuutoskaupunkien kestävän kehityksen raportoinnin kehittämistyön yhteydessä.

Vantaan ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit toiminnoittain

Vuonna 2017 Vantaalla ympäristötuottoja oli noin 678 400 euroa. Eniten tuottoja tuli tilakeskuksen energiatehokkuustoimista, ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä ja öljyntorjuntarahaston avustuksesta maaperän ja pohjaveden suojeluun.

Ympäristökulut vuonna 2017 olivat yhteensä 26,4 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien tapaan kuluista valtaosa oli ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kuluja

Ympäristöinvestoinnit olivat 3,3 miljoonaa euroa, josta valtaosa käytettiin Muihin ympäristönsuojelun toimenpiteisiin.

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit

1 000 €	Tuotot		Kulut		Investoinnit	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Ulkoilmansuojelu	4	6	1 421	1 126	494	36
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	0	0	834	270	26	0
Jätehuolto ja alueiden puhtaanapito	0	0	3 387	2 380	12	9 573
Maaperän ja pohjaveden suojelu	4	8	171	196	367	630
Melun ja tärinän torjunta	0	0	72	99	209	1 411
Luonnonsuojelu ja maisemanhoito	0	0	82	72	30	119
Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät	61	82	947	1 329	0	0
Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet	609	376	16 364	16 274	2 182	2 269
Ilmastonsuojelu	0	0	680	0	0	202
Ympäristötoiminta yhteensä	**678**	**472**	**23 958**	**21 746**	**3 322**	**14 241**
Verot, Investointien poistot	0	0	2 486	368	0	0
Kaikki yhteensä	**678**	**472**	**26 444**	**23 383**	**3 322**	**14 241**

Ympäristötaloudelliset tunnusluvut

Ympäristötaloudelliset tunnusluvut		
	2017	2016
Tuotot		
Ympäristötuotot / toimintatuotot	0,3 %	0,2 %
Ympäristötuotot / asukas	3,0 €	2,2 €
Kulut		
Ympäristökulut + poistot / toimintakulut + poistot	1,7 %	1,6 %
Ympäristökulut + poistot / asukas	107,4 €	106,6 €
Investoinnit		
Ympäristöinvestoinnit / kokonaisinvestoinnit	2,9 %	9,7 %
Ympäristöinvestoinnit / asukas	14,9 €	64,9 €

Ympäristötuotot

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset sekä energiansäästöillä saadut toimenpiteet. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksotettu ympäristötulo.

Vuonna 2017 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat 678 400 euroa. Se kattoi 0,3 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 3,0 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristötuottojen jakauma

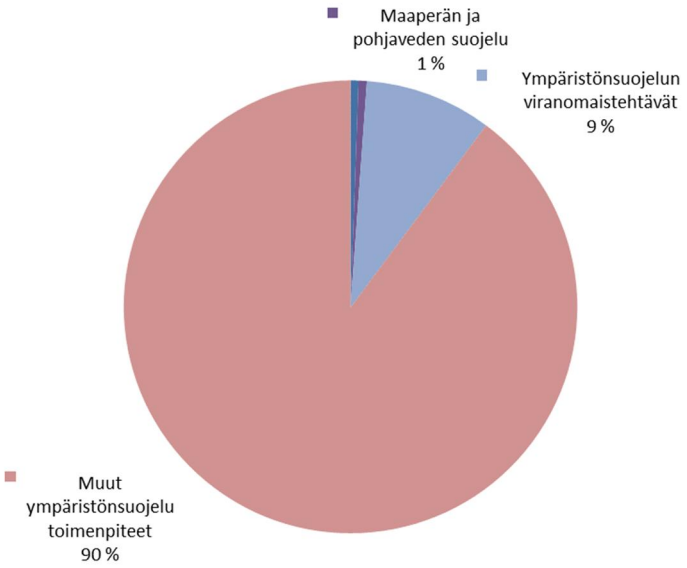

Ympäristökulut

Ympäristökulujen kokonaissumma muodostuu tilikaudelle jaksotetuista ympäristömenoista ja ympäristöinvestoinneista tehdyistä poistoista tilikauden aikana. Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneeksi menoksi. Ympäristömeno puolestaan aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka parantaa tulevaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä.

Ympäristönsuojelutoiminnan kulut esitetään yleiseurooppalaisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvin osin.

Vantaalla valtaosa kaikkiaan 26,4 miljoonan euron ympäristökuluista kertyi ryhmästä *Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet* (16,4 milj. euroa). Jätehuollon ja alueiden puhtaanapidon kulut olivat 3,4 miljoonaa euroa, ulkoilman suojeluun käytettiin 1,4 miljoonaa euroa ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävien osuus oli 947 300 euroa.

Kuvio: Ympäristökulujen jakauma ilman veroja ja investointien poistoja

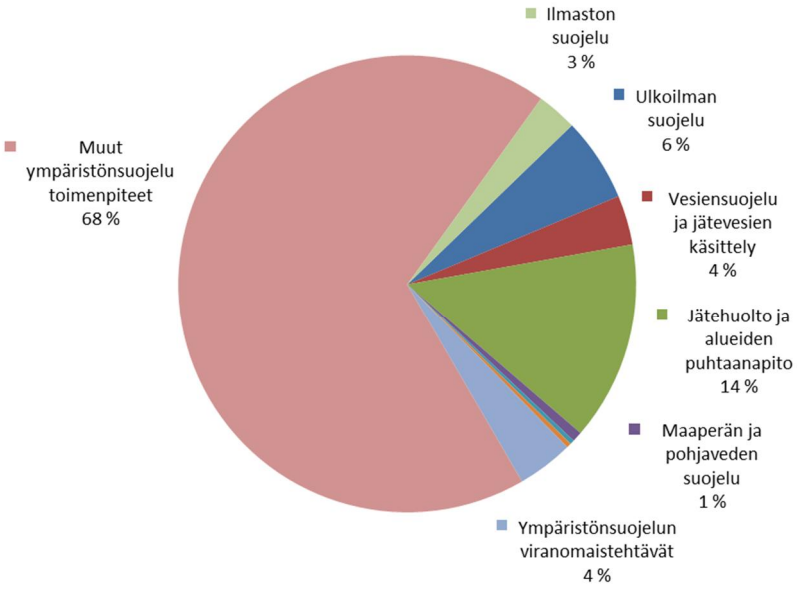

Ympäristöinvestoinnit

Ympäristöinvestoinnit ovat menoja, jotka syntyvät hyödykkeiden tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojeluntason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävän käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan. Ympäristöinvestointien hankintamenosta vähennetään investoinnin tekemiseksi saadut rahoitusosuudet ja avustukset.

Vantaalla tehtiin ympäristöinvestointeja hieman yli 3,3 miljoonalla eurolla. Eniten, lähes 2,18 miljoonaa euroa, investoitiin ryhmään muut ympäristönsuojelutoimenpiteet.

Kuvio: Ympäristöinvestointien jakauma

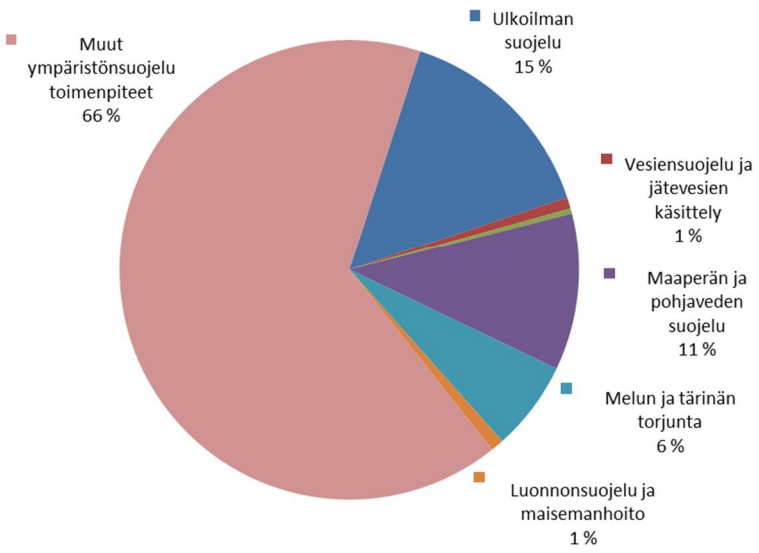

Ulkoilman suojelu

Kuntatekniikan keskus sai tuloja pölynsidontatöistä yksityistiekuntien teillä 3 800 euroa. Muita tuottoja ulkoilman suojelusta vuonna 2017 ei ollut.

Vuoden 2017 ulkoilman suojelun kulut tulivat lähes kaikki kuntatekniikan keskuksen katujen kevätharjauksen ja pölynsidonnan henkilöstökuluista ja palveluiden ostoista sekä aineista ja tarvikkeista. yhteensä niiden osuus oli yhteensä 1,4 miljoonaa euroa.

Kuntatekniikan keskus investoi harjakoneiden ja pesulaitteiden hankintaan 494 000 euroa.

Muita investointeja ulkoilmansuojeluun vuonna 2017 ei ollut.

Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely

Vuonna 2017 ei ollut tuloja vesiensuojelusta ja jätevesien käsittelystä.

Valtaosa vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn 834 159 euron kuluista koostui palveluiden ostosta tilakeskuksessa vuonna 2017. Sivistystoimen toimialan kulut olivat noin 10 277 euroa, joka koostui pääasiassa jätevesi- ja lietemaksuista sekä vesinäytteiden laboratoriomaksuista.

Kuntatekniikan keskus investoi pienvesien kunnostamiseen vuonna 2017 yhteensä 183 828 euroa.

Jätehuolto ja roskaantuminen

Jätehuollosta ja roskaantumisesta ei saatu tuloja vuonna 2017.

Jätehuollon kuluja oli vuonna 2017 yhteensä 3,4 miljoonaa euroa, josta kuntatekniikan keskuksen osuus oli 1,3 miljoonaa euroa. Kuntatekniikan keskuksen suuri kuluerä koostui ympäristön siivoamisen ja töhryjen poistoon liittyvistä kuluista. Tilakeskuksella oli jätehuollon kustannuksia 259 019 euroa. Sivistystoimen toimialalta kului jätehuoltoon 148 654 euroa, jotka koostuivat vaarallisen jätteen käsittelystä ja tieto ja lavapalveluiden ostosta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan jätehuollon kulut (135 964 euroa) koostuivat jätteenkäsittelymaksoista.

Jätehuollon palvelut HSY:ltä, pääkaupunkiseudun kierrätyskeskukselta ja Paperinkeräys Oy:ltä maksoivat kaupungille vuonna 2017 runsaat 1,2 miljoonaa euroa.

Tilakeskus investoi jätekatoksiin 12 000 euroa.

Maaperän ja pohjaveden suojelu

Vuonna 2017 maaperän ja pohjaveden suojelusta saadut tuotot 3 988 euroa muodostuivat pääasiassa pelastuslaitoksen saamista Öljynsuojarahaston avustuksista.

Maaperän ja pohjaveden suojelun 170 845 euron kuluista suurin osa muodostui henkilöstökuluista ja konsulttitöistä kuntatekniikan keskuksessa (122 289 euroa) ja pelastuslaitoksessa (46 137 euroa). Pelastuslaitos käytti 2 353 euroa imeytysaineiden ostoihin öljyntorjunnassa.

Vuonna 2017 maaperän ja pohjaveden suojeluun investoitiin 367 150 euroa, josta valtaosa kuntatekniikan keskus käytti pilaantuneiden maiden kunnostukseen. Tilakeskus investoi 50 000 euroa.

Melun ja tärinän torjunta

Melun ja tärinän torjunta ei tuonut tuottoja vuonna 2017.

Melun ja tärinän torjunnasta aiheutuneet kulut (71 673 euroa) muodostuivat vuonna 2017 kuntatekniikan keskuksessa meluselvityksistä.

Kuntatekniikan keskus käytti investointina melun ja tärinän torjuntaan 209 443 euroa, jolla rakennettiin meluvalleja ja -esteitä.

Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu

Tuloja ei ollut luonnonsuojelusta ja maisemansuojelusta vuonna 2017.

Luonnonsuojelun ja maisemansuojelun kulut olivat vuonna 2017 yhteensä 81 848 euroa. Siitä suurin osa oli suunnittelutyön henkilöstökuluja (51 829 euroa) kuntatekniikan keskuksessa.

Vantaan kaupungin investoinnit luonnonsuojeluun ja maisemansuojeluun olivat 30 203 euroa. Se muodostui kokonaisuudessaan kuntatekniikan keskuksen investoinneista luonnonsuojelualueille.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Tähän ryhmään kuuluvia tuloja kertyi lähinnä ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin liittyvistä lupamaksuista. Tulot olivat yhteensä lähes 61 351 euroa.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävien kulut olivat noin 947 298 miljoonaa euroa.

Investointeja ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin ei ollut vuonna 2017.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet

Ryhmään Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet luetaan muun muassa ympäristökoulutuksen, -kasvatuksen ja -neuvonnan sekä ympäristöjohtamisen ympäristökulut. Kaikilla toimialoilla ympäristöjohtamisen kehittäminen, ympäristöohjelmien tekeminen ja ekotukitoiminta aiheuttivat henkilöstökuluja aikaisempaa enemmän.

Tuloja oli 609 223 euroa. Siitä suurin (593 926 euroa) muodostui e-palvelun tuomasta energiansäästöstä tilakeskuksessa. Kirjastojen poistokirjojen myynti ja luonto ja ympäristökerhoihin saadut tuet toivat sivistystoimelle tuloja 15 296 euroa.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet -ryhmään lasketuista lähes 16,4 miljoonan euron kuluista suurin osa on sivistystoimen toimialan menoja (14,1 milj. euroa). Siitä ympäristökasvatukseen ja ympäristöjohtamisen ylläpitämiseen arvioidut palkkakulut olivat 13,7 milj. euroa. Vantaan luontokoululle maksettiin tukea 116 300 euroa. Ympäristökasvatuksen materiaaleihin ja kirjastojen ympäristöteemaisiin kirjoihin käytettiin vajaa 59 532 euroa sekä ympäristökoulutuksen ostopalveluihin ja ympäristösertifikaattimaksuihin 58 562 euroa. Ympäristökeskuksen kulut olivat noin 584 725 euroa, joka koostui suurimmaksi palvelujen ostoista (201 967 euroa) ja henkilöstökuluista (185 274 euroa). Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan kulut (66 098 euroa) kertyivät valtaosin henkilöstökuluista ekotukitoiminnassa.

Energiatehokkuussopimuksen toimeenpano ja e-hankkeeseen liittyvät palvelunostot aiheuttivat vuonna 2017 tilakeskukselle kuluja 593 926 euroa. Rakennusvalvonnan kulut olivat 30 774 euroa. Kulut koostuivat maalämpöpumppujen luvituksesta, energianeuvonnasta ja ympäristöasiantuntijan palkkakuluista.

Smart & Clean -hankkeen koordinointi ja jäsenyys Green Net Finlandissa toivat kuluja noin 43 400 euroa elinkeinopalveluille.

Muihin ympäristönsuojelutoimenpiteisiin investoitiin kaikkiaan 2,2 miljoonaa euroa. Siitä oli kuntatekniikan keskuksen investointeja (93 197 euroa). Tilakeskus teki muun muassa erilaisia energiansäästöinvestointeja 2,1 miljoonalla eurolla.

Ilmaston suojelu

Ilmaston suojelu ei tuonut tuloja vuonna 2017.

Kuluja ilmaston suojelusta kertyi reilu 679 888 euroa. Se koostui eri toimialojen ympäristöryhmien työstä esimerkiksi kehittämishankkeissa.

Ympäristöverot

Vantaan kaupunki maksoi vuonna 2017 sähköveroa noin 2 miljoonaa euroa ja polttoaineveroa 378 780 euroa. Yhteensä ympäristöperusteisia veroja maksettiin 2 486 200 euroa.

Ympäristövastuut

Kuntatekniikan keskus on varannut 1,5 miljoonaa euroa Sotungin kaatopaikan maisemointiin. Vuonna 2017 rahaa käytettiin 7 013 euroa.

4.6 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2017	2016
Yleishallinto	8	6
Kaupunginjohtajan toimiala	178	172
Konserni- ja asukaspalveluiden toimiala	966	960
Sosiaali- ja terveystoimi	3 206	3 188
Sivistystoimi	5 832	5 827
Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö	668	680
Yhteensä	10 858	10 833

Henkilöstökulut		
1 000 €	2017	2016
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	481 577	491 224
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-4 766	-5 340
Henkilöstökulut yhteensä	476 811	485 884

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
1 000 €	2017	2016
Kansallinen kokoomus Vantaa	70	55
Kansallinen Kokoomus Uusimaa	1	1
Suomen Keskusta Vantaa	17	11
Perussuomalaiset	20	22
Vantaan siniset ry	1	0
Suomen Kristillisdemokraatit	10	5
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Uusimaa	1	1
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Vantaa	105	84
Suomen ruotsalainen kansanpuolue Vantaa	10	8
Vihreä liitto Vantaa	48	33
Vasemmistoliiton Vantaan Kunnllisjärjestö Ry	30	19
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	314	240

Tilintarkastajan palkkiot		
1 000 €	2017	2016
Tarkastusyhteisö BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	88	78
Tilintarkastajan lausunnot	0	0
Muut palkkiot	28	8
Palkkiot yhteensä	116	86

Kunnan ja intressitahojen väliset liiketoimet

Liiketoimea on pidetty oikean ja riittävän kuvan antamiseksi tarpeellisena varovaisuusperiaatetta noudattaen, kun liiketoimen arvo on vähintään miljoona euroa (alv 0 %). Tietoja yksittäisistä liiketoimista on tarpeen mukaan yhdistelty, jotta kokonaisuuteen liittyvä oikea ja riittävä kuva on välitetty. Varsinaiset sopimukset (liiketoimet) on useissa tapauksissa allekirjoitettu alla näkyviä päätöksentekoon liittyviä ajankohtia myöhemmin (tilivuoden 2017 puolella).

Kaupunki omistaa VAV Asunnot Oy:n koko osakekannan. VAV Asunnot -konsernissa on tällä hetkellä tytäryhtiöinä VAV Palvelukodit Oy. Tilivuoden 2017 aikana kaupungin ja VAV Asunnot -konsernin välillä tehtiin liiketoimia 10 421 688 eurolla.

- VAV Palvelukodit Oy osti kaupungilta Myyrmäen palvelukeskuksen tontin 103 740 437 eurolla ja maksoi hankkeen rakennuslupaan liittyviä kustannuksia 103 565 euroa (Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.12.2016 § 15). Tontin hinta on muodostunut Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) hinnanmääritysperiaatteiden mukaisesti ja ehdot vastaavat kaupunginhallituksen päättämiä luovutushetkellä voimassa olevia yleisiä luovutusehtoja.
- VAV Palvelukodit Oy maksoi Koisotie 6:n rakennuslupaan liittyviä kustannuksia 25 168 euroa.
- VAV Asunnot Oy osti Kaskelantie 1:n tontin 1 736 800 eurolla ja maksoi hankkeen rakennuslupaan liittyviä kustannuksia 196 694 euroa sekä tontin lisärakennusoikeudesta 521 040 euroa (Kaupunkisuunnittelulautakunta 12.9.2016 § 21). Tontin hintana on käytetty ARA:n hyväksymää enimmäishintaa ja ehdot muutoin vastaavat kaupunginhallituksen päättämiä luovutushetkellä voimassa olevia yleisiä luovutusehtoja.
- VAV Asunnot Oy osti Kiulukuja 1:n tontin 1 462 500 eurolla ja maksoi hankkeen rakennuslupaan liittyviä kustannuksia 42 585 euroa (Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.8.2017 § 24). Tontin hintana on käytetty ARA:n hyväksymää enimmäishintaa ja ehdot muutoin vastaavat kaupunginhallituksen päättämiä luovutushetkellä voimassa olevia yleisiä luovutusehtoja.
- VAV Asunnot Oy osti määräalan tontista (92-91-9901-0) 335 749 eurolla (Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 30). Määräalan kauppa on sisältynyt maankäyttösopimukseen, jonka osana yhtiö maksoi kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena lisääntyneestä rakennusoikeudesta yhteensä 1 031 745 euroa. Maankäyttösopimuksen käsittämä kokonaisuus on toteutettu tavanomaisin ehdoin.
- VAV Asunnot Oy maksoi Orvokkirinne 4:n rakennuslupaan liittyviä kustannuksia 37 756 euroa.
- VAV Asunnot -konserni maksoi lainatakauksien takausprovisioita 35 167 euroa.

VAV Asunnot -konserni on vuokrannut kaupungin sosiaali- ja terveystoimen käyttöön kohteita palvelutiloiksi sekä erityisasuntoina vuokrattavaksi muun muassa muistihäiriöisille ja huonokuntoisille vanhuksille sekä pitkäaikaisasunnottomille. Tekninen lautakunta 6.6.2017 päätti § 12 vuokrasopimuksiin tehtävästä tarkistuksesta. VAV Asunnot -konsernin vuokralaskutus kaupungilta tilivuoden 2017 aikana oli 6 571 010,66 euroa ja palvelumyynti 98 737,30 euroa eli yhteensä 6 669 747,96 euroa. Palvelumyynti on kaupungin maksuosuus asumisneuvonnasta ja yksittäisten asuntojen asukasvalinnasta.

Kaupunki omistaa VTK Kiinteistöt Oy:n koko osakekannan. Yhtiön tarjoaa toimitilapalveluja kaupunkikonsernin käyttöön. Se on voimassa oleviin sopimuksiin liittyen laskuttanut kaupungilta tilivuoden 2017 aikana kaikkiaan

15 601 417,19 euroa pääasiassa vuokrina. Yhtiön ja kaupungin välisiä vuokrasopimuksia on tarkistettu vuodesta 2015 lukien siten, että sopimukset ovat markkinaehtoisia:

- Tekninen lautakunta 24.3.2015 päätti § 14 vuokrata ns. liikuntalaitoskiinteistöt yhtiöltä.
- Tekninen lautakunta 14.2.2017 päätti § 10 Monitoimitalo Lumon vuokrauksen ehdoista (liittyy kokonaisuuteen, jonka osana tekninen lautakunta 8.11.2016 oli päättänyt § 13 pysäköintilaitoksen vuokrauksesta).
- Tekninen lautakunta 6.6.2017 päätti § 11 kaupungin ja VTK Kiinteistöt Oy:n välisten vuokrasopimusten sopimusehtojen yhtenäistämisestä.
- Tekninen lautakunta 3.10.2017 päätti § 6 vuokrata Myyrmäen sosiaali- ja terveyskeskuksen tilat yhtiöltä.

Varsinaisen toimitilojen vuokraukseen liittyvän päätoimialansa lisäksi yhtiö on vuokrannut kokonaan omistamansa Myyrmäen Urheilupuisto Oy:n sille vuokraaman henkilöstön edelleen kaupungin liikuntapalveluille (Yleisjaosto 9.3.2015 § 8). Henkilöstövuokrauksen tuotto (2017: 651 855,43 euroa) sisältyy edellä mainittuun yhtiön kokonaislaskutukseen. Henkilöstövuokrauksessa VTK Kiinteistöt -konsernissa (Myyrmäen Urheilupuisto Oy → VTK Kiinteistöt Oy) ja edelleenvuokraus kaupungille päättyy 31.5.2018 mennessä. VTK Kiinteistöt Oy:n kokonaan omistamille tytäryhtiöille kaupunki on myöntänyt asuntolainarahastosta lainaa seuraavasti:

- Kivistön Putkijäte Oy, avoimena 2 187 500 euroa per 31.12.2017, lainasta peritään 0,5 %:n korko. Kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetusta lainasta. Kaupungin arvion mukaan lainaan ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.
- Kivistön Pysäköinti Oy, avoimena 3 700 000 euroa per 31.12.2017, lainasta peritään 0,5 %:n korko. Kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetusta lainasta. Kaupungin arvion mukaan lainaan ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.

Kaupunki omistaa Kiinteistö Oy Vantaan Erikaksen (selvitystilassa) koko osakekannan. Kaupunki on päättänyt seuraavista yhtiön kanssa tehtävistä liiketoimista:

- Kaupunginhallitus päätti 12.12.2016 § 24 tehdä yhtiön kanssa ehdoiltaan tavanomaiset maankäyttösopimuksen, esisopimuksen määräalan luovutuksesta ja esisopimus määräalan kaupasta. Päätöksen nojalla 9.2.2017 allekirjoitetulla kauppakirjalla kaupunki osti määräalan Vantaan kaupungin Lapinkylän kylässä sijaitsevasta Kaukola -nimisestä tilasta RN:o 8:0 (kiinteistötunnus 92-409-8-0) 1 460 492 eurolla. Kauppahinnan osasuorituksena kuitattiin kaupungille tuleva osapuolten välillä 23.1.2017 allekirjoitetun maankäyttösopimuksen mukainen kustannusten korvaus 569 522 euroa. Loppuosa kauppahinnasta 890 970 euroa maksettiin yhtiölle rahana. Järjestelyssä on toteutettu kaupungin tavanomaisesti soveltamia ehtoja.
- Kaupunginvaltuusto päätti 13.11.2017 § 12 ostaa yhtiöltä tilat 92-409-8-0, 92-413-2-8 ja tilasta 92-409-6-9 2/3 määräosan 5 839 982 eurolla. Kauppahinta on käypä ja perustuu Verohallinnon antamaan tuloverotuksen ennakkoratkaisuun.

Kaupunki omistaa A-Tulkkaus Oy:n osakekannasta 99,6 %. Kaupunki on päättänyt toiminnan yhtiöittämisen yhteydessä yhtiön kanssa solmittavasta palvelusopimuksesta (Kaupunginhallitus 6.10.2014 § 15), joka on ehtonsa mukaisesti voimassa 30.9.2018 asti. Sopimuksen nojalla kaupunki on tilivuoden 2017 aikana ostanut yhtiöltä tämän toimialan mukaisia tulkkaus- ja käännöspalveluja 1 875 653,03 eurolla.

Kaupunki omistaa Kaunialan Sairaala Oy:n osakekannasta 45 %. Osana vuonna 2006 toteutettuja järjestelyjä Vantaan kaupunki osti Kaunialan sairaalan kiinteistön rakennuksineen Sotainvalidien Veljesliitto ry:ltä. Sairaalatoiminnasta vastaava Kaunialan Sairaala Oy on kiinteistöllä kaupungin vuokralaisena. Kaupunginhallitus päätti 8.2.2016 § 8 hyväksyä sairaalayhtiölle pysyväisluonteisen vuotuisen vuokrahuojennuksen 250 000 euroa 1.1.2015 alkaen johtuen vanhan päärakennuksen soveltumattomuudesta tuotantokäyttöön. Kaupunki on ostanut yhtiöltä terveys- ja sosiaalipalveluita tilivuoden 2017 aikana yhteensä 13 560 969,73 eurolla. Ostot perustuvat Sotainvalidien Veljesliitto ry:n ja Vantaan kaupungin väliseen 15.12.2006 allekirjoitettuun sopimukseen. Yhtiö maksoi maanvuokraa 15.12.2006 allekirjoitetun sopimuksen ja myöhempien tarkistusten perustella tilivuoden 2017 aikana kaikkiaan 1 802 887,10 euroa.

Kaupunki omistaa Vantaan Energia Oy:n osakekannasta 60 %. Kaupungin ja yhtiön välillä tehtiin asemakaavaan nro 2277 liittyvä maiden vaihto ja maankäyttösopimus (Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 27). Vaihtokirja maa-alueista allekirjoitettiin 16.2.2017. Yhtiö maksoi järjestelyssä kaupungille maankäyttömaksua 2 445 889 euroa.

Kaupunki omistaa Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n koko osakekannan. Yhtiö tarjoaa kaupunkikonsernille toimialansa mukaisia kiinteistönhoito-, siivous- ja ateriapalveluita. Yhtiön laskutus kaupungille on tilivuoden 2017 aikana ollut 45 523 812,17 euroa, joka jakautuu ateriapalveluihin 21 247 897,34 euroa, siivouspalveluihin 13 365 828,97 euroa ja kiinteistöpalveluihin (sisältäen vartiointipalvelut) 10 910 085,86 euroa.

- Tekninen lautakunta 19.5.2015 päätti § 28 hyväksyä kiinteistön hoito- ja kunnossapitopalvelua, tukipalveluja sekä ulko-alueiden hoitoa koskevan kiinteistönhoitosopimuksen, joka on ehtonsa mukaisesti voimassa 31.12.2020 asti.
- Hankintajohtaja on erillisillä päätöksillään päättänyt hallintosäännön 4 luvun 8 §:n 6. ja 7. kohtien mukaisen hankintatoimivaltansa nojalla kaupungin ateria- ja puhtauspalveluiden hankinnoista sekä kaupungin aula- ja vartiointipalveluiden hankinnoista.

Kaupunginjohtajasopimus

Kaupunginjohtajan virkasuhde alkaa 1.3.2018 ja on voimassa toistaiseksi.

Molemminpuolinen irtisanomisaika on kaksi kuukautta.

Mikäli kaupunginhallitus neuvoteltuaan kaupunginjohtajan kanssa päätyy siihen, että on tarpeellista käynnistää luottamuspulan vuoksi irtisanomismenettely (kuntalaki 43 pykälä), voivat osapuolet sopia vapaaehtoisesta irtisanoutumisesta ennen menettelyn käynnistämistä.

Jos kaupunginjohtaja irtisanoutuu virkatehtävästään vapaaehtoisesti edellä sanotun mukaisesti, hänellä on oikeus saada kahdeksan (8) kuukauden rahapalkkaa vastaava erokorvaus irtisanomisajan palkan lisäksi. Korvaus pitää sisällään mahdolliset kvtessin mukaiset lomakorvaukset. Kaupunginjohtajalla ei ole työntekovelvollisuutta irtisanoutumisajalla silloin, kun hän itse irtisanoutuu edellä mainitussa tilanteessa.

Erokorvausta ei makseta, jos irtisanomismenettelyyn on ryhdytty siitä syystä, että irtisanomiseen on olemassa kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain tarkoittama viranhaltijasta johtuva syy virkasuhteen irtisanomiseen tai purkaminen.

5 Eriytetyt tilinpäätökset

5.1 Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen tilinpäätös

5.1.1 Toimintakertomus

Pelastuslaitos vastaa Keski-Uudenmaan pelastustoimen alueen turvallisuudesta pelastustoimen keinoin sekä huolehtii ensihoitopalvelusta voimassa olevien sopimusten mukaisesti. Pelastustoimen alue muodostuu Hyvinkään, Järvenpään, Keravan ja Vantaan kaupungeista sekä Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan kunnista. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen liikelaitoksen hallinto järjestetään Vantaan kaupungin hallintosäännön määräyksin. Kaupungin organisaatiossa Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos kuuluu konsernihallinnon ja asukaspalveluiden toimialaan. Liikelaitoksella on johtokunta, johon kuuluu 15 henkeä.

Olennaiset tapahtumat tilikaudelta ja sen päättymisen jälkeen

Euroopassa ja Suomen Turussa tapahtuneiden terroritekojen takia pelastuslaitos on jatkanut valmistautumista uhka-ja vaaratilanteisiin. Suomeen syksyllä 2015 tulleiden turvapaikanhakijoiden lukumäärän ei ole enää vuosina 2016 ja 2017 ollut merkittävä eikä pelastustoimen alueelle perustettu uusia vastaanottokeskuksia, vaan osa vanhoista keskuksista lakkautettiin vuoden 2017 aikana. Kohteisiin tehtiin lukuisia valvonta- ja neuvontakäyntejä kuitenkin vuoden aikana ja tilannetta seurataan yhä valppaasti.

Vuonna 2017 Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella oli 8 326 pelastustehtävää (vuonna 2016 pelastustehtäviä 7 120) Tehtävämäärässä oli noin 17 %:n kasvu edellisvuoteen verrattuna. Ensihoidon osalta kokonaistehtävämäärä oli 34 845 (32 522 tehtävää vuonna 2016). Ensihoidon osalta kasvua oli 7 %.

Pelastuslaitoksen johtokunta on vapauttanut nuohouksen vapaalle kilpailulle jo 1.1.2015 alkaen. Tilannetta seurataan edelleen aktiivisesti varmistuaksemme vapaan kilpailun nuohouksen toimivuudesta. Nokipalojen ei ole havaittu lisääntyneen.

Pelastuslaitoksella on yhteistoimintasopimukset ensihoidon toteuttamisesta Hyvinkään sairaanhoitoalueen ja HYKS-Peijas alueen kanssa. Tulevaisuuden maakunta ja SOTE -ratkaisu vaikuttaa todennäköisesti myös ensihoidon järjestämiseen vuoden 2020 alussa.

Pelastustoimi siirtynee perustettaville maakunnille vuoden 2020 alussa. Sisäministeriö on perustanut siirtoa valmistelevan hankkeen jo vuonna 2016. Hallituksen esityksen perusteella Keski-Uudenmaan pelastuslaitos siirtyy osaksi Uudenmaan alueen pelastusaluetta, joka vastaa noin 1,6 miljoonan ihmisen turvallisuudesta. Pelastustoimen ja Uudenmaan yhteistyön valmistelutyö vie osan pelastuslaitoksen voimavaroista.

Pelastusjohtaja Pekka Vänskä ilmoitti jäävänsä eläkkeelle 9.3.2017 ja hän jäi vuosilomalle jo 1.12.2016 alkaen. Uudeksi pelastusjohtajaksi johtokunta valitsi Jyrki Landstedtin.

Pelastuslaitos on kehittänyt toimintaansa viimeisten vuosien aikana mm. Klaukkalan kärkiyksiköllä, TUTOR-palotarkastus -ohjelmalla sekä asuinkiinteistöjen omavalvonnalla. TUTOR- palotarkastus perustuu palotarkas-tuskohteen itsearvioon turvallisuudestaan sekä viranomaisen tekemään arvioon. Omavalvonnassa kiinteistön omistaja tekee oman palotarkastuksen kiinteistössään ja palauttaa lomakkeen pelastuslaitokselle. Lisäksi pelastuslaitos on valistanut aktiivisesti mm. sosiaalisen median välityksellä.

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta johtaa johtoryhmä. Liikelaitoksen johtoryhmään kuuluu pelastusjohtaja, pelastuspäällikkö, riskienhallintapäällikkö, talouspäällikkö ja turvallisuusviestintäpäällikkö. Hallinnon tehtävät on pystytty jakamaan johtoryhmän ja muun henkilökunnan kesken ja yhteistyö talouspalvelukeskuksen kanssa on sujunut erittäin hyvin. Talouspäällikön tehtäviä on hoitanut vuoden 2016 alusta alkaen Heidi Piikki talous-palvelukeskuksesta.

Liikelaitoksen talous ja talousarvion toteutuminen

Pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymä talousarvio on tehty kahdelle eri toiminnalle, pelastustoimelle ja ensihoidolle.

Tuloslaskelman talousarviovertalu

Talousarviossa Vantaan valtuuston asettamana talousarvion sitovana tavoitteena oli liikeylijäämä 0 euroa. Tavoite saavutettiin liikeylijäämällä 1 148 036 euroa. Tilikauden ylijäämäksi muodostui poistoerokirjausten jälkeen 1 559 391 euroa.

Pelastustoimen osalta liikevaihto oli 27,4 milj. euroa (27,7 milj. euroa vuonna 2016). Liiketoiminnan muut tuotot olivat 0,05 milj. euroa (0,2 milj. euroa vuonna 2016). Toimintatuotot ylittivät talousarvion 0,14 milj. euroa.

Toimintakulut olivat 24,9 milj. euroa (25,3 milj. euroa vuonna 2016). Tästä materiaali- ja palveluostoja oli 3,6 milj. euroa, henkilöstökuluja 17,1 milj. euroa ja liiketoiminnan muita kuluja 4,2 milj. euroa. Toimintakulujen talousarvio toteutui 97 prosenttisesti.

Pelastustoimen liikeylijäämään 1 148 milj. euroa vaikutti henkilöstökulujen jääminen 0,5 milj. euroa ennakoitua pienemmäksi. Alitus johtui avoimista vakansseista hallinnon, päällystön ja tukipalveluiden osalta. Materiaali- ja palvelukuluissa tuli säästöä 0,4 milj. euroa.

Ensihoidon osalta talousarvion sitova tavoite toteutui. Liikevaihto oli 9,7 milj. euroa (9,7 milj. euroa vuonna 2016). Ensihoidon kuljetustuloja kertyi tilikaudella 3,5 milj. euroa. Hyvinkään sairaanhoitoalueelle palautettiin tuloja 2,0 milj. euroa (1,9 milj. euroa vuonna 2016). Peijaksen sairaanhoitoalueen osalta tulokertymä oli 1,5 milj. euroa (1,4 milj. euroa vuonna 2016).

Toimintakulut olivat 9,8 milj. euroa (9,7 milj. euroa vuonna 2016). Materiaalien- ja palveluiden osuus oli 1,1 milj. euroa, henkilöstökulujen 7,9 milj. euroa ja liiketoiminnan muiden kulujen 0,8 milj. euroa.

Rahoitusosan talousarviovertailu

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli 995 626 euroa. Tilikauden rahavarojen muutos -188 342 euroa laskee rahavarojen määrän 1 511 878 euroon.

Investointiosan talousarviovertailu

Vantaan valtuuston asettama sitova tavoite investoinneille oli 1,59 milj. euroa.

Investointien tavoitetaso alitettiin 22 869 eurolla. Investointeihin kului 1 567 131 euroa. Investointien rahoitusosuuksien 32 000 euroa ja autojen myynnistä kertyneet luovutustulojen 43 780 euroa jälkeen nettoinvestoinnit olivat 1 491 350 euroa.

Tilikaudella pelastus- ja sammutusyksiköihin sekä muuhun ajoneuvokalustoon käytettiin 1 279 899 euroa. Asemakalustoon käytettiin 243 232 euroa ja väestöhälyttimiin 44 000 euroa.

Henkilöstö

Henkilöstön määrä vuoden 2017 lopussa oli 476, joista määräaikaisia 55. Henkilöstö kasvoi 4 henkilöllä vuoteen 2016 verrattuna. Henkilöstökulut alittivat budjetoidun 0,9 %:lla ollen 25 016 010 euroa.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta

Pelastuslaitoksen tavoitteiden toteutumista, varojen käyttöä ja tuloksellisuutta valvotaan säännöllisellä raportoinnilla. Vantaan kaupungille ja muille kunnille raportoidaan osavuosikatsauksien yhteydessä. Henkilökohtaisten tavoitteiden ja tuloksellisuuden valvontaa suoritetaan pääosin kehityskeskusteluissa.

Pelastuslaitoksella ei ole tiedossa tilikaudella 2017 lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai muu vaatimus tai oikeusseuraamus. Valvontatoimintaan on kohdistunut normaalina pidettäviä hallintovalituksia.

Ensihoitopalvelua tehtiin Hyvinkään sairaanhoitoalueen ja HYKS-Peijas alueen kanssa solmittujen yhteistoimintasopimuksien mukaisesti.

Tilikauden aikana ei ole todettu omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä tai arvon alennuksia.

Pelastuslaitos on vuokralla kuntien omistamissa kiinteistöissä.

Pelastuslaitoksen sisäisten riskien tunnistaminen on tehty pelastuslaitoksen oman valmiussuunnitelman yhteydessä sekä Vantaan kaupungin ohjeistuksen mukaisesti. Niissä on otettu huomioon sekä ulkoiset että sisäiset pelastuslaitoksen palvelukykyä uhkaavat riskit.

Riskien hallintaa ja sisäistä valvontaa on ohjeistettu pelastuslaitoksen toimintasäännössä. Palvelunhallintaan liittyvää riskienhallintaa kehitetään osana valtakunnallista pelastustoimen riskienhallintaa. Toimintasääntöä täsmennetään pelastusjohtajan päätöksillä hankinta- ja tilausoikeuksista.

Työturvallisuuteen liittyvät riskienhallinta on toteutettu työturvallisuuslain edellyttämällä tavalla käyttämällä pelastuslaitosten yhteistä PERA-ohjelmaa.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen ylijäämä ennen varauksia on 1 148 036 euroa. Tilikaudelle poistoeron vähennykseksi kirjataan investointivaraukselle hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 411 355 euroa.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 1 559 391 euroa siirretään taseeseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

5.1.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman lyhennelmä 1000 €	Pelastus TA 2017	Pelastus Toteuma	Pelastus Poikkeama	Ensihoito TA 2017 Hyvinkää	Ensihoito Toteuma Hyvinkää	Ensihoito Poikkeama Hyvinkää	Ensihoito TA 2017 Peijas	Ensihoito Toteuma Peijas	Ensihoito Poikkeama Peijas
Liikevaihto	27 176	27 379	203	4 157	4 154	-3	5 542	5 632	90
Liiketoiminnan muut tuotot	106	46	-60	0	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	-4 046	-3 612	434	-495	-470	25	-677	-586	91
Henkilöstökulut	-17 573	-17 097	476	-3 288	-3 287	1	-4 379	-4 632	-253
Poistot ja arvonalentumiset	-1 486	-1 338	148	0	-1	-1	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-4 178	-4 230	-52	-373	-400	-27	-486	-411	75
Liikeylijäämä (-alijäämä)	0	1 148	1 148	0	-4	-4	0	2	2
Rahoitustuotot ja -kulut	0	2	2	0	0	0	0	0	0
Yijäämä (alijäämä) ennen varauksia	0	1 150	1 094	0	-2	-2	0	3	3
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	411	411	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	0	1 561	1 561	0	-4	-4	0	2	2

Talousarvion lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2017	Toteuma	Poikkeama
Liikevaihto	36 875	37 164	289
Liiketoiminnan muut tuotot	106	46	- 60
Materiaalit ja palvelut	- 5 218	- 4 668	550
Henkilöstökulut	- 25 241	- 25 016	225
Poistot ja arvonalentumiset	- 1 486	- 1 339	147
Liiketoiminnan muut kulut	- 5 037	- 5 041	- 4
Liikeylijäämä (-alijäämä)	0	1 146	1 146
Rahoitustuotot ja -kulut	0	2	2
Yijäämä (alijäämä) ennen varauksia	0	1 148	1 148
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	411	411
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	0	1 559	1 559

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2017	Toteuma	Poikkeama
Toiminnan ja investointien rahavirta	-104	1 003	1 107
Rahoituksen rahavirta	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	-1 191	-1 191
Rahavarojen muutos	-104	-188	-84

Investoinnit

Investointien lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2017	Toteuma	Poikkeama
Pelastus- ja sammutusyksiköt, muu ajoneuvokalusto	1 220	1 257	- 37
Muu pelastus- ja huoltokalusto	80	23	57
Asemakalusto	200	243	- 43
Väestönsuojelujärjestelmät	40	44	- 4
Tietojärjestelmät	50	-	50
Investoinnit yhteensä	1 590	1 567	23
Valtionosuudet ja luovutustulot	-	76	- 76
Investoinnit netto	1 590	1 491	99

5.1.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Liikevaihto	37 164 157,13	37 398 448,21
Liiketoiminnan muut tuotot	46 015,10	226 498,10
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 585 131,08	- 1 721 058,17
Palvelujen ostot	- 3 082 646,33	- 3 181 020,25
	- 4 667 777,41	- 4 902 078,42
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 19 575 334,74	- 19 419 163,30
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 4 237 609,22	- 4 417 213,87
Muut henkilösivukulut	- 1 203 066,24	- 1 237 098,54
	- 25 016 010,20	- 25 073 475,71
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 1 338 940,69	- 1 528 118,33
Liiketoiminnan muut kulut	- 5 041 018,01	- 5 027 334,91
Liikeylijäämä (-alijäämä)	1 146 425,92	1 093 938,94
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	1 633,90	1 299,42
Muut rahoituskulut	- 23,96	0,00
	1 609,94	1 299,42
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	1 148 035,86	1 095 238,36
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	411 355,05	- 1 835 040,95
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	2 176 661,95
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 559 390,91	1 436 859,36

Tuloslaskelman tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	17,6	20,2
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	17,6	20,2
Voitto, %	3,1	2,9

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	1 146 425,92	1 093 938,94
Poistot ja arvonalentumiset	1 338 940,69	1 528 118,33
Rahoitustuotot ja -kulut	1 609,94	1 299,42
Tulorahoituksen korjauserät	9 748,15	- 182 106,57
	2 496 724,70	2 441 250,12
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 1 567 130,86	- 2 242 011,84
Rahoitusosuudet investointimenoihin	32 000,00	102 880,00
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	34 032,26	329 032,27
	- 1 501 098,60	- 1 810 099,57
Toiminnan ja investointien rahavirta	995 626,10	631 150,55
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	682 605,85	1 438 140,29
Saamisten muutos muilta	- 1 450 642,80	- 68 089,54
Korottomien velkojen muutos kunnalta	- 5 827,95	4 969,65
Korottomien velkojen muutos muilta	- 410 103,18	- 434 054,54
Rahoituksen rahavirta	- 1 183 968,08	940 965,86
Rahavarojen muutos	- 188 341,98	1 572 116,41
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 511 878,14	1 700 220,12
Rahavarat 1.1.	1 700 220,12	128 103,71
	- 188 341,98	1 572 116,41

Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., €	2 388 548	1 930 744
Investointien tulorahoitus, %	162,0	122,6
Kassan riittävyys, pv	15,2	16,7
Quick ratio	1,2	1,0
Current ratio	1,2	1,0

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen tase	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	5 977 920,29	5 825 510,53
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	5 130 080,29	5 834 785,53
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	847 840,00	- 9 275,00
	5 977 920,29	5 825 510,53
Vaihtuvat vastaavat	7 945 737,91	7 365 639,84
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 179 187,55	618 530,89
Saamiset kunnalta	4 189 346,68	4 871 549,43
Muut saamiset	64 000,00	175 339,40
Siirtosaamiset	1 325,54	0,00
	6 433 859,77	5 665 419,72
Rahat ja pankkisaamiset	1 511 878,14	1 700 220,12
VASTAAVAA YHTEENSÄ	13 923 658,20	13 191 150,37
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	4 517 856,25	2 958 465,34
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	2 958 465,34	1 521 605,98
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 559 390,91	1 436 859,36
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	2 593 423,43	3 004 778,48
Poistoero	2 593 423,43	3 004 778,48
Vieras pääoma	6 812 378,52	7 227 906,55
Lyhytaikainen		
Ostovelat	1 879 732,13	2 300 920,94
Korottomat velat kunnalta	3 050,10	8 878,05
Muut velat	833 906,52	844 620,47
Siirtovelat	4 095 689,77	4 073 487,09
	6 812 378,52	7 227 906,55
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	13 923 658,20	13 191 150,37

Taseen tunnusluvut		
Omavaraisuus, %	51,1	45,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	18,3	19,2
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	33,5	33,9
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	4 517,9	2 958,5

5.1.4 Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu pieniä hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu tilikauden kuluksi. Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain

1 000 €	2017	2016
Jäsenkuntien toimintaosuudet		
Pelastustoimi	26 331	26 603
Ensihoito	8 317	8 354
Myynti- ja maksutulot		
Pelastuspalvelut	385	441
Ensihoitopalvelut	1 468	1 374
Yhteistoimintakorvaukset	471	426
Turvallisuuspalvelut (tarkastus- ja valvonta)	191	200
Liiketoiminnan muut tuotot (sis. valtionosuudet)	47	227
Toimintatuotot yhteensä	37 210	37 625

Valtionosuuksien erittely

1 000 €	2017	2016
Palosuojelurahasto	31	153
Öljynsuojarahasto	0	19
Valtionosuuksien oikaisu v.2011-2015	0	-88
Valtionosuudet yhteensä	31	84

Palosuojelurahastolta saaduissa rahoitusavustuksista 1 tEUR on merkitty hyödykkeen hankintamenon korjauksen lisäykseksi ja 32 tEUR on keskeneräisessä käyttöomaisuudessa

Luottamushenkilömaksut		
1 000 €	2017	2016
Keskustapuolue Uusimaa	0,1	0,1
Kokoomus Uusimaa	1,3	1,2
Perussuomalaiset Uusimaa	0,1	0,1
Suomen Sos.Dem. puolue Uusimaa	1,1	0,9
Vasemmistoliitto Uusimaa	0,1	0,2
Vihreä Uusimaa ry	0,2	0,3
Yhteensä	2,9	2,8

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet			
	Poistomenetelmä	Poistoaika ennen 1.1.2013 hankitut	Poistoaika 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineettomat hyödykkeet			
ATK-ohjelmistot	tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	5 vuotta	4 vuotta
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
ATK-laitteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	-	-

Pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot		
1 000 €	2017	2016
Muut toimintatuotot		
Irtaimen omaisuuden myyntivoitot	0	182
Irtaimen omaisuuden myyntitappiot	-10	
Myyntivoitot ja -tappiot yhteensä	-10	182

Erittely poistoeron muutoksista		
1 000 €	2017	2016
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-411	1 835
Poistoeron muutokset yhteensä	-411	1 835

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat				
Aineelliset hyödykkeet				
1 000 €	Kuljetus-välineet	Muut koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesk.er. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	5 492	342	-9	5 826
Lisäykset tilikauden aikana	400	287	880	1 567
Rahoitusosuudet tilikaudella	-32	0	32	0
Vähennykset tilikauden aikana	-44	0	0	-44
Siirrot erien välillä	0	23	-23	0
Tilikauden poisto	-1 167	-172	0	-1 339
Poistamaton hankintameno 31.12.	4 650	480	880	6 010

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely		
1 000 €	2017	2016
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	2 959	1 522
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	2 959	1 522
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	1 559	1 437
Oma pääoma yhteensä	4 518	2 959

Erittely poistoerosta		
1 000 €	2017	2016
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	2 593	3 005
Poistoero yhteensä	2 593	3 005

Vieras pääoma		
1 000 €	2017 Lyhyt-aikainen	2016 Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	9	7
Yhteensä	9	7
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	787	911
Yhteensä	787	911
Vieras pääoma yhteensä	796	918

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
1 000 €	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	4 001	3 989
Muut tilinpäätösjaksotukset	95	84
Siirtovelat yhteensä	4 096	4 073

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vuokravastuut		
1 000 €	2017	2016
Vuokravastuut		
Vuokravastuut yhteensä	4 525	4 172
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	4 525	4 172
Leasingvastuut		
Leasingvastuut yhteensä	1 144	1 338
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	590	552
Yhteensä	5 669	5 510

Vuokravastuut ilmoitetttu ilman arvonlisäveroa.

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt		
1 000 €	2017	2016
Muut sopimukset		
Seuraavan tilikauden sopimuspalokuntasopimukset	1 128	1 128
Sopimusvastuut yhteensä	1 128	1 128

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2017	2016
Virka- ja työsuhteisia	421	422
Määräaikaisia	55	50
Yhteensä	476	472

5.1.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

5.2 Vantaan Työterveys liikelaitoksen tilinpäätös

5.2.1 Toimintakertomus

Vantaan Työterveys liikelaitos on Vantaan kaupungin organisaatiossa kunnallinen liikelaitos, jonka tehtävänä on vastata työterveyshuoltolaissa, kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetuista kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista työterveyshuollon palveluista Vantaan kaupungille, Vantaan, Helsingin, Espoon ja Kauniaisten yrityksille sekä merimiesterveydenhuollon palveluista Helsingin kaupungille. Espoo, Helsinki ja Kauniainen ovat eriyttäneet yritystyöterveyshuollon järjestämisvastuun muusta kunnan järjestämisvastuulla olevasta kansanterveystyöstä kansanterveyslain 5 §:n mahdollistamalla tavalla. Toimimme neljässä eri toimipisteessä pääkaupunkiseudulla.

Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2017 oli Vantaan työterveys liikelaitokselle taloudellisesti ja toiminnallisesti hyvä vuosi.
Liikelaitoksessa toteutettiin mm. yli 38.000 vastaanottokäyntiä ja asiakassopimusten määrä kasvoi n. 5 %.
Liikelaitoksen jo vuosien varrella vakiintunut sisäinen auditointi sain rinnalleen ulkoisen auditoinnin prosessin, kun liikelaitos sai arvostetun laatusertifikaatin 9001/2015 työterveyshuollon toiminnasta. Samassa yhteydessä työterveyshuollon keskeiset prosessit mallinnettiin myös prosessikaavioin.

Liikelaitos panosti edelleen vahvasti digitaalisiin ratkaisuihin vuonna 2017. Erityistä kiitosta saanut chat-palvelu otettiin käyttöön vuodenvaihteessa 2017. Työterveyshoitajien virtuaalivastaanotto laajeni myös työterveyslääkäreiden vastaanotoksi ja otimme käyttöön sähköisen hoidontarpeenarvioinnin. Virtuaaliset ja digitaaliset ratkaisut laajentavat asiakaspalvelua ja kehittävät työterveyspalveluita entistä moniulotteisimmiksi palvellen eri asiakassegmenttejä.

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Vantaan Työterveys liikelaitos on kuntalain mukaisesti syksyllä 2008 erillisellä päätöksellä perustettu kunnallinen liikelaitos, jonka hallinto järjestetään liikelaitoksen johtosäännön sekä Vantaan kaupungin johtosääntöjen ja hallintosäännön määräyksin. Kaupungin organisaatiossa Vantaan Työterveys liikelaitos kuuluu konsernihallinnon ja asukaspalveluiden toimialaan.

Liikelaitoksella on johtokunta, jossa on kuusi jäsentä ja jokaisella on henkilökohtainen varajäsen.
Vantaan Työterveys liikelaitoksen johtokunnan jäsenet:

Varsinaiset jäsenet:	Varajäsenet:
Jarkko Koivuniemi, puheenjohtaja	Raimo Huvila
Risto Hiltunen, varapuheenjohtaja	Sauli Heinonen
Sina Nordman	Eija Salmenkivi
Teija Toivonen	Maarit Lehtonen
Kirsi Mäkilaine	Marko Kosonen
Touko Niskakangas	Kristiina Rautio

Vantaan Työterveys liikelaitosta johtaa johtoryhmä. Liikelaitoksen johtoryhmään kuuluu työterveysjohtaja, johtava työterveyslääkäri, kolme palvelupäällikköä sekä talouspäällikkö. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii liikelaitoksen työterveysjohtaja. Johtoryhmän kokoonpanossa tapahtui muutoksia kesän 2017 aikana, kun uusina palvelupäällikköinä aloittivat Teija Korjala ja Emilia Vesanto, Meeri Kaakisen ja Riitta Pimiän jäätyä pois tehtävistä.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteiden toteuttaminen vuonna 2017

Talouden tasapaino ja henkilökunnan työn tuottavuus ja tehokkuus on edelleen keskeinen painopiste. Tavoitteisiin päästiin hyvin, sillä koko liikelaitoksen talousarvion mukainen toiminnallinen tulos (kate 3) ylitettiin 86 865 eurolla.

Liikelaitosta sitova taloudellinen tavoite on pääoman tuottovaatimus. Laitos täytti sille asetetun vaatimuksen ja tuloutti kaupungille korvausta peruspääomasta 2 631 euroa ja korkoa kaupungin lainasta 10 455 euroa.

Talousarvion toteutuminen

Rahoituserät olivat asetettujen raamien mukaiset; korkokulut kunnalle 10 455 euroa (korko 7 %) ja korvaus peruspääomasta 2 631 euroa (korko 7 %). Saamiset kunnalta olivat vuoden 2017 lopussa 2,7 milj. euroa. Tilikauden 2017 oman kunnan ulkopuolisesta työstä maksetaan tuloveroa 0,008 milj. euroa voitollisen tuloksen takia. Pankkitilillä olevat varat olivat 0,6 milj. euroa.

Liikevaihto oli 7,3 milj. euroa (6,9 milj. euroa vuonna 2016) ja liiketoiminnan muut tuotot olivat 0,035 miljoonaa euroa (0,04 miljoonaa euroa vuonna 2016). Myynti ylitti talousarvion 6 %:lla.

Toimintakulut olivat 6,7 milj. euroa, mistä materiaaliostoja oli 0,095 milj. euroa ja palveluostoja oli 2,69 milj. euroa, henkilöstökuluja 3,4 milj. euroa ja liiketoiminnan muita kuluja 0,52 milj. euroa.

Liikelaitos teki Vantaalla, Espoossa, Helsingissä ja Kauniaisissa voitollisen tuloksen. Tilikaudelta 2017 laskutetaan Helsingin kaupungilta yritystyöterveyshuollon yhdistymissopimuksen tappiontasausjärjestelyn mukaisesti tappiontasausta yhteensä 15 804,32 euroa. Laskutettava summa muodostuu tilikauden 2017 merimies-toimipisteen tappiosta.

Investointivarausta purettiin tilikaudella 1.1-31.12.2017 30 651,80 euroa ja se käytettiin toimipisteiden kalusteinvestointeihin.

Tilikauden aikana ei ole todettu omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä tai arvonalennuksia. Omaisuuden luovutuksia ei Vantaan Työterveys liikelaitoksella ole.

Henkilöstö

Henkilökuntaa oli vuoden 2017 lopussa 69 henkilöä (69 vuonna 2016).
Henkilöstökulut olivat 3,4 milj. euroa (3,4 milj. euroa vuonna 2016).
Vuokralääkäreiden kustannukset olivat 1,28 milj. euroa. (1,12 milj. euroa vuonna 2016)

Henkilöstömenot alittivat budjetoidun 0,2 %:lla. Vuokratyövoiman käyttö lasketaan palveluostoiksi ja palvelumenot ylittyivät 12,2 %:lla.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Vantaan Työterveys liikelaitoksen riskienhallinta on kiinteä osa strategista ja operatiivista johtamista. Liikelaitoksessa suoritetaan jatkuvaa toimintaympäristön ja oman toiminnan riskienarviointityötä mm. toimintaympäristön analyysillä ja eri toimintojen raportoinnilla (mm. talous, asiakkuudet, palautteet). Johtamista ja työterveyshuollon työn riskienhallintaa toteutetaan laatujärjestelmään kirjattujen menettelyohjeiden avulla. Sisäinen auditointi aloitettiin keväällä 2015 ja se laajeni ulkoiseen auditointiin 2017 (ISO9001/2015 sertifikaatti). Auditointiin sisältyy johdon katselmus. Riskienarviointityöstä vastaa Vantaan Työterveys liikelaitoksessa työterveysjohtaja.

Lainsäädännölliset ja rakenteelliset uudistukset, mm. kuntalain vaikutukset, sote-ratkaisu ja työterveyshuollon kustannusten korvattavuus tulevat vaikuttamaan merkittävästi liikelaitoksen toimintaan tulevaisuudessa. Muutokset ovat ennen kaikkea mahdollisuus, mutta sisältävät luonnollisesti myös riskejä muutosvaiheessa. Näihin riskeihin on varauduttu vaikuttamisverkostolla, huomioimalla mahdollisuuksien mukaan muutokset sopimustasolla sekä hyvällä yhteistyöllä palveluiden tuottajien kanssa, sekä hyvällä ja avoimella henkilöstöjohtamisella.

Vantaan Työterveys liikelaitoksen sisäisen valvonnan järjestäminen

Vantaan Työterveysliikelaitoksen sisäinen valvonta kohdistuu organisaation kaikkeen toimintaan. Se käsittää tiedossa olevien riskien hallitsemiseksi käyttöönotettuja keinoja, toimintatapoja ja valvontatoimenpiteitä.

Liikelaitoksen sisäinen valvonta on osa liikelaitoksen johtamisjärjestelmää ja työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja, raportoinnin ja tiedon luotettavuutta, resurssien ja omaisuuden turvaamista sekä lainsäädännön ja ohjeiden noudattamista. Sisäistä valvontaa on sisäinen laadun auditointi sekä ulkoinen auditointi.

Liikelaitoksen riskienhallinnasta vastaa viimekädessä toimitusjohtaja. Esimiehet ohjaavat sekä valvovat alaistensa toimintaa ja ryhtyvät korjaaviin toimenpiteisiin, mikäli havaitsevat väärinkäytöksiä johtamassaan toiminnassa. Talouspäällikön ja toimitusjohtajan vastuualueella on talouden valvonta. Henkilöstön on raportoitava epäilemänsä väärinkäytökset tai rikkomukset esimiehelleen sekä poikkeamalokiin sharepointiin.

Liikelaitoksen toimintaprosessit on kuvattu menettelyohjein, joihin toiminta perustuu ja joiden toteutumista seurataan päivittäisessä johtamisessa.

Säännölliseen valvontaan on kuulunut 2017 mm. seuraavat asiat.

- johdolle laadittavat raportit (talous-, henkilöstö-, asiakkuus-, prosessiraportit sekä sisäinen auditointi)
- toiminnan ja toimintapoikkeamien seuranta (esim. lokitarkastukset, tietojärjestelmien ja puhelinjärjestelmien seurantaraportit)
- talousarvion toteutumisen seuranta (johtoryhmässä, johtokunnassa ja apulaiskaupunginjohtajan kanssa läpikäytävä kuukausiraportti).
- toimintaperiaatteiden sekä ohjeiden noudattamisen valvonta (mm. esimiestyönä kuukausipalavereissa ja työntekijävarteissa sekä päivittäisessä johtamisessa)
- Liikelaitokselle on johtosäännöissä määritellyn mukainen mm. sopimusten ja laskujen hyväksymis- ja valtuutusjärjestelmä nimetyille henkilöille
- Riskienarviointi toteutetaan ja raportoidaan kaupunkitasoisesti määritellyn frekvenssin, sisällön ja menetelmän mukaisesti.
- Liikelaitoksessa on suoritettu ulkoinen auditointi ja liikelaitos on saanut työterveyshuollon toiminnastaan ISO9001/ 2015 laatusertifikaatin.

Sisäinen valvonnan kautta tulleiden havaintojen ja raporttien valossa, voidaan sanoa, että riskienhallintasuunnitelma on tukenut liikelaitoksen vuoden 2017 asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Riskienhallinnalla ja sisäisellä valvonnalla voidaan perustellusti olettaa olleen positiivinen vaikutus laatuun ja tuloksellisuuteen riskien ennakoivan hallinnan kautta.

Alkuvuonna toteutetussa sisäisessä auditoinnissa tuli ilmi, että erilaisten toimintaa ohjaavien dokumenttien löytäminen on ollut ajoittain vaikeaa. 1.8.2017 liikelaitos siirtyi käyttämään sharepointia, ja kaikki liikelaitoksen toimintaa ohjaavat dokumentit siirrettiin sharepointiin, josta ne ovat helposti ja yhteneväisesti löydettävissä. Tietojärjestelmien häiriöt ja niihin liittyviin toimintaa häiritseviin poikkeamiin on kehitetty yhteistyöprosesseja tietohallinnon kanssa. Tietojärjestelmähäiriöistä aiheituvia ongelmia on näillä järjestelyillä saatu ennaltaehkäistyä ja rajattua.

Potentiaalinen tuleva sote- ja maakuntauudistus luo työterveyshuollon toimintakentälle mahdollisesti suuriakin muutoksia. Muutokset ovat pääsääntöisesti mahdollisuuksia, mutta myös riskejä, joihin tulee varautua. Liikelaitos on luonut tulevista muutoksista skenaarioita ja valmistellut mahdollisuuksien mukaan toimintaa odotettavissa oleviin muutoksiin.

Arvio tulevasta kehityksestä

Valmisteilla olevan SOTE ratkaisun kaikkia vaikutuksia työterveyshuoltoon ei vielä tiedetä. Eduskuntakäsittelyyn tuleva lakiesitys sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä siirtää työterveyshuollon järjestämisvastuun 1.1.2020 maakunnalle. Palveluiden tuottajina ovat yksityiset, yleishyödylliset tai maakunnan palvelulaitoksen yhtiöt sikäli kun toiminnan tulkitaan tapahtuvan kilpailluilla markkinoilla. Muut palvelut tuottaa maakunnan palvelulaitos. On todennäköistä, että työterveyshuollon palvelutuottajien palvelukonseptit, tuotteistus ja ansaintalogiikka tulevat lähivuosina muuttumaan merkittävästi ja liikelaitos on lähtenyt tähän muutokseen jo nyt mukaan toiminnan digitalisaation ja uudenlaisten työterveyshuollon palveluiden kehittämiseksi.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Vantaan työterveys liikelaitoksen tilikauden ylijäämä ennen tilinpäätössiirtoja/ varauksia on 627 526 euroa. Tilikaudella kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuun omaisuuteen kohdistuneet 20 916,44 euroa.

Työterveysjohtajan esitys tilikauden 2017 tuloksen käsittelystä Vantaan Työterveys liikelaitoksen johtokunnalle on seuraava:

Vantaan työterveys liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 640 200,39 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

5.2.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman lyhennelmä 1 000 €	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Liikevaihto	6 900	7 292	392
Liiketoiminnan muut tuotot	25	35	10
Henkilöstömenot	-3 368	-3 361	7
Materiaalit ja palvelut	-2 504	-2 786	-282
Muut kulut	-485	-521	-36
Poistot	-44	-21	23
Liikeylijäämä (alijäämä)	524	638	114
Muut rahoitustuotot ja kulut	-13	-11	2
Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos	44	21	-23
Tuloverot	-14	-8	6
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	541	640	99

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman lyhennelmä 1 000 €	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Varsinaisen toiminnan rahavirta	541	640	99
Rahoitustoiminnan rahavirta	0	0	0
Investointien rahavirta	-60	-55	5
Muiden maksuvalmiuden muutosten rahavirta		-260	-260
Rahavarojen muutos	481	325	-156

Investointien lyhennelmä 1 000€	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Aineeton omaisuus	-30	-24	6
Irtain omaisuus	-30	-31	-1
Yhteensä	-60	-55	5

5.2.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Vantaan Työterveys liikelaitoksen tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Liikevaihto	7 291 613,71	6 935 192,09
Liiketoiminnan muut tuotot	34 883,67	40 877,31
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 95 517,61	- 83 414,97
Palvelujen ostot	- 2 689 271,61	- 2 351 128,71
	- 2 784 789,22	- 2 434 543,68
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 2 641 553,19	- 2 659 845,52
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 615 375,03	- 595 243,33
Muut henkilösivukulut	- 104 518,11	- 146 358,31
	- 3 361 446,33	- 3 401 447,16
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 20 916,44	- 36 020,19
Liiketoiminnan muut kulut	- 520 485,83	- 504 287,55
Liikeylijäämä (-alijäämä)	638 859,56	599 770,82
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	2 218,94	2 619,54
Kunnalle maksetut korkokulut	- 10 455,45	- 10 658,00
Korvaus peruspääomasta	- 2 612,55	- 2 664,00
Muut rahoituskulut	- 484,47	- 401,04
	- 11 333,53	- 11 103,50
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	627 526,03	588 667,32
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	- 9 735,36	1 499,18
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	30 651,80	34 521,01
Tuloverot	- 8 242,08	- 16 086,01
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	640 200,39	608 601,50

Tuloslaskelman tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	25,3	30,0
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	25,3	30,0
Voitto, %	8,6	8,5

Vantaan Työterveys liikelaitoksen rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	638 859,56	599 770,82
Poistot ja arvonalentumiset	20 916,44	36 020,19
Rahoitustuotot ja -kulut	- 11 333,53	- 11 103,50
Tuloverot	- 8 242,08	- 16 086,01
	640 200,39	608 601,50
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 54 998,47	- 34 521,01
Toiminnan ja investointien rahavirta	585 201,92	574 080,49
Rahoituksen rahavirta		
Oman pääoman muutokset	0,00	- 141 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	- 134 610,84	- 438 538,05
Saamisten muutos muilta	- 144 562,12	- 17 661,84
Korottomien velkojen muutos kunnalta	- 42,10	- 6 919,43
Korottomien velkojen muutos	18 617,36	- 109 068,18
Rahoituksen rahavirta	- 260 597,70	- 713 187,50
Rahavarojen muutos	324 604,22	- 139 107,01
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	632 108,26	307 504,04
Rahavarat 1.1.	307 504,04	446 611,05
	324 604,22	- 139 107,01

Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., €	2 176 903	1 576 042
Investointien tulorahoitus, %	1 164,0	1 763,0
Lainanhoitokate	22,3	21,1
Kassan riittävyys, pv	34,2	17,5
Quick ratio	3,9	3,3
Current ratio	3,9	3,3

Vantaan Työterveys liikelaitoksen tase	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	73 143,47	39 061,44
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	2 142,00	9 473,81
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	24 346,67	0,00
	26 488,67	9 473,81
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	46 654,80	29 587,63
	46 654,80	29 587,63
Vaihtuvat vastaavat	3 720 700,46	3 116 923,28
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	592 894,62	447 994,35
Saamiset kunnalta	2 495 645,58	2 361 034,74
Muut saamiset	52,00	390,15
	3 088 592,20	2 809 419,24
Rahat ja pankkisaamiset	632 108,26	307 504,04
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 793 843,93	3 155 984,72
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	2 548 484,52	1 908 284,13
Peruspääoma	37 500,00	37 500,00
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 870 784,13	1 262 182,63
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	640 200,39	608 601,50
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	144 114,73	165 031,17
Poistoero	48 796,80	39 061,44
Vapaaehtoiset varaukset	95 317,93	125 969,73
Vieras pääoma	1 101 244,68	1 082 669,42
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	150 000,00	150 000,00
Lyhytaikainen		
Ostovelat	257 774,63	161 548,15
Korottomat velat kunnalta	3 039,06	3 081,16
Muut velat	134 534,48	115 802,16
Siirtovelat	555 896,51	652 237,95
	951 244,68	932 669,42
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 793 843,93	3 155 984,72

Taseen tunnusluvut		
Omavaraisuus, %	71,0	65,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	15,0	15,5
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	15,0	15,5
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	2 511,0	1 870,8
Lainakanta 31.12., 1000 €	150,0	150,0

5.2.4 Vantaan työterveys liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Tulos ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pienet käyttöomaisuusinvestoinnit, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa on kirjattu tilikauden kuluksi.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain		
1 000 €	2017	2016
Liikelaitoksen tuotot alueittain		
Myyntituotot kunnalta	2 553	2 472
Myyntituotot muilta	4 739	4 463
Muut tuet ja avustukset	35	41
Toimintatuotot yhteensä	7 327	6 976

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet			
	Poistomenetelmä	Poistoaika ennen 1.1.2013 hankitut	Poistoaika 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineettomat hyödykkeet			
ATK-ohjelmistot	tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	-	-
Pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi			

Erittely poistoeron muutoksista		
1 000 €	2017	2016
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	10	-1
Poistoeron muutokset yhteensä	10	-1

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet			
1 000 €	Aineettomat oikeudet	Enn. maksut ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	9	0	9
Lisäykset tilikauden aikana	0	24	24
Siirrot erien välillä			0
Tilikauden poisto	-7	0	-7
Poistamaton hankintameno 31.12.	2	24	26

Aineelliset hyödykkeet			
1 000 €	Muu kalusto	Enn. maksut ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	30	0	30
Lisäykset tilikauden aikana	31	0	31
Siirrot erien välillä	0	0	0
Tilikauden poisto	-14	0	-14
Poistamaton hankintameno 31.12.	47	0	47

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely		
1 000 €	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	38	38
Peruspääoma 31.12.	38	38
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	1 870	1 403
Ylijäämän siirto	0	-141
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	1 870	1 262
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	640	608
Oma pääoma yhteensä	2 548	1 908

Erittely poistoerosta		
1 000 €	2017	2016
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	49	39
Poistoero yhteensä	49	39

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
1 000 €	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksot	548	634
Muut tilinpäätösjaksotukset	8	18
Siirtovelat yhteensä	556	652

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2017	2016
Virka- ja työsuhteisia	69	69
Yhteensä	69	69

Luottamushenkilömaksut		
	2017	2016
Kansallinen Kokoomus Vantaa	0,8	0,8
Perussuomalaiset	0,1	0,1
Suomen Sos.Dem. puolue Vantaa	0,8	0,8
Vantaan vihreät	0,1	0,1
Yhteensä	1,8	1,8

5.2.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

5.3 Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätös

5.3.1 Toimintakertomus

Suun terveydenhuollon liikelaitos on kunnallinen liikelaitos, jonka toiminnallisena tavoitteena on tuottaa suun terveydenhuollon palveluja Vantaan väestölle. Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtävänä on vastata kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetusta kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista suun terveydenhuollon palveluista palvelusopimuksen mukaisesti. Suun terveydenhuollon liikelaitos toimii asiantuntijana suun terveydenhuoltoon liittyvissä asioissa yhteistyössä eri viranomaisten ja asiantuntijaorganisaatioiden kanssa.

Suun terveydenhuollon palvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten suun terveyttä ja hyvinvointia ennalta ehkäisemällä ja sairauksia hoitamalla sekä toimintakykyä parantavilla kuntoutustoimenpiteillä. Työnjako on oleellinen osa kustannustehokasta suun terveydenhuollon toimintaa. Toiminnan järjestämisessä tukeudumme tutkittuun tietoon ja keskitymme asiakaslähtöiseen vaikuttavaan ja laadukkaaseen toimintaan.

Toimitusjohtajan katsaus

Toiminnan ja talouden tasapaino yhdessä liikelaitoksen alijäämän kattamisen kanssa olivat keskeiset tavoitteet toimintakaudella.

Suun terveydenhuollon palvelujen kysyntä pysyi lähes ennallaan 2017. Vuoden aikana annettiin palveluja 74 987 asiakkaalle. Asiakkaiden määrä kasvoi edelliseen vuoteen nähden 3,7 %.

Suun terveydenhuollossa toteutui 143 704 hammaslääkärikäyntiä (147 073 käyntiä vuonna 2016, (vähennystä edelliseen vuoteen 1,9 %), 48 493 suuhygienistikäyntiä (45 388 käyntiä vuonna 2016, lisäystä edelliseen vuoteen 7 %) sekä 11212 hammashoitajakäyntiä (9 541 käyntiä vuonna 2016, lisäystä 18 % edelliseen vuoteen). Oikomishoidossa olevien potilaiden määrä oli 6362 (6 698 potilasta vuonna 2016).

Suun terveydenhuollon kiireelliseen ensiapuun pääsi saman päivän aikana. Ensiapukäynneissä 7 % kasvua 2016 vuoteen verrattuna (v. 2017 24 547 851 käyntiä, v. 2016 22 851). Pääkaupunkiseudun (PKS) virka-ajan ulkopuolisen päivystyksen käyttö oli väestösuhdetta alhaisempaa.

Peruuttamattomat poisjäännit lisääntyivät 3 % ollen kuitenkin käyntien suhteessa samalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna (v. 2017 9245 käyntiä ja v. 2016 8972 käyntiä).

Hoitotakuussa pysyttiin. Palvelut tuotettiin lähes 100 % omana toimintana. Vuokratyövoiman käyttö oli vähäistä ja painottui henkilöstön koulutuspäiville.

Sosiaali- ja terveystoimen asiakastyytyväisyyskyselyssä suun terveydenhuollon asiakkaiden antamien kouluarvosanojen keskiarvo oli kiitettävä eli 9,36 vuonna 2017.

Vantaan kaupunki irtisanoutui SEHYK yhteistyösopimuksesta kesäkuussa 2016 ja oma erikoishammashoito päätettiin aloittaa omana tuotantona 1.1.2017 alkaen. Erikoisyksikössä on edustettuna kaikki suun terveydenhuollon erikoisalat sekä ajanmukainen välineistö. Oman yksikön toiminta käynnistyi toivotulla tavalla ja alkuhankinnoista huolimatta kustannukset olivat PKS-SEHYK toimintaa matalammat.

Digitalisaation valmistelu- ja kehittämistyö aloitettiin yhdessä tietohallinnon kanssa. Yhteistyöllä laadittiin suun terveydenhuollon digitalisaation kehittämissuunnitelma ja aikataulutus. Työssä käytettiin palvelumuotoilua ja osallistettiin sekä asiakkaita että henkilöstöä. Yhteistyötä digitalisaatiokehittämisessä tehtiin myös työterveysliikelaitoksen kanssa. Oma Vantaa -palvelu otettiin käyttöön laskutuksen asiakaspalveluun vuoden alussa. Palvelun kautta suun terveydenhuollon asiakkaat voivat asioida sähköisesti laskutukseen liittyvissä kysymyksissä.

Sähköisen hoidontarpeen arviointipalvelun kokeilu aloitettiin marraskuussa. Palvelussa asiakkaat voivat arvioida hoidon tarpeen kiireellisyyttä ja jättää yhteydenottopyynnön. Oikomishoidossa testattiin lasten hampaiston digitaalista skannausta oikomishoitoon erikoistuneen hammaslääkärin tekemän tutkimuksen sijaan. Skannauksen avulla tehostetaan oikomishoidon seulontatoimintaa. Suun terveydenhuolto liittyi ensimmäisten kuntien joukossa Kanta-palveluihin. Esimiehille suunnattu toiminnanohjausjärjestelmä henkilöstö- ja tilaresurssien hallintaan ja toiminnan tehostamiseen otettiin käyttöön joulukuussa. Etätulkkipalvelu vieraskielisten potilaiden hoitotilanteisiin otettiin käyttöön. Lisäksi digitalisaatiosuunnitelman mukaisia toimintoja kartoitettiin ja suunniteltiin mm. etäkonsultaatiotoimintamallia sekä materiaalien varastonhallintajärjestelmää. Digitalisaatiokehittämisessä huomioitiin tuleva Apotti-järjestelmä siten, että digikehittäminen palvelee tulevaa asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottoa.

Lasten, aikuisten ja ikääntyneiden yksilöllistä suun hoitoa jatkettiin toimintamallien mukaisesti. Tuettiin eri ikäisten suun terveyden edistämistä ja omahoitoa yksilöllisten hoitovälien mukaisilla tutkimuskäynneillä.

Yhteistyötä lasten suun terveyden edistämiseksi tehtiin sosiaali- ja terveystoimen toimialan sisällä säännöllisissä tapaamisissa äitiys- ja lastenneuvolan sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon kanssa. Suun terveydenhuollon toimijat osallistuivat Vantaan monitoimijaiseen perhevalmennuksen toteuttamiseen ja kehittämiseen koko Vantaan alueella. Suun terveydenhuolto osallistui sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan TERHO-ryhmän toimintaan.

Päihdekuntoutujien yhteistyömallin mukaista toimintaa jatkettiin asumiskeskus Koisonrannan kanssa. Jatkettiin yhteistyötä terveyspalveluiden asiakasvastaavahoitajien kanssa (Asva) palveluita paljon käyttävien hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Ikääntyneiden suun terveyttä kehitettiin voimassa olevien toimintamallien mukaisesti niin avo- kuin hoiva-asumisen piirissä olevien sekä vanhus- ja vammaispalvelujen osalta.

Lastensuojelun ja suun terveydenhuollon yhteistyökäytäntöjä kehitettiin edelleen huolen puheeksi ottamiseksi suun terveydenhuollossa. Toimittiin aktiivisesti maahanmuuttajien palvelupisteessä ja kehitettiin yhteisiä toimintamalleja.

Varhaiskasvatuksen kanssa jatkettiin yhteistyötä Hymyhammas-terveystuokioiden pitämisellä esiopetuksessa. Sivistystoimen toimialan ja kouluterveydenhuollon kanssa jatkettiin yhteistyötä koululaisten hyvinvointiyhteistyön merkeissä ja päivitettiin jokaisen koulun syksyn tiedotteeseen liitettävä koululaisen hyvinvointitiedote sekä Vilma-tiedote kouluterveydenhuollon palveluista. Vantin ateriapalvelun kanssa tehtiin yhteistyötä lasten terveellisen ruokailun edistämiseksi. Suun terveydenhuolto haastoi yläkoulut kilpailemaan perumattomien poisjääntien vähentämisessä ja samalla käyttämään verkkomuotoista suun terveystiedon opetusta.

Suun terveydenhuolto osallistui erilaisiin tapahtumiin kuten hyvinvointimessuille, Vantaan hyvinvointiviikolle, Varian hyvinvointipäiviin, puolustusvoimien kutsuntoihin ja ehkäisevän päihdetyön viikolle tuoden suun terveyttä esille.

Suun terveydenhuollon edustajat osallistuivat pääkaupunkiseudun kaupunkien suun terveydenhuollon yksiköiden hammasterveys eli HATE-hammasterveys-työryhmän toimintaan.

Kesäkuussa suun terveydenhuolto osallistui koko Vantaa tasoiseen Muuntamo –projektiin. Tikkurilaan pystytetyssä kontissa suun terveydenhuolto esitteli tapahtumassa mm. uusia digitalisaation muotoja. Ohjelmassa oli mm. suun terveyden edistämistä, kilpailu ja etävastaanoton esittelyä.

Suun terveydenhuolto teki yhteistyötä kouluterveydenhoitajien kanssa koko kesän ajan ”Kesäterkkari” –toiminnan muodossa. Suun terveydenhuollolla oli terveydenedistämis ständi Myyrmäkitalolla ja Koivukylän terveysasemalla, joissa hammashoitaja oli tavattavissa kerran viikossa.

Kuntalaisille tuotiin tutuksi suun terveyden edistämistä ja oma hoitoa erilaisten materiaalien kautta. Materiaalia tuotettiin internettiin sekä jaettavaksi erilaissa tapahtumissa.

Oikomishoitoa annettiin Leinikkitien, Myyrmäen ja Länsimäen hammashoitoloissa. Oikomishoidon tiimeissä työskenteli erikoishammaslääkärien johdolla oikomiseen perehtyneitä hammaslääkäreitä, suuhygienistejä ja hammashoitajia. Myyrmäessä toimiva hammaslaboratorio teki tarvittavat oikomiskojeet, mutta niitä hankittiin tarpeen mukaan myös yksityisiltä hammasteknikoilta.

Anestesiapalveluja myytiin Keravan, Loviisan, Sipoon, Nurmijärven, Tuusulan, Järvenpään ja Inkoon kunnille.

Tunnusluvut

Terveydenhuollon palvelut
Suun terveydenhuolto

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
suun terveydenhuollon asiakkaat	68059	69134	67821	69068	70114	73407	72290	74987
tutkitut	36708	39741	37404	37855	37791	39418	40230	36871
käynnit yhteensä	186149	194002	193983	195118	193485	197140	198416	203435
kliiniset tunnit (kaikki suorittajat	114059	125960	125787	130493	129537	123611	122338	122617
käynnit hammaslääkärillä	137426	138942	144147	146032	144238	144287	147073	149550
käynnit suuhygienistillä	46390	48183	46001	44269	42404	44377	45388	48514
käynnit aikuissuuhygienistiyksikössä	-	-	-	-	-	-	- -	
aikuissuuhygienistiyksikön asiakkaat 1.4.2008 alkaen	-	-	-	-	-	-	- -	
käynnit hammashoitajalla	5743	6613	7265	9601	10787	12397	9541	11212
peruuttamattomat poisjäännit	12034	11986	9619	9752	9526	9354	8972	9245
peruuttamattomien poisjääntien kliiniset tunnit	7279	7329	5870	5881	5746	5621	5306	5420
kiireettömän hoidon jonossa	6561	4182	3689	3951	4221	5177	0	0
jonotusaika (joulukuun lopun poikkileikkaustieto)	5kk 3vk	5kk 4vk	4kk 1vk	4kk	3kk 2vk	3kk 3vk	0	0
hammaslääkärissäkävijöiden osuus väestöstä (peittävyys)	34,44	27,72	26,16	26,28	26,16	26,64	27,10	26,76
hammaslääkärissäkäynti/potilas (toistuvuus)	2,02	2,01	2,71	2,71	2,65	2,57	2,53	2,55
Suun terveydenhuollon kustannukset								
kokonaiskustannukset (1000 €)	17501	20571	21818	22176	22176	22548	22678	23235
euroa/tutkittu	477	518	583	585	587	572	564	630
Asiakasmaksutulot (1 000 €)	4871	5174	5318	5254	5424	5538	6047	6045
joista aikuissuuhygienistiyksikössä (1000 €) 1.4.2008 alkaen	-	-	-	-	-	-	-	-
toimeentulotuen asiakkailta perimättä jätetyt (1 000 €)	-	-	-	-	-	-	-	-

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen talous, investoinnit ja rahoitus

Liikelaitosta sitova taloudellinen tavoite on pääoman tuottovaatimus. Laitos täytti sille asetetun vaatimuksen ja tuloutti kaupungille korvausta peruspääomasta 68.210,04 euroa ja korkoa kaupungin lainasta 159.158,04 euroa.

Liikevaihto oli 23.039.592,14 euroa (22.577.926,48 vuonna 2016), kasvu edellisvuoteen verrattuna oli 2,0% mikä johtuu pääosiltaan palvelusopimuksen tuottojen kasvusta. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 248.794,17 euroa (895.279,01 euroa vuonna 2016), muutos pohjautuu erikoishammashoidon siirtymisestä omaksi toiminnaksi vuoden 2017 alusta alkaen.

Asiakasmaksuasetuksen mukaiset potilastulot olivat 6.044.867,79 euroa (6.012.055,37 euroa vuonna 2016) ja palvelutuotot palvelusopimukseen perustuen olivat 16.436.541,04 euroa (16.033.290.00 euroa vuonna 2016), vuoden 2017 palvelutuotot perustuvat palvelusopimukseen, muutos vuoteen 2016 verrattuna oli +2,5 %, vuoden 2017 palvelusopimus sisälsi 1,0 %:n määräylityksen joka saavutettiin perussopimusmäärän lisäksi jo marraskuussa 2017. Painotettujen toimenpiteiden määrä vuonna 2017 oli 461.541 kappaletta, joka ylitti palvelusopimuksen määrän 417.277 + 4173 kappaletta +9,5 %:lla. Painotettujen toimenpiteiden määrä vuonna 2017 oli

430.566 kappaletta ja muutos vuoteen 2016 verrattuna oli +7,2 %. Muutos selittyy toisaalta oman työvoiman käytön jatkuvasta tehostamisesta (ml. aikakatto) sekä oman kapasiteetin kohdistamisesta vaativampiin hoitotoimenpiteisiin. Vuoden 2017 kasvua selittää myös suunterveydenhuollon erikoisyksikön aloitus vuoden alusta.

Operatiiviset kulut olivat 22.025.957,47 euroa (vuonna 2016 22.462.644,05 euroa), josta materiaali- ja palveluostoja oli 5.603.289,95 euroa (vuonna 2016 5.222.472,43 euroa), muutos johtuu toimenpiteiden volyymikasvun johdosta sekä suun terveydenhuollon erikoisyksikön toiminnan tuomista erilliskustannuksista. Henkilöstökulut v. 2017 olivat 15.806.093,06 euroa (vuonna 2016 15.634.843,07 euroa). Liiketoiminnan muut kulut olivat vuonna 2017 1.528.439,79 euroa (vuonna 2016 1.534.779,00 euroa).Operatiiviset kulut yhtä painotettua toimenpidettä kohden vuonna 2017 olivat 47,72 euroa (vuonna 2016 52,17 euroa).

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen suunnitelman mukaiset poistot olivat 88.129,76 euroa (vuonna 2016 70.549,55 euroa).

Rahoituserät olivat asetettujen raamien mukaiset: korkokulut kunnalle 159 158,04 euroa (korko 7,00 %) ja korvaus peruspääomasta 68 210,04 euroa.

Liikelaitoksen tulos oli 177.874,22 euroa ylijäämäinen (vuonna 2016 ylijäämä oli 671.745,63 euroa).

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen investoinnit vuonna 2017 rahoitettiin leasingperusteella joten investointeja ei kirjattu taseeseen (vuonna 2016 kirjatut investoinnit olivat 174.374,50 euroa). Vuoden 2017 tulos sisältää 125.000,00 euron investointivarauksen purkamisen johtuen varauksen perusteiden muuttumisesta.

Liikelaitoksen pysyvät vastaavat olivat vuoden 2017 lopussa 171.921,03 euroa, muutos edellisestä vuodesta -128452,34 euroa. Vaihtuvat vastaavat vuoden 2017 lopussa olivat 7.413.922,32 euroa (vuonna 2016 7.254.180,19 euroa). Yhdystilillä olevat rahat (=saamiset kunnalta) olivat vuoden 2017 lopussa 3.209.614,99 euroa (vuonna 2016 3.237.930,73 euroa). Liikelaitoksen pankkisaamiset vuoden 2017 lopulla olivat 3.220.789,49 euroa (vuonna 2016 2.776.423,10 euroa).

Liikelaitoksen oma pääoma vuoden 2017 lopussa oli 1.607.343.42 euroa. Liikelaitoksen peruspääoma on täysin katettu.

Toiminta vuonna 2017

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos on kuntalain 10 a luvun mukaisesti 1.6.2010 perustettu kunnallinen liikelaitos, jonka hallinto järjestetään 1.6.2017 voimaan tulleen hallintosäännön 7 luvun 8 §:n mukaan. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos vastaa suun terveydenhuollon johtajan johdolla suun terveydenhuollon palvelujen (sis. suun terveyden edistämisen ja suun sairauksien tutkimuksen, ehkäisyn, hoidon ja kuntoutuksen sekä kiireellisen suun terveydenhuollon) tuottamisesta. Hallintosäännön 8 luvun 9 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokuntaan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi kerrallaan vähintään viisi jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Kaupunginvaltuusto nimeää johtokunnan jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta huolehtii kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti tehtäväalueensa toiminnan tuloksellisuudesta. Johtokunta kokoontui vuoden 2017 aikana 7 kertaa.

Liikelaitoksen johtokunta kaudella 2013-2017

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Eija Grönfors pj.	Hilkka Pokki
Seija Puha vpj.	Raija Virta
Kari Nyman	Miika Huttunen
Timo Nyyssönen	Markus Välilä
Jussi Suoverinaho	Markku Naumanen
Eve Rämö	Sirpa Mikonranta

Kaupunginvaltuusto päätti 12.6.2017 § 21 kokouksessaan vahvistaa Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunnan jäsenten ja heidän henkilökohtaisten varajäsentensä lukumääräksi 6 toimikaudeksi 2017–2021, ja valita Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokuntaan toimikaudeksi 2017–2021 seuraavat henkilöt:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Raija Heikkonen, puheenjohtaja	Ulla-Maija Kopra
Jari Ahokas, varapuheenjohtaja	Sina Nordman
Matti Lepistö	Jan Edelmann
Joni Hilden	Kari Hokkanen
Anni Salonen	Leila Mäkynen
Tanja Vahvelainen	Kim Hyvärinen

Kaupungin organisaatiossa Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos kuuluu sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaan. Liikelaitosta johtaa suun terveydenhuollon johtaja, joka toimii liikelaitoksen toimitusjohtajana. Toiminta on ollut organisoituna 1.10.2017 lähtien viiteen tulosyksikköön: suun terveydenhuollon vastaanottopalvelut Pohjois-Vantaa, Keski-Vantaa, Länsi-Vantaa sekä oikominen ja Vantaan suun erikoishoidon yksikkö. Tulosyksiköitä johtaa johtava ylihammaslääkäri ja ylihoitaja. Toimipisteitä on 25 sekä 2 liikkuvaa yksikköä.

Henkilöstö

Henkilökuntaa oli vuoden 2017 aikana yhteensä 329 henkilöä (319 vuonna 2016) joista määräaikaisia oli 44 (48 vuonna 2016). Henkilöstökulut olivat 15.806.093,06 euroa (15.634.843,07 euroa vuonna 2016).

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Toiminnassa noudatetaan hyvän johtamis- ja hallintotavan periaatteita. Toimintaohjeistusta on kehitetty ohjaamaan sisäistä valvontaa tulosyksiköissä esimiestyön kautta. Säännöllisesti pidettävillä yhteisillä kokouksilla taataan yhteinen käytäntö. Suun terveydenhuollon ammattilaisten ja asiantuntijoiden sekä esimiesten järjestelmällisellä koulutuksella taataan yhteinen näkemys.

Liikelaitoksen varojen käyttöä valvoo toimitusjohtaja. Tavoitteiden toteutumisesta ja taloudesta raportoidaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunnalle säännöllisesti pidettävien kokousten yhteydessä. Vantaan kaupungille raportointi tapahtuu kolmannes vuosittain.

Rahoitus- ja korkoriskien hallinta Vantaan kaupunkikonsernissa on keskitetty rahoituksen tulosalueelle. Vahinko- ja vastuuriskit on rajattu vakuuttamalla. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen vakuutukset on hoidettu osana kaupungin vakuutuksia ja ne kilpailutettiin vuonna 2013. Tämä varmistaa kattavan vakuutusturvan ja ajantasaisuuden.

Suun terveydenhuollon toimintaan on kohdistunut normaaleina pidettäviä potilasvalituksia. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksella ei ole tiedossa tilikaudella 2017 lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai muu vaatimus tai oikeusseuraamus.

Tilikauden aikana ei ole todettu omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä tai arvonalennuksia. Omaisuuden luovutuksia ei suun terveydenhuollon liikelaitoksella ole.

Hankintasopimuksissa käytetään kaupungin yleisiä sopimusehtoja. Erityissopimusten laadinnassa ja tulkinnassa käytetään mm. kaupungin sosiaali- ja terveystoimen hankintayksikön erityisasiantuntija- ja lakimiespalveluja.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 177.874,22 euroa siirretään taseen oman pääoman eräksi.

5.3.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman lyhennelmä 1 000 €	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Liikevaihto	22480	23040	560
Liiketoiminnan muut tuotot	240	249	9
Materiaalit ja palvelut	-4644	-5603	-959
Henkilöstökulut	-15646	-15806	-160
Poistot ja arvonalentumiset	-103	-88	15
Liiketoiminnan muut kulut	-1631	-1529	102
Liikeylijäämä (-alijäämä)	696	263	-433
Muut rahoitustuotot	0	18	18
Kunnalle maksetut korkokulut	-159	-159	0
Korvaus peruspääomasta	-68	-68	0
Rahoitustuotot ja -kulut	-227	-210	17
Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos	0	125	125
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	469	178	-291

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman lyhennelmä 1 000€	Talousarvio	Toteuma	Poikkema
Toiminnan ja investointien rahavirta	373	181	-192
Rahoituksen rahavirta	0	263	263
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0
Rahavarojen muutos	373	444	71

Investoinnit

Investointien lyhennelmä 1 000€	Talousarvio	Toteuma	Poikkema
Irtain omaisuus	200	0	-200

5.3.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Liikevaihto	23 039 592,14	22 577 926,48
Liiketoiminnan muut tuotot	248 794,17	895 279,01
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 2 038 720,09	- 1 236 439,00
Palveluiden ostot	- 3 564 569,86	- 3 986 033,43
	- 5 603 289,95	- 5 222 472,43
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 12 522 035,01	- 12 207 923,38
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 2 721 014,86	- 2 741 906,39
Muut henkilösivukulut	- 563 043,19	- 685 013,30
	- 15 806 093,06	- 15 634 843,07
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 88 129,76	- 70 549,55
Liiketoiminnan muut kulut	- 1 528 439,70	- 1 534 779,00
Liikeylijäämä (-alijäämä)	262 433,84	1 010 561,44
Rahoitustuotot aj -kulut		
Korkotuotot	18 339,01	14 052,14
Kunnalle maksetut korkokulut	- 159 158,04	- 159 158,00
Korvaus peruspääomasta	- 68 210,04	- 68 210,00
Muut rahoituskulut	- 530,55	- 499,95
	- 209 559,62	- 213 815,81
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	52 874,22	796 745,63
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	125 000,00	-125 000,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	177 874,22	671 745,63

Tuloslaskelman tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,2	26,8
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	7,2	26,8
Voitto, %	0,2	3,5

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	262 433,84	1 010 561,44
Poistot ja arvonalentumiset	88 129,76	70 549,55
Rahoitustuotot ja -kulut	- 209 559,62	- 213 815,81
	141 003,98	867 295,18
Investointien rahavirta		
Investointimenot	40 322,58	- 174 374,50
Toiminnan ja investointien rahavirta	181 326,56	692 920,68
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos kunnalta	405 662,58	374 196,38
Saamisten muutos muilta	- 121 038,32	- 44 733,08
Korottomien velkojen muutos kunnalta	- 82 495,14	82 511,14
Korottomien velkojen muutos muilta	60 910,71	- 108 649,68
Rahoituksen rahavirta	263 039,83	303 324,76
Rahavarojen muutos	444 366,39	996 245,44
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	3 220 789,49	2 776 423,10
Rahavarat 1.1.	2 776 423,10	1 780 177,66
	444 366,39	996 245,44

Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., €	1 709 104	1 527 777
Investointien tulorahoitus, %	-349,7	497,4
Lainanhoitokate	1,9	6,4
Kassan riittävyys, pv	50,9	44,5
Quick ratio	2,0	1,9
Current ratio	2,0	1,9

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen tase	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	171 921,03	300 373,37
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	171 921,03	300 373,37
	171 921,03	300 373,37
Vaihtuvat vastaavat	7 413 460,14	7 254 180,19
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	982 639,66	861 721,08
Saamiset kunnalta	3 209 830,99	3 615 971,37
Muut saamiset	200,00	64,64
	4 192 670,65	4 477 757,09
Rahat ja pankkisaamiset	3 220 789,49	2 776 423,10
VASTAAVAA YHTEENSÄ	7 585 381,17	7 554 553,56
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	1 607 343,42	1 429 469,20
Peruspääoma	974 435,00	974 435,00
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	455 034,20	- 216 711,43
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	177 874,22	671 745,63
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	0,00	125 000,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	125 000,00
Toimeksiantojen pääomat	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	0,00	0,00
Vieras pääoma	5 978 037,75	6 000 084,36
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	2 273 680,16	2 273 680,16
Lyhytaikainen		
Ostovelat	463 006,24	434 108,41
Korottomat velat kunnalta	16,00	82 511,14
Muut velat	650 317,57	648 539,96
Siirtovelat	2 591 017,78	2 561 244,69
	3 704 357,59	3 726 404,20
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	7 585 381,17	7 554 553,56

Taseen tunnusluvut		
Omavaraisuus, %	21,2	20,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	25,7	25,6
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	28,0	26,9
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	632,9	455,0
Lainakanta 31.12., 1000 €	2 273,7	2 273,7

5.3.4 Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelmanmukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu pieniä hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu tilikauden kuluksi. Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain		
1 000 €	2017	2016
Liikelaitoksen tuotot alueittain		
Korvaukset valtiolta	58	108
Myyntituotot kunnilta ja kuntayhtymiltä	143	129
Myyntituotot muilta	6 115	6 020
Opetuspalvelumaksut	7	6
Palvelusopimukseen perustuvat tuotot	16 717	16 316
Liiketoiminnan muut tuotot	249	895
Toimintatuotot yhteensä	23 289	23 474

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet			
	Poistomenetelmä	Poistoaika ennen 1.1.2013 hankitut	Poistoaika 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineelliset hyödykkeet			
Sairaala- ja terveydenhuoltolaitteet	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet	Koneet ja kalusto	
1 000 €	2017	2016
Poistamaton hankintameno 1.1.	300,00	197
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	174
Vähennykset tilikauden aikana	-40,00	0
Tilikauden poisto	-88,00	-71
Poistamaton hankintameno 31.12.	172	300

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely		
1 000 €	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	974	974
Peruspääoma 31.12.	974	974
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	455	-217
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	455	-217
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	178	672
Oma pääoma yhteensä	1 607	1 429

Vapaaehtoiset varaukset		
1 000 €	2017	2016
Investointivaraus	0	125
Vapaaehtoiset varaukset yhteensä	0	125

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
1 000 €	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilökulujen jaksotukset	2 534	2 523
Muut tilinpäätösjaksotukset	57	38
Siirtovelat yhteensä	2 591	2 561

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vuokravastuut		
1 000 €	2017	2016
Tilikaudella maksetut	93	129
Myöhemmin maksettavat	439	188
Vuokravastuut yhteensä	532	317

Vuokravastuut ilmoitetttu ilman arvonlisäveroa.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2017	2016
Virka- ja työsuhteisia	285	271
Määräaikaisia	44	48
Yhteensä	329	319

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2017	2016
Kansallinen kokoomus Vantaa	810	720
Perussuomalaiset	150	135
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Vantaa	1 296	1 445
Vihreä liitto Vantaa	238	200
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	2 494	2 500

5.3.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

5.4 Liikelaitosten vaikutus kaupungin talouteen

	Tuloslaskelman toteumat milj. €			Sisäisten erien eliminoinnit milj. €			Kokonais-tarkastelu milj. €
	Kaupunki	Liike-laitokset	Rahastot	Kaupunki	Liike-laitokset	Rahastot	Tuloslaskelma yhteensä
Toimintatuotot							
Myyntituotot, ulkoiset	42,80	30,16	0,00				72,95
Myyntituotot, sisäiset	5,58	29,24	0,00	-5,58	-29,24	0,00	0,00
Maksutuotot, ulkoiset	84,09	6,89	0,00				90,98
Maksutuotot, sisäiset	0,50	0,03	0,03	-0,50	-0,03	-0,03	0,00
Tuet ja avustukset, ulkoiset	15,09	1,19	0,00				16,29
Tuet ja avustukset, sisäiset	0,00	0,24	0,00	0,00	-0,24	0,00	0,00
Muut toimintatuotot, ulkoiset	71,09	0,07	0,60				71,76
Muut toimintatuotot, sisäiset	121,61	0,00	0,41	-121,61	0,00	-0,41	0,00
Valmistus omaan käyttöön	76,14	0,00	2,13				78,28
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-437,38	-44,18	-0,01				-481,58
Palvelujen ostot, ulkoiset	-655,97	-7,32	-4,12				-667,41
Palvelujen ostot, sisäiset	-33,92	-2,01	0,00	33,92	2,01	0,00	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulk	0,00	-3,72	-0,01				-3,73
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, sis.	-52,81	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00	-52,79
Avustukset, ulkoiset	-77,73	0,00	0,00				-77,73
Avustukset, sisäiset	-0,24	0,00	0,00	0,24			0,00
Muut toimintakulut, ulkoiset	-51,27	-3,66	-0,80				-55,74
Muut toimintakulut, sisäiset	-118,01	-3,43	0,00	118,01	3,43	0,00	0,00
Toimintakate	-1 010,45	3,49	-1,75	24,51	-24,07	-0,44	-1 008,71
Verotulot	977,01						977,01
Valtionosuudet	168,93						168,93
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot, ulkoiset	12,59	0,02	1,60				14,21
Korkotuotot, sisäiset	0,17	0,00	0,00	-0,17			0,00
Muut rahoitustuotot, ulkoiset	15,25	0,00	0,07				15,31
Muut rahoitustuotot, sisäiset	0,07	0,00	0,00	-0,07			0,00
Korkokulut, ulkoiset	-2,52	0,00	0,00				-2,52
Korkokulut, sisäiset	0,00	-0,17	0,00	0,00	0,17		0,00
Muut rahoituskulut, ulkoiset	-0,15	0,00	-0,08				-0,23
Muut rahoituskulut, sisäiset	0,00	-0,07	0,00	0,00	0,07		0,00
Vuosikate	160,90	3,27	-0,16	24,27	-23,82	-0,44	164,01
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-107,57	-1,45	-0,50				-109,52
Kertaluonteist poistot	0,00	0,00	0,00				0,00
Arvonalentumiset	-14,06	0,00	0,00				-14,06
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	0,00				0,00
Tilikauden tulos	39,27	1,82	-0,66	24,27	-23,82	-0,44	40,43
Varausten ja rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		0,56	0,66				1,22
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	39,27	2,38	0,00	24,27	-23,82	-0,44	41,65

	Rahoituslaskelman toteumat milj. €			Sisäisten erien eliminoinnit milj. €			Kokonais-tarkastelu milj. €
	Kaupunki	Liike-laitokset	Rahastot	Kaupunki	Liike-laitokset	Rahastot	Rahoitus-laskelma yhteensä
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	160,90	3,27	-0,16	24,27	-23,82	-0,44	164,01
Satunnaiset erät	0,00						0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-40,54	0,01					-40,53
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-107,57	-1,58	-2,13				-111,29
Rahoitusosuudet investointeihin	0,62	0,03					0,65
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	50,54	0,03	0,00				50,57
Toiminnan ja investointien rahavirta	63,95	1,76	-2,30	24,27	-23,82	-0,44	63,41
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	-0,04		0,00				-0,04
Antolainasaamisten vähennykset	0,33		4,25				4,57
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	90,00						90,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-190,98						-190,98
Lyhytaikaisten lainojen muutos	10,89						10,89
Oman pääoman muutokset	1,73		0,00				1,73
Ylijäämän palautus kunnalle	0,00						0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,20						0,20
Vaihto-omaisuuden muutos	19,11						19,11
Saamisten muutos	28,12	-1,34	-6,14	0,36	-0,38	5,88	26,50
Korottomien velkojen muutos	0,67	-0,42	0,30	-5,95	0,09	0,00	-5,31
Rahoituksen rahavirta	-39,99	-1,76	-1,59	-5,59	-0,29	5,88	-43,33
Rahavarojen muutos	23,97	0,00	-3,88	18,68	-24,11	5,43	20,08

5.5 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset

5.5.1 Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tilinpäätöslaskelmat

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Liikevaihto	650,00	660,00
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	- 60,86	- 60,18
Liiketoiminnan muut kulut	2 126,81	0,00
Liikeylijäämä (-alijäämä)	2 715,95	599,82
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 588 997,13	1 612 978,70
Muut rahoitustuotot	53 037,49	53 688,16
	1 642 034,62	1 666 666,86
Ylijäämä (alijäämä) ennen rahastosiirtoja	1 644 750,57	1 667 266,68
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	- 1 644 750,57	- 1 667 266,68
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	2 715,95	599,82
Rahoitustuotot ja -kulut	1 642 034,62	1 666 666,86
Toiminnan rahavirta	1 644 750,57	1 667 266,68
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset muilta	4 247 196,80	1 282 614,06
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	- 5 879 029,28	- 3 893 916,03
Saamisten muutos muilta	3 504,52	301 005,74
Korottomien velkojen muutos muilta	- 16 422,61	0,00
Rahoituksen rahavirta	- 1 644 750,57	- 2 310 296,23
Rahavarojen muutos	0,00	- 643 029,55
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	643 029,55
	0,00	- 643 029,55

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tase	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	52 152 155,12	56 399 351,92
Sijoitukset		
Muut lainasaamiset	52 152 155,12	56 399 351,92
Vaihtuvat vastaavat	40 652 378,30	34 776 853,54
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	40 325 455,10	34 446 425,82
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	187 949,08	191 316,85
Siirtosaamiset	138 974,12	139 110,87
VASTAAVAA YHTEENSÄ	92 804 533,42	91 176 205,46
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	92 804 533,42	91 159 782,85
Muut omat rahastot	92 804 533,42	91 159 782,85
Vieras pääoma	0,00	16 422,61
Siirtovelat	0,00	16 422,61
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	92 804 533,42	91 176 205,46

5.5.2 Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tilinpäätöslaskelmat

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Valmistus omaan käyttöön	2 134 912,84	102 956,73
Liiketoiminnan muut tuotot	602 945,45	165 493,67
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 707,03	- 1 489,94
Palvelujen ostot	- 2 425 434,89	- 236 471,62
	- 2 427 141,92	- 237 961,56
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 7 043,55	0,00
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 4,93	0,00
Muut henkilösivukulut	- 1 712,07	0,00
	- 8 760,55	0,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 497 396,42	- 497 355,99
Liiketoiminnan muut kulut	- 803 119,61	- 3 736,15
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoituskulut	- 76,25	0,00
	- 76,25	0,00
Liikeylijäämä (-alijäämä)	- 998 636,46	- 470 603,30
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	998 636,46	470 603,30
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	- 998 636,46	- 470 603,30
Poistot ja arvonalentumiset	497 396,42	497 355,99
	- 501 240,04	26 752,69
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 2 134 912,84	- 102 956,73
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	10 199 215,44
Toiminnan ja investointien rahavirta	- 2 636 152,88	10 123 011,40
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	2 692 598,80	- 10 055 220,54
Saamisten muutos muilta	- 379 067,90	- 101 060,10
Korottomien velkojen muutos muilta	322 621,98	33 269,24
Rahoituksen rahavirta	2 636 152,88	- 10 123 011,40
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
	0,00	0,00

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tase	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	7 920 889,72	6 283 373,30
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 683 020,15	6 180 416,57
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 237 869,57	102 956,73
	7 920 889,72	6 283 373,30
Vaihtuvat vastaavat	15 268 199,48	17 581 730,38
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	14 687 861,85	17 380 460,65
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	505 176,00	126 108,10
Siirtosaamiset	75 161,63	75 161,63
VASTAAVAA YHTEENSÄ	23 189 089,20	23 865 103,68
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	22 805 204,95	23 803 841,41
Muut omat rahastot	22 805 204,95	23 803 841,41
Vieras pääoma	383 884,25	61 262,27
Lyhytaikainen		
Ostovelat	375 884,25	53 262,27
Muut velat	8 000,00	8 000,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	23 189 089,20	23 865 103,68

5.5.3 Sosiaalisen luototuksen rahaston tilinpäätöslaskelmat

Sosiaalisen luototuksen rahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Liiketoiminnan muut tuotot	1 328,20	269,21
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	- 2 832,45	- 3 060,06
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	11 577,00	9 640,95
Muut rahoitustuotot	13 987,37	5 945,75
Muut rahoituskulut	- 77 051,97	- 10 744,72
Ylijäämä (alijäämä) ennen rahastosiirtoja	- 52 991,85	2 051,13
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	52 991,85	- 2 051,13
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00

Sosiaalisen luototuksen rahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	- 1 504,25	- 2 790,85
Rahoitustuotot ja -kulut	- 51 487,60	4 841,98
Toiminnan rahavirta	- 52 991,85	2 051,13
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	1 502,72	964,31
Saamisten muutos muilta	117 832,45	78 626,72
Rahoituksen rahavirta	119 335,17	79 591,03
Rahavarojen muutos	66 343,32	81 642,16
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	225 491,79	159 148,47
Rahavarat 1.1.	159 148,47	77 506,31
	66 343,32	81 642,16

Sosiaalisen luototuksen rahaston tase	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA		
Vaihtuvat vastaavat	1 777 812,68	1 830 804,53
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	294 821,80	346 664,65
Saamiset kunnalta	896 215,26	897 717,98
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	73 009,39	155 782,08
Lainasaamiset	288 274,44	271 491,35
Rahat ja pankkisaamiset	225 491,79	159 148,47
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 777 812,68	1 830 804,53
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	1 777 812,68	1 830 804,53
Muut omat rahastot	1 777 812,68	1 830 804,53
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 777 812,68	1 830 804,53

5.5.4 Vahinkorahaston tilinpäätöslaskelmat

Vahinkorahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Liikevaihto	30 000,00	30 000,00
Liiketoiminnan muut tuotot	413 732,24	422 333,07
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 3 824,39	- 2 785,50
Palvelujen ostot	- 1 694 796,56	- 1 712 785,98
	- 1 698 620,95	- 1 715 571,48
Liikeylijäämä (-alijäämä)	- 1 254 888,71	- 1 263 238,41
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	1 254 888,71	1 263 238,41
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00

Vahinkorahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	- 1 254 888,71	- 1 263 238,41
Toiminnan rahavirta	- 1 254 888,71	- 1 263 238,41
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	1 254 888,71	1 286 426,56
Korottomien velkojen muutos muilta	0,00	- 23 188,15
Rahoituksen rahavirta	1 254 888,71	1 263 238,41
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
	0,00	0,00

Vahinkorahaston tase	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA		
Vaihtuvat vastaavat	4 862 016,12	6 120 721,95
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	4 862 016,12	6 120 721,95
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 862 016,12	6 120 721,95
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	4 861 128,79	6 116 017,50
Muut omat rahastot	4 861 128,79	6 116 017,50
Vieras pääoma	887,33	4 704,45
Lyhytaikainen		
Ostovelat	887,33	4 704,45
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 862 016,12	6 120 721,95

6 Luettelot ja selvitykset

6.1 Käytetyt kirjanpitokirjat ja selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Tasekirja on Arkistolaitoksen päätöksen 3.9.2001 KA 158/43/2001 mukaan säilytettävä pysyvästi.

Muiden tilinpäätösasiakirjojen säilyttämisessä noudatetaan kirjanpitolain 2. luvun 10 § säännöksiä siten, että kirjanpitokirjat ja käyttöaikaa koskevin merkinnöin varustettu tililuettelo on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä lukien ja niin, että tietojenkäsittelyn suorittamistapa voidaan vaikeuksitta todeta.

Tositteet sekä muu kuin edellä mainittu kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä. EU-hankkeiden kirjanpitoaineisto, joissa alkuperäisiä tositteita, säilytetään Kuntaliiton suosituksen mukaisesti 10 vuotta viimeisestä maksatuksesta ohjelmakauden päättymisestä lukien.
Arkistoinnista vastaa tositteita käyttänyt toimiala.

Tilinpäätösasiakirjojen arkistointi

Tase- ja tuloslaskelmat	SAP -järjestelmässä
Rahoituslaskelmat	SAP -järjestelmässä
Tilikauden tapahtumat seurantakohteittain	SAP -järjestelmässä
Pysyvien vastaavien kohdeluettelo	SAP -järjestelmässä
Pysyvien vastaavien koontiluettelot	SAP -järjestelmässä
Päiväkirja	Asta-arkistointijärjestelmässä
Pääkirja	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 172000 Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 172500 Myyntisaamiset jäsenkuntayhtymiltä	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 173000 Myyntisaamiset, omistusyhteisöiltä, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 173500 Myyntisaamiset, kunnan sisäiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 174000 Myyntisaamiset muilta	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254500 Ostovelat tytäryhteisöille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254600 Ostovelat jäsenkuntayhtymille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254700 Ostovelat osakkuusyhteisöille, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254800 Ostovelat sisäiset, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254900 Ostovelat muille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tositelajit ja numerosarjat 2017	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tililuettelo vuodelta 2017	Asta-arkistointijärjestelmässä
Varastokirjanpidot	
Varikko	atk-tuloste
Hoitotarvikevarasto	atk-tuloste
Tasekirja	erikseen sidottuna
Tase-erittelyt	paperitulosteina

Muilta osin kirjanpitoaineisto arkistoidaan paperille tulostetussa muodossa.

6.2 Luettelo tositelajeista

SAP -tositelajiluettelo 2017

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
01	A0	13802001 - 13802999	Palvelukassa	Varia, Tennistie
02	A1	13803001 - 13803999	Palvelukassa	Verkkomaksu
03	A2	13804001 - 13804999	Palvelukassa	Myyrmäen yht.palv.piste
04	A3	13806001 - 13806999	Palvelukassa	Tikkurilan uimahalli
05	A4	13809001 - 13809999	Palvelukassa	Matkakeskus
06	A5	13810001 - 13810999	Palvelukassa	Korson yhteispalvelupiste
07	A6	13811001 - 13811999	Palvelukassa	Varia, Myyrmäen opetuspiste
08	A7	13812001 - 13812999	Palvelukassa	Varia, Tikkurilan opetusyksikkö
09	A8	13813001 - 13813999	Palvelukassa	Maankäyttö, Kaupunkisuunnittelu
10	A9	13814001 - 13814999	Palvelukassa	Hakunilan uimahalli
11	B0	13815001 - 13815999	Palvelukassa	Korson uimahalli
12	B1	13816001 - 13816999	Palvelukassa	Martinlaakson uimahalli
13	B2	13817001 - 13817999	Palvelukassa	Myyrmäen uimahalli
14	B3	13818001 - 13818999	Palvelukassa	Tikkurilan kirjasto, aikuiset
16	B5	13819001 - 13820999	Palvelukassa	Käenkukka
18	B7	13822001 - 13822999	Palvelukassa	Hakunilan kirjasto
19	B8	13823001 - 13823999	Palvelukassa	Koivukylän kirjasto
20	B9	13824001 - 13824999	Palvelukassa	Korson kirjasto
22	C1	13826001 - 13826999	Palvelukassa	Länsimäen kirjasto
25	C4	13829001 - 13829999	Palvelukassa	Myymäen kirjasto, lainaus
27	C6	13831001 - 13831999	Palvelukassa	Kaupunginmuseo
28	C7	13832001 - 13832999	Palvelukassa	Ympäristökeskus, eläinlääkäri
29	C8	13834001 - 13834999	Palvelukassa	Varia, myymälä Tennistie
30	C9	13836001 - 13836999	Palvelukassa	Varia, Talvikkitie
31	D0	13838001 - 13838999	Palvelukassa	Kuvataide
33	D2	13840001 - 13840999	Palvelukassa	Koutsi
34	D3	13841001 - 13841999	Palvelukassa	Pointin kirjasto
35	D5	13842001 - 13842999	Palvelukassa	Vantaan Valo Minkkitie
AA	01	10000000 - 12999999	Käyttöom.kirjaus	Talouspalvelukeskus
AB	99	990000000 - 999999999	Kirjanpitotosite	Talouspalvelukeskus
AF	03	30000000 - 38999999	Poistokirjaukset	Talouspalvelukeskus
AZ	02	20000000 - 23999999	Investointien purku	Talouspalvelukeskus
BA	06	60000000 - 60999999	Konekielinen tiliote	Talouspalvelukeskus
BM	24	240000000 - 249999999	Ostomaksu,autom.	Rahoitustoimi
D5	54	540000000 - 549999999	Saku/Merlot Medi	KuPeLa /1211
D7	56	560000000 - 569999999	SoftMedic	Työterveys/1210
DG	16	160000000 - 169999999	Asiakkaat-hyvitys	Talouspalvelukeskus
DL	31	310000000 – 319999999	Luottotappio	Talouspalvelukeskus
DP	08	80000000 - 89999999	Perintätoim.rahatil.	Talouspalvelukeskus
DR	18	180000000 - 189999999	Asiakk. -lasku	KuPeLa /1211
DT	19	190000000 - 199999999	Asiakkaat - tasaus	Talouspalvelukeskus
DV	14	140000000 - 149999999	Myyntisuor.autom.	Talouspalvelukeskus
DZ	14	140000000 - 149999999	Myyntisuor.manuaal.	Talouspalvelukeskus

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
K1	25	250000000 - 259999999	Konekeskus Kuljetus	Kuntatekniikan keskus
K2	26	260000000 - 269999999	Varikko Polttoaineet	Kuntatekniikan keskus
K5	33	330000000 - 339999999	PSOP toimittajalasku	Talouspalvelukeskus
K9	K9	500000000 - 599999999	Rahapalautukset	Talouspalvelukeskus
KH	20	200000000 - 209999999	Toimittajat-vel.	Talouspalvelukeskus
KM	27	270000000 - 279999999	Toimittajat-matkust.	Talouspalvelukeskus
KP	48	480000001 - 489999999	*Tilin ylläpito	Talouspalvelukeskus
KR	21	210000000 - 219999999	Toimittajat - lasku	Talouspalvelukeskus
KS	23	230000000 - 239999999	Sisäiset maksut	Talouspalvelukeskus
KT	24	240000000 - 249999999	Toimittajat -tasaus	Talouspalvelukeskus
KX	28	280000000 - 289999999	Sisäiset ostolaskut	Talouspalvelukeskus
L1	L1	66400001 - 66499999	Konekeskus, uusi	Kuntatekniikan keskus
L2	L2	66500001 - 66599999	Varikko, uusi	Kuntatekniikan keskus
LE	LE	29100001 - 29199999	Asiakastietojärjeste	Sosiaali- ja terveystoimi
LF	LF	29200001 - 29299999	Asiakastietojärjeste	Sosiaali- ja terveystoimi
LG	LG	29300001 - 29399999	Asiakastietojärjeste	Sosiaali- ja terveystoimi
LJ	LJ	42300001 - 42399999	Sisäiset vuokrat/koki	Tilakeskus
LR	LR	52000000 - 52999999	Twin rahoitusvienti	Rahoitustoimi
LS	LS	53000000 - 53999999	Twin jaksotus/ arvost.	Rahoitustoimi
PA	PA	17110001 - 17119999	Tuntipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PC	PC	18110001 - 18119999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PD	PD	18140001 - 18149999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PF	PF	18150001 - 18159999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PG	PG	18160001 - 18169999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PH	PH	18170001 - 18179999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PK	PK	18190001 - 18199999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PL	PL	19110001 - 19119999	Palkkiot	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PM	PM	19120001 - 19129999	Palkkiot	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PP	PP	19140001 - 19149999	Palkkiot	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PQ	PQ	39100001 - 39199999	Palkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PR	42	420000000 - 429999999	Hinnanmuutos	Keskusvarasto
PY	PY	18200001 - 18299999	Ennak.kirjaus lomapalk	Henkilöstökeskus, palkanlask.
RE	44	440000000 - 449999999	Lasku - brutto(MM)	Keskusvarasto
RV	00	1000000000 - 9899999999	Myyntilasku(SD)	Talouspalvelukeskus
RX	93	930000000 - 939999999	Sisäinen laskutus	Talouspalvelukeskus
SA	11	110000000 - 118999999	Pääkirjatilitosite	Talouspalvelukeskus
ST	39	390000000 - 399999999	Pk-tilit - tasaus	Talouspalvelukeskus
SU	SU	119000000 - 119999999	Alv-jälkikirjaustos.	Talouspalvelukeskus
WA	45	450000000 - 459999999	Tavaranluovutus	Keskusvarasto
WE	46	460000000 - 469999999	Tavaranvastaanotto	Keskusvarasto
WI	47	470000000 - 479999999	Inventointitosite	Keskusvarasto
X2	D6	14800001 - 14899999	Kaupunkikortti	Ateriapalvelut

Liitetietojen tositelajiluettelo 2017

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
LT		1-999	Liitetiedot	Talouspalvelukeskus

6.3 Tunnuslukujen laskentakaavat

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista
= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate euroa/ asukas
= Vuosikate / Asukasmäärä 31.12.

Sijoitetun pääoman tuotto, %
= 100 * (Yli-/ alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle maksetut korkokulut + Muille maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Sijoitettu korollinen vieras pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %
= 100 * (Yli-/ alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Lainat kunnalta + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Voitto, %
= 100 * (Yli-/ alijäämä ennen varauksia / Liikevaihto)

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa
= Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymä

(Kunta ja konserni) Investointien tulorahoitus, %
= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

(Liikelaitos) Investointien tulorahoitus, %
= 100 * (Yli-/ alijäämä ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset - Tuloverot)
/ Investointien omahankintameno

(Kunta ja konserni) Lainanhoitokate
= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Jos lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla lainakanta 31.12. kahdeksalla.

(Liikelaitos) Lainanhoitokate
= (Yli-/ alijäämä ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut
- Tuloverot) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)
= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Quick ratio
= (Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset)
/ (Lyhytaikainen vieras pääoma - Saadut ennakot)

Current ratio
= (Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma - Saadut ennakot)

Taseen tunnusluvut

(Kunta ja liikelaitos) Omavaraisuusaste, %
= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma -
Saadut ennakot)

(Konserni) Omavaraisuusaste, %
= 100 * (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %
= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Velat ja vastuut prosentteina käyttötuloista, %
= 100 * (Vieras pääoma – Saadut ennakot + Vuokravastuut) / Käyttötulot

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)
= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) euroa/ asukas
= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)]/ Asukasmäärä 31.12.

(Kunta ja konserni) Lainakanta 31.12.
= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

(Liikelaitos) Lainakanta 31.12.
= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä)

Lainakanta euroa/ asukas
= Lainakanta / Asukasmäärä 31.12.

Lainasaamiset 31.12.
= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

7 Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

18 § Kysely jäsenkunnille HUS:n kiinteistöomistusta koskien

VD/2559/00.04.03/2018
RV/JM/NJ/AV

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän toimitusjohtaja on 27.2.2018 päivätyssä kyselyssä pyytänyt kuntayhtymän jäsenkuntien näkemyksiä siitä, millaisia omaisuusjärjestelyjä omistajakunnat katsovat tarkoituksenmukaiseksi tehdä sairaanhoitopiirin omaisuuden osalta ennen sote- ja maakuntauudistuksen voimaanpanoa. Vastauksia on pyydetty 29.3.2018 mennessä.
HUS-kuntayhtymän omistajakuntia pyydetään ottamaan kantaa seuraaviin kysymyksiin:

1) Tuleeko HUS:n ryhtyä järjestelyihin kiinteistöomaisuutensa myymiseksi aiemmin päätettyä laajemmin?
2) Jos kyllä, tulisiko myynti kohdistaa omistajakunnille vai vapaille markkinoille?
3) Onko vastaajakunta halukas itse lunastamaan sairaanhoitopiirin kiinteistöomaisuutta?

HUS:n oman ilmoituksen mukaan kuntayhtymän suorassa omistuksessa olevat kiinteistöt rakennuksineen ovat liitteenä olevassa luettelossa. Vantaan alueella sijaitsevia rakennuksia ovat Peijaksen sairaala ja logistiikkakeskus. Kirjeen mukaan sellaiset kuntayhtymän omistuksessa olevat kiinteistöt, joille ei katsota olevan käyttötarvetta pitkällä aikavälillä, pyritään myymään. Esimerkkeinä tällaisista on mainittu Kellokosken, Töölön ja Lastenlinnan sairaalan kiinteistöt. Kiinteistöjen tai rakennusten arvosta ei ole käytettävissä arviota.

Hallituksen esityksessä maakuntalain voimaanpanolaiksi 18 §:n mukaan sairaanhoitopiirien kuntayhtymät siirretään varoineen ja velkoineen sekä sitoumuksineen maakuntiin 1.1.2020. Maakunta ja kuntayhtymän jäsenkunnat voivat sopia maaomaisuuden siirtymisestä myös toisin. Tällöinkin maakunnan järjestämisvastuulle siirtyvän toiminnan edellyttämän rakennusomaisuuteen sitoutuvan kuntayhtymän maaomaisuuden tulee siirtyä maakunnalle. Esityksen perustelujen mukaan maakunta ja kuntayhtymän jäsenkunnat voisivat sopia, että jäsenkuntien omistukseen siirtyisi esimerkiksi sellaista kuntayhtymän maaomaisuutta, jota maakunta ei tarvitse järjestämisvastuulleen kuuluvassa toiminnassa. Perusteluissa viitataan esimerkiksi metsäalueisiin.

Ennen maakunta- ja sote -uudistusta sairaanhoitopiirin kuntayhtymä voi pääsääntöisesti tehdä omaisuuttaan koskevia oikeustoimia. Heinäkuun 1. päivänä 2016 voimaan tulleessa laissa kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa on kuitenkin rajoitettu kuntien ja kuntayhtymien oikeutta tehdä oikeustoimia sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseksi. Lakia sovelletaan palvelusopimusten ja investointien lisäksi kuntien ja kuntayhtymien tekemiin rakennusten ja toimitilojen vuokra- tai muuta käyttöoikeutta koskeviin sopimuksiin sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla. Laki ei rajoita rakennusten ja kiinteistöjen myyntiä mutta rajoittaa niiden vuokraamista sosiaali- ja terveydenhuollon käyttöön. Esimerkiksi sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tulee sisällyttää rakennusten ja toimitilojen vuokra- tai muuta käyttöoikeutta koskeviin sopimuksiin sopimusehto, jonka mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuussa olevalla on oikeus irtisanoa sopimus vuosien 2020-2021 aikana päättymään kahdentoista kuukauden kuluttua irtisanomisesta.

Kiinteistöomaisuuden järjestelylle on erilaisia vaihtoehtoja. Kaikissa vaihtoehdoissa on turvattava sairaanhoitopiirin kuntayhtymän toiminnan häiriötön jatkuminen. Järjestely voi koskea rakennusta tai rakennusta maa-alueineen omistussuhteista riippuen. Käytännössä muiden kuin toiminnan kannalta tarpeettomien kiinteistöjen tai rakennusten järjestely tarkoittaisi sitä, että kuntayhtymä tekisi

luovutuksen yhteydessä vuokrasopimuksen uuden omistajan kanssa ja jatkaisi toimintaa kiinteistössä. Maakunnalla olisi kuitenkin oikeus irtisanoa sopimus vuosien 2020-2021 aikana.

Mahdollisia kiinnostuneita ostajia voisivat olla kiinteistösijoittajat tai kiinteistöleasing -ratkaisuihin erikoistuneet rahoituslaitokset. Vuokrasopimukseen on mahdollista ottaa ehto, jonka mukaan vuokralainen on oikeutettu tai velvollinen lunastamaan kiinteistön itselleen vuokra-ajan päätyttyä. Järjestely voisi myös koskea vain osaa kiinteistöistä. Mahdollisia ostajia voisivat olla myös kiinteistöjen sijaintikunnat, jotka vuokraisivat rakennuksia jatkossa maakunnalle.

Kunnilla ei jatkossa ole järjestämisvastuuta sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. Kuntien omistuksessa olevat kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen ja maakunta voi jatkaa niissä vuokralaisena. Erikoissairaanhoidon kiinteistön hankkiminen kaupungille olisi lähinnä kiinteistösijoitus. Vantaalla kyseeseen tulisi Peijaksen sairaala. Sijoitus melko vaativaan sairaalakiinteistöön ei jatkossa ole kunnan ydintoimintaa. Sijoitus ei myöskään olisi riskitön.

Järjestelyn positiivisena puolena olisi mahdollisuus tulouttaa jäsenkunnille niiden kuntayhtymään vuosien kuluessa sijoittamaa varallisuutta. Kuntayhtymän saama myyntitulo on mahdollista tulouttaa jäsenkunnille joko ylijäämän palautuksena tai perussopimusta muuttamalla peruspääoman palautuksena. HUS:n omaisuus siirtyy hallituksen lakiesityksen mukaan vuoden 2020 alussa maakunnan omistukseen korvauksetta.

Järjestelyn negatiivisena puolena voidaan pitää sitä, että se ei edistä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä maakunnan toimesta. Pikaisella aikataululla toteutettavan järjestelyn riskinä on, että myyntihinta voi jäädä alhaiseksi. Järjestely ei myöskään ole omiaan vahvistamaan kuntien, maakunnan ja valtion keskinäistä luottamusta jatkossa ja voi heijastua vuokratasoon ja sitä kautta sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksiin. Mikäli sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitukseen ei ole jatkossa tarkoitus osoittaa jatkossa nykyistä enempää rahaa, voi järjestely heijastua jatkossa maakunnan rahoitukseen.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 18

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kyselyyn seuraava vastaus:

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on syytä pyrkiä myymään mahdollisimman pian käypään hintaan sellaiset kiinteistöt, joita se ei tarvitse palvelutuotannossaan. Toistaiseksi Vantaan kaupunki ei kuitenkaan näe tarkoituksenmukaiseksi myydä kiinteistöomaisuutta laajemmin. Vantaan kaupunki ei ole tällä hetkellä halukas lunastamaan sairaanhoitopiirin kiinteistöomaisuutta. Mikäli kiinteistöomaisuuden järjestely kuitenkin etenee kuntayhtymän päätöksenteossa, Vantaan kaupunki arvioi tilannetta tapauskohtaisesti. Mahdollinen kiinteistöomaisuuden myynti tai muut järjestelyt on toteutettava käypään hintaan.

Tarkistetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkistettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:
- Kysely jäsenkunnille HUS:N kiinteistöomistusta koskien
- HUS:n omistamat kiinteistöt

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupunginlakimies Juha Myllymäki, puh. 043 826 6957, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

HUS

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 14.3.2018
Dn:o VD/2559/00.04.03/2018

HUS/784/2018

27.2.2018

HUS:n jäsenkunnille

KYSELY JÄSENKUNNILLE HUS:N KIINTEISTÖOMISTUSTA KOSKIEN

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin omistajakunnista on esitetty toive tiedustella kunnittain näkemystä siitä, millaisia omaisuusjärjestelyjä omistajakunnat katsovat tarkoituksenmukaiseksi tehdä sairaanhoitopiirin omaisuuden osalta ennen sote- ja maakuntauudistuksen voimaanpanoa. Asiasta keskusteltiin mm. Hustran kokouksessa 15.2.2018. Samassa yhteydessä sovittiin, että HUS tiedustelee jäsenkuntiensa näkemyksiä asiasta. Tällä kirjeellä pyydetään kannanottoja alla esitettyihin kysymyksiin. Vastaukset pyydetään toimittamaan **29.3.2018 mennessä** sähköpostitse: hus.keskuskirjaamo@hus.fi.

Sote- ja maakuntauudistuksen osana sairaanhoitopiirien kiinteistöomistus on suunniteltu siirtyvän tätä varten perustettavalle kansalliselle palvelukeskukselle maakuntien tilakeskukselle. Sairaanhoitopiirien kuntayhtymät, erityishuoltopiirit ja maakunnan liitot siirrettäisiin maakuntiin suoraan lain nojalla eli niiden omaisuus, vastuut ja velvoitteet siirtyisivät yleisseuraantona maakunnalle. Tämän jälkeen hallituksen esityksessä laiksi maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain voimaanpanosta 31 § mukaan: ”Maakunnan on siirrettävä omistukseensa tulleet kiinteistöt, kiinteistön hallintaan oikeuttavat osakeyhtiöiden osakkeet, maanvuokrasopimukset sekä toimitilojen vuokrasopimukset maakuntien yhdessä omistamalle, tätä tarkoitusta varten perustetulle palvelukeskukselle.” Omaisuussiirrot toteutuisivat vastikkeetta.

Tähän asti HUS-kuntayhtymän valmistautumisessa sote- ja maakuntauudistukseen on lähdetty siitä, että sellaiset kuntayhtymän nyt omistuksessa olevat kiinteistöt, joilla ei katsota olevan käyttötarvetta terveyspalvelujen tuottamiseen pitkällä aikavälillä, pyritään myymään (esim. Kellokosken, Töölön ja Lastenlinnan sairaalan kiinteistöt). Sen sijaan sellaiset kiinteistöt, joissa on tämänhetkisten suunnitelmien mukaan tarkoitus jatkossakin tuottaa terveydenhuoltopalveluja, pidettäisiin kuntayhtymän omaisuutena (jolloin ne siirtyvät ensin maakunnalle ja sen jälkeen maakuntien tilakeskukselle). Tämän linjauksen taustalla on näkemys, että tällä tavalla minimoitaisiin näiden kiinteistöjen vuokrakustannukset, jolloin maksimoidaan asukkaiden palveluihin käytettävissä olevat tulot.

Mikäli kiinteistöomaisuuden myyntiin päädyttäisiin aiempaa päätettyä laajemmin, myynti voitaisiin toteuttaa joko niin, että yksittäiset omistajakunnat lunastaisivat kiinteistöjä kuntayhtymältä (eli muilta omistajakunnilta) tai myynti kohdennettaisiin – käytännössä tarjousten perusteella tai huutokauppana – yksityisille ostajille. Viimeksi mainitussa vaihtoehdossa myyntisopimuksen ehtona voisi olla myyjän etukäteen määrittämä vuokrataso, jolla olisi oletettavasti merkittävä vaikutus myyntihintaan, tai myynti voidaan toteuttaa ilman tällaista ehtoa, mikä todennäköisesti johtaisi vuokratason kohoamiseen nykyisestä. Rajoituslain perusteella sairaanhoitopiiri ei voi ilman sopimuksen purkuehtoa sitoutua vuokraamaan tiloja pidempään kuin 31.12.2022.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
Yhtymähallinto

PL 100
Stenbäckinkatu 9
00029 HUS

09 4711

etunimi.sukunimi@hus.fi
www.hus.fi
Y-tunnus 1567535-0

HUS

Mahdolliset kiinteistöomaisuusjärjestelyt tulee tämänhetkisen käsityksen mukaan suorittaa 31.12.2018 mennessä (esitys voimaanpanolaiksi 30 §).

HUS-kuntayhtymän omistajakuntia pyydetään ottamaan kantaa seuraaviin kysymyksiin:

1. Tuleeko HUSin ryhtyä järjestelyihin kiinteistöomaisuutensa myymiseksi aiemmin päätettyä laajemmin?
2. Jos kyllä, tulisiko myynti kohdistaa omistajakunnille vai vapaille markkinoille?
3. Onko vastaajakunta halukas itse lunastamaan sairaanhoitopiirin kiinteistöomaisuutta?

HELSINGIN JA UUDENMAAN SAIRAANHOITOPIIRIN KUNTAYHTYMÄ

Aki Lindén
toimitusjohtaja

Janne Aaltonen
yhteyspäällikkö

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
Yhtymähallinto

PL 100
Stenbäckinkatu 9
00029 HUS

09 4711

etunimi.sukunimi@hus.fi
www.hus.fi
Y-tunnus 1567535-0

Sairaanhoitopiirin suorassa omistuksessa olevat kiinteistöt ja rakennukset

Kiinteistö-tunnus	Kunta	Postitoimi-paikka	Postinu	Katuosoite	Rakennuksen nimi	Pääasiallinen käyttötarkoitus	Rakennusten laajuus (brm2)	hum 2	Rakennus-vuosi
91-7-197-1	Helsinki	Helsinki	01300	Kasarminkatu 11- 13	Kirurgisen sairaalan alue		25217	19500	
91-7-197-1	Helsinki	Helsinki	01300	Kasarminkatu 11- 13	Kirurginen sairaala	Keskussairaala	23738		1888
91-7-197-1	Helsinki	Helsinki	01300	Kasarminkatu 11- 13	Lämpökeskus	Muut rakennukset	376		1888
91-7-197-1	Helsinki	Helsinki	01300	Kasarminkatu 11- 13	Huoltorakennus	Muut rakennukset	253		1888
91-7-197-1	Helsinki	Helsinki	01300	Kasarminkatu 11- 13	Museorakennus	Keskussairaala	623		1888
91-7-197-1	Helsinki	Helsinki	01300	Kasarminkatu 11- 13	Tallitupa	Toimistorakennus	226		1888
91-7-197-1	Helsinki	Helsinki	01300	Kasarminkatu 11- 13	Parakki	Toimistorakennus	207		2008
91-14-479-5	Helsinki	Helsinki	00260	Topeliuksenkatu 5	Töölön sairaala	Keskussairaala	31310	25877	1932
91-14-483-L1	Helsinki	Helsinki	00250	Lastenlinnantie 2 A	Ulfåsa	Keskussairaala	2057	1797	1933
91-14-511-2	Helsinki	Helsinki	00250	Lastenlinnantie 2	Lastenlinnan sairaala	Keskussairaala	17071	14166	1948
91-15-526-9	Helsinki	Helsinki	00290	Stenbäckinkatu 9	Palvelukeskus	Toimistorakennus	7719	5994	1912
91-15-526-9	Helsinki	Helsinki	00290	Stenbäckinkatu 9	Tukholmankatu 8 F	Toimistorakennus	5005	3930	1949
91-15-526-9	Helsinki	Helsinki	00290	Haartmaninkatu 4	Meilahden sairaala	Keskussairaala	92684	78474	1965
91-15-526-9	Helsinki	Helsinki	00290	Stenbäckinkatu 11	Lastenklinikka	Keskussairaala	27686	21988	1946
91-15-526-9	Helsinki	Helsinki	00290	Haartmaninkatu 4	Syöpätautien klinikka	Keskussairaala	17928	14897	1962
91-15-526-9	Helsinki	Helsinki	00290	Haartmaninkatu 2	Naistenklinikka	Keskussairaala	39170	32189	1934
91-15-526-9	Helsinki	Helsinki	00290	Haartmaninkatu 4	Silmä- ja korvasairaala	Keskussairaala	24672	19810	1951
91-15-526-9	Helsinki	Helsinki	00290	Stenbäckinkatu 9	Hallintokeskus	Toimistorakennus	15755	10349	1965
91-15-526-9	Helsinki	Helsinki	00290	Stenbäckinkatu 9	Autokeskus	Muu rakennus	2166	1826	1912
91-15-526-9	Helsinki	Helsinki	00290	Haartmaninkatu 4	Muuntamo	Muu rakennus	92	92	1965

91-15-526-9	Helsinki	Helsinki	00290	Haartmaninkatu 4	Väestönsuoja+tunneliverkc	Muu rakennus	8240	8240	1963
91-15-526-9	Helsinki	Helsinki	00290	Haartmaninkatu 4	Turvakeskus	Muu rakennus	994	724	1991
91-15-526-9	Helsinki	Helsinki	00290	Haartmaninkatu 4	Terveystieteiden keskuskirj	Muu rakennus	6270	5747	1997
91-15-526-9	Helsinki	Helsinki	00290		Pysäköintihalli P2		11640		1998
91-15-526-9	Helsinki	Helsinki	00290	Haartmaninkatu 4	Kolmiosairaala	Keskussairaala	25559	22036	2010
91-15-635-2	Helsinki	Helsinki	00250	Meilahdentie 2	Iho- ja allergiasairaala	Keskussairaala	15426	13205	1962
91-15-642-3	Helsinki	Helsinki	00250	Paciuksenkatu 2	Voimakeskus	Muu rakennus	5075	4610	1961
49-64-1-9	Espoo	Espoo	02740	Turuntie 150	Jorvin sairaala -alue		107876	93896	
49-64-1-9	Espoo	Espoo	02740	Turuntie 150	Jorvin sairaala	Keskussairaala	85409		1976
49-64-1-9	Espoo	Espoo	02740	Turuntie 150	Lastenosastot	Keskussairaala	5649		2004
49-64-1-9	Espoo	Espoo	02740	Turuntie 150	Lasten ja nuorten psykiatri	Keskussairaala	3691		2004
49-64-1-9	Espoo	Espoo	02740	Turuntie 150	Jäteasema	Muut rakennukset	1045		2007
49-64-1-9	Espoo	Espoo	02740	Turuntie 150	Psykiatrian yksikkö	Keskussairaala	5514		1985
49-64-1-9	Espoo	Espoo	02740	Turuntie 150	Päiväkoti	Lasten päiväkoti	1590		1976
49-64-1-9	Espoo	Espoo	02740	Turuntie 150	Lastenpsykiatrian yksikkö	Keskussairaala	3188		2004
49-64-1-9	Espoo	Espoo	02740	Turuntie 150	Muuntamo	Muut rakennukset	160		2004
49-64-1-9	Espoo	Espoo	02740	Turuntie 150	Keinumäen koulu	Keskussairaala	1630		2004
92-72-18-7	Vantaa	Vantaa	01400	Sairaalakatu 1	Peijaksen sairaala	Keskussairaala	56982	49899	1990
92-17-620-2	Vantaa	Vantaa	01770	Uutistie 5	Logistiikkakeskus	Teollisuus-/varastora	7051	6794	2014
					Lohjan sairaala-alue				
444-454-1-204	Lohja	Lohja	08200	Sairaalantie 8	Lohjan sairaala	Keskussairaala	36985	32952	1979
444-454-1-204	Lohja	Lohja	08200	Sairaalantie 8	Lämpökeskus	Talous-/autotallirake	757	667	1979
444-454-1-204	Lohja	Lohja	08200	Sairaalantie 8	Päiväkoti Niksula	Muut rakennukset	889	760	1980
106-17-1610-11	Hyvinkää	Hyvinkää	05850	Sairaalankatu 1	Hyvinkään sairaala	Keskussairaala	39991	35114	1975
106-17-1610-11	Hyvinkää	Hyvinkää	05850	Sairaalankatu 1	Peltihalli	Teollisuus-/varastora	208	197	1986
					Porvoon sairaala-alue				
638-12-274-3	Porvoo	Porvoo	06150	Sairaalantie 1	Porvoon sairaala	Keskussairaala	31503	27591	1968
638-12-274-3	Porvoo	Porvoo	06150	Sairaalantie 1	Kevätkumpu A-talo	Asuinkerrostalo	263		1968
638-12-274-3	Porvoo	Porvoo	06150	Sairaalantie 1	Kevätkummun sairaala	Muut sairaalat	3964	3433	1968
638-12-274-3	Porvoo	Porvoo	06150	Sairaalantie 1	Kevätkumpu B-talo	Asuinkerrostalo	282		2008
638-12-274-3	Porvoo	Porvoo	06150	Sairaalantie 1	Kevätkumpu C-talo	Asuinkerrostalo	162		1968

638-12-274-3	Porvoo	Porvoo	06150	Sairaalantie 1	Ulkovarasto A	Talous-/autotallirake	64		1968
638-12-274-3	Porvoo	Porvoo	06150	Sairaalantie 1	Ulkovarasto B	Talous-/autotallirake	64		1968
638-12-274-3	Porvoo	Porvoo	06150	Sairaalantie 1	Ulkovarasto C	Talous-/autotallirake	65		2003
505-401-2-101	Mäntsälä	Mäntsälä			Suvela	Vapaa-ajan asuinrake	215		1981
505-410-21-178	Mäntsälä	Mäntsälä	04500	Ohkolantie 20	Ohkolan sairaala	Keskussairaala	8118	6968	2000
505-410-21-178	Mäntsälä	Mäntsälä	04500	Ohkolantie 20	A-torni	Asuinkerrostalo	1255	1035	1961
505-410-21-178	Mäntsälä	Mäntsälä	04500	Ohkolantie 20	B-torni	Asuinkerrostalo	1008	802	1960
					Kellokosken sairaala-alue		22373	20692	
858-404-3-1990	Tuusula	Kellokoski	04500	Vanha Valtatie 198	Uusitalo	Muut sairaalat	7331		1958
858-404-3-1990	Tuusula	Kellokoski	04500	Vanha Valtatie 198	Keskitalo	Muut sairaalat	5048		1931
858-404-3-1990	Tuusula	Kellokoski	04500	Vanha Valtatie 198	Kartano	Toimistorakennus	3068		1900
858-404-3-1990	Tuusula	Kellokoski	04500	Vanha Valtatie 198	Ylilääkärin talo	Hoitolaitos	437		1936
858-404-3-1990	Tuusula	Kellokoski	04500	Vanha Valtatie 198	Sininen talo/Museo	Hoitolaitos	461		1932
858-404-3-1990	Tuusula	Kellokoski	04500	Vanha Valtatie 198	Talousrakennus	Hoitolaitos	4149		1950
858-404-3-1990	Tuusula	Kellokoski	04500	Vanha Valtatie 198	Lämpökeskus	Muu rakennus	252		1948
858-404-3-1990	Tuusula	Kellokoski	04500	Vanha Valtatie 198	Kappeli	Muu rakennus	49		1936
858-404-3-1990	Tuusula	Kellokoski	04500	Vanha Valtatie 198	Polttoainevarasto	Muu rakennus	585		1947
858-404-3-1990	Tuusula	Kellokoski	04500	Vanha Valtatie 198	Rantasaunat	Talous-/autotallirake	162		1988
858-404-3-1990	Tuusula	Kellokoski	04500	Vanha Valtatie 198	Puutarhan päärakennus	Talous-/autotallirake	179		2006
858-404-3-1990	Tuusula	Kellokoski	04500	Vanha Valtatie 198	Kasvihuone	Kasvihuone	652		2006
					Länsi-Uudenmaan sairaala-alue				
710-4-82-3	Raasepori	Raasepori	10600	Itäinen Rantakatu 9	Länsi-Uudenmaan sairaala	Keskussairaala	19087	16382	1952
710-4-82-3	Raasepori	Raasepori	10600	Itäinen Rantakatu 9	V-talo	Talous-/autotallirake	290	257	1980
710-4-82-3	Raasepori	Raasepori	10600	Itäinen Rantakatu 9	X-talo	Aluesairaala	550	424	1957
710-4-82-3	Raasepori	Raasepori	10600	Itäinen Rantakatu 9	Y-talo	Aluesairaala	325	260	1957
710-4-82-3	Raasepori	Raasepori	10600	Itäinen Rantakatu 9	T-talo	Aluesairaala	377	377	1957
710-4-82-3	Raasepori	Raasepori	10600	Itäinen Rantakatu 9	Z-talo	Talous-/autotallirake	66	53	2003

19 § Oikaisuvaatimuksen vastine vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 76 / 2017

VD/2591/03.01.02.01/2017

ML/HN/HY-L/AV

Hakija (H.S.) on 9.3.2017 esittänyt Vantaan kaupungille vahingonkorvausvaatimuksen. Hakija vaati ajoneuvolleen aiheutuneiden vaurioiden korvaamista, yhteensä 981,76 euroa, koska hakijan ajoneuvo oli 19.-23.2.2016 vaurioitunut Vantaalla Kielomäenkujan ja Kiertomäentien risteyksessä. Hakijan mukaan risteykseen oli muodostunut jäätyneestä ja pakkautuneesta lumesta töyssy, johon hakijan ajoneuvon helma otti kiinni.

Vahinkorahaston asiamies on 3.7.2017 päätöksellään 76 § 2017 hylännyt hakijan esittämän korvausvaatimuksen sillä perusteella, että Vantaan kaupungin tulkinnan mukaan autossa on ollut madallettu pohja.

Hakija on 4.7.2017 toimittanut Vantaan kaupungille oikaisuvaatimuksen, jolla hakija vaatii vahinkorahaston asiamiehen päätöksen muuttamista. Hakija vaatii, että Vantaan kaupungin on suoritettava vahingonkorvauksena hakijalle ajoneuvon korjauskustannukset alkuperäisen vaatimuksen mukaisesti, kuitenkin siten tarkistettuna, että toteutuneet korjauskustannukset ovat olleet tositteen mukaan 973,66 euroa.

Vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan korvausvelvollisuus syntyy sille, joka tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttaa toiselle vahinkoa. Korvauksen hakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys.

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 4 §:n mukaan kadun kunnossapito kuuluu kunnalle. Lain 3 §:n mukaan kadun kunnossapito käsittää ne toimenpiteet, joiden tarkoituksena on pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa.

Tieliikennelain 3 §:n mukaan tienkäyttäjän on noudatettava liikennesääntöjä sekä muutenkin olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi. Tieliikennelain 23 §:n mukaan ajoneuvon nopeus on sovitettava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen muun ohella tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä liikenneolosuhteet.

Koska oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu ilmi mitään sellaisia seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä, asiassa jo esitetyn selvityksen perusteella voidaan yhä todeta, että hakijan ajoneuvon vahinko on syntynyt hyvin todennäköisesti siitä syystä, että hakijan ajoneuvon pohja on tavanomaista matalampi. Matalaprofiilisella ajoneuvolla ajaminen edellyttää erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta muuttuvissa talviolosuhteissa. Näin ollen hakijan oikaisuvaatimus tulee hylätä.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan lakimies esittää, että hakijan oikaisuvaatimus tulisi hylätä.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat nähtävänä kokouksessa.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 19

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään edellä esitetyin perustein hylätä H.S.:n oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 76/2017.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

20 § Oikaisuvaatimuksen vastine vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 107 / 2017

VD/7572/03.01.02.01/2017

ML/HN/HY-L/AV

Hakija (A.K) on 17.8.2017 esittänyt Vantaan kaupungille vahingonkorvausvaatimuksen. Hakija vaati ajoneuvolleen aiheutuneiden vaurioiden korvaamista, yhteensä 570,00 euroa, koska hakijan ajoneuvo oli 11.8.2017 vaurioitunut Vantaalla Laajaniityntiellä. Hakijan mukaan katualue oli kuoppainen eikä se ollut lain edellyttämällä tavalla tyydyttävässä kunnossa.

Vahinkorahaston asiamies on 26.10.2017 päätöksellään 107 § 2017 hylännyt hakijan esittämän korvausvaatimuksen sillä perusteella, että asiassa on jäänyt epäselväksi Vantaan kaupungin mahdollinen tuottamus ja sen yhteys aiheutuneeseen vahinkoon. Vantaan kaupungin mukaan vahinko ei ole johtunut kadun kunnossapitoon liittyvästä laiminlyönnistä, koska katualue on ollut kunnossapitolain tarkoittamalla tavalla tyydyttävässä kunnossa.

Hakija on 5.11.2017 toimittanut Vantaan kaupungille oikaisuvaatimuksen, jolla hakija vaatii vahinkorahaston asiamiehen päätöksen muuttamista. Hakija vaatii, että Vantaan kaupungin on suoritettava vahingonkorvauksena hakijalle ajoneuvon korjauskustannukset alkuperäisen vaatimuksen mukaisesti.

Vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan korvausvelvollisuus syntyy sille, joka tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttaa toiselle vahinkoa. Korvauksen hakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys.

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 4 §:n mukaan kadun kunnossapito kuuluu kunnalle. Lain 3 §:n mukaan kadun kunnossapito käsittää ne toimenpiteet, joiden tarkoituksena on pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Hallituksen esityksen (HE 281/2004) mukaan jos kadun kunnossapidosta vastuussa olevan havaitaan laiminlyöneen velvollisuutensa pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa, kuten viivyttelemällä kadulta vaadittavan kunnossapitotason saavuttamisessa, siitä voi seurata vahingonkorvausvastuu.

Kunnan vastuu katualueen kunnossapitäjänä määräytyy vahingonkorvauslain mutta myös oikeuskäytännössä kehittyneiden erityisten periaatteiden pohjalta. Lähtökohtina ovat toisaalta tienpitäjän korostettu huolellisuusvelvollisuus ja toisaalta vastuuvapaus tilanteissa, joissa vahinko on ollut ennalta-arvaamaton tai joissa se ei ole ollut kohtuullisin toimenpitein torjuttavissa. (KKO 1998:147) Kunnalta ei voida myöskään aina edellyttää vaaraa aiheuttavan seikan heti tapahtuvaa poistamista. (Hemmo, 2005, s. 38)
Tieliikennelain 3 §:n mukaan tienkäyttäjän on noudatettava liikennesääntöjä sekä muutenkin olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi. Tieliikennelain 23 §:n mukaan ajoneuvon nopeus on sovitettava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen muun ohella tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä liikenneolosuhteet.

Vantaan kaupungin vastaavan rakennusmestarin 15.9.2017 antaman lausunnon mukaan työmaa oli tapahtumahetkellä merkitty tietyömerkein normaalin käytännön mukaisesti ja työmaa on ollut

liikennöitävässä kunnossa. Vantaan kaupungilla ei ole ollut tietoa tai havaintoa Laajaniityntien mahdollisista kuopista, jotka olisivat vaarantaneet liikenteen. Lausunnon mukaan Laajaniityntien kuntoa on käyty tarkkailemassa kerran pari viikossa ja tarvittaessa on tehty korjaavia tasoituksia.

Korvausvaatimuksessa ei ole osoitettu, että Vantaan kaupunki olisi laiminlyönyt kunnossapitolain edellyttämän katualueen tyydyttävän kunnossapidon. Sen sijaan vastaanotetun selvityksen mukaan kaupunki on omilla aktiivisilla toimillaan pitänyt katualueen liikennöitävässä kunnossa. Hakija ei ole muutenkaan esittänyt näyttöä katualueen huonosta kunnosta taikka siitä, että hakijan ajoneuvo olisi vaurioitunut nimenomaan kyseessä olevalla katuosuudella. Hakija on oikaisuvaatimuksessaan lisäksi esittänyt, että hän tai muut tienkäyttäjät olisivat olleet yhteydessä Vantaan kaupunkiin katualueen huonon kunnon takia. Hakija ei ole kuitenkaan esittänyt mitään näyttöä mahdollisista yhteydenotoista ennen vahingon tapahtumista.

Asiassa on siten pidettävä pikemminkin todennäköisenä sitä, että hakija ei ole noudattanut tieliikennelain mukaista huolellisuusvelvollisuutta kadulla olevalla työmaa-alueella. Myöskään liian suuren tilannenopeuden tai muun ajovirheen mahdollisuutta ei ole poissuljettu. Kyseiseltä katuosuudelta ei ole tullut muita vahinkoilmoituksia. Koska oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu ilmi mitään muitakaan sellaisia ratkaisevia seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä, hakijan oikaisuvaatimus tulee hylätä.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan lakimies esittää, että hakijan oikaisuvaatimus tulisi hylätä.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat nähtävänä kokouksessa.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 20

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään edellä esitetyin perustein hylätä A.K:n oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 107/2017.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

21 § Oikaisuvaatimuksen vastine vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 119 / 2017

VD/6174/03.01.02.01/2017

ML/HN/HY-L/AV

Hakija (R.K.) on 16.6.2017 esittänyt Vantaan kaupungille vahingonkorvausvaatimuksen. Hakija vaati ajoneuvolleen aiheutuneiden vaurioiden korvaamista, yhteensä 1.269,84 euroa, koska hakijan ajoneuvo oli 10.6.2017 vaurioitunut Vantaalla Jaspiskujalla. Hakijan mukaan Vantaan kaupungin pysäköinninvalvonnan suorittaman ajoneuvon siirron yhteydessä hakijan ajoneuvon takapuskuriin oli tullut halkeama.

Vahinkorahaston asiamies on 3.11.2017 päätöksellään 119 § 2017 hylännyt hakijan esittämän korvausvaatimuksen sillä perusteella, että asiassa on jäänyt näyttämättä Vantaan kaupungin mahdollinen tuottamus ja sen yhteys aiheutuneeseen vahinkoon. Pysäköinnintarkastaja on ottanut ajoneuvosta valokuvan ennen siirtoa, ja tästä kuvasta on ilmennyt, että takapuskuri on ollut vaurioitunut jo ennen siirtotoimenpidettä.

Hakija on 3.11.2017 toimittanut Vantaan kaupungille oikaisuvaatimuksen, jolla hakija vaatii vahinkorahaston asiamiehen päätöksen muuttamista. Hakija vaatii, että Vantaan kaupungin on suoritettava vahingonkorvauksena hakijalle ajoneuvon korjauskustannukset alkuperäisen vaatimuksen mukaisesti.

Vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan korvausvelvollisuus syntyy sille, joka tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttaa toiselle vahinkoa. Korvauksen hakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys.

Vantaan kaupungin pysäköinninvalvonnan valvontaesimiehen 25.7.2017 ja 9.12.2017 antamien lausuntojen mukaan ajoneuvo on hinattu 10.6.2017 pelastustieltä osoitteesta Jaspiskuja osoitteeseen Hanskalliontie 6. Ajoneuvo on valokuvattu ennen hinauksen aloittamista ja pysäköinnintarkastajan ottaman valokuvan mukaan ajoneuvossa on ollut puheena oleva vaurio ennen hinauksen aloittamista. Vaurio on näin ollen syntynyt ennen hinausta.

Koska oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu ilmi mitään muitakaan sellaisia seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä, hakijan oikaisuvaatimus tulee hylätä.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan lakimies esittää, että R.K.:n oikaisuvaatimus tulisi hylätä.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat nähtävänä kokouksessa.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 21

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään edellä esitetyin perustein hylätä R.K.:n oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 119/2017.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:
vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

22 § **Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle vahingonkorvausta koskevassa asiassa / pyöräilyvahinko 10.12.2015**

VD/9769/03.01.02.01/2016

ML/HN/HO/NJ/AV

Helsingin hallinto-oikeus on 30.1.2018 pyytänyt Vantaan kaupunginhallituksen lausuntoa valituksesta, joka koskee kaupunginhallituksen vahingonkorvausasiassa antamaa päätöstä § 10 / 13.11.2017.

Alun perin vahinkorahaston asiamies on 8.9.2017 tekemällään päätöksellä § 90 / 2017 hylännyt vahingonkorvauksen hakijan korvausvaatimuksen esinevahingosta. Alkuperäisen korvausvaatimuksen mukaan hakija oli 10.12.2015 ajanut polkupyörällään Helsinginpitäjän kirkon ja Tuusulantien alikulun kohdalla Tammiston puolella. Hakija oli väitteensä mukaan törmännyt pimeässä ja sateessa tiellä olevaan syvään ojaan. Hakija oli lentänyt pyöränsä yli. Törmäyksen seurauksena hakija on kertonut loukkaantuneensa vakavasti. Hakija vaati 3.11.2016, että Vantaan kaupunki korvaa esinevahingon, tässä tapauksessa polkupyörän ja kypärän, yhteensä 700 euroa.

Hakijan alkuperäinen korvaushakemus oli puutteellinen vahingonkorvausvastuun selvittämiseksi. Tästä johtuen Vantaan kaupunki pyysi hakijaa täydentämään hakemustaan seuraavilla asiakirjoilla: lääkärintodistus, epikriisi, valokuva rikkoutuneesta polkupyörästä ja kypärästä sekä kuitit tai muu selvitys rikkoutuneesta omaisuudesta. Hakija ei kuitenkaan täydentänyt hakemustaan määräpäivään 15.3.2017 mennessä.

Vantaan kaupungin vastaavan tiemestarin 30.12.2016 antaman lausunnon mukaan kaupungilla ei ole tietoa esitetystä vahingosta ja väitetyistä olosuhteista. Koska vahingonkorvaushakemuksen perusteella ei voitu muutoinkaan osoittaa syntynyttä vahinkoa taikka Vantaan kaupungin tuottamusta väitetyssä vahingossa, korvausvaatimus hylättiin perusteettomana.

Hakija toimitti 11.10.2017 Vantaan kaupungille 10.10.2017 päivätyn oikaisuvaatimuksen, jolla hakija vaati vahinkorahaston asiamiehen päätöksen kumoamista. Oikaisuvaatimuksessa ei kuitenkaan tuotu ilmi mitään sellaisia seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä. Hakija ei antanut sellaista lisäselvitystä, joka olisi ollut olennaista asian ratkaisemisen kannalta. Oikaisuvaatimuksen perusteella ei voitu edelleenkään lainkaan osoittaa, että Vantaan kaupunki olisi vastuussa vahingosta. Näin ollen **Vantaan kaupunginhallitus** hylkäsi oikaisuvaatimuksen perusteettomana päätöksellään § 10 / 13.11.2017.

Vantaan kaupungin vastaavan tiemestarin 11.12.2017 antaman lisälausunnon mukaan kyseessä olevalla alueella on tehty uudestaan maastotarkastus oikaisuvaatimuksen jälkeen ja mitään poikkeavaa normaaliolosuhteisiin nähden ei ole havaittu. Tapahtuma-aikaan ei ollut tietyötoimintaa tai kaivantoja alueella. Polkupyöräilijä on ajautunut kevyenliikenteen väylän asfalttiosuudelta ajovirheen johdosta viheralueelle, jolloin polkupyöräilijä on törmännyt ojarumpuun. Törmäyksen johdosta kuljettaja on menettänyt polkupyöränhallinnan ja kaatunut. Ojarummut kuuluvat kadun/tien kuivatusrakenteisiin. Kyseessä on onnettomuus/tapaturma. Vantaan kaupungin toimenpiteiden osalta kyseessä ei ole kunnossapidon laiminlyönti.

Vantaan kaupunki lausuu, että kyseessä on joka tapauksessa siviilioikeudellinen riita-asia, jonka tutkiminen ei kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 22

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään antaa esittelyosan mukainen lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
vahinkorahasto asiamies Hannele Nordman, puh. 040 682 4975, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

23 § Katutekniikka / hankerakentamisen käytössä olevan pakettiauton korjauskustannukset

VD/2464/03.01.02.01/2018

ML/AV

Katutekniikka / hankerakentamisen käytössä olevalle Opel Movano (rek.nro. FMH-854) pakettiautolle aiheutui 16.1.2018 vahinko.

Kuljettajan antaman selvityksen mukaan, pakettiauto oli liukunut alas jyrkkää mäkeä, käsijarru oli havaintojen mukaan kytketty. Autolle tuli isot vauriot, osuen ensin puuhun, jonka jälkeen se liukui vielä rakennuksen kulmaan, johon se pysähtyi.

Varikko on maksanut Automaalaamo Esa Virtanen Oy:n laskun nro 1649 / 22.2.2018 / caseid 2140707 yhteensä 12.011,42 euron kustannukset.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala / Varikko on esittänyt, että aiheutuneet kustannukset korvattaisiin vahinkorahastosta. Vahinkorahaston säännön mukaan ”Rahaston asiamiehellä on oikeus päättää korvauksen suorittamisesta silloin, kun korvaus perustuu selvään ja riidattomaan korvausperusteeseen, eikä vaadittu korvaus ylitä kaupunginhallituksen vahvistamaa enimmäismäärää.” Kaupunginhallitus on vahvistanut, että vahinkorahaston asiamiehellä on oikeus päättää enintään 10 000 euron korvauksesta. Summan ylittävältä osin päätöksen tekee kaupunginhallitus.

Vahinkorahaston asiamies esittää, että kaupunginhallitus päättäisi korvata katutekniikka / hankerakentamisen käytössä olevalle Opel Movano pakettiautolle aiheutuneet yhteensä 12.011,42 euron korjauskustannukset vahinkorahastosta.

Asiaan liittyvä materiaali on nähtävillä kokouksessa.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 23

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään edellä esitetyin perustein korvata katutekniikka / hankerakentamisen käytössä olevalle Opel Movano pakettiautolle aiheutuneet yhteensä 12.011,42 euron korjauskustannukset vahinkorahastosta.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, puh. 040 682 4975, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

24 § Viran (vakanssinumero 201717) nimikkeen ja kelpoisuusvaatimuksen muuttaminen kuntalaispalveluiden tulosalueella

VD/2005/01.01.00.00/2018

JN/IL/PV/MT/NJ/AV

Vantaan kaupungin hallintosäännön 14 luvun 2 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan toimialan sekä konserni- ja asukaspalveluiden toimialan virkojen perustamisesta. Virkaa perustettaessa päätetään myös virkanimikkeestä ja kelpoisuusvaatimuksista. Kaupunginhallitus päättää myös mainittujen virkojen lakkauttamisesta sekä virkanimikkeiden ja kelpoisuusvaatimusten muuttamisesta.

Kuntalaispalveluissa on avoimena aluepalvelupäällikön virka (vakanssi 201717). Vakanssin kelpoisuusvaatimus on korkeakoulututkinto sekä hyvä suomen kielen ja tyydyttävä ruotsin kielen suullinen ja kirjallinen taito.

Aluepalvelupäällikkö vastaa kaupunkilaisten omaehtoisen osallistumisen ja kansalaistoiminnan tuesta paikallisesti ja kaupunkitasoisesti. Aluepalvelupäällikkö vastaa myös Svenska kommitténin, kaksikielisyystyöryhmän ja osaltaan muiden vaikuttamistoimielinten työskentelyn järjestämisestä ja tuesta. Lisäksi aluepalvelupäällikkö vastaa osallistumisen asiantuntijapalvelusta kaupunkiorganisaatiossa ja kuntademokratian ja avoimen hallinnon kehittämisestä, osaltaan hyvinvointityön ja aktiivisen kuntalaisuuden tukemisesta ja kehittämisestä sekä asukastilojen toiminnasta.

Koska aluetoimikunnat ovat lopettaneet työskentelynsä vuonna 2017 ja osallisuus ja vuorovaikutus ovat yhä merkittävämmässä roolissa Osallistuva Vantaa -mallin myötä valtuustokauden strategiassa ja kaupungin toiminnassa, on tarkoituksenmukaista muuttaa vakanssin nimikettä ja kelpoisuusvaatimusta.

Edellä mainituilla perusteilla viran uudeksi nimikkeeksi esitetään osallisuuspäällikköä. Viran uudeksi kelpoisuusvaatimukseksi esitetään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja riittävä kokemus esimiestehtävistä.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 24

Asukaspalveluiden apulaiskaupunginjohtaja vs:n esitys:
Päätetään
a) muuttaa aluepalvelupäällikön viran (vakanssi 201717) nimikkeeksi osallisuuspäällikkö 26.3.2018 alkaen ja
b) muuttaa vakanssin 201717 kelpoisuusvaatimukseksi 26.3.2018 alkaen soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja riittävä kokemus esimiestehtävistä.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: henkilöstöpalvelut, kuntalaispalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

asukaspalveluiden apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö; kuntalaispalveluiden johtaja Iiris Lehtonen, puh. 040 511 6142; etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

25 § **Vastaus sosiaalidemokraattisen valtuustoryhmän ja Vihreiden valtuustoryhmän sekä 11 muun valtuutetun aloitteeseen asiakasmitoituksesta Vantaan lastensuojelun sosiaalityössä**

VD/11144/00.02.00.03/2017

JTS/AV

Sosialidemokraattinen ja Vihreä valtuustoryhmä sekä 11 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Lasten oikeuksien päivänä vuonna 2017 yli tuhat sosiaalityöntekijää ja sosiaalityön opiskelijaa allekirjoittivat vetoomuksen lasten oikeudesta suojeluun ja lastensuojelun resurssien korjaamisesta. Vetoomuksessa ammattilaiset vetoavat päättäjiin asiakasmäärien kohtuullistamiseksi: ”Pidämme tärkeänä, että kuntien johto ja poliittiset päättäjät niin alueellisella kuin valtakunnallisellakin tasolla ottavat nyt vastuun lastensuojelun työolojen ja asiakasmäärien kohtuullistamisesta.”

Vantaalla tehtiin vuoden 2016 aikana 8207 lastensuojeluilmoitusta, joiden kohteena oli 4392 lasta, eli jopa 9,4% 0-17-vuotiaasta väestöstä. Kaikkiaan vuonna 2016 Vantaalla lastensuojelun asiakkaina (avohuolto, sijaishuolto ja jälkihuolto) oli yhteensä 3474 lasta, eli 7,5% 0-17-vuotiaasta väestöstä.

Lapsiasiavaltuutetun lausunnossa sosiaali- ja terveysministeriölle todetaan, että asiakasmäärät olisi hyvä rajoittaa lyhyellä aikavälillä 20-30 asiakkaaseen. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Huostaanoton syyt ja taustat (HuosTa) –tutkimuksen mukaan vaativa lastensuojelutyö edellyttää sitä, että yksi sosiaalityöntekijä voi laadukkaasti hoitaa korkeintaan 15 lapsen asiaa vuodessa.

Ruotsissa lainsäädäntö rajoittaa yhden sosiaalityöntekijän asiakasmääräksi enintään 35 asiakasta ja myös Suomessa valvonnan lähtökohtana on, että sosiaalityöntekijät pystyvät tekemään lastensuojelutyötä hyvin, jos asiakkaita on 30-40 yhtä sosiaalityöntekijää kohden.

Suuret asiakasmäärät heikentävät työn laatua, kuormittavat sosiaalityöntekijöitä ja vaikeuttavat sosiaalityöntekijöiden mahdollisuuksia riittävästi tavata asiakkaitaan.

Yllä olevan johdosta SDP:n ja Vihreiden valtuustoryhmät edellyttävät, että Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala rajoittaa lastensuojelun sosiaalityön maksimiasiakasmäärän 30 lapseen työntekijää kohden.”

Kaupunginvaltuusto 11.12.2017 § 17

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

———

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Lastensuojelulaki, lastensuojelun laatusuositukset sekä selvityshenkilön arvio lastensuojelun henkilöstön riittävyydestä

Lastensuojelulain tarkoitus on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Lastensuojelun järjestämisestä vastaavat kunnat. Lastensuojelu toteutetaan lapsi- ja perhekohtaisena lastensuojeluna sekä ehkäisevänä lastensuojeluna. Lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua ovat asiakassuunnitelman tekeminen, avohuollon tukitoimien järjestäminen, lapsen kiireellinen sijoitus, huostaanotto sekä sijais- ja jälkihuolto. Ehkäisevää lastensuojelua ovat kaikki ne palvelut ja toiminnot, joilla tuetaan lasta, nuorta ja perhettä silloin, kun lapsi ei ole lastensuojelun asiakkaana. (Lastensuojelulaki 1§, 3§, 3a§.)

Lastensuojelulain 11 § mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että ehkäisevä lastensuojelu sekä lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaiseksi kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua on järjestettävä tarvittavassa laajuudessa niinä vuorokauden aikoina, joina sitä tarvitaan. Lastensuojelun on oltava laadultaan sellaista, että se takaa lastensuojelun tarpeessa oleville lapsille ja nuorille sekä heidän perheilleen heidän tarvitsemansa avun ja tuen.

Laki, asetukset tai suositukset eivät määrittele lastensuojelun asiakasmääriä sosiaalityöntekijää kohden. Lastensuojelun laatusuosituksessa (STM 2014:4) ja useiden työryhmien esityksissä suositellaan, että lastensuojelun asiakasmäärä tulisi olla kohtuullinen sekä mahdollistaa vuorovaikutustyö ja osallisuuden toteutuminen. Kuntien tulee kiinnittää huomiota sopivaan henkilöstörakenteeseen ja siihen, että asiakkaiden kohtaamiseen ja asiakasasian dokumentoimiseen on riittävästi aikaa.

Toimiva lastensuojelu -selvitysryhmän loppuraportissa (STM: Raportteja ja muistioita 2013:19) todetaan, että tiedot työvoimavajauksesta ja työntekijöiden viesti työn kuormituksesta on kunnissa otettava vakavasti, mutta selvitysryhmän käytettävissä olevien tietojen perusteella ei ole toistaiseksi mahdollista määritellä kunnille velvoittavaa lastensuojelun avohuollon henkilöstömitoitusta.

Ylisosiaalineuvos Aulikki Kananojan sosiaali- ja terveysministeriön toimeksiantona tekemä arvio lastensuojelun henkilöstön riittävyydestä ja ratkaisuehdotukset kuormituksen vähentämiseksi julkaistiin maaliskuussa 2018. Selvityshenkilö ei pidä tarkoituksenmukaisena lakitasolla määriteltyä työntekijäkohtaista asiakasmäärän mitoittamista sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmän ja lastensuojelutyön käynnissä olevan muutoksen olosuhteissa. Hän esittää, että työntekijöiden asiakasmäärää ja selvityksessä esitettyjä toimenpiteitä seurataan systemaattisesti ja määritellään kriittiset rajat valvontaviranomaisen puuttumisen perusteeksi. Ratkaisuehdotuksia lastensuojelun henkilöstön kuormituksen vähentämiseksi ovat mm. kunta- ja työntekijätasoinen täsmätuki, sijaispoolin luominen, tiimipohjaisen työskentelyn vahvistaminen sekä sen ohella lastensuojelun henkilöstörakenteen laajentaminen, perhetyön lisääminen sekä maakuntatason toimeenpanosuunnitelma. (Selvityshenkilön arvio lastensuojelun henkilöstön riittävyydestä ja ratkaisuehdotukset kuormituksen vähentämiseksi. Maaliskuu 2018.)

Vantaan lastensuojelun organisoituminen ja asiakasmäärät
Vantaan lastensuojelun palvelukokonaisuuteen kuuluu kaksi avohuollon sosiaalityön toimintayksikköä (Itä-Vantaa ja Länsi-Vantaa), sijaishuollon sosiaalityön toimintayksikkö, lastensuojelun tukiyksikkö, Kuuselan perhekuntoutuskeskus sekä Tammirinteen ja Viertolan vastaanottokodit. Lastensuojelutarpeen arviointia tehdään aikuisten ja perheiden sosiaalipalvelut -tulosyksikön Uusien asiakkaiden palvelut -yksikössä. Yksikkö on perustettu elokuussa 2017, ja lastensuojelu- ja asiakasprosessin kannalta toiminnan kehittäminen on vielä kesken. Virka-aikainen lastensuojelupäivystys vastaa kiireellisten lastensuojeluilmoitusten arvioinnista ja sosiaali- ja kriisipäivystys vastaa lastensuojeluun liittyvistä akuuteista toimenpiteistä virka-ajan ulkopuolella.

Vuonna 2017 Vantaalla tehtiin yhteensä 9 534 lastensuojeluilmoitusta 4 724 eri lapsesta. Lastensuojelun asiakkaana oli vuoden aikana 3 907 eri lasta: 3 533 avohuollossa, 816 sijaishuollossa ja 301 jälkihuollossa.

Alla olevassa taulukossa kuvataan sosiaalityöntekijöiden vakanssitilanne alkuvuodesta 2018 sekä asiakasmäärän vaihteluväli (minimi ja maksimi). Lisäksi esitellään keskimääräinen asiakasmäärä sekä laskennallinen asiakasmäärä, mikäli kaikki käytössä olevat sosiaalityöntekijöiden vakanssit olisi täytetty. Taulukosta nähdään, että mikäli kaikki sosiaalityöntekijöiden vakanssit olisi täytetty, asiakasmäärä sosiaalityötekijää kohden olisi miltei aloitteessa esitetyn asiakasmäärän mukainen. Sijaishuollon ja avohuollon asiakastyön luonne eroavat toisistaan mm. siten, että lapsen ollessa sijaishuollon asiakkaana lapsen tuen tarve ja työn tavoitteet muuttuvat eikä sosiaalityöntekijän työaikaa käytetä esimerkiksi huostaanoton ehkäisyyn perheen kanssa tai huostaanottoon liittyvien dokumenttien valmisteluun. Lastensuojelun avohuollon työhön liittyy myös tarkka määräaikojen noudattamisen velvollisuus huostaanottoprosessissa.

Toiminta -yksikkö	**Sosiaali-työn-tekijöiden vakanssit**	**Avoimet sosiaali-työntekijän vakanssit**	**Lapsia/vastuu-sosiaalityönteki jä (vaihteluväli min ja max), pienimmät asiakasmäärät osa-aikaisilla ja uusilla työntekijöillä**	**Lapsia keskimäärin/ vastuusosia a-lityöntekijä huomioide n työntek. osa-aikaisuudet**	**Laskennalline n asiakasmäärä / vakanssi, mikäli stt vakanssit täynnä**
Lastensuojel un avohuolto (itä)	25	6	31 (min) 60 (max)	43,9	29,6
Lastensuojel un avohuolto (länsi)	12	-	22 (min) 44 (max)	36,3	31,9
Virka-aikainen päivystys	5	-	-	-	-
Sijaishuolto / perhehoito	9	-	26 (min) 43 (max)	36,6	36,6
Sijaishuolto / laitoshoito	5	-	19 (min) 48 (max)	44,6	44,6
Sijaishuolto / jälkihuolto	2	-	70 (min) 80 (max)	75	75
Uusien asiakkaiden palvelu -yksikkö	12	7	-	-	-
Sosiaali- ja kriisipäivystys	9	1	-	-	-

Uusien asiakkaiden palvelut -yksikössä toteutetaan palvelutarpeen arviointia, virka-aikaisessa sekä sosiaali- ja kriisipäivystyksessä työ on akuuttia päivystystyötä. Näissä yksiköissä sosiaalityöntekijät eivät toimi lasten vastuusosiaalityöntekijöinä. Uusien asiakkaiden palvelut -yksikön lapsiperheiden tiimin vakanssitilanne on erittäin vaihteleva ja nopeasti muuttuva.

Luvuista ei tule esille työntekijöiden sairauspoissaolot, jolloin työt ovat jakautuneet harvemmille työntekijöille. Lisäksi osa työtekijöistä työskentelee osa-aikaisesti. Sijaishuollon perhehoidon sosiaalityöntekijöiden kohdalla on huomioitava, että taulukkoon lasketun asiakasmäärän lisäksi heillä on yhteensä 100 tuettavaa sijaisperhettä. Jälkihuollon sosiaalityön asiakasmäärät eivät ole vertailukelpoisia muiden sosiaalityöntekijöiden asiakasmääriin työn erilaisen luonteen vuoksi.

Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden rekrytointi ja kehittämistoimenpiteet
Vantaan sosiaali- ja terveystoimessa on tiedostettu sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärät. Sosiaalityöntekijöiden saatavuuden parantamiseksi on aloitettu toimenpiteitä. Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 20.11.2017 lastensuojelun kehittämistoimista sosiaalityöntekijöiden saatavuuden sekä pysyvyyden parantamiseksi. Toimenpiteet ovat samansuuntaisia esimerkiksi selvityshenkilö Aulikki Kananojan suositusten kanssa. Niitä ovat mm. lastensuojelun henkilöstöresurssin lisääminen (yhdeksän erityissosiaaliohjaajan määräaikaista virkaa sekä yksi psykoterapeutin määräaikainen toimi), henkilöstöetuuksien ja kannustavan palkkauksen kokonaisuuden valmistelu sekä sosiaalityöntekijöiden osaamisen ja työhyvinvoinnin tukeminen.

Vantaan lastensuojelun sosiaalityötä vahvistetaan ottamalla käyttöön systeemisen sosiaalityön malli. Toimintamallissa lastensuojelun sosiaalityötä kehitetään monitoimijaiseksi, ja ammattilaisten osaamista vahvistetaan suhdeperustaisen sosiaalityön suuntaan. Systeemisen sosiaalityön tiimin henkilöstö on rekrytoitu ja työ on alkanut helmikuussa. Systeemisen sosiaalityön mallin käyttöönottoon liittyy myös THL:n tekemä tutkimus aiheesta.

Lastensuojelun avohuollon henkilöstöresurssia on vahvistettu palkkaamalla yhteensä yhdeksän erityissosiaaliohjaajaa määräaikaisille viroille tiimeihin sosiaalityöntekijän työpariksi. Erityissosiaaliohjaajien resurssia käytetään mm. lasten tapaamisiin. Kokemukset erityissosiaaliohjaajien toiminnasta ovat lupaavia.

Sosiaalityöntekijöille suunnattu sitoutumisen ja perehtymisen koulutusohjelma käynnistyy huhtikuussa. Ennakoivaa rekrytointia ja rekrytointiviestintää on vahvistettu ja kehitetään edelleen. Vantaan sosiaali- ja terveystoimi jatkaa jo aloitettuja toimenpiteitä lastensuojelun kehittämiseksi. Jatkossa vahvistetaan mm. pääkaupunkiseudun kuntien välistä sekä yliopistojen ja opiskelijoiden kanssa tehtävää yhteistyötä.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 25

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa sosiaalidemokraattiselle valtuustoryhmälle ja Vihreiden valtuustoryhmälle sekä 11 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- allekirjoitettu valtuustoaloite

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
perhepalvelujen johtaja Anna Cantell-Forsbom, puh. 040 554 5576, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloite asiakasmitoituksesta Vantaan lastensuojelun sosiaalityössä

Lasten oikeuksien päivänä vuonna 2017 yli tuhat sosiaalityöntekijää ja sosiaalityön opiskelijaa allekirjoittivat vetoomuksen lasten oikeudesta suojeluun ja lastensuojelun resurssien korjaamisesta. Vetoomuksessa ammattilaiset vetoavat päättäjiin asiakasmäärien kohtuullistamiseksi: ”Pidämme tärkeänä, että kuntien johto ja poliittiset päättäjät niin alueellisella kuin valtakunnallisellakin tasolla ottavat nyt vastuun lastensuojelun työolojen ja asiakasmäärien kohtuullistamisesta.”

Vantaalla tehtiin vuoden 2016 aikana 8207 lastensuojeluilmoitusta, joiden kohteena oli 4392 lasta, eli jopa 9,4% 0-17-vuotiaasta väestöstä. Kaikkiaan vuonna 2016 Vantaalla lastensuojelun asiakkaina (avohuolto, sijaishuolto ja jälkihuolto) oli yhteensä 3474 lasta, eli 7,5% 0-17-vuotiaasta väestöstä.

Lapsiasiavaltuutetun lausunnossa sosiaali- ja terveysministeriölle todetaan, että asiakasmäärät olisi hyvä rajoittaa lyhyellä aikavälillä 20-30 asiakkaaseen. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Huostaanoton syyt ja taustat (HuosTa) –tutkimuksen mukaan vaativa lastensuojelutyö edellyttää sitä, että yksi sosiaalityöntekijä voi laadukkaasti hoitaa korkeintaan 15 lapsen asiaa vuodessa.

Ruotsissa lainsäädäntö rajoittaa yhden sosiaalityöntekijän asiakasmääräksi enintään 35 asiakasta ja myös Suomessa valvonnan lähtökohtana on, että sosiaalityöntekijät pystyvät tekemään lastensuojelutyötä hyvin, jos asiakkaita on 30-40 yhtä sosiaalityöntekijää kohden.

Suuret asiakasmäärät heikentävät työn laatua, kuormittavat sosiaalityöntekijöitä ja vaikeuttavat sosiaalityöntekijöiden mahdollisuuksia riittävästi tavata asiakkaitaan.

Yllä olevan johdosta SDP:n ja Vihreiden valtuustoryhmät edellyttävät, että Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala rajoittaa lastensuojelun sosiaalityön maksimiasiakasmäärän 30 lapseen työntekijää kohden.

Tämän aloitteen ovat allekirjoittaneet Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä ja Vihreä valtuustoryhmä.

Antero Eerola

KATI MÄSTÄRVI

Chau Nguyen

JUSSI SARAMO

Jani Jaaskelainen

Jaana Laiskaman

Salla Lindblad-Palo

Tiina Tuomela
Tiina Tuomela

Tanja Vahvelainen

JOUNI HERRANEN

Kimmo Kilpinen

Kaksi valtuustoryhmää + 11

26 § Vastaus Vaula Norrenan ja 22 muun valtuutetun aloitteeseen sisäilmasairaille sopivien koulutilojen saamiseksi eri puolille Vantaata

VD/10947/00.02.00.03/2016

EL-H/IK/ET/PN/NJ/AV

Vaula Norrena ja 22 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Valtuustoaloite sisäilmasairaille sopivien koulutilojen saamiseksi eri puolille Vantaata

Suomen kunnille tulee vuosittain yli 40 miljoonan euron lasku sisäilmaan liittyvistä sairauspoissaoloista ja sijaisten palkkaamisesta.

Vantaalla, kuten koko Suomessa, monet koulurakennukset ovat peräisin ns. huonon rakennustavan ajalta. Sisäilmasairastuneiden oppilaiden ja opettajien määrä on nousussa.
OAJ:n selvityksen mukaan sisäilmasta aiheutuvia sairauspoissaoloja on ollut joka viidennellä opettajalla.

Vantaan koulujen koko henkilökunnasta (2486 hlöä) tuo 20 % tarkoittaisi n. 500 henkilöä.

Kroonisemmin sisäilmasairaita oppilaita ja opettajia yritetään ensin siirtää toisiin luokkatiloihin ja toisiin kouluihin. Jos se ei auta, opettajia ja kouluavustajia siirtyy pitkille sairauslomille, työkyvyttömyyseläkkeelle tai kokonaan toiseen ammattiin.
Sisäilmasairastuneet oppilaat taas sinnittelevät jopa vuosia pitkillä poissaoloilla omassa koulussaan. Vasta kun heidän terveytensä (ja tulevaisuuden työkykynsä) on romahtanut, heidät siirretään toiseen kouluun tai kotiopetukseen.

Kuitenkin jos sisäilmasairastuneet pääsevät hyvissä ajoin terveisiin tiloihin, heidän altistumisensa pysähtyy ja terveytensä sekä työkykynsä säilyy.

Esitämme, että Vantaa tutkii mahdollisuutta perustaa ns. ’allergiavapaita tiloja’ sisäilmasairastuneita varten eri puolille Vantaata.

Puhdas koulutila on rakennettu M1-päästöluokan materiaaleista, sen ilmanvaihto toimii hyvin, eikä sen siivouksessa käytetä voimakkaita kemikaaleja. Puhtaassa tilassa ei käytetä sisäilmaongelmaisesta tilasta tuotuja huonekaluja tai koulukirjoja.
(Ihannetilanteessa myös tilan käyttäjät voisivat sitoutua olemaan käyttämättä voimakkaita hajusteita itsessään ja vaatteidensa pesuaineissa.)

Mm. tavallinen siirrettävä paviljonkirakennus on osoittautunut monelle sisäilmasairastuneelle toimivaksi tilaksi.

Nyt kun uusia kouluja rakennetaan joka puolelle Vantaata, olisi hyvä tilaisuus perustaa allergiavapaita tiloja esim. ns. ’allergiasiipinä’ - tai erillisinä paviljonki- tai hirsirakennuksina koulujen pihoille.

Tällaiselle pilottihankkeelle olisi ehkä ulkopuolistakin hankerahoitusta saatavana.

Esitämme, että Vantaa selvittää pikaisesti ’allergiavapaiden’ koulutilojen järjestämistä eri puolille Vantaata.”

Kaupunginvaltuusto 12.12.2016 § 21

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

———

Sivistystoimen toimiala toteaa vastauksena aloitteeseen seuraavaa:

Sivistysvirasto toteaa, että Vantaalla on tavoitteena, että kaikki koulut ovat sisäilmaltaan hyviä ja terveellisiä. Mikäli sisäilmaongelmia havaitaan, niin ongelmiin puututaan pikaisesti ja toteutetaan korjaukset laadukkaasti ja hyvin uusimman tiedon perusteella. Samoin uudisrakennusten ja peruskorjausten toteuttamisessa kiinnitetään erityistä huomiota suunnitteluun, rakentamiseen ja valvontaan. Viime aikoina on saatu onnistuneita kokemuksia mm. Aurinkokiven monitoimitalon yhteydessä sekä Pähkinärinteen peruskorjauksesta.

Lähivuosina eri puolille Vantaalle rakennetaan uusia kouluja ja näin saadaan sisäilmaltaan terveitä ja turvallisia kouluja oireileville oppilaille riittävän lähelle kotiaan. Nykyisiin koulukiinteistöihin tehdään sisäilmakorjauksia tarpeen mukaisesti. Tavoitteena on saada Vantaalle asteittain palveluverkko, jossa on terveelliset ja turvalliset koulukiinteistöt. Mikäli ennen uusien koulujen valmistumista, olemassa olevissa tiloissa ei ole sisäilmatasoltaan riittävän hyviä tiloja, voidaan tarvittaessa hankkia ”sisäilmapaviljonki” tai vastaava ratkaisu.

Kaupunginhallitus 6.2.2017 § 20

Sivistystoimen apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Vaula Norrenalle ja 22 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginvaltuusto 6.3.2017 § 12

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.
Päätös:
Päätettiin yksimielisesti palauttaa asia valmisteluun.

———

Sivistystoimi esittää tarkennuksena aikaisempaan lausuntoon seuraavaa:

Koulujen tekemät sisäilmailmoitukset tehdään tilakeskukseen, jossa käynnistetään tarpeen mukaan tutkimukset oireiden syiden selvittämiseksi. Mikäli oireilevien määrä tilassa on suuri, pyritään etsimään toinen tila rakennuksesta tutkimusten ajaksi. Tutkimustulosten perusteella laaditaan korjaussuunnitelma. Mikäli korjaussuunnitelman toteutuksen jälkeen on epäilyjä tilan käytöstä,

pyydetään terveysviranomaisten selvitystä tilan käytettävyydestä. Terveysviranomainen on taho, joka voi laittaa tilan käyttökieltoon.

Sisäilmaoireilujen yhteydessä selvitetään aina oireilevien oppilaiden ja henkilökunnan kohdalla tarvetta siirtää oireileva muuhun tilaan ennen korjaustoimenpiteiden toteuttamista.

Kun opettaja kertoo rehtorille oireilustaan, niin jatkotoimet ovat seuraavat:
Rehtori ohjaa työterveyshuoltoon ja varmistaa, että yhteys työterveyshuoltoon on; koululla tehdään tarvittavia järjestelyjä ja/tai kokeiluja (ilmanpuhdistimet, työskentely eri tiloissa). Seuraavaksi pidetään kolmikantapalaveri, jossa on mukana rehtori, opettaja/avustaja ja työterveyslääkäri. Rehtori on yhteydessä aluepäällikköön ja työhyvinvointiasiantuntijaan, mikäli näyttää siltä, että joudutaan etsimään työpistettä toiselta koululta. Aluepäällikkö kartoittaa mahdollisuuksia toisista kouluista. Työntekijä käy kokeilemassa ennen pidempää sijoitusta (kokeiluja tarvittaessa useampia). Aluksi tehdään pidempi määräaikainen sijoitus ja sen jälkeen mahdollinen virkasiirto.

Vantaan toimintamalli koulujen sisäilmaongelmien yhteydessä on määritelty kaupunkitasoisessa sisäilmatyöryhmässä. Jos koululla herää epäily sisäilmaongelmista, kouluterveydenhuolto pyytää rehtorin kautta lähetetyllä viestillä, että huoltajat ilmoittaisivat kouluterveydenhoitajalle sellaisista lapsen oireista, joiden he epäilevät liittyvän sisäilmaan. Kouluterveydenhoitaja kirjaa ilmoitukset oireseurantaan, antaa lisää seurantaohjeita ja ohjaa lapsen tarvittaessa lääkärin vastaanotolle jatkotutkimuksiin ja hoitoon. Oireseurannan lukumääräiset tiedot raportoidaan koulukohtaisissa sisäilmatyöryhmissä, joissa niitä hyödynnetään koulutilojen tutkimus- ja korjaussuunnittelussa tilakeskuksen toimesta. Oireilevien määrä raportoidaan koulukohtaisessa sisäilmatyöryhmässä jokaisessa kokouksessa.
Kouluterveydenhuolto/lääkäri yhdessä huoltajan kanssa tekevät yksilölliset ratkaisut oppilaan siirtymisestä toiseen kouluun. Aluepäällikkö selvittää oppilaan siirtoa toiseen kouluun huoltajan pyynnöstä. Jokaisen oppilaan koulutuksesta huolehditaan, tarvittaessa tehdään yksilölliset ratkaisut.

Tällä hetkellä ei ole tällaiselle ”allergiavapaalle siivelle” tarvetta, sisäilmakorjauksia on tehty tarpeen mukaan ja lähes kaikille vantaalaisille oppilaille on löytynyt sopiva koulurakennus Vantaalta. Jotkut oppilaat ovat siirtyneet vantaalaisesta koulusta toiseen ja muutama naapurikaupunkiin, mm. kolme 7.-9.—luokkien oppilasta opiskelee naapurikaupungissa. Tällä hetkellä kaikille muille yli 22.000 oppilaalle on löytynyt sopiva koulurakennus Vantaalta.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 26

Sivistystoimen apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Vaula Norrenalle ja 22 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- allekirjoitettu valtuustoaloite

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
perusopetuksen johtaja Ilkka Kalo, puh. 09 8392 2060, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi
talous- ja hallintojohtaja Eila Tanninen, puh. 09 8392 2913, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

1 + 22

Valtuustoaloite sisäilmasairaille sopivien koulutilojen saamiseksi eri puolille Vantaata
12.12.2016

Suomen kunnille tulee vuosittain yli 40 miljoonan euron lasku sisäilmaan liittyvistä sairauspoissaoloista ja sijaisten palkkaamisesta.

Vantaalla, kuten koko Suomessa, monet koulurakennukset ovat peräisin ns. huonon rakennustavan ajalta. ~~Sivistysvirasto on todennut, että Vantaalla ei esim. ole yhtään sisäilmaltaan puhdasta yläkoulua.~~

Sisäilmasairastuneiden oppilaiden ja opettajien määrä on nousussa.
OAJ:n selvityksen mukaan sisäilmasta aiheutuvia sairauspoissaoloja on ollut joka viidennellä opettajalla.

Vantaan koulujen koko henkilökunnasta (2486 hlöä) tuo 20% tarkoittaisi n. 500 henkilöä.

Kroonisemmin sisäilmasairaita oppilaita ja opettajia yritetään ensin siirtää toisiin luokkatiloihin ja toisiin kouluihin. Jos se ei auta, opettajia ja kouluavustajia siirtyy pitkille sairauslomille, työkyvyttömyyseläkkeelle tai kokonaan toiseen ammattiin.
Sisäilmasairastuneet oppilaat taas sinnittelevät jopa vuosia pitkillä poissaoloilla omassa koulussaan. Vasta kun heidän terveytensä (ja tulevaisuuden työkykynsä) on romahtanut, heidät siirretään toiseen kouluun tai kotiopetukseen.

Kuitenkin jos sisäilmasairastuneet pääsevät hyvissä ajoin terveisiin tiloihin, heidän altistumisensa pysähtyy ja terveytensä sekä työkykynsä säilyy.

Esitämme, että Vantaa tutkii mahdollisuutta perustaa ns. 'allergiavapaita tiloja' sisäilmasairastuneita varten eri puolille Vantaata.

Puhdas koulutila on rakennettu M1-päästöluokan materiaaleista, sen ilmanvaihto toimii hyvin, eikä sen siivouksessa käytetä voimakkaita kemikaaleja. Puhtaassa tilassa ei käytetä sisäilmaongelmaisesta tilasta tuotuja huonekaluja tai koulukirjoja.
(Ihannetilanteessa myös tilan käyttäjät ~~sitoutuvat~~ voisivat sitoutua olemaan käyttämättä voimakkaita hajusteita itsessään ja vaatteidensa pesuaineissa.)

Mm. tavallinen siirrettävä paviljonkirakennus on osoittautunut monelle sisäilmasairastuneelle toimivaksi tilaksi.

Nyt kun uusia kouluja rakennetaan joka puolelle Vantaata, olisi hyvä tilaisuus perustaa allergiavapaita tiloja esim. ns. 'allergiasiipinä' - tai erillisinä paviljonki- tai hirsirakennuksina koulujen pihoille.

Tällaiselle pilottihankkeelle olisi ehkä ulkopuolistakin hankerahoitusta saatavana.

Esitämme, että Vantaa selvittää pikaisesti 'allergiavapaiden' koulutilojen järjestämistä eri puolille Vantaata.

Vaula Norrena

NIMET →

Aloite sisäilmasairaille sopivien koulutilojen saamiseksi eri puolille Vantaata 12.12.2016

Nimi ja alle nimen selvennys

1 Sini Alén
Sini Alén

2 Minna Koski

3 Anniina Kostilainen

4 Anssi Aura

5 Sirpa Kauppinen

6 Timo Juurikkala

7 Jaana Huhta

8 Jussi Saramo

9 Antero Eerola

10 Minttu Sillampää

11 Kati Mustjärvi

12 Camilla Christina Kassila

13 Faysal Abdi

14 Jouko Hassinen

15 Juha Simonen

16 Juha Malmi

17 Timo Auvinen

18 Jouni Herranen

19 Pirkko Jääskeläinen

20 Johannes Niemінen

21 Petri Koivuniemi

22 Maila Kortesalmi

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

27 § Vastaus Tanja Vahvelaisen ja 38 muun valtuutetun aloitteeseen vuoroasumisen saamiseksi oppilaaksioton ja koulukyydin perusteeksi

VD/11148/00.02.00.03/2017

EL-H/IK/ETN/OK/NJ/AV

Tanja Vahvelainen sekä 38 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vuoroasuminen oppilaaksioton ja koulukyydin perusteeksi

Vantaa haluaa profiloitua lapsiystävällisenä ja perheystävällisenä kuntana sekä haluaa satsata ennaltaehkäisevään lastensuojeluun- ja perhetyöhön. Kaupunki tukee lapsiperheiden hyvinvointia lukuisin tavoin, varsinkin ydinperhe- ja yksinhuoltotilanteissa. Vuosittain Suomessa noin 30 000 - 40 000 lasta kokevat vanhempiensa eron. Vantaalla asia koskettaa myös laajalti. Vanhemmat solmivat tai oikeus päättää lähes aina yhteishuollon lapsille. Se tarkoittaa lapselle pääsääntöisesti kahta erillistä kotia.

Vuoroasuminen, eli vanhempien tosiasiallinen hoitovastuun jakautuminen on käytännön tasolla valtavirtaistumassa Ruotsin tapaan päämalliksi. Hyvät kokemukset, laaja tutkimustieto, Euroopan neuvoston suositus (2079/2015) sekä parhaillaan uudistettavan lastenhuoltolaki yhdessä johtavat tähän. THL:n kouluterveyskyselyn (2013) mukaan pääkaupunkiseudulla joka neljäs peruskoululainen ja ammattiin opiskeleva sekä joka viides lukiolainen asuu kahdessa kodissa.

Kehitys on nopeaa.

Vuoroasumisratkaisu on yhä useampien vantaalaisten lasten ja lapsiperheiden arkea. Kaupungin lapsiin ja perheisiin kohdistuvat tuki ja palvelut eivät kuitenkaan merkittävää muutosta huomioi. Yhdenvertaisuus, saati lapsen ja perheiden hyvinvointia laajasti edistävät toimet asiassa puuttuvat.

Edellä mainituin perustein sekä liiteosuuden perusteluihin vedoten, me allekirjoittaneet kunnanvaltuutetut esitämme, että Vantaa tukee eroperheiden esikoulu- ja peruskouluikäisten kasvua ja kehitystä sekä oikeutta kummankin vanhemman kasvatukseen ja hoivaan tapauksissa, joissa perhe on sopinut yhteishuoltosopimuksessa lapsen asumiseen vuoroviikoin jommankumman vanhemman luona, seuraavasti:

a. Kahdessa kodissa asuminen hyväksytään Vantaalla viralliseksi oppilaaksi oton perusteeksi, ja
b. Koulukyydit järjestetään veloituksetta lapsen molemmista yhteishuoltosopimukseen pohjautuvasta kodeista silloin, kun lapsen oikeus koulukyytiin täyttyy koulumatkan pituuden tai muusta erityisestä syystä

Kaupunginvaltuusto 11.12.2017 § 18

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

———

Sivistystoimen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Lapsenhuoltolaki (laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta) määrittelee lapsen asumisen. Lain lähtökohtana on, että lapsi asuu aina toisen vanhemman luona oleskelu- ja tapaamisjärjestelyjen laajuudesta riippumatta.

Lapsenhuoltolakiin ehdotetaan säännöksiä, jotka mahdollistavat yhtenä laissa tarkoitettuna lapsen asumisjärjestelynä sen, että lapsi asuu vuorotellen molempien vanhempiensa luona. Tieto vuoroasumisesta merkittäisiin väestötietojärjestelmään huollon sisältöä koskevana tietona. Tällä tavoin tehtäisiin näkyväksi järjestely, jossa lapsi asuu tosiasiassa vuorotellen molempien vanhempiensa luona yhtä paljon tai lähes yhtä paljon.

Henkilön virallinen asuinpaikka määräytyy kotikuntalain perusteella ja päätöksen siitä tekee maistraatti. Kotikuntalain perusajatuksena on kirjata väestötietojärjestelmään tieto siitä, missä henkilö tosiasiallisesti asuu. Henkilöllä voi olla vain yksi virallinen asuinpaikka, vaikka hänellä olisi käytössään useampia asuntoja. Tämä sääntely koskisi myös vuoroasumistilanteita eli vuoroasumisessakin lapsella voisi olla vain yksi virallinen asuinpaikka.

Etuudet ja palvelut määräytyisivät edelleen lapsen virallisen asuinpaikan perusteella, joten ehdotetut vuoroasumista koskevat säännökset eivät vaikuttaisi välittömästi lapsen ja perheen saamien palveluiden ja etuuksien määräytymiseen, kuten asumistukeen ja koulukuljetuksiin.

Lapsenhuoltolain uudistuksen taustalla on hallitusohjelman kirjaus siitä, että lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskeva lainsäädäntö uudistetaan. Uudistustyö on kesken ja tavoitteena on antaa hallituksen esitys eduskunnalle kesällä 2018.

Vuoroasuminen ja oppilaaksiottoperusteet

Perusopetuslain mukaan kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita. Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle laissa tarkoitettua opetusta saavalle lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään.

Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaan opetuslautakunta päättää perusopetuksen oppilaiden oppilaaksioton perusteista. Vantaalla oppilaaksiottoperusteiden kodin määrittelyn lähtökohtana on oppilaan väestötietojärjestelmään merkitty kotiosoite. Lapsen asuessa vuorotellen huoltajiensa luona huoltajat voivat sopia kumman huoltajan osoite merkitään lapsen kotiosoitteeksi. Tällä tavoin huoltajilla on mahdollisuus valita, kumman osoitteen mukaan lapsen esiopetuspaikka ja lähikoulu määritellään. Mikäli huoltajat eivät halua lastaan lähikouluun, he voivat hakea ns. toissijaisella hakemuksella haluamaansa kouluun.

Vuoroasumisen huomioiminen oppilaaksiottoperusteissa edellyttäisi opetuslautakunnan hyväksymien perusteiden muuttamista. Opetuksen järjestäminen ja siihen liittyvät oppilaaksiottoperusteet perustuvat keskeisesti siihen, että oppilasmääriä pystytään ennustamaan ja ohjailemaan opetuksen järjestämisen ja tilojen käytön kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Mikäli vuoroasumistilanteissa perheillä olisi tapauskohtaisesti mahdollisuus valita opetuksen järjestämispaikka, järjestelmän ennakoitavuus

heikentyisi ja tilojen optimaalinen käyttö vaikeutuisi. Lisäksi valintaoikeuden antaminen voisi olla ongelmallista oppilaiden yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta.

Vuoroasuminen ja koulukuljetusperusteet

Perusopetuslain mukaan jos perusopetuksen oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai päiväkodista esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päiväkodista esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päiväkotiin. Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaan opetuslautakunta päättää perusopetuksen ja esiopetuksen oppilaiden koulukuljetusten ja koulumatka-avustusten perusteista. Opetuslautakunnan hyväksymissä koulukuljetusperusteissa koulumatkalla tarkoitetaan lyhintä yleistä jalankulkijoiden käytössä olevaa reittiä, joka mitataan oppilaan kodin portilta koulukiinteistön sisääntulokohtaan. Mitattaessa kodin ja koulun välistä koulumatkaa kotiosoite määräytyy oppilaan väestötietojärjestelmään merkityn Vantaalla sijaitsevan kotisoitteen mukaisesti.

Vantaalla koulukuljetusten kustannukset vuonna 2017 olivat n. kaksi miljoonaa euroa. Hieman yli 200 000 € käytettiin peruskoululaisten matkalippuihin. Taksikuljetusten kustannukset olivat n. 1,8 milj. €.

Vuoroasumisen huomioiminen koulukuljetusperusteissa edellyttäisi opetuslautakunnan hyväksymien perusteiden muuttamista. Vuoroasumisen huomioiminen lisäisi kustannuksia myönnettäessä matkalippuja niille oppilaille, joiden toinen asuinpaikka olisi yli 5 km lähikoulusta. Lisäksi kyseeseen tulisi esim. taksikuljetusten myöntäminen niille, joiden matka-aika julkisilla kulkuvälineillä ylittäisi perusopetuslaissa säädetyn maksimiajan. Kuljetuskustannusten lisäksi muutos edellyttäisi lisähenkilöstöä sivistystoimeen käsittelemään hakemuksia, valmistelemaan päätöksiä ja järjestämään kuljetuksia.

Sivistystoimi ei kerää tietoja oppilaiden asumisjärjestelyistä tai huoltajuussopimuksista. Täsmällisen arvion tekeminen vuoroasujien kuljettamisen kustannusvaikutuksista on siten vaikeaa, koska käytössä ei ole tietoja vuoroasumisen yleisyydestä vantaalaisten oppilaiden perheissä.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 27

Sivistystoimen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Tanja Vahvelaiselle ja 38 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle sivistystoimen toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Tanja Vahvelaisen ja 38 muun valtuutetun aloite vuoroasumisen saamiseksi oppilaaksioton ja koulukyydin perusteeksi

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
talous- ja hallintojohtaja Eila Tanninen, puh. 040 589 2731, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
perusopetuksen johtaja Ilkka Kalo, puh. 040 707 1115, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloite, Vantaa

Vuoroasuminen oppilaaksioton ja koulukyydin perusteeksi

Vantaa haluaa profiloitua lapsiystävällisenä ja perheystävällisenä kuntana sekä haluaa satsata ennaltaehkäisevään lastensuojeluun- ja perhetyöhön. Kaupunki tukee lapsiperheiden hyvinvointia lukuisin tavoin, varsinkin ydinperhe- ja yksinhuoltotilanteissa. Vuosittain Suomessa noin 30 000 – 40 000 lasta kokevat vanhempiensa eron. Vantaalla asia koskettaa myös laajalti. Vanhemmat solmivat tai oikeus päättää lähes aina yhteishuollon lapsille. Se tarkoittaa lapselle pääsääntöisesti kahta erillistä kotia.

Vuoroasuminen, eli vanhempien tosiasiallinen hoitovastuun jakautuminen on käytännön tasolla valtavirtaistumassa Ruotsin tapaan päämalliksi. Hyvät kokemukset, laaja tutkimustieto, Euroopan neuvoston suositus (2079/2015) sekä parhaillaan uudistettavan lastenhuoltolaki yhdessä johtavat tähän. THL:n kouluterveyskyselyn (2013) mukaan pääkaupunkiseudulla joka neljäs peruskoululainen ja ammattiin opiskeleva sekä joka viides lukiolainen asuu kahdessa kodissa. Kehitys on nopeaa.

Vuoroasumisratkaisu on yhä useampien vantaalaisten lasten ja lapsiperheiden arkea. Kaupungin lapsiin ja perheisiin kohdistuvat tuki ja palvelut eivät kuitenkaan merkittävää muutosta huomioi. Yhdenvertaisuus, saati lapsen ja perheiden hyvinvointia laajasti edistävät toimet asiassa puuttuvat.

Edellä mainituin perustein sekä liiteosuuden perusteluihin vedoten, me allekirjoittaneet kunnanvaltuutetut esitämme, että Vantaa tukee eroperheiden esikoulu- ja peruskouluikäisten kasvua ja kehitystä sekä oikeutta kummankin vanhemman kasvatukseen ja hoivaan tapauksissa, joissa perhe on sopinut yhteishuoltosopimuksessa lapsen asumiseen vuoroviikoin jommankumman vanhemman luona, seuraavasti:

A. **Kahdessa kodissa asuminen hyväksytään Vantaalla viralliseksi oppilaaksioton perusteeksi ja:**

B. **Koulukyydit järjestetään veloituksetta lapsen molemmista yhteishuoltosopimukseen pohjautuvista kodeista silloin, kun lapsen oikeus koulukyytiin täyttyy koulumatkan pituuden tai muusta erityisestä syystä.**

Tanja Vahv

Vantaalla 11.12.2017
Tanja Vahvelainen (Ps.)
kaupunginvaltuutettu

Perussuomalaiset valtuustoryhmä

Vihreä valtuustoryhmä

Anssi Aura

Emmi Pajunen

Sveta Silvennoinen

Vanja Norrena

Maija Rautavaara-Hämäläinen

Minna Kuusela

Minna Atiye

JOEL LINNAINMÄKI

SIRPA KAUPPINEN

Liite 1. Taustaa

Ero on pahimmillaan lapselle erittäin raskas ja haavoittava kokemus, ja sen myötä kasvaa riski menettää tärkeä läheissuhde toiseen vanhempaan. Edesauttaja voiolla syrjivä ja epätasa-arvoinen järjestelmä, jossa vain lapsen asuinosoitteen mukaan erilaiset lapseen kohdistuvat tuet- ja palvelut hoituvat. Tosiasialliset asumis- ja huoltoratkaisut jätetään huomioimatta. Em. tilanne vanhentuneisiin asenteisiin ja käytäntöihin yhdistettynä aiheuttaa sadoille, jopa tuhansille lapsille ja vanhemmille haastavan tilanteen: lapsi ja toinen yhteishuoltaja rajataan tukien/palvelujen ulkopuolelle. Tilanne saattaa altistaa jopa turhiin lastensuojeluongelmiin, kun se pienin näkökulmamuutoksin ja panostuksin voitaisiin se estää.

Eronneet vanhemmat asetetaan lapsenedun vastaisesti heti alkuvaiheessa eriarvoiseen asemaan heidän vanhemmuudessaan, vaikka lapsella todellisuudessa onkin kaksi yhtä tärkeää kotia. Etä- ja lähivanhempien käsitteistä tulee luopua sekä lainsäädännössä ja käytännöissä, että yleisessä kielenkäytössä. Vantaa voisikin olla kehityskäytänteissä yksi edelläkävijöistä.

Tarvitaan selkeitä uudistuksia. Yksi, erittäin konkreettinen ja korjattavissa oleva asia on koulukyytien järjestäminen lapsen molemmista kodeista. Nykytilanteessa koulukyyti vie lapsen esimerkiksi isän luota toisella viikolla, mutta ei äidin luota toisella viikolla. Äidin ja lapsen on itse hoidettava kouluun meno, vaikka naapuruston lapset kulkisivat kouluun kunnan järjestämällä kyydillä. Rääkkylän kunta on toiminut asiassa lapsiystävällisesti ja päätti parisen vuotta sitten järjestää kyydit molempien vanhempien luota.

Toinen keskeinen korjattava asia on se, että nykylainsäädännön mukaan lapsella ei voi olla kahta osoitetta, joten kaupungin näkökulmasta kaikilla koululaisilla on vain yksi koti. Tämä aiheuttaa perheille hankaluuksia koulu- ja esikoulupaikkaa hakiessa. Virallisen kotiosoitteen mukainen lähikoulu tai esikoulu ei aina ole lapsen sujuvan arjen sekä turvallisen tai kohtuullisen koulumatkan kannalta paras vaihtoehto toisesta kodista kuljettaessa.

YK:n lapsen oikeuksien sopimus luo perustan lasten oikeuksille. Se on ollut Suomessa lakina voimassa vuodesta 1991. Valtion ja kuntien on noudatettava sopimuksen velvoitteita. Sopimus edellyttää, että lapsia koskevissa päätöksissä on ensisijaisesti harkittava lapsen etua. Lapsivaikutusten arvioinnilla saadaan selville, millaisia hyötyjä tai haittoja lapsiin kohdistuvilla päätöksillä ja toiminnalla on. Arviointi on myös käytännöllinen työkalu kunnan talousarvion tarkastelemiseen lapsen oikeuksien näkökulmasta. Lapsivaikutusten arvioinnissa on otettava huomioon lasten ja nuorten oma näkökulma aikuisten näkökulman lisäksi.

THL:n kouluterveyskyselyn (2013) (http://bit.ly/2vhCqDl) mukaan pääkaupunkiseudulla joka neljäs peruskoululainen ja ammattiin opiskeleva sekä joka viides lukiolainen asuu kahdessa kodissa.

Rääkkylässä ilmaiset koulukyydit on nykyään mahdollistettu molempien vanhempien luota vuoroasumistilanteissa. Helsingissä puolestaan on valtuustoaloitteella esitetty, että vakituinen kahdessa kodissa asuminen hyväksytään viralliseksi oppilaaksioton perusteeksi.

Molemmat ovat lapsen edun mukaisia kehitystoimia ja vähentävät lapsen edun vastaisten toimien haittavaikutuksia, lisäten laajemminkin hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta. On huomioitava, että näiden toteuttamista ei mikään laki estä, vaan jo perustuslain henkikin pikemminkin asiaan velvoittaa. Vantaa tarvitsee lisää positiivisia lapsiuutisia!

Linkit lisätietoihin: Mitä tiedämme vuoroasumisesta?

https://www.slideshare.net/THLfi/vuoroasuminen-erolasten-lhtkohdaksi-lakiin

Oikeusministeriön mietintö ja lastenhuoltolain prosessin tilanne:

https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=06ed3c8f-5051-426c-8d44-315f17545968

Allekirjoitus ja nimen selvennys

1.		Niilo Kärki
2.	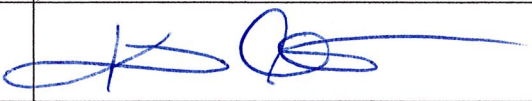	Kirsi Makkonen
3.	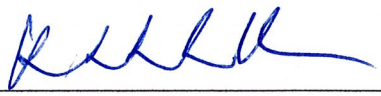	KAI-ARE LUNDELL
4.		Sari Lantto
5.		Tiina Tuomela
6.	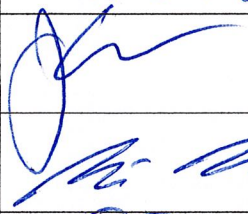	JAN EDELMANN
7.		MIKA KASONEN
8.	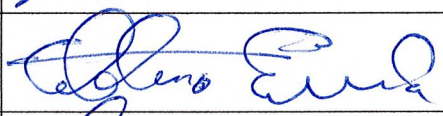	Anteo Eerola
9.	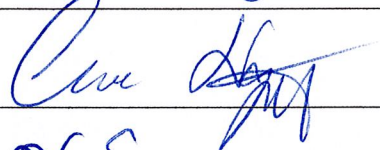	Chau Nguyen
10.	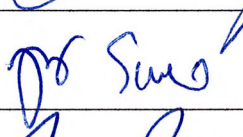	JUSSI SARAMO
11.	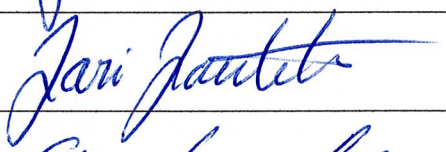	Jari Jääskeläinen
12.	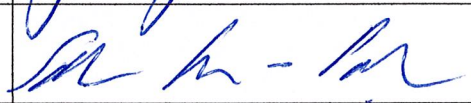	Salla Lindblad-Palo
13.	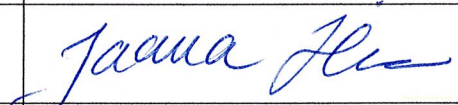	Jaana Heiskanen
14.	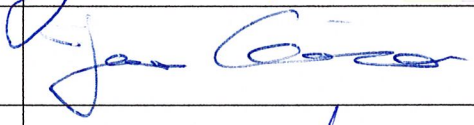	JARNO ESKELINEN
15.	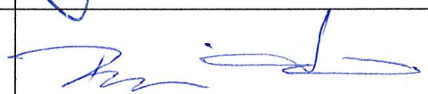	Pirmo Letto
16.	Taija Eklund	TARJA EKLUND.
17.	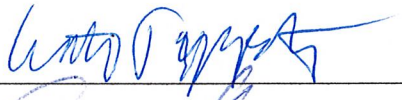	KATI MIITTÄRI
18.	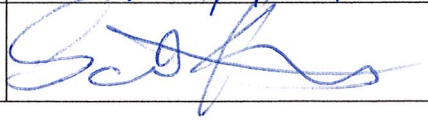	SAMI IKANERVA

19.		L. NOCRES
20.		MARKUS LYYRA
21.		MAARIT RAJA-AHO
22.		Jenni Chen-Ye
23.		Marianne Sivonlahti
24.		[illegible]
25.		JOUNI HERRANEN
26.		JUHA MALMI
27.		TIMO AUVINEN
28.		JANNE LEPPÄNEN
29.		EIJA HINKKOSKI
30.		
31.		
32.		
33.		
34.		
35.		
36.		

37.		
38.		
39.		
40.		
41.		
42.		
43.		
44.		
45.		
46.		
47.		
48.		
49.		
50.		
51.		
52.		
53.		
54.		
55.		

56.		
57.		
58.		
59.		
60.		
61.		
62.		
63.		
64.		
65.		
66.		
67.		

28 § **Uusimaa-kaava 2050 / Vantaan kaupungin lausunto valmisteluaineistosta**

VD/520/00.04.03/2018
HP/TLA/HWE/MSI/LVA/MHO/THU/GKO/LMU/VMA/MKU/ET/NJ/AV

Uudenmaanliitto pyytää Vantaan kaupungin lausuntoa Uusimaa-kaavan 2050 valmisteluaineistosta 13.4.2018 mennessä.

Uudenmaanliitto käynnisti 2016 uuden kokonaismaakuntakaavan ns. Uusimaa-kaavan 2050 laadinnan. Kaavaa laaditaan kaksitasoisena siten, että koko Uudenmaan alueelle tulee yksi strateginen rakennekaava, jonka luonnos on lausuntoaineistossa, sekä kolme seuduttaista vaihekaavaa.

Vaihekaavoista ei vielä ole luonnoksia, mutta valmisteluaineiston selostuksessa on esitelty teemoja, joita kaava tulisi käsittelemään. Vantaa kuuluu Helsingin seudun vaihekaavan alueeseen, mikä on sama 14 kunnan alue kuin MAL2019-suunnitelmassa. Uusimaa-kaavan on tarkoitus valmistuessaan korvata kaikki voimassa olevat Uudenmaan maakuntakaavat.

Uusimaa-kaavan valmisteluaineisto on nähtävillä ja lausunnoilla 27.2.-13.4.2018. Kaavan valmisteluaikataulu on hyvin nopea: kaavaehdotuksen pitäisi valmistua jo syksyllä 2018. Asialistan liitteenä on Uusimaa-kaavan 2050 rakennekaavakartan luonnos. Muu valmistelu mm. valmisteluaineiston selostus ja taustaselvitykset ovat Uudenmaanliiton nettisivuilla
https://www.uudenmaanliitto.fi/aluesuunnittelu/valmistelussa_uusimaa-kaava_2050/valmisteluaineisto

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.3.2018 § 15

Kaupunkisuunnittelujohtajan **esitys**:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle annettavaksi liitteen mukainen lausunto Uusimaa-kaavan 2050 valmisteluaineistosta.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 28

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja vs:n esitys:
Päätetään antaa liitteen mukainen lausunto Uusimaa-kaavan 2050 valmisteluaineistosta.

Käsittely:
Merkittiin, että yleiskaavapäällikkö Mari Siivola selosti asiakohtaa kokouksen alussa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Uusimaa-kaava 2050 lausuntopyyntö
- Uusimaa-kaava 2050 rakennekaavakartta (luonnos)
- Uusimaa-kaava 2050 / Vantaan kaupungin lausunto valmisteluaineistosta

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
yleiskaavapäällikkö Mari Siivola, puh. 040 336 0159, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan kaupungin lausunto Uusimaa-kaavan 2050 valmisteluaineistosta

Uudenmaanliitto on lähtenyt uudessa kaavatyössä voimakkaasti uudistamaan maakuntakaavajärjestelmää. Koko Uudenmaan rakennekaavaa laaditaan selkeästi aiempaa strategisempana isoja linjoja ratkaisevana suunnitelmana. Strateginen rakennekaava on ajatuksena rohkea avaus kaupunkiseudulla, missä voimassa olevien tarkkojen maakuntakaavojen painoarvo on ollut varsin kevyt. Rakennekaavassa halutaan keskittyä valtakunnallisiin ja maakunnallisiin asioihin, mikä jättää kuntakaavoitukselle enemmän joustovaraa. Vantaa pitää tätä erittäin hyvänä tavoitteena.

Uusimaa-kaavan 2050 kaksitasoinen kaavaratkaisu, joka yhdistää rakennekaavan ja seutukohtaisen vaihekaavan, tuntuu kuitenkin varsin raskaalta menettelyltä vaiheessa, jossa maakuntauudistus on vielä kesken eikä maakunnan tehtävien määrittelyä ole tehty. Valmisteluaineistosta ei käy ilmi, miten kaksitasoisen kaavajärjestelmän oikeusvaikutteisuus ja ohjausvaikutukset on ajateltu. Tämä on huolestuttavaa erityisesti siitä syystä, että vaihekaavasta on valmisteluaineistossa vasta lueteltu sisältöä ja seuraavaksi siitä laaditaan ehdotus. Merkittävin osa kuntakaavoitusta ohjaavista asioista tulee vasta seudulliseen vaihekaavaan.

Rakennekaavaluonnoksen kartta on hyvin yleispiirteinen, joten merkittävä rooli jää suunnittelumääräyksille. Niihin on koottu hyviä kaavan tavoitteista juonnettuja linjauksia mm. kestävästä kasvusta joukkoliikenteeseen tukeutuen. Vantaan alueella on kolmea erilaista vyöhykettä: pääkaupunkiseudun ydinalue, ydinalueeseen tukeutuva kasvuvyöhyke ja logistiikan kehityskäytävä. Vyöhykkeiden määräykset ovat pääosin linjassa kaupungin tavoitteiden kanssa, mutta joukkoliikenteen vaihtopaikat kaukoliikenteestä paikalliseen joukkoliikenteeseen eivät voi sijaita keskuksissa. Logistiikan kehityskäytäviin on virheellisesti rajattu mukaan luonnon ja kulttuuriympäristön valtakunnallisesti arvokkaita kohteita, kuten Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta sekä Sipoonkorven kansallispuistoa ja Sotungin kylän ja Håkansbölen valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Helsingin seudun viherkehä tulisi rakennekaavassa esittää ennemmin vyöhykkeenä kuin symbolina. Kansainvälisen lentoaseman määräykseen tulisi lisätä joukkoliikenteen ja palveluiden näkökulmat.

Seudullisesta näkökulmasta rakennekaavaan toivoisi linjauksia seudun rakenteen eheydestä, sisäänpäin kasvamisesta ja hajarakentamisen hallinnasta. Seutujen vaihemaakuntakaavoihin esitetty linjaus siitä, että aiemmin ratoina esitetyt tulevat seudulliset joukkoliikenneyhteydet esitetään siten, ettei oteta kantaa millaiseen liikennöintivälineeseen ne perustuvat, on erittäin kannatettava.

Vantaan kaupunki
Toimiala

Osoite
Postinumero
Etunimi.sukunimi@vantaa.fi
www.vantaa.fi

Puhelin 09 1234 1234
Matkapuhelin 040 123 1234

Lentoaseman merkitys ja vaikutukset

Käynnissä olevassa Vantaan yleiskaavatyössä tavoitteena on lentokentän kasvun edellytysten varmistaminen ja lentämisen ympäristöhäiriöiden hallinta. Samat tavoitteet tulee olla myös maakuntakaavatyössä. Lentoaseman saavutettavuuden parantaminen valtakunnallisesti uudella lentoradalla on Vantaan kaupungille tärkeä hanke, johon varaudutaan myös valmisteilla olevassa yleiskaavassa.

Vantaan kaupungin näkökulmasta maakuntakaavan uudistamisen keskeisin kysymys on lentomelualueisiin liittyvät ratkaisut. Lentomelua on lausunnoilla olevassa valmisteluaineistossa käsitelty hyvin lyhyesti, mutta se on mukana taustaselvityksessä ”Helsinki-Vantaan lentoaseman merkitys ja vaikutukset Uudellamaalla”. Vantaa osallistui taustaselvityksen ohjaukseen, mutta keskeiset linjaukset, kuten luvussa 8.3 ehdotetut toimintatavat, sisällytettiin selvitykseen ohjausryhmän työn päätyttyä. Vantaan kaupunki vastustaa selvityksen ehdotuksia lentomeluun liittyvistä ratkaisuista Uusimaa-kaavassa.

Vantaan strategisena tavoitteena on kasvaa nykyisen yleiskaavan mukaisesti. Kehärataan tukeutuvaa joukkoliikennekaupunkia vahvistaen. Rakennekaava ja vaihemaakuntakaava eivät saa lentomelua koskevilla merkinnöillään ja määräyksillään estää kaupungin kehittämistä erityisesti asemien ympäristössä. Kehärata on seudullinen kasvukäytävä, jonka asemanseutujen kehittäminen on Vantaan keskeisiä päämääriä. Kasvu varmistaa Kehäradan kannattavuuden ja kaupungin tekemien investointien tarkoituksenmukaisuuden. Esimerkiksi Kivistössä ns. uuden verhokäyrän vaikutukset estäisivät merkittävässä määrin uutta asuntotuotantoa. Tämä vaarantaisi myös yksityisen ja julkisen palvelurakentamisen, joka perustuu Marja-Vantaan osayleiskaavassa esitettyihin tehokkaan asumisen alueisiin. Kaupunki vastustaa Finavian esittämän ns. uuden verhokäyrän sisällyttämistä rakennekaavaan ja vaihemaakuntakaavaan.

Mikäli laajennuksia lentomelualueisiin päädytään tulevassa vaihemaakuntakaava-ehdotuksessa esittämään, tulee lentomelualueiden muutoksien ympäristövaikutuksista laatia riittävät selvitykset siten, että selvitykset täyttävät maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:ssä asetetut vaatimukset. Selvityksissä tulee arvioida lentomelun sosiaaliset ja yhdyskuntataloudelliset vaikutukset, kuten vaikutukset kuntatalouteen sekä yksityiselle maanomistukselle. Melualueiden laajennuksista aiheutuvilla rakentamisrajoituksilla tulisi olemaan merkittäviä vaikutuksia kuntataloudelle, mutta taloudellisia vaikutuksia ja sitä kautta sosiaalisia vaikutuksia kohdistuu myös yksityisille maanomistajille.

Vetovoimainen ympäristö

Vetovoimaisen ympäristön suunnitteluperiaatteet ovat hyviä ja kannatettavia. Suunnitteluperiaatteena on muun muassa, että viherrakenteen ja kulttuuriympäristön arvoja ja eheyttä vaalitaan turvaamalla luonnon monimuotoisuuden, maiseman, kulttuuriympäristön, luonnonvarojen ja virkistyksen kannalta merkittävät alueet ja yhteydet.

Vantaan kaupunki
Toimiala

Osoite
Postinumero
Etunimi.sukunimi@vantaa.fi
www.vantaa.fi

Puhelin 09 1234 1234
Matkapuhelin 040 123 1234

Selostuksen sivulla 73 on esitetty, mitä vaihemaakuntakaavassa aiotaan osoittaa luonnon, virkistyksen ja kulttuuriympäristön osalta. Esitettyjen asioiden lisäksi olisi hyvä perustella tärkeitä viheraluekokonaisuuksia sillä, että ne tuottavat ekosysteemipalveluja. Maakunnallisesti merkittävien virkistysalueiden kytkeytyneisyys toisiinsa viheryhteyksien kautta on syytä esittää kartalla.

Alueiden ja yhteyksien esittäminen kaavakartalla on tärkeää, koska siten voidaan luoda mahdollisuuksia seudullisen viheraluejärjestelmän ja arvokkaan kulttuuriympäristön säilyttämiselle ja kehittymiselle laajoina kokonaisuuksina. Seudullisesti tärkeät viheralueet ja viheryhteystarpeet tulee esittää kaavakartalla. Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät laajat kulttuuriympäristökokonaisuudet on syytä esittää kaavakartalla. Tarkentavaa ja yksityiskohtaisempaa aineistoa voidaan esittää myös liitekartoilla.

Kulttuuriympäristön suojelun kannalta on olennaista, että suojeltavien alueiden rajaukset vastaavat todellista tilannetta. 4. vaihemaakuntakaavassa on esitetty valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen rajaus vuoden 1995 tilanteen mukaisesti. Voimassa oleva valtioneuvoston päätös 1995 on Vantaalla niin vanhentunut, että se ei enää voi uskottavasti toimia suojeluperusteena. Uuden inventoinnin (2015) mukainen rajaus perustuu maiseman arvoihin nykytilanteessa ja pitäisi siksi esittää tulevassa vaihekaavassa.

Vantaan kaupunki
Toimiala

Osoite
Postinumero
Etunimi.sukunimi@vantaa.fi
www.vantaa.fi

Puhelin 09 1234 1234
Matkapuhelin 040 123 1234

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

UUSIMAA-KAAVA
2050

Uusimaa-kaava 2050 valmisteluaineisto:

UUDENMAAN RAKENNEKAAVAN LUONNOS – KAAVAKARTTA SEKÄ MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET

Nähtävillä 27.2.–13.4.2018

LIITE: Kaupunginhallitus 26.03.2018 / 28 §

Rakennekaavan merkinnät

- Pääkaupunkiseudun ydinalue
- Ydinalueeseen tukeutuva kasvuvyöhyke
- Keskukset
- Olemassa oleva joukkoliikennekäytävä
- Tuleva joukkoliikennekäytävä
- Logistiikan kehityskäytävät
- Kansainvälinen henkilö- ja tavaraliikenteen runkoyhteys
- Kansainvälinen lentoasema
- Kansainvälisesti merkittävä satama
- Helsingin seudun viherkehä
- Ylimaakunnallinen viheryhteys
- Rannikko- ja saaristovyöhyke
- Muu maankäyttö
- Tiet ja radat

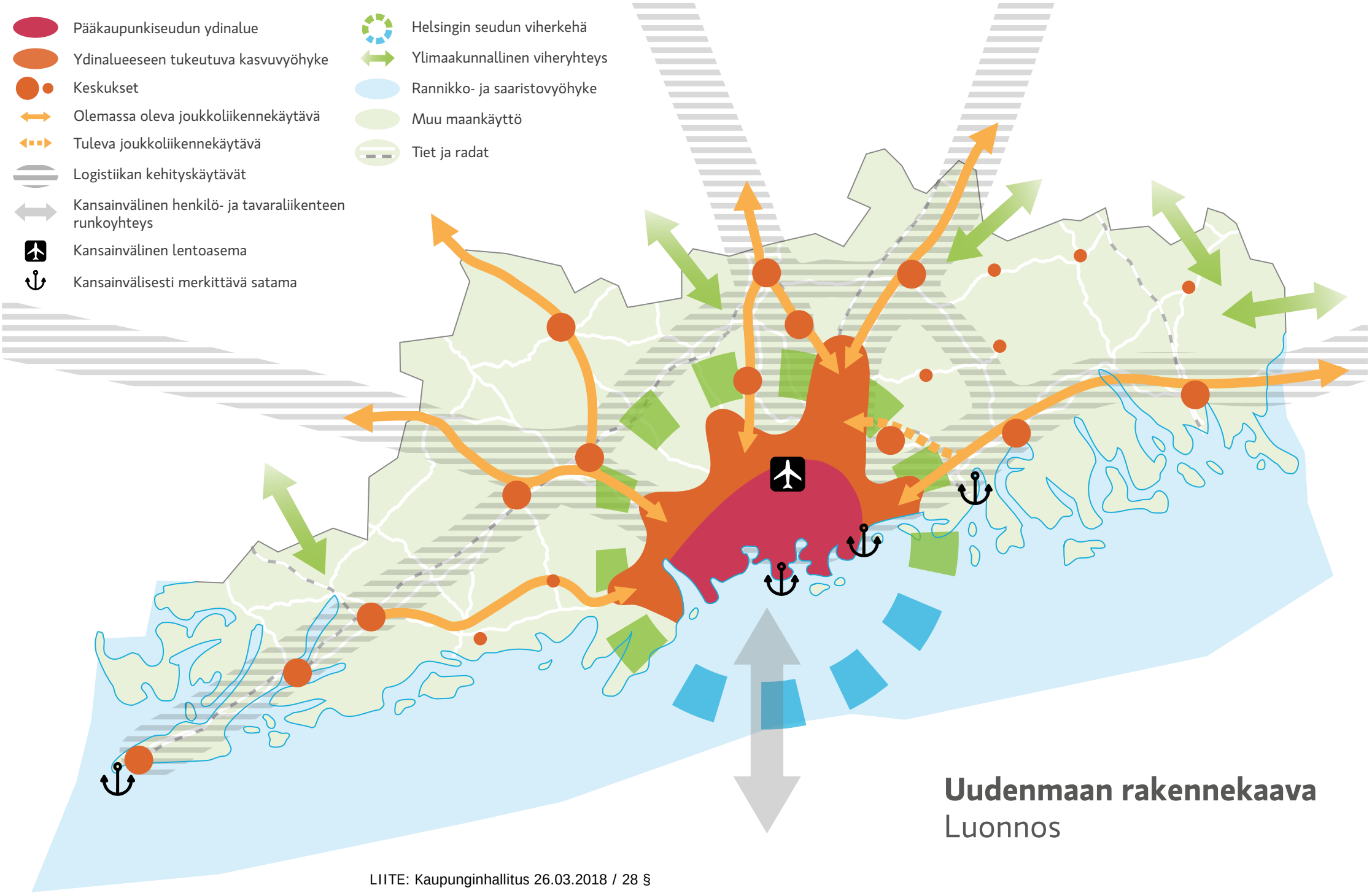

Uudenmaan rakennekaava
Luonnos

Koko aluetta koskevat suunnittelumääräykset

- Uutta maankäyttöä on ensisijaisesti ohjattava kestävin liikkumismuodoin hyvin saavutettaville alueille olemassa olevaa rakennetta tiivistäen ja täydentäen.
- Uutta maankäyttöä on ohjattava tukemaan keskuksia ja niiden palveluita sekä joukkoliikenneyhteyksiä.
- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on luotava edellytyksiä elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle monipuoliselle asuntotarjonnalle.
- Keskuksia on kehitettävä monipuolisina asumisen, työpaikkojen, vähittäiskaupan ja muiden palvelujen keskittyminä.
- Kansainvälisen lento- ja meriliikenteen toiminta- ja kehittymisedellytykset on turvattava varmistamalla Helsinki-Vantaan lentoaseman sekä kansainvälisesti merkittävien satamien ja logistiikka-alueiden yhteydet ja alueidenkäytölliset tarpeet.
- Jakeluliikenteen ja logistiikan toimivuus on turvattava.
- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon merkittävät joukkoliikennekäytävät, solmukohdat, vaihtopaikat ja muut merkittävät liityntäpaikat.
- Seutukeskusten (Hyvinkää, Lohja, Porvoo ja Tammisaari) sekä niiden ja pääkaupunkiseudun välisten liikenneyhteyksien kehittämistä on tuettava erityisesti joukkoliikenteeseen ja liityntäliikenteeseen perustuen.
- Pienempien keskuksien yhteyksiä lähimpään seutukeskukseen on kehitettävä liityntäliikenteen ja -pysäköinnin avulla.
- Luonnon monimuotoisuuden, maiseman, kulttuuriympäristön ja virkistyksen kannalta merkittävät alueet ja yhteydet on turvattava ja edistettävä ympäristön vetovoimaisuutta.
- Luonnonvarojen kannalta merkittävät alueet ja yhteydet on otettava huomioon ja mahdollistettava niiden kestävä hyödyntäminen.
- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon suojelualueet ja turvattava Natura 2000-verkoston alueiden perusteena olevien luontoarvojen säilyminen.
- Tuotannon kannalta hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden pirstomista on vältettävä.
- Ilmaston kannalta kestävään energiajärjestelmään siirtymistä on edistettävä.
- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on edistettävä uusiutuvien energiamuotojen tuotantoa sekä kierto- ja biotaloutta.
- Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät yhdyskuntateknisen huollon alueet, verkostot ja näiden kehittämistarpeet on turvattava.
- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava riittävistä suojaetäisyyksistä asutuksen ja elinympäristön viihtyisyyttä ja terveyttä heikentävien toimintojen välillä.

Kaikkia kestävän kasvun vyöhykkeitä koskevat suunnittelumääräykset

Merkinnät rakennekaavassa	Merkinnän kuvaus	Kaikkia kestävän kasvun vyöhykkeitä koskevat suunnittelumääräykset
Pääkaupunkiseudun ydinalue Ydinalueeseen tukeutuva kasvuvyöhyke Keskukset	Merkinnöillä osoitetaan kestävän kasvun vyöhykkeet, joille rakentaminen ensisijaisesti kohdistuu. Kestävän kasvun vyöhykkeitä ovat ne Uudenmaan alueet ja vyöhykkeet, joilla on hyvät edellytykset kestävälle liikkumiselle ja palvelujen saavutettavuudelle olemassa olevaan rakenteeseen tukeutuen.	Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on vahvistettava yhdyskuntarakenteen eheyttä sekä tuettava palveluiden ja joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Joukkoliikenteen vaihtopaikat on sijoitettava ensisijaisesti keskusta-alueille. Kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä on tuettava etenkin keskusta-alueilla. Lentoradan toteuttamiselle on luotava edellytykset. Laadukkaita joukkoliikenneyhteyksiä Kirkkonummen, Klaukkalan ja Nikkilän suuntiin on kehitettävä olemassa oleviin ratoihin tukeutuen. Suojeluarvot, ekologisen verkoston jatkuvuus sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys ja laatu on turvattava. Virkistysalueiden hyvästä saavutettavuudesta on huolehdittava. Seutujen erityispiirteitä, muun muassa kulttuuriympäristöjä, on hyödynnettävä yksityiskohtaisemman suunnittelun ja alueiden kehittämisen lähtökohtana. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee keskuksia kehittää niiden omiin vahvuuksiin ja tarpeisiin perustuen.

Yksittäisiin merkintöihin kohdistuvat suunnittelumääräykset

Merkintä rakennekaavassa	Merkinnän kuvaus	Merkinnän suunnittelumääräys
Pääkaupunkiseudun ydinalue	Merkinnällä osoitetaan toiminnallisesti yhtenäinen joukkoliikenteen verkostokaupungin alue pääkaupunkiseudun ytimessä, jossa palvelut ovat helposti saavutettavissa kestävin liikkumismuodoin.	Aluetta on kehitettävä toiminnallisesti yhtenäisenä tiiviin kaupunkirakenteen vyöhykkeenä. Voimakkaan väestönkasvun ja verkostomaisen kaupunkirakenteen edellyttämiä joukkoliikennehankkeita on edistettävä.
Ydinalueeseen tukeutuva kasvuvyöhyke	Merkinnällä osoitetaan vyöhyke, joka on vahvassa vuorovaikutuksessa pääkaupunkiseudun ydinalueen kanssa ja jossa on hyvä saavutettavuus monipuolisiin palveluihin.	Väestönkasvun ja verkostomaisen kaupunkirakenteen edellyttämiä joukkoliikennehankkeita on edistettävä.
Keskukset	Merkinnällä osoitetaan Uudenmaan monipuolisimmat ja merkittävimmät keskukset.	Henkilöautoliikenteen tarvetta on vähennettävä parantamalla joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä.

Yksittäisiin merkintöihin kohdistuvat suunnittelumääräykset

Merkintä rakennekaavassa	Merkinnän kuvaus	Merkinnän suunnittelumääräys
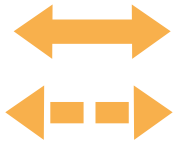 Olemassa olevat ja tulevat (katkoviiva) joukkoliikennekäytävät	Merkinnällä osoitetaan olemassa olevat tai tulevat joukkoliikenteen laatukäytävät, joiden toimintaedellytyksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota.	Joukkoliikenteen toimintaedellytykset ja Helsingin keskustan saavutettavuus joukkoliikenteellä on turvattava muun muassa päärataa kehittämällä sekä Pasilan ja Helsingin rautatieaseman välistä kapasiteettia kasvattamalla. Edellytykset ESA-radan ja Itäradan rakentamiselle on luotava muun muassa varautumalla Espoon kaupunkirataan ja Pisararataan tai vastaavaan hankkeeseen. Laadukasta joukkoliikennettä rantaradan, Lohjan ja Porvoon suuntiin on kehitettävä. Valtakunnallisen ja maakunnallisen joukkoliikenteen sujuvuutta ja kytkeytymistä Helsingin seudun joukkoliikenteeseen on parannettava joukkoliikenteen käyttämiä väyliä ja solmukohtia lisäämällä ja kehittämällä.
Logistiikan kehityskäytävät	Merkinnällä osoitetaan maantien ja/tai rautatien muodostamat kehityskäytävät, jotka ovat merkittäviä valtakunnallisten tai kansainvälisten kuljetusten kannalta.	Käytäville voi sijoittua työpaikka- ja/tai tuotantotoimintoja, jotka edellyttävät sijaintia taajama-alueiden ulkopuolella, mikäli toiminnot ovat sovitettavissa yhteen muun ympäröivän alueidenkäytön kanssa. Logistiikka-alueiden sijoittuminen liikennejärjestelmän kannalta tärkeiden solmupisteiden läheisyyteen on varmistettava siten, että logistiikkaverkosto on kansainvälisesti kilpailukykyinen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava ekologisten yhteyksien jatkuvuudesta.

Yksittäisiin merkintöihin kohdistuvat suunnittelumääräykset

Merkintä rakennekaavassa	Merkinnän kuvaus	Merkinnän suunnittelumääräys
Kansainvälinen henkilö- ja tavaraliikenteen runkoyhteys	Merkinnällä osoitetaan TEN-T ydinverkkokäytävän osuus, joka sijoittuu merialueelle Helsingin ja Tallinnan välille.	Työssäkäynnin, kuljetusten ja matkailun sujuvuutta Suomen ja Viron välillä on edistettävä. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on luotava edellytykset Tallinna-tunnelin rakentamiselle. Helsingin keskustan satamien toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä maayhteydet henkilö- ja tavaraliikenteelle on turvattava.
Kansainvälinen lentoasema	Merkinnällä osoitetaan Helsinki-Vantaan lentoasema, joka on varattu merkittävää kansainvälistä lentotoimintaa, muuta ilmailua sekä niihin liittyvää muuta toimintaa varten.	Lentoaseman kansainvälisen lentotoiminnan, muun ilmailun sekä niihin liittyvän muun toiminnan toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava.
Kansainvälisesti merkittävä satama	Merkinnällä osoitetaan kohteita kansainvälisesti merkittävää satamatoimintaa sekä siihen liittyvää muuta toimintaa varten.	Kansainvälisen satamatoiminnan ja siihen liittyvän muun toiminnan toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava.

Yksittäisiin merkintöihin kohdistuvat suunnittelumääräykset

Merkintä rakennekaavassa	Merkinnän kuvaus	Merkinnän suunnittelumääräys
Helsingin seudun viherkehä	Merkinnällä osoitetaan Helsingin seudun viherkehä, jossa virkistyskysynnän odotetaan kasvavan merkittävästi ja jonka viherrakenteeseen kohdistuu erityisiä käyttöpaineita. Viherkehä sisältää viheralueita, vesialueita ja saaristoa sekä niiden välisiä yhteyksiä.	Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on: • turvattava virkistysalueiden riittävä määrä sekä hyvä saavutettavuus ja laatu • edistettävä ympäristön vetovoimaisuutta virkistystä ja matkailua tukevalla tavalla • turvattava virkistysreittien ja ekologisen verkoston jatkuvuus • varattava rakentamattomat rannat ensisijaisesti yleiseen virkistykseen
Ylimaakunnallinen viheryhteys	Merkinnällä osoitetaan ylimaakunnalliset viheryhteydet.	Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava ylimaakunnallisten viheryhteyksien jatkuvuus yli maakuntarajojen sekä niiden kytkeytyminen Uudenmaan viherverkostoon.

Yksittäisiin merkintöihin kohdistuvat suunnittelumääräykset

Merkintä rakennekaavassa	Merkinnän kuvaus	Merkinnän suunnittelumääräys
Rannikko- ja saaristovyöhyke	Merkinnällä osoitetaan rannikko- ja saaristovyöhyke, joka sisältää mantereen rantavyöhykkeen, sisä- ja ulkosaariston sekä avomerialueen.	Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on: • edistettävä saaristoelinkeinojen toimintaedellytyksiä. • edistettävä ympäristön vetovoimaisuutta vapaa-ajan asumista, virkistystä ja matkailua tukevalla tavalla. • turvattava maakunnallisesti merkittävän vesiliikenteen ja teknisen huollon toimintaedellytykset. • ohjattava rakentaminen siten, että se sopeutuu ympäristöön ja tukeutuu joko mahdollisimman paljon nykyiseen asutukseen tai tukee saaristoelinkeinoja. • varattava mahdollisuuksien mukaan rakentamattomat rannat yleiseen virkistykseen. • otettava huomioon saariston luonnonolosuhteiden ja maiseman erityispiirteiden herkkyys muutoksille, erityisesti lintualueiden osalta. • edistettävä vesiensuojelua ja pyrittävä parantamaan vesien ekologista tilaa sekä otettava huomioon muu ympäristön tilan parantaminen. • otettava huomioon maanpuolustuksen ja rajavalvonnan toimintaedellytykset.
Muu maankäyttö	Merkinnällä osoitetaan kestävän kasvun vyöhykkeiden ulkopuolinen alue, jolla on maakunnallisia ja paikallisia asumisen, tuotannon ja viherrakenteen toimintoja.	
Tiet ja radat	Merkinnällä osoitetaan olemassa olevat vähintään maakunnalliset tiet ja radat.	

Uudenmaan liitto 2018

Uudenmaan liitto // Nylands förbund
Helsinki-Uusimaa Regional Council

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki • Finland
+358 9 4767 411 • toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 27.2.2018
Dn:o VD/520/00.04.03/2018

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

LAUSUNTOPYYNTÖ

202/05.00/2016

27.2.2018

Uudenmaan liitto on maakunnallinen aluekehitys- ja kaavoitusviranomainen. Liitto vastaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesta maakuntakaavoituksesta Uudellamaalla.Maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma maankäytöstä ja ohjeena kuntien kaavoitukselle.

UUSIMAA-KAAVAN 2050 VALMISTELUAINEISTO NÄHTÄVILLÄ VERKOSSA

Uusimaa-kaava kattaa koko Uudenmaan maakunnan alueen ja sen aikatähtäin on vuodessa 2050. Kaava kokoaa yhteen kaikki maankäytön keskeiset teemat, jotka tulee ratkaista maakuntakaavalla. Kaava koostuu yleispiirteisestä pitkän aikavälin rakennekaavasta sekä seuduille laadittavista vaihemaakuntakaavoista. Seutujen vaihekaavat laaditaan Helsingin seudulle, Itä-Uudellemaalle ja Länsi-Uudellemaalle. Tullessaan voimaan kaava korvaa nyt Uudellamaalla voimassa olevat maakuntakaavat.

Uusimaa-kaavan valmisteluaineiston keskeisen osan muodostavat Uudenmaan rakennekaavan luonnos (oikeusvaikutteiset kaavakartta sekä merkinnät ja määräykset) sekä valmisteluaineiston selostus. Selostuksen keskiössä ovat rakennekaavan ratkaisun perustelut sekä suunnitteluperiaatekortit, jotka kuvaavat kaavaratkaisun lähtökohtia ja ohjaavat rakennekaavan ja tulevien seutujen kaavojen ratkaisuja.

Valmisteluaineisto tukee Uusimaa-kaavan suunnittelijoiden, päätöksentekijöiden ja osallisten välistä vuoropuhelua. Aineisto asetetaan nähtäville, jotta kaavan osallisilla on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa kaavan valmisteluun sekä antaa mielipiteensä kaavan jatkosuunnittelua varten.

Uudenmaan liitto pyytää lausuntoanne Uusimaa-kaavan 2050 valmisteluaineistosta.
Valmisteluaineistoon kuuluvat:

1. **Uudenmaan rakennekaavan luonnos: kaavakartta sekä merkinnät ja määräykset**
   Uudenmaan rakennekaavan luonnos, joka muodostuu oikeusvaikutteisista kaavakartasta ja suunnittelumääräyksistä.

2. **Uusimaa-kaavan valmisteluaineiston selostus**
   Selostuksessa kuvataan rakennekaavan ratkaisun perustelut sekä tarkentuneet suunnitteluperiaatteet, jotka ohjaavat sekä rakennekaavan että tulevien seutujen kaavojen ratkaisuja. Ns. suunnitteluperiaatekortit kuvaavat kunkin suunnitteluperiaatteen mukaisia ratkaisuja rakennekaavan luonnoksessa, tulevia suunnitteluratkaisuja seutujen vaihekaavoissa sekä ratkaisujen pohjana käytettyjä keskeisimpiä tausta-aineistoja. Lisäksi selostuksessa kuvataan Uusimaa-kaavan lähtökohdat, suunnitteluprosessi ja keskeiset taustaselvitykset, vuorovaikutus ja viestintä, muut kaavassa käsiteltävät yksittäiset aiheet, vaikutusten arviointi sekä kaavassa käytettyjä työkaluja.

3. **Uusimaa-kaavan taustaselvitykset**

Uudenmaan liitto // Nylands förbund // Helsinki-Uusimaa Region
Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki • Finland
+358 9 4767 411 • toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi

Valmisteluaineistoon voi tutustua Uudenmaan liiton verkkosivuilla www.uudenmaanliitto.fi/uusimaakaava sekä Uudenmaan liiton toimistolla.

Lausunnot pyydetään toimittamaan Uudenmaan liittoon viimeistään 13.4.2018.

- ensisijasesti sähköpostin liitetiedostona osoitteeseen toimisto@uudenmaanliitto.fi
- tai postitse osoitteeseen Uudenmaan liitto, Esterinportti 2 B, 00240 Helsinki.

Kaavan kaikille avoin esittelytilaisuus järjestetään 8.3.2018 klo 13 alkaen Ilmarisen auditoriossa Länsi-Pasilassa (Palkkatilanportti 1, Helsinki). Pyydämme ilmoittautumista tilaisuuteen pe 2.3. mennessä oheisen linkin kautta:
https://www.webropolsurveys.com/S/3A404428BB82BC57.par

Valmisteluaineistosta on laadittu kysymyksiä, joiden tarkoitus on fokusoida palautetta kaavan valmistelun kannalta keskeisiin kysymyksiin. Näiden kysymysten lisäksi on mahdollisuus antaa palautetta mistä vain kaavan valmisteluun liittyvästä asiasta. Kysymykset koostuvat kaikkia teemoja koskevista yleisistä kysymyksistä (alla) sekä teemakohtaisista tarkentavista kysymyksistä (kunkin suunnitteluperiaatekortin yhteydessä).

1. **Kaavojen sisältö ja suhde toisiinsa:**
   - Miltä rakennekaavan luonnoksen alustava kaavaratkaisu vaikuttaa?
   - Miltä suunnitteluperiaatekorteissa esitetty seutujen kaavojen alustava sisältö vaikuttaa?
   - Onko suunnitteluperiaatekorteissa esitetty tehtävänjako rakennekaavan ja seutujen kaavojen välillä mm. sisällön ja yleispiirteisyyden suhteen sopiva?

2. **Maakuntakaavan tarkkuustason suhde muuhun suunnitteluun:**
   - Onko suunnitteluperiaatekorteissa esitetty listaus maakuntakaavassa käsiteltäviksi asioiksi oikeansuuntainen?
   - Mitä asioita tulisi maakuntakaavan yleispiirteisyyden vuoksi jättää kuntakaavoituksessa ratkaistaviksi?
   - Mitä sellaisia informatiivisia merkintöjä, jotka ratkaistaan muualla (esim. erilaisissa viranomaispäätöksissä), tulisi esittää maakuntakaavassa?

3. **Näkökulmat ja tausta-aineistot:**
   - Onko kunkin teeman suunnitteluperiaatekortissa otettu huomioon kaikki oleelliset näkökulmat ja tausta-aineistot?

Lisätietoja

- aluesuunnittelujohtaja Merja Vikman-Kanerva (p. 040 638 6669, merja.vikman-kanerva@uudenmaanliitto.fi)
- kaavoituspäällikkö Ilona Mansikka (p. 040 524 9186, ilona.mansikka@uudenmaanliitto.fi)

Yhteistyöterveisin,

Merja Vikman-Kanerva
johtaja, Aluesuunnittelu
Uudenmaan liitto

29 § **Lausunnon antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle asemakaavasta ja asemakaavamuutoksesta nro 402500 ja tonttijaosta, 40. Ylästö / Ylästö 8, tehdyistä valituksista**

VD/9756/10.02.04.00/2015

HP/TLA/AP/MH/HP/AV

Vantaan kaupunginvaltuusto on 11.12.2017 § 16 päättänyt hyväksyä 20.11.2017 päivätyn asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotuksen 402500 sekä tonttijakoehdotuksen, 40. Ylästö / Ylästö 8.

Kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksestä 11.12.2017 § 16 on tehty valitus Helsingin hallinto-oikeuteen. Valittajana on yksityishenkilö.

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta hankkimaan valituksen johdosta kaupunginvaltuuston lausunnon. Lausuntoa pyydettiin 16.3.2018 mennessä. Lausunnon antamiseen on annettu lisäaikaa 2.4.2018 asti.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 4 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan kaupunkisuunnittelussa ja kiinteistöt ja asuminen -yksikössä on valmisteltu hallinto-oikeudelle annettava lausunto. Lausunnossa esitetään valitus hylättäväksi aiheettomana. Lausunto on kaupunginhallituksen esityslistan liitteenä. Lausuntoon liittyvä muu materiaali on nähtävillä kokouksessa.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 29

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja vs:n esitys:
Päätetään antaa Helsingin hallinto-oikeudelle liitteen mukainen lausunto asemakaavan ja asemakaavan muutoksen 402500 sekä tonttijaon hyväksymispäätöksestä tehtyyn valitukseen.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet: - Yksityishenkilön valitus asemakaavan ja asemakaavan muutoksen 402500 sekä tonttijaon hyväksymispäätöksestä (sisältää henkilötietoja)
- Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle asemakaavan ja asemakaavan muutoksen 402500 sekä tonttijaon hyväksymispäätöksestä tehtyyn valitukseen

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Anitta Pentinmikko, puh. 040 750 7325, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
asemakaavasuunnittelija Merja Häsänen, puh. 050 302 8958, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
lakimies Heino Pitkänen, puh. 043 825 9154, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Helsingin hallinto-oikeudelle

Viite: Helsingin hallinto-oikeuden lähete 2366/18/Dnro 00130/18/4103/2.2.2018

Asia: Lausunto kaupunginvaltuuston asemakaavaa ja asemakaavamuutosta nro 402500 ja tonttijakoa (40.Ylästö, Ylästö 8) koskevasta päätöksestä tehdystä valituksesta / Valittajana yksityishenkilö

Pyydettynä lausuntonaan Vantaan kaupunginhallitus esittää seuraavaa:

Kaupunginhallitus toteaa, että maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n 4 momentin mukaan asemakaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta on lähetettävä kirjallinen ilmoitus kunnalle, joka rajoittuu asemakaava-alueeseen, samoin kuin sellaiselle asemakaavoitettavaan alueeseen kuuluvan maan omistajalle ja kunnan tiedossa olevalle maan haltijalle, jonka kotikunta on toisella, väestötietojärjestelmään merkityllä paikkakunnalla tai jonka osoite muutoin on kunnan tiedossa. Valittaja oleva yksityishenkilö on asemakaavoitettavaan alueeseen rajoittuva maanomistaja ja siten asemakaava-alueen ulkopuolella.

Kaavatyön luonteeseen kuuluu etenkin laajoissa kohteissa, että asemakaavoitettavaa kohdetta esitellään eri työvaiheissa myös lähi-alueen asukkaille ja pyydetään mielipiteitä. Ylästön asemakaavojen tapauksessa kaavoitettava alue oli hyvin laaja ja se käsitti koko Ylästöntien eteläpuolisen alueen Tonkinkylänrinteen varren tonteilta aina Klemetintien tonteille asti. Tolkinkylän asemakaavoitus otettiin ensimmäisen kerran Vantaan kaupunkisuunnittelun työohjelmaan vuonna 2002. Vuosien kuluessa alue jaettiin pienempiin osiin, jotka nimettiin omilla kaavanumeroillaan: 402700 (Ylästö 7a), 402900 (Ylästö 7b), 402100 (Ylästö 7), 402500 (Ylästö 8) ja 403500 (Sutars 2). Mainituista asemakaavoista kaksi ensimmäistä on jo vahvistettu, muut ovat vielä kaavoitusprosessissa. Valittajan tontti kuuluu kaavaan nro 402700 (Ylästö 7a), jonka kaupunginvaltuusto vahvisti 30.1.2012. Eri työvaiheista on pyydetty mielipiteitä, joita on otettu huomioon asemakaavan ja asemakaavan muutoksen 402500 sekä tonttijaon (Ylästö 8) 28.6. – 31.8.2017 nähtävillä ollutta versiota laadittaessa.

Kaupunginhallitus toteaa, että Museovirasto on delegoinut vuonna 2008 rakennusperintöä ja maisemaa koskevat sekä vuonna 2012 arkeologiaan liittyvät asiat Vantaan kaupunginmuseolle, jonka kanssa kaupunkisuunnittelu käy keskusteluja historiallisista kohteista. Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen 402500 sekä tonttijaon

sisältämät historialliset kohteet on kaavamerkinnöin ja määräyksin otettu huomioon kaupunginmuseon edellyttämällä tavalla.

Asemakaavan selostukseen on kirjattu aiemmissa kaavavaiheissa annetut mielipiteet niiltä osin kuin ne koskevat nyt kaavoitettavana olevaa aluetta (Ylästö 8). Tarkoituksena on ollut osoittaa, kuinka Ylästön asemakaavoitus on edennyt ja kehittynyt kaiken sen vuoropuhelun aikana, joka kaavoituksesta on käyty kaupungin ja muiden tahojen välillä. Tämä on sanottu selostuksen sivulla 16: ”Tähän selostuksen kohtaan on koottu kaavatyön aiemmat vaiheet ja nähtävillä olot sekä vuosien varrella annetut, ne oleelliset mielipiteet, jotka koskevat Ylästö 8 -asemakaavatyön (402500) aluetta.”

Valittajan esittämät otteet Museoviraston ja Helsingin kaupunginmuseon, Keski-Uudenmaan maakuntamuseon kommenteista vuosilta 2002, 2005 ja 2015 on otettu huomioon asemakaavaehdotusta laadittaessa lukuun ottamatta Museoviraston vaatimusta korttelin 40517 poistamisesta. Kyseistä korttelia on muokattu vuoden 2005 versioon nähden siten, että sen eteläpuolelle vanhaa tilakeskusta vastaan on jätetty säilytettävä puustovyöhyke, rakennusalat on sijoitettu perinteisen pihapiirin tapaan ja rakennusten ulkomuoto ja väritys noudattavat Tolkinkylän rakennuskantaa. Myös korttelissa 40518 tulee säilyttää ja tarvittaessa uudistaa puustoa osana aukean alueen, entisen pellon, rajausta. Asemakaavaehdotuksen mukaan myös Tolkinkyläntien varren puustoa tulee säilyttää, koska korkealla puustolla on suuri merkitys maisemakuvassa. Tolkinkyläntien itäpuolella on pari vuotta sitten tehty avohakkuuta, josta mäen itälaidan puustoinen ilme on kärsinyt.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaavaehdotuksessa Tolkinkylän AP-korttelialueiden kortteleissa 40517 ja 40518 tehokkuudet ovat noin 0,19 ja 0,15. Korttelin 40518 asemakaavalla vahvistuneen pohjoisosan (AO) tehokkuus on noin 0,19. Uudisrakennusten koot vastaavat vanhojen rakennusten kokoluokkaa. Mäen korkeimmalla kohdalla sallitaan kaksikerroksiset asuinrakennukset ikään kuin portiksi kehystämään edessä avautuvaa maisemaa ja toisaalta korostamaan maaston muotoa. Muut rakennukset ovat yksikerroksisia. Edellä mainituilla perusteilla esitetty uudisrakentaminen ei tuhoa maiseman arvoja.

Kaupunginhallitus toteaa yhteenvetona, että asemakaava ja asemakaavan muutos sekä tonttijako on kaikilta osin valmisteltu ja laadittu maankäyttö- ja rakennuslain sekä muiden säädösten mukaisesti sekä täyttää säädösten vaatimukset, minkä johdosta valitus tulisi aiheettomana hylätä.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS

00130/18/4103

Pasi T [redacted] aika 08.01.2018 10:11:32

Vastaanottaja: helsinki.hao@oikeus.fi,
Kopio:
Aihe: Re: Valitus Vantaan kaupunginhallituksen päätöksestä: Asemakaava ja asemakaavan muutos 402500 sekä tonttijako, 40 Ylästö / Ylästö 8 VD/9756/10.02.04.00/2015 HP/TLA/APE/MHÄ/SRU/ET/

Valitus Vantaan kaupunginhallituksen päätöksestä liitteenä.

Asemakaava ja asemakaavan muutos 402500 sekä tonttijako, 40 Ylästö / Ylästö 8 VD/9756/ 10.02.04.00/2015 HP/TLA/APE/MHÄ/SRU/ET/

Terveisin
Pasi Tuuvanen

31. elokuuta 2017 klo 16.02 Pasi T [redacted] kirjoitti:

> Valitus Vantaan kaupunginhallituksen päätöksestä liitteenä.
>
> terveisin
> Pasi Tuuvanen

0 8. 01. 2018

Helsingin hallinto-oikeus, Valitus Vantaan kaupunginhallituksen päätöksestä Asemakaava ja asemakaavan muutos 402500 sel

7A_111437_kaupsu_402700_selostus2.pdf 7A_129967_kaupsu_402700_kaavakartta.pdf

8_124248_kaupsu_402500_oas.pdf 8_132604_kaupsu_402500_selostus_05062017.pdf

8_133162_kaupsu_402500_kaavakartta.pdf Alueen historialliset kohteet.pdf Kaupunginhallituksen päätös.pdf

VANTAA, Tolkinkylä maisematyölupa metsänhakkuu, osoitteessa Tolkinkyläntie 6a.PDF

00130/18/4103

Helsingin hallinto-oikeudelle

8.1.2018

Asia
Valitus asemakaavamuutoksesta sekä tonttijaosta.
Vantaan kaupunginhallituksen päätös 11.12.2017: Asemakaava ja asemakaavan muutos 402500 sekä tonttijako, 40 Ylästö / Ylästö 8 VD/9756/10.02.04.00/2015 HP/TLA/APE/MHÄ/SRU/ET/

Valittaja
Pasi-Juhani Tuuvanen
[redacted]

08. 01. 2018

Valituksen alainen päätös
Valitus Vantaan kaupunginhallituksen päätöksestä: Asemakaava ja asemakaavan muutos 402500 sekä tonttijako, 40 Ylästö / Ylästö 8 VD/9756/10.02.04.00/2015 HP/TLA/APE/MHÄ/SRU/ET/

Päätös on annettu tiedoksi Vantaan kaupungin hallituksen pöytäkirjassa 11.12.2017. (http://www.vantaa.fi/uutisia/ajankohtaiset_kaavat/aviapoliksen_kaavat/aviapoliksen_kaavat_arkisto/101/0/124245).

Samalla Vantaan kaupunki on rikkonut MRA 27 §:n mukaista tiedotusvelvollisuutta. Valituksen tekijä ei ole saanut asetuksen mukaista kirjallista ilmoitusta kunnalta kotisoitteeseen [redacted] 28.8.2017 mennessä. MRA 27 §:n mukaan kaavamuutoksesta on tiedotettava kirjallinen ilmoituksella sellaiselle asemakaavoitettavaan alueeseen kuuluvan maan omistajalle ja kunnan tiedossa olevalle maan haltijalle, jonka kotikunta on toisella, väestötietojärjestelmään merkityllä paikkakunnalla tai jonka osoite muutoin on kunnan tiedossa. Ilmoitus saadaan lähettää tavallisena kirjeenä. Ilmoituksen lähettäminen ei kuitenkaan ole tarpeen, jos asianomainen on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen. Ilmoituksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon, jos se on annettu postin kuljetettavaksi viimeistään viikkoa ennen nähtäville asettamista.

Vaatimus
Pyydän, että hallinto-oikeus kumoaa Vantaan kaupungin hallituksen päätöksen Asemakaava ja asemakaavan muutos 402500 sekä tonttijako, (40 Ylästö / Ylästö 8 VD/9756/10.02.04.00/2015 HP/TLA/APE/MHÄ/SRU/ET/) ja palauttaa asemakaava muutoksen takaisin suunniteltavaksi vastaamaan alueen kulttuurihistoriallisia arvoja sekä Museoviraston vaatimuksia ja vastaamaan kaavan Ylästö 7a määräyksiä alueen kaavoituksesta.

Perustelut
Vantaan kaupunginhallitus on päätöksellään 11.12.2017 (Asemakaava ja asemakaavan muutos 402500 sekä tonttijako, 40 Ylästö / Ylästö 8 VD/9756/10.02.04.00/2015 HP/TLA/APE/MHÄ/SRU/ET/) tehnyt Museoviraston suosituksien vastaisen päätöksen kaavamuutoksessa.

Museovirasto on antanut Vantaan kaupungille tiedoksi asemakaavan ja asemakaavan muutoksen selostuksessa, joka koskee 5.6.2017 päivättyä asemakaavakarttaa nro 402500, että uusi kaavaehdotus on vastoin alueen kulttuurihistoriallisia arvoja ja maisemallisia arvokasta aluetta.

Museoviraston ja Helsingin kaupunginmuseon, Keski-Uudenmaan maakuntamuseon kommentit vuonna 2002:

Museovirasto:
- Tolkinkylän kaavoituksen ensisijaisena tavoitteena tulee olla valtakunnallisesti merkittävän Vantaanjokilaakson ja siihen sisältyvien yhtenäisten arvokkaiden rakennusryhmien muodostaman kokonaisuuden luontevan yhteyden säilyminen sekä uuden rakentamisen sopeuttaminen sitä täydentämään.
- Esihistoriallinen kiinteä muinaisjäännös, Vantaa 50 Fridhem, kivikautinen asuinpaikka, joka tulee merkitä kaavaan aluevarauksena ja sm-merkinnällä, jonka selitys on "Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäännös. Aluetta koskevat maankäyttösuunnitelmat on lähetettävä lausuntoa varten Museovirastoon."

Helsingin kaupunginmuseo, Keski-Uudenmaan maakuntamuseo:
- Erityisen arvokkaiden tilakokonaisuuksien kuten "Albinin pihapiirin" (Tallbacka-Firdhem), kulttuurihistoriallisesti arvokkaan peltomaiseman, Tolkinkylän läpi kulkevan historiallinen tielinjauksen tarkemmat suojelutavoitteet tulee määritellä asemakaavatyön kuluessa.
- Tolkinkylän alueelle rakennettaessa tulee uudisrakennusten suunnittelussa pitää lähtökohtana mittakaavaltaan kylämaisemaan sopivaa pientaloarkkitehtuuria. Rakennettavilla alueilla istutuksissa suositellaan käytettäväksi alueen perinteisiä kasvilajeja.

Museoviraston kommentit vuonna 2005:

Museovirasto:
- Tallbacka-Fridhem tulee käsitellä kaavassa yhtenä suojeltavana kokonaisuutena ja luonnoksessa pihapiirin pohjoispuolella ollut kortteli 40520 tulee poistaa. Samoin valtakunnallisesti merkittävää maisema-aluetta vastaan tulee jättää riittävä suojavyöhyke.

Tällä hetkellä Vantaan kaupunginhallitus on esittänyt, että kortteliin 40520 (vastaa uudessa kaavaehdotuksessa korttelia 40517) rakennetaan 1-2 kerroksisia kolmen asunnon rivitaloja 20% tehokkuusluvulla rakennuksilla jotka eivät tyylillisesti vastaa alueen arvoja ja samalla tuhoten kaavassa Ylästö 7a määritetty maisemallisesti arvokaan alueen. Aikaisemmassa alueen kaavassa Ylästö 7a rakennusalueen tehokkuus on ollut vain noin 9%.

Kaavassa Ylästö 7a, joka on Tolkinkyläntien (kortteli 40521) alussa samalla puolella (itä) tietä kuin uudessa kaavassa esitetty kortteli 40517. Kaavassa määrätään, että alueelle saa rakentaa enintään yksiasuntoisia asuinrakennuksia, mutta uudessa kaavaehdotuksessa samalle puolelle tietä saisi rakentaa kolmen asunnon rivitaloja viisi kappaletta, jotka olisivat 1-2 kerroksisia vastoin, kun Tolkinkyläntien alussa saa rakentaa 1,5 kerroksisia yhden asunon rakennuksia.

Museoviraston lausunto 23.02.2015 MV/17/05.01.00/2015:

Tolkinkylä on osa valtakunnallisesti merkittävää kulttuurimaisemaa ja siellä sijaitsee myös muinaismuistolailla (295/63) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Lausunnossa museovirasto kehottaa alueella suoritettaviin toimenpiteisiin hankkimaan museoviraston lausunnon ja tässä kaavoitushankkeen loppuvaiheessa ei ole pyydetty museoviraston lausuntoa, koska nykyinen kaavoitus on laadittu museoviraston laatimia lausuntoja vastaan.

Kaupunginhallitus perustelee alueen kaavoitusta, sillä että vuonna 2015 suojellussa metsämaisemassa suoritettiin hakkuita. Suojellussa metsäalueella piti suorittaa toimenpideluvan nojalla harvennushakkuita, mutta alueella suoritettiin ilman erillistä lupaa siemenpuuhakkuut, josta Vantaan kaupunki sai lausunnon museovirastolta .

Kaavassa Ylästö 7a 2012 kuvaillaan uutta kaavaehdotusaluetta seuraavasti:

Tolkinkylä on Vantaan keskiaikaisperäisiä kyliä ja mainitaan vuonna 1417. Yleiskaavassa alue on pientaloaluetta ja Tolkinkyläntien itäpuolella myös maisemallisesti arvokasta aluetta. Kaava-alue käsittää Grotensin torppa-alueen

ja Fredriksbergin huvila-alueen, ei kylän kantataloja. Alueella on rakennuksia 1800-luvulta asti. Rakennuskanta on pienimuotoista ja tieverkko on kiharainen. Alueen kautta kulkee myös Suuri rantatie (Ylästöntie).
Kaavoituksen pohjaksi on tehty inventointi vuonna 2002.
Yleiskaavassa alue on pientaloaluetta A3 ja Tolkinkyläntien itäpuolella myös maisemallisesti arvokasta aluetta. Ylästöntie on merkitty pääkaduksi ja historialliseksi tieksi.
Asemakaavalla on tarkoitus suojella Tolkinkylän vanhaa rakennuskantaa ja kyläkuvaa ja samalla määritellä uudet rakennuspaikat.

Edellä esitetyn perusteella pyydän, että hallinto-oikeus kumoaa Vantaan kaupunginhallituksen päätöksen ja palauttaa asemakaava muutoksen takaisin suunniteltavaksi vastaamaan alueen kulttuurihistoriallisia arvoja, poistamaan korttelialueen 40517 Museoviraston suosituksien mukaisesti sekä samalla korttelin poistaminen suojelee Tolkinkyläntien itäisen puolen maisemallisesti arvokasta aluetta sekä antaa suojavyöhykkeet alueella sijaitseville muinaismuistolailla suojeluille kohteille sekä säilyttää alueella sijaitsevien historiallisten rakennuskohteiden (useita rakennuksia ja kaksi tietä) ominaispiirteet.

Uuden asemakaava ehdotuksen tulee myös vastata vuonna 2012 tehtyä Ylästö 7a kaavaa alueellisesti.

Pyydän myös kumoamaan Vantaan kaupunginhallituksen päätöksen MRA 27 §:n mukaisen tiedotusvelvollisuuden noudattamatta jättämisen perusteella. Oikaisupyynnön tekijää ei ole MRA 27§ mukaisesti tiedotettu päätöksestä tai ehdotuksesta.

Päiväys ja allekirjoitus
Helsingissä 8.1.2018
Pasi Tuuvanen

Liitteet

1. Kaavaselostus Ylästö 7A
2. Kaavaselostus Ylästö 8
3. Kaavakartta Ylästö 7A
4. Kaavaehdotuskartta Ylästö
5. Vantaan kaupunginhallituksen päätös: Asemakaava ja asemakaavan muutos 402500 sekä tonttijako, 40 Ylästö / Ylästö 8 VD/9756/10.02.04.00/2015 HP/TLA/APE/MHÄ/SRU/ET/
6. Kaavakartta alueen historiallista rakennuksista sekä teistä
7. Museoviraston lausunto 23.02.2015

30 § **Lausunnon antaminen Helsingin hallinto-oikeudelle asemakaavasta ja asemakaavamuutoksesta nro 402100 ja tonttijaosta, 40. Ylästö / Ylästö 7, tehdyistä valituksista**

KA/5634/10.02.04.00/2012

HP/TLA/AP/MH/HPi/AV

Vantaan kaupunginvaltuusto on 11.12.2017 § 15 päättänyt hyväksyä 20.11.2017 päivätyn asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotuksen 402100 sekä tonttijakoehdotuksen, 40. Ylästö / Ylästö 7.

Kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksestä 11.12.2017 § 15 on tehty valitus Helsingin hallinto-oikeuteen. Valittajana on yksityishenkilö.

Helsingin hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta hankkimaan valituksen johdosta kaupunginvaltuuston lausunnon. Lausuntoa pyydettiin 16.3.2018 mennessä. Lausunnon antamiseen on annettu lisäaikaa 2.4.2018 asti.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 4 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää lausunnon antamisesta kaupunginvaltuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen, jos kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen. Koska kaupunginhallitus yhtyy valtuuston päätökseen, on sen tehtävänä antaa nyt pyydetty lausunto.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan kaupunkisuunnittelussa ja kiinteistöt ja asuminen -yksikössä on valmisteltu hallinto-oikeudelle annettava lausunto. Lausunnossa esitetään valitus hylättäväksi aiheettomana. Lausunto on kaupunginhallituksen esityslistan liitteenä. Lausuntoon liittyvä muu materiaali on nähtävillä kokouksessa.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 30

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja vs:n esitys:
Päätetään antaa Helsingin hallinto-oikeudelle liitteen mukainen lausunto asemakaavan ja asemakaavan muutoksen 402100 sekä tonttijaon hyväksymispäätöksestä tehtyyn valitukseen.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.
Käsittely:
Merkittiin, että maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja vs. muutti esitystään siten, että lausuntoon lisättiin seuraava kappale: ”Kuntatekniikan keskus on useaan otteeseen neuvotellut ko. tontin omistajan kanssa Lohestajantien katualueen järjestelyistä ja katusuunnitelmaratkaisusta. Neuvottelujen tuloksena Lohestajantien katusuunnitelmaehdotuksessa mm. jalankulku- ja pyörätie on päädytty siirtämään katualueen eteläreunaan siten, että ajoradan reuna sijoittuisi mahdollisimman kauaksi tontin rajasta katualueen leveys huomioonottaen.”

Päätös:
Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet: - Yksityishenkilön valitus asemakaavan ja asemakaavan muutoksen 402100 sekä tonttijaon hyväksymispäätöksestä (sisältää henkilötietoja)
- Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle asemakaavan ja asemakaavan muutoksen 402100 sekä tonttijaon hyväksymispäätöksestä tehtyyn valitukseen

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 8.4 Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Anitta Pentinmikko, puh. 040 750 7325, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
asemakaavasuunnittelija Merja Häsänen, puh. 050 302 8958, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
lakimies Heino Pitkänen, puh. 043 825 9154, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

00427/18/4103

Matias Forss [redacted] aika 19.01.2018 10:34:25

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
19. 01. 2018
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

Vastaanottaja: "helsinki.hao@oikeus.fi" <helsinki.hao@oikeus.fi>,
Kopio:
Aihe: Valitus Vantaan kaupunginvaltuusto 11.12.2017 § 15

Liitteenä valitus

Ystävällisin terveisin
Matias Forss
Asianajaja

Asianajotoimisto Project Law Oy
[redacted]

Confidentiality notice and disclaimer:
This e-mail and any attachments may be privileged and/or confidential and are intended to be reviewed only by the individual or organization that this message has been addressed to. Any unauthorized review, dissemination, copying or distribution of the information contained herein is prohibited. If you are not the intended recipient and have received this e-mail in error, please notify the sender immediately and delete this message from your system.
Please note that internet correspondence is not secure and we accept no liability for any possible tampering, viruses or other forms of data corruption and/or unauthorized amendment and interception. It is the responsibility of the recipient to scan this e-mail and any attachments for viruses. We accept no liability for any errors, omissions or delays that arise as a result of e-mail transmission.

Valitus hallinto-oikeudelle 19.1.2018.pdf Vantaan KV 11.12.2017 § 15.pdf kansilehti 265811984.pdf Liite3.pdf
Liite4_1.pdf Liite4_2.pdf

00427/18/4103

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
19. 01. 2018
HELSINGFORS FÖRVALTNINGSDOMSTOL

PROJECT · LAW

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki

helsinki.hao@oikeus.fi

ASIA: VALITUS VANTAA KAUPUNGINVALTUUSTON PÄÄTÖKSESTÄ HYVÄKSYÄ YLÄSTÖN ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAMUUTOS NRO 402100 / PÄÄTÖS 11.12.2017 § 15

Päätöspöytäkirja **liitteenä 1**

Valittajat:

1. Erkki Mattila, Vantaa
2. Terttu Mattila, Vantaa

Kaava-alueella sijaitsevien kiinteistöjen 92-426-5-80 ja 92-426-5-88 omistajina.

Valittajien asiamies, jolle asiaa koskevat tiedonannot ja kirjeenvaihto pyydetään osoittamaan:

Asianajaja Matias Forss
Asianajotoimisto Project Law Oy
[redacted]

1 Valitusaika

Vantaan kaupunginvaltuuston kokouksen pöytäkirjan 11.12.2017 kansilehden (**Liite 2**) mukaan pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäville 20.12.2017. Valitusaika on 30 päivää nähtäville asettamisesta eli valitusaika päättyy 19.1.2018.

2 Vaatimukset

Valittajat pyytävät kunnioittavasti, että hallinto-oikeus kumoaa Ylästön asemakaavan nro 402100 korttelissa 40511 kulkevan Lohestajantien katualueen osalta lainvastaisena ja palauttaa sen uudelleen käsiteltäväksi;

Valittajat pyytävät lisäksi, että asiassa järjestettäisiin katselmus valituksen perusteiksi esitettyjen olosuhteiden toteamiseksi.

3 Perusteet

3.1 Lohestajantien katualue ja risteysalue asemakaavan mukaan

Asemakaavassa sisältyy uuden Lohestajantien katualueen merkitseminen. Lohestajantien katualue sekä Lohestajantien ja Isonmännyntien risteys on merkitty asemakaavassa tilojen 92-426-5-80 sekä 92-426-5-88 alueelle ja Lohestajantien ja Isonmännyntien risteys tilan 92-426-5-80 alueelle siten, että ko. tilojen alueesta merkittävä osa osoitetaan katualueeksi. Asemakaavassa katualue on merkitty kiinni tilalla 92-426-5-88 sijaitsevaan piharakennukseen, johon kuuluu myös maakellari. Piharakennuksen kohdalla on merkintä "istutettava alueen osa". Lohestajantien katualue sijoitetaan siten, että sen etäisyys tilalla 92-426-5-80 olevaan asuinrakennukseen on vain noin kaksi metriä. Nykyinen Isonmännyntie kulkee tilan 92-426-5-80 alueen läpi. Asemakaavassa katualue noudattaa nykyistä tielinjausta, mutta risteysalue vaatii lisäalueita tilalta 92-426-5-80.

3.2 Lohestajantien katualueen sijainti vaarantaa edellytykset terveelliselle ja turvalliselle elinympäristölle ja aiheuttaa maanomistajalle kohtuutonta haittaa

Asemakaavassa Lohestajantien katualueen sijainti on erittäin ongelmallinen tilalla 92-426-5-80 sijaitsevan asuinrakennuksen takia. Katualue itsessään vie merkittävän osan asuinrakennuksen piha-alueesta ja sen toteuttaminen vaatii edellä mainitun tilalla 92-426-5-88 sijaitsevan piharakennuksen poistamista. Piharakennus liittyy olennaisesti myös asuinrakennuksen käyttöön. Katualueen sijainti noin kahden metrin päässä asuinrakennuksesta heikentää olennaisesti asuinrakennuksen käytön edellytyksiä. Katualueen liikenteestä aiheutuu melua, ajovalojen häikäisyä ja liikenneonnettomuuden riski asuinrakennuksessa ja sen pihapiirissä.

Valittajien käsityksen mukaan Lohestajantien katualue on tarpeeton, sillä kaava-alueen eteläpuoliselle Ylästö 8 -alueelle kaavoitettavien pientalotonttien liikenne voidaan täysin sujuvasti hoitaa mm. asemakaavassa olevan Padaistentien kautta. Vantaan kaupunkisuunnittelun 20.11.2017 päivätyssä vastineessa muistutuksiin on sivulla 3 esitetty, että "kaiken liikenteen johtaminen Padisentien kautta Isonmännyntielle ruuhkauttaisi Padisentien ja Isonmännyntien risteystä, johon tulee liikennettä myös uudesta ostoskeskuksesta Isonmännynkujalta." Padisentie ja Isonmännynkuja eivät kuitenkaan muodosta samaa risteystä, joten annettu vastine ei ole relevantti. Sama liikenne, joka tulee Isonmännynkujalta Isonmännyntien ja Padisentien risteykseen, tulee Klemetinvierrolle kääntyviä lukuun ottamatta myös Isonmännyntien ja Lohestajantien risteykseen. Asemakaavaselostuksen sivun 29 mukaan Lohestajantie on poikittainen tonttikatu, kun taas Padisentien "avaaminen etelään liittyy oleellisesti eteläpuoliseen Ylästö 8 -asemakaavaan." Liikenteen arvioiduista määristä ei ole esitetty selvitystä. Melumallinnuksen (asemakaavaselostus sivu 32) perusteella niiden ei kuitenkaan voi arvioida olevan merkittäviä. Täten Lohestajantie voitaisiin jättää asemakaavasta 402100 kokonaan pois tai ainakin katkaista se asemakaavan etelärajalla turvalliselle ja terveelliselle elinympäristölle aiheutuvien haittavaikutusten vähentämiseksi.

Joka tapauksessa Lohestajantien katualue on ainakin tarpeettoman leveä ja siksi sijaitsee tarpeettoman lähellä tilan 92-426-5-80 asuinrakennusta. Sikäli kuin Lohestajantie on tarpeen ajoyhteyden johtamiseksi kiinteistölle 92-426-5-88, 92-426-5-3 tai niistä tulevaisuudessa muodostettaville tonteille, katualue voisi olla asemakaavan merkittyä 10 metrin levyistä tietä huomattavasti kapeampi. Asemakaavaselostuksen 20.11.2017 sivun 45 tyyppipoikkileikkausten mukaan Lohestajantien pohjoispää (PL 3) on 10,0 metriä ja Lohestajantien eteläpää (PL 4) 8,0 metriä leveä. Ilmeisesti Lohestajantien eteläpää ei lainkaan sijoitu asemakaavan 402100 alueelle, koska asemakaavakarttaan 402100 Lohestajantie on merkitty 10 metriä leveänä koko matkalta. Koska Lohestajantie on asemakaavaselostuksen s. 29 mukaan poikittainen tonttikatu, 10,0 metrin leveyden varaaminen katualueelle ei ole perusteltua, vaan ajoyhteys tonteille voisi olla selvästi kapeampi asemakaavaselostuksen sivun 45 tyyppipoikkileikkauksien PL4 ja PL 6 mukainen 8 metrin levyinen tie. Näin varmistuisi, ettei katualueen läheisyys vaaranna edellytyksiä terveelliseen ja turvalliseen elinympäristöön tilalla 92-426-5-80.

3.3 Isonmännyntien ja Lohestajantien risteyksen sijainti aiheuttaa maanomistajalle kohtuutonta haittaa

Isonmännyntien ja tilalla 92-426-5-80 sijaitsevan autotallirakennuksen välissä on nykyisin noin kahden metrin suuruinen alue. Autotallista on Isonmännyntien suuntaan aukeava ovi autotalliin ja oven vierestä voidaan ajaa katokseen, jossa on yksi autopaikka. Autotallirakennuksen itäpuolella on asfaltoitu alue, jota on käytetty pysäköintialueena.

Asemakaavassa Isonmännyntien ja Lohestajantien risteysalue on sijoitettu niin, että käytännössä risteyksen istutusalueita ja suojateitä on sijoitettava niin, että ajaminen autokatokseen Isonmännyntieltä hankaloituu kohtuuttomasti, jos se on lainkaan mahdollista. Käytännössä suojatiessä kiinni oleva liittymä Isonmännyntielle vaarantaa liikenneturvallisuuden. Autotallirakennus on kuitenkin merkitty asemakaavaan nykyiselle paikalleen eikä tilalla 92-426-5-80 ole muutakaan ajoyhteyttä, joten autopaikkoja on jatkossakin pidettävä nykyisellä paikallaan. Tämä aiheuttaa tilan käytölle haittaa, joka olisi helposti ollut vältettävissä siirtämällä risteysaluetta vain joitakin metrejä itään päin.

3.4 Maanomistajien yhdenvertainen kohtelu

Vantaan kaupunki on tehnyt asemakaavassa Lohestajantien toisella puolen sijaitsevan tilan 92-426-5-3 omistajan kanssa 4.12.2017 päivätyt maankäyttö- ja kiinteistön luovutussopimukset (päätöksen 11.12.2017 § 15 liite). Sopimuksen ehtona 4 on osallistuminen yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin korvauksena lisääntyneestä rakennusoikeudesta. Korvauksen määrä on oletettavasti MRL 91 c §:n periaatteiden mukaisesti määräytynyt lisääntyneen rakennusoikeuden määrän mukaisesti.

Lohestajantien katualueen sijoittaminen lähelle tilalla 92-426-5-80 sijaitsevaa asuinrakennusta on ollut tilan 92-426-5-3 kannalta edullista. Asemakaavakartasta päätellen tilalle 92-426-5-3 sijoitettu rakennusoikeus olisi pitänyt sijoittaa tehokkaammin, mikäli Lohestajantie olisi ollut enemmän tilan 92-426-5-3 alueella. Tehokkuus olisi voinut johtaa alhaisempaan rakennusoikeuden arvoon. Asemakaavasta

voidaan päätellä, että tilan 92-426-5-3 rakennusoikeuden määrän ja arvon maksimoimiseksi Lohestajantien ja Isonmännyntien risteys on sijoitettu kokonaan tilan 92-426-5-80 alueelle ja Lohestajantien katualue mahdollisimman lähelle tilan 92-426-5-80 asuinrakennusta. Tällainen kaavoitus ei ole maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun mukaista.

3.5 Yhteenveto

Kaiken kaikkiaan Lohestajantien katualue vaarantaa terveellisen ja turvallisen elinympäristön valittajien kiinteistöllä 92-426-5-80 sekä on heille maanomistajina kohtuuton katualueen vaatiman, kiinteistöjen tarkoituksenmukaista käyttöä haittaavan maa-alueiden varauksen vuoksi.

Myös valtuustossa hyväksytty Lohestajantien linjaukseen liittyvä pöytäkirjalausuma (pöytäkirjan sivu 4) tukee tässä valituksessa esitettyä käsitystä asemakaavan lainvastaisuudesta.

Asemakaava-alueen maanomistajia ei ole kohdeltu yhdenvertaisesti Lohestajantien katualueen sijoittamisessa.

4 Liitteet

1. Ote pöytäkirjasta 11.12.2017 § 15
2. Pöytäkirjan 11.12.2017 kansilehti
3. Kuva autotallirakennuksen itäsivustalta kohti Isonmännyntietä
4. Kuvia tilan 92-426-5-88 varastorakennuksesta

5 Päiväys ja allekirjoitus

ERKKI MATTILA

TERTTU MATTILA

Helsingissä 19.1.2018

Laati:

[redacted]

Matias Forss
Asianajaja
Helsinki

Helsingin hallinto-oikeudelle

Viite: Helsingin hallinto-oikeuden lähete 2364/18/Dnro 00427/18/4103/2.2.2018

Asia: Lausunto kaupunginvaltuuston asemakaavaa ja asemakaavamuutosta nro 402100 ja tonttijakoa (40. Ylästö, Ylästö 7) koskevasta päätöksestä tehdystä valituksesta / Valittajana yksityishenkilö

Pyydettynä lausuntonaan Vantaan kaupunginhallitus esittää seuraavaa:

Kaupunginhallitus toteaa, että asemakaava ei maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 54 §:n 2 momentin vastaisesti vaaranna edellytyksiä terveelliselle ja turvalliselle elinympäristölle eikä MRL 54 §:n 3 momentin vastaisesti aiheuta maanomistajalle kohtuutonta haittaa.

Ylästö on yksi Vantaan voimakkaimmin kasvavista pientaloalueista. Tiivistyville pientaloalueille on tyypillistä, että asuinrakennukset sijaitsevat lähellä katualueen reunaa. Rakennuksen ja katualueen väliin jäävä alue voidaan istuttaa ja katualuetta vasten voidaan rakentaa aita.

Isomännyntien ja Lohestajantien katualueet on mitoitettu siten, että ne luovat turvalliset liikkumisen edellytykset alueella. Lohestajantien katualue on mitoitettu siten, että sen pohjoisella osuudella on erillinen tila jalankululle ja pyöräilylle. Tälle osuudelle johdetaan kevyttä liikennettä etelästä Apotinpolun kevyenliikenteen raitilta. Ajoradan ja kevyenliikenteen tilan yhteenlaskettu leveys on yhteensä 10 metriä, ja eteläpäässä pelkän ajoradan leveys on 8 metriä. Katualueen leveys on normaali tilavaraus lumitiloineen.

Kuntatekniikan keskus on useaan otteeseen neuvotellut ko. tontin omistajan kanssa Lohestajantien katualueen järjestelyistä ja katusuunnitelmaratkaisusta. Neuvottelujen tuloksena Lohestajantien katusuunnitelmaehdotuksessa mm. jalankulku- ja pyörätie on päädytty siirtämään katualueen eteläreunaan siten, että ajoradan reuna sijoittuisi mahdollisimman kauaksi tontin rajasta katualueen leveys huomioonottaen.

Katualueen raja on määritelty asemakaavakarttaan siten, että siinä on huomioitu talousrakennuksen paikka siten, kuin se on rakennusluvassa määritelty. Kadun rakentaminen ei edellytä valituksessa mainitun talousrakennuksen purkamista. Kun

asemakaavassa määritelty uusi rakennusoikeus toteutuu, tulee talousrakennus poistumaan.

Kaupunginhallitus toteaa, ettei Lohestajantien katualue ole tarpeeton. Tarpeellisuutta on perusteltu yksityiskohtaisesti asemakaavaa koskeviin muistutuksiin annetuissa vastineissa. Kaavaa suunniteltaessa on tutkittu erilaisia katuverkkoja ja päädytty ratkaisuun, jossa katuja tarvitaan vähiten, mutta katujen varsille voidaan muodostaa pientalo- ja omakotitontteja eniten. Katu Padisentieltä Ylästöntielle tulisi jyrkäksi. Ylästöntien sujuvuus (7 640 ajoneuvoa/vrk vuonna 2015) edellyttää mahdollisimman harvaa liittymäväliä, ryhmityskaistoja ja keskikorokkeita. Kaiken liikenteen johtaminen Padisentien kautta Isonmännyntielle ruuhkauttaisi Padisentien ja Isonmännyntien risteystä, johon tulee liikennettä myös uudesta ostoskeskuksesta Isonmännynkujalta. Ylästöntie on keskiaikaisperäinen Suuri Rantatie (Kuninkaantie), joka on asemakaavassa suojeltu ja jonka maisemakuvaa on suojeltava.

Lohestajantietä tarvitaan erityisesti siksi, että sen varrelle kaavoitettaville tonteille pääsisi kulkemaan. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 37 §:n mukaan jokaiselle tontille on järjestettävä ajoyhteys, ja yhden tontin kautta saa järjestää ajoyhteyden enintään kahdelle muulle tontille. Vanhaa ajorasitetta Isonmännyntieltä ei voi käyttää seitsemää tonttia varten, eikä kiinteistöä 92-426-5-88 voida jakaa neljään omakotitonttiin nykyisen rasitetien varassa.

Kunnallistekniikka on jo rakennettu kyseiselle katualueelle, joten Lohestajantien katualue on tarpeellinen myös kunnallistekniikan huoltamista varten.

Lohestajantien arvioitu liikennemäärä on 300 ajoneuvoa vuorokaudessa, joka on mainittu kaavaselostuksen sivulla 21. Liikennemäärä ei tule alueella aiheuttamaan merkittävää melu- tai pienhiukkashaittaa. Arvioitu liikennemäärä perustelee kuitenkin katualueen tarpeellisuutta.

Myös Isomännyntie on yksi Ylästön vanhoista teistä. Sen linjausta on pyritty säilyttämään mahdollisimman paljon nykyisellä paikallaan. Isomännyntien katualuetta on valittajan huomioiden johdosta hänen omistamansa kiinteistön 92-426-5-80 kohdalla jo kavennettu työn kuluessa, ja katualuetta on linjattu tällä kohdin noin 3 metriä pohjoisemmaksi. Tien linjausta on korjattu niin paljon kuin mahdollista.

Valituksenalaiselta Isomännyntien / Lohestajantien katualueilta on ajoyhteys kiinteistön 92-426-5-3 kuudelle rakennuspaikalle ja vastaavasti valittajan omistaman maa-alueen viidelle rakennuspaikalle. 10 metrin katualueesta maanmenetys on jaettu suhteessa 4 m/6 m. Kiinteistön 92-426-5-3 omistaja on joutunut maksamaan asemakaavanmuutoskustannuksia sekä sopimuskorvauksia saamastaan rakennusoikeudesta. Valittajan osalle ei lankea korvausvaatimuksia lisärakennusoikeudesta, vaan saatu lisärakennusoikeus (500 k-m^2) on ilmaista.

Kaupunginhallitus toteaa, että maanomistajia on kaavoituksessa kohdeltu yhdenvertaisesti. Katualueet on linjattu kaavoituksessa monien eri tekijöiden mukaan useiden maanomistajien toiveet yhteen sovittaen. Katualueiden linjauksessa on huomioitu lakien ja muiden säädösten mukaisesti kokonaisliikenneverkko, vanhan tieverkon sijainti, valmis kunnallistekniikka, tulevat kunnallistekniikan tarpeet, maasto-olosuhteet, liikenteen tarpeet, voimassa olevat kiinteistörajat, rakennetut rakennukset ja luontoarvot.

Kaupunginhallitus toteaa yhteenvetona, että asemakaava ja asemakaavan muutos sekä tonttijako on kaikilta osin valmisteltu ja laadittu MRL:n sekä muiden säädösten mukaisesti ja täyttää säädösten vaatimukset, minkä johdosta valitus tulisi aiheettomana hylätä.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS

31 § **Helsingin hallinto-oikeuden päätös asemakaavan muutosta koskevasta valituksesta / Asemakaavan muutos nro 002291 ja tonttijako sekä tonttijaon muutos, 70 Koivukylä / Leinelä 1 / pohjoisosa / tiedoksi**

VD/9443/10.02.04.01/2015
HP/JM/AV/HY-L/AV

Kaupunginvaltuusto on 12.12.2016 § 18 päättänyt hyväksyä 22.8.2016 päivätyn asemakaavamuutosehdotuksen 002291 ja tonttijakoehdotuksen sekä tonttijaon muutosehdotuksen, 70 Koivukylä / Leinelä 1 pohjoisosa.

Asemakaavamuutos koskee korttelia 70111 ja osaa korttelista 70110, kaupunginosassa 70, Koivukylä. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa korttelia 70111 ja osaa korttelista 70110 sekä virkistysaluetta.

Tonttijako ja tonttijaon muutos koskevat kortteleita 70110 ja 70111.

Alue sijaitsee Leineläntien, Leinelänkaaren, Auringonkierron ja Leineläntaipaleen rajaamalla alueella. Leinelän asemalle on matkaa n. 350–450 metriä.

J.P., P.R-P., E.H., H.H. ja S.J. valittivat kaupunginvaltuuston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeudelle.

Kaupunginhallitus antoi 27.2.2017 § 27 asiasta lausunnon, jossa valitus esitettiin hylättäväksi aiheettomana.

Helsingin hallinto-oikeus on 12.3.2018 antanut päätöksen nro 00726/17/4103, jossa se hylkää valituksen.

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 31

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja vs:n esitys:
Päätetään merkitä tiedoksi Helsingin hallinto-oikeuden 12.3.2018 antama päätös nro 00726/17/4103.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Helsingin hallinto-oikeuden päätös nro 00726/17/4103 (sisältää henkilötietoja)

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 8.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
kaupunginlakimies Juha Myllymäki, puh. 043 826 6957, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

18/0132/5

Antopäivä
12.3.2018

Diaarinumero
00726/17/4103

14. 03. 2018

Asia Asemakaavaa koskeva valitus

VO/9943/10.02.04.01/2015

Valittajat [redacted]

Päätös, josta valitetaan

Vantaan kaupunginvaltuusto 12.12.2016 § 18

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Leinelä I pohjoisosa asemakaavan muutoksen, tonttijaon ja tonttijaon muutoksen 22.8.2016 päivätyn piirustuksen mukaisena. Asemakaavan muutos koskee 70. kaupunginosan (Koivukylä) korttelia 70111 ja osaa korttelista 70110. Tonttijako koskee osaa korttelista 70111 ja tonttijaon muutos osia kortteleista 70110 ja 70111.

Valituksessa esitetyt vaatimukset

Kaupunginvaltuuston päätös asemakaavan muutoksen hyväksymisestä on kumottava.

Asemakaavan muutos on voimassa olevan Vantaan kaupungin kestävää kehitystä ja oikeudenmukaisuutta painottavan strategian vastainen. Kaavamuutos on myös maapoliittisten linjausten vastainen, koska kerrostalovaltaisuus lisää rauhattomuutta ja laskee alueen vetovoimaa. Kaavamuutos on myös vuonna 2015 julkistetun arkkitehtuuriohjelman vastainen ja rikkoo hallintolain luottamuksensuojaperiaatetta.

On epäselvää, onko asukasmäärän kasvun edellyttämään palveluiden tarpeeseen varauduttu kaupungin suunnittelussa ja talousarviossa. Epäselvää on myös se, miten tähän liittyvät asiat etenevät kaupungin hallinnossa, ja miten se on aikataulutettu mahdollisen kaavamuutoksen aiheuttaman tarpeen kanssa.

Toisin kuin kaavaselostuksessa esitetään, Leineläntie ja Leinelänkaari eivät ole vielä rakennettuja.

Vantaan kaupunki ei voi tietää, että alueelle muuttavat ihmiset kävisivät kaavaselostuksessa esitettyjen oletusten mukaisesti töissä alueilla, joita julkinen liikenne (Kehärata) palvelee. On epäselvää, onko pysäköintipaikkojen mitoitus kaavassa oikea. Tällä hetkellä kaikki alueen vapaat ja pysäköinnin mahdollistavat tienvarret ja muut alueet ovat asukkaiden pysäköintipaikkoina. Halvin pysäköintiratkaisu on esteettisesti rumin, varsinkin kaavan muutosalueen pohjoisosassa, joka on käytännössä kokonaan pysäköintialuetta. Tämä on ristiriidassa edellä mainitun strategian laadullisten tavoitteiden kanssa. Luottamuksensuojaperiaate edellyttää, että yksityinen henkilö voi luottaa viranomaisen

toiminnan virheettömyyteen ja viranomaisen tekemien päätösten pysyvyyteen. Asemakaavamuutoksessa esitetty viittaa siihen, että kaupunki ei tee päätöksiä julkistamansa strategian mukaan tai puolueettomasti, vaan jonkun ulkoisen tahon suosiman vaihtoehdon mukaan. Menettely rikkoo hallintolain objektiviteettiperiaatetta.

Perinteisten peltomaisten pysäköintialueiden rakentaminen on ristiriidassa myös arkkitehtuuriohjelmassa mainittujen kuntatekniikan keskuksen tavoitteiden kanssa. Niiden mukaan liikenneväylien ja pysäköintialueiden suunnittelussa kehitetään uusia ratkaisuja kaupunkikuvallisten ja ekologisten ratkaisujen parantamiseksi. Myös esitetty hulevesien käsittely on ristiriidassa valtuustokauden strategian kanssa.

Valittajat ovat asuinhuoneistoja ostaessaan (lokakuussa 2011) tutustuneet alueen kaavoitukseen ja sen tilanteeseen. He ovat arvioineet asuntojensa arvoa luottaen alueen tuoreeseen kaavan ja siihen, että kaavan sekä Leinelän alueesta kertovien internetsivujen mukaisesti alueesta halutaan Vantaan taidekaupunginosa, jossa on monimuotoista ja erityyppistä asuinrakentamista. Luottamuksensuojaperiaatetta on tältäkin osin rikottu.

Nykyisen kaavan muuttaminen luottamuksensuojaperiaatteen vastaisesti loukkaa yhdenvertaisuutta tilanteessa, jossa alueen kehittäminen ei painavin perustein edellytä voimassa olevan kaavan rakennusoikeuksien muuttamista.

Asian käsittely ja selvittäminen

Vantaan kaupunginhallitus on antanut lausunnon.

[redacted]**asiakumppaneineen** on antanut vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslain 50 §:n mukaan alueiden käytön yksityiskohtaista järjestämistä, rakentamista ja kehittämistä varten laaditaan asemakaava, jonka tarkoituksena on osoittaa tarpeelliset alueet eri tarkoituksia varten ja ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä paikallisten olosuhteiden, kaupunki- ja maisemakuvan, hyvän rakentamistavan, olemassa olevan rakennuskannan käytön edistämisen ja kaavan muun ohjaustavoitteen edellyttämällä tavalla.

Maankäyttö- ja rakennuslain 51 §:n 1 momentin mukaan asemakaava on laadittava ja pidettävä ajan tasalla sitä mukaa kuin kunnan kehitys taikka maankäytön ohjaustarve sitä edellyttää. Pykälän 2 momentin mukaan maankäytön ohjaustarvetta arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti asuntotuotannon tarve ja elinkeinoelämän toimivan kilpailun edistäminen.

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 1 momentin mukaan asemakaavaa laadittaessa on maakuntakaava ja oikeusvaikutteinen yleiskaava otettava huomioon siten kuin siitä samassa laissa säädetään.

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentin mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 3 momentin mukaan asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

Maankäyttö- ja rakennuslain 57 §:n 1 momentin mukaan asemakaavassa voidaan antaa määräyksiä, joita kaavan tarkoitus ja sen sisällölle asetettavat vaatimukset huomioon ottaen tarvitaan asemakaava-aluetta rakennettaessa tai muutoin käytettäessä (*asemakaavamääräykset*).

Asemakaava-alue, alueen kaavallinen tilanne ja kaavamuutoksen keskeinen sisältö nyt kysymyksessä olevilta osin

Kaava-alue sijaitsee Leinelässä Leineläntien, Leinelänkaaren, Auringonkierron ja Leineläntaipaleen rajaamalla alueella noin 350–450 metrin etäisyydellä Leinelän asemasta. Kaava-alue on rakentamaton. Kaava-alueen eteläpuolella on Leinelän asuinalue, jonka on kaavaselostuksessa todettu olevan osin rakennettu ja osin rakenteilla.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa alue on merkitty taajamatoimintojen alueeksi ja tiivistettäväksi alueeksi. Asemakaavan muutosta laadittaessa ohjeena on ollut Vantaan yleiskaava, joka on hyväksytty 17.12.2007 ja joka on kaavaselostuksen mukaan nyt kysymyksessä olevan alueen osalta tullut voimaan 25.2.2009. Alue on yleiskaavassa osoitettu A1-merkinnällä tehokkaaksi asuntoalueeksi. A1-aluetta koskevan kaavamääräyksen mukaan alueelle saa rakentaa ensisijaisesti asuinkerrostaloja. Alueella voidaan sallia asuinympäristöön soveltuvia työtiloja.

Poistuvassa alueelle vuonna 2008 hyväksytyssä asemakaavassa kaava-alueelle on osoitettu asuinrakennusten korttelialue (A), asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue (AH), asuinpientalojen korttelialueita (AP), autopaikkojen korttelialue (LPA) sekä lähivirkistysalue (VL). Alueella on sallittu enintään kaksikerroksisten rakennusten rakentaminen.

Kaavaselostuksen mukaan kaavamuutos lisää alueen rakennusoikeutta noin 12 490 k-m^2.

Lähes koko kaava-alue on kaavamuutoksessa osoitettu asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK). Alueella on sallittu enintään IV- ja V-kerroksisten asuinkerrostalojen rakentaminen. Kortteliin 70111 on osoitettu kaksi autopaikkojen korttelialuetta (LPA). Asuntojen osalta autopaikkojen vähimmäismäärä on 1 ap/110 k-m^2. Pysäköinti tapahtuu maantasossa.

Oikeudellinen arviointi

Kaupungilla on kunnan itsehallinnon perusteella ja maankäyttö- ja rakennuslain sekä muun sovellettavan lainsäädännön asettamissa rajoissa oikeus päättää siitä, minkälainen kaava suunnittelualueelle laaditaan. Kaupungin maankäyttöön liittyvät tavoitteet voivat ajan kuluessa muuttua siitä, mitä ne aiempia kaavoja hyväksyttäessä ovat olleet. Asemakaava ja siinä olevat merkinnät ja määräykset eivät merkitse sitä, että kaavaa ei voitaisi myöhemmin muuttaa. Nyt kysymyksessä oleva kaavamuutos on voimassa olevan asemakaavan hyväksymisen jälkeen voimaan tulleen yleiskaavan mukainen. Asemakaavan muuttamista ei voida pitää luottamuksensuojan periaatteen vastaisena sillä valituksessa esitetyllä perusteella, että asemakaavaa on muutettu valittajille epämieluisaan suuntaan.

Hallinto-oikeus toteaa, että valituksenalaisen kaavamuutoksen lainmukaisuutta arvioidaan maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:ssä säädettyjen asemakaavan sisältövaatimusten perusteella. Vantaan kaupungin valtuustokauden strategialla, Vantaan arkkitehtuuriohjelmalla tai Vantaan maapoliittisilla linjauksilla ei ole ratkaisevaa oikeudellista merkitystä arvioitaessa asemakaavamuutoksen lainmukaisuutta. Hallinto-oikeus toteaa, että asukasmäärän kasvuun varautumiseen liittyviä kuntataloudellisia kysymyksiä ei myöskään ratkaista asemakaavalla.

Kaavamuutoksessa kaava-alueelle on osoitettu kaksi autopaikkojen korttelialuetta. Kun otetaan huomioon kaava-alueen sijainti lähellä Leinelän juna-asemaa, olemassa olevat liikennejärjestelyt sekä kaavamuutoksessa määrätty autopaikoituksen mitoitus, hallinto-oikeus katsoo, että esitetty autopaikkamäärä ja muut liikenteeseen liittyvät ratkaisut täyttävät asemakaavalle maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentissa asetetut sisältövaatimukset. Tavanomaista asuinrakentamista käsittävä asemakaavan muutos ei myöskään aiheuta elinympäristön sellaista merkityksellistä heikkenemistä, jota ei kaavan tarkoitus huomioon ottaen voitaisi pitää perusteltuna.

Koska kaupunginvaltuuston asemakaavan muutoksen hyväksymistä koskeva päätös ei ole valituksessa esitetyillä perusteilla lainvastainen, valitus on hylättävä.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut ja
Kuntalaki (365/1995) 90 § ja kuntalaki (410/2015) 147 §

Muutoksenhaku

Maankäyttö- ja rakennuslain 188 §:n 1 momentin mukaan hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (HLL valituslupa julkipanon jälkeen).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet
Markku Setälä, Petteri Leppikorpi (t) ja Annamari Laakkonen.

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS

Esittelijäjäsen Annamari Laakkonen

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös [redacted]

Oikeudenkäyntimaksu 250 euroa

Tiedote oikeudenkäyntimaksusta korkeimmassa hallinto-oikeudessa

Jäljennös Vantaan kaupunginhallitus

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tiedoksi sähköisesti ympäristöministeriölle oikeuskäytännön seurantaa varten

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Puhelin 029 56 42000
helsinki.hao@oikeus.fi
hehao.fi

Jäljennöksen oikeaksi todistaa:

Merja Suominen
lainkäyttösihteeri

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta **valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusoikeuden rajoittaminen

Hallintolainkäyttölain 13 §:n 2 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:
1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhteneväisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.
Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Tämä päätös on annettu julkipanon jälkeen, jolloin päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon silloin, kun se on annettu. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valitusasiakirjojen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka sisältää myös valituslupahakemuksen, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- perusteet, joilla valituslupaa haetaan
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen on laatinut joku muu henkilö, on valituskirjelmässä mainittava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä
- hallinto-oikeuden päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Korkeimman hallinto-oikeuden osoite

Postiosoite:	Käyntiosoite:
PL 180	Fabianinkatu 15
00131 HELSINKI	Helsinki

Faksi: 029 56 40382
Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

HLL valituslupa julkipanon jälkeen 01.16

BESVÄRSANVISNING

I förvaltningsdomstolens beslut får ändring sökas genom skriftliga besvär hos **högsta förvaltningsdomstolen** om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Begränsning av besvärsrätten

Enligt 13 § 2 mom. förvaltningsprocesslagen skall besvärstillstånd beviljas om
1) det med avseende på lagens tillämpning i andra liknande fall eller för en enhetlig rättspraxis är av vikt att ärendet avgörs av högsta förvaltningsdomstolen,
2) det finns särskilda skäl för högsta förvaltningsdomstolen att avgöra ärendet på grund av att det i ärendet skett ett uppenbart fel, eller om
3) det finns något annat vägande skäl för att bevilja besvärstillstånd.

Besvärstiden

Detta beslut har meddelats efter anslag, och den som saken gäller anses ha fått del av beslutet när det meddelades.

Besvär skall anföras **inom 30 dagar från dagen för delfåendet av förvaltningsdomstolens beslut**, sagda dag inte medräknad.

Inlämnande av besvärsskriften

Besvärsskriften, i vilken ansökan om besvärstillstånd skall ingå, skall inom besvärstiden tillställas **högsta förvaltningsdomstolen**. Besvärshandlingarna skall vara framme senast den sista dagen av besvärstiden före utgången av ämbetsverkets öppettid.

Besvärsskriftens innehåll och undertecknande

I besvärsskriften, i vilken även ansökan om besvärstillstånd ingår, skall
- uppges ändringssökandens namn och hemkommun
- den postadress och det telefonnummer under vilka meddelanden i saken kan tillställas ändringssökanden
- det beslut i vilket ändring söks
- de grunder på vilka besvärstillstånd borde beviljas
- till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas
- de grunder på vilka ändring yrkas.

Besvärsskriften skall egenhändigt undertecknas av ändringssökanden, hans lagliga företrädare eller ombud. Om ändringssökandens talan förs av hans lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har uppgjort besvären, skall i besvärsskriften även uppges namn och hemkommun för denna person.

Besvärsskriftens bilagor

Till besvärsskriften skall fogas
- förvaltningsdomstolens beslut i original eller kopia
- de handlingar som ändringssökanden åberopar till stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har tillställts myndigheten.

Ett ombud skall, om han inte är en advokat, ett offentligt rättsbiträde eller ett rättegångsbiträde med tillstånd, foga en fullmakt till besvärsskriften.

Högsta förvaltningsdomstolens adress

Postadress:	Gatuadress:
PB 180	Fabiansgatan 15
00131 HELSINGFORS	Helsingfors

Fax: 029 56 40382
E-post: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

FPL besvärstillstånd efter anslag 01.16

32 § **Toimitilarakennusten korttelin 52131 tontin 11 myynti Veromiehen kaupunginosassa / Koy Robert Huberintie 16**

VD/4396/10.00.02.00/2017
HP/AK/AVP/ET/NJ/AV

Esitetään myytäväksi Vantaan kaupungin Veromiehen kaupunginosaan toimitilarakennusten korttelin 52131 tontti 11 Koy Robert Huberintie 16:lle toimistorakennuksen rakentamista varten.

Vantaan kaupunki omistaa Veromiehen kaupunginosassa korttelin 52131 tontin 11. Tontti on toimitilarakennusten korttelialuetta (asemakaavamerkintä KTY). Tontti on pinta-alaltaan 10648 m^2, ja sen asemakaavan mukainen rakennusoikeuden määrä on 7300 kem^2. Tontti sijaitsee Tikkurilantien eteläpuolella Robert Huberintien kulmauksessa.

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 22.5.2017 päättänyt antaa Robert Bosch Oy:lle tonttivarauksen Veromiehen kaupunginosaan toimitilarakennusten korttelin 52131 tontille 11 yrityksen uuden pääkonttorin suunnittelua ja rakentamista varten 31.12.2017 asti.

Tontin varausaikana hankeen suunnitelmat ovat edenneet aktiivisesti. Hanketta on käsitelty Aviapoliksen laaturyhmässä 29.11.2017. Kaupunkikuvaneuvottelukunnassa hanke on hyväksytty 11.1.2018. Tontille on myönnetty poikkeamispäätös 16.2.2018, ja poikkeamispäätös on tullut lainvoimaiseksi 1.3.2018. Poikkeamispäätöksessä on poikettu mm. rakennusoikeudesta ja kerrosmäärästä. Tontille suunnitellulle hankkeelle on myönnetty rakennuslupa 27.2.2018.

Tontille on suunniteltu toteutettavan neljäkerroksinen toimistorakennus, jonka laajuus on 8512 k-m^2. Toimistotalossa on kolme porrashuonetta ja neljä hissiä. Maantasokerroksessa sijaitsee toimistotilojen lisäksi näyttelytiloja ja testitiloja sekä huolto- ja jätetilat. Ylimmässä kerroksessa sijaitsee ravintola ja kaksi iv-konehuonetta. Kellarissa on kaksi S1-luokan väestönsuojaa ja varastotilaa sekä talon sosiaalitilat ja tekniset tilat. Pihalle rakennetaan kaavan mukaisesti n. 200 autopaikkaa sekä tarvittavat tukimuurit tontin rajalle ja ulkoporrasyhteys Tikkurilantieltä. Tontille tulevan rakennuksen arvioidaan valmistuvan kesällä 2019.

Rakennuksen pääkäyttäjänä on Robert Bosch Oy. Bosch ottaa ensi alkuun kiinteistöstä käyttöön noin 2200 m^2 ja mahdollisesti kasvattaa tilojaan kiinteistössä myöhemmin. Toinen pääkäyttäjä rakennuksessa on K-Patents Oy, joka ottaa kiinteistöstä noin 2000 m^2 tiloja käyttöön. Kumpikin päävuokralaisista ovat tehneet pitkän vuokrasopimuksen kiinteistöön.

Tontin ostaja on Koy Robert Huberintie 16 (2864715-6), jonka omistaa Huber Holding Ky. Kyseinen Ky on kokonaisuudessaan NREP Oy:n hallinnoiman ulkomaisen erikoissijoitusrahaston omistuksessa.

Tontin kauppahinta on rakennusoikeuden osalta **270 €/k-m^2**. Korttelin 52131 tontin 11 kauppahinta on siis rakennusluvan mukaisten suunnitelmien pohjalta **2 298 240 €**. 270 €/k-m^2 on kohteen käypä hinta, joka perustuu Vantaalla viime vuosina toteutuneisiin toimitilarakennusten tonttien kauppoihin, sekä Newsec Valuation Oy:n 23.12.2015 laatimaan selvitykseen pääkaupunkiseudun yritystonttien rakennusoikeuksien yksikköhinnoista.

Kaupungilla on oikeus periä kaupanteon jälkeen kauppahinnan lisäksi lisäkauppahintaa, mikäli pääkäyttötarkoituksen mukainen käytetty rakennusoikeus ylittää kauppahinnan perusteena käytetyn rakennusoikeuden määrän (8 512 k-m^2). Lisäkauppahintaa peritään tällöin ylityksen osalta 270 €/k-m^2.

Kaupungin oikeus lisäkauppahintaan on voimassa viisi vuotta rakennuksen toteuttamista koskevan rakennusluvan myöntämisestä.

Kiinteistöjohtaja esittää myytäväksi Koy Robert Huberintielle (2864715-6) Veromiehen kaupunginosassa korttelin 52131 tontin 11 toimistorakennuksen rakentamista varten.

Kauppakirja laaditaan kaupungissa yleisesti käytössä olevien luovutusehtojen mukaisena. Korttelin 52131 tontin 11 kiinteistökauppa tulee tehdä 30.8.2018 mennessä

Kauppahinnan ylittäessä kaksi miljoonaa euroa myynnistä päättää hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 33. kohdan mukaan kaupunginhallitus.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.3.2018 § 20

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) myydään Koy Robert Huberintielle (2864715-6) Veromiehen kaupunginosassa korttelin 52131 tontti 11 toimistorakennuksen rakentamista varten. Tontin kauppahinta on 2 298 240 €.
b) kauppakirja laaditaan esittelyosassa esitetyin ehdoin ja yritystonttien luovutusperiaatteiden mukaisesti.
c) todetaan, että mikäli tämän päätöksen perusteella solmittavaa kauppakirjaa ei ole allekirjoitettu 30.8.2018 mennessä, raukeaa tämä päätös.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 32

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja vs:n esitys:
Päätetään, että

a) myydään Koy Robert Huberintielle (2864715-6) Veromiehen kaupunginosassa korttelin 52131 tontti 11 toimistorakennuksen rakentamista varten. Tontin kauppahinta on 2 298 240 €.
b) kauppakirja laaditaan esittelyosassa esitetyin ehdoin ja yritystonttien luovutusperiaatteiden mukaisesti.
c) mikäli tämän päätöksen perusteella solmittavaa kauppakirjaa ei ole allekirjoitettu 30.8.2018 mennessä, raukeaa tämä päätös.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- Kartta myytävästä tontista 92-52-131-11

Täytäntöönpano: maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot: tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh. 040 7337447, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KOHTEEN SIJAINTI

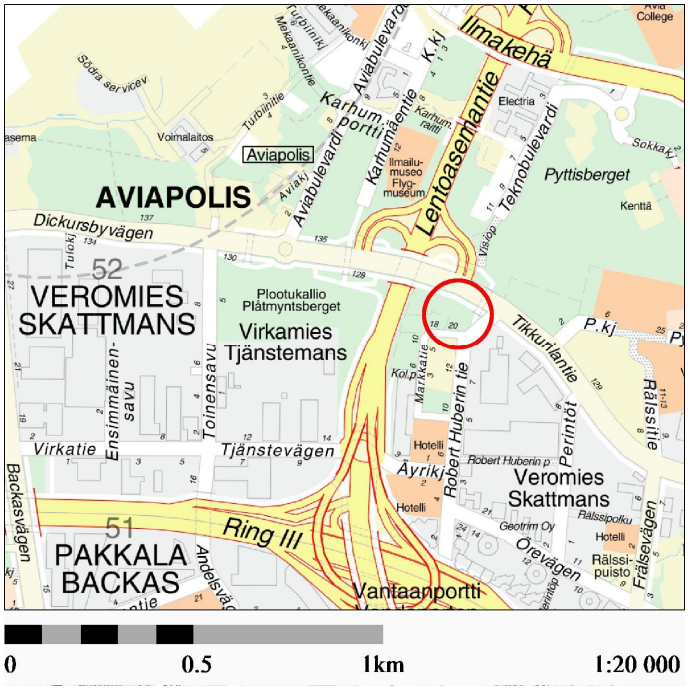

TONTIN MYYNTI / Koy Robert Huberintie 16

AVP

Kaupunginosa: VEROMIES (52)

Kiinteistö: 92-52-131-11

pinta-ala: 10648 m^2

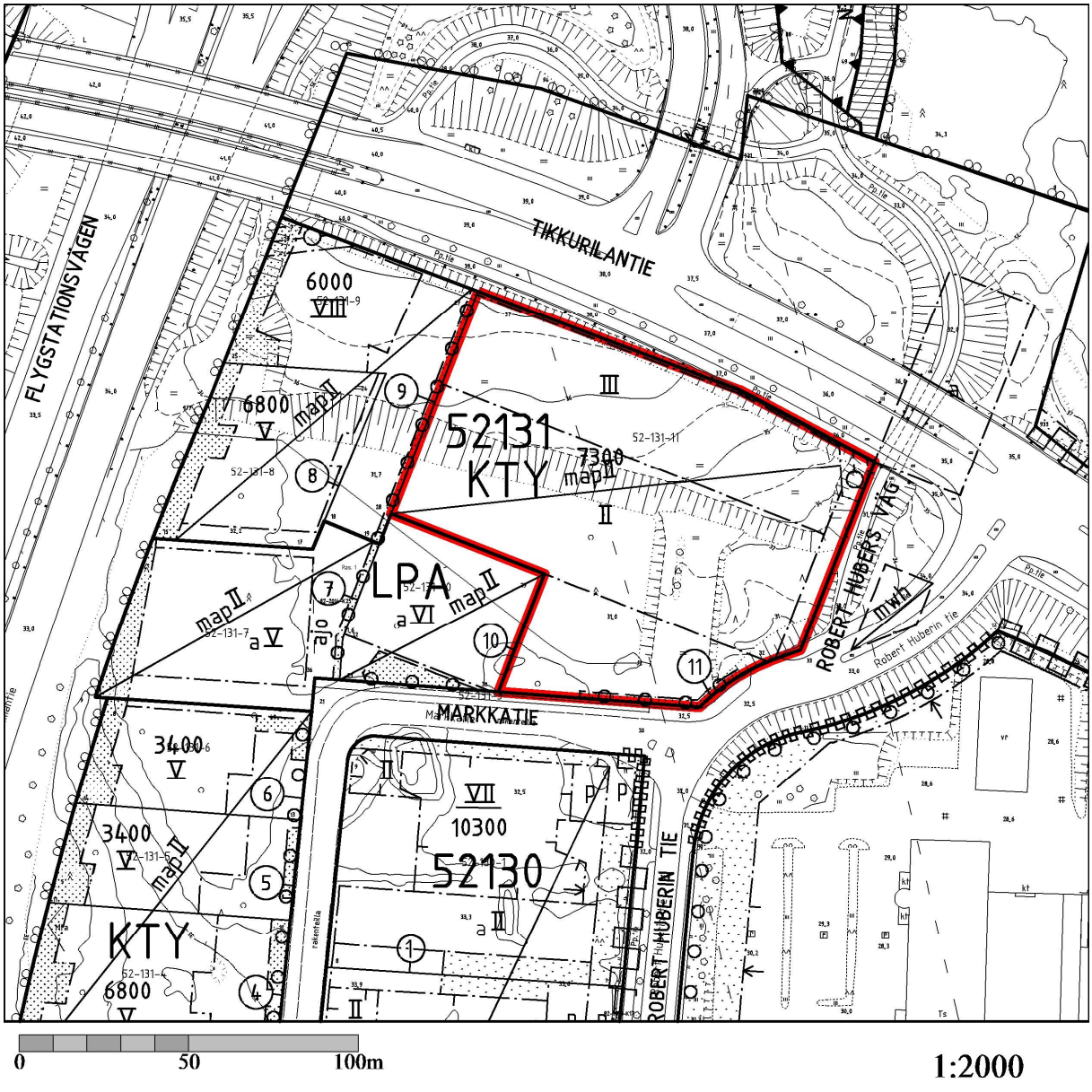

33 § **Maankäyttösopimuksen muutos / A. Kunnallistekniikan rakentamissopimus, B. Esisopimus määräalojen luovutuksesta ja C. Esisopimus osakkeiden kaupasta / Kiinteistö Oy Vantaan Konepaja / Lehto Group Oyj / Asemakaavan muutos nro 002266**

VD/5659/10.00.01.05/2016
HP/AK/AV-P/HPi/ET/NJ/AV

Phof Oy Ab, Lehto Group Oy ja Vantaan kaupunki ovat allekirjoittaneet asemakaavamuutokseen nro 002266 liittyvän maankäyttösopimuksen 1.12.2016. Kaavamuutos on tullut voimaan 1.2.2017, ja maankäyttösopimus on pääosin toteutunut sovitun mukaisesti. Maankäyttösopimukseen esitetään tehtäväksi muutosta, jonka mukaan Lehto Group Oyj / Kiinteistö Oy Vantaan Konepaja suorittaa tontin 16131/9 luovutuksen sijaan luovutusta vastaavan tarkistetun maankäyttömaksun rahana.

Phof Oy Ab:n hakemuksesta on laadittu asemakaavan muutos nro 002266. Asemakaavan muutokseen liittyen Vantaan kaupunki, Lehto Group Oyj ja Phof Oy Ab ovat sopineet kunnallistekniikan rakentamissopimuksessa kunnallistekniikan rakentamisesta ja kunnallistekniikan korvauksista. Esisopimuksella määräalojen ja osakkeiden luovutuksesta varmistettiin kaavamuutoksen mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen.

Asemakaavan muutoksella nro 002266 sopimusalueelle tuli asuinkerrostalojen korttelialuetta (AK) 30 390 k-m^2, liiketilaa (kl) 140 k-m^2, asumista palvelevaa yhteiskäyttöistä korttelialuetta (AH) ja autopaikkojen korttelialuetta (LT). Alueen eteläosaan, erikseen muodostettavalle teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) tontille, jää nykyinen toimistorakennus sekä yksi tuotantorakennus, jonka laajuus on noin 1 350 k-m^2. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavan muutoksen nro 002266 12.12.2016 ja se on tullut voimaan 1.2.2017.

Phof Oy Ab on sopinut **Lehto Group Oyj**:n kanssa kaava-alueen kehittämistä koskevasta yhteistyöstä, johon sisältyy mm. suunnitellun asuinkerrostalojen korttelialueen siirtäminen perustettavien kiinteistöyhtiöiden omistukseen. Kiinteistöyhtiöiden perustamisen yhteydessä Phof Oy Ab on siirtänyt maankäyttösopimuksen mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa ao. yhtiöille. Osapuolten välisen esisopimuksen mukaan kaavamuutoksen nro 002266 tultua voimaan Phof Oy Ab luovuttaa perustettavat kiinteistöyhtiöt Lehto Group Oyj:lle. Phof Oy Ab ja Lehto Group Oyj huolehtivat ja vastaavat siitä, että ao. kiinteistöyhtiöt ja Lehto Group Oy ottavat vastatakseen sopimuskokonaisuuden mukaisista velvoitteista. Phof Oy Ab, Lehto Group Oy ja Vantaan kaupunki ovat allekirjoittaneet maankäyttösopimuksen 1.12.2016.

Kunnallistekniikan rakentamissopimuksessa sovittu kunnallistekniikan rakentaminen on toteutunut sovitun mukaisesti, eli Kaivokselantien vesihuollon rakentaminen on käynnissä. Kunnallistekniikan korvausten maksu on myös hoidettu sovitun mukaisesti.

Esisopimuksella määräalojen luovutuksesta Vantaan kaupunki ja Phof Oy Ab ovat sopineet, että Phof Oy Ab luovuttaa Kaupungille seuraavat 4 määräalaa kiinteistöstä 92-16-131-5.

Määräala 1 muodosti n. 663m^2:n suuruisen asuinkerrostalojen korttelin (AK) 16131 tontin 20, jolle on osoitettu rakennusoikeutta 760 k-m^2.
Määräala 2 muodosti n. 676 m^2:n suuruisen asuinkerrostalojen korttelin (AK) 16131 tontin 14, jolle on osoitettu rakennusoikeutta 3 150 k-m^2.
Määräala 3 muodosti n. 1 129m^2:n suuruisen asuinkerrostalojen korttelin (AK) 16131 tontin 9, jolle on

osoitettu rakennusoikeutta 3 890 k-m^2.
Määräala 4 muodosti n. 663m^2:n suuruisen maantien alueen (LT).

Tonttien 16131/14 ja 20 sekä maantiealueen omistus- ja hallintaoikeus on siirtynyt kaupungille sopimuksen mukaisesti. Tonttihaku tontista 14 asumisoikeustuotantoon järjestettiin kesällä 2016. Arvonnan voitti AVAIN Asumisoikeus Oy, jolle tontti myytiin 12.12.2017. Tontin rakentaminen on käynnissä. Tontista 20 järjestettiin tarjouskilpailu vapaarahoitteiseen omistusasuntotuotantoon keväällä 2017. Tarjouskilpailun voitti Rakennuskartio Oy, jolle tontti myytiin 6.10.2017. Rakentamista ei vielä ole aloitettu.

Maankäyttösopimuksessa tontin 16131/ 9 luovutuksesta ja rakentamisesta on sovittu seuraavaa:

”Kaupunki sitoutuu siihen, että Tontilla 9 rakentaminen aloitetaan 19 kuukauden kuluessa siitä kun asemakaavamuutos on tullut voimaan ja että rakennus on valmis 31 kuukauden kuluttua asemakaavamuutoksen voimaantulosta. Mikäli osapuolet toteavat 13 kuukauden kuluttua asemakaavamuutoksen voimaantulosta, että on ilmeistä, ettei rakentamista Tontilla 9 pystytä aloittamaan edellä mainitussa aikataulussa, sopivat osapuolet, että Phof Oy Ab suorittaa tontin luovutuksen sijaan luovutusta vastaavan maankäyttömaksun rahana 1 431 520 euroa. Yhtiö suorittaa sen kaupungille 16 kuukauden kuluttua asemakaavamuutoksen voimaantulosta.”

Tontti 9 on osoitettu valtion tukemaan asuntotuotantoon, ja Vantaan kaupunki on tarjonnut tonttia VAV Asunnot Oy:n toteutettavaksi.

VAV Asunnot Oy ilmoitti 18.1.2018, että sillä ei ole edellytyksiä toteuttaa ARA-vuokrakohdetta Pumppupuistosta tarjotulle tontille mm. seuraavin perustein:

”Pumppupuiston pysäköintijärjestelyt on suunniteltu toteutettavaksi pysäköintiyhtiössä, jonka omistussuhteet on järjestetty osakkeiden hallintaoikeuden kautta. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA on ottanut viime vuoden lopulla kannan, että se ei rahoita ARA-kohteiden autopaikka -kustannuksia mikäli autopaikkojen omistus on sellaisessa pysäköintiyhtiössä, jossa omistus perustuu osakkeiden hallintaoikeuteen. Perusteena on, että rakentamislainaan vaadittavat ensisijaiset vakuudet eivät osakkeiden kautta toteudu, koska ARA edellyttää reaalivakuutena kiinteistökiinnitystä ja panttioikeutta VAV:lle. VAV on keskustellut kohteesta ARA:n kanssa ja ARA on ilmoittanut, että Pumppupuiston nykyinen pysäköintijärjestely estää rahoituksen pysäköinnin osalta. Pumppupuistossa pysäköintiyhtiö vastaa myös yhteisistä piha-alueista, joten rahoitusongelma koskisi myös niitä.”

Esisopimuksella osakkeiden kaupassa Lehto Group Oyj ja Vantaan kaupunki ovat sopineet mm. seuraavaa:

Kortteliin 16131 rakennettavat autopaikat toteuttaa perustettava Kiinteistö Oy Vantaan Pumppupuiston Parkki, joka tulee hallitsemaan Pumppupuiston yhteispihoja ja autopaikkoja. Yhtiöt, jotka omistavat ja hallitsevat Pumppupuiston korttelin tontteja ja niille rakennettavia asuinrakennuksia, tulevat omistamaan yhtiön kaikki osakkeet.

Lehto Group Oyj tulee merkitsemään itselleen tonteille 2,6 ja 9 kuuluvat Kiinteistö Oy Vantaan Pumppupuiston Parkin A- ja B-sarjan osakkeet. Lehto Group rahoittaa osakkeiden rakentamisaikaiset rahoituskustannukset ennen kaupantekoa. Autopaikat on rakennettava osana koko korttelin rakennusaikataulua, vaikka itse talot rakennettaisiinkin myöhemmin. A-osakesarjalla hallitaan ja omistetaan rakenteellisia pysäköintipaikkoja, ja yksi osake vastaa yhtä autopaikkaa. B-osakesarjalla hallitaan ja omistetaan yhteispihoja ja pihapaikkoja, ja yksi osake vastaa yhtä rakennusoikeusneliötä.

Autopaikat tulevat kaupungille luovutettavien tonttien osalta kaupungin tai kaupungilta tontin ostavan tahon omistukseen.

Maankäyttösopimuksen muutos

Edellä esitetystä tilanteesta johtuen maankäyttösopimuksen osapuolet ovat todenneet, että rakentamista Tontilla 9 ei pystytä aloittamaan edellä mainitussa aikataulussa eikä pitkän korkotuen vuokra-asuntokohteena. Alkuperäisessä maankäyttösopimuksessa oli kirjattu, että Phof Oy Ab suorittaa tällöin tontin luovutuksen sijaan luovutusta vastaavan maankäyttömaksun rahana. Korvaus oli laskettu Valtion tukeman asuntotuotannon hinnoittelun mukaisesti.

Tontin 9 omistaa tällä hetkellä Phof Oy Ab:stä jakautunut **Kiinteistö Oy Vantaan Konepaja.** Lehto Group Oyj:llä on sopimus kiinteistöyhtiön ostosta, mutta osakkeiden omistus ja hallinta siirtyy heille kesäkuussa 2018.

Koska Lehto Group Oyj ei ole toteuttamassa tontille 9 Valtion tukemaa asuntotuotantoa, tontin hinta määritetään nyt vapaarahoitteisen tuotannon hinnan mukaan eli 3890 k-m2 * 550€/k-m2=2 139 500 €. Yksikköhinta vastaa alueen käypää hinta ja se perustuu Newsec Valuation Oy:n laatimaan selvitykseen ”Asuntotonttien hintavyöhykkeet Vantaan kaupungissa 15.12.2017”.

Näin ollen Lehto Group Oyj / Kiinteistö Oy Vantaan Konepaja suorittaa tontin luovutuksen sijaan luovutusta vastaavan maankäyttömaksun rahana. Aiemman sopimuksen maankäyttömaksua 1 431 520 euroa korotetaan tontin 9 uuden arvon mukaisella korvauksen lisäyksellä. Tontin luovutuksen sijaan luovutusta vastaava maankäyttömaksu on nyt 1 785 510 euroa. Yhtiö suorittaa maksun kaupungille 16 kuukauden kuluttua asemakaavamuutoksen voimaantulosta eli 30.6.2018 mennessä.

Tontille 16131/ 9 on rakennettava vapaarahoitteisia omistusasuntoja ja lisäksi kohteen asuntoja voidaan myydä vain yksi asiakasta kohti. Mikäli Yhtiö ei täytä asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotoa, se on velvollinen maksamaan Kaupungille poikkeamasta sopimussakkoa 200 €/k-m^2.

Maankäyttösopimuksen muutos on esityksen liitteenä.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9. luvun 1 §:n kohdan 36 nojalla kaupunginhallitus päättää maankäyttö- ja kaavoitussopimuksista.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.3.2018 § 19

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Kiinteistö Oy Vantaan Konepajan ja Lehto Group Oyj:n kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen muutoksen
b) oikeuttaa kiinteistöt ja asuminen tulosalueen tekemään sopimukseen teknisluonteisia tarkennuksia.

Käsittely:
Merkittiin, että jäsen Mikko Merelä poistui palvelussuhdejääviyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 33

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja vs:n esitys:
Päätetään, että
a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Kiinteistö Oy Vantaan Konepajan ja Lehto Group Oyj:n kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen muutoksen
b) oikeuttaa kiinteistöt ja asuminen tulosalueen tekemään sopimukseen teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Maankäyttösopimuksen muutos
- Sopimuksen liite A1, kartta sopimusalueesta
- Sopimuksen liite B1, alkuperäisen esisopimuksen mukaiset luovutettavat määräalat

Täytäntöönpano: maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh. 040 733 7447, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Liite A1

Sopimusalue (punaisella rajattu)
Taustalla asemakaavan muutosehdotus nro 002266 (päivitetty 2.11.2016)

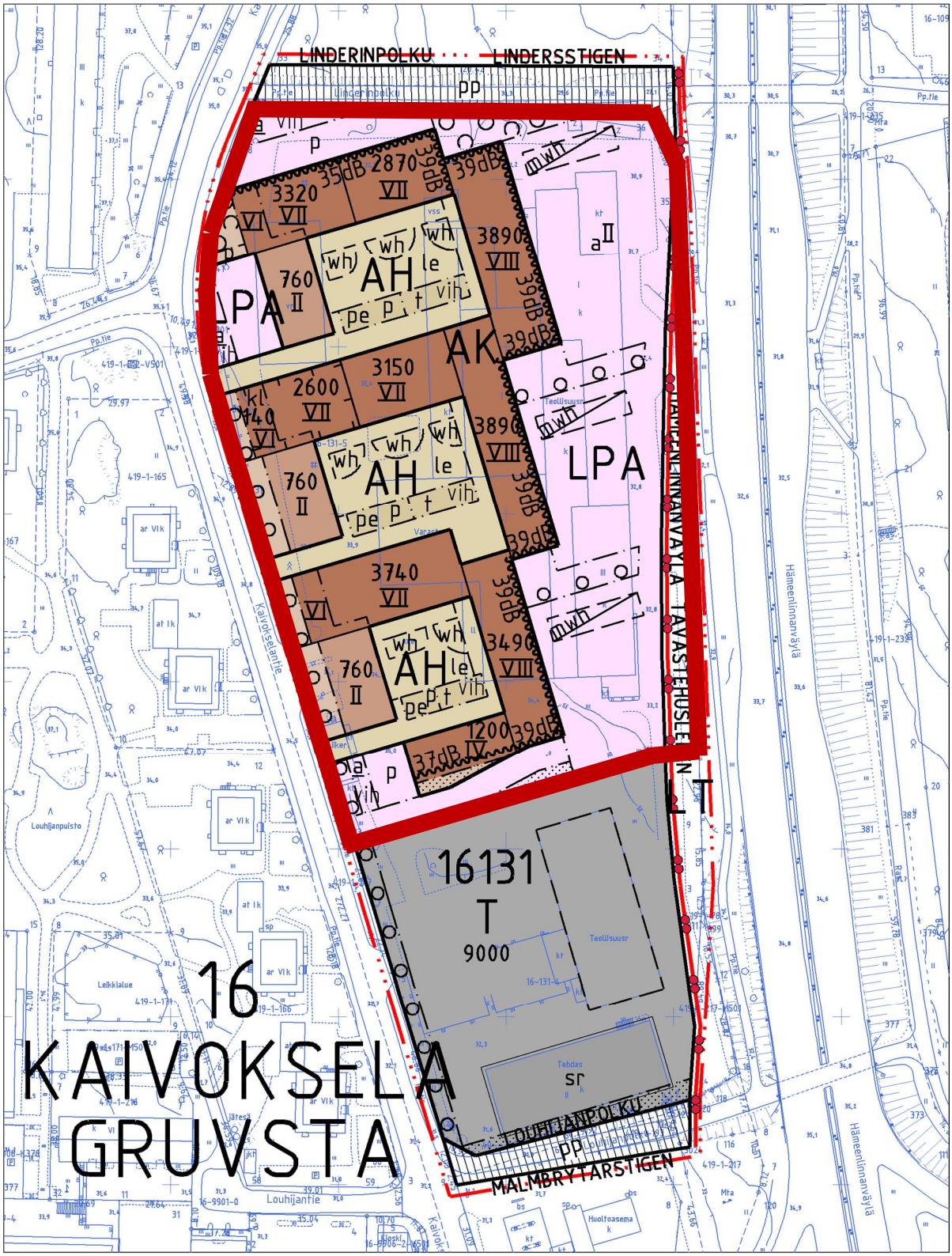

KOHTEEN SIJAINTI

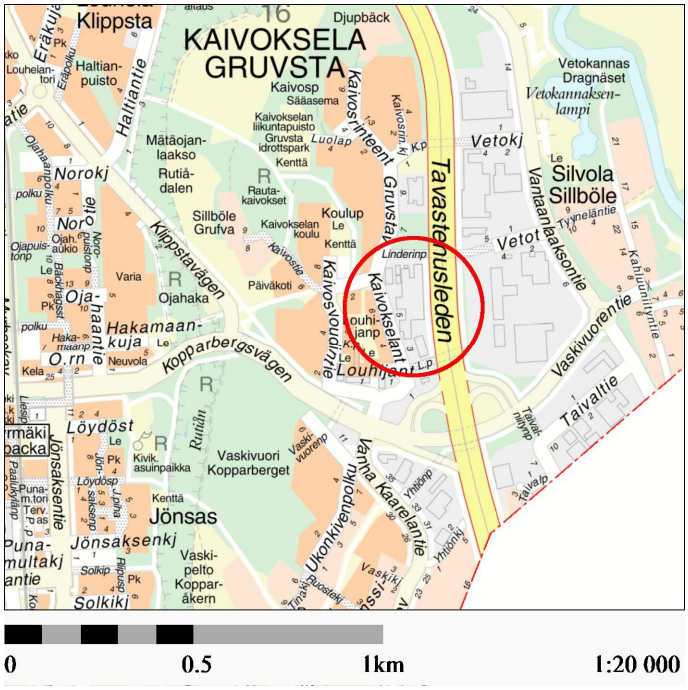

ESISOPIMUS MÄÄRÄALOJEN LUOVUTUKSESTA / PHOF OY AB

YPA/AVP

Kaupunginosa: KAIVOKSELA (16)

Kiinteistö: 92-16-131-5

määräala 1:	**n. 663m^2**
määräala 2:	**n. 676 m^2**
määräala 3:	**n. 1129 m^2**
määräala 4 LT alue:	**n. 1250 m^2**

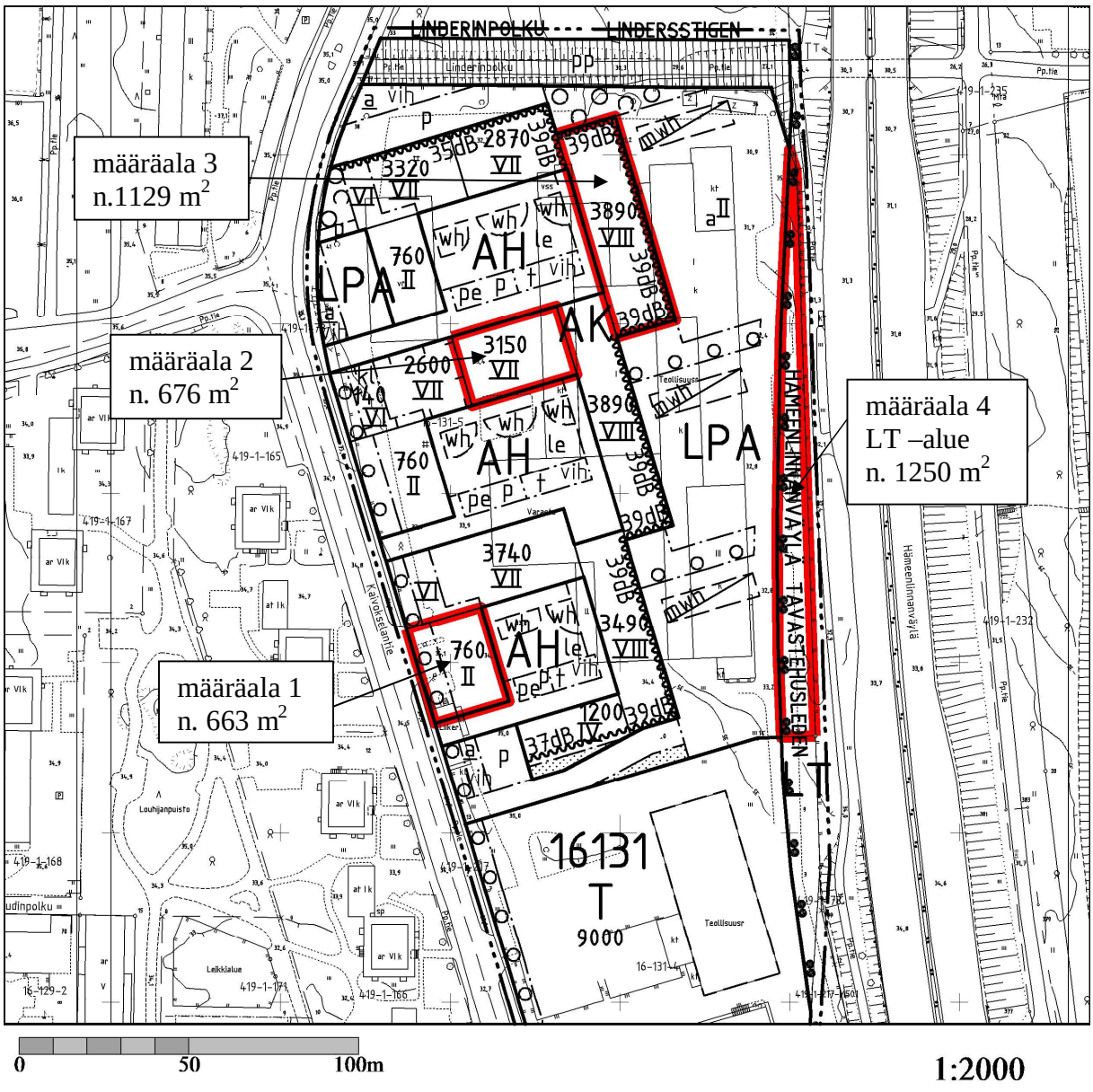

MAANKÄYTTÖSOPIMUKSEN MUUTOS 1.12.2016 ALLEKIRJOITETTUUN SOPIMUKSEEN: A. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMISSOPIMUS, B. ESISOPIMUS MÄÄRÄALOJEN LUOVUTUKSESTA JA C. ESISOPIMUS OSAKKEIDEN KAUPASTA / Kiinteistö Oy Vantaan Konepaja / Lehto Group Oyj / Asemakaavan muutos nro 002266

MAANKÄYTTÖSOPIMUKSEN MUUTOKSEN TAUSTA

Phof Oy Ab:n hakemuksesta on laadittu asemakaavan muutos nro 002266. Asemakaavan muutokseen liittyen Vantaan kaupunki, Lehto Group Oyj ja Phof Oy Ab ovat sopineet kunnallistekniikan rakentamissopimuksessa kunnallistekniikan rakentamisesta ja kunnallistekniikan korvauksista. Esisopimuksella määräalojen ja osakkeiden luovutuksesta varmistettiin kaavamuutoksen mukaisten maankäyttöratkaisujen toteutuminen.

Asemakaavan muutoksella nro 002266 sopimusalueelle tuli asuinkerrostalojen korttelialuetta (AK) 30 390 k-m^2, liiketilaa (kl) 140 k-m^2, asumista palvelevaa yhteiskäyttöistä korttelialuetta (AH) ja autopaikkojen korttelialuetta (LT). Alueen eteläosaan, erikseen muodostettavalle teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) tontille, jää nykyinen toimistorakennus sekä yksi tuotantorakennus, jonka laajuus on noin 1 350 k-m^2. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavan muutoksen nro 002266 12.12.2016 ja se on tullut voimaan 1.2.2017.

Phof Oy Ab on sopinut **Lehto Group Oyj**:n kanssa kaava-alueen kehittämistä koskevasta yhteistyöstä, johon sisältyy mm. suunnitellun asuinkerrostalojen korttelialueen siirtäminen perustettavien kiinteistöyhtiöiden omistukseen. Kiinteistöyhtiöiden perustamisen yhteydessä Phof Oy Ab on siirtänyt maankäyttösopimuksen mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa ao. yhtiöille. Osapuolten välisen esisopimuksen mukaan kaavamuutoksen nro 002266 tultua voimaan Phof Oy Ab luovuttaa perustettavat kiinteistöyhtiöt Lehto Group Oyj:lle. Phof Oy Ab ja Lehto Group Oyj huolehtivat ja vastaavat siitä, että ao. kiinteistöyhtiöt ja Lehto Group Oy ottavat vastatakseen sopimuskokonaisuuden mukaisista velvoitteista. Phof Oy Ab, Lehto Group Oy ja Vantaan kaupunki ovat allekirjoittaneet maankäyttösopimuksen 1.12.2016.

Kunnallistekniikan rakentamissopimuksessa sovittu kunnallistekniikan rakentaminen on toteutunut sovitun mukaisesti, eli Kaivokselantien vesihuollon rakentaminen on käynnissä. Kunnallistekniikan korvausten maksu on myös hoidettu sovitun mukaisesti.

Esisopimuksella määräalojen luovutuksesta Vantaan kaupunki ja Phof Oy Ab ovat sopineet, että Phof Oy Ab luovuttaa Kaupungille seuraavat 4 määräalaa kiinteistöstä 92-16-131-5.

Määräala 1 muodosti n. 663m^2:n suuruisen asuinkerrostalojen korttelin (AK) 16131 tontin 20, jolle on osoitettu rakennusoikeutta 760 k-m^2.
Määräala 2 muodosti n. 676 m^2:n suuruisen asuinkerrostalojen korttelin (AK) 16131 tontin 14, jolle on osoitettu rakennusoikeutta 3 150 k-m^2.
Määräala 3 muodosti n. 1 129m^2:n suuruisen asuinkerrostalojen korttelin (AK) 16131 tontin 9, jolle on osoitettu rakennusoikeutta 3 890 k-m^2.
Määräala 4 muodosti n. 663m^2:n suuruisen maantien alueen (LT).

Tonttien 16131/14 ja 20 sekä maantiealueen omistus- ja hallintaoikeus on siirtynyt kaupungille sopimuksen mukaisesti. Tonttihaku tontista 14 asumisoikeustuotantoon järjestettiin kesällä 2016. Arvonnan voitti AVAIN Asumisoikeus Oy, jolle tontti myytiin 12.12.2017. Tontin rakentaminen on käynnissä. Tontista 20 järjestettiin tarjouskilpailu vapaarahoitteiseen omistusasuntotuotantoon keväällä 2017. Tarjouskilpailun voitti Rakennuskartio Oy, jolle tontti myytiin 6.10.2017. Rakentamista ei vielä ole aloitettu.

Maankäyttösopimuksessa tontin 16131/ 9 luovutuksesta ja rakentamisesta on sovittu seuraavaa:

”Kaupunki sitoutuu siihen, että Tontilla 9 rakentaminen aloitetaan 19 kuukauden kuluessa siitä kun asemakaavamuutos on tullut voimaan ja että rakennus on valmis 31 kuukauden kuluttua asemakaavamuutoksen voimaantulosta. Mikäli osapuolet toteavat 13 kuukauden kuluttua asemakaavamuutoksen voimaantulosta, että on ilmeistä, ettei rakentamista Tontilla 9 pystytä aloittamaan edellä mainitussa aikataulussa, sopivat osapuolet, että Phof Oy Ab suorittaa tontin luovutuksen sijaan luovutusta vastaavan maankäyttömaksun rahana 1 431 520 euroa. Yhtiö suorittaa sen kaupungille 16 kuukauden kuluttua asemakaavamuutoksen voimaantulosta.”

Tontti 9 on osoitettu valtion tukemaan asuntotuotantoon, ja Vantaan kaupunki on tarjonnut tonttia VAV Asunnot Oy:n toteutettavaksi.

Vav Asunnot Oy ilmoitti 18.1.2018, että sillä ei ole edellytyksiä toteuttaa ARA-vuokrakohdetta Pumppupuistosta tarjotulle tontille mm. seuraavin perustein:

”Pumppupuiston pysäköintijärjestelyt on suunniteltu toteutettavaksi pysäköintiyhtiössä, jonka omistussuhteet on järjestetty osakkeiden hallintaoikeuden kautta. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA on ottanut viime vuoden lopulla kannan, että se ei rahoita ARA-kohteiden autopaikka -kustannuksia mikäli autopaikkojen omistus on sellaisessa pysäköintiyhtiössä, jossa omistus perustuu osakkeiden hallintaoikeuteen. Perusteena on, että rakentamislainaan vaadittavat ensisijaiset vakuudet eivät osakkeiden kautta toteudu, koska ARA edellyttää reaalivakuutena kiinteistökiinnitystä ja panttioikeutta VAV:lle. VAV on keskustellut kohteesta ARA:n kanssa ja ARA on ilmoittanut, että Pumppupuiston nykyinen pysäköintijärjestely estää rahoituksen pysäköinnin osalta. Pumppupuistossa pysäköintiyhtiö vastaa myös yhteisistä piha-alueista, joten rahoitusongelma koskisi myös niitä.”

Esisopimuksella osakkeiden kaupassa Lehto Group Oyj ja Vantaan kaupunki ovat sopineet mm. seuraavaa:

Kortteliin 16131 rakennettavat autopaikat toteuttaa perustettava Kiinteistö Oy Vantaan Pumppupuiston Parkki, joka tulee hallitsemaan Pumppupuiston yhteispihoja ja autopaikkoja. Yhtiöt, jotka omistavat ja hallitsevat Pumppupuiston korttelin tontteja ja niille rakennettavia asuinrakennuksia, tulevat omistamaan yhtiön kaikki osakkeet.

Lehto Group Oyj tulee merkitsemään itselleen tonteille 2,6 ja 9 kuuluvat Kiinteistö Oy Vantaan Pumppupuiston Parkin A- ja B-sarjan osakkeet. Lehto Group rahoittaa osakkeiden rakentamisaikaiset rahoituskustannukset ennen kaupantekoa. Autopaikat on rakennettava osana koko korttelin rakennusaikataulua, vaikka itse talot rakennettaisiinkin myöhemmin. A-osakesarjalla hallitaan ja omistetaan rakenteellisia pysäköintipaikkoja, ja yksi osake vastaa yhtä autopaikkaa. B-osakesarjalla hallitaan ja omistetaan yhteispihoja ja pihapaikkoja, ja yksi osake vastaa yhtä rakennusoikeusneliötä. Autopaikat tulevat kaupungille luovutettavien tonttien osalta kaupungin tai kaupungilta tontin ostavan tahon omistukseen.

MAANKÄYTTÖSOPIMUKSEN MUUTOKSEN TARKOITUS

Edelle esitetystä tilanteesta johtuen maankäyttösopimuksen nykyiset osapuolet ovat todenneet, että rakentamista tontilla 9 ei pystytä aloittamaan edellä mainitussa aikataulussa eikä pitkän korkotuen vuokra-asuntokohteena. Alkuperäisessä maankäyttösopimuksessa oli kirjattu, että Phof Oy Ab suorittaa tällöin tontin luovutuksen sijaan luovutusta vastaavan maankäyttömaksun rahana. Korvaus oli laskettu Valtion tukeman asuntotuotannon hinnoittelun mukaisesti.

Tontin 9 omistaa tällä hetkellä Phof Oy Ab:stä jakautunut **Kiinteistö Oy Vantaan Konepaja**. Lehto Group Oyj:llä on sopimus kiinteistöyhtiön ostosta, mutta osakkeiden omistus ja hallinta siirtyy heille kesäkuussa 2018.

Koska Lehto Group Oyj ei ole toteuttamassa tontille 9 Valtion tukemaa asuntotuotantoa, tontin hinta määritetään nyt vapaarahoitteisen tuotannon hinnan mukaan eli 3890 k-m^2 * 550€/k-m^2 = 2 139 500 €. Yksikköhinta vastaa alueen käypää hinta ja se perustuu Newsec Valuation Oy:n laatimaan selvitykseen ”Asuntotonttien hintavyöhykkeet Vantaan kaupungissa 15.12.2017”.

Lehto Group Oyj / Kiinteistö Oy Vantaan Konepaja suorittaa tontin luovutuksen sijaan luovutusta vastaavan maankäyttömaksun rahana. Aiemman sopimuksen maankäyttömaksua 1 431 520 euroa korotetaan tontin 9 uuden arvon mukaisella korvauksen lisäyksellä. Tontin luovutuksen sijaan luovutusta vastaava maankäyttömaksu on nyt 1 785 510 euroa. Yhtiö suorittaa maksun kaupungille 16 kuukauden kuluttua asemakaavamuutoksen voimaantulosta eli 30.6.2018 mennessä.

Tällä maankäyttösopimuksen muutoksella muutetaan 1.12.2016 allekirjoitetun maankäyttösopimuksen kohdan C. III. 2 neljättä kappaletta, jolla on sovittu edellä mainitusta maankäyttömaksun maksamisesta rahana. Lisäksi sopimusmuutoksessa huomioidaan asuntotuotannon hallinta- ja rahoitusmuodon muutos.

MAANKÄYTTÖSOPIMUKSEN MUUTOS

1. SOPIJAPUOLET

1.1 **Vantaan kaupunki**
Asematie 7, 01300 Vantaa
(jäljempänä ”Kaupunki”)

1.2 **Kiinteistö Oy Vantaan Konepaja** (Y: 2778124-9)
c/o Sarlin Group Oy Ab
PL 750, 00101 Helsinki
(jäljempänä ”Yhtiö”)

2. SITOUTUMINEN MAANKÄYTTÖSOPIMUKSEN MUUTOKSEN VELVOITTEISIIN

Lehto Group Oyj (Y: 2235443-2) sitoutuu tämän maankäyttösopimuksen muutoksen Yhtiötä koskeviin velvoitteisin yhteisvastuullisesti Yhtiön kanssa, kunnes velvoitteet on täytetty.

3. MUUTOS

Sopijapuolet sopivat tällä maankäyttösopimuksen muutoksella muutoksesta Vantaan kaupungin, Phof Oy Ab:n ja Lehto Group Oy:n välillä 1.12.2016 allekirjoitettuun maankäyttösopimukseen, joka on otsikoitu: A. kunnallistekniikan rakentamissopimus, B. esisopimus määräalojen luovutuksesta ja C. esisopimus osakkeiden kaupasta / Phof Oy Ab / Lehto Group Oyj / Asemakaavan muutos nro 002266. Sopijapuolet toteavat, että Yhtiölle on siirretty alkuperäisen maankäyttösopimuksen Phof Oy Ab:ta koskevat oikeudet ja velvollisuudet, jotka liittyvät tähän maankäyttösopimuksen muutokseen.

Tällä maankäyttösopimuksen muutoksella muutetaan 1.12.2016 allekirjoitetun maankäyttösopimuksen kohdan C. III. 2 neljättä kappaletta. Sopijapuolet toteavat selvennyksenä, että alkuperäisen maankäyttösopimuksen kohdan C. III. 2. neljännellä kappaleella on sovittu asiasta, joka olisi kuulunut maankäyttösopimuksen kohtaan B. III. Tämä kohta on jäänyt kokonaan kirjoittamatta alkuperäiseen maankäyttösopimukseen.

Lisäksi maankäyttösopimuksen muutoksella muutetaan kohtaa A. 5. ja lisätään Yhtiölle asuntojen myyntiä koskeva velvoite.

Sopijapuolet ovat sopineet seuraavasta muutoksesta alkuperäiseen maankäyttösopimukseen:

1) Maankäyttösopimuksen kohdan C. III. 2. (Tulevien tonttien rakentaminen) neljäs kappale muutetaan kuulumaan:

Mikäli osapuolet toteavat 13 kuukauden kuluttua asemakaavamuutoksen voimaantulosta, että on ilmeistä, ettei rakentamista Tontilla 9 pystytä aloittamaan edellä mainitussa aikataulussa, sopivat osapuolet, että Yhtiö suorittaa tontin luovutuksen sijaan luovutusta vastaavan maankäyttömaksun rahana. Ko. rahakorvaus on 1 785 510 euroa. Yhtiö suorittaa sen kaupungille 16 kuukauden kuluttua asemakaavamuutoksen voimaantulosta eli 30.6.2018 mennessä. Tällöin Kaupungille maksettava kohdassa A. 3. sovittu kunnallistekniikan korvaus sekä kohdissa A. 3. ja B. II. 2. sovittu määräalojen arvo kasvaa Tontin 9 osalta 353 990 eurolla.

2) Maankäyttösopimuksen kohta A. 5. (Asuntotuotannon hallinta- ja rahoitusmuoto) muutetaan kuulumaan:

Tontille 9 on rakennettava vapaarahoitteisia omistusasuntoja. Yhtiö on velvollinen toimittamaan kaupungille yhteenvedon asunnon ostajista pyydettäessä.

Sopimussakko

Mikäli Yhtiö ei täytä edellä mainittua asuntotuotannon rahoitus- ja hallintamuotoa, se on velvollinen maksamaan Kaupungille poikkeamasta sopimussakkoa 200 €/k-m^2.

4. MUUT EHDOT

Samalle ostajataholle saa myydä tai muutoin luovuttaa vain yhden Tontille 9 rakennettavan asunnon.

Alkuperäisen maankäyttösopimuksen muut ehdot pysyvät ennallaan.

Koska tällä maankäyttösopimuksen muutoksella tehtävät muutokset eivät koske alkuperäisen maankäyttösopimuksen muita sopijapuolia, eli yhtiöitä, joille alkuperäisen maankäyttösopimuksen mukaiset oikeudet ja velvollisuudet on siirretty, eivät nämä ole sopijapuolina tässä sopimuksessa.

Koska tällä maankäyttösopimuksen muutoksella muutetaan määräalojen luovutuksesta tehdyn esisopimuksen ehtoja (alkuperäisen sopimuksen kohdat B. ja C. III. 2.), vahvistaa kaupanvahvistaja tämän maankäyttösopimuksen muutoksen. Muutos liittyy kiinteistöön 92-16-131-9.

Tätä maankäyttösopimuksen muutosta on tehty neljä 4 yhtäpitävää kappaletta, yksi Kaupungille, yksi Yhtiölle, yksi Lehto Group Oyj:lle ja yksi kaupanvahvistajalle.

Liite A1: Sopimusalue
Liite B1: Alkuperäisen esisopimuksen mukaiset luovutettavat määräalat

34 § **Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18. Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34**

VD/8955/10.02.04.01/2016
HP/TLA/TKA/JKÖ/MKU/ET/NJ/AV

Koukkuniityn puiston kaakkoisosa muutetaan liikerakennusten korttelialueeksi enintään 2 800 k-m^2 kokoista päivittäistavarakaupan myymälää varten.

Asemakaavamuutos koskee korttelia 18023 sekä katualuetta kaupunginosassa 18, Vantaanlaakso. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa puistoa kaupunginosassa 18, Vantaanlaakso.

Tonttijako koskee korttelia 18023 kaupunginosassa 18, Vantaanlaakso.

Alue sijaitsee Vantaanlaaksontie 34 alueella Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien liittymän itäreunassa Koukkuniitty -nimisen puiston kaakkoisosassa.

Kaavan hakija
Vantaan kaupunki.

Maanomistus
Kaavamuutosalue on Vantaan kaupungin omistuksessa.

Kaavan valmisteluun osallistuneet Kaavatyö on tehty kaupungin työnä. Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavamuutosehdotuksen tausta-aineistojen valmisteluun ovat osallistuneet Lidl Suomi Ky sekä heidän konsultteinaan Ramboll Finland Oy ja Innovarch Oy.

Yleiskaava
Kaavamuutoksen alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa matalaa ja tiivistä asuntoaluetta (A2), jonka pohjoispuolella sijaitsee lähipalvelujen keskus (c). Kaavamuutosalueen pohjoisosa on LDEN 55 – 60 dB lentomeluvyöhykkeellä 2 (m2). Vantaanlaaksontie ja Martinlaaksontie ovat pääkatuja.

Asemakaavan muutos
Asemakaavamuutosalue, jolle kohdistuu tieliikennemelua 60-70 dB, on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 -aineiston mukaan kaupan palveluverkon kannalta sopiva päivittäistavarakaupan paikka. Vantaan kaupungin tavoitteena on monipuolistaa kaupan rakennetta ja lisätä kaupan toimijoiden määrää asemakaavoittamalla hyvin yhdyskuntarakenteeseen sijoittuvia uusia kaupan tontteja sitä varten. Uutta kaupan tonttia reunustavat Martinlaaksontie ja Vantaanlaaksontie ovat joukkoliikenteen hyvän palvelutason väyliä. Asemakaavoituksen käynnistyttyä kaupunki on 18.5. – 13.6.2017 hakenut julkisesti päivittäistavarakaupan toimijoita kahdelle tontille Länsi-Vantaalla (Vapaalantie 4 sekä Vantaanlaaksontie 34). Tonttihakuun pystyivät osallistumaan kaikki halukkaat päivittäistavarakaupan toimijat. Määräaikaan mennessä saapuneista neljästä hakemuksesta on kaupunkisuunnittelulautakunta 21.8.2017 myöntänyt kokonaisarvion perusteella parhaaksi osoittautuneelle Lidl Suomi Ky:lle suunnitteluvarauksen Vantaanlaaksontie 34 tontille. Tarkoitus on, että Lidl ostaa tontin kaupungilta asemakaavamuutoksen hyväksymisen yhteydessä.
Vantaanlaaksontie 34 kohdalla sijaitsevasta puistosta muutetaan noin 0,96 ha osa tontiksi 2 800 k-m^2 kokoista liikerakennusta varten. Tontin pohjoisreunaan on toteutettava vähintään 2 m korkea melueste. Tontin ja sen eteläpuolella olevan Martinlaaksontien väliin puiston alueelle toteutetun kevyen liikenteen väylän alue liitetään Martinlaaksontien katualueen osaksi.

Kaavamuutoksen yhteydessä muodostetaan kortteliin 18023 tontti 1.
Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 0,97 ha.
Kaavamuutosalueen uusi kokonaisrakennusoikeuden määrä on 2 800 k-m^2 (KL) korttelitehokkuudella e=0,29.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 5.4.2017. Kaavamuutostyö on liitetty kaupunkisuunnittelun kevään 2017 työohjelmaan.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomat -lehdessä 8.4.2017 ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Asiasta jätettiin yhteensä 15 mielipidettä ja viranomaiskannanottoa. Lähialueen asukkaiden mielipiteissä (19 allekirjoittanutta), yhtä lukuunottamatta, vastustetaan asemakaavamuutosta. Mielipiteiden sisällöistä on tiivistelmät kaavaselostuksessa. Asukastilaisuuksia on järjestetty 26.4.2017 ja 16.1.2018.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset
Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (täydennetty ja tarkennettu KV 22.9.2014).

Kaavatyö kohdistuu kokonaan Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa yhden työpaikkatontin.

Sopimus
Asemakaavan muutokseen ei liity toteuttamissopimusta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.3.2018 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) asetetaan MRA 27 §:n mukaisesti nähtäville 30 päiväksi 19.3.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002320 sekä tonttijakoehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34,
b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 34

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja vs:n esitys:
Päätetään
a) asettaa MRA 27 §:n mukaisesti nähtäville 30 päiväksi 19.3.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002320 sekä tonttijakoehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34,
b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutoksen selostus 19.3.2018
- Hulevesisuunnitelma 15.12.2017, Ramboll Finland Oy
- Liikenteelliset tarkastelut 5.3.2018, Ramboll Finland Oy
- Meluselvitys 5.3.2018, Ramboll Finland Oy

Täytäntöönpano: maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Timo Kallaluoto, puh. 050 312 2132, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
kaavasuunnittelija Jukka Köykkä, puh. 050 302 9283, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

002320
VANTAANLAAKSONTIE 34
VANTAANLAAKSO

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 19.3.2018 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002320. Kaavoitus on ilmoitettu vireille 8.4.2017.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

kortteli 18023 sekä katualueet kaupunginosassa 18, Vantaanlaakso (kumoutuvan asemakaavan puistoa).

Tonttijako:

kortteli 18023 kaupunginosassa 18, Vantaanlaakso.

Kaavamuutoksen keskeinen sisältö: Koukkuniityn puiston kaakkoisosa muutetaan liikerakennusten korttelialueeksi rakennusoikeudeltaan enintään 2 800 k-m^2 kokoista päivittäistavarakaupan myymälää varten.

Kaavamuutokseen ei liity toteuttamissopimusta.

Kaavan laatija: Jukka Köykkä, kaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki; jukka.koykka@vantaa.fi, puh. 050 302 9283.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

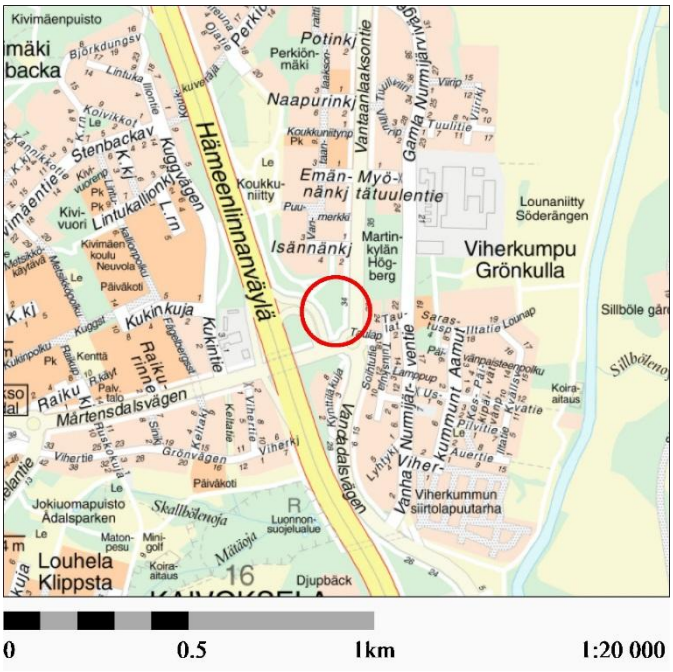

Kaavamuutosalue sijaitsee Vantaanlaakson kaupunginosassa Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien liittymän itäreunassa Koukkuniitty-nimisen puistoalueen kaakkoisosassa.

Aluetta rajaa pohjoisessa Koukkuniitty, idässä Vantaanlaaksontie, etelässä Martinlaaksontie ja lännessä Hämeenlinnanväylä.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Vantaan kaupunki on jättänyt kaavamuutoshakemuksen 12.10.2016. Kaavamuutos liitettiin työohjelmaan numerolla 002320 (KALA 16.1.2017).
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma valmistui 5.4.2017. Siihen liittyvät mielipiteet pyydettiin 19.5.2017 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 15 kappaletta. Kaavoitus ilmoitettiin Vantaan Sanomat -lehdessä vireille 8.4.2017.
- Hankkeesta järjestettiin 26.4.2017 tutustumiskäynti maastossa, johon osallistui 7 asukasta.

- Julkinen haku kaupan toimijoille tontista 18.5. – 13.6.2017. Suunnitteluvaraus Lidl Suomi Ky:lle (KALA 21.8.2017).
- Asukastilaisuuteen Kivimäen koululla 16.1.2018 osallistui 29 asukasta.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 4
2. Lähtökohdat 5
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 5
2.2 Suunnittelutilanne 12
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 16
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 16
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 16
3.3. Asemakaavan tavoitteet 17
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 19
4. Asemakaavan kuvaus 21
4.1 Kaavan rakenne 21
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 22
4.3 Aluevaraukset 22
4.4 Kaavan vaikutukset 23
4.5 Ympäristön häiriötekijät 29
4.6 Nimistö 29
5. Asemakaavan toteutus 29
6. Kaavatyöhön osallistuneet 29
7. Asemakaavan seurantalomake 31
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 33

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Hulevesisuunnitelma (Lidl Vantaanlaakso) 15.12.2017, Ramboll Finland Oy
- Liikenteelliset tarkastelut (Lidl Vantaanlaakso) 5.3.2018, Ramboll Finland Oy
- Meluselvitys 5.3.2018, Ramboll Finland Oy

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040. Vantaan kaupunki C3/2016 Kaupsu, YK0043, Kaupunkisuunnittelulautakunta 9.11.2015.

1. TIIVISTELMÄ

Vantaan kaupunki on hakenut asemakaavan muuttamista siten, että Koukkuniityn puiston kaakkoisosa muutettaisiin liikerakennusten korttelialueeksi päivittäistavarakaupan myymälää varten. Alue on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 -aineiston mukaan kaupan palveluverkon kannalta sopiva päivittäistavarakaupan paikka. Vantaan kaupungin tavoitteena on monipuolistaa kaupan rakennetta ja lisätä kaupan toimijoiden määrää asemakaavoittamalla hyvin yhdyskuntarakenteeseen sijoittuvia uusia kaupan tontteja sitä varten. Uutta kaupan tonttia reunustavat Martinlaaksontie ja Vantaanlaaksontie ovat joukkoliikenteen hyvän palvelutason väyliä.

Asemakaavoituksen käynnistyttyä kaupunki on 18.5. – 13.6.2017 hakenut julkisesti päivittäistavarakaupan toimijoita kahdelle tontille Länsi-Vantaalla (Vapaalantie 4 sekä Vantaanlaaksontie 34). Tonttihakuun pystyivät osallistumaan kaikki halukkaat päivittäistavarakaupan toimijat. Määräaikaan mennessä saapuneista neljästä hakemuksesta on kaupunkisuunnittelulautakunta 21.8.2017 myöntänyt kokonaisarvion perusteella parhaaksi osoittautuneelle Lidl Suomi Ky:lle suunnitteluvarauksen Vantaanlaaksontie 34 tontille. Tarkoitus on, että Lidl ostaa tontin kaupungilta asemakaavamuutoksen hyväksymisen yhteydessä.

Vantaanlaaksontie 34 kohdalla sijaitsevasta puistosta, joka on tieliikennemelun 60-70 dB aluetta, muutetaan noin 0,96 ha osa tontiksi 2 800 k-m^2 kokoista liikerakennusta varten. Tontin pohjoisreunaan on toteutettava melueste. Tontin ja sen eteläpuolella olevan Martinlaaksontien väliin puiston alueelle toteutetun kevyen liikenteen väylän alue liitetään Martinlaaksontien katualueen osaksi.

Kaavamuutoksen yhteydessä muodostetaan kortteliin 18023 tontti 1.

Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 0,97 ha. Kaavamuutosalueen uusi kokonaisrakennusoikeuden määrä on 2 800 k-m^2 (KL) korttelitehokkuudella e=0,29.

Kaavamuutos 002320

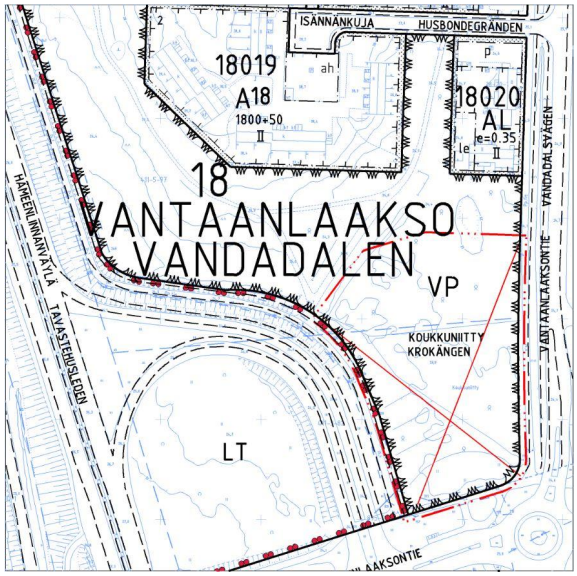

Kumoutuva asemakaava

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Kaavamuutosalue sijaitsee Vantaanlaakson asuntoalueen lounaisosassa Hämeenlinnanväylän itäreunassa. Kaavamuutosalueen muodostava koivuvaltainen Koukkuniityn kaakkoisosa liittyy Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien välityksellä Hämeenlinnanväylään. Kaavamuutosalue on päiväajan liikenteen 60-70 dB melualuetta, mikä ylittää virkistysalueita koskevan Valtioneuvoston 55 dB melun enimmäismäärän ohjearvon.

Etäisyys kaavamuutosalueelta sen pohjoispuolella sijaitsevaan Vantaanlaakson palveluiden keskittymän muodostavaan pienehköön liikerakennukseen on noin 460 m.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Kaavamuutosalue sijaitsee isojen liikenneväylien ja pääkatujen vieressä Hämeenlinnanväylän ja sen itäpuoleisen kallio- ja moreeniharjanteen, jota Vanha Nurmijärventie mukailee, välissä. Kaavamuutosalue on ollut 1970-luvulle saakka peltoa.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalue kuuluu Mätäojan valuma-alueeseen. Vedet johdetaan avo-ojissa ja hulevesiviemäreissä kaavamuutosalueen ulkopuolella Hämeenlinnanväylän länsipuolella sijaitsevan Mätäojanlaakson pohjoisosaan. Mätäojanlaakso on luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen arvokas alue ja se toimii luontaisena tulva-alueena. Mätäojanlaaksossa elää harvinaisia eläin- ja kasvilajeja, joista merkittävin on halavasepikkä. Se on kovakuoriainen, joka on erikoistunut elämään tulvivilla ja runsaasti puumaisia pajuja kasvavilla alueilla.

Nykytilanteessa kaava-alue on pääosin rakentamatonta metsää, jossa kaavamuutosalueen länsipuolella kulkee rakennettu puistoraitti. Alueelle satavat vedet virtaavat kaava-alueen kaakkoisosaan, josta ne päätyvät Vantaanlaaksontien hulevesiviemäriin. Alue ei sijaitse pohjavesialueella.

Maaperä

Kaavamuutosalueella sijaitsevan Koukkuniityn osa-alueen maaperä on maalajikartan perusteella savea. Kaavoitettavan tontin koillisosa ulottuu irtomaakerroksen peittämän pienen kallionkumpareen eteläreunaan. Maalajikartassa maaperä on kartoitettu noin metrin syvyyteen.

Uusien rakennusten perustaminen voi edellyttää paalutusta. Rakentamisratkaisujen tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja -suunnitelmiin.

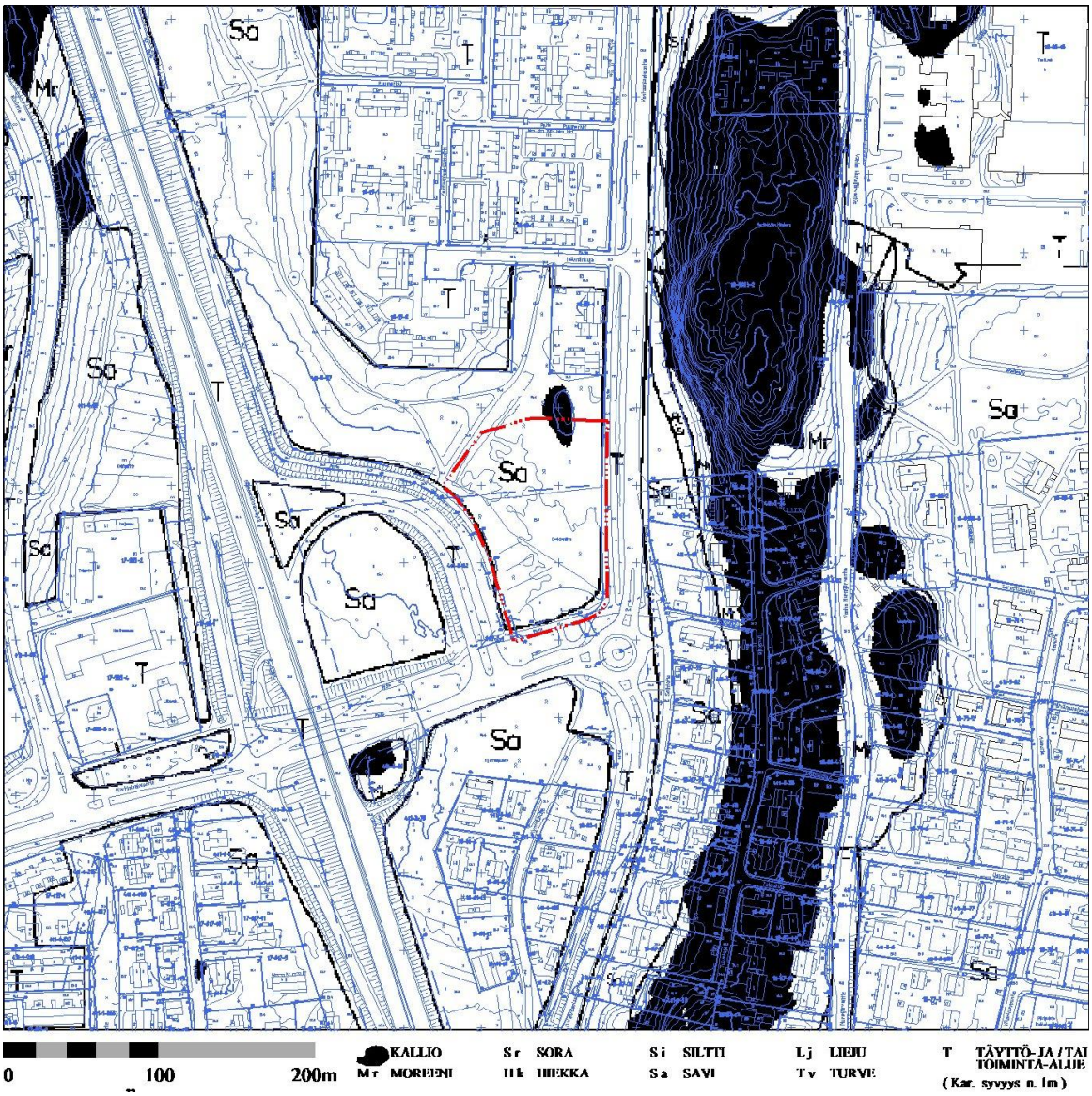

Topografia

Kaavoitettavan tontin korkeusasema (korkeusjärjestelmä N2000) on noin +23,9 ja sitä lännessä reunustava Hämeenlinnanväylän rampin itäreunan kevyen liikenteen väylä on keskimäärin tasolla +25. Kaavoitettavaa tonttia idässä reunustava Vantaanlaaksontie on keskimäärin korkeusasemalla +24,5 ja etelässä reunustava Martinlaaksontien pohjoisreunan kevyen liikenteen väylä tasolla +24,2.

Martinlaaksontien ylittävän Hämeenlinnanväylän sillan korkeusasema on noin +27,5.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Myyrmäen suuralueeseen kuuluvassa Vantaanlaaksossa oli vuoden 2017 alussa 2 772 asukasta. Väkiluku on noussut vuodesta 2007 noin 300:lla. Vantaanlaaksossa yli 65-vuotiaiden osuus on 17,8 %, mikä on suurempi kuin Vantaan keskiarvo (15 %). Viereisen Martinlaakson kaupunginosan väkiluku on noussut vuoden 2007 jälkeen noin 562:lla ja Kaivokselan noin 1 184:lla.

Kaavamuutoksen lähialueen väkiluku on vuoden 2007 jälkeen kasvanut noin 2 046:lla.

Asuminen

Kaavamuutosalueen pohjois-, itä- ja eteläpuolella on asutusta pientaloissa. Kaavamuutosalueella ei ole asuntoja.

Palvelut ja työpaikat

Myyrmäen suuralueen työpaikat vähenivät vuosina 2004 – 2014 noin 1 600:lla. Vantaanlaaksossa oli v. 2014 lopussa yhteensä 1 558 työpaikkaa, joista noin 1 000 on Vaisalan toimitiloissa. Kaavamuutosalueesta n. 460 m pohjoiseen sijaitsevassa liikerakennuksessa on pienehkö päivittäistavarakauppa (K-market Naapuri), parturi-kampaamo sekä ruokaravintola.

Martinlaaksossa kaavamuutosalueen länsipuolella Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien liittymän vieressä on polttonesteiden automaattijakeluasema (ns. kylmäasema), pikaruokaravintola sekä autojen katsastusasema, huolto- ja korjaamoliike.

Yhdyskuntarakenne

Vantaanlaakson asuntoalueen länsiosassa sijaitseva Koukkuniityn puiston kaakkoisosa liittyy kaavamuutosalueen länsipuolella olevaan Hämeenlinnanväylään Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien välityksellä. Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien liittymää rajaava kaavamuutosalue toimii liikennemelun puskurivyöhykeenä Vantaanlaakson asutukselle.

Kaupunkikuva

Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien eritasoliittymän koilliskulmassa oleva kaavamuutosalue on entistä peltoa, jonka metsittyminen on alkanut 1970-luvulla. Kaavamuutosalue on pääosin koivikkoa, jonka seassa kasvaa haapoja sekä muutamia nuorehkoja kuusia. Vantaanlaakson kaupunginosan asuinrakennusten, puuston ja vaihtelevien maastonmuotojen muodostama kokonaisvaikutelma on miellyttävä. Kaupunginosan vanhimmat asuinrakennukset ovat 1950-60 –luvuilta. Aluetta on täydennysrakennettu 1980-luvun ensivaiheen jälkeen laajasti 2000-luvulla.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Vantaan kaupunginmuseon kannanoton mukaan kaavamuutosalueella ei ole muinaismuistoja eikä rakennusperintökohteita.

Yllä: Viistoilmakuva etelästä (v. 2016)

Alla: Viistoilmakuva idästä (v. 2016)

Virkistys

Hämeenlinnanväylää ja Martinlaaksontietä reunustava Koukkuniityn puistoalue liittyy Vantaanlaaksontien länsipuoleisen Martinkylän Högberg -puiston välityksellä Vantaanjokilaakson virkistysalue- ja ulkoilureittiverkostoon. Asemakaavoitettavan kaupan tontin länsi- ja pohjoispuoleisella osalla Koukkuniittyä on kevyen liikenteen reittejä, jotka mm. johtavat Isännänkujalta Hämeenlinnanväylän itäreunaa myötäilevälle kevyen liikenteen väylälle.

Kaavamuutosalueella olevalle osalle Koukkuniittyä kohdistuu Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien nykytilanteen liikenteestä päiväajan melua 60-70 dB (A-painotettu keskiäänitaso), mikä ylittää virkistysalueita koskevan Valtioneuvoston 55 dB melun enimmäismäärän ohjearvon ja heikentää merkittävästi alueen käytettävyyttä virkistysalueena. Asemakaavoitettavan kaupan tontin alue on myös muuta ympäristöään alempana ja maaperältään kosteahkoa eikä sillä ole ulkoilureittejä tai polkuverkostoa.

Liikenne

Kaava-alue sijoittuu Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien liittymän sekä Vantaanlaaksontien reunoille. Alueen kaikkien liikennemuotojen solmukohtana toimii kaavoitettavan kaupan tontin kaakkoiskulmassa sijaitseva Martinlaaksontien, Vantaanlaaksontien ja Soihtutien kiertoliittymä.

Nykytilanteen keskimääräisen arkivuorokausiliikenteen (KAVL) likimääräiset liikennemäärätiedot ovat:

- Vantaanlaaksotie liikenneympyrästä pohjoiseen 9 630 ajon/vrk, josta raskasta liikennettä päivällä 7 % ja yöllä 13 %
- Vantaanlaaksotie liikenneympyrästä etelään 6 300 ajon/vrk, josta raskasta liikennettä päivällä 7 % ja yöllä 13 %
- Martinlaaksontie Louhelantien liikenneympyrän kohdalla 12 600 ajon/vrk, josta raskasta liikennettä päivällä 7 % ja yöllä 9 %
- Hämeenlinnanväylä 60 600 ajon/vrk, jonka ramppi etelästä Martinlaaksontielle 2 160 ajon/vrk sekä ramppi Martinlaaksontieltä pohjoiseen 6 900 ajon/vrk. Etelästä Martinlaaksontielle suuntautuva ramppi jonoutuu iltahuipputunnin (IHT) nykyliikennemäärillä aika-ajoin merkittävästi, sillä kääntyminen vasemmalle on haastavaa Martinlaaksontien korkean liikennemäärän vuoksi.

Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymän toimivuus on nykytilanteessa iltahuipputunnin (IHT) liikennemäärillä ilman uutta kauppaa hyvä tai kohtalainen. Sen liikenne saattaa jonotua mutta jonot purkautuvat nopeasti.

Kaavamuutosaluetta reunustavat Martinlaaksontie sekä Vantaanlaaksontie bussipysäkkeineen ovat joukkoliikenteen hyvän palvelutason väyliä. Niillä liikennöi viisi bussilinjaa, joilla pääsee mm. Martinlaaksoon, Myyrmäkeen, Ylästöön, Vantaanporttiin, Tikkurilaan ja lentoasemalle. Hämeen-

linnanväylää sekä Vantaanlaaksontietä liikennöi linjoja, joilla pääsee mm. Helsinkiin. Kaavamuutosalueelta on noin 1 km matka Martinlaakson juna-asemalle.

Martinlaaksontien pohjoisreunassa sekä Vantaanlaaksontien länsireunassa sijaitsevat kevyen liikenteen väylät ovat keskeisiä yhteyksiä Vantaanlaakson asuntoalueelta Martinlaaksoon ja siellä sijaitseviin kouluihin.

Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikenneselvityksen.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Vantaanlaaksontiellä ja Martinlaaksontiellä sijaitsevat olemassa olevat vesijohdot, jotka toimivat alueellisina runkojohtoina. Kaava-alue kuuluu Myyrmäen painepiiriin. Painepiirin vesisäiliönä toimii Myyrmäen ylävesisäiliö, jonka tilavuus on 4 500 m³. Myyrmäen painepiiriin vesi johdetaan etelästä Helsingistä Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Kaivokselan ja Myyrmäen paineenkorotuspumppaamoiden kautta. Vesijohtoverkon ylin painetaso kaavamuutosalueella on noin +96 m ja alin painetaso noin +82 m. Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemäröinti

Kaavamuutosalue on rakennetun jätevesiviemäröinnin piirissä. Vantaanlaaksontien jätevesiviemäri on liitetty Martinlaaksontien jätevesiviemäriin, josta jätevedet päätyvät lännen suuntaan Vihertien jätevedenpumppaamolle. Pumppaamolta jätevedet johdetaan Martinlaakson, Vapaalan, Hämeenkylän ja Hämevaaran kautta Espoon viemäriverkostoon. Espoossa jätevedet päätyvät lopulta Suomenojan jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesijärjestelmä

Nykytilassa kaavamuutosalue on pääasiassa rakentamatonta metsää, jossa kuivatus hoituu avo-ojilla. Avo-ojat johtavat vedet Vantaanlaaksontien ja Hämeenlinnanväylän hulevesiviemäreihin. Vantaanlaaksontien hulevesiviemärissä vedet johtuvat etelään päätyen Hämeenlinnanväylän alitse Mätäojanlaakson pohjoispäähän. Martinlaaksontien hulevesiviemärit johtavat vedet lännen suuntaan ja niihin liitetään Hämeenlinnanväylältä tulevat hulevesiviemärit. Martinlaaksontien hulevesiviemäri purkaa vedet Martinlaaksontien ja Kukintien risteyksen eteläpuolella avo-ojaan. Avo-ojassa vedet johdetaan etelään Jokiuomanpuistoon, josta vedet päätyvät Mätäojanlaaksoon.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkon maanalaisten johtojen runkoverkot sijaitsevat Isännänkujan sekä Vanhan Nurmijärventien katualueilla.

Sähköverkko

Kaupan tontiksi asemakaavoitettavalla kaavamuutosalueella ei sijaitse Vantaan Energian maakaapeleita eikä puistomuuntamoita. Keskijännitekaapelit (20 kV) sijaitsevat Isännänkujan sekä Vantaanlaaksontien ja Soihtutien katualueiden alla.

Kaavamuutosalueen viereisillä liikenne- sekä katualueilla on myös katuvalaistuksen vaatimia maakaapeleita.

Ympäristöhäiriöt

Alueen merkittävimmät ympäristöhäiriöt, kuten melu sekä pakokaasupäästöt ja tiepöly, aiheutuvat Hämeenlinnanväylän sekä Martinlaaksontien tieliikeenteestä. Pääkaupunkiseudun ympäristömeludirektiivin mukaisen meluselvityksen 2017 perusteella kaavamuutosalueen länsi- ja eteläosat ovat päiväajan (7-22) tiemelun 70 dB:n A-painotetun keskiäänitason melualueella ja valtaosa alu-

eesta on 60-65 dB:n melualuetta. Kaavamuutosalueen pohjoisin osa on lentomeluvyöhykkeellä, jolla melutaso on L_{DEN} 55-60 dB.

Valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 on annettu yleiset ohjearvot ulkoalueiden ja sisätilojen melun enimmäistasoista. Taajamissa olevia virkistysalueita koskevat ohjearvot ovat päiväajalle $L_{Aeq,7\text{-}22} \leq 55$ dB(A) ja yöajalle $L_{Aeq,22\text{-}7} \leq 50$ dB(A). Virkistysalueiden päivä- sekä yömelun ohjearvot ylittyvät jo nykyisen tieliikenteen johdosta koko Koukkuniityn puiston alueella eikä se ilman meluesteitä sovellu kumoutuvan asemakaavan mukaiseen virkistysaluekäyttöön.

Valtioneuvoston päätöksessä päiväajan (7-22) melutason ohjearvo (L_{Aeq}) liike- ja toimistohuoneille on enintään 45 dB. Tällöin enintään 70 dB:n päiväliikenteen melun alueella tulisi liike- ja toimistotilojen ulkokuoren ääneneristävyyden (DL) olla vähintään 25 dB. Se saavutetaan normaaleilla seinärakenteilla, joissa on ovia ja ikkunoita. Lentomelusta johtuen liike- ja toimistotilojen ulkokuorien ääneneristävyyden tulee olla vähintään 32 dB. Vantaalla varmistetaan rakennusluvan yhteydessä ilman erillisiä melun vaimennusta koskevia kaavamääräyksiäkin, etteivät melun ohjearvot ylity rakennuksen sisätiloissa.

Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikennemeluselvityksen.

2.1.4 Maanomistus

Kaavamuutosalue on Vantaan kaupungin omistuksessa olevaa kumoutuvan asemakaavan puistoa (VP, P).

Tunnus	Maanomistaja	Pinta-ala (ha)
VP, P	Vantaan kaupunki	0,97
Yhteensä		0,97

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 30.10.2000 päättämien (tarkistettu 1.3.2009) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden erityistavoitteena on, että asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta olevasta yhdyskuntarakenteesta irralleen. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten on varattava riittävät alueet ja edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen osiossa 4.

Maakuntakaava

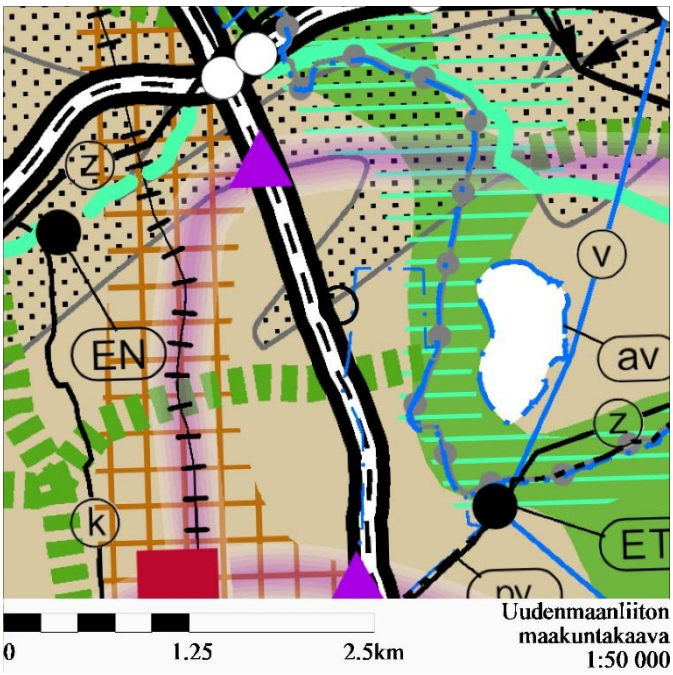

Asemakaavamuutosalue (punainen rinkula) on pääosin taajamatointojen aluetta ( ) ja Helsinki – Vantaan lentoaseman lentomelualuetta 1, jolla melutaso LDEN on 55 – 60 dBA. Muutosalueen kaakkoispuolella sijaitsee ominaisuuksiltaan arvokas tai yhdyskunnan vedenhankinnan kannalta tärkeä pohjavesialue ( ). Vantaanjokilaakso on kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta merkittävä alue ( ) sekä virkistysalue ( ). Vantaanlaakson ja Kaivokselan väliin on osoitettu itä-länsisuuntainen viheryhteystarve ( ).

Ympäristöministeriö on vahvistanut Uudenmaan maakuntakaavan 8.11.2006, 1. vaihemaakuntakaavan 22.6.2010, 2. vaihemaakuntakaavan 30.10.2014 ja 3. vaihemaakuntakaavan 14.12.2012.

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050

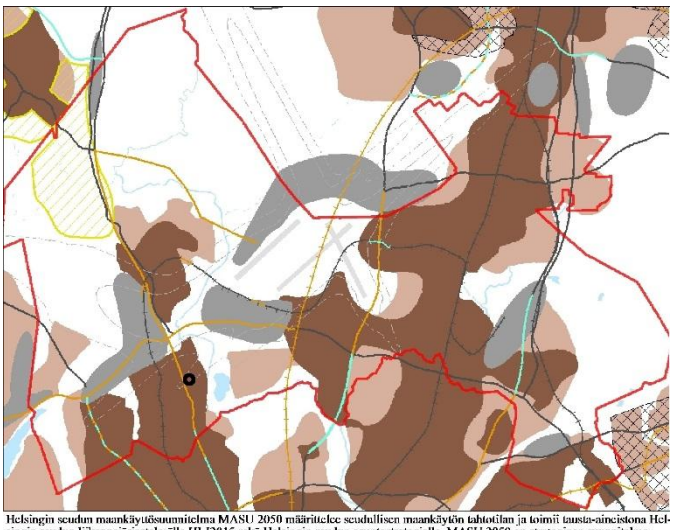

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050 määrittelee seudullisen maankäytön tahtotilan ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntostrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80% uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeelle (kartan tumman ruskea vyöhyke). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

MASU 2050 määrittelee seudun tavoitteellista maankäyttöä ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntostrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Asuntotuotanto ohjataan ensisijaisesti tummanruskeille vyöhykkeille. Seudulliset teollisuus-, varasto- ja logistiikkakeskittymät on soitettu harmaalla ( ). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

Yleiskaava

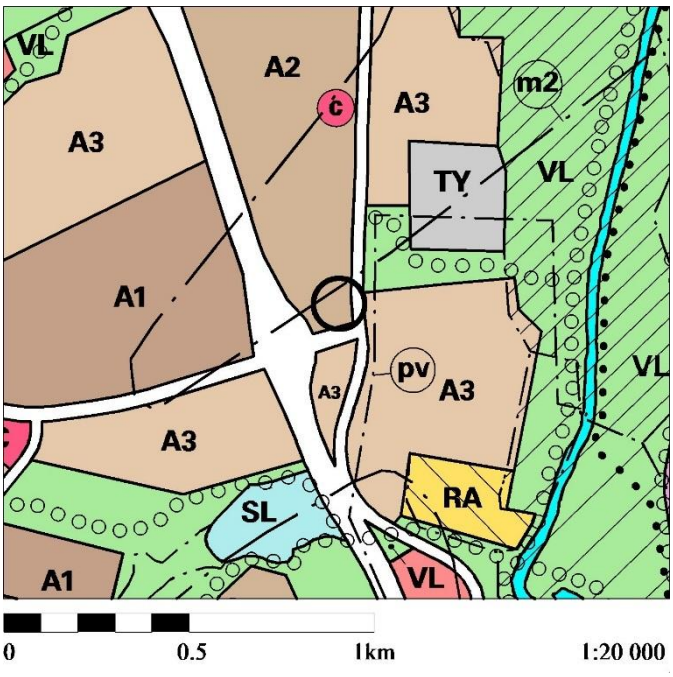

Hämeenlinnanväylän itäpuolella sijaitseva asemakaavamuutosalue (musta rinkula) on matalaa ja tiivistä asuntoaluetta (A2), jonka pohjoispuolella sijaitsee lähipalvelujen keskus c. Alueen pohjoisosa on LDEN 55 – 60 dB lentomeluvyöhykkeellä 2 (m2). Vantaanlaaksontie ja Martinlaaksontie on osoitettu pääkaduksi. Muutosalueen itä- ja eteläpuolella on pientaloalueita (A3) ja muutosalueen itäpuolen lähivirkistysalueille (VL) on osoitettu ohjeelliset ulkoilureitit (○ ○).

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040

Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunta (9.11.2015, § 10) on hyväksynyt Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen ja -suunnitelman 2040 maankäytön jatkosuunnittelun pohjaksi. Se ohjaa päivittäistavarakaupat keskusta-alueille tai niiden tulee tukeutua asuntorakenteeseen tai raideliikenteeseen. Asemakaavoitettava tontti on kyseisessä selvityksessä osoitettu potentiaaliseksi päivittäistavarakaupan sijainniksi. Suunnittelualue kytkeytyy hyvin asutukseen ja se on saavutettavissa kevyellä liikenteellä sekä linja- ja henkilöautoilla.

Vantaan asukasmäärän on ennustettu kasvavan vuodesta 2015 noin 50 000 asukkaalla vuoteen 2040 mennessä ja olevan tuolloin noin 260 000. Vantaalaisten ostovoiman on päivittäistavarakaupan osalta ennustettu kasvavan vuosittain 1 % eli 455 miljoonaa euroa vuoteen 2040 mennessä. Myös työpaikkojen määrän kasvu lisää kaupallisten palveluiden tarvetta. Päivittäistavarakaupan liiketilan lisätilatarpeeksi on ilman ostovoiman siirtymiä arvioitu vuoteen 2040 mennessä Vantaalla yhteensä 95 300 k-m^2, josta Myyrmäen suuralueen lisätilatarve on yhteensä 15 700 k-m^2.

Suunnitteluvaraukset, kaupunkisuunnittelulautakunta 21.8.2017

Vantaan kaupunki on järjestänyt kaupan toimijoille julkisen tonttihaun sekä Vapaalaan että Vantaanlaaksoon asemakaavoitettavista päivittäistavarakaupan tonteista. Tonttihakuun osallistui kaupan kahden keskusliikkeen lisäksi myös kaksi muuta kaupan toimijatahoa, mikä osoittaa asemakaavoitettavien kohteiden olevan kiinnostavia ja soveltuvia kaupan sijaintipaikoiksi. Haun myötä Lidl Suomi Ky:lle on annettu suunnitteluvaraukset kahteen päivittäistavarakaupalle asemakaavoitettavaan tonttiin osoitteissa Vantaanlaaksontie 34 ja Vapaalantie 4. Tontit ensisijaisesti myydään Lidlille asemakaavan hyväksymisen yhteydessä.

Tonttihaun voittajan valintaperusteena ja vertailukriteereinä käytettiin kolmea osa-aluetta seuraavan painotuksen mukaisesti: alueen kilpailutilanne (60 %); myyntihinta per k-m^2 (25 %); päivittäistavarakaupan alustavan ja yleispiirteisen idean sopiminen tontille (15 %).

Asemakaava

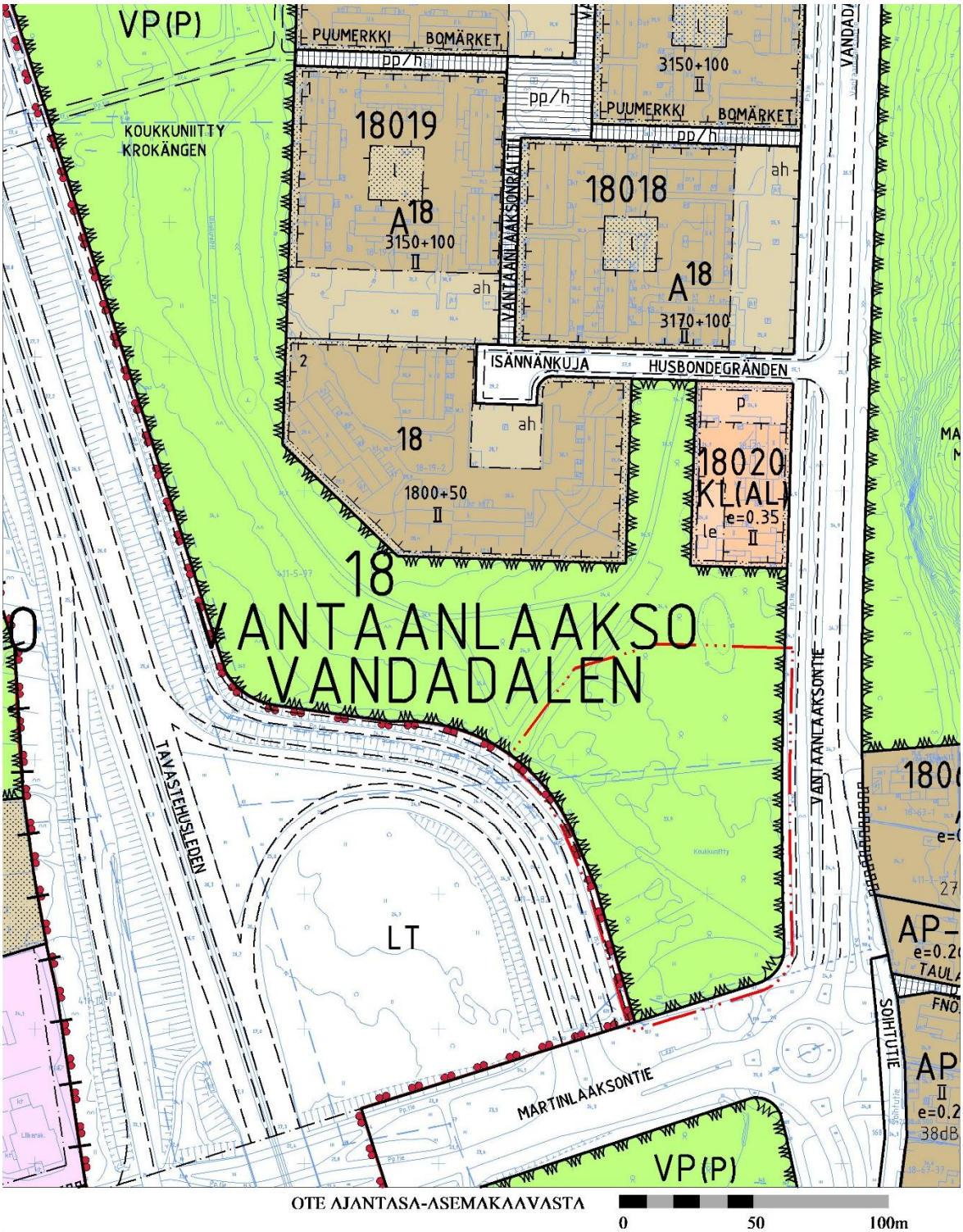

Asemakaavan muutosalue on osoitettu sisäasiainministeriön 9.6.1976 vahvistamalla VANTAANLAAKSO 1 –asemakaavalla nro 180100 Koukkuniitty-nimiseksi puistoalueeksi (VP, P).

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa asemakaavan laatimiseksi.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Vantaan kaupunki on jättänyt kaavamuutoshakemuksen 12.10.2016 ja kaavamuutokselle on annettu numero 002320. Kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma julkaistiin ja postitettiin mm. kaavamuutosalueen rajanaapureille 5.4.2017 sekä vireilletulosta ja oas-mielipiteiden kuulemista tiedotettiin Vantaan Sanomat –lehdessä 8.4.2017. Asemakaavoitettavalle tontille on kilpailutettu julkisella haulla 18.5 – 13.6.2017 toimijaksi Lidl Suomi Ky, jolle kaupunkisuunnittelulautakunta on 21.8.2017 myöntänyt suunnitteluvarauksen.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (kiinteistöt ja asuminen, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, kuntatekniikan keskus), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, Uudenmaan ELY-keskus, HSL, HSY, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on 5.4.2017 tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille ja naapureille sekä sähköposteilla viranomaisille. Vireilletulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomat –lehdessä 8.4.2017. Hankkeesta järjestettiin 26.4.2017 tutustumiskäynti maastossa, johon osallistui 7 asukasta.

Alustavat mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavoituksen lähtökohdista pyydettiin toimittamaan 19.5.2017 mennessä. Mielipiteitä ja viranomaiskannanottoja saatiin yhteensä 15 kpl.

Asukasmielipiteissä (12 kpl, joissa yhteensä 19 allekirjoittajaa) yhtä lukuunottamatta vastustetaan puiston muuttamista kaupan tontiksi. Alueen liikenteen toimivuuden todetaan heikkenevän. Kaupan asiakasliikenteen sekä yöaikaisen (klo 22-7) huoltoliikenteen koetaan heikentävän lähiympäristön asumisoloja merkittävästi. Uuden päivittäistavarakaupan toteuttamisen katsotaan heikentävän Vantaanlaakson paikalliskeskuksessa sijaitsevan päivittäistavarakaupan toimintaedellytyksiä oleellisesti.

K-market Naapurin (Vantaanlaaksontie 44b) kauppias toteaa, että uuden päivittäistavarakaupan toteuttaminen esitettyyn paikkaan kiristäisi kilpailutilannetta niin merkittävästi, että nykyinen kauppa joutuisi todennäköisesti lopettamaan. Kauppias katsoo, että kaavamuutos myös heikentäisi samassa liikerakennuksessa toimivien K-kaupan, parturi-kampaajan, kuntosalin, pitserian sekä seurakunnan kerhotilojen muodostaman yhteisöllisen palvelukeskittymän toimintaedellytyksiä.

HSY toteaa, että kaavamuutosaluetta ja lähialuetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi eikä kaavamuutos ensisijaisesti edellytä niiden siirtämistä. HSY tekee kierrätys-

pisteiden osalta yhteistyötä Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy:n kanssa, mitä varten kaavamuutosalueelle toivotaan mahdollisuuksien mukaan varaamaan tila kierrätyspisteelle.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keskijännitekaapelit (20 kV) sijaitsevat Isännänkujan sekä Vantaanlaaksontien katualueiden alla. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti. Suunnittelualueelle tarvitaan paikkavaraus uudelle puistomuuntamolle, jolle ehdotetaan paikkaa Vantaanlaaksontie 36 asuinkiinteistön eteläpuolelle puistoon.

Vantaan kaupunginmuseo toteaa, että kaavamuutosalueelta ei tunneta muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä eikä alueella ole rakennusperintökohteita tai erityisiä maisemallisia arvoja.

Vantaanlaaksontie 34 alueeseen tutustui kaavasuunnittelijan kanssa maastokäynnillä 26.4.2017 seitsemän lähialueen asukasta. Kivimäen koululla järjestettiin asukastilaisuus 16.1.2018, johon osallistui 29 kaavamuutosalueen lähinaapuria. Käytetyt puheenvuorot kyseenalaistivat tarpeen toteuttaa uusi päivittäistavarakauppa Vantaanlaaksoon. Kaupan lisääntyvä liikenne huolestuttaa, koska kaupan tontin itä- ja eteläpuoleiset kevyen liikenteen väylät ovat keskeisimmät kulkuyhteydet mm. kouluihin, jotka sijaitsevat Martinlaaksossa. Nykyisten suojateiden sekä kaupan uuden tonttiliittymän ja kevyen liikenteen väylän risteämän turvallisuuden katsotaan heikkenevän merkittävästi, ellei niihin esimerkiksi toteuteta liikennevaloja.

Viranomaisyhteistyö

Kaavamuutoksesta ei ole ollut tarpeen järjestää viranomaiskokousta.

Kaavamuutos on laadittu Vantaan kaupungin eri organisaatioiden asiantuntijoiden kanssa yhteistyönä.

Nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen sekä lausuntojen ja muistutusten huomioiminen.

Asemakaavan muutosehdotus asetetaan MRA 27 §:n mukaisesti nähtäville ja kaupunkisuunnittelu pyytää siitä lausunnot mm. tarvittavilta viranomaisilta.

On mahdollista, että nähtävilläolon jälkeen kaavakarttaan ja –määräyksiin tehdään lausuntojen, mahdollisten muistutusten tms. johdosta tarkistuksia. Mikäli tarkistukset eivät ole merkittäviä, asemakaavamuutosehdotusta ei aseteta uudelleen nähtäville.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2013-2017 strategia (Kv 17.6.2013/15.6.2015):

Strateginen painopiste on kaupunkirakenteen eheyttämisessä ja keskustojen tiivistämisessä joukkoliikenteen runkolinjojen varsille. Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

MAL-tavoitteet:

Maankäyttöä, asuntotuotantoa ja liikennejärjestelmää ohjataan kokonaisuutena yhdyskuntarakennetta eheyttäen ja kestävää liikkumista edistäen. Maankäyttö suunnitellaan siten, että se ei heikennä seudullisesti keskeisiä luontoarvoja.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 22.9.2014)

- Kaupungin omistaman maan kaavoittaminen on etusijalla.
- Kaavoituksella turvataan rakennettujen alueiden kehittäminen sekä uusien alueiden vetovoima ja laatutaso.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

Vantaan tavoitteena on vahvistaa kaupungin elinvoimaa mm. edistämällä elinkeinoelämän kehittämistä. Hulevesien hallinnassa on noudatettava Vantaan kaupungin hulevesiohjelmaa (Kh 11.5.2009).

Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 mukaan vantaalaisten määrän ja ostovoiman kasvu vaatii lisää liiketiloja. Maankäytön muutostarpeet ovat lisäämässä painetta muuttaa mm. Vantaanlaaksontiehen tukeutuva Hämeenlinnanväylän itäpuoleinen Kaivoksela työpaikka-alueesta asuntovaltaiseksi alueeksi. Päivittäistavarakauppa on mm. Länsi-Vantaalla keskittynyt kahdelle suurimmalle kaupan keskusliikkeelle, joiden osuus myymälöistä sekä myymäläpinta-alasta on yli 90 % ja myynnistä liki 90 %. Vantaan kaupungin tavoitteena on saada lisää kaupan toimijoita hyvien joukkoliikenneyhteyksien alueille asemakaavoittamalla ja muodostamalla sitä varten uusia kaupan tontteja, jotka ovat myös kaupan toimijoille sijainniltaan ja soveltuvuudeltaan houkuttelevia.

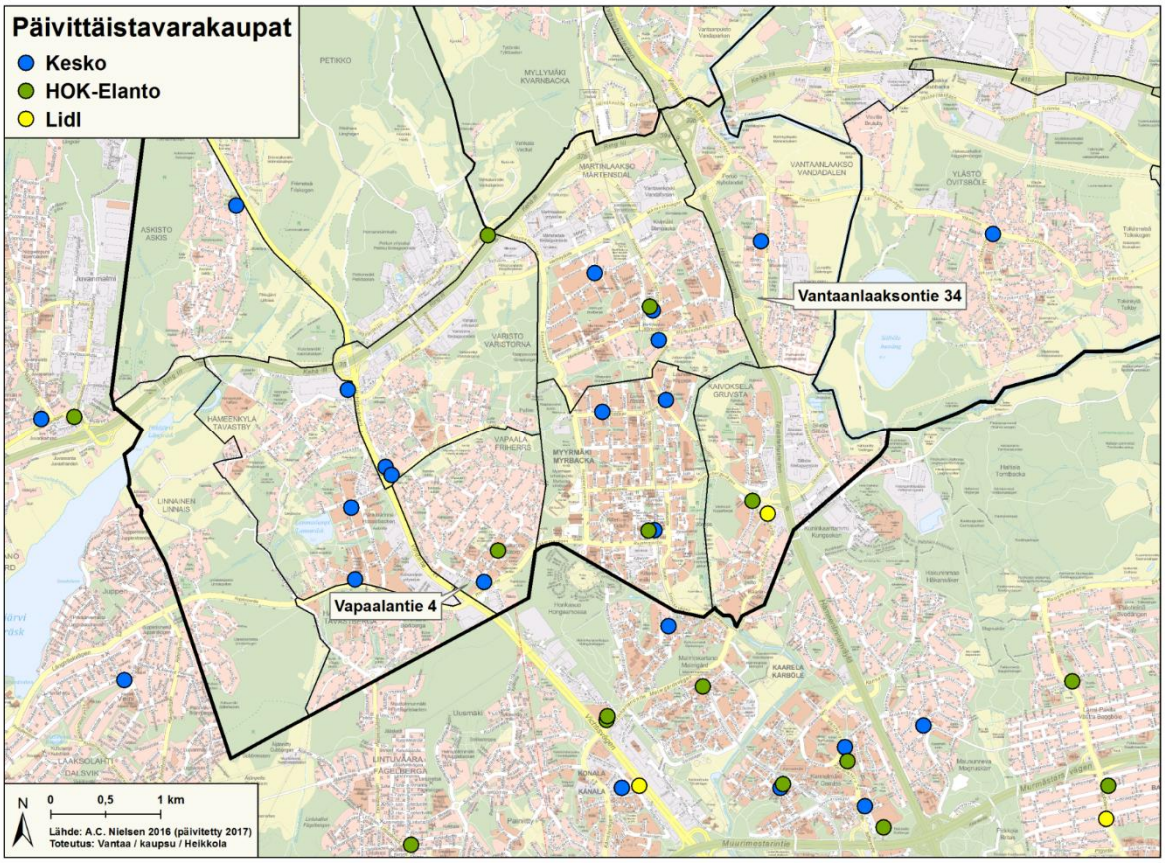

Vantaan liikennepoliittinen ohjelma (Kv 18.4.2016) on laadittu vastaamaan liikenteelle ja liikkumiselle asetettuihin tavoitteisiin, joita on asetettu kaupungin strategisissa ohjelmissa sekä seudullisissa suunnitelmissa. Liikennepoliittinen ohjelma konkretisoi Helsingin seudun liikennejärjestelmä-

suunnittelussa (HLJ) sovittuja seudun liikennejärjestelmän kehittämislinjauksia. Ohjelman keskeisimpiä keinoja ovat rakentamisen keskittäminen hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen ja liikenteen solmukohtiin sekä täydennysrakentamisen suosiminen. Ohjelman lähtökohtana ovat ns. Vantaan liikkumisalueet, joissa mm. yksi joukkoliikenteen runkolinjoista kulkee Ylästöntien, Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien kautta nyt asemakaavoitettavan kaupan tontin vieritse.

3.3.2 Muut tavoitteet

Kaupan toimijoille houkuttelevia sijainteja ovat liikenteen solmukohdat. Hyvin usein ne kuitenkin sijaitsevat keskusta- ja asuntoalueiden sekä joukkoliikenneverkostojen ulkopuolella. Kaavamuutosalueen sijainti nykyisen kaupunkirakenteen sisällä ja keskeisten liikenneväylien varrella eri liikennemuotojen solmukohdassa edistää myös kestävän kehityksen tavoitteita.

Yrityksille on hyvän saavutettavuuden lisäksi tärkeää myös näkyvyys keskeisten liikenneväylien varrella.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Asemakaavamuutoksessa ei kumoutuvan asemakaavaratkaisun, eli alueen asemakaavan säilyminen ennallaan, lisäksi ole tutkittu muita vaihtoehtoja kuin asemakaavamuutoksen mukainen ratkaisuvaihtoehto.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Hämeenlinnanväylän ja isojen pääkatujen solmukohdassa sijaitseva Koukkuniityn puisto on liikenteen ympäristöhäiriöiden rasittamaa, jolla mm. ylittyvät virkistysalueita koskevat melun ohjearvot. Alue ei sovellu ilman merkittäviä melunsuojaustoimenpiteitä virkistysaluekäyttöön. Alueen suunnittelutilanteen sekä maankäyttöä ohjaavien yleisten tavoitteiden perusteella kaavamuutosalue tarvitaan uuden päivittäistavarakaupan sijaintipaikaksi.

Asemakaavoituksen käynnistyttyä kaupunki on hakenut 18.5. – 13.6.2017 järjestetyllä julkisella tonttihaulla päivittäistavarakaupan toimijoita kahdelle tontille Länsi-Vantaalla (Vapaalantie 4 sekä Vantaanlaaksontie 34). Tonttihakuun pystyivät osallistumaan kaikki halukkaat päivittäistavarakaupan toimijat, joiden oli hakemuksissaan esitettävä kaupan konsepti, kaupan koko, rakennuksen alustava sijoittuminen tontille ja sopiminen kaupunkitilaan sekä autopaikkojen määrä ja niiden sijoittuminen. Tonttihakuun myös osallistuivat Suomessa toimivat kaksi isointa kaupan keskusliikettä, joilla on jo useita päivittäistavarakaupan myymälöitä Länsi-Vantaalla.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.8.2017 on myöntänyt kokonaisarvion perusteella parhaaksi osoittautuneelle Lidl Suomi Ky:lle suunnitteluvarauksen Vantaanlaaksontie 34:n alueen asemakaavasuunnittelun ajaksi. Tonttihaun voittajan valintaperusteena ja vertailukriteereinä on käytetty painotuksen mukaisesti alueen kilpailutilannetta (60%), tontista tarjottua hintaa per k-m^2 (25 %) sekä päivittäistavarakaupan alustavan ja yleispiirteisen idean sopimista tontille (15%). Lidl:n idea erottautui parhaaksi tonttiliittymän ja rakennusmassan sijoittelun suhteen, lisäksi siinä oli otettu parhaiten huomioon jalankulku, pyöräily ja rakennuksen arkkitehtuuri. Asemakaavaratkaisu perustuu tonttihaun ja suunnitteluvarauksen sisältämään Lidl Suomi Ky:n tontinkäyttösuunnitelmaan.

Kaavamuutosehdotuksen mukainen maankäyttöratkaisu sovittaa yhteen lähtökohdista johdetut ja eri tahojen mielipiteiden ja kannanottojen asettamat tavoitteet asemakaavan muutokselle siten, että kokonaisuudesta saadaan toimiva ja kokonaistaloudellisesti toteuttamiskelpoinen.

Viistoilmakuvasovitus eteläkaakosta (Innovarch Oy)

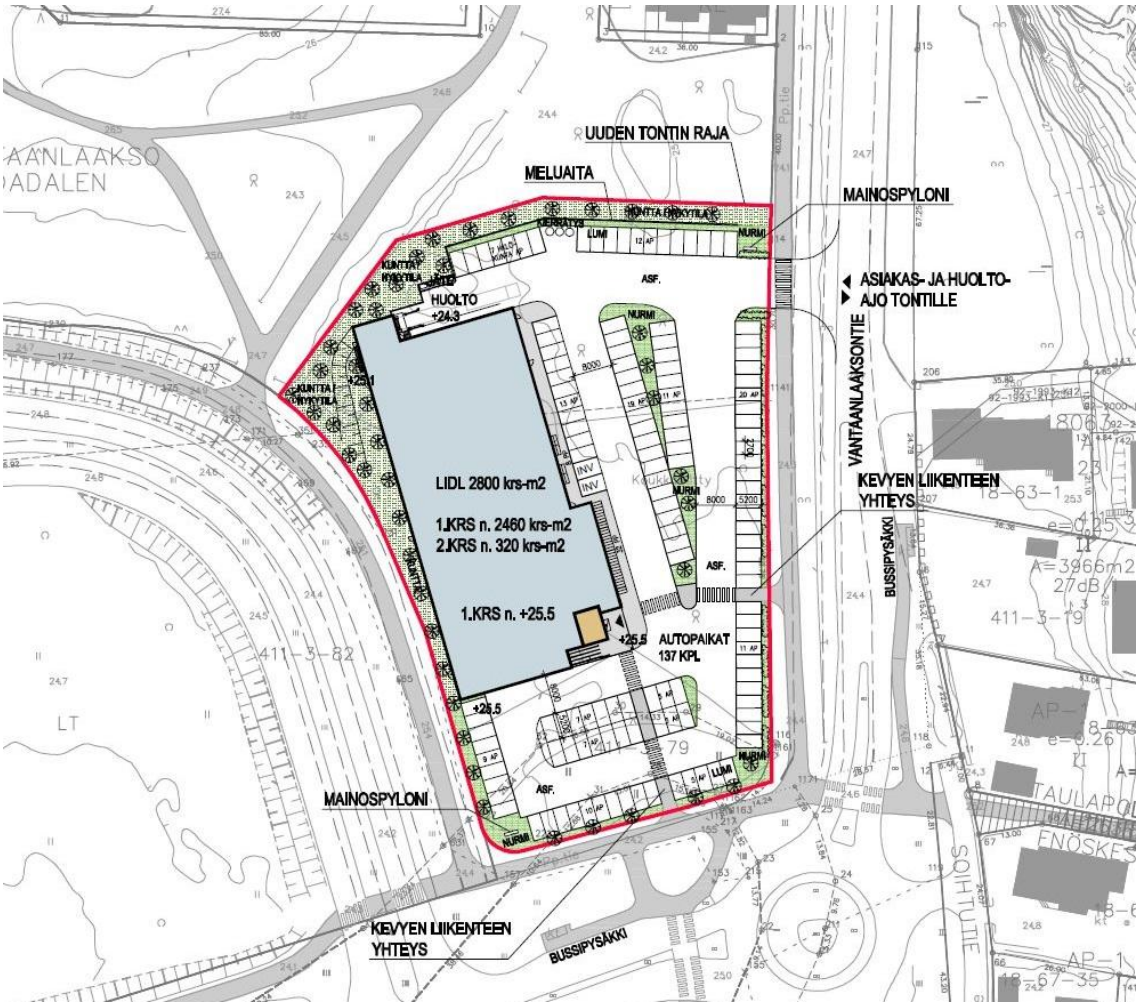

Viitesuunnitelma tontinkäytöstä (Innovarch Oy)

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Kaakkoisosa Koukkuniityn puistosta (VP, P) muutetaan korttelin 18023 tontiksi 1 ja liikerakennusten korttelialueeksi (KL). Enintään kaksikerroksinen ja 2 800 k-m^2 kokoinen liikerakennus sijoittuu tontin länsiosaan Hämeenlinnanväylää vasten, jolloin se osaltaan vähentää väylältä kantautuvan liikennemelun leviämistä alueelle. Tontille on mahdollista järjestää tonttiliittymä vain Vantaanlaaksontieltä. Rakennuksen ja siihen liittyvien lastinkäsittelytoimintojen sijoittuminen riittävän etäälle tonttiliittymästä edesauttaa toimintojen ja liikenteen sujuvuutta eivätkä toiminnot työnny keskeisten katujen kaupunkikuvan osaksi. Tontin pohjoisosaan on toteutettava vähintään 2 m korkuinen melueste. Tontin ja sen pohjoispuoleisen asuinkorttelin väliin jää kapeimmillaan noin 32 m levyinen osuus Koukkuniityn puistoa.

4.1.1 Mitoitus

Kumoutuvan asemakaavan puiston (VP) osan ja samalla myös koko asemakaavamuutosalueen pinta-ala on noin 0,97 ha. Puistosta on muutettu 0,96 ha liikerakennusten korttelialueeksi (KL) ja 0,01 ha Martinlaaksontien katualueen osaksi.

Liikerakennusten korttelialueen (KL) kokonaisrakennusoikeuden määrä on yhteensä 2 800 k-m^2. Korttelialueen uuden kokonaisrakennusoikeuden suhteen tontin pinta-alaan ilmoittava laskennallinen tehokkuusluku e= 0,29.

KL-korttelialueen maantason pysäköintialueet on mitoitettu noin 137:lle henkilöautolle. Auto- ja polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät liiketiloille ja toimistoille ovat 1 ap / 50 k-m^2, 1 pp / 70 k-m^2.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Asemakaavoitettava uusi kauppa sijoittuu isojen liikenneväylien solmukohtaan hyvien joukkoliikenneyhteyksien alueelle, joka sopii hyvin päivittäistavarakaupan myymälälle. Tontin rakentamisen myötä poistuvaa osuutta Koukkupuiston metsiköstä kompensoidaan korttelialueen istutusvyöhykkeillä sekä edellytettäviä istutuksia ja meluestettä koskevilla yksityiskohtaisilla vaatimuksilla. Liikerakennuksen arkkitehtuurista ja muodostuvasta kaupunkikuvasta on annettu laatua koskevia määräyksiä. Rakennuksen koko ja mittakaava sopivat ympäröivät yhdyskuntarakenteeseen. Kaavamuutoksessa on hulevesien käsittelyä koskevat kaavamääräykset.

4.3 ALUEVARAUKSET

Pääosa kaavamuutosalueesta on liikerakennusten korttelialuetta, jolle on mahdollista rakentaa mm. päivittäistavarakaupan tiloja. Korttelialueen ja sen eteläpuolella olevan Martinlaaksontien väliin toteutetun kevyen liikenteen väylän alue on osoitettu katualueeksi.

4.3.1 Korttelialueet

KL, liikerakennusten korttelialue

Asemakaavamuutoksella on muodostettu kortteliin 18023 liikerakennusten korttelialue (KL) ja tontti nro 1. Korttelialueelle on osoitettu kokonaisrakennusoikeudeltaan 2 800 k-m^2 kokoiselle ja enintään kaksikerroksiselle liikerakennukselle rakennusala, mikä mahdollistaa kaupunkisuunnittelulautakunnan 21.8.2017 Lidl Suomi Ky:lle myöntämän suunnitteluvarauksen mukaisen päivittäistavaramyymälän rakentamisen tontin länsireunaan Hämeenlinnanväylää vasten. Korttelialue tulee rakentaa korkealuokkaista rakennustapaa ja arkkitehtuuria noudattaen siten, että näkymät kaupunkikuvan kannalta merkittävistä Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien suunnista huomioidaan. Avovarastointia ei sallita. Liike- ja toimistotilojen ulkokuorien rakenteet on äänieristettävä alueen lento- sekä tieliikennemelua vastaan. Tontin koillis- ja lounaiskulmauksiin on osoitettu rakennusalat mainospyloneille.

Kestävää liikkumista edistetään järjestämällä luonteva ja turvallinen kulku joukkoliikenteen pysäkeiltä pääsisäänkäynnille sekä sijoittamalla polkupyöräpaikat pääsisäänkäynnin yhteyteen. Polkupyöräpaikoista vähintään puolet tulee olla säältä suojattuja ja runkolukittavia.

Tontille ajetaan Vantaanlaaksontien tonttiliittymän kautta eikä liittymiä liikenneturvallisuus- ja katujärjestelyllisistä syistä sallita Martinlaaksontieltä ja tietyiltä Vantaanlaaksontien osuuksilta. Korttelialueen liikenteellinen toimivuus on tutkittu raskaan liikenteen ajoneuvojen ajouratarkastelulla. Henkilöautojen pysäköintialueet maantasossa (p) sijoittuvat tontin itä- ja eteläosiin. Tontin pohjoisreunaan on Isännänkujan asutuksen suojaksi toteutettava vähintään 2 m korkea melueste.

Tontin pohjoisosiin on puistoa vasten ja asutuksen suuntaan muodostettu noin 4 m levyinen reunavyöhyke, jolle on istutettava puita ja pensaita. Kumoutuvan asemakaavan mukaisen puistometsikön poistumista kompensoidaan asettamalla tontin vihertehokkuuden vähimmäistavoitetasoksi 0,6 sekä vaatimuksella istuttaa tontille suuriksi (yli 9 m) kasvavia puita yhteensä vähintään 30 kpl. Lisäksi tontilla tulee olla pensas-, perenna-, köynnös-, nurmikko- tai viljelyalueita yhteensä vähintään 1 840 m². Tontin pohjoisosaan on myös varattu HSY:n esittämä tila kotitalouksien pakkausjätteen keräyspisteelle.

Hulevesien hallinnan kaavamääräykset huomioivat Vantaan kaupungin hulevesiohjelman tavoitteet.

4.3.2 Muut alueet

Katualueen osa

Kumoutuvan asemakaavan mukaiseen Koukkuniityn puistoon sen kaakkoisosan reunaan Martinlaaksontietä vasten 1970-luvun puolivälissä rakennettu kevyen liikenteen väylä liitetään osaksi Martinlaaksontien katualuetta.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Kaavamuutosta laadittaessa on tarkasteltu uuden päivittäistavarakaupan hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista. Kaavamuutosta varten on laadittu selvitykset liikenteestä, liikennemelusta sekä hulevesien hallinasta.

Vaikutusten arviointi on ollut osa kaavan laadintaa ja vaikutusten arviointia on tehty kaavoituksen eri vaiheissa. Arvioinnin tarkoituksena on tunnistaa kaavamuutoksen mahdollistaman maankäytön ja siihen liittyvien toimintojen merkittävät vaikutukset. Asemakaavamuutoksen vaikutukset on laadittuja selvityksiä yms. hyödyntäen arvioitu kaupungin omana työnä. Viranomaisten lausunnot ja muiden osallisten kannanotot ovat osa vaikutusten arviointia.

Asemakaavoitettava kaupan tontti sijoittuu alueelle, jolle kohdistuu jo nykytilanteessa paljon liikennemelua. Uusi kaupan tontti on saavutettavissa joukkoliikenteellä ja se tiivistää ja täydentää yhdyskuntarakennetta. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos ei sisällä asuntorakentamista, joten sillä ei ole suoraa vaikutusta alueen väestön rakenteeseen ja kehitykseen.

Yhdyskuntarakenne

Uusi päivittäistavarakaupan myymälä sijoittuu Vantaanlaakson pientaloalueen länsiosaan sinne johtavien keskeisten sisääntuloväylien ja katujen solmukohtaan. Uusi liikerakennus (punaisella) monipuolistaa ja täydentää asuntoalueen yhdyskuntarakennetta.

Kaupunkikuva

Asemakaavoitettavan liikerakennusten korttelialueen rakennusten arkkitehtuuri, materiaalivalinnat ja yksityiskohtaisempi suunnittelu ratkaistaan rakennuslupavaiheessa, mitä kaavamääräykset ohjaavat. Korttelialueen kaavamääräyksillä edellytetään rakentamiselta korkealuokkaista arkkitehtuuria ja rakennustapaa siten, että kokonaisuudesta muodostuu kaupunkivallisesti yhtenäinen. Uusi päivittäistavarakaupan myymälä pihoineen muodostaa Hämeenlinnanväylän suunnasta tultaessa nykyistä kaupunkimaisemman sisääntulon Vantaanlaakson asuntoalueelle.

Asuminen

Kaavamuutos ei sisällä asumiselle tarkoitettuja alueita, minkä osalta vaikutus asumiseen on vähäinen.

Kaavoitettava kauppa toimintoineen, kuten asiakasliikenne ja huolto, sijoittuvat olemassa olevan asutuksen tuntumaan alueelle, joka on aikaisemmin ollut metsikköä. Lähinaapurusto katsoo esittämiensä mielipiteiden mukaan muutoksen heikentävän heidän asuinolosuhteitaan. Kaavamuutos sisältää ratkaisuja, joilla kaupan toimintojen haitallisia vaikutuksia asumiselle rajoitetaan. Kaavoitettavan kaupan tontin pohjoisreunaan osoitettu n. 4 m levyinen reunavyöhyke, jolle on istutettava puita ja pensaita sekä toteutettava vähintään 2 m korkuinen melueste, toimii suojavyöhykkeenä asutuksen suuntaan. Isännänkuja 2 asuinkiinteistön ja tontin väliin jää kapeimmillaan myös n. 32 m levyinen vyöhyke Koukkuniityn puistoa. Uuden päivittäistavarakaupan myymälän toiminnoista asumiselle aiheutuvien haittojen ei katsota olevan merkittäviä.

Palvelut ja työpaikat

Kaavamuutoksen myötä Vantaanlaakson asuntoalueen työpaikkaomavaraisuus lisääntyy.

Vuonna 2015 laaditun Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen ja suunnitelman 2040 mukaan Vantaan asukasmäärän on ennustettu kasvavan vuodesta 2015 noin 50 000 asukkaalla vuoteen 2040 mennessä ja olevan tuolloin noin 260 000. Vantaan väestöennusteen 2017 mukaan Myyrmäen suuralueen väkiluku kasvaa vuosina 2017-2027 yhteensä noin 6 800 asukkaalla. Vantaalaisten ostovoiman on päivittäistavarakaupan osalta ennustettu kasvavan vuosittain 1 % eli 455 mil-

joonaa euroa vuoteen 2040 mennessä. Myös työpaikkojen määrän kasvu Vantaalla lisää kaupallisten palveluiden tarvetta. Päivittäistavarakaupan liiketilan lisätilatarpeen on Myyrmäen suuralueella ilman ostovoiman siirtymiä arvioitu vuoteen 2040 mennessä olevan yhteensä 15 700 k-m^2. Kaavamuutoksen mukainen päivittäistavarakauppa vastaa osaltaan ko. lisätilatarpeeseen.

Päivittäistavarakaupan kilpailutilannetta voidaan arvioida mm. myymälätehokkuuden avulla. Myymälätehokkuusluku osoittaa kaupan myynnin ja kaupan koon välisen suhteen (kaupan myynti vuodessa / kaupan myyntipinta-ala). Mitä suurempi luku on, sitä enemmän kauppa kykenee myymään suhteessa sen pinta-alaan. Jos luku on vertailuaineistoa selvästi suurempi, tarkoittaa se sitä, että kyseisen kaupan vaikutusalueella pärjäisi myös suurempi tai useampi kauppa. Suuri myymälätehokkuusluku voi kertoa myös alueen heikosta kilpailutilanteesta.

Vantaalla on 78 koko päivittäistavaroiden valikoimaa myyvää päivittäistavarakauppaa. Näiden keskimääräinen myymälätehokkuus oli vuonna 2016 noin 10 000 euroa per myymälä-m^2. Tiedot perustuvat A.C. Nielsenin ylläpitämään myymälärekisteritietokantaan, joka kuvaa tilannetta vuoden 2016 lopussa. Erikokoisille päivittäistavarakaupoille on tyypillistä, että niiden myymälätehokkuudet eroavat toisistaan. Vantaanlaakson nykyisessä pienehkössä palvelukeskittymän liikekiinteistössä (Vantaanlaaksontie 44b) sijaitseva K-market Naapuri kuuluu päivittäistavarakaupan kokoluokkaan 100-400 myymälä-m^2. Tässä kokoluokassa Vantaan päivittäistavarakauppojen myymälätehokkuus oli noin 9 400 euroa per myymälä-m^2. K-market Naapurin myymälätehokkuus oli [redacted] euroa per myymälä-m^2, mikä oli kyseisen kokoluokan [redacted]in Vantaan 32 päivittäistavarakaupasta. K-market ketjun Vantaan liki kahdestakymmenestä kaupasta oli K-market Naapurin myymälätehokkuus [redacted]in.

Kyseisten lukujen perusteella voidaan arvioida Vantaanlaakson ja sen lähialueen mahdollistavan useamman kuin yhden päivittäistavarakaupan kannattavan liiketoiminnan. K-market Naapurin suuri myymälätehokkuus suhteessa muihin Vantaan K-marketteihin indikoi alueen vajavaisesta kilpailutilanteesta. K-ryhmän ruokakaupat toimivat osana Keskoa, joka myös osallistui sekä Vapaalan että Vantaanlaakson uusista päivittäistavarakaupan tonteista järjestettyyn toimijahakuun, vaikka sillä on lukuisia päivittäistavarakaupan myymälöitä mm. Länsi-Vantaalla. Vantaanlaaksontie 34 kaavamuutoksen ei katsota aiheuttavan sellaisia merkittäviä negatiivisia vaikutuksia K-market Naapurin toimintaan kuin marketin kauppiaan ja asukkaiden mielipiteissä on esitetty. Vantaanlaaksontie 34 kaavamuutos lisää päivittäistavarakaupan tervettä kilpailua alueella, jolloin lähialueiden asukkailla ja vantaalaisilla on paremmat mahdollisuudet valita kauppansa, joissa asioivat.

Suunnitellulla maankäytöllä ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia Martinlaakson ja Myyrmäen keskusta-alueiden kaupallisiin palveluihin ja niiden kehittämiseen. Kaavamuutosalueelle muodostettava päivittäistavaramyymälä on saavutettavissa joukkoliikenteellä ja kevyellä liikenteellä. Suunniteltu maankäyttö edistää sellaisen palveluverkon kehitystä, jossa asiointimatkojen pituudet ovat kohtuulliset ja liikenteestä aiheutuvat haitalliset vaikutukset siten mahdollisimman vähäiset.

Hanke on VAT:n mukainen.

Taloudelliset vaikutukset

Vantaanlaaksontie 34 koskeneen julkisen tonttihaun voittanut Lidl Suomi Ky on tarjoutunut ostamaan asemakaavoitetun tontin Vantaan kaupungilta kokonaisrakennusoikeuteen sidottuun hintaan 740 €/k-m^2. Uudelle kaupan tontille asemakaavoitetun 2 800 k-m^2 rakennusoikeuden perusteella Lidl Suomi Ky maksaa tontista Vantaan kaupungille yhteensä 2 072 000 €.

Uuden kaupan tontin luoteiskulmassa sijaitseva noin 40 m pituinen osuus Koukkuniityn puistossa sijaitsevasta avo-ojasta on siirrettävä aavistuksen verran lännemmäksi. Mikäli tontti halutaan liittää kaukolämpöverkostoon, sinne on rakennettava maanalainen kaukolämpöputki. Uutta tonttia lähin kaukolämmön putkiverkosto sijaitsee Isännänkujalla. Kaavamuutosta varten Ramboll Finland

Oy:n laatimassa liikenneselvityksessä todetaan, että Vantaanlaaksontielle tarvitaan eteläsuunnasta oma ryhmittymiskaista kaupan tonttiliittymää varten. Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvalle rampille suositellaan liikennevalo-ohjausta sekä valo-ohjauksen kapasiteetin maksimoimista erillisten ryhmittymiskaistojen toteuttamisella Martinlaaksontielle itä- ja länsisuunnista. Vuoden 2040 ennustetilanteessa uudesta kaupasta riippumaton liikennemäärien yleinen kasvu katuverkolla edellyttää, että Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymään toteutetaan joko lisäkaistat tai, että liittymä muutetaan liikennevalo-ohjatuksi ja Martinlaaksontieltä sen itäsuunnasta Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvaa ramppia varten suositeltava ryhmittymiskaista muutettaisiin ns. vapaaksi oikeaksi.

Vantaan kaupunki vastaa edellä mainittujen yhdyskuntateknisten putki- ja liikenneverkostojen yms. toteuttamisen kustannuksista, joita katetaan mm. tontin myynnistä Lidl Suomi Ky:lle saatavalla tulolla sekä kiinteistöstä kaupungille maksettavilla kiinteistöveroilla yms.

Hankkeen katsotaan pitkällä aikavälillä olevan kaupungille taloudellisesti kannattava.

Sosiaalinen ympäristö

Kaavamuutoksen myötä Koukkupuiston kaakkoisosa kaventuu ja uusi kauppa toimintoineen rakentuu olemassa olevan asutuksen lähiympäristöön. Kaupan tontiksi muutettava Koukkupuiston osa ei ole lähialueen asukkaiden aktiivisimmassa käytössä olevaa keskeistä sosiaalista ympäristöä. Muutos ei ole lähinaapuruston asuinkortteleiden asukkaiden ensisijaisesti toivoma ratkaisu ja se muuttaa heidän suhdettaan lähiympäristöönsä ja kokemustaan siitä. Kaavamuutos ei kuitenkaan poista alueen sosiaalisen ympäristön keskeisiä osatekijöitä ja vaikutukset sosiaaliseen ympäristöön ovat vähäisiä. Nykyisille ja uusille asukkaille muodostuu ajan myötä uusi side ja suhde lähiympäristöönsä alueen istutusten kasvettua ja alueen rakennuttua valmiiksi.

Virkistys

Koukkuniityn puiston kaakkoiskulmasta muutetaan n. 0,97 ha osa liikerakennusten korttelialueeksi ja Martinlaaksontien pohjoisreunaan liitettävän katualueen osaksi. Kaupan tontiksi kaavoitettavalla alueella ei ole ulkoilureittejä eikä epävirallista polkuverkostoa.

Virkistysalueita koskevat Valtioneuvoston ohjearvot liikenteen päivä- ja yöajalle ylittyvät kaupan tontiksi muuttuvalla osalla Koukkuniityn puistoa Hämeenlinnanväylän, Martinlaaksontien sekä Vantaanlaaksontien nykyisestä liikenteestä johtuen. Alueelle kulkeutuu myös liikenteen pakokaasupäästöjä ja tiepölyä em. liikenneväyliltä. Niistä aiheutuvat ympäristöhäiriöt heikentävät alueen soveltuvuutta virkistysaluekäyttöön.

Muutos ei ole merkittäviä Vantaanlaakson virkistysalueiden laajuuden ja virkistysalueverkoston rakenteen ja käytettävyyden kannalta. Kaavamuutos ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikenneselvityksen lisäksi myös meluselvityksen, jossa on tarkemmat tiedot liikennemääristä.

Asemakaavoitettavalle kaupan tontille on suunniteltu yhteensä 137 henkilöautopaikkaa ja 40 polkupyöräpaikkaa. Autopaikoista seitsemän on tarkoitettu henkilökunnalle. Kauppaa varten rakennetaan tonttiliittymä tarvittavin kaista- ja suojatiejärjestelyin yms. Vantaanlaaksontien katualueelle. Kaupan asiakasliikenteestä (4 600 ajoneuvoa/vrk) on oletettu, että Vantaanlaaksontien tonttiliittymästä suuntautuu 70 % etelään ja 30 % pohjoiseen.

Liikenteen toimivuustarkasteluissa on tutkittu kaupan tuottaman ajoneuvoliikenteen vaikutuksia läheisiin liittymiin iltahuipputunnin (IHT) liikennemäärillä nykytilanteessa ja ennustevuonna 2040.

Iltahuipputunti (IHT) tarkoittaa suurinta yhden alkuillan tunnin aikana esiintynyttä liikennemäärää. Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymän toimivuus on nykytilanteessa ilman uutta kauppaa hyvä tai kohtalainen ja sen liikenne saattaa jonotua mutta jonot purkautuvat nopeasti. Hämeenlinnanväylältä etelästä Martinlaaksontielle suuntautuva ramppi jonoutuu jo nykyliikennemääristä johtuen aika-ajoin merkittävästi, sillä kääntyminen vasemmalle on haastavaa Martinlaaksontien korkean liikennemäärän vuoksi.

LIIKENNEMÄÄRÄT (KAVL, ajon./vrk)	**v. 2017** lähtö-tilanne	**raskasta** liikennettä päivä / yö %	**v. 2017** kaupan lisä liikenne-määrään	**v. 2017** lähtötilanne ja uusi kauppa	**v. 2040** ennustetilanne ilman kauppaa	**v. 2040** yöliikenteen osuus %	**v. 2040** ennustetilanne ja uusi kauppa
Vantaanlaaksontie, liik.ymp. pohj.	9 630	7 / 13	4 600	14 230	10 600	6	15 200
- tonttiliittymästä pohjoiseen			1 380	+1 380			+1 380
- tonttiliittymästä etelään			3 220	+3 220			+3 220
Vantaanlaaksontie, liik.ymp. etel.	6 300	7 / 13	547	6 847	8 100	6	8 647
Martinlaaksontie	12 600	7 / 9	2 673	15 273	10 900	6	13 573
- ramppi pohjoiseen	6 900				7 700	12	7 700
- ramppi etelästä	2 160				2 400	12	2 400
Uusi kauppa yhteensä			4 600	4 600			4 600
Hämeenlinnanväylä	60 600	7			78 300	10	78 300

Kaupan liikenteestä suuntautuu Vantaanlaaksontien tonttiliittymästä 70 % etelään ja 30 % pohjoiseen.
Martinlaaksontien nykyliikennemäärä on mitattu Louhelantien liikenneympyrän tuntumasta, ennustevuoden 2040 tilanne on Vantaanlaaksontien tuntumasta.

Liikenneselvityksessä todetaan, että Hämeenlinnanväylältä etelästä Martinlaaksontielle johtavan rampin kapasiteetti lähestyy uuden kaupan tuottaman liikennemäärän myötä ylärajaa ja jonoutuu Hämeenlinnanväylälle saakka, ellei liittymään toteuteta liikennevalo-ohjausta. Liittymän liikennevalo-ohjauksen kapasiteetin maksimoimiseksi suositellaan myös erillisten ryhmittymiskaistojen toteuttamista Martinlaaksontielle itä- ja länsisuunnista. Lisäksi Vantaanlaaksontielle tarvitaan eteläsuunnasta oma ryhmittymiskaista kaupan tonttiliittymää varten.

Vuoden 2040 ennustetilanteessa uudesta kaupasta riippumaton liikennemäärien yleinen kasvu katuverkolla edellyttää, että Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymään toteutetaan joko lisäkaistat tai, että liittymä muutetaan liikennevalo-ohjatuksi ja Martinlaaksontieltä sen itäsuunnasta Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvaa ramppia varten suositeltava ryhmittymiskaista muutettaisiin ns. vapaaksi oikeaksi. Kiertoliittymän toteuttaminen lisäkaistoilla ns. turbo-liittymäksi kuitenkin lisäisi valo-ohjaukseen verrattuna kevyen liikenteen ja autoliikenteen konfliktipisteiden määrää.

Vantaanlaaksontien nykyinen asemakaavan mukainen katualue tilavarauksineen mahdollistaa oman ryhmittymiskaistan rakentamisen kaupan tonttiliittymää varten, ml. mahdolliset liikennevalot, Vantaanlaaksontien etelän suunnasta tulevalle kaistalle. Ramboll Finland Oy:n laatimassa liikenneselvityksessä liikennevalo-ohjauksien tueksi suositellut muut ryhmittymiskaistat Martinlaaksontielle mahtuvat Martinlaaksontien asemakaavoitetulle katualueelle. Asemakaavamuutoksen mukaisen kaupan liikenne on mahdollista järjestää siten, ettei se oleellisesti heikennä alueen liikenneväylien, katuverkon ja kevyen liikenteen väylien toimivuutta ja turvallisuutta.

Vesihuolto

Kaavamuutosalue tukeutuu olemassa olevaan vesihuoltoon, joten kaavaa varten ei ole tarvetta laajentaa vesihuoltoverkostoa. Puiston avo-ojaverkostoa täytyy muokata siten, että puiston hulevedet ohjautuvat jatkossa kokonaisuudessaan Hämeenlinnanväylän alittaviin hulevesiviemäreihin, koska yhteys uuden kaupan tontin halki Vantaanlaaksontien hulevesiviemäriin katkeaa kaavamuutoksen myötä. Tontin luoteisnurkalla oja siirretään kulkemaan puiston puolella.

Ramboll Finland Oy on laatinut asemakaavamuutosta varten hulevesien hallintasuunnitelman, jossa uuden kaupan tontin hulevesiä esitetään viivytettävän maanalaisessa hulevesikasetissa tontilla pysäköintialueen alla. Hulevesien hallinnan tavoitteena on, että tontilta poistuisi maksimissaan samansuuruinen virtaama kuin sieltä luonnontilassakin poistuisi ja virtaaman erotus viivytettäisiin

tontilla. Hulevesien hallintasuunnitelma toimii lähtökohtana rakennussuunnittelulle. Rakennuslupaa haettaessa tulee hyväksyttää tarkennettu hulevesisuunnitelma.

Ympäristöhäiriöt

Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikenneselvityksen sekä meluselvityksen. Kaavamuutosalueelle kulkeutuu sitä reunustavilta runsasliikenteisiltä liikenneväyliltä (Hämeenlinnanväylä, Martinlaaksontie, Vantaanlaaksontie) melua ja pakokaasupäästöjä yms. Uuden päivittäistavarakaupan myymälän myötä lisääntyvän liikennemäärän muutokset ilmanlaatuun jäävät pieniksi.

Kaavamuutosalueella rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden mitoittavana melulähteenä on lentomelu, mikä on huomioitu tarvittavina liike- ja toimistotilojen ulkokuoren ääneneristysvaatimuksina.

Suunnitellun päivittäistavarakaupan asiakasliikenne nostaa päiväajan melun keskiäänitasoja lähimpien asuintalojen piha-alueilla alle 1 dB. Yleisen käsityksen mukaan 2–3 dB muutos keskiäänitasossa on hyvissä olosuhteissa ja ilman häiritsevää muuta taustamelua pääsääntöisesti korvakuulolla havaittavissa. Kaupan lastauspihalla käy yöaikana (klo 22–7) yksi kuorma-auto. Kaupan toimintojen aiheuttama yöajan melun keskiäänitaso jää kaupan tontin pohjoisreunaan edellytetyn vähintään 2 m korkean meluesteen johdosta lähimmillä asuinkiinteistöillä alle 45 dB, eikä ylitä asuinkiinteistöjen pihoja koskevaa Valtioneuvoston yömelun ohjearvoa 50 dB. Kaupan ja sen toimintojen vaikutus yömelun keskiäänitasoihin alueen asuinkiinteistöillä on muu tie- ja katuliikenne huomioiden likipitäen olematon.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uuden myymälätontin alle jäävän puiston osan nykyinen metsikkö hävitetään. Em. alueella ei ole arvokkaiksi luokiteltuja luontokohteita. Kaavamääräyksillä toisaalta myös edellytetään, että tontille on istutettava suuriksi (yli 9 m) kasvavia puita vähintään 30 kpl ja muodostettava pensas-, perenna-, köynnös-, nurmikko- tai viljelyalueita yhteensä vähintään 1840 m^2. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Metsäisestä Koukkuniityn puistosta muuttuu kaavamuutoksen myötä osa kaupan tontiksi ja sitä kautta vettä läpäisemättömäksi pinnaksi. Tämä tulee lisäämään kaava-alueelta muodostuvan huleveden määrää.

Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten hulevesien hallintasuunnitelman, jonka mukaan tontilta poistuvan virtaamahuipun suuruus ei kasva tontin rakentamisen myötä. Hulevesimäärän kasvun vaikutuksia minimoidaan viivyttämällä syntyviä hulevesiä tontilla ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiviemäriin. Viivytys tullaan toteuttamaan maanalaisin viivytysrakentein, koska tontin maanpinnalla ei ole tilaa hulevesien käsittelylle. Asemakaavamuutos ei vaikuta Mätäojanlaaksossa eläviin harvinaisiin eläin- ja kasvilajeihin eikä niistä merkittävimpään halavasepikkään.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentaminen lisää kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Uudet rakennukset ovat kuitenkin energiataloudellisempia kuin vanhat.

Vantaan kaupungin arkkitehtuuripoliittisessa ohjelmassa 2015 yhtenä tavoitteena on vihertehokkuuden käyttöönotto. Menetelmää on testattu asemakaavoituksessa vuodesta 2016 lähtien Ilmastonkestävä kaupunki -hankkeessa luodulla ja Vantaalle muokatulla laskurilla. Vihertehokkuudella tarkoitetaan tontin kasvillisuuden sekä ns. läpäisevän pinnan painotettua määrää ja sillä ediste-

tään kestävää kehitystä ja sopeutumista ilmastonmuutokseen. Uuden myymälätontin asemakaavamääräyksissä on määrätty mm. puiden, pensaiden ja puoliläpäisevien pinnoitteiden määrät, joilla tontilla saavutetaan vihertehokkuuden tavoitetaso 0,6. Se ylittää liikerakennusten tonteille Vantaalla asetetun vähimmäistavoitetason 0,4.

Alueen lisärakentaminen nykyistä yhdyskuntarakennetta täydentäen luo edellytyksiä ilmastonmuutoksen kannalta haitallisten vaikutusten hillitsemiselle. Alueen rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Lento- ja tieliikenteen melu on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on otettu huomioon VAT:n mukaisesti.

4.6 NIMISTÖ

Kaavamuutosalueelle ei tule uutta nimistöä.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen ei liity toteuttamissopimusta mutta kaupunkisuunnittelulautakunta on 21.8.2017 myöntänyt asemakaavoitettavaa tonttia koskevan suunnitteluvarauksen Lidl Suomi Ky:lle. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

Asemakaavan muutosalueelle on rakennettu vesihuolto kohdan 2.1.3 mukaan ja siihen kaavamuutoksesta aiheutuvat muutokset ovat kohdassa 4.4.1.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Lidl Suomi Ky:	Lauri Kylmälä	
	Kristian Rantaharju	
Ramboll Finland Oy:	Salla Hostikka	
	Antti Mustaniemi	
	Janne Ristolainen	
	Roy Snellman	
	Ville Virtanen	
Innovarch Oy:	Jari Prittinen	
Vantaan kaupunki:		
Kaupunkisuunnittelu:	Joonas Arponen	suunnitteluavustaja
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
	Timo Kallaluoto	alue-arkkitehti
Kuntatekniikan keskus :	Elina Kettunen	vesihuollon suunnittelu
	Satu Nätynki	viheraluesuunnittelija
	Pirjo Salo	liikenneinsinööri
	Pirjo Suni	liikenneinsinööri
Ympäristökeskus:	Jarmo Honkanen	ympäristösuunnittelija
	Ari Pietilä	ympäristösuunnittelija
Kiinteistöt ja asuminen:	Armi Vähä-Piikkiö	tonttipäällikkö

Jukka Köykkä kaavasuunnittelija

VANTAAN KAUPUNKI, Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 19. päivänä maaliskuuta 2018.

Jukka Köykkä
kaavasuunnittelija

Timo Kallaluoto
aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	02.03.2018
Kaavan nimi	0002320 18 Vantaanlaakso VANTAANLAAKSONTIE 34		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	09.03.2017
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002320
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,9707	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,9707

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,9707**	**100,0**	**2800**	**0,29**	**0,0000**	**2800**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	0,9551	98,4	2800	0,29	0,9551	2800
T yhteensä						
V yhteensä	0,0000		0		-0,9707	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,0156	1,6	0		0,0156	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,9707**	**100,0**	**2800**	**0,29**	**0,0000**	**2800**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	0,9551	98,4	2800	0,29	0,9551	2800
KL	0,9551	100,0	2800	0,29	0,9551	2800
T yhteensä						
V yhteensä	0,0000		0		-0,9707	0
VL	0,0000		0		-0,9707	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,0156	1,6	0		0,0156	0
Kadut	0,0156	100,0	0		0,0156	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

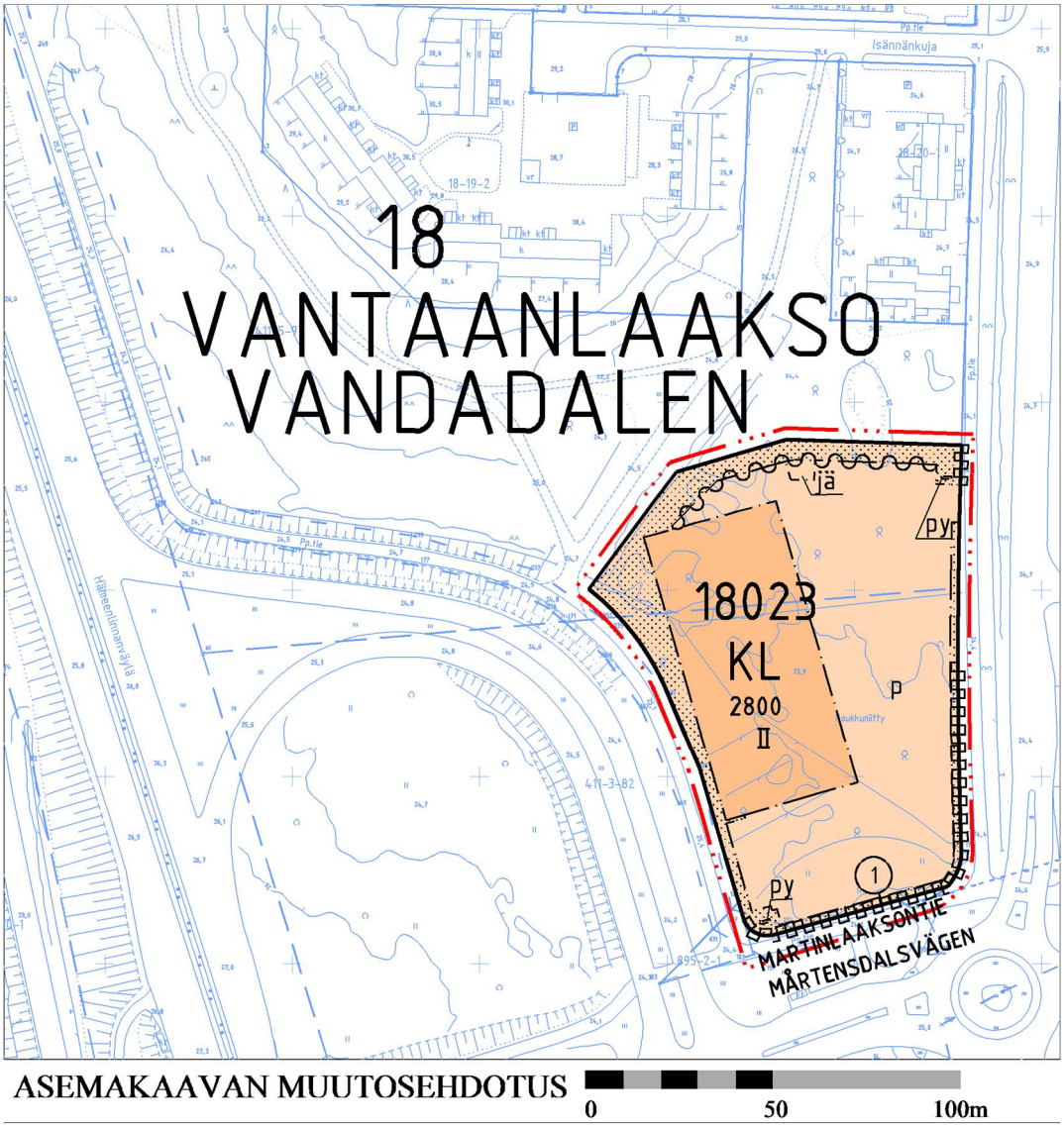
18
VANTAANLAAKSO
VANDADALEN
Isännänkuja
18-19-2
18-120
18023
KL
2800
II
liä
py
p
1
py
MÅRTENSDALSVÄGEN
ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS
0
50
100m

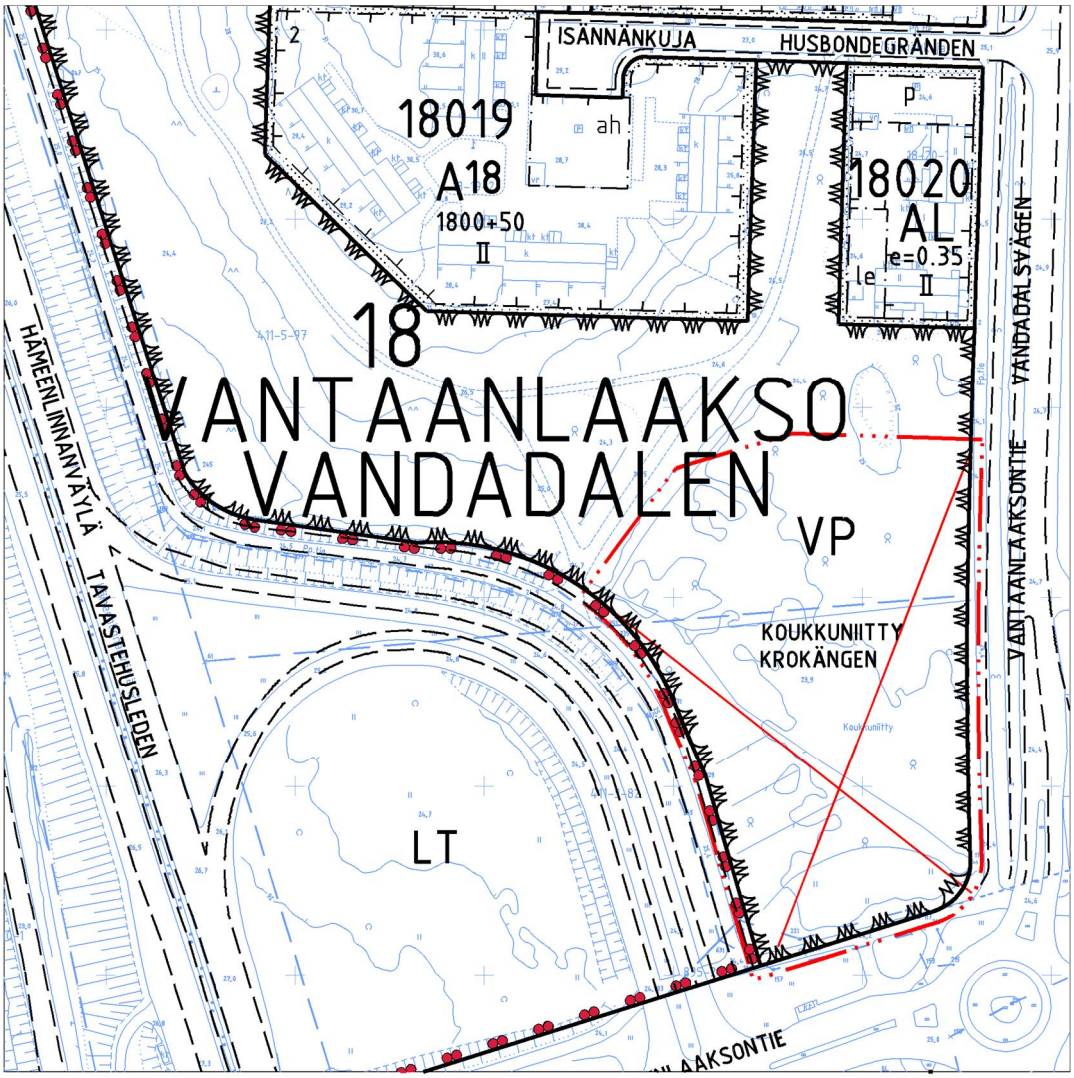
ISÄNNÄNKUJA
HUSBONDEGRÄNDEN
18019
A18
1800+50
II
ah
18020
AL
e=0.35
le
II
p
18
VANTAANLAAKSO
VANDADALEN
VP
LT
KOUKKUNIITTY
KROKÄNGEN
HÄMEENLINNANVÄYLÄ
TAVASTEHUSLEDEN
VANTAANLAAKSONTIE
VANDADALSVÄGEN
POISTETTAVAT MERKINNÄT
0
50
100m

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer	1 / 3
002320	19.3.2018	685492	

Vantaan kaupunki

VANTAANLAAKSONTIE 34

Kaupunginosa 18, Vantaanlaakso

Asemakaavan muutos

Kortteli 18023 sekä katualueet.

Tonttijako

Kortteli 18023.

1:2000

Vanda stad

VANDADALSVÄGEN 34

Stadsdel 18, Vandadalen

Ändring av detaljplanen

Kvarteret 18023 samt gatuområden.

Tomtindelning

Kvarteret 18023.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

— · · · — 3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

KL **Liikerakennusten korttelialue.**

Korttelialue tulee rakentaa korkealuokkaista rakennustapaa ja arkkitehtuuria noudattaen

Erityisesti tulee huomioida näkymät Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien suunnista.

Tonttia ei saa käyttää avovarastointiin.

Tontille on varattava tila kotitalouksien pakkausjätteen keräyspisteelle.

Tontti tulee rajata Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien puolelta kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtuuriltaan korkeatasoisin kaupunkimaisin rakentein ja istutuksin. Rakennuksesta ja tonttia rajaavista rakenteista sekä huoltoalueiden ja jätetilojen rakenteista tulee muodostaa yhtenäinen kaupunkikuvallinen kokonaisuus.

Tontille on lähivirkistysaluetta vasten istutettava puita ja pensaita näkösuojaksi.

Tontille tulee istuttaa suuriksi (yli 9 m) kasvavia puita yhteensä vähintään 30 kpl. Pensas-, perenna-, köynnös-, nurmikko- tai viljelyalueita tulee olla yhteensä vähintään 1840 m².

Tontin vihertehokkuuden tulee täyttää viherkertoimelle asetettu tavoiteluku 0,6. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för affärsbyggnader.

Kvartersområdet ska byggas så att det byggnadssätt och den arkitektur som används håller hög klass.

Särskilt vyerna från Mårtensdalsvägen och Vandadalsvägen ska tas i beaktande.

Tomten får inte användas för öppen lagring.

På tomten ska utrymme reserveras för en insamlingspunkt för förpackningsavfall från hushåll.

Tomten ska avgränsas mot Mårtensdalsvägen och Vandadalsvägen med urbana konstruktioner och planteringar som stadsbildsmässigt och arkitektoniskt håller hög klass. Byggnaden och de konstruktioner som avgränsar tomten samt underhållsområdenas och soprummens konstruktioner ska utgöra en sammanhängande helhet i stadsbilden.

På tomten ska träd och buskar planteras mot närrekreationsområden som skydd mot insyn.

På tomten ska sammanlagt 30 st. storvuxna träd (över 9 m) planteras. Det ska finnas minst 1840 m² område för buskar, peranner, slingerväxter, gräsmattor eller odlingar.

Tomtens gröneffektivitet ska uppfylla grönytefaktorns målsättningstal 0,6. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet via planen över gården och en gröneffektivitetskalkyl.

2 / 3

Tontin pohjoisreunaan on toteutettava melueste. Melueste on rakennettava rakennukseen kiinni niin, että niiden väliin ei jää rakoa. Meluesteen tulee olla rakenteeltaan tiivis eikä esteen alareunan ja maanpinnan välissä saa olla rakoa. Meluesteen yläreunan on oltava vähintään 2 metriä korttelialueen maanpinnantasoa korkeammalla.

Ett bullerskydd ska byggas på tomtens norra kant. Bullerskvar kyddet ska byggas fast i byggnaden så att det inte blir kvarnågot mellanrum. Bullerhindret ska ha en tät konstruktion och det får inte finnas någon glipa mellan bullerhindrets nedre kant och markytan. Bullerhindrets översida ska ligga minst 2 meter över markytans nivå i kvartersområdet.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään. Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma.

I området ska man ordna så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna dagvattensystemet. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas.

Rakennuksesta tulee järjestää luonteva ja turvallinen kulku joukkoliikenteen pysäkeille.

Från byggnaden ska en smidig och trygg gångförbindelse till hållplatser för kollektivtrafik ordnas.

Liikkeen pääsisäänkäyntiä tulee korostaa.

Affärens huvudingång ska framhävas.

Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien puoleisille julkisivuille tulee sijoittaa ikkunapintaa.

Fasaderna mot Mårtensdalsvägen och Vandadalsvägen ska förses med fönsterpartier.

Liike- ja toimistotilojen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och trafikbuller ska i affärs- och kontorslokalers ytterhölje vara minst 32 dB.

Lastauskatokset saavat ulottua rakennusalan ulkopuolelle.

Lastplatserna som är försedda med tak får nå utanför byggnadsområdet.

Mainoslaitteiden sijoittelussa ja rakenteissa tulee erityisesti ottaa huomioon kaupunkikuvalliset näkökohdat.

Vid placeringen och konstruktionen av reklamanläggningar ska särskild hänsyn till stadsbildaspekter tas.

Auto- ja polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:
Liiketilat ja toimistot 1 ap / 50 k-m²
1 pp / 70 k-m²

Minimiantalet bil- och cykelplatser:
Affärslokaler och kontor 1 bp / 50 m²-vy
1 cp / 70 m²-vy

Polkupyöräpaikat sijoitetaan pääsisäänkäynnin yhteyteen. Polkupyöräpaikoista vähintään puolet tulee olla säältä suojattuja ja runkolukittavia.

Cykelplatser ska placeras vid huvudingången. Av cykelplatserna skaminst hälften vara väderskyddade och ha möjlighet till ramlåsning.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Osa - alueen raja.

Gräns för delområde.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

1
18
VANT
18023

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Kaupunginosan numero.

Stadsdelsnummer.

Kaupunginosan nimi.

Stadsdelens namn.

Korttelin numero.

Kvartersnummer.

MARTINLAAKSONTIE

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

2800

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

II

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.

Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.

Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.

Rakennusala.

Byggnadsyta.

py

Rakennusala, jolle saa sijoittaa mainos- ja informaatiopylonin.

Byggyta på vilken reklam- och informationspylon får placeras.

jä

Rakennusala, jolle saa sijoittaa jätehuollon vaatimia tiloja.

Byggnadsyta, på vilken utrymmen för sophämtning får placeras.

Istutettava alueen osa.

Del av område som bör planteras.

Katu.

Gata.

p

Pysäköimispaikka.

Parkeringsplats.

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.

3 / 3

Merkintä, jonka osoittamalle likimääräiselle kohdalle tulee toteuttaa liikennemelulta suojaava este.

Beteckning som anger den ungefärliga platsen där en bullerskärm som skyddar mot trafikbuller skall byggas.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Mätningsavdelningen

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Vantaalla / Vanda __.__20__

Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa / 20

Godkänd av stadsfullmäktige / 20

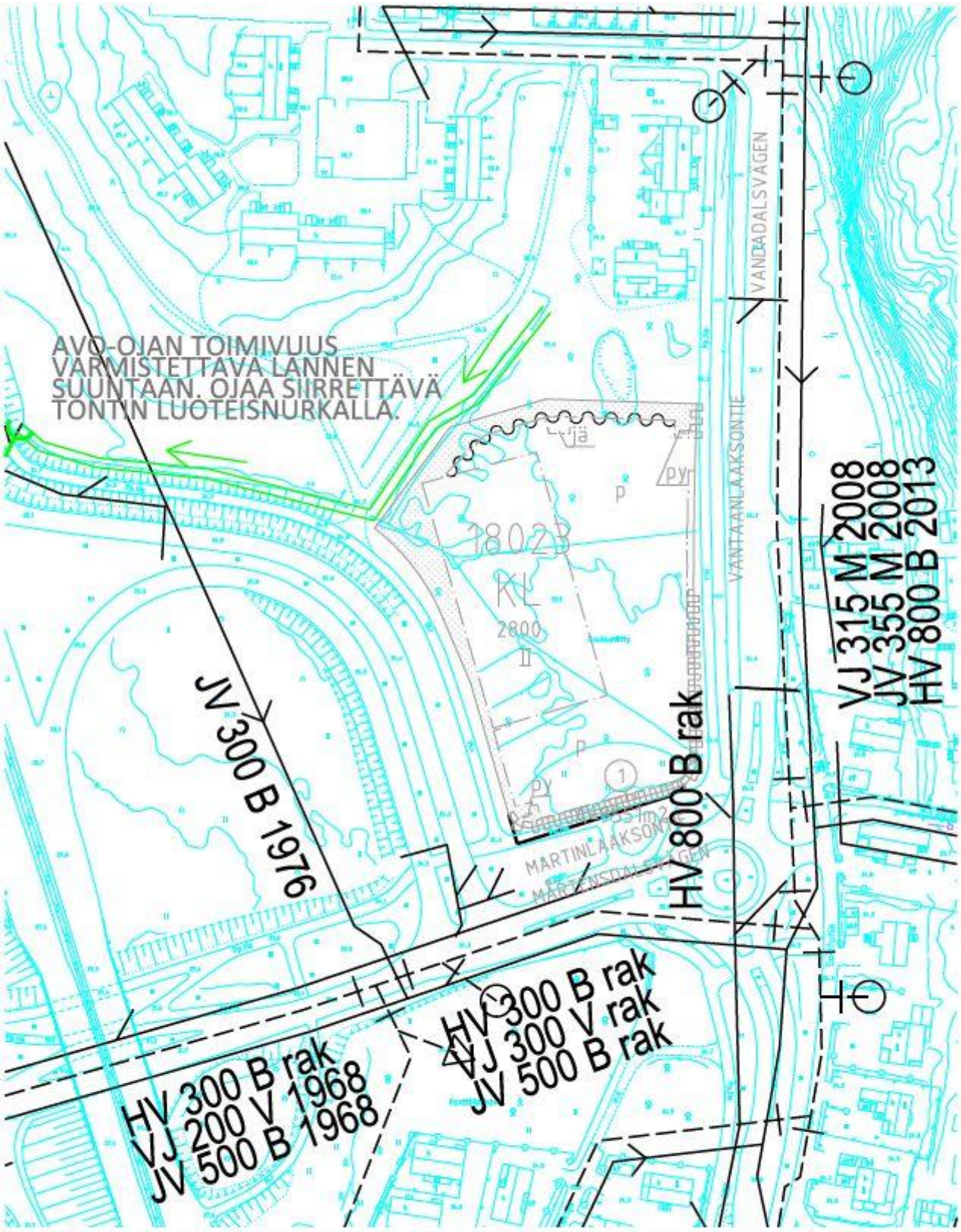
AVO-OJAN TOIMIVUUS
VARMISTETTAVA LÄNNEN
SUUNTAAN. OJAA SIIRRETTÄVÄ
TONTIN LUOTEISNURKALLA.
VANTAANLAAKSONTIE
VANTAADALSVÄGEN
MARTINLAAKSONTIE
MARTINSDALSVÄGEN
JV 300 B 1976
HV 800 B rak
VJ 315 M 2008
JV 355 M 2008
HV 800 B 2013
HV 300 B rak
VJ 200 V 1968
JV 500 B 1968
HV 300 B rak
VJ 300 V rak
JV 500 B rak
Vantaan kaupunki
copyright
Elina Kettunen
tulosteen laatija
21.2.2018
päiväys
Vesihuollon esisuunnitelma
002320 Vantaanlaaksontie 34
0
30
150 m
ETRS-GK25
tasokoordinaattijärjestelmä
N2000
korkeusjärjestelmä
1:1500
mittakaava

Tuloskortti

Päivämäärä: 2.1.2018
Lomakkeen täyttäjä: Elina Ekroos
Kaavamääräykset: Elina Ekroos

Kohteen osoite Vantaanlaaksontie 34, Lidl
Kortteli- ja tonttinumero -

Saavutettu vihertehokkuus
0,6
Tavoitetaso
0,6
Minimitaso
0,4

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä täytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus	0	5
Istutettava kasvillisuus	4	12
Pinnoitteet	0	2
Hulevesien hallintarakenteet	0	6
Bonuselementit	0	ei käytössä Vantaalla
Yhteensä	4	25

Kaavamääräykset: Tontille lasketaan rakennuslupavaiheessa vihertehokkuus, jonka on kaupan tonteilla oltava vähintään 0,6. Pihasuunnitelma ja laskelman tuloskortti, joilla osoitetaan vihertehokkuuden toteutuminen, liitetään rakennuslupahakemukseen.

Kaavaselostukseen: Vantaan kaupungin arkkitehtuuripoliittisessa ohjelmassa 2015 yhtenä tavoitteena on vihertehokkuuden käyttöönotto. Menetelmää on testattu asemakaavoituksessa vuodesta 2016 lähtien Ilmastonkestävä kaupunki -hankkeessa luodulla ja Vantaalle muokatulla laskurilla. Vihertehokkuudella tarkoitetaan vihreän ja läpäisevän pinnan painotettua määrää alueella (tontti tai kortteli).
Vihertehokkuus -menetelmän avulla luodaan viihtyisää elinympäristöä, ja toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita. Asemakaavavaiheen laskelman perusteella tontin vihertehokkuusvaatimus 0,6 toteutuu seuraavasti: Suuriksi (> 9m) kasvavia puita vähintään 30 kpl. Pensas-, perenna-, köynnös-, nurmikko- tai viljelyalueita yhteensä vähintään 1840 m2.

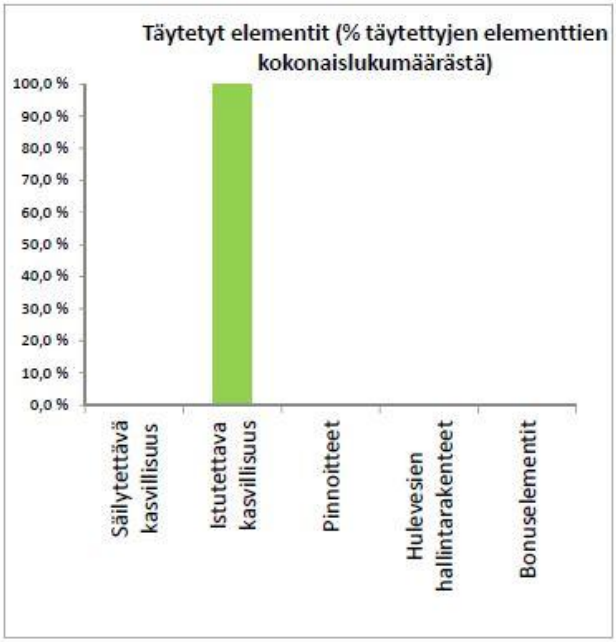

LIDL

LIIKENTEELLISET TARKASTELUT -VANTAANLAAKSO

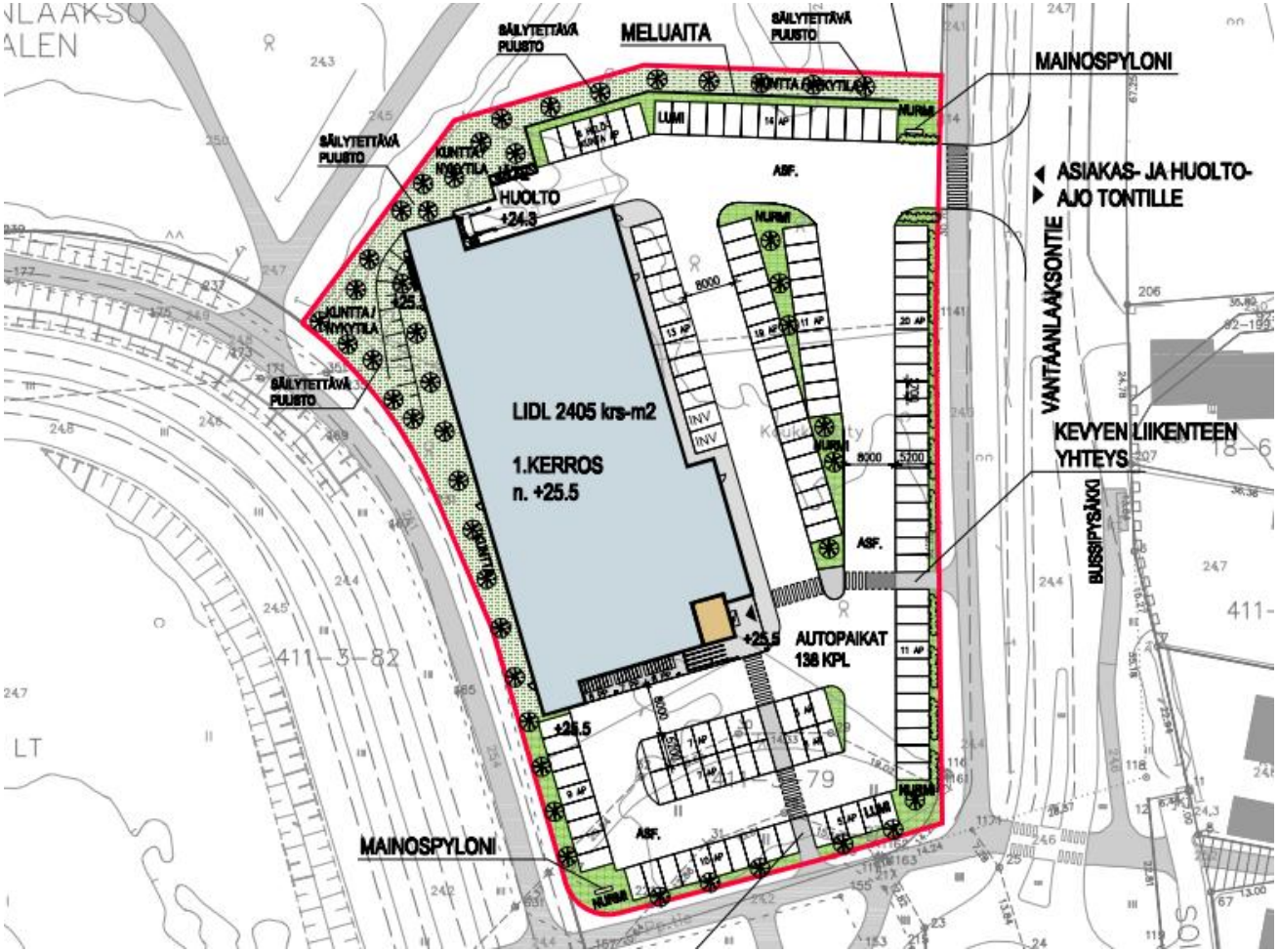

RAMBOLL

5.3.2018

SISÄLTÖ

- Ajouratarkastelut
- Liikenteelliset toimivuustarkastelut
- Yhteenveto

AJOURATARKASTELUT VANTAANLAAKSO

- Suunnitelman mukainen järjestely mahdollistaa toimivan huoltoliikenteen täysperävaunulla

5.3.2018

UUDEN TONTIN RAJA

SÄILYTETTÄVÄ PUUSTO

KUNTTA / NYKYTILA

LUMI

14 AP

6 HKLÖ KUNTA AP

NURMI

KUNTTA / NYKYTILA

JÄTE HUOLTO +24.3

ASF.

NURMI

8000

13 AP

19 AP

11 AP

20 AP

95.24

LIDL 2405 krs-m2

1.KERROS n. +25.5

239

INV

INV

Koukkuviitty

NURMI

8000

5200

ASF.

+25.5 AUTOPAIKAT 138 KPL

11 AP

25.1

KUNTTA

BUSSIPYSÄKKI

206

207

92-1993-K12

92-1993-K13258

92-2000-K70

92-2000-

18-63-1

LIITE: Kaupunginhallitus 26.03.2018 / 34 §

Merkki	Muutos	Pvm	Suunn.	Tark.

Hankkeen nimi

LIDL Vantaanlaakso

Piirustuksen sisältö

Tonttiliittymäjärjestelyt

RAMBØLL

Ramboll
PL25, Säterinkatu 6
02601 ESPOO
puh. 020 755 611
fax. 020 755 6201

Pvm	Suunn.	Pvm	
8.3.2018	Atte Riihelä		
	Proj.päällr. Antti Mustaniemi		
Tierekisteritunnus		Mittakaava 1:400	Piirustusnro LS-03-01

UUDEN TONTIN RAJA

SÄILYTETTÄVÄ PUUSTO

KUNTTA / NYKYTILA

LUMI

14 AP

NURMI

6 AKLÖ KUNTA AP

KUNTTA / NYKYTILA

JÄTE HUOLTO

ASF.

24.3

NURMI

8000

13 AP

19 AP

11 AP

20 AP

95.24

LIDL 2405 krs-m2

1.KERROS

n. +25.5

INV

INV

239

Koukkujuitty

NURMI

8000

5200

2700

ASF.

+25.5 AUTOPAIKAT 138 KPL

11 AP

KUNTTA

25.1

40.00

24.1

67.25

30.70

24.7

24.3

24.4

24.78

24.8

BUSSIPYSÄKKI

206

207

35.80

4.85

143

92-1993-K12

92-1993-K13258

92-2000-K70

92-2000

13.2

4.84

142

21.10

18-63-1

MODULIREKKA AJOTAPA=D

PITUUS : 25,25 m LEVEYS : 2.60 m

KÄÄNTÖSÄDE : 12,00 m KORKEUS : 4,20 m

Ajoneuvo

Ajovara

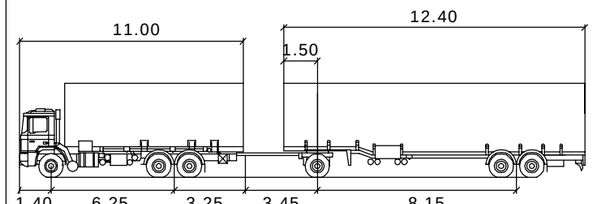

Hankkeen nimi: LIDL Vantaanlaakso	PIIRUSTUSNUMERO: LS-03-02
Piirustuksen sisältö: LS-02-01 Ajouratarkastelu, ulosajo	PÄIVÄMÄÄRÄ: 7.3.2018
AJOURATARKASTELU MODULIREKKA 25,25 m	SUHDE: A3 1:400
RAMBØLL	SUUNNITTELIJA: Atte Riihelä PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ: Antti Mustaniemi

UUDEN TONTIN RAJA

SÄILYTETTÄVÄ PUUSTO

KUNTTA / NYKYTILA

LUMI

6 HAKLÖ KUNTA AP

14 AP

NURMI

KUNTTA / NYKYTILA

JÄTE HUOLTO +24.3

ASF.

NURMI

8000

13 AP

19 AP

11 AP

95.24

LIDL 2405 krs-m2

1.KERROS n. +25.5

INV

INV

239

NURMI

8000

5200

ASF.

+25.5 AUTOPAIKAT 138 KPL

11 AP

20 AP

2700

6978

1141

30.70

40.00

24.1

114

24.7

24.3

24.4

67.25

BUSSIPYSÄKKI

206

24.78

24.8

207

35.80

250

92–1993–K12

92–1993–K13

92–2000–K70

92–2000

akt

II

1806

13

4.84

142

13.2

21.10

18–63–1

MODULIREKKA AJOTAPA=D

PITUUS : 25,25 m LEVEYS : 2.60 m

KÄÄNTÖSÄDE : 12,00 m KORKEUS : 4,20 m

Ajoneuvo

Ajovara

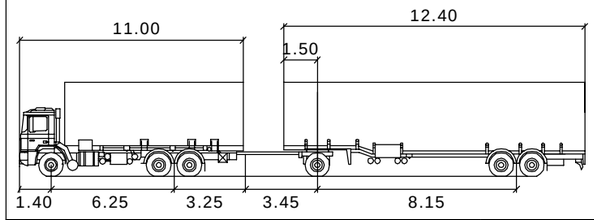

Hankkeen nimi: LIDL Vantaanlaakso	PIIRUSTUSNUMERO: LS-03-03
Piirustuksen sisältö: LS-02-01 Ajouratarkastelu, sisäänajo	PÄIVÄMÄÄRÄ: 7.3.2018
AJOURATARKASTELU MODULIREKKA 25,25 m	SUHDE: A3 1:400
RAMBOLL	SUUNNITTELIJA: Atte Riihelä PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ: Antti Mustaniemi

TOIMIVUUSTARKASTELUT

- Toimivuustarkastelut tehtiin Synchro/SimTraffic ohjelmalla.
- Simuloinneissa tutkittiin Lidlin tuottaman ajoneuvoliikenteen vaikutuksia läheisiin liittymiin iltahuipputunnin (IHT) liikennemäärillä nykytilanteessa, että ennustevuonna 2040.
- Nykytilan ja ennustevuoden 2040 liikenne-ennusteet pohjautuvat Vantaan kaupungin toimittamiin KAVL laskentoihin. Liikenteen suuntautumisen määrittelyssä on käytetty apuna HELMET-mallia.
- Lidlin simuloinneissa käytetyt liikennemäärät perustuvat Liikennetarpeen arviointi maankäytön suunnittelussa -oppaaseen ja kaupan yhteyteen suunniteltujen pysäköintipaikkojen määrään eli noin 260 ajoneuvokäyntiä/iltahuipputunti.
    - Oletuksena on, että huipputuntina yksi käynti kestää n. 30 min ja pysäköintialue on koko huipputunnin ajan täynnä tai lähes täynnä.
- Lidlin tuottama kavl saadaan matkatuotosoppaan tuntivaihtelukertoimien avulla. Huipputunnin osuus on saapuvista 11,6% ja poistuvista 11,5%, jolloin Lidlin kavl on 4 600.
- Myös Lidlin liikenteen suuntautumista on peilattu HELMET-mallin suuntautumisiin eli noin 30 % matkoista suuntautuu pohjoiseen ja 70 % etelään.

RAMBØLL

5.3.2018

SIMULOINTIMALLIT

- Tutkittiin 4 erilaista tilannetta
  - Nykytilanne ilman Lidl
  - Nykytilanne + Lidl
  - 2040 + Lidl, parannettu turbokiertoliittymä
    - Nykyinen kiertoliittymä ei toimi. Kaistajärjestelyt ei riittävät, jolloin liittymän kapasiteetti loppuu
  - 2040 + Lidl, liittymät valo-ohjattu
- Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattavat poiketa todellisesta
  - Esim. leveä kaista jossa kääntyvän ajoneuvon voi ohittaa on toteutettu mallissa omana kaistanaan

RAMBØLL

KAVL

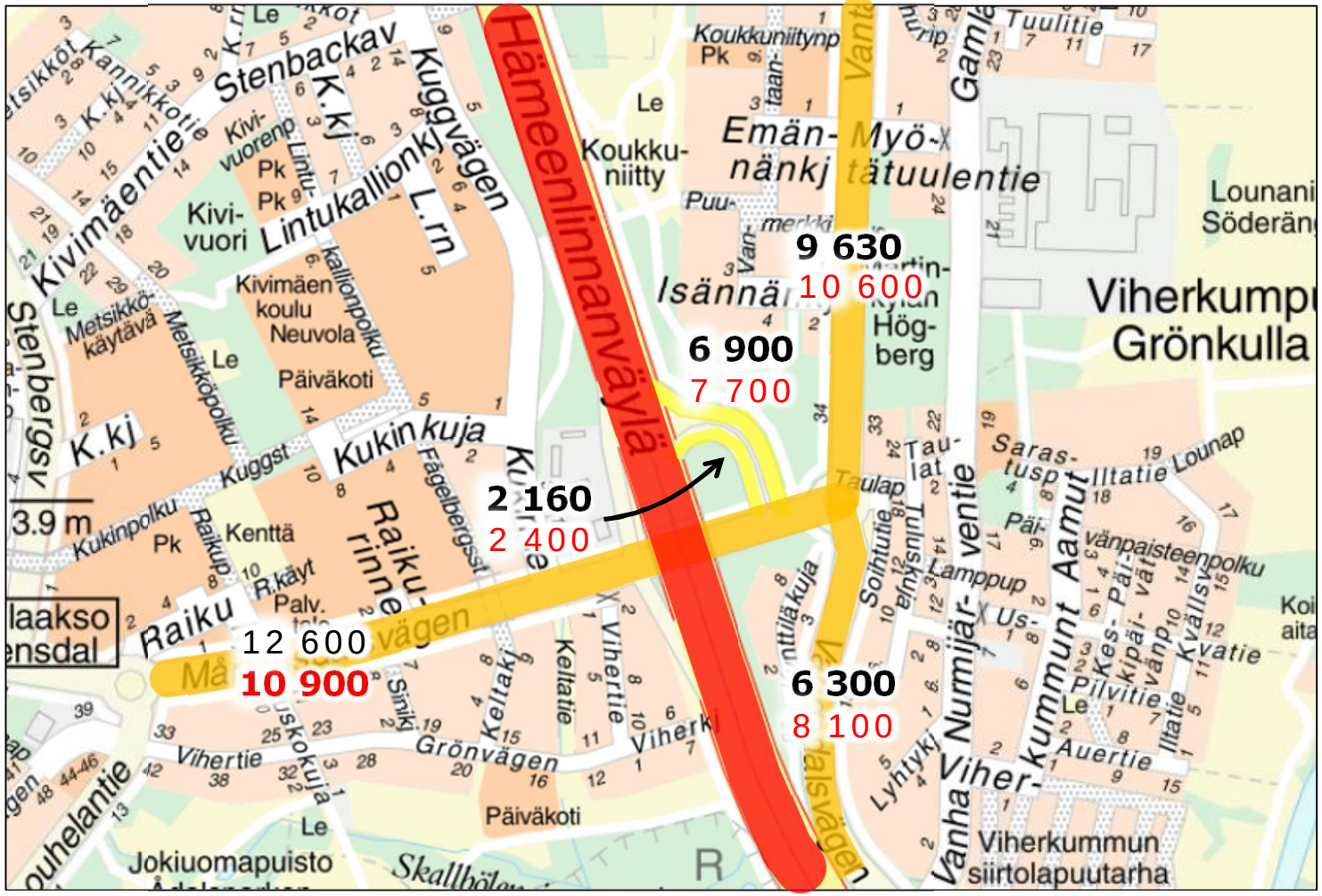

KAVL 2015-2016

- Ramppien 2015 KAVL on arvioitu vuoden 2040 perusteella

KAVL 2040

5.3.2018

LIIKENNEMÄÄRÄT ILTAHUIPPUTUNTI

Nykytilanne 2025

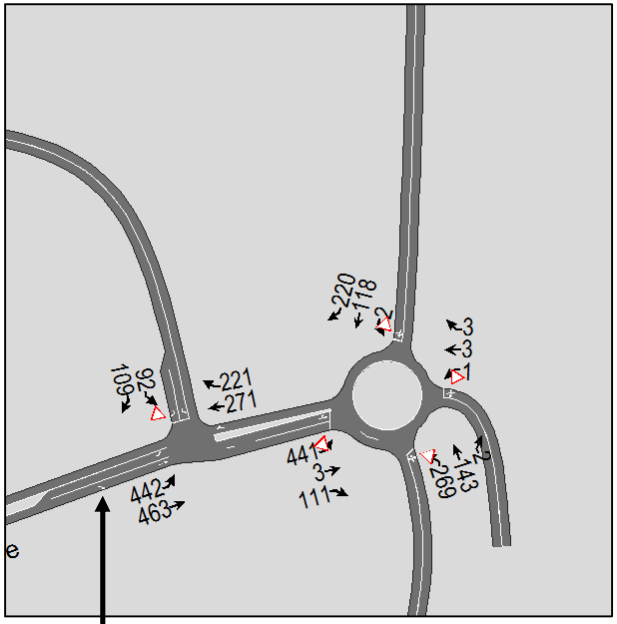

Ylimääräinen kääntymiskaista, jotta kääntyvä ajoneuvo ei tuki suoraan ajavien kaistaa. Vastaa toiminnaltaan nykytilaa, muutamia ajoneuvoja mahtuu ohittamaan kääntyvän ajoneuvon

Nykytilanne 2025 + Lidl

Kääntymiskaista

Mallissa liikennevalot (60 s kierto), sekä pidennetyt kääntymiskaistat jotta kaikki liikenne saatiin kiertoliittymään. Ilman muutoksia jonoja koko rampin matkalla.

Ennustevuosi 2040 + Lidl

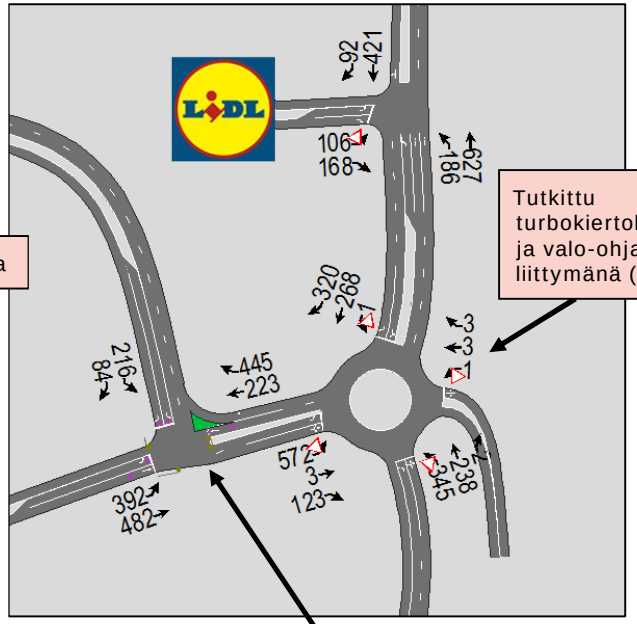

Tutkittu turbokiertoliittymänä ja valo-ohjattuna liittymänä (90 s kierto)

Liikennevalot (90 s) sekä vapaa oikea.

RAMBOLL

*Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattaa poiketa todellisesta

5.3.2018

VANTAANLAAKSO NYKYTILANNE ILMAN LIDL (IHT)

- Nykytilanteessa kiertoliittymän toimivuus on hyvä/kohtalainen.
  - Huipputuntina saattaa esiintyä jonoutumista, mutta jonot purkautuvat nopeasti
- Hämeenlinnanväylän ramppiliittymässä etelästä saapuva ramppi jonoutuu aika-ajoin pahasti, sillä vasemmalle kääntyminen on haastavaa Martinlaakson korkean liikennemäärän vuoksi
  - Kääntymiskaistoilla saadaan hieman kasvatettua liittymän kapasiteettia.

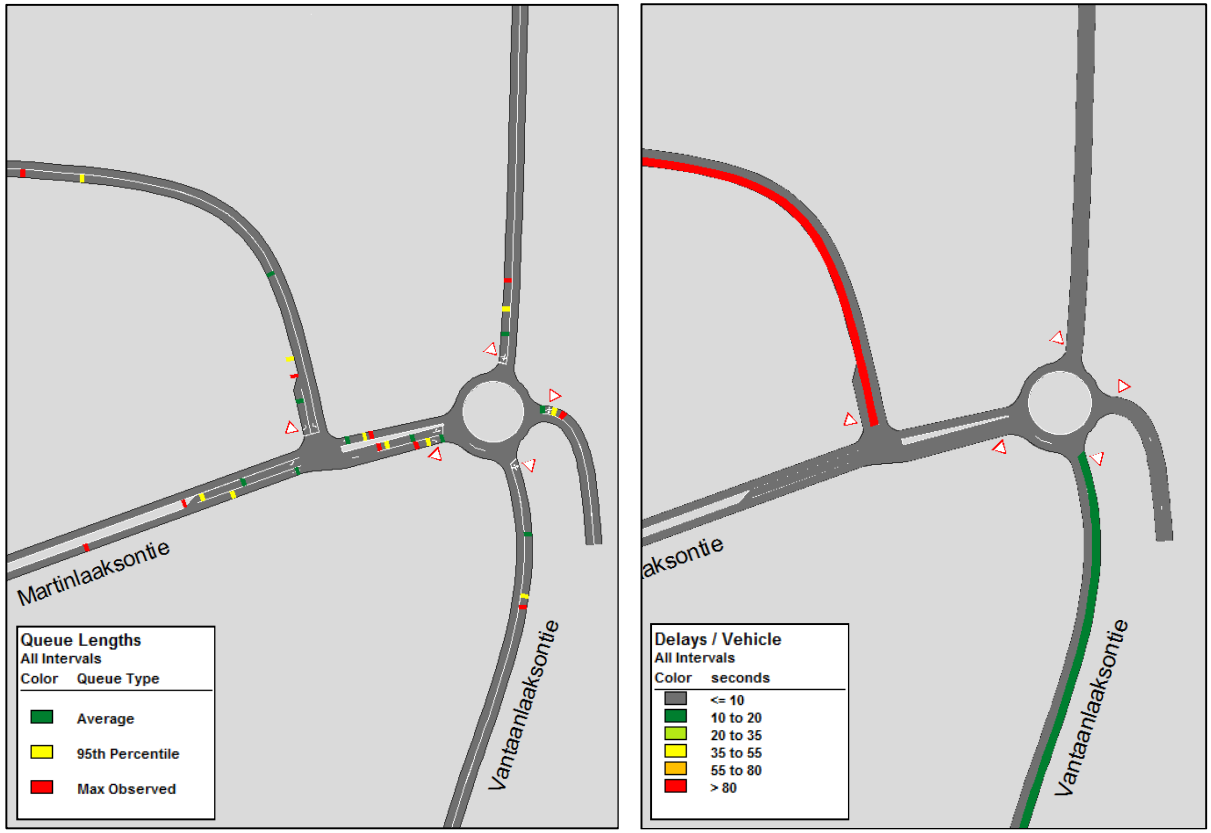

*Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattaa poiketa todellisesta

RAMBØLL

5.3.2018

VANTAANLAAKSO NYKYTILA + LIDL (IHT)

- Lidl:n liittymän toimivuus on hyvä, kun etelän tulosuuntaan ja parkkialueelta on erilliset vasemmalle kääntymiskaistat.
- Ramppiliittymän kapasiteetti on ylärajoilla. Lidlin tuottaman liikennemäärän myötä liittymä jonoutuu Hämeenlinnaväylälle ilman liikennevalo-ohjausta
  - Liikennevalo-ohjauksella liittymä toimii hyvin, mutta idän tulosuunta saattaa aiheuttaa hetkittäistä jonoutumista myös kiertoliittymään
  - Valo-ohjaus parantaa kiertoliittymän eteläisen tulosuunnan toimivuutta, sillä ohjelma katkoo tasaista liikennevirtaa, jolloin sivusuunnan ajoneuvot pääsevät liittymään helpommin
- Viereisissä tuloskuvissa ramppiliittymä on valo-ohjattu

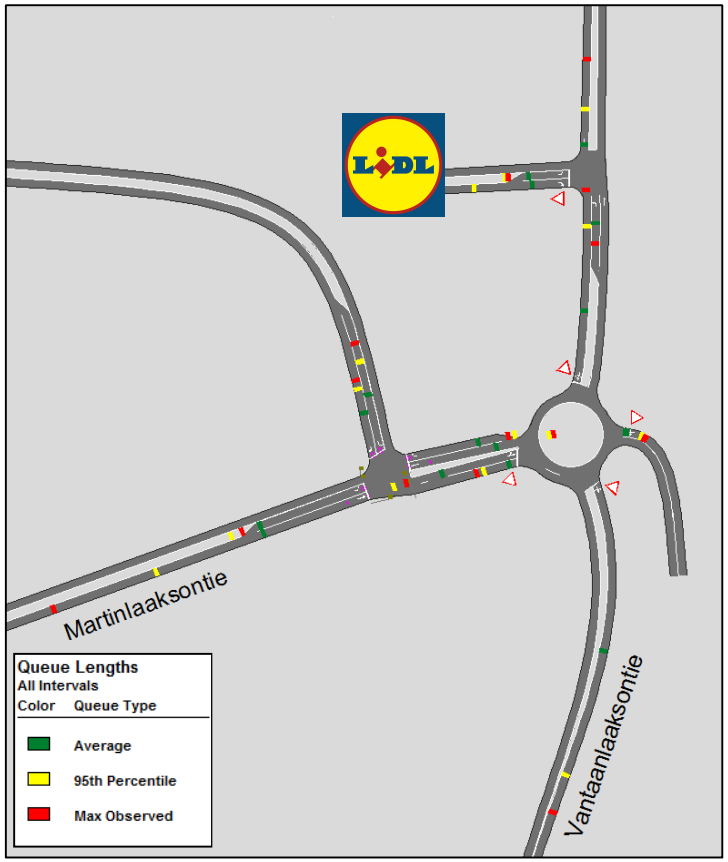

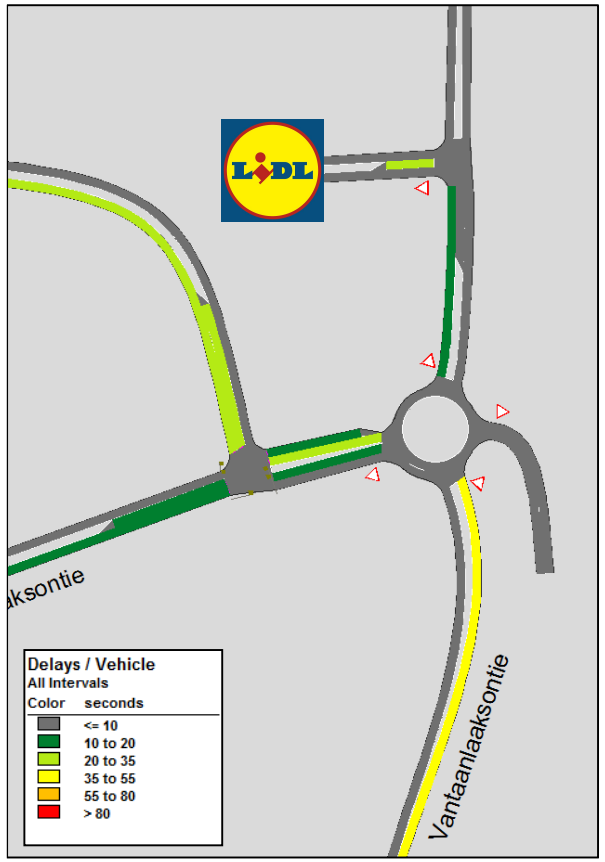

*Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattaa poiketa todellisesta

RAMBOLL

5.3.2018

VANTAANLAAKSO 2040 TURBOKIERTOLIITTYMÄ (IHT)

- Nykyisten ratkaisuiden kapasiteetti ei riittävä
- Lidl:n liittymän toimivuus on hyvä, kiertoliittymä ei jonoudu Lidlin liittymään asti
- Ramppiliittymä valo-ohjattu, 90s kierto.
  - Kääntymiskaista lisätty Hämeenlinnanväylän tulosuunnalle
- Turbokiertoliittymä vaatii paljon tilaa, sillä liikennemäärällisesti vilkkaimmat suunnat ovat keskenään konfliktissa.
  - Kiertotilan kasvattaminen lyhentää kiertoliittymän ja ramppiliittymän välistä etäisyyttä, jolloin suunta jonoutuu herkemmin ja vaikutukset näkyvät ramppiliittymässä.
- Jalankulkijoiden turvallisuus heikkenee nykyisestä turbo-kiertoliittymän haaroilla, sillä jalankulkijan ja autoilijan konfliktipisteiden määrä kasvaa.

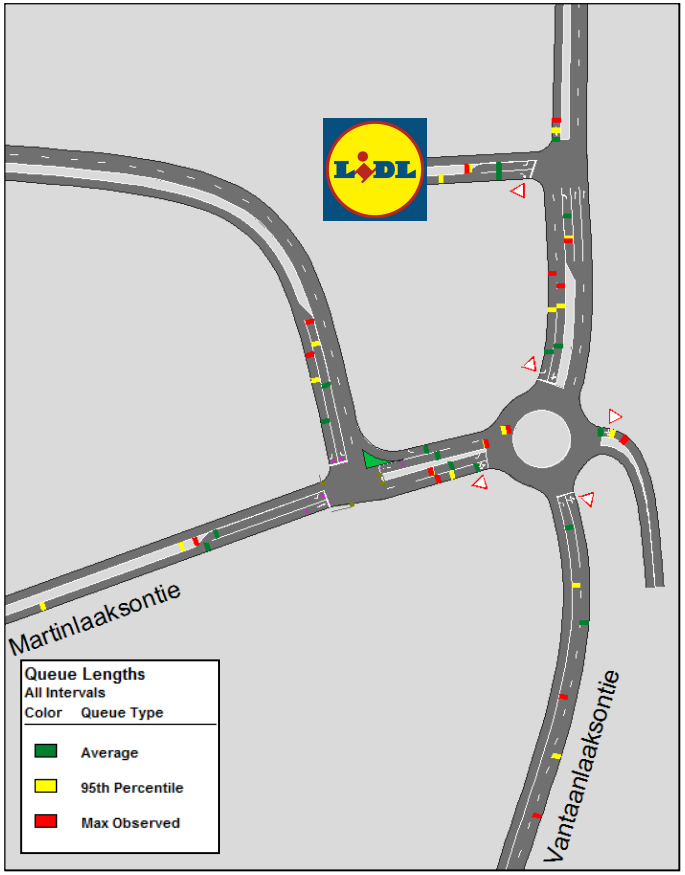

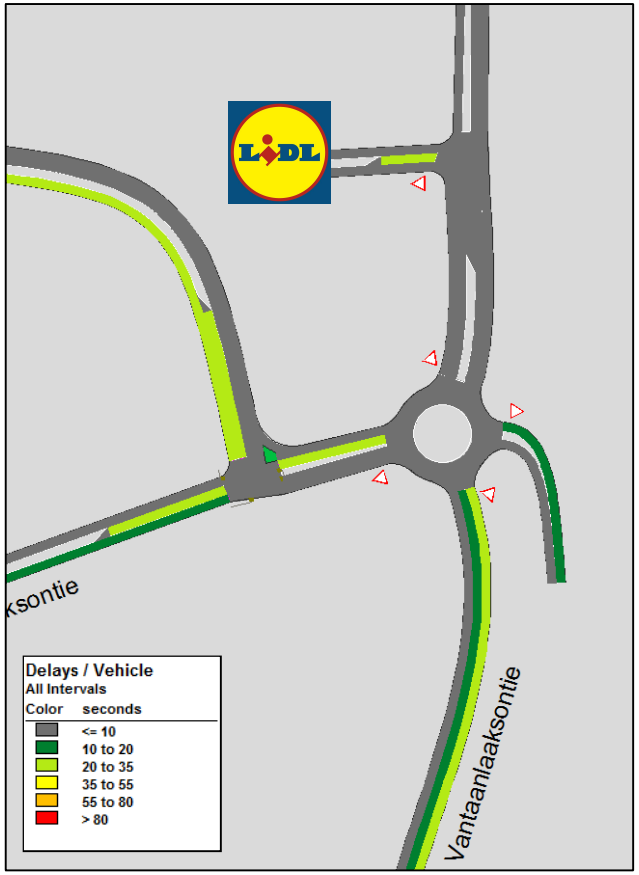

*Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattaa poiketa todellisesta

RAMBØLL

5.3.2018

TURBOKIERTOLIITTYMÄN RAKENNE

- Esimerkkikuva turbokiertoliittymän kaistajärjestelyistä ja tilatarpeista
- Vaihtoehto näyttäisi alustavasti mahtuvan kaavarajoihin, mutta liittymä ulottuisi hyvin lähelle jalkakäytäviä

RAMBOLL

5.3.2018

VANTAANLAAKSO 2040 LIIKENNEVALOT (IHT)

- Lidl:n liittymän toimivuus on hyvä.
- Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien kiertoliittymä mallinnettiin valo-ohjattuina, 90s kierto.
  - Kaksi kääntyvää kaistaa lännestä pohjoiseen ja etelästä länteen
- Liikennevalo-ohjaus parantaa jalankulkijoiden turvallisuutta, sillä suojatiet ovat omissa vaiheissaan mukana.
- Liikennevalo-ohjatuilla järjestelyillä sekä ramppiliittymän, että nykyisen kiertoliittymän palvelutasot säilyvät hyvinä

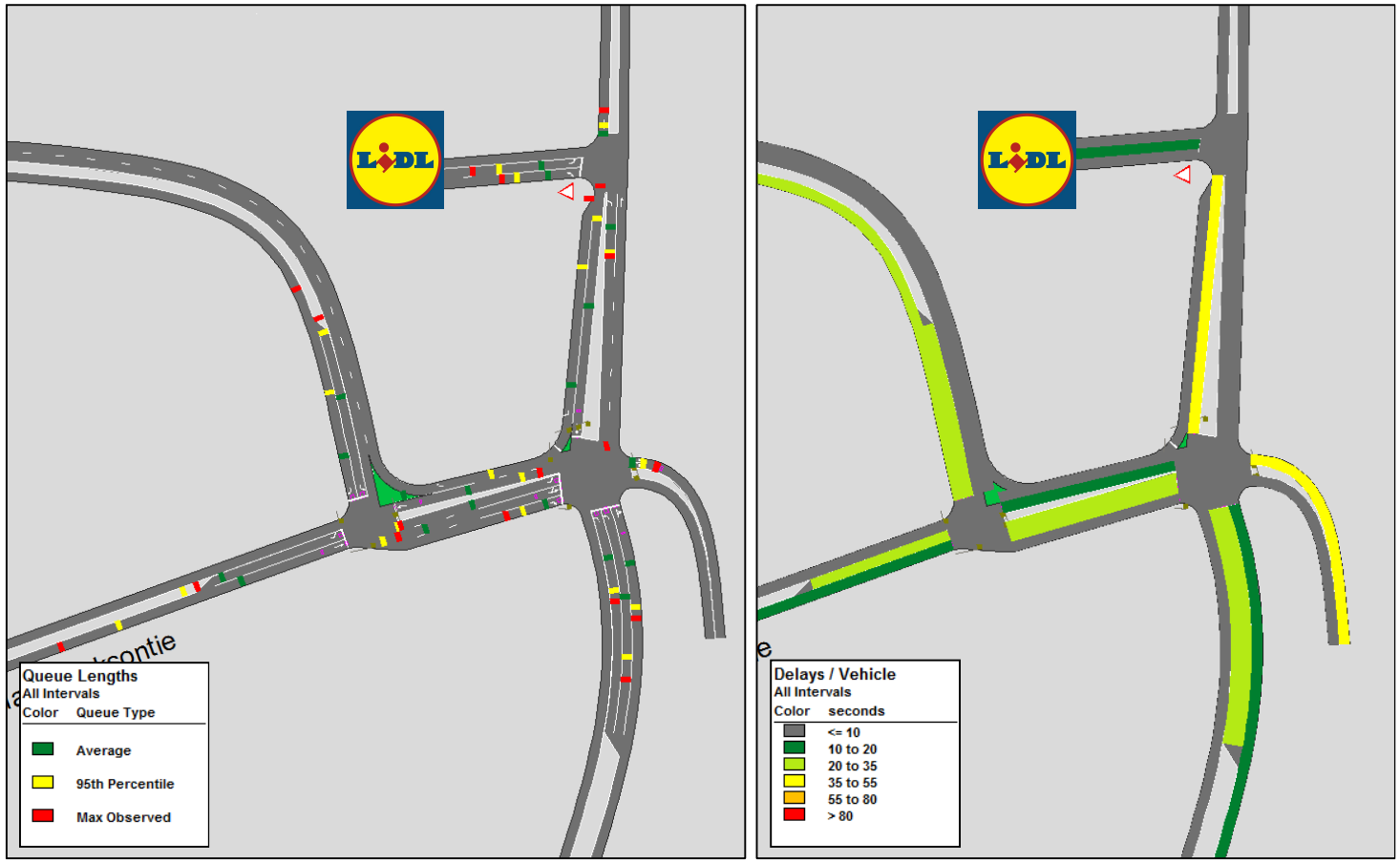

*Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattaa poiketa todellisesta

RAMBØLL

5.3.2018

LIIKENNEVALO-OHJATUN LIITTYMÄN TILATARPEET

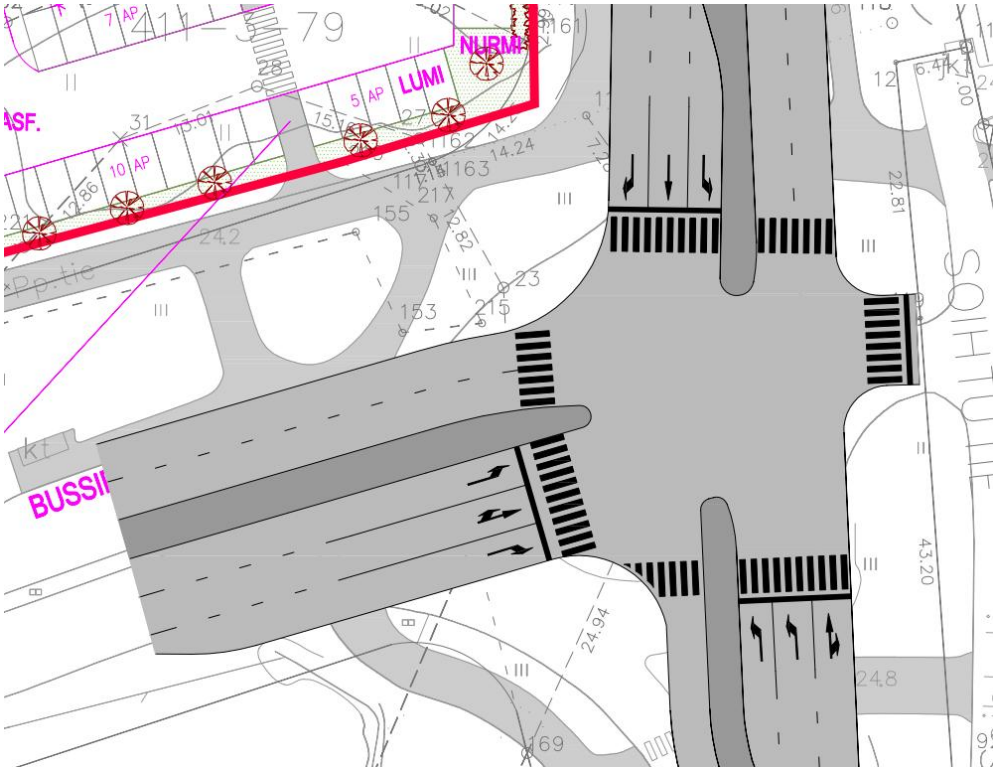

- Valo-ohjattu nelihaararisteys alustavasti mahtuu alueelle ilman kaavarajojen ylitystä
- Vierekkäiset kaistat vie paljon tilaa ympäristöstä-> liikenteellistä kokonaisuutta tulee tutkia tarkemmin etenkin jalankulkijoiden osalta

RAMBØLL

5.3.2018

YHTEENVETO

- Yhdistelmäajoneuvon ja jäteauton operointi huoltopihalle onnistuu
  - Yhdistelmäajoneuvon edellytetään käyttävän käännöksessä ensimmäistä pysäköinnin haara tontille ajettaessa

Toimivuus

- Nykytilanteessa ramppiliittymän kapasiteetti nousee ylärajoille Lildin tuottaman liikennemäärän myötä, suositellaan liittymän valo-ohjausta
  - Valo-ohjaus parantaa kiertoliittymän eteläisen tulosuunnan toimivuutta, sillä ohjelma katkoo tasaista liikennevirtaa, jolloin Vantaanlaaksotien tulosuunnan ajoneuvot pääsevät liittymään hieman helpommin.
    - ➔ Muun liikenteen lisääntyessä myös kiertoliittymään tarvitaan parannustoimenpiteitä viimeistään vuonna 2040
- 2040 tilanteessa nykyiset järjestelyt ei riittävät.
  - Turbo-kiertoliittymä parantaa liittymän kapasiteettia, mutta heikentää jalankulkijoiden turvallisuutta
  - Liikennevalo-ohjattu liittymä parantaa jalankulkijoiden turvallisuutta. Liittymien valo-ohjelmat tulee yhteenkytkeä, jottei lyhyt liittymäväli pääse jonoutumaan.

RAMBØLL

Vastaanottaja
Lidl Suomi Ky

Asiakirjatyyppi
Raportti

Päivämäärä
5.3.2018

Viite
1510037663

002320 LIDL VANTAANLAAKSON KAAVAMUUTOS, VANTAA

MELUSELVITYS

RAMBØLL

002320 LIDL VANTAANLAAKSON KAAVAMUUTOS, VANTAA
MELUSELVITYS

Päivämäärä 5.3.2018
Laatija Ville Virtanen
Tarkastaja Janne Ristolainen

Meluselvitys Vantaanlaaksoon suunnitellun päivittäistavarakaupan edellyttämää asemakaavan muutosta varten.

Ramboll
Piispanmäentie 5
PL 3
02241 ESPOO
T +358 20 755 611
F +358 20 755 6535
www.ramboll.fi

SISÄLTÖ

1.	Johdanto	1
2.	ASEMAKAAVA-ALUE	1
3.	Sovellettavat ympäristömelun ohje- JA SUOSITUSarvot	2
3.1	Melutason yleiset ohjearvot (Valtioneuvoston päätös 993/1992)	2
3.2	Tavoitearvot enimmäisäänitasoille	2
4.	Menetelmät	2
4.1	Laskentamenetelmä	2
4.2	Maastomalliaineistot ja maankäyttösuunnitelma	3
4.3	Melulähteet ja liikennetiedot	3
5.	Tulokset	4
5.1	Ulko-oleskelualueiden melutasot	4
5.2	Kaupan tavaraliikenteestä aiheutuvat enimmäisäänitasot	5
6.	Yhteenveto	5
LIITTEET	6	

1. JOHDANTO

Tässä työssä laadittiin meluselvitys Vantaan kaupungin Vantaanlaaksontie 34 kohdalle, jossa tarkoituksena on toteuttaa asemakaavanmuutos Lidl:n päivittäistavarakaupan toteuttamista varten. Laskennallisella mallinnuksella selvitettiin suunnitellun päivittäistavarakaupan mukanaan tuoman liikenteen muutos nykytilanteen melutasoihin sekä yöajan aikaisen huoltoliikenteestä aiheutuvat yöajan keskiäänitasot sekä enimmäisäänitasot lähimpien asuintalojen kohdalla.

Työ on tehty Lidl Suomi Ky:n toimeksiannosta, jossa yhteyshenkilöinä ovat olleet ollut Jarmo Pehkonen ja Kristian Rantaharju. Rambollissa meluselvityksestä on vastannut projektipäällikkö Janne Ristolainen. Melumallinnuksen ja raportoinnin on tehnyt suunnittelija Ville Virtanen.

2. ASEMAKAAVA-ALUE

Asemakaava-alue sijaitsee Hämeenlinnanväylän itäpuolella Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymän luoteispuolella. Kaava-alueen sijainti Vantaalla on esitetty kuvassa 1.

Kuva 1. Kaavamuutosalueen sijainti. (Lähde: Maanmittauslaitoksen avoimien aineistojen tiedostopalvelu)

3. SOVELLETTAVAT YMPÄRISTÖMELUN OHJE- JA SUOSITUSARVOT

3.1 Melutason yleiset ohjearvot (Valtioneuvoston päätös 993/1992)

Ympäristömelua kuvataan yleisimmin keskiäänitasolla L_{Aeq} (ekvivalenttitaso), jossa hetkelliset äänen voimakkuuden vaihtelut on tasoitettu pitkälle ajalle ja taajuussisältö on painotettu korvan herkkyyden mukaan ns. A-painotuksella.

Valtioneuvosto on antanut melutason yleiset ohjearvot (valtioneuvoston päätös 993/1992). Taulukossa 1 on esitetty päivä- ja yöajan ohjearvot keskiäänitasolle ulkona ja sisällä. Ohjearvot on tarkoitettu käytettäväksi kaavoituksessa, rakentamisessa ja tiensuunnittelussa.

Taulukko 1. VNp 993/1992 mukaiset yleiset melutason ohjearvot ulkona ja sisällä.

	L_{Aeq}, enintään	
Ulkona	Päivällä (07–22)	Yöllä (22–07)
Asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB [1)]
Uudet asuinalueet, virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	45 dB [1)]
Loma-asumiseen käytettävät alueet [3)], leirintäalueet ja virkistysalueet taajamien ulkopuolella sekä luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB [2)]
Sisällä		
Asuin-, potilas- ja majoitushuoneet	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	-
Liike- ja toimistohuoneet	45 dB	-

[1)] Oppilaitoksia palvelevilla alueilla ei sovelleta yöohjearvoa

[2)] Yöohjearvoa ei sovelleta sellaisilla luonnonsuojelualueilla, joita ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä

[3)] Loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamassa voidaan soveltaa asumiseen käytettävien alueiden ohjearvoja

L_{Aeq} = melun A-painotettu keskiäänitaso (ekvivalenttitaso)

Ohjearvojen määrittely tarkoittaa melun ekvivalenttitasoa eli keskiäänitasoa koko ohjearvon aikavälillä. Siten lyhytaikaiset ohjearvon desibelirajan ylitykset eivät välttämättä aiheuta päätöksessä tarkoitetun ohjearvon ylitystä, mikäli aikaväli sisältää hiljaisempia jaksoja. Mikäli melu on luonteeltaan impulssimaista tai kapeakaistaista, siihen lisätään 5 dB.

3.2 Tavoitearvot enimmäisäänitasoille

WHO on julkaissut ohjeistuksen "Guidelines for Community Noise" vuonna 1999. Ohjeistuksessa on mm. annettu tavoitearvot melutasoille. Makuuhuoneeseen sisälle määritetty yöaikainen tavoitearvo enimmäisäänitasolle on L_{AFmax} 45 dB, kun ikkunat pidetään suljettuina.

Suomen lainsäädännössä ei ole annettu enimmäisäänitasoille (L_{AFmax}) varsinaisia ohjearvoja. Ympäristöministeriön Ympäristöoppaassa 108 (Rakennuksen julkisivun ääneneristävyyden mitoittaminen) ja Uudenmaan ELY-keskuksen oppaassa 02/2013 (Melun- ja tärinäntorjunta maankäytön suunnittelussa) sisällä sallittava enimmäisäänitaso olisi L_{Amax} 45 dB. Jos tapahtumia on runsaasti yön aikana, on tapauskohtaisesti hyvä soveltaa alempaa arvoa.

4. MENETELMÄT

4.1 Laskentamenetelmä

Melulaskennat on tehty 3D–maastomallin huomioivalla SoundPLAN 7.4 -melulaskentaohjelmistolla pohjoismaista tieliikennemelun laskentamallia (RTN 1996) käyttäen.

3D-laskentamalli ottaa huomioon etäisyysvaimenemisen, ilman ääniabsorption, maastonmuodot, esteet, heijastukset sekä maanpinnan absorptio-ominaisuudet. Laskentamallissa on oletuksena

ns. vähän ääntä vaimentavat olosuhteet, eli lievä myötätuuli melulähteestä laskentapisteeseen päin. Laskentatulosteissa olevat meluvyöhykkeet eivät siis esiinny yhtä laajoina samanaikaisesti, vaan ainoastaan laskentaoletuksen mukaisessa myötätuulitilanteessa.

Laskentamallissa käytetyt parametrit on listattu taulukossa 2. Tieliikennemelun laskentamallin epävarmuus on alle 500 metrin etäisyyksillä noin ±2 dB.

Taulukko 2. Laskentaparametrit

Laskentaverkko	laskentapisteiden väli 5 metriä
Laskentakorkeus	2 metriä maanpinnasta
Laskentaetäisyys	1500 metriä laskentapisteestä
Heijastukset/absorptio	Rakennukset ja tien pinnat absorptiokerroin 0 (kova); muut pinnat: absorptiokerroin 1 (pehmeä)
Heijastusten lukumäärä	2
Laskettavat melusuureet	Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$, dB Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22\text{-}7}$, dB

Melutarkastelut tehtiin nykytilanteen (v. 2017) liikennemäärillä. Melulähteinä huomioitiin Hämeenlinnanväylä, Martinlaaksontie sekä Vantaanlaaksontie Martinlaaksontien liittymän molemmin puolin. Melutasot laskettiin ulkoalueiden melutilanteen arvioimista varten 2 metrin korkeudelle. Lisäksi laskettiin rakennusten julkisivuihin kohdistuvat keskiäänitasot sisätilojen enimmäisäänitasojen arvioimiseksi.

4.2 Maastomalliaineistot ja maankäyttösuunnitelma

Maasto ja rakennukset mallinnettiin tilaajalta saadun kantakartta aineiston pohjalta. Meluselvitys tehtiin käyttäen 9.8.2017 päivätyn havainnekuvan mukaista rakennusmassoittelua. Suunnitellut rakennukset digitoitiin malliin havainnekuvan pohjalta. Mallissa huomioitiin pysäköintialueen pohjoisosaan suunniteltu 2-2,5m korkea meluaita.

4.3 Melulähteet ja liikennetiedot

Lastauspihan toiminnassa huomioitiin seuraavat melulähteet:

- 1 kuorma-auto käy yöaikana klo 3 ja 6 välillä, kuorma-auto on varustettu kylmälaitteilla (kompressorimelu)
- peruutussummeri (piippaus) kun auto peruuttaa lastaussiltaa kohti, 1 minuutti/käynti
- kuorma-auto viipyy lastaushallissa 15 minuuttia, jolloin:
    - kylmäkompressori käy auton hytin päällä 15 minuuttia
    - purku/lastaustapahtuman äänet kestävät 15 minuuttia
    - auto on tyhjäkäynnillä toiminnan ajan 15 minuuttia

Käytetyt äänitehotasot on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 3. Selvityksessä käytetyt melulähteet

Äänilähde	Äänitehotaso (L_{WA})	Toiminta-aika	Tehollinen käyttöaika toiminta-aikana	Akustinen korkeus maanpinnasta
Purku ja lastaus	98 dB (L_{Wmax} 108 dB)	15 min / yö	100 %	+ 2 m
Auton tyhjäkäynti	88 dB	15 min / yö	100 %	+ 2 m
Peruutussummeri	100 dB	1 min / yö	100 %	+ 2 m
Kylmäkoneisto	106 dB	15 min / yö	100 %	+ 3 m

Peruutussummerin (piippaus) äänitaso perustuu asetuksen vaatimukseen 75 dB 7 m etäisyydellä. Kylmäkompressorin ja auton tyhjäkäynnin äänitasot perustuvat Rambollin mittaamiin arvoihin

toisessa vastaavassa kohteessa. Myös purku/lastaustapahtuman äänet perustuvat Rambollin mittaamiin arvoihin toisessa vastaavassa kohteessa, enimmäistasojen on arvioitu olevan +10 dB suurempia kuin mitattu (impulssikorjaus huomioitu) äänitehotaso.

Mallinnuksessa huomioitiin melulähteinä Hämeenlinnanväylä, Martinlaaksontie ja Vantaanlaaksontie, sekä lisäksi yöaikana Lidl:n tavaraliikenne. Ajoneuvojen nopeudet mallinnettiin nykyisten nopeusrajoitusten mukaisina. Mallinnuksessa käytetyt liikennetiedot on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 4. Selvityksessä käytetyt liikennetiedot

Nykytilanne	KAVL, ajon./vrk	Raskaita ajoneuvoja, %	Nopeus, km/h	Yöliikenteen osuus, %
Hämeenlinnanväylä	60 600	6,9	100 (ras.80)	10 %
Martinlaaksontie	12 600	Päivä: 7 / Yö: 13	40 (ras.40)	6 %
Vantaanlaaksontie Pohj. liikenneympyrästä	9 630	Päivä: 7 / Yö: 13	40 (ras.40)	6 %
Vantaanlaaksontie Et. liikenneympyrästä	6 300	Päivä: 7 / Yö: 9	40 (ras.40)	6 %
Ennustetilanne 2040	**KAVL, ajon./vrk**	**Raskaita ajoneuvoja, %**	**Nopeus, km/h**	**Yöliikenteen osuus, %**
Hämeenlinnanväylä (v.2025)	78 300	6,9	100 (ras.80)	10 %
Martinlaaksontie	10 900	Päivä: 7 / Yö: 13	40 (ras.40)	6 %
Vantaanlaaksontie Pohj. liikenneympyrästä	10 600	Päivä: 7 / Yö: 13	40 (ras.40)	6 %
Vantaanlaaksontie Et. liikenneympyrästä	8 100	Päivä: 7 / Yö: 9	40 (ras.40)	6 %
Ramppi pohjoiseen	7 700	-	60	12 %
Ramppi etelästä	2 400	-	60	12 %
Lidl asiakasliikenne	4 600	-	40	0 %

Lidl asiakasliikenteen on Rambollin laatimassa liikenteen toimivuustarkastelussa oletettu suuntautuvan 30% Vantaanlaaksontietä pohjoisen suuntaan ja 70 % etelän suuntaan. Tämä liikenne lisättiin Vantaanlaaksontien liikennemääriin.

5. TULOKSET

Mallinnustulokset on esitetty meluvyöhykekarttoina liitteissä 1-4. Ulko-oleskelualueiden melutilannetta kuvaavissa kartoissa on esitetty keskiäänitasot tai enimmäisäänitasot 5 dB välein värillisinä vyöhykkeinä.

5.1 Ulko-oleskelualueiden melutasot

Päivä- ja yöajan keskiäänitasot ulko-oleskelualueilla on esitetty liitteissä 1 ja 2 nykytilanteen 2017 liikenteellä ilman suunniteltua päivittäistavarakaupan rakennusta sekä suunnitellulla päivittäistavarakaupan rakennuksella ja asiakasliikenteellä.

Mallinnuksen mukaan tie- ja katuliikenteestä aiheutuva päiväajan keskiäänitaso ylittää nykytilanteessa päiväajan ohjearvon 55 dB useimpien suunnitellun kaupan tontin ympäristössä sijaitsevien asuintalojen tonttien piha-alueilla. Myös yöajan ohjearvo 50 dB ylittyy useimpien suunnitellun kaupan tontin ympäristössä sijaitsevien asuintalojen kohdalla.

Suunnitellun päivittäistavarakaupan asiakasliikenne nostaa päiväajan melutasoja lähimpien asuintalojen piha-alueilla alle 1 dB.

5.2 Kaupan tavaraliikenteestä aiheutuvat enimmäisäänitasot

Suurimmat hetkelliset enimmäisäänitasot aiheutuvat lastauksen ja purkamisen kolahduksista, kun tavaraa puretaan rekasta ja lastataan rekkaan. Rekan peruutussummerin ääni (hetkellinen enimmäisäänitaso) on hiljaisempi. Suurimmat lasketut asunnon julkisivuun kohdistuvat enimmäisäänitasot suunnitellun kaupan ympäristössä ovat L_{AFmax} 61 dB. Pysäköintialueen pohjoisosaan suunnitellun meluaidan korkeudella (mallinnuksessa tutkittiin pysäköintialueen reunan korkeustasosta mitattuna 2,0 m korkean ja 2,5 m korkean aidan vaikutusta) oli vaikutusta enimmäisäänitasoihin lähempänä Hämeenlinnanväylää olevien rakennusten kohdalla. Korkeammalla tutkitulla aitavaihtoehdolla mallinnetut enimmäisäänitasot olivat noin 2 dB pienempiä. Lähempänä Vantaanlaaksontietä olevien rakennusten kohdalla meluaidan korkeusvaihtoehdoilla ei ollut eroa julkisivuun kohdistuvan enimmäisäänitason osalta.

WHO suositus suurimmille enimmäisäänitasoille sisätiloissa yöaikana on L_{AFmax} 45 dB. Tyypillinen ulkoseinän ääneneristävyys on hieman vanhemmallakin rakennuskannalla noin 25-30 dB (äänitasoero), joten mikäli julkisivuun kohdistuva enimmäisäänitaso on alle L_{AFmax} 70 dB, enimmäisäänitaso asuntojen sisätiloissa jää alle WHO suositusarvon. Tämä toteutuu kummallakin pysäköintialueen pohjoisreunaan tutkitulla meluaitavaihtoehdolla.

6. YHTEENVETO

Lidl Suomi Ky suunnittelee päivittäistavarakauppaa Vantaanlaaksontie 34 kohdalle Vantaalle. Ramboll on selvittänyt kaupan asiakas- ja tavaraliikenteestä aiheutuvia melutasoja kaupan suunnitellun tontin ympäristössä. Laskennallisella mallinnuksella selvitettiin suunnitellun päivittäistavarakaupan mukanaan tuoman liikenteen muutos nykytilanteen melutasoihin sekä yöajan aikaisen huoltoliikenteestä aiheutuvat yöajan keskiäänitasot sekä enimmäisäänitasot lähimpien asuintalojen kohdalla.

Suunnitellun päivittäistavarakaupan asiakasliikenne tapahtuu ainoastaan päiväaikana. Päiväajan melutaso kaupan ympäristössä ylittää monin paikoin ohjearvon jo ilman suunnitellun päivittäistavarakaupan vaikutustakin, kaupan liikenteen vaikutus päiväajan melutasoon lähimpien asuintalojen piha-alueilla on alle 1 dB.

Yöaikana suurimmat hetkelliset enimmäisäänitasot aiheutuvat lastauksen ja purkamisen kolahduksista, kun tavaraa puretaan rekasta ja lastataan rekkaan. Rekan peruutussummerin ääni (hetkellinen enimmäisäänitaso) on hiljaisempi. WHO suositus suurimmille enimmäisäänitasoille sisätiloissa yöaikana on L_{AFmax} 45 dB ja mallinnuksen perusteella enimmäisäänitasojen arvioidaan jäävän asuntojen sisätiloissa alle suositusarvon.

Suunniteltu uusi kaupan rakennus sijoittuu L_{DEN} 55 dB:n lentomeluvyöhykkeelle, minkä vuoksi sen ulkovaipan ääneneristävyyden (äänitasoero ΔL) lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Lahdessa 5. maaliskuuta 2018

RAMBOLL FINLAND OY

Janne Ristolainen Ville Virtanen

projektipäällikkö suunnittelija

LIITTEET

Liite 1.1 Meluvyöhykekartta päivällä, pelkästään Lidl asiakasliikenne
Liite 1.2 Meluvyöhykekartta yöllä, LIDLin lastauspihan toiminta

Liite 2.1 Meluvyöhykekartta päivällä, nykyinen tie- ja katuliikenne, Ilman LIDL rakennusmassoittelua
Liite 2.2 Meluvyöhykekartta yöllä, pelkästään nykyinen tie- ja katuliikenne, Ilman LIDL rakennusmassoittelua

Liite 3.1 Meluvyöhykekartta päivällä, nykyinen tie- ja katuliikenne sekä Lidl asiakasliikenne
Liite 3.2 Meluvyöhykekartta yöllä, nykyinen tie- ja katuliikenne sekä Lidl tavarankuljetukset (yöajan keskiäänitasot)

Liite 4.1 Meluvyöhykekartta päivällä, Lidl liikenteen aiheuttama muutos nykytilanteeseen
Liite 4.2 Meluvyöhykekartta päivällä, Lidl liikenteen aiheuttama muutos vuoden 2040 ennustetilanteeseen

Liite 5.1 Meluvyöhykekartta päivällä, vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne, Ilman LIDL rakennusmassoittelua
Liite 5.2 Meluvyöhykekartta yöllä, vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne, Ilman LIDL rakennusmassoittelua

Liite 6.1 Meluvyöhykekartta päivällä, vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne sekä Lidl asiakasliikenne
Liite 6.2 Meluvyöhykekartta yöllä, vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne sekä Lidl tavarankuljetukset (yöajan keskiäänitasot)

Liite 7.1 Yöajan enimmäisäänitasot, kaupan tavaraliikenne (meluaita h=2,0 m)
Liite 7.2 Yöajan enimmäisäänitasot, kaupan tavaraliikenne (meluaita h=2,5 m)

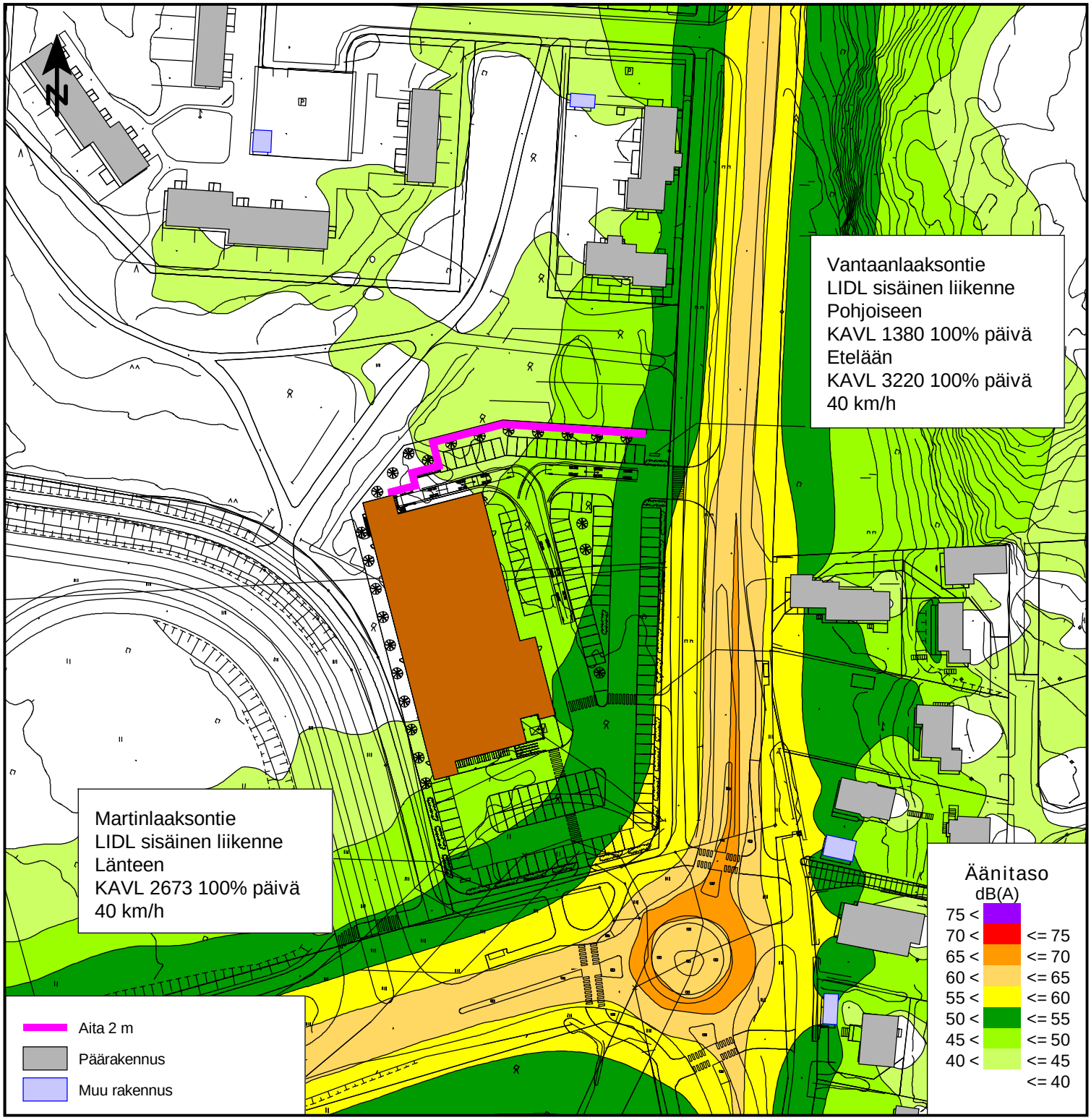

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 1.1

Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$

LIDL asiakasliikenne

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

LIITE. Kaupunginhallitus 26.03.2018 / 34 §

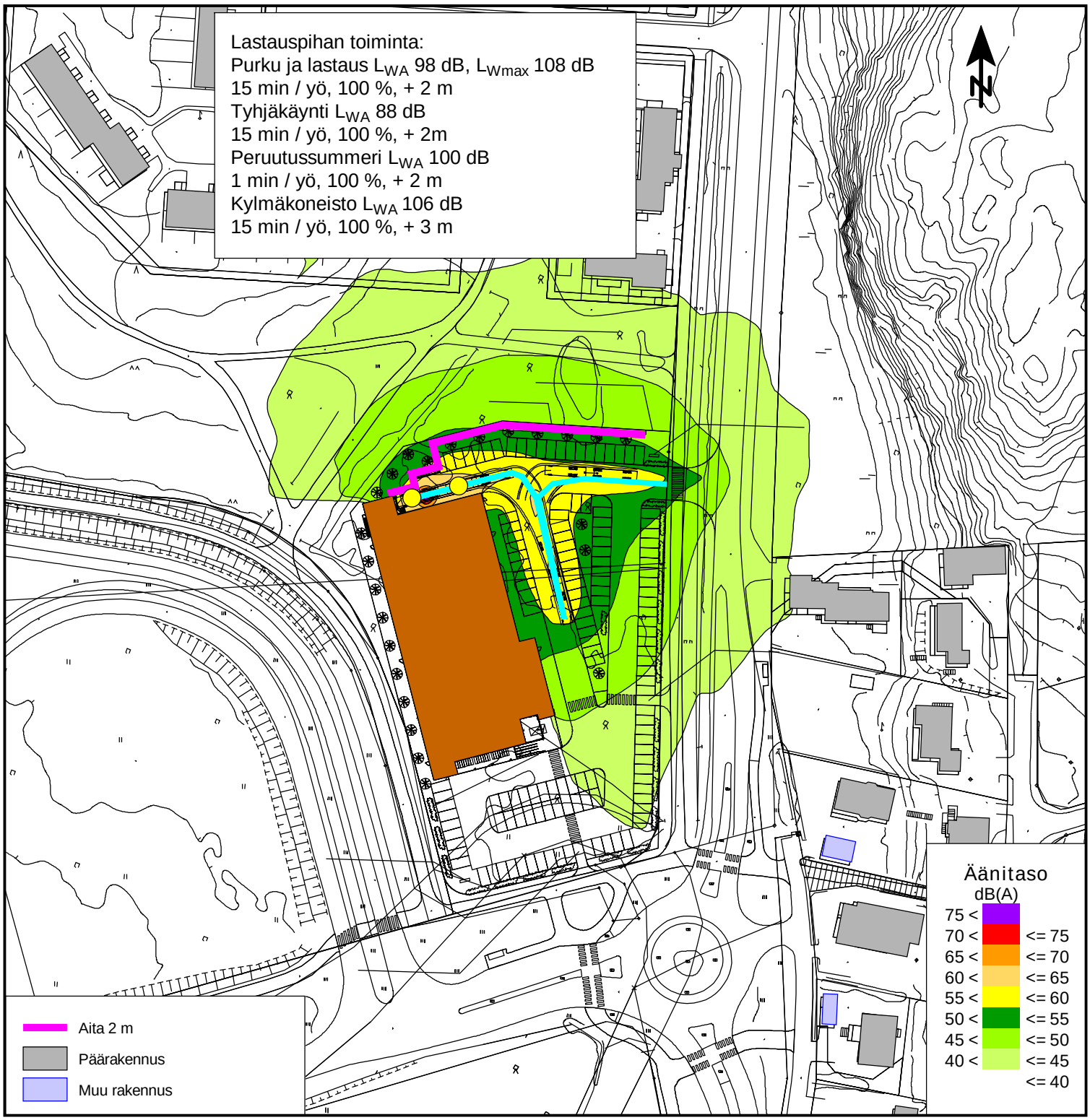

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 1.2

Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22-7}$

Lastauspihan toiminta

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Yöajan ohjearvo 50 dB
ylittyy vihreästä värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

LIITE. Kaupunginhallitus 26.03.2018 / 34 §

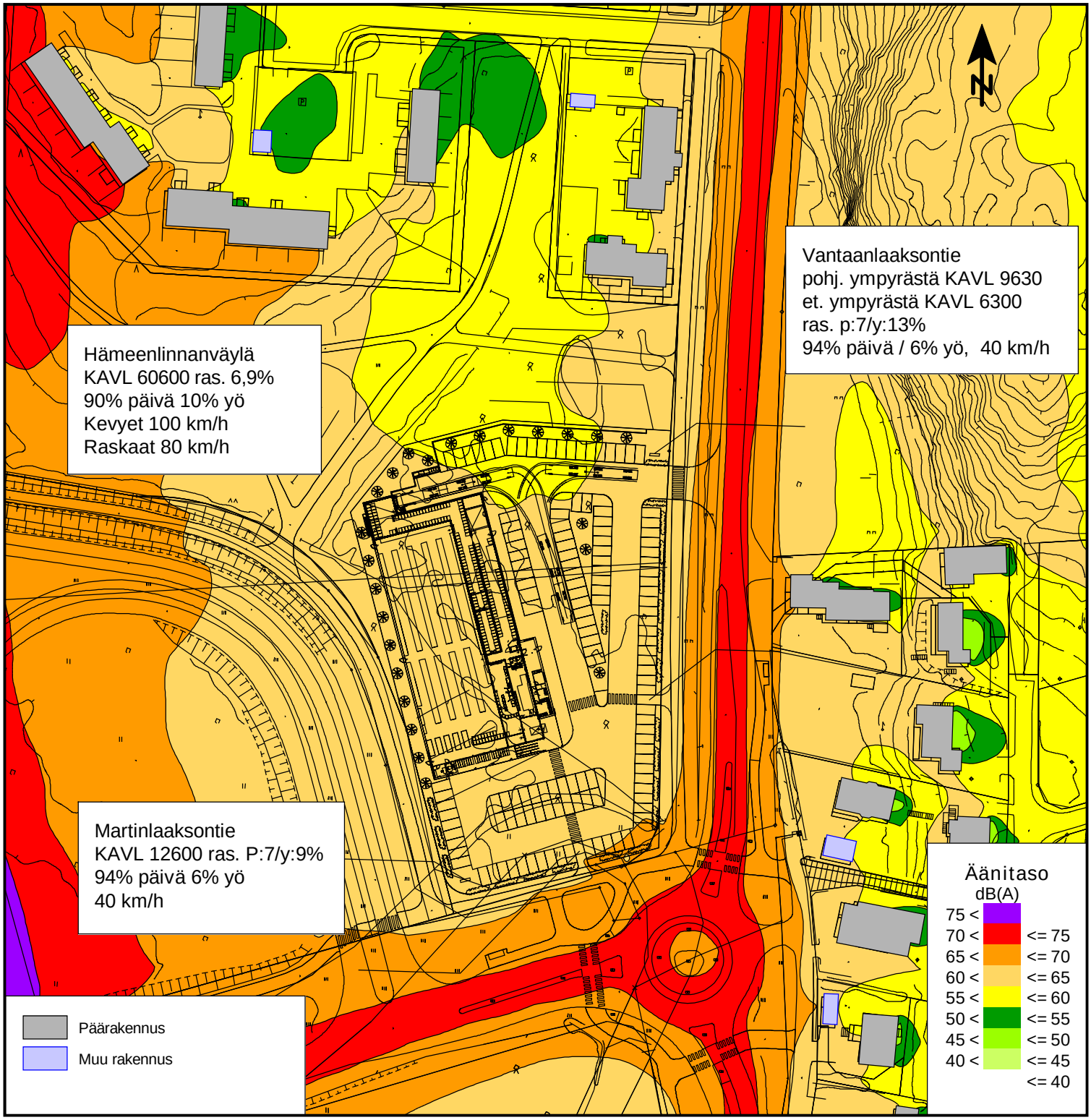

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 2.1

Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$

nykyinen tie- ja katuliikenne, ilman LIDL rakennusmassoittelua

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaises värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

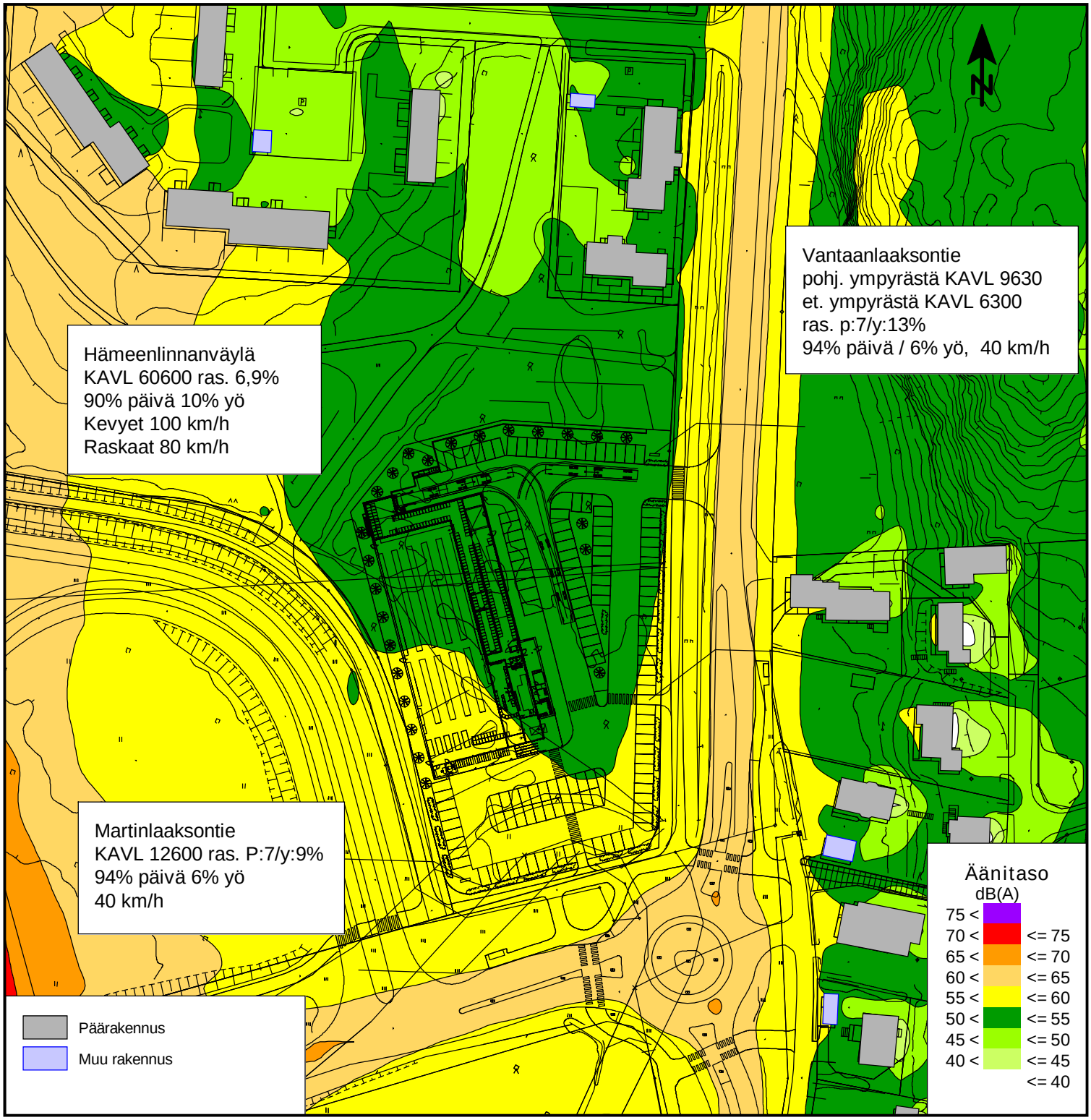

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 2.2

Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22\text{-}7}$

nykyinen tie- ja katuliikenne, ilman LIDL rakennusmassoittelua

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Yöajan ohjearvo 50 dB
ylittyy tumman vihreästä värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

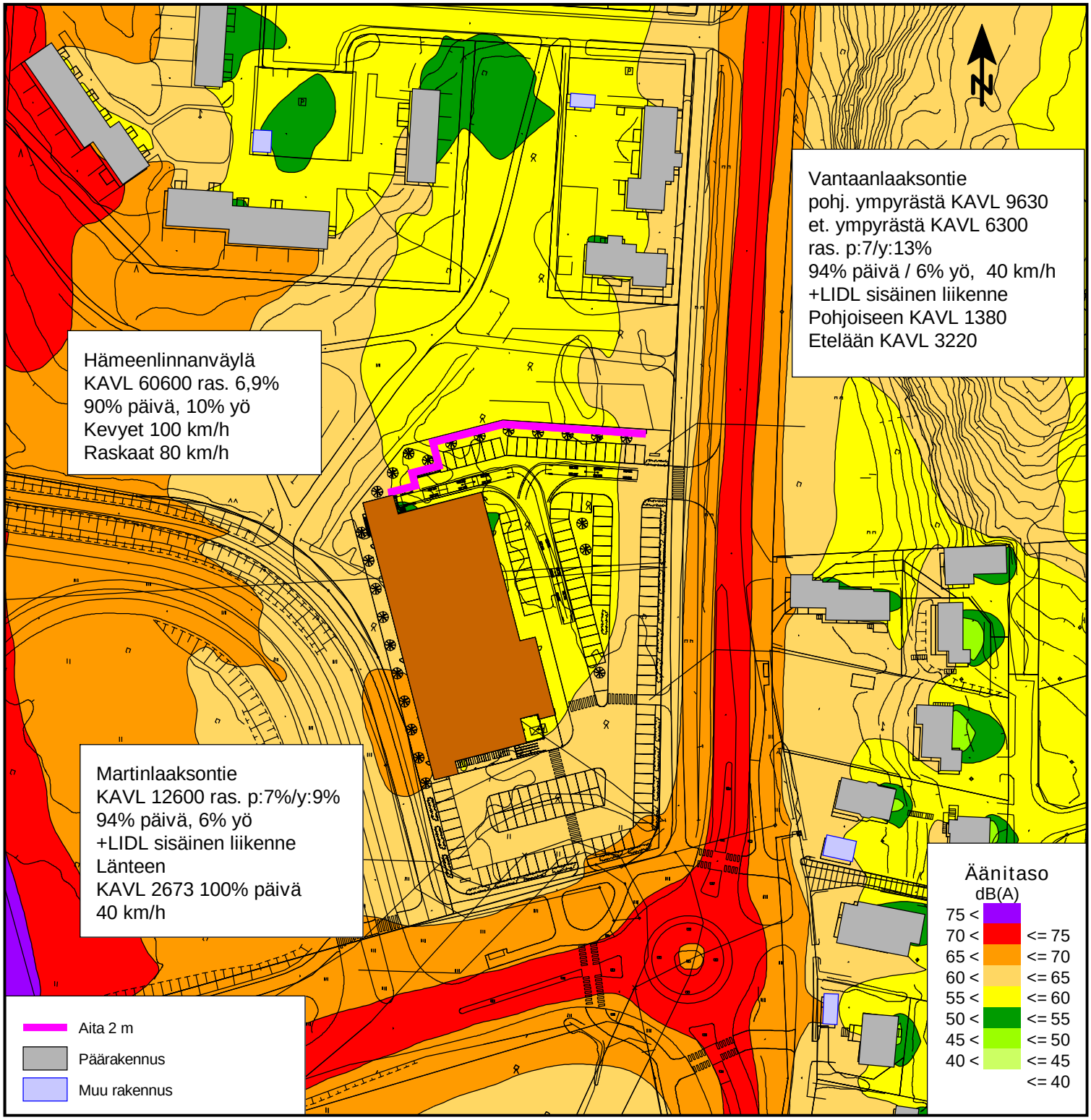

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 3.1

Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$

Muun liikenteen ja Lidlin
asiakasliikenteen yhteismelu

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

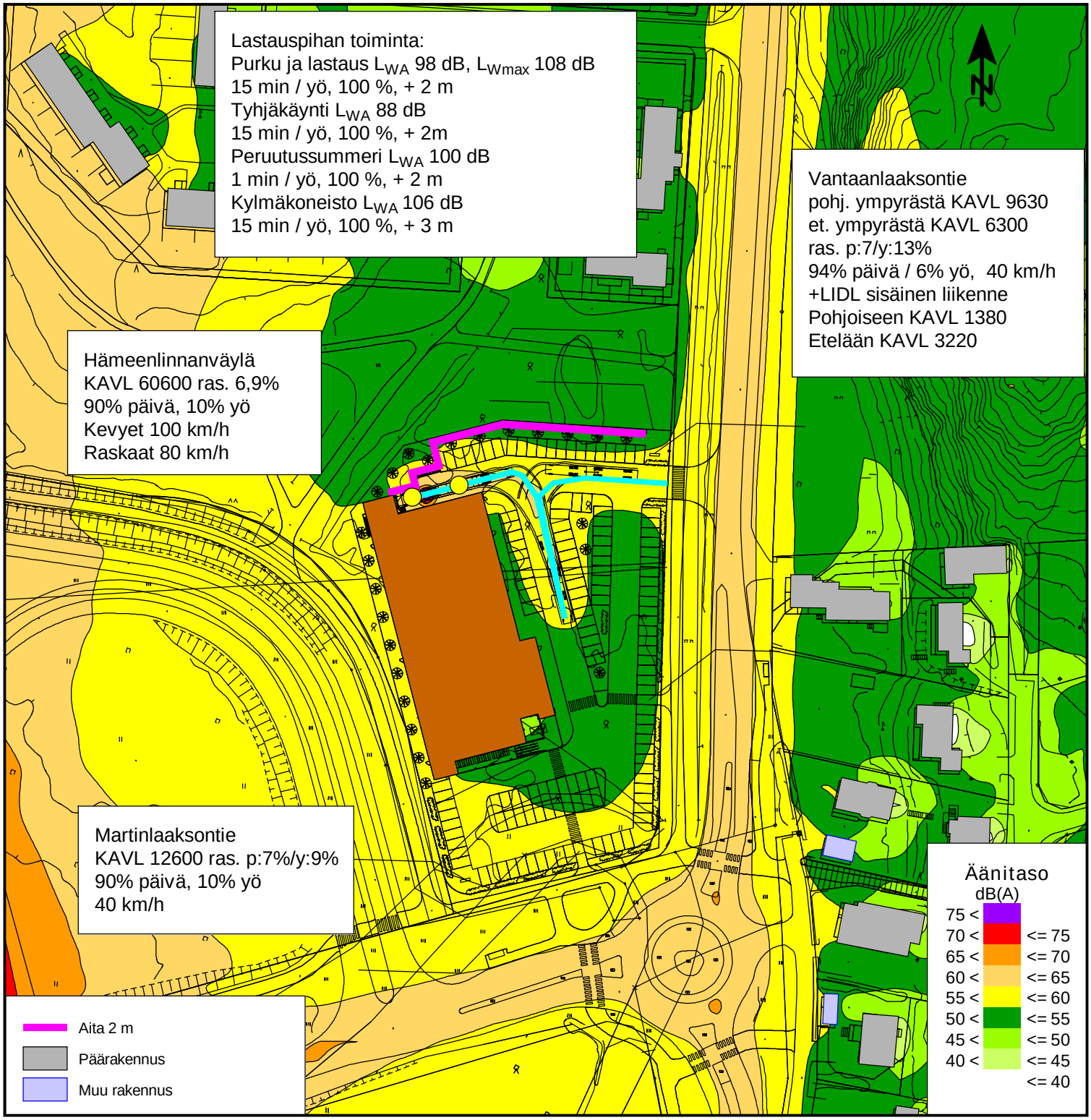

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 3.2

Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22-7}$

Yöajan liikenteen ja Lidlin
jakeluauton käynnin yhteismelu

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Yöajan ohjearvo 50 dB
ylittyy vihreästä värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

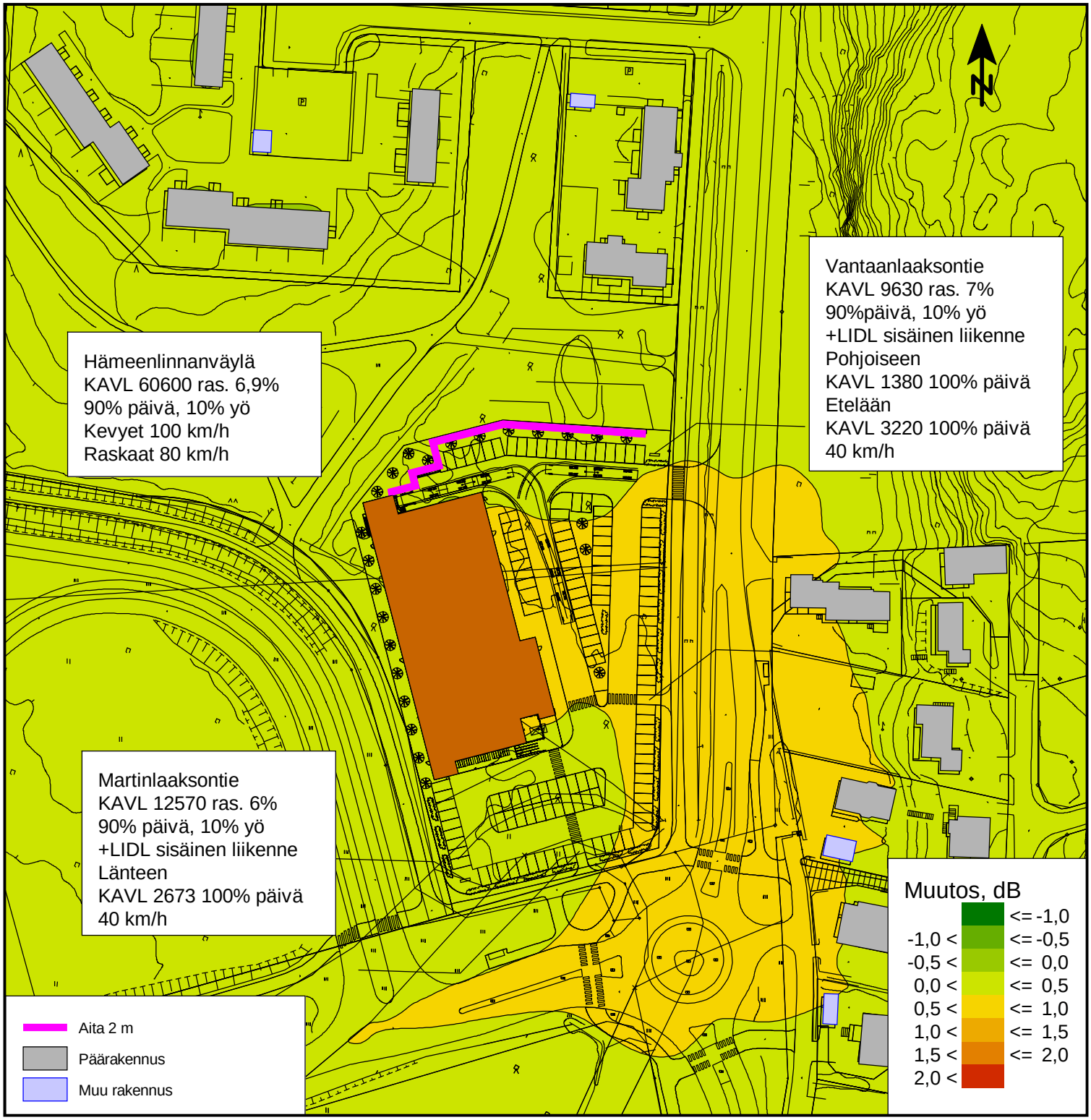

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 4.1

Lidlin asiakasliikenteen muutos
nykytilanteen päiväajan melutasoihin

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
05/03/2018 V. Virtanen

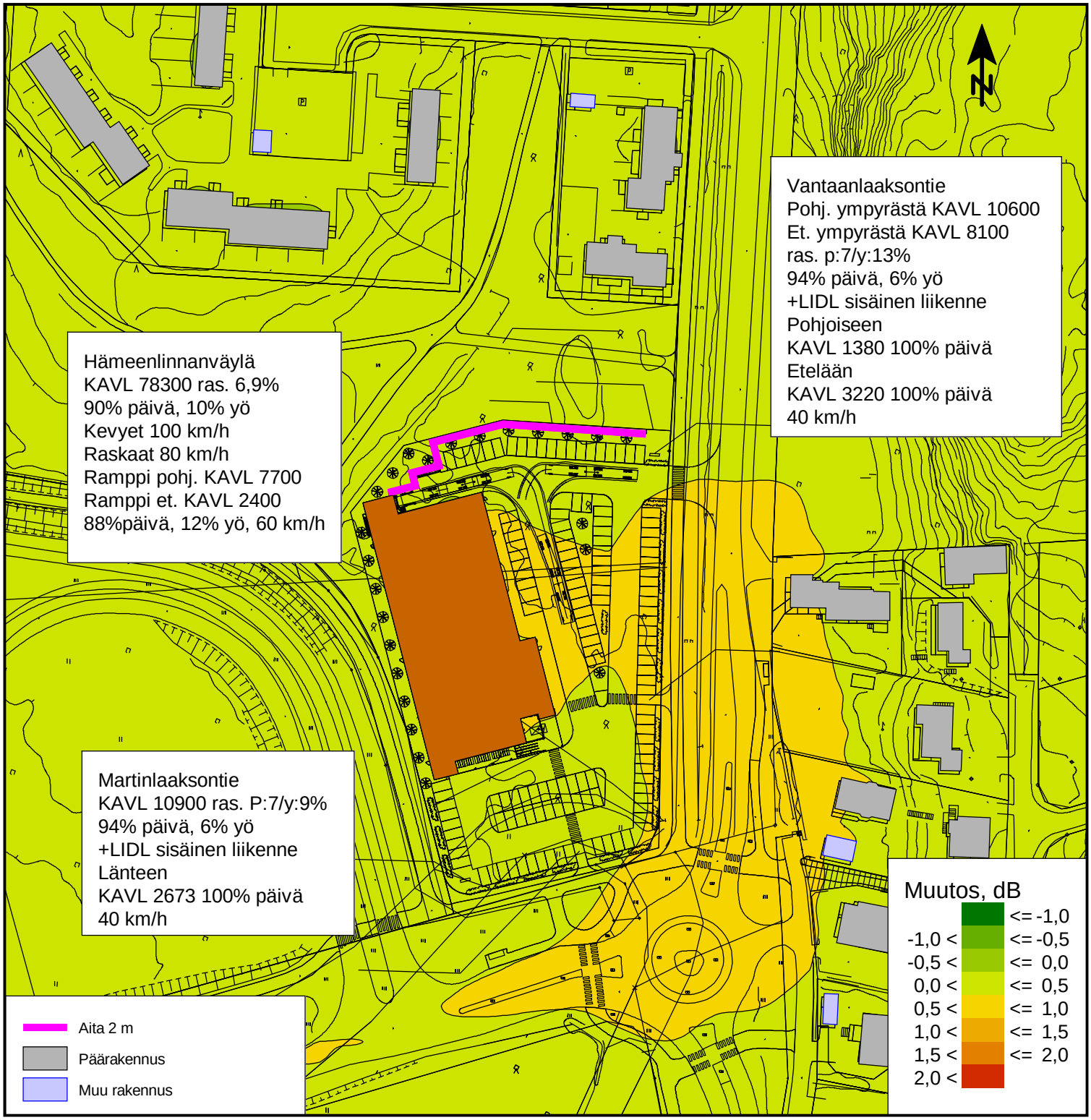

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 4.2

Lidlin asiakasliikenteen muutos
v. 2040 ennustetilanteen päiväajan melutasoihin

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
05/03/2018 V. Virtanen

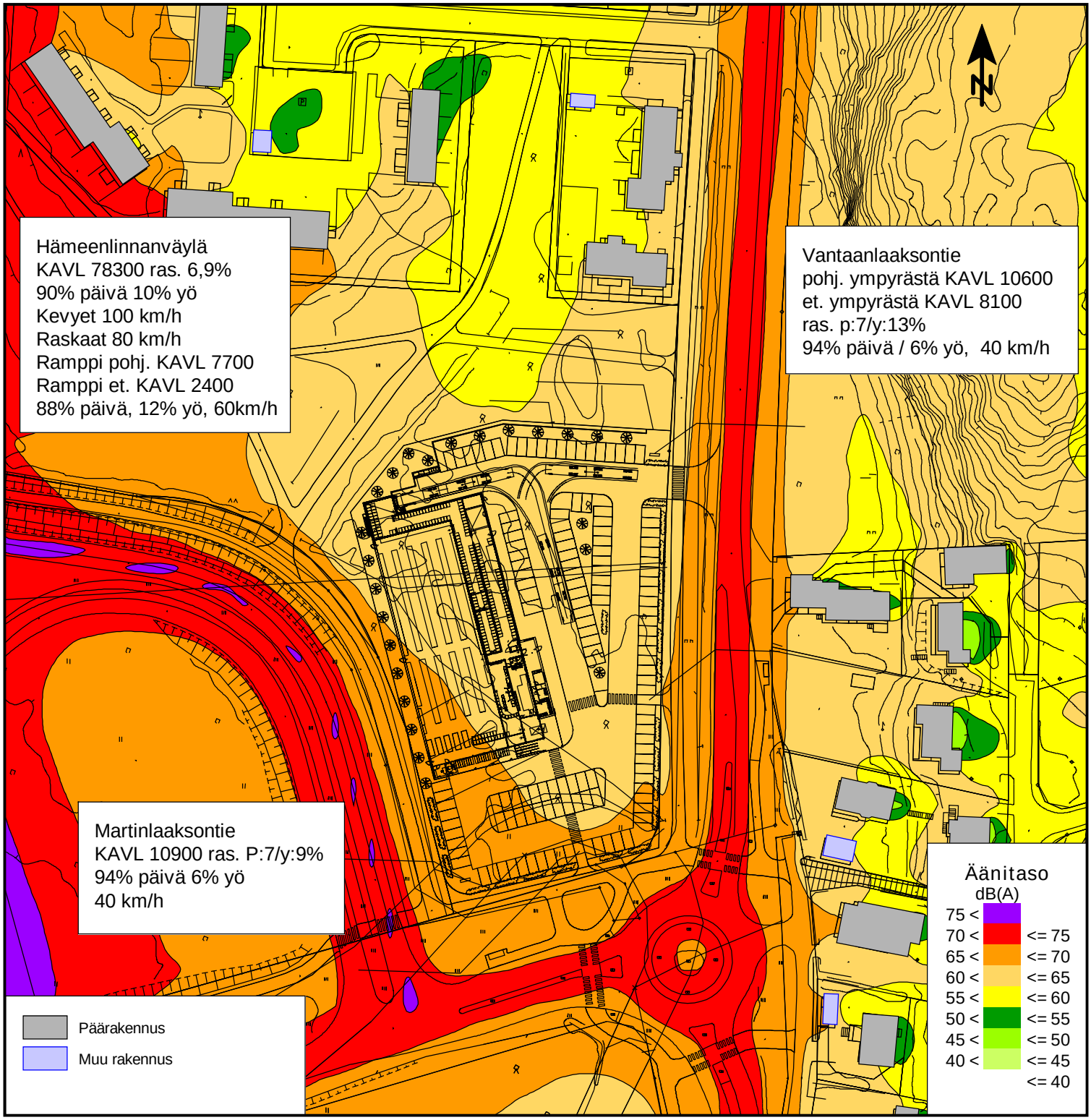

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 5.1

Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$

Vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne,
ilman LIDL rakennusmassoittelua

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

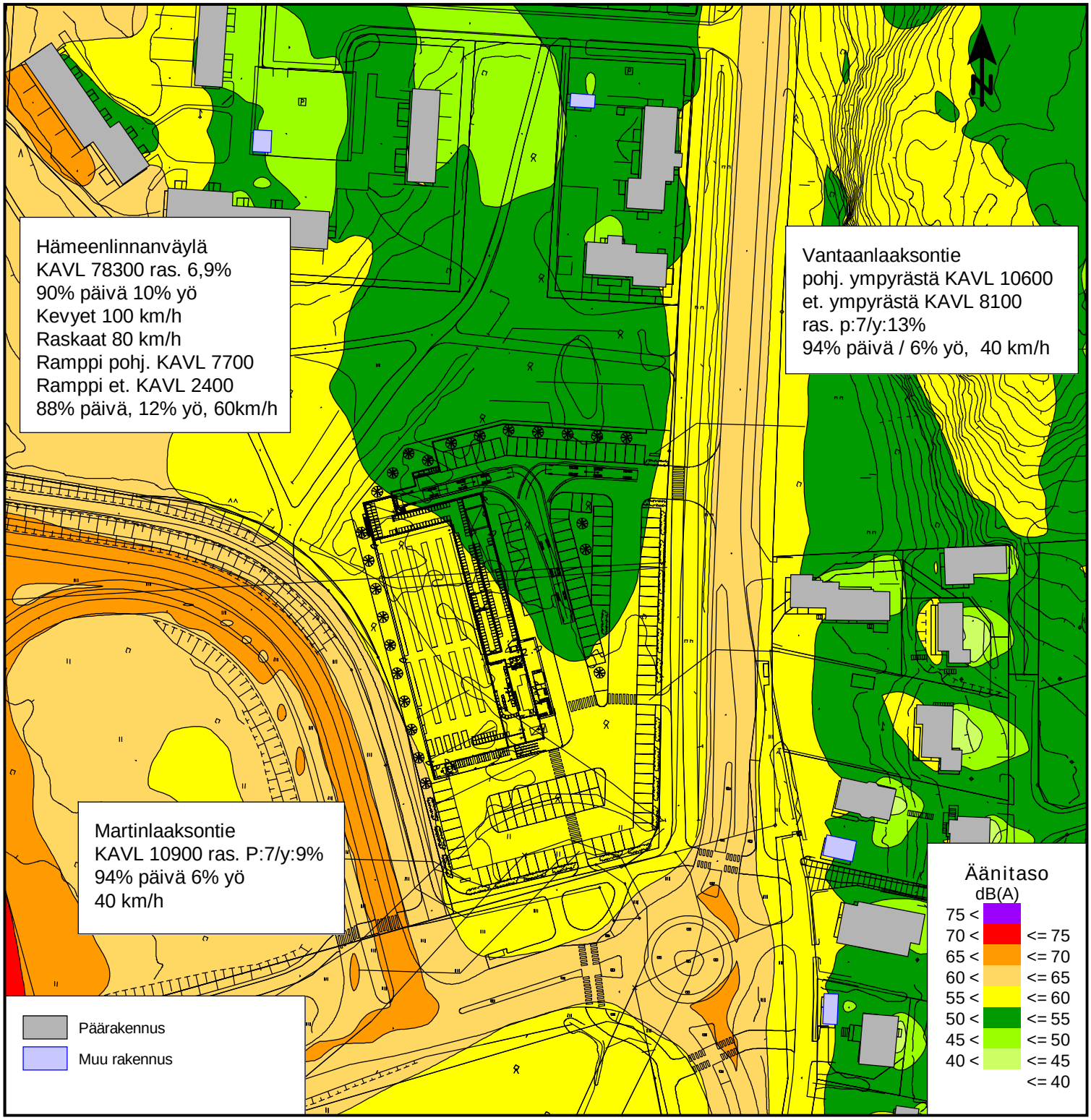

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 5.2

Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22\text{-}7}$

Vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne,
ilman LIDL rakennusmassoittelua

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

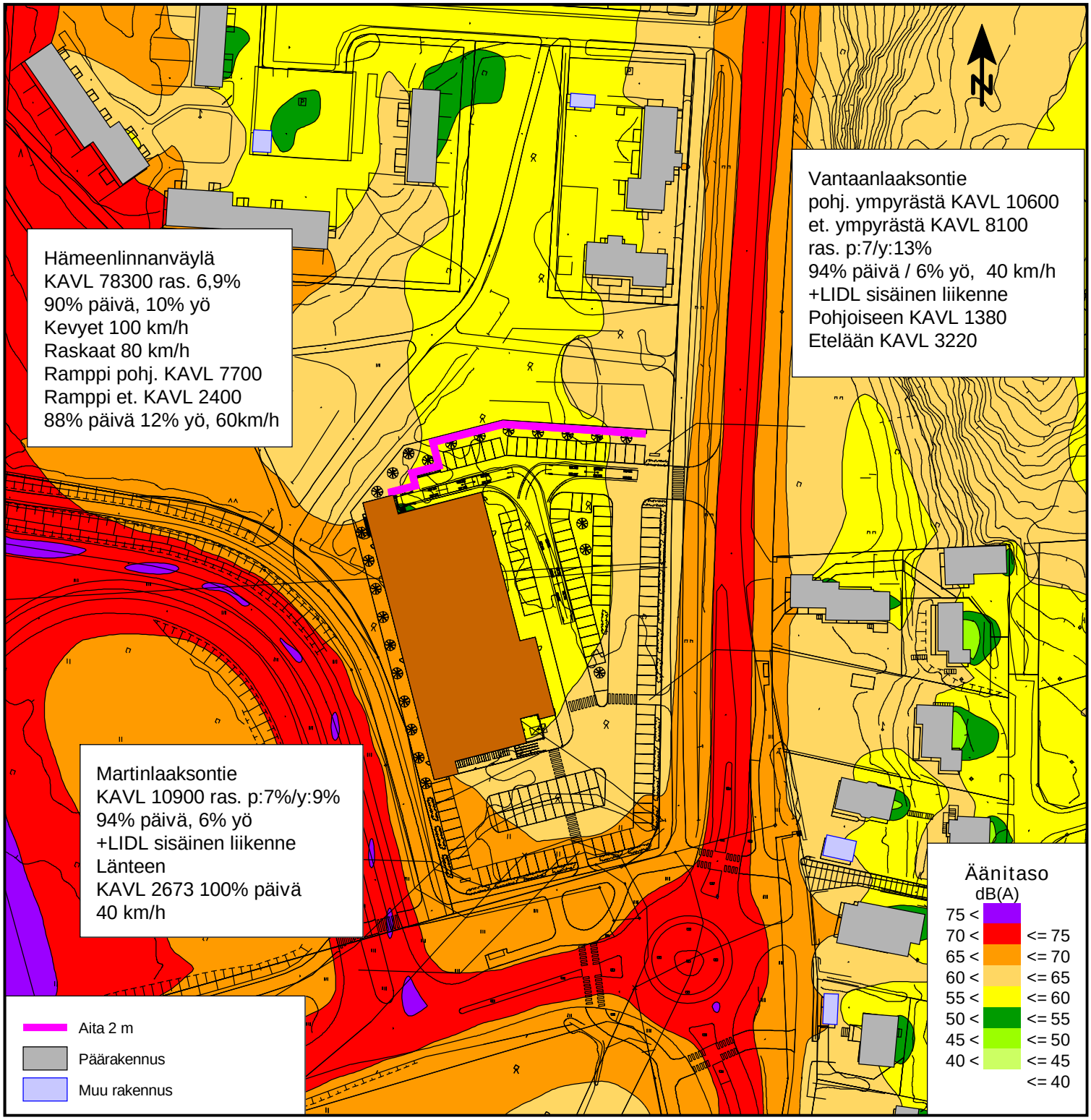

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 6.1

Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$

Muun vuoden 2040 ennusteliikenteen ja Lidlin asiakasliikenteen yhteismelu

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

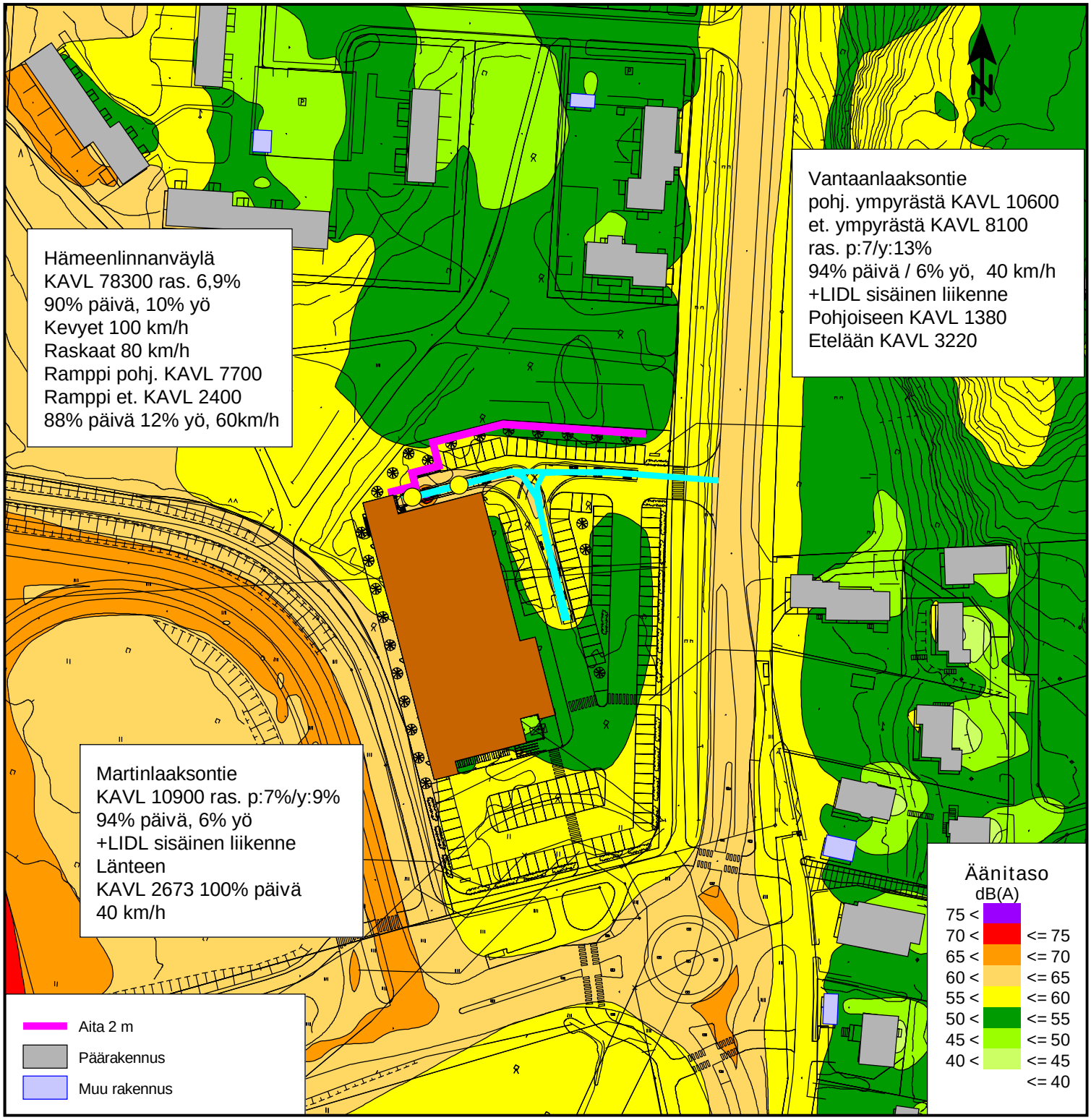

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 6.2

Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22\text{-}7}$

Muun vuoden 2040 ennusteliikenteen ja Lidlin jakeluauton käynnin yhteismelu

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

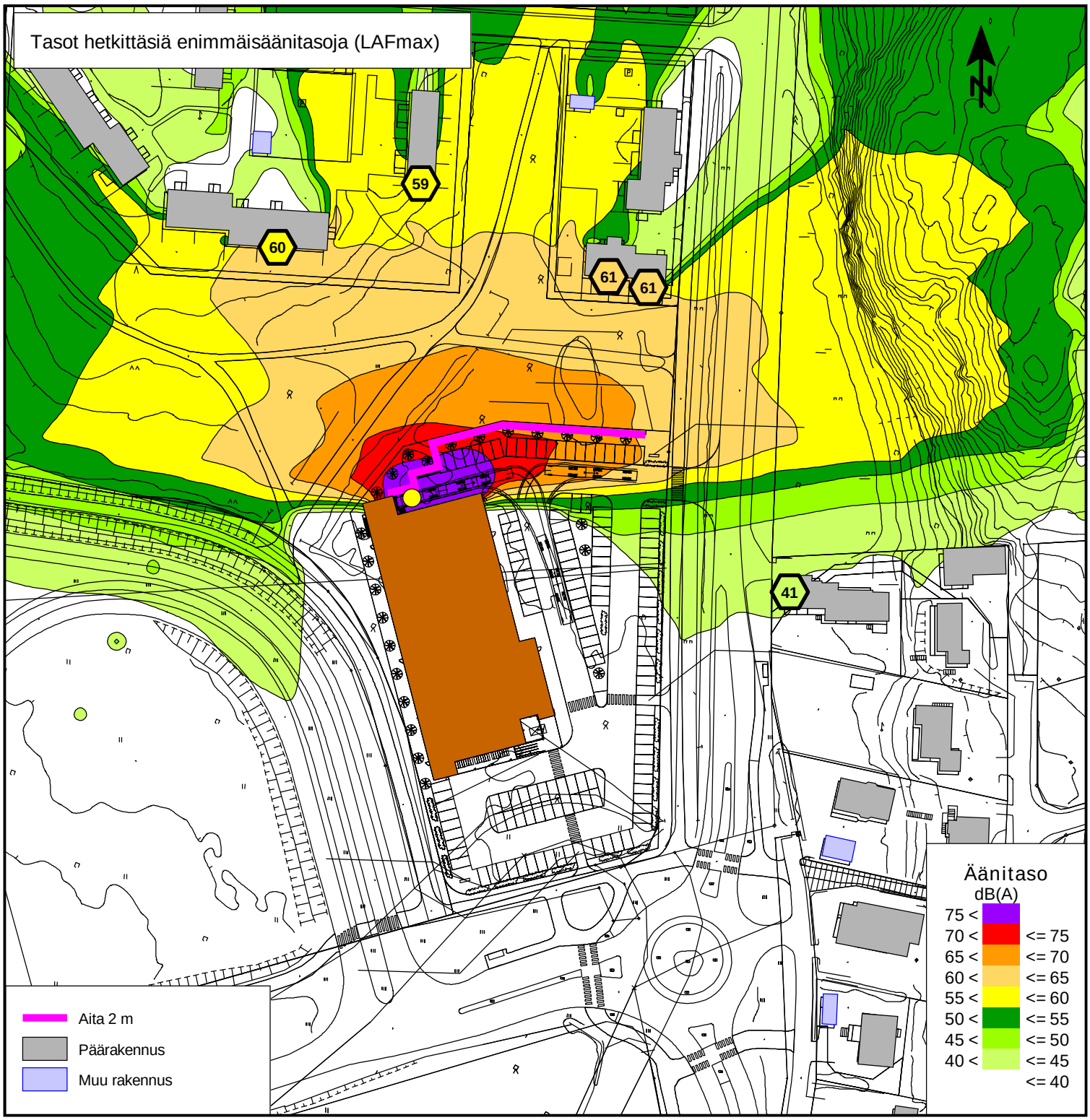

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 7.1

Yöajan maksimiäänitaso L_{Amax}

Lastaus- ja purkukolinat L_{WAmax} 108 dB

Aidan korkeus 2 m

HUOM! Tasot enimmäisäänitasoja!

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

LIITE. Kaupunginhallitus 26.03.2018 / 34 §

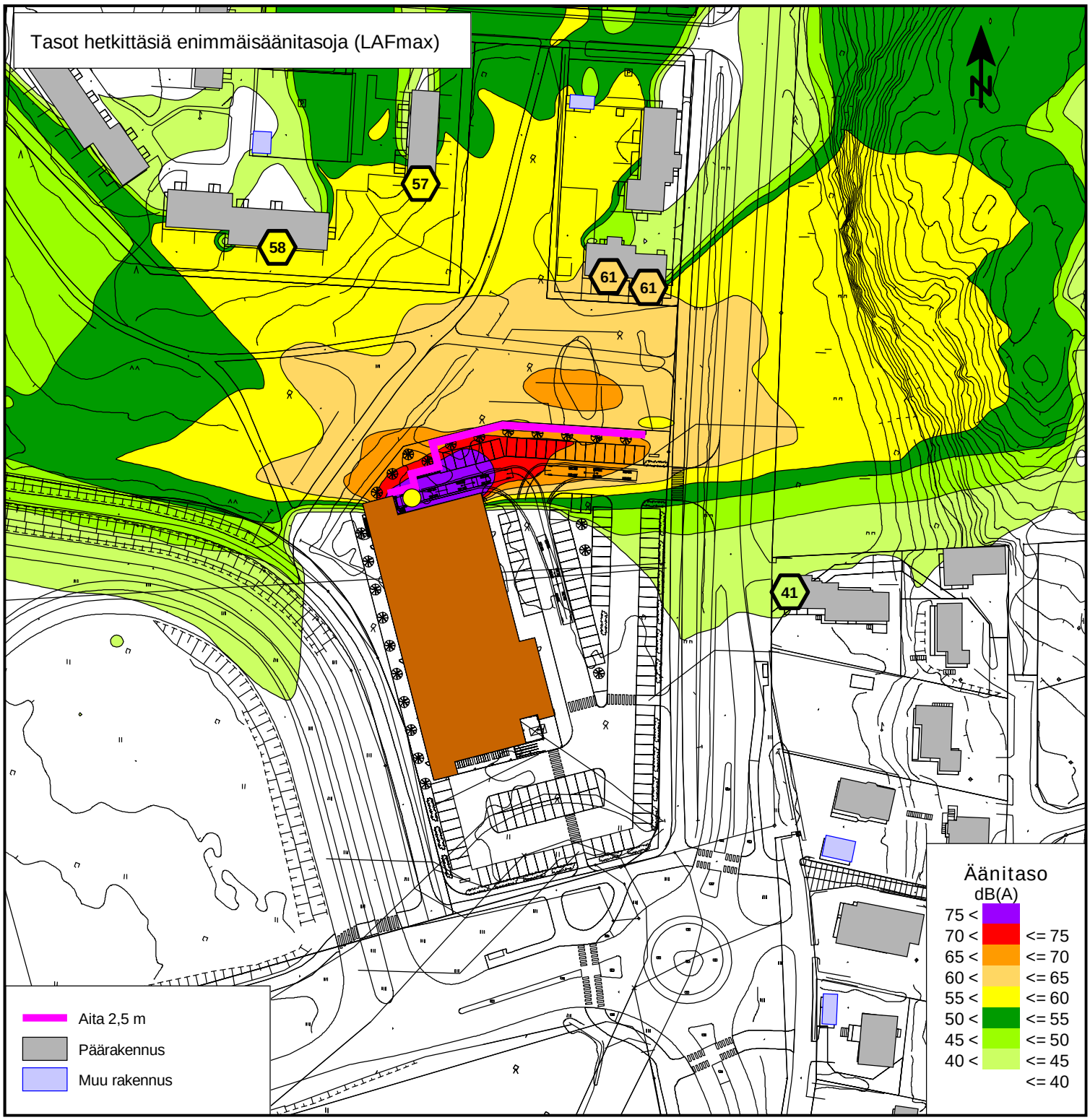

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 7.2

Yöajan maksimiäänitaso L_{Amax}

Lastaus- ja purkukolinat L_{WAmax} 108 dB

Aidan korkeus 2,5 m

HUOM! Tasot enimmäisäänitasoja!

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

LIITE. Kaupunginhallitus 26.03.2018 / 34 §

Tilaaja
Lidl Suomi Ky

Asiakirjatyyppi
Hulevesisuunnitelma

Päivämäärä
15.12.2017

Viite
1510037649

LIDL, VANTAANLAAKSO
HULEVESISUUNNITELMA KAAVAMUUTOSTA VARTEN

RAMBOLL

Tarkastus	
Päivämäärä	15.12.2017
Laatija	Roy Snellman
Tarkastaja	Salla Hostikka
Hyväksyjä	
Kuvaus	Hulevesisuunnitelma

Viite 1510037649

Sisällysluettelo

1.	Johdanto	1
2.	Suunnittelukohde	1
3.	Suunnittelualueen kuvaus ja maankäyttö	1
4.	Hulevesien viivytys	2
4.1	Mitoitusvirtaamat ja viivytystarve	2
4.2	Hulevesien hallintamenetelmät tontilla	2
4.3	Hulevesien laatu	2
4.4	Rakentamisen aikainen hulevesien hallinta	3
4.5	Tulvareitti	3
5.	Vihertehokkuus	3

LIITTEET

1. 001 – Hulevesisuunnitelma, asemapiirustus 1:500

1. JOHDANTO

Hankkeessa laadittiin hulevesisuunnitelma kaavamuutosta (002320) varten Lidl Suomen uudelle myymälärakennukselle, jossa tarkastellaan hulevesien hallinnan toimenpiteitä tontilla. Työssä laskettiin rakentamisen vaikutukset hulevesien määrään ja esitettiin kohteelle soveltuvimmat hallintatoimenpiteet. Hulevesien hallinnan tavoitteena on säilyttää tontin purkuvirtaama luonnontilaista vastaavalla tasolla myös rakennetussa tilanteessa.

Suunnitelman ovat laatineet DI, Luk Roy Snellman sekä DI Salla Hostikka Ramboll Finland Oy:stä. Työn tilaajana on toiminut Jarmo Pehkonen Lidl Suomi Ky:stä.

2. SUUNNITTELUKOHDE

Kohde sijaitsee Vantaalla osoitteessa Vantaanlaaksontie 24 (Kuva 1). Suunnittelualue sijoittuu kortteliin 411-3-79. Tontti rajautuu Valtatie 3:n ramppiin, Martinlaaksontiehen sekä Vantaanlaaksontiehen.

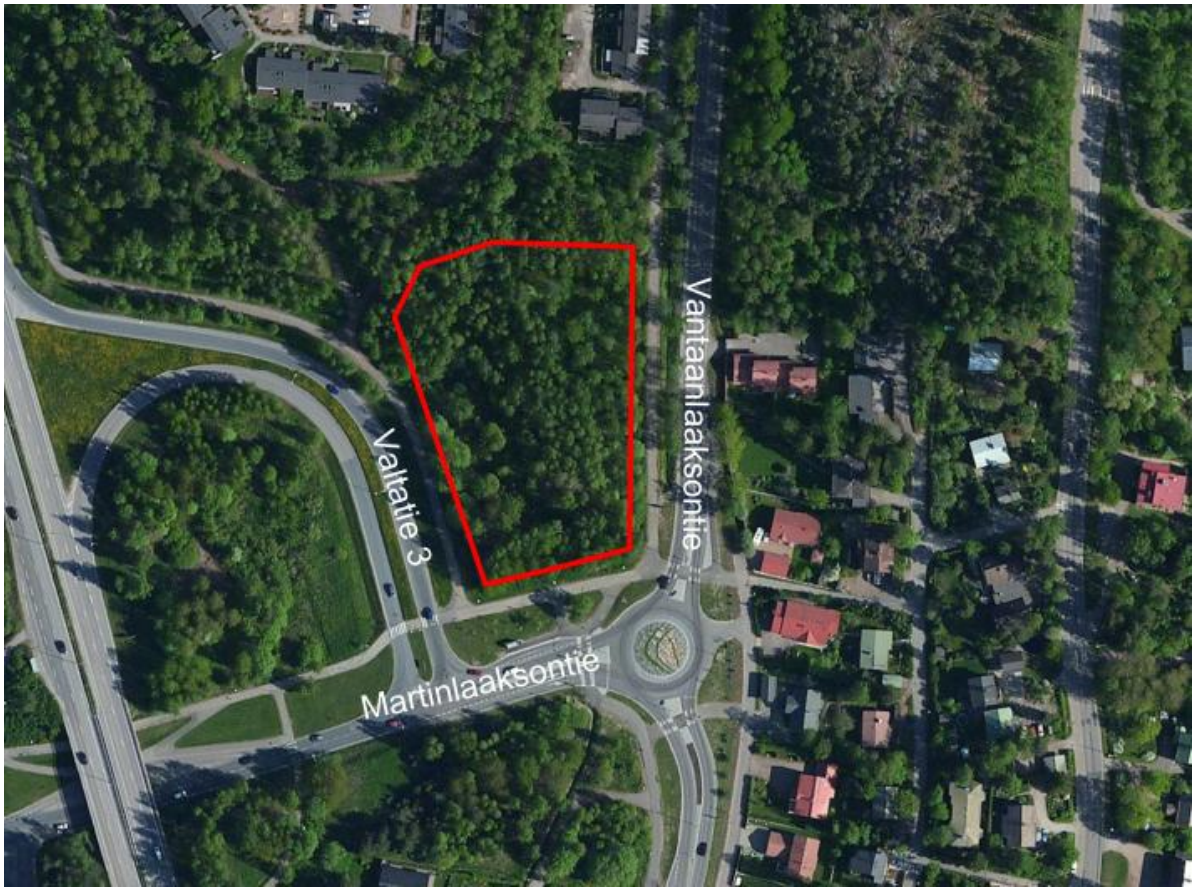

Kuva 1 Tontin likimääräinen sijainti

3. SUUNNITTELUALUEEN KUVAUS JA MAANKÄYTTÖ

Tontti on nykytilassaan tiheää puustoa (Kuva 1), ja se on nykyisessä kaavassa merkitty lähivirkistysalueeksi. Tontin läpi kulkee kaksi avouomaa, jotka purkavat Vantaanlaaksontien kevytliikenneväylän vieressä kulkevan ojan kautta hulevesiverkostoon. Kooltaan tontti on noin 0,95 hehtaaria.

Maankäyttö tulee muuttumaan tontille rakennettavan myymälärakennuksen ja parkkipaikkojen myötä. Maanpinnan luonne muuttuu läpäisevästä suurelta osin läpäisemättömäksi pinnaksi, mikä lisää tontilla muodostuvan huleveden määrää merkittävästi. Rakennetussa tilanteessa tontista 2400 m^2 on kattoalaa ja noin 5200 m^2 asfaltoitua parkkialuetta. Loppu noin 1800 m^2 osuus ton-

tista on viheraluetta. Tontin läpi kulkevat avouomat siirretään rakennustöiden yhteydessä: Veden virtaus käännetään tontin luoteiskulmalla kohti länttä, olemassa olevaan avouomaan.

Rakennetussa tilanteessa tontin hulevedet ohjataan keräilyviemäriin (800B) tontin kaakkoiskulmalla.

4. HULEVESIEN VIIVYTYS

4.1 Mitoitusvirtaamat ja viivytystarve

Hulevesien hallintamenetelmät mitoitettiin Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamalliin perustuen. Mitoitussateen intensiteettinä käytettiin 150 l/s/ha, joka vastaa noin kerran kahdessa vuodessa toistuvaa 10 minuutin kestoista rankkasadetta. Luonnontilassa tontin valumakertoimeksi arvioitiin 0,1 ja rakennetussa tilanteessa 0,9. Valumakertoimella kuvataan huleveden osuus, joka ei imeydy maaperään vaan kulkeutuu pintavaluntana.

Taulukko 1 Mitoitussade

Tilanne	Valuma-kerroin	Toistuvuus	Intensiteetti [l/s/ha]	Virtaama [l/s]	Kertymä [m^3]
Luonnontila	0,1	1/2	150	14	8
Rakennettu	0,9	1/2	150	120	73

Hulevesien hallinnan tavoitteena on säilyttää tontilta purkautuva vesimäärä luonnontilaisella tasolla. Tontin sallittu purkuvirtaama on tässä tapauksessa 14 l/s ja viivytystarve 65 m^3, joka lasketaan rakennetun ja luonnontilaisen tilanteen mitoitussateen aikana kertyvien tilavuuksien erotuksena.

4.2 Hulevesien hallintamenetelmät tontilla

Hulevesien viivytysmenetelmäksi valikoitui kohteessa maan alle rakennettavat hulevesikasetit. Kaseteilla saadaan viivytettyä tarvittava vesimäärä mitoitussateen aikana. Jatkosuunnittelussa on kiinnitettävä huomiota purkuvirtaaman hallintaan. Mikäli purkuputken koko yksinään ei riitä säätämään virtaamaa, tarvitaan kuristusratkaisuja.

Kaseteille varattava tila tontilla on noin 115 m^2 ja niiden alustava sijoittelu tontilla on esitetty Liitteessä 1. Kaseteilla viivytetään sekä katolla että piha-alueella syntyvät hulevedet.

Kasettien sijoittelussa tulee ottaa huomioon suojaetäisyydet: vähintään 3 metrin, mielellään 10 metrin etäisyys rakennuksesta. Hulevesikasettien vähimmäispeittosyvyys on liikennöintialueella (henkilöautoliikenne) 80 cm.

Kasettien purkuvirtaama johdetaan tontin kaakkoiskulmasta keräilyviemäriin (800B), johon tontin hulevedet johtuvat myös nykytilanteessa.

Tontin pohjoisreunalla sijaitsevan myymälän huoltopihan hulevesiä ei mahdollisesti saada johdettua viettoviemärillä eteenpäin. Huoltopihan vesien pumppaukseen varaudutaan jatkosuunnittelussa.

4.3 Hulevesien laatu

Tontin liikenne koostuu henkilöautoista sekä noin kerran päivässä raskaan liikenteen ajoneuvoista.

Pysäköintialueen hulevesissä on liikenteen mukana kertyviä haitta-aineita kuten metalleja, öljyjä ja rasvoja, PAH-yhdisteitä, tiesuoloja sekä kiintoainesta. Suuri osa hulevesien haitta-aineista on (suolaa lukuun ottamatta) sitoutuneina kiintoaineshiukkasiin. Pysäköintialueen hulevedet voidaan johtaa ennen hulevesikasettia sakkapesälliseen laskeutuskaivoon. Näin hulevesistä saadaan pidätettyä kiintoainetta ennen johtamista hulevesikasettiin.

Katolta virtaavia hulevesiä voidaan pitää laadultaan puhtaana. Ne voidaan johtaa ilman esikäsittelyä hulevesikasettiin ja purku-uomaan.

4.4 Rakentamisen aikainen hulevesien hallinta

Suunnittelualueen hulevesikuormitus on suurimmillaan rakentamisen aikana. Myös rakentamisen aikana hulevedet tulee viivyttää ennen avouomiin johtamista. Ennakkoon rakennettavia pysyviä hulevesijärjestelmiä voidaan hyödyntää soveltuvin osin rakennustöiden aikana. On huomattava, että pysyvän järjestelmän kunnossapitoon (kertyneen lietteen tyhjennys) tulee kiinnittää huomiota rakentamisen jälkeen, koska työnaikainen korkea kiintoainekuormitus tukkii usein hallintarakenteet varsinkin runsassateisina aikoina. Hulevesikasetteja ei tämän vuoksi suositella työnaikaiseen hulevesien hallintaan.

4.5 Tulvareitti

Tulvatilanteessa hulevesiviemäreiden ja -kasettien kapasiteetti ei riitä purkamaan tontin vesiä hallitusti. Tulvavirtaama laskettiin Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamallin mukaisesti 30 minuutin kestoisella intensiteetiltään 167 l/s/ha sateelle (Taulukko 2). Tässä tilanteessa viivytystilavuuden ylittävä sademäärä lammikoituu väliaikaisesti tontin pysäköinti- ja viheralueilla. Tontilla varastoivien tulvavesien hallinta tarkentuu toteutussuunnitteluvaiheessa pinnantasaussuunnitelmien myötä.

Taulukko 2 Tulvatilanteen mitoitussade

Tilanne	Kesto [min]	Intensiteetti [l/s/ha]	Virtaama [l/s]	Tontilla varastoitava kertymä [m^3]
Rakennettu	30	167	135	154

Tulvatilanteen mitoituksen ylittävä sademäärä purkautuu tontilta tulvareittiä pitkin. Tulvareitti tarkentuu jatkosuunnittelussa.

5. VIHERTEHOKKUUS

Vantaan kaupungin arkkitehtuuripoliittisessa ohjelmassa 2015 yhtenä tavoitteena on vihertehokkuuden käyttöönotto. Menetelmää on testattu asemakaavoituksessa vuodesta 2016 lähtien Ilmastonkestävä kaupunki -hankkeessa luodulla ja Vantaalle muokatulla laskurilla. Vihertehokkuudella tarkoitetaan vihreän ja läpäisevän pinnan painotettua määrää alueella (tontti tai kortteli). Vihertehokkuus-menetelmän avulla luodaan viihtyisää elinympäristöä, ja toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita. Tontin vihertehokkuuden tulee olla vähintään 0,6.

Vantaanlaaksontontin nykyinen puusto on pääosin koivua, joka on herkkä valo-olosuhteiden muutoksille. Vihertehokkuus-laskelmaan ei siis voi sisällyttää säilytettävää puustoa.

Taulukko 3. Vihertehokkuuden laskemisessa käytetyt elementit

Elementti	Pinta-ala tai lukumäärä	Yksikkö
Läpäisemätön pinta (katto ja asfaltti)	7605	m^2
Istutettava niitty / keto ja kuntta	1105	m^2
Istutettava isokokoinen havu- tai lehtipuu	33	kpl
Istutettava pensas	12	kpl
Istutettava nurmialue	740	m^2

Tontille laskettiin vihertehokkuus Vantaan kaupungin vihertehokkuus-laskurilla käyttäen yllä esitettyjä elementtejä (Taulukko 3). Tontin saavutettu vihertehokkuus on 0,7, joka ylittää sille asetetun tavoitetason 0,6.

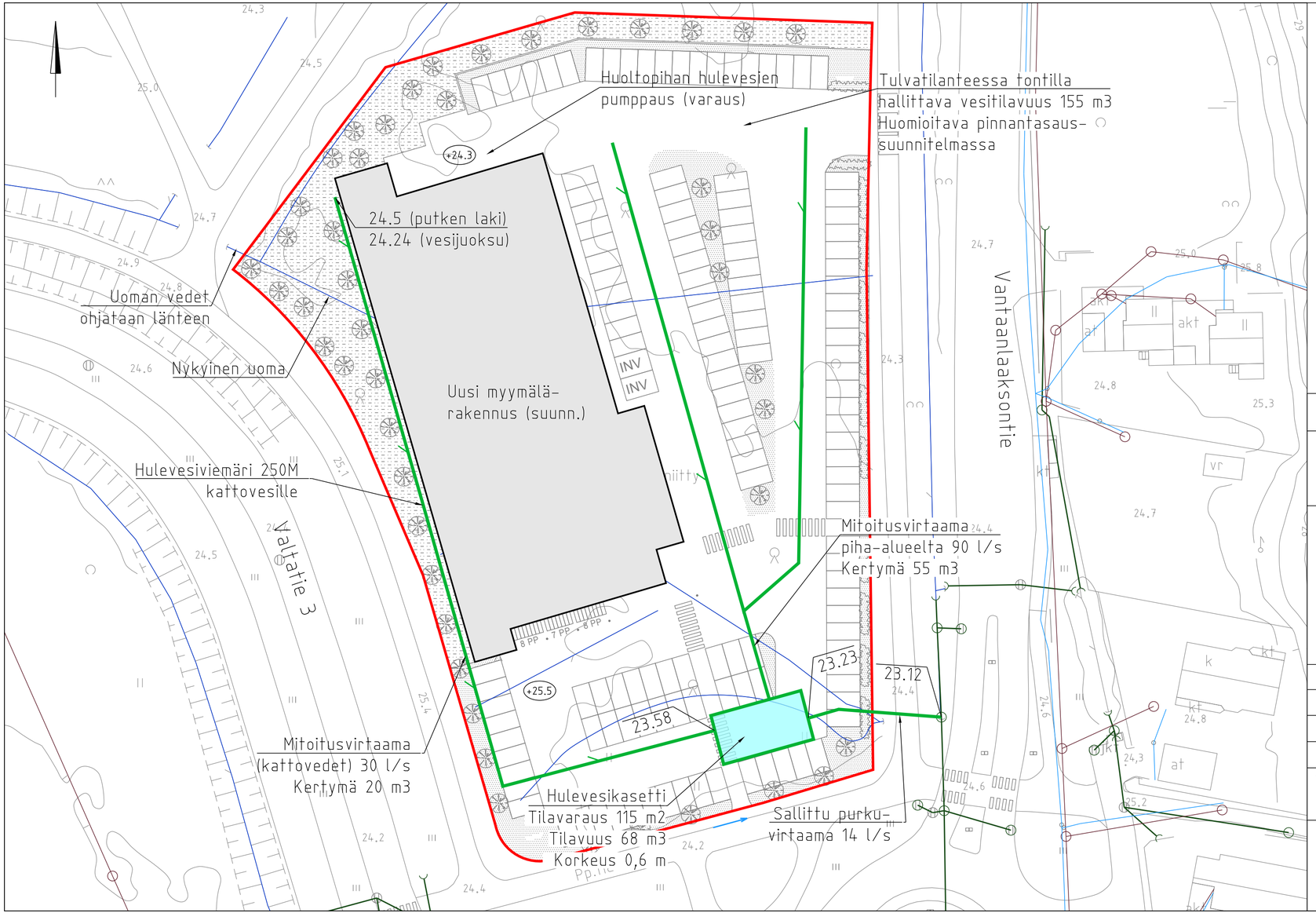

Suunnittelualueen raja

Hulevesiviemäri (rak.)

Hulevesiviemäri (suunn.)

Vesijohto (rak.)

Jätevesiviemäri (rak.)

Avouoma ja virtaussuunta (suun.)

Hulevesikasetti (suunn.)

+25.5 Alustava pihan korko

Hyv.

Ramboll /

Hyv.

Tark.

Suunn.

VANTAAN KAUPUNKI
KUNTATEKNIIKAN KESKUS

18 VANTAANLAAKSO

VANTAANLAAKSONTIE 24

HULEVESISUUNNITELMA

ASEMAPIIRUSTUS

Mittakaava 1:500

Koord.järj. ETRS-GK25

Korkeusjärj. N2000

Liitt. piir.nro

VESIHUOLTO

Hyv.

Hyv.

Piir.nro 001

VESI-HUOLTO

Tark.

RAMBOLL

15.12.2017 Tark. Salla Hostikka

15.12.2017 Suunn. Roy Snellman

HSY:n vesihuolto

PL 300
00066 HSY
p.(09) 15611

Nro

Hyv.

Tark.

Hyv.

Tark.

LIITE: Kaupunginhallitus 26.03.2018 / 34 §

35 § **Asemakaavan muutos 002295 ja tonttijako sekä tonttijaon muutos, 70 Koivukylä / Asolanväylä 48-50**

VD/9631/10.02.04.01/2015
HP/TLA/VKA/LTO/MKU/ET/NJ/AV

Asemakaavamuutos mahdollistaa asuinkerrostalojen (9 160 k-m^2) rakentamisen kortteliin 70006. Lisäksi Asolanväylän varteen sijoittuu maantasokerrokseen vähintään 150 k-m^2 liiketilaa. Pysäköinti sijoittuu pääosin kannen alle. Nyt kannelle sijoittuvat Norkkokuja 2:n autopaikat sijoittuvat uudelle AH-tontille.

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelista 70006, kaupunginosassa 70, Koivukylä.
Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa osaa korttelista 70006 ja liikennealuetta.

Tonttijako ja tonttijaon muutos koskee osaa korttelista 70006.

Alue sijaitsee Koivukylän kaupunginosassa Asolanväylän ja Koivukylän puistotien risteyksessä noin 250 metrin päässä Koivukylän asemalta.

Kaavan hakija
Asolantien liikekiinteistö Oy ja Vantaan kaupungin yrityspalvelut hakevat asemakaavan muuttamista siten, että kortteliin 70006 voidaan rakentaa asuinkerrostaloja ja niiden maantasokerroksiin liike- ja palvelutiloja. Asolantien liikekiinteistö Oy on valinnut kumppanikseen Pohjola rakennus Oy:n.

Maanomistus
Vantaan kaupunki omistaa voimassa olevan asemakaavan mukaisen LP-alueen nro 92-421-5-78 ja LPA-tontin nro 92-70-6-4. Asolantien liikekiinteistö Oy omistaa tontin nro 92-70-6-3.

Kaavan valmisteluun osallistuneet
Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun on osallistunut Arkkitehtitoimisto Hannu Jaakkola Oy Pohjola rakennus Oy:n konsulttina.

Yleiskaava
Kaava-alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa keskustatoimintojen aluetta ja pohjavesialuetta.

Asemakaava
Asemakaavamuutoksen mukaan alueelle saa rakentaa 8 700 k-m^2 VII- ja XII-kerroksisia asuinkerrostaloja. Nykyisen asemakaavan mukaan alueella on liikerakennusten korttelialuetta, autopaikkojen korttelialuetta sekä yleistä pysäköintialuetta. Alueelle on rakennettu 2 000 k-m^2:n suuruisen liikerakennus vuonna 1986 ja pysäköintikansi vuonna 1985.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 9.3.2017.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan asukaslehdessä ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin 10 kappaletta. Monessa niistä vastustettiin XII-kerroksista rakennusta.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset
Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 17.12.2012, täydennetty ja tarkennettu KV 22.9.2014).

Kaavatyö kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa uutta asuntokerrosalaa 8 700 k-m2.

Sopimus
Asemakaavaan liittyy toteuttamissopimus.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.8.2017 § 12

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 21.8.2017 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002295 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 70 Koivukylä / Asolanväylä 48-50,
b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Asolantien liikekiinteistö Oy maksaa puolet maksuluokan mukaisista muutoskustannuksista (9 000 euroa), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (930 euroa), yhteensä 9 930 euroa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 28.8.2017 § 18

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 21.8.2017 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002295 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 70 Koivukylä / Asolanväylä 48–50,
b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
c) vahvistaa maksuluokka 4 ja todeta, että hakija Asolantien liikekiinteistö Oy maksaa puolet maksuluokan mukaisista muutoskustannuksista (9 000 euroa), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (930 euroa), yhteensä 9 930 euroa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Nähtävilläolo
Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 20.9.-19.10.2017.Tänä aikana jätettiin yksi muistutus. Muistutuksessa vastustettiin XII-kerroksista rakennusta. Korkeudeksi esitettiin VIII kerrosta.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 28.8.2017 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot.
Lausuntoja pyydettiin viisi ja saatiin neljä kappaletta.
Lausunnoissa alueelle esitettiin mm. muuntamoa ja ilmanlaatua koskevia kaavamääräyksiä.

Tehdyt tarkistukset
Lausuntojen johdosta kaavaan on lisätty ilmanlaatua koskeva kaavamääräys. Muista työn aikana esille tulleista syistä rakennusoikeutta on nostettu 460 k-m^2:llä, kaavaan on lisätty pohjavesimääräys ja muutettu arkadin alla kulkevan yleiselle jalankululle tarkoitetun alueen merkintää selkeämmäksi. Lisäksi on muokattu hulevesi- ja vihertehokkuusmääräyksiä.
Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.3.2018 § 8

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 19.3.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002295 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 70 Koivukylä / Asolanväylä 48-50.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

___

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 35

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja vs:n esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 19.3.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002295 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 70 Koivukylä / Asolanväylä 48-50.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutoksen selostus 19.3.2018
- Muistutukset ja vastineet 19.3.2018
- Lausunnot ja vastineet 19.3.2018

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Vesa Karisalo, puh. 040 7507339, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
asemakaavasuunnittelija Lassi Tolkki, puh. 050 3029028, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

002295 ASOLANVÄYLÄ 48-50

KOIVUKYLÄ

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 19.3.2018 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002295. Kaavoitus on tullut vireille 9.3.2017.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Kaupunginosa 70, Koivukylä

Asemakaavan muutos:

Osa korttelia 70006.

Tonttijako ja tonttijaon muutos:

Osa korttelia 70006.

Asemakaavamuutos mahdollistaa asuinkerrostalojen (9 160 k-m^2) rakentamisen kortteliin 70006. Lisäksi Asolanväylän varteen asuintalojen ensimmäiseen kerrokseen sijoittuu vähintään 150 k-m^2 liiketilaa. Pysäköinti sijoittuu pääosin pihakannen alle. Nyt kannella olevat Norkkokuja 2:n autopaikat on sijoitettava uudelle AH-tontille.

Kaavan laatija: Lassi Tolkki, asemakaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki;
etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 09 8392 2678.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

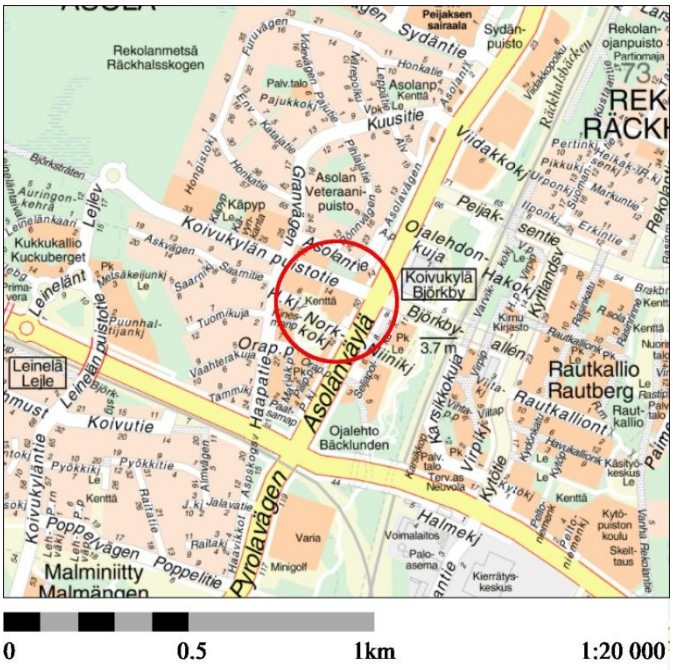

Suunniteltava alue sijoittuu Koivukylän keskustaan. Koivukylän asemalle on noin 250 metriä.

Alue rajautuu pohjoisessa Koivukylän puistotiehen, idässä Asolanväylään ja etelässä Norkkokujaan. Alueen länsipuolella on Kinesmanpuisto ja asuinkerrostaloja.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Asolantien liikekiinteistö Oy:n ja Vantaan kaupungin yrityspalveluiden jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 10.11.2015.
- Kaavoitus tuli vireille 9.3.2017.
- Mielipiteet pyydettiin 31.3.2017 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 10 kappaletta.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 4
2. LÄHTÖKOHDAT 4
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 4
2.2 Suunnittelutilanne 8
3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET 11
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 11
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 11
3.3 Asemakaavan tavoitteet 13
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 14
4. ASEMAKAAVAN KUVAUS 15
4.1 Kaavan rakenne 15
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 15
4.3 Aluevaraukset 16
4.4 Kaavan vaikutukset 16
4.5 Ympäristön häiriötekijät 20
5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS 20
6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET 20
7. Asemakaavan seurantalomake 21
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 23
Muu suunnitelma-aineisto 27

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Asolanväylä 48–50, Vantaa, Meluselvitys. 6.2.2017

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Koivukylän keskusta, Kaavatarkastelu. 25.2.2009

1. TIIVISTELMÄ

Asemakaavamuutos mahdollistaa asuinkerrostalojen (9 160 k-m^2) rakentamisen kortteliin 70006. Lisäksi Asolanväylän varteen sijoittuu vähintään 150 k-m^2 liiketilaa. Pysäköinti sijoittuu pääosin kannen alle. Nyt kannelle sijoittuvat Norkkokuja 2:n autopaikat sijoittuvat uudelle AH-tontille.

Nykyisessä asemakaavassa alueella on 2000 k-m^2 liikerakentamisen rakennusoikeutta sekä autopaikkojen korttelialuetta ja yleinen pysäköintialue. Pysäköinti on osittain kahdessa kerroksessa. Nykyinen liikerakennus on valmistunut vuonna 1986.

Kaavaan liittyy toteuttamissopimus.

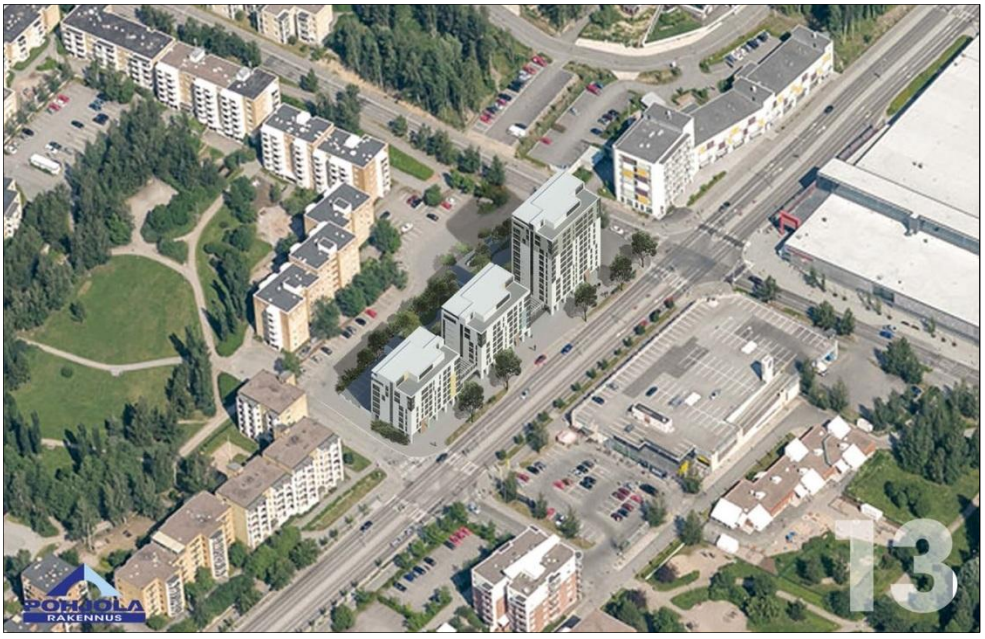

Asolanväylän alustava julkisivunäkymä. Arkkitehtitoimisto Hannu Jaakkola Oy.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Koivukylä on yksi Vantaan keskustoista. Muutosalueen sijainti pääradan tuntumassa ja Asolanväylän varrella takaa hyvät liikenneyhteydet.

Kaavamuutosalue on toisaalta osa Koivukylän keskustan keskeisimmän risteyksen kaupunkikuvaa, toisaalta alue on osa Kinesmanpuiston ympärille vuosina 1983 – 1993 rakennettua keltatiilistä kerrostaloaluetta.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Kaava-alue on jo nykyisellään kokonaisuudessaan rakennettu.

Vesistöt ja vesitalous
Pohjavedet
Alue sijaitsee Koivukylän pohjavesialueella, pohjavesien muodostumisalueen läheisyydessä. Pohjaveteen ei saa aiheutua laatumuutoksia eikä pohjaveden korkeuteen pysyviä muutoksia.

Maaperä

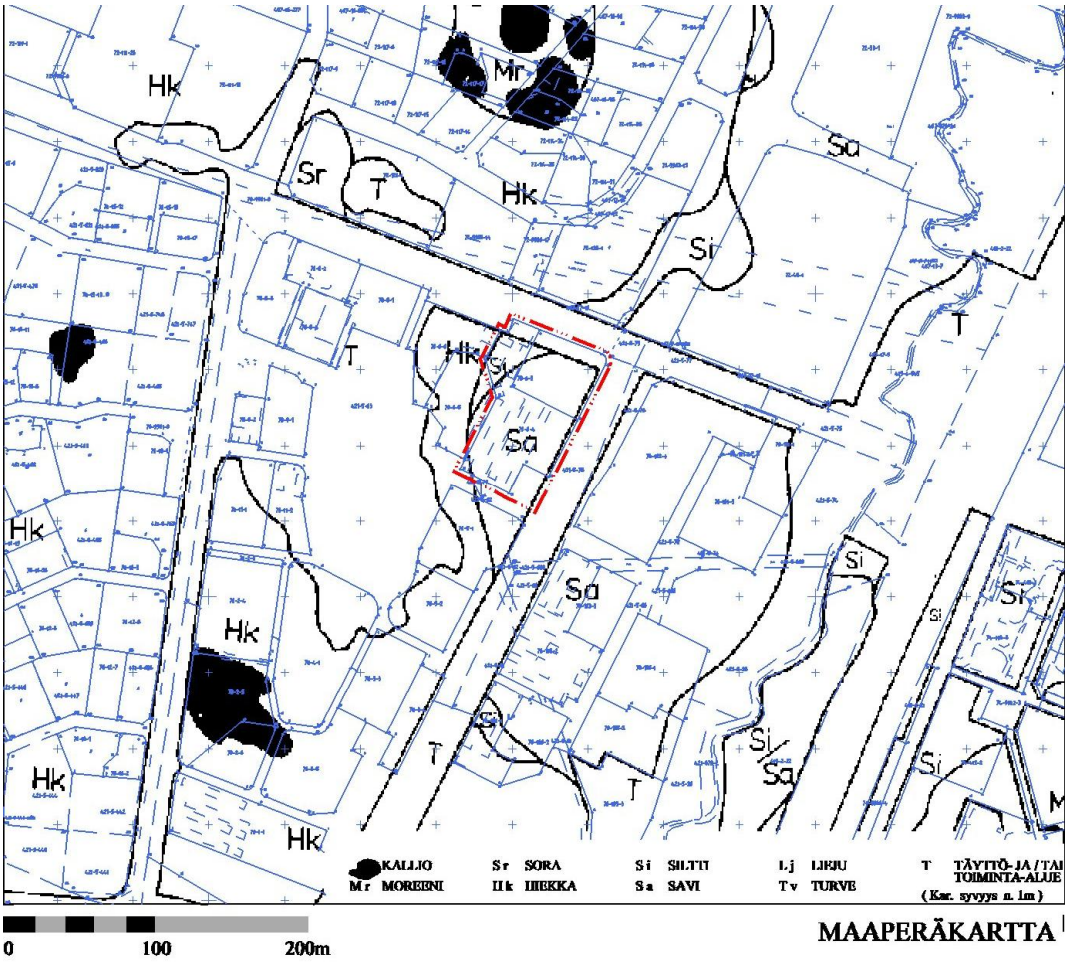

Kaava-alue sijaitsee pintamaalajikartan mukaan savi- ja silttialueella.

Asolanväylältä tehdyt painokairaukset ovat päättyneet noin 10-24 metrin syvyydelle maanpinnasta. Kairauksissa on ollut pehmeää savea noin 7-9 metrin kerrostuma ennen kovempia, mutta paikoin erittäin paksuja siltti-/savi-/hiekkakerrostumia. Pohjimmaiset kitkamaakerrostumat ovat kairaajan mukaan olleet osittain kivisiä. Rakennuksien todennäköisin perustamistapa on paalutus.

Kaava-alueen eteläpuolella sijaitsevassa tutkimuslinjassa on savirinne, jossa on pehmeä kiilamainen välisavikerrostuma. Sama kiilamainen savikerrostuma näkyy myös kaava-alueen pohjoispuolella sijaitsevassa tutkimuslinjassa. Savirinteen kokonaisstabiliteetti tulisi selvittää.

Alue sijaitsee 1-luokan pohjavesialueella ja pohjavedenpinnan pysyvä alentaminen ei ole sallittua.

Topografia

Alavimmat kohdat Asolanväylän varrella ovat +24.2. Nykyinen pysäköintikansi on tasolla +28.3. Alueen länsiosa on pysäköintialuetta, jonka korkeudet vaihtelevat välillä +26.8 – +28.0.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Koivukylän suuralueella asui vuoden 2017 alussa 28 062 asukasta ja Koivukylän kaupunginosassa 4 075 asukasta. Koivukylän suuralueen väkiluku on kasvanut 10 vuodessa n. 16 % ja Koivukylän kaupunginosan 33 %. Koivukylän kaupunginosan suurta kasvua selittää Leinelän rakentaminen. Seuraavan kymmenvuotiskauden aikana Koivukylän suuralueen ennustetaan kasvavan n. 4 500 asukkaalla ja Koivukylän kaupunginosan n. 960 asukkaalla.

Koivukylän kaupunginosassa on lapsia ja yli 65-vuotiaita jonkin verran vähemmän ja työikäisiä jonkin verran enemmän kuin Vantaalla keskimäärin.

Asuminen

Kaava-alueella ei ole nykyisin asuntoja.

Palvelut ja työpaikat

Koivukylän suuralueen työpaikkaomavaraisuus on vain n. 40 %, kun se koko Vantaalla on yli 100 %. Koivukylän alueen työpaikoista noin puolet on sosiaali- ja terveyspalveluissa. Peijaksen sairaala on alueen suurin työpaikka.

Yhdyskuntarakenne

Suunnittelualue on Koivukylän ydinkeskustaa. Se sijoittuu Asolanväylän varrelle. Vieressä ovat alueen suurimmat kaupat, Citymarket ja S-Market. Koivukylän asemalle on matkaa n. 250 metriä ja Kehäradan Leinelän asemalle n. 800 metriä.

Kaupunkikuva

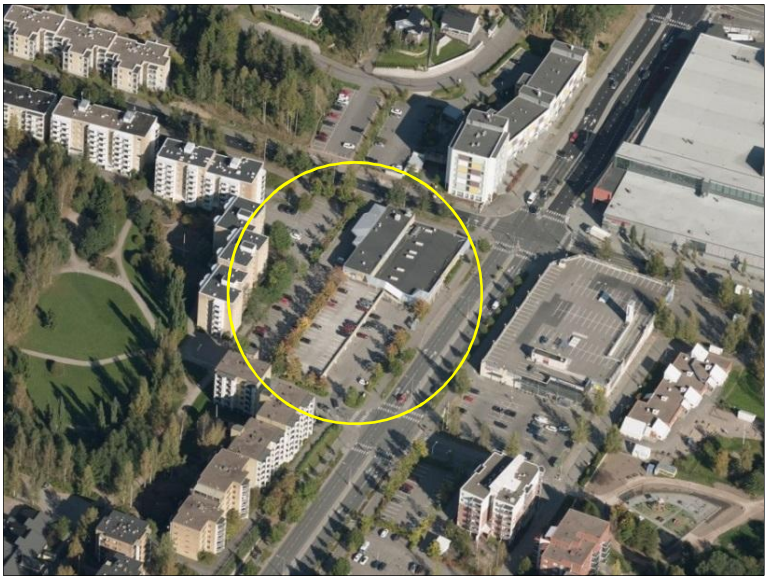

Kaavamuutosalueelle sijoittuu v. 1986 rakennettu 2 000 k-m^2:n suuruinen liikerakennus ja v. 1985 rakennettu pysäköintikansi.

Alueen länsi- ja eteläpuolilla on pääosin 1980-luvulla rakennettuja asuinkerrostaloja. Pohjoispuolella on v. 2012 valmistunut asuintalo. Alueen itä- ja koillispuolille sijoittuvat matalat liikerakennukset; S-Market valmistui v.1996 ja Citymarket v. 2009. S-Market on kooltaan 3 300 k-m^2 ja Citymarket etumyymälöineen 13 000 k-m^2.

Pohjoispuolinen asuinkerrostalo vuodelta 2012 on korkeutensa (VII kerrosta) ja omaperäisen julkisivunsa vuoksi alueen nykyinen maamerkkirakennus.

Virkistys

Alueen vieressä on Kinesmanpuisto. Siellä on polkuverkostot, puuston kehystämä rinteeseen sijoittuva nurmialue sekä pieni pelikenttä. Puiston valaistusta täydennetään lähivuosina.

Liikenne

Alueen vieressä kulkevat Asolanväylä ja Koivukylän puistotie. Niillä on myös kevyelle liikenteelle tarkoitetut polkupyörä- ja jalankulkuväylät.

Koivukylän asemalle on matkaa n. 250 metriä. Lähimmät bussipysäkit sijaitsevat Asolanväylällä Citymarketin kohdalla ja Koivukylän puistotiellä aseman vieressä.

Tekninen huolto

Vesihuolto
Alueella on rakennettu vesihuolto. Hulevedet johdetaan rakennetuissa hulevesiviemäreissä Rekolanojaan ja siitä edelleen Keravanjokeen.

Vedenjakelu

Vesi tulee alueelle d150 Norkkokujan vesijohdosta. Asolanväylällä kulkee d300 jakelujohto. Alue saa verkostoveden Helsingin Pitkäkosken vesilaitokselta. Vesi johdetaan Ylästön ja Koivukylän paineenkorotusasemien kautta Korson painepiiriin. Alueen vesijohtoverkko kuuluu em. painepiiriin.

Alueen vesisäiliönä on Korson vesitorni, jonka tilavuus 4000 m³, NW +87.5 ja HW +94.4. Vesijohtoverkon alin painetaso alueella on noin +86.3 ja ylin on noin +101.3. Painetasot on ilmoitettu N_{2000}-korkeusjärjestelmässä.

Jätevesiviemäröinti

Jätevedet ohjataan Norkkokuja-Niinikuja d315 viemäriä pitkin pääradan länsipuolella kulkevaan Korso-Tikkurila pääviemäriin. Sieltä jätevedet ohjataan edelleen Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle. Puhdistettu jätevesi lasketaan Suomenlahteen.

Hulevesiviemäröinti

Rakennettuja d300 sadevesiviemäreitä on Norkkokujan ja d600 Koivukylän puistotien katualueilla. Alueen itäpuolella kulkee avo-oja. Sadevedet johdetaan sekä avo-ojissa että rakennetuissa sadevesiviemäreissä Rekolanojaan ja edelleen Keravanjoen ja Vantaanjoen kautta mereen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Johdot kulkevat Koivukylän puistotiellä, Asolanväylällä ja Norkkokujalla.

Ympäristöhäiriöt

Asolanväylä ja päärata aiheuttavat alueelle liikennemelua. Meluselvityksen kartat s. 36-37. Asolanväylä aiheuttaa myös ilmanlaadun heikkenemistä.

2.1.4 Maanomistus

Vantaan kaupunki omistaa voimassa olevan asemakaavan mukaisen LPA-tontin sekä LP-alueen ja katualueen. Nykyisen liikerakennuksen tontin omistaa Asolantien liikekiinteistö Oy.

Tunnus	Maanomistaja	Pinta-ala (ha)
92-421-5-78 ja 92-70-6-4	Vantaan kaupunki	0,4363
92-70-6-3	kaavamuutoksen hakija	0,2159
Yhteensä		0,6522

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 30.10.2000 päättämien (tarkistettu 1.3.2009) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden erityistavoitteena on, että asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta irralleen olevasta yhdyskuntarakenteesta. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten on varattava riittävät alueet ja edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen.

Maakuntakaava

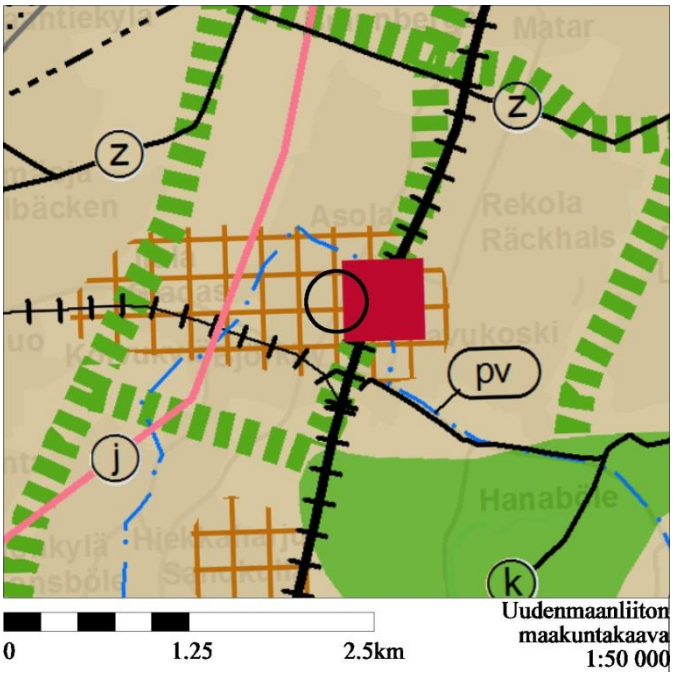

Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11.2006) alue on keskustatoimintojen aluetta.

Ympäristöministeriö on 30.10.2014 vahvistanut Uudenmaan toisen vaihemaakuntakaavan, jossa suunnittelualue on osoitettu tiivistettäväksi. Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050

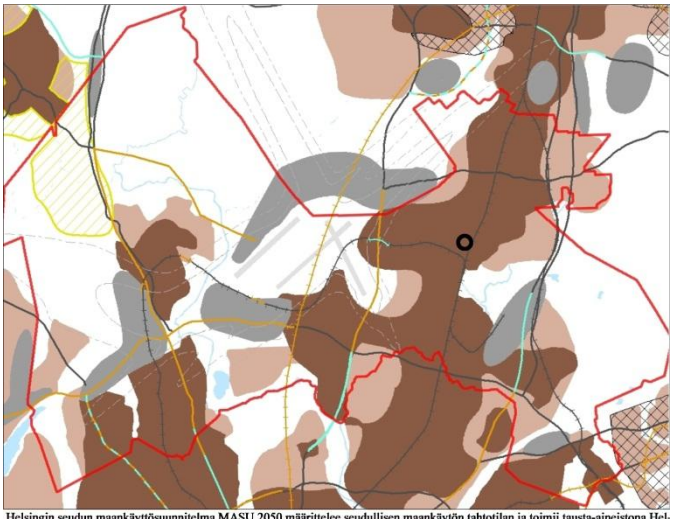

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050 määrittelee seudullisen maankäytön tahtotilan ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntostrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80% uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle (kartan tumman ruskea vyöhyke). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

MASU 2050 määrittelee seudun tavoitteellista maankäyttöä ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntostrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80 % uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle (tumman ruskea vyöhyke). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

Yleiskaava

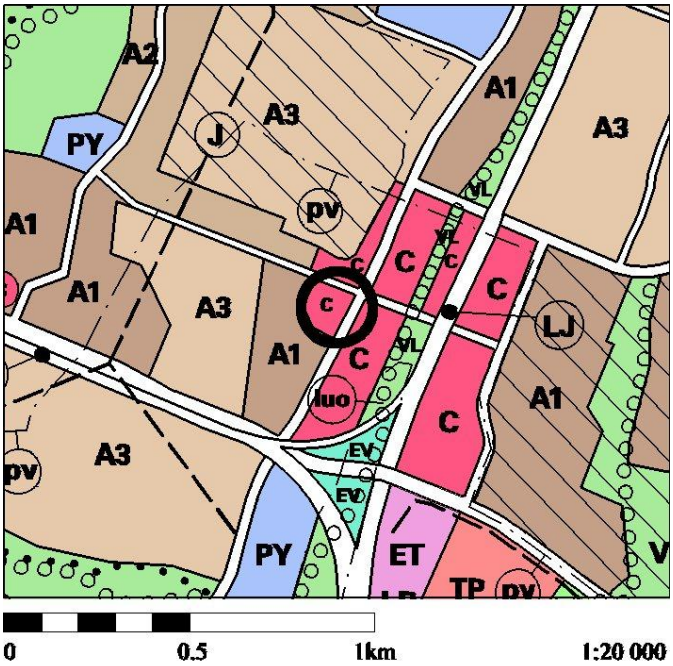

Alue on yleiskaavassa keskustatoimintojen aluetta (C) ja pohjavesialuetta (pv).

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tällä alueella tullut voimaan 25.2.2009. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

Asemakaava

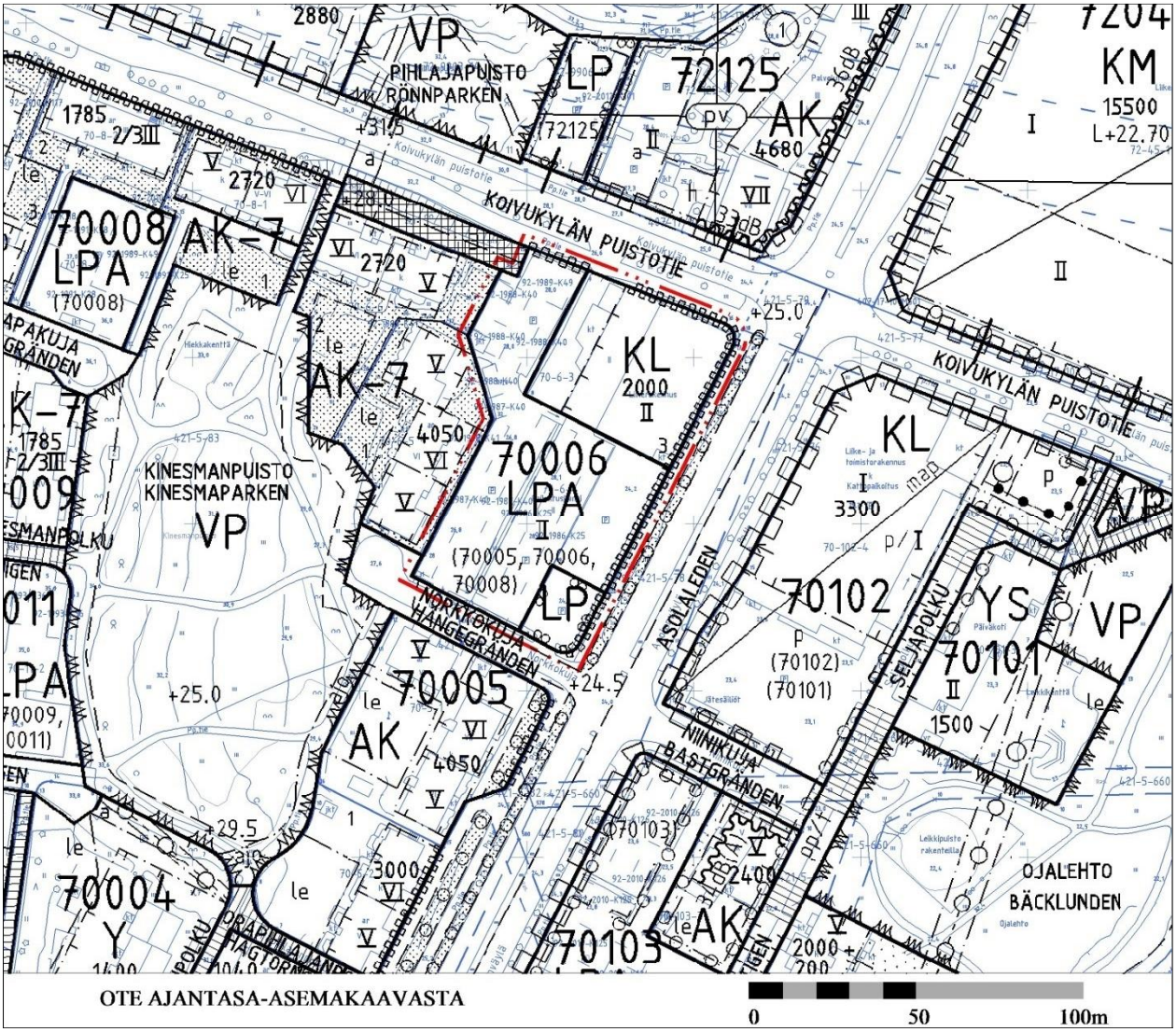

Alueella on voimassa asemakaavamuutos nro 000435 (YM 4.4.1985). Sen mukaan alueelle sijoittuu Liikerakennusten korttelialuetta (KL), Autopaikkojen korttelialuetta (LPA), Yleistä pysäköintialuetta (LP) ja hiukan katualuetta.

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa asemakaavan laatimiseksi.

Muut suunnitelmat

Koivukylän keskusta-alueelle on laadittu v. 2009 kaavatarkastelu (Arkkitehtitoimisto Petri Rouhiainen Oy). Siinä alueelle ehdotettiin asuinkerrostalon rakentamista.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Asolanväylän liikekiinteistö Oy:n ja Vantaan kaupungin yrityspalveluiden jättämä asemakaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 10.11.2015. Kaavamuutoksen numero on 002295. Kaavoitus tuli vireille 9.3.2017.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: rakennusvalvonta, ympäristökeskus, kuntatekniikan keskus, kiinteistöt ja asuminen, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy ja Elisa Oyj.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Mielipiteitä saatiin 10 kpl *(kursiivilla mielipiteen huomiointi asemakaavamuutosehdotuksessa)*:

1. Vantaan kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa.
2. Asukas 1 vastustaa kerrostalojen korkeuksia esitetyssä muodossa. Maksimissaan 5-6 kerrosta niin kuin jo olemassa olevissa kerrostaloissa. *Koivukylän keskeistä risteystä halutaan korostaa korkeammalla rakennuksella.*
3. Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymä HSL pitää tärkeänä, että kaavamuutosalueen kohdalla Asolanväylällä sijaitseva pysäkki säilytetään, vaikkei se tällä hetkellä olekaan käytössä.
4. Asukas 2:n mukaan heidän taloyhtiöönsä ei ole tullut tietoa kaavamuutoksesta. Hän on huolissaan taloyhtiön autopaikkojen kohtalosta. *Yhtiölle on uudelleenlähetetty kuulemiskirje. Yhtiön autopaikat eivät muutu muutoin kuin että tonttinumero muuttuu.*
5. Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY toteaa alueen vesihuollon olevan valmiiksi rakennetun.
6. As. Oy Kinesmanpuiston hallitus pitää hanketta hyvänä, mutta 12 -kerroksista rakennusta voisi harkita madallettavaksi lähemmäs muiden rakennuksien korkeuksia. *Koivukylän keskeistä risteystä halutaan korostaa korkeammalla rakennuksella.*
7. Vantaan Energia haluaa, että nykyisten maakaapeleiden sijainti huomioidaan asemakaavassa. Alue on mahdollista liittää kaukolämpöverkkoon.
8. Asukas 3:n ja 68 muun allekirjoittajan mielestä rakennukset ovat liian korkeita ja tulevat varjostamaan. Rakennusten tulee olla korkeintaan 6-7 kerrosta korkeita. *Koivukylän keskeistä risteystä halutaan korostaa korkeammalla rakennuksella.*

9. Asukkaiden 4 ja 5 mielestä tornitalo poikkeaa korkeutensa puolesta ympäristön rakennuksista niin, ettei se sovi kyseiselle paikalle. Se myös varjostaisi kohtuuttomasti. Sinänsä kerrostalot ovat tervetulleita, mutta matalampina. *Koivukylän keskeistä risteystä halutaan korostaa korkeammalla rakennuksella.*
10. As. Oy Kinesmanpuisto tiedustelee, että pysyyhän taloyhtiön pysäköintipaikkojen määrä ennallaan ja onko mahdollista saada lisäpaikkoja. *Taloyhtiön pysäköintipaikat eivät muutu muutoin kuin että tonttinumero muuttuu. Nykyiselle autokannelle johtavat kaksi ajorampia poistuvat. Niiden paikalle voi olla mahdollista tehdä pari uutta autopaikkaa. Niiden jakaminen on sovittava taloyhtiöiden ja kaupungin kesken.*

Asemakaavasuunnittelija Lassi Tolkki sekä Pohjola Rakennus Oy:n Heikki Hirvonen ja Jussi Lehtinen olivat 20.4.2017 esittelemässä asiaa As. Oy Kinesmanpuiston yhtiökokouksessa.

Nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen.

Asemakaavaehdotus oli nähtävillä 20.9. – 19.10.2017. Asemakaavasuunnittelija Lassi Tolkki sekä Pohjola Rakennus Oy:n Jussi Lehtinen ja Johanna Saarela olivat tavattavissa 27.9. klo 17 – 19 Koivukylän kirjastossa. Muistutuksia saatiin 1 kpl. Siinä vastustettiin XII-kerroksista rakennusta. Muistutuksen johdosta ei tehty muutoksia kaavaehdotukseen.
Asemakaavaehdotuksesta pyydettiin 5 kpl lausuntoja ja saatiin 4 kpl. Niissä mm. esitettiin muuntamon lisäämistä kaava-alueelle, kiinnitettiin huomiota meluun ja ilmanlaatuun sekä Koivukylän puistotien kaistajärjestelyihin. Lausuntojen johdosta lisättiin ilmanlaatua koskeva kaavamääräys sekä tarkistettiin meluselvitys.

Nähtävilläolon ja lausuntojen jälkeen tehdyt muutokset kaavakarttaan ja -määräyksiin.

Lausuntojen johdosta sekä työn aikana esille tulleista muista seikoista johtuen kaavakarttaan ja -määräyksiin tehdään seuraavat tarkistukset:

- AK-alueen rakennusoikeutta nostetaan 460 k-m^2:llä, jonka jälkeen rakennusoikeus on 9 160 k-m^2.
- Lisätään koko alueelle pv – Tärkeä pohjavesialue -merkintä (yleiskaavan mukaisesti).
- Poistetaan ”Yleiselle jalankululle varattu alueen osa” -merkintä kaavakartalta. Sen sijaan lisätään arkadi-merkinnän alle lisäkaavamääräys: ”Arkadi on varattu yleiselle jalankululle”. Tämä parantaa kaavakartan luettavuutta.
- Lisätään ilmanlaatua koskeva kaavamääräys: ”Rakennus tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä.”
- Lisäksi vihertehokkuutta ja hulevesiä koskevia asemakaavamääräyksiä on tarkistettu.

3.3 ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2013-2017 strategia (Kv 17.6.2013/15.6.2015):

Strateginen painopiste on mm. kaupunkirakenteen eheyttämisessä ja keskustojen tiivistämisessä joukkoliikenteen runkolinjojen varsille.

MAL-tavoitteet:

MAL-sopimuksen mukaisesti Vantaa sitoutuu siihen, että vuosina 2016-2019 Vantaan asemakaavoitusmäärä on keskimäärin 266 250 krs-m^2.

Sopimuksen mukaan kohdealueet sijoittuvat ensisijaisesti yhdyskuntarakenteen, joukkoliikenteen ja palveluiden suhteen hyvin saavutettaville alueille.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 22.9.2014)

- Kaupungin omistaman maan kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on kohtuuhintainen, laadukas ja toteuttamiskelpoinen asuntotuotanto.
- Kaavoituksella turvataan rakennettujen alueiden kehittäminen sekä uusien alueiden vetovoima ja laatutaso.
- Täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti erityisesti ratojen varsille.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Vaihtoehto A. Asolanväylän varrella on VII-kerroksiset rakennukset ja Asolanväylän ja Koivukylän puistotien risteyksessä XII-kerroksinen rakennus. Rakennusten välit ovat avoimia. Korostaa Koivukylän keskeistä risteystä.

Vaihtoehto B. Kaikki rakennukset ovat VIII-kerroksisia. Rakennukset yhdistetty parvekkeilla. Tällöin näkymät takana olevista rakennuksista suljetumpia.

Vaihtoehto C. Kaikki rakennukset ovat VIII-kerroksisia. Rakennusten välit ovat avoimia. Tällöin näkymät takana olevista rakennuksista ovat avoimempia kuin vaihtoehto B:ssä

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta

Asemakaavaehdotus on laadittu vaihtoehdon A pohjalta.

Alustava asemapiirros (suurempana, selityksin s.29). Arkkitehtitoimisto Hannu Jaakkola Oy.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavamuutoksella muutetaan Koivukylän keskeinen risteys keskustamaisemmaksi.

4.1.1 Mitoitus

Alueelle sijoittuu arviolta noin 220 asukasta.

Asuinkerrostalojen korttelialueen, AK pinta-ala on 0,2 hehtaaria. Rakennusoikeus on 9 160 k-m2. Asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue on kooltaan 0,24 ha. Yhteensä AK- ja AH – alueiden tehokkuus on 2,05.

- autopaikkoja: 1 ap/130 asuntokerros-m2
- 1 ap / 100 k-m^2 myymälätilat
- 1 ap/ 60 k-m^2 toimisto-, palvelu- ja työtilat
- pyöräpaikkoja tulee olla 1 kpl/ asuinhuone ja liiketiloille 1 kpl/ 40 k-m^2.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavan mukaiset uudet asuinrakennukset noudattavat ympäröivän kaupunkirakenteen mittakaavaa muutoin paitsi Asolanväylän ja Koivukylän puistotien risteyksen XII-kerroksisen rakennuksen osalta. Siihen halutaan Koivukylän keskeistä risteystä korostava rakennusmassa.

Rakennusten arkkitehtuurista on annettu laatua koskevia määräyksiä. Viherrakentamisesta ja hulevesien käsittelystä on annettu määräykset.

4.3 ALUEVARAUKSET

Kaavamuutosalue muodostuu uudesta asuinkerrostalojen korttelialueesta (AK), asumista palvelevasta yhteiskäyttöisestä alueesta (AH) ja autopaikkojen korttelialueesta (LPA).

4.3.1 Korttelialueet

AK, Asuinkerrostalojen korttelialueet

Ratkaisu koostuu kahdesta seitsemänkerroksisesta asuintalosta sekä Asolanväylän ja Koivukylän puistotien risteykseen sijoittuvasta kaksitoistakerroksisesta asuintalosta. Kaupunkikuvallisesti tärkeää kulmaa on korostettu korkealla rakennusmassalla.

Asuinrakennusoikeutta on 9 160 kerrosneliömetriä asuntoja varten ja 150 kerrosneliömetriä liiketiloja yms. varten. Rakennusten tulee arkkitehtuuriltaan olla korkealuokkaisia ja omaleimaisia. Mahdolliset elementtisaumat on häivytettävä arkkitehtuurin keinoin.

Pihoilla hyödynnetään hulevesiä. Hulevedet johdetaan pois viivyttävällä järjestelmällä. Istutuksista ja vihertehokkuudesta on kaavamääräykset. Rakennusten ulkokuoren ääneneristävyydestä sekä pihoilla ja parvekkeilla sallittavasta melutasosta on myös kaavamääräykset.

AH, Asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue

AK-alueen pihatilat sijoittuvat pääosin AH-alueen kansipihalle. Pääosin kannen alle sijoittuu uusien kerrostalojen pysäköinti sekä korttelin 80005 tontin 1 autopaikat (korvaavat nykyisellä kannella olevat autopaikat).

Pysäköintiin ajo tapahtuu kahdesta suunnasta: Koivukylän puistotieltä ja Norkkokujalta.

Kaava-alueella syntyviä hulevesiä voidaan vähentää hyödyntämällä vesiä tontin viherrakenteissa. Lisäksi pihan wh-alueilla on viivytettävä hulevesiä ennen niiden johtamista tontilta kaupungin hulevesiverkostoon.

LPA, Autopaikkojen korttelialue

Kaavamuutosalueen länsipuolisten asuinrakennusten pysäköinti sijoittuu LPA-alueelle. Heidän pysäköintialueensa ei muutu muutoin kuin, että tonttinumero muuttuu. Nykyisin samalla LPA-tontilla olevat liikerakennuksen ja korttelin 80005 tontin 1 autopaikat puretaan nykymuodossaan ja sijoittuvat jatkossa AH-alueelle.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos täydentää Koivukylän keskustaa, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Uusia asukkaita tulee noin 220.

Yhdyskuntarakenne

Alue sijoittuu Koivukylän kaupunginosaan, aivan keskustaan. Suunniteltu rakentaminen tiivistäisi Koivukylän keskeisen risteyksen kaupunkirakennetta.

Rakentaminen sijoittuu noin 250 metrin päähän Koivukylän asemasta. Lisäksi Koivukylän puistotietä pitkin kulkee busseja mm. Leinelän asemalle, josta pääsee Kehärataa pitkin Länsi-Vantaalle.

Kaupunkikuva

Alue on nyt Asolanväylälle päin suureksi osaksi pysäköintialuetta. Uusi rakentaminen tuo Koivukylän keskeiseen risteykseen kadunvarsirakentamista, joka nykyistä paremmin sopii keskeiselle paikalle.

Asolanväylän alustava julkisivunäkymä. Arkkitehtitoimisto Hannu Jaakkola Oy.

Asuminen

Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan pääkaupunkiseudun asuntopulaa. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa hyvien raideliikenneyhteyksien varrella.

Palvelut ja työpaikat

Pienet liiketilat tuovat alueelle muutaman uuden työpaikan, toisaalta nykyisen liikerakennuksen työpaikat joutuvat siirtymään muualle. Asukkaiden lisäys vaikuttaa toisaalta positiivisesti koko Koivukylän palveluiden säilymiseen ja monipuolistumiseen. Pienasuntovaltainen asuntotuotanto ei juurikaan lisää päiväkoti- ja koulupaikkojen tarvetta.

Taloudelliset vaikutukset

Hanke sijoittuu keskeiselle paikalle hyvien palveluiden ja liikenneyhteyksien läheisyyteen, mikä on taloudellisesti oleellisinta. Katuihin ja muihin kunnallistekniikkaan ei kohdistu merkittäviä muutoksia, joten kustannukset ovat vähäisiä. Kaupunki saa kaavamuutoksen myötä tuloja maankäyttösopimuksesta, maan myynnistä sekä uusien asukkaiden myötä verotuloina.

Sosiaalinen ympäristö

Alueen kolmeen rakennukseen tulee n. 220 uutta asukasta. Kaksi rakennusta on tarkoitus toteuttaa omistusasuntoina ja yksi kovan rahan vuokra-asuntoina.

Virkistys

Hanke uusine asukkaineen lisää virkistysalueiden, kuten viereisen Kinesmanpuiston, käyttöä. Rakennukset sijoittuvat nykyisen liikerakennuksen ja pysäköintialueen paikalle, joten hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Kaava-alue sijaitsee kävelyetäisyydellä Koivukylän asemasta. Ratkaisu lisää alueen joukkoliikenteen matkustajamääriä ja parantaa osaltaan joukkoliikennepalvelujen kannattavuutta. Uusi asuinkortteli lisää vain vähäisesti liikennettä, koska paikalta poistuu liiketiloja.

Koivukylän puistotielle esitetään uutta vasemmallekääntymiskaistaa. Se lyhentäisi jonoja siten, että tontille liittyminen sujuisi ruuhka-aikoinakin ongelmitta (suunnitelmakuva s.27).

Vesihuolto

Alueelle on rakennettu vesihuolto kohdan 2.1.3 mukaan. Nykyinen kiinteistö on liittynyt Norkkokujan kautta vesihuoltoverkostoon. HSY:n liitospalvelut antavat liitoskohtalausunnon uusista vesihuoltoliittymistä.

Hulevedet

Alueen hulevesiverkosto on rakennettu kohdan 2.1.3 mukaan. Alueella syntyviä hulevesiä tulee hidastaa kiinteistöjen hulevesien viivytysrakenteilla ennen johtamista hulevesiviemäriin. Hulevesien viivytystilavuutena käytetään 1 m^3 / 100 m^2 vettäläpäisemätöntä pintaa kohden.

Muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää tontilla ennen vesien johtamista yleiseen verkostoon. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tonttien tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamitoitus tehdään 30 minuuttia kestävälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille.

Hulevesilaskelmien lähtökohtana on luonnontilainen tontti, ei nykyinen rakennettu tilanne.

Tontin viivytystilavuutena on perusmitoituksella 17 m^3 ja tulvamitoituksella 44 m^3. Tontin hulevesien purkuvirtaama ei saisi ylittää 20 l/s.

Rakennusluvan yhteydessä laaditaan tontin hulevesisuunnitelma, joka hyväksytään Vantaan kuntatekniikassa ennen rakentamisluvan myöntämistä.

Ympäristöhäiriöt

Melu

Asolanväylän aiheuttama liikennemelu huomioidaan asemakaavassa asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyysvaatimuksina sekä parvekkeiden ja piha-alueiden suojaamisvaatimuksina.

Pienhiukkaset

Asolanväylällä on ennusteen mukaan v. 2040 16 000 moottoriajoneuvoa vuorokaudessa. Lähimpien asuinkerrostalojen julkisivut ovat asemakaavan mukaan noin 7 metrin etäisyydellä ajoradan reunasta. Ilmanlaatuvyöhykkeen minimietäisyys Asolanväylän ajoradan reunaan on 11 metriä. Ilmanlaatuvyöhykkeiden mukaiset etäisyydet täyttyvät kolmannesta kerroksesta ylöspäin. Ensimmäiseen kerrokseen ei sijoitu asuntoja, joten toiseen kerrokseen sijoittuvat asunnot eivät ainoina täyttäisi minimietäisyyttä. Toisaalta asemakaavamääräys kieltää pelkästään Asolanväylälle avautuvat asunnot.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetulle alueelle, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutos ei heikennä hulevesien luonnonmukaista hallintaa verrattuna nykytilanteeseen, sillä alue on jo nyt rakennuksen tai pysäköintialueen käytössä. Alueelle tulee pienet maanvaraiset imeytysalueet ja lisäksi pihakannen päälle tehdään kasvullista ja imeyttävää maakerrosta, jolloin hulevesiä on mahdollista viivyttää alueella.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettava keskustakortteli tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Se tukeutuu laadukkaisiin joukkoliikennepalveluihin ja raideliikenteeseen.

Vantaan kaupungin arkkitehtuuripoliittisessa ohjelmassa 2015 yhtenä tavoitteena on vihertehokkuuden käyttöönotto. Vihertehokkuudella tarkoitetaan vihreän ja läpäisevän pinnan painotettua määrää alueella (tontti tai kortteli). Vihertehokkuus -menetelmän avulla luodaan viihtyisää elinympäristöä, ja toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita. Menetelmää on testattu asemakaavoituksessa vuodesta 2016 lähtien Ilmastonkestävä kaupunki -hankkeessa luodulla ja Vantaalle muokatulla laskurilla. Asemakaavavaiheen laskelman perusteella tontin vihertehokkuusvaatimus 0,8 toteutuu seuraavilla elementeillä: Suuriksi (> 9m) kasvavia puita vähintään 6 kpl ja pikkupuita vähintään 20 kpl. Pensas-, perenna-, köynnös-, nurmikko- tai viljelyalueita yhteensä vähintään 1500 m^2. Puoliläpäiseviä pinnoitteita, kuten hule- ja nurmikiveä vähintään 200m^2. Rakennuslupavaiheen laskelma voi yksityiskohdissaan poiketa tästä, kunhan tavoiteluku saavutetaan.

Vihertehokkustuloskortti on sivulla 33. Kaavamääräyksissä huomioidaan myös aurinkopaneelien ja viherkattojen sijoittaminen sekä sähköautojen latauspisteet.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Liikennemelu on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on kaavamääräyksissä otettu huomioon.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy toteuttamissopimus.

Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun asemakaavaehdotus on tullut voimaan.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:

Vesa Karisalo	alue-arkkitehti
Lassi Tolkki	asemakaavasuunnittelija
Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
Vuokko Rova	suunnitteluavustaja
Merja Hokkanen	kaavoitusteknikko
Antti Auvinen	vesihuollon suunnittelu
Susanna Koponen	liikenneinsinööri
Matti Kärki	kaupunkikuva-arkkitehti
Ilkka Rekonen	lupapäällikkö
Krister Höglund	ympäristöinsinööri
Tomi Henriksson	asumisasiain päällikkö
Heikki Virkkunen	projektijohtaja

Elite varainhoito Oyj:	Antti Hänninen
Pohjola rakennus Oy:	Heikki Hirvonen
Pohjola rakennus Oy:	Jussi Lehtinen
Pohjola rakennus Oy:	Johanna Saarela
Arkkit.toimisto Hannu Jaakkola Oy:	Hannu Jaakkola
Arkkit.toimisto Hannu Jaakkola Oy:	Mika Smolander

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 19. päivänä maaliskuuta 2018.

Lassi Tolkki
asemakaavasuunnittelija

Vesa Karisalo
aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	07.02.2018
Kaavan nimi	002295 Koivukylä 70 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	09.03.2017
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002295
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,6522	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]	0,2121	**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,6522

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,6522**	**100,0**	**9160**	**1,40**	**0,0000**	**7160**
A yhteensä	0,4466	68,5	9160	2,05	0,4466	9160
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	0,0000		0		-0,2159	-2000
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,2056	31,5	0		-0,2307	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,2121**	**32,5**	**0**	**0,2121**	**0**

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,6522**	**100,0**	**9160**	**1,40**	**0,0000**	**7160**
A yhteensä	0,4466	68,5	9160	2,05	0,4466	9160
AK	0,2029	45,4	9160	4,51	0,2029	9160
AH	0,2437	54,6	0		0,2437	0
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	0,0000		0		-0,2159	-2000
KL	0,0000		0		-0,2159	-2000
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,2056	31,5	0		-0,2307	0
Kadut	0,0000		0		-0,0005	0
LP	0,0000		0		-0,0391	0
LPA	0,2056	100,0	0		-0,1911	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,2121**	**32,5**	**0**	**0,2121**	**0**
map	0,2121	100,0	0	0,2121	0

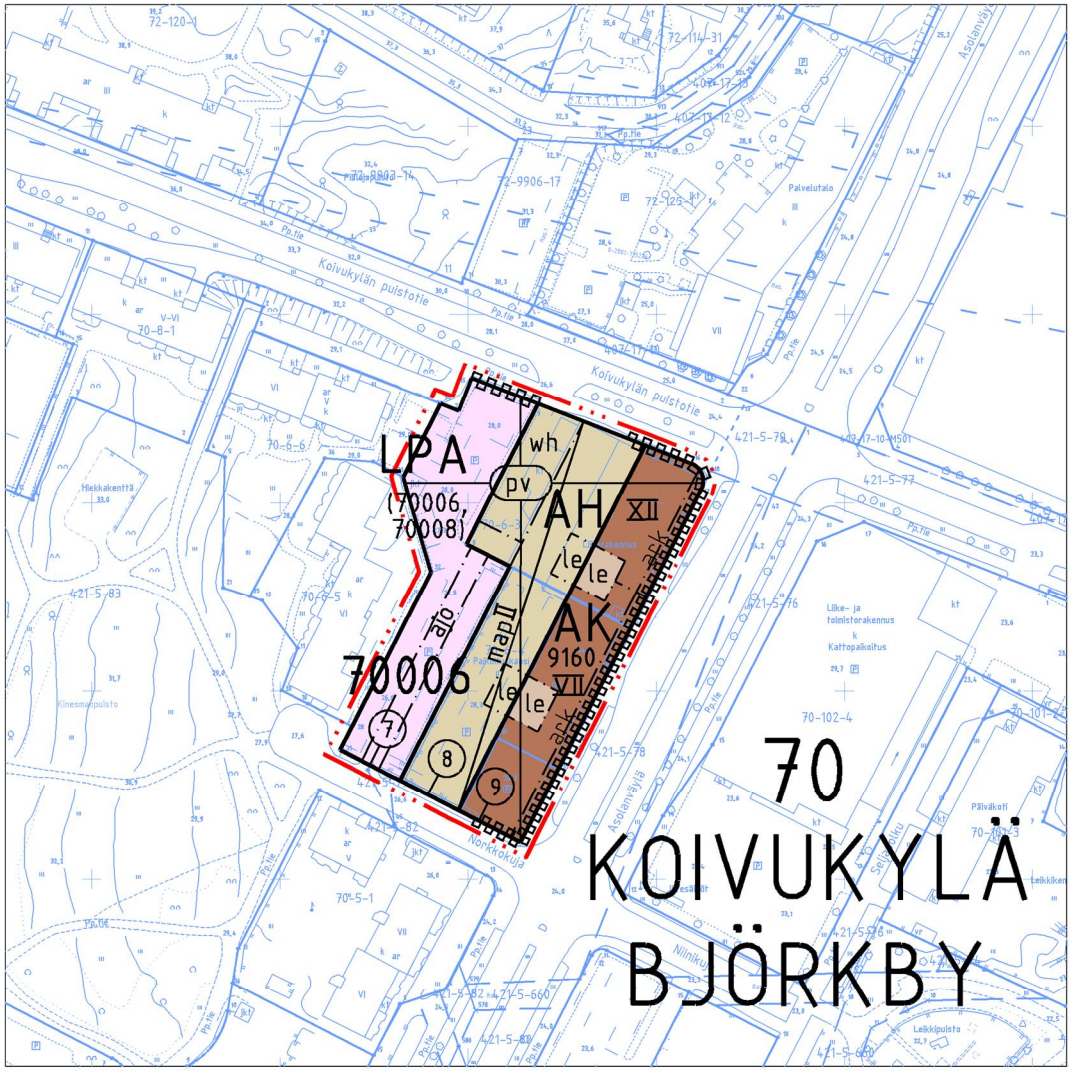

ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS

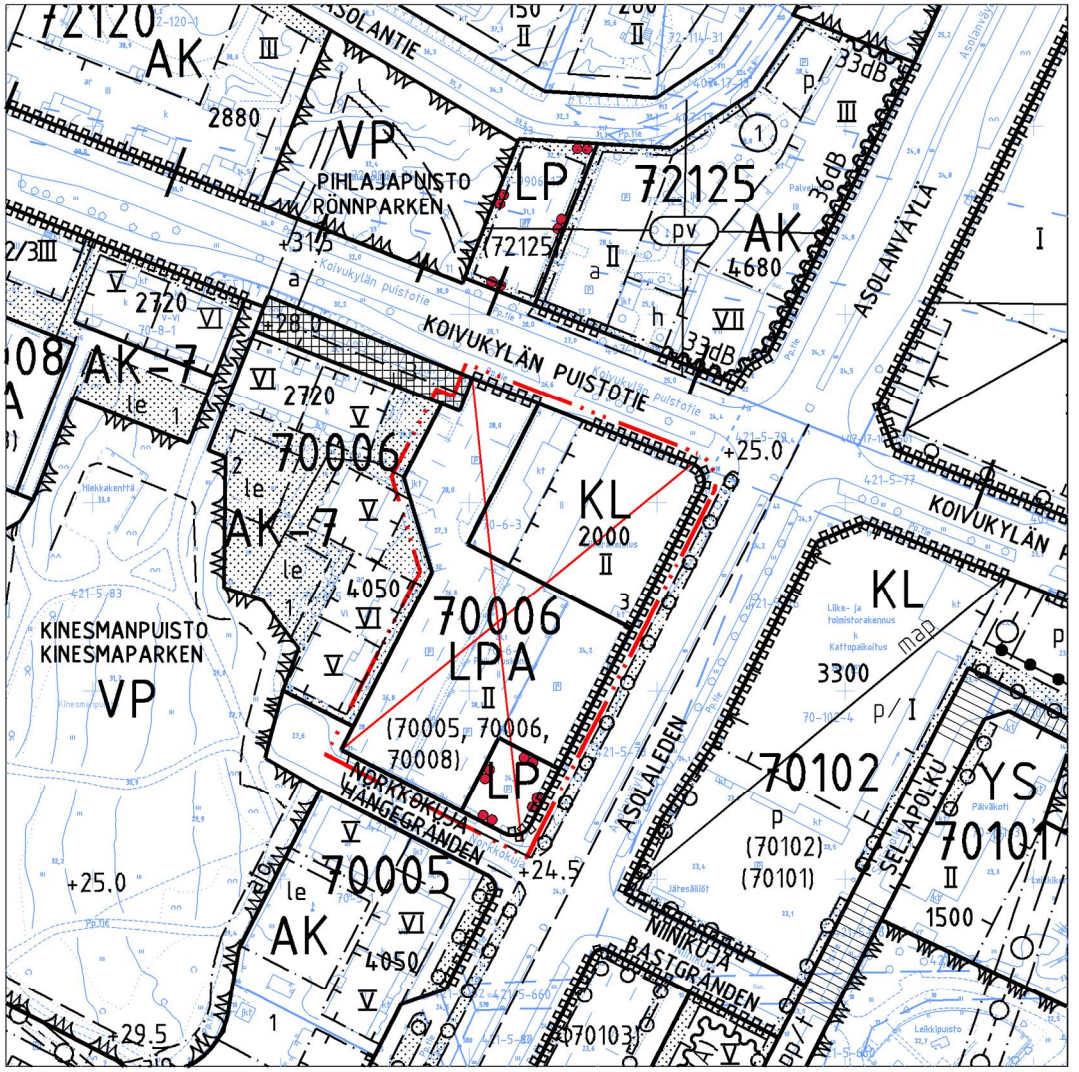

POISTETTAVAT MERKINNÄT

0 50 100m

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer
002295	19.3.2018	690502, 690503 1 / 3

Vantaan kaupunki

ASOLANVÄYLÄ 48-50

Kaupunginosa 70, Koivukylä

Asemakaavan muutos
Osa korttelia 70006.

Tonttijako ja tonttijaon muutos
Osa korttelia 70006.

1:2000

Vanda stad

ASOLALEDEN 48-50

Stadsdel 70, Björkby

Ändring av detaljplanen
Del av kvarteret 70006.

Tomtindelning och ändring av tomtindelningen
Del av kvarteret 70006.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

— · · · — 3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

AK **Asuinkerrostalojen korttelialue.**

Kvartersområde för flervåningshus.

Rakennusoikeus
Asuinrakennuksen kaikkiin kerroksiin sekä talousrakennuksiin saa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi rakentaa asumista palvelevia asunnon ulkopuolisia varasto-, huolto-, askartelu-, kerho-, pyykinpesu-, sauna-, väestönsuoja-, teknisiä ym. tiloja.

Parvekkeita korvaavia viherhuoneita saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi.

Porrashuoneiden 15 k-m² ylittävän osan kussakin kerroksessa saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi.

Asuinrakennusten katutasoon saa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi rakentaa liike-, toimisto-, palvelu- ja työtiloja. Näitä tiloja tulee rakentaa vähintään 150 k-m².

Kerrosalan lisäksi rakennettavaksi sallittuja tiloja varten ei tarvitse rakentaa auto- eikä polkupyöräpaikkoja. Määräys ei koske liike-, toimisto-, palvelu- ja työtiloja.

Saunoja, kerhotiloja ja teknisiä tiloja saa rakentaa sen estämättä, mitä suurimmasta sallitusta kerrosluvusta on määrätty.

Julkisivut
Rakennuksen tulee olla arkkitehtuuriltaan korkealuokkainen ja omaleimainen.

Mahdolliset elementtisaumat on häivytettävä arkkitehtuurin keinoin.

Kellarikerroksen julkisivut ja pihoja rajaavat muurit eivät saa antaa umpinaista vaikutelmaa. Niissä tulee olla poikkeavia materiaaleja, pintakäsittelyitä ja/ tai värejä. Niitä voi korostaa myös taiteen keinoin.

Autokatosten, aitojen, muurien ja muiden rakenteiden tulee muodostaa omaleimainen arkkitehtoninen kokonaisuus.

Parvekkeet voivat ulottua ulokkeina AH-alueen puolelle.

Pihat
Tontit rajataan katujen suuntaan muurilla ja kasvillisuudella.

Tontille on istutettava puita ja pensaita.

Byggrätt
I bostadshusens samtliga våningar och i ekonomibyggnaderna får, utöver den våningsyta som anvisas i detaljplanen, byggas sådana lager-, service-, hobby-, klubb-, tvättstuge-, bastu-, befolkningsskydds- och tekniska utrymmen samt andra utrymmen som betjänar boendet.

Utöver byggrätten får byggas grönrum som ersätter balkongerna.

Utöver den i detaljplanen anvisade våningsytan får på varje våning i trapphusen byggas en del som överskrider 15 m²-vy.

I bostadsbyggnadernas gatuplan får utöver den våningsyta som anvisas i detaljplanen byggas affärs-, kontors-, service- och arbetsutrymmen. För dessa utrymmen ska anvisas minst 150 m²-vy.

Inga bilplatser eller cykelplatser behöver byggas för de utrymmen som får byggas utöver våningsytan. Bestämmelsen gäller ej affärs-, kontors-, service- och arbetsutrymmen.

Bastu-, klubb- och tekniska utrymmen får byggas utan att det som bestämts om det största tillåtna våningstalet hindrar det.

Fasader
Arkitektoniskt ska byggnaden vara av hög klass och med en egen karaktär.

Eventuella elementfogar ska döljas med arkitektoniska medel.

Källarvåningens fasader och de murar som ingärdar gårdarna får inte ge ett slutet intryck. I dessa bör avvikande material, ytbehandlingar och/eller färger användas. De kan även framhävas med konstnärliga medel.

Carportar, stängsel, murar och övriga konstruktioner ska utgöra en arkitektonisk helhet med en egen prägel.

Balkongerna kan sträcka sig ut över AH-området i form av utskjutande partier.

Gårdarna
Tomterna avgränsas mot gatorna med en mur och växtlighet.

På tomten ska träd och buskar planteras.

Muuta
Porrashuoneiden tulee olla luonnonvaloisia.

Parvekkeet on lasitettava.

Teknisin ratkaisuin tulee huolehtia siitä, ettei valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen melutaso oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla tai parvekkeilla ylity.

Asunnot eivät saa avautua vain julkisivuille, joille kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna.

Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL liikennemelua vastaan on Asolanväylän puolella oltava vähintään 33 dB.

Rakennus tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä.

Rakennuksen perustuksineen tulee sijaita vähintään 2,5 metrin päässä vesihuoltolinjoista.

Kaava-alueella syntyviä hulevesiä voidaan vähentää hyödyntämällä vesiä tontin viherrakenteissa. Lisäksi pihan wh-alueilla on viivytettävä hulevesiä ennen niiden johtamista tontilta kaupungin hulevesiverkostoon.

Tontille lasketaan rakennuslupavaiheessa vihertehokkuus, jonka on asuinalueiden pihoilla oltava vähintään 0,8. Pihasuunnitelma ja laskelman tuloskortti, joilla osoitetaan vihertehokkuuden toteutuminen, liitetään rakennuslupahakemukseen.

Rakennusten kattomuotojen ja kattokulmien valinnassa tulee huomioida aurinkopaneelien ja viherkattojen sijoittaminen.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

Asunnot	1 ap / 130 k-m²
Liiketilat	1 ap / 100 k-m²
Toimisto-, palvelu- ja työtilat	1 ap / 60 k-m²

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:
Asunnot 1 pp/ asuinhuone.
Niistä vähintään puolet on sijoitettava ulkoiluvälinevarastoon, joka on helposti käytettävissä.

Liiketilat	1 pp / 40 k-m²
Toimisto-, palvelu- ja työtilat	1 pp / 50 k-m²

Annat
Trapphusen ska ha naturligt ljus.

Balkonger ska glasa.

Genom tekniska lösningar ska man sörja för att bullernivån enligt statsrådets beslut 993/1992 inte överskrids i gårdsområden och på balkonger som är avsedda för vistelse.

Bostäderna får inte öppna upp endast mot de fasader, där bullernivån överskrider 65 dB beräknat enligt den genomsnittliga ljudnivån dagtid.

Ljudisoleringen ΔL mot trafikbuller ska i bostadsrummens ytterhölje på den sida som vetter mot Asolaleden vara minst 33 dB.

Byggnaden ska utrustas med maskinell till- och frånluftsventilation, där tilluften tas från taknivå på så stort avstånd från föroreningskällor som möjligt.

Byggnaden inklusive grundkonstruktioner ska ligga på minst 2,5 meters avstånd från vattenförsörjningslinjerna.

Dagvatten som uppstår i planläggningsområdet kan minskas genom att vattnet utnyttjas i tomtens grönstrukturer Dessutom ska dagvattnet fördröjas i gårdens wh-områden innan det leds från tomten till stadens dagvattennät.

För tomten beräknas i bygglovsskedet grönbyggandets effektivitet, vilken ska vara minst 0,8 på bostadsområdenas gårdar. Gårdsplanen och kalkylens styrkort, vilket anger förverkligandet av grönbyggandets effektivitet, bifogas till bygglovsansökan.

Vid val av byggnadernas takformer och takvinklar ska man beakta placeringen av solpaneler och gröntak.

Minimiantalet bilplatser:

Bostäder	1 bp / 130 m²-vy
Affärslokaler	1 bp / 100 m²-vy
Kontors-, service- och arbetsutrymmen	1 bp / 60 m²-vy

Minimiantalet cykelplatser:
Bostäder 1 cp/ bostadsrum.
Av detta måste minst hälften placeras i ett förrad för friluftsredskap i gårdsnivå.

Affärslokaler	1 cp / 40 m²-vy
Kontors-, service- och arbetsutrymmen	1 cp / 50 m²-vy

AH	Asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue.	Kvartersområde i sambruk som betjänar boendet.
	AH-alueelle sijoitetaan korttelin 70006 tontin 9 sekä korttelin 70005 tontin 1 autopaikat.	I AH-området placeras bilplatser för tomt 9 i kvarteret 70006 samt bilplatser för tomt 1 i kvarteret 70005.
	Pysäköintipaikat sijoitetaan pääosin kannen alle.	Parkeringsplatserna placeras huvudsakligen under däck.
	Pysäköintilaitoksessa tulee varautua sähköautojen latauspisteisiin.	I parkeringsanläggningen ska beredskap finnas för laddningsställen för elbilar.
	Alueelle saa rakentaa autokatoksia ja talousrakennuksia.	På området får byggas carportar och ekonomibyggnader.
	Kaava-alueella syntyviä hulevesiä voidaan vähentää hyödyntämällä vesiä tontin viherrakenteissa. Lisäksi pihan wh-alueilla on viivytettävä hulevesiä ennen niiden johtamista tontilta kaupungin hulevesiverkostoon.	Dagvatten som uppstår i planläggningsområdet kan minskas genom att vattnet utnyttjas i tomtens grönstrukturer Dessutom ska dagvattnet fördröjas i gårdens wh-områden innan det leds från tomten till stadens dagvattennät.
	Tontille lasketaan rakennuslupavaiheessa vihertehokkuus, jonka on asuinalueiden pihoilla oltava vähintään 0,8. Pihasuunnitelma ja laskelman tuloskortti, joilla osoitetaan vihertehokkuuden toteutuminen, liitetään rakennuslupahakemukseen.	För tomten beräknas i bygglovsskedet grönbyggandets effektivitet, vilken ska vara minst 0,8 på bostadsområdenas gårdar. Gårdsplanen och kalkylens styrkort, vilket anger förverkligandet av grönbyggandets effektivitet, bifogas till bygglovsansökan.
	Autokatoksissa ja talousrakennuksissa tulee olla viherkatto.	Carportarna och ekonomibyggnaderna ska förses med gröntak.
LPA	Autopaikkojen korttelialue.	Kvartersområde för bilplatser.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
	Osa - alueen raja.	Gräns för delområde.
⑦	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.	Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
70	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.
KOIV	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.
70006	Korttelin numero.	Kvartersnummer.
9160	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

VII	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
ark	Julkisivu jolle on sijoitettava arkadi. Arkadi on varattu yleiselle jalankululle.	Fasad som skall förses med en arkad. Arkaden är avsedd för allmän gångtrafik.
map II	Maanalainen pysäköintitila. Roomalainen numero osoittaa pysäköintitasojen suurimman sallitun lukumäärän.	Underjordiskt parkeringsutrymme. Den romerska siffran anger största tillåtna antal bilplan.
le	Leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa.	För lek och utevistelse reserverad del av område.
wh	Hulevesialue.	Dagvattenområde.
ajo	Ajoyhteys.	Körförbindelse.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.
(70006, 70008)	Suluissa olevat numerot osoittavat korttelit, joiden autopaikkoja saa alueelle sijoittaa.	Siffrorna inom parentesen anger de kvarter vilkas bilplatser får förläggas till området.
pv	Tärkeä pohjavesialue.	Viktigt grundvattensområde.
	TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Stadsmätning

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__	Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

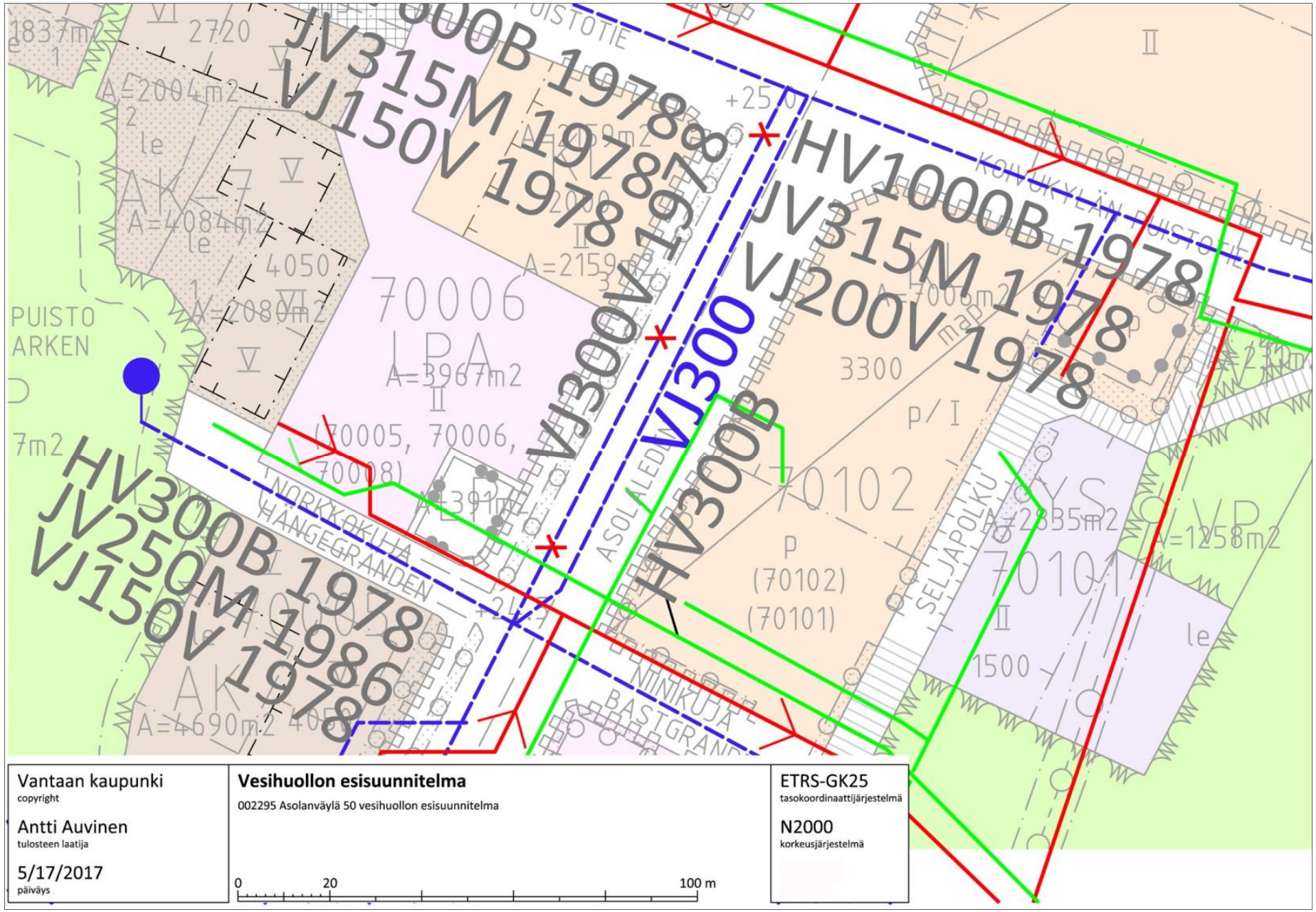
HV1000B 1978
JV315M 1978
VJ200V 1978
VJ300V 1978
VJ300
HV300B
HV300B 1978
JV250M 1986
VJ150V 1978
70006
LPA
A=3967m2
(70005, 70006, 70008)
70102
P
(70102)
(70101)
3300
p/I
70101
A=2335m2
A=1258m2
A=4690m2
A=2159m2
A=2004m2
A=4084m2
A=2080m2
1837m2
2720
4050
1500
PUISTO ARKEN
NORRKOKILLA HÄNGEGRÄNDEN
ASOLALEDEN
SELJAPOLKU
KONVIKTENS PUISTOTIE
NIINIKUJA BASTGRÄND
Vantaan kaupunki
copyright
Antti Auvinen
tulosteen laatija
5/17/2017
päiväys
Vesihuollon esisuunnitelma
002295 Asolanväylä 50 vesihuollon esisuunnitelma
0
20
100 m
ETRS-GK25
tasokoordinaattijärjestelmä
N2000
korkeusjärjestelmä

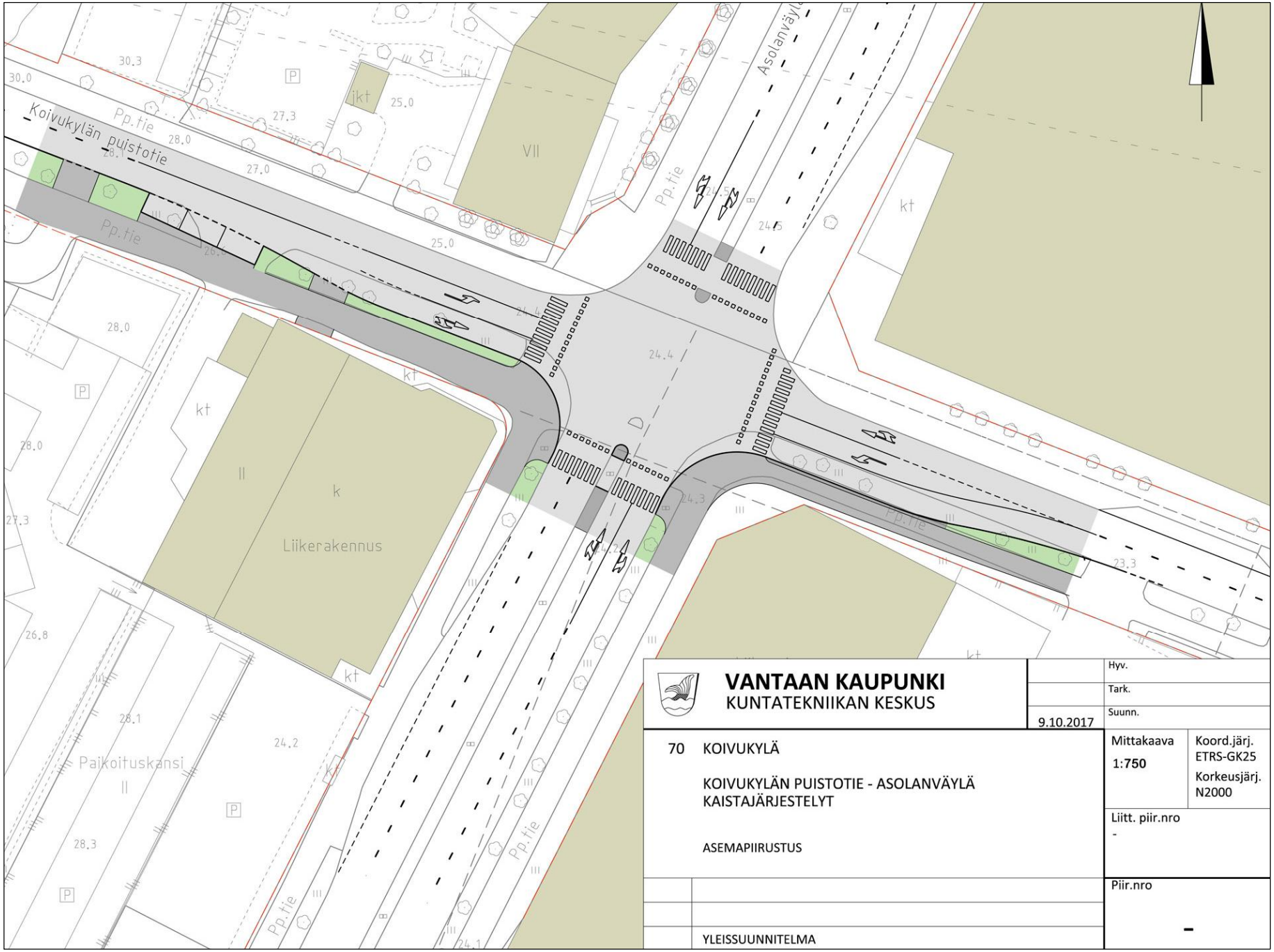
Koivukylän puistotie
Pp.tie
Asolanväylä
Liikerakennus
Paikoituskansi
VII
II
k
jkt
kt
P
30.3
30.0
27.3
25.0
28.0
27.0
24.4
24.3
23.3
26.8
28.1
24.2
28.3
24.1
VANTAAN KAUPUNKI
KUNTATEKNIIKAN KESKUS
9.10.2017
Hyv.
Tark.
Suunn.
70 KOIVUKYLÄ
KOIVUKYLÄN PUISTOTIE - ASOLANVÄYLÄ
KAISTAJÄRJESTELYT
ASEMAPIIRUSTUS
YLEISSUUNNITELMA
Mittakaava
1:750
Koord.järj.
ETRS-GK25
Korkeusjärj.
N2000
Liitt. piir.nro
-
Piir.nro
-

AUTOHALLIIN
KASVILLISUUS
ISTUTETTAVA LEHTIPUU
KUKKIVA PIKKUPUU
ISTUTETTAVA MATALA LEHTIPENSAS h:<1m
PERENNAISTUTUS
MAKSARUOHOMATTO
UUSI NURMI
ISTUTUSALLAS PAIKOITUSKANNELLA
SADEPUUTARHA
PINNOITTEET
BETONILAATOITUS, ROOMAILAINEN KIVEYS
BETONIKIVEYS
ASFALTTI
NURMIKIVEYS
TURVA-ALUSTA, PAIKALLAVALETTU KUMIPINTA
1. LEIKKI
2. OLESKELU
3. MAKSARUOHONAUHAT
4. MATALAT PENSASKUMMUT
5. MAANVARAINEN TONTIN OSA:
- MAANALAINEN HULEVESISÄILIÖ TAI VIIVYTYSALLAS, YLIVUOTO KAUPUNGIN HULEVESIVERKKOON
Leikkiväline-esimerkit
Lappset:
- 175070 Kiikkulauta
- 175080 Hiekkalaatikko
- NF2271M Scandinavia, selkänojallinen penkki
1
A S O L A N V Ä Y L Ä
PIHASUUNNITELMA
LUONNOS
29.05.2017
MAISEMA-ARKKITEHDIT
BYMAN & RUOKONEN OY
Hämeentie 133 A, 00560 HELSINKI PUH. 09-857 1761
byman.ruokonen@maisema-arkkitehdit.fi
POHJOLA RAKENNUS
TALO A
TALO B
TALO C
Asolanväylä
Pp.tie
AUTOKANNELLE
TIKASAUTON NOSTOPAIKKA 6x15m
jkt
P
280
290
273
268
266
241
236

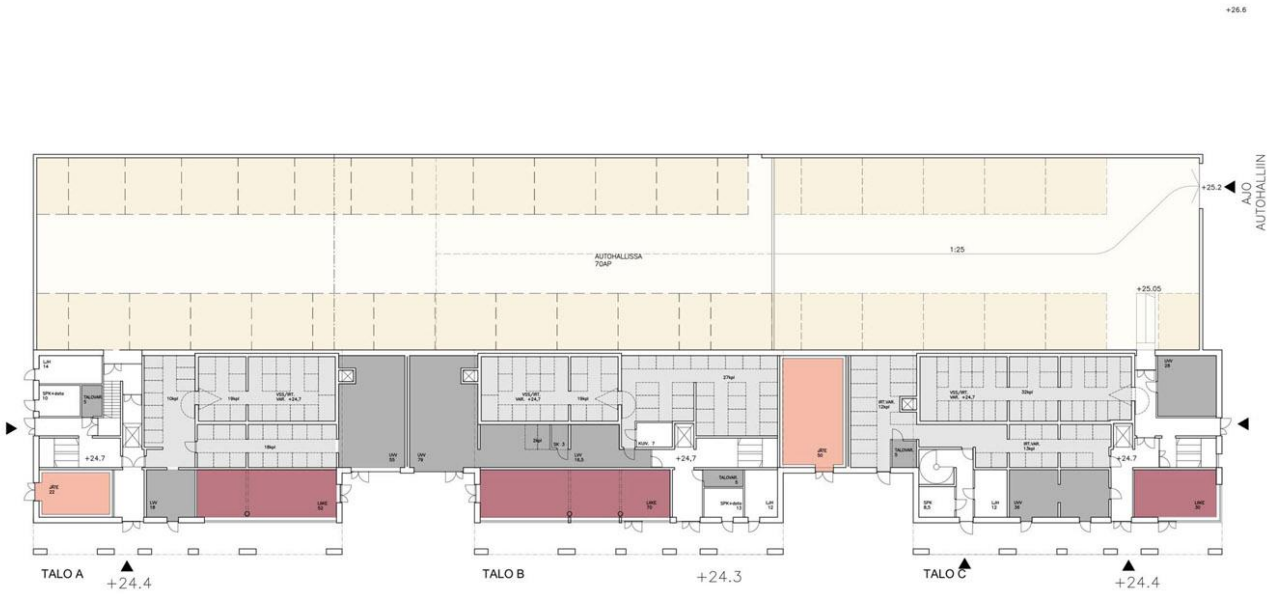

1.kerros / katutaso

2.kerros / pihakansitaso

Julkisivu itään Asolanväylälle

Julkisivut etelään ja pohjoiseen / Arkkitehtitoimisto Hannu Jaakkola Oy.

Julkisivu länteen

Leikkauksia etelästä päin / Arkkitehtitoimisto Hannu Jaakkola Oy.

Vihertehokkuus

Tuloskortti

Päivämäärä: 15.12.2017
Lomakkeen täyttäjä: Elina Ekroos
Kaavamääräykset: Elina Ekroos

Kohteen osoite -
Kortteli- ja tonttinumero -

Saavutettu vihertehokkuus
0,8
Tavoitetaso
0,8
Minimitaso
0,7

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä täytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus	0	5
Istutettava kasvillisuus	3	12
Pinnoitteet	1	2
Hulevesien hallintarakenteet	0	6
Bonuselementit	0	ei käytössä Vantaalla
Yhteensä	4	25

Kaavamääräykset: Tontille lasketaan rakennuslupavaiheessa vihertehokkuus, jonka on asuinalueiden pihoilla oltava vähintään 0,8. Pihasuunnitelma ja laskelman tuloskortti, joilla osoitetaan vihertehokkuuden toteutuminen, liitetään rakennuslupahakemukseen.

Kaavaselostukseen: Vantaan kaupungin arkkitehtuuripoliittisessa ohjelmassa 2015 yhtenä tavoitteena on vihertehokkuuden käyttöönotto. Menetelmää on testattu asemakaavoituksessa vuodesta 2016 lähtien Ilmastonkestävä kaupunki -hankkeessa luodulla ja Vantaalle muokatulla laskurilla. Vihertehokkuudella tarkoitetaan vihreän ja läpäisevän pinnan painotettua määrää alueella (tontti tai kortteli).
Vihertehokkuus -menetelmän avulla luodaan viihtyisää elinympäristöä, ja toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita. Asemakaavavaiheen laskelman perusteella tontin vihertehokkuusvaatimus 0,8 toteutuu seuraavasti: Suuriksi (> 9m) kasvavia puita vähintään 6 kpl ja pikkupuita väh. 20 kpl. Pensas-, perenna-, köynnös-, nurmikko- tai viljelyalueita yhteensä vähintään 1500 m2. Puoliläpäiseviä pinnoitteita, kuten hule-ja nurmikiveä vähintään 200m2.

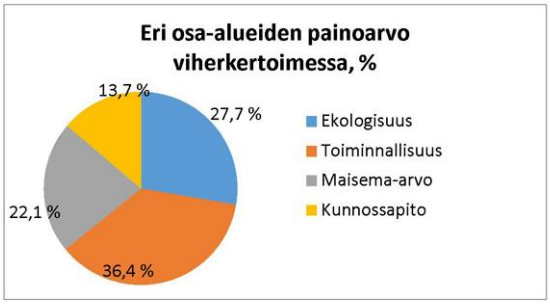

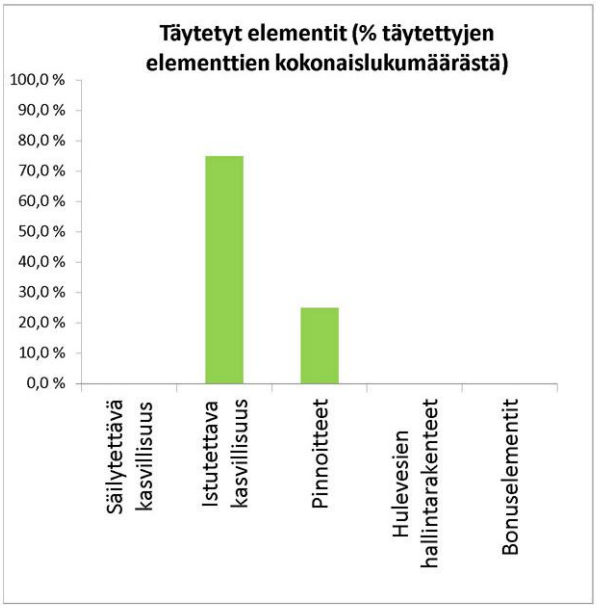

Varjoisuusselvitys / *Arkkitehtitoimisto Hannu Jaakkola Oy.*

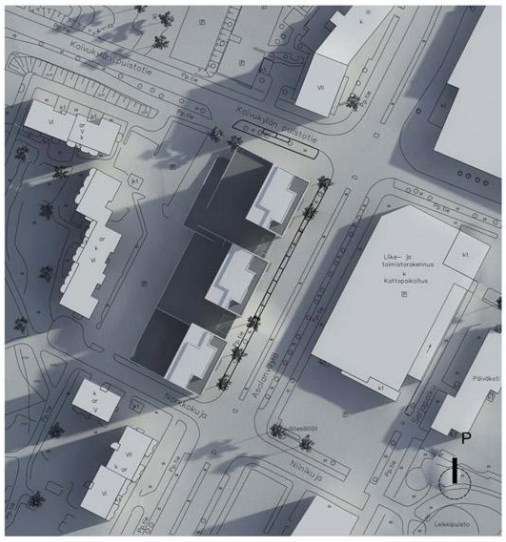

21. KESÄKUUTA 07:00

20. MAALISKUUTA 07:00

21. KESÄKUUTA 09:00

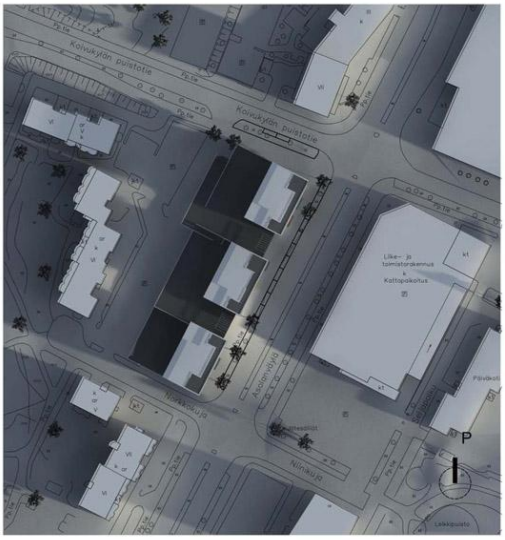

20. MAALISKUUTA 09:00

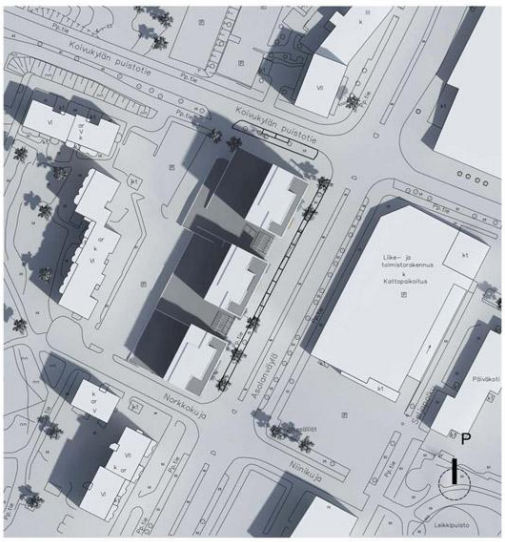

21. KESÄKUUTA 11:00

20. MAALISKUUTA 11:00

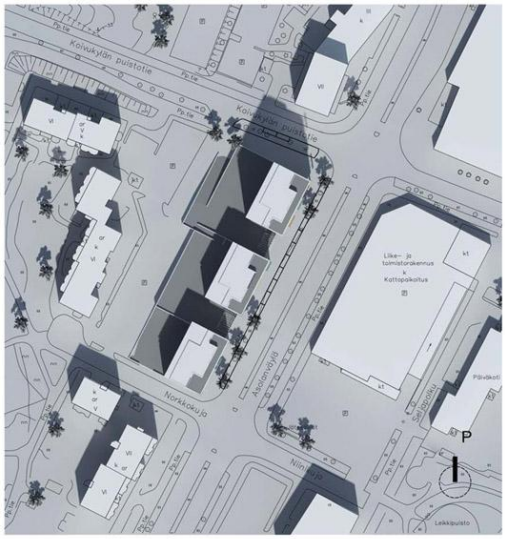

21. KESÄKUUTA 13:00

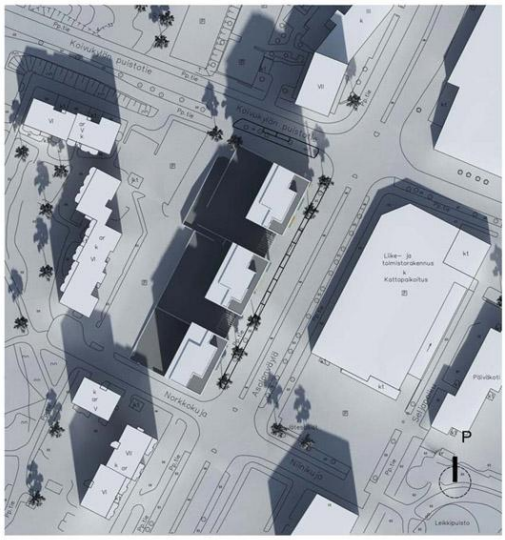

20. MAALISKUUTA 13:00

21. KESÄKUUTA 15:00

20. MAALISKUUTA 15:00

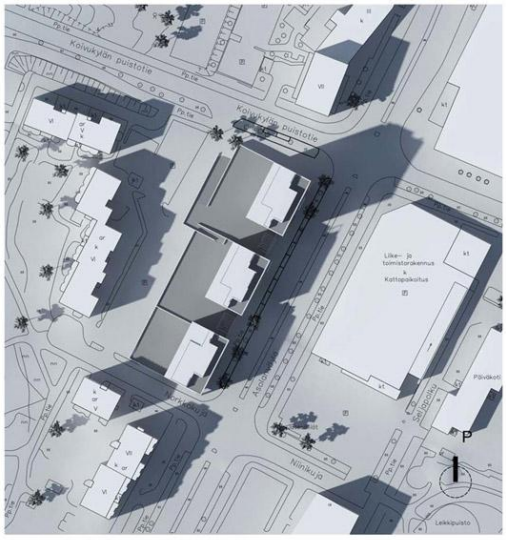

21. KESÄKUUTA 17:00

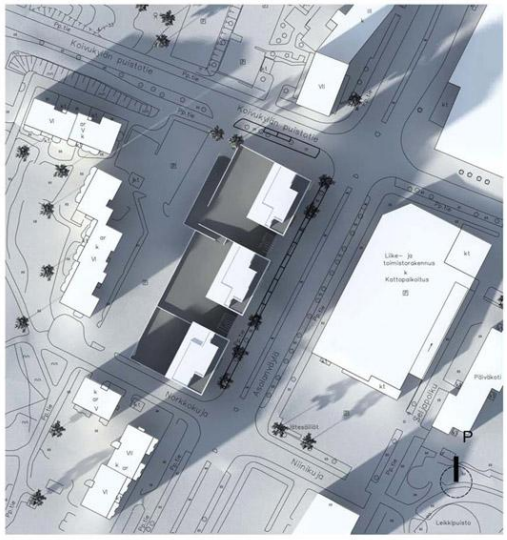

20. MAALISKUUTA 17:00

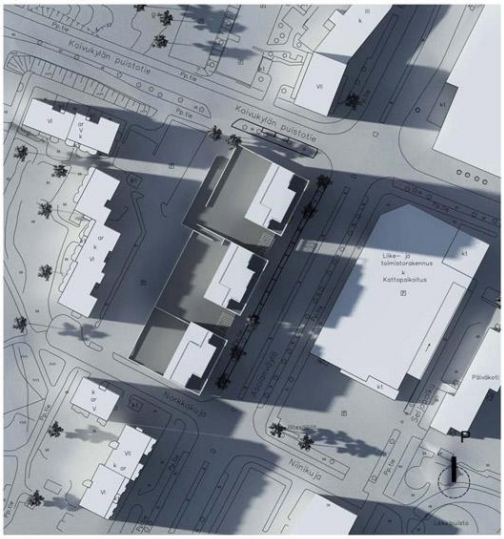

21. KESÄKUUTA 19:00

20. MAALISKUUTA 19:00

Tie/katu	Nopeus km/h	Raskasliikenne-%		KVL	
		2016	2040	2016	2040
Koivukylän puistotie Asolanväylästä länteen	40	14,0	14,0	2510	3500
Koivukylän puistotie Asolanväylästä itään	40	5,0	5,0	3300	4000
Peijaksentie	40	9,0	9,0	8410	10092
Kytötie	40	5,0	5,0	4000	4800
Asolanväylä Koivukylän puistotiestä etelään	50	5,0	5,0	14140	16500
Asolanväylä Koivukylän puistotiestä pohjoiseen	50	5,0	5,0	10000	16000
Koivukylänväylä	50	5,0	5,0	12000	14400
Talvikkitie	40	5,0	5,0	12340	14808

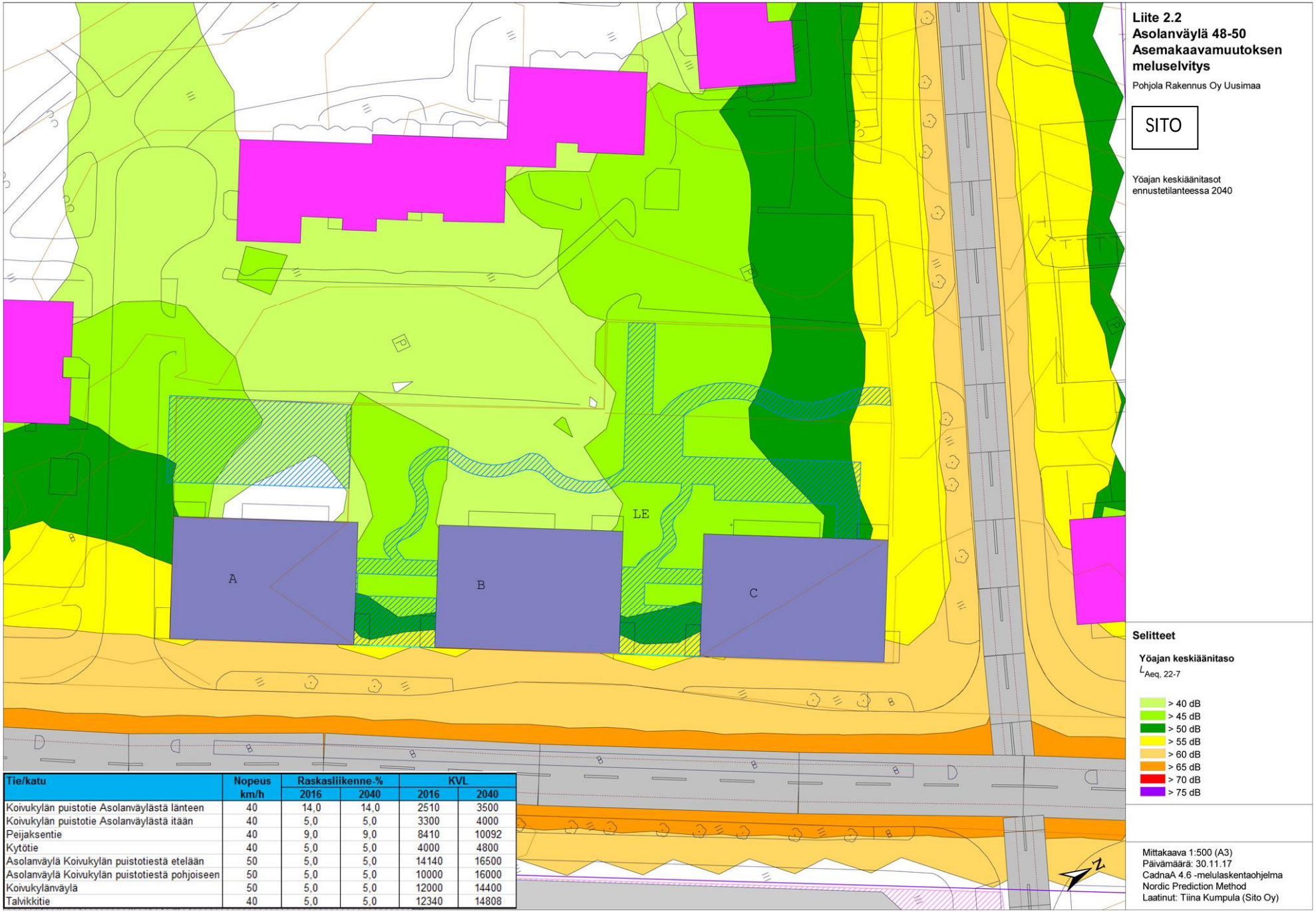

Tie/katu	Nopeus km/h	Raskasliikenne-% 2016	Raskasliikenne-% 2040	KVL 2016	KVL 2040
Koivukylän puistotie Asolanväylästä länteen	40	14,0	14,0	2510	3500
Koivukylän puistotie Asolanväylästä itään	40	5,0	5,0	3300	4000
Peijaksentie	40	9,0	9,0	8410	10092
Kytötie	40	5,0	5,0	4000	4800
Asolanväylä Koivukylän puistotiestä etelään	50	5,0	5,0	14140	16500
Asolanväylä Koivukylän puistotiestä pohjoiseen	50	5,0	5,0	10000	16000
Koivukylänväylä	50	5,0	5,0	12000	14400
Talvikkitie	40	5,0	5,0	12340	14808

VANTAAN KAUPUNKI

Asolanväylä 48-50
ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
NRO 002295

LAUSUNNOT JA VASTINEET
19.3.2018

Kaupunkisuunnittelu / VKA / LTO

Kaupunginhallitus 28.8.2017 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot Asolanväylä 48-50 asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **nro 002295**. Lausuntoja pyydettiin 5 ja saatiin 4 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1 ELY	- ELY:n oppaan melutaso 65 dB tarkoitettu käytettäväksi erittäin tiiviissä kaupunkirakenteessa. - Meluselvitys ei ajan tasalla - Ilmanlaatua koskeva kaavamääräys	– - Tarkistetaan meluselvitys - Lisätään ilmanlaatua koskeva kaavamääräys
NRO 2 HSY	- Kaavamääräys koneellisesta ilmanvaihdosta; tuloilma puhtaalta puolelta - Kaavamääräys ei vaadi johtosiirtoa	- Lisätään ilmanlaatua koskeva kaavamääräys –
NRO 3 Vantaan Energia	- Alueelle tarvitaan uusi muuntamo	–
NRO 4 HSL	- Asolanväylän bussipysäkki säilytettävä myös tulevaisuudessa - Koivukylän puistotiellä kaistajärjestelyt ja pysäköintihalliin ajo eivät saa haitata joukkoliikennettä	– –

NRO 1
ELY, UUDENMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS

Lausunto:

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Asolanväylä 48-50 asemakaavan muutosehdotuksesta (nro 002295) 27.10.2017 mennessä. Asemakaava-alue sijoittuu oikeusvaikutteisen yleiskaavan keskustatoimintojen alueelle (C).

Asuinrakennuksia ei tulisi sijoittaa alueelle, jossa niille ei voida taata hiljaista julkisivua. Valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaisten melun ohjearvojen ylitys rakennuksen tai asuinkerroksen kaikilla julkisivuilla tarkoittaa sitä, että hiljaisen julkisivun puuttuessa asuntoja ei tällaisiin rakennuksiin tai kerroksiin voi sijoittaa.

Kaavassa on määrätty, että asunnot eivät saa avautua vain julkisivuille, joille kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna. Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että koko kaava-alueella asuntojen julkisivun melutason ylittäessä valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset ulkomelun ohjearvot on asuntojen avauduttava myös sellaisen julkisivun puolelle, jossa päätöksen mukaiset ohjearvot toteutuvat (päivä 55 dB, yö 50 dB). Makuuhuoneet on tällöin sijoitettava rakennuksen hiljaisemmalle puolelle. Lisäksi kaava-alueella on varmistuttava siitä, että yöaikana LAFmax –taso 45 dB ei ylity asunnoissa.

Uudenmaan ELY-keskuksen 2013 julkaisemassa oppaassa tasoksi on määritelty 65 dB. Oppaassa oleva joustomahdollisuus valtioneuvoston päätöksen ohjearvoista ei ole rakennettu niin, että sitä voitaisiin käyttää missä ja milloin tahansa, vaan jousto vaatii aina alueen ympäristön huomioon ottamista sekä haittojen ja hyötyjen arviointia ja arvotusta. Lähtökohtana on se, että 65 dB:n melutaso voidaan hyväksyä tehtäessä täydennysrakentamista erittäin tiiviissä kaupunkirakenteessa. Tavoitteena melualueelle sijoitettavilla asuinrakennuksilla tulee olla myös se, että rakennuksilla voidaan suojata jotain jo olemassa olevaa piha- tai virkistysaluetta tms. ja näin parantaa alueen ääniympäristöä. Meluisille alueille rakennettaessa tulisi kuitenkin huolehtia siitä, että piha-alueiden melutaso on mahdollisimman alhainen ja niiden koko riittävä, ottaen huomioon piha-aluetta käyttävien asukkaiden lukumäärä. Lisäksi on huolehdittava siitä, että kaikilla asunnoilla, joiden julkisivu on meluisalla puolella, on myös julkisivu, jolla ohjearvot toteutuvat.

Asemakaavan liitteenä olevan meluselvityksen liitekuvissa 2.1 ja 2.2 on esitetty vuoden 2040 ennustetilanteet, joiden pohjana on käytetty tammikuun 2017 luonnosta. Melun leviäminen ei näytä huomioivan pihakannen seinämää tai pihakannen tasosta lähtevää laskennassa käytettyä 1,2 metrin umpinaista aitarakennelmaa. Meluselvitys saattaa tästä syystä antaa erityisesti pihalle ja pihan puolen julkisivuille virheelliset arvot varsinkin kun pihakannen korkoasemaa on korotettu tammikuun luonnosvaiheesta n. metrillä.

Ilmanlaadun osalta kaavaan tulee lisätä vastaavanlainen määräys, kuin on Koivukylän puistokadun pohjoispuoleisella asemakaava-alueella (nro 721200): Rakennuksen korvausilma on otettava pihan puolelta.

Vastine:

Lausunnon mukaan 65 db:n melutaso voidaan hyväksyä tehtäessä täydennysrakentamista erittäin tiiviissä kaupunkirakenteessa. Koivukylän keskusta on Vantaan yleiskaavan mukaista keskustatoimintojen aluetta. Alueelle on siis tavoitteena luoda tiivistä kaupunkirakennetta. Tämä asemakaavamuutos on osa tätä täydennystyötä.

Meluselvitystä voidaan tarkistaa.

Ilmanlaadun osalta kaavaan voidaan lisätä kaavamääräys korvausilman ottamisesta.

Tarkistukset:

Tarkistetaan meluselvitys viimeisimmän suunnitelman mukaiseksi.

Lisätään asemakaavamääräys:
” Rakennus tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä.”

NRO 2
HSY, HELSINGIN SEUDUN YMPÄRISTÖPALVELUT -KUNTAYHTYMÄ

Lausunto:

Koivukylän aseman lähistöllä sijaitseva Asolanväylän asemakaavamuutosehdotus eheyttää kaupunkirakennetta tehostamalla maankäyttöä hyvien raideliikenneyhteyksien varrella. Ilmastosyistä on kiitettävää, että kaavaehdotuksessa on kiinnitetty huomiota myös pintojen läpäisevyyteen ja hulevesiin sekä rakennusten kattokulmiin ja -muotoihin, jotka mahdollistavat aurinkopaneelien ja viherkattojen rakentamisen.

Asolanäylän liikenne aiheuttaa alueella ilmanlaatu- ja meluhaittoja. Vaikka liikenteen päästöt vähenevätkin tulevaisuudessa ajoneuvotekniikan kehittyessä, katupöly aiheuttaa ilmanlaatuhaasteita todennäköisesti jatkossakin. Alueen jatkosuunnittelussa tulisi noudattaa Uudenmaan ELY-keskuksen ”Ilmanlaatu maankäytön suunnittelussa” – oppaassa esitettyjä suojaetäisyyksiä ja altistumisen vähentämiskeinoja (http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-314-244-2). Opas on laadittu yhteistyössä HSY:n kanssa.

Lähimpien asuinkerrostalojen julkisivut ovat asemakaavan mukaan noin 7 metrin etäisyydellä Asolanväylän reunasta. Ilmanlaatuvyöhykkeen minimietäisyys on 11 metriä vuoden 2040 liikennemääräennusteen mukaisella liikennemäärällä. Kaavaselostuksen mukaan ilmanlaatuvyöhykkeiden mukaiset etäisyydet täyttyvät kolmannesta kerroksesta ylöspäin. Ilmanlaatuvyöhykkeen minimietäisyyksiä ei ole tarkoitettu arvioitavan maanpinnasta ylöspäin ylempiin kerroksiin vaan ne koskevat koko rakennusta maanpintatasosta laskettuina.

Ilmansaasteiden pitoisuudet toki pienenevät ylöspäin mentäessä, mistä syystä on suositeltavaa, että vilkasliikenteisillä kaduilla alimpiin kerroksiin ei sijoitettaisi asuntoja. On hyvä, että asemakaavamääräys kieltää pelkästään Asolanväylälle avautuvat asunnot, jolloin asuntoja voi tuulettaa myös puhtaammalta puolelta. Asukkaiden altistumisen vähentämiseksi kaavamääräyksiin on syytä sisällyttää myös määräys koneellisesta ilmanvaihdosta, jossa tuloilma otetaan mahdollisimman korkealta rakennuksen puhtaalta puolelta ja suodatetaan tehokkaasti. Kohteeseen ei ole suositeltavaa sijoittaa herkkiä kohteita, joille esitetään sovellettavaksi pidempiä suojaetäisyyksiä kuin asunnoille.

Alueella on rakennettu vesihuolto valmiiksi. Poiketen kaavamuutoksen selostuksen vesihuollon esisuunnitelmasta, kaavamuutos ei vaadi johtosiirtoa.

Asolanväylän suuntaisesti katualueelle on rakennettu vesijohto 300 v. Asolanväylän ja Norkkokujan risteystä lähestyttäessä pohjoisesta vesijohdon sijainti tulee lähemmäs tontin rajaa koko kaavamuutosalueen matkalla. Vesijohto tulee huomioida rakennustöiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Vastine:

Ilmanlaadun osalta kaavaan voidaan lisätä kaavamääräys korvausilman ottamisesta.

Asemakaavassa on turvattu nykyiselle Asolanväylän vesihuoltolinjoille lähtökohtaisesti riittävä 2,5m suojaetäisyys. HSY voi sallia rakentamisen vesijohto- ja viemärilinjojen suoja-alueelle. Kaavan vesihuollon esisuunnitelman johtosiirto voidaan toteuttaa myöhemmin esim. kaupungin Asolanväylän kadunkunnostuksen tai HSY:n linjasaneerauksen yhteydessä.

Tarkistukset:

Lisätään asemakaavamääräys:
” Rakennus tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä.”

NRO 3
VANTAAN ENERGIA OY
VANTAAN ENERGIA SÄHKÖVERKOT OY

Lausunto:

Sähköverkko

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski-ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 -2 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Rakennustehokkuuden kasvaessa kiinteistölle tarvitaan varaus uudelle kiinteistömuuntamolle. Muuntamotilan paikka on esitetty liitteen 3 kuvassa. Myöhemmin Vantaan Energia tarkensi lausuntoaan: Haluamme, että kaavaan tulee vm merkintä puistomuuntamoa varten kiinteistön Norkkokujan puoleiselle laidalle.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko

Ei huomautettavaa.

Alue on mahdollista liittää kaukolämpöön.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:

Jatkosuunnittelussa on puistomuuntamon sijoituspaikaksi viheralueyksikön kanssa sovittu Kinesmanpuisto lähellä Norkkokujan kääntöpaikkaa. Paikka on myös Vantaan Energian mielestä sopiva. Paikka on tämän asemakaavamuutoksen ulkopuolella, joten asia ei aiheuta muutoksia asemakaavamuutokseen.

Tarkistukset:

–

NRO 4
HSL, HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE -KUNTAYHTYMÄ

Lausunto:

Asemakaavamuutoksessa esitetty rakentaminen tiivistää maankäyttöä alueella, joka sijaitsee hyvien joukkoliikenneyhteyksien läheisyydessä. HSL kannattaa asemakaavamuutoksen mukaista rakentamista alueelle.

Suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä Asolanväylällä, kulkusuunnassa etelään, sijaitsee pysäkki "Koivukylän puistotie" V7013. Pysäkki ei ole tällä hetkellä HSL:n järjestämän bussiliikenteen käytössä. HSL pitää kuitenkin tärkeänä, että pysäkki säilytetään paikallaan myös tulevaisuudessa.

Koivukylän puistotiellä kulkee Asolanväylän yli aamuruuhkassa kahdeksan linjojen 624, 631 ja 736 vuoroa tunnissa. HSL pitää tärkeänä, että kaistajärjestelyt ja pysäköintihalliin ajo suunnitella siten, että se ei aiheuta haittaa joukkoliikenteelle.

Vastine:

Asolanväylän bussipysäkkisyvennys säilyy. Koivukylän puistotielle rakennetaan vasemmalle kääntymiskaista, jolloin myös suoraan ajaminen sujuvoituu. Tonttiliittymän kohta huomioidaan ajoradan leveydessä.

Tarkistukset:

–

VANTAAN KAUPUNKI

Asolanväylä 48-50
ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
NRO 002295

MUISTUTUKSET JA VASTINEET
19.3.2018

Kaupunkisuunnittelu / VKA / LTO

Asolanväylä 48-50 -asemakaavamuutosehdotus nro 002295 on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä **20.09 – 19.10.2017**. Tänä aikana jätettiin **yksi (1 kpl) muistutusta.**

Muistuttaja	**Muistutus**	**Tarkistukset**
NRO 1 As Oy Kinesmanpuisto	12-kerroksinen rakennus liian korkea. Sopiva korkeus olisi 8 kerrosta.	–

NRO 1

Muistutus:
AsOy Kinesmanpuisto pitää yhtiön itäpuolelle suunniteltua 12 kerroksista rakennusta liian korkeana. Sopiva korkeus olisi 8 kerrosta.

Vastine:
Koivukylän keskeistä risteystä halutaan korostaa korkeammalla rakennuksella. Asemakaavamuutoksessa esitetty XII-kerroksinen rakennus sijoittuu runsaan 60 metriä As Oy Kinesmanpuiston itäpuolelle, joten varjostus on hyvin vähäistä.

Tarkistukset:
–

36 § **Maankäyttösopimus ja kiinteistökaupan esisopimus / Asolantien Liikekiinteistö Oy / Asemakaavan muutos nro 002295, Koivukylä**

VD/7183/10.00.01.05/2017
HP/AK/HV/ET/JB/ET/NJ/AV

Asolantien Liikekiinteistö Oy:n ja kaupungin hakemuksesta on laadittu asemakaavan muutosehdotus nro 002295 Koivukylässä osoitteessa Asolanväylä 48–50. Kaupunki myy Liikekiinteistölle kaava-alueella omistamansa tontinosat 363 582 euron kauppahinnalla. Liikekiinteistö purkaa omistamansa 1986 valmistuneen 2 000 m^2:n suuruisen liikerakennuksen ja rakentaa tilalle kaavamuutoksen mukaisen 8 700 k-m^2:n suuruinen kerrostalokokonaisuuden. Liikekiinteistö maksaa kaupungille 949 999 euroa maankäyttösopimuksen mukaisena kustannusten korvauksena.

Sopimusalue koostuu Asolantien Liikekiinteistö Oy:n omistamasta 2 159 m^2:n suuruisesta liikerakennuksen (KL) tontista 92-70-6-3 sekä kaupungin omistamasta LPA-tontin (autopaikkojen korttelialue) 92-61-7-4 1 911 m^2:n suuruisesta määräalasta ja kaupungin omistamasta 396 m^2:n suuruisesta LP-alueesta (yleinen pysäköintialue) 92-421-5-78. Kaupunki myy omistamansa alueet Liikekiinteistölle.

Kaupunki on luovuttanut aiemmin tehdyillä sopimuksilla LPA-tontin määräalan hallintaoikeuden Liikekiinteistölle sekä Asunto Oy Norkkokujalle (nykyisin VAV Asunnot Oy).

Kaupunki myi 17.10.1985 Asolantien Liikekiinteistö Oy:lle mainitun KL-tontin, jonka autopaikat sijaitsivat LPA-tontilla ja johon kaupunki luovutti Liikekiinteistölle pysyvän hallintaoikeuden 78 autopaikalle 17.10.1985 sopimuksella. Samoin kaupunki luovutti 12.12.1984 sopimuksella samasta LPA-tontista Asunto Oy Norkkokujalle (nykyisin VAV Asunnot Oy) pysyvän hallintaoikeuden 48 autopaikalle vuokratessaan Norkkokujalle 12.12.1984 nyt käsillä olevan kaava-alueen naapurista kerrostalotontin. Sittemmin VAV osti kyseisen kiinteistön.

Kaupunki on saanut luovuttamistaan hallintaoikeusalueista täyden hinnan, koska Asolantien Liikekiinteistö Oy:n kauppahinta on perustunut KL-tontin rakennusoikeuteen, jolloin kauppahintaan kuulu myös tontin tarvitsemat autopaikat. Sama tilanne on myös tontin vuokrauksessa sekä myöhemmin myynnissä Asunto Oy Norkkokujalle/VAV Asunnot Oy:lle.

Kaupungin maanluovutuksessa ei edellä kerrotun johdosta ole hinnoiteltu LPA-tontin luovutusta, koska Liikekiinteistö on jo maksanut kaupungille saamansa hallinta-alueen ja VAV:n hallinta-alueen osalta lopullisen luovutuskirjan ehtona on, että Liikekiinteistö sopii VAV:n kanssa pysyvien autopaikkojen järjestämisestä LPA-tontilta poistuvien autopaikkojen tilalle. Nykyisten suunnitelmien mukaan korvaavat autopaikat rakennetaan kaavamuutosalueelle rakennettavien kerrostalojen autopaikkojen yhteyteen.

Lopullisen luovutuskirjan ehtona on lisäksi Liikekiinteistö järjestää VAV:lle tilapäiset autopaikat talonrakennustyömaan ajaksi sekä asemakaavamuutoksen voimaantulo.

Luovutuskirjan 363 582 euron kauppahinta perustuu siten LP-alueen maapinta-alan osuuteen kaava-alueen rakennusoikeudesta. Asuntorakennusoikeuden yksikköhinta on 467 euroa/k-m^2 ja liikerakennusoikeuden katutasossa 250 euroa/k-m^2. Maankäyttösopimuksen kustannuslaskenta perustuu Liikekiinteistön omistaman KL-tontin ja kaupungin luovuttaman LPA-tontinosan osuuteen rakennusoikeudesta.

Liikekiinteistön on rakennettava maankäyttösopimuksen mukaan kaava-alueen kolmesta kerrostalosta vähintään kaksi kerrostaloa vapaarahoitteisena omistusasuntotuotantona.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.8.2017 § 20

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Asolantien Liikekiinteistö Oy:n kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen (A) ja kiinteistökaupan esisopimuksen (B),

b) kaupunki tekee ja allekirjoittaa lopullisen kauppakirjan, kun kaupan edellytykset ovat täyttyneet ja

c) oikeutetaan kiinteistöt ja asuminen -tulosalue tekemään maankäyttösopimukseen, kiinteistökaupan esisopimukseen sekä lopulliseen kauppakirjaan teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 28.8.2017 § 19

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) tehdä ja allekirjoittaa Asolantien Liikekiinteistö Oy:n kanssa liitteenä oleva Maankäyttösopimus (A) ja kiinteistökaupan esisopimus (B),

b) tehdä ja allekirjoittaa lopullinen kauppakirja, kun kaupan edellytykset ovat täyttyneet, ja

c) oikeuttaa kiinteistöt ja asuminen -tulosalue tekemään maankäyttösopimukseen, kiinteistökaupan esisopimukseen sekä lopulliseen kauppakirjaan teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Sopimukseen tehtävät tarkistukset
Asemakaavaehdotukseen nro 002295 on kaavan nähtävillä olon jälkeen lisätty rakennusoikeutta 460 k-m^2. Kaupunginhallituksen 28.8.2017 § 19 hyväksymä sopimus perustui 8.700 k-m^2:n asuinrakennusoikeuteen. Tarkistetussa kaavaehdotuksessa asuinrakennusoikeuden määrä on 9.160 k-m^2.

Lisääntynyt rakennusoikeus aiheuttaa seuraavia tarkistuksia maankäyttösopimukseen ja kiinteistökaupan esisopimukseen. Maankäyttösopimuksen tarkistettu ulkoisen kunnallistekniikan korvaus on 1.042.682 € (aiemmin 949.999 €) ja kiinteistökaupan esisopimuksen mukaan Asolantien Liikekiinteistö Oy maksaa kaupungille 382.630 € (aiemmin 363.582 €).

Lisäksi maankäyttösopimuksen voimaantuloon on lisätty ehto, että sopimuksen voimaantulo edellyttää myös kaupunginhallituksen sopimuksen hyväksymistä sopijapuolten allekirjoitusten lisäksi.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.3.2018 § 18

Kiinteistöjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Asolantien Liikekiinteistö Oy:n kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen (A) ja kiinteistökaupan esisopimuksen (B),

b) kaupunki tekee ja allekirjoittaa lopullisen kauppakirjan, kun kaupan edellytykset ovat täyttyneet ja
c) oikeutetaan kiinteistöt ja asuminen tulosalue tekemään maankäyttösopimukseen, kiinteistökaupan esisopimukseen sekä lopulliseen kauppakirjaan teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

___

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 36

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja vs:n esitys:
Päätetään, että
a) kaupunki tekee ja allekirjoittaa Asolantien Liikekiinteistö Oy:n kanssa liitteenä olevan Maankäyttösopimuksen (A) ja kiinteistökaupan esisopimuksen (B),
b) kaupunki tekee ja allekirjoittaa lopullisen kauppakirjan, kun kaupan edellytykset ovat täyttyneet ja
c) oikeutetaan kiinteistöt ja asuminen tulosalue tekemään maankäyttösopimukseen, kiinteistökaupan esisopimukseen sekä lopulliseen kauppakirjaan teknisluonteisia tarkennuksia.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Maankäyttösopimus (A) ja kiinteistökaupan esisopimus (B) / Asolantien Liikekiinteistö Oy

Täytäntöönpano: maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:
projektijohtaja Heikki Virkkunen, puh. 040 830 8131, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

MAANKÄYTTÖSOPIMUS (A) JA KIINTEISTÖKAUPAN ESISOPIMUS (B) / ASOLANTIEN LIIKEKIINTEISTÖ OY
Asemakaavan muutos nro 002295, kaupunginosa 70, Koivukylä

Taustaa

Asolantien Liikekiinteistö Oy on hakenut asemakaavan muutosta asuinkerrostalojen rakentamista varten omistamalleen kiinteistölle 92-70-6-3. Kaupunki on hakenut myös asemakaavan muutosta samaan käyttötarkoitukseen omistamilleen viereisille kiinteistöille 92-70-6-4 ja 92-421-5-78.

Voimassa olevassa asemakaavassa Asolantien Liikekiinteistö Oy:n omistama kiinteistö 92-70-6-3 on osoitettu liikerakennusten korttelialueeksi (KL), jonka pinta-ala on 2.159 m^2 ja rakennusoikeus 2.000 k-m^2. Kaupungin omistama kiinteistö 92-70-6-4 on osoitettu autopaikkojen korttelialueeksi (LPA), josta kaavamuutosalueeseen kuuluu 1.911 m^2. Kaupungin omistamasta kiinteistöstä 92-421-5-78 on 396 m^2 osoitettu yleiseksi pysäköintialueeksi (LP).

Asemakaavan muutosehdotuksessa nro 002295 em. alueet on osoitettu asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK), jonka rakennusoikeus on 9.160 k-m^2 sekä asumista palvelevaksi yhteiskäyttöiseksi korttelialueeksi (AH), jolla ei ole rakennusoikeutta. AK-korttelialueelle tulee rakentaa kaavamääräyksen mukaan liike-, toimisto-, palvelu- ja työtiloja em. rakennusoikeuden lisäksi vähintään 150 k-m^2.

Kaupunki on luovuttanut omistamansa LPA-kiinteistön 92-70-6-4 hallinnan sopimusalueeseen kuluvalta osalta Asolantien Liikekiinteistö Oy:lle sekä Kiinteistö Oy Norkkokujalle antamalla Asolantien Liikekiinteistö Oy:lle (92-70-6-3) pysyvän oikeuden sijoittaa LPA-kortteliin 78 autopaikkaa 17.10.1985 allekirjoitetulla sopimuksella sekä Kiinteistö Oy Norkkokujalle (nykyisin VAV Asunnot Oy, 92-70-5-1) 48 autopaikkaa 12.12.1984 allekirjoitetulla sopimuksella. Mainitut autopaikat käsittävät koko LPA-tontin sopimusalueen osalta.

Pysäköintioikeuksien luovutus mainituille yhtiöille liittyi 17.10.1985 kiinteistökauppaan, jolla kaupunki myi KL-tontin 92-70-6-3 Asolantien Liikekiinteistö Oy:lle sekä 12.12.1984 vuokrasopimukseen, jolla kaupunki vuokrasi AK-tontin 92-70-5-1 Asunto Oy Norkkokujalle. Kaupunki on sittemmin 16.12.2004 myynyt tontin 92-70-5-1 VAV Asunnot Oy:lle. Kaupungin myymän ja vuokraaman tontin pysäköinti oli asemakaavassa osoitettu LPA-tontille.

Maankäyttösopimuksen (A) mukaista kustannusten korvausta laskettaessa luetaan Asolantien Liikekiinteistö Oy:n pinta-alaksi koko asemakaavamuutoksen mukainen AK-alue ja AH-alue lukuun ottamatta kaupungin omistamaa LP-aluetta. Kiinteistökaupassa (B) kaupunki myy Asolantien Liikekiinteistö Oy:lle sopimusalueeseen kuuluvan LPA-alueen sekä LP-alueen, mutta hinnoittelu perustuu vain LP-alueen omistukseen.

Asolantien Liikekiinteistö Oy:n on rakennettava kustannuksellaan VAV Asunnot Oy:n tonttia 92-70-5-1 palvelevat korvaavat 48 autopaikkaa, jotka poistuvat nykyiseltä paikaltaan uuden asuntorakentamisen tieltä.

A. MAANKÄYTTÖSOPIMUS

1. OSAPUOLET

1.1 Vantaan kaupunki (Y: 0124610-9)
Asematie 7, 01300 Vantaa
(jäljempänä Kaupunki).

1.2 Asolantien Liikekiinteistö Oy (Y: 0627018-3),
c/o Elite Rahastohallinto Oy Eteläesplanadi 22 A, 00130 Helsinki
(jäljempänä Yhtiö).

2. SOPIMUSALUE

Sopimusalue muodostuu Yhtiön omistamasta kiinteistöstä 92-70-6-3 (2.159 m^2) sekä kaupungin omistamaan kiinteistöön 92-70-6-4 kuuluvasta noin 1.911 m^2:n alueesta ja kaupungin omistamaan kiinteistöön 92-421-5-78 kuuluvasta noin 396 m^2:n alueesta.

Sopimusalue muodostaa sitovan tonttijaon mukaisen AK-tontin tontin 92-70-6-9 ja AH-tontin 92-70-6-8. Sopimusalue on esitetty ohjeellisesti liitteessä nro A1.

3. KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMINEN

Liikenteen yleissuunnitelmassa (liite A2) esitetään Koivukylän puistotielle uutta vasemmalle kääntyvää kaistaa saavuttaessa lännestä Asolanväylälle.

Kaupunki rakentaa liittymiskaistan kustannuksellaan.

4. OSALLISTUMINEN YHDYSKUNTARAKENTAMISEN KUSTANNUKSIIN

Yhtiö maksaa Kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten ulkoisen kunnallistekniikan korvauksena yhteensä 1.042.682 euroa.

Yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvaus erääntyy maksettavaksi kolmen kuukauden kuluessa asemakaavan muutosehdotuksen nro 002295 tultua voimaantulosta lukien. Kustannusten korvaus maksetaan Kaupungin lähettämän erillisen laskun mukaisesti.

Yhtiö luovuttaa tämän sopimuksen allekirjoituksen yhteydessä Kaupungille summaltaan yhteensä 1.042.682 euron kotimaisen pankkilaitoksen omavelkaisen pankkitakauksen tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisen vakuudeksi.

Kustannusten korvauksen tarkistus

Asemakaavaehdotuksessa sitovan tonttijaon mukaisen tontin 92-70-6-8 rakennusoikeus on 9.160 k-m^2. Lisäksi kortteliin tulee rakentaa kaavamääräyksen mukaan liike-, toimisto-, palvelu- ja työtiloja vähintään 150 k-m^2.Tontti on asemakaavamuutoksessa osoitettu asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK). Mikäli tontti tullaan jakamaan useiksi tonteiksi, jokaiselle uudelle tontille merkitään tonttikohtainen rakennusoikeus.

Kustannusten korvauksen perusteena on asemakaavamuutoksessa syntynyt rakennusoikeuden lisäys, jonka mukaisesta arvonnoususta 50 % maksetaan kustannusten korvauksena. Laskentaperusteena on käytetty 442 €/k-m^2:n yksikköhintaa. Mikäli sopimusalueelle kuitenkin myönnetään rakennuslupa siten, että lainvoiman saaneen rakennusluvan mukainen rakennusoikeus on suurempi kuin tontille sallittu rakennusoikeus, sitoutuu Yhtiö ilmoittamaan tästä Kaupungille. Yhtiö maksaa Kaupungille kustannusten korvauksena 50 % rakennusoikeuden lisäyksestä koituneesta arvonnoususta, joka lasketaan ko. tontille rakennettavan rakennuksen pääkäyttötarkoituksen mukaisen em. yksikköhinnan perusteella.

Kaupungin oikeus kustannusten korvauksen tarkistukseen ja perimiseen on voimassa enintään viisi vuotta asemakaavamuutoksen nro 002295 voimaatulosta.

5. ASUNTOTUOTANNON HALLINTA- JA RAHOITUSMUOTO

Sopimusalue on asemakaavamuutoksessa nro 002295 varattu asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK), jonka asuntorakennusoikeus on 9.160 k-m^2. Kaavamuutoksessa sopimusalueen tontille 92-70-6-9 on osoitettu kahden kerrostalon rakennusala.

Sopimusalueelle on toteutettava vapaarahoitteisena omistusasuntotuotantona vähintään 2 kerrostaloa. Sopijapuolet toteavat, että tontille 92-70-6-9 on mahdollista rakentaa useampi kuin kaksi kerrostaloa.

Mikäli Yhtiö ei täytä edellä mainittua asuntotuotannon hallinta- ja rahoitusmuotoa, se on velvollinen maksamaan Kaupungille poikkeamasta sopimussakkoa 100 €/k-m^2.

Mikäli vapaarahoitteisena omistusasuntotuotantona rakennetaan vai yksi kerrostalo, sakon määrä lasketaan kahden muun rakennuksen rakennusoikeuden perusteella siten, että sakon perusteena on se rakennus, jonka rakennusoikeus on pienempi.

Mikäli vapaarahoitteisena omistusasuntotuotantona ei rakenneta yhtään rakennusta, sakon määrä lasketaan kahden pienimmän rakennusoikeuden omaavan rakennuksen yhteenlasketun rakennusoikeuden perusteella.

6. YLEISELLE JALANKULULLE VARATTU ARKADI

Asemakaavamuutoksessa on osoitettu Asolanväylän viereen julkisivu, jolle on sijoitettava arkadi. Kaavamääräyksen mukaan arkadi on varattu yleiselle jalankululle. Arkadi sijaitsee tonttijaon mukaisella tontilla 92-70-6-8 (liite A3).

Kaupungilla on vastikkeeton oikeus käyttää em. yleiselle jalankululle varattua arkadia em. tarkoitukseen tontilla 92-70-6-8. Alueen pinta-ala on noin 325 m^2.

Tontti 92-70-6-8 vastaa kustannuksellaan mainitun yleisen jalankulun rakentamisesta, ylläpidosta ja peruskorjauksesta. Mikäli em. tontti jaetaan useiksi tonteiksi, uudet tontit vastaavat em. kustannuksista.

Sopimuksen osapuolet laativat erillisen rasitesopimuksen em. pääehtojen mukaisesti asemaakaavamuutoksen 002295 tultua voimaan.

Kaupunki hakee rasitesopimuksen perustamista ja vastaa rasitteen perustamisesta aiheutuvista kustannuksista.

7. ASEMAKAAVAMUUTOKSEEN MERKITTY AJOYHTEYS LPA-TONTIN KAUTTA

Asemakaavamuutokseen on merkitty ajoyhteys (ajo) Norkkokujalta kaupungin omistaman LPA-tontin 92-70-6-4 (sitovassa sitovan tonttiajon mukainen tontti 92-70-6-7) kautta sopimusalueelle (liite A3).

Kaupunki toteaa, että se on antanut 17.10.1985 allekirjoitetulla sopimuksella Yhtiölle oikeuden käyttää Yhtiön omistaman liiketontin 92-70-6-3 huoltoajoon LPA-tontilla 92-70-6-4 sijaitsevaa ajoväylää liikerakennuksen huoltopihan ja Norkkokujan välillä.

8. JOHTOSIIRROT

Mikäli kaavamuutoksen toteuttaminen edellyttää johto-, kaapeli- tai viemärisiirtoja tai niiden suojaamista rakennustöiden ajaksi, Yhtiö suorittaa ne kustannuksellaan.

9. VESIHUOLTOVERKOSTOON LIITTYMINEN

Sopimusalue ja sille toteutettavat uudisrakennukset maanomistaja on velvollinen liittämään kustannuksellaan HSY:n omistamaan vesihuoltoverkostoon liittymishetkellä voimassa olevin liittymisehdoin.

Kaupungilla on oikeus siirtää sopijapuolta enempää kuulematta tähän sopimukseen perustuvat vesihuoltolaitteita koskevat oikeutensa ja velvollisuutensa mahdollisesti perustettavalle julkis- tai yksityisoikeudelliselle vesihuoltoyhtymälle.

10. SOPIMUKSEN MUUTTAMINEN

Mikäli olosuhteissa tapahtuu huomattavia muutoksia, joista johtuen sopimusta on tarkistettava, sopijapuolet sitoutuvat neuvottelemaan niistä erikseen.

11. ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

Tämän sopimuksen tulkinnasta syntyvät erimielisyydet, joista sopijapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen, ratkaistaan Vantaan käräjäoikeudessa.

12. SOPIMUKSEN VELVOITTEIDEN SIIRTO KOLMANNELLE

Yhtiö sitoutuu ottamaan tämän sopimuksen sopimusehdot sopimusaluetta koskeviin vastaisiin luovutuskirjoihin, kaikilta niiltä osin kuin sopimusvelvoitteita ei ole suoritettu luovutushetkellä. Yhtiö sitoutuu ilmoittamaan kirjallisesti vastaisista luovutuksista kaupungille.

Yhtiö vastaa tämän sopimuksen velvoitteista siihen asti, kun kaupunki on hyväksynyt sopimusvelvoitteiden siirron luovutuksensaajalle tai sopimusvelvoitteet ovat tulleet täytetyiksi. Jos Yhtiö ei ole

siirtänyt velvoitteita edellä sanotulla tavalla, Yhtiö vastaa tämän sopimuksen velvoitteiden suorittamisesta myös luovutetun alueen osalta.

13. SOPIMUKSEN VOIMAANTULO

Tämä sopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet Vantaan kaupunginhallitus on sopimuksen hyväksynyt. Molemmilla osapuolilla on oikeus vaatia sopimusehtojen täyttämistä, kun 19.3.2018 päivätty asemakaavan muutosehdotus nro 002295 on tullut voimaan.

Tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa, ellei asemakaavan muutosehdotus nro 002295 ole tullut voimaan 31.12.2018 mennessä.

Mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2018 mennessä hyväksynyt asemakaavan muutosehdotuksen nro 002295, mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus siinä tapauksessa voimassa. Sen jälkeen, kun mainittu valitus on lainvoimaisesti ratkaistu ja kaava on tullut voimaan, on molemmilla sopijapuolella oikeus vaatia tämän sopimuksen sopimusehtojen täyttämistä. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen, tämä sopimus raukeaa.

Kumpikaan sopijapuoli ei esitä tämän sopimuksen mahdollisen raukeamisen johdosta minkäänlaisia korvausvaatimuksia.

B. ESISOPIMUS KIINTEISTÖKAUPASTA

Tämän esisopimuksen perusteella sitoutuvat tämän sopimuksen allekirjoittaneet osapuolet Vantaan kaupunki (jäljempänä Kaupunki) ja Asolantien Liikekiinteistö Oy, jäljempänä Yhtiö tekemään kohdassa B.I määriteltyjen edellytysten täyttyessä seuraavan sisältöisen kauppakirjan jäljempänä kohdassa B.II mainituista alueista ja ehdoilla sekä noudattamaan lisäksi kohdassa B.III mainittuja ehtoja.

B.I KAUPPAKIRJAN EDELLYTYKSET

Lopullisen kauppakirjan tekemisen edellytyksenä on, että

1. asemakaavamuutosehdotus nro 002295 (päivätty 19.3.2018) on tullut voimaan ja
2. Asolantien Liikekiinteistö Oy on sopinut VAV Asunnot Oy:n kanssa VAV Asunnot Oy:n omistaman AK-tontin 92-70-5-1 autopaikkojen pysyvästä järjestämisestä ja
3. Asolantien Liikekiinteistö Oy on sopinut VAV Asunnot Oy:n kanssa VAV Asunnot Oy:n omistaman AK-tontin 92-70-5-1 autopaikkojen tilapäisestä järjestämisestä sitovan tonttijaon mukaisten tonttien 92-70-6-8 ja 92-70-6-9 rakentamisen ajaksi siihen saakka kunnes kohdan 2. pysyvät autopaikat on rakennettu ja käyttöön otettavissa.

B.II KAUPPAKIRJA

Myyjä: Vantaan kaupunki (Y: 0124610-9)
Asematie 7, 01300 Vantaa
(jäljempänä Kaupunki).

Ostaja: Asolantien Liikekiinteistö Oy (Y: 0627018-3),
c/o Elite Rahastohallinto Oy Eteläesplanadi 22 A, 00130 Helsinki
(jäljempänä Yhtiö).

Kaupan kohde: Noin 1.911 m^2:n määräala kiinteistöstä 92-70-6-4 ja
noin 396 m^2:n määräala kiinteistöstä 92-421-5-78.

Kiinteistön 92-70-6-4 määräala muodostaa osan sitovan tonttijaon mukaista AH-tonttia 92- 70-6-8 sekä osan sitovan tonttijaon mukaista AK-tonttia 92-70-6-9. Kiinteistön 92-421-5-78 määräala muodostaa osan sitovan tonttijaon mukaista AK-tonttia 92-70-6-9.

Määräalat on merkitty ohjeellisesti oheiseen liitteeseen B1.

Kauppakirjan ehdot:
Tämän luovutuksen kaikki ehdot on esitetty tässä luovutuskirjassa.

1. KAUPPAHINTA

Kauppahinta on 382.630 euroa.

Kauppahinta on maksettu tilisuorituksena Kaupungin lähettämää laskua vastaan ennen kaupantekotilaisuutta ja kuitataan maksetuksi tämän kauppakirjan allekirjoituksin.

2. OMISTUS- JA HALLINTAOIKEUS

Kaupan kohteen omistus- ja hallintaoikeus siirtyy Yhtiölle tämän kauppakirjan allekirjoitushetkellä.

3. RASITTEET

3.1 Kiinteistörekisteriotteen mukaan kaupan kohteena olevalle kiinteistölle 92-70-6-4 on perustettu rasite autojen pysäköimispaikalle kiinteistön 92-70-5-1 hyväksi.

Kaupunki on luovuttanut tontin 92-70-5-1 omistajalle Kiinteistö Oy Norkkokujalle (nykyisin VAV Asunnot Oy) 31.12.1985 allekirjoitetulla sopimuksella pysyvän oikeuden sijoittaa 48 autopaikkaa kaupan kohteena olevalle kiinteistölle 92-70-6-4. Mainitut autopaikat on rakennettu.

Yhtiön tulee sopia VAV Asunnot Oy:n kanssa korvaavien autopaikkojen järjestämisestä. Kaupunki ei osallistu mainittujen autopaikkojen rakentamiseen tai kustantamiseen.

3.2 Kaupunki on luovuttanut tontin 92-70-6-3 omistajalle Asolantien Liikekiinteistö Oy:lle 17.10.1985 allekirjoitetulla sopimuksella (autopaikkasopimus) pysyvän oikeuden sijoittaa 78 autopaikkaa kaupan kohteena olevalle kiinteistölle 92-70-6-4. Mainitut autopaikat on rakennettu. Em. autopaikkarasitetta ei ole perustettu.

Kauppakirjan osapuolet toteavat, että mainitut autopaikat estävät asemakaavan muutoksen nro 002295 toteuttamisen. Autopaikkasopimuksen osapuolet, jotka ovat samalla tämän kauppakirjan osapuolia, toteavat 17.10.1985 autopaikkasopimuksen lakkaavan silloin kun kiinteistöllä 92-70-6-3 sijaitseva rakennus on purettu.

3.3 Kiinteistörekisteriotteen mukaan kaupan kohteena olevalle kiinteistölle 92-70-6-4 on perustettu rasite autojen pysäköimispaikalle kiinteistöjen 92-70-6-5, 92-70-6-6 sekä 92-70-8-1 hyväksi.

Mainitut rasitteet eivät kohdistu kaupan kohteelle.

4. KIINNITYKSET, RASITUKSET JA MAKSUT

4.1 Kaupunki luovuttaa luovutuksen kohteen kiinnityksistä tai muista niihin verrattavista rasituksista ja rasitteista vapaana.

4.2 Kaupunki vastaa niistä luovutuksen kohteeseen kohdistuvista veroista ja muista maksuista, joiden maksuunpanon perustana on tämän luovutuskirjan allekirjoitushetkeä edeltävä aika. Kauppakirjan allekirjoituksen jälkeen maksuista vastaa Yhtiö.

5. KOHTEESEEN TUTUSTUMINEN

Yhtiö on tarkastanut luovutuksen kohteen, sen alueen ja rajat sekä tutustunut alueen maasto-olosuhteisiin. Yhtiö on verrannut näitä seikkoja kaupan kohteesta esitetyistä asiakirjoista saataviin tietoihin. Yhtiöllä ei ole huomauttamista näiden seikkojen osalta.

6. ASIAKIRJOIHIN TUTUSTUMINEN

6.1 Yhtiö on tutustunut luovutuksen kohdetta koskeviin asiakirjoihin, joita ovat lainhuutotodistus, rasitustodistus, kiinteistörekisterinote sekä kaavakartat ja -määräykset sekä johtokartat.

6.2 Yhtiö on tutustunut myös naapurikiinteistöä koskeviin asiakirjoihin, joita ovat kaavakartat ja -määräykset.

7. IRTAIMISTO

Tähän Kauppaan ei sisälly irtaimistoa eikä irtaimen omaisuuden luovuttamisesta ole tämän luovutuksen yhteydessä tehty eri sopimustakaan.

8. MAAPERÄ

Kaupungin tietojen mukaan kaupan kohteella ei aiemmin ole harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista.

Mikäli rakennettaessa kuitenkin ilmenee tarvetta pilaantuneen maaperän puhdistamiseen, Yhtiö on velvollinen välittömästi ottamaan yhteyttä Kaupunkiin, jotta tarvittavasta menettelystä voidaan sopia. Tällöin Kaupunki vastaa pilaantuneiden maa-ainesten poistamisesta aiheutuvista tavan-omaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräisistä kustannuksista ja työn tekemisestä sovitaan erikseen.

B.III MUUT ESISOPIMUKSEN EHDOT

1. ESISOPIMUKSEN VOIMAANTULO

Tämä esisopimus tulee voimaan heti, kun osapuolet ovat sen allekirjoittaneet. Lopullinen kauppakirja tehdään kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä, kun kohdassa I mainitut luovutuksen edellytykset ovat täyttyneet.

Esisopimus lakkaa olemasta voimassa,
- kun lopullinen kauppakirja on allekirjoitettu tai
- kauppakirjan edellytykset ovat täyttymättä 31.12.2018.

Mikäli Vantaan kaupunginvaltuusto on 31.12.2018 mennessä hyväksynyt asemakaavan muutoksen nro 002295, mutta siitä on valitettu, pysyy tämä sopimus siinä tapauksessa voimassa. Sen jälkeen, kun mainittu valitus on lainvoimaisesti ratkaistu ja kaava on tullut voimaan, on molemmilla sopijapuolella oikeus vaatia tämän sopimuksen sopimusehtojen täyttämistä. Mikäli valitusviranomainen on lainvoimaisella päätöksellä hyväksynyt valituksen, tämä sopimus raukeaa.

Kumpikaan osapuoli ei esitä minkäänlaisia korvausvaatimuksia siinä tapauksessa, että esisopimus lakkaa olemasta voimassa.

Tätä maankäyttösopimusta ja esisopimusta kiinteistökaupasta on laadittu kolme (3) yhtäpitävää kappaletta, yksi Vantaan kaupungille, yksi Asolantien Liikekiinteistö Oy:lle ja yksi julkiselle kaupanvahvistajalle.

Vantaalla x päivänä xxxxkuuta 20xx

Vantaan kaupungin
puolesta valtakirjalla

_____

Asolantien Liikekiinteistö Oy:n
puolesta

_____

Liite A1
Sopimusalue

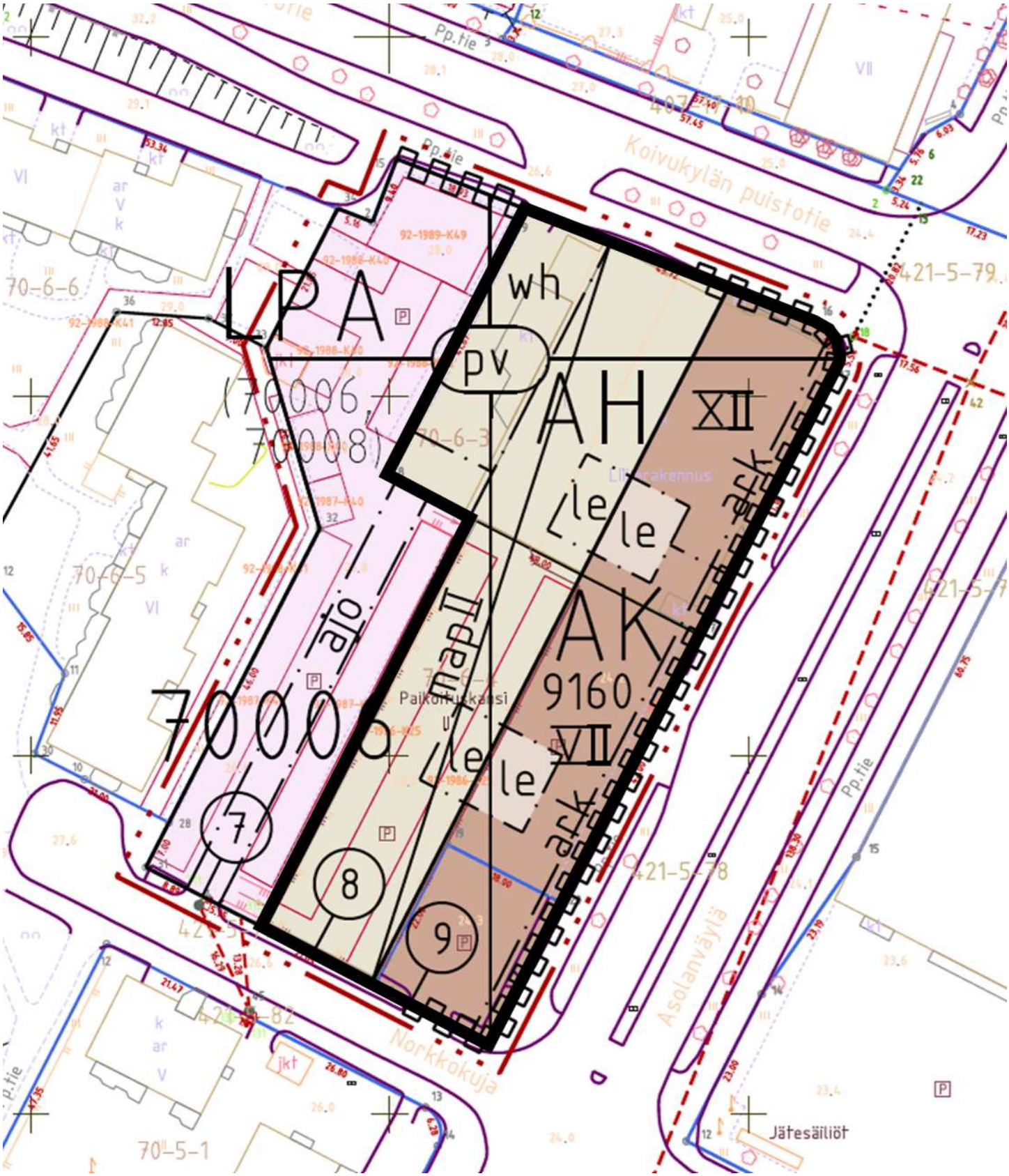

Liite A2
Liikenteen yleissuunnitelma
Liittymäkaista Koivukylän puistotielle

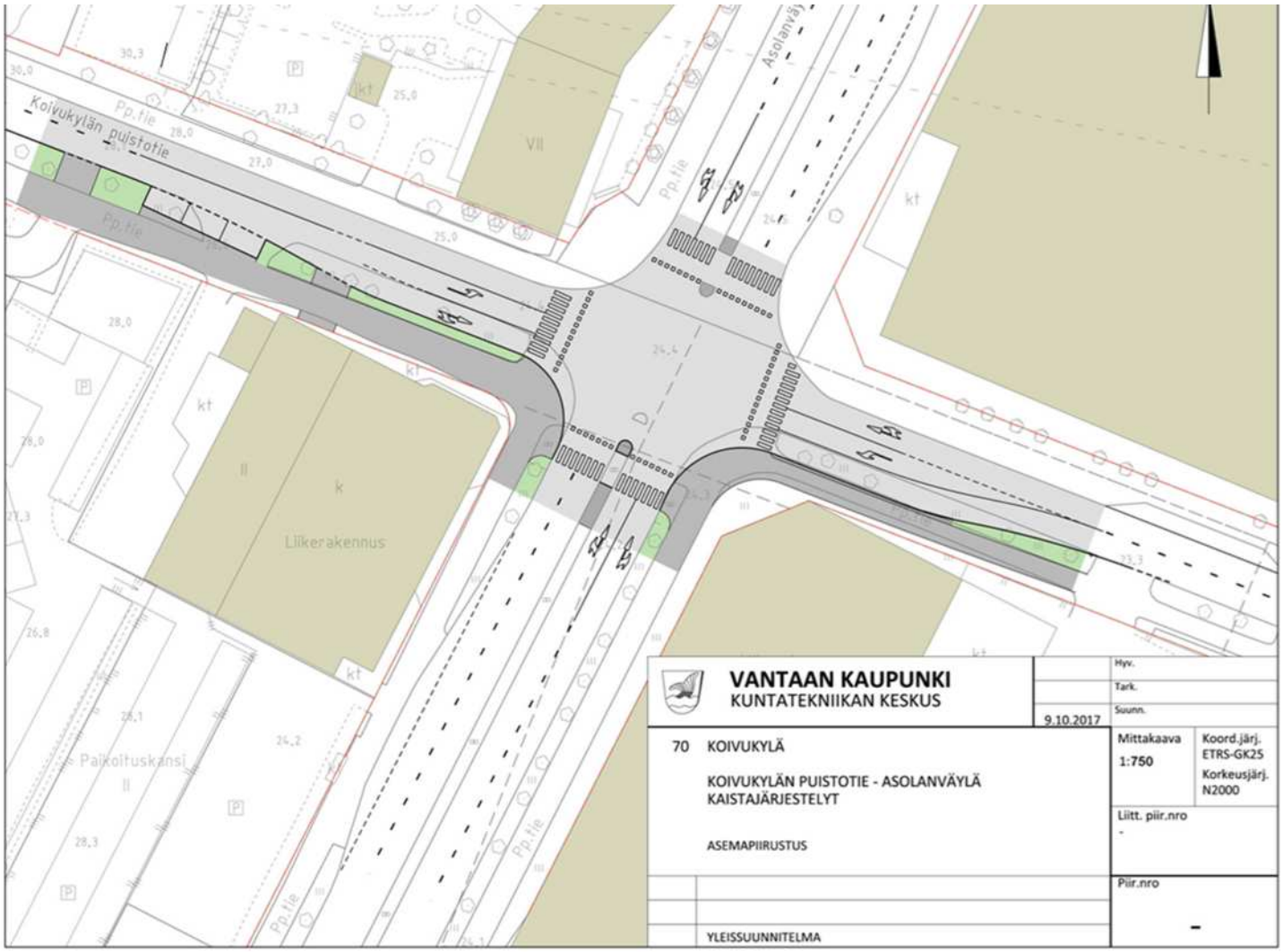

Liite A3

Yleiselle jalankululle varattu arkadi

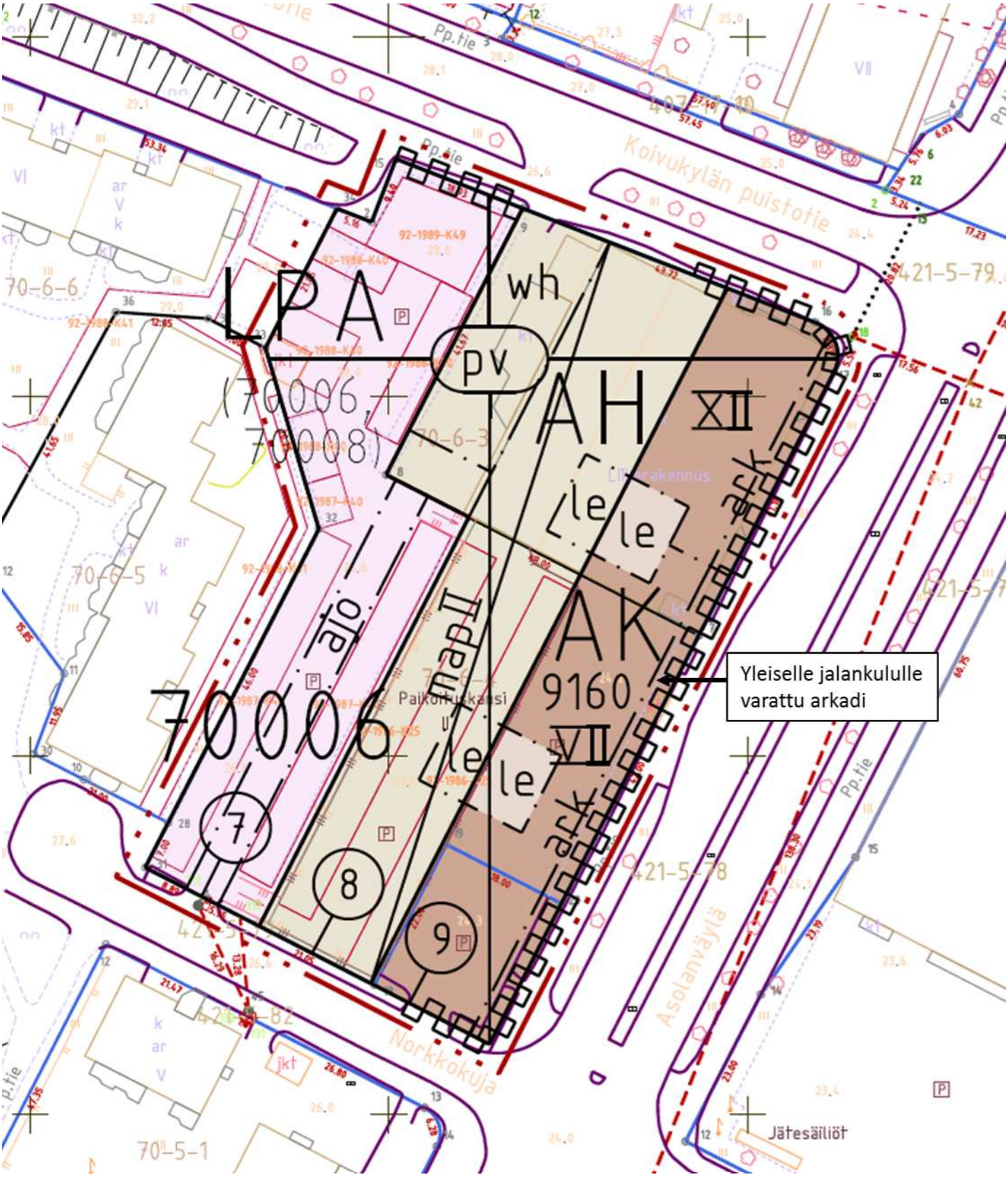

Liite A4
Ajoyhteys LPA-tontin kautta

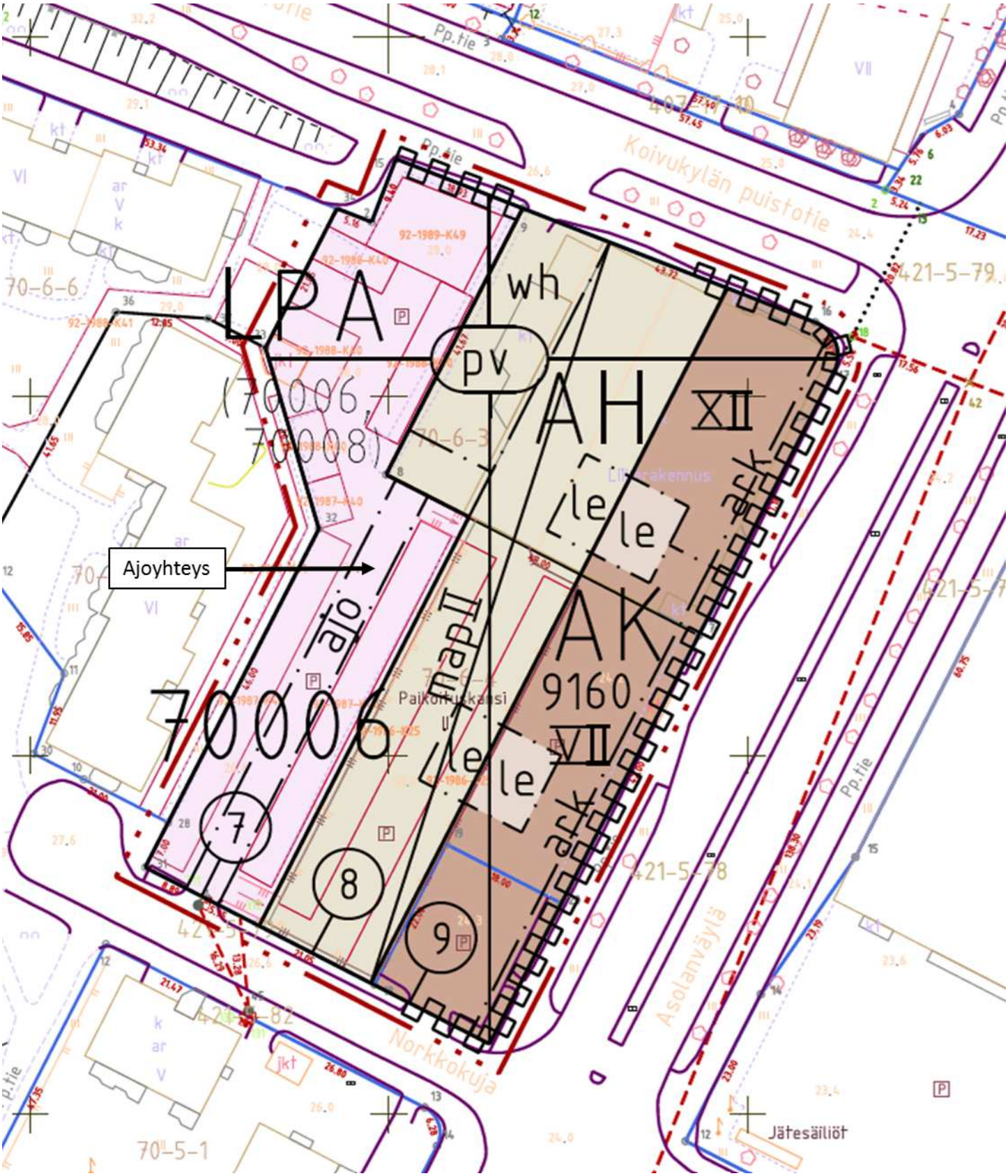

Liite B1
noin 1.911 m2: määräala kiinteistöstä 92-70-6-4
noin 396m2:n määräala kiinteistöstä 92-421-5-78

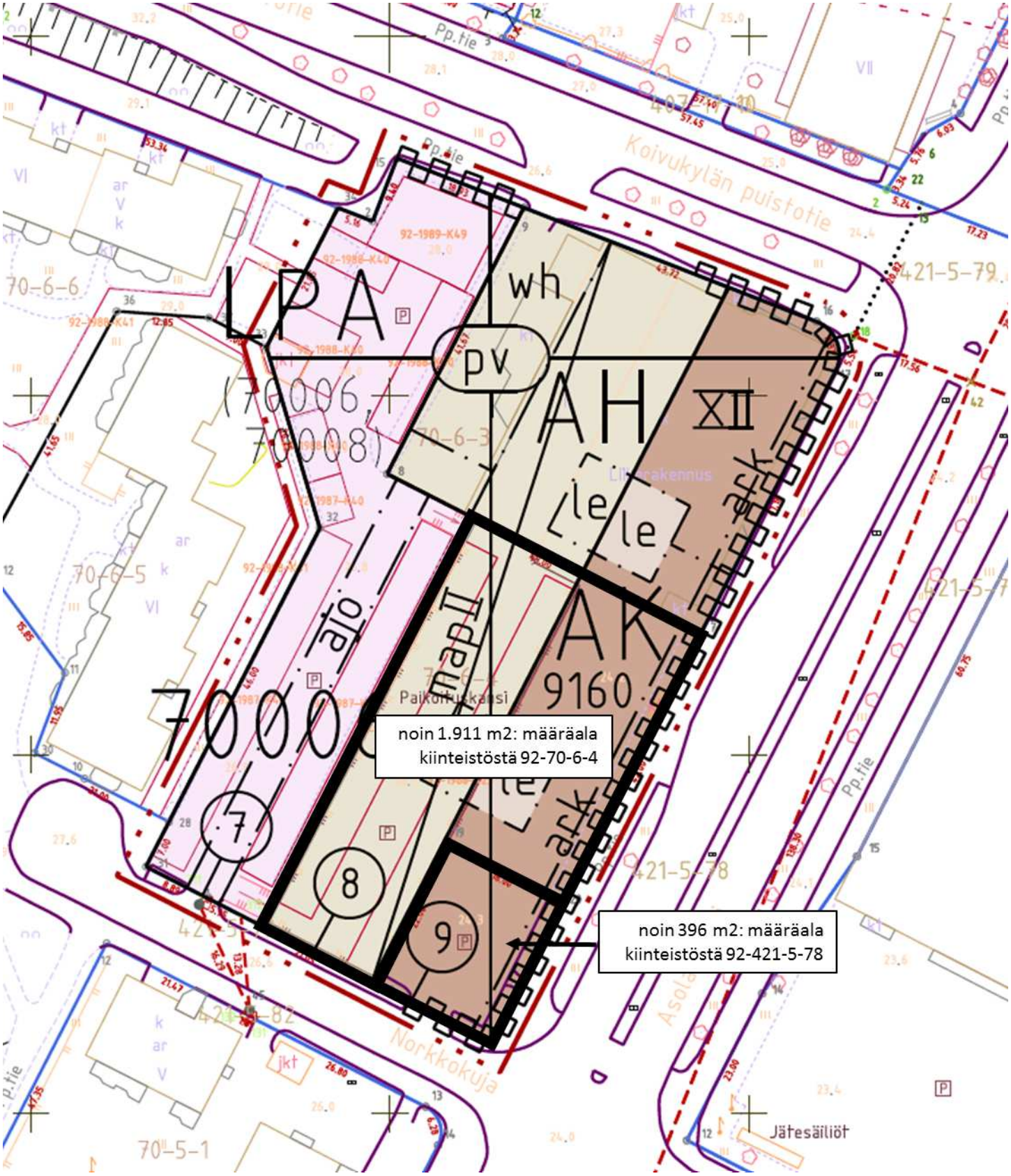

37 § **Asemakaavamuutos 002328 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 18. Vantaanlaakso / Vaisala**

VD/9312/10.02.04.01/2016
HP/TLA/TKA/JKÖ/MHN/SRU/MKU/ET/NJ/AV

Vaisala Oyj:n kiinteistöä laajennetaan sen eteläpuoleisen virkistysalueen osalle, jolla sijaitsevaa ulkoilureittiä siirretään etelämmäksi. Kiinteistön rakennusoikeuden määrää lisätään 15 000 km^2.

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelia 18060 sekä virkistys-, erityis- ja vesialuetta kaupunginosassa 18, Vantaanlaakso sekä vesialuetta kaupunginosassa 40, Ylästö. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa osaa korttelia 18060 sekä virkistys- ja vesialuetta kaupunginosassa 18, Vantaanlaakso sekä vesialuetta kaupunginosassa 40, Ylästö.

Tonttijako ja tonttijaon muutos koskee korttelia 18060, kaupunginosassa 18, Vantaanlaakso.

Alue sijaitsee Vantaanlaakson kaupunginosassa Vanha Nurmijärventie 21 ympäristössä Vantaanjoen peltolaakson länsireunalla. Kaavamuutosalueen eteläosa on Kaivoksela I -pohjavesialueella, mutta ei sen muodostumisalueella.

Kaavan hakija
Vaisala Oyj.

Maanomistus
Kumoutuvan asemakaavan KTTY-korttelialueen tontin 18060/13 omistaa Vaisala Oyj, muilta osin kaavamuutosalue on Vantaan kaupungin omistuksessa. Vaisala Oyj on vuokrannut kiinteistönsä itäpuolelta Vantaan kaupungin omistamasta Lounaniityn lähivirkistysalueesta osan.

Kaavan valmisteluun osallistuneet Kaavatyö on tehty kaupungin työnä. Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen tausta-aineistojen valmisteluun ovat osallistuneet Vaisala Oyj sekä heidän konsultteinaan Ramboll Finland Oy ja Arkkitehtitoimisto Hannu Jaakkola Oy.

Yleiskaava
Vaisala Oyj:n kiinteistö on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa ympäristöä häiritsemättömien tuotanto- ja varastotilojen sekä toimistotilojen aluetta (TY), jonka pohjoisosa on LDEN 55 – 60 dB lentomeluvyöhykkeellä. Muu osa alueesta on lähivirkistysaluetta (VL), jonka itäosa on Vantaanjoen peltolaakson kulttuurihistoriallisesti arvokasta kylämaisemaa. Alueen lounaisosa on pohjavesialuetta.

Asemakaavan muutos
Vaisala Oyj:n kiinteistöä laajennetaan n. 42 m etelään päin lähivirkistysalueelle ja kokonaisrakennusoikeuden määrää lisätään 15 000 km^2. Lounaniityn lähivirkistysalueesta muutetaan 1,03 ha osa Vaisala Oyj:n ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomien toimitila-, toimisto-, teollisuus ja varastorakennusten korttelialueeksi (KTY). Laajennusalue tarvitaan kiinteistön pysäköintialueeksi ja poistuvalla osalla lähivirkistysaluetta sijaitseva ulkoilureitin itäinen osuus siirretään etelämmäksi. Uuden pysäköintialueen eteläreunaa vasten on toteutettava vähintään 1,5 m korkea melueste. Vaisala Oyj:n tavoitteena on nykyisten toimintaolosuhteiden ja tulevaisuuden kehittämisedellytysten turvaaminen heidän kiinteistöllään. Kiinteistön itäpuolella sijaitseva Vaisala Oyj:lle heidän laitteidensa testauskentäksi

vuokrattu osa virkistysalueesta muutetaan erityisalueeksi (E), jonka nimeksi vahvistetaan Anturikenttä (ruots. Sensorplanen).

Kaavamerkintöjä ja -määräyksiä tarkistetaan nykyvaatimusten mukaisiksi mm. hulevesien hallinnan, pohjavesien suojelun ja Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen sekä Natura 2000 -verkostoon kuuluvan Vantaanjoen huomioimisen osalta sekä lisätään määräykset polkupyöräpaikkojen vähimmäismääristä uusien mitoitusohjeiden mukaisesti. Kaavamuutoksen yhteydessä muodostetaan kortteliin 18060 tontti 18.

Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 19,3 ha. Kumoutuvan asemakaavan kokonaisrakennusoikeus on yhteensä 42 000 km^2. Kaavamuutoksen uusi kokonaisrakennusoikeuden määrä on 57 000 k-m^2 (KTY) korttelitehokkuudella e=0,7.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 10.3.2017. Kaavamuutostyö on liitetty kaupunkisuunnittelun kevään 2017 työohjelmaan.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu 11.3.2017 Vantaan kaupungin Asukaslehdessä ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Asiasta jätettiin yhteensä viisi mielipidettä ja viranomaiskannanottoa, joista kolme on alueen rajanaapuriasukkailta. Niiden sisällöistä on tiivistelmät kaavaselostuksessa.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset
Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (täydennetty ja tarkennettu KV 22.9.2014). Kaavatyö kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa yhden työpaikkatontin.

Sopimus
Asemakaavan muutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 18.12.2017 § 14

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 18.12.2017 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002328 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vaisala,
b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakija Vaisala Oyj maksaa muutoskustannukset (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (930 €), yhteensä 10 930 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 8.1.2018 § 23

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja vs:n esitys:
Päätetään, että

a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 18.12.2017 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002328 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vaisala,
b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
c) vahvistetaan maksuluokaksi 3 ja todetaan, että hakija Vaisala Oyj maksaa muutoskustannukset (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (930 €), yhteensä 10 930 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Nähtävilläolo
Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 24.1.-22.2.2018. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 8.1.2018 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin kaksi (HSY, Uudenmaan ELY-keskus) ja saatiin yksi kappaletta.
ELY-keskus toteaa lausunnossaan, että kaavamuutoksen vaikutusten arvioinnissa on syytä käsitellä myös vaikutuksia Vantaanjoen Natura-alueeseen. Lisäksi maalämpö tulisi kieltää pohjavesialueella.

Tehdyt tarkistukset
Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta on tehty tarkistuksia asemakaavamuutoksen kaavaselostukseen vaikutusten arviointien kohtaan 4.4.2 koskien hulevesien hallinnan vaikutuksia Vantaanjoen Natura-alueeseen.
Vantaan kaupungin sisäisen asiantuntijayhteistyön johdosta Anturikenttä -nimisen erityisalueen itäpuoleinen osa Lounaniityn lähivirkistysalueesta on nähtävilläolon jälkeen merkitty valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön alueen (vky) sijaan maisemallisista syistä avoimena säilytettäväksi alueen osaksi (sma), joka on osa valtakunnallisesti arvokasta Vantaanjokilaakson maisema-aluetta. Tarkistettu kaavamerkintä ohjaa vky-merkintää tarkoituksenmukaisemmin maiseman käsittelyä siten, että sen arvo säilyy. Tarkistuksesta on kuultu MRA 32 §:n mukaisesti erikseen niitä osallisia, joita muutos koskee.
Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.3.2018 § 9

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 19.3.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002328 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vaisala.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 37

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja vs:n esitys:

Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 19.3.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002328 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 18 Vantaanlaakso / Vaisala.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutoksen selostus 19.3.2018
- Lausunnot ja vastineet 19.3.2018

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Timo Kallaluoto, puh. 050 312 2132, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
kaavasuunnittelija Jukka Köykkä, puh. 050 302 9283, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
NRO 002328
VAISALA
LAUSUNNOT JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu / 19.3.2018

Kaupunginhallitus 8.1.2018 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **nro 002328, Vaisala**. Lausuntoja pyydettiin 2 kpl ja saatiin 1 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1 Uudenmaan ELY-keskus	Kaavan vaikutusten arvioinnissa on syytä käsitellä myös vaikutuksia Vantaanjoen Natura-alueeseen. Lisäksi maalämpö on syytä kieltää pohjavesialueella.	Kaavaselostuksen vaikutusten arvioinnin kohtaa 4.4.2 on tarkistettu sisällyttämällä siihen hulevesien hallinnan vaikutukset Vantaanjoen Natura-alueeseen.
NRO 2 Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY	Ei antanut lausuntoa.	-

NRO 1

Lausunto:

**Lausunto asemakaavan muutosehdotuksesta, Vantaa, 18. Vantaanlaakso,
Vaisalan pysäköintialue, nro 002328**

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Vaisalan pysäköintialueen asemakaavan muutosehdotuksesta (nro 002328).

Vantaanjoki sisältyy Natura 2000 –verkostoon. Kaavan vaikutusten arvioinnissa on syytä käsitellä myös vaikutuksia Natura-alueeseen. Vantaanjokeen vaikutuksia aiheutuu pääasiassa ojien kautta jokeen johdettavien hulevesien mukana kulkeutuvan kiintoaineksen ja epäpuhtauksien kautta. Hulevesisuunnitelmassa on esitetty mm. hulevesien viivyttämistä alueella ja hulevesijärjestelmän rakentamista ennen muun rakentamisen aloittamista. Näin toimittaessa Natura-alueelle ei todennäköisesti aiheudu merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Asia on kuitenkin tarpeen avata vaikutusten arvioinnissa. Alue sijaitsee kokonaisuudessaan reilusti riittävän korkealla Vantaanjoen tulvimisen kannalta. Hulevesien kannalta alueen maankäyttö ei ole juuri ole muuttumassa. Eteläisestä viheralueesta rakentamiseen ja paikoitusalueeksi muuttuva osa tietysti lisää hieman vettä läpäisemätöntä pinta-alaa. Alueelle ollaan kuitenkin toteuttamassa hulevesien viivytys-/käsittelypainanteita, jollaisia nykytilassa ei ole. Tarkempaa suunnitelmaa edellytetään rakennuslupavaiheessa. Lisääntyvästä hulevesimäärästä huolimatta kokonaisuus on siis paranemassa nykytilaan verrattuna.

Osa kaavamuutosalueesta on niukasti pohjavesialueella, mutta ei Kaivokselan vedenottamon vesilain mukaisilla suojavyöhykkeillä. Kaavamääräyksissä on asetettu ehtoja maalämmön hyödyntämisen suhteen. Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että maalämpö on syytä kieltää pohjavesialueella.

Vastine:
Vaisalan KTY-korttelialue ja sen hulevesien hallinnan alueet eivät sijaitse Vantaanjoen tulva-alueella. Asemakaavamuutoksen kartalle on KTY-korttelialueen eteläreunaan VL-alueelle osoitettu hulevesireitti, joka johtaa hulevesiä korttelialueen itäpuolen erityisalueelle (E) osoitetun hulevesialueen (wh), pa. n. 900 m^2, kautta lähivirkistysalueen läpi noin 180 m pituisessa avo-ojassa (wr) Vantaanjokeen.

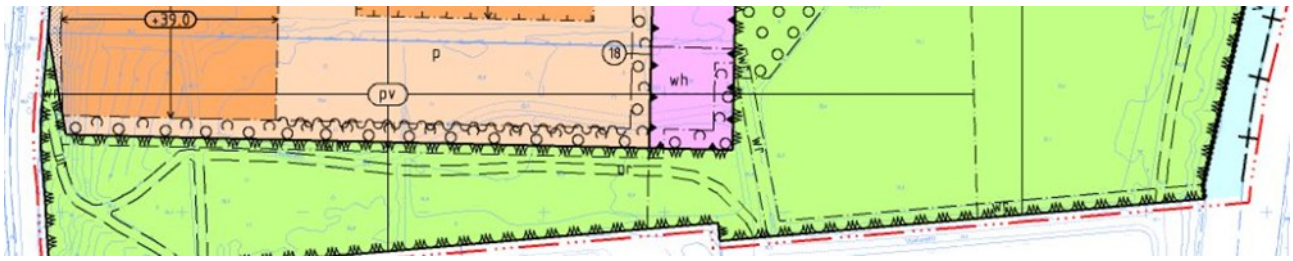

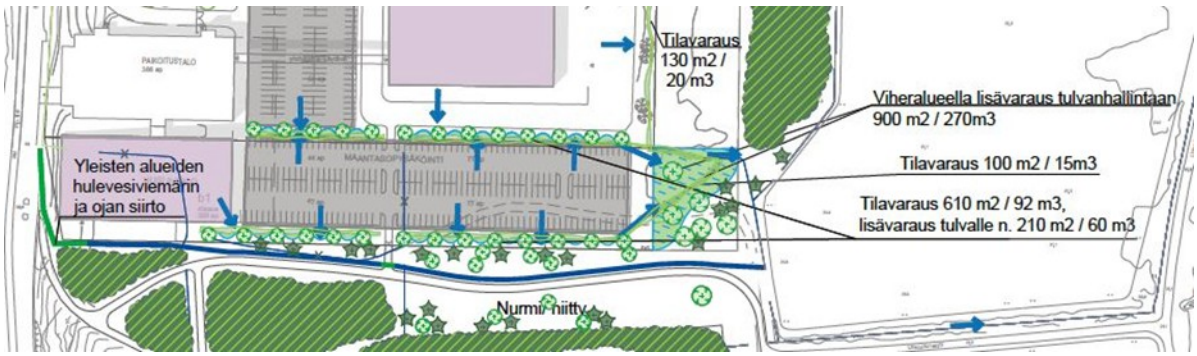

Myös korttelialueen pohjoisosaan on sieltä johdettavia hulevesiä varten osoitettu hulevesialue (wh). Erityisalueen (E) hulevesialueella käsitellään myös Vaisalan tontin hulevesiä. Uutta pysäköintialuetta reunustavat puista ja pensaista muodostettavat tiheät reunavyöhykkeet toimivat myös hulevesien viivytyspainanteina. Hulevesien käsittelyalueet toimivat hulevesien ja niihin sitoutuneiden kiintoaineiden viivytys- ja laskeutuspainanteina. Niiden viivytys- ja tulvatilavuudet on määritetty siten, että kaavamuutoksen toteutuksen jälkeen alueella muodostuvat hulevesivirtaamat vastaavat luonnontilassa olevaa metsää. Kaavamääräykset edellyttävät, että KTY-korttelialueen ajopihoilta sekä pysäköinti- ja lastausalueilta tulevat valumisvedet on kerättävä ja johdettava alueelta siten, ettei aiheuteta haittaa maaperälle, vesistölle tai pohjavesiesiintymälle. Korttelialueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään ja rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma, mikä koskee myös rakentamisvaihetta. Tarkemman suunnittelun perusteella voidaan painanteiden pohjalle tarvittaessa rakentaa myös salaojat. Asemakaavamuutos ei aiheuta sellaista kiintoaineksen tms. kulkeutumista Vantaanjokeen, mikä olisi vuollejokisimpukoille haitallista.

Kaavaselostuksen vaikutusten arvioinnin kohtaa 4.4.2 on tarkistettu ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti siten, että siinä käsitellään myös hulevesien hallinnan vaikutuksia Natura-alueeseen.

Osa kaavamuutosalueesta on niukasti pohjavesialueella mutta ei Kaivokselan vedenottamon vesilain mukaisilla suojavyöhykkeillä, kuten Uudenmaan ELY-keskus toteaa. Vaisalan laajennetun tontin eteläreunasta on yli 1 km etäisyys HSY:n Kaivokselan varavedenottamoon. Vaisalan kiinteistölle sekä sen ja Kaivokselan varavedenottamon väliin pohjavesialueelle on toteutettu lukuisia maalämpökaivoja. Vantaan kaupungin ympäristökeskus on rakennus- ja toimenpidelupalausunnoissaan noudattanut ELY-keskuksen ohjeistusta, ettei esimerkiksi maalämpökaivoja sijoiteta 500 metriä lähemmäksi vedenottamoa. Vaisalan kiinteistön uusissa kaavamääräyksissä edellytetään, että maalämpölaitteistoissa saa käyttää vain sellaista ainetta, josta ei aiheudu pohjaveden pilaantumisvaaraa ja maalämpöjärjestelmissä käytettävän nesteen haitattomuus on varmistettava. Vaisalan kiinteistöllä käytettävä Altian valmistama maalämpöneste on vettä, josta on 28 paino-% etanolia, 0,8 paino-% metyyli-isobutyyliketonia ja 0,6 paino-% metyylietyyliketonia. Nesteen aineosat ovat biologisesti helposti hajoavia eivätkä sisällä metanolia tai glykolia. Kaupunki katsoo, että pohjavesiin ja maalämpöön liittyvät asemakaavamuutoksen kaavamääräykset eivät aiheuta riskiä pohjavesille eikä maalämpöä ole tarve kieltää Vaisalan kiinteistön osalla, joka sijaitsee pohjavesialueella.

Tarkistukset:
Asemakaavamuutoksen kaavaselostusta on tarkistettu em. vastineessa esitetyllä tavalla.

002328 VAISALA

VANTAANLAAKSO

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 19.3.2018 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002328. Kaavoitus on ilmoitettu vireille 11.3.2017.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

osa korttelia 18060 sekä virkistys-, erityis- ja vesialueet kaupunginosassa 18, Vantaanlaakso sekä vesialuetta kaupunginosassa 40, Ylästö (kumoutuvan asemakaavan osa korttelia 18060 sekä virkistys- ja vesialueet).

Tonttijako ja tonttijaon muutos:

osa korttelia 18060 kaupunginosassa 18, Vantaanlaakso.

Kaavamuutoksen keskeinen sisältö: Osa Lounaniityn lähivirkistysalueesta muutetaan Anturikenttä-nimiseksi erityisalueeksi sekä Vaisala Oyj:n toimitilarakennusten korttelialueeksi, jonka rakennusoikeuden määrä kasvaa 15 000 k-m^2.

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Kaavan laatija: Jukka Köykkä, kaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki; jukka.koykka@vantaa.fi, puh. 050 302 9283.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

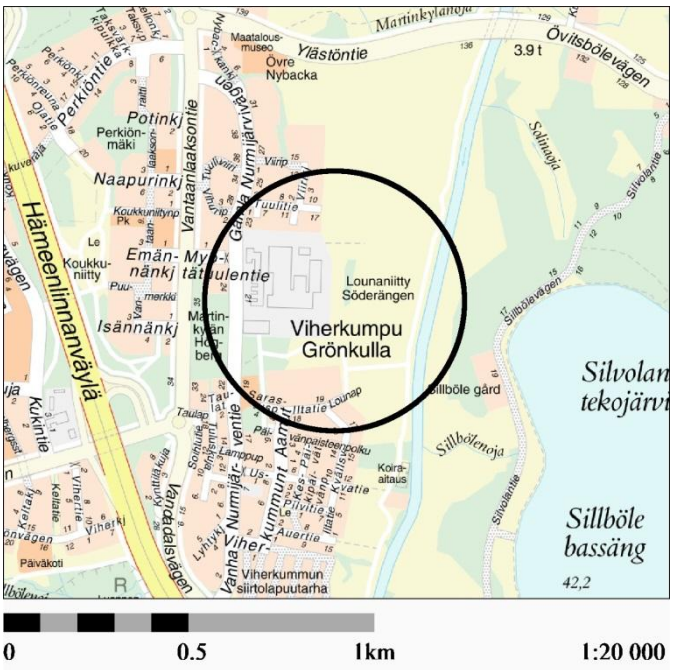

Kaavamuutosalue sijaitsee Vanha Nurmijärventie 21 ympäristössä Vantaanlaaksossa. Suunniteltavaan alueeseen kuuluu Vaisala Oyj:n kiinteistö korttelissa 18060 sekä osia sen itä- ja eteläpuoleisista Lounaniityn virkistysalueista.

Aluetta rajaa pohjoisessa Tuulitien pientaloasutus ja etelässä asunto-osakeyhtiöt Sarastuspolulla sekä Iltatiellä. Idässä alue rajautuu Vantaanjokeen ja lännessä Vanhaan Nurmijärventiehen.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Vaisala Oyj:n jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 26.10.2016. Kaavamuutos liitettiin työohjelmaan numerolla 002328 (KALA 16.1.2017).
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma valmistui 10.3.2017 ja kaavoitus ilmoitettiin kaupungin Asukaslehdessä vireille 11.3.2017. Siihen liittyvät mielipiteet pyydettiin 24.4.2017 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin viisi kappaletta.
- Hankkeesta järjestettiin 23.5.2017 asukastilaisuus, johon osallistui kolme asukasta.

- Kaupunkisuunnittelulautakunta 18.12.2018 sekä kaupunginhallitus 8.1.2018.
- Kaavamuutosehdotus on ollut MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 24.1.–22.2.2018. Siitä saatiin 2 lausuntoa mutta ei yhtäkään muistutusta. Tarkistettu kaavaehdotus sekä lausuntojen ja muistutusten vastineet on käsitelty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 19.3.2018. Tarkistukset eivät ole merkittäviä eivätkä edellytä uutta nähtävillä oloa.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 4
2. Lähtökohdat 4
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 4
2.2 Suunnittelutilanne 11
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 15
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 15
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 15
3.3. Asemakaavan tavoitteet 17
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 17
4. Asemakaavan kuvaus 19
4.1 Kaavan rakenne 19
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 21
4.3 Aluevaraukset 21
4.4 Kaavan vaikutukset 22
4.5 Ympäristön häiriötekijät 28
4.6 Nimistö 28
5. Asemakaavan toteutus 28
6. Kaavatyöhön osallistuneet 28
7. Asemakaavan seurantalomake 30
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 32

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Asemakaavamuutos 002328 (Vaisala) liikenneselvitys 25.9.2017, Ramboll Finland Oy
- Vaisalan tuotantoalueen laajennus – asemakaavan muutoksen nro 002328 meluselvitys 11.12.2017, Ramboll Finland Oy
- Vaisalan tuotantoalue, hulevesi- ja maisemasuunnitelma asemakaavamuutokseen 22.9.2017, Ramboll Finland Oy

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Vantaan moderni teollinen rakennusperintö 1930 — 1979, Amanda Eskola. Inventointiraportti. Vantaan kaupunki 2006, C28:2006, KSY 17/2006.

1. TIIVISTELMÄ

Vaisala Oyj on hakenut asemakaavan muuttamista siten, että heidän kiinteistöään laajennettaisiin n. 42 m etelään päin lähivirkistysalueelle ja kokonaisrakennusoikeuden määrää lisättäisiin 15 000 km^2. Lounaniityn lähivirkistysalueesta muutetaan 1,03 ha osa Vaisala Oyj:n ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomien toimitila-, toimisto-, teollisuus ja varastorakennusten korttelialueeksi (KTY). Laajennusalue tarvitaan kiinteistön pysäköintialueeksi ja poistuvalla osalla lähivirkistysaluetta sijaitseva ulkoilureitin itäinen osuus siirretään etelämmäksi. Pysäköintialueen eteläreunaan on toteutettava melueste. Vaisala Oyj:n tavoitteena on nykyisten toimintaolosuhteiden ja tulevaisuuden kehittämisedellytysten turvaaminen heidän kiinteistöllään. Kiinteistön itäpuolella sijaitseva Vaisala Oyj:lle heidän laitteidensa testauskentäksi vuokrattu osa virkistysalueesta muutetaan erityisalueeksi (E), jonka nimeksi annetaan Anturikenttä (ruots. Sensorplanen).

Kaavamerkintöjä ja –määräyksiä tarkistetaan nykyvaatimusten mukaisiksi mm. hulevesien hallinnan, pohjavesien suojelun ja Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen sekä Natura 2000 –verkostoon kuuluvan Vantaanjoen huomioimisen osalta sekä lisätään määräykset polkupyöräpaikkojen vähimmäismääristä uusien mitoitusohjeiden mukaisesti. Kaavamuutoksen yhteydessä muodostetaan kortteliin 18060 tontti 18.

Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 19,3 ha. Kaavamuutosalueen uusi kokonaisrakennusoikeuden määrä on 57 000 k-m^2 (KTY) korttelitehokkuudella e=0,7.

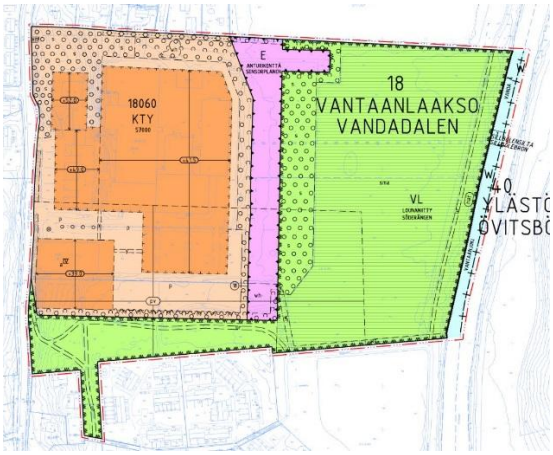

Kaavamuutos 002328

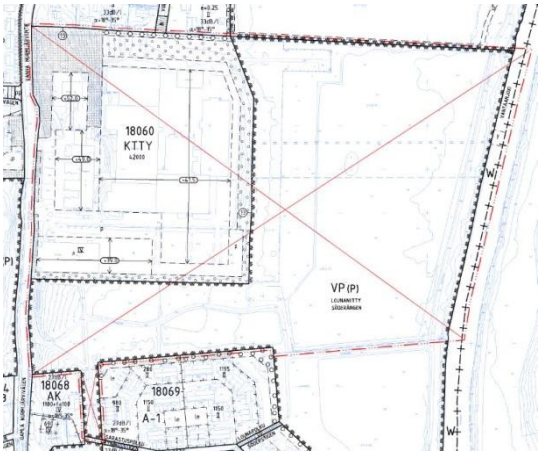

Kumoutuva asemakaava

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Vaisala Oyj:n kiinteistö sijaitsee asutuksen keskellä Vantaanjoen laakson viljelyaukean länsireunalla noin 300 metriä joesta länteen. Maasto nousee joelta Vanha Nurmijärventien suuntaan ensin loivemmin ja tien reunavyöhykkeellä jyrkemmin. Alue liittyy Vanhan Nurmijärventien välityksellä

Vantaanlaaksontiehen, josta on yhteys mm. Hämeenlinnanväylälle. Kaavamuutosalueen eteläosa on Kaivoksela I - pohjavesialueella mutta ei sen muodostumisalueella.

Yli 65 vuotta alueella toiminut Vaisala työllistää nykyään yli 1 400 henkilöä, joista n. 1 000 Vantaan kiinteistöllä, ja vie tuotannostaan 98 % yli 150 maahan. Vaisalan tontilla on toimisto-, tutkimus-, tuotanto- ja varastotiloja. Rakennukset ovat pääosin noin kymmenen metriä korkeita ja ne on rakennettu useassa eri vaiheessa. Rakennusoikeudesta on käytetty noin 36 000 k-m^2. Tontin eteläosassa on pysäköintilaitos sekä pysäköintialue. Tontin itäpuolella olevalla virkistysalueen niittymäisellä osalla, joka on vuokrattu Vantaan kaupungilta, on erilaisia tutkimuslaitteita.

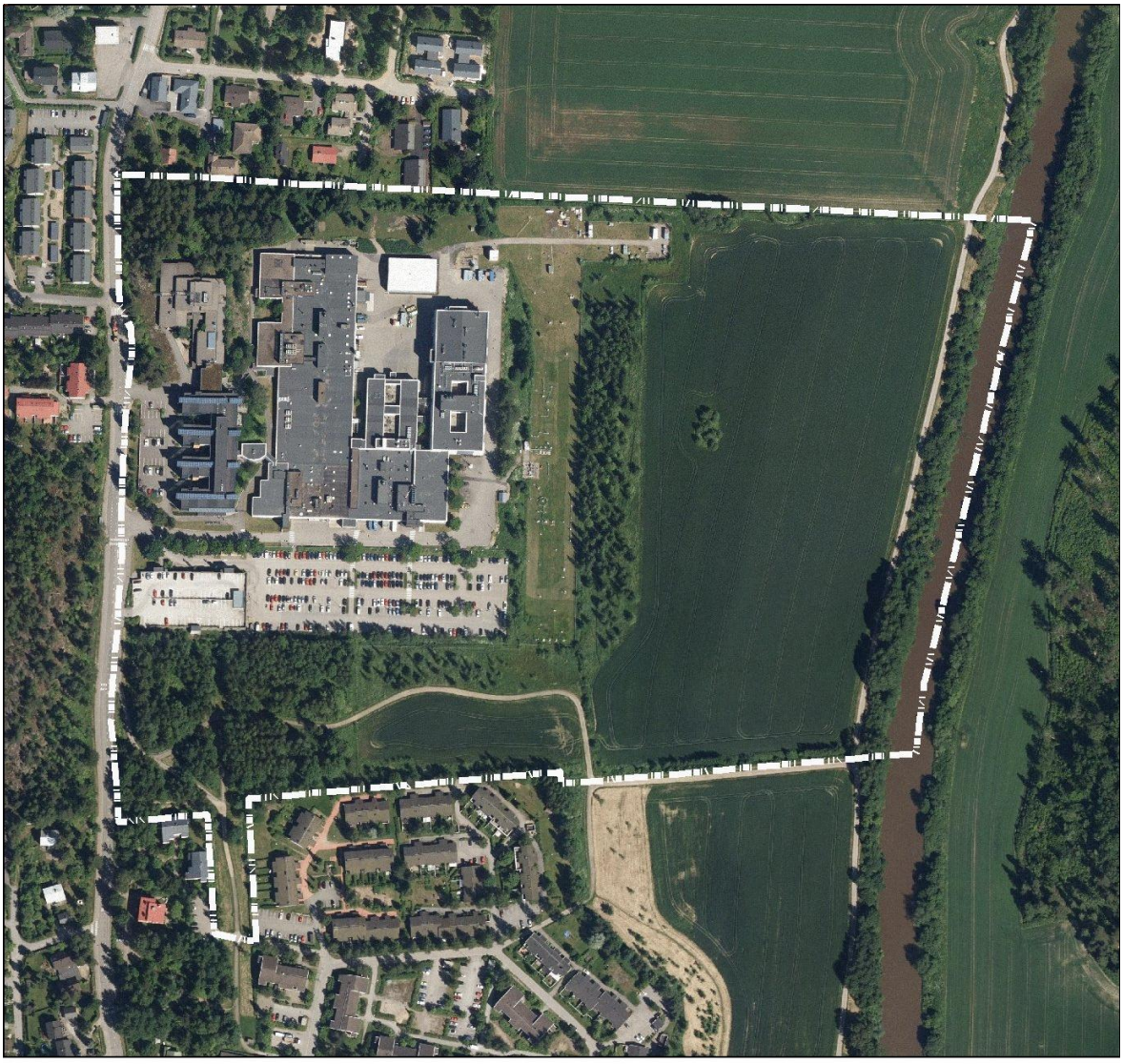

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Kaavamuutosalue sijaitsee Vantaanjokilaaksoon viettävän harjurinteen ja peltolaakson vaihettumisvyöhykkeellä. Vantaanjokilaakso on kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävä alue. Peltolaakso on ollut avointa viljelymaisemaa viimeistään 1600-luvun lopulta lähtien.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalue kuuluu Vantaanjoen valuma-alueeseen. Alueelta vedet johdetaan Vaisalan tontin itäpuolella peltoa reunustaviin ojiin, jotka purkavat peltojen itäpuolella virtaavaan Vantaanjokeen. Vantaanjoki laskee Helsingin Vanhankaupunginlahdella mereen.

Vaisalan nykyisellä tontilla on paljon vettä läpäisemätöntä pintaa. Läpäisevää pintaa on lähinnä tontin pohjois- ja itäreunoilla. Tontti laajentuu kaavamuutoksessa etelän suuntaan nykyiseen puistoon, joka on tällä hetkellä lännessä metsäistä aluetta ja itään päin mennessä muuttuu avoimemmaksi ja niittymäiseksi.

Kaavamuutosalueen eteläosa sijaitsee Kaivokselan pohjavesialueella mutta ei sen varsinaisella muodostumisalueella. Pohjavesialueella tulee kiinnittää erityistä huomiota toimintojen puhtauteen ja siihen, ettei toiminnoista aiheudu maaperän ja sitä kautta pohjaveden pilaantumista.

Maaperä

Vaisala Oyj:n tontin alue on pääasiassa toiminta- ja täyttöaluetta. Tontin länsiosalla on kallioinen moreenialue. Tontilla tehtyjen kairausten perusteella toiminta- ja täyttöalueella on ylimpänä luonnonmaakerroksena ollut 1-5 metriä paksu savikerros. Saven alla on silttiä ja karkeita maalajeja. Kairaukset ovat päättyneet 4-8 metrin syvyydellä maanpinnasta kiveen tai tiiviiseen maakerrokseen.

Peltolaakson maaperä on savea. Savikon paksuus on 16-21 metriä. Peltolaakson alueella tehdyt kairaukset ovat päättyneet 19-27 metrin syvyydellä maanpinnasta tiiviiseen maakerrokseen.

Kaava-alueen eteläpuolella sijaitsevassa pohjaveden havaintoputkessa pohjavedenpinta on vaihdellut tasovälillä +18,2…+20,6 (5.2.1998-7.6.2017). Vaisalan tontille edellisten rakennusvaiheiden aikana asennetuissa havaintoputkissa pohjavedenpinta on ollut noin tasoilla +24,1 (9-13.3.1995) ja +24,3 (6.4.1983). Pysäköintitalon kohdalle asennetussa havaintoputkessa pohjavesi on vaihdellut tasovälillä +25,3…+25,8 (12.1.-22.8.2001). Moreenimäen alueelle asennetussa havaintoputkessa pohjavesi on ollut tasolla +33,2 (17.12.2008).

Uusien rakennusten perustaminen voi edellyttää paalutusta. Pohjavedenpinnan korkeustaso on huomioitava rakennettaessa pohjavesialueelle. Rakentamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja -suunnitelmiin.

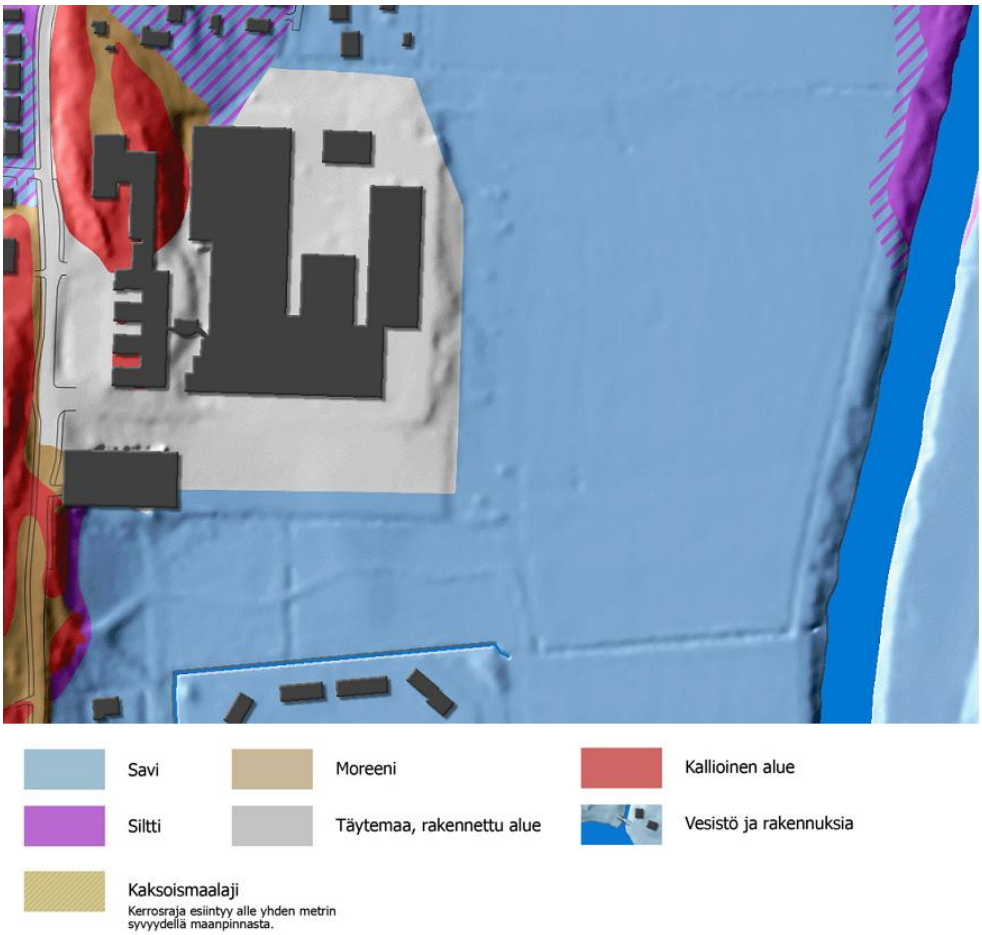

Topografia

Korkeusasema on Vanhan Nurmijärventien puoleisella Vaisalan tontin rinnepihan osalla noin +35…+40, etelä- ja itäpuolisella pihalla noin +26 ja jokilaakson suhteellisen tasaisella viljelyaukealla noin +20.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Myyrmäen suuralueeseen kuuluvassa Vantaanlaaksossa oli vuoden 2017 alussa 2 772 asukasta. Väkiluku on noussut vuodesta 2007 noin 300:lla. Vantaanlaaksossa yli 65-vuotiaiden osuus on 17,8 %, mikä on suurempi kuin Vantaan keskiarvo (15 %).

Asuminen

Kaavamuutosalueen etelä-, länsi- ja pohjoispuolella on asutusta pientaloissa. Kaavamuutosalueella ei ole asuntoja.

Palvelut ja työpaikat

Myyrmäen suuralueen työpaikat vähenivät vuosina 2004 - 2014 noin 1 600:lla. Vantaanlaaksossa oli v. 2014 lopussa yhteensä 1 558 työpaikkaa. Vaisalalla on Vantaanlaaksossa noin 1 000 työntekijää.

Yhdyskuntarakenne

Vantaanlaakson asuntoalueen itäosassa Vanha Nurmijärventien varrella sijaitsevan Vaisala Oyj:n toimitilat liittyvät Vantaanlaaksontien välityksellä noin 450 m etäisyydellä alueen länsipuolella olevaan Hämeenlinnanväylään.

Kaupunkikuva

Vaisalaa ympäröivä Vanhaan Nurmijärventiehen tukeutuva osa Vantaanlaakson asuntoalueesta muodostuu harjakattoisista pientaloista. Rakennusten, puuston ja vaihtelevien maastonmuotojen muodostama kokonaisvaikutelma on miellyttävä. Vanhimmat asuinrakennukset ovat 1950-60 – luvuilta. Aluetta on täydennysrakennettu 1980-luvun ensivaiheen jälkeen laajasti 2000-luvulla.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Vantaan kaupunginmuseo on tehnyt kohdekäynnin kaavamuutosalueelle 13.3.2017. Vaisalan rakennusten rakennusperintöarvot ovat 1950-luvulla rakennetun rakennusosan purkamisen jälkeen vähentyneet. Hyvin paljon kerrostuneessa kokonaisuudessa rakennusperintöarvoiltaan merkittävin osa Vaisalaa on Vanhan Nurmijärventien varteen 1980-luvulla rakennettu rakennus. Kaupunginmuseo ei edellytä alueen nykyisten rakennusten suojelua asemakaavassa.

Virkistys

Vantaanjokilaaksoon joen varteen on toteutettu ja toteutumassa laaja lähivirkistysalue ulkoilureittiverkostoineen, johon Vanha Nurmijärventien ja Vantaanlaaksontien asutus kytkeytyy Vaisalan tontin eteläpuoleisen Lounaniityn osan välityksellä.

Liikenne

Kaava-alue sijoittuu Vanha Nurmijärventien varteen, joka on kokoojakatu. Kaava-alueelle pääsee Vanha Nurmijärventietä pitkin sekä pohjoisen että etelän tulosuunnista. Keskivuorokausiliikennemäärä oli 29.8.2017 suoritetun liikennelaskennan mukaan Vanha Nurmijärventien pohjoispäässä 1919 ajon/vrk ja eteläpäässä 2434 ajon/vrk. Raskaan liikenteen osuus on n. 5 %.

Lähimmät bussiyhteydet kulkevat Vanhan Nurmijärventien suuntaisella Vantaanlaaksontiellä, jossa liikennöi viisi bussilinjaa. Näillä pääsee mm. Helsinkiin, Tikkurilaan, lentoasemalle, Kivistöön, Myyrmäkeen ja Varistoon. Lähimmälle pysäkille (Emännänkuja) on Vaisalasta noin 300 metrin kävelymatka. Martinlaakson juna-asemalle on Vaisalan tontilta 1,3 kilometrin matka linnuntietä. Kävellen matka on noin kaksi kilometriä.

Vanhan Nurmijärventien länsipuolella kulkee pohjois-eteläsuuntainen jalkakäytävä. Vaisalan tontin eteläpuolelle ulottuvalta Lounaniityn ulkoilureittiverkolta on yhteys mm. Vantaajoen varteen. Vaisalan kiinteistön eteläpuoleinen ulkoilureitin itäinen osuus siirtyy kaavamuutoksen myötä hieman etelämmäksi.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Kaavamuutosalueen tontti on liitetty Tuulitien eteläpuolella kulkevaan vesijohtoon, joka on kytketty Vantaanlaaksontien runkovesijohtoon kaava-alueen länsipuolella. Alue kuuluu Myyrmäen

painepiiriin, jonka ylävesisäiliön tilavuus on 4500 m^3. Painetasot vaihtelevat välillä +82.00 ... +96.00 mvp (merenpinnasta).

Jätevesiviemäröinti

Jätevedet johdetaan tontin koillisnurkalta pellon laidalla kulkevaan jätevesiviemäriin, josta ne päätyvät Tuulitien jätevedenpumppaamolle. Pumppaamolta jätevedet johdetaan Vantaanlaaksontien viemäriin ja siitä edelleen Martinlaakson suuntaan Vihertien pumppaamolle. Vihertien pumppaamolta jätevedet johdetaan Vapaalan, Hämeenkylän ja Hämevaaran kautta Espoon viemäriverkostoon ja edelleen Suomenojan jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti

Nykyisen tontin lounaiskulmassa Vanhan Nurmijärventien hulevesiviemäri purkaa puistoon virraten siitä itään pellon rajaojiin. Vaisalan tontin hulevedet johdetaan myös näihin pelto-ojiin. Peltojen rajaojat virtaavat idän suuntaan pellon toisella puolella virtaavaan Vantaanjokeen.

Kaukolämpö

Vaisalan kiinteistö on liitetty kaukolämpöverkkoon, jonka maanalaisten johtojen runkoverkko on Vanhan Nurmijärventien sekä Myötätuulentien katualueilla.

Sähköverkko

Vaisalan tontilla on Vantaan Energian keskijänniteverkon (20 kV) maakaapeleita sekä puistomuuntamo M660.

Ympäristöhäiriöt

Kaavamuutosalueen merkittävin ympäristöhäiriö aiheutuu Helsinki-Vantaan lentoaseman lentoliikenteestä. Kaavamuutosalue on lentomeluvyöhykkeellä, jolla melutaso on L_{DEN} 55-60 dB, mikä aiheuttaa asuin- ja toimistorakennuksien rakenteille ääneneristävyysvaatimuksia. Ulko- ja sisämelun erotuksen (äänitasoero) DL tulee Vantaan ympäristölautakunnan rakennuslupajaoksen 30.10.2007 päätöksen perusteella olla vähintään 32 dB toimistotiloissa ja 35 dB asuintiloissa.

2.1.4 Maanomistus

Kumoutuvan asemakaavan mukaisen KTTY-korttelialueen muodostavan kiinteistön 92-18-60-13 omistaa Vaisala Oyj, muilta osin kaavamuutosalue on Vantaan kaupungin omistuksessa olevaa puistoa (VP) ja vesialuetta (W). Vaisala Oyj on vuokrannut heidän kiinteistönsä itäpuolelta osan Vantaan kaupungin omistamasta Lounaniityn lähivirkistysalueesta.

Tunnus	Maanomistaja	Pinta-ala (ha)
VP	Vantaan kaupunki	11,7
W	Vantaan kaupunki	0,5
KTTY	kaavamuutoksen hakija	7,1
Yhteensä		19,3

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 30.10.2000 päättämien (tarkistettu 1.3.2009) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden erityistavoitteena on, että asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta olevasta yhdyskuntarakenteesta irralleen. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten on varattava riittävät alueet ja edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen osiossa 4.

Maakuntakaava

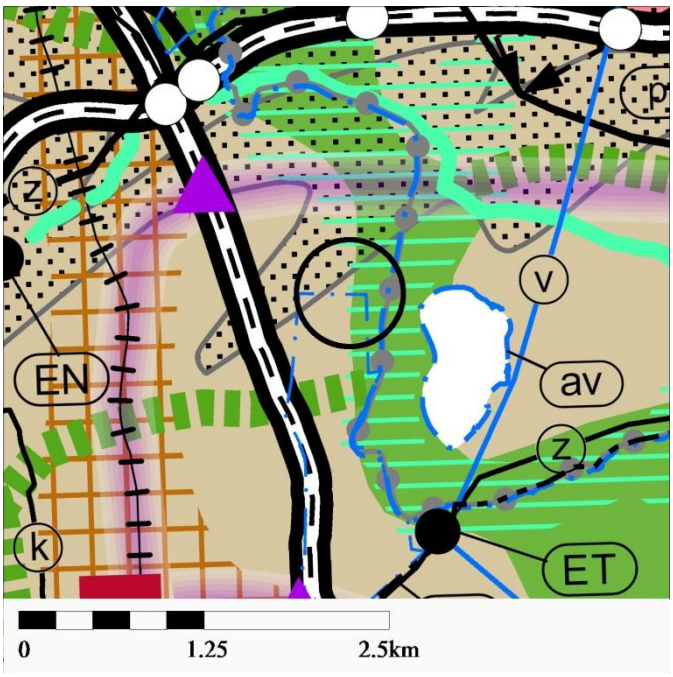

Asemakaavamuutosalue on pääosin taajamatointojen aluetta ja Helsinki – Vantaan lentoaseman lentomelualuetta 1, jolla melutaso LDEN on 55 – 60 dBA. Muutosalueen eteläosa sijaitsee ominaisuuksiltaan arvokkaalla tai yhdyskunnan vedenhankinnan kannalta tärkeällä pohjavesialueella . Vantaanjoki on vedenhankinnan kannalta arvokas pintavesialue sekä Natura 2000 - verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue. Vantaanjokilaakso on kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta merkittävä alue sekä virkistysalue . Vantaanlaakson ja Kaivokselan väliin on osoitettu itä-länsisuuntainen viheryhteystarve .

Ympäristöministeriö on vahvistanut Uudenmaan maakuntakaavan 8.11.2006, 1. vaihemaakuntakaavan 22.6.2010, 2. vaihemaakuntakaavan 30.10.2014 ja 3. vaihemaakuntakaavan 14.12.2012.

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050

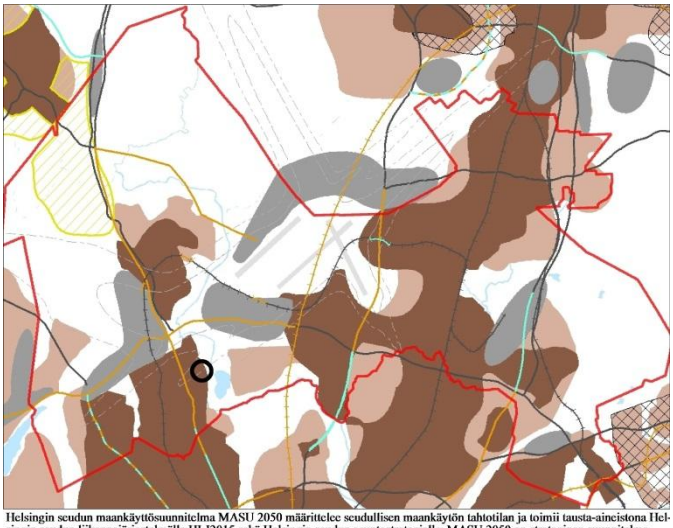

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050 määrittelee seudullisen maankäytön tahtotilan ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntostrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80% uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeelle (kartan tumman ruskea vyöhyke). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

MASU 2050 määrittelee seudun tavoitteellista maankäyttöä ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntostrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Seudulliset teollisuus-, varasto- ja logistiikkakeskittymät on soitettu harmaalla ( ). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

Yleiskaava

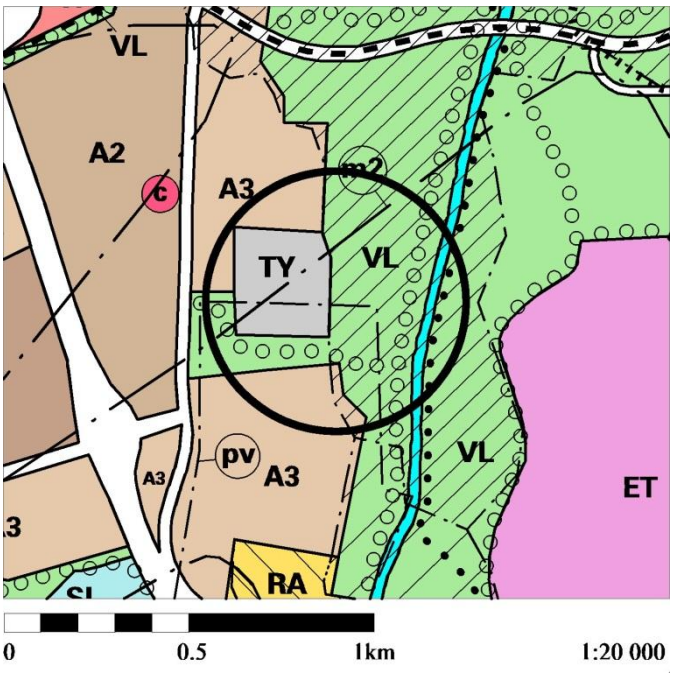

Asemakaavamuutosalueen eteläosa on pohjavesialuetta (pv). Vaisala Oyj:n kiinteistö on ympäristöä häiritsemättömien tuotanto- ja varastotilojen sekä toimistotilojen aluetta (TY), jonka pohjoisosa on LDEN 55 – 60 dB lentomeluvyöhykkeellä 2 (m2). Lähivirkistysalueille (VL) kiinteistön eteläpuolelle sekä Vantaanjoen länsireunaan on osoitettu ohjeelliset ulkoilureitit ○ ○. Vantaanjoen peltolaakso on kulttuurihistoriallisesti arvokasta kylämaisemaa ▨. Vantaanlaaksontie on osoitettu pääkaduksi. Muutosalueen pohjois- ja eteläpuolella on pientaloalueita (A3).

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

Asemakaava

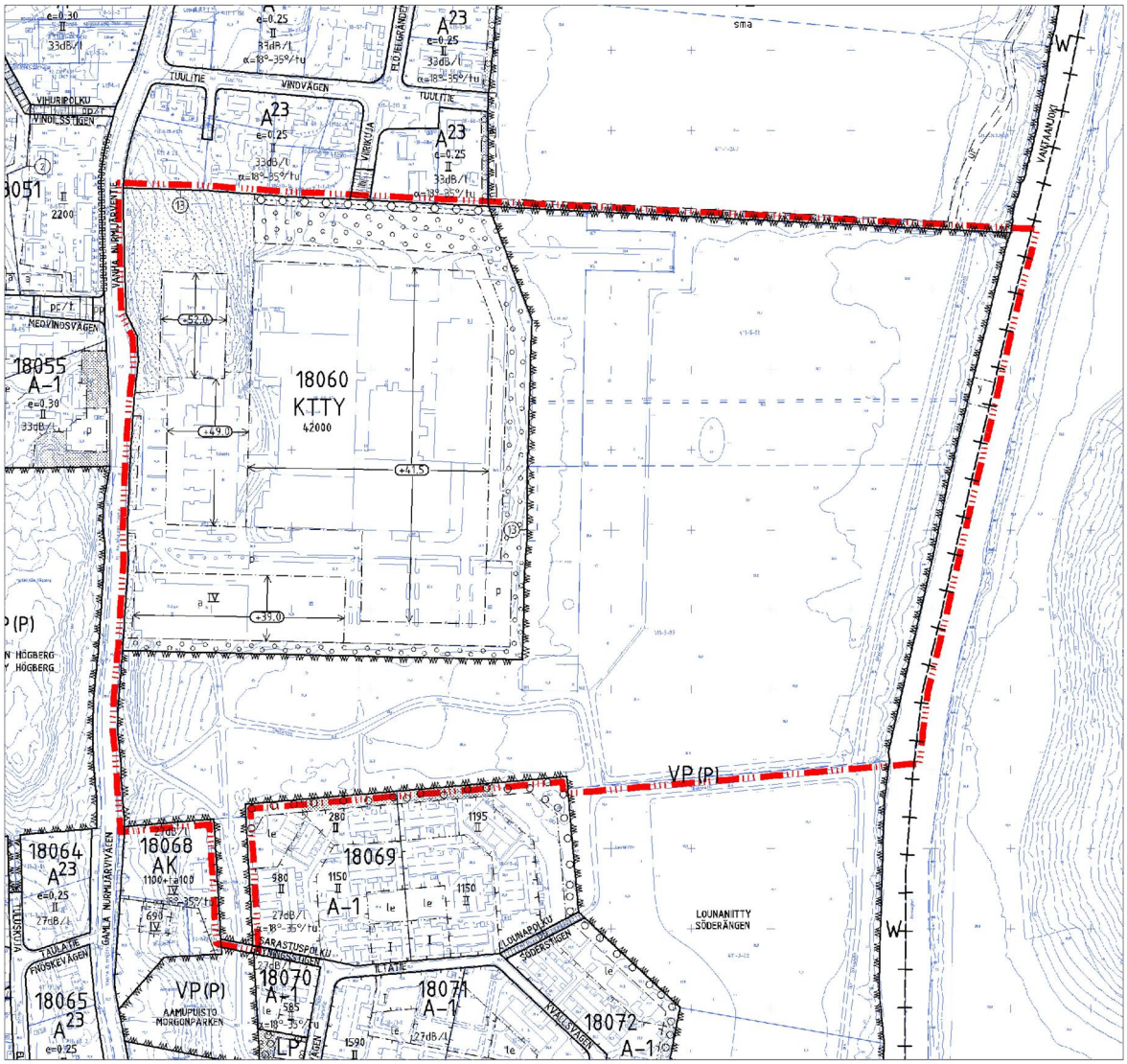

OTE AJANTASA-ASEMAKAAVASTA

Vaisala Oyj:n kortteli 18060 on osoitettu kaupunginvaltuuston 26.3.2001 hyväksymällä asemakaavan muutoksella nro 001671 toimistorakennusten ja/tai ympäristöä häiritsemättömien teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi (KTTY). Kokonaisrakennusoikeutta on yhteensä 42000 k-m^2. Rakennusten sallitut enimmäiskorkeudet ovat korttelin länsireunassa +52.0, +49.0, keski- ja itäosassa +41.5 sekä eteläosassa IV-kerroksista pysäköintilaitosta varten +39.0. Tontilla on myös maantason pysäköimispaikkoja autoille (p). Korttelin luoteisosa on istutettavaa alueen osaa, muille reunoille on kehitettävä puista ja pensaista tiheä reunavyöhyke. Korttelin pohjoisreunassa on alue maanalaisille johdoille.

Vaisala Oyj:n kiinteistön etelä- ja itäpuoleinen Lounaniitty on Sisäasiainministeriössä 26.2.1980 vahvistetulla Vantaanlaakso 2 - asemakaavalla nro 180200 osoitettu puistoksi (P, VP).

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa asemakaavan laatimiseksi.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Vaisala Oyj:n jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 26.10.2016 ja kaavamuutokselle on annettu numero 002328. Kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma julkaistiin ja postitettiin mm. kaavamuutosalueen rajanaapureille 10.3.2017 sekä vireilletulosta ja osmielipiteiden kuulemista tiedotettiin Vantaan kaupungin Asukaslehdessä 11.3.2017.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (kiinteistöt ja asuminen, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, kuntatekniikan keskus), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, Uudenmaan ELY-keskus, Museovirasto, HSL, HSY, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan kaupungin Asukaslehdessä 11.3.2017, kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille ja naapureille sekä sähköposteilla viranomaisille.

Asukasmielipiteissä (3 kpl) todetaan, että uudet rakennukset ja ulkopysäköintialue, ml. alueen valaistus, tulee sovittaa kulttuurimaisemaan mahdollisimman hyvin. Lisääntyvän liikenteen melu- ja pakokaasupäästöt asutuksen suuntaan eivät ole hyvä asia. Yhdessä mielipiteessä peräänkuulutetaan vaihtoehtoja, joissa lisärakentaminen tulisi eteläpuoleisen virkistysalueen sijaan Vaisalan nykyiselle tontille sen pohjoisosaan ja tontin itäpuoleiselle vuokra-alueelle mittauslaitteiden testikentälle. Yhdessä mielipiteessä todetaan Vaisalan olevan merkittävä yritys, joka tuo hyvinvointia kaupunkiin ja alueelle.

HSY toteaa, että Vaisalan eteläpuoleisella virkistysalueella sijaitsee Vanha Nurmijärventieltä laskeva huleveden purkuputki ja sen laskuoja. Asemakaavamuutos edellyttää niiden siirtoa. Johto- ja ojasiirto tulee suunnitella ja toteuttaa hankkeen yhteydessä ja kustannuksella yhteistyössä HSY:n ja Vantaan kaupungin kanssa. Suunnitelmat hyväksytetään HSY:llä.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n puistomuuntamo M660 sijaitsee Vaisalan tontin luoteiskulmassa. Tontilla on myös keskijänniteverkon (20 kV) maakaapeleita. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Asukastilaisuus järjestettiin Martinlaakson koululla 23.5.2017. Tilaisuuteen osallistui kolme kaavamuutosalueen lähinaapuria.

Viranomaisyhteistyö

Kaavamuutoksesta ei ole ollut tarpeen järjestää viranomaiskokousta.

Kaavamuutos on laadittu Vantaan kaupungin eri organisaatioiden asiantuntijoiden kanssa yhteistyönä.

Nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen sekä lausuntojen ja muistutusten huomioiminen.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut kaupunginhallituksen 8.1.2018 päätöksellä MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 24.1.–22.2.2018 ja kaupunkisuunnittelu on pyytänyt siitä lausunnot Uudenmaan ELY-keskukselta sekä HSY:ltä.

Kaavamuutosehdotusta koskevia muistutuksia ei jätetty. Lausuntoja saatiin 1 kpl.

Uudenmaan ELY-keskus: Vantaanjoki sisältyy Natura 2000 –verkostoon. Kaavan vaikutusten arvioinnissa on syytä käsitellä myös vaikutuksia Natura-alueeseen. Vantaanjokeen vaikutuksia aiheutuu pääasiassa ojien kautta jokeen johdettavien hulevesien mukana kulkeutuvan kiintoaineksen ja epäpuhtauksien kautta. Hulevesisuunnitelmassa on esitetty mm. hulevesien viivyttämistä alueella ja hulevesijärjestelmän rakentamista ennen muun rakentamisen aloittamista. Näin toimittaessa Natura-alueelle ei todennäköisesti aiheudu merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Asia on kuitenkin tarpeen avata vaikutusten arvioinnissa. Alue sijaitsee kokonaisuudessaan reilusti riittävän korkealla Vantaanjoen tulvimisen kannalta. Hulevesien kannalta alueen maankäyttö ei ole juuri ole muuttumassa. Eteläisestä viheralueesta rakentamiseen ja paikoitusalueeksi muuttuva osa hieman lisää vettä läpäisemätöntä pinta-alaa. Alueelle ollaan kuitenkin toteuttamassa hulevesien viivytys-/käsittelypainanteita, jollaisia nykytilassa ei ole ja tarkempaa suunnitelmaa edellytetään rakennuslupavaiheessa. Lisääntyvästä hulevesimäärästä huolimatta kokonaisuus on siis paranemassa nykytilaan verrattuna. Osa kaavamuutosalueesta on niukasti pohjavesialueella, mutta ei Kaivokselan vedenottamon vesilain mukaisilla suojavyöhykkeillä. Kaavamääräyksissä on asetettu ehtoja maalämmön hyödyntämisen suhteen. Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että maalämpö on syytä kieltää pohjavesialueella.

Erillinen vastine lausunnoille on käsitelty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 19.3.2018. Osa kaavamuutosalueesta on niukasti pohjavesialueella mutta ei Kaivokselan vedenottamon vesilain mukaisilla suojavyöhykkeillä, kuten Uudenmaan ELY-keskus toteaa. Vaisalan laajennetun tontin eteläreunasta on yli 1 km etäisyys HSY:n Kaivokselan varavedenottamoon. Vaisalan kiinteistölle sekä sen ja Kaivokselan varavedenottamon väliin pohjavesialueelle on toteutettu lukuisia maalämpökaivoja. Vantaan kaupungin ympäristökeskus on rakennus- ja toimenpidelupalausunnoissaan noudattanut ELY-keskuksen ohjeistusta, ettei esimerkiksi maalämpökaivoja sijoiteta 500 metriä lähemmäksi vedenottamoa. Vaisalan kiinteistön uusissa kaavamääräyksissä edellytetään, että maalämpölaitteistoissa saa käyttää vain sellaista ainetta, josta ei aiheudu pohjaveden pilaantumisvaaraa ja maalämpöjärjestelmissä käytettävän nesteen haitattomuus on varmistettava. Kaupunki katsoo, että pohjavesiin ja maalämpöön liittyvät asemakaavamuutoksen kaavamääräykset eivät aiheuta riskiä pohjavesille eikä maalämpöä ole tarve kieltää Vaisalan kiinteistön osalla, joka sijaitsee pohjavesialueella.

Nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset kaavakarttaan ja -määräyksiin

Kaavaselostuksen vaikutusten arvioinnin kohtaa 4.4.2 on tarkistettu ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti siten, että siinä käsitellään myös hulevesien hallinnan vaikutuksia Natura-alueeseen.

Kaavamerkintä vky (Alue on valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.) on korvattu merkinnällä sma (Maisemallisista syistä avoimena säilytettävä alueen osa.) sekä lisämääräyksellä ”Alue on osa valtakunnallisesti arvokasta Vantaanjokilaakson maisema-aluetta”. Korvaava merkintä ohjaa vky-merkintää paremmin maiseman käsittelyä siten, että sen arvo säilyy. Valtakunnallisesti

merkittävän kulttuuriympäristön aluerajaus ei ole yksiselitteinen ja sijainniltaan tarkka, joten sen osoittaminen tarkalla asemakaavatasolla on ongelmallista.

Tehdyt tarkistukset eivät ole merkittäviä, eivätkä ne edellytä kaavaehdotuksen asettamista uudelleen nähtäville.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2013-2017 strategia (Kv 17.6.2013/15.6.2015):

Strateginen painopiste on kaupunkirakenteen eheyttämisessä ja keskustojen tiivistämisessä joukkoliikenteen runkolinjojen varsille. Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

MAL-tavoitteet:

Maankäyttöä, asuntotuotantoa ja liikennejärjestelmää ohjataan kokonaisuutena yhdyskuntarakennetta eheyttäen ja kestävää liikkumista edistäen. Maankäyttö suunnitellaan siten, että se ei heikennä seudullisesti keskeisiä luontoarvoja.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 22.9.2014)
- Kaupungin omistaman maan kaavoittaminen on etusijalla.
- Kaavoituksella turvataan rakennettujen alueiden kehittäminen sekä uusien alueiden vetovoima ja laatutaso.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):
- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

Vantaan tavoitteena on vahvistaa kaupungin elinvoimaa mm. edistämällä elinkeinoelämän kehittämistä ja korkean jalostusarvon työpaikkojen lisäämistä sekä täydennysrakentamista. Vaisalan korttelin toimintojen haitallinen näkyminen Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisemaan sekä Tikkurilantielle tulee minimoida. Hulevesien hallinnassa on noudatettava Vantaan kaupungin hulevesiohjelmaa (Kh 11.5.2009). Pohjavettä ei saa pilata.

3.3.2 Muut tavoitteet

Vaisala Oyj:n tavoitteena on heidän kiinteistönsä nykyisten toimintaolosuhteiden ja tulevaisuuden kehittämisedellytysten turvaaminen.

Asukasmielipiteiden tavoitteissa (kts. 3.2.2) korostuvat Vantaanjokilaakson maiseman arvojen turvaaminen sekä lisääntyvästä liikenteestä erityisesti lähialueen asutukselle kohdistuvien ympäristöhäiriöiden minimoiminen.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Asemakaavaratkaisuun on vaikuttanut se, että Vaisalan kiinteistön pysäköintiä ympäristöhäiriöineen ei voida sijoittaa tontin pohjoisreunaan siellä olevaa pientaloasutusta vasten eikä laajentaa kiinteistön itäpuolelle nykyiselle laitteiden testauskentälle, joka on osa Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokasta maisemaa. Vaisalan tuotekehitystiloista tulee olla näköyhteys testausken-

tälle. Nykyisen testauskentän itäpuolelle kasvanut metsikkö kuitenkin tarvitaan estämään Vaisalan rakennusten liiallista näkymistä Vantaanjokilaakson arvokkaaseen maisemaan. Testauskentän siirto metsikön itäpuolelle peltolaaksoon lähivirkistysalueelle poistaisi ko. näköyhteyden sekä supistaisi lähivirkistysaluetta merkittävästi ja testauskenttä laitteineen työntyisi arvokkaaseen maisemaan haitallisesti. Kaavamuutoksen perusteltuna lähtökohtana on Vaisalan kiinteistön laajentaminen sen eteläpuoleiselle lähivirkistysalueen osalle.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Kaavamuutosehdotuksen mukainen maankäyttöratkaisu, jossa Vaisala Oyj:n korttelialue laajenee etelään päin, sovittaa parhaiten yhteen lähtökohdista johdetut ja eri tahojen mielipiteiden ja kannanottojen asettamat tavoitteet asemakaavan muutokselle. Sen lähtökohtana on Vaisalan nykyisten ja kehittämistä edellyttävien toimintojen sijoittaminen ja mitoittaminen tontille nykyisiä rakennuksia laajentaen ja huomioiden Vantaanjokilaakson maisema-arvot, lähialueen asutus sekä virkistysalueiden toimivuus siten, että kokonaisuudesta saadaan toimiva ja kokonaistaloudellisesti toteuttamiskelpoinen. Uuden pysäköintialueen eteläreunaan on toteutettava melueste, jolla vähennetään Vaisala Oyj:n tonttiliikenteestä tontin eteläpuoleisille asuinkiinteistöille kantautuvaa melua. Maisemallisena lähtökohtana on luoda kasvillisuudella selkeä reunavyöhyke avoimeen jokilaaksomaisemaan Vaisalaa vasten, säilyttää asukkaiden näkymät viihtyisänä sekä rajata ja suunnata näkymät viheralueella kohti jokilaaksoa.

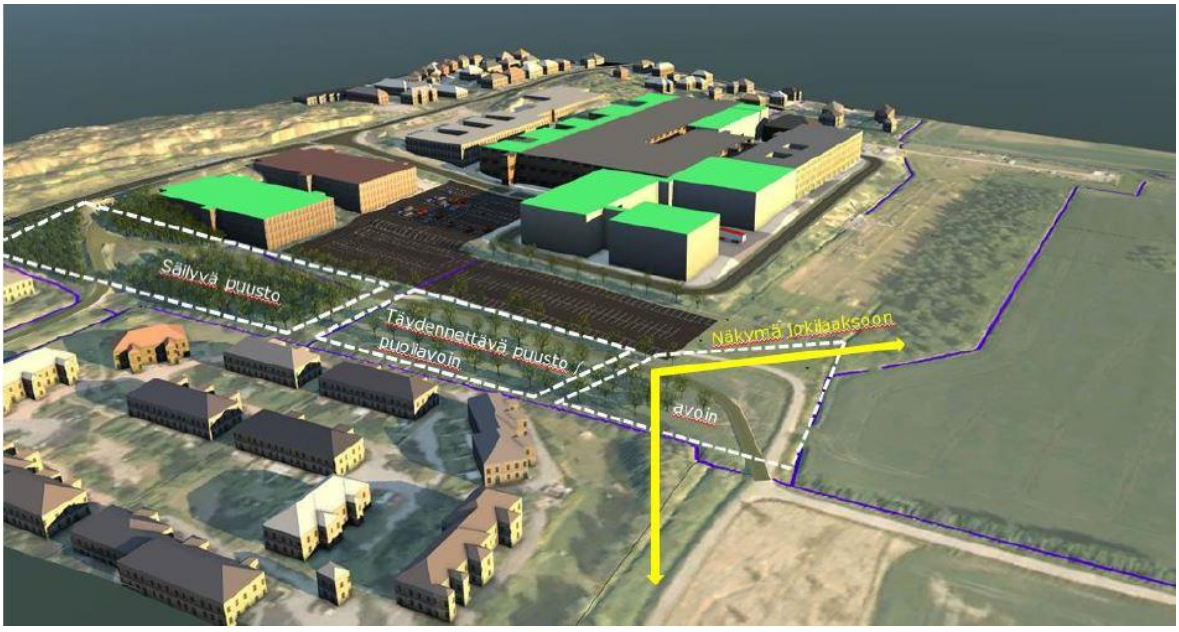

Mallinnos kaakosta, lisärakentaminen osoitettu vihreällä (Ramboll Finland Oy)

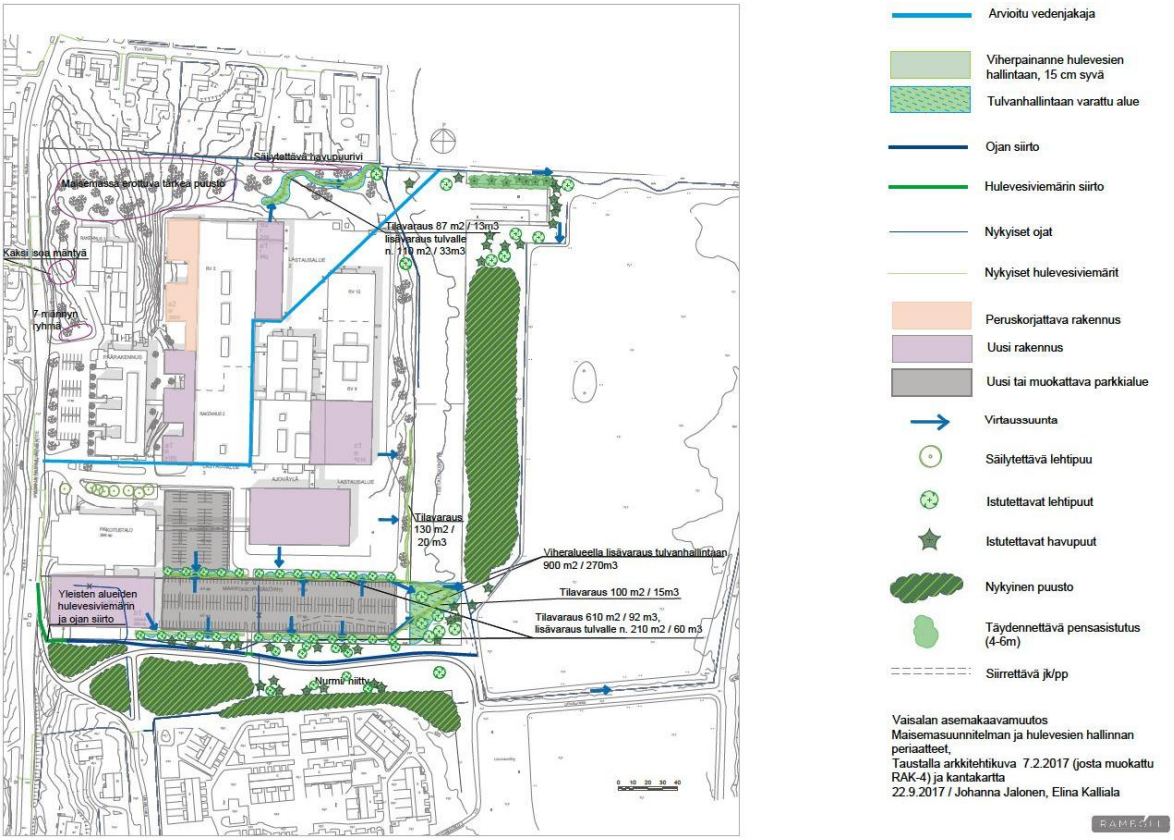

Maisemasuunnitelman ja hulevesien hallinnan periaatteet (Ramboll Finland Oy)

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Osa Lounaniityn lähivirkistysalueesta (VL) muutetaan kortteliin 18060 muodostettavan laajennettavan tontin 18 ja toimitilarakennusten korttelialueeksi (KTY), jonka kokonaisrakennusoikeuden määrää lisätään 15 000 k-m^2. Rakennusten korkeutta rajoitetaan ja korttelialueen reunoille osoitetaan istutusvyöhykkeitä, jotta rakennukset istuvat Vantaanjokilaakson arvokkaaseen maisemaan ja ympäröivään asutukseen. Vaisala Oyj keskittää tuotekehitystoiminnot nykyisten rakennusten eteläpuolelle toteutettavaan uudisrakennukseen. Tuotekehitykseltä nykyisistä rakennuksista vapautuvat tilat muutetaan tuotantotiloiksi yms. Pysäköinti on korttelialueen eteläosissa pysäköintilaitoksessa sekä maantasopaikkoina, joiden eteläpuolelle Lounaniityn lähivirkistysaluetta vasten on toteutettava vähintään 1,5 m korkea melueste. KTY-korttelialueelle ajetaan Vanhan Nurmijärventien nykyisten kahden tonttiliittymän kautta. Korttelialueen eteläosa ja kaavamuutosalueen lounaisosa ovat Kaivoksela I –pohjavesialuetta.

KTY-korttelialueen itäpuolella sijaitsee Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokas maisema. KTY-korttelialueen itäpuolella oleva Lounaniityn lähivirkistysalueen osa, joka on vuokrattu Vaisalalle laitteiden testauskentäksi, on muutettu Anturikenttä-nimiseksi *(ruots. Sensorplanen)* erityisalueeksi (E), jonka eteläosassa sallitaan myös KTY-korttelialueen hulevesien käsittely. Korttelialueen sekä erityisalueen itä- ja eteläpuoleiset alueet ovat Lounaniityn lähivirkistysaluetta (VL), jotka liittyvät ulkoilureittien välityksellä kaupungin virkistysalueverkostoon. Vantaanjoki on vesialuetta (W) ja osa Natura 2000 –verkostoon kuuluvaa aluetta.

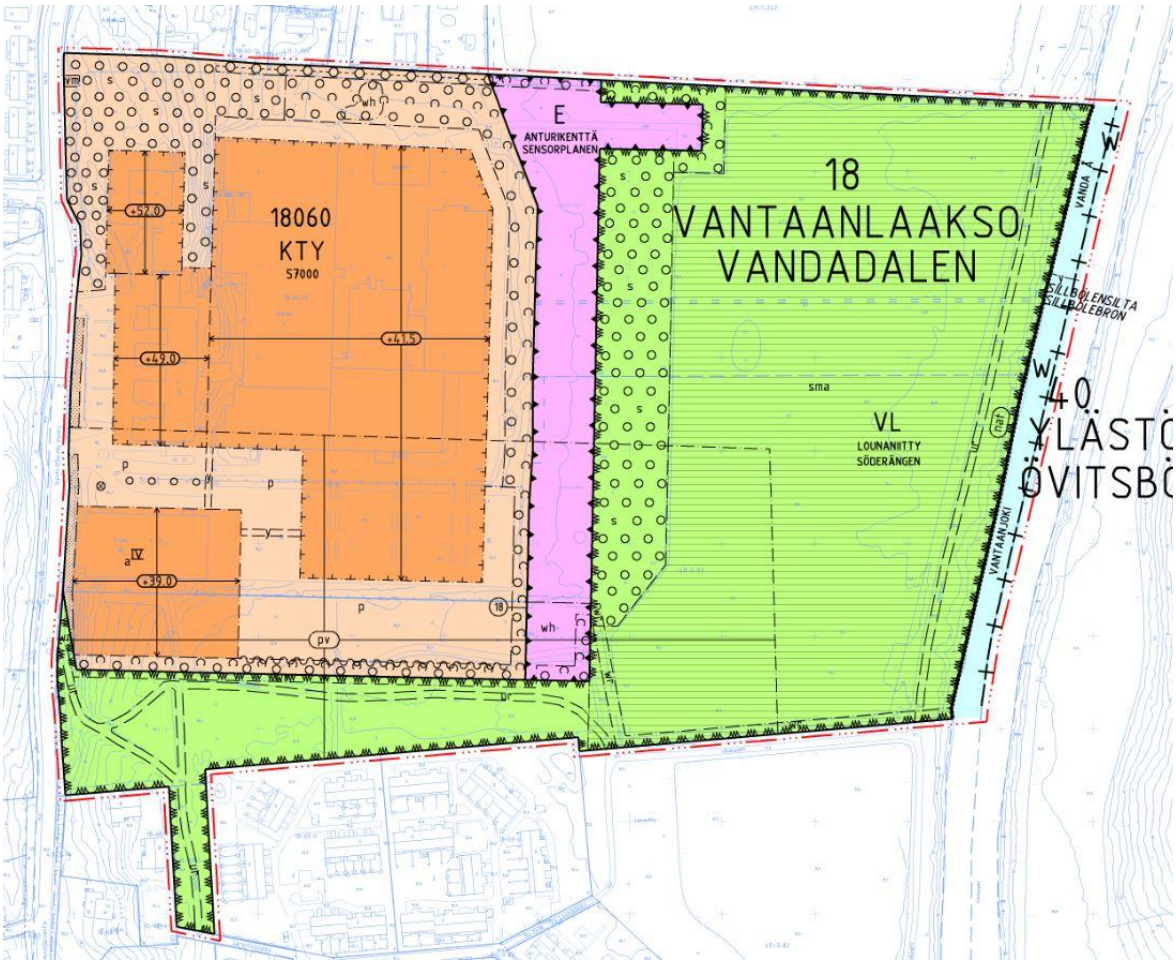

4.1.1 Mitoitus

Vaisala Oyj:n kiinteistöllä on nykyisin n. 1 000 työpaikkaa.

Kumoutuvan asemakaavan kokonaisrakennusoikeus on yhteensä 42 000 k-m^2 ja se on osoitettu pinta-alaltaan 7,08 ha laajuiselle Vaisalan toimitilarakennusten korttelialueelle (KTTY). Kaavamuutoksen jälkeen toimitilarakennusten korttelialueen (KTY) uusi kokonaisrakennusoikeuden määrä on yhteensä 57 000 k-m^2 ja pinta-ala 8,11 ha. Korttelialueen uuden kokonaisrakennusoikeuden suhteen tontin pinta-alaan ilmoittava laskennallinen tehokkuusluku e= 0,70.

KTY-korttelialueen pysäköintilaitokset ja maantason pysäköintialueet on mitoitettu noin 1 200 henkilöautolle. Kaavamuutoksen laajennusten myötä pysäköintipaikkojen määrä kasvaa kumoutuvaan asemakaavaan verrattuna 400 autopaikalla. Auto- ja polkupyöräpaikkojen määrä korttelialueella on:

-	toimistot	1 ap / 50 k-m^2	1 pp / 80 k-m^2
-	tuotantotilat	1 ap / 100 k-m^2	1 pp / 240 k-m^2
-	varastot	1 ap / 150 k-m^2	1 pp / 240 k-m^2
-	asunnot	2 ap / asunto	1 pp / 30 k-m^2

Kumoutuvan asemakaavan puistojen (VP) pinta-ala on 11,67 ha ja kaavamuutoksen jälkeen ne korvaavien lähivirkistysalueiden (VL) pinta-ala on 9,30 ha. Puistosta on muutettu 1,03 ha Vaisala Oyj:n korttelialueeksi (KTY) ja 1,33ha erityisalueeksi (E).

Asemakaavan muutosalueen pinta-ala on n. 19,3 ha. Kaavamuutosalueen rakennusoikeuden laskennallinen tehokkuusluku on e=0,30.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Vaisala Oyj:n korttelialueen laajennus noudattaa nykyisten rakennusten mittakaavaa. Rakennusten arkkitehtuurista on annettu laatua ja julkisivumateriaaleja koskevia määräyksiä. Rakennusten näkymistä Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaaseen maisemaan vähennetään mm. korttelialueen reunoille muodostetuilla istutusvyöhykkeillä sekä säilyttämällä laitteiden testauskentän (Anturikenttä) itäpuoleinen metsikkö. Kaavamuutoksessa on hulevesien käsittelyä, pohjavesialuetta sekä Vantaanjoen Natura 2000 –verkostoa koskevat kaavamerkinnät ja –määräykset.

4.3 ALUEVARAUKSET

Keskeisin osa alueesta on Vaisalan toimitilarakennusten korttelialuetta, jolle saa rakentaa toimistorakennuksia sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia teollisuus- ja varastorakennuksia. Korttelialueen ja sen länsipuolella olevan lähivirkistysalueen välissä on erityisalue Vaisalan laitteiden testauskenttää varten.

4.3.1 Korttelialueet

KTY, toimitilarakennusten korttelialue

Asemakaavamuutoksella on muodostettu kortteliin 18060 toimitilarakennusten korttelialue (KTY) ja tontti nro 18. Korttelialueen liikenteellinen toimivuus on tutkittu raskaan liikenteen ajoneuvojen ajouratarkastelulla. Korttelialueelle (n. 8,11 ha) on osoitettu kokonaisrakennusoikeudeltaan 57 000 k-m^2 kokoisille toimistorakennuksille sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomille teollisuus- ja varastorakennuksille rakennusala, mikä mahdollistaa nykyisten rakennusten kehittämisen ja tarvittavat laajennukset. Rakennusten julkisivupintojen ja vesikattojen leikkauskohdille on määrätty ylimmät korkeusasemat, jotta rakennukset saadaan sovitettua Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaaseen maisemaan. Rakennusten jne. näkymisen arvokkaaseen maisema-alueeseen tulee olla mahdollisimman vähäistä, mikä on huomioitava myös ulkoalueiden valaistuksessa. Korttelialue on rakennettava arkkitehtuuriltaan korkeatasoisena.

Tontille ajetaan Vanhalta Nurmijärventieltä kahden tonttiliittymän kautta. Henkilökunnan henkilöautojen pysäköintialue maantasossa (p) sekä enintään nelikerroksiset pysäköintilaitokset sijoittuvat tontin eteläosaan. Niiden eteläreunaan on virkistysaluetta vasten ja asutuksen suuntaan muodostettu noin 8 m levyinen reunavyöhyke puille ja tiheästi istutettaville pensaille. Maisemointia tuetaan osoittamalla myös korttelialueen muille reunoille alueet, joille on kehitettävä puista ja pensaista tiheät reunavyöhykkeet. Kaupunki- ja maisemakuvan kannalta tärkeää luoteiskulman kalliometsää tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy. Vanhan Nurmijärventien kaupunkikuvaa hienosti jäsentävä tammi pysäköintilaitokseen johtavan ajoyhteyden kupeessa säilytetään kaupunkikuvallisesti arvokkaana puuyksilönä. Myös pysäköintilaitoksen pohjoispuolella tontin ajoyhteyttä reunustava tammirivi tulee säilyttää.

Toimistotilojen sekä kiinteistön huollon kannalta mahdollisesti tarvittavien asuntojen ulkokuorien rakenteet on äänieristettävä alueen lentomelua vastaan. Korttelialueen sisäisen liikenteen aiheuttaman melun kulkeutumista Vaisalan eteläpuoleisille asuinkiinteistöille rajoitetaan edellyttämällä, että pysäköintialueen eteläpuolelle on Lounaniityn virkistysaluetta vasten toteutettava vähintään 1,5 m korkea melueste.

Pohjavesialueen, Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen sekä Vantaanjoen Natura 2000 –verkoston alueen rajaukset on osoitettu kaavassa. Hulevesien hallinnan reitit ja kaavamääräykset, ml. maalämmön hyödyntäminen, huomioivat pohjavesien ja Vantaanjoen vesistön suojelun.

4.3.2 Muut alueet

VL, lähivirkistysalueet

Valtaosa Lounaniityn lähivirkistysalueesta on Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Vaisala Oyj:n tontin eteläpuolelle sekä Vantaanjoen rantaan on osoitettu nykyiset ja kaavamuutoksen myötä muuttuvat osuudet ulkoilureiteistä, jotka ovat osa kaupungin virkistysyhteysverkostoa.

Virkistysalueen länsiosaan Vaisala Oyj:n teknisten laitteiden testauskenttää vasten kasvava metsikkö vähentää Vaisalan rakennusten näkymistä Vantaanjokilaakson maisemaan. Metsikön puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.

E, erityisalue

Vaisala Oyj:n sääolosuhteiden tms. mittaamiseen tarkoitettujen teknisten laitteiden testauskenttä osoitetaan Anturikenttä-nimiseksi *(ruots. Sensorplanen)* erityisalueeksi, joka sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla Vantaanjokilaakson maisema-alueella ja on toteutettava maisema-alueeseen sopeutuen. Mikäli alueen käyttö erityisalueena päättyy, sitä voidaan käyttää lähivirkistysalueena.

Erityisalueen eteläosaan muodostetulla hulevesialueella voidaan käsitellä myös Vaisalan tontin hulevesiä.

Pohjavesialue

Kaivoksela I –pohjavesialueeseen sisältyy osia Vaisala Oyj:n tontista, erityisalueesta sekä Lounaniityn lähivirkistysalueesta. Kaavassa on sen edellyttämät kaavamerkinnät ja –määräykset.

Natura 2000 –verkostoon kuuluva alue

Vantaanjoki on vesialuetta (W) ja merkitty Natura 2000 –verkostoon kuuluvaksi alueeksi. Joen ylittävä kumoutuvan asemakaavan mukainen siltavaraus (y) on nimeltään Sillbölensilta *(ruots. Sillbölebron)*.

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue

Anturikenttä-nimisen erityisalueen itäpuoleinen osa Lounaniityn lähivirkistysalueesta on nähtävilläolon jälkeen merkitty valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön alueen (vky) sijaan maisemallisista syistä avoimena säilytettäväksi alueen osaksi (sma), joka on osa valtakunnallisesti arvokasta Vantaanjokilaakson maisema-aluetta. Tarkistettu kaavamerkintä ohjaa vky-merkintää tarkoituksenmukaisemmin maiseman käsittelyä siten, että sen arvo säilyy. Valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön aluerajaus ei myöskään ole yksiselitteinen ja sijainniltaan tarkka, joten sen osoittaminen tarkalla asemakaavatasolla on ongelmallista.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Alue on saavutettavissa joukkoliikenteellä kohtalaisesti. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos ei kiinteistön huollon kannalta välttämättömien muutaman asunnon lisäksi sisällä asuntorakentamista, joten sillä ei ole suoraa vaikutusta alueen väestön rakenteeseen ja kehitykseen. Vaisala Oyj:n toimitilojen laajennuksen lisäys työpaikkojen määrään voi välillisesti vähäisessä määrin vaikuttaa alueen tai Vantaan väestön rakenteeseen ja kehitykseen positiivisesti.

Yhdyskuntarakenne

Vaisala Oyj:n laajentuva kiinteistö sijoittuu Vantaanlaakson pientaloalueen itäosaan. Toimitilojen laajennus (punaisella) monipuolistaa ja täydentää asuntoalueen yhdyskuntarakennetta.

Rakentaminen sijoittuu Vanhalta Nurmijärventieltä ja Vantaanjoen peltolaaksoon laskeutuvaan itärinteeseen.

Kaupunkikuva

Vaisala Oyj:n korttelialueen rakennusten arkkitehtuuri, materiaalivalinnat ja yksityiskohtaisempi suunnittelu ratkaistaan rakennuslupavaiheessa, mitä kaavamääräykset ohjaavat. Korttelialueen kaavamääräyksillä edellytetään rakentamiselta korkealuokkaista arkkitehtuuria, rakennustapaa ja materiaaleja. Korttelialueen täydennysrakentaminen ja uudet istutukset kohentavat alueen kaupunkikuvaa.

Viistoilmakuvasovitus itä-kaakosta ilman täydennysistutuksia, Arkkitehtitoimisto Hannu Jaakkola Oy.

Asuminen

Kaavamuutos ei sisällä Vaisala Oyj:n kiinteistön huollon kannalta välttämättömien asuntojen lisäksi muita asumiselle tarkoitettuja alueita, minkä osalta vaikutus asumisen määrään kaavamuutosalueella ja sen ympäristössä on vähäinen. Vaisalan kiinteistön ja toimintojen sekä pysäköintialueiden laajeneminen etelään päin tuo ne niiden eteläpuolisia asuinkortteleita lähemmäksi. Pysäköintialueen eteläreunaan Lounaniityn lähivirkistysaluetta vasten on toteutettava vähintään 1,5 m korkea melueste, joka rajoittaa melun kulkeutumista Vaisalan eteläpuoleisille asuinkiinteistöille. Vaisalan tontin eteläreunaan osoitettu n. 8 m levyinen reunavyöhyke, jolle on istutettava puita ja tiheästi pensaita, toimii suojavyöhykkeenä asutuksen suuntaan. Sen lisäksi asutuksen ja Vaisalan väliin jää keskimäärin n. 40 m levyinen vyöhyke virkistysaluetta, jonka puustoa ja istutuksia täydennetään. Vaisalan laajentuvista toiminnoista asumiselle aiheutuvien haittojen ei katsota olevan merkittäviä.

Palvelut ja työpaikat

Kaavamuutos mahdollistaa Vaisala Oyj:n nykyisten työpaikkojen säilymisen, kehittämisen ja lisäämisen alueella ja osana nykyistä yhdyskuntarakennetta. Vantaanlaakson asuntoalueen työpaikkaomavaraisuus lisääntyy. Hanke on VAT:n mukainen.

Taloudelliset vaikutukset

Vaisala Oyj maksaa kiinteistön laajennusalueesta (1,03 ha) ja lisärakennusoikeudesta (15 000 km^2) kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten ulkoisen kunnallistekniikan korvauksena yhteensä 464 113 euroa.

Sen lisäksi Vaisalan tontin laajennuksen takia on Lounaniityn puistoalueella sijaitsevaa nykyistä ulkoilureittiä siirrettävä etelämmäksi sekä rakennettava hulevesiviemäri ja avo-oja rumpuineen. Kaavamuutokseen liittyvässä toteuttamissopimuksessa edellytetään, että Vaisala Oyj vastaa kaikesta em. kunnallistekniikan toteuttamiseen liittyvän suunnittelun ja rakentamisen kustannuksista täysimääräisesti ja toteuttaa em. kunnallistekniikan kaupungin ja HSY:n hyväksymien suunnitelmien mukaisesti kaupungin valvonnassa. Em. kunnallistekniikka luovutetaan Kaupungin kuntatekniikan keskukselle ja HSY:lle erillisessä katselmustoimituksessa, kun työ valmistuu.

Hankkeen katsotaan olevan kaupungille taloudellisesti kannattava.

Sosiaalinen ympäristö

Vaisala Oyj:n eteläpuoleinen lähivirkistysalue kaventuu ja Vaisalan toiminnot rakentuvat lähemmäksi sen eteläpuolen asuinkortteleita. Vaisala Oyj:n laajennusalueeksi muutettava lähivirkistysalueen osa ei ole lähialueen asukkaiden aktiivisimmassa käytössä olevaa keskeistä sosiaalista ympäristöä. Muutos ei ole em. asuinkortteleiden asukkaiden ensisijaisesti toivoma ratkaisu ja se muuttaa heidän suhdettaan lähiympäristöönsä ja kokemustaan siitä. Kaavamuutos ei kuitenkaan poista alueen sosiaalisen ympäristön keskeisiä osatekijöitä ja vaikutukset sosiaaliseen ympäristöön ovat vähäisiä. Nykyisille ja uusille asukkaille muodostuu ajan myötä uusi side ja suhde lähiympäristöönsä alueen istutusten kasvettua ja alueen rakennuttua valmiiksi.

Virkistys

Vaisalan kiinteistön eteläpuoleisesta virkistysalueesta n. 1,03 ha muutetaan ja liitetään Vaisalan tonttiin. Muutoksen myötä Vaisalan eteläpuoleinen itä-länsisuuntaisen ulkoilureitin itäinen osuus siirtyy ja rakennetaan etelämmäksi ja siten nykyistä lähemmäksi korttelin 18069 asuinrakennuksia. Erityisalueeksi muutettava n. 1,33 ha osa lähivirkistysalueesta on ollut jo pitkään Vaisala Oyj:n vuokraamana laitteiden testauskenttänä eikä siten ole aktiivisessa virkistysaluekäytössä. Muutokset eivät ole merkittäviä Vantaanlaakson virkistysalueiden laajuuden ja virkistysalueverkoston rakenteen ja käytettävyyden kannalta. Vantaanjoen yli kumoutuvassa asemakaavassa osoitettu ulkoilureittisiltavaraus säilyy kaavamuutoksessa. Kaavamuutos ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten erillisen liikenneselvityksen. 100 kerrosneliömetriä tuotantotilaa arvioidaan tuottavan noin 2,5–3,5 kävijää vuorokaudessa. Kaavamuutoksen mahdollistaman 15 000 kerrosneliön lisärakentamisen myötä Vaisalan tontille tulisi noin 375–525 kävijää vuorokaudessa enemmän ja arviolta 400 henkilöautokäyntiä vuorokaudessa. Kaavamuutoksen mahdollistaman kokonaisrakennusoikeuden mukaisessa lopputilanteessa meno- ja paluumatkat tuottavat huoltoliikenne huomioiden tontille liikennemäärän, jonka suuruus selvityksen mukaan on yhteensä 876 ajon/vrk.

Liikennelaskentatietojen perusteella voidaan arvioida, että Vaisalan liikenne tulee suuntautumaan melko tasaisesti molempiin suuntiin Vanhalle Nurmijärventielle. Nykytilanteen arkivuorokausiliikenteeseen nähden uuden maankäytön aiheuttama liikenne vastaa noin 23 % kasvua Vanhan Nurmijärventien pohjoispäässä ja noin 18 % kasvua Vanhan Nurmijärventien eteläpäässä. Liikenne-ennusteen mukaan Vanhan Nurmijärventien liikenne kasvaa ilman Vaisalan laajennusta ennustevuoteen 2040 mennessä kadun pohjoisosalla n. 2 100 ajoneuvoon vuorokaudessa, ja eteläosalla n. 2 900 ajoneuvoon vuorokaudessa. Prosentuaalisesti kasvu ennustevuoden tilanteessa vastaa pohjoispäässä noin 10,5 % ja eteläpäässä noin 20,8 % nykytilanteeseen nähden. Tontin liikenne tulee keskittymään klo 6–9 ja klo 14–18 välisille ajanjaksoille, huipputuntien ajoittuessa aamulla klo 8–9 ja illalla klo 16–17. Liikenteen kasvu ei ole kovin merkittävää, eikä siitä aiheudu merkittäviä liikenteellisiä haittoja tai viivytyksiä.

Taulukko 1. Uuden maankäytön arvioidut matkatuotokset huipputunteina (ajon/h).

	Huipputunnit (ajon./h)			
	AHT (8.00-9.00)		IHT (16.00-17.00)	
	Saapuu	Lähtee	Saapuu	Lähtee
Nykyliikenne (arvio)	207	8	10	186
Lisäliikenne	104	4	5	93
Huolto	4	4	4	4

Vaisalan tontilla on nykytilanteessa noin 390 autopaikkaa pysäköintitalossa ja maantasossa pysäköintikentällä noin 380 autopaikkaa. Lisäksi päärakennuksen edustalla on noin 40 pysäköintipaikkaa. Yhteensä pysäköintipaikkoja on nykytilanteessa noin 800 kappaletta. Laajennuksen myötä nykyisen pysäköintitalon eteläpuolelle rakennetaan toinen pysäköintitalo. Tontin eteläosiin sijoittuvaa kenttäpysäköintiä siirretään noin 42 metriä etelään päin muuttamalla osa nykyistä virkistysaluetta pysäköintialueeksi, jonka eteläreunaan on toteutettava vähintään 1,5 m korkea melueste. Lopputilanteessa pysäköintitaloissa on noin 780 autopaikkaa, kenttäpysäköintinä noin 380 ap ja päärakennuksen edustalla noin 40 ap. Yhteensä tontille tulee sijoittumaan noin 1200 autopaikkaa.

Vesihuolto

Kaavamuutos tukeutuu olemassa oleviin vesihuoltoverkkoihin. Liitospaikat vesijohtoon ja jätevesiviemäriin pysyvät ennallaan tontin koillisnurkalla ja hulevedet johdetaan jatkossakin tontin itäpuolella virtaaviin peltojen rajaojiin.

Vaisala Oyj:n tontin laajentuessa etelämmäksi puistoon, tulee Vanhan Nurmijärventien hulevesiviemärin purkupaikkaa siirtää noin 40 m matkalta ja samalla rakentaa uutta avo-ojaa noin 270 m idän suuntaan puistoon. Hulevesiviemärin ja ojan siirtokustannukset ovat arviolta 41 000 €. Kaavamuutoksen maankäyttösopimuksessa edellytetään, että Vaisala vastaa kaikesta em. kunnallistekniikan toteuttamiseen liittyvän suunnittelun ja rakentamisen kustannuksista ja toteuttaa em. kunnallistekniikan kaupungin ja HSY:n hyväksymien suunnitelmien mukaisesti kaupungin valvonnassa. Em. kunnallistekniikka luovutetaan kaupungin kuntatekniikan keskukselle ja HSY:lle erillisessä katselmustoimituksessa, kun työ valmistuu.

Kaavatyön yhteydessä on laadittu hulevesien hallintasuunnitelma tontin niille osille, joissa muutoksia tehdään. Ennallaan pysyvillä tontin osilla voidaan hyödyntää nykyistä kuivatusjärjestelmää. Niiltä osin kuin tonttia muokataan, tulee hulevesiä viivyttää ennen niiden johtamista ympäröiviin ojiin. Hulevesien hallinnan tavoitteena on imitoida luonnontilaista tilannetta eli pyrkimyksenä on että tontin muokatuilta osilta poistuisi maksimissaan saman suuruinen virtaama kuin sieltä luonnontilassakin poistuisi ja virtaaman erotus viivytettäisiin tontilla.

Ympäristöhäiriöt

Alueella mitoittavana melulähteenä on lentomelu, mikä on huomioitu tarvittavina asuinhuoneiden sekä toimistotilojen ulkokuoren ääneneristysvaatimuksina.

Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikenneselvityksen sekä meluselvityksen. Vaisalan laajennuksen myötä lisääntyvän liikennemäärän muutokset ilmanlaatuun jäävät pieniksi. Keskivuorokausiliikenteen määrät jäävät v. 2040 ennustetilanteessa noin 3000 ajoneuvon vuorokausitasolle, jolloin asumisen suositusetäisyys Vanhasta Nurmijärventiestä on 10 metriä. Varsinaista minimietäisyyttä rakentamiselle ei määritellä näin pienillä liikennemäärillä.

Vaisalan laajennuksen lisäys liikennemääriin tuottaa noin 1 – 2 dB lisäyksen katuverkon nykyliikenteen aiheuttaman melun keskiäänitasoon. Vaisalan tuotantolaitoksen eteläpuolella olevien asuintalojen kohdalla päiväajan melutason muutos on ennustevuoden 2040 tilanteessa 2 - 3 dB. Tällai-

nen kasvu on yleisesti hyväksytyn käsityksen mukaan pääsääntöisesti korvakuulolla havaittavissa. Melutaso ei kuitenkaan nouse Valtioneuvoston melulle asettamien ohjearvojen yli, eikä siten sen osalta aiheuta melusuojaustarvetta. Vaisalan laajennuksen eteläpuolella olevalla virkistysalueella sekä päiväajan (55 dB) että yöajan (50 dB) ohjearvot alittuvat myös silloin kun Vaisalan tontin liikenne otetaan huomioon. Todelliseen melutilanteeseen alueella vaikuttavat myös muut melulähteet, kuten Hämeenlinnanväylä ja lentokoneiden melu.

Vaikka melun ohjearvot eivät ylity Vaisalan eteläpuolisilla asuinkiinteistöillä, on kaavamuutoksessa päädytty edellyttämään vähintään 1,5 m korkean meluesteen toteuttamista Vaisalan uuden pysäköintialueen eteläreunaan. Meluselvityksen melumallinnosten perusteella se rajoittaa Vaisalan laajennuksesta tontin eteläpuoleisille asuinkiinteistöille aiheutuvan melutason muutoksen nousun jäämään alle 2 dB, minkä yleisen käsityksen mukaan katsotaan olevan raja muutoksen korvin havaittavuudelle.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Vaisala Oyj:n kiinteistön laajennuksen alle jäävän virkistysalueen osan nykyinen metsikkö hävitetään. Em. alueella ei ole arvokkaiksi luokiteltuja luontokohteita. Pääasiassa kiinteistöä lisärakennetaan jo rakennetuille osille tonttia. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutoksen myötä läpäisemättömän pinnan määrä tulee lisääntymään, kun osa puistoalueesta muutetaan pysäköintikäyttöön. Uuden rakentamisen yhteydessä hulevesien hallintaan panostetaan kuitenkin nykyistä enemmän. Tavoitteena on, ettei virtaamien suuruus alueelta kasvaisi. Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten erillisen hulevesiselvityksen ja hulevesien hallintasuunnitelman.

Vantaanjoki on kaavamuutosalueella osa Natura 2000 verkkoa ja suojeluperusteena on vuollejokisimpukka. Vuollejokisimpukka elää virtaavissa vesissä sora- ja hiekkapohjilla tai ohuen savikerroksen peittämällä pohjalla hyvinkin erikokoisissa joissa. Vantaanjoesta tehdyn tutkimuksen (Valovirta 2008) mukaan alajuoksun viimeiset 20 km ovat koko vuollejokisimpukkapopulaatio kannalta merkittävimmät. Vuollejokisimpukan menestymisen uhkatekijöitä paikallisesti ovat veden laatu ja kiintoaineksen kulkeutuminen jokeen hulevesien myötä. Huuhtoutunut kiintoaines saattaa peittää joen pohjaa ja muuttaa vuollejokisimpukan käyttämät habitaatit elinkelvottomiksi. Kiintoaineksen määrä vaihtelee erityisesti tulvatilanteiden ja sateiden mukaisesti. Jokivarren rantakaistat ovat paikoin kapeat tai olemattomat, jolloin humuksen huuhtoutuminen pelloilta on keväällä voimakasta.

Vaisalan KTY-korttelialue ja sen hulevesien hallinnan alueet eivät sijaitse Vantaanjoen tulva-alueella. KTY-korttelialueen eteläreunaan VL-alueelle on osoitettu hulevesireitti, joka johtaa hulevesiä korttelialueen itäpuolen erityisalueelle (E) osoitetun hulevesialueen wh (pa. n. 900 m^2) kautta lähivirkistysalueen läpi noin 180 m pituisessa avo-ojassa Vantaanjokeen. Myös korttelialueen pohjoisosaan on sieltä johdettavia hulevesiä varten osoitettu hulevesialue wh. Erityisalueelle (E) osoitetulla hulevesialueella käsitellään myös Vaisalan tontin hulevesiä. Uutta pysäköintialuetta reunustavat puista ja pensaista muodostettavat tiheät reunavyöhykkeet toimivat myös hulevesien viivytyspainanteina. Hulevesialueet toimivat hulevesien ja kiintoaineiden viivytys- ja laskeutuspainanteina. Niiden viivytys- ja tulvatilavuudet on määritetty siten, että kaavamuutoksen toteutuksen jälkeen alueella muodostuvat hulevesivirtaamat vastaavat luonnontilassa olevaa metsää. Kaavamääräykset edellyttävät, että KTY-korttelialueen ajopihoilta sekä pysäköinti- ja lastausalueilta tulevat valumisvedet on kerättävä ja johdettava alueelta siten, ettei aiheuteta haittaa maaperälle, vesistölle tai pohjavesiesiintymälle. Korttelialueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään ja rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma, mikä koskee myös rakentamisvaihetta. Tarkemman suunnittelun perusteella voi-

daan painanteiden pohjalle tarvittaessa rakentaa myös salaojat. Asemakaavamuutos ei aiheuta sellaista kiintoaineksen tms. kulkeutumista Vantaanjokeen, mikä olisi vuollejokisimpukoille haitallista.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentaminen lisää kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Uudet rakennukset ovat kuitenkin energiataloudellisempia kuin vanhat. Kaavamuutos mahdollistaa maalämmön hyödyntämisen Vaisala Oyj:n kiinteistöllä. Alueen rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Alueen lisärakentaminen nykyistä yhdyskuntarakennetta täydentäen luo edellytyksiä ilmastonmuutoksen kannalta haitallisten vaikutusten hillitsemiselle.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Lento- ja tieliikenteen sekä tonttiliikenteen melu on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on otettu huomioon VAT:n mukaisesti.

4.6 NIMISTÖ

Kaupunkisuunnittelulautakunnan nimistöryhmä on 4.9.2017 hyväksynyt erityisalueelle nimen ”Anturikenttä” *(ruots. Sensorplanen)*. Vantaanjoen ylittävän siltavarauksen nimi on Sillbölensilta *(ruots. Sillbölebron)*.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

Asemakaavan muutosalueelle on rakennettu vesihuolto kohdan 2.1.3 mukaan ja siihen kaavamuutoksesta aiheutuvat muutokset ovat kohdassa 4.4.1.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vaisala Oyj:	Jouni Parhankangas	
	Ari Meskanen	
Ramboll Finland Oy:	Johanna Jalonen	
	Kai Jussila	
	Elina Kalliala	
	Elise Lohman	
	Janne Ristolainen	
	Arttu Ruhanen	
	Pekka Väinölä	
Ark.toimisto Hannu Jaakkola Oy:	Hannu Jaakkola	
	Kai Rajakaltio	
Vantaan kaupunki:		
Kaupunkisuunnittelu:	Timo Kallaluoto	aluearkkitehti
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Marko Hoffrén	suunnitteluavustaja
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri

Kuntatekniikan keskus :	Elina Kettunen	vesihuollon suunnittelu
	Satu Nätynki	viheraluesuunnittelija
	Pirjo Salo	liikenneinsinööri
	Pirjo Suni	liikenneinsinööri
Ympäristökeskus:	Saara Juopperi	ympäristötarkastaja
	Ari Pietilä	ympäristösuunnittelija
Kiinteistöt ja asuminen:	Armi Vähä-Piikkiö	tonttipäällikkö
	Jukka Köykkä	kaavasuunnittelija

VANTAAN KAUPUNKI, Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 19. päivänä maaliskuuta 2018.

Jukka Köykkä
kaavasuunnittelija

Timo Kallaluoto
aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	14.09.2017
Kaavan nimi	002328 Vantaanlaakso 18 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	10.03.2017
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002328
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	19,2754	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	19,2754

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**19,2754**	**100,0**	**57000**	**0,30**	**0,0000**	**15000**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	8,1140	42,1	57000	0,70	1,0342	15000
T yhteensä						
V yhteensä	9,3026	48,3	0		-2,3626	0
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä	1,3284	6,9	0		1,3284	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä	0,5304	2,8	0		0,0000	0

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**19,2754**	**100,0**	**57000**	**0,30**	**0,0000**	**15000**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	8,1140	42,1	57000	0,70	1,0342	15000
KTY	8,1140	100,0	57000	0,70	8,1140	57000
KTTY	0,0000		0		-7,0798	-42000
T yhteensä						
V yhteensä	9,3026	48,3	0		-2,3626	0
VP	0,0000		0		-11,6652	0
VL	9,3026	100,0	0		9,3026	0
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä	1,3284	6,9	0		1,3284	0
E	1,3284	100,0	0		1,3284	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä	0,5304	2,8	0		0,0000	0
W	0,5304	100,0	0		0,0000	0

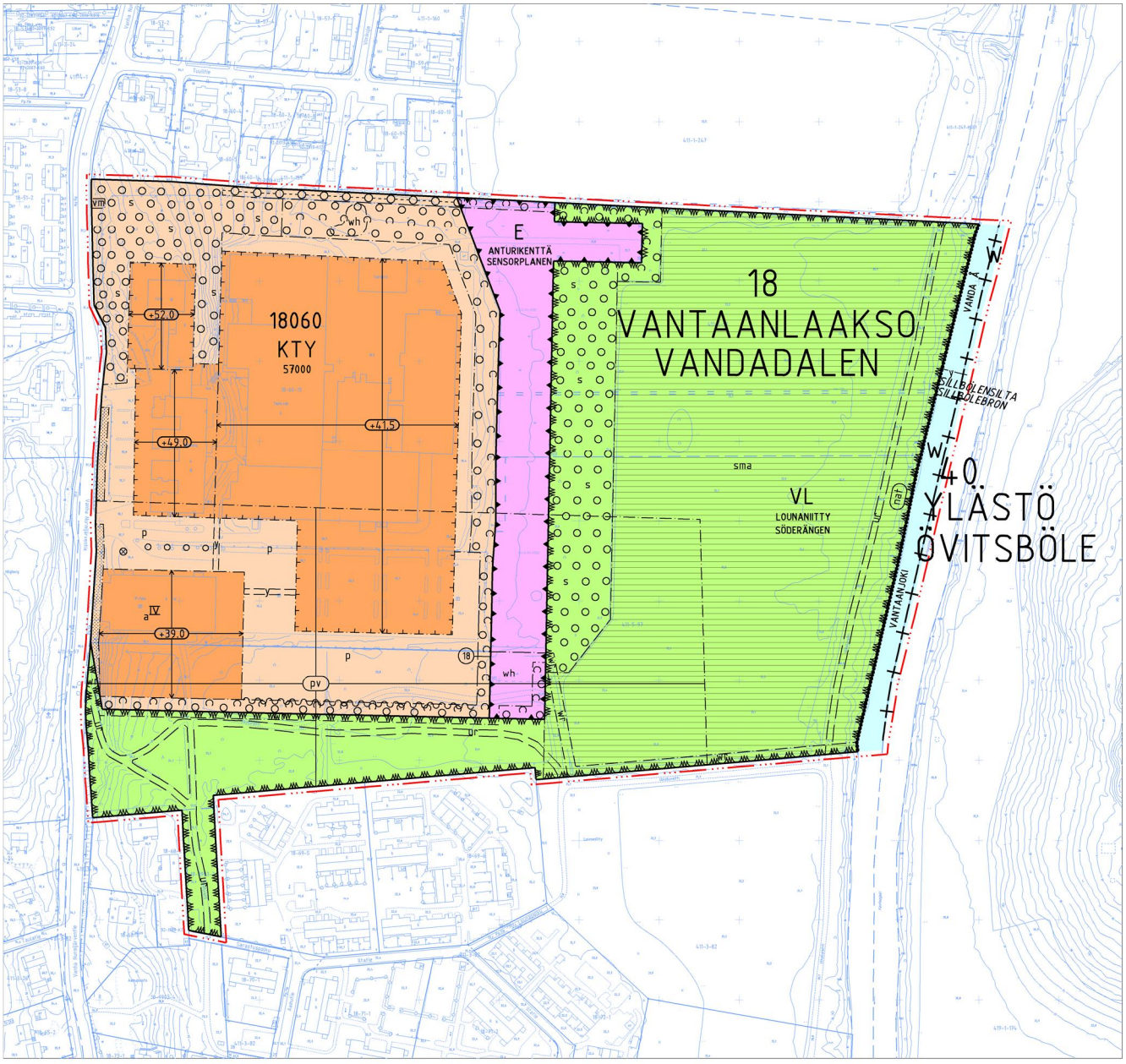

0 100 200m

ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS

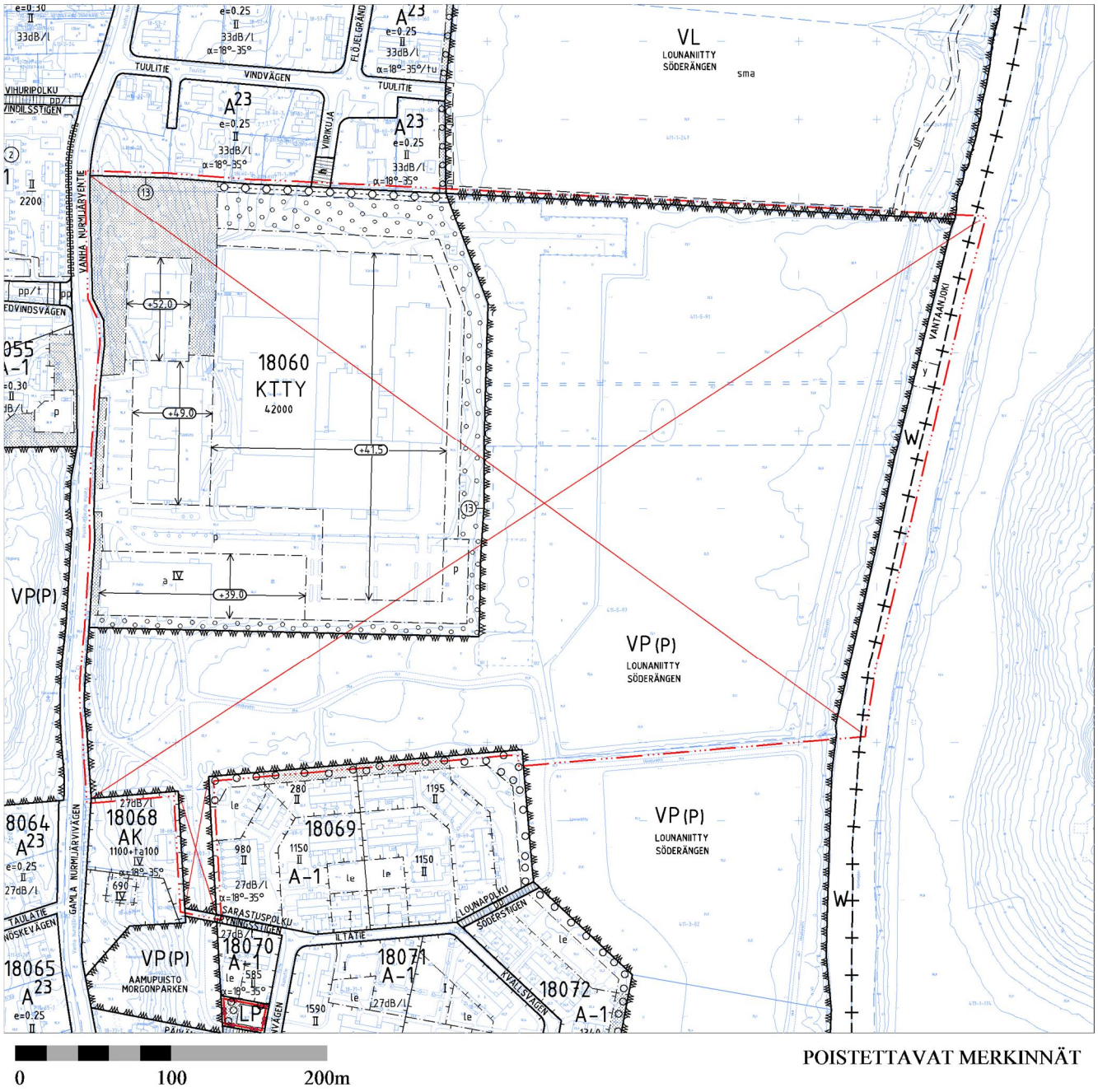

POISTETTAVAT MERKINNÄT

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot 1 / 3 Baskartbladens nummer
002328	19.3.2018	685493

Vantaan kaupunki

VAISALA

Asemakaavan muutos

Kaupunginosa 18, Vantaanlaakso
Osa korttelia 18060 sekä virkistys-, erityis- ja vesialueet.

Kaupunginosa 40, Ylästö
Vesialuetta.

Tonttijako ja tonttijaon muutos

Osa korttelia 18060.

1:2000

Vanda stad

VAISALA

Ändring av detaljplanen

Stadsdel 18, Vandadalen
Del av kvarteret 18060 samt rekreations-, special- och vattenområdena.

Stadsdel 40, Övitsböle
Vattenområde.

Tomtindelning och ändring av tomtindelningen

Del av kvarteret 18060.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

— · · · — 3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

KTY **Toimitilarakennusten korttelialue.**

Alueelle saa rakentaa toimistorakennuksia sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia teollisuus- ja varastorakennuksia tai niiden yhdistelmiä.

Alueelle saa rakentaa kiinteistön huollon kannalta välttämättömiä asuntoja.

Tontille saa sallitun rakennusoikeuden lisäksi rakentaa auton säilyttämiseen tarkoitettuja tiloja.

Rakennuksen julkisivupinnan ja vesikaton leikkauskohdan korkeusaseman yläpuolelle saadaan sallitun rakennusoiden lisäksi rakentaa teknisiä tiloja, kuten hissi- ja iv- konehuoneen.

Kortteliin saa sijoittaa maanalaisia tiloja rakennusoikeuden lisäksi rakennusalalle. Maanalaiset tilat voivat olla myös työtiloja. Työtilojen suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota ilmanvaihdon riittävyyteen, uloskäytävien turvallisuuteen, valaistukseen, työtilan viihtyvyyteen sekä työturvallisuuslainsäädäntöön.

Korttelialue tulee rakentaa korkealuokkaista rakennustapaa ja arkkitehtuuria noudattaen.

Rakennusten julkisivuissa on käytettävä korkealuokkaisia materiaaleja.

Korttelialueen rakennusten, rakennelmien jne. näkymisen Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen tulee olla mahdollisimman vähäistä, mikä on huomioitava myös ulkoalueiden valaistuksessa. Korttelialueelle on lähivirkistysalueita vasten istutettava puita ja pensaita näkösuojaksi.

Korttelialueelle tulee istuttaa kasvillisuusvyöhykkeitä alueenosille, jotka eivät ole muun toiminnan kannalta välttämättömiä.

Julkisivuun, jonka kohtisuora etäisyys autopaikasta on pienempi kuin 15 metriä, ei saa sijoittaa asuinhuoneen ikkunoita, ellei asuntojen lattiataso ole vähintään yhden metrin autopaikkojen tasoa ylempänä.

Toimistotilojen ja vastaavien hiljaisten työtilojen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Asuntojen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.

Uutta pysäköintialuetta vasten sen eteläpuolelle on toteutettava melueste. Meluesteen tulee olla rakenteeltaan tiivis eikä esteen alareunan ja maanpinnan välissä saa olla rakoa. Meluesteen yläreunan on oltava vähintään 1,5 metriä korttelialueen maanpinnantasoa korkeammalla.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään. Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma.

Hulevesien hallinnan edellyttämät järjestelmät saavat sijaita tonttijaosta riippumatta.

DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

— · · · — **Linje 3 m utanför planområdets gräns.**

KTY **Kvartersområde för verksamhetsbyggnader.**

På området får byggas kontorshus samt industri- och lagerbyggnader som inte orsakar miljöstörningar, eller kombinationer av dessa.

På området får byggas bostäder som är nödvändiga för fastighetens skötsel.

På tomten får utöver byggnadsrätten byggas ett biltak eller ett bilgarage.

Ovanför byggnadens fasadytas och vattentakets skärningspunkt får utöver den tillåtna byggnadsrätten byggas tekniska utrymmen, såsom hiss- och vs-maskinrum.

I kvarteret får utöver byggnadsrätten underjordiska utrymmen placeras på byggnadsytan. De underjordiska utrymmena får även vara arbetsrum. Vid planeringen av arbetsrummen skall särskilt läggas vikt vid tillräcklig ventilation, trygga utgångar, belysning, arbetrummets trivsel och arbetarskyddslagstiftningen.

Kvartersområdet skall byggas med iakttagande av ett byggnadssätt och en arkitektur av hög klass.

Byggnadernas fasader skall beklås med högklassig material.

Kvartersområdets byggnader, konstruktioner osv. ska synas så lite som möjligt mot Vanda ådals landskapsområde av nationellt värde, vilket också ska beaktas i utomhusområdenas belysning. I kvartersområdet ska träd och buskar planteras mot närrekreationsområdena som skydd mot insyn.

På kvartersområdet ska planteras zoner med växtlighet på de områdesdelar vilka inte är nödvändiga med tanke på den övriga verksamheten.

I mindre än 15 meter vinkelrätt från bilplats belägen fasad får inte placeras till bostadsrum hörande fönster, såvida inte bostädernas golvplan ligger minst en meter högre än bilplatsnivån.

I kontorslokaler och motsvarande tysta arbetsrum ska ljudisolering ΔL mot flyg- och trafikbuller i ytterhöljet vara minst 32 dB.

I bostäder ska ljudisolering ΔL mot flyg- och trafikbuller i ytterhöljet vara minst 35 dB.

Mot det nya parkeringsområdet ska ett bullerhinder förverkligas. Bullerhindret ska ha en tät konstruktion och det får inte finnas någon glipa mellan bullerhindrets nedre kant och markytan. Bullerhindrets översida ska ligga minst 1,5 meter över markytans nivå i kvartersområdet.

I området ska man ordna så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna dagvattensystemet. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas.

De system som hanteringen av dagvatten förutsätter får vara belägna oavsett tomtindelningen.

Alueella harjoitettava toiminta ei saa vaarantaa pohjaveden laatua. Pohjavedelle vaarallisten aineiden varastointi ja käsittely on järjestettävä ympäristöä vaarantamatta. Ajopihoilta sekä pysäköinti- ja laustausalueilta tulevat valumisvedet on kerättävä ja johdettava alueelta siten, ettei aiheuteta haittaa maaperälle, vesistölle tai pohjavesiesiintymälle.

Tontilla voidaan hyödyntää maalämpöä. Maalämpölaitteistossa saa käyttää vain sellaista ainetta, josta ei aiheudu pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Suunniteltaessa maalämmön käyttöä kiinteistön lämmitysmuotona on varmistuttava käytettävän nesteen haitattomuudesta.

Vanhan Nurmijärventien luiskat saavat ulottua korttelialueelle.

Auto- ja polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:

Toimistot	1 ap / 50 k-m²
	1 pp / 80 k-m²
Tuotantotilat	1 ap / 100 k-m²
	1 pp / 240 k-m²
Varastot	1 ap / 150 k-m²
	1 pp / 240 k-m²
Asunnot	2 ap / asunto
	1 pp / 30 k-m²

Verksamheten på området får inte äventyra grundvattnets kvalitet. Lagring och behandling av för grundvattnet farliga ämnen måste ordnas utan risker för miljön. Avrinningsvattnet från fordonsgårdarna och parkerings- och lastningsområdena skall samlas in och ledas från området så att jordmånen, vattendragen eller grundvattnet inte skadas. 2 / 3

Jordvärme kan utnyttjas på tomten. I jordvärmeanläggningarna får endast användas sådant material som inte riskerar grundvattnets kvalitet. När användningen av jordvärme planeras vid uppvärmningen av fastigheten måste man försäkra sig om att den vätska som används är oskadlig.

Gamla Nurmijärvivägens gatuslänter får sträcka sig in på kvartersområdet.

Minimiantalet bil- och cykelplatser:

Kontor	1 bp / 50 m²-vy
	1 cp / 80 m²-vy
Produktionslokaler	1 bp / 100 m²-vy
	1 cp / 240 m²-vy
Lager	1 bp / 150 m²-vy
	1 cp / 240 m²-vy
Bostäder	2 bp / bostad
	1 cp / 30 m²-vy

E — Erityisalue.

Alueelle saa sijoittaa sääolosuhteiden tms. mittaamiseen tarkoitettuja teknisiä laitteita ja niiden testauskentän.

Specialområde.

I området är det tillåtet att placera tekniska anordningar avsedda för mätning av väderleksförhållanden e.dyl. och ett fält för testning av anordningarna.

Alue on suunniteltava ja toteutettava siten, että se sopeutuu osaksi valtakunnallisesti arvokasta Vantaanjokilaakson maisema-aluetta.

Området ska planeras och anläggas så att det passar in som en del av det nationellt värdefulla landskapsområdet i Vanda ådal.

Alueen saa aidata.

Området får ingärdas.

Mikäli alueen käyttö erityisalueena päättyy, sitä voidaan käyttää lähivirkistysalueena.

Om området upphör att användas som specialområde kan det användas som närrekreationsområde.

Hulevesialueella saa käsitellä myös korttelin 18060 tontin 18 hulevesiä.

I dagvattenområdet får också dagvatten hanteras från tomt 18 i kvarteret 18060.

VL — Lähivirkistysalue.

Område för närrekreation.

W — Vesialue.

Vattenområde.

Kaupunginosan raja.

Stadsdelsgräns.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Osa - alueen raja.

Gräns för delområde.

Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.

Tvärstrecken anger på vilken sida av gränsen beteckningen gäller.

Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

18 — Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

18 — Kaupunginosan numero.

Stadsdelsnummer.

VAN — Kaupunginosan nimi.

Stadsdelens namn.

18060 — Korttelin numero.

Kvartersnummer.

ANTURIKENTTÄ — Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

SILLBÖLENSILTA — Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi.

Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.

57000 — Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

IV — Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.

+39.0 — Rakennuksen julkisivupinnan ja vesikaton leikkauskohdan ylin korkeusasema.

Högsta höjd för skärningspunkt mellan fasad och vattentak.

Rakennusala.

Byggnadsyta.

vm — Rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon.

Byggnadsyta där transformator får placeras.

a IV — Auton säilytyspaikan rakennusala, jossa roomalainen numero osoittaa autotasojen suurimman sallitun määrän.

Byggnadsyta för förvaringsplats för bil där den romerska siffran anger största tillåtna antal bilplan.

ur — Ohjeellinen ulkoilureitti.
Yhteystarve on sitova.

Riktgivande friluftsled.
Behovet av förbindelsen är bindande.

wh — Hulevesialue.

Dagvattenområde.

3 / 3

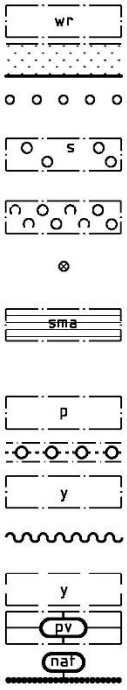

Hulevesireitti.

Istutettava alueen osa.

Säilytettävä / istutettava puurivi.

Alueen osa, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.

Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.

Kaupunkikuvallisesti arvokas puuyksilö. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.

Maisemallisista syistä avoimena säilytettävä alueen osa.

Alue on osa valtakunnallisesti arvokasta Vantaanjokilaakson maisema-aluetta.

Pysäköimispaikka.

Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.

Ylitys.

Merkintä, jonka osoittamalle likimääräiselle kohdalle tulee toteuttaa liikennemelulta suojaava este.

Ohjeellinen ylitys.

Tärkeä pohjavesialue.

Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

Dagvattenled.

Del av område som bör planteras.

Trädrad som skall bevaras / planteras.

Del av område där trädbeståndet skall skötas så att det bibehålls livskraftigt och vid behov förnyas så att trädens landskapsmässiga betydelse bevaras.

Del av område som skall planteras med träd och buskar.

Med tanke på stadsbilden ett värdefullt träd. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.

Del av område som av landskapsmässiga orsaker skall bevaras öppen.
Området är en del av det nationellt värdefulla landskapsområdet i Vanda ådal.

Parkeringsplats.

Del av område reserverad för underjordisk ledning.

Övergång.

Beteckning som anger den ungefärliga platsen där en bullerskärm som skyddar mot trafikbuller skall byggas.

Riktgivande övergång.

Viktigt grundvattensområde.

Område som hör till nätverket Natura 2000.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Stadsmätning

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Vantaalla / Vanda __.__20__

Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

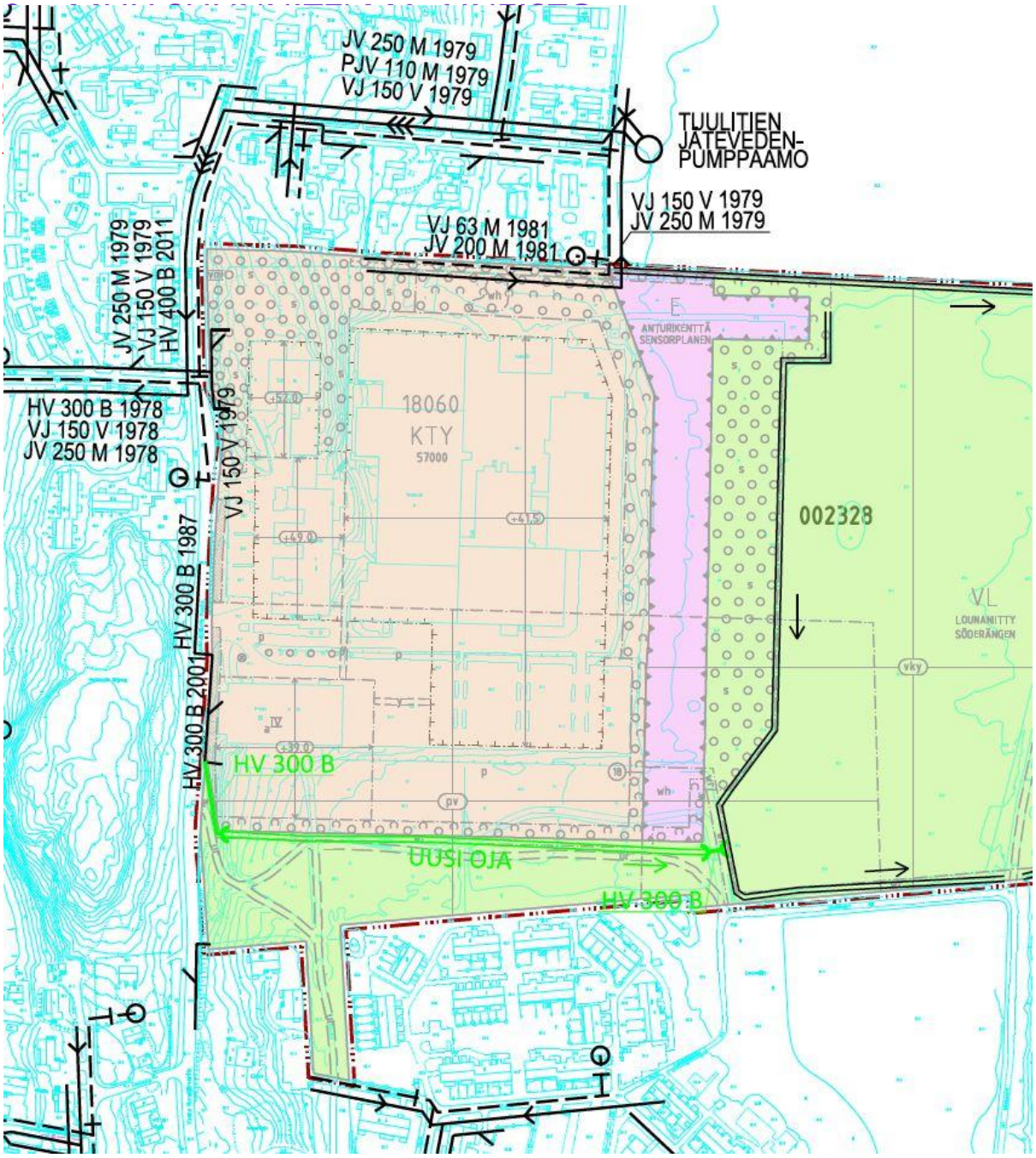

Vantaan kaupunki copyright Elina Kettunen tulosteen laatija 19.9.2017 päiväys	**Vesihuollon esisuunnitelma** 002328 Vaisala 0 60 300 m	ETRS-GK25 tasokoordinaattijärjestelmä N2000 korkeusjärjestelmä

38 § Asemakaavan muutos nro 002334, 23.Kivistö / Paasitie 7b

VD/9645/10.02.04.01/2016
HP/TLA/A-RK/EHA/SRU/MKU/ET/NJ/AV

Asemakaavan muutoksella voimassa olevaa asemakaavaa muutetaan siten, että noin 1112 m2:n suuruinen osa asuinpientalojen korttelialuetta (AP-2) muutetaan asuinpientalojen korttelialueeksi (AP). Tontin rakennusoikeutta nostetaan tehokkuudesta 0.15 tehokkuuteen 0.30.

Asemakaavamuutos koskee korttelia 23016, kaupunginosassa 23, Kivistö. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa Kivistö 1 (nro 230100) korttelin 23016 osaa. Alue sijaitsee Kivistön vanhalla pientaloalueella noin 950 metrin etäisyydellä Kivistön keskustasta.

Kaavan hakija
Yksityinen maanomistaja

Maanomistus
Alue on yksityisessä omistuksessa.

Kaavan valmisteluun osallistuneet
Kaavatyö on tehty kaupungin työnä.

Osayleiskaava
Kaavamuutoksen alue on kaupunginvaltuustossa 19.6.2006 hyväksytyssä Marja-Vantaan oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa pientaloalueella. Suunnittelualue sijaitsee Yleiskaavan lentomeluvyöhykkeellä m3 (Lden 50 – 55 dB). Tämä ei vaikuta alueen maankäyttöön.

Asemakaavan muutos
Asemakaavamuutoksen myötä noin 1 112 m2:n suuruisen pientalotontin tehokkuutta nostetaan lukuun e=0.30, jolloin tontin rakennusoikeus on noin 334 k-m2. Hakijan luonnoksen mukaan tontilla sijaitseva asuintalo puretaan. Asemakaavan muutos mahdollistaa, että tilalle rakennetaan esimerkiksi kaksi kaksikerroksista erillistaloa.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely
MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on asetettu nähtäville 28.9.2017.
MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin 9 kappaletta. Saaduilla mielipiteillä ei ole merkittävää vaikutusta asemakaavan muutosehdotukseen.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset
Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 17.12.2012, täydennetty ja tarkennettu KV 22.9.2014).
Asemakaavatyö noudattaa Kivistön visiota Tiivistyvän Kivistön aluetyypissä (KALA 21.8.2017).
Kaavatyö tuottaa uutta asuntokerrosalaa (167 k-m2).

Sopimus
Asemakaavan muutokseen ei liity toteuttamissopimusta.
Muutoskustannukset maksaa hakija ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 1A (3 000 €).

Kaupunkisuunnittelulautakunta 18.12.2017 § 21

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 § mukaisesti 18.12.2017 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002334, 23 Kivistö / Paasitie 7b,
b) vahvistetaan maksuluokka 1A ja todetaan, että hakija maksaa muutoskustannukset 3 000 €.

Käsittely:
Kaupunkisuunnittelujohtaja lisäsi esitykseen b-kohdan: oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Päätettiin hyväksyä kaupunkisuunnittelujohtajan muutettu esitys, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 § mukaisesti 18.12.2017 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002334, 23 Kivistö / Paasitie 7b,
b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 1A ja todetaan, että hakija maksaa muutoskustannukset 3 000 €.

———

Nähtävilläolo
Asemakaavamuutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 24.1.–22.2.2018. Tänä aikana jätettiin yksi muistutus.

Muistutuksessa Asukas nro 1 ihmettelee, miksi vehreäksi mainostettua "Vanhaa Kivistöä" ei haluta säilyttää maisemallisesti viihtyisänä vaan alistetaan ahneuden ja tehokkuuden alttarille. Muistuttaja toteaa, että kaavamuutosalue sijaitsee Reittioppaan mukaan 1.2 km päässä Kivistön asemasta. Saadun muistutuksen pohjalta on kaavaehdotuksen selostukseen lisätty etäisyyden mittaustavaksi ”linnuntietä”. Saadun muistutuksen pohjalta ei tehty muutoksia ehdotukseen.

Kaavalausunnot
Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 18.12.2017 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 10 ja saatiin 5 kappaletta.

Vantaan Energia Oy toteaa, että suunnittelualueella ja sen ympäristössä on pienjännitemaa- ja ilmakaapeliverkkoa. Asemakaavan muutosehdotuksessa tulee huomioida maakaapeleiden sijainti. Mikäli kaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti. Lausunnon perusteella lisättiin kaavaselostuksen liitteeksi pienjänniteverkon kartta. Saadun lausunnon pohjalta ei tehty muutoksia ehdotukseen.

HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut toteaa, että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä. Saadun lausunnon pohjalta ei tehty muutoksia ehdotukseen.

Gasum Oy, Uudenmaan Ely ja HSL Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä lausuvat, että asemakaavamuutokseen ei ole huomautettavaa. Saatujen lausuntojen pohjalta ei tehty muutoksia ehdotukseen.

Tehdyt tarkistukset
Ehdotukseen ei ole tehty tarkistuksia nähtävilläolon jälkeen.

Kaavan valmisteluun osallistuneet
Kaavatyö on tehty kaupungin työnä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.3.2018 § 11

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 18.12.2017 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002334, 23 Kivistö / Paasitie 7B.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 26.3.2018 § 38

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja vs:n esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin, ja
b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 18.12.2017 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002334, 23 Kivistö / Paasitie 7B.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutoksen selostus 18.12.2017, 19.3.2018 tarkistettu
- Muistutukset ja vastineet 19.3.2018
- Lausunnot ja vastineet 19.3.2018

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 8.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
aluearkkitehti Anna-Riitta Kujala, puh. 050 3028799, etunimi.sukunim[at]vantaa.fi
asemakaavasuunnittelija Eija Hasu, puh. 050 3029427, etunimi.sukunim[at]vantaa.fi

002334 PAASITIE 7B

KIVISTÖ

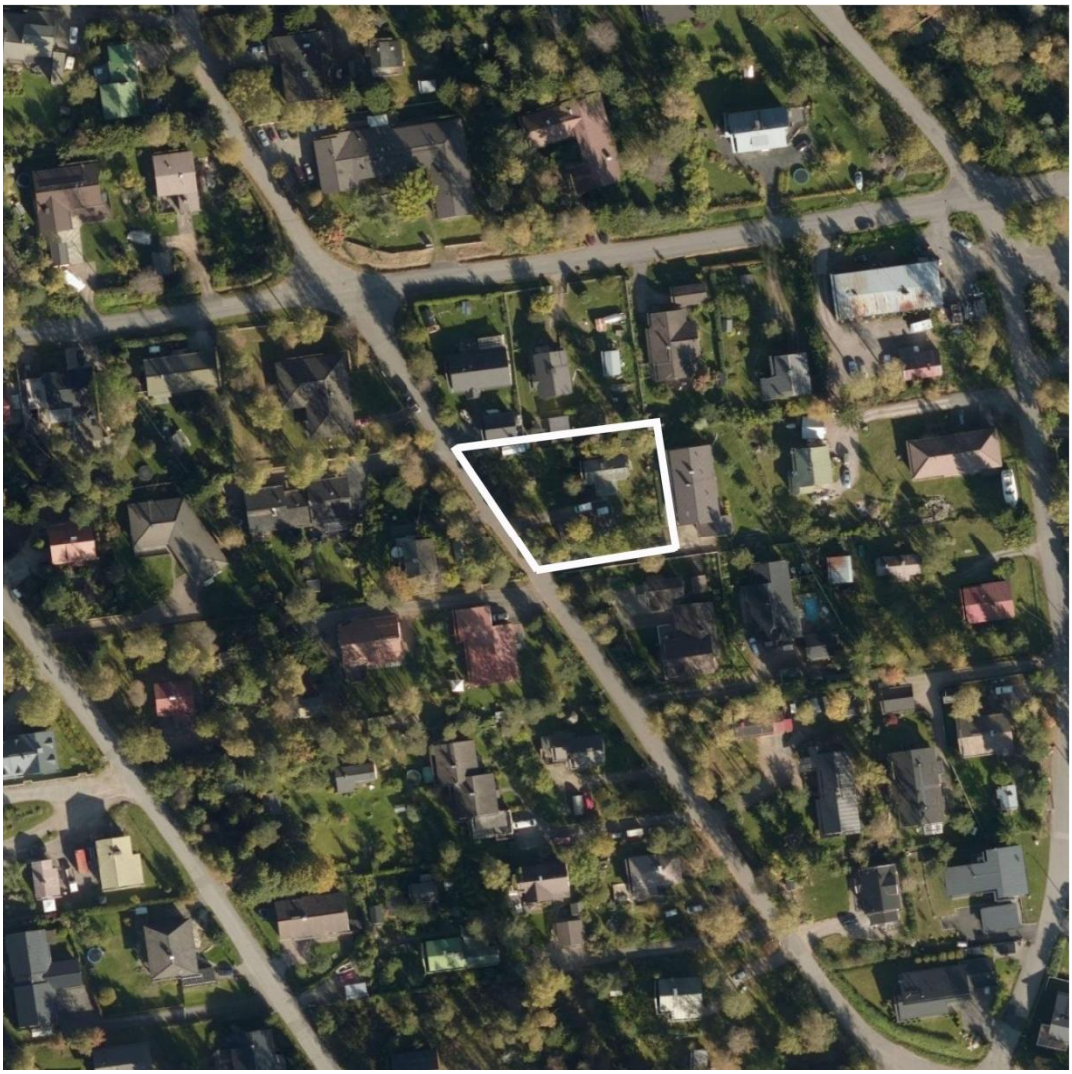

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 18.12.2017 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002334. Selostusta on tarkistettu 19.3.2018. Kaavoitus on tullut vireille 28.9.2017.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:
Asemakaavan muutos koskee
Vantaan kaupungin 23. kaupunginosaa, Kivistö,
osa korttelia 23016.
(Osa kumoutuvan asemakaavan korttelia 23016.)

Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan tontin 92-23-16-11 tehokkuuden nostaminen. Kaavamuutos nostaa rakennusoikeuden määrää 167 k-m^2.

Kaavan laatija:
Eija Hasu, asemakaavasuunnittelija, maisema-arkkitehti, Vantaan kaupunki;
eija.hasu@vantaa.fi, puh. 050 3029427.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

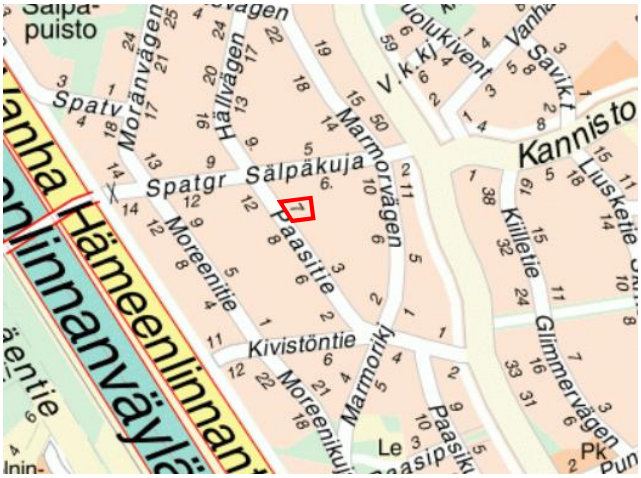

Suunnittelualue sijaitsee Kivistön vanhan pientaloalueen keskiosissa osoitteessa Paasitie 7b. Asemakaavan muutos koskee asemakaavaa nro 230100, joka on vahvistettu ympäristöministeriössä 4.6.1984.

Alue rajautuu lännessä Paasitiehen. Etelässä, idässä ja pohjoisessa alue rajautuu pientalokortteleihin. Kivistön keskustaan ja asemalle on matkaa linnuntietä noin 950 metriä.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Tontin 92-23-16-11 omistajien jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 3.11.2016. Kaavamuutoksen numeroksi tuli työohjelmassa numero 002334.
- Kaavoitus tuli vireille 28.9.2017.
- Mielipiteitä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan (MRL 62 §) saatiin 9 kappaletta 31.10.2017 mennessä.
- Asemakaavan muutosehdotus päätettiin kaupunkisuunnittelulautakunnan kokouksessa 18.12.2017 asettaa nähtäville 24.1. – 22.2.2018.
- Lausunnot ehdotuksesta pyydettiin 22.2.2018 mennessä. Lausuntoja saatiin 5 kappaletta ja muistutuksia saatiin 1 kappale.

SISÄLLYSLUETTELO

1 Tiivistelmä ... 3
2 Lähtökohdat ... 3
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista ... 3
2.2 Suunnittelutilanne ... 6
3 Asemakaavan suunnittelun vaiheet ... 9
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo ... 9
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö ... 9
3.4 Asemakaavan tavoitteet ... 11
3.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ... 11
4 Asemakaavan kuvaus ... 12
4.1 Kaavan rakenne ... 12
4.2 Aluevaraukset ... 12
4.3 Kaavan vaikutukset ... 12
4.4 Ympäristön häiriötekijät ... 14
5 Asemakaavan toteutus ... 14
6 Kaavatyöhön osallistuneet ... 15
7 Asemakaavan seurantalomake ... 16
8 Asemakaavakartta ja –määräykset ... 18
9 Muu suunnitelma-aineisto ... 21

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Liite 1: Vesihuollon esisuunnitelma 7.12.2017
- Liite 2: Pienjänniteverkkokartta

1 TIIVISTELMÄ

Tontin 92-23-16-11 omistajat hakivat asemakaavan muuttamista 2.11.2016 päivätyllä asemakaavan muutoshakemuksella.

Kaavamuutosalueen tontti 92-23-16-11 on yksityisessä omistuksessa. Kaavamuutosalueella on voimassa asemakaava nro 230100 (lainvoimainen 4.6.1984), jossa alue on asuinpientalojen korttelialuetta (AP-2), jolla tehokkuusluku e on 0.15 ja sallittu kerrosluku 2. Kaava-alueen pinta-ala on noin 1 112 m^2. Voimassa olevan asemakaavan mukainen rakennusoikeus tontilla on noin 167 k-m^2. Tontilla sijaitsee vuonna 1956 valmistunut 63 k-m^2 kokoinen erillispientalo.

Asemakaavan muutoksella voimassa olevaa asemakaavaa muutetaan siten, että noin 1 112 m^2:n suuruinen osa asuinpientalojen korttelialuetta (AP-2) muutetaan asuinpientalojen korttelialueeksi (AP). Tontin rakennusoikeutta nostetaan tehokkuuteen 0.30, jolloin sille osoitetaan yhteensä rakennusoikeutta noin 334 k-m^2, jolloin tontin rakennusoikeus kasvaa noin 167 k-m^2.

2 LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Kaavamuutosalue sijaitsee Kivistön vanhan pientaloalueen keskiosissa osoitteessa Paasitie 7b. Kivistön keskustaan ja asemalle on matkaa linnuntietä noin 950 metriä. Lännessä alue rajautuu katualueeseen, muissa ilmansuunnissa pientalokortteleihin.

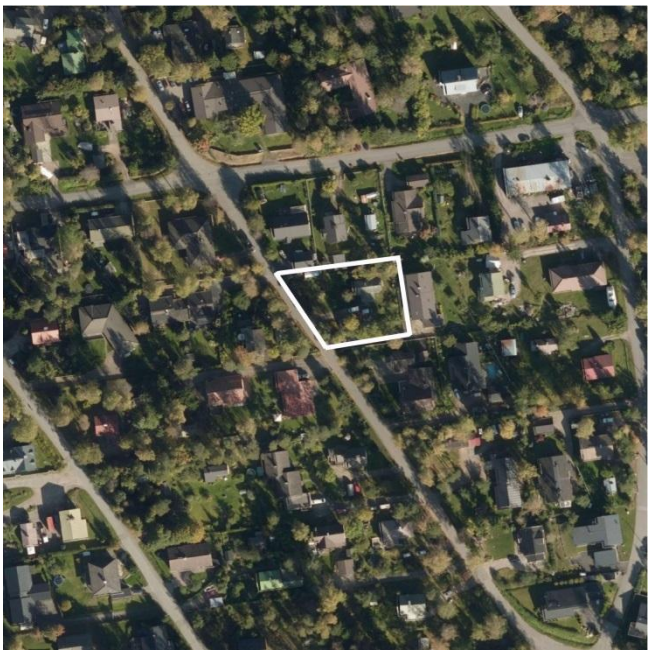

2.1.2 Luonnon ympäristö

Alueella ei ole inventoitu arvokkaita luontokohteita eikä suojeltavia eläimiä tai kasveja.

Suunnittelualue viettää loivasti koilliseen. Maaston korot vaihtelevat alueen lounaisnurkan noin +62,2 metrin ja koillisnurkan noin +60,5 metrin välillä.

Kaavamuutosalue kuuluu Linnanojan (entisen Pekinojan) valuma-alueeseen. Kaava-alueen vedet johdetaan avo-ojien ja hulevesiviemäriverkoston kautta Kannistonojaan, josta vedet päätyvät Kanniston pohjoispuolella virtaavaan Linnanojaan. Linnanojasta vedet päätyvät Vantaanjokeen. Vantaanjoki laskee mereen Helsingissä Vanhankaupunginlahdella.

Kaavamuutosalue on nykyään pääosin vettä läpäisevää pintaa. Vettä läpäisemätöntä pintaa ovat ainoastaan kattopinnat ja kulkutiet. Alue ei sijaitse pohjavesialueella.

Alueen maaperä on moreenia.

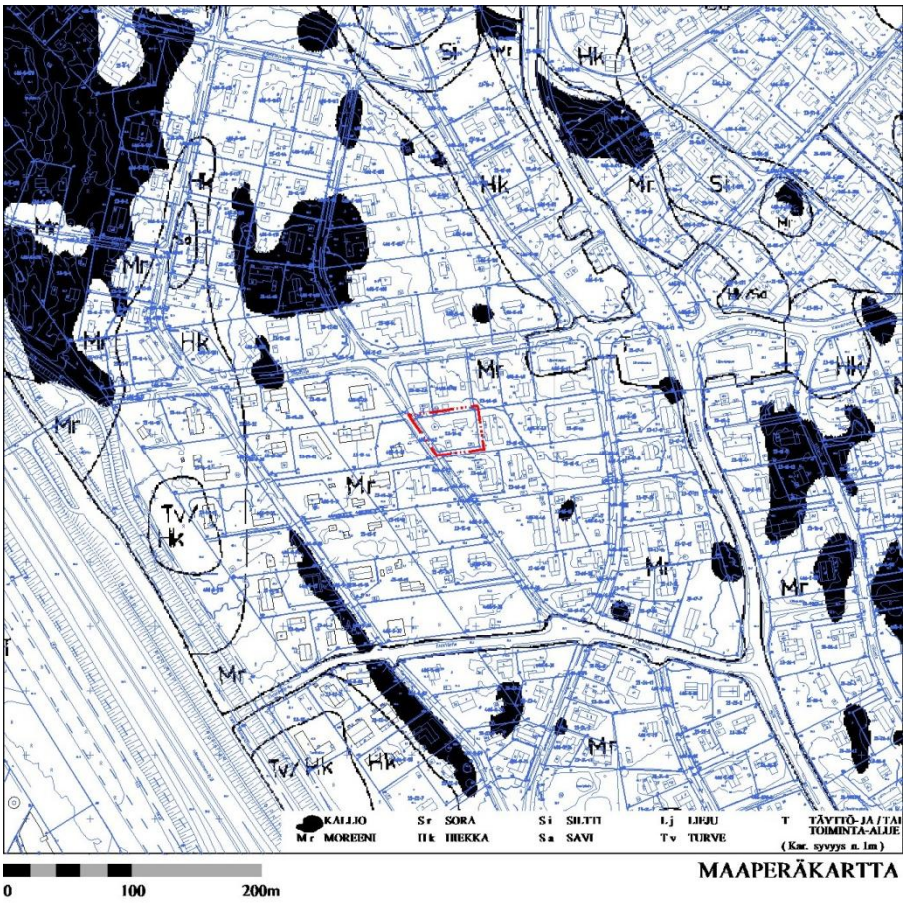

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Kaupunkikuva

Vanhan Kivistön pientaloalue on pääosin rakentunut 1950-luvulla ja sen jälkeen. 1980-luvulla laaditun asemakaavan jälkeen rakentaminen taas vilkastui ja alueen täydennysrakentaminen on alkanut tontteja jakamalla ja rakennuskantaa uudistamalla. Alueen rakennuskanta on hyvin kerroksellista ja vaihtelevaa.

Alueen yleisilme on vehreä. Paasitie on kapeahko tonttikatu, jolla ei ole yhtenäistä ilmettä vehreyttä lukuun ottamatta. Osa tonteista rajautuu Paasitiehen erilaisin aidoin tai istutuksin, osa tonteista on vailla rajaavia elementtejä. Myös rakennusten sijoittelu vaihtelee. Osa rakennuksista sijaitsee lähellä katua, osa selkeästi kauempana, jolloin piha-alueet sijoittuvat kadun ja rakennuksen väliin. Suunnittelualueen kohdalla katualue on kapea. Voimassa olevassa kaavassa on kullekin tontille osoitettu istutettava alue, jolle luonteenomaista on porrasteisuus. Istutusalueet ovat näin samassa suunnassa rakennuskannan kanssa. Tätä suoraa koordinaatistoa halkoo Paasitie.

Liikenne

Paasitie on vähäliikenteinen tonttikatu. Tällä hetkellä ajoliittymä suunnittelualueelle sijaitsee etelämpänä kuin vastapäisen kiinteistön liittymä. Käyttökokemusten mukaan tontilta ajo kadulle koetaan turvallisemmaksi, kun liittymät sijaitsevat jokseenkin toisiaan vastatusten. Kaavakartassa ja –määräyksissä ei ajoliittymän sijaintia pientalokortteleissa ohjata kuitenkaan ilman erityistä syytä. Tässä asemakaavanmuutoksessa ei nähdä tarpeelliseksi ohjata ajoliittymän sijaintia.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Alue kuuluu Keimolan painepiiriin. Painepiirin vesisäiliönä toimii Myyrmäen yläsäiliö, jonka tilavuus on 4500 m3, ylävesipinta +95,35 ja alavesipinta +85.86. Vedensyöttö Myyrmäen painepiiriin tapahtuu Helsingistä Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Kaivokselan ja Myyrmäen paineenkorotuspumppaamoiden kautta. Myyrmäen painepiiristä vesi johdetaan Keimolan painepiiriin Vantaanpuiston länsipuolella olevan Myllymäen paineenkorottamon kautta. Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin +90 m ja ylin painetaso noin +100 m. Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemäröinti

Alueen jätevedet johdetaan koilliseen Miekkatien jätevedenpumppaamolle, josta ne johdetaan etelän suuntaan Piispankylän jätevedenpumppaamolle. Piispankyläntien jätevedenpumppaamolta jätevedet johdetaan kohti lounasta, Hämeenlinnanväylän ja Kehä III:n ali kohti Espoon viemäriverkostoa. Jätevedet päätyvät lopulta puhdistettavaksi Suomenojan jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesijärjestelmä

Alueella ei ole ei ole hulevesiviemäröintiä vaan kuivatus hoidetaan avo-ojilla. Paasitien avo-oja johtaa vedet Sälpäkujan avo-ojaan, josta vedet päätyvät Keimolantien risteyksessä hulevesiviemäriin. Hulevesiviemäri purkaa vedet Kannistonojaan.

Kaukolämpö- ja sähköverkko

Kaukolämpöverkko ei ulotu alueelle. Alue kuuluu sähköverkkojen piiriin.

Ympäristöhäiriöt

Suunnittelualue sijaitsee Marja-Vantaan oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa lentomeluvyöhykkeellä m3, Lden 50 – 55 dB. Tämä melutaso ei vaikuta rakentamiseen. Myöskään Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristöluvan uusien lentomeluennusteiden mukaisessa tilanteessa lentomelun määrä ei nouse tällä alueella.

Vantaan kaupungin ympäristömeludirektiivin mukaisen meluselvityksen 2012 mukaan päiväajan kello 7–22 (kahden metrin laskentakorkeudella) suunnittelualueella tieliikenteen aiheuttama melutaso on välillä 50 – 55 dB. Valtioneuvoston päätöksen melutason ohjearvoista (993/1992) mukaan ulkona päivällä melutaso ei saa olla yli 55 desibeliä. Keimolantien maantieliikenteen aiheuttama melutaso on hallittavissa rakennusten sijoittelulla, aidoilla ja rakenteellisella meluntorjunnalla.

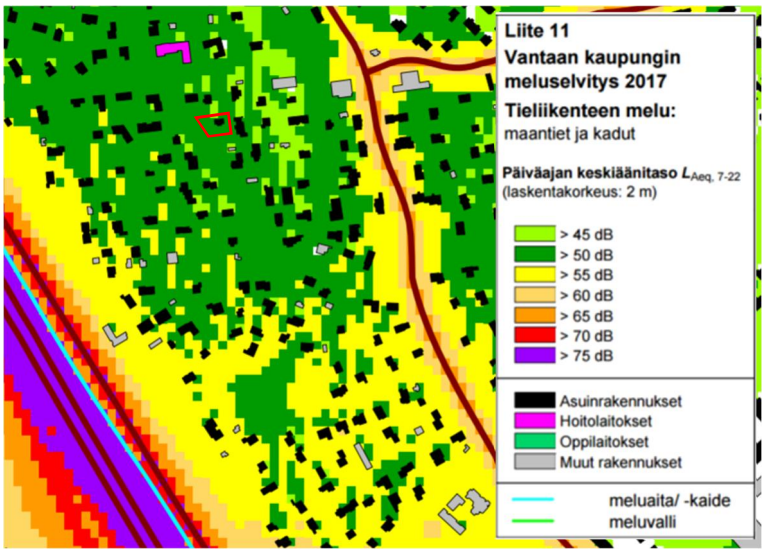

Ote Paasitie 7b:n kohdalta Vantaan kaupungin ympäristömeludirektiivin mukaisen meluselvityksen 2017 päiväajan kello 7–22 melukartasta kahden metrin laskentakorkeudella ja vuoden 2016 liikennetiedoilla.

2.1.4 Maanomistus

Suunnittelualue on kokonaisuudessaan yksityisessä omistuksessa. Suunnittelualuetta rajaava osa Paasitietä on myös yksityisessä omistuksessa.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet
Valtioneuvosto on määritellyt valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Hanke ei ole ristiriidassa tavoitteiden kanssa. Asemakaavamuutos on tavoitteiden mukainen.

Maakuntakaava

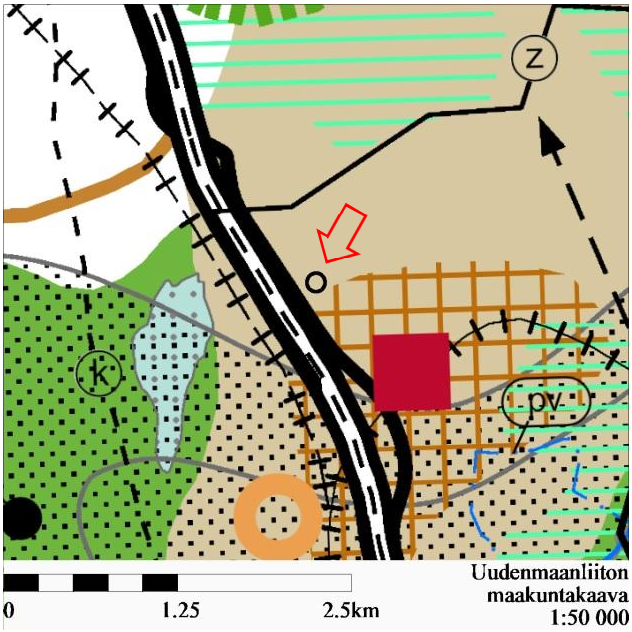

Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11.2006) alue on taajamatoimintojen aluetta.

Ympäristöministeriö on 30.10.2014 vahvistanut Uudenmaan toisen vaihemaakuntakaavan, jossa suunnittelualue on osoitettu tiivistettäväksi alueeksi.

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050

MASU 2050 määrittelee seudun tavoitteellista maankäyttöä ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntostrategialle. Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

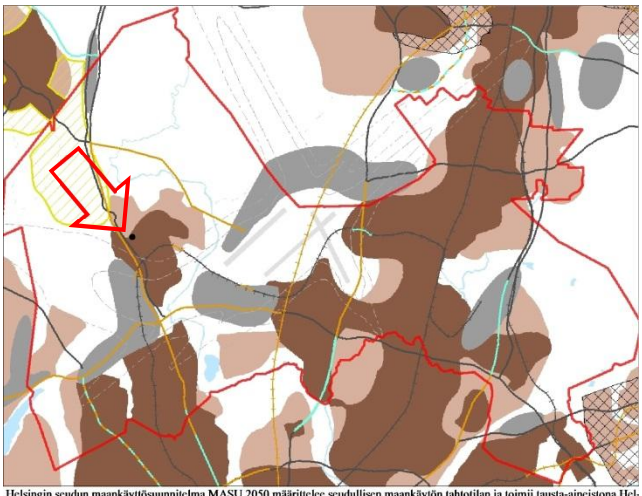

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050 määrittelee seudullisen maankäytön tahtotilan ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntostrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80% uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle (kartan tumman ruskea vyöhyke). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80 % uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle (tumman ruskea vyöhyke).

Hanke sijaitsee seudun ensisijaisesti kehitettävällä vyöhykkeellä ja on siten Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman mukainen.

Osayleiskaava

Kaavamuutosalueella on voimassa Marja-Vantaan osayleiskaava, Kv 19.6.2006, lainvoimainen 9.7.2008.

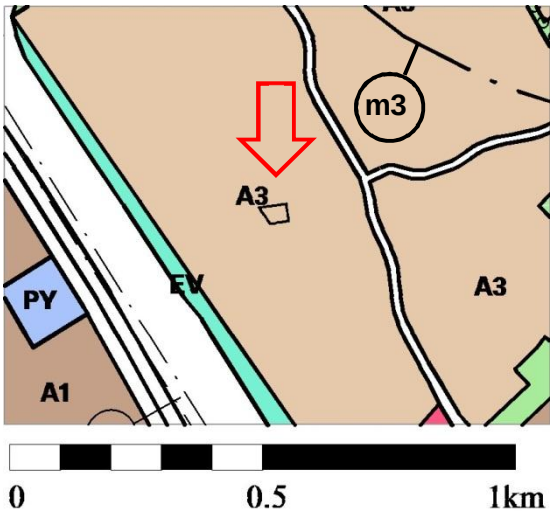

Osayleiskaavassa alue sijaitsee pientaloalueella A3. Suunnittelualue sijaitsee lentomeluvyöhykkeellä m3 (Iden 50 – 55 dB). Tämä ei vaikuta alueen rakentamiseen. Myöskään Helsinki-Vantaan lentoaseman ympäristöluvan uusien lentomeluennusteiden mukaisessa tilanteessa melumäärä ei nouse tällä alueella. Kaavahanke on osayleiskaavan mukainen.

Asemakaava

Kaavamuutosalueella on voimassa asemakaava nro 230100 (lainvoimainen 4.6.1984), jossa alue on asuinpientalojen korttelialuetta (AP-2), jolla tehokkuusluku e on 0.15 ja sallittu kerrosluku 2. Nykyinen tehokkuus sallii suunnittelualueelle rakentamista yhteensä noin 167 k-m^2. AP-2 -korttelieita koskevat seuraavat määräykset: ”Kuhunkin rakennukseen saa sijoittaa enintään kaksi asuntoa. Rakennuksia voi liittää toisiinsa kevyin rakennelmin. Asuntoa kohti saa rakentaa taloustilaa suurimman sallitun kerrosalan lisäksi enintään 30 m^2. Korttelialueilla ei asuin- ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristyskyky lentoliikenteen aiheuttamaa melua vastaan saa alittaa 29 dB.”

Lisäksi määräysten mukaan autopaikkoja on oltava 1,5 asuntoa kohti.

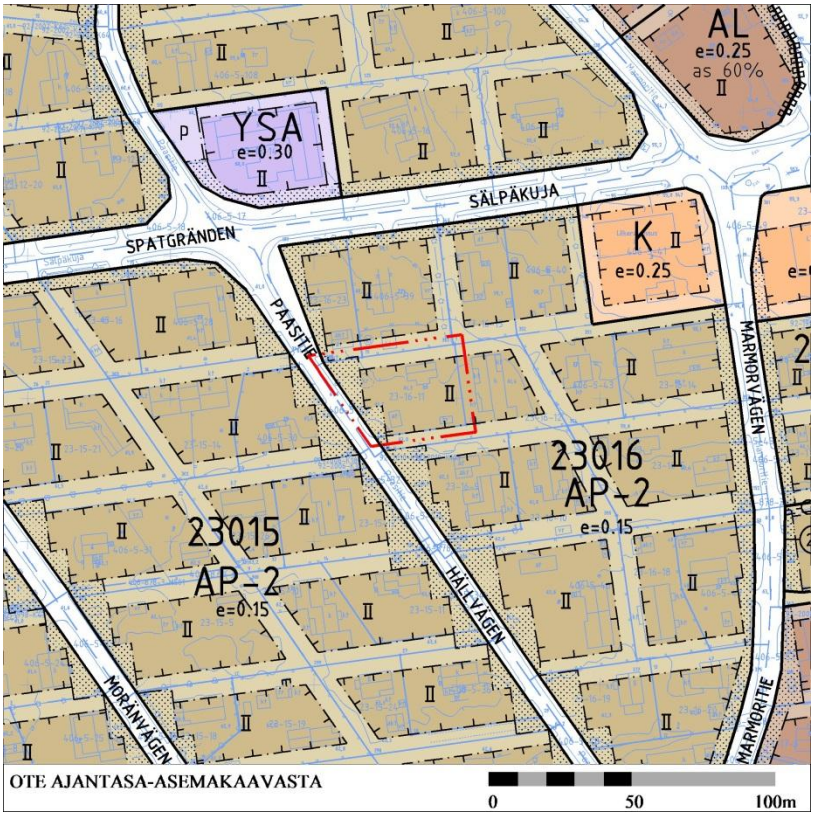

Muut päätökset ja suunnitelmat

Vanhan Kivistön alueen täydennysrakentamisesta on tehty laaja selvitys opinnäytetyönä vuonna 2013 (Leea Riittinen: Vanha Kivistö – Vanhan pientaloalueen yleissuunnitelma). Selvityksessä tutkittiin koko vanhan Kivistön pientaloalueen täydennysrakentamisen mahdollisuuksia ja periaatteita. Selvityksen mukaan korttelissa 23016 on yhteensä 17 AP-2 -tonttia (e=0.15) ja yksi (1) K-tontti (e=0,25). Yhteensä 18 tontista 5 on kooltaan yli 1 200 m^2. Pientalotonteista kuudella rakennuskanta on 2000-luvulta tai myöhemmin, neljällä 1980- tai 1990-luvulta. Seitsemällä tontilla rakennuskanta on 1940-1960 -luvuilta, mukaan lukien Paasitie 7b. Selvityksessä on osoitettu korttelisuunnitelmaa kortteliin 23016, jolla täydennysrakentaminen suositellaan mahdolliseksi vähäisissä määrissä. Paasitie 7b kohdalla on ehdotettu päärakennuksen pitämistä ennallaan ja talousrakennuksen laajentamista asuinrakennukseksi. Selvityksessä ei ole otettu kantaa vanhenevien rakennusten energiatehokkuuteen eikä siten rakennuskannan vähittäiseen uusimiseen.

Suunnittelualue sisältyy elokuussa 2017 kaupunkisuunnittelulautakunnassa hyväksytyn Kivistön suuralueen visioon 2042. Visio määrittää viisi aluetyyppiä. Suunnittelualue sijoittuu Tiivistyvän Kivistön aluetyyppiin. Tämä aluetyyppi määrittyy pientalovaltaiseksi, vehreäksi ja vähitellen tehokkuusluvultaan tiivistyväksi. Vision mukaan vuonna 2042 Tiivistyvän Kivistön monimuotoisia asuinalueita leimaa vehreys: alueita yhdistävä vihersuonisto tuo luonnon lähelle ja vahvistaa paikallisia ekosysteemipalveluita. Täten tonttivihreälle ja vehreälle yleisilmeelle annetaan suuri painoarvo myös täydennysrakentamisessa.

3 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Tontin 92-23-16-11 omistajien jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 3.11.2016. Kaavamuutos on osa Kivistön asemakaavayksikön työohjelmaa 2017 numerolla 002334. Kaavoitus tuli vireille 28.9.2017.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.3.1 Osalliset

- Kaavamuutoksen hakijat
- Alueen maanomistajat ja maanvuokraajat
- Viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat ja vuokralaiset (naapurit)
- Kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät
- Asukas- ym. yhdistykset
- Kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- Kaupungin omat asiantuntijat
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Pelastuslaitos, Vantaan kaupunginmuseo, tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt, energiayhtiöt, Uudenmaan liitto, HSL, HSY, Finavia.

3.3.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Kirjeitse ja sähköpostitse saatiin 9 mielipidettä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan:

Museovirastolla, Vantaan Kaupunginmuseolla, Vantaan Energialla, Gasumilla, Helsingin seudun liikenteellä ja Helsingin seudun ympäristöpalveluilla ei ollut huomautettavaa kaavamuutoksesta. Finavia muistutti alueen sijaitsevan ennustetun lentomelutilanteen L_{den} 50 – 55 dB alueella ja katsovan, että tässä yksittäisessä tapauksessa rakentamistehokkuuden korottaminen voidaan sallia. Asukasmielipiteet A ja B vastustivat rakennusoikeuden nostamista ja painottivat alueen vehreyttä.

Mielipiteiden vaikutus suunnitteluun: Pienimittakaavaisuuteen ja vehreyden säilymiseen on kiinnitetty erityistä huomiota määräämällä asuinrakennus toteutettavaksi kerrosluvulla II, jolloin tontin pinta-alasta säilyy enemmän puutarhamaisena, ja Paasitien katukuvan kannalta arvokkaat puut säilytettäviksi.

Nähtävillä olo ja lausuntojen pyytäminen

Asemakaavan muutosehdotus päätettiin kaupunkisuunnittelulautakunnan kokouksessa 18.12.2017 asettaa nähtäville 24.1. – 22.2.2018.

Lausunnot ja muistutukset ehdotuksesta pyydettiin 22.2.2018 mennessä. Lausuntoja saatiin 5 kappaletta ja muistutuksia saatiin 1 kappale.

Gasum Oy, Uudenmaan Ely ja HSL Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä lausuvat, että asemakaavamuutokseen ei ole huomautettavaa.

Vantaan Energia Oy toteaa, että suunnittelualueella ja sen ympäristössä on pienjännitemaa- ja ilmakaapeliverkkoa. Asemakaavan muutosehdotuksessa tulee huomioida maakaapeleiden sijainti. Mikäli kaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti. Kaukolämmön osalta ei huomautettavaa.

> Vastine: Lisätty pienjänniteverkkokartta selostuksen liitteeksi 2.

HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut toteaa, että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä.

> Vastine: Ei toimenpiteitä.

Asukas nro 1 jättämässään muistutuksessa ihmettelee, miksi vehreäksi mainostettua "Vanhaa Kivistöä" ei haluta säilyttää maisemallisesti viihtyisänä vaan alistetaan ahneuden ja tehokkuuden alttarille. Muistuttaja kertoo aluearkkitehdin selittäneen rakennusoikeuden 0.15 nousemisen 0.30 keskittyvän alueelle kilometrin säteellä juna-asemalta ja toteaa, että myös tällä perusteella kaavatyö nro 002334 on hankkeena kohtuuton, koska (tunnistetieto poistettu) asemalle on matkaa yli kilometri ja myös Reittiopas sanoo 1.2 km.

> Vastine: Tiivistämistä on tarkasteltu Kivistön visiotyössä ja myöhemmin kaavarunkotyössä 600 m, 1 km ja 2 km säteillä asemista. Paasitie 7b asemakaavamuutosalue sijaitsee näin mitattuna linnuntietä alle kilometrin päässä Kivistön asemasta. Kaavaselostukseen on tarkennettu etäisyyteen ”linnuntietä”. Vehreyden tavoitteisiin kaavamuutoksessa on vastattu määräämällä pientalorakentaminen kaksikerroksisena, jolloin vapautetaan piha-alaa istutuksille. Myös katunäkymän kannalta arvokkaat puut on määrätty säilytettäviksi.

Kaavakarttaan ja -määräyksiin ei ole tehty korjauksia nähtävillä olon jälkeen.

3.4 ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitettyihin tavoitteisiin ei ollut kaavatyön edetessä tarpeen tehdä tarkistuksia.

Hakijan tavoitteena on asemakaavan muutoksella mahdollistaa tontin 92-23-16-11 rakennusoikeuden nostaminen.

3.5 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

3.5.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavan muutoksella (nro 002334) on haettu tontin tehokkuuden nostamista tehokkuuteen e=0.30, joka mahdollistaa noin 334 k-m^2 rakennusoikeuden. Tehokkuuden nosto mahdollistaisi esimerkiksi kahden kaksikerroksisen erillistalon rakentamisen. Hakijan luonnoksen mukaan nykyinen asuinrakennus ja autotalli purettaisiin. Nykyisen talousrakennuksen käyttötarkoitus muutettaisiin ulkovälinevarastoksi ja sen sijainti muuttuisi lännemmäksi. Autopaikoista kaksi osoitettaisiin uuteen autokatokseen, johon sijoittuisi myös kiinteistövarasto. Uusi autokatos- ja varastorakennus asemoituisi jokseenkin nykyisen maakellarin kohdalle.

Havainnekuva asemakaavaratkaisusta.

4 ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla nostetaan asuinpientalojen korttelialueeseen kuuluvan tontin 92-23-16-11 tehokkuudeksi e=0.30. Korttelin käyttötarkoitus pysyy samana.

4.1.1 Mitoitus

Asuinpientalojen korttelialue, pinta-ala 1112 m^2. Rakennusoikeus on yhteensä noin 334 k-m^2.

Alueelle saa sijoittaa sellaisia toimisto- ja niihin verrattavia työtiloja, jotka eivät häiritse asumista yhteensä enintään 20 % tontin rakennusoikeudesta.

Autopaikkoja on toteutettava vähintään 1,5 / asunto ja toimistoille 1 / 50 k-m^2.

4.2 ALUEVARAUKSET

4.2.1 Korttelialueet

AP, asuinpientalojen korttelialue

Kuhunkin rakennukseen saa sijoittaa enintään kaksi asuntoa.

Rakennuksia voi liittää toisiin kevyin rakennelmin.

Tonttia kohti saa rakentaa yhden erillisen varasto- ja autotallirakennuksen.

Toimistotilojen ja vastaavien työtilojen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Ajo tontille tapahtuu Paasitieltä.

4.3 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa.

4.3.1 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja -ympäristöön

Kaavamuutoksella ei katsota olevan merkittäviä vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja -ympäristöön. Istutusalueiden vaatimuksilla varmistetaan vehreän vaikutelman säilyminen ja kaavamääräyksellä osoitetaan Paasitien katukuvan kannalta tärkeät puuyksilöt. Yhden tontin rakennusoikeuden lisääminen olemassa olevan kaupunkirakenteen yhteyteen edistää kaupunkirakenteen tiivistämistä ja on siten kaavataloudellisesti perusteltua.

4.3.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Kaupunkikuva

Uusi rakentaminen vaikuttaa naapurustoon. Uudisrakentaminen vie aiempaa suuremman pinta-alan tontista ja näkyy sekä naapurustoon että tiellä kulkijoille. Siksi rakennusten mittakaava on sovitettava ympäröivään rakenteeseen. Asuinrakennukset varasto- ja vastaavine rakennuksineen suositellaan sijoitettavaksi samaan koordinaatistoon viereisten rakennusten kanssa. Alueen vehreää ilmettä ylläpidetään säilyttämällä Paasitien puolinen istutettu alue tontin reunassa ja mahdollistamalla vehreälle piha-alueelle riittävä pinta-ala edellyttämällä asuinrakentamisen toteutus kerrosluvulla 2.

Yhdyskuntarakenne

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena.

Asuminen

Kaava mahdollistaa rakennuskannan lisäämisen entisestään tiiviille pientaloalueelle. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa hyvien raideliikenneyhteyksien varrella.

Virkistys

Hanke uusine asukkaineen lisää lähivirkistysalueiden käyttöä. Uusi rakentaminen sijoittuu vanhalle pientalokorttelin alueelle, joten hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Kaava-alue sijaitsee alle 1000 metrin etäisyydellä Kivistön asemasta. Lisäksi Keimolantietä kulkee bussilinjoja Kivistön keskustaan. Yhteydet Kivistön keskustaan ja Keimolantien kautta Hämeenlinnanväylälle ovat sujuvat. Liikenneverkon kapasiteetti kestää kaavan mukaisen pienimuotoisen tiivistämisen.

Vesihuolto

Paasitiellä on rakennettu vesijohto ja jätevesiviemäri vuonna 1985. Kuivatus on hoidettu avo-ojin. Kaavamuutosalue tukeutuu olemassa olevaan vesihuoltoverkostoon, joten kaavamuutoksesta ei aiheudu yleiselle vesihuollolle suunnittelu- tai rakentamiskustannuksia.

Hulevesiä tulee hallita kiinteistökohtaisesti hyödyntäen maaston muotoiluja ja kerroksellista, monipuolista kasvillisuutta. Hulevesiä voidaan varastoida tontilla kastelua varten tai niitä voidaan imeyttää tontilla, mikäli maaperä soveltuu imeytykseen ja siitä ei aiheudu haittaa naapureille tai perustusten kuivatukselle. Huleveden käsittely on suunniteltava tonttikohtaisesti ja tulvareitti tulee suunnitella tontilta kadun avo-ojaan.

Ympäristöhäiriöt

Alueella mitoittavana melulähteenä on lentomelu, mikä huomioidaan asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristysvaatimuksena 32 dBA.

4.3.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Rakentamisvaiheessa vastaanottavissa ojissa voi kiintoaine- ja ravinnekuormitus hetkellisesti lisääntyä maan auki kaivuun johdosta. Virtaamat tulevat hieman kasvamaan nykyisestä, koska vettä läpäisemättömän pinnan määrä tulee täydennysrakentamisen myötä kasvamaan. Kaavamuutoksella ei ole juurikaan vaikutusta Linnanojaan, koska alueen pinta-ala suhteessa Linnanojan valuma-alueeseen on hyvin pieni. Lisäksi kohde sijaitsee valuma-alueen reunamilla, jolloin sekä määrälliset että laadulliset muutokset ehtivät tasaantua ennen vesien päätymistä Linnanojaan.

4.3.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta suunniteltu uusi rakentaminen tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta ja tuottaa energiatehokasta rakennuskantaa.

4.4 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu ja lentomelu on käsitelty kohdassa 4.3.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

5 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Rakentaminen voidaan toteuttaa heti, kun asemakaava on tullut voimaan.

6 KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:		
Kaupunkisuunnittelu:	Anna-Riitta Kujala	aluearkkitehti
	Eija Hasu	asemakaavasuunnittelija
	Outi Colliander	suunnitteluavustaja
	Kai Zukale	kaavoitusinsinööri
Kuntatekniikan keskus :	Elina Kettunen	vesihuollon suunnittelu
	Jaana Virtanen	liikenneinsinööri

VANTAAN KAUPUNKI

Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus/Kivistön asemakaavayksikkö

Vantaalla, 18. päivänä joulukuuta 2017. Tarkistettu 19.3.2018.

Anna-Riitta Kujala
aluearkkitehti

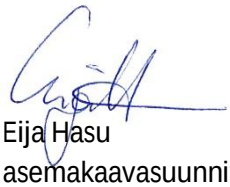

Eija Hasu
asemakaavasuunnittelija, maisema-arkkitehti

7 ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	01.12.2017
Kaavan nimi	002334 Kivistö Paasitie 7B		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	26.09.2017
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002334
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,1112	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,1112

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,1112**	**100,0**	**334**	**0,30**	**0,0000**	**167**
A yhteensä	0,1112	100,0	334	0,30	0,0000	167
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,1112**	**100,0**	**334**	**0,30**	**0,0000**	**167**
A yhteensä	0,1112	100,0	334	0,30	0,0000	167
AP	0,1112	100,0	334	0,30	0,1112	334
AP-2	0,0000		0		-0,1112	-167
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

8 ASEMAKAAVAKARTTA JA –MÄÄRÄYKSET

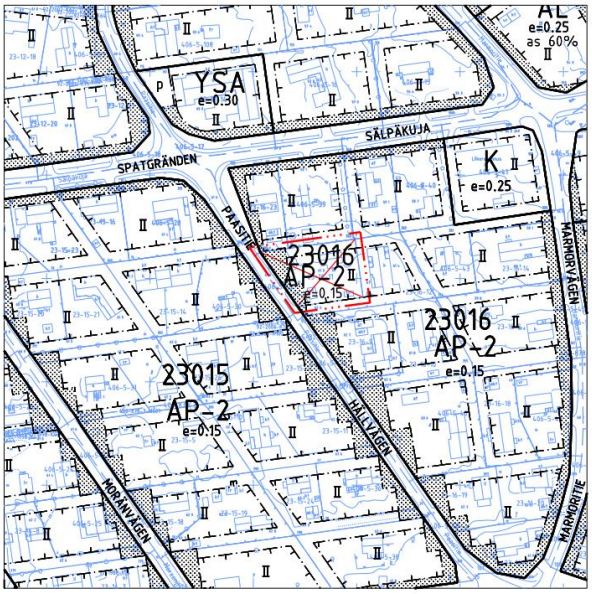

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot 1 / 2 Baskartbladens nummer
002334	18.12.2017	689491

Vantaan kaupunki

PAASITIE 7B

Kaupunginosa 23, Kivistö

Asemakaavan muutos

Osa korttelia 23016

1:2000

Vanda stad

HÄLLVÄGEN 7B

Stadsdel 23, Kivistö

Ändring av detaljplanen

Del av kvarteret 23016

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · —	3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	Linje 3 m utanför planområdets gräns.
AP	Asuinpientalojen korttelialue.	Kvartersområde för småhus.
	Kuhunkin rakennukseen saa sijoittaa enintään kaksi asuntoa. Rakennuksia voi liittää toisiin kevyin rakennelmin. Rakennuksissa on oltava harjakatto.	Varje byggnad får inrymma högst två bostäder. Byggnaderna kan sammanfogas med lätta konstruktioner. Byggnaderna ska ha sadeltak.
	Tonttia kohti saa rakentaa yhden erillisen varasto- ja autotallirakennuksen.	En fristående förråds- och garagebyggnad får byggas per tomt.
	Alueelle saa sijoittaa sellaisia toimisto- ja niihin verrattavia työtiloja, jotka eivät häiritse asumista yhteensä enintään 20 % tontin rakennusoikeudesta.	På området får totalt högst 20% av tomtens byggnadsrätt utnyttjas för sådana kontors- och med dem jämförbara arbetslokaler som inte inverkar störande på boendet.
	Toimistotilojen ja vastaavien työtilojen ulkokuoren ääneneristävyyden Δ L lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.	Ljudisoleringen Δ L mot flyg- och vägtrafikbuller i ytskiktet till kontorslokaler och motsvarande arbetsutrymmen ska vara minst 32 dB.
	Oleskeluun tarkoitetut piha-alueet on suojattava liikennemelua vastaan rakennuksen arkkitehtuuriin soveltuvilla rakenteilla siten, ettei melutaso ylitä 55 dB päivällä eikä 45 dB yöllä.	Gårdsområden avsedda för vistelse måste skyddas från trafikbuller genom konstruktioner som passar ihop med byggnadens arkitektur så att bullernivån inte överskrider 55 dB dagtid och 45 dB nattetid.
	Autopaikkojen vähimmäismäärät: Asunnot 1,5 autopaikkaa/asunto Toimistot 1 autopaikka/50 k-m²	Minimiantalet bilplatser: Bostäder 1,5 bilplatser/bostad Kontor 1 bilplats/50 m²-vy
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
— · — · —	Osa - alueen raja.	Gräns för delområde.
—×—×—	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
23	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.
KIVIS	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.
23016	Korttelin numero.	Kvartersnummer.
II	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.
e=0,30	Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin pinta-alaan.	Exploateringstal dvs. förhållandet mellan våningsytan och tomtens yta.
II	Alleviivaus osoittaa ehdottomasti käytettävän kaavamääräyksen.	Understreckningen anger planbestämmelse som ovillkorligen skall tillämpas.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
	Istutettava alueen osa.	Del av område som bör planteras.
⊗	Kaupunkikuvallisesti arvokas puuyksilö. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.	Med tanke på stadsbilden ett värdefullt träd. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.
	TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Stadsmätning

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa / 20	Godkänd av stadsfullmäktige / 20

Liite 1: Vesihuollon esisuunnitelma

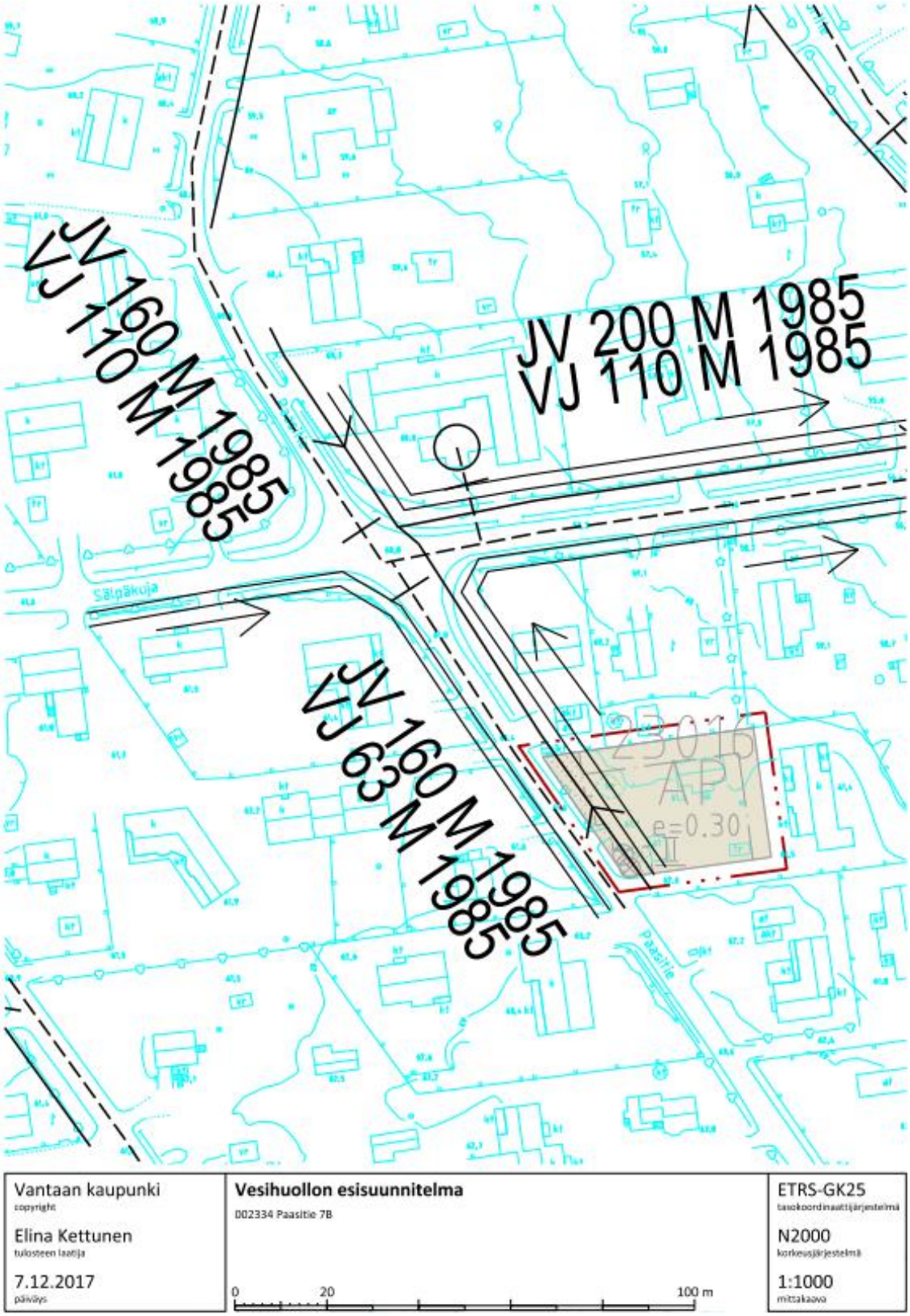

Liite 2: Pienjänniteverkko

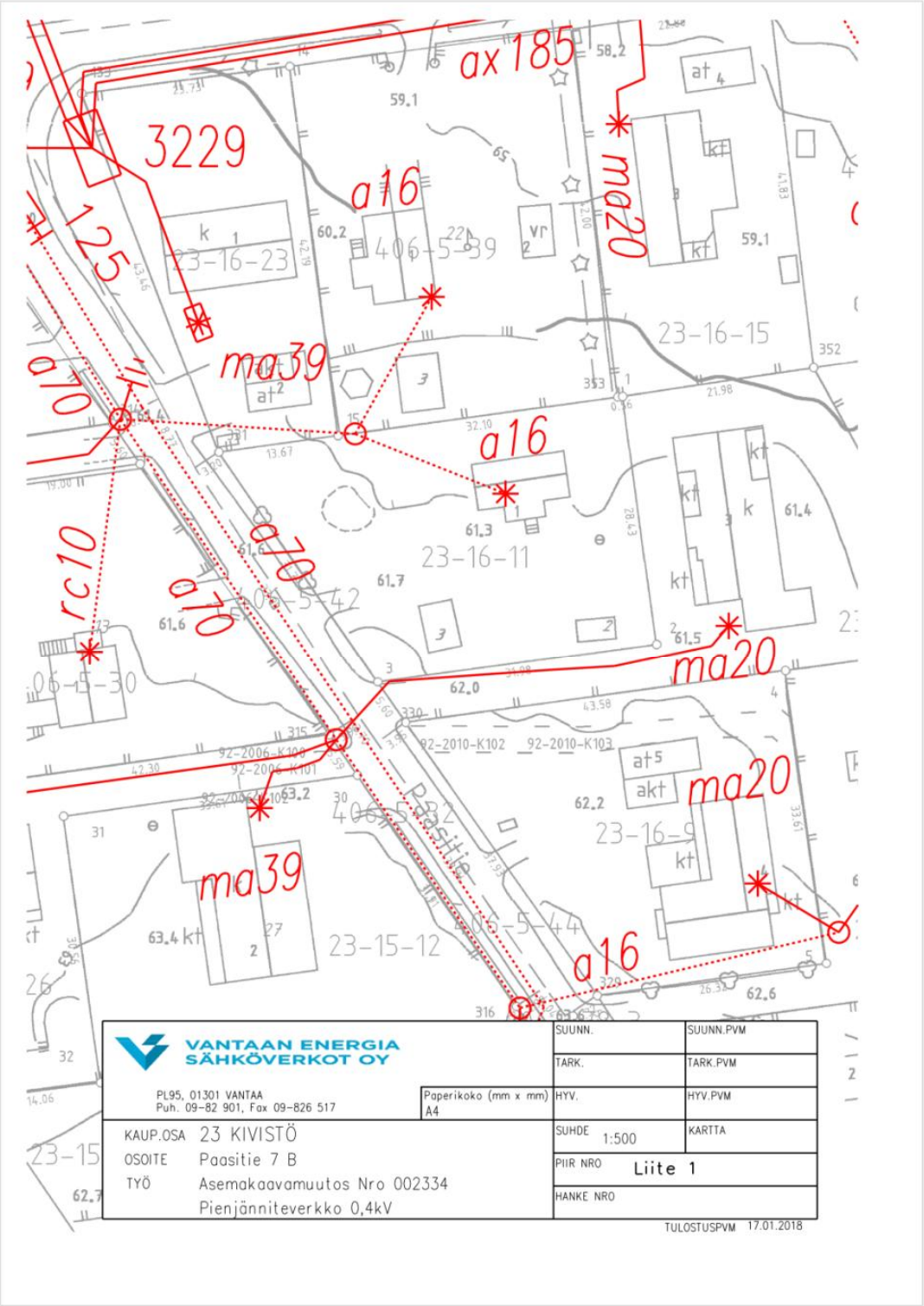

VANTAAN KAUPUNKI

PAASITIE 7B
ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
NRO 002334

MUISTUTUKSET JA VASTINEET
19.3.2018

Kaupunkisuunnittelu / EHA

Paasitie 7B -asemakaavaehdotus nro 002334 on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä **24.1 – 22.2.2018**. Tänä aikana jätettiin **yksi (1 kpl) muistutus.**

Muistuttaja	**Muistutus**	**Tarkistukset**
NRO 1 Asukas 1	Miksi vehreäksi mainostettua ”Vanhaa Kivistöä” ei haluta säilyttää maisemallisesti viihtyisänä vaan alistetaan ahneuden ja tehokkuuden alttarille. Aluearkkitehti on kertonut, että kaavamuutos koskee aluetta kilometrin säteellä juna-asemalta, jolloin rakennusoikeus 0.15 nousee 0.30. Myös tällä perusteella kaavatyö nro 002334 on hankkeena kohtuuton, koska (tunnistetieto poistettu) asemalle on matkaa yli kilometri ja myös Reittiopas sanoo 1.2 km.	Asemakaavan muutosehdotuksen selostukseen lisätty etäisyyden mittaustavaksi ”linnuntietä”. Ei tarkistuksia ehdotukseen.

NRO 1

Muistutus:

Kiitos asemakaavasuunnittelija Eija Hasu, jolta sain vastauksen valitukseeni (kaavahanke / kirje MRL 62§, 63§ 28.9.2017) naapuriin tulevasta rakennusoikeuden korotuksesta kaksinkertaisena. Hänen perustelunsa Kivistön asemakaavauudistukseen tuli laajan materiaalin avulla, joka jo sellaisenaan antaa viitteet siitä, että asiat on jo päätetty. Jäin kuitenkin ihmettelemään sitä, että vehreäksi mainostettua "Vanhaa Kivistöä" ei kuitenkaan halutakkaan säilyttää maisemallisesti viihtyisänä, vaan sekin alistetaan ahneuden ja tehokkuuden alttarille.
Marraskuun asukasillassa kysyin aluearkkitehdilta ko. mieltäni askarruttavasta rakennusoikeuden muutoksesta tällä alueella ja sain tyhjentävän vastauksen: kaavamuutos koskee aluetta kilometrin säteellä juna-asemalta, jolloin rakennusoikeus 0.15 nousee 0.30. Myös tällä perusteella pidän kaavatyö nro 002334 hanketta kohtuuttomana, koska jo meille (tunnistetieto poistettu) on asemalle matkaa yli kilometri ja myös Reittiopas sanoo 1.2 km.
Pysyn näin ollen väkevästi aikaisemmassa kannassani, että vähempi on kauniimpaa. Arvostan kovasti Vantaan kaupungin asemakaavasuunnittelun yhteistyötä Kivistön asukkaiden kanssa. Toivon, että mielipiteillä ja kannanotoilla olisi myös merkitystä päätöksiä tehtäessä.

Vastine:
On totta, että ilmoitetut etäisyydet vaikuttavat ristiriitaisilta. Tiivistämistä on tarkasteltu Kivistön visiotyössä ja myöhemmin kaavarunkotyössä 600 m, 1 km ja 2 km säteillä asemista. Paasitie 7b asemakaavamuutosalue sijaitsee näin mitattuna linnuntietä alle kilometrin päässä Kivistön asemasta. Kaavaselostukseen on tarkennettu etäisyyteen ”linnuntietä”.

Asuinympäristöjen muutos vaikuttaa jokaisen kotialueen kokemukseen ja moni toivoo asuinympäristöltä pysyvyyttä ja muuttumattomuutta. Kaupunkisuunnittelussa vastataan pääkaupunkisudulle kohdentuviin kasvupaineisiin, joita ratkotaan myös Vantaan yleiskaavatyössä. Osana tätä työtä Kivistön kaavarunkotyössä on tunnistettu tiivistämisen tarpeet jopa 2 km säteellä Kivistön asemasta. Tiivistämisellä Vantaalla tavoitteena on tarjota monipuolisesti erilaisia asumisen vaihtoehtoja sujuvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä. Siksi myös Kivistön jo rakentuneille alueille kohdentuu muutoksia.

Asemakaavoituksessa tunnistetaan alueiden muutosten haasteet. Siksi asemakaavatyössä pidetään tärkeänä, että tunnistettuihin kasvupaineisiin vastaamisen ohella huolehditaan siitä, että niin sanotun Vanhan Kivistön alueella ympäristö pysyy mahdollisimman vehreänä ja asuntokanta pientalovaltaisena.

Tähän tavoitteiseen vastataan määräämällä pientalorakentaminen kaksikerroksisena, jolloin vapautetaan piha-alaa istutuksille. Myös katunäkymän kannalta arvokkaat puut on määrätty säilytettäviksi.

Tarkistukset:
Asemakaavan muutosehdotuksen selostukseen lisätty etäisyyden mittaustavaksi ”linnuntietä”. Ei tarkistuksia ehdotukseen.

VANTAAN KAUPUNKI

Paasitie 7B
ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
NRO 002334

LAUSUNNOT JA VASTINEET
Kaupunkisuunnittelu / EHA **19.3.2018**

Kaupunkisuunnittelulautakunta 18.12.2017 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot Paasitie 7B asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **nro 002334**. Lausuntoja pyydettiin 10 ja saatiin viisi 5 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1 Omakotiyhdistys Keimola	Lausuntoa ei saatu	-
NRO 2 Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	Lausuntoa ei saatu	-
NRO 3 Elisa Oyj	Lausuntoa ei saatu	-
NRO 4 Fingrid Oyj	Lausuntoa ei saatu	-
NRO 5 Gasum Oy	Ei huomautettavaa.	Ei tarkistuksia.
NRO 6 Finavia Oyj	Lausuntoa ei saatu	-
NRO 7 Uudenmaan ELY-keskus	Ei huomautettavaa.	Ei tarkistuksia.
NRO 8 Vantaan Energia Oy	Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n pienjänniteverkko sijaitsee karttaliitteen 1 mukaisesti. Suunnittelualueella ja sen ympäristössä on pienjännitemaa- ja ilmakaapeliverkkoa. Vantaan Energia Oy toteaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa tulee huomioida maakaapeleiden sijainti. Mikäli kaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan	Ei tarkistuksia.

	kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.	
NRO 9 HSL Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä		Ei tarkistuksia.
NRO 10 HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut		Ei tarkistuksia.

NRO 5
Gasum Oy

Lausunto:

Gasumilla ei ole huomautettavaa tähän.

Vastine:
-

Tarkistukset:
Ei tarkistuksia.

NRO 7
Uudenmaan ELY-keskus

Lausunto:

Lausunto asemakaavan muutosehdotuksesta, Vantaa, 23. Kivistö, Paasitie 7B, nro 002334

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Paasitie 7 B asemakaavan muutosehdotuksesta (kaava nro 002334).

Uudenmaan ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Asia on ratkaistu sähköisesti. Asian on esitellyt ylitarkastaja Tuomas Autere ja ratkaissut yksikön päällikkö Aimo Huhdanmäki.

Vastine:
-

Tarkistukset:
Ei tarkistuksia.

NRO 8
Vantaan Energia Oy

Lausunto:

Sähköverkko

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n pienjänniteverkko sijaitsee karttaliitteen 1 mukaisesti. Suunnittelualueella ja sen ympäristössä on pienjännitemaa- ja ilmakaapeliverkkoa.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Mikäli kaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija Antti Hartikainen, puh. 050-3266913.

Kaukolämpöverkko

LIITTEET

Ei huomautettavaa.

1. Pienjänniteverkon kartta 1:500

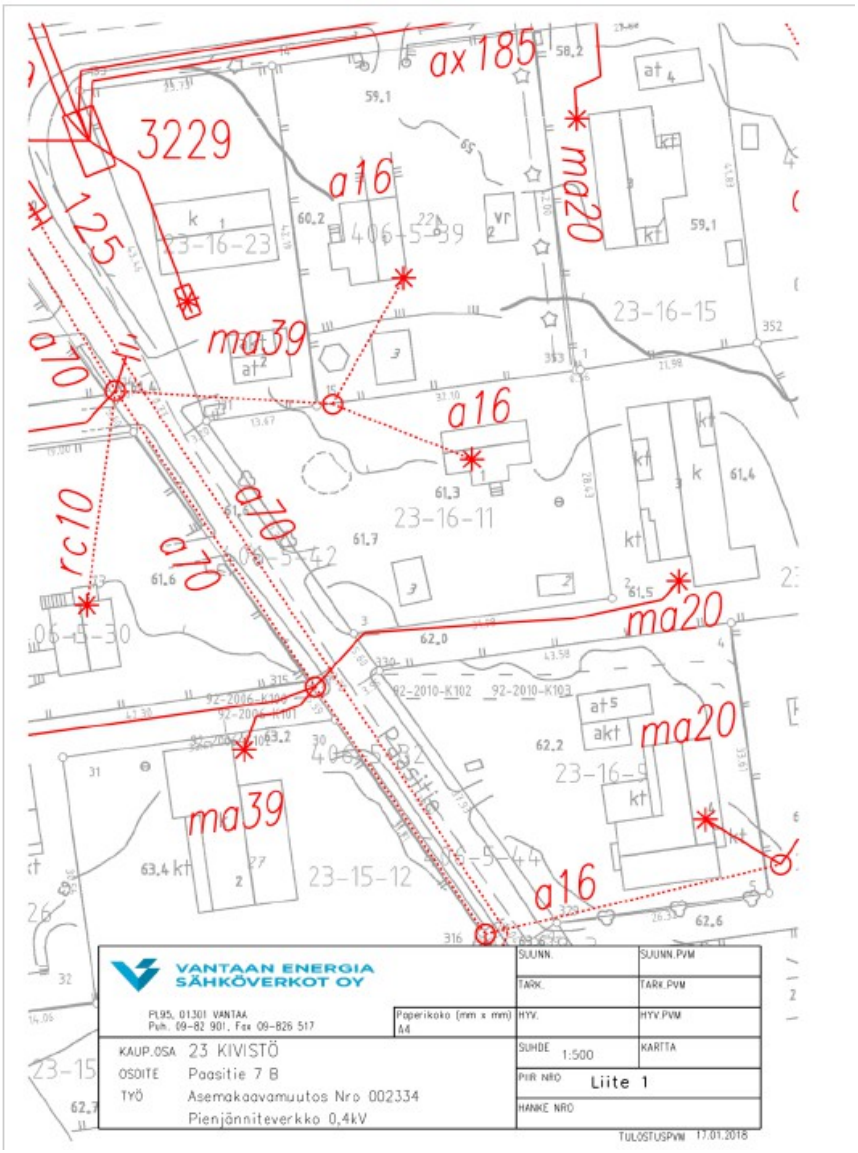

Vastine:
Johdot ilmenevät kaupungin johtokartalta. Kaavaselostuksen liitteeksi lisätty pienjänniteverkon kartta.

Tarkistukset:
Ei tarkistuksia.

NRO 9
HSL Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä

Lausunto: HSL:llä ei ole lausuttavaa kaavamuutosehdotukseen.

Vastine:
-

Tarkistukset:
Ei tarkistuksia.

NRO 10
HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut

Lausunto:

Kaavamuutosalue sijaitsee Kivistön vanhan pientaloalueen keskiosissa osoitteessa Paasitie 7b. Kiinteistön omistajat hakevat asemakaavamuutosta, jossa tontin 92-23-16-11 rakennusoikeuttaa nostettaisiin tehokkuuteen e=0,30 nykyisestä 0,15:stä. Rakennusoikeus kasvaisi 334 k-m2:iin.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä.

Vastine:
-

Tarkistukset:
Ei tarkistuksia.

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Tässä kokouksessa tehtyyn päätökseen, ellei pöytäkirjassa ole päätöksen osalta erikseen toisin mainittu, tyytymätön voi tehdä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus tehdään **Vantaan kaupunginhallitukselle**.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on jätettävä **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Oikaisuvaatimusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Vantaan kaupunginhallituksen osoite:

Vantaan kaupungin kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa
puhelin: (09) 8392 2184, faksinumero: (09) 8392 4163
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Tässä kokouksessa oikaisuvaatimuksen johdosta annettuihin **päätöksiin tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.**

Valituksen voi tehdä vain oikaisuvaatimuksen tekijä, tai mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä (koskee myös oikaisuvaatimuksen hylkäävää päätöstä) tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3. Hallintovalitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Tässä kokouksessa tehtyyn **päätökseen tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.**

Valituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), kunnan jäsen, alueellinen ympäristökeskus tai muu viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa, maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia sekä rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan.

Poikkeus: Kun kyse on vaikutukseltaan vähäisen muun asemakaavan kuin ranta-asemakaavan muutosta koskevasta asiasta, päätökseen ei ole valitusoikeutta kunnan jäsenellä.

Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta, supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita taikka nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla, heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä taikka muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa, tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**. Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä valitusviranomaiselle **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

Kunnan jäsenen ja asemakaavan muutosta koskevissa asioissa myös asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 4. Hallintovalitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa

Tässä kokouksessa tehtyyn **päätökseen tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.**

Valituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Viranomaisella on lisäksi valitusoikeus, jos laissa niin säädetään tai jos valitusoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa, tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**. Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä valitusviranomaiselle **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon silloin, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 5. Hallintovalitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Tässä kokouksessa tehtyyn **päätökseen**, jolla on päätetty käyttää etuosto-oikeutta, voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.

Valituksen saa tehdä ostaja ja etuostolain 6 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myyjä.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 6. Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiassa

Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa tehtyyn kunnan viranomaisen (hankintayksikkö) päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä annettuun ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintayksikölle hankintalain 133 ja 135 §:issä tarkoitetun vaatimuksen hankintaoikaisusta tai kuntalain 134 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen. Oikaisua koskevan vaatimuksen voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen voi lisäksi tehdä kunnan jäsen.

Määräaika oikaisua koskevien vaatimusten tekemiselle

Oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa siitä, kun oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

- **Asianosaisen** katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

  Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin.

  Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

- **Kunnan jäsenen** katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Hankintaoikaisun ja oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hakemukseen on merkittävä oikaisua vaativan ja kirjelmän laatijan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu ja/tai oikaisuvaatimus toimitetaan osoitteeseen

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
Asematie 7
01300 Vantaa
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 7. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista annetun lain (hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon.

7.1 Oikaisuohje

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain 133-135 §:n mukaan **hankintayksikölle** kirjallisen hankintaoikaisun. Hankintaoikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Hankintaoikaisun tekoaika

Asianosaisen on tehtävä hankintaoikaisu **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
Asematie 7, 01300 Vantaa
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

7.2 Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Julkisista hankinnoista annetun lain 146 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos:
asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai
siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.
Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 130 §:n 1 nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä **kuuden kuukauden kuluessa** hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa

(13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Valituskielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa 6.1 mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 000 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 000 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 000 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 500 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
puh. 029 56 43300
fax. 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Muutoksenhakuohje 8. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

8.1
Tässä kokouksessa tehdyistä **päätöksistä, joilla on päätetty olla käyttämättä etuosto-oikeutta**, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta tai valittamalla hakea muutosta. (Etuostolaki 22 § 2 mom.)

8.2
Tässä kokouksessa tehtyyn, **verotusta koskevan oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta** valittamalla (Verotusmenettelylaki 88 § 6 mom.).

8.3
Tässä kokouksessa tehtyyn, **hankintaoikaisua koskevaan päätökseen**, ei saa hakea muutosta.

8.4
Päätöksistä, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei kuntalain 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.